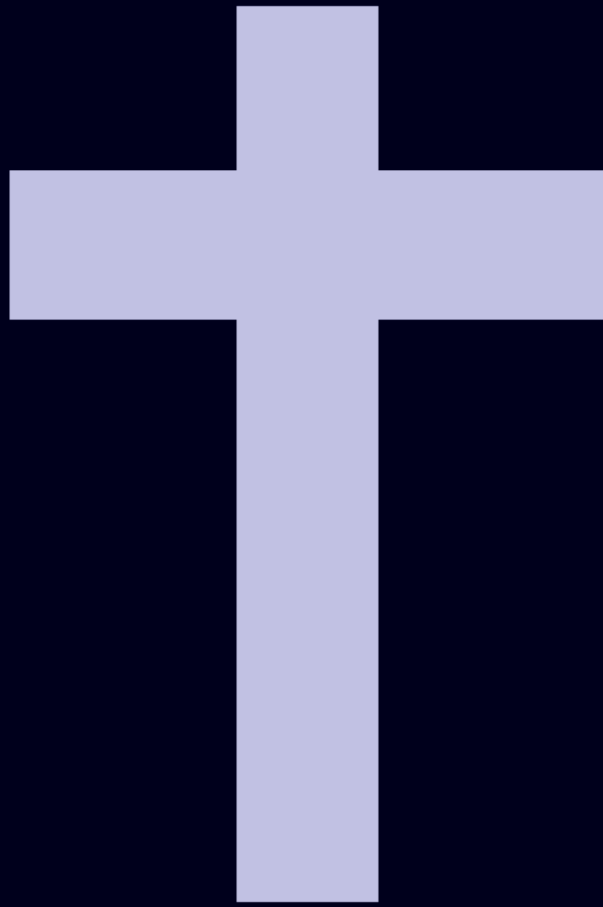

Ja ua ra 'da'yo
cohi bi gomi Oja
yø ja'i

New Testament in Otomi, Tenango (MX:otr:Otomi, Tenango)

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi, Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 26 Dec 2018
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f

Contents

Ra Mateo	1
Ra Marcos	53
Ra Lucas	86
Ra Xuua	137
Hechos	176
Romanos	221
1 Corintios	242
2 Corintios	263
Gálatas	277
Efesios	285
Filipenses	292
Colosenses	297
1 Tesalonicenses	302
2 Tesalonicenses	306
1 ra Timoteo	309
2 ra Timoteo	315
Ra Tito	319
Ra Filemón	322
Hebreos	323
Ra Santiago	339
1 ra Bedu	344
2 ra Bedu	349
1 ra Xuua	352
2 ra Xuua	357
3 ra Xuua	358
Ra Judas	359
Apocalipsis	361

Ra Mateo

Nunā rā Mateo, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra Jesucristo.

Ja ua rā lista ngue yø thuhu ya yø mboxita rā Jesucristo.

¹ Ja ua rā lista ngue yø mboxita rā Jesucristo, guehna rā mbom'meto nā ngue rā David. Rā David, rā mbom'meto nā ngue rā Abraham.

² Rā Abraham, rā papá nā ngue rā Isaac. Rā Isaac, rā papá nā ngue rā Jacob. Rā Jacob, rā papá nā ngue rā Judá co 'nɛ'ɥ mi'da yø n'yohɥ. ³ Rā Judá, rā papá nā ngue rā Fares 'nɛhra Zara. Nu rā mamá ya yonc'ɛi ya, ni hu ngue rā Tamar. Rā Fares, rā papá nā ngue rā Esrom. Rā Esrom, rā papá nā ngue rā Aram. ⁴ Rā Aram, rā papá nā ngue rā Aminadab. Rā Aminadab, rā papá nā ngue rā Naasón. Rā Naasón, rā papá nā ngue rā Salmón. ⁵ Rā Salmón, rā papá nā ngue rā Booz. Nu rā mamá nā rā Booz ni hu ngue rā Rahab. Rā Booz, rā papá nā ngue rā Obed. Nu rā mamá nā rā Obed, ni hu ngue rā Rut. Rā Obed, rā papá nā ngue rā Isaí. ⁶ Rā Isaí, rā papá nā ngue rā dast'abi David. Rā David, rā papá nā ngue rā Salomón. Nu rā mamá nā rā Salomón, gue'a rā 'danxu mará xisu ndu rā Urías, bi nthatui rā David.

⁷ Rā Salomón, rā papá nā ngue rā Roboam. Rā Roboam, rā papá nā ngue rā Abías. Rā Abías, rā papá nā ngue rā Asa. ⁸ Rā Asa, rā papá nā ngue rā Josafat. Rā Josafat, rā papá nā ngue rā Joram. Rā Joram, rā papá nā ngue rā Uzías. ⁹ Rā Uzías, rā papá nā ngue rā Jotam. Rā Jotam, rā papá nā ngue rā Acáz. Rā Acáz, rā papá nā ngue rā Ezequías. ¹⁰ Rā Ezequías, rā papá nā ngue rā Manasés. Rā Manasés, rā papá nā ngue rā Amón. Rā Amón, rā papá nā ngue rā Josías. ¹¹ Rā Josías, rā papá nā ngue rā Jeconías co 'nɛhmi'da yø n'yohɥ. Gue'a rā pa'a ngue yø judío bi ma mabent'i, bi ts'its'i i map'ɥ ja rā häi Babilonia.

¹² M'mefa p'ɥya rā Jeconías, rā papá nā ngue rā Salatiel. Rā Salatiel, rā papá nā ngue rā Zorobabel. ¹³ Rā Zorobabel, rā papá nā ngue rā Abiud. Rā Abiud, rā papá nā ngue rā Eliaquim. Rā Eliaquim, rā papá nā ngue rā Azor. ¹⁴ Rā Azor, rā papá nā ngue rā Sadoc. Rā Sadoc, rā papá nā ngue rā Aquim. Rā Aquim, rā papá nā ngue rā Eliud. ¹⁵ Rā Eliud, rā papá nā ngue rā Eleazar. Rā Eleazar, rā papá nā ngue rā Matán. Rā Matán, rā papá nā ngue rā Jacob. ¹⁶ Rā Jacob, rā papá nā ngue rā José, nunā rá damme rā Maya. Guehna rā Maya rá mamá rā Jesús. A nunā rā Jesús, ni hu ngue rā Cristo, guehna bá t'ɛts'i ngue di ndast'abi.

¹⁷ Janangue 'de'ma goho yø papá bi m'mui ngue bi m'muhyø basi, bá fudi ngue rā Abraham asta rā David. 'De'ma goho yø papá bi m'mui, bá fudi ngue rā David asta gue'mø mi mbentyø judío ngue bi ts'ixpu ja rā häi Babilonia. Bá fu'ɥ yø pa'ɥ p'ɥya ngue bi m'muymi 'de'ma goho yø papá asta gue'mø mi m'muħra Cristo.

Ya bi miħra Jesucristo.

¹⁸ Nguna bá njap'ɥ bá miħra Jesucristo. Nunā rā Maya ya xi nhohra hya ngue di nthatui rā José. Pe hante ngue da me, ya mi ha rá basi. Pe rā Espiritu Santo'a bi japi ngue bi hya rá basi. ¹⁹ A nunā rā José, ya ja ngue da 'yøt'e ngue rá damme. Mi zā mi badī ngue ya ha rá basi rā Maya, bi ne rā José ngue xta 'yøt'e te mmamp'ɥ ja rā ley ngue xti nxummi rá xisu. Pe himbi nepe xta mbadi xangu yø ja'i te xta 'yøt'e. ²⁰ Mente di n'yomfeni te ja ngue da 'yørbuya, nu'mø mi n'aha, bi nu n'na rá anxɛ Oja 'mø mi n'ui. Bi 'yɛmbi:

—Ague José rá mbom'meto'i rā David, oguí su guí mme'a ni xisu rā Maya. Porque nu'a rá basi ha'a, gue'a rā Espiritu Santo bi japi bi hya rá basi. ²¹ Nunā rā Maya, di m'mu'a n'na rá ts'unt'ɥ 'nɛ gdi hutī ngue rā Jesús. Porque nuná, guehna da yanyø ja'i ja yø ts'oqui nā —bi 'yɛmbi.

²² Ya bi nja gätho ya yø hya ya para ngue di nja'a te rā hya bi bennbabi rá pøngahya Oja bi ma, bi 'yɛna: ²³ “Nu'a n'na rā hmute xisu da hya rá basi ngue dra ts'unt'ɥ. Nu'mø bi

m'mui, di hu ngue rā Emanuel”, bi 'yena. A nuna rā Emanuel i nne da mā ngue ya 'daua di 'buhma Oja.

²⁴ Mi nnu'a nt'aha rā José, bi 'yot'e tengutho xi xihra anxē nuna rá m'menhni Oja. Bi zixra Maya p'uya ngue di m'mahmi. ²⁵ Pe himbi dādi mente rā pa bi hya rá basi rā Maya. Mi zā mi m'mahrá mudi ts'ant'u rā Maya, nuna rā José i hutī ngue rā Jesús.

2

Bi ma nthanne rā Jesús.

¹ Nup'u ja rā hnini Belén ngue rā häi Judea, ja bi mip'u rā Jesús. Guehya yø pa mi ndast'abi rā Herodes, gā mađi manda'a rā xequi'a. Nup'u ja rā danihni Jerusalén bi zøp'u 'da yø n'yohu ngue ja yø mfađi ngue di xādi te gā 'yo yø sø, bi 'yep'u ja n'na rā häi ni bøxyadi. ² Bi 'yānnbaya, bi 'yēmbi:

—¿Haru 'buhra 'uene nu'a bi mihya, nuna rá dast'abi yø judio? Porque nup'u ni bøxyadi dá handähe n'na rā dasø, gue'a rā hmeya'a ngue ya bi mi. A nuyá, nná ehē ga thannehe ya —bi 'yena.

³ Nuna rā dast'abi Herodes mi zā mi 'yohna rā hya na, ya da zāhrá n'yomfeni ngue su. Da guehyø mmengu Jerusalén, gā bi nsu. ⁴ Nuna rā dast'abi bi zohni gātho'u yø hmu yø mmäcja, da guehyø xānnbate ngue rā ley. Bi 'yørpa rā nt'ānni ngue haru ja ngue di mihra Cristo nuna bá ex Oja ngue di ndast'abi. ⁵ Nuya bi t'ørpa rā nt'ānni p'uya, bi 'yēmbra Herodes:

—Nup'u ja rā hnini Belén ngue rā häi Judea ja di mip'u. Porque gue'a rā hya bi 'yotrā pøngahya Oja'a, bi 'yena: ⁶ “Nup'u ja rā hnini Belén ngue rā häi Judea, man'na tate'a ngue gātho yø danihni ja'a rā häi'a. Porque ja da pømp'u n'na rā dast'abi nu'a di mandagui'u ma ja'i ngue yø judío”.

⁷ A nuna rā Herodes nt'aguitho bi zon'u yø n'yohu øtra nt'ānni, ena ngue pađi te ga 'yo yø sø. Rā Herodes bi 'yānni tema pa bá fadi bi nequi rā sø. ⁸ Mi xifi hanja p'uya, nuna rā Herodes bi 'yēmbi:

—Ni mähä Belén, bá homhmu rā 'uene asta gue'mø guá timhmu. Nu'mø guá timhmu p'uya, gđi 'yēhmi ua ngue guí xicju njuani, n'namhmu ngue 'nequi ga mma ngue ga ma thanne —bi 'yēmbi.

⁹ Nuya yø n'yohu, mi 'yø'a rā hya bi xihra dast'abi, bi ma. Nu'a rā sø xi hyanda m'met'o p'u ni bøxyadi, mahømbi hyandi ngue bí ja rā sø p'u ha ni ma. Nup'u ja rā ngu 'buhra 'uene ja søp'u rá thai rā sø, gue'a hantho'a. ¹⁰ Mi zā mi hyandi haru exa ja ngue da zøni, janjuani di johya. ¹¹ Mi zømp'u ja rā ngu, bi yut'ambo. Bi nu ngue 'bap'u rā 'uene connā Maya rá mamá. Gā bi ndantyøhmu'u yø n'yohu ngue bi danne rā 'uene. Bi xuhyø 'beni ngue bi yahra oro op'u, connā hoga bopo mahotho ga yuni 'ne man'na rā hoga bopo ni hu ngue rā mirra, gā bi unni.

¹² M'mefa p'uya, nu'mø mi n'ahya yø n'yohu, bi 'yut'a Oja ngue nu'mø bi mengui, ya hindī map'u ha 'buhra Herodes. Sinoque n'nan'yo man'na rā 'yu di mengui.

Bi ts'ixra Jesús i map'u ja rā häi Egipto.

¹³ Mi ma ya yø n'yohu, nu'a n'na rá anxē Oja bi nu rā José 'mø mi n'aha ngue bi n'yēmbi: —Đami nangui n'na zihmantho, guí sixra 'uene co 'nēhrá mamá. Gui 'dagui, i map'u ja rā häi Egipto. Ja bá m'map'u asta gue'mø ga xi'i ngue guá pengui. Porque nuyá, rā Herodes da hyonna 'uene ngue da hyo —bi 'yēmbi.

¹⁴ Nxuitho'a rā ora'a, pe rā José n'na zihmantho bi nangui ngue bi zixra 'uene connā mamá. Bi ma, i ma Egipto. ¹⁵ Ja bá m'map'u asta gue'mø mi du rā Herodes. Nguna bi nja para ngue di nja ya yø hya bi bennbabi rá pøngahya Oja da mā ngue bi 'yena: “Ga ma si ma Ts'ant'u bí 'bu'a Egipto”, bi 'yēn'Oja.

Xangu yø 'uene bi thop'u ja rā hnini Belén.

¹⁶ Mi bahra Herodes ngue nuya yø n'yohu bi nyau ngue honna 'uene ya hin'i mengbu ha 'bui, man'natho bi mbøcue p'uya. Bi menhyø soldado p'u ja rā hnini Belén ngue bá ho

yø ts'unt'u nu'u 'bu'a nyo jeya pani gai. Gätho mathet'i rā hnini Belén bi tho yø ts'unt'u. Porque yø n'yohu bi xifi ngue hinguí tho'a nyo jeya xi müdi bi nu rā sø. ¹⁷ Rā ndødummüi bi nja tengutho rā hya bi 'yotra pøngahya Jeremías, bi 'yena: ¹⁸ “Nup'u ja rā hnini Ramá bi t'øde ngue janjuani ngue ya dummüi n'na rā xisu, 'ne zoni. Guehna rā Raquel i zoni ngue xi thopyø basi. 'Ne himbi ne xtí nhojpabi rá mmüi porque ya gä xi du yø basi”.

Nuna rā Jesús i ts'ixpu ja rā hnini Nazaret.

¹⁹ Mí du rā Herodes, nup'u Egipto mambi 'buhra José bi n'ui 'mø minxui ngue n'na rá anxe Oja bi 'yembi:

²⁰ —A nuyá, dami sixra ts'unt'u conná mamá, i map'u ja rā häi Israel. Porque ya bi du rā Herodes nuna mi nne xta hyo rā ts'unt'u ya —bi 'yembi.

²¹ Nuna rā José p'uya, bi zixra ts'unt'u conná mamá, bi ma i map'u ja rā häi Israel. ²² Pe mi 'yø p'uya ngue nuna rā Arquelao rá ts'unt'u rā Herodes, guehna mi ndast'abi p'u ja rā xequi mi nne xtí ma. Porque bi ponnbabi ndu rá papá. Rā José p'uya bi zu xtí map'u ja rā xequi ngue rā häi Judea madi manda na. Mahømbi n'ui rā José p'uya, bi sifi ngue di map'u ja rā häi Galilea. ²³ Mí zømp'u ja rā häi Galilea, bi m'map'u ja rā hnini Nazaret. Nguna bi 'yøt'e para ngue di nja ya yø hya xi manyø pøngahya Oja ngue bi 'yena: “Nuná, di hutyo ja'i ngue rā mmengu Nazaret”.

3

Nuna rā Xuua bi 'yotra nxixya bi xihyø ja'i ngue di nsä, da dø'mra Jesús bá ep'u.

¹ Nu'u yø pa'u p'uya, nuna rā Xuua mi øtra nxixya p'u ja rā häi Judea, mi d'u mi bi xihra hya yø ja'i bi mpeti p'u ja rā dapo. ² Bi 'yembyø ja'i:

—Dami 'bä'ni mmüihü, gui hyehmü p'u rā nts'o gni 'yohu. Porque ya da guehyø pa jap'uya da 'yu Oja ngue di manda ua —bi 'yembi.

³ Nuna rā Xuua guehna bi manna pøngahya Isaías 'mø mi nya ngue bi 'yena: “Da t'øde te da man'a n'na nc'ei da manna hya p'u ja rā dapo ngue da 'yena: Dami nsähu ya, porque ya bá ep'u rā Hmu, da 'yembyø ja'i”.

⁴ Nu rá he rā Xuua, gue'u yø xingu rā cameyo ntøt'e ngue rā ulu. Di ngut'a n'na rā xifani. Nu'a te si p'uya, yø mmäcja t'axi mi sa. 'Ne rā t'afi t'asa timp'u ja rā dapo mi si. ⁵ Xangu yø ja'i bi zøp'u 'buhra Xuua ngue øxra hya bi ma. Bi zøp'u yø ja'i bá nexpu ja rā hnini Jerusalén, gätho'u yø hnini ja'a rā häi Judea, gätho'u yø xequi ngue rā dathe Jordán, gä bá ehyo ja'i. ⁶ Nuyä yø ja'i bi ma ngue ja yø ts'oqui, guehya bi xixyabi rā Xuua p'u ja rā dathe Jordán.

⁷ Mí nu rā Xuua ngue mandøngu dyø judío 'bup'u ni 'yehē di xixyabi. 'Bup'u yø fariseo, 'bup'u yø saduceo. Bi 'yembuya:

—Guí øthu tengutho øtyø c'eya ngue 'da'mø bá ep'u rā sibi. Xiya, ¿hague gni pahmu ngue bá ep'u rā ndate castigo di nja? ⁸ Dami 'yøthu rā nho, n'namhma di nequi ngue ya gä hyehmü p'u rā nts'o. ⁹ 'Yo sä guí ena ngue ya hinte guí jahü ngue yø mbom'meto'ahü rā Abraham. Porque dí xi'ahü ngue nuua ja yø do ja ua, da zä da 'yøt'Oja ngue da bøcua yø mbom'meto rā Abraham. ¹⁰ Guí øthu tengutho yø za hinguí züdi, guí njathü p'uya. Pe ya ja rā acha da 'yexyø za. Gätho yø za hinguí nne di nzüdi, da t'ets'i ngue da ma nt'üdi.

¹¹ A nugui, majuanü ngue nuyä yø ja'i i mma ngue da hyep'u rā nts'o, guehya dadi xixyabi connä dehe ya. Pe bá ep'u man'na da 'yøtra nxixya connä sibi 'mø bi ha'ahü rā ts'edi rā Espíritu Santo. Nuna, man'na tate na ngue nugä. ¿Harü gue ga säcä tengu na? ¹² Guehna da huanhyø ja'i na tengutho 'mø mahoqui rā trigo, n'nani ni ma yø xi. Rā trigo p'uya, mpeti ngue da 'bets'i. Nu'a rá xi p'uya, da t'up'u ja rā sibi hinjam'mø da huēt'i.

Rā Xuua bi xixyabi rā Jesús.

¹³ Nuna rā Jesús bá nexpu ja rā häi Galilea, bi zøp'u ja rā dathe Jordán mi 'buhra Xuua ngue bi xixyabi. ¹⁴ Pe rā Xuua hinguí nne xtí xixyabi rā Jesús. Bi 'yembi:

—Nugä go dí nnegä ngue gui xixyagui, 'ne go gni 'yehē ngue ga xixya'i ya —bi 'yembi.

¹⁵ Pe rā Jesús bi 'yembra Xuua:

—Dami ne ngue gui xixyagui, porque jatho ga øt'ui'a te gä di manda Oja —bi 'yembi.
Janangue ra Xuua bi xixyabi ra Jesús. ¹⁶ Høntho bi nxixya ra Jesús, bi ma nenthe p'uya.
Bi nu ngue bi xohra c'amahçts'i. Nu'a ra Espíritu Santo, entho n'na ra paloma p'u i hnu,
ngue bi zop'u ja rá ya ra Jesús. ¹⁷ Bi t'ø p'uya ngue bá nya Oja maya, bi 'yena:

—Nuna 'bæcua ya, guehna ma Ts'ant'u dadi madi. A nuyá, janjuani ngue ja gampähä
conná guehna —bi 'yena.

4

Ra zithu bi hyonnbj ha di 'yøtra ts'oqui ra Jesús.

¹ Ra Espíritu Santo bi zixpü bí ja ra dapo ra Jesús para ngue ja da sãmhya p'u ra zithu,
da hyonnbj ha di mæstho ra hya di manda Oja. ² Mente nyote ma pa, ra pa ra xui himbi
zi ra hmε. M'mefa p'uya, ya bi zä ngue mathoguitho tu manthuhu. ³ Ra zithu p'uya bi
guarbu 'bähra Jesús. Bi hyonnbj ha di 'yøtra ts'oqui, bi 'yembi:

—Nu'mø ngue gue'e rá Ts'ant'u i Oja, dami 'yøt'e ngue yø do janu da gohi di nthuhme
—bi 'yembi.

⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yembra zithu:

—Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue ena: “Nu ra ja'i hinda ne da 'yøde te
mman'Oja, madague'a da zi ra hmε ra ja'i, pε ya hinda zä di m'mui”.

⁵ Ra zithu p'uya, bi zixpü ja ra maca danihni Jerusalén, bi ntøp'u ja rá 'bet'e ra nija.
⁶ Bi 'yembi:

—Nu'mø gue'e rá Ts'ant'u i Oja ya, dami nsäcua ya. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro
ra hya ngue ena: “Nuna Oja, da penhyø anxe ngue da mä'i. Da 'yøt'e ngue njanate gdi
søt'a häi, n'namhma ngue händi un'na ni gua yø do” —bi 'yembi.

⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yembra zithu:

—Xquet'a nt'ot'i ra hya p'u ja ra Maca Libro ngue nuna Oja, hinjonda zännbi te da
'yøt'e para ngue da fadi ngue'mø majuanj te mma ogue hin'na.

⁸ Ra zithu p'uya bi zixpü bí ja n'na ra danyuni. Bi japi ngue da hyandi gätho yø nación
i ja rá nguni nximhäi. 'Nε da hyandi te gä ra nho ga 'bui. ⁹ Bi 'yembi:

—Nu te gä gui handya, gä ga 'da'i ngue'mø gui ndantyøhmu gui thannegui —bi 'yembi.

¹⁰ Pε ra Jesús bi 'yembi:

—Dami 'uegue grá zithu. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue hont'a ra Hmu Oja
ja ngue da ma nthanne, hinjom man'na.

¹¹ Nu'a ra zithu p'uya, bi zop'u ra Jesús, bi ma. Bá εhyø anxe p'uya ngue bi mäts'i.

Ya bi dæ'mra Jesús ngue bi manna hya p'u Galilea.

¹² Bi 'yehra pa ngue bi n'ofädi ra Xuua. Mi 'yøhra Jesús ngue ya ofädi, bi ma p'uya i
mpa p'u ja ra häi Galilea. ¹³ Bá sop'u ra hnini Nazaret, bi ma dani m'mup'u ja ra hnini
Capernaum. Nuna ra hnini na, ja jarbu ja ra nenzabi nup'u di ntøt'a häiui ra Zabulón
conná häi Neftalí. ¹⁴ Nguna ra hya bi nja para ngue di nja'a te ra hya bi 'yøtra pøngahya
Isaías ngue bi 'yena: ¹⁵ “Nu'u yø mmengu p'u ja ra häi Zabulón, 'nε'u yø mmengu p'u ja
ra häi Neftalí, guehya yø ja'i 'bæp'u jonna nenzabi, 'nε'u rá m'mup'u man'na nguadi ra
dathe Jordán, 'nεp'u ja ra häi Galilea, ja jap'u n'na ra xequi ngue 'bæhyø ja'i hingyø judío.
¹⁶ Nuyá yø ja'i ya mi 'bæxui, pε nuyá, ya bi nu xanho ra nyot'i ya. Guehya yø ja'i entho
ya xi du, pε nuyá, ya bi yorpabi ra nyot'i ya”, bi 'yena.

¹⁷ Ya bi dæ'mi bi xihra hya yø ja'i ra Jesús, bi 'yembi:

—Dami 'bä'ni mmui ngue gui hyehmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Ya da guehyø pa ja p'uya
da 'yu Oja ngue di manda ua ya.

Ra Jesús bi zixi goho yø mahua, bi 'yøt'e ngue yø xädi.

¹⁸ Nup'u ja ra nenzabi Galilea, bi thop'u n'na pa ra Jesús. Ja bi dimp'u yoho yø mahua
ngue di n'yohu. Nu'a n'na i Simu, 'nε xquet'a i Bedu. Nuna man'na, ra Andre. Nuyá
yonc'ei ya, mi entyø xit'a p'u ja ra dehe ngue pahua. ¹⁹ Mi nu ra Jesús, bi 'yembi:

—Ma ga mmähä n'yø. Ya hīngyø huā guí theui ya, sinoque ga xän'nāui ha gdi theui yø ja'i ya —bi 'yēmbi.

²⁰ 'Bexpi zop'ua yø xit'a ngue bi mähä rā Jesús. ²¹ Mī thohmits'ua nīnguer'ua p'uya, mahømbi dīmp'ua mī yonc'ei dī n'yohua ngue n'nat'a yø papá. Rā Jacobo 'nēhra Xuua, guehya yø ts'unt'ua rā Zebedeo. 'Dap'ua mī ohu rá papá p'ua ja rā barco ngue pøtyø xit'a. Rā Jesús bi xifi ngue dā mähä. ²² Nūya ts'its'i, 'bexpi mähä rā Jesús, bi zop'ua ja rā barco yø papá.

Nup'ua ja rā häi Galilea ja bi mamp'ua rā hya rā Jesús.

²³ Rā Jesús bi n'yo ndap'ua bi zā gā rā häi Galilea. Nu'mø bi zømp'ua ja yø nija dī mpeti yø judío, xännbabi yø ja'i rá hya Oja. Xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hya ngue ha dī njap'ua di zo rá 'ye Oja yø ja'i. 'Nē øthe yø ja'i di hyēnni. Hønt'a bi zā man'ua hēmbiyø ja'i, gā øthe. ²⁴ Gätho rā häi Siria bi n'yo rā hya te øtra Jesús. Janāngue nup'ua 'bāhra Jesús bi ts'innbabi to gā xan'ua, ndana bi zā man'ua hēmbi. Nu'ua yø ja'i n'youi yø ts'onthi bi ts'innbi ngue øthe. Bi ts'innbabi yø ja'i di guxtyø ts'i 'mø bi gu rā n'ua n'youi. Dā guehyø ja'i tudyø gua bi ts'innbabi rā Jesús ngue dā 'yøthe. ²⁵ Nup'ua nī ma rā Jesús xandøngu yø ja'i tenni. Bá nēxi'da yø ja'i p'ua ja rā häi Galilea. Bá nēxi'da yø ja'i p'ua ja rā häi Decápolis. Bá nēxi'da yø ja'i p'ua ja rā hnini Jerusalén. Bá nēxi'da yø ja'i p'ua ja rā häi Judea. Bá nēxi'da yø ja'i p'ua man'na nguadi rā dathe Jordán.

5

Rā Jesús bi xännbā rā hya yø ja'i p'ua ja n'na rā nyuni.

¹ Bi nu rā Jesús ngue xandøngu yø ja'i bi zøhø. Bi map'ua bí ja n'na rā nyuni, bi hyoni hapu dā mī. Nu'ua yø xādi p'uya bi mäspu hudi. ² Nuna rā Jesús bi dū'mi bi xännbā rā hya yø ja'i. Bi 'yēmbi:

³ —Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i nūya ēntho hyoya, porque tinyø mmūi ngue di 'bēhra nho. Porque guehya yø ja'i dā zo rá 'ye Oja bí 'bū mahēts'i ya.

⁴ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i tu yø mmūi. Porque Oja di hojpa'bi yø mmūi ya yø ja'i ya.

⁵ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i hīndi 'yēxpū 'būhyø mmic'ēiui. Porque guehya yø ja'i dā gohmi rā häi mā yat'i ya.

⁶ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i nūya ho yø mmūi ngue honi ha di 'yøtra nho, tengutho 'mø di tūmanthūhu di ja ndummūi ngue honi ha dī nsihmē. Porque dā mǎx Oja ngue dā zā dā 'yøt'e.

⁷ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i nūya dā 'yøtra mate ngue dā mǎxyø mmic'ēiui. Porque guehya yø ja'i ya dā 'yøpa rā mate Oja ngue dā mäts'i.

⁸ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i ngue hīn temā nts'o so yø mmūi. Porque guehya yø ja'i dā nu Oja ya.

⁹ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i nūya dā japi ngue dī nhojpa'ua dī nsui. Porque guehya yø ja'i dā gohi ngue yø basi Oja ya.

¹⁰ Rā mmēnthi dī nthēui yø ja'i nūya dā zā rā n'ua dā ts'ui ngue honi ha dī n'yo xanho. Porque guehya yø ja'i dā zo rá 'ye Oja bí 'bū mahēts'i ya.

¹¹ Rā mmēnthi guí nthēui 'mø bi ts'ui ngue guí tēngahū. Dā ts'an'ahū, dā ts'an'nahū yø fehni. ¹² Dami johyahū 'mø ngue ngu'a bi nja, dī nja'ahū mpähä, porque xangu nī nzābihū bí ja mahēts'i. Ya quí pahmū ngue nu'ua yø pøngahya Oja xa m'mua m'met'o xquet'a bi ts'ui.

Bi ma mā hyequi rā hya te ja ngue dā n'yo yø xādi rā Cristo.

¹³ Nu rā u, i ja rá 'befi ngue nu temā japi ya hīndi nts'oni. Guí njathū p'ua ua ja rā ximhäi ya, ngue guí 'būhmū ua, ya xøt'atho rā nts'o dā 'yøtyø ja'i. Pē nu'mø bi m'mēhrá ts'edi rā u, ya hīnda zā to dā japi ngue xtā n'u mahøn'a. Ya hīnte dī mūui rā u, dā t'ei, dā nēp'ua yø ja'i.

¹⁴ Nu'a te gni 'yohu ya, i nnudyø ja'i 'bucua ja ra ximhäi. Gue'ahu, tengutho n'na ra nyot'i di yorbu ja ra 'bexui, i nnutho gätho yø ja'i. Gue'ahu, tengutho n'na ra hnini 'mø bi ja maxøts'e ra nyuni, i nnutho gätho yø ja'i. ¹⁵ Nu'mø bi ma ma saqui n'na ra lámpara, hinda thørbu ja ra huada, sinoque da thøxpø ja ra nthøxanyot'i n'namhma ngue di yorpi gätho'u 'bu'ambo ra ngu. ¹⁶ Dami njathu p'uya, dami nehø ngue da nu yø ja'i'a te ra nho guí øthu. Nu'mø bi nu yø ja'i'a ra nho guí øthu p'uya, yø ja'i da 'yøspabi na ni Papáhu bí 'bu mahøts'i.

Ra Jesús bi ma ngue xanho rá ley Oja.

¹⁷ A nuyá, 'yo guí emhmø ngue dá øhø ga hacä ra ley bi 'yotra Moisés, oque ga hacä'u yø hya bi nxännbate yø pøngahya Oja. Nu'a, hin'na'a. Sinoque dá øhø ngue nu'a te gäma hya mmamp'u ja ra ley, gä gue'a ga thogä'a. ¹⁸ Nugä majuaní te dí xi'ahu, mente ngue di siguetho ja ra c'amahøts'i 'nøhra häi, nu'a te gäma hya nt'ot'i p'u ja ra ley, ni xinga n'na ra letra, ni xinga n'na ra punto di sä ngue da thaqui asta gue'mø bi nja gätho'a tema hya nt'ot'i. ¹⁹ Janangue nuyá, nu to bi zä ngue festho ra hya di manda ra ley, madague'a zits'utho, 'nø da ngu'a da xännbabi mi'da yø ja'i ngue da mætho ra hya, guehna ra ja'i ngue hinga eda hnu mansu p'u mahøts'i na. Pø nu ra ja'i ngue da 'yøt'e te mmanna ley 'nø da ngu'a da xännbabi mi'da yø ja'i ngue da 'yøt'e, guehna ra ja'i da hnu mansu p'u mahøts'i na. ²⁰ Nugä dí xi'ahu ngue nu'mø guí nne di ncø'ahu p'u di manda Oja, ma datho nne ngue xtá ndønho te gdi n'yohu, ngue'a te ga 'yo yø xännbate ngue ra ley 'nø'a te ga 'yo yø fariseo.

Hingui ho ngue to da nu man'u rá cu.

²¹ Ya xcá 'yøhmø yø hya bi sännbabi yø ndiua manjam'mø ngue bi t'ømbi: “Yo grá hyote. A nu ra ja'i ngue di nhote, jatho da thaspa ra güenda ngue da ma ra castigo”, bi t'ømbi. ²² Pø nugä dí xi'ahu ngue nu ra ja'i da nu man'u rá cu, jatho da thaspabi ra güenda. A nu ra ja'i ngue xihyø ts'omhya rá cu 'mø yaui, jatho ngue di mpeti yø ts'ut'abi da hyaspabi ra güenda. Nu to ømbi ngue ra ndonda rá cu, da ma ra nidu hapu di nzø.

²³ A nuyá, xi'mø guí mmap'u ja ra altar ngue guá ørpahu ra 'bøt'e Oja, 'nø ja da sop'u ni mmøi ngue hingui ho te xcá 'yørpø ni cuhu, ya hinguá øthu ra 'bøt'e. ²⁴ Sinoque bá sohni 'bøt'ehø p'u ja ra altar, guá pengui guí nhojpauí ni cu. Ja guá pengui guí dá ni 'bøt'ehø p'uya.

²⁵ Nu'mø bi ma ma yap'i'ahu, nu'a di yap'ahu dami nhojpahu p'u ja ra 'yu, n'namhma ngue hinda dá'ahu p'u ja ra ts'ut'abi. Porque nu'mø ya bi ndä'ahu p'u ja ra ts'ut'abi, ra ts'ut'abi di dá'ahu ra policia. Ra policia p'uya da zixahu fädi. ²⁶ Majuaní te dí xi'ahu, ngue nup'u ja ra fädi, ya hinda zä guá pønthohø, guá pømhø asta gue'mø guá jut'i gätho ra møyu da ts'an'nahø.

Hingui ho di n'yots'om'mäi ra ja'i.

²⁷ Ya xcá 'yøhmø ra hya bi sännbabi yø ja'i ngue bi t'ømbi: “Yo grá 'yots'om'mäi”. ²⁸ Pø nugä dí xi'ahu ngue nu to heta n'na ra xisu 'nø so rá mmøi ngue di n'yots'om'mäiui, ya sutho 'mø majuaní bi n'yots'om'mäiui ra xisu heta.

²⁹ A nuyá, nu'mø guí ena ngue rá ts'oqui ni dá ngue ni n'yei p'u guí øthu ra ts'oqui, dami hyahní dá, gui 'yei. Man'na xanho ngue di m'mø'a n'na ni dähø, hinda gue'a ngue gä ni do'yohø da ma ra nidu. ³⁰ Nu'mø guí ena ngue rá ts'oqui ni 'yø ngue ni n'yei p'u guí øthu ra ts'oqui, dami hyejni 'yø, gui 'yei yap'utho. Man'na xanho ngue di m'mø'a n'na ni 'yehø, hinda gue'a ngue gä ni do'yohø da ma ra nidu.

Hingui ho ngue da 'yenyø xisu yø n'yohø.

³¹ Ya xcá 'yøhmø ya yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'ømbi: “Nu to da ne da 'yenná xisu, i jatho da nangra sucuø ngue ra nxuni”. ³² Pø nugä dí xi'ahu ngue n'na ra xisu 'mø bi 'yenná ndø, nu'mø bi nthatui man'na ra n'yohø, ya ra ts'oqui øt'ui na da mø. Pø go rá ts'oqui na ra n'yohø bi 'yenná xisu ngue te di nja, porque høndra xisu ngue ra 'yots'om'mäi i sä ngue da t'ei.

'Yo to di ɛxā ntestigo yø ja'i.

³³ Ya xcá 'yøhm̄u ya yø hya bi sännbabi yø ndiua 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'ɛmbi: “Nu'mø guí ɛxh̄u ntestigo Oja ngue majuaní di nja'a rā hya guí mm̄amhm̄u, ya ja ts'edito ngue gui 'yøth̄u'a te rā hya gadi yarpa ni mmic'eīh̄u ngue di nja”. ³⁴ Pɛ nugä dí xi'ah̄u ngue 'yo guí ɛxh̄u ntestigo Oja p'ɛ guí yah̄u ngue gdí hatra ts'edi ni hyah̄u. Nu te bi ja mah̄ɛts'i, 'yo guí ɛxh̄u ntestigo, porque ja bí 'bɛp'ɛ Oja, ɛntho go t'ɛxā ntestigo'a. ³⁵ 'Yo guí ɛxh̄u ntestigo rā häi, porque Oja di manda gä rā ximhäi, ɛntho go t'ɛxā ntestigo'a. 'Yo guí ɛxh̄u ntestigo rā danihni Jerusalén, porque ja rā dast'abi p'ɛ Oja, ɛntho go t'ɛxā ntestigo'a. ³⁶ 'Yo guí ɛnā ngue dā zā dā t'øc'a ni ya 'mø himma juani te guí mm̄amhm̄u. Porque ni yah̄u, ni xinga n'na ni xtah̄u dā zā gui 'yøth̄u ngue xtá nt'axi ogue xtá mpothi. ³⁷ A nu'mø guí nne guí mamhm̄u n'na rā hya, njuantho dami mamhm̄u ngue'mø dā zā, ogue hinda zā. Porque rā ja'i ngue rá n'youi rā zithu, hingui t'ɛc'ei te mma, janangue ngue honi te ɛxā ntestigo.

'Yo to dadi cosra nts'o t'ørpe.

³⁸ Ya xcá 'yøhm̄u yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'ɛmbi: “Nu rā ja'i dā hyamba rá dā rá mmic'eīui, xquet'a dā thambabi rá dā. Nu rā ja'i dā 'yøjpa yø ts'i rá mmic'eīui, xquet'a dā t'øjpa yø ts'i”. ³⁹ Pɛ nugä dí xi'ah̄u, ngue nu'a te rā nts'o øt'ah̄u n'na rā ja'i, 'yo gadi cospah̄u. Hante gue nu'mø to bi mɛp'a ni hm̄ih̄u, dami unman'na nguadi ni hm̄i ngue dā mɛ'mi. ⁴⁰ A nu'mø to guí tupi, 'nɛ di yap'a'i ngue ä'i ni pahni, co 'nɛhni tuh̄u dami unni. ⁴¹ Nu'mø to dā 'yɛn'i gui fāxh̄u n'na kilómetro made ngue gui tuspa rá 'beni, dami dobleh̄u'a te xi'i gui fāxh̄u. ⁴² Nu'mø te'o dā 'yā'ah̄u n'na rā cosa, dami unni. Nu'a te'o dā mip'ah̄u n'na rā cosa, dami hmiti.

Nu to 'buh̄yø nsuiui jatho ngue di mađi.

⁴³ Ya xcá 'yøhm̄u'ɛ yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'ɛmbi: “Dami mah̄ni amigoh̄u. A nu'ɛ sū'ah̄u, 'yo gadi mah̄m̄u'ɛ”, bi t'ɛmbi. ⁴⁴ Pɛ nugä dí xi'ah̄u ngue dami mah̄ni nsuih̄u. Dami 'yāph̄u Oja ngue di japi to san'ah̄u. Nu te'o gä nnu man'ɛ'ah̄u, dami 'yørpah̄u rā nho. Dami marpah̄u Oja te'o ya mants'o 'mø guí yah̄u. Marpah̄u Oja'ɛ hingui ho te øt'ah̄u. ⁴⁵ A nu'mø gui 'yøth̄u ya yø hya dí xi'ah̄u ya, ya di nɛqui ngue yø basi'ah̄u'a ni Papáhu bí 'bɛ mah̄ɛts'i 'mø. Porque rā hyadi bi hoc'a Oja, hinga høn̄nbu 'buh̄yø hoja'i øtra nho, sinoque 'nɛp'ɛ 'buh̄yø ts'oc'eī øtra nho rā hyadi. Rā 'ye p'ɛya, hinga høn̄dyø hoja'i 'ye p'ɛ ja yø huahi, sinoque 'nɛhyø ts'oc'eī 'ye p'ɛ ja yø huahi. ⁴⁶ A nu'mø ngue hont'ɛ to di mā'ah̄u gadi mah̄m̄u, ɛndana rā nho di nɛqui ngue guí øth̄u 'mø? Conque asta yø nguthäi njap'ɛ. ⁴⁷ Xi'mø ngue hont'ɛ ni amigo gadi zenguah̄u, ɛndana rā nho guí øth̄u 'mø? Porque xquet'a njap'ɛ yø ja'i hingui pa Oja. ⁴⁸ Nu ni Papáhu bí 'bɛ mah̄ɛts'i, mā datho ngue xandønho te øt'e. Gui njathu p'ɛya, dami neh̄u ngue mā datho xtånho te gui 'yøth̄u.

6

Nu rā ja'i øtra nho, 'yo dadi 'yɛts'i.

¹ Nu'a te gä rā nho ja ngue gui 'yøth̄u, 'yo guí nneh̄u ngue høn̄nbu 'bui xangu yø ja'i dā nu ha gdi 'yøth̄u rā nho. A nu'mø ngue rā n'yɛts'i gni 'yøth̄u rā nho p'ɛ ha 'buh̄yø ja'i, nu'a ni Papáhu bí 'bɛ mah̄ɛts'i ya hin tema nzäbi di 'da'ah̄u. ² Janangue nuyá, nu'mø guí fāxh̄u yø ja'i nu'ɛ hyoya, 'yo guí nneh̄u ngue 'da di batyø ja'i te guí øth̄u. Porque ngu'a øt'i'da yø ja'i p'ɛ ja yø nija 'nɛp'ɛ ja yø caye, høn̄tho nne ngue di 'yɛts'i ngue dā nu yø ja'i'a rā nho øt'e. Pɛ majuaní te dí xi'ah̄u ngue nuyá yø ja'i njap'ɛ, nu'a gä nnu manho yø ja'i te øt'e, ya hont'a yø nzäbi'a. ³ Pɛ nu'ah̄u, nu'mø guí fāxh̄u yø hyoya, nu te ja ngue gui 'yøth̄u, 'yo 'be gui xihni amigo gadi nsixui. ⁴ Nu'mø guí øth̄u rā 'bäxte, nt'aguitho dami 'yøth̄u. Nu'a ni Papáhu bí 'bɛ mah̄ɛts'i i nnutho te guí øth̄u, go da gut'ah̄u'a.

Rā Jesús bi xännbabi ha di mat'Oja yø ja'i.

⁵ A nu'mø ngue guí mmat'Ojah, 'yo guí øthø tengutho øtyø ja'i ngue hingyø mmui ga 'yøt'a te øt'e. Di ho te ørbu ja yø nija ngue 'bäi ha ga mmat'Oja. I nnepe ngue da nu gätho yø ja'i te øt'e. Da guerp'a ja yø caye i mmat'Oja p'u ni ma. Pe nugä majuaní te dí xi'ahø ngue nu'a ga nnumanho yø ja'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a. ⁶ Pe nu'ahø, nu'mø guí mmat'Ojah, dami cut'ambo ni nguhø, tøtra goxthi, dami mat'Ojah p'uya. A nuna Oja ni Papáhø, ja 'bup'u ha guí 'bøhmø na, go nnu dra mmat'Oja guí ørbu ja ni nguhø na, 'nø go da gut'ahø na.

⁷ Nu'mø gá mat'Ojah, 'yo ja gadi 'yopthobi yø hya guí xihmø Oja. Porque ngu'a øtyø ja'i hingui pa Oja, i ena ngue nu'a ya'atho gui yahni, gue'a di 'yø Oja te xi'a. ⁸ Pe 'yoguí øthø tengutho øt'u. Porque nuna Oja ni Papáhø, ya padí te gä guí homhmø hante ngue gui 'yäpi te guí nnehø. ⁹ Janangue nu'mø gá mat'Ojah, dami 'yømhø: Ma Papá'ahø guí 'bø mahøts'i, dami 'yøt'e ngue da hnu mansu'i. ¹⁰ Bá øhø guí manda ua. Di nja'a te ni pähä ua ja rā ximhäi tengutho bí ja mahøts'i. ¹¹ Dami 'dacje rā hmø n'na pa ngu n'na pa. ¹² 'Nø dami punnga ma ts'oquihe, tengutho gähe xquet'a dadi punnbahe to hingui ho te ørcahe. ¹³ Dami faxcahe ngue hinga øt'ähe rā nts'o. Dami yanje ngue rā nts'o. Porque nu'i, gue'e gadi mmandase, jase ni ts'edi, guí tate para zantho. Da ngut'atho.

¹⁴ Nu'mø guí 'bøi ngue guí punnbabi yø ja'i hingui ho te øt'ahø, nu'a ni Papáhø bí 'bø mahøts'i xquet'a di pun'na ni ts'oquihø 'mø. ¹⁵ Pe nu'mø hingui nne guí punnbabi ni mmic'eiui te øt'ahø, nu'a ni Papáhø bí 'bø mahøts'i xquet'a hndi pun'na ni ts'oquihø 'mø.

Rā Jesús bi xännbabi yø ja'i ha di 'yetyø mmui.

¹⁶ Nu'mø guí nne ngue gui 'yø'ni mmuihø, 'yo gadi hmi dummuihø tengutho øtyø ja'i ngue hingyø mmui ga 'yøt'a te øt'e. A nuyá, di hmi dummui 'mø øtyø mmui, i nne ngue da nu yø ja'i te øt'e. Pe majuaní dí xi'ahø, nu'a ga nnu manho yø ja'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a. ¹⁷ Pe nu'ahø, nu'mø guí ø'ni mmuihø, 'yo gadi hmi dummuihø, sinoque dami 'yøjni yahø 'nø dami nxudähø. ¹⁸ 'Yo guí nnehø ngue di unna güenda yø ja'i ngue guí ø'ni mmuihø. Hinda hønt'a ni Papáhø padí ngue guí ø'ni mmuihø, go da gut'ahø na.

Dami ne ngue bí ja ni mmetihø mahøts'i.

¹⁹ 'Yo guí nnehø ngue xøgue nma munts'itho'a te guí peshø ua ja rā ximhäi. Porque nu'a te guí peshø ua ja rā ximhäi, da zi yø zu'ø, ya di nts'oní. Ogue da bø yø bø. ²⁰ A nuyá, dami nehø ngue nup'u mahøts'i, ja bí jap'u rā nho guí nthøhø, nu'a hinha di m'medi. Ya hinda zä da zi yø zu'ø, 'nø hinda zä da zønyø bø ngue da bø'ahø. ²¹ Nu'mø guí ømhø ngue bí ja mahøts'i'a rā nho tate di muui, hønnebø da zo ni mmuihø p'u 'mø.

Rā Jesús bi hyejpa rā hya n'na rā nyot'i.

²² Nu'mø bi xogui xanho ni dähø ya, ya guí høthø xanho rā nyot'i i ja. Njarbutho ni n'yomfènihø ya, nu'mø bi xogui xanho, ya guí pahmø ndana rā nho gdi n'yohø 'mø. ²³ Pe nu'mø hingui xogui xanho ni n'yomfènihø, ya himma juani guí pahmø ndana rā nho gdi n'yohø 'mø. Ya nsutho 'mø ngue rā ts'a'bøxui p'u gni mähä, porque hingui xohni n'yomfènihø ngue guí pahmø ndana rā nho.

Bi hycra hya rā Jesús ngue yoho yø hmø.

²⁴ Hingui sä ngue yoho yø hmø rā ja'i di m'mui. A nu'mø ngue yoho yø hmø di m'mui, n'na'a di madi, n'na'a hndi madi. N'na rá hmø da 'yørpe te di manda, man'na rá hmø hinda 'yørpe te di manda. Gui njathø p'uya, hingui sä ngue mbø yoho p'u di ma ni mmuihø. Di ma ni mmuihø Oja, xindi ma ni mmuihø rā møyu.

Nuna Oja fä'u yø ja'i ya o rá 'yø.

²⁵ Nugä dí mma, nu'a te ja ngue gui sihø, ogue te ja ngue gui hyehø, 'yo gue'a mathogutho ga ndu ni mmuihø'a. A nuyá, nu rá te rā ja'i, man'natho di muui ngue'a te da zi. Nu rá do'yo rā ja'i, man'natho di muui ngue'a te da hye. ²⁶ Ya guí nnuhø yø ts'int's'u 'yo maya, ngue hingui uahi, 'nø hingui xofo ngue te da mets'i. Pe nuna ni Papáhø bí 'bø mahøts'i, go di unni te si yø ts'int's'u na. Goma gue'ahø ya, ngue hinda mäxahø

Oja, porque man'na xammadí'ahũ ngue yø ts'int's'ũ. ²⁷ Xiya, xi ra ja'i tu rá mmũ ngue hĩngui hẽts'i, ¿ua da zã di nte man'na doymni ngue'a ga nhẽts'i?

²⁸ 'Yo di tu ni mmũ te gui hyehũ. Ya guí nnuhũ yø dõni bí ja dapo ngue hĩndi mpefi, ni xĩngui mpe, pe mahotho gui nequi. ²⁹ Dí xi'ahũ na ra hya na, ngue tengũ ra dast'abi Salomón, mandõnho drá he bi hye, pe hĩnha da zãdi tengũ ganho yø dõni. ³⁰ Porque guesẽ Oja øt'e ngue mazihotho gui nequi yø dõni bí ja dapo. Bí ja dapo ya, pe nixudi p'uya, di nzø p'ũ ja ra orno. Goma gue'ahũ ngue hĩndi he'ahũ Oja. Pe hĩngã egui ec'eiũ xanho ngue faxahũ Oja. ³¹ Janangue nuyá, 'yo mathogũtho di tu ni mmũhũ ngue sã gui 'yemhũ: “¿Te 'be'a ga sihũ ya, o gue te 'be'a ga hehũ ya?” gui 'yemhũ. ³² Porque yø ja'i 'bũcua ja ra xĩmhãi, hõnt'a te da zi 'nẽ'a te da hye ni ma yø mmũ honi. Pe nu'ahũ, nu'a ni Papáhũ bí 'bũ mahẽts'i, ya padĩ ngue guí homhũ gãtho ya yø cosa ya. ³³ Janangue nuyá, ma dãtho dami hyoni ha gdi sohũ rá 'yẽ Oja. Nuyã yø hyã di manda Oja, dami ja ndumũ gui 'yøthũ, n'namhũ ngue di 'da'i te gãmã cosa gui homhũ. ³⁴ A nuyá, 'yo sã ma'dihi di tu ni mmũhũ'a te ja ngue gui thohmũ nixudi. Porque n'na ngu n'na yø pa ja te thohyø ja'i. Hõntho ngue nu'a ra n'ũ guí thohmũ n'na pa ngu n'na pa dami hyoni ha gdi thohmũ'a ra pa'a.

7

'Yo guí haspahũ ra güenda te ga 'yo mi'da yø ja'i.

¹ 'Yo guí haspahũ ra güenda te ør'mi'da yø ja'i, n'namhũ ngue hĩnda hyats'ahũ ra güenda Oja te guí øthũ. ² Porque da that's'ahũ ra güenda tengũtho gnĩ hyaspahũ ra güenda mi'da yø ja'i. Tengũtho gui 'yøthũ, xquet'a gue'a di nja'ahũ'a. ³ ¿Hanja yø ja'i ngue ja xangu yø ts'oqui, guehya nne da hyaspa ra güenda yø ja'i ngue ts'udyø ts'oqui ja ya? Tengũtho 'mø guí xihni cũ ngue oxra hãi rá dã, pe nu'i p'uya, ra biga di o ni dã. ⁴ Ya hĩnda zã gui 'yemni cũ: “Ague n'yø, tø ga hahmi ra hãi o ni dã”, gui 'yẽmbi. A nu'i p'uya, hĩn gadi unna güenda ngue ra biga oxni dã. ⁵ Ya hĩnni 'yup'ũ te guí mma. 'Be dami hyahra biga o ni dã n'namhũ da zã gui hyamba ra hãi o rá dã ni cũ.

⁶ Nuna ra hyã guí nnu manduxquihũ, nu ra ja'i ngue mandõnts'o drá mmũ hĩnda zã gui xihmũ ra hyã. Porque n'na ra cosa xanduxqui, hĩngui sã di t'unyø fo'yo. Nu'mø bi ncue ra fo'yo, da za'ahũ. Ximmangu n'na ra cosa ngue mandø mmadĩtho, hĩngui sã di t'unyø ts'udi, porque ra ts'udi di 'da'mi, da nep'ũ hãi'a te guí unhnũ.

Dami 'yãphũ Oja te guí homhũ.

⁷ Nuna Oja di 'da'i te guí homhũ. Dami 'yãpi te guí nnehũ. Nu te gui hyoni, gui tini. Nu'mø gã jãtra goxthi ngue gui nzohmũ Oja, da xoc'ahũ. ⁸ Porque nu ra ja'i ädi te nne, ma t'unni. Nu'a honi, i tini. Nu'a di jãtra goxthi, i sojpi.

⁹ Conque nu ra ja'i 'bũhrã basi, nu'mø bi 'yãpra thũhmẽ, hĩngui sã rá mmũ ra ja'i ngue ra do di unnã basi. ¹⁰ Ogue ra hua da 'yãprã basi, hĩngã c'eya di unni. ¹¹ A nuyá, i ja ni ts'oquihũ, pe guí padĩ guí unna cosa nu'a xanho ni basihũ. Man'natho'a ni Papáhũ bí 'bũ mahẽts'i ngue xandõnho te di 'da'ahũ 'mø gui 'yãphũ.

¹² Tengũ gnĩ ne ngue da mãxahũ yø ja'i, da ngu'a gui 'yøthũ, dami 'yørpahũ ra 'bãxte mi'da yø ja'i. Ja ni gaxpũ gãtho yø hyã nt'ot'i p'ũ ja ra ley, da gue'ũ yø hyã bi 'yotyø pøngahya Oja.

Mahyẽjpi ra hyã n'na ra goxthi hĩngui xidi.

¹³ Mẽnte guí 'bũhmũ ua ja ra xĩmhãi, dami hyaxhũ ra 'yu njuantho. A nuyá, para ngue da zã gui hyaxhũ na ra 'yu na, dami cũthũ p'ũ ja ra goxthi hĩngui xidi. Porque nuna ra 'yu ni ma nĩdu hĩngui nnu manhẽnni yø ja'i na, ngue xa nxidi ra goxthi 'nẽ xa nxidi ra 'yu. Pe mandõngu dyø ja'i ni map'ũ. ¹⁴ Pe nu ra 'yu njuantho da hyaxra ja'i di nthẽui ra 'da'yo te, hĩngui xidi ra goxthi 'nẽ hĩngui xidi ra 'yu. Pe ziyohotho yø ja'i ni map'ũ.

Nu'a ga nho rá ndãt'ã ra za, gue'a di fãdi temã za'a.

¹⁵ Dami mfähmu xandønho, nuya yø fehni xännbate da zøp'u guí 'bähmu, da 'yena ngue mmambrá hya Oja. 'Yo di hä'ahü, porque maxøts'itho di nequi ngue yø hoga n'yohü, pe nü te ga 'yo, ga ra nts'oní ørbu ni ma. ¹⁶ Nu'a te ga 'yo, gue'a gdi pahmu te'o'a. Tengutho p'u ja ra 'uini, guí pahmu ngue hinga ja di nzap'u yø uva. Ni xingyø igo di nzap'u ja yø 'uini. ¹⁷ Porque guí pahmu ngue n'na ra hoga za, ra hoga ndät'ä züdi. Pe nu'a hinga hoga za, hinguí ho yø ndät'ä züdi. ¹⁸ Nu ra hoga za, hinga ja zap'u ra ndät'ä hinguí ho. Nu'a hinga hoga za, hinga ja zap'u ra hoga ndät'ä. ¹⁹ Nu gätho yø za hinguí ho yø ndät'ä züdi da ma nt'ets'i ngue da t'udi. ²⁰ Janangue dí xi'ahü ngue nu'a te ga 'yo ya yø fehni xännbate, gue'a gdi pahmu te'o'a.

Jatho gui 'yøthü'a te rá pähä ni Hmuü.

²¹ Nuya yø ja'i da 'yengui ngue drá Hmugui, hinga Gä da yurbu ha di manda Oja. Nu'u majuaní ngue da yurbu di manda Oja, gue'u yø ja'i da 'yørpabi rá pähä ma Papá bí 'bu mahets'i. ²² Nu'mø bi zønna pa da thaspa ra güenda yø ja'i, xandøngu yø ja'i da 'yengui: "Grá hmu, grá hmu. Xquet'a 'necähe dá xicähe yø ja'i te'o'i. 'Nē conni thuhu dá øthegähe yø ja'i mi n'youi yø ts'onthi. 'Nē conni thuhu dá øt'ähe xangu yø milagro", da 'yengui. ²³ Nu'mø dá thacä p'üya, ga embi: "Dami 'uemhmu ua dí 'bucä, porque himma amigo'ahü. Porque høndra nts'o xqui n'yohü", ga embi.

Bi nhyejpa ra hya yoho yø hyønnigu.

²⁴ Nu ra ja'i øde te gäma hya dí mmangä 'nē da 'yøt'e te dí xifi, guehna nná hyejpabi n'na ra n'yohü ngue ra njammü na, ngue ra mmundo p'u bi hyøhrá ngu. ²⁵ Nu'mø bi nja ra 'ye, bi mo ra dathe, bi n'yo ra ndahi ngue bi nønna ngu. Pe himbi dägui, porque ra mmundo p'u høxrá ngu. ²⁶ Pe nü ra ja'i øde te gäma hya dí mmangä, 'nē hinda 'yøt'e te dí xifi, guehna nná hyejpabi n'na ra n'yohü ngue hin'yu rá n'yomfeni na. Guep'u ja ra 'bomu dehe bi hyøhrá ngu. ²⁷ Mi n'ye p'üya, bi mo ra dathe, bi n'yo ra ndahi ngue bi nønna ngu. Bi xot'i, maxøgue bi n'ueñi.

²⁸ Mi juahya yø hya bi xännba yø ja'i ra Jesús, di 'yødyø ja'i ya yø hya bi xifi. ²⁹ Porque yø xännbate ngue ra ley hinguí ya manzaqui 'mø xännbate, pe nuna ra Jesús ena nts'ut'abitho 'mø xännbate, nü te mma ngue di nja gue'a di njahma'a.

8

Rā Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohü mi 'ya rá do'yo.

¹ Mambá ep'u bí ja ra nyuni mambi 'bähra Jesús, xangu yø ja'i bá n'youi. ² Bi guat'a n'na ra n'yohü mi hembra ts'o'ya p'üya. Bi ndantyøhmu p'u 'bähra Jesús, bi 'yembí:

—Ague grá hmu, nü'mø guí nne gui 'yørcä ra mate gui 'yøthegui, nugä dí padi ngue da zägui —bi 'yembí.

³ Ra Jesús bi dots'i conná 'yε, bi 'yembüya:

—Ahá, dí nne ga øthe'i. Da zä'i ya —bi 'yembí.

Høntho bi manna ra hya na, nuna ra därquēhi mi 'ya rá do'yo, 'bexpi zä ha mi hembí.

⁴ Ra Jesús bi 'yembra n'yohü mi'ü:

—Nuyá, 'yo to guí xifi te dá øt'a'i ya. 'Be ni ma ya, sømp'u 'bähra mmäcja. Da nü ngue ya bi zä'i. Dami 'yøtra 'bøt'e tengutho bi manda ra Moisés ngue da 'yøtyø ja'i 'mø bi zä ra 'ya hembí. Janangue da badí gätho yø ja'i ngue ya bi zä'i.

Rā Jesús bi 'yøthebi rá hmiqúi n'na ra capita.

⁵ Nuna ra Jesús, mi zømp'u ja ra hnini Capernaum. Bi ma bá äpra mate n'na ra capita.

⁶ Bi 'yembí:

—Ague grá hmu, nü'a n'na ra ts'unt'u di mpep'u ja ma ngu, sä ra ndate ngue tu Gä rá do'yo —bi 'yembí.

⁷ Ra Jesús bi 'yembra n'yohü äpra mate:

—Ga mmagä p'u 'mø, ga ma øthegä —bi 'yembí.

⁸ Nu'a ra capita p'üya, mahømbi 'yembra Jesús:

—Pe ague grá hmu, 'yo gadi n'uni. Nugä himma nsä'be ngue guí curbu ja ma ngu. A nuyá, hontho dami manya ngue da zä ra ts'unt'u dí xi'i, ya dí padí ngue da zä ra n'u hēmbi. ⁹ Porque nuguí xquet'a 'bui to 'bet'o ngue di mandagui. A nugä p'uya, xquet'a dí si ma soldado dadí manda. Nu'mø dí xi'a n'na ra soldado ngue ha da ma, i pap'u dí et'i. Ogue ga embi: “Bi 'yēcua”, ra soldado p'uya bá ep'u. Ogue ma hmiqui, ga 'bepi te da mēfi, ra hmiqui øt'e te dí xifi.

¹⁰ Nuna ra Jesús mi 'yøde te xihra capita, di 'yøtho te sifi. Bi 'yembyø ja'i n'youi p'uya:

—Majuani dí xi'ahu ngue hinjonni judío di pøni ngue gdi tinnbä rá nt'ec'ei tengu ga 'yēc'ēigä na ra n'yohu na. ¹¹ Nugä dí xi'ahu ngue xangu yø ja'i hinguø judío dí bømp'u ni bøxyadi 'nep'u ni yuhra hyadi, ngue nup'u di manda Oja p'u mahets'i, 'dap'u di nsihmeui ra Abraham, conna Isaac, conna Jacob. ¹² A nu'u yø ja'i mi jahma ngue xta nzo rá 'yē Oja 'nē himbi ne, da t'emp'u thi ja ra 'bexui'u. Ja di nzomp'u 'nē ja di guxp'u yø ts'i'u.

¹³ Ra Jesús bi 'yembra capita mi nyai:

—Ni ma ni ngu ya. Nu'a ra hya guí ec'ei ngue da zä ga øt'e, ya bi nja ya.

Ngü ra ora bi manna ra hya na, 'bexpi zä ra ts'unt'u mi'u.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá to ra Bedu.

¹⁴ Ra Jesús bi map'u ja rá ngu ra Bedu. Nu'a rá to ra Bedu oxpu ja rá t'ots'i ngue mi hembra pa. ¹⁵ Ra Jesús bi bennba rá 'yē ra därkehi ngue bi gats'i. 'Bexpi zä ra pa mi hēmbi. Nuna ra xisu p'uya, bi nangui ngue bi hojpi te da zi yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe xangu yø därkehi.

¹⁶ Mi dähra nde p'uya, nup'u 'buhra Jesús, xangu yø ja'i n'youi yø ts'onthi bá ts'innbi ngue da 'yøthe. Pe ra Jesús hontho da ma ngue da zä yø ja'i n'youi yø ts'onthi, 'bexi sä. 'Dama 'dan'yo yø n'u hēmbi ja'i, pe gä bi 'yøthe. ¹⁷ Mi nja na ra hya na, ya bi nja'a te ra hya bi manna pøngahya Isaías ngue bi 'yēna: “Nu te gäma n'u gmi hēmphu, gä bi hyaqui haru mi'u”, bi 'yēna.

Yonc'ei bi nyai ra Jesús.

¹⁸ Mi nu ra Jesús ngue mandøngu dyø ja'i di mäts'i. Bi xihyø xädi p'uya ngue bi mähä dí ma man'na nguadi ra zabi. ¹⁹ Nu'a n'na ra xännbate ngue ra ley bi guarbu 'bähra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grá xännbate, nugä dí nne ga mme haru gdí ma —bi 'yēmbi.

²⁰ Ra Jesús bi 'yēmp'a yai:

—Yø haho ja yø 'bido haru säya. Yø ts'int's'u ja yø 'bafi haru säya. Pe ra N'yohu bí 'yē mahets'i, hin'yu rá ngu haru di n'oxi.

²¹ Pe nu'a n'na nc'ei rá xädi bi 'yēmbi:

—Ague grá hmu, dami 'dacra nt'edi ngue 'be da du ma papá, ga ägui, ya ga me p'uya —bi 'yēmbi.

²² Mi dähra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mmehma. Nu'u yø ja'i entho ya xa ndu ngue hinguí pa Oja, gue'u da 'yähyo mmindui'u.

Ra Jesús bi säyabi ra ndahi conyø funthe.

²³ Nuna ra Jesús bi yurbu ja ra barco ngue bi ma, bi mähä yø xädi. ²⁴ Pe nup'u ja ra zabi, bi nanga n'na ra ndate ndahi. Nu'u yø funthe nanguí, so mbo ra barco mente atho ra Jesús. ²⁵ Nu'u yø xädi p'uya, bá ap'u bí aha, bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmu, dami yanje. Ya ja ngue da thunt'a mbonthe ra barco. Ya ga tuhü —bi 'yēmbi.

²⁶ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—¿Hanja ngue guí sulu? ¿Ua hinguí ec'ei ngue ga faxahu? —bi 'yēmbi.

Mi nangra Jesús, bi hejpabi ra ndahi 'nēhyø funthe. Mi hejpi, 'bexpi nsäya. ²⁷ Nu'u yø xädi p'uya, di 'yøtho te bi nja. Di n'yēmbi n'na ngu n'na:

—¿Te'o ni n'yohu na n'yø? Asta ra ndahi 'nēhra dehe ec'ei 'mø bi zofo —di n'yēmbi.

Rā Jesús bi 'yøthe yonc'ei mi n'youi yø ts'onthi.

²⁸ Mī zøm man'na nguadi rā zabi, ja rā häi ni hu ngue Gadara. Ja bi nthēui p'ua rā Jesús yoho yø n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. Pē mandønts'otho, xpí 'yēp'ua ja rā camposanto. Asta nts'utho to dā thop'ua ja rā 'yu. ²⁹ Mī nu rā Jesús, bi mähra mafi. Bi 'yēmbi:

—Ague Jesús, rá Ts'ant'ui Oja, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucähe? Porque tobe hinguí sønna pa ngue gui penngahe rā castigo —bi 'yēmbi.

³⁰ Nup'ua yap'utho, mambi 'yop'ua n'na 'bui yø ts'adi, mā 'yoni p'ua ngue sihmē. ³¹ Nu'ua yø ts'onthi bi 'yēmbra Jesús:

—Nu'mø guí nne ngue gā hēcähe ua ya yø n'yohu 'bucua, pē dami 'dacje rā nt'ēdi ngue gā cüt'ähe yø mmui yø ts'adi bí 'yonu —bi 'yēmbi.

³² Rā Jesús bi unnā nt'ēdi yø ts'onthi, bi 'yēmbi: —I mähä nū bí 'būhyø ts'adi 'mø. Janāngue nu'ua yø ts'onthi bi hyep'ua yø n'yohu mi n'youi, i ncarbū ja yø mmui yø ts'adi. Yø ts'adi p'uya, bi gū rā 'dihī, bi nhyørbū ja rā zabi. Gä ja bi jarbū rā dehe.

³³ Nu'ua mi fāhyø ts'adi p'uya, bi nsu 'mø mi nu te bi nja. N'na 'dihitho bi map'ua bí ja rā hnini ngue bá mā te bi nja. Bi mā tengue xi thohyø ts'adi, 'nē bi mā tengue xi tho'ua yø n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. ³⁴ Nu'ua yø ja'i mambí 'bup'ua ja rā hnini, gā bi mā ngue bi zømp'ua bí 'būhra Jesús. Mī zønyø ja'i p'ua 'būhra Jesús, bi xifi ngue dā mā.

9

Rā Jesús bi 'yøt'e ngue dā fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

¹ Rā Jesús bi yurbū ja rā barco ngue dā mā, di mā man'na nguadi rā zabi ha bí ja rá hnini. ² Mī zømp'ua ja rā hnini, bá thunnabī n'na nc'ei bá oxrá fidi ngue tudyø gua. Mī nu rā Jesús te øtyø ja'i bá dū rā dārquēhi, i padī ngue ēc'ei yø ja'i ngue dā zā dā 'yøthe rā dārquēhi. Bi 'yēmbra dārquēhi p'uya:

—Ague ts'ant'ui, 'yo tu ni mmui, ya dā pun'nā ni ts'oqui ya —bi 'yēmbi.

³ Nunā rā hyā bi manā Jesús, mi 'yøhyø xännbate ngue rā ley, bi mbøcūē. Bi 'yēmp'ua ja yø n'yomfēni: “Nunā rā n'yohu 'bucua, thenmahya Oja nā co nu'a rā hyā i mma”. ⁴ Pē rā Jesús i patho te mbēnya yø n'yohu mbøcūē, bi 'yēmbi:

—Nunā rā hyā gā bēmhmū ya, hinga ja rá njap'ua nā. ⁵ Nugä dā xihra n'yohu 'bucua, dí ēmbi: “Ya dā pun'nā ni ts'oqui ya”. Pē nuyá, hīndi nēqui xanho ngue'mø bi mpunnbi oque hīn'nā. Pē nu'mø gā ēmbi: “Dami nangui, gui caxni fidi, gui mma”, gā ēmbi, nu'mø ngue bi n'yo p'uya, ya guí pahmū xanho ngue ja mā ts'edi. ⁶ A nuyá, dami pahmū ya ngue rā N'yohu bí 'yē mahēts'i, ja rá ts'edi ua ja rā ximhäi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yēmbra n'yohu xan'ua p'uya:

—Dami nangui, caxni fidi, ni mā ni ngu.

⁷ Rā dārquēhi p'uya, bi nangui, bi mā rá ngu. ⁸ Mī nu yø ja'i te bi nja, bi nsu yø ja'i. Pē ēspabi Oja porque di nēqui ngue Oja di unnā ts'edi te ø'nā rā n'yohu nā.

Rā Jesús bi zixrā Mateo, dā 'yøt'e ngue rá xädi.

⁹ Mī mā rā Jesús, ni nthop'ua ja rá oficina n'na rā n'yohu ni hu ngue rā Mateo, nunā jamba rā mēnyu yø ja'i ja te pä. Mī nu rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Mā gā mme n'yø, gā øt'e ngue mā xädi'i —bi 'yēmbi.

Rā Mateo p'uya, bi zop'ua rá oficina ngue bi mē rā Jesús.

Nuyā yø ja'i t'ēmbi ja yø ts'oqui, 'dap'ua sihmēui rā Jesús.

¹⁰ Man'na rā pa p'uya, nunā rā Jesús bi mē yø xädi p'ua ja rá ngu rā Mateo ngue dā nsihmē. Xangu yø ngüthäi 'bup'ua, co 'nē hmi'da yø ja'i t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui, gā 'dap'ua sihmēui rā Jesús. ¹¹ Yø fariseo p'uya mi nu te øtra Jesús, bi 'yørpabi rā nt'änni'ua yø xädi, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ni xännbatehu ngue 'dap'ua sihmēhu yø ngüthäi co 'nēhyu mi'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui? —bi 'yēmbi.

¹² Mī 'yøhra Jesús te sipyø xädi, bi 'yēmp'ua di yahni:

—Nuya yø ja'i di hyenni, guehya ni 'yehra 'yøthe ya. Pe yø ja'i xanzaqui, hinga gue'u ni 'ye'u. ¹³ Damí xähmü te ni bönyø hya nt'ot'i p'u ja ra Maça Libro ngue ena: “Dí nnegä ngue di nja ni nhuçatehü, porque guehna man'natho di muui na ngue yø 'bøt'e guí ørcähü”, en'Oja. A nugä, dá ehë ngue gue'u yø ja'i ja yø ts'oqui ga xifi da hyep'u ra nts'o ga 'yo, hinga gue'u yø ja'i ena ngue ya 'yo xanho dá ehë ga nzofö —bi 'yëmbi.

Bi manna Jesús hanja ngue hinguí etyø mmüi yø xädi.

¹⁴ Nu'u yø xädi ra Xuua bi guarbü 'bähra Jesús. Bi 'yëmbi:

—¿Hanja ni xädi ngue hinguí etyø mmüi? Conque nugähe 'nehyo fariseo emmei dí e'ma mmügähe —bi 'yëmbi.

¹⁵ Ra Jesús bi 'yëmbya yäui:

—Nu'u yø ja'i ts'ofö ngue da nu ra nthati, hinguí 'bü ndümmüi ngue da 'yetyø mmüi mente 'dap'u 'bühmü ra novio. Njarbutho ma xädigä ya, hinguí etyø mmüi ngue 'daua dí n'yo'be. Pe bá ep'u ra pa ngue da zigagui ma nsüi'be. Nu'a ra pa'a p'üya, mfaði ngue da zä da 'yetyø mmüi ya ma xädi 'mø.

¹⁶ Nuna ra 'da'yo hya dí xänbäte, n'nan'yo na ngue ra nyogui xädi. Tengütho n'na ra 'da'yo ulu, hinda zä di 'bøtra zé'ulu. Porque ra 'da'yo ulu di ngants'i, ya man'na di nts'onna zé'ulu. ¹⁷ Tengütho ra 'da'yo vino hinguí sä da sirbü ja ra zexfani ngue da zedi. Porque ra 'da'yo vino da xetra zexfani 'mø da sit'i, ja di m'mep'u p'üya. Janangue ra 'da'yo vino, ra 'da'yo xifani da sit'i n'namhma ngue gä yoho händi m'medi.

N'na ra n'yohü bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixü.

¹⁸ Mente ra Jesús bi xihyo ja'i ya yø hya ya, bi zø'a n'na ra n'yohü 'bet'o ngue yø judío. Bi ndantyøhmü p'u 'bähra Jesús, bi 'yëmbi:

—Nu ma t'ixü exa ja bi dü, pe nu'mø guí mma, gui japni 'ye p'u ja rá do'yo, mahøndi m'müi.

¹⁹ Ra Jesús bi nangbü mi hudi, bi me'a sits'i. Bi mähä yø xadi.

²⁰ Mente ni 'yo ra Jesús, nuna n'na ra xisu ya n'ne'ma yonjeya mi hembra m'mäcji, bi guarbü ja rá xütha ra Jesús ngue bi därpa rá nyani rá he. ²¹ I en'a mbo rá mmüi: “Nu'mø ga thärpabi rá he ra Jesús, da zägui”, bi 'yëna. ²² Mi dädi, 'bexpi 'bätra Jesús ngue bi hyetra xisu. Bi 'yëmbüya:

—Ague t'ixü, da hyü ni mmüi. Ya bi zä'i ngue gä 'yec'eigui ngue da zä'i comma ts'edi —bi 'yëmbi.

'Bexque'a bi zä ra n'u mi hembra xisu.

²³ Mi zømp'u ja rá ngu ra n'yohü na ra Jesús, bi nu ngue 'bap'u yø me'bida. Di yänni yø ja'i 'bap'u ngue zoni. ²⁴ Ra Jesús bi 'yëmbyo ja'i:

—Damí pømhmu ua. Nuna ra hmüte 'bücua, hinguí tü na, i atho na —bi 'yëmbi.

Pe nuya yø ja'i yäui ra Jesús, i thentho, porque padí ngue ya xi dü ra hmüte. ²⁵ Mi bøn'athi gätho yø ja'i p'üya, ra Jesús bi thop'u brá 'benna hmüte. Bi bennba rá 'ye ra hmüte bi güt's'i. Ra hmüte p'üya bi bennate, bi nangui. ²⁶ Nu te bi 'yøtra Jesús, bi n'yo ra hya ndap'u bi zä'a ra xequi'a.

Ra Jesús bi 'yøthe yoho yø xädä.

²⁷ Mambá ep'u ja ra ngu na ra Jesús, nup'u ja ra 'yü bi denni yoho yø xädä. Ni mafi, bi 'yëmbi:

—Ague rá mbom'meto'i ra David, damí huega'be.

²⁸ Mi yurbü ja rá ngu ra Jesús, bi guatyø xädä. Ra Jesús bi 'yëmbi:

—¿Ua guí ec'eiuí ngue da zä ga øt'a na te guí xicui ya?

Yø xädä p'üya bi 'yëmbi:

—Ahá grá Hmu, dí ec'eí'be ngue da zä gui 'yøt'e —bi 'yëmbi.

²⁹ Bi Macyø 'ye ra Jesús ngue bi därpa yø dä yø xädä. Bi 'yëmbi:

—Ngue guí ec'eiuí ngue da zä ga øthe'auí, da zä'auí ya.

³⁰ Nu'u yø xädä p'üya 'bexpi nzø yø dä. Pe ra Jesús di hejpi ngue hinte da ma, bi 'yëmbi:

—Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue guí mmammü te dá øt'auí ya —bi 'yëmbi.

³¹ Pɛ nūya mayø xädä, høntho bi nhyehmi rā Jesús, to bi zä xifi te xi 'yørpabi rā Jesús.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā gone.

³² Høntho bi ma ya mayø xädä, bi zø hmi'da yø ja'i p'ua ha 'bähra Jesús, bá zinnbabi n'na rā n'yohu di gonebi rā ts'onthi. ³³ Nūna rā Jesús bi japrā ts'onthi ngue bi hyep'ua rā ja'i n'youi. Bi zä bi nya rā gone. Pɛ yø ja'i bi nu te bi nja, di 'yøtho, di n'yembī:

—Nūna te dá nuhū bi nja ya, mēnte yø pa xa thogui hinjongui pōni ngue da ngu'a da 'yøt'ua ja rā häi Israél.

³⁴ Pɛ yø fariseo bi 'yɛna:

—Nūna rā n'yohu 'bucua, i øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, porque gue'a rā zithu yø hmu yø ts'onthi i fäts'i te øt'e —bi 'yɛna.

Rā Jesús di huɛcyø ja'i.

³⁵ Nūna rā Jesús bi n'yo ndap'ua bi zä yø hnini. Nup'ua ja yø hnini søni, xännbabi rá hya Oja yø ja'i di mpeti p'ua ja yø nija yø judío. I xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'ua di zo rá 'yɛ Oja yø ja'i. Yø ja'i 'dama 'dan'yo man'ua hēmbi, pɛ gä bi 'yøthe rā Jesús.

³⁶ Nū'mø bi nu ngue xangu yø ja'i di mpeti p'ua ha søni, emmei di huɛqui. Porque yø ja'i 'bua ndummui, hingui padī te da 'yøt'e. Entho yø de'yo 'mø hinjo'o to da mädi. ³⁷ Pɛ rā Jesús bi 'yembyø xädi:

—Majuani dí xi'ahū, ngue xangu rā 'befi i ja, pɛ yø mēfi zi yohotho 'bwi. ³⁸ Janangue nuyá, nūna Oja rá mmeti rā 'befi, dami 'yāphū ngue da menhyø mēfi p'ua ja rá 'befi.

10

Rā Jesús bi 'yɛxi 'dema yoho yø xädi.

¹ Rā Jesús bi zo'ua 'de'ma yoho yø xädi ya xi huanhni. Bi unna ts'edi ngue da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, da gue'ua yø ja'i hēmbi n'na mā 'dan'yo mā n'ua, da 'yøthe. ² Ja ua yø thūhu ya 'de'ma yonc'ei yø representante rā Jesús. Rá müdi rá thūhu rā Simu, nu'a i nhuta m'mefa ngue rā Bedu. Rā Andre nūna rá n'yohu rā Bedu. Rā Jacobo, 'nēhra Xuua, guehya yø ts'unt'ua rā Zebedeo ya. ³ Rā Lipe. Rā Bartolomé. Rā Toma. Rā Mateo nūna rā nguthäi. Rā Jacobo nūna rá ts'unt'ua rā Alfeo. Rā Lebeo nūna ja man'na rā thūhu ngue rā Tadeo. ⁴ Rā Simu nūna n'youi rā partido ngue rā cananista. 'Nēhra Judas Iscariote nūna bi da rā Jesús.

Bi xi'ua 'de'ma yoho yø xädi rā Jesús ngue da ma da xännba rā hya yø ja'i.

⁵ Nūya 'de'ma yoho yø xädi rā Jesús, bi 'yet'i ngue da manna hya. Rá müdi bi 'yembī:

—'Yo gni mähä p'ua ja rá m'muhyø ja'i hingyø judío. 'Nɛ 'yo guí cuthu p'ua ja yø hnini ja'a rā rā häi Samaria. ⁶ Sinoque i mähä p'ua 'buhyø judío. Porque yø judío tengutho yø de'yo ngue xa m'medi. ⁷ Guí xihmu yø ja'i p'ua gdi mähä ngue nūna Oja bi 'bua mahets'i, ya da guehyø pa jap'ua da 'yudi ngue di manda ua ya. ⁸ Dami 'yøthēhu yø ja'i di hyenni. Gui 'yøthēhu ngue di bennate yø ánima. Gui 'yøthēhu yø ja'i 'ya yø do'yo. Gui 'yøthēhu yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Nūna rā ts'edi ga 'da'ahū, hinte dá jup'ahū. Janangue nuyá, nu yø ja'i gui 'yøthēhu, 'yo te gui jumbahū.

⁹ 'Yo guí haħhū rā mēnyu ngue rā oro ogue rā t'axi ogue rā cobre. ¹⁰ 'Yo tema lega guí caxhū. O guí caxni mponihū. 'Yo guí cuxhū mi'da yø thixfani ogue yø tōhø. Porque rá mēfi Oja jatho ngue di t'unni te da zi.

¹¹ Nū'mø gá sømhmu p'ua ja n'na rā danihni ogue ja n'na rā t'unihni, dami hyomhmu n'na rā n'yohu nu'a hnumanho p'ua ja rá hnini, dami 'yāphū rā nt'edi ngue di 'da'ahū rā ts'āya. Ja dami nsāyahū p'ua ja rá ngu'a, asta gue'mø guá ěhmu. ¹² Nū'mø gá cuthu mbo rā ngu, gui 'yemhmu: “Oja di japyø ja'i 'bucua”. ¹³ Nū'mø da nu manho'ahū yø ja'i 'bup'ua ja rā ngu, ya di tocabi nā rā nzengua guí xihmu 'mø. Pɛ nū'mø ngue hingui nnu manho'ahū, nu'a rā nzengua guí xihmu, ya hīndi tocabi. ¹⁴ Nū'mø ngue hīmbi hnu manho'ahū p'ua ja n'na rā hnini ogue ja n'na rā ngu hīndi n'na'ahū rā ts'āya 'nɛ hīnda ne da 'yøhyø ja'i nā rā hya guí xihmu, ni mähä p'uya, pømhmu p'ua ja rā hnini ogue ja rā ngu. Dami huamhmra fonthäi di n'youi ni mbonguahū. ¹⁵ Majuani dí xi'ahū ngue nū'mø rā pa danī hyaspa

ra güenda Oja ya yø ja'i di ja'ahū p'ū, man'na xangu rā castigo dā thohya, ngue'a te ra castigo dā tho'ū yø ja'i mi 'būp'ū ja rā hnini Sodoma 'nēp'ū ja rā hnini Gomorra.

Bi xihyø xādi rā Jesús ngue dā zā rā n'ū dā ts'ui.

¹⁶ A nuyá, ga pen'nahū p'ū ha 'būhyø ts'oc'ei, ngue nts'utho, tengutho yø de'yo 'mø bi zømp'ū 'būhyø zate. Pē dami 'yøt'e ngue gyø njammūihū, gui mfāhmū, tengutho gui mfāhyø c'eya. Pē 'yo to gui sūhmū, gui 'yøthū tengutho yø paloma ngue hīngyø nequisui.

¹⁷ Dami mfāhmū p'ū 'būhyø ja'i. Porque yø ja'i dā zixahū fādi. Nūp'ū ja yø nija yø ja'i dā mēp'āhū. ¹⁸ Di dā'ahū p'ū 'būhyø ts'ut'abi 'nēp'ū 'būhyø gobierno. Di ū'ahū yø ja'i ngue gui ēc'ēigahū. Nū'mø ngue ya gdí 'būhmū p'ū ha 'būhyø ts'ut'abi, ngu'ū yø judío, ngu'ū hīngyø judío, gā dā zā dā 'yøhna rā hoga 'da'yo hyā gui xihmū. ¹⁹ Nū'mø bi jo'āhū, 'yo sā di tū ni mmūihū'a te rā hyā ja ngue gui xihmū rā ts'ut'abi. Nū'a rā ora gui dā ni hyāhū p'ū ja rā ts'ut'abi, Oja di 'da'ahū rā hyā ja ngue gui mmāmhmū. ²⁰ Porque rā Espiritu Santo di bēn'nahū rā hyā gui xihmū rā ts'ut'abi. Hīngni n'yomfēnise gui jūcra hyā gui mmāmhmū.

²¹ Nū yø n'yohū ēc'ēigui, di yapse yø n'yohū hīngui ēc'ēigui ngue dā tho. Yø papá, nū'mø bi 'yēc'ēigui yø basi, di dā yø basi ngue dā tho. Yø basi p'ūya, nū'mø bi 'yēc'ēigui yø papá, di dā yø papá ngue dā tho. ²² Hōnnbū bi zā dā zū'ahū yø ja'i ngue gui ēc'ēigahū. Pē nū rā ja'i dā zeti hangū rā n'ū dā thogui, guehna di nyanná te nā. ²³ Nū'mø bá ju'āhū n'na rā hnini, dami 'dagui gdí mähā man'na rā hnini. Pē nugā dí xi'āhū, tobe hīn gadi tāti gadi 'yomhmū rā hyā p'ū ha 'būhyø judío 'mø mi zōnna pa dā hyaspa rā güenda yø ja'i rā N'yohū bí 'yē mahets'i.

²⁴ Nū rā xādi, 'yo di enā ngue hīnda thogui tengutho thohrá xānnbate. Xi mmāngū rā hmiqūi, 'yo di enā ngue hīnda thogui tengutho thohrá hū. ²⁵ Nū rā xādi, di m'mūi ngue rā conforme, ngue dā thogui tengutho dā thohrá xānnbate. Rā hmiqūi p'ūya, di m'mūi ngue rā conforme, ngue dā thogui tengutho dā thohrá hū. Nū'mø ngue bi nū man'ūgā yø ja'i, gui hūqūi ngue drá zithu, goma gue'āhū hīnda nū mman'ū'āhū yø ja'i ngue gui tēngahū.

Rā Jesús bi mā ndana ja ngue dā ts'ū.

²⁶ Janāngue nūya yø ja'i sū'āhū, 'yo gui sūhū ya. Nū te gāma hyā njo'mi, siempre dā famhma. ²⁷ Nūya yø hyā dí xi'āsehū, dami xihmū gātho yø ja'i. Nūya yø hyā dí hūt'atho ni guhū, i nt'øde rā hyā gā rā hnini. ²⁸ 'Yo gui sūhū'ū dā ne dā hyo'āhū. Porque nū'mø bi hyo'āhū, nū rā te ya hīnda zā te dā japi. Nūna Oja, ja rá ts'ēdi ngue di juat'a ni do'yohū 'nē ni tehū p'ū ja rā nidū, guehna dami sūhū nā.

²⁹ Nū'mø bi 'bā yoho yø ts'int's'ū, hōnda n'na rā xani mā t'ūni. Pē hīnga n'na di m'mē'ū yø ts'int's'ū mēnte ngue hīndi unna nt'ēdi ni Papāhū. ³⁰ Janjuani ngue fāxahū Oja. Conque asta ni xtahū i m'mede n'na ngu n'na. ³¹ Janāngue 'yo gui sūhū yø ja'i. Porque man'na xammadi'āhū ngue yø ts'int's'ū, madague'a ngue yø mmūndotho'ū.

Rā Jesús bi xihyø xādi ngue hīnda gōmp'ū ha 'būhyø mmic'ēiui.

³² Nū to gātho dā mām'ū 'būhyø ja'i ngue ēc'ēigui, xquet'a gā mmāngā p'ū 'būhma Papá bí 'bū mahets'i ngue dadi n'amigo'be rā ja'i. ³³ Pē nū te'o dā gōngā p'ū 'būhyø ja'i, dā mā ngue hīngui ēc'ēigui, xquet'a gā mmāngā p'ū ha bí 'būhma Papá mahets'i ngue hīn dadi n'amigo'be rā ja'i dā gōngui.

Nūp'ū ha t'ēc'ēi rā Jesús, bi mā ngue di nja rā sui.

³⁴ 'Yo gui ēhmū ngue dā ēcā ua ja rā ximhāi ngue hīn temā n'ū gui sāhū. Nū'ā, hīn'na'a. Sinoque di nja rā sui. ³⁵ Dā ēcā ua ngue di nja'a di nsūhyø ja'i. Rā ts'unt'ū di nsūhmi rā papá. Rā hmūte di nsūhmi rā mamá. Rā ts'ihue di nsūhmi rá cā. ³⁶ Nū'ū yø nsūiui rā ja'i dā 'yēc'ēigui, gue'ū 'būp'ū ja rá ngu dā zūi.

³⁷ A nuyá, nū rā ja'i ngue mā datho di mahrá papá, di mahrá mamá, ngue nugui, guehna rā ja'i ya hīngrá nsāui dā denngui. A nū rā ja'i ngue mā datho di mahrá ts'unt'ū, di mahrá t'ixu ngue nugui, guehna rā ja'i ya hīngrá nsāui dā denngui. ³⁸ Nū rā ja'i hīngui nne dā

dennngui ngue su dá tho, guehna rá ja'i ya hingrá nsäui dá dennngui. ³⁹ Nu rá ja'i dá gohrá mmui ngue su dá tho, guehna rá ja'i di m'mehrá te na. Pe nu rá ja'i hinha ga gohrá mmui mada tho, guehna rá ja'i di nyanná te na.

Oja dá gutyø ja'i'a te rá nho xa 'yøt'e.

⁴⁰ Nu rá ja'i dá 'yøt'ahü masu, guehna rá ja'i tengutho 'mø go di ørcagui masu na. Nu rá ja'i dá 'yørcagui masu, tengutho 'mø go di ørpabi masu'a to bá pennngui. ⁴¹ Nu rá ja'i ørpa masu n'na rá pøngahya Oja porque pahra ja'i ngue gue'a rá m'menhni Oja, di t'unná nzäbi rá ja'i tengutho rá nzäbi má t'unni rá pøngahya Oja. Ximmangu rá ja'i ørpa masu n'na rá hoga n'yohü, porque padi ngue xanho ga 'yo rá n'yohü, di t'unná nzäbi rá ja'i tengutho rá nzäbi má t'unni rá hoga n'yohü. ⁴² A nuyá, ndana bi zä ya má xädi, nu rá ja'i dá 'yørpa rá nho ngue padi ngue i dennngui, madague'a n'na zi vaso rá dehe di unni, händi 'behrá nzäbi rá ja'i, Oja dá gut'i.

11

Rá Xuua bi 'yøt'i yoho yø xädi bi ma bá nyäui rá Jesús.

¹ Nuyá 'de'ma yoho yø xädi rá Jesús, mi juadi bi xifi te ja ngue dá 'yøt'e, bi map'ü bí ja yø hnini ná rá Jesús ngue dá xännba rá hya yø ja'i. ² Rá Xuua ya mi ofädi bi 'yøde te øtra Cristo. Janangue bi menhni yoho yø xädi ngue bá nyäui rá Jesús. ³ Mi zømp'ü ha 'bui, bi 'yembra Jesús:

—¿Ua gue'e ná rá Cristo mi ja ngue dá ehé di ndast'abi, ua gue ga tømähe man'na? —bi 'yëmbi.

⁴ Rá Jesús bi 'yëmbya yäui:

—Ni me ya, bá xihmi rá Xuua'a te rá hya gá nüui bi nja. Xihmi ya yø hya gá 'yøhmi dí mmangä. ⁵ Damí xihmi ngue yø xädä ya zø yø dä. Yø dogua, ya i 'yo. Yø ja'i mi 'ya yø do'yo, ya bi zä ha hëmbi. Yø gogu, ya øhra hya. Yø ánima, ya di bennate. Yø hyoya, ya sihra hoga 'da'yo hya. ⁶ Rá mmenthi di nthëui rá ja'i hinha di gohrá mmui ngue ec'eigui.

⁷ Mi mengyø m'menhni rá Xuua, nuna rá Jesús bi dü'mi bi c'annbabi yø ja'i ná rá Xuua. Bi 'yëmbi:

—¿Te'o gá ma guá nüü p'ü bí ja rá dapo? ¿Ua guá nüü n'na rá n'yohü hingui nzaqui rá mmui, entho n'na rá zafani 'mø anna ndahi? ⁸ Xi'mø ngue hin'na, ¿te'o guá nüü 'mø? ¿Ua guá nüü n'na rá n'yohü ngue he rá hoga ulu? Pe guí pahmü ngue yø ja'i he rá hoga ulu, guép'ü ja yø ngu yø dast'abi 'bui. ⁹ Pe xi'mø hinga gue'a guá nüü'a, ¿te'o guá nüü 'mø? ¿Ua guá nüü n'na rá pøngahya Oja? Majuani ngue gue'a rá pøngahya Oja guá nüü. Pegue tate ná, ngue gätho mi'da yø pøngahya xa m'mui. ¹⁰ Nuna rá Xuua guehna rá m'menhni Oja mmamp'ü ja rá Maca Libro ná, ngue ena: “Nugä ga et'ä má m'menhni, di m'met'o p'ü gdi ma. Gue'a di hoqui hapü ja ngue gui thogui”, bi 'yëna. ¹¹ Majuani dí xi'ahü, nu hangü yø ja'i 'bui, hinjongui pøni ngue di tate guehna rá Xuua bi 'yøtra nxixya. Pe nuyá, to bi zä má ja'i ya o rá 'yø Oja ya, guehya má datho bi nthëui rá mmenthi ya ngue rá Xuua.

¹² Bá fü'mø yø pa bá øtra nxixya rá Xuua ya, asta quehyø pa dí 'bühmü ya, janjuani di xönyø ja'i dá zo rá 'yø Oja. Nuyá yø ja'i di xøni dá zo rá 'yø Oja, i nne ngue xøgue rá sønitho di nja. ¹³ Hante ngue di m'mühra Xuua, nu te gäma hya bi man'a m'met'o yø pøngahya Oja, dague'ü yø hya nt'ot'i p'ü ja rá ley, gätho bi má ngue bá ep'ü rá pa di manda ua Oja. ¹⁴ A nuna rá Elías bi man'a m'met'o rá pøngahya Oja, nu'mø guí nne gui pahmü ha rá nja rá hya, nuna rá Xuua ya, quehna bi t'ëmbi ngue rá Elías. ¹⁵ A nuyá, di nja ni gu ngue gui 'yøhmü ná rá hya dí mmangä ya.

¹⁶ Ma ga honi te gda hyejpä yø ja'i 'bühra pa ja p'üya. Gdá hyejpabi yø basi n'yëmp'ü ja rá täi. I mmatyø mmimbasiui ngue di n'yëmmi, i ëmbi: ¹⁷ “Dá pixt'ähe rá xithi ngue xqui nnehmü, pe hinga nnehmü. Dá tut'ähe yø thuhü ngue yø thundummui, pe hinga nzomhmü”, bi 'yëmbi. ¹⁸ Guí njathü p'üya, nu'mø himbi nja'a te guí mmamhmü, guí mbøcühü. Porque bá ehra Xuua, nuna bi 'yëtrá mmui, a nü'ahü p'üya, gá 'yëmhü

ngue n'youi rā ts'onthi ngue'a te øt'e. ¹⁹ A nuyá, guecä drá N'yohu dá ε mahçts'i, dí si'a te dí tini, a nu'ahü p'uya guí εnjü ngue drá nhyøt'a zihmε. Guí εnjü ngue dadi thegä'be'u yø ja'i ja yø ts'oqui 'nε'u yø ngüthäi. Pe nuna rā hya njuantho, nu'mø di n'yomfēni xanho yø ja'i, da badi ha rá nja rā hya.

Oja da hyaspa rā güenda yø ja'i hingui nnu manho rā hya.

²⁰ Nuna rā Jesús, nu'u yø ja'i 'bup'u ja yø hnini xi 'yøt'e xangu yø milagro, bi müdi bi hejpi te ga 'yo yø ja'i, porque hingui nne yø ja'i da hyep'u rā nts'o ga 'yo. Bi 'yεmbi:

²¹ —Hague ngu rā castigo da thohyø ja'i 'bup'u ja rā hnini Corazín. Hague ngu rā castigo da thohyø ja'i 'bup'u ja rā hnini Betsaida. Porque himbi 'yεç'εigui 'mø mi nu yø milagro dá ørbu ha 'bui. A nu'mø xta nnu yø milagro yø ja'i mi 'bup'u ja yø nyogui hnini Tiro 'nεp'u Sidón, n'na zihmantho xta hyep'u rā nts'o manj n'yo yø ja'i. Xti n'yaxyø 'bospi 'nε xta hye yø he nu'a he yø ja'i 'mø 'bu ndummui. ²² Nugä dí xi'ahü ngue nu'mø rā pa dani thaxra güenda, man'na xangu rā castigo da thohyø ja'i festa rā hya ya, ngue'a rā castigo da thohyø ja'i mi 'bup'u ja rā hnini Tiro 'nεp'u ja rā hnini Sidón. ²³ A nuya yø ja'i 'bup'u ja rā hnini Capernaum, rá nzegui εna ngue da t'εspabi ua ja rā häi, 'nεp'u mahçts'i da t'εspi. Pe gue di map'u ja rā nidu ya. Porque himbi hyep'u rā nts'o ga 'yo. Nu'u yø nyogui ja'i mi 'bup'u ja rā hnini Sodoma, nu'mø xta nnu yø milagro tengutho bi njap'u ja rā hnini Capernaum, xta hyep'u rā nts'o manj n'yo yø ja'i'a rā hnini'a 'nε hinxta nguahyø ja'i 'mø. ²⁴ Nugä dí xi'ahü ngue nu'mø rā pa dani thaxra güenda, man'na xangu rā castigo da tho'u yø mmengu Capernaum ngue rā castigo da thohyø ja'i mi 'bup'u ja rā hnini Sodoma.

Rā Jesús bi 'yεspa Oja.

²⁵ Man'na rā ora p'uya, rā Jesús bi 'yεna:

—Ma Papá'i, dadi ja mammadi'i, grá Hmu p'u mahçts'i, grá Hmu ua ja rā ximhäi. Porque yø ja'i εna ngue yø bamhya, i εna ngue tini xanho yø mmui hanja rā hya, pe gá 'yajpabi ya yø hya ya. Gá japi ngue go bi bahya yø ja'i ngue yø 'yøde tengutho yø basi ngue yø 'yøde. ²⁶ Nguna gá 'yøt'e ma Papá'i, porque gue'a guá sänni ngue di nja'a.

Rā Jesús bi zohyø ja'i ya xa nyägui.

²⁷ Rā Jesús bi 'yεmbyø ja'i:

—Nu'a ma Papá, bi däqui gätho yø cosa ngue ga manda. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi xanho'a rá Ts'unt'u Oja, sinoque hønse'a rá Papá di mpahmi. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi'a rā Papá, sinoque hønse'a rá Ts'unt'u di mpahmi. Nu rā ja'i da neprá Ts'unt'u Oja ngue da badi te'o na rá Papá, da zä da badi. ²⁸ Nu gätho yø ja'i ya xa nyägui ngue hingui hät'i da 'yøt'e te gäma hya sännbi, dami n'unj ngue ga faxahu n'namhma ngue da dini ha di nsäya ni tehü. ²⁹ Dami 'yøt'e ngue ni Hmujü. Dami hyaxhu na rā hya dí xän'nahü. A nugui, dí ya mantudi, hingrá n'yets'i nna ya. Nuna rā hya dí mmangä, da hyut'a ni mmuihu na. ³⁰ Nuya yø hya dadi mandagä gui 'yøthü, hindi un'ahü ya. Porque nu te dí xänbäte, hingui henni gdi 'yøthü.

12

Ja rá ts'edi rā Jesús ngue nu te da zänni di nja 'mø rā pa ngue rā ts'äya, gue'a di nja'a.

¹ Nuya yø pa ya, nuna rā Jesús co 'nçhyø xädi bi tocabi ngue bi thop'u ja yø nuatrigo 'mø rā pa ngue rā ts'äya. Nu'u yø xädi bi zä ngue tu manthuhu, janangue bi daxyø trigo, bi za. ² Mi nu yø fariseo te øtyø xädi rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu ni xädi gue di mpefi. Conque mmamp'u ja rā ley ngue nu'mø rā pa ngue rā ts'äya, hingui sä ngue to di mpefi —bi 'yεmbi.

³ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xi'mø mi zähra thuhu n'na ndi rā David, co 'nε'u mi n'youi, çua hinjam'mø gadi xähmu p'u ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e? ⁴ Nu rā David bi yurbu ja rá ngu Oja ngue bi zi yø thuhmε xi t'uspabi Oja ngue da nu. Bi zi rā David co 'nε'u mi n'youi. Conque nu'u yø thuhmε'u, hindi unna nt'edi rā ley ngue to bi zä da zi, hinda høndyø mmäcja yø ts'i'u

yø thuhmε t'uspabi Oja. ⁵ ¿Ua hin gadi xähmε te mmamp'ε ja ra ley, ngue yø mmäcja 'bup'ε ja ra nija, nu'mø ra pa ngue ra ts'äya di mpefi, pe hinda t'εmbi ngue ra ts'oqui øt'e ngue njap'ε? ⁶ Nugä dí xi'ahε ya, ngue nuua ha guí 'buhmε, 'bucua n'na nc'ei tate ngue ra nija. ⁷ Pe hinguí tinni mmühε hanja'a te ra hya nt'ot'i p'ε ja ra Maca Libro ngue εna: “Dí nnegä ngue di nja ni nhuεcatehε, porque guehna man'natho di muui'a ngue yø 'bøt'e guí ørcahε”, i εna. Porque nu'mø di ja ni nhuεcatehε, nuya yø ja'i hin tema hya øt'e, hinguí 'yεmphε ngue ja yø ts'oqui 'mø. ⁸ A nu ra N'yohε bí 'yε mahεts'i, ja rá ts'edi ngue nu'a go da zänni, gue'a di nja 'mø ra pa ngue ra ts'äya'a.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohε xi 'yoträ 'yε.

⁹ Mi ma ra Jesús, i map'ε ja rá nija yø judío. ¹⁰ Nup'ε ja ra nija, mi 'bup'ε n'na ra n'yohε xi 'yoträ 'yε. Yø ja'i honi ha di dinnbabi ra Jesús ngue da ma ma yapi, janangue bi 'yørpabi ra nt'änni ra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εmbi ngue ja ra nt'edi da t'øthe n'na ra därkehi 'mø ra pa ngue ra ts'äya?

¹¹ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—¿Teni 'be'a guí 'yøthε 'mø gdi sihε n'na ra de'yo, 'nε da zop'ε ja ra ots'i 'mø ra pa ngue ra ts'äya? Uanguí 'bexque'a guá juts'i n'nahmantho, madague'a ra pa ngue ra ts'äya. ¹² Xi ra ja'i ya, ya fadi ngue man'na xammadi ra ja'i ngue ra de'yo. Janangue madague'a dra pa ngue ra ts'äya, i jatho ngue da t'ørpa ra nho yø ja'i.

¹³ Ra Jesús bi 'yεmbra n'yohε mi'ε rá 'yε:

—Damí majni 'yε ya —bi 'yεmbi.

Ra n'yohε p'uya bi macrá 'yε, pe 'bexpi zä rá 'yε mi 'ε. Bi gohi tengutho ja'a man'na rá 'yε. ¹⁴ Mi zä mi nu yø fariseo ngue bi n'øthe ra Jesús, bi ma bá nhεcahya ngue honi ha di hyo ra Jesús.

Ya nt'ot'i te gä øtra Jesús.

¹⁵ Mi badi te mbεnnbabi yø ja'i ra Jesús, bi ma. Pe bi ntet'i xandøngu yø ja'i. Gä bi 'yøthe yø ja'i di hyenni. ¹⁶ Pe nuya yø ja'i øthe, di 'bepi ngue hinjonda xifi te ørpe. ¹⁷ Nuya te gä øtra Jesús, ya bi nja'a te ra hya bi manna pøngahya Isaías ngue Oja bi 'yεna: ¹⁸ “Nuna 'bucua ya, guehna ma mēfi ya xtá huanhni. Emmēi dadi madi. Co nuná, i ja gampähä. Ga japi ngue di n'youi ra Espiritu Santo ya, n'namhma ngue di hatra ts'edi te da 'yøt'e. Guehna da xihyø ja'i hingyø judío na, ngue nuna Oja, da hyaspa ra güenda te ga 'yo yø ja'i. ¹⁹ Nuná, hindra nequisui na. Hingra hmafi di nya p'ε ha di nya. Hin hapε da t'øde ngue di dama yahni p'ε ja ra hnini. ²⁰ Da zerpabi yø ja'i hinguí ha ra ts'edi. Di hatra ts'edi yø ja'i asta gue'mø bi zønna pa ngue di manda ua. ²¹ Gätho yø ja'i 'bε'a nximhäi p'uya da 'yεc'ei ngue gue'a da yan'a”.

Ra Jesús i εmbyø fariseo ngue ra zithu fäts'i.

²² Nuna n'na ra n'yohε madi gonebi 'nε madi xädäbi ra ts'onthi mi n'youi, bi ts'ixpε 'buhra Jesús ngue bi 'yøthe. Mi 'yøthe p'uya, bi zä bi nya ra n'yohε 'nε bi zä bi nzø yø dä.

²³ Gä di 'yødyø ja'i bi nu te øtra Jesús, bi 'yεna:

—Pe guehna rá mbom'meto ra David ja ngue di thojpabi rá 'befi na, uague hinga guehna.

²⁴ Mi 'yøhyø fariseo na te ra hya mmanyø ja'i, bi 'yεna:

—Nuna ra n'yohε i hma, i øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, pe gue gue'a ra zithu rá hmu yø ts'onthi fäts'i ngue njap'ε.

²⁵ Pe ra Jesús, gä padi tema hya mbεnyø ja'i, bi 'yεmbaya:

—Xip'ε ha di manda n'na ra dast'abi, nu'mø di ndunhyø ja'i, hinjam'mø da zä da zehyø hya. Xip'ε ja n'na ra hnini ogue ja n'na ra ngu, nu'mø di nsuhyø ja'i 'bup'ε, di n'ueni.

²⁶ Njarbutho na ra hya dí xi'ahε ya. Xi'mø ngue di hejpase yø mēfi ra zithu, ya rá 'befise di ts'oni. ²⁷ Guí εhmε ngue ra zithu fäxqui ngue dí øthegä yø ja'i n'youi yø ts'onthi. A nu'mø ngue ngu'a, xi ni mmijudíoε tenna hya guí xännbatehε, ¿ua ra zithu fäx'mø øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi? A nuyá, ja di nεqui p'uya ngue guí ya xädähε, hinguí padi

te guí mmamhmũ. ²⁸ A nũgui, Oja bá penngagui ra Espíritu Santo ngue ga n'yo'be, da máxqui ga øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Ja di nequi p'uya, ngue ya di manda ua Oja.

²⁹ Hingra zithu øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Xi n'na ra n'yohũ xanzaqui, nu'mø to da dut'i, ya da zä to da yurbũ ja rá ngu ngue da jũpi te ja mbo. Di njadä p'uya, di tut'ä ra zithu di manda yø ts'onthi, janangue sä dí øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

³⁰ Nu ra ja'i hingui nne ngue ma n'yo'be, guehna ra ja'i rá n'youi ma nsui'be na. Nu ra ja'i hingui faxqui ngue ga ør'be ra 'befi, guehna ra ja'i di ts'onngatho ma 'befi na. ³¹ Dami pahmu ya, ngue nu'a te gäma ts'oqui øtyø ja'i, da gue'a te gäma hya man'u ga ya yø ja'i, da zä ngue di mpunnbi. Pe nu ra ja'i ngue da nømman'u ra Espíritu Santo, ya hĩndi punnbabi Oja. ³² Janangue nu ra ja'i da nømman'u ra N'yohũ bí 'yε mahets'i, i sä ngue di mpunnbi. Pe nu ra ja'i da nømman'u ra Espíritu Santo, ya hĩndi mpunnbi, ni xinga guehra pa dí 'yohũ ya, ni xinga guehra pa di 'yεp'u di mpunnbi.

Nu te ganho ra ndät'ä zu'a n'na ra za, gue'a di fa'a.

³³ Nu ra hoga za, ra hoga ndät'ä zudi. Pe ra za hingui ho, hingra hoga ndät'ä zudi. Janangue nuyä, n'na ra za, nu te rá ndät'ä zudi, gue'a di fa'a ngue'mø ra hoga za oque hin'na. ³⁴ Guí øthũ tengutho yø c'eya ngue n'youi ra ndate yø ne. Porque hingui sä guí mmamhmũ n'na ra hoga hya. Nu te ra hya bí mihrá mmui ra ja'i, gue'a pønná ne'a. ³⁵ Nu ra hoja'i, ra hoga hya i mma, porque xanho rá mmui. Pe nu ra ja'i hingui ho rá mmui, xants'o ra hya ja mbo rá mmui, gue'a pønná ne'a. ³⁶ Nugä dí xi'ahũ ngue nu'mø ra pa danĩ hyaxra güenda Oja, nu te gäma ts'omhya pønni nehũ, gä da that'ahũ ra güenda. ³⁷ Nu'mø xanho ra hya xcá mamhmũ, ya hin tema castigo gui thohmũ. Pe nu'mø xants'o ra hya xcá mamhmũ, gue'a ra castigo gui thohmũ'a.

Yø ts'oc'ei äpyø milagro ra Jesús.

³⁸ Nu 'da yø fariseo conyø xännbate ngue ra ley bi 'yεmbra Jesús:

—Ague grá xännbate, dí nne ga nnugähe ha gdi 'yøt'a n'na ra milagro para ngue da fadi te'o'i —bi 'yεmbi.

³⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu yø ja'i 'bũhya, ja yø ts'oqui ngue hingui pa Oja, 'bet'o äcyø milagro da nu, ja da 'yεc'eigui. Pe hin tema milagro ga øt'e ngue da nu yø ja'i. Nu'a da nøpa hmeya yø ja'i ya, gue'a te bi thohra pøngahya Jonás. ⁴⁰ Porque ra Jonás nhyu pa bá o rá mmui ra hua. Di njarbutho'a ra N'yohũ bí 'yε mahets'i ya, nhyu pa da o häi. ⁴¹ Nu'mø ra pa danĩ hyaxra güenda Oja, nuyä yø ja'i mi 'bũp'u ja ra hnini Nínive da nangui ngue di yäpyä yø ja'i 'bũhra pa ja p'uya. Porque yø ja'i mi 'bũp'u ja ra hnini Nínive, bi 'bätyø mmui 'mø mi 'yø'a ra hya bi manna Jonás. Conque man'na dí tategä ya ngue ra Jonás, pe hingui nne gui 'yøhmũ ra hya dí mmangä ya. ⁴² Dá gue'a n'na ra xisu mi ndast'abi p'u sur, nu'mø ra pa danĩ hyaxra güenda Oja, da nangui ngue di yäpyä yø ja'i 'bũhra pa ja p'uya. Porque nuna ra xisu na, ndøyp'utho rá häi bí 'yεhε ngue bi 'yøxra hya mi pahra Salomón. Conque man'na dí tategä ya ngue ra Salomón, pe hingui nne gui 'yøhmũ ra hya dí mmangä ya.

Ra ts'onthi bá pengbũ ja rá mmui ra ja'i.

⁴³ Nu ra ts'onthi 'mø bi hyεp'u ra ja'i mi n'youi, bi 'yo ra ts'onthi p'u ja ra xequi mathoguitho xa 'yot'i, honi ha di nsäya. Pe nu'mø himbi dini ha di nsäya, i εna: ⁴⁴ “Ga pengä p'u ja ma ngu dá pøni”, i εna. Nu'mø bá pengbũya, da dinnbabi rá mmui ra ja'i ngue hĩnjongui 'bũp'u, tengutho n'na ra ngu ngue mahoqui xanho, i njoqui. ⁴⁵ Da mengbũya, da si mi yoto yø ts'onthi man'na xants'o ngue'a ra ts'onthi rá müdi. Gä da yurbũ ja rá mmui ra ja'i ngue di m'mũp'u. M'mefa p'uya, man'na di m'mømman'u ra ja'i ngue'a te ra n'u mi sä m'met'o. Xquet'a nguna ra hya thohyø ja'i 'bũhya.

Bi manna Jesús ndana gue'a da bøni ngue da 'yøt'e tengutho 'mø drá mēni.

⁴⁶ Ra Jesús tobe yäduitho yø ja'i 'mø mi zøhrá mamá conyø n'yohũ. 'Bäp'u thi, i nnepe da ts'ohra Jesús ngue di nyäui. ⁴⁷ Hĩndi 'bedi to bi xihra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ni mamá 'nε ni n'yohũ 'bäcua thi. I nzo'i ngue gui nyäui 'na —bi 'yεmbi.

⁴⁸ Mī dahra Jesús, bi 'yēntho:

—Ma ga xi'ahū ndana mā mamá, ndana mā n'yohū —bi 'yēna.

⁴⁹ Bi macyø 'yē p'ūya, bi 'yuhyø xādi, bi 'yēmyø ja'i dī māts'i:

—'Būcua ya yø ja'i dī nnøpe ngue mā mamá, dī nnøpe ngue mā n'yohū. ⁵⁰ Porque nuya yø ja'i di ho da 'yørpabi rá pāhā mā Papá bí 'bū mahēts'i, guehya ēntho mā n'yohū, ogue mā nju, ogue mā mamá —bi 'yēmyø ja'i.

13

Rā Jesús bi hyejpa rā hya n'na rā momhmudā.

¹ Nu'a rā pa'a, rā Jesús bi bōmp'ū ja rā ngu mī 'būi, bī ma i mmip'ū ja rā nenzabi. ² Pē mandøngu dyø ja'i bī mpeti p'ū ha 'būi. Janangue bi yūt'a n'na rā barco ja bá mip'ū. Nu gātho mī'da yø ja'i 'bū'a nenzabi. ³ Xangu yø hya bi xānnbabi yø ja'i, honi te gui hyejpa yø hya xifi. Ngūnā n'na rā hya bi hyequi, bi 'yēmyø ja'i:

—N'na rā n'yohū bī ma dā ponna trigo. ⁴ Nup'ū bi thogui ngue ponyø hmudā, bi zop'ū ja rā 'yu 'da yø hmudā. Bī map'ū yø ts'int's'ū ngue bi za yø hmudā. ⁵ Mī'da yø hmudā bī moni, bi zop'ū hinguī pidi rā hāi ngue o rā do. Guehya yø hmudā n'nahmantho bi bōts'e ngue hinguī pidi rā hāi p'ū bi zo. ⁶ Hinga ya mbo pa yø 'yū. Nu'mø bá pøxra hyadi, bī 'yuhyø hmudā ya xi bōts'e. ⁷ Mī'da yø hmudā bi zop'ū ja yø 'uini. Mī nte yø 'uini p'ūya, bi ts'onnyø hmudā ngue bi hyøt'ambo. ⁸ Mī'da yø hmudā bi zop'ū ja rā hoga hāi, guehya ēmmēi bī nja ya. Nu 'da yø hmudā, n'na ciento bi bōni ngue n'na mhmudā. Mī'da p'ūya, hyate bi bōni ngue n'na mhmudā. Mī'da p'ūya, 'dāte mā'det'a bi bōni. ⁹ A nuyá, dī nja nī gu ngue gui 'yøhmū nā rā hya dī mmangā ya —bi 'yēmyø ja'i.

Rā Jesús bi mā hanja ngue honi te gui hyejpa rā hya xihyø ja'i.

¹⁰ Rā Jesús bi guatyø xādi, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue guí honi te gni hyejpa yø hya guí xihyø ja'i?

¹¹ Rā Jesús bi 'yēmyø xādi:

—Nuya yø hya hinguī fadi ha dī manda Oja yø ja'i, nūnā Oja bí 'bū mahēts'i i nne na ngue dā dīnni mmūihū hanja ya yø hya ya. Pē nu'ū mī'da yø ja'i, hinda dīnyø mmūi ya yø hya ya. ¹² A nu rā ja'i bi dīnna mmūi hanja rā hya ya, dā māx'Oja ngue man'na di badi. Pē nuya yø ja'i hinguī ørpatho masu ya yø hya dī mma, nu'a zits'ū rā hya bi badi, dā thannbi. ¹³ Janangue dī honi te nnā hyejpa yø hya dī xihyø ja'i. Porque yø ja'i nnu te dī øt'e, pē øtyø ja'i tengutho 'mø ngue hīnte bī nu. Nuya yø hya bi 'yøde, tengutho 'mø ngue hīn temā hya bi 'yøde, hīmbi dīnyø mmūi hanja nā rā hya dá mā. ¹⁴ Nu te øtyø ja'i, ya bī nja'a rā hya bi 'bet'o rā pøngahya Isaías ngue bi 'yēna: “Yø ja'i dā 'yøde hanja rā hya, pē hinda dīnyø mmūi hanja rā hya dā 'yøde. Nu te dā nu yø ja'i, hinda dīnyø mmūi yø ja'i hanja'a te dā nu. ¹⁵ Porque nuya yø ja'i ya, i njot'i yø n'yomfēni. Éntho xa ngotyø gu ngue hinguī nne dā 'yøhra hya. Éntho xa ts'ant'yø dā ngue hinguī nne dā hyet'a te ja ngue dā hyēti. Porque hinguī nne dā dīnyø mmūi hanja rā hya, 'nē hinguī nne di 'bātyø mmūi ngue dā 'yēc'ēigui, n'namhma ngue ga punnbabi yø ts'oqui”, ēn'Oja.

¹⁶ Pē rā mmēnthi gā nthēhū, porque nu te gā guí nnuhū, bi dīnni mmūihū hanja rā hya. Nu te rā hya gā 'yøhmū, guí pahmū ha rá nja rā hya. ¹⁷ Majuani dī xi'ahū, ngue yø pa xa thogui, xangu yø pøngahya Oja xa m'mūi, yø hoga n'yohū xa m'mūi, bī ne xta nnu'a te guí nnuhū ya, pē hīmbi zā bī nu. Bī ne xta 'yø'a rā hya guí øhmū ya, pē hīmbi zā bī 'yøde.

Rā Jesús bi mā te nī bōnya yø hya bi hyejpa rā momhmudā.

¹⁸ Nuya yø hya dadi hyejpabi rā momhmudā, dāmi 'yøhmū xanho hanja rā hya. ¹⁹ Nuya yø ja'i ngue hōntho bi 'yøhra hya, guehya guí nhyejpi ngue rā nen'yū p'ū bi zo yø hmudā ya. Bi 'yøhra hya yø ja'i ngue ha dī njap'ū di zo rá 'yē Oja, pē hīmbi dīnyø mmūi yø ja'i hanja rā hya. Bī map'ū rā zithu p'ūya, nūnā rā hya xi 'yøhyø ja'i, bi japi ngue bi pumbēni. ²⁰ Mī'da yø ja'i, guí nhyejpa rā hāi hinguī pidi ngue mī o rā do p'ū bi zo yø hmudā. Mī zā mī 'yøhra hya yø ja'i, janjuani di johya ngue bī nu manho. ²¹ Guehya yø ja'i hīmbi bent'i xanho rā hya ya. Zits'ūtho honi ngue ha di hyep'ū rā hya. Nu'mø bi ts'ūi ngue rā hya

εξ'εἰ, 'bexi cohyø mmui. ²² Mi'da yø ja'i p'uya, gui nhyejpabi ra häi ngue ja yø 'uini p'ua bi zo yø hmudä. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya. Pe nu'a te yø 'befi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'befi ni ma yø mmui yø ja'i. Di ja ndummui honi ha di mmemmeti. Ya hin tema ntho bi 'yørpabi na ra hya bi 'yøde. ²³ Pe mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra hoga häi p'ua bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya, bi dinyø mmui hanja ra hya. Bi 'yørpabi ra nho na ra hya bi 'yøde. Pe 'bu'i'da yø ja'i ngue mathoguitho bi 'yørpabi ra nho ra hya bi 'yøde.

Bi nhyecra hya ngue bi nuans'ui ra trigo rá hmudä yø paxi.

²⁴ Ra Jesús bi hyoni te gui hyejpabi n'na ra hya bi xihyø ja'i. Bi 'yembi:

—Nuua ja ra ximhäi di manda Oja, ja nnope ngue rá huahi ua Oja bi thuhra hoga hmudä. ²⁵ Pe mi n'aha gätho yø ja'i, nu'a rá nsuiui ra mmehui bi yarbua ja ra nuatrigo ngue ra xui. Bi duprá mihyui ra trigo. Bi ma p'uya. ²⁶ Mi nte yø trigo p'uya, ya ts'ats'i ngue di nja yø trigo. Ja bi nequi p'ua ndana gue'a ra paxitho p'uya. ²⁷ Mi nu yø hmiqui ra mmehui te ja ra huahi, bi ma bá xihra hmu. Bi 'yembi: “Agué grá Hmu, nu'mø ma tuhmu ni huahi, xanho ra hmudä dá tuhmu. ¿Hanja ngue n'youi yø paxi ra trigo ya'mø?” bi 'yembi. ²⁸ Ra hmu p'uya bi 'yembyø hmiqui yau: “Gue'a ma nsuigä'be bi du'ua yø paxi gui mmammí ya”. Yø hmiqui p'uya bi 'yembra hmu: “¿Ua gui nne ga ma xat'ähe yø paxi n'youi ra trigo?” bi 'yembi. ²⁹ Pe ra hmu bi 'yena: “Hin'na. Ogui xathu yø paxi n'youi ra trigo, porque nu'mø gá xathu yø paxi, 'nehra trigo da c'ats'i. ³⁰ Dami hyemhmaui hma 'dap'ua di nte asta gue'mø bi thets'i. Ga xicä yø mefi ngue da gacyø paxi, da 'yøtyø tut'i, da t'udi. Nu'a ra trigo p'uya, da 'bespa ja ra njatrigo'a”.

Bi nhyejpa ra hya n'na zi hmudä ra mostasa.

³¹ Mahombi hyoni te gui hyejpa yø hya xihyø ja'i ra Jesús. Bi 'yembi:

—Ma ga xän'nahu ha di njap'ua di nxandyø ja'i da zo rá 'ye Oja ya. N'na ra n'yohu bi dup'ua ja rá huahi n'na zihmudä ra mostasa. ³² Majuani ngue man'na zitchu na ra hmudä na ngue gätho mi'da yø hmudä i ja. Pe nu'mø bi nte, man'na tate ra dat'o ngue gätho mi'da yø c'ani i ja. Nup'ua ja yø 'yet'o, ja ørbu yø 'bafi yø ts'int's'u.

Bi nhyejpa ra hya ra hojuni pe ra levadura ngue dí ixqui.

³³ Mahombi hyonna Jesús te gui hyejpa mi'da yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yembi:

—Nu'a di nxandyø ja'i da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i, gui nhyejpabi tengutho ra íxi mø bi japi hyu t'eni ra hojuni n'na ra xisu, asta gue'mø di ixqui gä ra juni.

³⁴ Nguya yø hya bi manna Jesús ngue honi te gui hyejpa yø hya xihyø ja'i. Nu'mø i ya, zant'a honi te gui hyejpa yø hya xänbua yø ja'i. ³⁵ Nguna bi 'yøt'e, porque mi jatho ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Oja ngue bi 'yena: “Ga honi te gdá hyejpa yø hya ga xihyø ja'i. Ga xicä yø ja'i yø hya hingui fadi hanja asta gue'mø mambá nhohra ximhäi”, bi 'yena.

Bi manna Jesús te ga mbønya yø hya bi hyequi ngue yø paxi bi nuas'ui ra trigo.

³⁶ Mi juadi bi n'yehmi yø ja'i ra Jesús, bi 'yat'ambo rá ngu p'uya. Bi guatyø xädi, bi 'yembi:

—Dami xicje te ga mbønya yø hya gá hyequi ngue yø mihyui ra trigo bi thup'ua ja ra huahi.

³⁷ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Nu'a bi duhra hoga hmudä, gue'a ra N'yohu bí 'ye mahets'i'a. ³⁸ Nu ra huahi, ga mbøni ngue guecua ja ra ximhäi'a. A nu ra hoga hmudä, ga mbøni ngue gue'u yø ja'i o rá 'ye Oja. A nu'a rá mihyui ra trigo, ga mbøni ngue gue'u yø ja'i o rá 'ye ra zithu'u. ³⁹ A nu'a rá nsuiui ra mmehui bi duprá mihyui ra trigo p'ua ja rá huahi, gue'a ra zithu'a. A nu'mø bi thexyø trigo, ga mbøni ngue gue'mø bi gua'a nximhäi 'mø. A nu'ua yø mefi da hyexyø trigo, gue'u yø anx'e'u. ⁴⁰ A nu'a rá mihyui ra trigo da ma mapeti ngue da t'udi, ga mbøni ngue gue'a ra ndate di nja 'mø bi gua'a nximhäi'a. ⁴¹ Porque ra N'yohu bí 'ye mahets'i da menhyø anx'e p'ua ha 'buhyø ja'i ya o rá 'ye. Da ziqui gätho yø ja'i nuya xa

japi ngue øtra ts'ouqui mi'da yø mmic'eiui, da ziqui gätho'u xants'o te ga 'yo. ⁴² Nūya yø ts'oc'ei, da hyørbu ja rā orno di danzø. Ja di nzomp'u yø ja'i 'nē dadi guxtyø ts'i ngue rā ndate da zä. ⁴³ Pē nūya yø ja'i xa 'yøt'e te di manda Oja, di m'mup'u ha di manda yø Papá, dadi yoxni tengutho gui yotra hyadi. Di nja ni gu ngue gui 'yøhmā ya yø hya dí mmangä.

Rā Jesús bi hyecra hya ngue rā mēnyu nt'ägui p'u ja rā häi.

⁴⁴ Nūya yø ja'i honi ha di zo rá 'yē Oja bí 'bu mahets'i, guehya tengutho n'na rā ja'i bi dini ha nt'ägui xandøngu rā mēnyu ya. Mi zä mi dini ha o rā mēnyu, mā hōmbi go'mi, di johya ngue'a te bi dini. Da mā te gā pēspūya ngue da dänna häi ha o rā mēnyu bi dini. Ya drá mmeti rā häi p'ūya.

Rā Jesús bi hyecra hya ngue rā perla.

⁴⁵ Nūya yø ja'i honi ha di zo rá 'yē Oja bí 'bu mahets'i, guehya tengutho n'na rā pøhø i 'yo ngue honyø perla, tate mandøngu drá muui. ⁴⁶ Nu'mø bi dinna perla mandøngu drá muui, da mā te gā pets'i, da dänna perla bi dini.

Rā Jesús bi hyejpa rā hya yø hua bi the rā xit'a.

⁴⁷ Nūna Oja bí 'bu mahets'i, nūya yø ja'i 'bucua ja rā ximhäi di manda, tengutho yø hua bi the rā xit'a 'mø bi ma yø mahua p'u ja rā jathe. 'Dama 'dan'yo yø hua bí the. ⁴⁸ Nu'mø bá yuhra xit'a yø mahua, da juca nenthe p'ūya, da mi ngue da huanhni. Yø hoga hua i pets'i, pē yø hua hingui ho i ei. ⁴⁹ Di njarbutho'a te rā hya di nja 'mø bi gua'a nximhäi ya. Da ma yø anxē ngue da sicyø ts'oc'ei p'u ha di 'buhyø ja'i xanho te ga 'yo. ⁵⁰ Yø ts'oc'ei da hyørbu ja rā orno di danzø. Ja di nzomp'u 'nē ja di guxpū yø ts'i ngue rā ndate di sä.

Bi nhyecra hya ngue rā nyogui xädi conna 'da'yo xädi.

⁵¹ Bi 'yännyø ja'i rā Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua tini xanho ni mmuihu ya yø hya dá mangä ya, uague hin'na? —bi 'yēmbi.

Yø ja'i p'ūya bi 'yēna:

—Ahá, grá Hmu, tinma mmuigähe hanja rā hya gui mmanya —bi 'yēmbi.

⁵² Rā Jesús mahōmbi 'yēmyø ja'i:

—Nu rā xännbate ngue rā ley, nu'mø da gohi ngue mā xädi, mā'da'yo di xädi ha di zo rá 'yē Oja, ya man'na xangu yø hya da badī. Da gohi tengutho n'na rā n'yohu xangu te pēspū ja rá ngu, jap'u yø cosa ngue yø nyogui, ximmi jap'u yø cosa ngue mā'da'yo.

Nu'u yø mmēnguhū rā Jesús hingui ec'ei te øt'e.

⁵³ Rā Jesús høntho bi juadi bi xihyø ja'i ya yø hya bi hyequi, bi ma p'ūya. ⁵⁴ Mi zømp'u Nazaret ja rā hnini bá nte. Bi map'u ja rā nija ngue bí xännbā rā hya yø ja'i. Nūya yø ja'i bi 'yøde hanja rā hya bi mā, gā di 'yøtho, di n'yēmbi:

—¿Hague go gā mba'a te rā hya pahna? ¿Hague gā nzä øtyø milagro? ⁵⁵ Conque guehna rá ts'unt'u rā yaxi na. Nūna rá mamá p'ūya, gue'a rā Maya. Yø n'yohu p'ūya, gue'a rā Jacobo, 'nēhra José, 'nēhra Simu, 'nēhra Judas. ⁵⁶ Yø nju p'ūya, gā 'dadua rā hnini dí 'buhmā. Xina, ¿hapu go bá ha'a te rā hya xännbate na? —di n'yēmyø ja'i.

⁵⁷ Janangue yø ja'i embi ngue to bi zä man'yohu na rā Jesús. Hingui ørpatho masu yø ja'i te xifi. Pē rā Jesús bi 'yēmyø ja'i:

—Gätho yø pøngahya Oja n'nanni ni 'yēhē, gā hnu mansu. Pē nu'u yø mmēnguhū yø pøngahya, hingui nnu mansu. Ni xinga gue'u to 'bup'u ja rá ngu rā pøngahya di nnu mansu.

⁵⁸ Ya himbi 'yøt'e xangu yø milagro p'u ja rā hnini p'ūya, porque yø mmēnguhū hingui ec'eitho ya yø hya bi mā.

14

Rā Herodes embi ngue nūna rā Jesús, gue'a rā Xuua mi øtra nxixya.

¹ Nu'u yø pa'u, nup'u ja rā häi Galilea mi ndast'abi rā Herodes. Rā Herodes mi 'yøde te mmanyo ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. ² Rā Herodes bi 'yēmyø ja'i ja yø 'befi p'u ha 'bui:

—Nugä dí ɛnā ngue xpi bɛnnatɛ'a rā Xuua mī ɔtrā nxixya. Janāngue sä ɔtyø milagro —bi 'yɛnā.

Ja mmangua ha bi nja ya ngue bi du rā Xuua mī ɔtrā nxixya.

³ Nu'mø yø pa bi thogui, rā Herodes bi mända bi mbentra Xuua, bi dut'i conyø cadena bi got'a fädi. Bi ɛpi ngue nuna rā Xuua ya xi xihra Herodes ngue hinguī ho di m'mühmi rá 'bɛpo Herodías nuna mará xisu'a rá n'yohu Lipe. ⁴ Nuna rā Xuua xi 'yɛmbra Herodes: “Hīn'yū rā nt'ɛdī guī m'mühmi nī 'bɛpo”, xi 'yɛmbi.

⁵ Rā Herodes mī sihna rā hya nā, bi ne xta hyo rā Xuua, pɛ himbi zä porque rā Herodes bi zu yø ja'i. I padī ngue gätho yø ja'i i mma ngue rá pøngahya Oja nā rā Xuua. ⁶ Pɛ mī zøhrá pa bi nsännigo rā Herodes. Nuna rá t'ixu rā Herodías bi yurbu 'bühyø ja'i xi pɛtra Herodes ngue sännigo, bi mähra hñɛi p'uya. Rā Herodes di ho te ɔtrā hmute. ⁷ Rā Herodes bi 'yɛmbra hmute: “Nu'mø temā cosa gui 'yāqui, nugä ga 'da'i”, bi 'yɛmbi. ⁸ Rā hmute p'uya bi ma bá ännā mamá te 'be'a dā 'yādi. Mī xihrá mamá te dā 'yāp'u ya, bi ma rā hmute, bi 'yɛmbra Herodes: “Dami 'dacrā ya rā Xuua nuna mī 'yøtra nxixya, dá o rā mohi”, bi 'yɛmbi.

⁹ Mambi dutrā mmui rā dast'abi 'mø mī 'yø'a te sifi. Pɛ ya xi xihra hmute ngue di unni te dā 'yāpi. Yø ja'i 'bup'u mī 'bui, gä xi 'yøde te xi mā. Bi mända p'uya ngue bi t'unna hmute'a te ädi. ¹⁰ Bi 'yet'i to bá hejpa rá ya rā Xuua p'u ja rā fädi p'uya. ¹¹ Bá jät'a n'na rā mohi, bi t'unna hmute. Rā hmute p'uya, bi dāprā mamá.

¹² Mī bahyø xädi rā Xuua ngue bi du, bi ma bá hā rā ánima ngue bi 'yāgui. M'mefa p'uya, nu'a te bi nja, bi ma bá xihra Jesús.

Rā Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihmɛ cüt'a mahuahī mā'yohu.

¹³ Nuna rā Jesús mī zä mī badī ngue ya bi du rā Xuua, bi 'yo rā barco i ma n'nanni hapu hīnjo'o yø ja'i. Pɛ yø ja'i bi badī hapu i ma, mändøngu dyø ja'i bi denni nī nɛtra nenthe. Nup'u ja yø hnini thogui, ja nɛxpū mī'da yø ja'i ngue tet'i. ¹⁴ Mī zøhra barco bá o rā Jesús, bi bōni. Pɛ ya mändøngu dyø ja'i 'bup'u. Rā Jesús bi huɛcyø ja'i p'uya, bi 'yøthe yø dārquhī bi zispabi yø ja'i. ¹⁵ Nu'mø ya nī ma di nde p'uya, nu'u yø xädi rā Jesús bi guarbu 'bäi, bi 'yɛmbi:

—Ya bi nde, 'nɛ nuua dí 'bühmā rā dapo ua. Dami 'yɛhyø ja'i n'nammā dā map'u bí ja yø hnini, dā dänse rā hmɛ dā zi —bi 'yɛmbi.

¹⁶ Bi 'yɛmbyø xädi rā Jesús:

—Hinguī ja ngue dā ma yø ja'i dā tai te dā zi. Dami unhnū rā hmɛ dā zi yø ja'i —bi 'yɛmbi.

¹⁷ Nu'u yø xädi p'uya bi 'yɛmbi:

—Pɛ hōndi cüt'a yø thühmɛ dí hāgähe, 'nɛ yoho yø hua.

¹⁸ Rā Jesús bi 'yɛmbyø xädi:

—Bí 'dadjū ua yø thühmɛ conyø hua —bi 'yɛmbi.

¹⁹ Bi 'bɛpyø ja'i p'uya ngue bi mip'u ja rā 'batha. Bi hyan'u cüt'a yø thühmɛ 'nɛ'u yoho yø hua. Bi hyanmā hɛts'i p'uya, bi ja mammadi Oja. Bi xenyø thühmɛ p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpabi yø ja'i. Daguehyø hua bi dat'i. ²⁰ Bi nsihmɛ xanho yø ja'i, gä bi nniya. Mī juate rā ts'ihmɛ yø ja'i p'uya, nu'u yø xädi rā Jesús bi pɛti 'de'mayo canasta yø thühmɛ bi bongui. ²¹ Nu'u yø ja'i bi nsihmɛ'a rā ora'a, cüt'a mahuahī mā'yohu bi nsihmɛ. Hīmma cüt'i rā güenda yø xisu 'nɛhyø basi.

Rā Jesús nī 'yo māxøts'e rā dehe.

²² Mɛnte ɛhyø ja'i rā Jesús, bi xihyø xädi ngue di m'met'o dā 'yo rā barco di ma man'na nguadi rā zabi. ²³ Hōntho bi juadi bi 'yɛhyø ja'i rā Jesús, bi map'u bí ja rā nyuni bá mat'Oja. Mī dāhra nde, bi 'buse p'u ja rā nyuni rā Jesús. ²⁴ Pɛ rā barco ya bi 'yo made rā zabi. Nup'u ja rā zabi, bi nangra ndate ndahī ngue di cosra barco. Asta pa maya yø fūntho. ²⁵ Mī zu'i hyu xudi p'uya, nuna rā Jesús bi map'u bí 'bühyø xädi nī 'yo māxøts'e rā dehe. ²⁶ Nu'mø nī ma dā zomp'u 'bühyø xädi, mī hyandi ngue mmapp'u nī 'yo māxøts'e rā dehe. Bi zu p'uya. Nu'a gā nzu p'uya, bi 'yɛna:

—Bá *ε*cua rā ndāhi.

²⁷ Pē rā Jesús bi zofo 'bexque'a, bi 'yēmbi:

—Go guecā, 'yoguí sūhū —bi 'yēmbi.

²⁸ Rā Bēdu p'ūya bi 'yēmbra Jesús:

—A nu'mø ngue gue'e grā Hmū, dami 'yøt'e ngue da zā ga n'yogā maxøts'e rā dehe. Ga sōngā p'ū gará *ε*hē.

²⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Gue bá 'yo 'mø —bi 'yēmbi.

Rā Bēdu p'ūya bi gap'ū ja rā barco, ni 'yo maxøts'e rā dehe ngue da zømp'ū bá *ε*hra Jesús. ³⁰ Pē nu'a ga 'yo rā ndāhi, i tønñi, bi nsū p'ūya. 'Bexpi mudi bi yū'a mbonthe. Xøgue rá mafi bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā Hmū, dami juxcagui.

³¹ 'Bexpi macrá 'yē rā Jesús, bi gøts'i. Bi 'yēmbi:

—Ague n'yø, ¿hanja ngue guí yobēni? Gue zits'ūtho guí *ε*c'ēigui.

³² Høntho bi yat'ambo rā barco rā Jesús, 'bexpi nsāya rā ndāhi. ³³ Nūya mi o rā barco p'ūya bi ndantyøhmū p'ū 'bāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue gue'e rá Ts'unt'ū'i Oja.

Nūp'ū ja rā häi Genesaret bi 'yøthe yø dārquēhi rā Jesús.

³⁴ Mi zøn'a nenthe ja rā häi Genesaret. ³⁵ Mi bahyø ja'i 'bū'a rā xequi'a ngue ya 'būp'ū rā Jesús, ndap'ū bi zā, bi n'yonnbase rā hya yø ja'i ngue bá *ε*hē. Di nxifi ngue da zixyø dārquēhi p'ū 'būhra Jesús. ³⁶ Yø ja'i bi 'yāpra mate rā Jesús ngue squerangue rá nyani rá he da dārpa bi yø dārquēhi, 'bexque'a sā ha hēmbi.

15

Ja 'da yø costumbre xā nzänse yø ja'i hinguī nnu manho rā Jesús.

¹ Nūya yø fariseo 'nēhyø xännbate ngue rā ley ngue yø mmēngu Jerusalén bi guarbu 'bāhra Jesús ngue ørpa rā nt'änni. Bi 'yēmbi:

² —¿Hanja ni xädi ngue festho rā hya bi zogahū yø ndiua? Porque hinguī pecra ts'oqui ja yø 'yē, ngue di nxū'yē hante di nsihmē.

³ Mi dahra Jesús, xquet'a bi 'yørpa rā nt'änni ya yaui, bi 'yēmbi:

—Da gue'ahū, xiya yø hya di manda Oja, ¿hanja ngue guí festhohū, ngue nūya yø hya xcá sänsehū, gue'a gadi ja ndummūi guí øthū'a? ⁴ Porque Oja bi xihyø ja'i, bi 'yēmbi: “Dami sū ni papá, dami sū ni mamá”. Mahømbi 'yēmbi: “Nū rā ja'i da zanná papá, ogue da zanná mamá, i ja ngue di njapra castigo 'nē da tho”, bi 'yēmbi yø ja'i Oja. ⁵ Pē ya xcá xännbahū yø ja'i ngue rā ja'i da zā da 'yēmbra papá ogue rá mamá: “Nūgā papá, nūgā mamá, ya hinda zā ga 'da'i te guí siui ya. Porque nū te gā dí pets'i, guehna Oja dadi unni”. ⁶ Nu'mø nguna rā hya bi manna ja'i p'ūya, ya hin gadi japhū ngue di jammansū rá papá ogue rá mamá rā ja'i. Ja di nēqui p'ūya ngue nūya yø hya di manda Oja, guí emhmū ngue hinte di muui. Porque nūya yø costumbre xā nzänyø ndiua, guehya guí emhmū ngue ja ts'editho gui 'yøthū ya. ⁷ Ni xirbū guí ena ngue guí *ε*c'ēihū Oja. Go guí øthū nā te rā hya bi 'yotra pøngahya Isaiás ngue Oja bi 'yēna: ⁸ “Nūya yø ja'i 'būcua, nu'mø bi nūya, xøgue ena majuani ngue nnu mansugui. Pē himma juani ngue yø mmūi ga ndannegui. ⁹ Ya hinte ni bøntho ngue thannegui yø ja'i. Nū te gāma hya xännbate, xangu yø hya xa nzänse ngue embi di manda Oja”, bi 'yēn'Oja.

Nū te si rā ja'i hinga gue'a di ts'onnbā rá n'yomfēni rā ja'i'a.

¹⁰ Rā Jesús bi zonhyø ja'i, bi 'yēmbi:

—Dami 'yøhmū xanho ya yø hya ga mmangā ya. Dami 'yēt'ammuihū. ¹¹ Nū rā ja'i øtra ts'oqui, hinga gue'a te si rā ja'i ga 'yøtra ts'oqui. Nū'a ga 'yøtra ts'oqui rā ja'i, gue'a rā ts'omhya pønna ne rā ja'i'a.

¹² Yø xädi rā Jesús bi guarbū 'bäi, bi 'yēmbi:

—¿Ua guí padī ngue mbøcūe yø fariseo 'mø mi 'yøhnā rā hya guí xifi? —bi 'yēmbi.

¹³ Ra Jesús ɛntho 'mø mi dadi:

—Nu'a ma Papága bí 'bu mahets'i, nu'u yø ja'i hinguí o rá 'ye, da zijpu ha 'buhyo ja'i. ¹⁴ Dami hyegui, o sä guí suhu. Nuya guehya yø xäda xännbabi ra hya mi'da yø mmixädäui ya. Nu'mø bi nthœui ra ots'i, nup'u da zo ra xännbate, ja da zop'u yø xädi.

¹⁵ Ra Bedu bi 'yembra Jesús:

—Dami xicje te ga mbønya yø hya gá hyequi ngue te si ra ja'i.

¹⁶ Ra Jesús bi 'yembi:

—¿Ua xquet'a hinguí tinni mmũihũ hanja ya yø hya dí mmangä? ¹⁷ ¿Ua hinguí pahmu ngue nu te gäma cosa si ra ja'i, mbo rá mmũi ra ja'i ni ma, pe pigui te si ra ja'i? ¹⁸ Pe nu ra hya pønná ne ra ja'i, mbo rá n'yomfeni ra ja'i ní 'yehra hya. Nu'mø xants'o ra hya bi manna ja'i, guehna ra ts'oqui na. ¹⁹ Porque mbo rá n'yomfeni ra ja'i bi mihra ts'o n'yomfeni, ra nthote, ra n'yots'om'mäi, ra mfɛ, ra fehni, ra ts'ate. Gä mbo rá n'yomfeni ra ja'i ní 'yehra ts'omhya. ²⁰ Nuna ra hya naya, guehna ra ts'oqui øtyø ja'i na. Pe nu'mø hinguí xu'ye ra ja'i 'mø bi nsihmɛ, hinga gue'a ra ts'oqui'a.

Nu'a n'na ra xisu ngue hingra judío bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da mäts'i.

²¹ Mi bömp'u mi 'buhra Jesús, i map'u ja n'na ra häi ja ra hñini Tiro conna hñini Sidón.

²² Nup'u ja ra hñini bi zønna Jesús, mi 'bup'u n'na ra xisu hingra judío, mará mmengu p'u ja ra häi Canaán. Bi ma ra xisu p'uya, ní mafi, bi 'yembi:

—Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huɛgagui. Nu ma t'ixu dí si, n'youi ra ts'onthi. Pe emmei di uni, dami 'yøthets'u —bi 'yembi.

²³ Pe ra Jesús hinguí thatho. Yø xädi p'uya bi 'yembra Jesús:

—Dami 'yørpabi nts'edi'a te xi'i, porque ra nxunanyatho ngue nuercahu.

²⁴ Ra Jesús bi 'yembra xisu:

—Nugä bá pengagui Oja ngue høndyø judío ga fäts'i. Porque yø judío ɛntho yø dɛ'yo ya xa n'uɛni, ngue hñjongui fädi.

²⁵ Pe ra xisu bi guarbu 'bähra Jesús ngue bi ndantyøhmu, bi 'yembi:

—Ague grá Hmu, dami fäxquits'u.

²⁶ Ra Jesús bi 'yembra xisu yaui:

—Pe nu'mø ngue 'bet'o go ga fäxa'i, 'nɛ hingrá judío, ya satho 'mø da thanbã ra hmɛ yø basi, ngue yø fo'yo di t'unni.

²⁷ Ra xisu p'uya bi 'yembi:

—Ahá, grá Hmu, gue'a guí mma. Pe yø fo'yo, gue'u yø xemhmɛ täp'u ja ra mɛxa sihmɛ yø hmu si'u.

²⁸ Ra Jesús bi 'yembra xisu yaui:

—Ague grá xisu, guí ɛc'ɛiguí xandønho ngue da zä di nja'a te guí mma. Janangue di nja ya.

Nu'a rá t'ixu ra xisu mi n'youi ra ts'onthi p'uya, 'bexque'a bi zä.

Ra Jesús bi 'yøthe xangu yø därquɛhi.

²⁹ Mi thohra Jesús, i mpa man'na nguadi ra zabi Galilea. Nup'u ja ra nyuni bi zøni, bi mi. ³⁰ Xandøngu yø ja'i bi zømp'u 'bui. Bi zispa yø därquɛhi xa nnunts'i, yø xäda, yø gone, yø do'ye, yø dogua, xangu mi'da yø därquɛhi bi ts'ispabi ra Jesús ngue bi 'yøthe.

³¹ Mi nu yø ja'i te øtra Jesús ngue bi zä bi 'yøthe yø därquɛhi, di 'yødyø ja'i. Yø gone bi zä bi nya, bi zä yø do'ye, bi zä yø dogua. Bi nzø yø dä yø xäda. Mi nja'a p'uya, gätho yø ja'i bi 'yɛspabi Oja nuna thanne yø judío.

Ra Jesús bi 'uñ'i goho mahuañi ma'yohu.

³² Bi zonhyø xädi ra Jesús, bi 'yembi:

—Dadi huɛcã yø ja'i 'bucua, porque ya rá hyu pa 'daua dí 'yohu ya. Dí pa'a njuani ngue ya hñ'yu te da zi yø ja'i. Nugä hindí nne ga et'i ngue da ma yø ngu 'nɛ hindí sihmɛ, porque da güennbu ja ra 'yu.

³³ Nu'u yø xädi bi 'yembi:

—Pε ¿hapu go ga hannbahu te da zi ya yø ja'i 'bucua? Porque xandøngu. A nuua dí 'buhmu, ra dapo ua.

³⁴ Bi 'yānyø xādi rā Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Hangū yø thuhmε guí hahū 'mø?

Nu'ū yø xādi p'ūya bi 'yεmbi:

—Høndi yoto yø thuhmε ja ua, 'nε zi yoho yø huā.

³⁵ Bī mānda rā Jesús ngue bī mīhyø ja'i. ³⁶ Bi hyan'ū yoto yø thuhmε p'ūya conyø huā. Bi ja mammadi Oja ngue ya dī nsihmε yø ja'i. Bi xenyø thuhmε p'ūya, bi unyø xādi ngue di 'darpa yø ja'i dā zi. ³⁷⁻³⁸ Nu'ū yø ja'i bī nsihmε, goho mahuaahi mā'yohū. A nu yø xisu 'nεhyø basi hingui cūtra güenda'ū. Pε gā bī nniya. Mī juate rā ts'ihmε yø ja'i, nu'ū yø xādi rā Jesús bi peti yoto canasta yø thuhmε bi bongui. ³⁹ M'mefa p'ūya, rā Jesús bi 'yεhyø ja'i. Bī ma p'ūya, bi 'yo rā barco, bi zømp'ū ja rā häi nī hu ngue Magdala.

16

Yø fariseo bi xihra Jesús ngue nne dā nup'ū dā 'yøt'a n'na rā milagro.

¹ Ngu i zøhra Jesús, nuya yø fariseo conyø saduceo bī ma bá sāmhya rā Jesús. Di 'bepi ngue dā 'yøt'a n'na rā milagro nu mahets'i, para ngue dī nεqui ngue rá m'menhni Oja nā rā Jesús. ² Rā Jesús bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue rā nde, guí εmhmu: “Xta nho rā tiempo ya, porque ja yø zøgui”. ³ Nu'mø xudi p'ūya, guí εmhmu 'mø: “Nuya hīndi ho rā pa ya, porque rā nduhmi rā c'ammahets'i ngue ja rā guí”, guí εmhmu. Guí εnā ngue guí pahmu xanho te gā mbøn'a te bí ja maya. Pε nuya guí εnā ngue hingui pahmu te gā mbønya te gāma hya guí nuhu yø pa dí 'buhmu ya. ⁴ Yø ja'i 'buhya, yø ts'oc'ei ngue hingui pa Oja. 'Bet'o nne dā nu yø milagro, ja dā 'yεc'εigui. Pε hīn tema man'na mā milagro dī nja ya, hīnda hønt'a te bi thohra Jonás dā nōpa hmeya yø ja'i ya.

Bi zop'ū yø ja'i p'ūya, bī ma.

Rā Jesús bi xihyø xādi ngue dī mfādi xanho, nuya yø hya xānnbate yø fariseo 'nεhyø saduceo, hīnda denbabi yø hya.

⁵ Mī zøm man'na nguadi rā zabi, nu'ū yø xādi rā Jesús xi pumbeni rā thuhmε xta hyats'i ngue dā zi. ⁶ Rā Jesús bi 'yεmbyø xādi:

—Dami mfāhmū ya, mamī sihū'a rā íxi di unyø fariseo ya, conyø saduceo.

⁷ Dī n'yεmbi n'na ngu n'na'ū yø xādi p'ūya:

—Rá nεgui xicjū ya ngue hīnxtá hā rā thuhmε gā sihū.

⁸ Bi bahra Jesús te dī nxihyø xādi, bi 'yεmbi:

—Gue guí εnā dí xi'ahū ngue hīnxcuá hā rā thuhmε guí sihū. ¿Ua hingui 'yo nī mmūihū nā rā hya dí mmangā 'mø? Masque mādi zits'ū guí εc'εigahū. ⁹ ¿Ua hingui 'yo nī mmūihū ya yø hya dí mmangā? ¿Ua hingui mbεmhmu'a te guí nuhu p'ū nnā mähā? Xi'mø rā pa ngue høndi cūt'a nthuhmε i nsihmε cūt'a mahuaahi mā'yohū, ¿ua hingui mbεmhmu njammī canasta yø thuhmε bi bongui? ¹⁰ Xi'mø rā pa ngue høndi yoto yø thuhmε i nsihmε goho mahuaahi mā'yohū, ¿ua hingui mbεmhmu njammī canasta yø thuhmε bi bongui? ¹¹ ¿Hanja ngue hingui 'yo nī mmūihū ngue hīngra thuhmε dí mma ngue dí xi'i ngue guí mfāhmū ngue rā íxi di unyø fariseo 'nεhyø saduceo?

¹² Ya bī dīnyø mmūi'ū yø xādi te mmanna Jesús, ngue hīngra íxi pε rā thuhmε'a xifi ngue dī mfādi. Sinoque nu'a rā hya xifi, ngue hīndi xā'ū yø hya xānnbate yø fariseo 'nεhyø saduceo.

Bī manna Bedu ngue rā Jesús, gue'a rā Cristo bá εx Oja ngue dī ndast'abi'a.

¹³ Nup'ū ja rā xequi ja rā hīnī Cesarea ngue Filipos, mī zømp'ū rā Jesús. Bi 'yānyø xādi p'ūya, bi 'yεmbi:

—Nugā drā N'yohū dá ε mahets'i, ¿te'o εnyø ja'i ngue guecā? —bi 'yεmbi.

¹⁴ Nu'ū yø xādi p'ūya bi 'yεmbi:

—'Bua i'da yø ja'i embi ngue gue'e grá Xuua gmi øtra nxixya. Mi'da yø ja'i p'uya, embi ngue gue'e grá Elías. Mi'da p'uya, embi ngue grá Jeremías. Mi'da p'uya, embi ngue 'bui toni pøngahya Oja.

¹⁵ Ra Jesús mahømbi 'yembyø xädi:

—Xi'ahua p'uya, ¿te'ogä p'u gni bømhmua ngue guecä?

¹⁶ Mi dahra Bedu, bi 'yembi:

—Nu'i, gue'e grá Cristo, rá Ts'ant'u'i Oja nuna majuaní ngue 'bui.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yembi:

—Ra mmenthí gá nthëui grá Simu, rá ts'ant'u'i Jonás. Porque hinjonni ja'i bi bæn'na'i ra hya guí mma, sinoque guesë na ma Papá bí 'bua mahçts'i bi ja'i gá manna ra hya na.

¹⁸ Nugä dí xi'i ya, gue'e gni hu ngue grá Bedu, i nne da ma ngue tengutho n'na ra do ngue dwp'u fots'i, hinjongui ani. Gue'e grá mudi 'yec'ei ya ngue gätho mi'da yø ja'i da 'yec'eigui m'mefa. Nu to gä da 'yec'eigui da dapra ndate i ja. ¹⁹ Di nja ni cargo p'u ha di manda Oja ya. Gue'e rá representante'i Oja bí 'bua mahçts'i. Nu'a ra hya guí unna nt'edi da 'yøtyø ja'i, gue'a di nja'a. Nu'a ra hya hingui unna nt'edi da 'yøtyø ja'i ua ja ra ximhäi, hingui sä da 'yøtyø ja'i.

²⁰ Mi juadi bi manna ra hya na, bi xihyø xädi p'uya ngue hinjonni ja'i da xifi ngue guehna ra Cristo na.

Ra Jesús bi ma ngue da tho, 'ne bi ma ngue di bennate.

²¹ Ra Jesús bi xihyø xädi ngue ja ts'editho di ma Jerusalén, ja dani ma ma'uni p'u. Di unyø mmäcja 'nëhyø xännbate ngue ra ley, 'nëhyø n'yohua 'bet'o p'u ja ra nija. Da hyo, pe rá hyu pa p'uya di bennate. ²² Ra Bedu p'uya, bi zica n'nanni ra Jesús, bi 'yembi:

—Ague grá Hmu, 'yo da ne Oja ngue da ngu'a gui thogui.

²³ Mi 'bätra Jesús, bi 'yembra Bedu:

—Dami 'uegue, rá mēfi'i ra zithu. Porque nu'i guí orcathogui. Hinga gue'a rá ts'anni Oja so ni mmui di nja. Sinoque gue'a te yø hyase yø ja'i so ni mmui di nja.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue hinjam'mø da gohyø mmui'a ga 'yec'ei.

²⁴ Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Nu to nne da denngui, hingui sä ngue da zänse te da n'yo. Hinha di gohrá mmui, madague'a da thop'u ja ra pont'i. ²⁵ Nu ra ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna ra ja'i di m'mehrá te na. Pe nu ra ja'i hingui cohra mmui'a ga 'yec'eigui, mada tho conná ngueque, guehna ra ja'i di nyanná te na. ²⁶ Porque hinte da dahra ja'i, madague'a da 'yø't'e ngue rá mmeti gä ra ximhäi 'ne di m'mehrá te. Ni xinda hangu ra menyu da gutra ja'i, hinda zä da yanná te. ²⁷ A nu'mø bá ehë mahøn'a ra N'yohua bí 'ye mahçts'i, dí hatra ts'edi Oja, da n'youi yø anxë. Di unyø nzäbi n'na ngu n'na yø ja'i, da gut'i te xa 'yø't'e, xanho ogue xants'o. ²⁸ Majuaní dí xi'ahua ngue nuya 'da 'bucua ya, hinda du, asta gue'mø da nu ngue da hya ra ts'edi ra N'yohua bí 'ye mahçts'i di manda ua.

17

Bi mpä'a te gui nēqui ra Jesús.

¹ Mi tho'a n'nato ma pa, nuna ra Jesús bi zixra Bedu 'nëhya mi yonc'ei di n'yohua, ra Jacobo 'nëhra Xuua. Bi mep'u bí ja n'na ra nyuni xanhçts'i ngue di m'muse. ² Ja bá nup'u yø xädi p'uya ngue bi mpä'a gui nēqui ra Jesús. Nu rá hmi, di yoxni tengu ra hyadi. Rá he p'uya, ra mbøse asta di yoxni. ³ Bi nu yø xädi p'uya ngue 'bäp'u ra Moisés conná Elías ngue yaui ra Jesús. ⁴ Ra Bedu bi 'yembra Jesús:

—Ague grá Hmu, ya xanho ngue dí 'bühmu ua. Xiya, ¿ua guí nne ga hócähe hyu yø t'annigu, n'na'i, n'na ra Moisés, n'na ra Elías? —bi 'yembi.

⁵ Tobe yadra Bedu 'mø mi go'mra gui p'u ha 'bui. Xøgue di yoxni ra gui. Bi 'yø p'uya ngue nup'u ja ra gui ja bá nyap'u Oja, bi 'yena:

—Nuna 'bucua ya, guehna ma Ts'ant'u dadi madi. Co nuna ya i ja gampähä. Nuya yø hya da manna ya, dami 'yēt'ammuihu —bi 'yembi.

⁶ Mī 'yøhyø xādi nā rā hya bá man'Oja maya, bi m'memfo häi p'uya, pe mathogutho bi nsu. ⁷ Nup'u ha 'boni, bi guatra Jesús. Bi dots'i n'na ngu n'na, bi 'yēmbi:

—Dami nangüi, 'yo guí nsuui —bi 'yēmbi.

⁸ Mī hyetyø xādi p'uya, ya hinjon gui 'bāp'u yoho yø n'yohu xi nu. Ya 'bāse p'u rā Jesús.

⁹ Ya bá 'yo ngue ní gap'u ja rā nguani p'uya. Rā Jesús bi 'yēmbi xādi:

—'Yo to gui xifi te gá nuui ya, asta gue'mø bi hnu rā N'yohu bí 'yē mahets'i ngue di bēnnate.

Rā Jesús bi mā ngue rā Elías ya bá ehē, bi xihyø ja'i ngue di nsä porque ya bá ep'u rā Cristo.

¹⁰ Nūya yø xādi rā Jesús bi 'yānna n'na rā hya, bi 'yēmbi:

—¿Hanja nā rā hya mmanyø xānnbate ngue rā ley, ngue rā Elías ēmbi ngue jatho da 'bet'o hante ngue da ehra Cristo?

¹¹ Mī dahra Jesús bi 'yēmbi:

—Majuani ngue rā Elías mī jatho ngue rá mūditho da ehē da xihyø ja'i ngue di nsä.

¹² Pe dami pahmu ya ngue nūna t'ēmbi rā Elías, ya bá ehē. Pe himbi n'yo yø mmui yø ja'i te'o na. Janangue nu hangu rā n'u bi ne da japi, gā bi nja. Xquet'a di njarbutho rā N'yohu bí 'yē mahets'i ya, di unyø ja'i.

¹³ Nu'u yø xādi p'uya bi n'yo yø mmui'a rā hya mmanā Jesús ngue nūna rā Xuua bi 'yøtra nxixya, guehna bi t'ēmbi ngue rā Elías.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na nc'ei mī n'youi rā ts'onthi.

¹⁴ Mī zøp'u 'buhyø ja'i rā Jesús, bi guat'a n'na rā n'yohu bi ndantyøhmu p'u 'bāi, bi 'yēmbi:

¹⁵ —Ague grá hmu, nu mā ts'unt'u dí si n'youi rā n'u ngue rā ataque, janjuani ngue di unī. Nu'mø bi gu, høt'a sibi, ja'mø hørbu ja rā dehe. Dami huegagui mā ts'unt'u, gui 'yøthe ts'u. ¹⁶ Ya xtá xihni xādi ngue xtá 'yøthe ts'u, pe hinxa nzā xa 'yøthe.

¹⁷ Rā Jesús bi 'yēmbi gātho yø ja'i 'bup'u:

—¿Asta njam'mø da zønna pa gui 'yēc'ēigahu? ¿Ua guí enā ngue hangu rā pa ga set'ahu? Bá si ua rā ts'unt'u, gā øthegā —bi 'yēmbi.

¹⁸ Nūna rā Jesús bi xihra ts'onthi n'youi rā ts'unt'u ngue bi hyep'u. Rā ts'unt'u p'uya 'bexpi zā rā n'u mī hēmbi. ¹⁹ M'mefa p'uya, bi 'yānse n'nanni yø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue hinxa nzā xtá øthegāhe rā ts'unt'u mī n'youi rā ts'onthi?

²⁰ Rā Jesús bi 'yēmbi xādi:

—Hinxa nzātha, porque hin gādi segura ni mmuihu ngue da zā rā dārquehi. Majuani dí xi'ahu, nu'mø ngue di ja zits'u ni nt'ēc'ēihu, madague'a tengutho gā nnoho n'na zi hmudā rā mostasa, ya da zā gui 'yēmphu rā nyuni ja nū: “Dami 'uecua guí ja grá nyuni, i ma man'na nguadi”, gui 'yēmphu, rā nyuni p'uya da 'uegue. Hinte gui hyēmphu 'mø di ja'ahu zits'u rā nt'ēc'ēi. ²¹ A nūna tengu rā ts'onthi mī n'youi rā ts'unt'u, para ngue da zā da hyep'u rā ja'i n'youi, mahyonitho ngue da mat'Oja rā ja'i 'nē da 'yētrā mmui.

Mahømbi manā Jesús ngue da tho, pe bi mā ngue di bēnnate.

²² Mēnte 'youi p'u ja rā häi Galilea yø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu rā N'yohu bí 'yē mahets'i, di ndäpyø ja'i ngue da hyo. ²³ Nu'mø bi hyo p'uya, di bēnnate'a rá hyu pa.

Nūna rā hya bi xihyø xādi, ēmmēi bi du yø mmui.

Rā Jesús bi gutra mēnyu njui p'u ja rā nija.

²⁴ Nī n'youi yø xādi rā Jesús, bi zømp'u ja rā hñini Capernaum. Nu'u yø n'yohu juhra mēnyu p'u ja rā nija p'uya, bi 'yēmbra Bedu:

—Xi ni xānnbatehu n'yø, ¿ua hinda gutra mēnyu njui p'u rā nija? —bi 'yēmbi.

²⁵ Rā Bedu p'uya bi 'yēmbra n'yohu juhra mēnyu:

—Ahá, da gutra mēnyu rā xānnbate.

M'mefa p'uya bi ma rā Bedu p'ua bí ja rā ngu 'būhra Jesús. Hante ngue di nya rā Bedu, rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague Simu, ¿te guí mmanya? Xi yø dast'abi 'būcua ja rā ximhäi, ¿ndana gue'a jūmbabi rā mēnyu i jui, gue'u yø basi jūmbi, ua gue gue'u yø ja'i n'nān'yo jūmbi? —bi 'yēmbi.

²⁶ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yēmbi:

—Gue'u yø ja'i n'nān'yo njūmba rā mēnyu —bi 'yēmbi.

Maħombi 'yēnna Jesús:

—Janāngue nu'u yø basi Oja hinguí ja ngue da gutra mēnyu'u. ²⁷ A nuyá, para ngue hinda zūcju yø ja'i, ni map'u ja rā zabi ya. Dami hyaxra xone t'egui, guá the n'na rā hua. Nu'a rá mudi rā hua guá hūqui, nup'u ja rá ne rā hua, gui tinnbabi rā mēnyu di op'u. Di zū'a p'uya ngue gui jutra mēnyu t'ācā p'ua ja rā nija, co 'nē'a rā mēnyu t'ā'i gui jut'i.

18

Rā Jesús bí xānnba yø xādi ndana mā dātho da hnu mānsu.

¹ Nu'a rā ora'a, bi guatyø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmu, ¿ndana hant'a ni mmāi ngue mā dātho da hnu mānsu p'ua ha di mānda Oja bí 'bū mahēts'i?

² Rā Jesús bi zohnā n'na rā ts'ant'u mi 'bāp'u, bi 'bāmbu made ha 'būi. ³ Bi 'yēmbiyø xādi p'uya:

—Majuani dí xi'ahū, nu'mø hinguí pāhni n'yomfēnihū, gui cohmu tengutho rā ts'ant'u 'būcua ya, hīndi cū'ahū p'ua di mānda Oja bí 'bū mahēts'i. ⁴ A nuyá, nūna mā dātho da hnu mānsu p'ua di mānda Oja ya, guehna rā ja'i da 'yøt'e ngue hīnte di muui, di mmutho tengutho rā ts'ant'u 'būcua ngue hīndi 'yani. ⁵ Nu rā ja'i di ja mmānsu n'na rā basi tengu na 'būcua ya, ngūna da 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu mānho ngue da 'yøt'a, tengutho 'mø ngue go di jammānsu grā ja'i.

Rā Jesús di japa nts'edi yø xādi ngue da zu da 'yøtra ts'oqui.

⁶ Nu'u yø basi ēc'ēigui ndap'u bi zā, tengutho nā rā basi 'būcua ya, nu rā ja'i da japi ngue da hyegagui p'ua yø basi ēc'ēigui, rā ndate castigo tømra ja'i da thogui. Hante ngue da 'yøtra ts'oqui rā ja'i, mān'na xānho ngue da t'ēnnbū ja rā jathe rā ja'i, di ntharpa rá 'yuga n'na rā njūni ngue da gu'mi. ⁷ Xan'utho te ja ua ja rā ximhäi, porque hīndi 'bedi temā cosa gā 'yøtra ts'oqui yø ja'i. Porque ngutho siempre øtra ts'oqui rā ja'i, pē hague ngu rā castigo da tho rā ja'i nu'a di japi ngue øtra ts'oqui rá mmic'ēiui.

⁸ Janāngue nu'mø guí ēnā ngue rá ts'oqui ni 'yē ogue rá ts'oqui ni gua p'ua gá 'yøtra ts'oqui, dami hyequi, 'yēi yap'utho. Mān'na xānho ngue gará do'yē ogue gará dogua 'mø gá cūrbū ha gui m'mūhmi Oja, hīnda gue'a ngue di ja yoho ni 'yē ogue di ja gā yoho ni gua 'nē ngutho gui mmap'u ja rā sibi para zāntho. ⁹ Nu'mø guí ēnā ngue rá ts'oqui ni dā p'ua gá 'yøtra ts'oqui, dami hyāhni dā, gui 'yēi yap'utho. Mān'na xānho ngue da n'natho ni dā 'mø gá cūrbū ha gui m'mūhmi Oja, hīnda gue'a ngue di ja gā yoho ni dā 'nē ngutho gui mmap'u ja rā niđu di danzø.

Bi hyēcra hya rā Jesús ngue n'na rā dē'yo bi 'uegue.

¹⁰ 'Yo guí ēmhmu ngue hīnte di muui yø basi. Nugā dí xi'ahū ngue nup'u mahēts'i bí 'būhma Papá, nu'u yø anxē zāmp'u ha 'būi, gue'u fāxyø basi'u. ¹¹ Nu rā N'yohū bí 'yē mahēts'i, bi 'yēhē ngue da yanyø ja'i xa m'mēdi.

¹² A nuyá, xi'mø ngue di 'būi to di si n'na ciento yø dē'yo, 'nē da 'ue'a n'na ndē'yo, uāngui dā zop'u'u goho 'dāte mā'dē'mā guto ndē'yo p'ua ja rā dapo di 'yo. Da ma da honná ndē'yo xā 'uegue. ¹³ Nu'mø bá tīmp'uya, mān'natho di johya ngue bá tīn'a n'na ndē'yo xī 'uegue, hīnda gue'u goho 'dāte mā'dē'mā guto ndē'yo hinguí 'uegue. ¹⁴ Njarbūtho ni Papāhū bí 'bū mahēts'i ya, hinguí nnepe ngue di mm'mē'a n'na mbasi ya yø basi 'būcua.

Jatho ngue di pūnnbabi rá mmic'ēiui rā ja'i.

¹⁵ Nu'mø hingui ho te øt'a ni cu, dami zofo, jaca n'nani ngue gui nyaseui. Dami xifi ngue hingui ho te øt'e. Nu'mø bi ne bi 'yø'a ra hya gui xifi, ya xanho. Ya gá nhojpau ni cu. ¹⁶ Pe nu'mø himbi ne bi 'yøde te gui xifi, dami hyon'i yonc'ei ogue hyu nc'ei gui sits'i, da 'yøde hapu gui nyau ni cu, ngue gui nne gui nhojpau. ¹⁷ A nu'mø hinda ne da 'yøde te da xi'u gui sits'i, dami da ra güenda p'u ja ra nija 'mø. A nu'mø hinda ne da 'yø'a te ra hya da sip'u ja ra nija p'uya, gui 'yø'ni güenda ngue nuna ni cu tengutho 'mø hingra 'yøc'ei ogue tengutho 'mø drá nguthäi.

¹⁸ Dí xi'ahu ngue go gyø representantehu nguehna Oja bí 'bu mahets'i. Nuna ra hya gui unhnä ra nt'edi da 'yøtyø ja'i, gue'a di nja'a. Nu'a ra hya hingui unhnä ra nt'edi da 'yøtyø ja'i ua ja ra ximhäi, hinda sä da 'yøtyø ja'i.

¹⁹ I ja man'na ra hya ga xi'ahu ya. Nua ja ra ximhäi, nu'mø bi the yø hya yo nc'ei ngue 'da'igu da 'yöp'a Oja, Oja di un'a te da t'äpi. ²⁰ Porque nup'u ha di mpeti yø ja'i ec'eigu, madague'a hondi yonc'ei ogue hyu nc'ei di mpeti, pe nup'u ha 'bui, ja dí 'bucä p'u.

²¹ Ra Bedu p'uya bi 'yembra Jesús:

—Ague grá hmu, xi ma cu ya ga 'bu'a ngue hingui ho te ørque, ¿nja mmindi ga punnbi? ¿Gue asta nyoto nnidi?

²² Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nugä hinte dí xi'i ngue hondi nyoto nnidi ja ngue gui punnbi. Sinoque dí xi'i nja mmindi gui punnbi, yoto yø hyate ma'det'a nnidi ja ngue gui punnbi.

Ra Jesús bi hycra hya ngue n'na ra hmiqúi hin'yu rá mpunnbi.

²³ Janangue jatho gui punnbabi ni mmic'eiha, porque nuna Oja bí 'bu mahets'i, mahyejpi n'na ra dast'abi ngue ørpa ra güenda yø hmiqúi hangu tupi. ²⁴ Mi da'mi bi 'yørpa ra güenda yø hmiqúi, bá ts'innbabi n'na nc'ei ngue yø miyonetho rá mēnyu mi tupi. ²⁵ Pe nuna ra hmiqúi bá ts'i, hin'yu ra mēnyu di guträ güenda. Ra dast'abi p'uya bi manda ngue da bä ra hmiqúi, 'ne da báp'rá xisu, 'ne da báp'yo basi, 'ne da báp'i hangu pets'i ngue di guträ güenda. ²⁶ Pe ra hmiqúi p'uya bi ndantyøhmu p'u 'bährä hmu. Bi 'yäpra mate, bi 'yembi: “Ague grá hmu, dami tøgbagui ts'u mente ga tingä ni mēnyu ga jut'a'i”, bi 'yembi. ²⁷ Nu'a ra hmu p'uya bi huēcrä hmiqúi, bi punnbabi rá güenda mi tupi. Bi thøgue.

²⁸ Pe nuna ra hmiqúi bi ma mapunnbi rá güenda, høntho bi ma mathøgue, bi nthēui man'na nc'ei ngue mi tupi zits'u rá mēnyu. Bi bennbaya bi dorpa rá 'yuga. Bi 'yembi: “Gui jurcagui ma mēnyu gui tuqui, uague hin'na”, bi 'yembi. ²⁹ Nu'a ra n'yohu mi ndupate zits'u ra mēnyu p'uya, bi ndantyøhmu p'u 'bä'a tupi, bi 'yäpra mate, bi 'yembi: “Dami tøgbagui ts'u mente ga tingä ni mēnyu, ga jut'a'i”, bi 'yembi. ³⁰ Pe nu'a ra n'yohu mi thuprá mēnyu p'uya, himbi ne xta ndø'ma tupi. Sinoque bi bent'i, bi zixa fädi asta gue'mø di japi da guträ mēnyu tupi.

³¹ Mi nu mi'da yø hmiqúi'a te bi 'yørbaya, bi där'man'u yø mmui'a te bi japrä mmic'eiui. Bi ma'u p'uya bá xiprá hmu te bi 'yøt'e. ³² Nuna ra hmu p'uya, bi manda bá ts'ofø mahøn'a, bi 'yembi: “Grä ts'oc'ei n'yø. Conque nu hangu ma mēnyu gmi tuqui, gä dá pun'na'i ngue gä 'yäcra mate. ³³ Uangui xta nzä xqui punnbabi ni amigo mi tu'i tengutho dá pun'na'i”, bi 'yembi. ³⁴ Nu'a ra hmu, janjuani ngue mbøcue. Bi manda p'uya ngue bi ts'ixa fädi rá hmiqúi asta gue'mø da guträ mēnyu tupi. ³⁵ Di ja'ahu p'u ma Papägä bí 'bu mahets'i ya, händi pun'nahu, ngue'mø hinni mmui gdi punnbabi te øt'a ni cūhu.

19

Bi xänbqa yø ja'i ra Jesús ngue hin'yu ra nt'edi di nxummi yø xisu.

¹ Ra Jesús mi juadi bi manya yø hya ya, nup'u Galilea mi 'yo, bi ma man'na nguadi ra dathe Jordán, i mpa p'u ja ra häi Judea. ² Pe xandøngu yø ja'i bi dēnni. Nup'u bi zøni, bi 'yøthe yø ja'i mađi hyēnni.

³ Bi guat'i'da yø fariseo p'u 'buhra Jesús, porque honnbi ha di zædi ngue hinda gue'a ra hya da ma. Bi 'yembi:

—¿Ua ja rā nt'ēdi ngue di nxummi rá xisu n'na rā n'yohu hont'a bi zā mā hya di ũpi, uague hīn'na?

⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua hīn gadi xāhmu'a te rā hya nt'ot'i p'ua ja rā Maca Libro, ngue nu'mø mambá nhohra xīmhāi, Oja bi hocra n'yohu 'nē bi hocra xisu? ⁵ Oja bi 'yēna: “Janangue rā n'yohu sop'ua rá papá, sop'ua rá mamá ngue 'būhmi rá xisu. Nūya yo nc'ēi ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hīngui yo nc'ēi, sinoque ēntho n'na nc'ēitho”. ⁶ Janangue nūyá, nūya yo nc'ēi bi pen'na Oja, hīn'ua rā nt'ēdi ngue to di xunbābi.

⁷ Yø fariseo p'uya bi 'yēmbi:

—¿Pē hanja nā rā Moisés ngue bi 'yēmbi i sá da 'yøtra sūcua rā n'yohu ngue di nxummi rá xisu 'mø?

⁸ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nūna rā Moisés bi unna nt'ēdi ngue da nangra sūcua ngue rā nxuni, pē ngue māndø nna xitho yø n'yomfeni yø ja'i, janangue bi njap'ua. Pē nup'ua rá mādi, hīnga ngu'a rā hya bá sännba Oja da 'yøtyø ja'i. ⁹ Pē nūgá dí xi'ahū, ngue yø n'yohu di nxummi yø xisu 'nē hīngra n'yots'om'māi di ũpi, nū'mø hōmbi nthatra n'yohu, da mē man'na rā xisu, ya rā ts'oqui øtra n'yohu. A nū'mø bi nthatra xisu bi t'ei, ya rā ts'oqui øt'ui rā n'yohu bi mē.

¹⁰ Nū'ua yø xādi p'uya bi 'yēmbi:

—Man'na xanho ngue hīndi nthatra ja'i 'mø —bi 'yēmbi.

¹¹ Pē rā Jesús māhōmbi 'yēna:

—Nūna rā hya dí mma, hīngui nne da mā ngue da gātho yø ja'i di ja ngue di nthati. Sinoque nūya yø ja'i, Oja nnepe ngue di nthati, guehya dí mmangā ya. ¹² I 'būhyø n'yohu ngue hīngui sá di nthati. Porque 'būhyø n'yohu ya i mī'a ngue hīnda zā di m'mūhrá xisu. Xīmmi 'būhyø n'yohu ngue m'moqui. Xīmmi 'būhyø n'yohu hīndi nthati para ngue da zāp'ua da 'yørpe xanho rá 'befi Oja bí 'bū māhēts'i. Pē nū to ēna ngue da zā di nthati, ya da 'yøt'e tengutho rā hya dí mma.

Bi xi Oja rā Jesús ngue di japyø basi.

¹³ Bi zixyø basi yø ja'i p'ua 'būhra Jesús, i nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi 'nē da xi Oja ngue di japyø basi. Pē nūya yø xādi rā Jesús bi hejpa yø ja'i bā zi yø basi. ¹⁴ Rā Jesús, bi 'yēmbi yø xādi:

—Dāmī hyehmū yø basi da thocua dí 'būi. Porque tengutho yø ja'i ya o rá 'yē Oja, xquet'a njarbū ya yø basi ya.

¹⁵ Rā Jesús bi japyø 'yē p'ua ja yø ya yø basi. M'mēfa p'uya, bi map'ua ja rā xequi mī 'būi.

Rā mmēmmeti hīmbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁶ N'na rā n'yohu bi guarbū 'bāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grá hoga xānnbāte, ¿ndana rā nho exa ja ts'edi ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dacrā 'da'yo te para zantho? —bi 'yēmbi.

¹⁷ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua guí padī te guí mmanya, ngue guí ēngui xanhogā? Porque hōnse Oja xanho. Nū'mø guí nne ya ngue di 'da'i rā 'da'yo te Oja, dāmī 'yøt'ua yø hya di mānda Oja 'mø.

¹⁸ Rā n'yohu p'uya bi 'yēna:

—Xi'ua yø hya di mānda Oja p'uya, ¿ndana gue'a ya yø hya guí mma?

Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—'Yo grá hyote. 'Yo grá 'yots'om'māi. 'Yo grá bē. 'Yo to guí sännba rā fehni. ¹⁹ Dāmī sū nī papá, dāmī sū nī mamá. Dāmī māhni mmic'ēiui tengutho gni ne ngue di ma mā mādi'i.

²⁰ Mī dahra n'yohu p'uya, bi 'yēna:

—Nūya yø hya guí xicya, ya gā xtá øt'e asta gue'mø mará ngüegui. Xiya, ¿ndana guehna rā hya di 'bedi ngue hīndi øtya? —bi 'yēmbi.

²¹ Pē rā Jesús bi 'yēmbra n'yohu yaui:

—Nu'mø guí nne ngue gätho gui 'yøt'a te ni 'yup'ua gui 'yøt'e, ni ma ya, dami pä te gä guí pets'i. Dami unna mēnyu yø hyoya. Nu'mø gä 'yøt'e te dí xi'i ya, ya bí ja ni mmeti mahets'i p'uya. Bá ep'ua ya, ga mmerp'ua nná magä —bi 'yēmbi.

²² Pē mi 'yøhra n'yohua nā rā hya bi sifi, mambi dūdrā mmāi. Bi matho, porque mará ndømmemmeti.

Bi manna Jesús ngue Oja, hinte hēmbi.

²³ Rā Jesús bi 'yēmbiyø xādi:

—Nu yø mmemmeti, guehya dí mma ngue xanhenñitho ha di n'uni da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i ya. ²⁴ Ya fadi ngue rā cameyo, hinjam'mø da zā da thop'ua ja rá xagu n'na rā 'yofani. Pē dí xi'ahua ngue man'na xandøn hēñitho ngue n'na rā mmemmeti di n'uni da zo rá 'ye Oja.

²⁵ Nunā rā hya bi manna Jesús mi 'yøhyø xādi, man'natho bi nsu yø n'yomfēni p'uya. Di n'yēmbi:

—Rā nzequi ya hinjonni ja'i da zā di nyannā te ya'mø —di n'yēmbi.

²⁶ Bi hyetyø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu'a ngue yø ja'itho, hinda zā da zānse ha di nyanyø te. Pē Oja hinte hēmbi, nu te nne da 'yøt'e, da zā ha di japi.

Bi manna Jesús ngue di tocabi rā nho'ua yø ja'i n'youi p'ua ni ma.

²⁷ Nunā rā Bēdu bi 'yēmbra Jesús:

—Nugāhe, ya xtā sohme p'ua te gä dí peshe ngue dí ten'nahe. ¿Te 'be'a ja ngue di tocagāhe 'mø?

²⁸ Mi dāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani dí xi'ahua ngue nu'mø rā pa dani gom'na'yo gätho yø cosa i ja, gue'a rā pa'a ngue rā N'yohu dí 'ye mahets'i da mip'ua ja rá nthuts'i, di manda te di nja. A nu'ahua p'uya ngue guí tenngahua, nup'ua ha di hō'i 'de'ma yoho yø nthuts'i, ja gui mmihmu p'ua ngue gui nts'ut'abihua p'ua ha di 'bu'ua 'de'mayo 'bui yø mbom'meto rā Israel. ²⁹ Nu to gä xpá nzohyø ngu, xpá nzohyø cu, xpá nzohyø papá, xpá nzohyø mamá, xpá nzohyø xisu, xpá nzohyø basí, xpá nzohyø häi ngue tenngui, pē yø ciento nniditho gä ngu'a te da dīni ngue'a te gä xpá nzogui. Rā pa di 'yep'ua p'uya, di t'unna te para zantho. ³⁰ Xangu yø ja'i hnu mansu ua, pē nu'a rā pa'a, ts'uttho da hnu mansu p'ua. Xangu yø ja'i hingui hnu mansu ua, pē nu'a rā pa'a, ja dani hnu mansu p'ua.

20

Rā Jesús bi hyejpa rā hya yø nzābi tahyø mēfi.

¹ Nunā Oja bí 'bu mahets'i da gutra nzābi. Tengutho n'na rā n'yohua bi ma mxuditho ngue da honyø mēfi da tacyø uva. ² Bi gohmi rā cohi yø mēfi ngue nu'a n'na pa rā 'befi, da gut'i co n'na rā mēnyu ni hu ngue rā denario. Bi menhyø mēfi p'ua bí ja rá huahi p'uya. ³ Mi zū'i guto xudi p'uya, mahombi ma tai rā mmehui. Bi dīmp'ua ja rā tai mī'da yø ja'i ngue hinte pēfi. ⁴ Bi 'yēmbūya: “Ni me rā 'befi mā huahigā n'yø. Gā jut'au'i'a te ni 'yup'ua guí tahmi”, bi 'yēmbi. Nu'ua bi si rā 'befi p'uya, bi ma rā 'befi. ⁵ Mi hyuxyadi p'uya, mahombi ma tai rā mmehui. Bi nthēui p'ua mī'da yø ja'i ngue hinte pēfi. Mahombi 'yētra 'befi rá huahi. Mi zū'i hyu nde, mahombi ma tai rā mmehui. Bi nthēui mī'da yø ja'i ngue hinte pēfi. Mahombi 'yētra 'befi rá huahi. ⁶ Mi zū'i cū't'a nde, mahombi ma tai rā mmehui. Hombi nthēui mī'da yø ja'i ngue hinte pēfi. Bi 'yēmbūya: “¿Hanja ngue xcá ndethohua ua n'yø, hīxcá mpehmu?” bi 'yēmbi. ⁷ Bi 'yēn'ua zo p'uya: “Xtā ndedāhe ua ngue hīnjon xā xicje rā 'befi”, bi 'yēmbi. Rā mmehui p'uya bi 'yēmbi: “Ni me rā 'befi mā huahigā 'mø. Gā jut'au'i'a te ni 'yup'ua guí tahmi”, bi 'yēmbi.

⁸ Mi dāhra nde p'uya, nunā rā mmehui bi xihrá hmiqūi nunā di mandabi yø mēfi, bi 'yēmbi: “Dami zonhyø mēfi ya, gui jutyø nzābi. Rā mudi gui unyø nzābi'ua yø mēfi rá nzequitho xā nzømp'ua ja rā 'befi. A nu'ua xā mpefi gā rā pa, rá nzequitho gui unyø nzābi'ua”, bi 'yēmbi. ⁹ Mi njutyø nzābi ya yø hmiqūi xi yūtra 'befi cū't'a nde. Bi juarpa

yø pa, bi unni 'da'a n'na ra mēnyu ngue ra denario. ¹⁰ Mi tocabi bi t'unyø nzäbi ya yø hmiqúi xinde ra 'befi p'uya. Bi 'yēna ngue man'na xangu yø nzäbi xti t'unni porque xi mpefi gä ra pa. Pē mi t'unyø nzäbi, hōnda n'na ra mēnyu ngue ra denario bi t'unni. ¹¹ Mi hyanyø nzäbi p'uya, bi zāhra mmēhui. ¹² Bi 'yēmbi: “Nūya yø n'yohu 'būcua, rá nzequitho bi zomp'u ja ra 'befi ya. Conque n'na oratho bi mpefi, ¿hanja ngue 'da'igu gá jurcahe? Nugähe p'uya xtá sägähe ra n'u gä ra pa ngue xa mpa ra hyadi”, bi 'yēmbi. ¹³ Nu'a ra mmēhui p'uya bi 'yēmbi: “Ague n'yø, nugä hingra nts'oc'ei dí øt'ahū. Uangui xtá nyāhu ngue nu'a n'na pa ra 'befi, ga jut'aui co n'na ra mēnyu ngue ra denario. ¹⁴ Dami hyanni nzäbi'a n'na zi pa xa mpefi, ni ma p'uya. Nūna mā mēfi rá nzequitho xa nyūtra 'befi, dí nne ga jut'i tengutho dá jut'a'i. ¹⁵ ¿Ua gadi mandagui? ¿Ua hin'ya ra nt'edi ngue ga sānse te dí nne ga ørpabi mā mēnyu? ¿Ua gue gadi seyabi ni mmic'eiui ngue'a ra nho dí nne ga ørpe?” bi 'yēmbi.

¹⁶ Jananguē nuyá, nūya yø mēfi rá nzequi xa nyūtra 'befi ya, guehya rá mudi di t'unyø nzäbi ya. A nūya yø mēfi rá mudi xa nyūtra 'befi, guehya rá nzequitho di t'unyø nzäbi ya. Mandøngu dyø ja'i bi ts'ofu, pē ziyohotho yø ja'i bi thanhni.

Mahombi manna Jesús ngue da tho, pē di bēnate.

¹⁷ Ra Jesús ni hya ra 'yu ngue ni ma Jerusalén, pē bi zica n'nanni'u 'de'ma yoho yø xädi, bi 'yēmbi:

¹⁸ —A nuyá, ya nná mähä Jerusalén. Nūna ra hnini na, nu ra N'yohu bí 'yē mahets'i di ndäpyø hmu yø mmäcja conyø xānbate ngue ra ley. Nūya p'uya, guehya da zānnbi ngue da du. ¹⁹ Di dāpyø ja'i hingyø judío. Da denni, di uni, 'nē di cuarta pont'i ngue da hyo. Pē rá hyu pa di bēnate.

Ra Jesús bi sifi ngue ra Jacobo 'nēhra Xuua di nja yø cargo xtá nhets'i.

²⁰ Nūna ra Jacobo 'nēhra Xuua, guehya yø ts'unt'u ra Zebedeo ya, 'dap'u 'youi rá mamá, bi guarbu 'bāhra Jesús. Bi ndāntyøhmu na ra xisu, bi xifi ngue da 'yørpa ra mate na ra hya nne da xifi. ²¹ Ra Jesús bi 'yēmbi:

—¿Tema mate guí nne ga øt'a'i? —bi 'yēmbi.

Ra xisu p'uya bi 'yēmbi Jesús:

—Dí nne ngue nup'u ha guí mmi ngue guí ndast'abi, guí unna nt'edi ya yoho ma ts'unt'u 'būcua, ngue n'na di mihni n'yēi, n'na di mihni gaha.

²² Pē mi dāhra Jesús, bi 'yēmbi ts'unt'u:

—Ague n'yø, hingui padi te rá nsäui na ra hya guí ähmi. ¿Ua da zä guí thohmi'a ra n'u ja ngue ga thocä? Porque nugä mathogutho ja ngue di üngä yø ja'i —bi 'yēmbi.

Bi 'yēnyø ts'unt'u p'uya:

—Ahá, da zä ga sägä'be ra n'u.

²³ Mi dāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue ngu'a, xandøngu ra n'u ja ngue guí säui, tengutho ra n'u ja ngue ga thocä. Mathogutho di un'au yø ja'i tengutho ja ngue dí üngä yø ja'i. Pē nūna ra hya guí mmāmmi, hīndi tocagui ngue go ga sānni to di mip'u ja mā n'yēi, oque to di mip'u ja mā gaha. Mā Papá'a ya xa nzānni to di mi n'na ngu n'na mā hyo.

²⁴ Nūna ra hya ähya yo nc'ei di n'yohu, bi mbøcue 'mø mi bahya mi 'det'a yø xädi ra Jesús. ²⁵ Pē ra Jesús bi peti gätho yø xädi, bi 'yēmbi:

—Ya guí pahmu ngue yø dast'abi xa t'ets'i, co gätho mi da yø ts'ut'abi 'bup'u ja yø hnini, gä di manda yø ja'i. Nu te di manda yø ts'ut'abi ngue da 'yøtyø ja'i, gue'a øt'a.

²⁶ Pē nu'ahū, 'yo guí nne ngue guí mandathohu yø ja'i. Nu ra ja'i nne ngue xtá nhets'i rá cargo da mēfi, guehna ra ja'i jatho ngue di mpefi da mäxyø mmic'eiui na. ²⁷ A nu'ahū ya, nu'a da ne di m'met'o ngue gätho yø amigo ya, guehna jatho da gohi ngue ni mēfilu na. ²⁸ Conque ra N'yohu bí 'yē mahets'i, himbi 'yēhe ngue n'narbu da mi di mandatho. Sinoque bi 'yēhe ngue di mpefi da mäxyø ja'i. 'Nē hinga hōndra 'bäxte da 'yøt'e, asta da du ngue da yāni xandøngu yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe yoho yø xädä.

²⁹ Mi bömp'ʉ ja ra hnini Jericó ra Jesús, bi ntet'i xandøngu yø ja'i. ³⁰ Nup'ʉ ja ra 'yu i nthogui, mi hup'ʉ yoho yø xädä. Mi bahyø xädä ngue guehna ra Jesús ja ngue da thop'ʉ hudi. Bi mahra hmafi p'ʉya, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huega'be —bi 'yɛmbi.

³¹ A nu'ʉ yø ja'i mi 'bup'ʉ huyhø xädä, di hejpi ngue hinda mmafi. Pe yø xädä p'ʉya, ena man'na ma'bepi ngue nts'edi ga mafi, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huega'be.

³² Ra Jesús bi m'mäi ngue øde hmat'i. Bi zonhyø xädä p'ʉya, bi 'yɛmbi:

—¿Te guí nne ngue di nja'aui?

³³ Yø xädä p'ʉya bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, dí nne ngue di nzø ma dä'be.

³⁴ Bi huecyø xädä na ra Jesús. Bi dospabi yø dä, pe 'bexpi nzø yø dä. Janangue bi mäha ra Jesús.

21

Ra Jesús bi yurbu ja ra hnini Jerusalén, pe espabi yø ja'i, xifi ngue yø dast'abi.

¹ Nu'mø ya ni ma da zømp'ʉ ja ra hnini Jerusalén, ya 'yop'ʉ ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. Ja jarbutho ra hnini Betfagé. Ra Jesús bi 'yet'i yoho yø xädi. ² Bi 'yɛmbi:

—Ni me nu ja ra hnini bí ja nu. Nu'mø gá cat'ui ra hnini, gui timmi p'ʉ da nthat'i n'na ra burru, n'youi rá basi. Bá xoqui ngue guá siui ua. ³ Nu'mø to di hec'aui ngue gui xocui ra burru, gui xihmi ngue honna Hmu. Pe dami xihmi ngue hinda ya'atho di ndäpi.

⁴ Nguna bi 'yøt'e para ngue di nja na te ra hya bi manná pøngahya Oja ngue bi 'yena: ⁵ “Dami xihmu yø ja'i 'bup'ʉ ja ra hnini Sión, gui 'yemphø: Nuua guí 'buhmu, ya bá ep'ʉ ni ndast'abihu da zøcua. Pe hingra tunhni ga 'yo ni dast'abihu, bá huxa n'na ra burru ngue rá basi n'na ra mbo'øni ngue ra ndu, gui 'yemphø”.

⁶ Nuya yoho yø xädi ra Jesús bi map'ʉ bi 'yet'i ngue bá si ra burru, bá n'youi rá basi. ⁷ Mi zøp'ʉ 'buhra Jesús, yø tuhu yø ja'i bi gaspa yø burru ngue bi nøpa nts'ut'i. Bi hyuxra burru ra Jesús, bi ma. ⁸ Xangu yø ja'i di tans'yø tuhu ngue pøp'ʉ ja ra 'yu ja ngue da thohra Jesús. Mi'da yø ja'i p'ʉya, bi sajpa yø xi yø palma ngue pøp'ʉ ja ra 'yu. ⁹ O made p'ʉ ni ma yø ja'i ra Jesús. I 'bet'o 'da, bá 'befa 'da. Pe yø ja'i 'da ga matho ngue di johya, i ena:

—Nuna Oja, di japhna rá m'menhni 'bucua, guehna tate naya. Guehna rá mbom'meto ra David. Oja di japi. Maguese na Oja bí 'bu mahets'i.

¹⁰ Nuna ra Jesús mi yurbu ja ra hnini Jerusalén. Gä bá yuns'yø ja'i ngue bi nu. Di 'yembyø ja'i:

—¿Te'o ni n'yohu na n'yø?

¹¹ Mi'da yø ja'i p'ʉya bi 'yena:

—Nuná ya, guehna ra Jesús, rá pøngahya Oja na, guehna ra mmøngu Nazaret ja ra häi Galilea na.

Ra Jesús bi 'yetyø ja'i mi mpäp'ʉ ja ra nija.

¹² Nuna ra Jesús bi map'ʉ ja rá nija Oja. Nu'ʉ yø ja'i mi mpäp'ʉ thinnija, da gue'ʉ madj ntäi, gä bi 'yet'i. Nuya yø ja'i di pøspa yø menyø yø ja'i yap'ʉ ni 'yehɛ, bi 'yennba yø mexa. 'Nɛ bi 'yennba yø nthuts'i'ʉ pä yø paloma. ¹³ Bi 'yembyø ja'i:

—Nup'ʉ ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'ʉ ra hya ngue en'Oja: “Nuna ma ngungä, ni hu ngue ra ngunga mmat'Oja na”. Pe nu'ahø, guí øthø ngue ja di mpeti ua yø bɛ.

¹⁴ Nup'ʉ ja ra nija, bi guatyø xädä 'nøhyø dogua p'ʉ 'bähra Jesús ngue bi 'yøthe. ¹⁵ Pe yø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley, mi nu yø milagro øtra Jesús, 'nɛ bi 'yøde te mmanyø basi p'ʉ ja ra nija, ngue enyø basi: “Nuna rá mbom'meto ra David i tate na”, enyø basi. Janangue bi mbøcue. ¹⁶ Bi 'yembra Jesús:

—¿Ua hinguí øde te mmanyø basi? Dami hejpi.

Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—**Ahá**, dí øde. **Ρε**, ua hin gadi xāhm̄'u yø hya nt'ot'i p'u ja rā Maca Libro, uangui ja nt'ot'i p'u te øtyø basi ya, ngue εna: “Nu yø t'ubasi, dague'u sutho, gá japi ngue da 'yεts'a'i”, uangui εna.

¹⁷ Bi zop'u yø ja'i p'uya, i map'u ja rā hnini Betania, ja bá n'oxp̄.

Rā Jesús bi otra za ngue rā igo.

¹⁸ M̄i hyaxp̄ya, hōmbá pengui, i ma Jerusalén. Nup'u ja rā 'yu p'uya, nuna rā Jesús bi zā ngue tu manthuh̄. ¹⁹ Bi hyanda n'na nza rā igo p'u ja rā nen'yu. Bi ma bá nu 'mø ngue di zūdi. **Ρε** h̄inte m̄i zūdi, sinoque hōntho xi c'amyø xi. Rā Jesús bi 'yεmbrā za:

—Ya h̄inni mantho di nzuh̄ni ndät'ä ya grá za —bi 'yεmbi.

'Bexpi m'manhna za ngue da 'yot'i. ²⁰ M̄i nu yø xādi rā Jesús ngue ya fūdi otra za, di 'yøtho hanja. Bi 'yānnb̄ya, bi 'yεmbi:

—¿Hague nja ngue n'na zihmantho ya nne da 'yotra za? —bi 'yεmbi.

²¹ M̄i dahra Jesús, bi 'yεmbyø xādi:

—Majuani dí xi'ah̄, a nu'mø guí εc'εih̄u xanho ngue gue'a nnu manho Oja ngue di nja'a te guí xihm̄, 'nε h̄ingui yobeni ni mm̄ih̄u, h̄inga hōnt'a te gá nuh̄u dá japā rā za da zā guí 'yøth̄, sinoque da zā guí 'yεmph̄u rā nyuni ja n̄: “Dami 'uegue grá nyuni, i map'u ja rā jathe”, guí 'yεmph̄u. Rā nyuni p'uya da 'uegue, di map'u guí xihm̄u ngue di ma. ²² Janangue nu'mø te guí āph̄u Oja, dami 'yεc'εih̄u ngue di 'da'ah̄u Oja te guí āph̄u. Oja p'uya, da 'yøt'e ngue di nja'a te guí 'yāph̄u.

Nu'u yø n'yoh̄u 'bet'o ngue yø judío bi 'yānna Jesús ngue to bi unna nt'ēdi te øt'e.

²³ M̄i zomp'u ja rā nija rā Jesús, bi xānnb̄a rā hya yø ja'i. Mente xānnb̄ate p'uya, bi guatyø hm̄u yø mm̄äcja conyø n'yoh̄u 'bet'o ngue yø judío, bi 'yεmbrā Jesús:

—Ague n'yø, ¿hanja te guí øt'e? ¿To bi 'da'i rā nt'ēdi'a te guí øt'e?

²⁴ M̄i dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nugä xquet'a ga øt'ah̄u n'na rā nt'änni ya. **Ρε** gue guí xicju hanja'a rā hya ga än'nah̄u, n'namhma ngue xquet'a ga xi'ah̄u to bi 'dacā rā nt'ēdi'a te dí øt'ä ua. ²⁵ Xiya, ¿te'o bi unna nt'ēdi rā Xuua ngue bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Oja bi unna nt'ēdi, uague yø ja'itho rá nt'ēdi'a te bi 'yøt'e?

Yø ja'i p'uya, di n'yänni te di dadi. Di n'yεmbi:

—¿Teni 'be'a ga xihm̄u ya 'mø? Nu'mø ga xihm̄u ngue Oja bi unna nt'ēdi te bi 'yøtra Xuua, da 'yεnj̄u p'uya: “Xina rā hya bi manna Xuua conná ngueque, ¿hanja ngue h̄ingá 'yεc'εih̄u 'mø?” da 'yεnj̄u p'uya. ²⁶ A nu'mø ga xihm̄u ngue yø ja'itho bi unna nt'ēdi te bi 'yøtra Xuua, ya nts'udyø ja'i. Porque gātho yø ja'i εc'εi ngue rā pøngah̄ya Oja nā rā Xuua.

²⁷ M̄i dahyø ja'i p'uya, bi 'yεmbrā Jesús:

—H̄indí pacāhe to bi unna nt'ēdi'a te bi 'yøtra Xuua.

M̄i dahra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Ya h̄ingá xicju nā rā hya dí än'nah̄u, ni xinga guecā ga xi'ah̄u to di 'dacrā nt'ēdi na te dí øt'e.

Rā Jesús bi hyejpa rā hya yoho yø ts'ant'u.

²⁸ Rā Jesús bi 'yεmbyø ja'i yaui:

—¿Tengu p'u gdí bεmh̄u nā rā hya ga mmangä ya? N'na rā n'yoh̄u di si yoho yø ts'ant'u. Da 'yεmba n'na'u yø ts'ant'u: “Ague ts'ant'u, ni ma rā 'befi p'u ja mā huahigä”, da 'yεmbi. ²⁹ Nu'a rā ts'ant'u t'etra 'befi, da 'yεntho: “Nugä h̄inga mma”, da 'yεmbrā papá. **Ρε** m'mefa p'uya di pährā n'yomfēni, da ma rā 'befi t'et'i. ³⁰ Nu'a man'na rá ts'ant'u p'uya hōnda xifi ngue da ma rā 'befi. Nuna rā ts'ant'u p'uya di n'unni ngue da ma rā 'befi, da 'yεmbi: “**Ahá** papá, ga mmagä 'mø”, da 'yεmbi. **Ρε** h̄imma juani ngue da ma. ³¹ Xiya, ¿ndana guehna ya yoho yø ts'ant'u ngue bi 'yøt'e te di manda rá papá?

M̄i dahyø ja'i p'uya, bi 'yεna:

—Gue'a rā ts'ant'u rá mudi bi ts'ofu, bi 'yøt'e te di manda rá papá —bi 'yεmbi.

Mahombi 'yεnna Jesús:

—Majuani dí xi'ahū, ngue yø ngúthāi 'nēhyø xisu ngue yø 'yots'om'māi, man'na m'met'o dā zo rá 'ye Oja'ū ngue'ahū. ³² Porque rā Xuua bi 'yøtrā nxixya, bá ēhē bi xān'nāhū rā 'yu njuantho, pē hīngá 'yēc'ēihū te bī mā. Pē nūya yø ngúthāi 'nēhyø xisu ngue yø 'yots'om'māi, bi 'yēc'ēi te bī mānā Xuua. Pē nū'ahū, mādague'a guī nnuhū te øtyø ja'i di pāhyø n'yomfēni ngue hēp'ū rā nts'o gā 'yo, pē hīngá ne xqui pāhni n'yomfēnihū ngue xqui 'yēc'ēihū te bī mānā Xuua.

Rā Jesús bi hycjpa rā hya n'na rā huahī ngue rā jomhmi.

³³ Dami 'yøhmū ha rá nja nā rā hya gā hycā ya. N'na rā n'yohū bi 'yøt'a n'na rá nuā'uva. Bi fōt'e gā rá hāi. Bi hoqui harū dā dē'myø uva 'mø bī nja. 'Nē bi hocrā n'nøque harū dā mīhra māhui. Bi hyoni to dā gonhui rá huahī, n'namhūa ngue nu'mø bī nja yø uva, dī t'unna mmēhui'a te di tocabi. Bī ma yap'utho rā mmēhui p'uya. ³⁴ Mī zōnna pa dā thūcyø uva p'uya, nūnā rā mmēhui bī menhyø hmiqūi ngue dā tū yø uva di tocabi. ³⁵ Pē nū'ū yø mēfi māmbi 'būp'ū bī ja rá huahī, bi bēnnbābi yø hmiqūi rā mmēhui ngue bi ūni. Bá ho 'da, bá pūndo 'da. ³⁶ Rā mmēhui p'uya man'na xāngu yø hmiqūi hōmbi mēnnbū bī ja rá huahī. Pē nū'ū yø mēfi ya māmbi 'būp'ū ja rá huahī, māhōmbi ūnyø mēfi bi zōmp'ū 'būi.

³⁷ Rā nzēgui p'uya, nūnā rā mmēhui ya rá ts'unt'ūse bī mēnnbū bī 'būhyø mēfi conhui rá huahī. Bi 'yēnā: “Nūyá, ma gā pēhnā nā mā ts'unt'ū ya. Nu'mø bī nū yø mēfi p'uya, dā nū mānsū, porque mā ts'unt'ū nā”, bi 'yēnā. ³⁸ Pē nu'mø mī zōmp'ū 'būhyø mēfi nā rá ts'unt'ū rā mmēhui, yø mēfi dī n'yēmbi: “Nūnā ya, guehna rā ts'unt'ū ja ngue dā gohmi rā huahī naya. Ma gā hōhū ya, n'namhūa ngue ya mā mmetihū rā huahī”, dī n'yēmbi. ³⁹ Bi bēnnbābi rá ts'unt'ū rā mmēhui p'uya, bi gujmaxøts'e rā huahī, ja bá hop'ū.

⁴⁰ Nūnā rā Jesús, bi 'yānyø ja'i, bi 'yēmbi:

—Xi'mø ya bī nja ya yø hya dí xi'ahū ya, ¿teni 'bē'a dā 'yøtrā mmēhui 'mø bi zōmp'ū 'būhyø mēfi conhui rá huahī?

⁴¹ Bi 'yēnyø ja'i 'mø mī dādi:

—¿Te 'bē'a dā jap'ū 'mø? Gā dā hō'ū yø mēfi ngue yø dondo, hīndī huēqui. Nu'a rá huahī p'uya, n'nan'yo mī'da yø mēfi hōnda gonhui rā huahī. Nūya yø mēfi dā gonhui rá huahī p'uya, nu'mø bi zōnna pa dā thūcyø uva, di dāprā mmēhui'a te di tocabi.

⁴² Rā Jesús māhōmbi 'yēmbi yø ja'i:

—Guī pāhmū xānho rā hya mmāmp'ū ja rā Macā Libro ngue ēnā: “Nūnā rā do hīmbi nū mānho yø hōnnīgu, guehna rā do brā 'bēbo p'ū brā fūhra jado nā. Ngūnā rā hya xā nzān'Oja ngue dī nja ya. A nūjū p'uya, dí ēhmūa ngue māzihōtho te øt'Oja”, ēnā hya.

⁴³ Janāngue nūyá, mī ja ngue xqui sohū rá 'ye Oja, pē ya hīn'nā ya. Nu'ū yø ja'i dā zo rá 'ye Oja ya, gue'ū yø ja'i dā 'yøtrā nho i nne Oja dā 'yøtyø ja'i. ⁴⁴ Nu rā ja'i dā zoxmā xøts'e rā do, dā fōhra ja'i. A nu'mø dā dāhra do ngue dā zoxra ja'i, dā xēni.

⁴⁵ Nu'ū yø hmū yø mmācja 'nēhyø fariseo mī 'yøhna rā hya bi hycrā Jesús, bī n'yo yø mmūi ngue go sīhna rā hya nā. ⁴⁶ 'Bexque'a bī ne xti bēntrā Jesús ngue xtā ngot'i. Nja ngue bi zupī xti mbøcūe yø ja'i, janāngue hīmbi bēnt'i. Porque gātho yø ja'i ēmbi ngue rá pōngahya Oja nā rā Jesús.

22

Rā Jesús bi hycjpa rā hya n'na rā dants'ihmē dī nja.

¹ Rā Jesús māhōmbi hyoni te gui hycjpa yø hya xihyø ja'i. Bi 'yēmbi:

² —Nūnā Oja bī 'bū māhēts'i dī mbita yø ja'i ngue dā zo rá 'ye. Éntho n'na rā dast'abi dī mbita yø ja'i ngue dā nū rā ngo 'mø bī nthatrā ts'unt'ū. ³ Bī menhyø mēfi ngue dā si yø ja'i nūya xā mbita ngue dā nū rā nthati. Pē nū'ū yø ja'i bá ts'i, hīmbi ne bá ēhē. ⁴ Māhōmbi mēnhmī'da yø mēfi p'uya, bi 'yēmbi: “Gā 'youi, bá xihmī yø ja'i ya xtā mbitagā, ngue ya xtā nsā tengue dā ts'i. Ya xtā ho mā ndani xi noqui. Ya xtā nsā xānho. Bá xihmūa ngue dā ēhē dā nū rā nthati”, bi 'yēmbi yø mēfi. ⁵ Pē yø ja'i bi ts'i hīmbi ne bá ēhē. Nu'a n'na nc'ēi bī ma drā 'bēfi rá huahī. Mān'na nc'ēi p'uya, di sigue ngue mpātho. ⁶ Mī'da yø ja'i p'uya

bi bentyø nzite xi menhna ndast'abi, bi uni, bi hyo 'da. ⁷ Ra dast'abi p'uya bi 'yemmei bi mbøcuc. Bi menhyø soldado ngue da ho'u yø ja'i bi ho yø nzite. Bá urpabi yø hnini ya yø hyote. ⁸ Mahømbi 'yembyø mefi p'uya: “Nugä ya xtá nsä ngue ra nthati di nja, pe nu'u yø ja'i ya xtá zofo, hinni 'yup'u ngue xtabá thocua'u. ⁹ Pe nuya ni mähä p'u ja yø 'yu ya. To bi zä ma ja'i gui nthehu, bá xihmu ngue da ehē da nu ra nthati”, bi 'yembi. ¹⁰ Nu'u yø mefi p'uya bi map'u bí ja yø 'yu bi sifi. Nu hangu yø ja'i bi nthui, gä bá si. Bá si yø ts'oc'ei, bá si yø hoja'i. Janangue bi yuhyø ja'i p'u ja ra ngu.

¹¹ Ra dast'abi p'uya, mi yut'ambo rá ngu ngue da nu yø ja'i xi ts'ofu. Bi nu p'uya ngue 'bap'u n'na nc'ei hinguí he rá he tengutho yø he yø ja'i sännigo ngue ra nthati. ¹² Bi 'yembuya: “Ague n'yø, ¿hague xqui cätua ya? 'Nē hinguí he ni he tengu he yø ja'i nuya sännigo ngue nnu ra nthati”, bi 'yembi. Pe nuna ra n'yohu hinte ga ndatho. ¹³ Ra dast'abi p'uya bi 'yembyø mefi: “Nuna ra n'yohu 'bæcua, dami turpau yø gua 'nēhyø 'yē. 'Yemmi p'u thi ja ra 'bexui, ja di nzomp'u, 'nē ja di guxpø yø ts'i”, bi 'yembi. ¹⁴ Porque xangu yø ja'i bi ts'ofu, pe ziyohotho yø ja'i bi thanhni.

I nnepyø nsuiui ra Jesús ngue da 'yembi hinguí ja ts'edi di njutra menyu i njui.

¹⁵ Yø fariseo p'uya bi nhēcahya ha di japi ngue da juppatho häi te ga ya ra Jesús para ngue da zäp'u di yapa m'mefa. ¹⁶ Janangue bi menhyø n'yohu p'uya, bi mähä 'da yø ja'i ra Herodes ngue bá nyau ra Jesús. Bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue grá hoga n'yohu, porque gä pønmanho ra hya guí mma. Majuani ngue guí xännbate'a ra hya nne Oja ngue gdá n'yohu. Ni xinguí su'a te mbēn'na'i yø ja'i. Madague'a ja yø cargo 'da yø n'yohu gui yau, pe hinguí su gui xifi ndana ra hya majuani. ¹⁷ A nuyá, dí nne guí xicje ya, ¿ua xanho ngue di njutra menyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yembi.

¹⁸ Pe ra Jesús ya patho te mbēnnabi yø ja'i nguehna ra nt'änni ørpe, i sāmhyatho. Bi 'yembuya:

—¿Hanja ngue guí sāmhyagahu? ¹⁹ Dami 'yurcahu ra menyu nu'a gadi umhmu 'mø bi gup'ahu ra menyu ra dast'abi.

Bi unna menyu p'uya ngue da nu. ²⁰ Mi nu ra menyu ra Jesús, bi 'yembi:

—¿To rá hmi na n'youi ra menyu ja ua? ¿To rá thuhū na ra thuhū n'youi ra menyu?

²¹ Mi dahyø ja'i yau ra Jesús, bi 'yembi:

—Guehna ra dast'abi naya —bi 'yembi.

Ra Jesús bi 'yembyø ja'i yau:

—Nu'a ja ngue gui 'yøthu ya, dami unhnæ ra menyu di tocabi ra dast'abi. Da gue Oja p'uya, dami unhnæ'a te di tocabi.

²² Nuna ra hya i dahra Jesús, mi 'yøhyø nsuiui, di 'yøtho, ya himbi zä ha xti japi te mbēnnbi. Bi zop'u p'uya.

Bi manna Jesús ngue di bēnnate yø ánima.

²³ Nu'a ra pa'a p'uya, bi ma 'da yø saduceo, nuya embi ngue hīndi bēnnate yø ánima. Bi 'yembra Jesús:

²⁴ —Ague grá xännbate, nup'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'u ra hya ngue ena: nu'mø bi du n'na ra n'yohu, 'nē hīndi m'muhyø basi, nu rá xisu ra ánima da zogui, nu'a rá n'yohu ra ánima gue'a di nthatui ra 'danxu'a, n'namhma ngue di m'muhyø basi tengutho 'mø xti m'muhyø basi ra ánima. ²⁵ A nuyá, nuua dí 'bæhmæ ya, xi'mø ga emhmæ ngue di 'bæ'i yoto ma'yohu ngue edadi ncu. Nu'a ra n'yohu ma da, di nthati. Pe da 'yēhra pa da du, 'nē hīndi m'muhyø basi. Janangue nu'a rá n'yohu ra ánima m'mefa bi m'mui, go di nthatui ra 'danxu'a. ²⁶ Pe xquet'a da du ra n'yohu 'nē hīndi m'muhyø basi. Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi du ra ndø, asta gue'mø bi du gä yoto ma'yohu. ²⁷ Mi zadi ngue bi m'muhami gä yoto ma'yohu na ra xisu p'uya, xquet'a 'nēhse ra xisu da du. ²⁸ A nuyá, xi'mø ra pa dani bēnnate yø ánima ya, ¿ndana gue'a ya yoto ma'yohu rá mmeti ra xisu? Porque gä bi m'muhami.

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø ja'i yau:

—Hinguí padí ha rá nja ra hya guí mmamhmu. Porque hinga guép'u gá ndinni mmuihu'a te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro. 'Né hinguí pahmu hangu rá ts'edi Oja i ja. ³⁰ A nu'mø bi bennate yø ánima, da gohi tengutho yø anxé Oja bí 'bu mahets'i, ya hinda nthatyø ja'i. ³¹ Nuna te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, ja di nequi p'u ngue di bennate yø ánima. Porque nt'ot'i p'u ra hya bi man'Oja ngue bi 'yena: “Guecá drá Ojagá ngue ra Abraham. Drá Ojagá ngue ra Isaac. Drá Ojagá ngue ra Jacob”, bi 'yen'Oja. ³² Ja di nequi p'uya ngue nup'u 'bu Oja, hinguí tu yø te yø ánima.

³³ Mí 'yøhyø ja'i na ra hya xännbate ra Jesús, yø ja'i di 'yøtho.

Nuya yø hya di manda Oja, bi manna Jesús ndana ra hya ma datho ja ts'edi da 'yøtyø ja'i.

³⁴ Mí 'yøhyø fariseo ngue ra Jesús bi dapra hya yø saduceo, bi nheca hya p'uya ngue honi ha di japra hya da xihra Jesús. ³⁵ Nu'a n'na'u yø fariseo xännbate ra ley, bi ma bá sámhya ra Jesús, bi 'yembi:

³⁶ —Ague grá xännbate, xi'u yø hya nt'ot'i p'u ja rá ley Oja, ¿ndana ra hya exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i?

³⁷ Mí dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuna ra hya guí ännui, guehna ra hya ngue ena: “Dami ja ndummui ngue mathoguitho guí mahmu Oja co gätho ni mmuihu. Hønt'a guí mbemhmu'a”. ³⁸ Nuna ra hya naya, guehna exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i naya. ³⁹ Nuna rá yoho ra hya di manda Oja p'uya, 'né di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ena: “Dami mahni mmic'eiui, tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”, enna hya. ⁴⁰ Guehya yoho yø hya 'bet'o ya ngue gätho mi'da yø hya di manda Oja. Porque nuya gä mi'da yø hya bi 'yotra Moisés co 'nehyo pøngahya Oja, høntho xännbabi yø ja'i ha di ma Oja, co 'nehyo mmic'eiui di madi.

Ra Jesús bi xihyo ja'i ngue ra Cristo hinga ja'itho.

⁴¹ Nup'u 'buhra Jesús, tobe 'bärpátho yø fariseo. ⁴² Ra Jesús bi 'yembi:

—Xi'a t'embi ra Cristo, ¿ua guí pahmu to rá ts'ant'u'a?

Yø fariseo p'uya bi 'yena:

—Nu'a ra Cristo, gue'a rá mbom'meto ra David —bi 'yembi.

⁴³ Mí dahra Jesús, bi 'yembi:

—Pe ¿hanja na ra hya bi bennbabi ra Espíritu Santo ra David 'mø? Porque ra David, bi ma ngue rá Hmu'a ra Cristo. Ra David bi 'yena: ⁴⁴ “Nuna Oja, nu'mø mi zøjbaguí ma Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yembi: Dami micua ja ma n'yegä ya, asta gue'mø ga øt'e ngue guí manda gätho'u ni nsuiui”, bi 'yembi. ⁴⁵ Ja di nequi p'uya ngue ra David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutí ngue rá Hmu. Janangue ra Cristo di nequi ngue hinga ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto ra David.

⁴⁶ Ni xinga n'na nc'ei xta madi te xti dahya yø hya bi manna Jesús. Bi mu'a ra pa'a p'uya ngue nuya yø nsuiui ra Jesús bi zu ngue nimantho xta 'yørpabi yø nt'änni.

23

Ra Jesús bi xihyo ja'i ngue hinda 'yøt'e tengutho øtyø xännbate ngue ra ley 'nehyo fariseo.

¹ Ra Jesús bi zofo gätho yø ja'i co 'nehyo xädi, bi 'yembi:

² —Nu'u yø xännbate ngue ra ley 'nehyo fariseo, guehya embyø ja'i ngue bi t'unyo 'befi ngue di nxännbate te ga mbønna ley bi 'yotra Moisés. ³ Janangue nuya yø hya di manda ngue gui 'yøthü, dami 'yec'eiü. Nu'mø te di 'bep'ahü ngue gui 'yøthü, dami 'yøthü. Pe 'yoguí øthü tengutho ga 'yo ya yø xännbate ya, porque nuyá, nu'a ra hya xännbate, hinga gue'a øt'a. ⁴ A nuna ra ley xännba yø ja'i ngue da 'yøt'e, hincungui hät'i da 'yøt'e. Porque entho ra ndate 'beni di dütø ja'i, pe yø ja'i hinguí hät'i da düts'i. Ni xinga n'na rá saha di nne di mfäxte ngue di tøxra 'beni. ⁵ Nu te gä øt'e, ga 'yøt'e ngue høntho di 'yøxpü ha 'bühyo ja'i. Porque di ho te øt'e, ngue nup'u ja yø de 'nep'u ja yø guyuni, xa cuatyø sücüa ngue nt'ot'i rá hya Oja. 'Né di ho ngue søt'a häi yø he. ⁶ Nup'u ha øt'a ngo yø ja'i, da

gued'ua ja yø nija, huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'ua. ⁷ 'Nē di ho ngue nup'ua ja yø täi, di respeta yø ja'i ha gui zengua. 'Nē di ho 'mø t'ēmbi ngue yø xännbate.

⁸ Pē nu'ahua, 'yo guí nne gui 'yexa ngue di hu'ahua yø ja'i ngue gyø xännbatehua. Porque n'natho ni xännbatehua 'bui, gue'a embyø ja'i ngue ra Cristo'a. A nu'ahua, gä gadi ncuthohua. ⁹ Nuua ja ra häi, 'yo toni ja'i gni hutu ngue ni Papáhua. Porque nu'a ni Papáhua, hōnda n'na i 'bui, pē mahets'i bí 'bui. ¹⁰ 'Yo guí nne da 'yøt'e ngue yø hmu'ahua yø ja'i. Nu'a da 'yøt'e ngue yø hmu yø ja'i, hōndra Cristo'a ra hmu. ¹¹ Nu ra ja'i di mpefi ngue fäxrá mmic'ēiui, guehna tate na ngue gätho'ahua. ¹² Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'utho hnu mansu'a. Pē nu'a øt'e ngue hingui hnu mansu p'ua ga mbēni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

Ra Jesús bi ma te øtyø xännbate ngue ra ley, da guehyø fariseo.

¹³ Ague gyø xännbatehua ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'ua gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihua. Go guí cothua ra 'yu, hin gadi japhua yø ja'i ngue da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i. Ni xinga gue'ahua guí nne gui sohua rá 'ye Oja. Nu'ua yø ja'i nne ngue da zo rá 'ye Oja, hin gadi japhua.

¹⁴ Ague gyø xännbatehua ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'ua gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihua. Porque guí tunnbahua yø ngu yø 'danxu. Guí hät'i ngue guí embi gui xännbahua te pets'i. Pē para ngue guí corpahua yø dä yø ja'i, ndø ya'atho gui mmat'Ojahua. Pē nuyá, mathoguitho ra castigo gui thohmu ngue guí njahua p'ua.

¹⁵ Ague gyø xännbatehua ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'ua gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihua. Ndap'ua bi zä gui 'yohua ua ja ra häi, gui 'daxhua yø jathe ngue gui homhmu yø ja'i da denna hya guí xännbatehua. Nu'mø ya gä 'bäthua n'na ra ja'i ngue da denna hya guí xännbatehua, nuna ra ja'i gui 'bäthua, da gohi ngue ndoble ra castigo da thop'ua ja ra nidu ngue'ahua.

¹⁶ Nu to gä guí xännbatehua ra hya 'nē hingui pahmu teni bōnna hya guí mmamhmu, hague ngu ra n'ua gui thohmu. Porque nuya yø ja'i di yat'a n'na ra hya ngue da 'yøt'e, 'nē bi 'yexa ntestigo ra nija, guí xännbatehua yø ja'i ngue hingui ja ts'edi di nja'a ra hya bi manna ja'i. Pē nu ra ja'i exa ntestigo ra oro ja mbo ra nija, guí xihmu ra ja'i ngue ja ts'editho da 'yøt'a te ra hya bi ma. ¹⁷ Pē ngue ma'bedi ni mmaihua, hingui timhmu teni bōnna hya guí mmamhmu. ¿Ua guí emhmu ngue mits'ua tate ra oro ngue ra nija, nuna øt'e ngue xanduxqui ra oro? ¹⁸ Xquet'a nuya yø ja'i exa ntestigo ra altar ngue tema hya di yatra ja'i da 'yøt'e, guí xännbahua ra ja'i ngue hingui ja ts'edi da 'yøtra ja'i'a ra hya bi ma. Pē nu'mø ngue bi 'yexa ntestigo ra ja'i'a ra 'bøt'e xa jäxpua ja ra altar, guí xihmu ra ja'i ngue ja ts'editho da 'yøtra ja'i na ra hya bi ma. ¹⁹ Pē ngue ma'bedi ni mmaihua, hingui timhmu teni bōnna hya guí mmamhmu. ¿Ua guí emhmu ngue mits'ua tate ja rá ts'edi ra 'bøt'e ngue ra altar, ngue'a ga nduxqui ra 'bøt'e? ²⁰ Pē nu ra ja'i ngue exa ntestigo ra altar hinga hōndra altar exa ntestigo, sinoque exa ntestigo'a te gä ja p'ua ja ra altar. ²¹ A nu ra ja'i ngue exa ntestigo ra nija, hinga hōndra nija exa ntestigo, sinoque gue'a Oja 'bup'ua ja ra nija exa ntestigo ra ja'i. ²² Xi mmangu ra ja'i exa ntestigo mahets'i, gue'a rá nthuts'i Oja espabi ntestigo. Da guesē Oja p'uya, porque go bí hup'ua bí ja rá nthuts'i mahets'i'a.

²³ Ague gyø xännbatehua ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'ua gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihua. Nu'a ra diezmo gadi unhnua Oja, gadi unni te gä guí timhmu asta ra xac'andehe gadi unhnua ra diezmo Oja. Da guehra anís, da guehra comino gadi unhnua ra diezmo Oja. Ya xanho ngue nguna guí øthu, pē nup'ua ja ra ley, i mmamp'ua man'na ra hya ngue ja ts'editho gui 'yøthu. Porque nt'ot'i ra hya ngue mahyonitho gui n'yo manhohua, 'nē di nja ni nhuecatehua, 'nē majuanu ngue gä da gue'a te gdi n'yohua. Guehna ra hya ja ts'editho ngue gui 'yøthu naya, da guehra diezmo dami siguetho guí unhnua Oja. ²⁴ Nuya te gäma hya guí xännbatehua, 'nē hingui pahmu te ni bōni. Go gui ørpahua masu ya yø hya zits'utho ja ts'edi, pē nuya yø hya ma datho ja ts'edi ngue gui 'yøthu, hinga egui ørpahua masu xanho ya.

²⁵ Ague gyø xännbatehū ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thohmū, ngue himma juani gyø hoja'ihū. Porque maxøts'etho di nēqui ngue gyø hoja'ihū, pē mbo ni mmūihū, gyø bēhū ngue hønt'a te pes'yø ja'i so ni mmūi gui hyännbāhū. ²⁶ Ague gyø fariseohū, hingui tinni mmūi teni bøn'a guí øthū. 'Be da bo mbo ni mmūihū, n'namhma ngue 'nehma xøts'e ni do'yohū di nēqui ngue xtanho.

²⁷ Ague gyø xännbatehū ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thohmū, ngue himma juani gyø hoja'ihū. Porque nu'ahū, tengutho yø panteón, ngue mazihotho gui nēqui maxøts'e ngue mat'axqui, pē mbo yø panteón mandø nts'otho ngue yup'ū yø do'yo yø ánima. ²⁸ Guí njathū p'ūya, maxøts'etho di nēqui ngue xanho te gni 'yohū, pē mbo ni mmūihū, madits'ū ha dadi nēqui p'ū'a tengue majuanī, høndra nts'o i ja mbo ni mmūihū.

²⁹ Ague gyø xännbatehū ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thohmū, ngue himma juani gyø hoja'ihū. Nūya yø pøngahya Oja xa tho manjam'mø, go gadi hojpañū yø panteón. Nūya yø ánima xa 'yøtra nho, asta xcá japhū yø dønī yø do 'bāp'ū ha o yø ánima. ³⁰ Guí emhmū p'ūya: “Nu'mø xcabá m'mūhmū'ū yø pa bá m'mūhma mboxitahū, hinxca fāxū ngue xca hohū yø pøngahya Oja”, guí emhmū. ³¹ Pē nu'mø ngue ngunā rā hya guí mmāmhmū, ya guí pahmū xanho ngue yø basi'ahū yø hyote nūya bi hyopyø pøngahya Oja. ³² ¿Te guí tømhmū ya? Dami 'yøthū nts'edi tengutho xa 'yøt'a m'met'o ni mboxitahū.

³³ Guí 'būhmū tengutho yø c'eya ngue n'youi rā ndate. ¿Ha di zā gui mpomhmū rā castigo p'ū ja rā nidū? ³⁴ A nūyá, ga penhnā yø pøngahya p'ū ha guí 'būhmū, ga penhnā p'ū yø bamhya, ga penhnā p'ū yø xännbate. Nu 'da'ū p'ūya gui hyohū, gui cuathū rā pont'i. Mī'da p'ūya, gui umhmū p'ū ja yø nija. Mī'da p'ūya guí cūhmū, nu'mø bi 'dagui ngue di ma mī'da yø hnini, guí mma guá homhmū. ³⁵ Janāngue nup'ū ha guí 'būhmū, gā ja da ma mā pen'nahū p'ū rā castigo i ja ngue di nja ngue yø hoja'i xa tho. Da fup'ū bá tū rā hoja'i Abel asta guerp'ū i ntu rá ts'unt'ū rā Berequías, nūnā rā Zacarías bi hyo ni mboxitahū p'ū ha guí nhyacui rā nija rā altar. ³⁶ Majuanī dí xi'ahū ya, ngue nūnā rā castigo ja ngue di nja, ngunā da thogui gātho yø ja'i 'būhya.

Rā Jesús bi dār'man'ū rā mmūi 'mø mi hyandra hnini Jerusalén.

³⁷ Ague gyø mmēngūhū Jerusalén, gue'e gui hophū yø pøngahya Oja, da gue'ū yø mamhya Oja bi 'ben'nahū gui pandothohū. Xangu yø nnīdi dá ne ngue ga pen'nahū tengutho rā øni 'mø di petyø basi ngue di huits'i conyø zahua, dadi ja'ahū p'ū. Pē hingá nehū. ³⁸ A nūyá, da hyc'ahū p'ū Oja ya. ³⁹ Dí xi'ahū ngue ya hinni mantho gui nnuju asta gue'mø da 'yēhra pa gui 'yēmhmū: “Di japrá m'mēnhni Oja bá penhua”, gui 'yēmhmū.

24

Bi manñā Jesús ngue bá ep'ū rā pa da xotra nija.

¹ Nūnā rā Jesús mi bømma xøts'e rā nija, ya ja ngue da ma. Bi guatyø xādi ngue uti te ja rā nija. ² Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ya guí nnuhū te ja rā nija ya. Pē ga xi'ahū'a te majuanī. Nūnā rā nija naya, bá ep'ū rā pa da xotyø ja'i nā. Xøgue di nxēdi, hin hapū nmi nēqui rā nija.

Bi manñā Jesús te di nja hante rá nzequi yø pa.

³ Nup'ū ni hyandra nija, ja ni gop'ū rā nyuni bí ja rā mbonza ja yø olivos. Ja i mēp'ū yø xādi rā Jesús. Bi mip'ū bi zøni. Bi guatyø xādi p'ūya ngue yasēui, bi 'yēmbi:

—Dí nne gui xicje njam'mø di nja ya yø hya guí mma, ngue da xotra nija yø ja'i. 'Nē dami xicje temā hmēya di nja'mø guá ehē, da gue'mø bi gua'a nximhäi, te 'be'a mā hmēya di nja.

⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yēmyø xādi:

—Dami mfāhmū xandønho, 'yo guí nne ngue to da hyä'ahū. ⁵ Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yēmyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yēmbi. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a p'ūya. ⁶ Nu'mø gá 'yøhmū ngue ya ja yø datunhni, ogue gui 'yøhmū ngue ya ja ngue di nja yø tunhni, 'yo sä guí suhū. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pē

hinga gue'u yø hmeyä'u ngue rá nze'gui. ⁷ Da nangyø nació'n ngue da 'yörpa rá tunhni mi'da yø nació'n. Da nangyø dast'abi ngue da 'yörpa rá tunhni mi'da yø dast'abi. Di nja yø thuhu, di nja yø gue'hi. Di 'yan'ähäi ndap'u bi zä. ⁸ Ja da fup'u rá n'u ja ngue da tho'a m'mefa yø ja'i p'uya.

Bi xihyø xädi rá Jesús ngue dá zä rá n'u, dá ts'ei.

⁹ Da ma madä'i ngue da ma ma'uni'ahü, 'nē da tho'ahü. Ndap'u bi zä da zu'ahü yø ja'i ngue gui'c'ei'gahü. ¹⁰ Xangu yø ja'i da hyep'u yø nt'ec'ei. Asta di dāse yø mmi'yec'eiui da zui. ¹¹ Xangu yø fehni pōngahya di m'mui, da 'yēna ngue Oja di bēnnbabi rá hya da ma. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a. ¹² Nu'mø ya bi zehra nts'o, xangu yø ja'i da 'yēspu'a gui mahyø mmi'yec'eiui. ¹³ Pe nu rá ja'i hinda hyegagui, xinda hangü rá n'u da thogui, gä da zeti, guehna rá ja'i di nyanná te na. ¹⁴ Hante ngue da zēgui te ja ngue gä di nja, da ma ma'yoni ná rá hoga 'da'yo hya gä rá nguni mximhäi n'namhma ngue gätho yø ja'i da badī ha di njap'u di nzo rá 'yē Oja.

¹⁵ Xquet'a gui nnuhü ngue di nja ya yø hya bi manna pōngahya Daniel, ngue nup'u ja rá xequi maduxquibi, ja di ts'omp'u yø ja'i. (A nuyá, nu rá ja'i di xädi, di n'yo rá mmui 'mø bi nu ngue di nja ya yø hya ja ua.) ¹⁶ Nu'mø gá nuhü ngue ya bi nja'a p'uya, nu yø ja'i di 'bup'u ja rá häi Judea, da 'dagui, di map'u ja yø xanthø. ¹⁷ Nu rá ja'i di tōhma xøts'e rá ngu, 'yo di ēna ngue di ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui. ¹⁸ Nu rá ja'i di 'yo rá 'befi, hīndi ma rá ngu ngue da cá rá tuhu, sinoque da 'dagui n'nahmantho. ¹⁹ Pe huēcate yø xisu di hadyø basi'a rá pa'a, oque di sudyø basi. ²⁰ Dami 'yāphü Oja ngue nuyä yø hya ja ua, hīnda gue'mø rá pa ngue xtā nse di nja, ni xinga gue'mø rá pa ngue rá ts'äya di nja. ²¹ Porque xandøn'utho te da thohyø ja'i'a rá pa'a. Nu te di nja, hinjam'mø xa njap'u asta gue'mø mambá fu'a nximhäi. 'Nē ya hīnni mantho da hnu ngue mahōndi njap'u. ²² Nunā Oja, ya xa nzānni ngue hinga ya'atho yø pa di nja ná rá ndate na. A nu'mø ngue ya'atho di nja, ya hīnjōnda bongui. Pe da 'yøt'e ngue da thotho, porque Oja di mahya yø ja'i ya xa huanhni.

Rá Jesús bi má ngue di n'yo xangu yø ja'i dá ne ngue dá hyätya yø ja'i ya ec'ei.

²³ Nu'u yø pa'u, 'yo sä gui'c'ei'hu ya yø ja'i da 'yēn'ahü: "Nuyä, ja bi 'bucua rá Cristo", oque da 'yēn'ahü: "Nīnguehnu ja bi 'būhnu", da 'yēn'ahü. ²⁴ Porque xangu yø ndøbethani di n'yo ngue da 'yēmbiyø ja'i: "Go guecä drá Cristogä ya", oque da 'yēmbi: "Go guecä rá pōngahyagä Oja ya", da 'yēna. 'Nē da zä da 'yøtyø milagro. Nuyä yø milagro da 'yøt'e, guehya da ne ngue di hyätyø ja'i nuyä yø thanhni Oja ya. ²⁵ Pe nuyá, dadi 'bet'o'ahü ya yø hya ja ngue di nja m'mefa.

²⁶ Nu'mø toni ja'i da 'yēn'ahü: "Nunü bi ja rá dapo, ja bi 'būhnu rá Cristo", da 'yēn'ahü, 'yo sä gui pähä p'u ha da si'ahü. Oque da 'yēn'ahü: "Nup'u bi ja n'na rá cuarto mā'yagui, ja bi 'bup'u", da 'yēn'ahü, 'yo sä gui'c'ei'hu. ²⁷ Porque nu'mø bi zōnna pa da ēhra N'yohü di 'yē mahets'i, gätho yø ja'i da nu. Tengutho rá huei 'mø bi yot'i, gä handyø ja'i ndap'u bi zä. ²⁸ Nup'u ha di 'būhyø ja'i ni 'yup'u da thaspa rá güenda, ja di njap'u rá castigo.

Bi manna Jesús ngue mahōnda ecua ja rá ximhäi.

²⁹ Nu'mø bi tho'u yø ndate di nja, di m'mexui rá hyadi 'nēhra zana. Da tähyø sø bi ja mahets'i. Nu te gä bi ja maya, gä di pädi ha thogui. ³⁰ Nunü maya, di nja rá hmeyä ngue rá N'yohü di 'yē mahets'i. Ndap'u bi zä dāra zonyø ja'i 'mø bi thandra N'yohü di 'yē mahets'i, da n'youi rá gui. Da nu yø ja'i ngue maguesē, porque mathoguiho ja rá ts'edi. ³¹ Ngu di nya rá corneta, nu'u yø anxē da n'youi, da menhni gä rá nguni nximhäi, ngue di perpabi yø ja'i nuyä xa huanhni.

Bi nhyejpabi rá hya n'na nza rá igo.

³² Dami pahmü ná rá hya gä hycä ya, ngue gdá hycjapabi rá hya n'na nza rá igo. Nu'mø ya bi c'amyø 'yeza ngue bi 'dogui, gui pahmü p'uya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi. ³³ Nguna rá hya ja ngue di nja ya. Nu'mø gá nuhü ngue bi nja ya yø hya dí xi'ahü ya, dami pahmü ngue ya xma nguerputho gä ma ēhē. ³⁴ Nuyä yø hmeyä dí xi'ahü ya, dami pahmü

ngue guehya di nja ya hante ngue da du yø ja'i 'buhyø pa ja p'uya. ³⁵ Nu te bí ja maya, 'nɛcua ja rā häi hingui zai. Pɛ nuna rā hya dí mmangä, ja para zantho na.

Hingui fadi tema pa da ɛp'ʉ rā N'yohʉ di 'yɛ mahɛts'i.

³⁶ I pase Oja tema pa di nja ya yø hya dí xi'ahʉ. Ni xingyø anxɛ di padi, ni xinga gueque dí padi tema pa di nja, madague'a ngue rá Ts'unt'ugui Oja. ³⁷ Tengutho bá nja'mø yø pa mambá m'muhra Noé, xquet'a ngu'a di nja'a rā pa da ɛhra N'yohʉ di 'yɛ mahɛts'i ya. ³⁸ Porque nu'a rā pa'a, mi sihmɛ yø ja'i, madi nthati 'da, ja t'äpyø t'ixu 'da. Pɛ himbi unna güenda yø ja'i te ja ngue di nja, asta ja gue'mø rā pa mi yurbʉ ja rā barco rā Noé. ³⁹ Ja bi bahyø ja'i te ja ngue di nja'mø ya jap'ʉ rā ndate 'ye bi juadi gätho yø ja'i. Mahondi njarbutho yø ja'i 'mø bá ɛhra N'yohʉ di 'yɛ mahɛts'i ya. ⁴⁰ Nu'a rā pa'a, yoho yø n'yohʉ 'dap'ʉ dadi mpefi. N'na nc'ɛi da ts'its'i, n'na nc'ɛi da gohi. ⁴¹ Yoho yø xisu 'dap'ʉ di ncʉni. N'na nc'ɛi da ts'its'i, n'na nc'ɛi da gohi.

⁴² Janangue dami ndø'matehʉ, porque hingui padi tema pa, tema ora da ɛp'ʉ ni Hmuʉ. ⁴³ Dami pahmu na rā hya ja ua, ngue n'na rā mmɛnnigu, nu'mø da badi tema ora da zøhra bɛ p'ʉ ja rá ngu'a di nxui, di mfädi xanho, hɛndi n'aha. Porque hɛndi n'uni da sojpa rá ngu ngue da ɛɛ. ⁴⁴ Xquet'a dami njathʉ p'uya, dami ndø'matehʉ. Porque nu'a rā ora ngue hɛnte di so ni mmuihʉ, xi'mø gue'a rā ora da zøhra N'yohʉ di 'yɛ mahɛts'i'a.

Rā Jesús bi hyejpa rā hya yoho yø hmiqʉi, n'na rā hmiqʉi ngue rā 'yøde, n'na rā hmiqʉi ngue hingrá 'yøde.

⁴⁵ Ga xi'ahʉ te 'bɛ'a da 'yøtra ja'i bi diɛna mmui hanja rā hya, nu te sifi da 'yøt'e, gue'a da 'yøt'a. Guehna tengutho n'na rā hmiqʉi ngue da ma mafäti te'o 'bʉp'ʉ ja rá ngu rá hmu. Nu'mø bi zønna ora di nsihmɛ yø ja'i mafäti, da 'uini. ⁴⁶ Rā mmɛnthi di nthɛui rā hmiqʉi nuna da 'yøt'e te di 'bɛprá hmu. Nu'mø bi zøhrá hmu da diɛni ngue dadi mpefi. ⁴⁷ Majuani dí xi'ahʉ ngue nu te gä pɛsrá hmu, gä di fätrá hmiqʉi. ⁴⁸ Pɛ nuna rā hmiqʉi ngue rā ts'oc'ɛi, da 'yɛmp'ʉ ja rá mmui ngue him'be da zøhrá hmu. ⁴⁹ Da mudi da matyø mmimhmiqʉiui. Da ma rā hmihni p'uya. ⁵⁰ Nu'a rá hmu rā hmiqʉi p'uya, nu'a rā pa rā ora ngue hingui tø'mrá hmu, da gue'a rā ora da zø'a. ⁵¹ Nu'a rá hmu p'uya, mathoguithe da mei, pɛts'i ngue da xeni. Di 'yɛmp'ʉ ni gohyø ja'i himma juani yø hoja'i. Ja di nzomp'ʉ p'uya, 'nɛ ja di guxpʉ yø ts'i.

25

'Det'a yø hmute i hyejpa rā hya rā Jesús.

¹ Nuya yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja, gui nhɛjpbabi 'det'a yø hmute bi duxyø nyot'i ga zø conna aceite. Guehya ndø'mate ngue di hyonna novia 'mø bi zøhrá ndø bá ɛp'ʉ. ² Nuya 'det'a yø hmute p'uya, cut'a'ʉ yø m'memmui, ximmi cut'a'ʉ yø njammui. ³ A nu'ʉ cut'a yø hmute ma'bedi yø mmui, bi duxyø nyot'i, pɛ himbi dux hman'na rā aceite da hyom'mø bi guahra aceite ga zø yø nyot'i. ⁴ A nuya yø hmute ngue yø njammui bi duxyø nyot'i, pɛ bi dux hman'na rā aceite da hyoni. ⁵ A nu'a rā novio nthø'mi p'uya, hɛnha ni 'yani. Mi nneha yø hmute p'uya, gä bi n'aha. ⁶ Mi zo made rā xui p'uya, bi t'øde ngue bá ɛnna hmafi n'na nc'ɛi, bi 'yɛnɛ: “Bá ɛcua rā novio ya. Ga 'yo ni ma güi c'athʉ”, bi 'yɛmbyø hmute. ⁷ Mi nangui gätho yø hmute, ya mi ts'utho zø yø nyot'i, bi ne xtä xirpa man'na rā aceite ngue di nzø xanho. ⁸ Nuya cut'a yø hmute ma'bedi yø mmui bi 'yɛmbya yø hmute ngue yø njammui: “Dami 'dacjets'ʉ ni aceiteui, porque ma nyot'igähe ya nne da huɛt'i”, bi 'yɛmbi. ⁹ Pɛ nu'ʉ yø hmute ngue yø njammui, ɛntho 'mø mi dadi: “Hɛnda zä'a, porque nu'mø ga 'da'ähe rā aceite gui homhmu, m'mefa ya hɛn'yu te di nzø ma nyot'ihɛ. A nuyá, man'na xanho ni mähä p'ʉ bí 'bä rā aceite, bá tanna aceite gui hyomhmu”, bi 'yɛmbi. ¹⁰ Bi ma rā thän'aceite'ʉ yø hmute ma'bedi yø mmui p'uya. Pɛ rā novio ya bi zøhø. A nuya yø hmute ya xi nsä, 'da i yuthʉ mbo rā ngu rā novio ya. Bi nøtra goxthi p'uya. ¹¹ Mi ma n'nøt'e rā goxthi p'uya, ja bi zø'ʉ mi cut'a yø hmute xi ma rā thän'aceite, bi 'yɛmbɛya: “Ague grá hmu, dami xogahe rā goxthi”, bi 'yɛmbi. ¹² Pɛ rā novio bi 'yɛmbi: “Majuani dí

xi'ahú ngue nügä hındí pa'ahú”, bi 'yëmbi. ¹³ Damí njathu p'uya, ya xqui nsähú 'mø ra pa da ep'ü ra N'yohu di 'yë mahets'i. Porque hinguí pahmu tema pa, tema ora da ehë.

Bi hyecra hya ra Jesús ngue ra menyu bi ma mafati yø mefi.

¹⁴ Nuna Oja bí 'bú mahets'i di manda yø ja'i ua, gui nhyeipi tengutho n'na ra n'yohu ja ngue da ma n'na ra häi yap'utho. Bi zonhyø mefi ngue di dápá menyu, da 'yørpabi rá 'befi mente ra pa da ma. ¹⁵ N'na ngu n'na yø mefi bi unna menyu hangu da zä da 'yørpabi rá 'befi. Nu'a n'na ra mefi bi unni cut'a mahuahí ra menyu. Man'na ra mefi p'uya, bi unni yo mahuahí ra menyu. Man'na ra mefi p'uya, bi unna n'na mahuahí ra menyu. Mi dápá menyu yø mefi na ra hmu, bi ma yap'utho p'uya. ¹⁶ Nuna ra mefi bi ndäpi cut'a mahuahí ra menyu, bi 'yørpá rá 'befi ra menyu bi t'unni. Mi cut'a mahuahí ra menyu bi dähá. ¹⁷ Nuna ra mefi bi ndäpi yo mahuahí ra menyu, bi 'yørpá rá 'befi ra menyu bi t'unni. Mi yo mahuahí ra menyu bi dähá. ¹⁸ Pe nuna ra mefi bi ndäpa n'na mahuahí ra menyu, bi 'ya'ma n'na ra ots'i. Ja bi gärpa p'ü rá menyu rá hmu.

¹⁹ Mi ma ya'atho yø pa p'uya, bi zøhrá hmu yø mefi. Bi 'yørpabi ra güenda'a ra menyu xi däpi. ²⁰ Rá müdi bi zo'a rá mefi xi däpi cut'a mahuahí ra menyu. Gä bi dápá hmu'a 'det'a mahuahí ra menyu mi ha. Bi 'yëmbi: “Ague grá hmu, cut'a mahuahí ra menyu gá däqui, pe jua mi cut'a mahuahí ra menyu dá taha”, bi 'yëmbi. ²¹ Nu'a ra hmu p'uya bi 'yëmbi mefi: “Ya xanho grá hoga mefi, hingá nhyetho. Gá pømmanho co nu'a zits'ü ra menyu dá fät'a'i. A nuyá, man'na xangu ga fät'a'i ya. Nuyá hangu ra pa di nja'i mpähä ya”, bi 'yëmbi. ²² Bi zø'a ra mefi xi ndäpi yo mahuahí ra menyu p'uya. Bi 'yëmbi hmu: “Ague grá hmu, yo mahuahí ra menyu gá däqui, pe jua mi yo mahuahí ra menyu dá taha, ya goho mahuahí'a ya”, bi 'yëmbi. ²³ Ra hmu p'uya bi 'yëmbi mefi: “Ya xanho grá hoga mefi, hingá nhyetho. Gá pømmanho co nu'a zits'ü ra menyu dá fät'a'i. A nuyá, man'na xangu ga fät'a'i ya. Nuyá hangu ra pa di nja'i mpähä ya”, bi 'yëmbi. ²⁴ Rá nzeguitho bi zø'a ra mefi xi ndäpa n'na mahuahí ra menyu p'uya. Bi 'yëmbi hmu: “Ague grá hmu, nügä dí padí ngue guí ya manzaqui. Guí ä'a te hinxca taha. Guí xoc'a te hinxca pefi. ²⁵ Janangue nügä dí su'i. Dá cät'ä häi ni menyu. Pe nuyá, jua na te ni mmeti ya”, bi 'yëmbi. ²⁶ Nu'a ra hmu p'uya bi 'yëmbi mefi: “Ua go grá ts'omefi n'yø, gue grá ndø danhyei. Guí engui ngue dí äcä'a te hinxta taha. Guí engui ngue dí xocä'a te hinxta pefi. ²⁷ Uanguí xta nzä xqui dä ma menyugá p'ü ja ra banco. Nu'mø ma søhø, uanguí xti ndäcrá nzäbi ma menyu”, bi 'yëmbi. ²⁸ Nuna ra hmu p'uya bi 'yëmbi mefi 'bup'ü: “Nuna ra mefi 'bucua, damí hyannbau'i'a n'na mahuahí ra menyu ha. Damí unnui ra menyu'a ra mefi ha 'det'a mahuahí ra menyu. ²⁹ Porque nu'a ra mefi ya xangu ra menyu ha, gue'a man'natho ma t'unni'a. Pe nu'a ra mefi zits'utho ha, da thannbabi'a zits'ü ra menyu ha. ³⁰ A nuna ra mefi hinguí nne te da mefi, damí 'yëmhmu p'ü thi na. Ja di nzomp'ü 'në ja di guxpü yø ts'i”, bi 'yëmbi.

Gätho yø ja'i 'bú'a nximhäi da thaspa ra güenda.

³¹ Nuna ra N'yohu di 'yë mahets'i, 'mø bá ehë ngue di ndast'abi, da n'youi yø anxë. Nup'ü da mi, ja di njap'ü ra ts'üt'abi. ³² Gätho yø ja'i 'bú'a nximhäi ja di mpeti p'ü di hutí. Di 'ueque n'na ngu n'na yø ja'i tengutho ra mände'yo 'mø sicyø chivo p'ü ha 'bühø de'yo. ³³ Nu'ü yø de'yo di go'a n'yëi, nu'ü yø chivo di go'a ngaha. ³⁴ Nu'a ra dast'abi da 'yëmbi mefi ja'i di gop'ü ja rá n'yëi: “Bí 'yëhmü ua dí 'bui, di jap'ahü ma Papá. Porque ngu'a bá sänni ngue di nja hante ngue di nhohra ximhäi, ngue nuua ha dí manda ja guí m'mühmu ua. ³⁵ Porque nügä dá ntu manthuhu, pe gá 'dajü ra hmë dá si. Nu'mø ma nthuthe, gá 'dajü ra dehe dá si. Nu'mø ma n'yo n'nanni n'na ra häi, gá 'dajü ra ts'äya. ³⁶ Nu'mø hin'yü ra ulu ga he, gá 'dajü ra ulu dá he. Nu'mø ma hyënni, gá ma güi zenguagahü. Nu'mø ma o ra fädi, gá ma güa nuju”, da 'yëmbi.

³⁷ Nuyá yø ja'i ya bi nhohyø ts'oqui, da 'yëmbi hmu: “Ague grá Hmu, ¿njam'mø dá nu'ähe ngue gui tu manthuhu, 'në dá 'da'ähe ra hmë gá si? ¿Njam'mø dá nu'ähe ngue guí tuthe, 'në dá 'da'ähe ra dehe gá si? ³⁸ ¿Njam'mø dá nu'ähe ngue gá n'yo n'nanni n'na ra häi, 'në dá 'da'ähe ra ts'äya? ¿Njam'mø dá nu'ähe ngue hin'yü ra ulu gui hye, 'në dá

'da'ahē rā ulu gá hye? ³⁹ ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue gá hyenni, oque gá 'yo rā fādi, 'nē dá ma di zengua'ahē?" ⁴⁰ Nu'a rā dast'abi da 'yembyø ja'i: "Majuani dí xi'ahē, ngue nu'a te gá gá 'yørpahē ya mā cugā 'bæcua, madague'a hinguī nnu mansu yø ja'i, pē nu te rā 'bāxte gá 'yørpahē ya, go gá fāxcāhē'a", da 'yēmbi.

⁴¹ Rā dast'abi p'uya da 'yembyø ja'i ni gop'ua ja rá gaha: "Dami 'uehmē ua dí 'bæi, porque hinguī nnu manho'ahē Oja. A nuyá, guí mmähä rā castigo ja rā sibi i ja para zantho. Guehna rā sibi bi zän'Oja ngue di ma rā zithu co 'nē'u yø anxe tenni. ⁴² Porque nugä, nu'mø mā ntū manthuhū, hingá 'dacju rā hmē xcá si. Nu'mø mā ntunthe, hingá 'dacju rā dehe xcá si. ⁴³ Dá n'yo n'nanni n'na rā häi, pē hingá 'dacju rā ts'äya. Ja'mø hin'yū rā ulu gā he, pē hingá 'dacju rā ulu xcá he. Bi nja rā ora dá hyenni, 'nē dá o rā fādi, pē hingá ma güi zenguagahē". ⁴⁴ Mi da'u yø ja'i ts'o p'uya, bi 'yembrā Hmu: "Ague grā Hmu, ¿njam'mø dá nu'ahē ngue guí tu manthuhū, 'nē hindá 'da'ahē rā hmē xqui si? ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue gui tūthe, 'nē hindá 'da'ahē rā dehe xqui si? ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue gá n'yo n'nanni n'na rā häi, 'nē hindá 'da'ahē rā ts'äya? ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue hin'yū rā ulu gui hye, 'nē hindá 'da'ahē rā ulu xqui hye? ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue gá hyenni, oque gá 'yo rā fādi, 'nē hindá ma xcabi zengua'ahē?" ⁴⁵ Rā dast'abi p'uya da 'yēmbi: "Majuani dí xi'ahē, ngue nu'mø hin tema 'bāxte gui 'yørpahē ya yø ja'i 'bæcua hinguī nnu mansu yø ja'i, go gueque hinguī nne gui fāxcāhē", da 'yēmbi. ⁴⁶ Nuya yø ja'i ya, guehya da ma rā castigo para zantho ya. A nu'u yø ja'i ya bi nhohyø ts'oqui, di t'unna te para zantho.

26

Yø nsuiui rā Jesús ya sänni ngue da hyo.

¹ Rā Jesús, mi juadi bi mā gātho ya yø hya ya, bi 'yembyø xādi:

² —Guí pahmē ngue manyo patho di nja rā ngo ngue rā pascua ya. Da gue'mø edi ja rā ngo da ma mā dä rā N'yohē bí 'yē mahets'i ngue da ma mā cuati rā pont'i.

³ Nu'u yø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue rā ley, conyø n'yohē 'bet'o ngue yø judío, gā bi mpeti p'ua ja rá ngu rā Caifás, nuna rā 'bet'o mmäcja. ⁴ Ja bi nhēca hya p'ua, bi zänni ha di japi ngue di bentra Jesús da hyo. ⁵ Nuna rā hya bi zänni, di n'yēmbi:

—Hingā gue'mø era ngo di mbent'i, n'namhma ngue hindā nangyø ja'i, da yanī —di n'yēmbi.

N'na rā xisu bi xispā rā aceite rá ya rā Jesús.

⁶ Nuna rā Jesús, ya 'bup'ua ja rā hnini Betania ja rá ngu rā Simu nuna xi 'yøthe m'met'o ngue mi 'ya rá do'yo. ⁷ Nuna rā Jesús, ya sihmē p'ua ja rā mēxa. Nu'a rā ora'a, bi yat'ambo n'na rā xisu ni du n'na rā m'mo aceite ngue rā alabastro. I yup'ua rā aceite mazihotho ga yuni, xandøngu rá muui. Bi xispabi rā aceite rá ya rā Jesús. ⁸ Nu'u yø xādi rā Jesús mi nu te øtra xisu, bi mbøcue p'uya, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue bi ma mā'aniho na rā aceite na? ⁹ Xandøngu rá muui na, xta nzä xta 'bā ngue xti t'unna mēnyu yø hyoya.

¹⁰ Mi 'yøhra Jesús te mmanyø xādi, bi 'yēmbi:

—Oguí sahmu na rā xisu 'bæcua, porque xanho te ørque. ¹¹ A nuya yø hyoya guí mmāhmē, hangū rā pa guí nnuhē ya yø hyoya. Pē nugä hinga nzahmē ua. ¹² A nuna rā aceite bi xisca mā ya na rā xisu, ya bi nja'a te mi ja ngue xti nja'mø dá n'yāgui. ¹³ Majuani dí xi'ahē ngue nup'ua ha da hmāna hoga 'da'yo hya gā rá nguni nximhäi, xquet'a 'nē'a te bi 'yørcaguī na rā xisu, da hma. Gue'a di fen'a.

Rā Judas di cūtyø hya ha di japi ngue di da rā Jesús.

¹⁴ Nuna rā Judas Iscariote, guehna n'na nc'ei'u 'de'ma yoho yø xādi rā Jesús, bi ma bá nyai yø hmu yø mmäcja. ¹⁵ Bi 'yēmbi:

—¿Hangu rā mēnyu guí nne gui 'dacju n'namhma ga dä'ahē rā Jesús? —bi 'yēmbi.

Nu'u yø mmäcja p'uya, 'dāte mā'det'a yø mēnyu ngue rā t'axi bi unni. ¹⁶ Jananguē nuna rā Judas, bi hyoni ha di japi ngue di dāpyø mmäcja rā Jesús.

Yø xädi ra Jesús bi hoqui te da zi'a ra nde bi nsännigo ngue ra pascua.

¹⁷ Ya fuhra ngo nguehya yø pa ts'i ra thuhmε hinguu n'youi ra íxi. Bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Haru guí nne ga hocähe ra nzibde gdá nsännigohu ngue ra pascua ya? —bi 'yεmbi.

¹⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø xädi:

—Ni me nu bí ja ra hnini ya, gui sømmi p'ua ja rá ngu n'na ra n'yohu. Gui 'yεnui: “Ra xännbate i εna: Ya bi zonna ora ya. Nuua ja ni ngu ja ga sägähe ua ra ngo ngue ra pascua, comma xädi, εn'a mma”, guí 'yεnui.

¹⁹ Nuua yø xädi mi yaui ra Jesús, bi 'yøt'e te bi xifi. Nup'ua ja ra ngu bi zoni, ja bi hojpu ra nzibde ngue ra pascua.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue padi ndana rá xädi ja ngue di dä.

²⁰ Mi dahra nde p'uya, nuna ra Jesús, gätho'ua 'de'ma yoho yø xädi, gä 'bup'ua ja ra mεxa.

²¹ Mente sihmε p'uya, bi 'yεmbyø xädi:

—Nuyá, dí xi'ahu ngue 'bucua n'na nc'ei ngue jugatho häi, ya xa hyoni ha di japi ngue di dāgui.

²² Nuua yø xädi ra Jesús εmmei bi du yø mmui na ra hya bi xifi. Bi müdi bi 'yänni 'da mi'da p'uya te'o na i mma, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, ¿ua go guecä'a guí mmanya? —bi 'yεmbi.

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Nuna dí com'me ma mohi ua dí sihmε ya, guehna di dägä naya. ²⁴ Majuani ngue ra N'yohu bí 'yε mahets'i, da tho'a te ra n'ua ja ngue da thogui, tengutho nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue di nja. Pe hague ngu ra castigo da thohna ra n'yohu ja ngue di dāgui. Nuna ra n'yohu na, man'na xanho ngue'mø hin xtabá m'mui.

²⁵ Nuna ra Judas ja ngue di dä p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xännbate, ¿ua go guecä na ra hya guí mmanya? —bi 'yεmbi.

Mi dahra Jesús, bi 'yεmthobi:

—Ahá, go gue'e tengutho guí mmanya.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di nzibde.

²⁶ Mente sihmε p'uya, bi hyajman'na ra thuhmε ra Jesús. Mi ja mammadi Oja p'uya, bi xenna thuhmε, bi unyø xädi ngue da zi. Bi 'yεmbi:

—Dami sihu ra thuhmε ja ua ya. Nuna, guehna ma do'yogä na.

²⁷ Bi decra vaso po rá ngui ra uva p'uya. Mi ja mammadi Oja, bi unyø xädi ngue da zi 'da'its'ua. Bi 'yεmbi:

—Dami si gätho'ahu naya. ²⁸ Nuna po ra vaso ja ua ya, guehna ma jigä na. Porque guehna ra hmεya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi ra 'da'yo cohi øt'ahu Oja. Porque nu'a di mfamma ji, xandøngu yø ja'i di nhohyø ts'oqui. ²⁹ A nuyá, dí xi'ahu ngue ya hinni mantho 'dap'ua ga sihu rá ngui ra uva, asta gue'mø bi zonna pa ngue ma'da'yo honga sihu p'ua ha di manda ma Papá.

³⁰ Mi juate ra nsihmε p'uya, bi duta n'na ra thuhu ngue εspabi Oja. Bi ma p'uya, i map'ua bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos.

I pahra Jesús ngue da zop'ua m'mefa yø xädi.

³¹ Ra Jesús bi 'yεmbyø xädi:

—Gätho'ahu ya, gui sogahu p'ua'a di nxui. Porque di nja'a te mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue εna: “Ga øt'a ngue da du ra mände'yo. Yø de'yo p'uya di n'ueñi”, i εna. ³² Pe nu'mø dá bennate, gani mpagä Galilea ja gani tøp'ahu p'ua.

³³ Ra Bedu p'uya bi 'yεmbi:

—Madague'a ngue gätho da zoc'a'i p'ua ya mi'da ma n'yohu, pe nugä hinga soc'a'i —bi 'yεmbi.

³⁴ Ra Jesús bi 'yεmbrä Bedu:

—Majuani dí xi'i ngue nu'a di nxui ya, nu'mø tobe hinda mahra øni, ya xqui cõnga nhyundi, guí mmã ngue hinguí paqui —bi 'yẽmbi.

³⁵ Pẽ ra Bedu p'uya mahõn'a ẽna:

—A, nu'a, hin'na'a. Madague'a ngue 'dap'u ga tui, pẽ nugã hinga cõn'a'i —bi 'yẽmbi. Gãtho'u mi'da yø xãdi p'uya, 'da'igu bi ma.

Ra Jesús bi mat'Oja p'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemaní.

³⁶ Nuna ra Jesús bi mãhä yø xãdi, bi zõmp'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemaní. Nup'u bi zõni, bi 'yẽmbi:

—Dami mihmí ua ya, mẽnte ga thocã mits'u ni nguehnũ ngue ga ma mat'Oja —bi 'yẽmbi.

³⁷ Bi thohmits'u ni nguep'u ra Jesús, bi mẽ ra Bedu 'nẽ bi mẽ'u yoho yø ts'unt'u ra Zebedeo. Bi mudi bi dãm'an'u rá mmui ra Jesús, mathoguitho ngue bi du rá mmui. ³⁸ Bi 'yẽmbyø n'youi p'uya:

—Januani ngue tu mã mmũgã, nup'u nnã sä, ya ja ngue 'bexca tu. Dami cohmi ua ya, pẽ 'yogui ahmi. Ma ga ä mã t'ahãhũ —bi 'yẽmbi.

³⁹ Ra Jesús bi thohmits'u ni nguep'u. Bi m'memfo häi p'uya ngue mmat'Oja. Bi 'yẽna:

—Ague mã Papá'i, nu'mø guí nnu manho, dami yangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thocã. Pẽ hinga nu'a go ga sãnnã gue'a di nja'a, sinoque nu te guí sãnni, gue'a di nja'a —bi 'yẽna.

⁴⁰ Mi juadi bi mat'Oja p'uya, bí 'yẽp'u 'b'u hu yø xãdi. Pẽ bi dini ngue ya mi aha. Bi 'yẽmbra Bedu p'uya:

—¿Ua xinga n'na ora di sä guí 'yã ni t'ahãhũ n'yø? ⁴¹ Dami mat'Oja, 'yogui ahmũ. Nu'mø hinga mat'Ojahũ, nthãmbenitho hinda gue'a guí 'yøthũ. I nne ni mmui ngue guí 'yøthũ na ra hyã dí mmangã, pẽ ẽmmẽi cuen'ni do'yohũ.

⁴² Mahõmbi zop'u yø xãdi, bi mengbũ xpi 'yẽhẽ ngue bá mat'Oja. Bi 'yẽna:

—Ague mã Papá'i, nu'mø ya hinguí nnu manho ngue guí nyangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thogui, di nja'a te ni pãhä 'mø.

⁴³ Mãmbã pengbũya, mahõmbi dinyø xãdi ngue mi aha, porque ẽmmẽi ne tha.

⁴⁴ Mahõmbi zop'u p'uya, bi ma'a rá hyũ ndi ngue bá mat'Oja. Tengutho xi man'a m'met'o, ngut'a ra hyã xi Oja. ⁴⁵ Mahõmbi 'yẽp'u 'bũhyø xãdi p'uya, bi 'yẽmbi:

—Gue mahõnguí ahmi n'yø. A nuyá, ya bi zõnna ora ngue di ndãpyø ts'oc'ei ra N'yohũ bí 'yẽ mahets'i ya. ⁴⁶ Dami nangüi. Ya bá ẽcua na di dãgui, ma ga ma c'athũ.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴⁷ Mẽnte nzohyø xãdi ra Jesús, bi zõhna ra Judas rá n'youi'u 'de'mã yoho yø xãdi, bá n'youi xangu yø ja'i, bá gũ yø juai, bá gũ yø za. Guehya yø ja'i xi menhyø hmũ yø mmãcja conyø n'yohũ 'bet'o p'u ja ra nija. ⁴⁸ Nuna ra Judas, ya xi xihyø ja'i temã senya da 'yøt'e, xi 'yẽmbi: “Nu'a ra n'yohũ ga zenguagã ya, 'nẽ ga sũrpa rá hmi, gue'a guí homhmũ'a p'uya. Dami benthũ”, xi 'yẽmbi. ⁴⁹ Janangue mi zõmp'u 'bãhra Jesús, bi guat'i ngue bi zengua. Bi 'yẽmbi:

—Xcade grã xãnnbate —bi 'yẽmbi.

Bi zũrpa rá hmi p'uya. ⁵⁰ Ra Jesús bi 'yẽmbi:

—Ague amigo, ya da guehra ora jap'u di nja'a te gni 'yẽhya.

'Bexque'a bi bentyø ja'i ra Jesús. ⁵¹ Mi ma mã bent'i ra Jesús, bi gũxrá juai'a n'na nc'ei rá xãdi. Bi zennbabi rá 'yẽhẽ ra 'bet'o mmãcja, bi hyẽjpabi rá gu. ⁵² Ra Jesús bi 'yẽmbra zete:

—Dami fos'ni juai. Porque ra ja'i hote conã juai, xquet'a conã juai ja ngue di du.

⁵³ ¿Ua hinguí padi ngue nu'mø ga äpã mã Papá ngue da mãxqui, da penngagui tho'i 'de'mã yo'bui yø anxe ngue da mãxqui? ⁵⁴ Pẽ nu'mø ngu'a ga øt'e, ya hinda zã di nja'a te ra hyã nt'ot'i p'u ja ra Mãca Libro 'mø. Porque nu te dí thocã ya, ya nt'ot'i ngue ngu'a di nja.

⁵⁵ Ra Jesús bi 'yẽmbyø nzite:

—¿Ua guí emhmü ngue drá begä, ngue guí cühu yø juai, 'ne guí cühu yø za ngue guí benngahü? Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xännbä ra hya yø ja'i p'ü ja ra nija. Uangui xta nzä ngue ja xqui benngahü p'ü. ⁵⁶ Pe nü te guí ørcähü ya, ya bi nja'a te ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja p'ü ja ra Maca Libro —bi 'yëmbi.

Gä bi zop'ü yø xädi ra Jesús ngue bi 'dagui.

Nuya yø n'yohü 'bet'o ngue yø judío bi hyaspabi ra güenda ra Jesús.

⁵⁷ Nuna ra Jesús bi ts'ixpu 'buhra Caifás, nuna ra 'bet'o mmäcja. Nup'ü ja rá ngu na ra mmäcja na, ja bi mpeti p'ü yø xännbate ngue ra ley, conyø n'yohü 'bet'o p'ü ja ra nija. ⁵⁸ Pe ra Bedu ni 'bëfa ya'atho p'ü ni ma yø ja'i ni zi ra Jesús. Mi zømp'ü ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi yät'ambo ra dathi. 'Dap'ü bi mihmü yø policia. I tømü tengü da thohra Jesús.

⁵⁹ Nu'ü yø hmü yø mmäcja co 'ne'ü yø n'yohü 'bet'o ngue yø judío, 'dap'ü bi mpeti ngue bi nhëca hya, honi ha di japyø fehni, da 'yëmbi ngue ni 'yup'ü da du ra Jesús. ⁶⁰ Pe hingui tini ha di japra hya, madague'a xangu yø ja'i bi manyø fehni ngue di yapra Jesús. M'mëfa p'üya, mahømbi guar'mi yonc'ëi ngue di yapi. ⁶¹ Bi 'yëmbi:

—Nuna ra n'yohü 'bäcua, bi 'yëna n'na ndi: “Nugä da zä ga xorpabi rá nija Oja, 'ne nhyu patho gdä hojman'na ra nija ma'da'yo”, bi 'yëna.

⁶² Bi m'mähra 'bet'o mmäcja p'üya ngue bi 'yëmbra Jesús:

—¿Te guí mmanä ra hya guí nyap'a'i ya n'yø? ¿Ua hin temä hya gdi thadi? —bi 'yëmbi.

⁶³ Pe ra Jesús hinte ga ndatho. Ra 'bet'o mmäcja p'üya mahømbi 'yëmbi:

—Nuna Oja i 'bui, dami 'yëxa ntestigo, dami xicje njuani ya ngue'mø majuani gue'e grä Cristo rá Ts'ünt'ü'i Oja.

⁶⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yëmbi:

—Ahä, go guëcä tengütho ra hya guí mmanä. 'Ne dí xi'ahü, guí nnuhü ra N'yohü bi 'yë mahëts'i dani mmip'ü bi ja rá n'yëi Oja nuna jase rá ts'edi. 'Ne da 'yëhra pa ngue honda ehë, di 'yë mahëts'i da n'youi ra guí.

⁶⁵ Mi 'yøhra mmäcja na ra hya bi manä Jesús, n'na xet'itho rá pahni ngue bi ncuë. Bi 'yëmbi yø ja'i p'üya:

—Nuna ra n'yohü 'bäcua, thenmahya Oja na. Nuya mfadi ya ngue hin temä man'na ma testigo dí homhmü ya. Ya gä 'yøsehü ya ngue thenmahya Oja. ⁶⁶ Xiya, ¿te guí mmamhmü na ra hya bi manä? —bi 'yëmbi yø ja'i.

Yø ja'i p'üya bi 'yëna:

—Nuna, ni 'yup'ü ngue da tho na.

⁶⁷ Yø ja'i p'üya bi zospabi rá hmi ra Jesús 'ne bi mut'i. Mi'da p'üya bi memba rá hmi.

⁶⁸ Yø ja'i bi 'yëmbra Jesús:

—Nu'i guí mma ngue grä Cristo, dami pahya te'o bi mëp'a'i ya —bi 'yëmbi.

Bi manä Bedu ngue hingui padi te'o ra Jesús.

⁶⁹ Ya hup'ü ja ra dathi ra Bedu. Nuna n'na ra xisu ngue ra gani p'ü ja ra ngu bi guarbu hu ra Bedu. Bi 'yëmbi:

—'Ne'i ni n'youi ra Jesús nuna ra mmengu Galilea.

⁷⁰ Ra Bedu p'üya, nuna ra hya bi ma, gä bi 'yøhyø ja'i mi 'bup'ü ngue bi 'yëna:

—Hin'na, hindí pacä temä hya guí nne gui xicya.

⁷¹ Ra Bedu p'üya i map'ü bi ja rá goxthi ra dathi. Mi nü man'na ra xisu p'üya, mahømbi 'yëmbi yø ja'i 'bup'ü:

—Nuna ra n'yohü 'bäcua, xquet'a rá n'youi ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

⁷² Ra Bedu p'üya astä bi 'yëxa ntestigo Oja ngue bi 'yëna:

—Hin'na, hindí pacä na ra n'yohü guí mmanä.

⁷³ Mi tho hman'na ts'üquits'ü p'üya, nü'ü yø ja'i 'bup'ü, bi guatra Bedu, bi 'yëmbi:

—Majuani ngue ni n'youi ra Jesús, porque di nequi ngue ni mmenguhü'a, xøgue nt'ødetho'a te gni ya —bi 'yëmbi.

⁷⁴ Mi dahra Bedu p'üya, mahømbi 'yëna:

—Dā jacā rā castigo Oja 'mø ngue h̄imma juani te dí xi'ah̄u. Pɛ nuna rā n'yohu guí xicju, h̄indí pacā te'o na.

Mi juadi bi manna rā hya na, bi mmahra øni. ⁷⁵ Rā Bēdu p'uya bi zo rá mmui na rā hya xi xihra Jesús ngue xi 'yɛmbi: “Tobe h̄indí mahra øni, ya xqui cōnga nhyundi, guí mma ngue h̄ingui paqui”, xi 'yɛmbi. Rā Bēdu p'uya, asta rā zondummui bi bøn'athi.

27

Bi ts'ixpu 'buhra Pilato rā Jesús.

¹ Mi n̄ɛcah̄ai p'uya, bi mpeti gātho yø h̄mu yø mmäcja conyø n'yohu 'bet'o p'ua ja rā nija. Bi nh̄ecahya ngue sänni ha di japi dā hyo rā Jesús. ² Bi d̄utra Jesús ngue bi zixpu 'buhra Pilato mará gobierno.

Rā Judas bi nhyose.

³ Nuna rā Judas xi dā rā Jesús, mi badi ngue ya bi nh̄ecahya yø ja'i ngue dā hyo rā Jesús, bi dār'man'ua rá mmui p'uya. Bi map'ua bí 'buhyø h̄mu yø mmäcja co 'nɛ'ua yø n'yohu di manda p'ua ja rā nija. Bi cospabi'ua 'dāte ma'det'a yø m̄enyu ngue rā t'axi xi unni. ⁴ Bi 'yɛmbi:

—Rā ts'oqui dá øt'ä ngue dá dā'ah̄u na rā n'yohu h̄inte ndupate ngue dā tho —bi 'yɛmbi.

Pɛ nu'ua yø mmäcja p'uya, bi 'yɛmbra Judas:

—Nu'a guí m̄anya, ya h̄indí mportagāhe'a ya. Ya guí nnuse p'ua te guí øt'e.

⁵ Nuna rā Judas bá enyø m̄enyu p'ua ja rā nija. Bi ma p'uya, bi datrá 'yuga conna nthahi i nzadi ngue bi du.

⁶ Nup'ua ja rā nija p'uya, nu'ua yø h̄mu yø mmäcja bi hyaxra m̄enyu xi 'yenna Judas, di n'yɛmbi:

—Nuyá, h̄ingui sä ngue ga uanspah̄u rā m̄enyu ngue rā ofrenda naya, porque rá nzabi'a to bi dā rā ja'i ngue dā tho na.

⁷ Bi nya p'uya, bi zänni ngue nuna rā m̄enyu, dā dän'a n'na rā häi ni hu ngue rā njats'øye. Bi ne ngue nuna rā häi dā däi, ja dā 'yāp'ua yø ja'i dā du, ngue h̄ingyø mm̄engu p'ua. ⁸ Janangue nuna rā häi naya, guí h̄utyø ja'i ngue rā Ji. ⁹ Ya bi nja na te rā hya xi manna pōngahya Jeremías ngue bi 'yena: “Bi njo'ua 'dāte ma'det'a yø m̄enyu ngue rā t'axi. Guehna rā nzabi xi zānyø judío ngue dā gut'i. ¹⁰ Nuna rā m̄enyu na p'uya, guehna i thānna häi ni hu ngue rā njats'øye na. Ya bi nja tengutho rā hya bi 'bejpagui Oja ngue di nja”, bi 'yenna Jeremías.

Nuna rā Jesús ya 'bāp'ua 'buhra Pilato mará gobierno.

¹¹ Rā Jesús bi ts'ixpu 'buhra gobierno. Rā gobierno p'uya bi 'yɛmbra Jesús:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío?

Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Ahá, go guecā tengutho rā hya guí m̄anya.

¹² Nu'ua yø h̄mu yø mmäcja p'uya co 'nɛ'ua yø n'yohu 'bet'o p'ua ja rā nija, gā di yapra Jesús. Pɛ rā Jesús h̄inte ga ndatho te sifi. ¹³ Rā Pilato bi 'yɛmbra Jesús:

—¿Ua h̄ingui øde te gāma hya guí nyap'a'i ya?

¹⁴ Pɛ ngutho rā Jesús h̄ingui thadi. Janangue rā gobierno di 'yøtho ngue h̄in tema hya ga ndatho.

Bi manda rā Pilato ngue dā ma macuati rā pont'i rā Jesús.

¹⁵ Nuna rā Pilato, ja n'na rá costumbre ngue di thø'a n'na rā ofadi 'mø ja rā ngo ngue rā pascua. Pɛ yø ja'i'ua huanhni ndana rā ofadi dā ma mathøgue. ¹⁶ Nu'a rā pa'a p'uya, mi ofadi n'na rā n'yohu ni hu ngue rā Barrabás. 'Nɛ gātho yø ja'i padi ngue xanhets'i rá ts'oqui mi ja na. ¹⁷ Nup'ua bi mpeti yø ja'i, rā Pilato bi 'yɛmbyø ja'i:

—¿Ndana guí nnehu ngue ga thøcā ya, rā Barrabás, uague rā Jesús nuna guí h̄utyø ja'i ngue rā Cristo?

¹⁸ Nguna bi xihyø ja'i ra Pilato, ngue bi ne xti thohra Jesús. Porque padí ngue ra nts'eyatho øtyø mmäcja nuya xi däpra Pilato na ra Jesús.

¹⁹ Ya hup'u ja rá nhudi ra Pilato ngue da 'yøtra ts'ut'abi. Pe nu'a rá xisu ra Pilato bi mennbabi ra hya, bi 'yembi: “Nuna ra n'yohu 'yost'abi, ra hoja'i na, 'yo tega di nthint'i ngue'a te ga 'yost'abi na. Porque manxui nts'utho te xtá 'uipi ngue da thogui”, bi 'yembi.

²⁰ Pe yø hmu yø mmäcja conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija emmei di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yäpra Pilato ngue di thø ra Barrabás, go da tho ra Jesús. ²¹ Ra gobierno mahombi 'yembyø ja'i:

—¿Ndana gue'a ya yonc'ei guí nnehu ngue da ma mathøgue ya?

Yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Da ma mathøgue ra Barrabás.

²² Ra Pilato mahombi 'yørpa ra nt'änni yø ja'i, bi 'yembi:

—Xina ra Jesús gui hutyo ja'i ngue ra Cristo, ¿te guí nnehu ga japä na? —bi 'yembi.

Yø ja'i p'uya, gätho bi 'yena:

—Da guatra pont'i na guí mmanya.

²³ Ra Pilato p'uya bi 'yembyø ja'i:

—Pe ¿tema nts'o xa 'yø'na p'uya?

Yø ja'i p'uya, man'natho ngue mafi, bi 'yena:

—Da guatra pont'i na.

²⁴ Ra Pilato p'uya bi badí ngue hinda zä ha di japi di thøhra Jesús. Porque mathoguithe mahyø ja'i ngue ncué. Bi manda bá thannba ra dehe p'uya ngue yø hmi yø dä yø ja'i p'u bi nxu'ye. Bi 'yembyø ja'i:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, hinte ndupate na. Himma ts'oquigä p'u ngue da tho na. Ya gui nnusehu p'u te guí øthu.

²⁵ Yø ja'i p'uya bi 'yena:

—Nugähe co 'nēhma basihe, go ma ts'oquigähe p'u da du na ra n'yohu na.

²⁶ Ra Pilato p'uya bi manda ngue bi ma mathøgue ra Barrabás. A nuna ra Jesús, bi sityø soldado ngue da fei, 'nē da zits'i ngue di cuatra pont'i.

Yø soldado thenmahya ra Jesús.

²⁷ Nu'u yø soldado ra gobierno bi zixra Jesús, i map'u ja rá dathi ra cuarte. Bi ma mapeti gätho yø soldado p'uya ngue di mäts'i. ²⁸ Yø soldado p'uya bi möjpabi rá he ra Jesús, bi heta n'na ra tuhu ngue ra jupoi. ²⁹ Yø soldado ya xi me n'na ra corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya ra Jesús. Bi gärpa n'na ra t'o rá 'ye ngue rá n'yei. 'Nē bi ndantyøhmu p'u ha 'bähra Jesús tengutho 'mø ngue majuaní hnu mansu n'na ra dast'abi. I thenmahya p'uya, bi 'yembi:

—I tate na rá dast'abi yø judío ya —bi 'yembi.

³⁰ Bi zots'i. Bi guaspabi ra t'o mi fo rá 'ye p'uya, di jännbabi rá ya. ³¹ Mi juadi bi denmahya p'uya, bi gajpabi ra tuhu xi hete. Bi hetrá he ya mi he p'uya. Bi zixpuya ngue di cuatra pont'i.

Ya cuatra pont'i ra Jesús.

³² Nup'u ja ra 'yu, bi nthēui p'u n'na ra n'yohu ngue ra mmengu p'u ja ra hnini Cirene, ni hu ngue ra Simu. Nu'u yø soldado mani zi ra Jesús, bi japra Simu ngue bi duxra pont'i nuna da ma macuati ra Jesús. ³³ Nuna ra Jesús, i zixyø ja'i p'u ja ra xequi ni hu ngue Gólgota. Nuna ra hya na i nne da ma ngue ra Njəyaxhmu. ³⁴ Nup'u bi zonna Jesús, bi t'unna vino n'youi ra mirra para ngue di pumbenibi. Mi zä te ja p'uya, himbi ne bi zi.

³⁵ Bi cuatra pont'i p'uya, mi juadi bi nø'mi. Bi ma ra taha yø soldado p'uya ngue to xta ra taha, gue'a da gaca n'na xequi rá he ra Jesús. Ya bi nja tengutho ra hya bi manná pøngahya Oja 'mø yø pa xathogui ngue bi 'yena: “Da ma ra taha yø ja'i ngue to di tocabi ma he”, bi 'yena. ³⁶ Bi mihyø soldado p'uya ngue hētho te di ja ra Jesús. ³⁷ Nup'u ja rá ya ra pont'i cuatra Jesús, bi ma macuati n'na ra letrero xi 'yot'i ngue mmamp'u te bi ma

ma'upi. Nuna rā letrero, i ena: “Nuna rā n'yohu 'bucua, guehna rā Jesús rá dast'abi yø judío na”, enna letrero.

³⁸ Nē yoho yø bē bi ma macuati rā pont'i, n'na i gohrá n'yei, n'na i gohrá gaha. ³⁹ Asta huatyø ya yø ja'i thop'ua ja rā pont'i cuatra Jesús ngue thenni. ⁴⁰ I embi:

—A nuya n'yø, dami xorpabi rá nija Oja ya. 'Nē guí ena ngue nhyu patho gdi hojman'na rā nija. Dami nyanse ya, bá cap'ua ja rā pont'i guí cuatya ngue'mø majuaní rá Ts'unt'ua'i Oja ya.

⁴¹ Nu'ua yø hmu yø mmácja conyø xännbate ngue rā ley, conyø fariseo, conyø n'yohu 'bet'o p'ua ja rā nija, gā thenmahya rā Jesús. Di n'yēmbi:

⁴² —Mī mmannu rā n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pe nuyá, hindá zā ha di japi di nyanse ya. A nu'mø majuaní ngue rá dast'abi yø judío ya, da zā da cahnu ja rā pont'i ya n'namhma ngue gā ec'ei hu te da ma. ⁴³ Mī mma ngue rá Ts'unt'ua Oja, 'nē mī mma ngue fax Oja. A nuyá, ma gā nuhu ya ngue'mø nne Oja ya, da máx'mø —di n'yēmbi.

⁴⁴ Nuya yø bē 'dap'ua cuathu rā pont'i rā Jesús 'nēhya thenmahya ya.

Ya bi du rā Jesús.

⁴⁵ Mī huuxyadi p'uya, bi m'mexui gā rā ximhäi asta hyunde. ⁴⁶ Nu'mø ni ma da zu'i hyunde p'uya, rā Jesús rā ndøts'edi bi 'yēna:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —bi 'yēna.

I nne da manna rā hya na: “Ma Oja'i, ma Oja'i, ¿hanja ngue gā hyegagui p'ua?” ⁴⁷ Ja mī 'bärpátho 'da yø ja'i, bi 'yøde te bi manna Jesús. Yø ja'i p'uya di n'yēmbi:

—Nuna rā n'yohu na, i nzohra Elías.

⁴⁸ 'Bexque'a bi ma n'na nc'ei mī 'bäp'ua, bá ha n'na xequi rā esponja xa ntudi, bi pop'ua ja rā vino xan'ixi. Bi nøtra t'o p'uya ngue bi cuarpabi rá ne rā Jesús ngue da zøts'i. ⁴⁹ Pe mī da yø ja'i 'bäp'ua bi 'yēmbi:

—Ma gā nuhu ya ngue'mø da ehna rā Elías i nzofo ngue da yanya.

⁵⁰ Rā ndøts'edi bi 'yēn'a n'na rá hmafi rā Jesús. Bi du p'uya. ⁵¹ Nu'a rā ora'a p'uya, nu'a rā ulu mī zur'ua ja rā goxthi nija, bi xet'i, i gai. 'Nē bi 'yan'ahäi, yø t'øhø bi hyegue. ⁵² Bi xohyø panteón mī o yø ánima. Bi bennate xangu yø ja'i mī ec'ei Oja. ⁵³ Nu'mø mī bennate, bi bomp'ua ja yø panteón. Pe nu'mø mī bennate m'mefa rā Jesús, nuya yø ja'i xi bennate bi map'ua ja rā maca hnini Jerusalén. Ja bi nup'ua xangu yø ja'i ngue ya 'bui mahøn'a p'uya.

⁵⁴ Nu'a rā capita co 'nēhyø soldado 'bäp'ua ni hyandra Jesús. Mī nu ya p'uya ngue bi 'yan'ahäi 'nē bi nu te gā bi 'yøtra Jesús mente bi du. Emmēi bi nsu, di n'yēmbi:

—Majuaní ngue nuna rā n'yohu na, rá ts'unt'ua Oja na.

⁵⁵ Xangu yø xisu yap'utho mambi 'bäi ngue hantho te gā bi nja. Nuya yø xisu ya, bá nēxa Galilea ngue bá ten'mø maní ma Jerusalén rā Jesús. 'Nē guehya yø xisu mī fäts'i ngue di unni te mī honi. ⁵⁶ Nuya yø xisu ya, n'youi p'ua rā Maya nuna rā mmengu Magdala, co 'nēhna rā Maya rá mamá rā Jacobo 'nēhra José, co 'nēhna man'na rā xisu, rá mamá'ua yoho yø ts'unt'ua rā Zebedeo.

Ya bi ma nt'ägui rā Jesús.

⁵⁷ Ya ni ma da dähra nde p'uya, bi zø'a n'na rā n'yohu ngue rā mmēmeti ni hu ngue rā José, rā mmengu p'ua ja rā hnini Arimatea. Xquet'a 'nēhna mará xädi rā Jesús. ⁵⁸ Nuna rā José, bi ma bá nyauí rā Pilato, bá äpra nt'edi ngue da hyajpa rá do'yo rā Jesús. Rā Pilato p'uya bi unna nt'edi ngue da thacra Jesús. ⁵⁹ Nuna rā José, mī hyajpa ja rā pont'i rā Jesús, bi 'uennbabi rá do'yo co n'na rā sábana ma'da'yo. ⁶⁰ Rā José ya xi 'yambu ja rā t'øhø n'na rā da'yo panteón ngue xta 'yo 'mø xta ndu, ja bi gärbu rā Jesús. Bi gotra goxthi co n'na rā ndø do. Bi ma p'uya. ⁶¹ A nuna rā Maya ngue rā mmengu Magdala co 'nēhna man'na rā Maya, hurpátho gā i ma nt'ägui rā ánima ya.

Bi mähyo soldado p'ua o rā Jesús.

⁶² Ya rā pa ngue rā ts'äya 'mø mī hyats'i. Nu'ua yø hmu yø mmácja conyø fariseo bi ma bá nyauí rā Pilato. ⁶³ Bi 'yēmbi:

—Ague grá ts'ut'abi, nu'mø mi ya na ra fehni n'yohu bi du, mi ena ngue nu'mø bi gua'a nhyu pa xta ndu, di bennate p'u da nt'ägui. ⁶⁴ Janangue nuyá, dami 'yetyø soldado ngue da fädi ha o ra ánima asta gue'mø bi tho'a rá hyu pa xa t'ägui. Ya hinda zäp'u da ma yø xädi 'mø ra xui ngue da hyaxra ánima, m'mefa p'uya da hyätyø ja'i, da 'yembi ngue ya bi bennate. Ya man'natho bi thär'mants'oju p'uya ngue m'met'o.

⁶⁵ Ra Pilato bi 'yembyø mmäcja:

—'Bup'u yø soldado guí ähmü. Ni mähä, bi fäthu ra panteón, pe dami segurahu xandønho.

⁶⁶ Gä bi ma p'uya ngue bá fädi xanho ra panteón. Bi mepyabi rá njo'mi ra panteón. Bá sop'u yø soldado ngue yø mädi p'uya.

28

Ya bi bennate ra Jesús.

¹ Nu'a ra pa ngue ra ts'äya ya bi thogui. Mi hyaxa ndomingo rá müdi ra pa ngue ra semana. Nuna ra Maya ra mmengu Magdala co 'ne'a man'na ra Maya bi ma ngue bá nu ra panteón. ² Nu'mø ya ni ma da zøni, nthambenitho bi 'yan'ähäi. Porque n'na rá anxe Oja bi 'ye mahets'i, bi zøp'u ja ra panteón. Bi duntrá do mi co'mra panteón. Ja bi hyuxpü p'uya. ³ Nuna ra anxe di yoxni tengutho ra huei 'mø di yot'i. Rá he p'uya, xandønt'axi. ⁴ Yø soldado ngu i nu ra anxe, asta ra huaqui ngue ra ts'u. Xntho ya xi du ngue ra ngüent'i.

⁵ Mi sønya yø xisu, ra anxe bi 'yembi:

—'Yo gui suui. Porque dí pacä ngue guí hommi ra Jesús nuna bi cuarta pont'i yø ja'i.

⁶ Dami nuui ua bi 'bëgui, ya hinjo'o ua, ya xa bennate tengutho ra hya bi xi'ähü 'mø mi 'bui. ⁷ A nuya ni me n'nahmantho ya, ni xihmi yø xädi ngue ya xa bennate ra Jesús 'ne daní döp'ähü Galilea, ja gni nuhu p'u. Guehna ja ngue ga xi'ähü naya.

⁸ Nu'u yø xisu p'uya, n'na zihmantho bi ma. Made di johya, madi i su, pe ni tih ngue daní xipyø xädi te xi nja. ⁹ Nup'u ja ra 'yu p'uya, mi dambeni ya bi nthëui ra Jesús ngue di zengua. Nu'u yø xisu p'uya bi guarbu 'bähra Jesús ngue bi dospa yø gua ha ga ndanne.

¹⁰ Ra Jesús bi 'yembyø xisu:

—'Yo guí suui ya. Ni me ya bá xihmi'u ma cugä ngue jatho da ma Galilea, ja ganí nuhu p'u.

Yø mmäcja bi gutra mēnyu yø soldado ngue da manna fehni.

¹¹ Mente ni hya ra 'yu yø xisu, nuya 'da yø soldado mi fähra panteón, bi map'u ja ra hnini, bá xipyø hmü yø mmäcja te gä xi nja. ¹² Yø mmäcja p'uya, bi ma bá nyau yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, bi gohra acuerdo te 'be'a ja ngue da 'yøt'e. Bi zänbaya ngue nuya yø soldado xi nup'u xi bennate ra Jesús, da gut'i xangu ra mēnyu. ¹³ Bi 'yembyø soldado:

—Nuya gui 'yemphü yø ja'i ya: “Manxui xa nzäcje ra t'aha. Mente dí ähme p'uya, xa nzøhyø xädi ra Jesús ngue xa hyats'i”, gui 'yemphü yø ja'i ya. ¹⁴ Nu'mø da bähra ts'ut'abi ngue guí mmammi ngue xa nzü'ähü ra t'aha, a nu'mø ngue da zü'ähü, 'yo te gui mbemhmü hinte da ja, go ga hojpähe rá mmüi.

¹⁵ Yø soldado p'uya, bi hyanna mēnyu bi t'unni, bi ma tengutho ra hya bi sifi ngue da ma. Nuna ra hya bi manyø soldado, gue'a ra hya sihyø judío'a ya asta guehra pa ja p'uya.

Ya bi nyau gä 'de'ma' da yø xädi ra Jesús.

¹⁶ Nu'u 'de'ma' da yø xädi ra Jesús i ma Galilea. Nup'u ja ra nyuni mi mmanna Jesús ngue di nthëhü, ja bi zømp'u. ¹⁷ Ja mi nu yø xädi ra Jesús ngue ya 'bup'u, gä bi danne. Pe yobení di da ngue'mø majuaní ngue gue'a ra Jesús ogue hin'na. ¹⁸ Pe ra Jesús bi guarbu ha 'bøhyø xädi, bi 'yembi:

—Nugä, bi n'najhma cargo ngue ga manda mahets'i 'ne cua ja ra ximhäi. ¹⁹ Janangue nuyá, dí xi'ähü ya ngue guí mmähä gä rá ngüni nximhäi. Dami hyoni ha gdí japhü yø ja'i ha di gohi ngue ma xädi. Dami xixyabahü yø ja'i da 'yec'eigui, gue'a di nequi'a ngue n'youi ra Papá, n'youi rá Ts'unt'u Oja, n'youi ra Espiritu Santo. ²⁰ Nuya te gäma hya xta

xi'ahū gui 'yøthū, dāmi xännbahū yø ja'i ngue dangū'a da 'yøt'e. Dāmi pahmū ngue dī
n'yohū hangū rā pa, astā gue'mø dāni njua'a nximhäi. Dā ngūt'atho.

Rā Marcos

Nūnā rā Marcos, ja ua yø hyā bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtrā Jesucristo.

Nūnā rā Xuua bi 'yøtrā nxixya bi xihyø ja'i ngue di nsä, dā dø'mrā Jesús bá ερ'α.

¹ Ja bi mācua rā hoga 'da'yo hyā, ngue mma hanja nā rā Jesucristo rá Ts'ant'α Oja. ² Nū'mø yø pa xā thogui, rā pøngahya Isaías bi mā hanja nā rā hyā ja ngue di nja m'mefa. Bi 'yembyø ja'i: “Nūnā Oja bi 'yembrá ts'ant'α: Nuyá, gā et'ä mā m'menhni, di m'met'o p'α gdi ma ngue di hoqui ha gui thogui, bi 'yembi. ³ Di m'mup'α ja rā dāpo nā rā m'menhni. Nū'α yø ja'i di mpeti p'α di m'mai, dā xifi te dā 'yøt'e, dā 'yembi: Dami nsähu ya, porque ya bá ερ'α rā Hmu, dā 'yembyø ja'i”.

⁴ Ya mam'met'o nt'ot'i ya yø hyā ya, pē ya bi nja'mø yø pa mi m'mup'α ja rā dāpo rā Xuua. Nūnā rā Xuua, bi xihra hyā yø ja'i, 'nē bi xixyabi. Bi 'yembi:

—Dami hyehmα p'α rā nts'o gni 'yohα. Dami nxixyahα, n'namhma ngue di pun'nā ni ts'oquihα Oja.

⁵ Xangu yø ja'i bi zøp'α 'buhra Xuua ngue øxra hyā bi ma. Bi zøp'α yø ja'i bá nēxpα ja rā hnini Jerusalén. Gā bi zøp'α yø ja'i 'buhyø hnini ja'a rā häi Judea. Nuyā yø ja'i bi mā ngue ja yø ts'oqui, guehya bi xixyabi rā Xuua p'α ja rā dāthe Jordán.

⁶ Nū rá he rā Xuua, gue'α yø xingu rā cameyo ntøt'e rā ulu. Di ngut'a n'na rā xifani. Nū'a te si p'uya, yø mmäcja t'axi mi sa. 'Nēhra t'afi t'asa timp'α ja rā dāpo mi si. ⁷ Bi 'yembyø ja'i:

—Ya mi ts'udyø pa dā ερ'α man'na rā n'yohα ya. Pē man'natho tate nā ngue nugā. ¿Harα gue gā sácā tengū nā? ⁸ A nugā, dá xixya'ahα connā dehe. Pē nūnā rā n'yohα dí xi'ahα, guehnā dā 'yøt'e ngue di ha'ahα rā ts'edi rā Espiritu Santo nā.

Rā Xuua bi xixyabi rā Jesús.

⁹ Nū'α yø pa'α p'uya, nup'α ja rā hnini Nazaret ngue rā häi Galilea, ja bá nēxpα rā Jesús ngue bi zøp'α 'buhra Xuua. Rā Xuua p'uya, bi xixyabi p'α ja rā dāthe Jordán. ¹⁰ Mi nxixya p'uya, bi ma nenthe. Bi nū rā Jesús ngue bá xohra c'amahets'i. Bá ερ'α rā Espiritu Santo, tengutho n'na rā paloma bi zøp'α ja rá ya rā Jesús. ¹¹ Bi t'ø p'uya ngue bá nya Oja maya, bi 'yēnā:

—Gue'e mā Ts'ant'α, dadī mā'i. A nuyá, janjuani ngue ja gampähā connā ngue'e —bi 'yēnā.

Rā zithu bi hyonnbi ha di 'yøtrā ts'oqui rā Jesús.

¹² Bexque'a rā ora'a p'uya, nūnā rā Espiritu Santo bi zixpα ja rā dāpo rā Jesús. ¹³ Nup'α 'buhyø zate, ja bá n'yop'α nyote mā pa rā Jesús. Mente gue'α yø pa'α p'uya, emmēi bi hyonnā zithu ha di japrā Jesús ngue dā mēstho rā hyā di mānda Oja. Yø anxē Oja p'uya, gue'α bi māxra Jesús.

Bi du'mi bi mānā hyā p'α Galilea rā Jesús.

¹⁴ Mi 'yēhra pa ngue bi n'ofādi rā Xuua. Nūnā rā Jesús, bi mengui, i map'α ja rā häi Galilea. Nup'α ha thogui, xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hyā ngue ha di njap'α di zo rá 'yē Oja.

¹⁵ Rā Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Ya dā guehyø pa jap'uya dā 'yu Oja ngue di mānda ua ya. A nuyá, dami hyehmα p'α rā nts'o gni 'yohα. Dami 'yēc'ēihα rā hoga 'da'yo hyā.

Bi zixi goho yø mahua rā Jesús, bi 'yøt'e ngue yø xādi.

¹⁶ Nup'α ja rā nenzabi Galilea, bi thop'α n'na pa rā Jesús. Ja bi dimp'α yoho yø mahua ngue di n'yohα. Nū'a n'na, ni hu ngue rā Simu. Nū'a man'na, ni hu ngue rā Andre. Nuyā yonc'ēi ya, mi entyø xit'a p'α ja rā dehe ngue pahua. ¹⁷ Mi nū rā Jesús, bi 'yembi:

—Ma gā mmähā n'yø. Ya hingyø hua guí theui ya, sinoque gā xän'nai ha gdi theui yø ja'i ya —bi 'yembi.

¹⁸ 'Bexpi zop'u yø xit'a ngue bi mähä rā Jesús. ¹⁹ Mi thohmits'u ninguer'u p'uya, bi dimp'u mi yonc'ei di n'yohu, rā Jacobo 'nēhra Xuua. Guehya yø ts'unt'u rā Zebedeo. Mi hup'u ja yø barco ngue pøtyø xit'a. ²⁰ Mahømbi xihra Jesús ngue bi mähä. Nuya ts'its'i, bi mähä rā Jesús, bi zop'u ja rā barco yø papá co 'nēhyø hmiqui.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohu mi n'youi rā ts'onthi.

²¹ Gä 'dap'u ni 'yo, bi zømp'u ja rā hnini Capernaum. Mi zøhra pa ngue säya yø ja'i, bi map'u ja rā nija rā Jesús ngue bi xännba rā hya yø ja'i. ²² Mi 'yøhyø ja'i na rā hya xännbate rā Jesús, Gä di 'yøtho. Porque nu'mø xännbate rā Jesús, ena nts'ut'abitho ngue ya manzaqui. Pe yø xännbate ngue rā ley, hingui njap'u ga ya'u.

²³ Mi 'bup'u ja rā nija n'na rā n'yohu mi n'youi rā ts'onthi. Nts'edi i zohra Jesús, bi 'yembi:

²⁴ —Ague Jesús grá mmengu Nazaret, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucähe? ¿Ua gní 'yehē gui juacje? Nugä dí padí te'o'i, go gue'e'a rā Maca Ja'i mi ja ngue dá penhua Oja.

²⁵ Pe rā Jesús bi 'yembra ts'onthi:

—Xanhēn'i grá ts'onthi. Dami hyep'u rā n'yohu guí n'youi.

²⁶ Mi 'yøhra ts'onthi na rā hya sifi, nu'a rā n'yohu mi n'youi rā ts'onthi, asta rā pāni bi 'yen'ahäi. Xøgue rá mafi. Bi hyep'u rā ts'onthi mi n'youi rā n'yohu p'uya. ²⁷ Nu'u yø ja'i bi nu te bi nja, Gä di 'yøtho. Di n'yembi n'na ngu n'na:

—Hinjām'mø ha xtá øhmū n'na rā hya tengū xännbate na rā n'yohu 'bucua. Di nequi ngue ja rá ts'edi, porque asta 'nēhyø ts'onthi ec'ei 'mø xifi ngue dá hyep'u rā ja'i n'youi.

²⁸ N'na zihmantho bi n'yo rā hya Gä rā häi Galilea, ngue di nxihyø ja'i te bi 'yøtra Jesús.

Rā Jesús bi 'yøthebi rá to rā Simu, nunā i Bedu.

²⁹ Mi bømp'u ja rā nija rā Jesús, bi mähä rā Jacobo 'nēhra Xuua co 'nē'u mi'da yø xädi. I map'u ja rá ngu rā Simu 'nēhra Andre. ³⁰ Nu'a rá to rā Simu oxpu ja rá t'ots'i ngue hembra pa. Mi zønna Jesús, bi sifi ngue di hyenni. ³¹ Bi yurbu ha 'benna dārquēhi rā Jesús, bi bennba rá 'ye ngue bi xots'i. 'Bexque'a bi zä rā pa mi hēmbi. Nunā rā xisu mi'u p'uya, guehna bi hojpi te da zi yø ja'i na.

Rā Jesús bi 'yøthe xangu yø dārquēhi.

³² Ya xi yuhra hyadi, ya bi nxui. Mandøngu dyø ja'i bi map'u 'buhra Jesús. Bi zixyø dārquēhi co 'nēhyø ja'i n'youi yø ts'onthi bi zispi ngue dá 'yøthe. ³³ Bi mpeti p'u ja rā goxthi gätho yø ja'i 'bup'u ja rā hnini. ³⁴ Rā Jesús bi 'yøthe yø ja'i madi hyenni. 'Nē bi 'yøthe yø ja'i mi n'youi yø ts'onthi. Pe nu'u yø ts'onthi hīndi japi di nya, porque yø ts'onthi i nne dá mā te'o na rā Jesús.

Rā Jesús bi 'yonna hya p'u ja rā häi Galilea.

³⁵ Mi hyaxpuya, bi nangma xuditho rā Jesús. Tobe rā 'bexuitho 'mø mi bømp'u ja rā hnini, bi ma dapo ngue dá mat'Oja. ³⁶ M'mefa p'uya, bi ma rā Simu co 'nē'u mi'da yø xädi, ngue bi honi haru 'bui. ³⁷ Mi dimp'uya, bi 'yembi:

—Xandøngu yø ja'i søp'u ja rā ngu ngue hon'a'i —bi 'yembi.

³⁸ Pe rā Jesús bi 'yembyø xädi:

—Ja ua mi'da yø hnini ga mmähä ngue ga ma mamhmu rā hoga 'da'yo hya. Porque gue'a dá ecä'a ngue ga mmanā hya.

³⁹ Bi n'yo Gä rā häi Galilea rā Jesús, sømp'u ja yø nija ngue mmanā hoga 'da'yo hya. 'Nē øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohu mi 'ya rá do'yo.

⁴⁰ Man'na rā pa p'uya, nup'u 'bähra Jesús, bi guat'a n'na rā n'yohu mi hembra ts'o'ya. Bi ndantyøhmū p'u ha 'bäi, bi 'yembi:

—Nu'mø guí nne gui 'yørca rā mate gui 'yøtheguits'u, nugä dí padí ngue dá zägui —bi 'yembi.

⁴¹ Rā Jesús bi huēcra n'yohu mi'u, bi dots'i conná 'ye. Bi 'yembuya:

—Ahá, dí nne ga øthe'i. Dá zä'i ya —bi 'yembi.

⁴² Høntho bi manna ra hya na, nuna ra dārquēhi mi 'ya rá do'yo, 'bexpi zā ra n'ua mi hēmbi. ⁴³ Hante ngue di n'yēhmi'a ra n'yohu, bi zēmba mazaqui, bi 'yēmbi:

⁴⁴ —Nuyá, 'yo to guí xifi te dá øt'a'i ya. 'Be ni ma ya, sømp'ua 'bāhra mmäcja. Da nu ngue ya bi zā'i. Damí 'yøtra 'bøt'e tengutho bi manda ra Moisés ngue da 'yøtyø ja'i 'mø bi zā ra 'ya hēmbi. Janangue da badí gātho yø ja'i ngue ya bi zā'i.

⁴⁵ Mi ma ra n'yohu p'uya, to bi zā ni ja'i xifi ngue ya xi 'yøthe ra Jesús. Janangue bi n'yo dāpo ra Jesús, ya hinga edi 'yup'ua ja yø hnini, porque mathoguitho di mpeti yø ja'i 'mø bi nu ra Jesús. Pe madague'a di n'yani, ndap'ua bi zā ni 'yēhyø ja'i, pap'ua bí 'bāhra Jesús ngue bi nnu.

2

*Ra Jesús bi 'yøt'e ngue da fadi ngue ja rá ts'*edi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

¹ Man'na ra pa p'uya, bi mengra Jesús, i map'ua ja ra hnini Capernaum. Mi bahyø ja'i ngue ya 'bup'ua ja rá ngu ra Jesús. ² N'na zihmantho bi mpeti yø ja'i, asta hinní 'yenyø ja'i p'ua ja ra goxthi. Nuna ra Jesús bi xännba yø ja'i rá hya Oja. ³ Mente ya ra Jesús, bi zø hmi'da yø ja'i. Nu'ua goho nja'i bá du n'na nc'ei bá oxrá fidi ngue tudyø gua. ⁴ Bi ne xti cūtra dārquēhi p'ua mbo ra ngu brá 'bāhra Jesús. Pe himbi zā xti cūt'i, porque xandøngu yø ja'i 'bup'ua. Janangue bi tets'a yannigu ra dārquēhi p'uya. Bi xots'a n'na xequi ra 'bet'e ha brá 'bāhra Jesús. Ja i cambu ra dārquēhi ni oxrá fidi. ⁵ Mi nu te øtyø ja'i ra Jesús, i padí ngue εc'ei yø ja'i ngue da zā da 'yøthe ra dārquēhi. Bi 'yēmbra dārquēhi p'uya:

—Ague ts'ant'ua'i, ya dá pun'na ni ts'oqui ya —bi 'yēmbi.

⁶ Nu'ua yø xännbate ngue ra ley mi hup'ua, bi mbøcue 'mø mi 'yø'a ra hya mmanna Jesús. Bi 'yēmp'ua ja yø n'yomfēni: ⁷ “Nuna ra n'yohu 'bæcua, thenmahya Oja na co nu'a ra hya i mma. Porque hinjonda zā di punnba yø ts'oqui yø ja'i, hinda hønt'a Oja sä ngue da 'yøtra mpunnbi”, emp'ua ja yø n'yomfēni. ⁸ Pe ra Jesús 'be xi patho te mbēmp'ua ja yø n'yomfēni ya yø xännbate ngue ra ley. Bi 'yēmbuya:

—¿Hanja ngue nguna guí mbēmhmua? ⁹ Nugä dá xihra n'yohu 'bæcua, dí embi: “Ya dá pun'na ni ts'oqui ya”. Pe nuyá, hīndi nēqui xanho ngue'mø bi mpunnbi ogue hin'na. Pe nu'mø ga embi: “Damí nangui, gui caxni fidi, gui mma”, ga embi, nu'mø ngue bi n'yo p'uya, ya guí pahmu xanho ngue ja ma ts'edi. ¹⁰ A nuyá, damí pahmu ya ngue ra N'yohu bí 'yē mahets'i, ja rá ts'edi ua ja ra ximhäi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yēmbra n'yohu xan'ua p'uya:

¹¹ —Nugä dí xi'i, damí nangui, caxni fidi, ni ma ni ngu.

¹² Ra dārquēhi p'uya, bi nangui. Bi gaxrá fidi, bi ma rá ngu. Nu'ua gātho yø ja'i bi nu te bi nja, gā di 'yøtho. Yø ja'i p'uya, εspabi Oja, i εna:

—Hinjām'mø xtá nuh'ua te dá nuh'ua bi nja ya.

Nuna ra Leví, bi 'yøt'e ngue rá xädi ra Jesús.

¹³ Man'na ra ora p'uya, ra Jesús mahømbi map'ua ja ra nenzabi. Pe mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'ua ha 'bui, pe gā bi xännbabi ra hya. ¹⁴ Mi tho p'uya, bi zømp'ua ja rá oficina n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Leví. Guehna rá ts'ant'ua ra Alfeo, guehna jamba ra mēnyu yø ja'i ja te pä. Mi nu ra n'yohu na ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mme n'yø, ga øt'e ngue ma xädi'i —bi 'yēmbi.

Nuna ra Leví bi zop'ua rá oficina, bi mē ra Jesús.

Nuya yø ja'i t'ēmbi ja yø ts'oqui, 'dap'ua sihmēui ra Jesús.

¹⁵ Man'na ra pa p'uya, nuna ra Jesús bi mē yø xädi p'ua ja rá ngu ra Leví ngue da nsihmēui. Xangu yø nguthäi 'bup'ua, da gue hmi'da yø ja'i t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui, gā 'dap'ua sihmēui ra Jesús. Porque xquet'a 'nēhya nne da dēnna hya mmanna Jesús.

¹⁶ Pe nu'ua 'da yø xännbate ngue ra ley, 'nē'da yø fariseo, mi nu te øtra Jesús ngue 'dap'ua sihmēhu yø ja'i nu'ua t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui. Nuya mbøcue p'uya, bi 'yēmbya yø xädi ra Jesús:

—Nu ni xännbātehū, hīngui ho ngue 'dap'ū sīhmēhū yø ngūthāi co 'nēhyū mī da yø ja'ī ja xangu yø ts'oqui.

¹⁷ Mī 'yøde te sipyø xādi rā Jesús, bi 'yēmp'ū di yāhni p'ūya:

—Nu ya yø ja'ī di hyēnnī, guehya ni 'yēhra' yøthe ya. Pē yø ja'ī xanzaqui, hīnga gue'ū ni 'yē'ū. A nūgā, dá ēhē ngue gue'ū yø ja'ī ja yø ts'oqui gā xifi dá hyēp'ū rā nts'o gā 'yo, hīnga gue'ū yø ja'ī ēnā ngue ya 'yo xanho dá ēhē gā nzofo.

Bi manna Jesús hanja ngue hīngui etyø mmūi yø xādi.

¹⁸ Man'na rā ora p'ūya, bi ntīni ngue nu'ū yø xādi rā Xuua 'nē'ū yø fariseo mī etyø mmūi. Janāngue bi ma 'da yø ja'ī p'ū 'būhra' Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ni xādi ngue hīngui etyø mmūi? Conque yø xādi rā Xuua 'nēhyø fariseo etyø mmūi'ū —bi 'yēmbi.

¹⁹⁻²⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbiyø ja'ī yaui:

—Nu'ū yø ja'ī ts'ofō ngue da nu rā nthati, hīngui etyø mmūi mēnte 'dap'ū 'būhmū rā novio. Njarbūtho mā xādigā ya, hīngui etyø mmūi ngue 'daua dī n'yo'be. Pē bá ēp'ū rā pa ngue dá zigagui mā nsūi'be. Nu'a rā pa'a p'ūya, mfādī ngue dá zā dá 'yetyø mmūi ya mā xādi 'mø.

²¹ Nūnā rā 'da'yo hyā dī xännbāte, n'nan'yo nā ngue rā nyogui xādi. Tengūtho n'na rā 'da'yo ūlu, hīnda zā di 'bōtra' zē'ūlu. Porque rā 'da'yo ūlu dī ngants'ī, ya man'na dī nts'onnā zē'ūlu. ²² Tengūtho rā 'da'yo vino hīngui sā dá sirbū ja rā zēxfanī ngue dá zēdi. Porque rā 'da'yo vino dá xētra zēxfanī 'mø dá sit'i, ja dī m'mēp'ū p'ūya. Janāngue rā 'da'yo vino, rā 'da'yo xifanī dá sit'i.

Ja rá ts'edi rā Jesús ngue nu te dá zānnī dī nja'mø rā pa ngue rā ts'āya, gue'a dī nja'a.

²³ Man'na rā pa ngue sāya yø ja'ī p'ūya, nūnā rā Jesús co 'nēhyø xādi bi tocabi bi thop'ū ja yø nuatrigō. Nu ya yø xādi p'ūya, bi daxtyø trigo bi za. ²⁴ Pē nūya yø fariseo bi 'yēmbra Jesús:

—¿Hanja ni xādi ngue dī mpēfi? Conque mmāmp'ū ja rā ley ngue nu'mø rā pa ngue rā ts'āya, hīngui sā ngue to dī mpēfi —bi 'yēmbi.

²⁵ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Xi'mø mī zūhra thūhū n'na ndī rā David, co 'nē'ū mī n'youi, ¿ua hīnjam'mø gādi xāhmū p'ū ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e? ²⁶ Conque nūp'ū ja rá ngu Oja mī 'būhra' mmācja Abiatar, nūnā mādi mānda yø mmīmācjaui. Ja bi yūrbū rā David ngue bi zi yø thūhmē xi t'ūspābi Oja ngue dá nū. Bi zi rā David co 'nē'ū mī n'youi. Conque nū'ū yø thūhmē'ū, hīndī unnā nt'ēdi rā ley ngue to bi zā dá zi, hīnda hōndyø mmācja yø ts'i'ū yø thūhmē t'ūspābi Oja. ²⁷ A nūyá, nu'a te bi 'yøtya mā xādigā, uāngui Oja bá sānnī bá nja rā pa ngue rā ts'āya para ngue dī dīnnā nho yø ja'ī. Hīngue masque bi zān'Oja rā pa ngue rā ts'āya ngue dī m'mūmman'ū yø ja'ī. ²⁸ Janāngue rā N'yohū bí 'yē māhēts'ī, ja rá ts'edi ngue nu'a go dá zānnī, gue'a dī nja'mø rā pa ngue rā ts'āya'a.

3

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohū xi 'yotrā' yē.

¹ Man'na rā pa p'ūya, māhōmbi map'ū ja rā nija rā Jesús. Nūp'ū ja rā nija, mī 'būp'ū n'na rā n'yohū xi 'yotrā' yē. ² Yø fariseo p'ūya, tōjtho te øtra Jesús. I nne dá nu 'mø ngue dī n'øthe 'mø rā pa ngue rā ts'āya, para ngue dá zāp'ū dī yapī, dá 'yēmbi ngue hīngui supra ley. ³ Pē rā Jesús bi 'yēmbra n'yohū xi 'yotrā' yē:

—Bá nāngui n'yø, gā 'bācua māde —bi 'yēmbi.

⁴ Ya njuantho bi zohyø fariseo p'ūya, bi 'yēmbi:

—¿Te 'bē'a mā hyā mmāmp'ū ja rā ley ja ngue gā øthū 'mø rā pa ngue rā ts'āya? ¿Gā øthū rā nho, ogue rā n'ū? ¿Dā t'øthe rā ja'ī 'mø xan'ū, ogue dī njapi dá dū?

Nu'ū ts'o p'ūya, hīnte gā ndātho. ⁵ Rā Jesús bi hyēti gātho yø ja'ī 'būp'ū, pē dī nēqui ngue mbøcūē. Pē tū rá mmūi ngue māndø nnaixītho yø mmūi yø ja'ī. Bi 'yēmbra n'yohū mī'ū p'ūya:

—Dami majni 'ye ya —bi 'yɛmbi.

Ra n'yohu p'uya bi macrá 'ye, pe 'bexpi zä rá 'ye mi'ua. ⁶ Mi zä mi nu yø fariseo ngue bi n'øthe ra Jesús, bi ma p'uya. Bi 'yøtra junta. 'Dap'ua bi mpetihua yø ja'i ra Herodes, bi zänni ha di japi da hyo ra Jesús.

Ra Jesús mahombi 'yøthe xangu yø därquɛhi.

⁷⁻⁸ Ra Jesús bi mɛ yø xädi, i map'ua ja ra nenzabi Galilea. Pe xandøngu yø ja'i bi denni, porque øhyø ja'i ngue øtyø milagro ra Jesús. Nuya yø ja'i ya, yø mmøngu 'da p'ua ja ra häi Galilea, yø mmøngu 'da p'ua ja ra hnini Jerusalén, yø mmøngu 'da p'ua ja ra häi Judea, yø mmøngu 'da p'ua ja ra häi Idumea, yø mmøngu 'da p'ua man'na nguadi ra dathe Jordán, xangu mi'da yø hnini ja'ua yø häi ha ja ra hnini Tiro 'nɛhra hnini Sidón, gä ja bi 'yɛp'ua yø ja'i. ⁹⁻¹⁰ Xangu yø därquɛhi bi zøp'ua mi 'bähra Jesús. Gä bi 'yøthe, asta di ntøtyø ja'i ngue nne da zømp'ua 'bähra Jesús. Porque høntho da därpa rá he ra Jesús, 'bexi sä ha hɛmbyø ja'i. Janangue bi xihyø xädi ra Jesús ngue di nsä n'na ra barco, ja da yarbua. Porque hinga mbɛnnbu ngue ni mantho di mpeti mi'da yø ja'i. ¹¹ Xquet'a 'bap'ua 'da yø ja'i ngue n'youi yø ts'onthi. Nu'mø bi guarbua 'bähra Jesús, ra ts'onthi di japra ja'i ngue ndantyøhmua. 'Nɛ di japi ngue nts'edi ga ya ra ja'i, i ɛna:

—Gue'e rá Ts'ant'ua'i Oja —i ɛmbi.

¹² Pe ra Jesús janjuani ngue di hejpi ngue hinda ma te'o.

Ra Jesús bi 'yɛxi 'dema yoho yø xädi.

¹³ M'mefa p'uya, bi map'ua bi ja n'na ra nyuni ra Jesús. Bi zonhni hangui bi neprá mmui da zofo ngue bi map'ua 'bui. ¹⁴ Ja bi zijpu 'dɛ'ma yonc'ɛi yø xädi, bi 'yɛts'i ngue 'dap'ua di n'youi. Guehya da menhni di map'ua ja yø hnini ngue da xihyø ja'i rá hya Oja. ¹⁵ Bi unna ts'edi ngue da zä da 'yøthe yø därquɛhi, 'nɛ da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. ¹⁶ Ja ua yø thuhu ya 'dɛ'ma yonc'ɛi bi thanhni: ra Simu nuna i nhuta m'mefa ngue i Bedu, ¹⁷ ra Jacobo, 'nɛhra Xuua guehya yø ts'ant'ua ra Zebedeo ya, 'nɛ guehya i hutra Jesús ngue ra Boanerges porque nuna ra hya na, i nne da ma ngue ya manzaqui, ɛntho ra ngäni 'mø ya, ¹⁸ ra Andre, ra Lipe, ra Bartolomé, ra Mateo, ra Toma, ra Jacobo nuna rá ts'ant'ua ra Alfeo, ra Tadeo, 'nɛhna man'na ra Simu yø n'yohu yø ja'i n'youi ra partido ngue ra cananista, ¹⁹ ra Judas Iscariote nuna bi dä ra Jesús.

'Nu'ua yø mɛni ra Jesús bi ma ngue da sijpu ha 'bøhyø ja'i.

Nuna ra Jesús, mi juadi bi 'yɛxyø n'yohu ja ngue da mɛp'ua di ma, i ma rá ngu p'uya, 'dap'ua ni 'yo. ²⁰ Mi zønná ngu p'uya, mahombi mpeti xandøngu yø ja'i, asta xinga mbongui ra ora da ziui ra hmɛ yø xädi ra Jesús. ²¹ Mi 'yøhyø mɛni'a te øtra Jesús, bi ma p'uya ngue xtábá nzijpu ha 'bøhyø ja'i. I ɛna:

—Hantho suhrá nloco'a —ɛnyø mɛni.

Nu'ua yø xännbate ngue ra ley ɛmbi ngue ra zithu fäts'i te øtra Jesús.

²² Nu'a ga mmanyø ja'i te øtra Jesús, nu'ua yø xännbate ngue ra ley xpí 'yɛ'a Jerusalén, bi 'yɛn'ua p'uya:

—Nuna ra n'yohu na, ra zithu n'youi na. Porque nu'a ra zithu rá hmua yø ts'onthi, gue'a di hatra ts'edi'a ngue sä øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

²³ Janangue nu'mø mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Guí pahmu ngue nu'ua yø ts'onthi n'youi yø ja'i, gue'ua yø mɛfi ra zithu'ua. Pe hinda ne ra zithu di hejpasɛ yø mɛfi. ²⁴ Xip'ua ha di manda n'na ra dast'abi, nu'mø di ndunhyø ja'i, hinjam'mø da zä da zehyø hya. ²⁵ Xip'ua ja n'na ra ngu ya, nu'mø di nsase yø ja'i 'bap'ua, da 'yɛhra pa di n'ueɛni. ²⁶ Njarbutho na ra hya dí xi'ahu ya. Xi'mø ngue di hejpasɛ yø mɛfi ra zithu, ya rá 'befise di ts'onj. ²⁷ Xi n'na ra n'yohu xanzaqui, 'bu'ambo rá ngu, hinda zä to da yut'ambo rá ngu ngue da jupji te pets'i. Nu'mø da thutra mmɛnnigu, gue'mø da zä to da yut'ambo 'mø. Di njadä p'uya, dí tut'ä ra zithu di manda yø ts'onthi, janangue sä dí øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. ²⁸ A nuyá, dami pahmu ngue majuanj na ra hya ja

ua, ngue nu'a te gäma ts'oqui øtyø ja'i, da gue'a te gäma hya man'ua ga ya yø ja'i, da zä di mpunnbi. ²⁹ Pe nu ra ja'i da nømman'ua ra Espiritu Santo, ya hindi punnba Oja.

³⁰ Nguna ra nya bi manna Jesús, porque embyø ja'i ngue ra zithu fäts'i te øtra Jesús.

Bi manna Jesús ndana gue'a da bõni ngue da 'yøt'e tengutho 'mø drá mēni.

³¹ Nu'a ra ora'a p'uya, nuna ra Jesús bi zøhrá mamá 'nēhyø n'yohu 'bäp'ua thi. Bi manda bá ts'o ra Jesús ngue di nyai. ³² Xangu yø ja'i di mäspu 'buhra Jesús. Bi t'embuya:

—Ni mamá 'nē ni n'yohu 'bäcua thi, i nzo'i ngue gui nyai 'na —bi t'embu.

³³ Mi dahra Jesús, bi 'yenthø:

—Ma ga xi'ahu ndana ma mamá, ndana ma n'yohu —bi 'yēna.

³⁴ Bi hyetyø ja'i di mäspu 'bui, bi 'yembuya:

—'Bucua ya yø ja'i di nnøpe ngue ma mamá, di nnøpe ngue ma n'yohu. ³⁵ Porque nuya yø ja'i di ho da 'yørpabi rá pähä Oja, guehya enthø ma mamá ya, oque ma n'yohu ya, oque ma nju.

4

Ra Jesús i hyejpa ra hya n'na ra momhmudä.

¹ Man'na ndi p'uya, nup'ua ja ra nenzabi Galilea, bi xännba ra hya yø ja'i ra Jesús. Pe mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'ua ha 'bui. Janangue bi yurbu ja n'na ra barco ja bá mip'ua. Bi zoquits'ua ra nenzabi, i ma mbo ra dehe. Gätho yø ja'i 'bu'a nenzabi. ² Xangu yø hya bi xännba yø ja'i, honi te gui hyejpa yø hya xifi. Nguna n'na ra hya bi hyequi, bi 'yembyø ja'i:

³ —Dami 'yørpahu ra güenda xandønho ya yø hya ga xi'ahu ya. N'na ra n'yohu bi ma da ponna trigo. ⁴ Nup'ua bi thogui ngue ponyø hmudä, bi zop'ua ja ra 'yu 'da yø hmudä. Bi map'ua yø ts'int's'ua ngue bi za yø hmudä. ⁵ Mi'da yø hmudä bi moni, bi zop'ua hingui pidi ra häi ngue o ra do. Guehya yø hmudä n'nahmantho bi bøts'e ngue hingui pidi ra häi p'ua bi zo. ⁶ Hinga ya mbo pa yø 'yu. Nu'mø bá pøxra hyadi, bi 'yuhyø hmudä ya xi bøts'e. ⁷ Mi'da yø hmudä bi zop'ua ja yø 'uini. Mi nte yø 'uini p'uya, bi ts'onnyø hmudä ngue bi hyøt'ambo. Ya himbi nja yø hmudä. ⁸ Mi'da yø hmudä bi zop'ua ja ra hoga häi. Nu'mø mi bøts'e, mazihotho gui nequi. Mi nja p'uya, 'däte ma'det'a bi bõni ngue n'na mhmudä. Mi'da p'uya, hyate bi bõni ngue n'na mhmudä. Mi'da p'uya, n'na ciento bi bõni. ⁹ A nuyä, di nja ni gu ngue gui 'yøhmua na ra hya dí mmangä ya —bi 'yēna Jesús.

Ra Jesús bi ma hanja ngue honi te gui hyejpa ra hya xihyø ja'i.

¹⁰ Ya 'yo pa gätho yø ja'i p'uya. Nu'ua 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús bi guarbu 'bäi, da guehyø ja'i nu'ua tobe 'burpu bi guat'i. Bi 'yännbua te ga mbønya yø hya xi hyequi. ¹¹ Ra Jesús bi 'yembu:

—Nuya yø hya hingui fadi ha di manda Oja yø ja'i, i nne Oja ngue da dinni mmuihu hanja ya yø hya ya. Pe nu'ua mi'da yø ja'i, guehya dí honi te dadi hyejpa yø hya dí xifi. ¹² Nu te gä nnu ya yø ja'i ya, enthø 'mø hinte bi nu. Nuya yø hya øde dí mmangä, enthø 'mø hin tema hya bi 'yøde. Gue'a di siguetho ra nts'o ga 'yo'a. Oja p'uya, ya hindi punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Ra Jesús bi ma te ni bønua yø hya bi hyejpa ra momhmudä.

¹³ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i yai:

—Xquet'a 'nē'ahu hingui pahmu te ni bønua yø hya dadi hycä 'mø. ¿Pe Hague gdä japi da dinni mmuihu te ni bønua yø hya ga hycä mahøn'a 'mø? ¹⁴ Nuna ra momhmudä dí mmangä, guehna ra ja'i pap'ua 'buhyø ja'i ngue bi mmambrá hya Oja na. ¹⁵ Nuya yø ja'i ngue høntho bi 'yøhra hya, guehya gui nhyejpi ngue ra nen'yu p'ua bi zo yø hmudä ya. Høntho juadi bi 'yøhra hya, bi map'ua ra zithu, bi japi bi pumbeni ra hya xi 'yøde. ¹⁶ Mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra häi hingui pidi ngue mi o ra do p'ua bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya yø ja'i, janjuani di johya ngue bi nu manho. ¹⁷ Guehya yø ja'i himbi bent'i xanho ra hya ya. Zits'utho honi ha di hyep'ua ra hya. Nu'mø bi ts'ui ngue ra hya ēc'ei, 'bexi cohyø mmui. ¹⁸ Mi'da yø ja'i p'uya, gui nhyejpabi ra häi ngue ja yø 'uini p'ua bi zo yø hmudä.

Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya. ¹⁹ Pe nu'a te yø befi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'befi ni ma yø mmui yø ja'i. Di ja ndummui honi ha di mmemmeti. Hinga ngut'a te gä sänni da 'yøt'e. Ya hin tema nhotho bi 'yørpabi na ra hya bi 'yøde. ²⁰ Pe mi'da yø ja'i gui nhyejpa ra hoga häi p'u bi zo yø hmudä. Nu'mø mi 'yøhra hoga 'da'yo hya, bi nu manho. Bi 'yørpabi ra nho na ra hya bi 'yøde. Pe 'ba i'da yø ja'i ngue mathogutho bi 'yørpabi ra nho ra hya bi 'yøde.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra nyot'i.

²¹ Mahombi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Xi'mø ngue ha ra nyot'i n'na ra ja'i, nu'a ra nyot'i ha, hinda gombu ja ra huada. 'Ne hinda hyøt'a 'bit'ots'i. Sinoque da hyøxpü ja ra nthøxanyot'i n'namhma di yot'i xanho mbo ra ngu. ²² Njarbutho ya yø hya hinguí fadi hanja ya. Zi yohotho yø ja'i tinyø mmui hanja ra hya. Pe da 'yøhra pa ngue gätho yø ja'i da badi hanja ra hya. ²³ Di nja ni gu ngue gui 'yøhmü ya yø hya dí mmangä.

²⁴ Mahombi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Dami 'yēt'ammuihu teni bønua yø hya dí mmangä. Nu'mø gui 'yørpahü masu ya yø hya ya, da dinni mmuihu xanho hanja ra hya. ²⁵ A nu ra ja'i da dini xanho rá mmui hanja ra hya, da máx Oja ngue man'na di bahra hya. Pe nu ra ja'i hinguí nne da 'yørpabi masu ra hya dí mma, nu'a zits'u ra hya padi, da thannbi.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra hmudä 'mø bi thuhu.

²⁶ Ra Jesús bi 'yena:

—Nuya yø ja'i di manda Oja, gui nhyejpi tengutho 'mø bi thu'a n'na ra hmudä. ²⁷ Nu ra ja'i bi duhra hmudä, di sigue di mpetho mente 'danyø pa brá o häi ra hmudä, sär'mø da bogui, da böxpüya. Pe nuna ra ja'i bi duhra hmudä, hinguí padi hanja ngue bá te ra hmudä. ²⁸ Porque ra häi øt'e ngue da bohra hmudä, da bøts'e, di ndaxi, da 'yot'i. ²⁹ Nu'mø bi 'yot'i, da soqui.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na mhmudä ra mostasa.

³⁰ Mahombi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Mahonga hycä man'na ra hya ya. Ma ga xän'nahü ha di njap'u di nxandyø ja'i da zo rá 'ye Oja ya. ³¹ Nup'u rá müdi, tengutho n'na zihmudä ra mostasa, ngue man'na zitchu ngue gätho mi'da yø hmudä ja ua ja ra ximhäi. ³² Pe nu'mø bi ma nthuhu na ra hmudä na, man'na tate ra dat'o ngue gätho mi'da yø c'ani i ja. Nup'u ja yø 'yet'o, ja ørbu yø 'bafi yø ts'int's'u.

³³ Xangu yø hya bi hycra Jesús. I honnbi ndana ra hya da dini xanho p'u ja yø mmui yø ja'i, gue'a xännbabi'a. ³⁴ Nu'mø yasëui yø xädi p'üya, i xifi te ga mbønuyø hya di hyequi. Pe nu'mø gue'u mi'da yø ja'i xännbabi ra hya, guehya honi te gui hycpa yø hya xännbabi ya.

Ra Jesús bi säyabi ra ndahi conyø funthe.

³⁵ Mi dhra nde'a ra pa'a, bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—A nuyá, ma ga 'dasu ra zabi gdá mähä man'na nguadi.

³⁶ Nu'u yø xädi ra Jesús, mi juadi bi 'yøhyø ja'i, bi yurbu ja ra barco mi o ra Jesús, bi ma. Bi mähä mi'da yø barco mi jap'u. ³⁷ Nup'u ja ra zabi, bi nanga n'na ra ndate ndahi. Nu'u yø funthe nangui, so mbo ra barco. Janangue ya nne da thuntra barco ngue'a ga nhyu. ³⁸ Pe ra Jesús mambi oxpü ja n'na ra nhudi jap'u ja rá xutha ra barco ngue aha. Nu'u yø xädi p'üya, bá äp'u bi aha, bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, ya ga tuhü. Nu'a'i p'üya, guí atho —bi 'yembi.

³⁹ Mi nangra Jesús, bi hejpabi ra ndahi 'nøhyø funthe. Bi xifi ngue di nsäya. 'Bexque'a ra ora'a p'üya, gä bi nsäya. ⁴⁰ Pe ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—¿Hanja ngue guí suhu? ¿Ua hinguí øc'ei ngue ga faxahu? —bi 'yembi.

⁴¹ Mi nu yø xädi ra Jesús ngue te bi 'yøt'e, bi ntinnbutho yø ts'u mi ja. Di n'yembi n'na ngu n'na p'üya:

—¿Te'o ni n'yohu na n'yo? Asta ra ndahi 'nēhra dehe ec'ei 'mø bi zofo —di n'yēmbi.

5

Rā Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi.

¹ Mi zøm man'na nguadi ra zabi, ja ra häi ni hu ngue Gadara. ²⁻³ Høntho bi bømp'u ja ra barco ra Jesús, ya xpā ep'u n'na ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi. Nuna ra n'yohu na, mi nnøpa ngu p'u ja yø n'o yø ánima. Madague'a nthat'i conyø cadena, pe xejtho. Janangue ya hinjongui sä da zammī. ⁴ Xangu yø nnidi ngue nthat'i yø 'ye 'nēhyø gua conyø cadena. Pe xejtho, hingui hät'i da zammī. ⁵ Ra pa ra xui 'yo dapo, bi 'yop'u ha o yø ánima, i mafi haru ni ma. 'Nē xa nguahyø nsä'mi rá do'yo ngue di nte yø do. ⁶ Yap'utho mambá ehē, pe mi hyandra Jesús. Bi ntih i ndantyøhmū p'u 'bäi. ⁷ Ra ndøts'edi i zofo, bi 'yēmbi:

—Ague Jesús, rá Ts'unt'u'i Oja nuna jase rá ts'edi, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bui? Nguet'Oja'i, 'yo gadi ungui.

⁸ Nguna ra hya bi manna n'yohu, porque ya xi xihra ts'onthi ra Jesús ngue da hyep'u ra n'yohu n'youi. ⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—¿Teni hu'i?

Rā n'yohu p'uya bi 'yēna:

—Nná hugä ngue yø mmundotho gähe, porque xangugähe —bi 'yēmbi.

¹⁰ Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi xihra Jesús ngue nup'u mi 'bui, hinga yap'utho da menhni. ¹¹ Ja mi 'yorbutho n'na 'bui yø ts'adi, mā'yoni p'u bí ja ra nguani. ¹² Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—Damī 'dacje ra nt'edi ga cāt'ähe p'u ja yø mmui yø ts'adi bí 'yo nu —bi 'yēmbi.

¹³ Rā Jesús bi unna nt'edi yø ts'onthi ngue ja i map'u. Janangue bi hyep'u ra n'yohu mi n'youi, bi ma, i ncurbu ja yø mmui yø ts'adi p'uya. Nu'u yø ts'adi mi jua'i yo mahuahī. Bi gu ra 'dih yø ts'adi p'uya, bi nhyorbū ja ra zabi. Gä ja bi jarbu ra dehe.

¹⁴ Nu'u mi fähyø ts'adi p'uya, bi nsu 'mø mi nu te bi nja. N'na 'dihitho bi map'u bí ja ra hnini ngue bá ma te bi nja. Da gue'u yø ja'i 'da'a n'nanni bí 'bui, gä bá xifi. Mi 'yøhyø ja'i'a te bi nja, mandøngu dyø ja'i bá ehē da nu. ¹⁵ Mi zønyø ja'i p'u 'buhra Jesús, 'dap'u 'buhmi'a ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. Ya hinte di ja, ya he ra ulu, ya xi dits'i. Pe bi zu yø ja'i'a te xi nja. ¹⁶ Nuya yø ja'i xi nuse'a te xi thohra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi, 'nē'a te xi thohyø ts'adi, gä xihyø ja'i nuya ja søhø. ¹⁷ Yø ja'i p'uya, bi xihra Jesús ngue da ma.

¹⁸ Janangue mahømbi yurbū ja ra barco ra Jesús ngue da ma. Nu'a ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi, bi xihra Jesús ngue xtā mmep'u ni ma. ¹⁹ Pe himbi neprā Jesús, sinoque bi 'yēmbi:

—Man'na xanho ni ma ni ngu. Damī xihni menī te dá øt'a'i. Xihni amigo. Damī xifi ha bi nja ngue bi huēc'a'i Oja bi 'yøthe'i —bi 'yēmbi.

²⁰ Bi ma ra n'yohu p'uya, bi n'yo gätho p'u ja yø hnini Decápolis, xifi gätho yø ja'i te xi 'yørpabi ra Jesús. Nu to gä bi 'yøde te xi 'yøtra Jesús, gä di 'yøtho.

Rā Jairo bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

²¹ Mi zømman'na nguadi ra zabi ra Jesús, xandøngu yø ja'i hømbi mpeti. ²² Bi zø'a n'na ra n'yohu 'bet'o ngue di manda p'u ja ra nija p'uya, ni hu ngue ra Jairo. Bi ndantyøhmū p'u 'bähra Jesús. ²³ Janjuani ngue aprā mate, bi 'yēmbi:

—Nugä nnä ehē ga xi'i ngue mā t'ixu dí si, ya pa man'u, ya ja ngue da dū. Xi'mø gui 'yørca ra mate ga mme, gui japni 'ye p'u ja rá do'yo, janangue da zä ra n'u hēmbi.

²⁴ Nuna ra Jesús bi me na ra n'yohu bi zits'i. Xangu mi'da yø ja'i bi denni asta di ntørbū ja ra 'yu.

²⁵ Nu'u yø ja'i ni denna Jesús, n'youi p'u n'na ra xisu ngue ya n'nē'ma yonjeya mi hēmbra m'mäcji. ²⁶ Nuna ra xisu madī hyēnni, xandøngu rá menyu xi uni ngue honyø 'yøthe da 'yøthe. Ya xi uni gätho'a te mi pets'i, porque nne ngue da zä te hēmbi. Pe hin'i zä'a ngue madī n'yøthe. Sinoque man'na manī ma man'u. ²⁷⁻²⁸ Mi zä mi 'yøhna ra xisu ngue øtyø milagro ra Jesús, bi 'yēnna xisu p'uya: “Nu'mø ga thärpabi rá he ra Jesús, da

zāgui”, bi 'yɛnā. Janangue bi nthinnbū ha mma yø ja'i p'uya, asta gue'mø mi guatra Jesús ngue bi dārpa rá he. ²⁹ Ngu'i dārpa rá he p'uya, 'bexpi nsāya rā ji, bi zā rā n'ū mi hɛmbra xisu. ³⁰ Mi bāhra Jesús ngue bi zā n'na nc'ei conná ts'edi, bi m'mā p'uya ngue hɛtyø ja'i. Bi 'yɛmbi:

—¿Te'o bi dārcagui mā he? —bi 'yɛmbyø ja'i.

³¹ Bi 'yɛm'mø mi dahyø xādi rā Jesús:

—Guí ānni to bi dāt'a nī he. Conque guí nnu ngue xāndøngu yø ja'i di ntøt'ua nnā mähā —bi 'yɛmbi.

³² Pɛ rā Jesús bi sigue di za di hɛti yø ja'i, ngue nne dā badi te'o bi dādi. ³³ Nu'a rā xisu p'uya, ya padī te xi 'yøt'e, mmap'ū p'uya nī huaqui ngue su. Bi ndantyøhmu p'ū 'bāhra Jesús. Bi xi'a njuani ngue xi dārpa bi rá he. ³⁴ Nuna rā Jesús bi 'yɛmbi:

—Ague t'ixu, ya bi zā'i ngue gā 'yɛc'ei ngue di zā'i comma ts'edigā. Nī ma ya, dā hyu nī mmui ngue bi zā'i —bi 'yɛmbi.

³⁵ Nuna rā Jesús, mēnte yai rā xisu mađi hyenni, bi zø hman'na nc'ei bá nɛxpə ja rá ngu rā Jairo, bi 'yɛmbra Jairo:

—Ya bi du nī t'ixu n'yø, 'yoni mantho gui sixra xānnbāte —bi 'yɛmbi.

³⁶ Nuna rā hyā bi sihra Jairo, bi 'yøhra Jesús, pɛ hinguī ørpatho masu. Sinoque bi 'yɛmbra Jairo:

—'Yo sā guí su'a si'i ngue bi du nī t'ixu. Sinoque dami 'yɛc'eigui ngue dā zā gā fāxā'i —bi 'yɛmbi.

³⁷ Ya hīmbi nepe xtā thogui gātho yø ja'i. Sinoque høndra Bēdu bi zits'i, co 'nɛhya yonc'ei di n'yohū, rā Xuua 'nɛhra Jacobo. ³⁸ Mi zømp'ū ja rá ngu rā Jairo p'uya, ya zonyø ja'i, tār'man'ū yø mmui ngue ya xi du rā hmute. ³⁹ Pɛ ngu'i zønna Jesús, bi yut'ambo, bi 'yɛmbyø ja'i:

—¿Te 'bɛ'a guí øthū ua gadi yānnihū? 'Yoni mantho gui zomhmū. Nuna rā hmute hinguī tu nā, i atho nā.

⁴⁰ Pɛ nuya yø ja'i yai rā Jesús, i thenthø, porque padī ngue ya xi du rā hmute. Mi bøn'athi gātho yø ja'i p'uya, rā Jesús bi thop'ū brā 'benna hmute. Nī n'yoi rá papá rā hmute 'nɛhrá mamá. Co 'nɛ'ū yø xādi nī n'yoi. ⁴¹ Rā Jesús bi bennbā rá 'yɛ rā hmute xi du, bi 'yɛmbi:

—Talita cumi —bi 'yɛmbi.

Nuna rā hyā nā p'uya, i nne dā mā ngue ɛnā: “Ague grā hmute, dí xi'i, dami nanguī”.

⁴² Høntho bi manna rā hyā nā p'uya, 'bexpi nangra hmute, bi n'yo. Rā hmute p'uya, ya 'dɛ'mā yonjeya mi 'bui. Nuya bi nup'ū bi bennate rā hmute, di 'yøtho. ⁴³ Pɛ rā Jesús ɛmmēi di hejpa yø ja'i ngue hīnjonda mā te bi 'yøt'e. Bi mānda p'uya ngue di t'unna hme dā zi rā hmute.

6

Nu'ū yø mmɛnguhū rā Jesús hinguī ɛc'ei te øt'e.

¹ Mambā ɛp'ū ja rá ngu rā Jairo rā Jesús, i map'ū ja rá häi bá nte, bi mɛ yø xādi. ² Nu'mø rā pa sāya yø ja'i p'uya, pap'ū ja rā nija rā Jesús, ngue bi xānnbabi rā hyā yø ja'i. Xangu yø ja'i øxra hyā bi mā. Pɛ gā di 'yødyø ja'i hanja'a rā hyā øde, di n'yɛmbi:

—¿Harū go bá hā'a rā hyā xānnbāte nā rā n'yohū ya ua? ¿Hague go gā mba'a rā hyā padī? ¿Hague gā nzā øtyø milagro? ³ Conque guehna rā yaxi rá ts'unt'ū rā Maya nā. Yø n'yohū p'uya, guehna rā Jacobo, 'nɛhra José, 'nɛhra Judas, 'nɛhra Simu. Yø nju p'uya, gā 'dadua rā hīnī dí 'būhmū.

Janangue ɛmbyø ja'i ngue to bi zā man'yohū nā rā Jesús. Hinguī ørpatho masu yø ja'i rā hyā xifi. ⁴ Pɛ bi 'yɛmbyø ja'i rā Jesús:

—Gātho yø pøngahya Oja n'nanni nī 'yɛhɛ, gā hnu mānsu. Pɛ nu'ū yø mmɛnguhū yø pøngahya, hinguī nnu mānsu. Nī xinga gue'ū to 'bup'ū ja rá ngu rā pøngahya di nnu mānsu.

⁵ Ja bi njap'u ngue himbi zä xta 'yøt'e xangu yø milagro ra Jesús. Høndi zi hangutho yø därkehi bi japrä 'ye ngue bi 'yøthe. ⁶ Di 'yødra Jesús hanja ngue hingui εc'ei yø mmengui.

Nu'u 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi 'yet'i ngue da xännba ra hya yø ja'i.

Mi bömp'u ja ra hnini mi 'buhra Jesús, bi ma bá n'yop'u ja yø hnini, manyarbu i ma ngue xännba ra hya yø ja'i. ⁷ Nuya 'de'ma yoho yø xädi ya xi huanhni, bi zofu ngue da mennba ja yø hnini. Bi xifi ngue yø yonc'ei p'u da ma. Bi unna ts'edi ngue da 'yøthe yø ja'i n'yoi yø ts'onthi. ⁸ Bi xi p'uya, ngue hin teni buxa da gats'i. 'Nε hin tema thuhme da hyats'i. 'Nε hin tema menyü da hyats'i. Sinoque høndra tōhō da hyats'i. ⁹ Bi xifi ngue da guxyø thixfani 'nε hinda gaxrá mponi. ¹⁰ Bi sigue bi 'yεmbi:

—Nu'mø gá søhmü p'u ja n'na ra hnini, nu'mø to da zixahü rá ngu ngue di säya'ahü, ja m'mühmü p'u ja ra ngu di n'na'ahü ra ts'äya, asta gue'mø guá εhmü. ¹¹ Nup'u ja n'na ra hnini gui søhmü, 'nε hinda n'na'ahü ra ts'äya, oque hijnonda 'yøt'ahü masu, dami thogui, gdi mähä n'nanni ra hnini. Pe dami huamhüra fonthäi di n'yoi ni mbonguahü, gue'a ra hmeya'a ngue ya da thep'u ya yø ja'i himbi 'yøt'ahü masu.

¹² Nu'u yø xädi ra Jesús bi ma bá n'yop'u ja yø hnini. I xihyø ja'i ngue da hycp'u ra nts'o ga 'yo. ¹³ Xangu yø nnidi bi 'yøthe yø ja'i n'yoi yø ts'onthi. Nu'mø bi gospabi ra aceite yø därkehi, 'bexi sä ha hεmbi.

Ra Herodes εmbi ngue nuna ra Jesús, gue'a ra Xuua mi øtra nxixya.

¹⁴ Nuna ra dast'abi Herodes mi 'yøde te manyø ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. Bi 'yεmp'uya:

—Nugä dí εna ngue xpí bεnnate'a ra Xuua mi øtra nxixya. Janangue sä øtyø milagro —bi 'yεna.

¹⁵ Mi'da yø ja'i p'uya bi 'yεna:

—Nuna ra n'yohü i hma, rá nzεgui guehna ra pøngahya Elías.

Pe mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yεna:

—Nugä dí εna ngue 'bui toni pøngahya Oja na.

¹⁶ Ra Herodes bi 'yεn'a p'uya:

—Pe nugä dí εna ngue gue'a ra Xuua mi øtra nxixya xpí bεnnate ya. Porque nuna ra Xuua, guehna dá mandagä bi thejpabi rá ya na.

Ja mmangua ya ha bi nja ngue bi du ra Xuua mi øtra nxixya.

¹⁷ Nu'mø yø pa xa thogui, bi manda ra Herodes ngue bi mbentra Xuua, bi dut'i conyø cadena bi got'a fädi. Bi üpi ngue nuna ra Xuua ya xi xihra Herodes ngue hingui ho di m'mühmi na rá 'bepo Herodías nuna mará xisu na rá n'yohü Lipe. ¹⁸ Nuna ra Xuua, xi 'yεmbra Herodes: "Hin'yu ra nt'edi gui m'mühmi ni 'bepo", xi 'yεmbi.

¹⁹ Mi 'yøhra xisu na ra hya mmanna Xuua, bi mbøcue ra xisu, i sühra Xuua ngue'a te ra hya bi ma. I nnepe ngue da tho ra Xuua. ²⁰ Pe ra Herodes hingui nne da hyo, porque nnu mansu na ra Xuua, 'nε parpi ngue ra hoga n'yohü. Nu'a te ra hya mi mmanna Xuua, ma di ho da 'yøde, pe mi yobεnitho ha ga 'yøde te gäma hya mmanna Xuua. ²¹ Pe nuna ra Herodías bi dini ha di japrä Xuua nuna sui. Mi zøhra pa bi nsännigo ra Herodes. Bi zonhyø mmist'abiui ngue bi 'yørpabi ra nts'ihme. Gätho yø hmü yø soldado, gä bi zofu. Nup'u ja ra häi Galilea, gätho'u yø ja'i hnu mansu p'u ja yø hnini, gä bi zofu. ²² Nuna rá t'ixu ra Herodías, bi yarbu 'buhyø ja'i xi petra Herodes ngue sännigo, bi mähra hnei p'uya. Ra Herodes co gätho yø ja'i bi ho te øtra hmute. Janangue bi 'yεmbra hmute ra Herodes: "Nu'mø tema cosa gui 'yäqui, nugä ga 'da'i", bi 'yεmbi. ²³ Ra Herodes bi 'yεxa ntestigo Oja ngue majuaní di unna hmute'a te gäma cosa da 'yäpi, madague'a di un made'a te gä pets'i. ²⁴ Ra hmute p'uya, hinga 'bexpi xifi te 'be'a nne da 'yäpi. Sinoque 'be bá äna mamá. Bi 'yεmbi: "Ague mamá, ¿teni 'be'a ga ädi?" Nu'a rá mamá ra hmute p'uya, bi 'yεmbi: "Dami 'yäpya ngue di 'da'i rá ya ra Xuua mi øtra nxixya", bi 'yεmbi. ²⁵ Nu'a ra hmute p'uya, bi mengui, i ma mbo, ngue bá εmbra dast'abi: "Nu'a rá ya ra Xuua mi øtra nxixya ya, dami 'daqui, di o n'na ra mohi", bi 'yεmbi.

²⁶ Mī zā mī 'yøde te 'be'a t'äpra dast'abi, mambi dudrā mmui. Pe ya xī mā ngue di unna hmute'a te da 'yāpi. Yø ja'i 'bup'u ha mī 'bui, gā xi 'yøde te xī mā. Bi mānda p'uya ngue bi t'unna hmute'a te ädi. ²⁷⁻²⁸ Bi 'yet'a n'na ra soldado da hejpa rá ya ra Xuua p'u ja ra fādi p'uya. Bā jāt'a n'na ra mohi, bi t'unna hmute. Rā hmute p'uya, bi dāprā mamá'a ra ya bi t'unni. ²⁹ Mī bahyø xādi ra Xuua ngue ya bi dū, bi ma bá hannba rá do'yo ra ánima ngue bi 'yāgui.

Rā Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihmε cut'a mahuahī mā'yohu.

³⁰ Mambá pengyø xādi ra Jesús ngue bá manna hya p'u ja yø hnini, bi dāpra güenda te xi 'yøt'e, bi dāpra güenda tema hya xī nxännbate. ³¹ Nu'u yø pa'u, ni ma ni 'yēhyø ja'i p'u 'buhra Jesús. Nuna ra Jesús co 'nēhyø xādi, ni xingra hmε da mbongui ra ora da zi. Janangue bi 'yεmbyø xādi:

—A nuyá, ma ga mmähä p'u hinjo'o yø ja'i ya, n'namhma ga nsayahz zits'u.

³² Bi yurbu ja n'na ra barco ra Jesús conyø xādi, i map'u hinjongui 'bui. ³³ Xangu yø ja'i bi nu 'mø mī ma ra barco, pe padī te'o ni op'u ja ra barco. Bi ma yø ja'i p'uya, nī n'yoguatho, bi denna nenzabi. Nup'u ja yø hnini thohyø ja'i, i ter'mi'da yø ja'i, mandøngurbu ni ma yø ja'i. M'met'o bi zonyø ja'i p'u ha ja ngue da zønna barco. ³⁴ Mī zøhra barco bá o ra Jesús, bi bōni. Pe ya mandøngu dyø ja'i 'bup'u. Bi huejpuya, porque yø ja'i 'bui tengutho yø de'yo 'mø hinjo'o to da mädi, njarbutho. Janangue ndø ya'atho ra ora bi xännbabi ra hya yø ja'i ra Jesús. ³⁵ Ya ni ma di nde p'uya, bi guatyø xādi ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ya bi nde, 'nε nuua dí 'buhmu ra dapo ua. ³⁶ Dami 'yēhyø ja'i, n'namhma da map'u bí ja yø hnini, da dānse ra hmε da zi.

³⁷ Bi 'yεmbyø xādi ra Jesús:

—Dami unhnu ra hmε da zi yø ja'i —bi 'yεmbi.

Nu'u yø xādi p'uya, bi 'yεmbi:

—¿Haru gue ga hahu'a yo ciento mā pa ra nzābi ngue ga tāmphu ra hmε da zi yø ja'i 'bucua? —bi 'yεmbi.

³⁸ Mahømbi 'yεmbyø xādi ra Jesús:

—Dami nu hangu yø thuhmε guí hahu.

Nu'u yø xādi p'uya, bi nu hangu yø thuhmε ha. Bi 'yεmbuya:

—Ja ua cut'a yø thuhmε 'nε yoho yø hua.

³⁹ Rā Jesús bi 'yεmbyø xādi yaui:

—Dami xihmu yø ja'i da micua ja ra 'batha. Da 'yøtyø zimundo p'u da mī.

⁴⁰ Bi mihyø ja'i p'uya ngue di nsihmε. Yø ciento nja'i p'u bi mī i'da, yø yote mā'det'a nja'i p'u bi mī i'da.

⁴¹ Rā Jesús bi hyan'u cut'a yø thuhmε 'nε'u yoho yø hua. Bi hyanma hets'i p'uya, bi ja mammadi Oja. Bi xenyø thuhmε p'uya, bi unyø xādi ngue di 'darpabi yø ja'i. Da guehyø hua bi dat'i. ⁴² Bi nsihmε xanho yø ja'i, gā bi nniya. ⁴³ Mī juate ra ts'ihmε yø ja'i p'uya, nu'u yø xādi ra Jesús bi peti 'de'mayo canasta yø thuhmε bi bongui. Xquet'a bi mes'yø hua bi bongui. ⁴⁴ Nu'u yø ja'i bi nsihmε'a ra ora'a, cut'a mahuahī mā'yohu bi nsihmε.

Nī 'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús.

⁴⁵ Mente ghyø ja'i ra Jesús, bi xihyø xādi ngue di m'met'o da 'yo ra barco, di ma man'na nguadi ra zabi ha bí ja ra hnini Betsaida. ⁴⁶ Mī juadi bi 'yēhyø ja'i ra Jesús, bi map'u bí ja ra nyuni ngue bá mat'Oja. ⁴⁷ Mī nxui p'uya, ya bí 'yo made ra zabi ra barco ni o yø xādi, pe ra Jesús bi 'buse p'u bí ja ra nyuni. ⁴⁸ Bi bahra Jesús ngue hangu pefi di 'yonna barco'u yø xādi, pe hingui sā da thogui, porque ra ndahī di cots'i. Mī zu'i hyu xudi p'uya, bi map'u bí 'buhyø xādi ra Jesús, nī 'yo maxøts'e ra dehe. Bi ne ngue xta nuits'i. ⁴⁹ Pe mī hyandyø xādi ngue mmap'u nī 'yo maxøts'e ra dehe. Nu'u yø xādi ra Jesús bi 'yεna ngue ra ndahī i nnu. Bi mührā mafi p'uya ngue su. ⁵⁰ Gā bi hyandi, pe gā bi nsu. Pe ra Jesús 'bexpi zofo, bi 'yεmbi:

—Go guecä, 'yoguí sūhu —bi 'yεmbi.

⁵¹ Mī yurbu ja rā barco mī o yø xādi rā Jesús, 'bexpi nsāya rā ndāhi. Mī nu yø xādi'a te bi 'yøt'e, man'natho bi nsu. ⁵² Madague'a xi nu yø xādi'u yø milagro xi 'yøtra Jesús, ngue bi xandyø thuhmε bi zi yø ja'i, pε hingui 'yo yø mmui te'o nā rā Jesús.

Nup'u ja rā häi Genesaret bi 'yøthe yø dārquēhi rā Jesús.

⁵³ Mī zøn'a nenthe ja rā häi Genesaret, bi dat'yø barco 'mø mī bōni. ⁵⁴ Høntho bi bōnna barco rā Jesús, 'bexpi bahyø ja'i mī 'bup'u ngue te'o. ⁵⁵ Bi ma yø ja'i p'uya, bi 'yonnbabi mī'da yø ja'i ngue da εhε. Xifi ngue da tu yø dārquēhi da oxyø fidi, da zøp'u 'buhra Jesús. ⁵⁶ Hōnnbu bi zā sōnna Jesús, sōmp'u ja yø hnini, sōmp'u ja yø ngunhui, hōnnbu ts'u hapu sōni, bi njūqui yø dārquēhi ngue 'bop'u ja yø caye, t'āpra mate rā Jesús squerangue rá nyani rá he da dārpabi yø dārquēhi. 'Be xi sā ha hēmbi.

7

Ja 'da yø costumbre xa nzänse yø ja'i hingui nnu manho rā Jesús.

¹ Nuya 'da yø fariseo 'nēhyø xännbate ngue rā ley ngue yø mmengu Jerusalén bi guarbu 'bāhra Jesús ngue di nyai. ² Bi mbøcue 'mø mī nu te øt'i'da yø xādi rā Jesús, ngue hingui xū'ye hante di nsihmε, ngue da mecra ts'oqui n'youi yø 'ye. ³ Nuya yø fariseo 'nε gātho mī'da yø judío, i øtyø costumbre xa nzānyø ndiua. Zant'a xū'ye hante di nsihmε. ⁴ Nu'mø bá pengā tāi xquet'a xū'ye, porque εnā ngue pecra ts'oqui ja yø 'ye. Xangu mī'da yø costumbre øt'e, xutyø ts'øye, xutyø mohi, pūnnbi da dātra häi. 'Nēhyø t'ots'i nts'ihmε pet'e. ⁵ Mī zā mī nūri te øtyø xādi rā Jesús ngue hingui øt'e tengutho ga 'yo, bi mbøcue p'uya, bi 'yørpa rā nt'änni rā Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ni xādi ngue festho rā hya bi zogahu yø ndiua? Porque hingui pecra ts'oqui ja yø 'ye, ngue di nxū'ye hante di nsihmε.

⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ni xirbu guí εnā ngue guí εc'εihū Oja. Go guí øthū nā rā hya bi 'yotra pøngahya Isaías ngue bi 'yēn'Oja: “Nuya yø ja'i 'bøcua, nu'mø bi nya, xøgue εnā majuanī ngue nnu mansugui. Pε himma juanī ngue yø mmui ga ndānnegui. ⁷ Ya hinte ni bøntho ngue thannegui yø ja'i. Nu te gāma hya xännbate, xangu yø hya xa nzänse ngue εmbi di manda Oja”, ngunā bi man'Oja. ⁸ Nu'ahū, guí festhohū yø hya di manda Oja ngue go gadi ja ndūmmui guí øthū yø costumbre bi zohyø ndiua. Porque xangu yø costumbre guí øthū, tengū yø ts'øye 'nēhyø mohi guí xūthū, pūnnbi da dātra häi.

⁹ Go xcá 'yēmhmū n'na nguadi ya yø hya di manda Oja ngue go guí øthū yø costumbre bi zohyø ndiua. ¹⁰ Nunā rā Moisés bi xihyø ja'i te 'be'a ja ngue da 'yøt'e, bi 'yēmbi: “Damī su ni papá, damī su ni mamá”. Bi xi man'na rā hya p'uya, bi 'yēmbi: “Nu rā ja'i da zanná papá, ogue da zanná mamá, i ja ngue di njapra castigo 'nε da tho”, bi 'yēmbi yø ja'i. ¹¹ Pε ya xcá xännbahū yø ja'i, ngue rā ja'i da zā da 'yēmbi papá ogue rá mamá: “Nugā papá, nugā mamá, ya hinda zā ga 'da'i te guí siui ya. Porque nu te gā dí pets'i, guehna Oja dadi unni”. ¹² Nu'mø ngunā rā hya bi manna ja'i p'uya, ya hin gadi japhū di jammansu rá papá ogue rá mamá rā ja'i. ¹³ Xangu mī'da yø hya jap'u hingui øthū, tengutho ya yø hya dí xi'ahū ya. Nu'mø ngunā guí øthū p'uya, ya guí øthū ngue hinte di muui ya yø hya di manda Oja p'uya, ngue guí εhmū go ja ts'editho guí 'yøthū ya yø costumbre bi zohyø ndiua.

Nu te si rā ja'i hinga gue'a di ts'onnbā rá n'yomfēni rā ja'i'a.

¹⁴ Bi zonhyø ja'i rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Damī 'yøhmū xanho ya yø hya ga mmangā ya. Damī 'yēt'ammuihū. ¹⁵ Nu rā ja'i øtra ts'oqui, hinga gue'a te si rā ja'i ga 'yøtra ts'oqui. Nu'a ga 'yøtra ts'oqui rā ja'i, gue'a rā ts'omhya pōnnā ne rā ja'i'a. ¹⁶ Di nja ni gu ngue guí 'yøhmū nā rā hya dí mmangā ya —bi 'yēmbi.

¹⁷ Mī ma yø ja'i p'uya, bi zop'u rā Jesús. Nunā rā Jesús bi map'u ja rā ngu sāya. Nuya yø xādi p'uya, bi 'yāpi ngue da xifi te ga mbønya yø hya ja juadi bi mā. ¹⁸ Rā Jesús bi 'yēmbi yø xādi:

—¿Ua xquet'a hinguí tinní mmũihũ hanja ya yø hya dí mmangä 'mø? ¿Ua hinguí pahmũ na ra hya dá mangä ngue nu te si ra ja'i, hinga gue'a ra ts'oqui'a? ¹⁹ Porque nu'a te gä si ra ja'i, hĩndĩ nuansui rá n'yomfeni ra ja'i'a, sinoque rá mmũi ra ja'i ni ma'a te si, pɛ pigui te si ra ja'i.

Ngue nguna ra hya bi manna Jesús, di nequi xanho ngue nu'a te gä si ra ja'i, bi 'yøt'e ngue gä xanho ngue da ts'i. ²⁰ Ra Jesús bi sigue bi 'yɛmbyø ja'i:

—Nu ra ja'i ngue øtra ts'oqui, mbo rá n'yomfeni ní 'yɛhra ts'oqui. ²¹ Porque mbo rá n'yomfeni ra ja'i bi mĩhra ts'o n'yomfeni, tengu ra n'yots'om'mäi, ra nthote, ²² ra mfɛ, ra nts'o, ra fehni, ra 'yøt'its'oqui, ra zeya, ra zate, ra n'yɛts'i, ra m'memmũi, da gue'a so rá mmũi ngue da hyannba rá mmeti rá mmic'ɛiui. ²³ Gátho ya yø nts'o ya, mbo rá n'yomfeni ra ja'i ní 'yɛhɛ. Guehya di ts'onna ja'i ya.

Nu'a n'na ra xisu hĩngra judío bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da mäts'i.

²⁴ Mĩ bømp'ũ mi 'bũhra Jesús, i map'ũ ja n'na ra häi ja ra hnini Tiro connã hnini Sidón. Nup'ũ ja ra ngu bi nsäya, hĩngui nnepe to xtã mbadi ngue 'bũp'ũ. Pɛ hĩmbi zã bi n'yanĩ.

²⁵ Nu'a ra hnini'a, mi 'bũp'ũ n'na ra hmũte mi n'youi ra ts'onthi. Mĩ 'yøhrã mamá ra hmũte ngue 'bũp'ũ ra Jesús. Bi ma ra xisu p'ũ 'bũhra Jesús, bi ndantyoħmũ p'ũ 'bãi. ²⁶ Pɛ hĩngra judío na ra xisu, porque ra mmɛngu p'ũ ja ra häi Sirofenicia. Bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da 'yøthebi rá t'ixu n'youi ra ts'onthi. ²⁷ Pɛ ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nugã, gue'ũ yø judío ja ts'edi gã fãts'i. A nuyã, nu'mø 'bet'o go gã fãxa'i, ya sũtho 'mø da thannba ra hmɛ yø basi, ngue yø fo'yo di t'unnĩ —bi 'yɛmbi.

²⁸ Ra xisu p'ũya, bi 'yɛmbi:

—Ahã, grã Hmũ, gue'a guĩ mma. Pɛ nu'ũ yø fo'yo, guerp'ũ 'bimɛxa sihmɛ'ũ. I jo yø xemhmɛ hehyø basi p'ũ sihmɛ.

²⁹ Ra Jesús bi 'yɛmbra xisu:

—Xanho te guĩ mma. Ni ma ni ngu ya, nu ni t'ixu n'youi ra ts'onthi, ya bi zã.

³⁰ Ra xisu p'ũya, bi mengui, i ma rá ngu. Mĩ zønnã ngu p'ũya, nu'a rá t'ixu mi n'youi ra ts'onthi ya hup'ũ ja rá t'ots'i, ya xi zã te mi hɛmbi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohũ ngue mi gogu 'nɛ mi c'ũne.

³¹ Mĩ 'danyø pa p'ũya, bi bømp'ũ mi 'bũhra Jesús, i map'ũ ja ra zabi Galilea. I nthop'ũ ja ra hnini Sidón, i mpa p'ũ ja ra häi Decápolis. ³² Nup'ũ ja ra häi Decápolis mi zømp'ũ ra Jesús, bá ts'innbabi n'na ra n'yohũ ngue ra gogu 'nɛ ra c'ũne. Bi t'äpra mate ngue bi japyø 'yɛ p'ũ ja ra ya ngue da zã te hɛmbi. ³³ Nunã ra Jesús bi zica n'nani na ra n'yohũ, bi cũrpa yø saha p'ũ ja yø gu. Bi pohrã saha connã jinĩ ngue bi dãrpa rá janĩ. ³⁴ Bi hyanma hɛts'i p'ũya, bi 'yɛn'a n'na ra jats'i. Bi 'yɛmbra dãrquɛhi p'ũya:

—Efata —bi 'yɛmbi.

Nunã ra hya bi ma, i nne da ma ngue ɛna: “Da xohni ne, da xohni gu”. ³⁵ Nu'a ra ora'a, nunã ra n'yohũ mi gogu bi 'yøde xanho ra hya, 'nɛ bi zã bi nya xanho. ³⁶ Pɛ ra Jesús bi xihyø ja'i ngue hĩnjonda xifi te bi nũrpi bi 'yøt'e. Pɛ ɛna man'na ngue di hejpbabi yø ja'i ngue hĩnte da ma, i mmãnyø ja'i p'ũ ni ma'a te xi nũrpi xi øtra Jesús. ³⁷ Nu to gã bi 'yøde te bi nja, gã di 'yødyø ja'i, di n'yɛmbi:

—Gã xanho te øt'e. Porque øt'e ngue øhra hya yø gogu, 'nɛ di japi ngue ya xanho yø gone.

8

Ra Jesús bi 'uĩn'i goho mahuaħi ma'yohũ.

¹ Man'na ra pa p'ũya, xandøngu yø ja'i bi mpeti p'ũ 'bũhra Jesús. Ya hĩn'yu te da zi yø ja'i, ya bi hyätyø nzedi. Bi zonhyø xãdi ra Jesús, bi 'yɛmbi:

² —Dãdi huɛcã yø ja'i 'bũcua, porque ya rá hyu pa 'daua dí 'yohũ ya. Dí pa'a njuani ngue ya hĩn'yu te da zi yø ja'i. ³ Nu'mø gã etyø ja'i ngue da ma yø ngu, 'nɛ hĩngui sihmɛ, da güennbũ ja ra 'yu. Porque yap'ũ yø ngu 'da yø ja'i.

⁴ Nu'ũ yø xãdi bi 'yɛmbi:

—Pε ζhapu go ga hannbahu te da zi ya yø ja'i 'bucua? A nuua dí 'buhmu, ra dapo ua.

⁵ Bi 'yányø xädi ra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hangū yø thuhmε guí hahū 'mø?

Nu'ū yø xädi p'ūya, bi 'yēmbi:

—Høndi yoto yø thuhmε ja ua.

⁶ Bi manda ra Jesús ngue bi mihyø ja'i. Bi hyan'ū yoto yø thuhmε p'ūya, bi ja mammađi Oja. Bi xenyø thuhmε p'ūya, bi unyø xädi ngue di 'darpa yø ja'i da zi. ⁷ Xquet'a mi ha zihangu yø hua. Rā Jesús bi ja mammađi Oja. Bi unyø xädi p'ūya, ngue di 'darpa yø ja'i da za. ⁸⁻⁹ Nu'ū yø ja'i bi nsihmε, goho mahuahī ma'yohū. Pε gä bi nniya. Mi juate ra ts'ihmε yø ja'i, nu'ū yø xädi ra Jesús bi peti yoto canasta yø thuhmε bi bongui. 'Bexque'a bi n'yēhmi yø ja'i ra Jesús ngue bi ma. ¹⁰ Bi yurbū ja ra barco p'ūya, co 'nēhyø xädi, i map'ū ja ra häi Dalmanuta.

Yø fariseo bi xihra Jesús ngue nne da nup'ū da 'yøt'a n'na ra milagro.

¹¹ Ngu i zøhra Jesús, nuya yø fariseo bi ma bá sámhya ra Jesús. Di 'bepi da 'yøt'a n'na ra milagro nū mahęts'i para ngue di nęqui ngue rá m'menhni Oja ra Jesús. ¹² Bi ngasra Jesús, bi 'yēmbi:

—Høndyø milagro guí nne guí nnuhū di nja. Pε nugä dí xi'ahū ngue hin temā milagro ga øt'ä guí nnuhū —bi 'yēmbi.

¹³ Bi zop'ū yø ja'i p'ūya, bi yurbū ja n'na ra barco conyø xädi, i ma man'na nguadi ra zabi.

Rā Jesús bi xihyø xädi ngue di mfädi xanho, hinda denna hya xännbate yø fariseo, da guehra Herodes.

¹⁴ Nu'ū yø xädi ra Jesús xi pumbęni ra thuhmε xtā hyats'i da zi. Hønda n'na ra thuhmε mi hap'ū ja ra barco. ¹⁵ Rā Jesús bi 'yēmyø xädi:

—Dami mfähmū ya, mami sihū'a ra íxi di unyø fariseo da guehra Herodes.

¹⁶ Di n'yēmbi n'na ngu n'na'ū yø xädi p'ūya:

—Rá nęgui xicjū ya ngue hinxta hā ra thuhmε ga sihū.

¹⁷ Mi bahra Jesús te di nxihyø xädi, bi 'yēmbūya:

—Gue guí ęna dí xi'ahū ngue hinxcuá hā ra thuhmε gui sihū. ¿Ua hinguí 'yo ni mmūihu na ra hya dí mmangä 'mø? Rá nęgui ma'bedi ni mmūihu 'mø. ¹⁸ Guí nnuhū te dí øt'ä, pε tengutho 'mø ngue hinte gdí nnuhū. Guí øhmū yø hya dí mmangä, pε tengutho 'mø hin temā hya gdí øhmū. ¿Ua hinguí mbęmhmū'a te guí nnuhū p'ū ha nná mähä? ¹⁹ Xi'mø ra pa mā xęngä'ū cüt'a yø thuhmε ngue bi zi cüt'a mahuahī ma'yohū, ¿njammī canasta yø thuhmε bi bongui?

Nu'ū yø xädi p'ūya, bi 'yēmbi:

—'De'mā yo canasta yø thuhmε bi bongui.

²⁰ —Xi'mø mā xęngä'ū yoto nthuhmε ngue bi zi goho mahuahī ma'yohū, ¿njammī canasta yø thuhmε bi bongui? —bi 'yēmbi.

Yø xädi p'ūya, bi 'yēmbi:

—Yoto canasta yø thuhmε bi bongui.

²¹ Rā Jesús bi 'yēmbi mahøn'a p'ūya:

—Pε ζhanja ngue hinguí 'yo ni mmūihu ya yø hya dí mmangä 'mø?

Nup'ū ja ra hnini Betsaida, ja bi 'yøthe p'ū n'na ra xädä ra Jesús.

²² Mi zømp'ū ja ra hnini Betsaida ra Jesús, bá ts'innbabi n'na ra xädä. Bi t'äpra mate da 'yøthe. ²³ Rā Jesús bi bennbabi rá 'ye ra xädä, bi zixa nenihni. Nup'ū bi zøni, bi zorpa yø dä. Bi dospā maxøts'e yø dä p'ūya, bi 'yēmbi:

—¿Ua guí hęti zits'ū ya?

²⁴ Nu'a ra xädä p'ūya, bi nhanni, bi 'yęmp'ūya:

—Dí hętyø ja'i ngue 'yo, pε ęntho ra 'bänza p'ū nná hęti, porque di hmar'mā dä —bi 'yēmbi.

²⁵ Māhømbi dospa yø dä p'uya. Nu'a rā n'yohu mi xädä, bi japi ngue di za di hēti p'ua hēti. Bi nzø xanho yø dä p'uya, handi yap'utho. ²⁶ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ni ma ni ngu ya, 'yo 'be gui 'yo ua ja rā hnini ngue gui xihyø ja'i te dá øt'a'i.

Bi manna Bedu ngue rā Jesús, gue'a rā Cristo'a.

²⁷ M'mefa p'uya, bi mē yø xädi rā Jesús. Nup'ua ja'a rā hnini Cesarea ngue Filipos, mathēt'i ja yø hnini, ja bi ma da 'yop'ua rā Jesús. Nup'ua ja rā 'yu p'uya, bi 'yānyø xädi, bi 'yēmbi:

—¿Te'ogä p'ua ga mbēnyø ja'i ya'mø? —bi 'yēmbi.

²⁸ Nu'ua yø xädi p'uya bi 'yēmbi:

—Bū i'da yø ja'i ēmbi ngue gue'e grā Xuua gmi øtra nxixya. Mi'da yø ja'i p'uya, ēmbi ngue gue'e grā Elías. Mi'da p'uya, ēmbi ngue 'būi toni pøngahya Oja.

²⁹ Rā Jesús māhømbi 'yēmbi yø xädi:

—Xi'ahu p'uya, ¿te'ogä p'ua gni bēmhmu ngue guecä?

Rā Bedu p'uya bi 'yēmbi:

—Nu'i, gue'e grā Cristo, bá exa'i Oja ngue guí ndast'abi —bi 'yēmbi.

³⁰ Rā Jesús māhømbi 'yēmbi:

—A nuyá, 'yo to gui xifi te'ogä ya —bi 'yēmbi.

Rā Jesús bi mā ngue da tho, 'nē bi mā ngue di bēnnate.

³¹ Rā Jesús bi xihyø xädi, bi 'yēmbi:

—Nu rā N'yohu bí 'yē māhēts'i, da 'yēmmēi da ma mā'uni. Nu'ua yø n'yohu 'bet'o p'ua ja rā nija da zai, da guehyø hmu yø mmäcja 'nēhyø xännbate ngue rā ley, gä da zai 'nē da hyo. Pē rá hyu pa p'uya, di bēnnate —bi 'yēmbi.

³² Nguna rā hya bi manna Jesús, bi xifi xanho yø xädi hanja'a te da thogui. Janangue rā Bedu bi zica n'nanni rā Jesús, bi xifi ngue da hyoni ha di mpommi rā ndate. ³³ Pē rā Jesús mi 'yøde te sifi, bi 'bärbuya ngue hērhmi'da yø xädi. Bi zührā Bedu p'uya, bi 'yēmbi:

—Dami 'uegue, rá mēfi'i rā zithu. Porque hinga gue'a rá ts'änni Oja so ni mmēi di nja, sinoque gue'a yø hyase yø ja'i i so ni mmēi di nja —bi 'yēmbi.

Rā Jesús bi xihyø xädi ngue hīnjam'mø da gohyø mmēi'a ga 'yēc'ēi.

³⁴ Bi zonhyø xädi rā Jesús, da gue hmi'da yø ja'i. Bi 'yēmbi:

—Nu to nne da denngui, hīngui sä da zänse te da n'yo. Hīnha di gohrā mmēi, madague'a da thop'ua ja rā pont'i. ³⁵ Nu rā ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna rā ja'i di m'mēhrā te na. Pē nu rā ja'i hīngui cohra mmēi'a ga 'yēc'ēigui, madague'a da tho conná ngueque 'nē conná guehra hoga 'da'yo hya, guehna rā ja'i di nyanná te na. ³⁶ Porque hīnte da dahra ja'i, madague'a da 'yøt'e ngue rá mmeti gä rā ximhäi, 'nē di m'mēhrā te.

³⁷ Ni xīnda hangū rā mēnyu da gutra ja'i, hīnda zä da yanná te. ³⁸ A nuyá yø ja'i ngue yø 'yøt'its'oqui ngue hīngui ørpa masu Oja, guehya da den'nathohu ngue guí ēc'ēihū mā hyagä ya. A nuyá, nu rā ja'i ngue pesrá sä conná ngueque, oque pesrá sä conná guehra hya dí xännbate, xquet'a da 'yēhra pa ngue nūgui drā N'yohu dá ē māhēts'i, xquet'a ga pes'mā sä conná ngue'ua to di jagbu. Guehna rā pa ga ma pengui conná ts'edi Oja, ga ma n'yo'be yø macā anxē Oja.

9

¹ Nuna rā Jesús māhømbi 'yēmbi yø ja'i:

—Majuani dí xi'ahu ngue nuyá 'da 'būcua ya, hīnda du, asta gue'mø da nu ngue da hya rā ts'edi Oja di mānda ua.

Bi mpä'a te gui nēqui rā Jesús.

² Mi tho'a n'nato mā pa, nuna rā Jesús bi zixra Bedu, rā Jacobo, rā Xuua. Bi mēp'ua bí ja n'na rā nyuni xanhēts'i ngue di m'mūse. Ja bá nup'ua yø xädi ngue bi mpä'a gui nēqui rā Jesús. ³ Nu rá he, di yoxni, xändønt'axi bi gohi. Hīnjo'o n'na rā menī ua ja rā ximhäi da

zā dā mennā ulu tengū gā nt'axi bi gohrá he rā Jesús. ⁴ Bi nū yø xādi p'uya ngue 'bāp'ua rā Elías connā Moisés ngue yaui rā Jesús. ⁵ Rā Bēdu bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grá xānnbāte, ya xanho ngue dí 'būhmū ua. Ma gā hocāhe hyu yø t'annigu, n'na'i, n'na rā Moisés, n'na rā Elías —bi 'yēmbi.

⁶ Nguna rā hya bi xifi, porque rā Bēdu co 'nē'u yø amigo, ēmmēi bi nsu, asta hinguī mbēni ha gā mman'a rā hya bi mā. ⁷ 'Bexque'a rā ora'a p'uya, bi go'mra guī p'ū mī 'būi. Bi 'yø p'uya ngue nup'ua ja rā guī ja bá nyap'ua Oja, bi 'yēna:

—Nuna 'būcua ya, guehna mā Ts'unt'ua dādī madī. Nuya yø hya dā manna ya, damī 'yēt'ammūihū —bi 'yēmbi.

⁸ Mī hyētyø xādi p'uya, ya hīnjongui 'bāp'ua yoho yø n'yohū xī nū. Ya 'bāse p'ua rā Jesús.

⁹ Ya bá 'yo ngue nī gap'ua ja rā nguani p'uya. Rā Jesús bi 'yēmbiyø xādi:

—'Yo to guī xifi te gá nūi ya, asta gue'mø bi hnū rā N'yohū bí 'yē mahēts'i ngue di bēnnate —bi 'yēmbi.

¹⁰ Nū'u yø xādi rā Jesús, nū'u yø hya bi xifi hōnt'a mbēn'a, pē hīnjombī xifi te bī nū. Sinoque dī nyānsē'u yø xādi te 'bē'a gā mbōnna rā hya bī manna Jesús ngue ēna di bēnnate.

Bi manna Jesús ngue rā Elías ya bá ēhē bi xihyø ja'i ngue dī nsā, porque ya bá ēp'ua rā Cristo.

¹¹ Nuya yø xādi rā Jesús bi 'yānnbū ja rā 'yu, bi 'yēmbi:

—¿Hanja nā rā hya mmanyø xānnbāte ngue rā ley, ēmbi ngue jatho dā 'bet'o rā Elías hante ngue dā ēhra Cristo?

¹² Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue rā Elías i jatho ngue rá mūditho dā ēhē dā xihyø ja'i ngue dī nsā. Pē damī bēhmū rā hya mmamp'ua ja rā Maca Libro ngue te dā thohra N'yohū bí 'yē mahēts'i. I mmamp'ua ngue dā zā rā n'ū, dā zūhyø ja'i. ¹³ Pē damī pahmū ya ngue nūna t'ēmbi rā Elías, ya bá ēhē. Ya bī nja tengūtho rā hya mmamp'ua ja rā Maca Libro ngue dī nja. Porque nū hangū rā n'ū bī ne dā japyø ja'i, gā bī nja.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na nc'ēi mī n'youi rā ts'onthi.

¹⁴ Nū'mø nī ma dā zøp'ua mī 'bū hmi'da yø xādi p'uya, bi nū ngue nuya yø xānnbāte ngue rā ley dī māspabi yø xādi ngue dī njun'mahyauī. Xangu mī'da yø ja'i xī mpeti p'ua 'būi. ¹⁵ Pē rā Jesús, ēna ha bi 'yētho, ja mī nū yø ja'i ya bi zøhø, bī ma yø ja'i p'uya ngue di zengua. ¹⁶ Rā Jesús bi 'yēmbiyø xādi:

—¿Te 'bē'a gni njun'mahyahū ya 'būcua?

¹⁷ Bá tha'a n'na nc'ēi p'ua 'būhyø ja'i p'uya, bi 'yēna:

—Ague grá xānnbāte, nūna mā ts'unt'ua 'būcua, n'youi rā ts'onthi asta di gonebi, xtá sigā ua ngue guī 'yøthets'ua. ¹⁸ Nū'mø bi gū rā ts'onthi n'youi, en'a hāi 'nē sohyø fūgui. Di gūxtyø ts'i, asta di 'yøts'e. Ya xtá xihni xādi ngue xtā 'yøthets'ua, pē hīnxa nzā xa 'yøthe.

¹⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi gātho yø ja'i 'būp'ua:

—¿Asta njam'mø dā zōnna pa guī 'yēc'ēigahū? ¿Ua guī ēna ngue hangū rā pa ga set'ahū? Bá si ua rā ts'unt'ua, gā øthegā —bi 'yēmbi.

²⁰ Bi zispabi p'uya. Nū'mø mī nū rā ts'onthi rā Jesús, bi gū rā ts'onthi rā ts'unt'ua p'uya. Bi 'yēn'ahāi asta di dānni. 'Nē sohyø fūgui. ²¹ Rā Jesús bi 'yēmbra papá rā ts'unt'ua:

—¿Njammī pa nja p'uya?

Mī dahra n'yohū p'uya, bi 'yēna:

—Ya njap'ua asta guēp'ua bá ngūē rā ts'unt'ua. ²² Nū'a rā ts'onthi n'youi, mø bi gū, xangu yø nnidī ya ja ngue dā hyo. I hōt'a sibi, oque hōrbū ja rā dehe. Damī hūgga'be, fāxca'be 'mø ngue dā zā guī 'yøthets'ua.

²³ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—¿Ua hinguī ēc'ēigui? Nū rā ja'i ngue dā 'yēc'ēigui, nū te gā man'ua hēmbi, hīnga hēmbi gā øthe.

²⁴ Nū'a rá papá rā ts'unt'u p'uya, asta rā mafi ha i 'yēnā:

—Nūgā dí ɛc'ɛi'i. Pɛ dāmi 'yøt'e ngue man'na ga ɛc'ɛi'i xāho.

²⁵ Mī nū rā Jesús ngue gā bā ɛp'u yø ja'i dā zøp'u 'bāi. Janāngue bi xihra ts'onthi n'youi rā ts'unt'u, bi 'yēmbi:

—Ague grā ts'onthi, gadi gogubi 'nɛ gadi gonebi rā ts'unt'u 'bācua. Nūya dí xi'i ngue dāmi hyɛp'u ya. 'Yoni mantho güi pengui —bi 'yēmbi.

²⁶ Nū'a rā ts'onthi p'uya, bi japrā ts'unt'u ngue xøgue rā mafi, asta pāni. Rā ndussutho te ørpe. Bi 'yēn'ahāi 'mø mi hyɛp'u. ɛntho bi dū. Gātho yø ja'i p'uya, di n'yēmbi:

—Bi dū nā cuø —bi 'yēnā.

²⁷ Pɛ rā Jesús bi bennbabi rá 'yɛ rā ts'unt'u, mahotho i xots'i.

²⁸ Ya 'bup'u ja rā ngu rā Jesús. Nū'u yø xādi p'uya, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue hinxā nzā xtá øthegāhe rā ts'unt'u mi n'youi rā ts'onthi?

²⁹ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nūnā tengū nā rā ts'onthi mi n'youi rā ts'unt'u, para ngue dā hyɛp'u rā ja'i n'youi, mahyonitho dā mat'Oja rā ja'i, 'nɛ dā 'yetrā mmui.

Māhombi manna Jesús ngue dā tho, pɛ bi mā ngue di bennate.

³⁰ M' mēfa p'uya, rā Jesús co 'nɛhyø xādi bi map'u ha mi 'bui, i nthop'u ja rā häi Galilea. Pɛ hingui nnepe xtā mbahyø ja'i hapu di ma. ³¹ Porque bi xännbase yø xādi rā Jesús. Bi 'yēmbi:

—Nū rā N'yohu bi 'yɛ mahɛts'i, dā ma mā dāpyø ja'i ngue dā hyo. Nū'mø bi hyo p'uya, di bennate'a rá hyu pa.

³² Pɛ nū'u yø xādi himbi dinyø mmui nā rā hya bi xifi. I su xtā 'yänni te ga mbønya yø hya xi manna Jesús.

Rā Jesús bi xännba yø xādi ndana mā datho dā hnu mansu.

³³ Mī zømp'u ja rā hnini Capernaum, mi yurbu ja rā ngu säya. Rā Jesús bi 'yānyø xādi, bi 'yēmbi:

—¿Tema hya gadi nxihmu p'u ja rā 'yu?

³⁴ Nū'u yø xādi p'uya, hñjongui thadi. Porque xi njun'mahya p'u ja rā 'yu ngue n'na ngu n'na nne ngue mā datho dā hnu mansu. ³⁵ Janāngue nup'u bi mihra Jesús, bi peti gā 'de'mā yoho yø xādi, bi 'yēmbi:

—Nū'a nne di m'met'o ya ngue nū'ahu, jatho dā 'yøtra 'bɛfi ngue dā mäxyø amigo, pegue hñdi 'yɛts'i ngue te dā 'yøt'e.

³⁶ Rā Jesús bi zohnā n'na rā ts'unt'u mi 'bāp'u, bi 'bāmbu made ha 'bui. Bi guspaya bi dets'i. Bi 'yēmbyø xādi p'uya:

³⁷ —Nū rā ja'i di ja mmansu n'na rā basi tengū nā 'bācua ya, ngūnā dā 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nū te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue dā 'yøt'a, ɛntho go di jammansu grā ja'i. Nū rā ja'i di ja mmansugui, hinga høngthogui di ja mmansugui, sinoque gue'a Oja bá pennui di ja mmansu.

Rā Jesús di hejpa yø xādi nūya sūhyø ja'i nnønnbabi rá thuhu 'mø øthe yø ja'i.

³⁸ Rā Xuua p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xännbate, xtā nūgāhe n'na nc'ɛi ngue nnøn'nā ni thuhu ha ga 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Pɛ xtā hejpahe, porque hñdi n'yohu p'u nnā mähā.

³⁹ Pɛ rā Jesús bi 'yēmbi:

—'Yo gadi hejpahe yø ja'i nnønnga mā thuhu 'mø bi 'yøthe yø ja'i. Porque hinga høntho dā nønnga mā thuhu rā ja'i, xinda ma dā zangui. ⁴⁰ Porque nūya yø ja'i hingui sūcju, mā n'yohu ya. ⁴¹ Nūya yø ja'i dā 'yøt'ahu rā nho ngue i padi ngue guí tenhnu rā Cristo, Oja dā gut'i. Xquet'a ja rá nzābi rā ja'i, madague'a n'na rā zi vasotho rā dehe di uni.

Rā Jesús di japa nts'edi yø xādi ngue dā zu dā 'yøtra ts'oqui.

⁴² A nuyá, nu'u yø basi ɛc'ɛigui ndap'u bi zä, tengutho na ra basi 'bucua ya, nu ra ja'i da japi ngue da hyegagui p'u yø basi ɛc'ɛigui, ra ndate castigo tømra ja'i da thogui. Hante ngue da 'yøtra ts'oqui ra ja'i, man'na xanho ngue da t'ennbu ja ra jathe ra ja'i, di ntharpa rá 'yuga n'na ra njani ngue da gu'mi. ⁴³ Janangue nu'mø guí ɛna ngue rá ts'oqui ni 'ye p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyejni 'ye, gui 'yei. Man'na xanho ngue gará do'ye 'mø gá carbua ha gui m'muhmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni 'ye 'ne ngutho gui mma ra nidu haru ja ra sibi di danzø para zantho. ⁴⁴ Nup'u ja ra nidu 'buhyo dønxa hinha rá nzegui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hinjam'mø da huët'i. ⁴⁵ Nu'mø guí ɛna ngue rá ts'oqui ni gua p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyequi, gui 'yei. Man'na xanho ngue gará dogua 'mø gá carbua ha gui m'muhmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni gua 'ne ngutho gui mma ra nidu haru ja ra sibi di danzø para zantho. ⁴⁶ Nup'u ja ra nidu 'buhyo dønxa hinha rá nzegui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hinjam'mø da huët'i. ⁴⁷ Nu'mø guí ɛna ngue rá ts'oqui ni dá p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyahni dá, gui 'yei. Man'na xanho ngue da n'natho ni dá 'mø gá carbua ha gui m'muhmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni dá 'ne ngutho gui mma ra nidu. ⁴⁸ Nup'u ja ra nidu 'buhyo dønxa hinha rá nzegui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hinjam'mø da huët'i. ⁴⁹ Porque nu to gä da ma ra nidu, di nzø conna sibi.

⁵⁰ Tengu ra u, xanho ngue te di ma ma'ut'i. Pe nu'mø ya hingui u, ya hinte di muui. Xquet'a gui njathu p'uya, 'yo guí nnehu ngue hinte dadi muui'a te gni 'yohu. 'Yo gadi njunt'i n'na ngu n'na'ahu.

10

Bi xännba yø ja'i ra Jesús hin'yu ra nt'edi di nxummi yø xisu.

¹ Nuna ra Jesús mi 'bup'u ja ra hnini Capernaum, pe bi ma i mpa p'u ja ra häi Judea. Bi thogui i ma man'na nguadi ra dathe Jordán. Mandøngu dyø ja'i bi zømp'u 'bui. Gä bi xännba ra hya yø ja'i, tengutho xi 'yørbu ja yø hnini xi thogui. ² Bi guat'i 'da yø fariseo p'u 'buhra Jesús ngue da 'yøpra yø nt'anni, porque honnbi ha di zadi ngue hinda gue'a ra hya da ma. Bi 'yembi:

—¿Ua ja ra nt'edi ngue di nxummi rá xisu n'na ra n'yohu, ua gue hin'na?

³ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Xi ra ley bi 'yotra Moisés, ¿te 'be'a ma hya mmamp'u?

⁴ Mi dahyo fariseo p'uya, bi 'yembi:

—Nup'u ja ra ley bi 'yot'a, i mmamp'u ngue da zä da 'yøtra súcua n'na ra n'yohu ngue di nxummi rá xisu.

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuna ra Moisés bi unna nt'edi ngue da nangra súcua ngue ra nxuni, pe ngue mandø naxitho yø n'yomfemi yø ja'i, janangue bi njap'u. ⁶ Pe nup'u rá mudi hinga ngu'a ra hya bá sännba Oja da 'yøtyø ja'i. Porque mmamp'u ja ra Maca Libro ngue nu'mø mambá nhohra ximhäi, Oja bi hocra n'yohu 'ne bi hocra xisu. ⁷ Janangue ra n'yohu sop'u rá papá, sop'u rá mamá ngue 'buhmi rá xisu. ⁸ Nuya yo nc'ei ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hingui yo nc'ei, sinoque entho n'na nc'eitho. ⁹ Janangue nuyá, nuya yo nc'ei bi pen'na Oja, hin'yu ra nt'edi ngue to di xunnabi.

¹⁰ Nup'u ja ra ngu p'uya, nuya yø xädi ra Jesús bi 'yänni te nne da manya yø hya xi ma.

¹¹ Ra Jesús bi 'yembi:

—Nu ra n'yohu di nxummi rá xisu, nu'mø hombi nthatra n'yohu, da me man'na ra xisu, ya ra ts'oqui øtra n'yohu. ¹² A nu ra xisu di nxummi rá ndø, 'ne høndi nthatui man'na ra n'yohu, ya ra ts'oqui øtra xisu.

Bi xi Oja ra Jesús ngue di japyø basi.

¹³ Bi zixyø basi yø ja'i p'u 'buhra Jesús, i nnepyo ja'i ngue da dospa yø ya yø basi 'ne da xi Oja ngue di japyø basi. Pe nuya yø xädi ra Jesús bi hejpa yø ja'i bá zi yø basi. ¹⁴ Bi mbøcue 'mø mi nu te øtyø xädi ra Jesús, bi 'yembi:

—Dami hyehm̄a yø basi da thocua dí 'bui. Porque tengutho yø ja'i ya o rá 'ye Oja, xquet'a njarbu ya yø basi ya. ¹⁵ Majuani dí xi'ah̄a ngue n'na ra ja'i hinga 'yøde tengutho n'na ra basi ngue ra 'yøde, hinda zä da zo rá 'ye Oja.

¹⁶ I thexyø basi ra Jesús, di japrá 'ye p'ua ja yø ya yø basi, i äp'a Oja ngue di japi.

Ra mm̄em̄meti himbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁷ Ya ja ngue da ma ra Jesús, pe bá ju ra 'dih̄i n'na ra n'yoh̄a. Bi ndantyøhm̄u p'ua 'bäi, bi 'yemb̄i:

—Ague grá hoga xännbate, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'e n'namh̄ma ngue Oja di 'dacra 'da'yo te para zantho? —bi 'yemb̄i.

¹⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yemb̄i:

—¿Ua guí pad̄i te guí mmana, ngue guí engui xanhogä? Porque hønse Oja xanho.

¹⁹ Ua hinguí pad̄i hanja'ua yø hya di manda Oja ngue ena: “‘Yo grá hyote. ‘Yo grá 'yots'om'mäi. ‘Yo grá bē. ‘Yo to guí sännba ra fehni. ‘Yo grá hyäte. ‘Dami su ni papá, dami su ni mamá” —bi 'yemb̄i.

²⁰ Mi dahra n'yoh̄a p'uya, bi 'yena:

—Ague grá xännbate, nuya yø hya guí xicya, ya gä xtá øt'e asta gue'mø mará ngüegui.

²¹ Nuna ra Jesús bi hyetra n'yoh̄a yau, pe di nequi ngue di mad̄i. Bi 'yemb̄uya:

—Di 'be hman'na ra hya ja ngue gui 'yøt'e. Ni ma ya, dami pä te gä guí pets'i. Dami unna m̄enyu yø hyoya. Nu'mø gä 'yøt'e te dí xi'i ya, ya bí ja ni m̄meti mahets'i p'uya. Bá ε p'uya, ga m̄me madague'a da tho'i p'ua ja ra pont'i —bi 'yemb̄i.

²² Pe mi 'yøhra n'yoh̄a na ra hya bi sifi, mambi dudrá mm̄ai. Bi matho, porque mará ndøm̄em̄meti.

Bi manna Jesús ngue Oja, hinte h̄embi.

²³ Bi hyetyø xädi ra Jesús, bi 'yemb̄i:

—Xandøn h̄ennitho ha di n'unyø mm̄em̄meti ngue da zo rá 'ye Oja.

²⁴ Nu'ua yø xädi ra Jesús, di 'yøtho hanja ya yø hya bi ma. Pe ra Jesús mahømbi 'yemb̄i:

—Ague ts'ant'ua'ah̄a, nuya dí mmangä ngue xanh̄ennitho ha di zo rá 'ye Oja, guehya yø ja'i xøgue mahøndra m̄enyu ni ma yø mm̄ai ya. ²⁵ Ya fadi ngue ra cameyo, hinjam'mø da zä da thop'ua ja rá xagu n'na ra 'yofani. Pe man'na xandøn h̄ennitho ngue n'na ra mm̄em̄meti di n'un̄i da zo rá 'ye Oja.

²⁶ Nuna ra hya bi manna Jesús, mi 'yøhyø xädi, man'natho bi nsu yø n'yomf̄eni p'uya. Di n'yemb̄i:

—Rá n̄egui ya hinjonni ja'i da zä di nyanná te ya'mø —di n'yemb̄i.

²⁷ Bi hyetyø xädi ra Jesús, bi 'yemb̄i:

—Nu'a ngue yø ja'itho, hinda zä da zänse ha di nyanyø te. Pe Oja hinte h̄embi, nu te nne da 'yøt'e, da zä ha di japi.

Bi manna Jesús ngue di tocabi ra nho'ua yø ja'i n'youi p'ua ni ma.

²⁸ Nuna ra Bedu bi 'yembra Jesús:

—Nugähe, ya xtá sohme p'ua te gä dí peshe ngue dí ten'nahe.

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yemb̄i:

—Majuani dí xi'ah̄a, ngue nu to gä xpá nzohyø ngu, xpá nzohyø cu, xpá nzohyø papá, xpá nzohyø basi, xpá nzohyø häi ngue tenngui ngue mmana hoga 'da'yo hya, ³⁰ pe m̄ente 'bucua ja ra ximhäi ra ja'i, yø ciento nniditho gangu'a te gä da dini ngue'a te gä xpá nzogui. Madague'a da ts'ui, pe ra pa di 'yep'ua, di t'unna te para zantho. ³¹ Xangu yø ja'i hnu mansu ua, pe nu'a ra pa'a, ja ts'utho dani hnu mansu p'ua. Xangu yø ja'i hinguí hnu mansu ua, pe nu'a ra pa'a, ja dani hnu mansu p'ua.

Mahømbi manna Jesús ngue da tho, pe bi ma ngue di b̄ennate.

³² Ya ni hya ra 'yu ngue ni ma Jerusalén, ni 'bet'otho p'ua ni ma yø xädi ra Jesús. Nu'ua yø xädi ya i su, di 'yøtho hanja'a te øtra Jesús ngue ni ma Jerusalén. Pe ra Jesús bi zica n'nanni'ua 'de'ma yoho yø xädi, bi xifi xanho hanja'a te da thogui. Bi 'yemb̄i:

³³ —A nuyá, ya nná mähä Jerusalén. Nuna ra hnini na, nu ra N'yohu bí 'yε mahets'i di ndäpyø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley. Nuya p'uya, guehya da zännbi ngue da du. Di däpyø ja'i hinyø judío ngue da hyo. ³⁴ Nuya yø ja'i di ndäpi, da n'yemmahya, da zots'i, da meí. M'mefa p'uya, da hyo. Pε rá hyu pa di bennate.

Rā Jacobo cona Xuua bi 'yāpra Jesús ngue di nja yø cargo xta nhets'i.

³⁵ Rā Jacobo cona Xuua, guehya yø ts'unt'u ra Zebedeo ya, bi guarbu 'bähra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague grá xännbate, dí nne ga ä'a'be n'na ra mate ya.

³⁶ Mí dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Tema mate guí nne ga øt'auí? —bi 'yεmbi.

³⁷ Bi 'yεn'u ähra mate p'uya:

—Dí nnegä'be ngue nup'u ha guí mmi ngue guí ndast'abi, n'na dí mihni n'yeyi, n'na dí mihni gaha.

³⁸ Pε mí dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague n'yø'auí, hinguí padí te rá nsäui na ra hya guí ähmi. ¿Ua da zä guí thohmi'a ra n'u i ja ngue ga thocä? Porque nugä mathoguitho ja ngue di ungä yø ja'i —bi 'yεmbi.

³⁹ Bi 'yεmbuya:

—Ahá, da zä ga sägä'be ra n'u.

Mí dahra Jesús, mahømbi 'yεmbi:

—Majuani ngue ngu'a, xandøngu ra n'u ja ngue guí säui, tengutho ra n'u ja ngue ga thocä. Mathoguitho di un'auí yø ja'i tengutho ja ngue dí ungä yø ja'i. ⁴⁰ Pε nuna ra hya guí mmammí, hñdi tocaguí ngue go ga sänni to di mip'u ja ma n'yeyi, oque to di mip'u ja ma gaha. Nuna Oja, ya xa nzänni to dí mi n'na ngu n'na ma hyo.

⁴¹ Nuna ra hya ähya yo nc'ei mi yauí ra Jesús, bi mbøcuc 'mø mi bahya mi 'det'a yø xädi, i sähra Jacobo 'nehra Xuua. ⁴² Pε ra Jesús bi peti gätho yø xädi, bi 'yεmbi:

—Ya guí pahmu ngue yø dast'abi xa t'ets'i, co gätho mi'da yø ts'ut'abi 'bup'u ja yø hnini, gä di manda yø ja'i. Nu te di manda ngue da 'yøtyø ja'i, gue'a øt'a. ⁴³ Pε nu'ahü, 'yo guí nne ngue guí mandathohu yø ja'i. Nu ra ja'i nne ngue xta nhets'i rá cargo da mēfi, guehna ra ja'i jatho ngue di mpefi da mäxyø mmic'eiui na. ⁴⁴ A nu'ahü ya, nu'a da ne di m'met'o ngue gätho yø amigo ya, guehna jatho da gohi ngue ni mēfihü na. ⁴⁵ Conque ra N'yohu bí 'yε mahets'i, himbi 'yεhε ngue n'narbu da mi di mandatho. Sinoque bí 'yεhε ngue di mpefi da mäxyø ja'i. 'Nε hinga høndra 'bäxte da 'yøt'e, asta da du ngue da yani xandøngu yø ja'i.

Rā Jesús bi 'yøthe ra Bartimeo mi xädä.

⁴⁶ Mí zømp'u ja ra hnini Jericó ra Jesús, bi thogui ni n'youí yø xädi. Pε xandøngu yø ja'i bi ntet'i. Nup'u nenihni p'uya, mi hup'u na ra Bartimeo mi xädä, rá ts'unt'u ra Timeo. Mí hup'u ja ra nen'yu ngue äpra mēnyu yø ja'i thop'u. ⁴⁷ Mí bähra xädä ngue nuna ja ngue da thop'u hudi, guehna ra Jesús ra mmøngu Nazaret. Bi mähra hmafi p'uya, bi 'yεmbi:

—Damí huεgaguí ague Jesús rá mbom'meto'i ra David —bi 'yεmbi.

⁴⁸ Nu'u yø ja'i 'bup'u mi hup'u xädä, di hejpi ngue hñdi mmafi. Pε ra xädä p'uya, εna man'na ma'bepi ngue nts'edi ga mafi, bi 'yεmbi:

—Damí huεgaguí ague rá mbom'meto'i ra David —bi 'yεmbi.

⁴⁹ Bì m'mähra Jesús ngue øde hmat'i. Bi 'yεmbyø ja'i p'uya:

—Damí xihmi ngue da εcua.

Bì ma bá ts'ohra xädä p'uya, bi t'εmbi:

—Da hyu ni mmui ya, ga 'yo, bi ts'o'i'na.

⁵⁰ Rā xädä p'uya, bi 'yεmp'u rá tuhu, bi nanguí, asta ra n'nats'i ngue di johya. Bì map'u bi 'bähra Jesús. ⁵¹ Rā Jesús bi 'yεmbi:

—¿Te guí nne di nja'i?

Rā xädä p'uya, bi 'yεna:

—Ague grá xännbate, dí nne ngue di nzø ma dä.

⁵² Ra Jesús bi 'yɛmbra xädä:

—Ya da zä guí mma ya, bi zä ni dä ngue guí ɛc'ɛigui ngue jagä ra ts'edi ga øthe'i.

'Bexpi nzø yø dä ra xädä p'uya. Bi zä bi n'yo ngue bi mɛp'ua ni ma ra Jesús.

11

Ra Jesús bi yərbu ja ra hnini Jerusalén, pɛ ɛspabi yø ja'i, xifi ngue yø dast'abi.

¹ Nu'mø ya ni ma da zømp'ua ja ra hnini Jerusalén, ya 'yop'ua ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. Ja jarbutho ra hnini Betfagé 'nɛhra hnini Betania. Nuna ra Jesús bi 'yɛt'i yoho yø xädi. ² Bi 'yɛmbi:

—Ni mɛ nua ja ra hnini bí ja nua. Nu'mø gá cüt'ui ra hnini, gui timmi p'ua da nthat'i n'na ra burru ngue ma'da'yotho, hinjongui sä. Bá xoqui ngue guá siui ua. ³ Nu'mø to da 'yɛn'au, hanja ngue guí xocui ra burru, gui xihmi p'uya ngue honna Hmu. Pɛ dami xihmi ngue hinda ya'atho di ndäpi.

⁴ Bi ma'ua yoho yø xädi bi 'yɛt'i. Bi dimp'ua manthat'i ra burru jonna goxthi ja ra nen'yu. Bi xojpuya. ⁵ Nu'ua yø ja'i mi 'bäp'ua p'uya, bi 'yɛn'a n'na nc'ɛi:

—¿Te 'bɛ'a guí øt'ui? ¿Hanja ngue guí xocui ra burru?

⁶ Nu'ua xocra burru p'uya, bi ma tengutho xi manna Jesús. Nu'ua yø n'yohua p'uya, bi unna nt'edi bi zixra burru. ⁷ Mi zøp'ua 'bähra Jesús, bi gaspa ra burru yø tuhu ngue bi nøpa nts'ut'i. Bi hyuxra burru ra Jesús, bi ma. ⁸ Nup'ua ja ra 'yu ja ngue da thohra Jesús, xangu yø ja'i ni 'bet'o ngue di tuns'yø tuhu pøp'ua ja ra 'yu. Mi'da yø ja'i p'uya, bi sajpa yø xi yø palma ngue pøp'ua ja ra 'yu. ⁹ O made p'ua ni ma yø ja'i ra Jesús. I 'bet'o 'da, bá 'befa 'da. Pɛ yø ja'i 'da ga matho ngue di johya, i ɛna:

—Nuna Oja, di japhna rá m'menhni 'bäcua, guehna tate naya. ¹⁰ Oja di japhna ra dast'abi bá 'benhni ngue di thocra 'befi mi pehra dast'abi David. Maguesɛ na Oja bí 'bu mahɛts'i.

¹¹ Nuna ra Jesús mi yərbu ja ra hnini Jerusalén, bi zømp'ua ja ra nija. Bi nu te øtyø ja'i 'bäp'ua. Mi dähra nde, bi mengui, i ma Betania. Bi mɛ'ua 'dɛ'ma yoho yø xädi.

Ra Jesús bi otra za ngue ra igo.

¹² Mi hyaxpuya, nuna ra Jesús bá ɛp'ua Betania bá n'oxi, i ma Jerusalén. Nup'ua ja ra 'yu p'uya, bi zä ngue tu manthuhu ra Jesús. ¹³ Bi hyanda n'na nza ra igo ngue ya xi 'dogui xanho. Bi ma bá nu ngue'mø di zädi. Pɛ hingui zädi, porque hinga pa p'ua ngue di nzädi.

¹⁴ Bi 'yø'ua yø xädi te bi xihra za, ngue bi 'yɛmbi:

—Ya hinni mantho di nzähni ndät'ä ya grá za —bi 'yɛmbi.

Ra Jesús bi 'yɛtyø ja'i mi mpäp'ua ja ra nija.

¹⁵ Nuna ra Jesús, nu'mø mi zømp'ua ja ra hnini Jerusalén, bi map'ua ja ra nija. Nu'ua yø ja'i mi mpäp'ua thinnija, da gue'ua madí ntäi, gä bi 'yɛt'i. Nuya yø ja'i di pøspa yø menyü yø ja'i yap'ua ni 'yɛhɛ, bi 'yennba yø mɛxa. 'Nɛ bi 'yennba yø nthuts'i'ua pä yø paloma.

¹⁶ Nu'ua yø ja'i ja te ha, ya hinda japi da thop'ua ja ra thinnija. ¹⁷ Bi 'yɛmbyø ja'i p'uya:

—Nup'ua ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'ua ra hya ngue Oja i ɛna: “Nuna ma ngungä, ni hu ngue ra ngunga mhmat'Oja na, 'nɛ ja ndanne ua gätho yø ja'i 'bɛ'a nximhäi”. Pɛ nu'ahua, guí øthu ngue ja di mpeti ua yø bɛ.

¹⁸ Pɛ nu'ua yø hmu yø mmäcja 'nɛhyø xännbate ngue ra ley mi badi te bi 'yøtra Jesús, hingui nnu manho. Bi hyoni ha di japi ngue da hyo ra Jesús. Pɛ hinga 'bexpi zä ha di japi, porque supí di mbøcue yø ja'i. Porque nu'ua yø hya xännbate ra Jesús, gä di 'yødyø ja'i.

¹⁹ Mi dähra nde p'uya, bi bømp'ua ja ra hnini ra Jesús, bi mɛ yø xädi.

Jatho da 'yɛc'ɛi yø ja'i ngue Oja di unni te da 'yäpi.

²⁰ Mi hyaxpuya, bi thop'ua 'bähra za ngue ra igo. Bi nu ra za p'uya ngue xi 'yot'i asta yø 'yu. ²¹ Ra Bedu p'uya bi zo rá mmui'a te ra hya xi manna Jesús. Bi 'yɛmbuya:

—Ague grá xännbate, nuna ra za gá sɛ hmande, gue xa 'yot'i —bi 'yɛmbi.

²² Mi dähra Jesús, bi 'yɛna:

—Dami 'yεc'εiŋ ngue nu'mø gui mmat'Ojahu, da māxahu Oja. ²³ Nu'mø guí εc'εiŋu xanho ngue gue'a nnu manho Oja ngue di nja'a te guí xihmu, 'nε hingui yobeni ni mmihū, da zā gui 'yεmphu ra nyuni ja nu: “Dami 'uegue grá nyuni, i map'ua ja ra jathe”, gui 'yεmphu. Rā nyuni p'uya, da 'uegue, di map'ua gui xihmu ngue di ma. ²⁴ Janangué dí xi'ahu, nu'mø te guí āphu Oja, dami 'yεc'εiŋu ngue di 'da'ahu Oja te guí āphu. Oja p'uya, da 'yøt'e ngue di nja'a te guí 'yāphu. ²⁵ Nu'mø guí mmat'Ojahu, 'nε bi zo ni mmūi ngue hingui nnu manho te øt'a ni mmic'εiui, dami punnbi, n'namhma ngue xquet'a di pun'na ni Papāhu bí 'bu mahets'i. ²⁶ Pe nu'mø ngue hin gadi punnbabi ni mmic'εiui, xquet'a hindi pun'na ni Papāhu bí 'bu mahets'i 'mø.

Rā Jesús bi t'änni to bi unna nt'edi te øt'e.

²⁷ Rā Jesús, mi zømp'ua ja ra hnini Jerusalén, i 'yop'ua ja ra nija. Bi guatyø hmu yø mmäcja p'uya, 'nεhyø xännbate ngue ra ley, 'nεhya yø n'yohu 'bet'o p'ua ja ra nija. ²⁸ Bi 'yεmbra Jesús:

—Ague n'yø, ¿hanja te guí øt'e? ¿To bi 'da'i ra nt'edi'a te guí øt'e?

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nugā xquet'a ga øt'ahu n'na ra nt'änni ya. Pe gue gui xicju hanja'a ra hya ga än'nahū, n'namhma ngue xquet'a ga xi'ahu to bi 'dacā ra nt'edi'a te dí øt'ä ua. ³⁰ Xiya, ¿te'o bi unna nt'edi ra Xuua ngue bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Oja bi unna nt'edi, uague yø ja'itho rá nt'edi'a te bi 'yøt'e?

³¹ Yø ja'i p'uya, di n'yänni te di dadi. Di n'yεmbi:

—¿Teni 'be'a ga xihmu ya'mø? Nu'mø ga xihmu ngue Oja bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, da 'yεnjū p'uya: “Xina ra hya bi manna Xuua conná ngueque, ¿hanja ngue hingā 'yεc'εiŋu 'mø?” da 'yεnjū p'uya. ³² A nu'mø ga xihmu ngue yø ja'itho bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, ya nts'udyø ja'i —di n'yεmbi.

Rá nzequi p'uya, bi zānyø ja'i ngue ya hinte da xifi te'o bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua, i supi di mbøcue yø ja'i. Porque gātho yø ja'i εc'εi ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua. ³³ Janangué bi 'yεmbuya:

—Hindí pacāhe to bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua.

Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ya hingā xicju na ra hya dí än'nahū, ni xinga guecā ga xi'ahu to di 'dacrā nt'edi na te dí øt'e.

12

Rā Jesús i hyejpa ra hya n'na ra huahi ngue ra jomhmi.

¹ Nuna ra Jesús, bi hyoni te gui hyejpa yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yεmbi:

—Mi 'bu'a n'na ra n'yohu ngue bi 'yøt'a n'na rá nua'uva. Bi føt'e gā rá häi. Bi hoqui haru da de'myø uva 'mø bi nja. 'Nε bi hocra n'nøque haru da mihra māhui. Bi hyoni to da gonhui rá huahi, n'namhma ngue nu'mø bi nja yø uva, di t'unna mmehui'a te di tocabi. Bi ma yap'atho ra mmehui p'uya. ² Mi zønna pa da thacyø uva p'uya, nuna ra mmehui bi menhna n'na rá hmiqui ngue da tu yø uva di tocabi. ³ Pe nu'u yø mēfi mambi 'bup'ua bí ja ra huahi, bi bentra hmiqui 'mø mi zømp'ua 'bui. Bi uni, bá erbuya. Pe hinte bi unni. ⁴ Rā mmehui p'uya, mahombi menhman'na rá hmiqui p'ua bí ja ra huahi. Nu'u yø mēfi ya mambi 'bup'ua, hømbá mbøcue. Bá pandothobi rá hmiqui ra mmehui. Bá serpa rá ya. ⁵ Rā mmehui p'uya, mahombi menhman'na rá hmiqui. Pe ya bá tho'a bi mennbuya. Bi sigue bi mennbabi mi'da p'uya. Ngut'atho bi ørpe, 'bu i'da bi pät'i, 'bu i'da bi ho.

⁶ Nuna ra mmehui p'uya, mi si n'na rá ts'unt'ua ngue εmmei di madi. Ya εmp'uya: “Ma ga penhnā na mā ts'unt'ua ya. Nu'mø bi nu yø mēfi na, da nu mansu, porque mā ts'unt'ua na”, i εna. ⁷ Pe nu'mø mi zømp'ua 'buhyø mēfi na rá ts'unt'ua ra mmehui, di n'yεmbyø mēfi: “Nuna ya, guehna ra ts'unt'ua ja ngue da gohmi ra huahi naya. Ma ga hohu ya, n'namhma ngue ya mā mmetihu ra huahi”, di n'yεmbi. ⁸ Bi bennbuya ngue bi hyo. Bi ma bá εmma xøts'e ra huahi p'uya.

⁹ Nuna ra Jesús, bi 'yänyø ja'i, bi 'yëmbi:

—Xi'mø ya bi nja ya yø hya dí xi'ahü ya, ¿teni 'be'a da 'yøtra mmehüi? Siempre da ma ra mmehüi p'üya, da ho yø mefi conhüi rá huahi. N'nan'yo mi'da yø ja'i di fátra huahi p'üya. ¹⁰ Guí pahmü xanho ra hya mmamp'ü ja ra Maca Libro ngue éna: “Nuna ra do himbi nu manho yø hyønnigu, guehna ra do brá 'bebo p'ü brá fu ra jado naya. ¹¹ Nguna ra hya xa nzän'Oja ngue di nja. A nuju p'üya, dí emhmü ngue mazihotho te øt'Oja”, éna hya.

¹² Ra Jesús høntho bi xihyø ja'i ya yø hya ya, bi ne yø ja'i xti bentra Jesús ngue xta ngot'i. Porque pahyø ja'i ngue go xihya yø hya bi hyecra Jesús. Pe himbi zä xti bent'i, porque supí di mbøcüe mi'da yø ja'i. Janangue hinte bi japi.

I nnepyø nsüiui ra Jesús ngue da 'yëmbi hinguí ja ts'edi di njutra mentyu njüi.

¹³ Nüya 'da yø fariseo, da gue'da yø ja'i ra Herodes, bi 'benhni ngue da jujpatho häi te ga ya ra Jesús, para ngue da zäp'ü di yapa m'mefa. ¹⁴ Bi 'yëmbi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue grá hoga n'yohü, porque gä pømmanho ra hya guí mma. 'Në hinguí su'a te mbën'na'i yø ja'i. Madague'a ja yø cargo 'da yø n'yohü gui yai, pe hinguí su gui xifi ndana ra hya majuaní. Sinoque majuaní ngue guí xännbate'a ra hya nne Oja ngue gdá n'yohü. Damí xicje ya, ¿ua xanho ngue di njutra mentyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yëmbi.

¹⁵ Pe ra Jesús ya padí te mbënnbabi yø ja'i ngue'a ra nt'änni ørpe, bi 'yëmbüya:

—¿Hanja ngue guí sämhüyahü? Damí 'yurcähü ra mentyu —bi 'yëmbi.

¹⁶ Bi unna mentyu p'üya ngue da nu. Mí nu ra mentyu ra Jesús, bi 'yëmbi:

—¿To rá hmi na n'yoi ra mentyu ja ua? ¿To rá thühu na ra thühu n'yoi ra mentyu?

Mí dahyø ja'i yai ra Jesús, bi 'yëmbi:

—Guehna ra dast'abi naya —bi 'yëmbi.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yëmbüø ja'i yai:

—Nu'a ja ngue gui 'yøthü ya, damí unhnü ra mentyu di tocabi ra dast'abi. Da gue Oja p'üya, damí unhnü'a te di tocabi.

Nuna ra hya i dahra Jesús, di 'yødya yø ja'i yai.

Bi manna Jesús ngue di bennate yø ánima.

¹⁸ M'mefa p'üya, bi ma 'da yø saduceo, nüya embi ngue händi bennate yø ánima. Bi 'yëmbra Jesús:

¹⁹ —Ague grá xännbate, nüp'ü ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'ü ra hya ngue éna: nü'mø bi dü n'na ra n'yohü, 'në händi m'mühyø basi, nü rá xisu ra ánima da zogui, nü'a rá n'yohü ra ánima, gue'a di nthatui ra 'danxu'a, n'namhma ngue di m'mühyø basi tengutho 'mø xti m'mühyø basi ra ánima. ²⁰ A nüyá, xi'mø di 'bü'i yoto ma'yohü ngue edadi ncu ya. Nu'a ra n'yohü ma da, di nthati. Pe da 'yëhra pa da dü, 'në händi m'mühyø basi. ²¹ Janangue nü'a rá n'yohü ra ánima m'mefa bi m'müi, go di nthatui ra 'danxu'a. Pe xquet'a da dü ra n'yohü 'në händi m'mühyø basi. Nu'a rá hyü rá n'yohü p'üya, høndi nthatui ra 'danxu 'mø bi dü rá n'yohü. ²² Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi dü rá ndø, asta gue'mø bi dü gä yoto ma'yohü. Gä di nthatui ra xisu, 'në gä bi dü yø n'yohü. Pe himbi m'mühyø basi. Rá nzegui p'üya, da dü ra xisu. ²³ A nüyá, xi'mø ra pa daní bennate yø ánima ya, ¿ndana gue'a ya yoto ma'yohü rá mmeti ra xisu? Porque gä bi m'mümi.

²⁴ Mí dahra Jesús, bi 'yëmbüø ja'i yai:

—Hinguí padí ha rá nja ra hya guí mmamhmü. Porque hinga guerp'ü gä ndinni mmähü'a te ra hya nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro. 'Në hinguí pahmü hangü rá ts'edi Oja i ja. ²⁵ A nü'mø bi bennate yø ánima, da gohi tengutho yø anxé Oja, ya händi nthatyø ja'i.

²⁶ Nüp'ü ja ra hya bi 'yotra Moisés, ja di nequi p'ü ngue di bennate yø ánima. Porque nt'ot'i p'ü ra hya bi man'Oja 'mø mi nyap'ü bi nzø ra ndüt'o, ngue bi 'yëna: “Guecä drá Ojagä ngue ra Abraham. Drá Ojagä ngue ra Isaac. Drá Ojagä ngue ra Jacob”, bi 'yë'n'Oja.

²⁷ Ja di nequi p'üya, ngue nüp'ü 'bü Oja, hinguí tü yø te yø ánima. Janangue hinguí padí ha rá nja'a ra hya guí mmamhmü.

Nuya yø hya di manda Oja, bi manna Jesús ndana ra hya ma datho ja ts'edi da 'yøtyø ja'i.

²⁸ Nu'a n'na ra xännbate ngue ra ley, bi 'yøde ha i dapra hya yø ja'i mi yau ra Jesús. I nnu ngue bi dadi xanho. Bi 'yembaya:

—Xiya yø hya di manda Oja p'ua ja rá ley, ¿dana ra hya exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i?

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuya yø hya di manda Oja, nuna exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ena: “Agué gyø judíohu, dami 'yøhmua na ra hya ja ua. Nuna ra Hmu ma Ojahu, 'dase na. ³⁰ Dami ja ndummui ngue mathoguitho gui mahmu Oja co gátho ni mmuihu. Hont'a gui mbemhmu'a”. ³¹ Nuna rá yoho ra hya di manda Oja, 'ne di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ena: “Dami mahni mmic'eiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”, enna hya. Guehya yoho yø hya di manda Oja ya, 'ne tate di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i. Guehya yø hya 'bet'o ya ngue gátho mi'da yø hya di manda Oja.

³² Mi dahra xännbate ngue ra ley p'uya, bi 'yembi:

—Xanho te gui mma grá xännbate. Majuani te gui mma ngue nuna Oja ma Hmuhu 'dase na. ³³ Guehya yø hya ma datho ja ngue da 'yøtra ja'i ya, da hyahra mmui ra ja'i ngue di ma Oja, 'ne di mahra mmic'eiui. Nu'mø ngue ngu'a dí øthu p'uya, ya man'natho nnu manho Oja te dí øthu p'uya, ngue'ua yø 'bøt'e ørpa yø ja'i p'ua ja ra nija, da gue'ua mi'da yø cosa ma t'unni Oja.

³⁴ Bi nu ra Jesús ngue padi te mman'a ra n'yohu yau, bi 'yembaya:

—Ya mi zits'utho gadi 'bedi ngue gui so rá 'ye Oja —bi 'yembi.

Mi xifi tengua na ra hya na p'uya, ya hinni mantho tema hya hønxta 'yányø ja'i ra Jesús.

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue ra Cristo hingra ja'itho.

³⁵ Nuna ra Jesús bi xännba ra hya yø ja'i p'ua ja ra nija. Bi 'yembi:

—Nuna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi, yø xännbate ngue ra ley p'uya, i mman'ua ngue dague'a n'na'ua yø mbom'meto ra David. Pe nugä ga xi'ahu hanja ya, madague'a ngue rá mbom'meto ra David, pe nuna i hma, hingra ja'itho na. ³⁶ Porque ra David, gue'a ra Espíritu Santo bi bennbabi ra hya bi 'yot'i, ngue bi 'yena: “Nuna Oja, nu'mø mi zøjbagui ma Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yembi: Dami micua ja ma n'yeigä ya, asta gue'mø ga øt'e ngue gui manda gátho'ua ni nsuiui”, bi 'yembi. ³⁷ Ja di nequi p'uya ngue ra David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutu ngue rá Hmu. Janangue ra Cristo di nequi ngue hingra ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto ra David.

Bi xihyø ja'i ra Jesús ngue di mfädi xanho, hinda hyätyø xännbate ngue ra ley.

Xandøngu yø ja'i 'bup'ua ja ra nija. Nuna ra hya xännbate ra Jesús, januani ngue yø mmui ga 'yøxyø ja'i. ³⁸ Bi sigue bi xännbabi ra hya yø ja'i ra Jesús. Bi 'yembi:

—Dami mfähmu xanho ya, 'yo di hä'ahu yø xännbate ngue ra ley. 'Yo gui øthu tengutho ga 'yo'ua. Porque di ho ngue söt'a häi yø he. 'Ne di ho ngue di respeta yø ja'i ha gui zengua p'ua ja ra tai. ³⁹ Nup'ua ja yø nija p'uya, i huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'ua. Nup'ua øt'a ngo yø ja'i p'uya, xquet'a nne ngue tate xtanho ha da mi. ⁴⁰ I tunnba yø ngu yø 'danxu, i häti ngue embi di xännbi te pets'i. Nuna ra hya ga ngorpa yø dä yø ja'i p'uya, nu'mø mmat'Oja, ndø ya'atho mmat'Oja. I nne da 'yembyø ja'i ngue yø ndøhoga n'yohu. Pe nuyá, guehya mathoguitho ra castigo da thohya ngue gátho mi'da yø ja'i.

N'na ra 'danxu bi unna mentyu Oja.

⁴¹ Nuna ra Jesús, mi hup'ua ja ra nija ha ja ra huada utyø mentyu yø ja'i. Heti ha ga yutyø mentyu yø ja'i p'ua ja ra huada. Bi nu xangu yø ja'i ngue yø mmemmeti xandøngu ra mentyu di uni. ⁴² Bi nu n'na ra 'danxu ngue ra zibøhyoya, xquet'a bi gät'i yoho yø zi xani p'ua ja ra njumentyu. ⁴³ Bi zonhyø xädi ra Jesús, bi 'yembaya:

—Majuani dí xi'ahu ngue ra zibøhyoya na ra 'danxu bi unna mentyu ya, pe man'natho nnu manho Oja rá mentyu bi unna, hinda gue'ua yø mentyu mi'da yø ja'i di uni. ⁴⁴ Porque

nuya mi'da yø ja'i, yø mmemmeti ya, pɛ gue'a rá mɛnyu xa pongui di uni. A nuna ra 'danxu, zits'u drá mɛnyu mi ha. Mi ja ngue xtá nzi rá mɛnyu bi uni.

13

Bi manna Jesús ngue bá ɛp'u ra pa da xotra nija.

¹ Mi bomp'u ja ra nija ra Jesús, nuna n'na rá xádi bi 'yɛmbi:

—Ague grá xännbate, nu ra nija, gue xandønnoho yø do n'youi. 'Nɛ mazihotho yø hmi yø do.

² Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ahá, mazihotho gui nɛqui ra nija. Pɛ nuna ra nija naya, bá ɛp'u ra pa da xotyø ja'i na. Xøgue di nxúdi, hin hapu nmi nɛqui ra nija.

Bi manna Jesús te ja ngue di nja hante rá nzegui yø pa.

³ Nup'u ni hyandra nija, ja ni gop'u ra nyuni bí ja ra mbonza ja yø olivos. Ja i mɛp'u yø xádi ra Jesús. Nup'u bi zoni, bi mi. Bi guatra Bedu p'uya, conna Jacobo, ra Xuua, ra Andre. Bi nyaseui ra Jesús, bi 'yɛmbi:

⁴ —Dí nne gui xicje njam'mø di nja ya yø hya gui mmana, ngue da xotra nija yø ja'i. ¿Tema hmeya di nja'mø ya ni ma da zonna pa di nja na te gui mmana?

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbyø xádi:

—Damí mfáhmæ xandønho, 'yo gui nne to da hyä'ahæ. ⁶ Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yɛmbyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yɛmbi. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a p'uya. ⁷ Nu'mø gá 'yøhmæ ngue ya ja yø datunhni, ogue gui 'yøhmæ ngue ya ja ngue di nja yø tunhni, 'yo sä gui suhæ. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pɛ hinga gue'u yø hmeya'u ngue rá nzegui. ⁸ Da nangyø nación ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø nación. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø dast'abi. Di 'yan'ahäi ndap'u bi zä. Di nja yø thuhu. Ja da fup'u ra n'u ja ngue da tho'a m'mefa yø ja'i p'uya.

Bi xihyø xádi ra Jesús ngue da zä ra n'u, da ts'ui.

⁹ Damí mfáhmæ. Porque da 'yɛhra pa ngue da ts'ixahæ fädi. Da mɛp'ahæ yø ja'i p'u ja yø nija. Da ma mä dä'ahæ p'u 'bøhyø dast'abi. Di ndä'ahæ p'u 'bøhyø gobierno. Nguna da ja'ahæ yø ja'i ngue gui ɛc'ɛigahæ. Ngue nguna di nja'ahæ, nu'mø ya gdi yahæ yø ts'ut'abi, ja gui xihmæ p'u ra hoga 'da'yo hya p'uya. ¹⁰ Hante ngue da ze'a te ja ngue di nja, nuna ra hoga 'da'yo hya jatho ngue da ma mä'yoni gá rá ngani nximhäi. ¹¹ Nu'mø bi ma mä bent'i'ahæ, 'yo sä di tu ni mmæihæ'a ra hya ja ngue gui xihmæ ra ts'ut'abi. Porque nu'a ra ora gui dä ni yahæ p'u ja ra ts'ut'abi, gue'a ra Espíritu Santo di bɛn'na ra hya gui xihmæ ra ts'ut'abi. Ya hingni n'yomfɛniɛ gui jæcju ra hya gui mmæhmæ. ¹² A nu yø n'yohæ ɛc'ɛigui, di dæse'u yø n'yohæ hingui ɛc'ɛigui ngue da tho. Yø papá p'uya, nu'mø bi 'yɛc'ɛigui yø basi, di dæse yø basi ngue da tho. Yø basi p'uya, nu'mø bi 'yɛc'ɛigui yø papá, di dæse yø papá ngue da tho. ¹³ Ndap'u bi zä da zæ'ahæ yø ja'i ngue gui ɛc'ɛigahæ. Pɛ nu ra ja'i hinda hyegagui, xinda hangu ra n'u da thogui, gá da zeti, guehna ra ja'i di nyanná te na.

¹⁴ Xquet'a gui nnuhæ ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Daniel, ngue nup'u ja ra xequi hin'yæ ra nt'ɛdi di m'mæhyø ja'i, ja da 'yørbu ra nts'oni yø ja'i. (A nuyá, nu ra ja'i di xádi, di n'yo rá mmæi 'mø bi nu ngue di nja ya yø hya ja ua.) Nu'mø gá nuhæ ngue ya bi nja'a p'uya, nu yø ja'i di 'bup'u ja ra häi Judea, da 'dagui, di map'u ja yø xanthø. ¹⁵ Nu ra ja'i di tømæ xøts'e rá ngu, 'yo di ɛna ngue di ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui. ¹⁶ Nu ra ja'i di 'yo ra 'bɛfi, hinda ma rá ngu ngue da ca rá tuhu, sinoque da 'dagui n'nahmantho. ¹⁷ Pɛ huɛcate yø xisu di hadyø basi'a ra pa'a, ogue di sudyø basi. ¹⁸ Damí 'yæphu Oja ngue nuya yø hya ya, hinda gue'mø ra pa ngue xtá nse di nja. ¹⁹ Porque xandøn'utho te da thohyø ja'i na ra pa na. Nu te di nja, hinjam'mø xa nnu yø ja'i ngue xa njap'u asta gue'mø mambá f'u'a nximhäi. 'Nɛ ya hinni mantho da hnu ngue mahøndi njap'u. ²⁰ Nuna Oja, ya xa nzänni ngue hinga ya'atho yø pa di nja na ra ndate na. A

nū'mø ngue ya'atho di nja, ya hinjonda bongui. Pɛ da 'yøt'e ngue da thotho, porque Oja di maħya yø ja'i ya xa huanhni.

Rā Jesús bi mā ngue di n'yo xangu yø ja'i da ne ngue da hyätya yø ja'i ya ɛc'ei.

²¹ Nū'ɸ yø pa'ɸ, 'yo sä guí ɛc'eiħu ya yø ja'i da 'yɛn'ahɸ: “Nūua, ja bí 'bɸcua ra Cristo”, ogue da 'yɛn'ahɸ: “Ní nguehnɸ ja bí 'bɸhnɸ”, da 'yɛn'ahɸ. ²² Porque xangu yø ndøbethani di n'yo ngue da 'yɛmbyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, ogue da 'yɛmbi: “Go guecä rá pøngahyagä Oja ya”, da 'yɛna. 'Nɛ da zä da 'yøtyø milagro. Nūya yø milagro da 'yøt'e, guehya da ne ngue di hyätyø ja'i nūya yø thanhni Oja ya. ²³ Mami n'uni da thä'ahɸ. Janangue dadi 'bet'o'ahɸ ya yø hya ja ngue di nja m'mefa.

Bi manna Jesús ngue mahonda ɛcua ja ra ximhäi.

²⁴ Nū'mø bi tho'ɸ yø ndate di nja, di m'mexui ra hyadi 'nɛhra zana. ²⁵ Da tähyø sø bí ja mahɛts'i. Nū te gä bí ja maya, gä di pädi ha thogui. ²⁶ Da thandra N'yohɸ di 'yɛ mahɛts'i ngue da n'youi ra gui. Da hnu ngue maɣuesɛ, porque mathoguiho ja rá ts'edi. ²⁷ Nū'ɸ yø anxe da n'youi, da menhni gä rá nguni nximhäi, ngue di perpabi yø ja'i nūya xa huanhni.

Bi nhyejpabi ra hya n'na nza ra igo.

²⁸ Dami pahmɸ na ra hya ga hycä ya, ngue gdä hycjpa bi ra hya n'na nza ra igo. Nū'mø ya bi c'amyø 'yeza ngue bi 'dogui, guí pahmɸ p'ɸya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi. ²⁹ Nguna ra hya ja ngue di nja ya. Nū'mø gä nuħɸ ngue bi nja ya yø hya dí xi'ahɸ ya, dami pahmɸ ngue ya xma nguerpũtho ga ma ɛħɛ. ³⁰ Nūya yø hmɛya dí xi'ahɸ ya, dami pahmɸ ngue guehya di nja ya, hante ngue da du yø ja'i 'bɸhyø pa ja p'ɸya. ³¹ Nū te bí ja maya, 'nɛcua ja ra häi, hingui zai. Pɛ nuna ra hya dí mmangä, ja para zantho na.

Bi hycra hya ra Jesús ngue yø mɛfi hingui padi tema pa da zøhyø hmɸ di manda.

³² I pase Oja tema pa di nja ya yø hya dí xi'ahɸ. Ni xingyø anxe di padi, ni xinga gueque dí padi tema pa di nja, madague'a ngue rá Ts'unt'ugui Oja. ³³ Janangue dami ndø'mateħɸ, mat'Ojahɸ hangu ra pa. Porque hingui pahmɸ tema pa, tema ora ga søcä ua. ³⁴ A nuyá, tengutho n'na ra n'yohɸ bi ma yap'atho, pɛ himbi zohra hya tema pa da pengui. Nū'ɸ yø mɛfi bi fäti te pets'i. N'na ngu n'na yø mɛfi bi zännba yø tarea ja ngue da 'yøt'e. Nup'ɸ ja ra goxthi, bi 'bämbɸ n'na ra mängxothi, bi xifi ngue da mädi xanho ra goxthi. ³⁵ Pɛ nūya bi ma mafäti ra 'befi, hingui padi tema pa da zøhyø hmɸ. Da gue'ahɸ ya, dami mfähmɸ xandønho. Porque xquet'a hingui pahmɸ tema ora da zøhni hmɸħɸ, o nuħma ndetho da zøhø, ogue made ra xui da zøhø, ogue ni ma da hyats'i da zøhø, ogue nɛcahäi da zøhø. ³⁶ Porque hønt'a goma ora da zøhø, pɛ man'nan'yo mi 'yøthɸ ngue hinjondi ndø'mate mø bi zøhø. ³⁷ Nuna ra hya dí xi'ahɸ ngue gui ndø'mateħɸ, hinga høn'athohɸ dí xi'ahɸ na ra hya na, sinoque gätho yø ja'i dí xifi ngue di ndø'mate xandønho.

14

Nūya yø nsuiui ra Jesús ya sänni ngue da hyo.

¹ Ya mā nyo patho di nsännigo yø ja'i ngue ra pascua. Guehna ra pa ts'i ra thuhmɛ hingui n'youi ra íxi. A nū'ɸ yø hmɸ yø mmäcja 'nɛhyø xännbate ngue ra ley, guehya ya rá ya'atho yø pa honi ha di mbentra Jesús ngue da tho. ² Di n'yɛmbi:

—A nuyá, hinga gue'mø ra pa ngue ra ngo ga benthɸ ya, n'namhma hinda nangyø ja'i da yani.

N'na ra xisu bi xispa ra aceite rá ya ra Jesús.

³ Ya 'bup'ɸ ja ra hnini Betania ra Jesús. ɛxa siħmɛ p'ɸ ja rá ngu ra Simu nuna xi 'yøthe m'met'o ngue mi 'ya rá do'yo. Bi yut'ambo n'na ra xisu ni du n'na ra m'mo aceite ngue ra alabastro. I yup'ɸ ra aceite mazihotho ga yuni, bi ma mahoqui conna paxi ngue ra nardo, pɛ xandøngu rá muui. Bi 'yøjpa rá 'yuga ra m'mo aceite p'ɸya, bi xispabi rá ya ra Jesús. ⁴ Bi mbøcue 'da yø ja'i mi 'bup'ɸ, di n'yɛmbi:

—¿Hanja ngue bi ma ma'unitho na ra aceite na? ⁵ Xta nza xta 'ba na ngue xti t'unna menyu yø hyoya. Porque man'na xangu xti 'ba ra aceite ngue'a te ra nzaabi taha ja'i n'na jeya.

Hingui nnu manho yø ja'i te bi 'yøtra xisu. ⁶ Pe ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Dami hyehma na ra xisu 'bucua. 'Yogui sähma, porque xanho te ørque. ⁷ A nuya yø hyoya gui mmamhma, hangu ra pa gui nnuha ya yø hyoya. Da za gui faxhu te honi hont'a goma ora gui nne gui faxhu. Pe nugä hinga nzamhma ua. ⁸ A nuna ra xisu gui mmamhma, bi 'yørcagui'a te bi zarpabi ra ts'edi bi 'yøt'e. Porque ya bi nja'a te mi ja xti nja'mø dá n'yägui. ⁹ Majuani dí xi'aha ngue nup'ua ha da hmanna hoga 'da'yo hya gä rá nguni nximhäi, xquet'a 'ne'a te bi 'yørcagui na ra xisu, da hma. Gue'a di fen'a.

Rā Judas di cutyø hya ha di japi ngue di dä rā Jesús.

¹⁰ Nuna ra Judas Iscariote, guehna n'na nc'ei'ua 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi ma bá nyai yø hmu yø mmäcja. Bá nhēca hyai yø mmäcja ha di japi di dāpra Jesús. ¹¹ Mi 'yø'a ra hya sihyø mmäcja, asta ra ndijohya. Bi xi p'uya ngue di unna menyu. Janangue bi hyonna Judas ha di japi ngue di dāpyø mmäcja rā Jesús.

Yø xädi rā Jesús bi hoqui te da zi'a rā nde bi nsännigo ngue rā pascua.

¹² Ya fuhra ngo guehya yø pa ts'i ra thuhme hingui n'youi ra íxi. Nuna ra pa fuhra ngo, guehna ra pa hode'yo yø ja'i ngue sännigo, ngue di nzibde ngue rā pascua. Bi yembyø xädi rā Jesús:

—¿Haru gui nne ga hocähe ra nzibde gdä nsännigohu ngue rā pascua ya? —bi 'yembi.

¹³ Bi 'yembya yoho yø xädi rā Jesús:

—Ní me na bí ja ra hnini ya. Gui nthēui n'na ra n'yohu ni ma rá ngu, di tu n'na xoni ra dehe. Dami tennui haru da zoni. ¹⁴ Nup'ua ja ra ngu da zomp'uya, dami 'yēnui ra mmennigu: “Rā xänbate i ena: ¿Haru ja ra cuarto ga nzibdehe ma xädi ya, ja ga sähe p'ua ra ngo ngue rā pascua?” gui 'yēnui. ¹⁵ Ra mmennigu p'uya, da 'yut'au n'na ra dacuarto ya mahoqui, bí ja maya ra tōcangu. Ja dami hocui p'ua te ja ngue gdä nzibdehu p'uya.

¹⁶ Nuya yø xädi mi yai rā Jesús, bi map'ua ja ra hnini bi xifi ngue da ma. Mi zomp'ua ja ra hnini, nuna ra hya xi manna Jesús, gue'a bi nja'a. Bi dinna ngu tengutho xi xifi, ja bi hojpu ra nzibde ngue rā pascua p'uya.

Bi xihyø xädi rā Jesús ngue padī ndana rá xädi ja ngue di dä.

¹⁷ Mi dāhra nde p'uya, nup'ua ja ra ngu xi ma mahojpi te da zi, ja bi zomp'ua rā Jesús, ní n'youi'ua 'de'ma yoho yø xädi. ¹⁸ Mente sihme p'ua ja ra mexa p'uya, bi 'yembyø xädi:

—Nuyá, dí xi'aha ngue nuua ja ra mexa dí sihmehu, 'bucua n'na nc'ei jugatho häi, ya xa hyoni ha di japi ngue di dāgui.

¹⁹ Nuna ra hya bi manna Jesús, emmei bi du yø mmui yø xädi. Bi mudi bi 'yänni 'da mi'da p'uya te'o na i mma, bi 'yembi:

—¿Ua go guecä'a gui mmanya? —bi 'yembi.

²⁰ Bi 'yenthō 'mø mi dahra Jesús:

—Nuna dí com'be ma mohi ua dí sihme ya, guehna di dägä naya. Guehna n'na nc'ei ngue gui 'dema yohohu naya. ²¹ Majuani ngue rā N'yohu bí 'yē mahets'i da tho'a te ra n'ua ja ngue da thogui, tengutho nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue di nja. Pe hague ngu ra castigo da thohna ra n'yohu ja ngue di dāgui. Nuna ra n'yohu na, man'na xanho ngue'mø hin xtabá m'mui.

Rā Jesús bi xihyø xädi ngue di nzibde.

²² Mente sihme rā Jesús, bi hyajman'na ra thuhme. Mi ja mamadi Oja p'uya, bi xenna thuhme, bi unyø xädi da zi. Bi 'yembi:

—Dami sihu ra thuhme ja ua ya. Nuna, guehna ma do'yogä na.

²³ Bi decra vaso po rá ngui ra uva p'uya. Mi ja mamadi Oja, bi unyø xädi da zi 'da'its'ua.

²⁴ Bi 'yembi:

—Nunā po rā vaso ja ua ya, guehna mā jigā nā. Porque guehna rā hmeya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi rā 'da'yo cohi øt'ahū Oja. Porque nu'a di mfamma ji, xandøngu yø ja'i di nhohyø ts'oqui. ²⁵ Mājuani dí xi'ahū ya, ngue ya hinni mantho 'dap'u ga sihū rá ngui rā uva, asta gue'mø bi zønna pa mā'da'yo hønga sihū p'u di manda Oja.

²⁶ Mī juate rā nsihmē p'uya, bi duta n'na rā thuhū ngue espabi Oja. Bi ma p'uya, i map'u bí ja rā nyuni ja rā mbonza ja yø olivos.

I pahra Jesús ngue da zop'u m'mefa yø xadi.

²⁷ Rā Jesús bi 'yēmyø xādi:

—Gātho'ahū ya, gui sogahū p'u'a di nxui. Porque di nja'a te mmamp'u ja rā Maca Libro ngue ɛna: “Gā øt'ā ngue da du rā mände'yo. Yø de'yo p'uya di n'uēni”, i ɛna. ²⁸ Pē nu'mø dá bēnnate, ganī mpagā Galilea, ja ganī tøp'ahū p'u.

²⁹ Rā Bēdu p'uya, bi 'yēmbi:

—Madague'a ngue gā da zoc'a'i p'u ya mī'da mā n'yohū, pē nugā hinga soc'a'i —bi 'yēmbi.

³⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbra Bēdu:

—Mājuani dí xi'i ngue nu'a di nxui ya, tobe hīndi ma'a rá yohmafi rā øni, ya xqui cønga nhyundi, gui mma ngue hinguī paqui —bi 'yēmbi.

³¹ Pē rā Bēdu p'uya n'nat'a mma ngue bi 'yēna:

—A nu'a, hīn'nā'a. Madague'a ngue 'dap'u ga tuui, pē nugā hinga cøn'a'i —bi 'yēmbi. Gātho'u mī'da yø xādi p'uya, 'da'igu bi mā.

Rā Jesús bi mat'Oja p'u ja rā xequi ni hu ngue Getsemaní.

³² Nunā rā Jesús bi mähā yø xādi, bi zømp'u ja rā xequi ni hu ngue Getsemaní. Nup'u bi zøni, bi 'yēmbi:

—Dami mīhmi ua ya, mēnte ga thocā mīts'u ní nguehnu ngue ga ma mat'Oja —bi 'yēmbi.

³³ Bi thohmīts'u ní nguep'u rā Jesús, bi mē rā Bēdu, rā Jacobo, rā Xuua. Bi mudi bi dār'man'u rá mmui rā Jesús, mathoguithe ngue bi du rá mmui. ³⁴ Bi 'yēmyø n'youi p'uya:

—Janjuani ngue tu mā mmuigā, nup'u nna sä, ya ja ngue 'bexca tu. Dami cohmi ua ya, pē 'yogui ahmi —bi 'yēmbi.

³⁵ Rā Jesús bi thohmīts'u ní nguep'u. Bi m'memfo häi p'uya ngue mmat'Oja. Bi 'yāp'Oja ngue'mø da ne, da yāni ngue'a rā ndate ja ngue da thogui. ³⁶ Bi 'yēmp'uya:

—Ague mā Papá'i, nu'i, gātho da zā'i. Dami yangui ngue'a rā ndate ja ngue ga thocā. Pē hinga nu'a go ga sännā gue'a di nja'a, sinoque nu te gui sänni, gue'a di nja'a.

³⁷ Mī juadi bi mat'Oja p'uya, bi 'yēp'u 'b'u hu yø xādi. Pē bi dīni ngue ya mī aha. Bi 'yēmbra Bēdu p'uya:

—Ague Simu, ¿hanja ngue gui aha? ¿Ua xinga n'na ora di sä gui 'yā ni t'aha? ³⁸ Dami mat'Oja, 'yogui ahmu. Nu'mø hīgā mat'Ojahū, nthambenitho hīnda gue'a gui 'yøthu. I nne ni mmui ngue gui 'yøthu nā rā hya dí mmangā, pē ɛmmei cuen'ni do'yohū.

³⁹ Mahømbi zop'u yø xādi, bi mengbu xpí 'yēhē ngue bá mat'Oja. Tengutho xi man'a m'met'o, ngu'a rā hya xi Oja. ⁴⁰ Mambá pengbūya, mahømbi dīnyø xādi ngue mī aha, porque ɛmmei nethā. Mī dambēni yø xādi ya nzofo, hinguī padi te di dadi. ⁴¹ Bi ma'a rá hyu ndi p'uya ngue bá mat'Oja. Mambá pengui, bi 'yēmyø xādi:

—Gue mahønguī ahmi n'yø. Gā nuhmi, ya bi zønna ora di ndäpyø ts'oc'ei rā N'yohū bí 'yē mahēts'i. ⁴² Dami nangüi. Ya bá ɛcua nā di dāgui, ma ga ma c'athū ya.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴³ Mēnte nzohyø xādi rā Jesús, bi zøhna Judas rá n'youi'u 'de'ma yoho yø xādi, bá n'youi xangu yø ja'i, bá gu yø juai, bá gu yø za. Guehya yø ja'i xi menhyø hmu yø mmäcja, co 'nēhyø xännbate ngue rā ley, co 'nē'u yø n'yohū 'bet'o p'u ja rā nija. ⁴⁴ Nunā rā Judas, ya xi xihyø ja'i temā senya da 'yøt'e, xi 'yēmbi: “Nu'a rā n'yohū ga zønguagā ya, 'nē ga

súrpa rá hmi, gue'a guí homhmu'a p'uya. Gui benthu, pe gue mamí thøhmú", xi 'yɛmbi.
⁴⁵ Janangue mi zomp'u 'báhra Jesús, bi guat'i ngue bi zengua. Bi 'yɛmbi:

—Ague grá xännbate —bi 'yɛmbi.

Bi zúrpa rá hmi p'uya. ⁴⁶ 'Bexpi bentyø ja'i ra Jesús.

⁴⁷ Bi gúxrá juai n'na nc'ei rá xádi ra Jesús. Bi zennbabi rá 'yɛhɛ ra 'bet'o mmácja, bi hyejpabi rá gu. ⁴⁸ Ra Jesús bi 'yɛmbyø ja'i bi bent'i:

—¿Ua guí emhmu ngue drá bɛgä, ngue guí cuhu yø juai, 'nɛ guí cuhu yø za ngue gui benngahu? ⁴⁹ Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xännbä ra hya yø ja'i p'u ja ra nija. Uangui xta nzä ja xqui benngahu p'u. Pe nu te guí ørcahu ya, ya bi nja'a te ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro —bi 'yɛmbi.

⁵⁰ Gä bi zop'u yø xádi ra Jesús ngue bi 'dagui. ⁵¹ Nu'mø ya ni zi yø ja'i ra Jesús, bi ntet'a n'na ra ts'unt'u. Hønda n'na ra sávana di mpät'i. Xquet'a 'nɛhna ra ts'unt'u bi ne xti bentyø ja'i ngue xta nzits'i. ⁵² Pe nuna ra ts'unt'u bi guas'yø ja'i ngue bi 'dagui. Bi zop'u ra sávana mi tuhu, bi ma mangøtho.

Nuya yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío bi hyaspabi ra güenda ra Jesús.

⁵³ Nuna ra Jesús, bi ts'ixpu 'báhra 'bet'o mmácja. Nup'u ja rá ngu ra mmácja, ja bi mpeti p'u gátho yø hmu yø mmácja, co 'nɛ'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, conyø xännbate ngue ra ley, gä 'dap'u bi mpeti. ⁵⁴ Pe ra Bedu ní 'bɛfa ya'atho p'u ní ma yø ja'i ní zi ra Jesús. Mi zomp'u ja rá ngu ra 'bet'o mmácja, bi yut'ambo ra dathi. 'Dap'u bi mihmí yø policia maði nharpu ja ra sibi.

⁵⁵ Nu'u yø hmu yø mmácja co 'nɛ'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, 'dap'u bi mpeti ngue bi nhɛca hya, honi ha di japi ngue da 'yɛmbi ni 'yup'u da du ra Jesús. Pe hingui tini ha di japa hya. ⁵⁶ Xangu yø ja'i bi manyø fehni ngue di yapa Jesús. Pe hñdi ntinyø hya ngue da 'da'igu da mamp'u di yapate. ⁵⁷ M'mɛfa p'uya, bi guar'mi'da yø ndøbethani ngue di yapi. Bi 'yɛna:

⁵⁸ —Nuna ra n'yohu 'bucua, ya xta øcähe tema hya xa mman'a m'met'o na, ngue mi ɛna: “Ga xot'ä na ra nija ngue ra ja'itho bi hoqui. Rá hyu pa p'uya, dí jap'u man'na ra nija ngue hinjonni ja'i di hoqui”, mi ɛna.

⁵⁹ Nguna ra hya bi hma, mi'da yø ja'i p'uya, n'nan'yo ra hya i mma. Ya hñdi ntinyø hya. ⁶⁰ Bi m'máhra 'bet'o mmácja p'uya ngue bi 'yɛmbra Jesús:

—¿Te guí mmanna ra hya guí nyap'a'i ya n'yø? ¿Ua hin tema hya gdi thadi? —bi 'yɛmbi.

⁶¹ Pe ra Jesús hñte ga ndatho. Ra 'bet'o mmácja p'uya mahømbi 'yɛmbi:

—¿Ua gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'u'i Oja nuna maguesɛ?

⁶² Mi dáhra Jesús, bi 'yɛna:

—Ahá, go guécä. 'Nɛ guí nuuhu ra N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i dani mmip'u bí ja rá n'yɛi Oja nuna jase rá ts'edi. 'Nɛ da 'yɛhra pa ngue hønda ɛhɛ, di 'yɛ mahɛts'i da n'youi ra gui.

⁶³ Mi 'yøhra mmácja na ra hya bi manna Jesús, n'na xet'itho rá pahni ngue bi ncue. Bi 'yɛmbyø ja'i p'uya:

—Nuya mfaði ya ngue hin te man'na ma testigo dí homhmu ya. ⁶⁴ Ya gá 'yøsehü ya ngue thenmahya Oja. Xiya, ¿te guí mmamhmu na ra hya bi manya? —bi 'yɛmbyø ja'i.

Gátho yø ja'i p'uya 'da'igu bi ma, bi 'yɛna:

—Nuna, ni 'yup'u ngue da tho na.

⁶⁵ Bi mähüø ja'i p'uya ngue soxra Jesús. Bi gorpa yø dä connu ulu, 'nɛ bi mɛ'mi, bi 'yɛmbi:

—Dami padi te'o bi mɛp'a'i ya —bi 'yɛmbi.

Yø soldado p'uya, xquet'a bi mɛ'mi.

Bi manna Bedu ngue hingui padi te'o ra Jesús.

⁶⁶ Ya 'bup'u ja ra dathi ra Bedu. Nu'a n'na ra xisu ngue ra guni p'u ja rá ngu ra 'bet'o mmácja, bi thop'u 'báhra Bedu. ⁶⁷ Mi nu ngue di nharpu ja ra sibi, bi za di hɛti p'uya. Bi 'yɛmbi:

—'Nε'i ni n'youi ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

⁶⁸ Ra Bedu p'uya, bi 'yεna:

—Nu'a ra Jesús guí mmanya, hīndi pacā te'o na. Janangue hīndi pacā temā hya guí nne guí xicya.

Ra Bedu p'uya, bi map'ua bí ja rá goxthi ra dathi. Hontho bi zōn'a goxthi p'uya, bi mmahra ōni. ⁶⁹ Mahōmbi nu ra Bedu'a ra xisu p'uya. Nuna ra xisu bi 'yεmbyō ja'i 'bap'ua:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, guehna n'na nc'ei yō xādi ra Jesús.

⁷⁰ Ra Bedu p'uya, mahōmbi mā ngue hīngui padī te'o ra Jesús. Mī tho hman'na ts'ūquits'ua p'uya, yō ja'i 'bap'ua hōmbi 'yεmbrā Bedu:

—Majuani ngue ni n'youi ra Jesús, porque di nēqui ngue grā mmengu Galilea, nt'ōdetho'a te gni ya.

⁷¹ Mī dahra Bedu p'uya, mahōmbi 'yεna:

—Da jacā ra castigo Oja 'mō ngue hīmma juani te dí xi'ahū. Pε nuna ra n'yohu guí xicjū, hīndi pacā te'o na.

⁷² Mī juadi bi manna ra hya na p'uya, mahōmbi mmahra ōni. Ra Bedu p'uya bi zo rá mmūi na ra hya xi xihra Jesús ngue xi 'yεmbi: “Tobe hīndi ma'a rá yohmafi ra ōni, ya xqui cōnga nhyūndi, guí mma ngue hīngui paqui”, xi 'yεmbi. Mī zo rá mmūi ra Bedu na ra hya na p'uya, asta ra zondummūi.

15

Bi ts'ixpu 'buhra Pilato ra Jesús.

¹ Mī nēcāhāi p'uya, bi mpeti gātho yō hmu yō mmācja, conyō n'yohu 'bet'o p'ua ja ra nija, conyō xānnbate ngue ra ley, conyō n'yohu 'bet'o ngue yō judío. Bi nhēcāhya ngue sānni ha di japi di yāpra Jesús. Bi durpūya, bi zixpu 'buhra Pilato. ² Ra Pilato bi 'yεmbrā Jesús:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yō judío?

Mī dahra Jesús, bi 'yεna:

—Ahá, go guēcā tengutho ra hya guí mmanya.

³ Yō mmācja p'uya, xangu mī'da yō hya guí yapi. ⁴ Ra Pilato mahōmbi 'yεmbrā Jesús:

—Ya guí ōse te gāma hya guí nyap'a'i ya. ¿Ua hīn temā hya gdi thādī?

⁵ Ra Pilato di 'yōtho ngue hīn temā hya ga ndatho ra Jesús.

Bi manda ra Pilato ngue da ma macuati ra pont'i ra Jesús.

⁶ Nuna ra Pilato, ja n'na rá costumbre ngue di thō'a n'na ra ofādi 'mō ja ra ngo ngue ra pascua. Pε yō ja'i'ua huanhni ndana ra ofādi da ma mathōgue. ⁷ Nu'a ra pa'a p'uya, mī ofādi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Barrabás. 'Dap'ua ofādiui mī'da yō ja'i ngue yō hyote, xi n'ōt'a tūnhni. ⁸ Mī peti yō ja'i ngue da xihra Pilato ngue di thō'a n'na ra ofādi. ⁹ Ra Pilato bi 'yεmbyō ja'i:

—¿Ua guí nnehū ngue ga thōcā'a rá dast'abi yō judío? —bi 'yεmbi.

¹⁰ I pahra Pilato ngue ra nts'eya ōtya yō mmācja xi dāpra Jesús. Janangue ngūna bi xihyō ja'i, porque bi ne xti thōgue. ¹¹ Pε yō hmu yō mmācja εmmēi di hatra ts'edi yō ja'i ngue da 'yāpra Pilato ngue di thōhra Barrabás. ¹² Mahōmbi 'yεmbyō ja'i ra Pilato:

—Xina ra n'yohu guí εmhma ngue rá dast'abi yō judío p'uya, ¿te guí nnehū ga japā na? —bi 'yεmbi.

¹³ Yō ja'i p'uya, xōgue n'na hmafitho bi 'yεna:

—Da guatra pont'i na guí mmanya.

¹⁴ Ra Pilato p'uya, bi 'yεmbyō ja'i:

—Pε ¿temā nts'o xā 'yō'na p'uya?

Yō ja'i p'uya, man'natho ngue mafi, bi 'yεna:

—Da guatra pont'i na.

¹⁵ Ra Pilato p'uya, bi ne di hojpa yō mmūi yō ja'i mbōcūe. Janangue bi thōhra Barrabás. A nuna ra Jesús, bi xihyō soldado ngue da fēi, 'nε da zits'i ngue di guatra pont'i.

Yø soldado thenmahya ra Jesús.

¹⁶ Bi zixyø soldado ra Jesús, i map'ua ja ra dathi cuarte. Ja bi ma mapeti p'ua gätho yø soldado. ¹⁷ Yø soldado p'uya bi heta n'na ra ulu ngue ra jupoi ra Jesús. Ya xi me n'na ra corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya ra Jesús. ¹⁸ I thenmahya p'uya, bi 'yembi:

—I tate na rá dast'abi yø judío ya —bi 'yembi.

¹⁹ Bi jännba rá ya co n'na ra t'o. 'Nε bi zots'i. Bi ndantyøhmü p'ua 'bähra Jesús tengutho 'mø ngue majuaní hñu mansu n'na ra dast'abi. ²⁰ Mi juadi bi denmahya, bi gajpabi ra tuhu xi hete. Bi hetrá he ya mi he p'uya. Bi zixpuya ngue di cuatra pont'i.

Ya cuatra pont'i ra Jesús.

²¹ Nup'ua ja ra 'yu, bi nthēui p'ua n'na ra n'yohu xpi 'yēhra 'bēfi. Rá mmēngu Cirene na ra n'yohu, ni hu ngue ra Simu. Guehna rá papá ra Alejandro 'nēhra Rufo. Nu'ua yø soldado maní zi ra Jesús, bi japra Simu ngue bi duxra pont'i nuna da ma macuati ra Jesús.

²² Nuna ra Jesús, i zixyø ja'i p'ua ja ra xequi ni hu ngue Gólgota. Nuna ra hya na, i nne da ma ngue ra Njuyaxhmu. ²³ Nup'ua bi zønna Jesús, bi t'unna vino n'youi ra mirra para ngue di pumbēni. Pe ra Jesús himbi ne bi zi. ²⁴ Bi cuatra pont'i p'uya, mi juadi bi nō'mi. Bi ma ra taħa yø soldado p'uya ngue to xta ra taħa, gue'a da gaca n'na xequi rá he ra Jesús.

²⁵ Guto xudi'a ra ora bi ma macuati ra pont'i ra Jesús. ²⁶ Nup'ua ja rá ya ra pont'i bi cuati, bi ma macuati n'na ra letrero xi 'yot'i ngue mmamp'ua te bi ma ma'upi. Nuna ra letrero, i ena: “Nuna ra n'yohu 'bēcua, guehna rá dast'abi yø judío na”, enna letrero. ²⁷ 'Nε yoho yø bε bi ma macuati ra pont'i, n'na i gohrá n'yēi, n'na i gohrá gaha. ²⁸ Ya bi nja tengutho ra hya mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue ena: “Tengutho majapi yø ts'oc'ēi, ngu'a da thogui”.

²⁹ Asta huatyø ya yø ja'i thop'ua ja ra pont'i cuatra Jesús ngue thenni. I embi:

—A nuya n'yø, dami xorpabi rá nija Oja ya. 'Nε guí ena ngue nhyu patho gdi hojman'na ra nija. ³⁰ Dami nyanse ya, bá cap'ua ja ra pont'i guí cuatya —embyø ja'i.

³¹ Nu'ua yø hmü yø mmäcja p'uya, conyø xännbate ngue ra ley, gä thenmahya ra Jesús. Di n'yembi:

—Mi mmannu ra n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pe nuyá, hinda zä ha di japi di nyanse ya.

³² A nu'mø majuaní ngue ra Cristo rá dast'abi yø judío ya, da zä da cahna ja ra pont'i ya, n'namhma gä εc'ēihü te da ma.

Xquet'a 'nε'ua yonc'ēi 'dap'ua cuathu ra pont'i thenmahya.

Ya bi du ra Jesús.

³³ Mi hyuxyadi p'uya, bi m'mexui gä ra ximhäi asta hyu nde. ³⁴ Nu'mø ni ma da za'i hyu nde p'uya, ra ndøts'edi bi 'yēnna Jesús:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —bi 'yēna.

I nne da manna ra hya na: “Ma Oja'i, ma Oja'i, ¿hanja ngue gá hyεgagui p'ua?” ³⁵ Ja mi 'bärpütho 'da yø ja'i, bi 'yøde te bi manna Jesús. Yø ja'i p'uya di n'yembi:

—Nuna ra n'yohu na, i nzohra Elías.

³⁶ Nuna n'na nc'ēi mi 'bäp'ua, bi ma n'na 'dihitho bá ha n'na xequi ra esponja xa ntudi, bi pop'ua ja ra vino xan'ixi. Bi nøtra t'o p'uya ngue bi cuarpa rá ne ra Jesús ngue da zats'i. I embyø n'youi p'uya:

—Ma ga nnuhü ya ngue'mø da ep'ua ra Elías i nzofu ngue da hyajhna ja ra pont'i.

³⁷ Pe ra ndøts'edi i 'yen'a n'na rá hmafi ra Jesús. Bi du p'uya. ³⁸ Nu'a ra ora'a p'uya, nu'a ra ulu mi zäp'ua ja ra goxthi nija, bi xet'i, i gai. ³⁹ Nu'a ra capita mi 'bäp'ua ni hyandra Jesús, bi nu te 'be'a gä bi 'yøtra Jesús ha i du. Bi 'yēn'a p'uya:

—Majuaní ngue nuna ra n'yohu na, rá ts'unt'ua Oja na.

⁴⁰ Xangu yø xisu bí 'bäp'ua yap'utho, hantho te gä bi nja. Nu'ua yø xisu'ua p'uya, n'youi p'ua ra Salomé, conna Maya nuna ra mmēngu Magdala, co 'nēhna man'na ra Maya rá mamá ra t'ua Jacobo 'nēhra José. ⁴¹ Nuya yø xisu ya, nu'mø mambi 'yop'ua ja ra häi Galilea ra Jesús, mi n'youi p'ua ni ma, guehya mi fäts'i ngue di unni te honi. 'Nε xangu mi da yø xisu 'bäp'ua ngue bi den'mø mi ma Jerusalén.

Ya bi ma nt'ägui rā Jesús.

⁴²⁻⁴³ Mi 'bup'ü n'na rā mmengu Arimatea ni hu ngue rā José, i 'bet'o ngue yø judío, 'ne di respecta yø ja'i. Xquet'a mi tømí ngue n'nahmantho di manda ua Oja. Pe comma ngue ya bi nde, ya da yutra pa ngue rā ts'äya, go guehna rā José bi hya rā ts'edi bi ma bá nyaui rā Pilato, bi 'yäpra nt'edi ngue da hyajpa rá do'yo rā Jesús. ⁴⁴ Mi 'yøhra Pilato ngue ya xi du rā Jesús, di 'yøtho hanja. Bi zohna capita p'üya, bi 'yänni ngue'mø majuaní ya xi du, oque hin'na. ⁴⁵ Rā capita bi ma ngue ya xi du. Rā Pilato p'üya, bi unna nt'edi rā José ngue da hyaxra Jesús. ⁴⁶ Nuna rā José bi dän'a n'na rā sábana ngue rā hoga ulu, ngue nu'mø bi hyajpa ja rā pont'i rā Jesús, da 'uennabi rá do'yo. Mi jap'ü n'na rā panteón ngue xi ma nt'a'mi p'ü ja n'na rā 'bido, ja bi hyaxpa ngue bá ägui. Bi gotra goxthi conn'na rā ndodo. ⁴⁷ Nuna rā Maya ngue rā mmengu Magdala 'nehna man'na rā Maya rá mamá rā José, guehya bi máhä ya ngue bi nu ha bi t'ägui.

16

Ya bi bennate rā Jesús.

¹ Mi thohra pa ngue rā ts'äya, nuna rā Maya ngue rā mmengu Magdala, conna Maya rá mamá rā Jacobo, conna Salomé bi danyø 'yethi ya p'üya, ngue da map'ü bí o rā Jesús, da cots'i. ² Mi hyaxa rā pa ndomingo rá müdi rā pa ngue rā semana, ya pøxyadi, bi map'ü bí ja rā panteón. ³ Nup'ü ja rā 'yu p'üya, di n'yembi:

—Xiya, ¿te'o gue da hyacra do juaxpa ja rā goxthi ya?

⁴ Mi zomp'ü ja rā panteón, bi nu ngue ya n'nanni 'benna do mi juaxra goxthi, ya xi thaqui. ⁵ Mi yat'ambo, hup'ü n'na rā anxε he rá t'axca he, ni mihrá hyo rā goxthi ngue n'yei. Bi zu 'mø mi nu. ⁶ Pe rā anxε bi 'yembi:

—'Yo guí suui. Dí pacä ngue guí hommi rā Jesús nuna rā mmengu Nazaret bi cuatro pont'i yø ja'i. Ya hinjo'ua, ya xa bennate. Dami nuui nua ha bi 'begui. ⁷ A nuyá, ni me ya, ni xihmi rā Bedu co 'ne'ü mi'da yø xädi ngue dani döp'ahü p'ü Galilea rā Jesús. Ja gni nuha p'ü tengutho bi xi'ahü m'met'o.

⁸ Mi bömma xøts'e ya yø xisu p'üya, n'na 'dihitho bi ma, made di johya, made i su. Pe hinjonni ja'i xta xifi te xi nu, asta huaqui ngue rā ts'ü.

Rā Jesús bi nyqui na rā Maya ngue rā mmengu Magdala.

⁹ Xuditho'a ndomingo bi bennate rā Jesús. Rá müditho bi nthœi na rā Maya ngue rā mmengu Magdala. Guehna xi 'yøthe m'met'o ngue mi n'youi yoto yø ts'onthi. ¹⁰ Nu'a te xi nja, go guehna bi ma bá xi hmi'da yø xädi rā Jesús, porque zoni ngue tu yø mmæi. ¹¹ Mi 'yøhya p'üya ngue ya xi bennate rā Jesús, 'ne i mmana rā Maya ngue ya xi nu rā Jesús, pe hingui εc'ei'tho te sifi.

Rā Jesús mahombi nthœi yoho yø xädi.

¹² M'mefa p'üya, rā Jesús mahombi nthœi p'ü ja rā 'yu mi yoho yø xädi, mani map'ü ja rā hñini. Pe nu'a rā ora'a p'üya, bi 'yøtra Jesús ngue n'nan'yo p'ü i nequi. ¹³ Nuya yonc'ei ya, bi ma bá xihyø mmixädiui. Pe mahøn'a hingui εc'ei'tho yø amigo te xifi.

Ya bi nyqui gä 'de'ma'da yø xädi rā Jesús.

¹⁴ Rá nzequi p'üya, nuya 'de'ma'da yø xädi rā Jesús 'darbü 'bæi, sihmε p'ü ja n'na rā mæxa. Ja mi dännbeni, ya 'bäp'ü rā Jesús. Bi zu p'üya, ngue hingui εc'ei 'mø mi sifi ngue ya xi bennate. ¹⁵ Bi xihyø xädi te ja ngue da 'yø't'e, bi 'yembi:

—A nuyá, ni máhä rá nguni nximhäi ya, gui xihmæ rā hoga 'da'yo hya gätho yø ja'i.

¹⁶ Nu rā ja'i da 'yεc'ei rā hya 'ne di nxixya, guehna di nyanná te na. Pe nu rā ja'i hinda 'yεc'ei rā hya, da ma rā castigo. ¹⁷ Nu'ü yø ja'i da 'yεc'ei rā hya, da zä da 'yøtyø milagro, porque høntho da 'yäqui ngue gä fäts'i, ya da zä da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. 'Ne da zä da nya yø hya hinxä xädi. ¹⁸ Da zä di bentyø c'eya, pe hinte da japi. Mada zi rā 'yethi ngue rā ndate, pe hinte da japi. Da japyø 'ye p'ü ja yø yä yø därkehi, 'ne da zä ha hembí.

Ya bi ma mahets'i rā Jesús.

¹⁹ Nūnā rā Jesús, mī juadi bi xihyø xādi ya yø hya di 'bēpi da 'yøt'e, bī ma mahęts'i p'aya, i mmip'ua ja rá n'yēi Oja. ²⁰ Nū'ua yø xādi p'aya, bī ma ndap'ua bi zā, bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i. A nū'a rā Hmu p'aya, i fāts'i ngue øtyø milagro tengutho bi xifi. Nū'mø bī nū yø ja'i yø milagro øtyø xādi rā Jesús, i haxa njuani yø ja'i ngue majuani nā rā hya sifi. Da ngut'atho.

Rā Lucas

Nūna rā Lucas, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra Jesucristo.

Rā Lucas bi mā hanja ngue bi 'yøtra libro ja ua.

¹ Xangu yø ja'i bi ne bi 'yøtra hya, 'ne bi cuarta sūcua ya yø hya xa nja ua dí 'būhmū.
² Guehya bi cuarta sūcua'a te gāma hya bi nxännbāte yø māmhya nūya bi nū te gā bi 'yøtra Jesús, asta gue'mø mambá fūdi bá xännba rā hya yø ja'i. ³ Nugā xquet'a dādi ja ndūmmūi dí honi ha bi njap'ū bá fūdi, asta guehra tiempo ja p'ūya. Ague mā ndø'amigo Teófilo, nugā dí nnu manho ngue ga ūtra hya ga cuarpū ja rā sūcua, ga pen'na'i. ⁴ Porque dí nne guí padī xanho ngue majuanī nā rā hya bi sän'na'i.

N'na rá anxe Oja bi mā ngue di m'mūhna rā Xuua nūna bi 'yøtra nxixya.

⁵ Nu'a rā tiempo mī ndast'abi p'ū ja rā häi Judea rā Herodes, mī 'bu'a n'na rā mmācja ngue yø judío nī hū ngue rā Zacarías. Nūna rā Zacarías, yø mmīmmeñihū yø mmācja tenna ndū rā mmācja Abías. Nu'a rá xisu rā Zacarías, nī hū ngue rā Elisabet, guehna n'na rá mbom'meto rā mmācja Aarón. ⁶ Nūya yonc'ei ya, nu'a rā nho nne Oja ngue da 'yø't'e, gue'a bi 'yø't'a. Gā bi 'yø't'ū yø hya mmamp'ū ja rá ley Oja. Hīnjongui pōni da 'yēmbi ngue hīnga gue'a øt'e. ⁷ Pe hīmbi m'mūhyø basi, porque mará 'yabasi nā rā Elisabet. 'Ne ya gā yø dac'ei.

⁸ Nūna rā mmācja Zacarías, bi tocabi ngue bi zōnna ora di m'met'o p'ū ja rā danija ngue da danne Oja. ⁹ Nu'ū yø mmācja, ja yø costumbre ngue jūcra suerte ndana gue'a rā mmācja da yərbū ja rā nija dá ūhra bopo. Nu'a rā ora'a, bi tocabi rā suerte rā Zacarías ngue da ūhra bopo. ¹⁰ Gātho 'bu'athi yø ja'i ngue mmat'Oja, mēnte brá ombo rā Zacarías ngue brá ūhra bopo. ¹¹ Rā Zacarías bi nū ngue bi zø'a n'na rá anxe Oja, bi m'māp'ū ja rá hyo rā altar ngue n'yei, ha zø rā bopo. ¹² Emmēi bi nsū 'mø mī nū rā anxe rā Zacarías. Hīngui padī te da 'yø't'e. ¹³ Pe rā anxe bi 'yēmbi:

—Ague Zacarías, 'yo guí sū. Porque da 'yø't'a Oja ngue di nja'a te guí āpi. A nuyá, di m'mū'a n'na rá ts'unt'ū nī xisu Elisabet. Gdi hutī ngue di Xuua. ¹⁴ Gui johya 'mø bi m'mūi, di nja'i mpähā. Xquet'a xangu yø ja'i di johya 'mø bi m'mūi. ¹⁵ Porque da nū manho Oja nī ts'unt'ū. Nūna nī ts'unt'ū hīnjam'mø da zi rā vino, 'ne hīnte man'na mā cosa da zi ngue di n'iti. Mēnte yø pa di m'mūi, di n'youi rā Espiritu Santo. ¹⁶ Da 'yø't'e ngue xangu yø judío di 'bārpa yø mmūi da 'yēc'ei Oja nūna 'būi ngue rā Hmū. ¹⁷ Nūna rā Xuua di m'met'o p'ū di ma rā Hmū. Tengutho rā pōngahya Elías ngue bi ma mahatī rā ts'edi, xquet'a di njarbutho nī ts'unt'ū ya, da ma mahatī rā ts'edi. Da japyø ja'i di 'bātyø mmūi, da 'yø't'e tengutho mī øtyø mboxita. Nu'ū yø mmejhmahya, da badī ngue da dennbabi yø hya yø hoja'i bá dīnna hya. Da japyø ja'i ngue di nsāp'ū ja yø mmūi ngue da 'yēc'ei Oja.

¹⁸ Nūna rā Zacarías bi 'yørpa rā nt'änni rā anxe, bi 'yēmbi:

—¿Hanja nā rā hya guí xiqui? Porque nugā ya dá ndø, da guehma xisu p'ūya, ya rā dac'ei —bi 'yēmbi.

¹⁹ Bi 'yēnna anxe p'ūya:

—Guecā drá Gabriel. Dí 'būcā p'ū ja rá hmi rá dā Oja. Go xpā mmēngā Oja ya ngue gā xi'i nā rā hoga 'da'yo hya dí xi'i. ²⁰ Pe nūya ngue hīngui ec'ei nā rā hya dí xi'i ya, guí ngone ya, hīnda zā guí nya, asta gue'mø di m'mūhni ts'unt'ū dí xi'i. Nūna rā hya dí xi'i, bá ep'ū rā pa di nja nā.

²¹ Nu'ū yø ja'i 'bu'athi p'ūya, i tømī ngue da pōnna Zacarías. Di 'yødyø ja'i ngue ya'atho rā ora bá ombo nnija rā Zacarías. ²² Ya hīngui sā di nya 'mø mambá pōni. Janangue bi bahyø ja'i ngue ja te bá t'uta mbonnija. Ya yø 'yetho gā 'yøtra senya p'ūya, porque ya hīngui sā di nya.

²³ Nu'mø mī dātra pa ngue øtrā ndanne p'ū ja rā nija rā Zacarías, bi ma rá ngu p'ūya.

²⁴ M'mefa p'ūya, mī hya rá basi rá xisu Elisabet. Bi m'mūrpū ja rá ngu, hīn hapū i mā

mente ncūt'a zana. Ya ɛn'a nbɛmp'uya: ²⁵ “Nguna bi jacä Oja ya, i nnepe ngue ya hinni mantho da denngagui yø ja'i”, i ɛna.

Bi manná anxɛ Oja ngue di m'mähra Jesús.

²⁶ Mi dät'a n'nato zana ngue ha rá basi ra Elisabet, nuna Oja hõmbi menhna anxɛ Gabriel, bi map'u ja n'na ra hnini ni hu ngue Nazaret, ja ra häi Galilea. ²⁷ Bi ma da nyai n'na ra hmute xisu ni hu ngue ra Maya. Nuná, ya ja ngue di nthatui n'na ra n'yohu ni hu ngue ra José. Nuna ra José, rá mbom'meto ra dast'abi David. ²⁸ Nu'a ra anxɛ bi zøp'u mi 'bähra hmute, bi 'yɛmbi:

—Nná han'na'i ra zengua ngue gá nthɛui rá mate Oja. I nnu manho'i Oja, 'nɛ man'na di jap'a'i ngue gátho mi'da yø xisu —bi 'yɛmbi.

²⁹ Nu'mø mi nu ra Maya ngue 'bäp'u ra anxɛ, di 'yøtho hanja na ra hya xifi. I ɛna: “¿Tegue manzengua'a xicä na?” ³⁰ Ra anxɛ p'uya bi 'yɛmbi:

—Ague Maya, 'yo guí su. Nu'i, gá nthɛui rá mate Oja. ³¹ A nuya gui hya ni basi ya, 'nɛ drá ts'unt'u'a gui øni. Nu'mø bi m'mui, gdí hutɛ ngue ra Jesús. ³² Hijnonda zadi tengu na. 'Nɛ di hu ngue rá Ts'unt'u Oja maguesɛ. Nuna Oja ma Hmuhɛ, da japi ngue di ndast'abi na ni ts'unt'u tengutho mi pehrä mboxita David. ³³ Janangue di manda para zantho yø judío, 'nɛ di ndast'abi hinha rá zɛgɛui.

³⁴ Ra Maya p'uya bi 'yørpa ra nt'änni ra anxɛ, bi 'yɛmbi:

—¿Ha di zä di nja'a guí xiqui, conque tobe hin dadi nthati?

³⁵ Bi 'yɛnna anxɛ p'uya:

—Ra Espiritu Santo da zøp'u gdi 'bui. Nuna Oja maguesɛ ja rá ts'edi, da zä da 'yøt'e ngue gui hya ni basi. Janangue nuna ra ts'unt'u di m'mui, gä ra nho da n'yo, 'nɛ di nhuti ngue rá Ts'unt'u Oja. ³⁶ A nuyá, xquet'a 'nɛ'a ni mɛni Elisabet di m'mu'a n'na rá ts'unt'u ya, 'nɛ guí padi ngue ya ra dac'ei'a ra xisu. 'Nɛ t'ɛmbi ngue ra 'yabasi na ra xisu na. A nuyá, ya n'nato zana ha rá basi naya. ³⁷ Nuna Oja, hinte hɛmbi.

³⁸ Bi 'yɛnna Maya p'uya:

—Ya dí øcä na ra hya mman'Oja 'mø. Da jacä Oja na ra hya guí xiqui.

Mi manna Maya na ra hya na p'uya, bi ma ra anxɛ.

Bi ma ra Maya di zengua ra Elisabet.

³⁹ A nuyá, nuna ra Maya bi ma n'nahmantho p'u ja n'na ra hnini rá njap'u ja yø xanthø ja'a ra häi Judea. ⁴⁰ Mi zømp'u ja rá ngu ra Zacarías, bi yut'ambo ra Maya, bi zengua ra Elisabet. ⁴¹ Nu'mø mi 'yøhra Elisabet ngue di zenguante ra Maya, ra Elisabet bi 'yanná basi o rá mmui. Ra Espiritu Santo bi bennbabi ra hya da xihra Maya. ⁴² Bi ts'edi bi 'yɛmbuya:

—Man'natho bi jap'a'i Oja ngue gátho mi'da yø xisu. 'Nɛ xquet'a bi unná njapi ni basi.

⁴³ ¿Hague ngu ra njama mmadi ja ngue ga øt'ä, ngue bá ɛhɛ bi zenguagui rá mamá ma Hmu? ⁴⁴ Hontho bi zo ma gu ngue gadi zenguagui, nuna ma basi o ma mmui bi 'yani ngue di johya. ⁴⁵ Ra mmɛnthi gá nthɛui ngue gá 'yɛc'ei ra hya bi si'i, porque nu'a te mman'Oja, di nja'a —bi 'yɛnna Elisabet.

⁴⁶ Ra Maya bi 'yɛna:

—Nugä dí ɛspabi Oja. ⁴⁷ Di johya ma mmui conná guehna Oja ma yantegä. ⁴⁸ Porque bi 'yørcagui ma su Oja, 'nɛ hinga njuanigui, nugä drá mɛfitho. Nu ra pa di ma p'uya, gátho yø ja'i da 'yɛngui ngue ra mmɛnthi dá nthɛ'be. ⁴⁹ Porque jase rá ts'edi Oja, ¿hague ngu ganho'a te bi 'yørcagui? Nuna Oja, maguesɛ na. ⁵⁰ Hangu ra pa di huɛcyø ja'i suprá xudi Oja. ⁵¹ I ja ts'edi te bi 'yøt'e. Bi hyɛjpa yø hya yø ja'i di 'yɛts'i. ⁵² Bi 'yenspə ja yø nhudi yø dast'abi. Bi japi bi hya ra ts'edi yø ja'i hinga njuani. ⁵³ Bi 'yøt'e ngue mbonguitho te da zi yø ja'i mi tumanthuhɛ. Bi 'yɛtyø mmɛmmeti, hɛndi japi te da hyats'i. ⁵⁴ Bi nja rá yemmui conná ngue'u yø judío mi thanne, hɛmbi pumbɛni bi mäts'i. ⁵⁵ Bi nja tengutho ra hya bi sihma mboxitahɛ Abraham, ngue para zantho da ma mahuequi'u yø mbom'meto.

⁵⁶ Nuna ra Maya, nhyushna bá m'mup'u 'bähra Elisabet. Bi ma rá ngu m'mefa p'uya.

Bi mihra Xuua nuna bi 'yøtra nxixya.

⁵⁷ Mī zōnna pa di ōnná ts'unt'ua rā Elisabet. ⁵⁸ Bī ma di zengua'ua yō besino, 'nēhyō mēni. Bi bahyō ja'i ngue xandōngu rā nho bi 'yōrpabi Oja. ⁵⁹ Ya rá hyato mā pa xi mihra ts'unt'ua, bi ma mhmēpya p'uya, bi njapra circuncisión. Yō ja'i p'uya nnepe di hu rā ts'unt'ua tengutho gui hu rá papá Zacarías. ⁶⁰ Pē rá mamá rā ts'unt'ua bi 'yēna:

—Hīn'na. Man'na xanho di hu ngue di Xuua —bi 'yēna.

⁶¹ Bi t'embūya:

—¿Hanja? Conque hinga n'na ni mēni ni hu'a rā thuhū guí mmanya.

⁶² Bi t'ōrpa rā senya rá papá rā ts'unt'ua p'uya, ngue t'ānni te di hu. ⁶³ Bi 'yā'a n'na rā xithe p'uya, bi cuatrá thuhū di ho, bi 'yēna: “Di hu ngue di Xuua”. Gātho yō ja'i p'uya, di 'yōtho. ⁶⁴ 'Bexque'a rā ora'a p'uya, bi zā bi nya rā Zacarías. Janjuani ngue di ja mammadi Oja p'uya. ⁶⁵ Gā di 'yōtho'ua yō besino'a te bi nja. Gātho'a rā xequi mī 'bui ja rā hāi Judea, i mmanyo ja'i te bi nja. ⁶⁶ Gātho ya yō ja'i bi badi te bi nja, di n'yomfēni, 'nē di n'yānni n'na ngu n'na, hague nja'a ya. Di n'yēmbyo ja'i:

—¿Te 'be'a gātho da 'yōr'mō bi ndan'yohu na rā ts'unt'ua na? —di n'yēmbi.

Porque emmēi di unná njapi Oja.

Ja ua yō hya bi manna Zacarías.

⁶⁷ Nūna rā Zacarías rá papá rā Xuua, bi bēnnbabi rā Espiritu Santo rā hya da mā. Bi 'yēna:

⁶⁸ —Ma ga ēspabi na mā Hmū Oja. Porque da ēse ua 'būhyō judío ngue di pōhō. ⁶⁹ Da pēngahū n'na rā Yante ja rá ts'edi. Guehna n'na rá mbom'meto rā David nūna bi 'yōt'e te nne Oja. ⁷⁰ Nū'mō yō pa xa thogui ngūna rā hya bi bēnnbabi yō pōngahya Oja 'mō mī yat'a rā hya bi nepe bi mā. ⁷¹ Bi mā ngue da yanju p'ua 'būhma nsūihū. 'Nē da yanju ngue'ua to gā nnu man'ūju. ⁷² Bi mā ngue di huēc'ua mā mboxitahū xa m'mūi. 'Nē bi mā ngue nū'a rá maca hya bi xifi, hīndi pūmbēni. ⁷³ Guehna rā hya bi yarpabi Oja na mā mboxitahū Abraham. ⁷⁴ Bi xifi ngue da yanju p'ua 'būhma nsūihū, n'namhma ngue ya hinga sū ga thannehū Oja. ⁷⁵ 'Nē ga nsūphū, gā rā nho gdá n'yohū mēnte rā pa ga m'mūhmū. ⁷⁶ A nū'i grá zits'unt'ua, gdi hu ngue rá pōngahya'i na Oja maguese ya. Porque gui m'met'o ngue gui xojpa yō mmūi yō ja'i hante dá ēhra Hmū. ⁷⁷ Nū'i gui japi da bahyō ja'i ngue ya da ma nhyani, 'nē di mpūnnbabi yō ts'oqui. ⁷⁸ Nūna Oja di macju, 'nē di huēgahū. Tengū rā hyadi di yōr'mō mā pa, asta maya bi nēxrá nyot'i sōcua ja rā hāi. ⁷⁹ Nū'ua yō ja'i 'bū 'bexūi da zā da dīnna 'yū. Njarbūtho ya, nūya yō ja'i xants'o ga 'yo, ya ja ngue di nthēui rā ndate. Da xojpa Oja yō mmūi. Da japi da bahyō ja'i ha di nhojpaui Oja —bi 'yēnna Zacarías.

⁸⁰ Man'na ni zacra ts'unt'ua, bi nte 'nē man'na ni ba Oja. Pē bá m'mūp'ua ja rā dapo asta gue'mō mī zōnna pa da xihra hya yō judío.

2

Ya bi mihra Jesús.

¹ Nū'ua yō pa'ua p'uya, gātho'ua yō nación di manda rā dast'abi Augusto, bi manda ngue da mā nsots'i rā censo. ² Guehna rá mudi rā censo bi ma nsots'i 'mō mī ndast'abi rā Cirenio p'ua ja rā hāi Siria. ³ Gātho yō ja'i, ja ngue da map'ua ja rā hnini xa m'mūhyō mboxita, ngue di cuatyō thuhū. ⁴ Janangue nūna rā José bá nēxpū ja rā hnini Nazaret ja rā hāi Galilea, i map'ua ja rā hnini Belén ja rā hāi Judea mará mmēngu rā David. Porque rā José, rá mbom'meto rā David. ⁵ Bi ma rā José di cuatrá thuhū connā Maya rá xisu. Nūna rā José hīmbi dāhrá xisu, pē rā Maya ya ha rá basi. ⁶ Mēnte 'būp'ua ja rā hnini Belén, nūna rā Maya bi zōnna ora di m'mēni. ⁷ Bi m'mūhrá mudi ts'unt'ua. Bi 'ue rā ulu 'mō mī mī. Bi gārbū ja rá mosa yō fani, porque hīn'yū ha di nsāya, hīnda hōnnbū ja rā ngumfani i sā.

Bi zōhyō anxe p'ua 'būhyō mände'yo.

⁸ Mī 'būp'ua yō mände'yo p'ua jon'a Belén, madi haxpū ngue fādi gā rā xūi yō dē'yo. ⁹ Mī dāmbēni, ya 'būp'ua n'na rá anxe Oja. Rá nyot'i Oja p'uya, bi yot'i gātho p'ua 'būi. Pē emmēi bi nsū. ¹⁰ Rā anxe p'uya bi 'yēmbi:

—'Yo guí sũhũ. Porque nná han'nahũ rã hoga 'da'yo hyã ya, 'nẽ hõnnbũ bi zã di johya yõ ja'i 'mõ bi 'yõhna rã hyã nná hagã ya. ¹¹ A nuyá, ya bi mihni Yantehũ p'ũ ja rã hnini mi 'bũhra David. Guehna rã Cristo bá ẽx Oja ngue di ndast'abi naya. ¹² Gã xi'i te jap'ũ ha gui timhmũ. I nt'ẽ rã ulu nã rã ts'unt'ũ, op'ũ ja rá mosa yõ fani.

¹³ Mente ya rã anxe p'ũya, bi nẽqui mi'da yõ anxe bí 'yẽ mahẽts'i. Gã ẽspabi Oja yõ anxe, i ẽna:

¹⁴ —Maguese nã Oja bí 'bũ mahẽts'i. 'Nẽcua ja rã ximhãi, da hyurpa yõ mmũi yõ ja'i da nurpa rá mate.

¹⁵ Hõntho bi manyõ anxe nã rã hyã nã p'ũya, bi mengui, i ma mahẽts'i. Yõ mãndẽ'yo p'ũya, di n'yẽmbi n'na ngu n'na:

—Ma gã mmähã Belén. Gã ma nuhũ'a rã hyã bi ørcãhũ Oja ngue bi nja ya.

¹⁶ N'nahmantho bi ma yõ mãndẽ'yo p'ũya. Bi ðimp'ũ mi 'bũhra Maya 'nẽhra José. Nu'a rá ts'unt'ũ, op'ũ ja rá mosa yõ fani. ¹⁷ Mi nup'ũ ha 'bũi, bi xifi ngue ya xi manã anxe ngue xi mihra 'uene. ¹⁸ Nu'ũ yõ ja'i bi 'yõhya yõ hyã bi manyõ mãndẽ'yo, di 'yõtho hanja nã rã hyã sifi. ¹⁹ Pẽ rã Maya hinha gui pumbeni nã rã hyã bi sifi, hõnt'a mbẽn'a. ²⁰ Nu'ũ yõ mãndẽ'yo bi mengbũ xpi 'yẽhẽ, pẽ ẽspabi Oja, 'nẽ di ja mammadi ngue'a te rã hyã xi 'yõde, 'nẽ'a te gã xi nu. Gã bi nja tengutho xi sifi.

Bi ts'ixpũ ja rã nija rã Jesús ngue da ma mãdãpi Oja.

²¹ Ja rá hyato mã pa xi m'mũhra ts'unt'ũ p'ũya, bi ma mhmeppya, bi njapra circunciõn. 'Nẽ i huñi ngue rã Jesús, tengutho rã thũhũ bi manã anxe nuna bi nyaui rã Maya hante da hyã rá basi.

²² Nup'ũ ja rã ley bi 'yotra Moisés, i nt'ot'i p'ũ njammĩ pa xã m'mũhra basi 'mõ da zã da ma nija. Janangue nu'mõ mi dãtra pa, bi ts'ixra 'uene p'ũ ja rã hnini Jerusalén ngue da ma mã dãpi Oja. ²³ Nguna bi 'yõt'e porque nup'ũ ja rá ley Oja, i nt'ot'i p'ũ rã hyã ngue ẽna: “Nu'a rá mãdi basi ra ja'i di m'mũi ngue drã ts'unt'ũ, da ma mã dãpi Oja”, i ẽna. ²⁴ Bi ma p'ũya ngue bá øtra 'bõt'e tengutho nt'ot'i p'ũ ja rã ley, ngue da hyo yoho yõ ts'int'sũ ngue rã tórtola, ogue yoho yõ paloma.

²⁵ Nu'a rã tiempo'a p'ũya, mi 'bũp'ũ Jerusalén n'na rã n'yohũ ni hu ngue rã Simeón. Guehna n'na rã hoga n'yohũ mi thanne Oja, 'nẽ mi tømĩ ngue da ma nhyani yõ judío. Rã Espiritu Santo di ẽnnbi te da 'yõ'na rã Simeón. ²⁶ Ya xi 'yuti ngue hante da du, 'be da nu rã Cristo nu'a ja ngue da pen'Oja ngue di ndast'abi. ²⁷ Nuna rã Simeón bi ẽnnbabi rã Espiritu Santo ngue bi map'ũ ja rã nija. A nuna rá papá 'nẽhrã mamá nã rã t'ats'unt'ũ Jesús, ya bi zõp'ũ ja rã nija, nnepe ngue da ma mã dãpi Oja nã rã Jesús, tengutho mmamp'ũ ja rã ley. ²⁸ Nuna rã Simeón bi hyanna ts'unt'ũ ngue bi dets'i. Bi ja mammadi Oja p'ũya, bi 'yẽna:

²⁹ —Mã Oja'i, bi hyũ mã mmũigã ya. Porque ya bi nja'a te gã yarqui ngue di nja hante gã tu. ³⁰ Ya dá nugã nã ja ngue di nyante ya. ³¹ Guehna guá sãnni ngue da badĩ gãtho yõ ja'i nã. ³² Nuna ya guehna da xõjpa yõ mmũi yõ ja'i hĩngyõ judío nã. Connã guehna da ma maya yõ judío.

³³ Nuna rã hyã bi xihra zi'uene rã Simeón, rã José 'nẽhrã mamá rã Jesús di 'yõtho hanja'a rã hyã øde. ³⁴ Nuna rã Simeón, bi 'yãp'a Oja ngue di japi. Bi t'ẽmbra Maya rá mamá rã Jesús:

—Nuna rã zi'uene 'bũcua, bá ts'ãnnbabi nã ngue nu'mõ bi ndan'yohũ, xangu yõ judío hinda nu manho, guehya di m'mehya. Pẽ nu to da nu manho, guehna rã ja'i di nyani. ³⁵ Guehna di fadi te mbẽmp'ũ ja yõ mmũi n'na ngu n'na yõ ja'i nã. Dí xi'i te ja ngue di nja, ngue rã ðummũi gui thogui, tengutho 'mõ da thõhra juai p'ũ ja ni mmũi.

³⁶ Nup'ũ ja rã nija p'ũya, mi 'bũp'ũ n'na rã xisu ngue di ẽnnbabi Oja rã hyã xihyõ ja'i. Ni hu ngue rã Ana nã rã xisu, rá t'ixu'a ndũ rã Fanuel, rá mbom'meto rã Aser. Rã ngüetho 'mõ mi nthati, pẽ hõnda nyoto jeya bi m'mũhmĩ rá ndø. Pẽ ya rã bõdac'ẽi ya. ³⁷ A nuyá, ya goho 'dãte magoho njeya rã 'danxu ya. Hinha ni bõmp'ũ ja rã nija. I thanne Oja rã pa rã xui, mmat'Oja hĩn'yũ p'ũ rá nzegui 'nẽ ẽtrã mmũi. ³⁸ Mi yũtra Ana p'ũ 'bũhra zi'uene

Jesús, bi mat'Oja, di ja mammadi Oja. M'mefa p'uya, bi xihyø ja'i 'bup'u ja ra nija, ngue nu'a ra 'uene 'bup'u, gue'a ra Yante mi tøm'yø judío p'u Jerusalén.

Ra José 'nēhra Maya bi mengui, i ma Nazaret.

³⁹ Mi juadi bi 'yøt'e te gä nt'ot'i p'u ja rá ley Oja, bi mengbūya, i map'u ja ra hnini Nazaret ja ra häi Galilea. ⁴⁰ Nu'a ra zits'unt'u, man'na ni zaqui, i te, 'nē man'na ni dinna hya, porque Oja emmei bi japi.

Bi map'u ja ra nija na ra ts'unt'u Jesús.

⁴¹ Nunā ra José 'nēhra Maya, njeya njeya pa Jerusalén, bí nnu ra ngo ngue ra pascua. ⁴² Ya ha n'nema yo njeya ra Jesús, xquet'a 'nēhna 'da i ma dra ts'ännigo p'u Jerusalén. ⁴³ Mi guahra ngo, bi mengui, i ma yø ngu. Pe ra Jesús bá cop'u Jerusalén, hingui pahrá papá 'nēhrá mamá ngue bá cohi. ⁴⁴ T'ēmbi ngue ni n'yohu yø ja'i p'u ja ra 'yu na ra Jesús. Bi n'yo n'na pa, ja bi mudi bi hyomp'uya, änyø mēni 'nēhyø mpadihu. ⁴⁵ Pe himbi dini. Hombi mengbūya, i ma Jerusalén ngue bá honi.

⁴⁶ Rá hyu pa p'uya, bi dimp'u ja ra nija na ra Jesús, 'dap'u humhmu yø xännbate ngue ra ley. Nunā ra Jesús øts'e te mman'u yaui, 'nē ørpa ra nt'änni. ⁴⁷ Pe xquet'a t'ørpabi ra nt'änni p'uya. Pe nu'u to gä øde te gä ndadi, di 'yøtho hanja rá n'yomfēni bá dini ngue'a te gä ndadi. ⁴⁸ Nunā ra José 'nēhra Maya di 'yøtho 'mø mi nu ngue hup'u ra Jesús. Rá mamá ra Jesús bi 'yēmbi:

—Ague mā basi'i, ¿hanja ngue ngu'a guí ørca'be? Ni papá co 'nēqui hindí padi te ga ør'be ngue dí hon'a'be —bi 'yēmbi.

⁴⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua hingui pahmi ha dí 'bui ngue gui hongüi? ¿Ua hingui pahmi ngue jatho ga m'mucua ha ja ra xädi ngue rá hya mā Papá?

⁵⁰ Pe nuya yaui, himbi dinyø mmui ya yø hya bi xifi. ⁵¹ Bi mengbūya, i ma Nazaret, 'da i mähä ra Jesús. Pe ec'ei te xifi. Nunā rá mamá ra Jesús, nu'a ra hya bi xifi hont'a mben'a. ⁵² Mente 'danyø pa p'uya, bi ndan'yohu ra Jesús, man'na ni dinna hya. 'Nē nnu manho Oja'a te ga 'yo, da guehyø ja'i xquet'a nnu manho.

3

Ra Xuua bi 'yøtra nxixya, bi xihra hya'u to gä bi mpeti p'u ja ra dapo.

¹ Ya n'ne'ma cut'a njeya mi 'yop'u ra ndast'abi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Tiberio. Nunā ra Poncio Pilato mará dast'abi p'u ja ra häi Judea na. A nunā ra Herodes mará dast'abi p'u ja ra häi Galilea na. Nunā ra Lipe rá n'yohu ra Herodes mará dast'abi p'u ja ra häi Iturea na, 'nēp'u ja ra häi Traconite mađi manda. Nunā ra Lisantias mará dast'abi p'u ja ra häi Abilinia na. ² Nunā ra Anás 'nēhna ra Caifás, guehya yø 'bet'o mmäcja ya. Oja bi zoprá mmui na ra Xuua rá ts'unt'u ra Zacarías mambí 'bup'u ja ra dapo. ³ Nunā ra Xuua, bi n'yo gätho'u yø xequi jap'u ja ra dathe Jordán. Bi xihyø ja'i ngue da hyep'u ra nts'o ga 'yo, n'namhma ngue di mpunnba yø ts'oqui, di xixyabi p'uya. ⁴ Bi 'yøtra Xuua tengutho ra hya mmamp'u ja ra libro bi 'yøtra pøngahya Isaías, ngue ena: “Dá t'øde te da man'a n'na nc'ei da manna hya p'u ja ra dapo ngue da 'yēna: Damí juannbahu rá 'yu ra Hmu. Damí cāhmu ra 'yu da gohi xanho. ⁵ Da ma majuanni gätho yø nenhäi. Da ma manihibi gätho yø nyuni 'nēhyø nguaní. Da ma majuanni'u yø 'yu xampäni. Nu'u yø 'yu xants'oni, da ma majuanni. ⁶ Gä da nu yø ja'i'a ra Yante da pen'Oja”, bi 'yēna.

⁷ Nu'u yø ja'i bi zop'u mi 'buhra Xuua ngue di xixyabi. Ra Xuua bi 'yēmbi:

—Guí øthu tengutho øtyø c'eya ngue 'da'mø bá ep'u ra sibi. Xiya, ¿hague gni pahmu ngue bá ep'u ra ndate castigo di nja? ⁸ Damí 'yøthu ra nho, n'namhma di nēqui ngue ya gä hyehmu p'u ra nts'o. 'Yo sä guí ena ngue ya hinte gui jahu ngue yø mbom'meto'ahu ra Abraham. Porque dí xi'ahu ngue nuua ja yø do ja ua, da zä da 'yøt'Oja ngue da bøcua yø mbom'meto ra Abraham. ⁹ Guí øthu tengutho yø za hingui zädi, guí njathu p'uya. Pe ya ja ra acha da 'yexyø za. Gätho yø za hingui nne di nzädi, da t'ets'i ngue da ma nt'udi.

¹⁰ Yø ja'i p'uya, bi 'yänna Xuua, bi 'yēmbi:

—¿Teni 'be'a ja ngue ga øt'ähe p'uya?

¹¹ Bi 'yenna Xuua p'uya:

—Nu'a ca yoho yø pahni, ja ngue di unna n'na mpahni'a to hin'yu rá pahni. Nu'a ja te da zi, ja ngue da xepi to hin'yu da zi.

¹² Xquet'a bi zø i'da yø ngüthäi p'uya, ngue nne da ma maxixyabi. Bi 'yørpa ra nt'änni ra Xuua p'uya, bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'ähe?

¹³ Rā Xuua bi 'yembi:

—'Yo di tho'a guí juhmu ngue'a te di marca ra ley.

¹⁴ Xquet'a 'ne 'da yø soldado bi 'yørpa ra nt'änni, bi 'yembi:

—Xigähe, ¿teni 'be'a ja ngue ga øt'ähe?

Mi dahra Xuua, bi 'yembi:

—'Yo to gadi pihmu. 'Ne 'yo te guí hannbahu yø ja'i. 'Yo sä gadi yaphu n'na ra ja'i ngue hinte øt'e. Ya da hont'a te ni nzäbi guí taha gui hyamhu.

¹⁵ Pe yø ja'i, hingui nnu ra pa da badi te'o na ra Xuua. Enyø ja'i ngue nuna ra Xuua, xamhmatho guehna ra Cristo bá pen'Oja ngue di ndast'abi na. ¹⁶ Pe ra Xuua bi 'yembyø ja'i:

—Nugä majuaní dadi xixya'ahu conná dehe. Pe bá ep'u man'na da 'yøtra nxixya conná sibi 'mø bi ha'ahra ra ts'edi ra Espíritu Santo. A nuna, man'na tate na ngue nugä. ¿Hapø gue ga súcä tengu na? ¹⁷ Guehna da huanhyø ja'i na, tengu tho 'mø mahoqui ra trigo, n'nani ni ma yø xi. Rā trigo p'uya, mapeti ngue da 'bets'i. Nu'a rá xi p'uya, da t'up'u ja ra sibi hinjam'mø da huøt'i.

¹⁸ Xangu mi'da yø hya bi manna Xuua ngue honi ha gui opan'yu yø ja'i di øtra hoga 'da'yo hya. ¹⁹ Bi hejpabi ra Xuua'a te xi 'yøtra dast'abi Herodes, porque nuna rá 'bepo Herodías rá xisu'a rá n'yohu Lipe, ya xi 'yøt'e ngue rá xisu. Xquet'a xangu mi'da yø hya xants'o xi 'yøt'e, pe gä bi hejpi. ²⁰ Pe mahømbi 'yør'man'na ra nts'o ra Herodes, ngue bi got'a fädi ra Xuua.

Bi nxixya ra Jesús.

²¹ Nu'mø tobe him maní jotra Xuua, bi xixyabi gätho yø ja'i. Xquet'a bi xixyabi ra Jesús. Mente mmat'Oja p'uya, bi xohra c'amahøts'i. ²² Nu'a ra Espíritu Santo, entho n'na ra paloma p'u i hnu, ngue bi zøp'u ja rá ya ra Jesús. 'Ne bi t'ø'a n'na ra hya bá nya mahøts'i, bi 'yena:

—Gue'e ma Ts'unt'u, dadi ma'i. A nuyá, janjuaní ngue ja gampähä conná ngue'e.

Ja ua ra lista ngue yø thuhu yø mboxita ra Jesús.

²³ Nu'mø mi du'mi bi xännbabi ra hya yø ja'i ra Jesús, ya mi ha 'däte ma'det'a njeya. I t'embi ngue rá ts'unt'u ra José. Pe nu'a erá xita ra Jesús, gue'a ra Elí. ²⁴ Nuya mi'da yø mboxita ra Jesús guehna: ra Matat, ra Leví, ra Melqui, ra Jana, ra José, ²⁵ ra Matatías, ra Amós, ra Nahum, ra Esli, ra Nagai, ²⁶ ra Maat, ra Matatías, ra Semei, ra José, ra Judá, ²⁷ ra Joana, ra Resa, ra Zorobabel, ra Salatiel, ra Neri, ²⁸ ra Melqui, ra Adi, ra Cosam, ra Elmodam, ra Er, ²⁹ ra Josué, ra Eliezer, ra Jorim, ra Matat, ³⁰ ra Leví, ra Simeón, ra Judá, ra José, ra Jonán, ra Eliaquim, ³¹ ra Melea, ra Mainán, ra Matata, ra Natán, ³² ra David, ra Isaí, ra Obed, ra Booz, ra Salmón, ra Naasón, ³³ ra Aminadab, ra Aram, ra Esrom, ra Fares, ra Judá, ³⁴ ra Jacob, ra Isaac, ra Abraham, ra Taré, ra Nacor, ³⁵ ra Serug, ra Ragau, ra Peleg, ra Heber, ra Sala, ³⁶ ra Cainán, ra Arfaxad, ra Sem, ra Noé, ra Lamec, ³⁷ ra Matusalén, ra Enoc, ra Jared, ra Mahalaleel, ra Cainán, ³⁸ ra Enós, ra Set, ra Adán. Pe ra Adán, Oja bi hoqui.

4

Rā zithu bi hyonnbí ha di 'yøtra ts'oqui ra Jesús.

¹ Nuna ra Jesús ya n'youi ra Espíritu Santo, mambá ep'u ja ra dathe Jordán. Rā Espíritu Santo bi zixpu bí ja ra dapo. ² Ja bá m'mup'u nyote ma pa. Pe nu'u yø hya di manda Oja,

εμμεῖ bi hyonna zithu ha di mestho ra hya ra Jesús. Nu'u yø pa'u, himbi zi ra hme ra Jesús. M'mefa p'uya, bi zä ngue mathoguitho tu manthuhu. ³ Rā zithu p'uya bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue gue'e rá Ts'ant'u'i Oja, dami 'yøt'e ngue nuna ra do 'bengua, da gohi di nthuhme —bi 'yεmbi.

⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbra zithu:

—Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue εna: “Nu ra ja'i hinda ne da 'yøde te mman'Oja, madague'a da zi ra hme ra ja'i, pe ya hinda zä di m'mui”.

⁵ Rā zithu p'uya bi zixpu bí ja n'na ra danyuni. Nu'a ra ora'a p'uya, bi japra Jesús ngue bi hyandi gätho yø nación i ja rá nguni nximhäi. ⁶ Rā zithu bi 'yεmbra Jesús:

—Nugä dí εxa'i ngue gui ndast'abi, gui manda gätho yø nación. Nu te gä pets'i, gä ni mmeti. Porque go bi ndäcä yu. Nu te'o ga nne ga unni, ga unni. ⁷ Nu'mø gui ndantyøhmu ngue gui thannegui ya, nu te gä ja nuya, gä ni mmeti —bi 'yεmbi.

⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Dami 'uegue grá zithu. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue hont'a ra Hmu Oja ja ngue da ma nthanne, hinjom man'na.

⁹ M'mefa p'uya, nup'u ja ra hnini Jerusalén, ja i zixpu ra zithu na ra Jesús. Bi ntøp'u ja rá 'bet'e ra nija. Bi 'yεmbi:

—Nu'mø gue'e rá Ts'ant'u'i Oja ya, dami nsäcua ya. ¹⁰ Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Nuna Oja da penhyø anxe ngue da mä'i. ¹¹ Da 'yøt'e ngue njanate gdi söt'a häi, n'namhma ngue hinda un'na ni gua yø do” —bi 'yεmbi.

¹² Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xquet'a nt'ot'i ra hya p'u ja ra Maca Libro ngue nuna Oja, hinjonda zännbi te da 'yøt'e para ngue da fadi ngue'mø majuanj te mma ogue hin'na.

¹³ Rā zithu, ya himbi dinna forma ha xti japi ngue xta 'yøtra ts'oqui ra Jesús. Bi zop'u njammj pa p'uya, bi ma.

Bi du'mi bi manna hya p'u Galilea ra Jesús.

¹⁴ Bi mengra Jesús, i ma Galilea. Pe n'youi rá ts'edi ra Espiritu Santo. Yø ja'i p'uya, ndap'u bi zä di c'a ra Jesús. ¹⁵ Da zømp'u da zønna Jesús, pap'u ja yø nija yø judfo ngue xännbabi ra hya yø ja'i. Gä nnu manho yø ja'i ra hya mmanna Jesús.

Rā Jesús ya 'bup'u ja ra hnini Nazaret.

¹⁶ Bi map'u ja ra hnini Nazaret bá nte ra Jesús. Mi zøhra pa ngue ra ts'äya, bi map'u ja ra nija, gä ngu'a xi 'yørbu ja yø hnini xi thogui ngue pap'u ja yø nija. Bi m'mähra Jesús ngue da manna letra nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro. ¹⁷ Bi t'unna libro bi 'yotra pøngahya Isaías. Mi xospuya, bi nthēui p'u nt'ot'i na ra hya ja ua ngue εna: ¹⁸ “Dí n'yogä'be ra Espiritu Santo. Porque bá t'exqui ngue ga xicä ra hoga 'da'yo hya yø hyoya. Bá 'benngui ngue ga hojpa yø mmui yø ja'i 'bu ndummui. Nu'u yø ja'i xa mbent'ui ra ts'oqui, ga xifi ngue ya da ma nhyani. Ga xojpa yø n'yomfēni yø ja'i ngue da ba Oja. Ga japi ngue ya hinnj mantho da zä ra n'u yø ja'i di unyø hmu. ¹⁹ Ga xicä yø ja'i ngue ya bi zønna pa da yan'Oja”.

²⁰ Mi juadi bi manna letra nt'ot'i p'u ja ra sacua ra Jesús, bi dä ra sacua p'uya, bi un'na ra mäxte p'u ja ra nija. Bi mi p'uya. Nu'u yø ja'i 'bup'u ja ra nija p'uya, gä di zadi hetj ra Jesús. ²¹ Mahømbi müdi bi nya ra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Nu ra ora ja p'uya, ya bi nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, ngue ni hmi ni dä guí nnujnu ngue dí 'bucä ua ya.

²² Bi nu manho gätho yø ja'i ra Jesús. Nuna ra hoga hya xihyø ja'i, gä di 'yødyø ja'i na ra hya øde. Di n'yänse yø ja'i, di n'yεmbi:

—¿Ua hinga guehna rá ts'ant'u ra José na?

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Rá nzegui guehna ra hya ja ua guí nne gui xicju, ngue εna: “Aguε grá 'yøthe, 'be dami n'yøthe se”. Gui nne gui 'yεnjæ: “Nu'a dí øcähe guá ørbu Capernaum, nuua ja ni hnini ya, xquet'a da ngu'a gui 'yøt'ua ya”, guí nne gui 'yεnjæ.

²⁴ Bi sigue bi nya ra Jesús, bi 'yena:

—Majuani dí xi'ahú, ngue hinga n'na ra pøngahya di pøni ngue da hnu mansu p'ua ja rá hnini. ²⁵ Njarbutho na ra hya dí xi'ahú ya, tengutho ra pa bá m'mahra pøngahya Elías, bi nja ra ndate thuhu p'ua ja ra häi mi 'bui, ngue himbi n'ye nhyu jeya made. Xangu yø 'danxu ngue yø judío mi 'bu 'mø ya. ²⁶ Pe hinga n'na'ua yø 'danxu ngue yø judío xta mmennbabi Oja ra Elías ngue xtabá mmäts'i. Sinoque bi 'benhni ngue bá fäxa n'na ra 'danxu mi 'bup'ua ja ra hnini Sarepta, querputho ra hnini Sidón. ²⁷ Nu'a ra tiempo bi m'mahra pøngahya Eliseo, xangu yø judío mi hembra n'ua ngue mi 'ya yø do'yo. Pe hinjombi 'yøthe ya yø judío mi u. A nuna ra Naamán ngue ra mmengu p'ua ja ra häi Siria, go bi ma bá øthe na.

²⁸ Gä bi mbøcue yø ja'i mi 'bup'ua ja ra nija 'mø mi 'yøhya yø hya bi manna Jesús. ²⁹ Bi nangyø ja'i p'uya, bi benra Jesús ngue bi gujpu ja ra hnini. Bi zixpu bí ja ra nyanguani ngue da hørbu ja ra t'øhø. ³⁰ Pe bi guasyø ja'i ra Jesús, bi thop'ua made, bi ma.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi.

³¹ Nuna ra Jesús, i map'ua ja ra hnini Capernaum ngue ra häi Galilea. Nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, nhyato, nhyato pap'ua ja ra nija ngue xännba ra hya yø ja'i. ³² Di 'yødyø ja'i'a ra hya xännbabi, porque nu'mø xännbate ra Jesús, ena nts'ut'abitho ngue ya manzaqui 'mø nzohyø ja'i.

³³ Nup'ua ja ra nija p'uya, mi 'bup'ua n'na ra n'yohu n'youi ra ts'onthi. Nts'edi i zohra Jesús, bi 'yembi:

³⁴ —Ague Jesús grá mmengu Nazaret, dami hyegahe p'ua. ¿Hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucähe? ¿Ua gni 'yehé gui juacje? Nugä dí padi te'o'i, gue'e rá maca Ts'unt'ua'i Oja.

³⁵ Pe ra Jesús bi 'yembra ts'onthi:

—Xanhén'i grá ts'onthi. Dami hyep'ua ra n'yohu guí n'youi.

Ra ts'onthi p'uya, yø hmi yø dä yø ja'i p'ua bi 'yen'ahäi ra n'yohu. Pe hinha bi zet'i. Bi ma ra ts'onthi p'uya. ³⁶ Gä di 'yødyø ja'i bi nu te bi nja. Di n'yembi n'na ngu n'na:

—Hinjongui padi tema hya'a ya. Di nequi ngue ja rá ts'edi na ra n'yohu, porque asta 'nehhyø ts'onthi ec'ei 'mø xifi ngue da hyep'ua ra ja'i n'youi.

³⁷ Ndap'ua bi zä di c'a yø ja'i te øtra Jesús.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá to ra Simu nuna i Bedu.

³⁸ I map'ua ja rá ngu ra Simu 'mø mambá pøn'a nija ra Jesús. Mi hembra pa na rá to ra Simu p'uya. Bi t'äpra mate ra Jesús ngue bi 'yøthe na ra xisu madi hyenni. ³⁹ Nuna ra Jesús bi ndojpu 'benna därquēhi. Bi hejpa ra pa, pe 'bexpi bønna pa. Bi nangra xisu ngue bi hojpi te da zi yø ja'i.

Bi 'yøthe xangu yø därquēhi ra Jesús.

⁴⁰ Mi dähra nde p'uya, gätho yø ja'i si yø därquēhi ngue hembu 'dama 'dan'yo man'ua, bi zispabi ra Jesús ngue da 'yøthe. Bi japyø därquēhi yø 'ye ra Jesús ngue bi 'yøthe. ⁴¹ Bup'ua xangu yø därquēhi ngue n'youi yø ts'onthi, pe ra Jesús bi japyø ts'onthi ngue hep'ua yø ja'i n'youi. Asta mahyø ts'onthi, i ena:

—Nu'i, gue'e rá Ts'unt'ua'i Oja.

Pe ra Jesús di hejpa yø ts'onthi, händi japi di nya. Porque nnepyø ts'onthi da fadi ngue gue'a ra Cristo.

Bi 'yonna hya p'ua ja ra häi Galilea ra Jesús.

⁴² Mi neçahäi p'uya, bi bømp'ua ja ra hnini ra Jesús, bi ma dapo. Pe emmei honyø ja'i haru 'bui. Mi zønyø ja'i p'ua bí 'bui, i sammí, hingui nnepe xta nzop'ua. ⁴³ Pe ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Jatho ngue ga mma mangä ra hoga 'da'yo hya mi'da yø hnini. Porque guehna bi 'benngä na ngue ga xihyø ja'i ha di njap'ua da zo rá 'ye Oja.

⁴⁴ Janangue gä bá n'yop'ua ja ra häi Galilea ra Jesús ngue bi manna hya p'ua ja yø nija.

5

Bi 'yōtrā Jesús ngue bi de xangu yō hua yō mahua.

¹ Nup'u ja rā nenzabi nī hu ngue Genesaret, ja 'bāp'u n'na pa rā Jesús. Bi zōhō xangu yō ja'i p'uya, astā dī ntōt'e ngue nne dā 'yōrpabi rá hya Oja. ² Bi nu yoho yō barco p'u ja rā nenzabi rā Jesús, ngue hīnjongui o. Ya xi bōnyō mahua ngue petyō xit'a. ³ Bi yārbu ja rá barco rā Bēdu rā Jesús. Bi xi p'uya ngue dā zoquits'u rā nnengui, dī map'u xānhē rā dehe. Bi mīp'u ja rā barco rā Jesús ngue ja bá nya p'u, ngue bi xānba rā hya yō ja'i. ⁴ Mī juadi bī man'a rā hya nne dā mamp'uya, bi 'yēmbra Bēdu:

—Damī 'yonnā barco, dī manū xānhē rā dehe. Ja gui 'yent'ui nū rā xit'a ngue gui pauī yō hua.

⁵ Bi 'yēnna Bēdu p'uya:

—Ague grā xānbbate, ya xtā mmpēhme gā rā xui, pē hīn tenī hua xtā thehe. Pē ngue guī engui gā ent'ā rā xit'a, ma gā ent'ā rā xit'a ya.

⁶ Mī 'yēntra xit'a p'uya, xandōngu yō hua bá the, astā ya nne xtā xetra xit'a. ⁷ Bi 'yōrpabi rā senya'u yō n'yohū bī o man'na rā barco ngue bá ēhē, dā māts'i. Bá ē'u p'uya, pē bi yuts'i gā yoho yō barco'u yō hua, astā ya nne dā thunt'a mbonthe yō barco ngue'a ganhyū. ⁸ Mī nu rā Bēdu'a te bī nja, bī ndantyōhmū p'u 'bāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmū, damī 'uecua dí 'bucā, porque ja mā ts'oqui.

⁹ Ngūnā bī manna Bēdu, porque bī nsū. Xquet'a 'nē'u yō n'yohū bī nsū 'mō mī nu ngue xandōngu yō hua bi de. ¹⁰ Xquet'a bī nsū rā Jacobo 'nēhra Xuua, yō ts'unt'u rā Zebedeo, gā mī n'youi rā Bēdu. Pē rā Jesús bi 'yēmbra Bēdu:

—'Yo guī sū ague Bēdu. Nūya hīnnī mantho gui thehyō hua ya, yō ja'i gui theya ngue gui 'bārpa yō mmūi —bi 'yēmbi.

¹¹ Bi sōnna nenthe'u yō barco p'uya, bi zop'u yō barco ngue bi dēnna Jesús.

Rā Jesús bi 'yōthe n'na rā n'yohū mī 'ya rá do'yo.

¹² Ya mī 'būp'u ja n'na rā hnīnī rā Jesús. Bi zōn'a n'na rā n'yohū p'u ha 'būi, ngue mī hēmbra ts'o'ya. Mī nu rā Jesús, astā bī m'memfo hāi ngue āpra mate, bi 'yēmbi:

—Ague grā hmū, nū'mō guī nne gui 'yōrcā rā mate gui 'yōtheguits'u, nūgā dí padī ngue dā zāgui —bi 'yēmbi.

¹³ Bi dosrā dārquēhī connā 'yē rā Jesús, bi 'yēmbūya:

—Ahā, dí nne gā ōthe'i. Dā zā'i ya —bi 'yēmbi.

Hōntho bī manna rā hya nā, nūnā rā dārquēhī mī 'ya rá do'yo, 'bexpi zā rā n'u mī hēmbi. ¹⁴ Nūnā rā Jesús, bi 'bēpi ngue hīnjondā xifi te bi japi, bi 'yēmbi:

—Hōntho nī ma ya, sōmp'u 'būhra mmācja. Dā nū ngue ya bi zā'i. Damī 'yōtrā 'bōt'e tengutho bī manda rā Moisés ngue dā 'yōtyō ja'i 'mō bi zā rā 'ya hēmbi. Janāngue dā badī gātho yō ja'i ngue ya bi zā'i.

¹⁵ Pē nū'a gā 'yo rā hya te ōtra Jesús, man'na, man'na nī fadi. Xandōngu yō ja'i dī mpeti p'u ha nī ma ngue ōxra hya i mma. I nne yō ja'i dā 'yōthebi harū xan'u. ¹⁶ Pē mī pa dāpo rā Jesús ngue ja bī mmat'Oja p'u.

Rā Jesús bi 'yōt'e ngue dā fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yō ts'oqui yō ja'i.

¹⁷ Nup'u mī xānbbate n'na pa rā Jesús, hup'u 'da yō fariseo, hup'u 'da yō xānbbate ngue rā ley. Xpi 'yēp'u ja yō hnīnī ja'a rā hāi Galilea, 'nēp'u ja yō hnīnī ja'a rā hāi Judea, 'nēp'u Jerusalén xpi 'yē i'da. Pē n'youi rá ts'edi Oja nā rā Jesús ngue sā ōthe yō dārquēhī.

¹⁸ Bi zō i'da yō ja'i bá dū n'na rā dārquēhī ngue tudyō gua, bá oxrá fidi. Bi ne yō ja'i ngue xti thocra dārquēhī p'u brā 'bāhra Jesús. ¹⁹ Pē hīmbi zā ha xti yūt'i, porque hīngā nzānī yō ja'i. Bi tets'a yānnīgu p'uya, bi xots'a n'na xēqui rā 'bet'e. Ja i cambū rā dārquēhī nī oxrá fidi. Bi zōrbū 'būhyō ja'i brā 'bāhra Jesús. ²⁰ Mī nu te ōtyō ja'i nā rā Jesús, i padī ngue ēc'ēi yō ja'i ngue dā zā dā 'yōthe rā dārquēhī. Bi 'yēmbra dārquēhī p'uya:

—Ague n'yō, ya dā pun'na nī ts'oqui ya —bi 'yēmbi.

²¹ Yō xānbbate ngue rā ley p'uya, 'nēhyō fariseo, bi 'yēmp'u ja yō n'yomfēni: “¿Te go māngu nā rā n'yohū nā, i then'na Oja nā ngue ngu'a mma? Porque hīnjondā zā dī punnba

yø ts'oqui yø ja'i, hinda hønt'a Oja sä ngue da 'yøtra mpunnbi", emp'ua ja yø n'yomfēni.
²² Pē rā Jesús i patho te mbēnyø ja'i mbøcue, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue ngūnā guí mbēmhmā? ²³ Nugā dá xihra n'yohu 'bæcua, dí ēmbi: “Ya dá pun'na ni ts'oqui ya”. Pē nuyá, hīndi nēqui xanho ngue'mø bi mpunnbi oque hīn'na. Pē nu'mø ga ēmbi: “Dami nangui, gui caxni fidi, gui mma”, ga ēmbi, nu'mø ngue bi n'yo p'uya, ya gui pahmā xanho ngue ja mā ts'edi. ²⁴ A nuyá, dami pahmā ya ngue rā N'yohu bí 'yē mahēts'i, ja rá ts'edi ua ja rā ximhāi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yēmbra n'yohu xan'ua p'uya:

—Nugā dí xi'i, dami nangui, caxni fidi, ni ma ni ngu.

²⁵ 'Bexque'a p'uya, nūnā mará dārquēhi, yø hmi yø dá yø ja'i p'ua bi nangui, bi gaxra fidi, bi ma rá ngu. Pē di ja mammadi Oja. ²⁶ Gā di 'yødyø ja'i'a te bi nja, pē gā ēspabi Oja yø ja'i. Asta nsu ha ga 'yēnyø ja'i:

—A nuyá, dá nuhā yø cosa ngue hīnjam'mø xtá nuhā ya —bi 'yēna.

Rā Jesús bi 'yøt'e ngue rá xādi rā Leví.

²⁷ Mī ma m'mefa rā Jesús, ni nthop'ua ja rá oficina rā Leví, nūnā jamba rā mēnyu yø ja'i ja te pā. Mī nu rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mme n'yø, ga øt'e ngue mā xādi'i —bi 'yēmbi.

²⁸ Bi zop'ua rá oficina rā Leví ngue bi mē rā Jesús.

Nūya yø ja'i t'ēmbi ja yø ts'oqui, 'dap'ua sihmēui rā Jesús.

²⁹ Nup'ua ja rá ngu rā Leví, bi 'yørpabi n'na rā dants'ihmē rā Jesús. Nup'ua ja rā mēxa 'dap'ua 'būhmā mī'da yø ngūthāi, dá guehmī'da yø ja'i. ³⁰ Pē yø fariseo 'nēhyø xānnbate ngue rā ley bi zamba yø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue 'dap'ua guí sihmēhu yø ngūthāi 'nēhyu mī'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui? —bi 'yēmbi.

³¹ Mī dahra Jesús, bi 'yēna:

—Nūya yø ja'i di hyēnni, guehya ni 'yēhra 'yøthe ya. Pē yø ja'i xanzaqui, hīnga gue'ua ni 'yē'ua. ³² A nugā, dá ēhē ngue gue'ua yø ja'i ja yø ts'oqui ga xifi dá hyep'ua rā nts'o ga 'yo, hīnga gue'ua yø ja'i ēnā ngue ya 'yo xanho dá ēhē ga nzofo.

Bi manna Jesús hanja ngue hīngui etyø mmūi yø xādi.

³³ Yø ja'i p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—¿Hanja ni xādi ngue zant'a si'a te tīni? Conque yø xādi rā Xuua 'nēhyø fariseo ēmmēi etyø mmūi, 'nē ēmmēi mmat'Oja —bi 'yēmbi.

³⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yēna:

—Nu'ua yø ja'i ts'ofø ngue dá nu rā nthati, hīngui etyø mmūi mēnte 'dap'ua 'būhmā rā novio. Njarbūtho mā xādigā ya, hīngui etyø mmūi ngue 'daua dí n'yo'be. ³⁵ Pē bá ep'ua rā pa ngue dá zigagui mā nsui'be. Nu'a rā pa'a p'uya, mfadi ngue dá zā dá 'yetyø mmūi ya mā xādi 'mø.

³⁶ Hømbi hyecra hyā bi xihyø ja'i. Bi xifi ngue rā 'da'yo xādi, hīnga 'da'iguui rā nyogui xādi. Bi 'yēmbi:

—Hīndā zā to dá hyecā n'na xēqui rā 'da'yo ulu ngue dá møtra nyon'ulu. A nu'mø ngue dá japi, di ts'onna 'da'yo ulu. Rā 'da'yo xen'ulu hīndi nējmanho ngue di bøtra nyon'ulu.

³⁷ Tengūtho rā 'da'yo vino hīngui sá dá sirbū ja rā zexfanī ngue dá zēdi. Porque rā 'da'yo vino dá xetra zexfanī 'mø dá sit'i, ja di m'mep'ua p'uya. ³⁸ Janangue rā 'da'yo vino, rā 'da'yo xifanī dá sit'i, n'namhā ngue gā yoho hīndi m'mēdi. ³⁹ Nu'ua si rā nyogui vino, hīnjongui pōni ngue di nne rā 'da'yo vino, porque i ēnā: “Xandønho dra nyogui vino”.

6

Ja rá ts'edi rā Jesús ngue nu te dá zānni di nja'mø rā pa ngue rā ts'āya, gue'a di nja'a.

¹ N'na rā pa ngue sāya yø ja'i, bi thop'ua ja n'na rā nuatrigo rā Jesús, ni n'youi yø xādi. Nu'ua yø xādi p'uya, bi daxtyø trigo ngue sa. ² Nu 'da yø fariseo p'uya, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue gadi mpehmu? Conque mmamp'ua ja rā ley ngue nu'mø rā pa ngue ra ts'äya, hingui sä to di mpefi —bi 'yēmbi.

³ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Xi'mø mi zähra thūhu n'na ndi rā David, co 'nē'ua mi n'youi, ¿ua hinjam'mø gadi xähmu p'ua ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e? ⁴ Nuna rā David bi yurbu ja rá ngu Oja ngue bi zi yø thūhmē xi t'uspabi Oja ngue da nu. Bi zi rā David co 'nē'ua mi n'youi. Conque nu'ua yø thūhmē'ua, hindi unna nt'ēdi rā ley ngue to bi zä da zi, hinda høndyø mmäcja yø ts'i'ua yø thūhmē t'uspabi Oja.

⁵ Mahømbi 'yēmbi:

—Nu rā N'yohu bí 'yē mahēts'i, ja rá ts'ēdi ngue nu'a go da zänni, gue'a di nja'mø ra pa ngue rā ts'äya'a.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohu xi 'yotrā 'yē.

⁶ Man'na rā pa ngue rā ts'äya p'uya, nuna rā Jesús bi yurbu ja rā nija ngue bi nxännbate rā hya. Mi 'bup'ua n'na rā n'yohu xi 'yotrā 'yē ngue rá n'yēi. ⁷ Nu'ua yø xännbate ngue rā ley 'nē'ua yø fariseo p'uya, tøjtho te øtra Jesús. I nne da nu 'mø ngue di n'øthe 'mø rā pa ngue rā ts'äya, para ngue da zäp'ua di yapi, da 'yēmbi ngue hingui supra ley. ⁸ Nuna rā Jesús ya patho te mbēnnabi yø ja'i. Janangue bi 'yēmbra n'yohu xi 'yotrā 'yē:

—Bá nangui n'yø, ga 'bäcua made —bi 'yēmbi.

Nuna rā n'yohu p'uya, bi nangui, bi m'mäp'ua sifi di m'mäi. ⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi ja'i:

—Nu'ya ga øt'ahū n'na rā nt'änni ya. ¿Te 'be'a ma hya mmamp'ua ja rā ley ja ngue ga øthu 'mø rā pa ngue rā ts'äya? ¿Ga øthu rā nho, ogue rā n'ua? ¿Da t'øthe rā ja'i 'mø xan'ua, ogue di njapi da du?

¹⁰ Rā Jesús bi hyēti gätho yø ja'i di mäts'i. Bi 'yēmbra n'yohu mi'ua p'uya:

—Dami majni 'yē ya —bi 'yēmbi.

Rā n'yohu p'uya bi macrá 'yē, pē 'bexpi zä rá 'yē mi'ua. ¹¹ Pē bi mbøcue'ua mi'da yø ja'i. Di n'yänni n'na ngu n'na ngue te da jpra Jesús.

Bi 'yēxi 'de'ma yoho yø xädi rā Jesús.

¹² Mi ma njammī pa p'uya, bi map'ua ja n'na rā nyuni rā Jesús ngue bá mat'Oja. Bi haxa mhmat'Oja gä rā xui. ¹³ Mi hyaxpūya, bi zonhyø xädi ngue bi huanhni 'de'ma yonc'ēi, i hutī ngue yø representante. ¹⁴ Ja ua yø thūhu ya yø n'yohu bi thanhni: rā Simu nu'a ja man'na rā thūhu ngue i Bedu, rā Andre rá n'yohu na rā Bedu, rā Jacobo, rā Xuua, rā Lipe, rā Bartolomé, ¹⁵ rā Mateo, rā Toma, rā Jacobo nu'a rá ts'ant'ua rā Alfeo, rā Simu nu'a n'youi n'na 'bui yø ja'i honi ha di mmandase p'ua ja yø häi, ¹⁶ rā Judas nu'a rá n'yohu rā Jacobo, 'nēhra Judas Iscariote nuna bi dä rā Jesús.

Xandøngu yø ja'i bi xännba rā hya rā Jesús.

¹⁷ Rā Jesús bá ep'ua ja rá hyo rā nyuni mambi 'bui, bi zøp'ua xanjuani, bá n'youi yø xädi. Xangu yø ja'i mi 'bup'ua bi zøhø, bá nēxpū ja yø hnini ja'a rā häi Judea, rā hnini Jerusalén, gä bá ēhyø ja'i 'bui gä rá nnengui rā jathe ha ja yø hnini Tiro 'nē Sidón. Di ho yø ja'i da 'yøxra hya mmanna Jesús, 'nē nne da t'øthebi p'ua ha hēmbi. ¹⁸ Xquet'a bi t'øthe yø ja'i madi unyø ts'onthi. ¹⁹ Gätho yø ja'i, gä nne ngue da dähra Jesús, porque ja rá ts'ēdi rā Jesús ngue nu'ua yø ja'i thädi, gä sä ha hēmbi.

Bi manna Jesús to di nthēui rā mmēnthi.

²⁰ Bi hyētyø xädi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Rā mmēnthi gā nthēhu ngue guí hyoyahu. Porque ya guí ohu rá 'yē Oja.

²¹ Rā mmēnthi gā nthēhu 'mø guí tumanthuhuhū. Porque Oja da 'yøt'e ngue gui tini te gui sihu.

Rā mmēnthi gā nthēhu 'mø guí zomhmu. Porque m'mefa di nja'ahu mpähä ngue gui nthēhmu.

²² Rā mmēnthi gā nthēhu 'mø nnu man'ua'ahu yø ja'i ngue guí tenhnu rā N'yohu bí 'yē mahēts'i. Porque da 'yēhra pa da zū'ahu yø ja'i, da hyøn'ahu thi p'ua ha 'bui. Da nu

ts'oc'ei'ahū. ²³ Dami johyahū, di nja'ahū rā ndōpähä'a rā pa'a, porque xangu ni nzābihū bí ja mahets'i. Xquet'a bi njarbū m'met'o yō mboxita'ū yō ja'i'ū ya, bi nu man'ū byō pōngahya Oja xa m'mūi.

²⁴ Pē huēcate'ū ɛnā ngue yō mmēmmeti. Ya bi tho'a rā pähä xanja mēnte rā pa xa m'mūi.

²⁵ Huēcate'ū ɛnā ngue hīnte di 'bedi, porque di ntūmanthūhū.

Huēcate'ū ja mpähä ngue thede, porque da 'yēhra pa di nzonī ngue rā dūmmūi.

²⁶ Huēcate'ahū, 'mō gā nnu manho'ahū yō ja'i. Mī njarbutho'ū yō mboxita yō ja'i ya, mī nnu manho te mī øt'ui yō fehni pōngahya.

Nū to 'būhyø nsūiui jatho ngue di madi.

²⁷ Di xifi te'o gā øde te dī mma, dami mahni nsūihū. Dami 'yōrpahū rā nho'ū gā nnu man'ū'ahū. ²⁸ Dami 'yāphū Oja ngue di japi to san'ahū. Dami marpahū Oja'ū sū'ahū. ²⁹ Nū'mø to bi mēp'a ni hmihū, dami un man'na nguadi ni hmī ngue da mē'mī. Nū'mø te'o da gan'na ni tūhū, 'nēhni pahni dami unni da gats'i. ³⁰ Nū'mø te'o da 'yā'ahū n'na rā cosa, dami unni. Nū te'o da ne ngue da hyan'na'i'a te ni mmeti, 'yo guī mmadi. ³¹ Tengutho gni ne ngue da māxahū yō ja'i, da ngu'a guī 'yøthū, dami 'yōrpahū rā 'bāxte mī'da yō ja'i.

³² A nū'mø ngue hōnt'ū di ma'ahū gadi mahmū, ¿ndana rā nho di nēqui ngue guī øthū 'mø? Conque asta yō ts'oc'ei njap'ū. ³³ Nū'mø hōnt'ū to øt'ahū rā nho guī ørpahū rā nho, ¿ndana rā nho di nēqui ngue guī øthū 'mø? Porque xquet'a 'nē'ū yō ts'oc'ei njap'ū.

³⁴ Xi'mø ja'a macosa gadi hmithū n'na rā ja'i, 'nē guī tømī ngue xquet'a di hmī'ahū, ¿ndana rā nho guī øthū 'mø? Porque xquet'a njap'ū yō ts'oc'ei ngue di hmī n'na rā cosa, pē xi mmi tømī ngue da ma mahmiti. ³⁵ Pē nū'ahū, dami mahmū'ū sū'ahū. Dami yōrpahū rā nho. Dami hmihū n'na rā cosa, pē nū'a rā ja'i gadi hmithū n'na rā cosa, 'yo guī tømī ngue xquet'a di hmī'ahū. Nū'mø gā 'yøthū tengu nā rā hya dī xi'ahū ya, xangu rá njapi Oja di 'da'ahū. 'Nē di nēqui ngue ya yō basi'ahū nā Oja maguesē. Porque xquet'a ørpabi rā nho Oja'ū yō ts'oc'ei, madaque'a hīndi ja mammadi Oja. ³⁶ Dī nja ni nhuēcatehū tengutho Oja ni Papāhū i ja rá nhuēcate'a.

'Yo guī haspahū rā güenda te ga 'yo mī'da yō ja'i.

³⁷ 'Yo guī haspahū rā güenda te ø'mī'da yō ja'i, n'namhma ngue hīnda hyats'ahū rā güenda Oja te guī øthū. 'Yo sã guī mmamhma ngue da ma rā castigo mī'da yō ja'i, n'namhma ngue hīnda mēn'nahū rā castigo Oja. Dami punnbabi ni mmic'ei'ihū, n'namhma ngue xquet'a di pun'nahū Oja. ³⁸ Dami fāxhū'ū sã rā n'ū, n'namhma ngue da māxahū Oja. Da 'yēn'nahū xanho, di dutra t'eni, da huati asta da bonspū guī 'yøthū. Porque tengutho guī 'yøthū, xquet'a gue'a di nja'ahū'a.

³⁹ Bi hyecra hya rā Jesús ngue hīnga te bi zã maxädi da denyø ja'i. Bi 'yēnā:

—Xi n'na rā xädä, ¿ua da zã di m'met'o p'ū di ma rá mmīnxädäui? Hīnda zã di m'met'o, porque nū'mø bi nthēui n'na rā ots'i, 'dap'ū da zo. ⁴⁰ Nū'a ngue rā xäditho, hīn man'na xangu padī ngue rá xänbāte, pē da zã da badi te gāma hya pahrá xänbāte.

⁴¹ ¿Hanja yō ja'i ngue ja xangu yō ts'oqui, guehya nne da hyaspa rā güenda yō ja'i ngue ts'udyø ts'oqui ja ya? Tengutho 'mø guī xihni cū ya ngue oxra häi rá dä, pē nū'i p'ūya, rā biga di o ni dä. ⁴² Ya hīnda zã guī 'yēmni cū: “Ague n'yø, tø ga hahmī rā häi o ni dä”, guī 'yēmbi. A nū'i p'ūya, hīn gadi unna güenda ngue rā biga oxni dä. Ya hīnni 'yup'ū te guī mma. 'Be dami hyahra biga oxni dä, n'namhma da zã guī hyāmbabi rā häi o rá dä ni cū.

Nū'a gā nho rá ndät'ä rā za, gue'a di fadi temā za'a.

⁴³ Nū rā hoga za, hīnga ja zup'ū rā ndät'ä hīngui ho. Nū'a hīngra hoga za, hīnga ja zup'ū rā hoga ndät'ä. ⁴⁴ N'na ngu n'na yø za, nū'a te yø ndät'ä zädi, gue'a di fa'a. Tengutho p'ū ja rā 'uini, hīnga ja zup'ū yø igo. Ni xingyø uva di zup'ū ja yø 'uini. ⁴⁵ Njarbutho n'na rā hoga n'yohū ya, rā hoga hya mma, porque xanho rá mmūi. Pē rā ts'oc'ei, xants'o te mma, porque xants'o rá mmūi. Nū'a rā hya pōnna ne, mbo rá mmūi ni 'yēhē, ogue xanho, ogue xants'o.

Bī nhyejpa rā hya yoho yø hyønnigu.

⁴⁶ ¿Hanja ngue guí enjū ngue nī hmujū, 'nē hinguí øthū'a te dí nnegā ngue gui 'yøthū? ⁴⁷ Nū te'o gā tēngui, i øde hanja rā hya dí mma, 'nē dā 'yøt'e te dí xifi, gā xi'ahū rā hya nna hyejpi. ⁴⁸ Nna hyejpabi n'na rā n'yohū ngue nne dī nhønnigu. Xtanhē rā hāi dā 'ya'mi. Nup'ū ja rā mmundo, ja dā fup'ū rā jado. Nū'mø bi tho'a n'na rā dathe p'ūya, rā dehe nts'edi gā nnønhnā ngu, pē hinda 'yanna ngu, porque rā mmundo p'ū høts'e. ⁴⁹ Pē nū rā ja'i ngue øhra hya dí mma, 'nē hinda 'yøt'e te dí xifi, nna hyejpabi n'na rā n'yohū ngue guerp'ū ja rā hāitho bi hyøhrā ngu. Hīmbi hyøxpū ja rā mmundo. Nū'mø mī tho rā dathe, bī nønhnā ngu. Bi hyømbūya, bi xādi.

7

Rā Jesús bi 'yøthebi rá hmiqūi n'na rā capita.

¹ Mī juadi bī manna rā hya bi xihyø ja'i rā Jesús, bī ma, i map'ū ja rā hnīni Capernaum. ² Nūna rā hnīni nā, mī 'bup'ū n'na rā capita ngue mī si n'na rā hmiqūi emmēi dī madī. Nūna rā hmiqūi, madī hyēnni, ya ja ngue dā dū. ³ Mī zā mī 'yøhra capita ngue hma te øtra Jesús, bī menhni 'da yø judío 'bet'o p'ū ja rā nija ngue bá äpra mate rā Jesús ngue dā ēhē dā 'yøthebi nā rá hmiqūi rā capita. ⁴ Nū'ū yø judío bi guarbū 'būhra Jesús. Bi 'yāpra mate, bi 'yēmbi:

—Nūna rā capita, nī 'yup'ū gui fāxnā. ⁵ Porque dī mahyø judío nā, 'nē bi hogahe n'na rā nija ngue bi gusehe.

⁶ Rā Jesús bī mē'ū yø judío sits'i. Pē nū'mø ya xmanguerpū dā zømp'ū ja rā ngu, nūna rā capita bī menhni 'da yø amigo ngue bá embrā Jesús:

—Ague n'yø, 'yo gadi n'ūni, porque hīmma nsāga'be ngue gui carbū ja mā ngu. ⁷ Janangue nugā nī xinga gue'a xca masegā p'ū ngue xcabā ä'i rā mate. A nuyá, høntho dami manya ngue dā zā mā hmiqūi dí xi'i, ya dí padī ngue dā zā rā n'ū hēmbi. ⁸ Porque nugūi xquet'a 'būi to 'bet'o ngue dī mandagūi. Nugā p'ūya, xquet'a dí si mā soldado dadi manda. Nū'mø dí xi'a n'na rā soldado ngue ha dā ma, pap'ū dí et'i. Ogue gā ēmbi: “Bi 'yēcua”, rā soldado p'ūya bá ep'ū. Ogue mā hmiqūi gā 'bēpi te dā mēfi, rā hmiqūi øt'e te dí xifi.

⁹ Nūna rā hya t'ēmbi bī manna n'yohū, di 'yøtho 'mø mī 'yøhra Jesús. Bi 'yēmyø ja'i n'youi p'ūya:

—Majuani dí xi'ahū ngue hījonni judío di pøni ngue gdi tīnnbā rá nt'ēc'ēi tengu ga 'yēc'ēigā nā rā n'yohū nā —bi 'yēmbi.

¹⁰ Mī zøp'ū ja rā ngu'ū yø m'menhni, nū'a rā hmiqūi bi dīni ngue ya xi yāni.

Rā Jesús bi japi ngue bi bēnnate rá ts'ant'ū n'na rā 'danxū.

¹¹ M'mefa p'ūya, nup'ū ja rā hnīni Naín, ja i map'ū rā Jesús. Nī n'youi yø xādi, xangu mī'da yø ja'i nī n'youi. ¹² Nū'mø nī ma dā zømp'ū ja rā hnīni, bī nū ngue mmap'ū n'na rā ánima nī dū yø ja'i ngue dā ägui. Hønt'a rá 'dants'ant'ū mī si n'na rā 'danxū'a. Nī n'youi xangu yø ja'i ngue yø mmēngu p'ū ja rā hnīni. ¹³ Mī nū rā 'danxū rā Jesús, bi huēquī, bi 'yēmbi:

—Ogui zoni.

¹⁴ Nūna rā Jesús, bi guatra huada nī thū ngue bi jāti. Bī m'mä'ū nī dū p'ūya. Rā Jesús bi 'yēmbra ánima:

—Ague n'yø, dí xi'i ngue dami nangūi.

¹⁵ Nū'a rā dū p'ūya bī nangūi bī mī. 'Nē bī nya. Nūna rā Jesús bi dāprā mamá nā mará dū. ¹⁶ Emmēi bī nsu yø ja'i 'mø mī nū'a te bī nja. Pē espabi Oja yø ja'i, i ēna:

—Hīn hapū xā hnu n'na rā pøngahya tengu nā bi zøcua dí m'mūhmū ya.

Mahøn'a ēmp'ūya:

—Ya dá nūrpahū rá ts'edi Oja, ngue fāxte ua dí 'būhmū ya.

¹⁷ Gā rā hāi Judea bī n'yo rā hya te bi 'yøtra Jesús, porque ndap'ū bi zā bi fadi te bi 'yøt'e.

Bi 'yēt'i yoho yø xädi ra Xuua ngue bi ma bá nyaui ra Jesús.

¹⁸ Nu'ua yø xädi ra Xuua, bi xifi te 'be'a gä øtra Jesús. Ra Xuua p'uya, bi zohni yoho yø xädi. ¹⁹ Bi 'yēt'i ngue da ørpa ra nt'änni ra Jesús ngue'mø majuaní gue'a ra Cristo ja ngue da ɛɛ di ndast'abi, ogue da thøm'mañ'na. ²⁰ Nuya yø m'menhni ra Xuua, mi zømp'ua 'buhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna ra Xuua øtra nxixya, xpá mmenga'be ngue ga øt'a'be ra nt'änni 'mø gue'e na ra Cristo ja ngue da ɛɛ di ndast'abi, ogue ga tømähe man'na —bi 'yēmbi.

²¹ Nu'a ra ora bi zøn'ua yø m'menhni p'uya, bi 'yøthe xangu yø dārquɛhi ra Jesús, bi 'yøthe'ua mi n'youi yø ts'onthi. Xangu yø xädä bi nzø yø dä. ²² Ra Jesús bi 'yēmbya yaui:

—Ni me ya, bá xihmi ra Xuua na ra hya gá nuui bi nja. Xihmi ya yø hya gá 'yøhmi dí mmangä. Dami xihmi ngue yø xädä ya zø yø dä. Yø dogua, ya i 'yo. Yø ja'i mi 'ya yø do'yo, ya bi zä ha hēmbi. Yø gogu, ya øhra hya. Yø ánima, ya di bēnñate. Yø hyoya, ya sihra hoga 'da'yo hya. ²³ Ra mmēnthi di nthēui ra ja'i hinha di gohrá mmæi ngue ɛc'ɛigui.

²⁴ Mi mengyø m'menhni ra Xuua, nuna ra Jesús bi dæ'mi bi c'annbabi yø ja'i na ra Xuua. Bi 'yēmbi:

—¿Te'o gá ma guá nuhu p'ua bí ja ra dapo? ¿Ua guá nuhu n'na ra n'yohu hinguí nzaqui rá mmæi, ɛntho n'na ra zafani 'mø anna ndahi? ²⁵ Xi'mø ngue hin'na, ¿te'o guá nuhu 'mø? ¿Ua guá nuhu n'na ra n'yohu ngue he ra hoga ulu? Pe guí pahmu ngue yø ja'i he ra hoga ulu ngue 'bu mmapähä, guép'ua ja yø ngu yø dast'abi 'bui. ²⁶ Pe xi'mø hinga gue'a guá nuhu'a, ¿te'o guá nuhu 'mø? ¿Ua guá nuhu n'na rá pøngahya Oja? Majuaní ngue gue'a n'na rá pøngahya Oja guá nuhu. Pegue tate na ngue gätho mi da yø pøngahya xa m'mui. ²⁷ Nuna ra Xuua, guehna rá m'menhni Oja mmamp'ua ja ra Maca Libro na, ngue ɛna: “Gä ɛt'ä ma m'menhni, di m'met'o p'ua gdí ma. Gue'a di hoqui hapu ja ngue gui thogui”, bi 'yēna. ²⁸ Dí xi'ahu, nu hangu yø ja'i 'bui, hinjongui pøni ngue di tate ngue ra Xuua. Pe nuyá, to bi zä ma ja'i ya o rá 'yē Oja ya, guehya ma datho bi nthēui ra mmēnthi ya, ngue ra Xuua.

²⁹ Mi 'yøhyø ja'i na ra hya na. Gätho yø ja'i p'uya, co 'nēhyø nguthäi xi xixyabi ra Xuua, bi bahyø ja'i ngue xanho te mman'Oja. ³⁰ Pe yø fariseo 'nēhyø xännbate ngue ra ley, himbi ne'a ra nxixya bi 'yøtra Xuua'ua, nu'a te nne Oja xta 'yørpabi himbi nu manho.

³¹ Janangu bi 'yēnna Jesús:

—¿Tegue gda hyejpä ya yø ja'i ya? ¿Tep'ua gui nēqui? ³² Gda hyejpabi yø basi n'yēmp'ua ja ra tai. I mmatyø mmimbasiui ngue di n'yēmmi, i ɛmbi: “Dá pixt'ähe ra xithi ngue xqui nnehmu, pe hinga nnehmu. Dá tut'ähe yø thuhu ngue yø thundummui, pe hinga nzomhmu”, bi 'yēmbi. ³³ Guí njathu p'uya, nu'mø himbi nja'a te guí mmamhmu, guí mbøcuehu. Porque bá øhra Xuua nuna mi øtra nxixya 'nē bi 'yētrá mmæi, nu'ahu p'uya, gá 'yēhmu ngue n'youi ra ts'onthi ngue'a te øt'e. ³⁴ A nuyá, guecä drá N'yohu dá ɛ mahets'i, dí si'a te dí tini, nu'ahu p'uya guí ɛnjø ngue drá nhyøt'a zihmē. Guí ɛnjø ngue dadi thegä'be'ua yø ja'i ja yø ts'oqui 'nē'ua yø nguthäi. ³⁵ Pe nuna ra hya njuantho, nu'mø di n'yomfēni xanho yø ja'i, da badí ha rá nja ra hya.

Nup'ua ja rá ngu n'na ra fariseo, ja 'bup'ua ra Jesús.

³⁶ Nu'a n'na nc'ei yø fariseo bi zixra Jesús ngue da nsihmē p'ua ja rá ngu. Mi zømp'ua ja ra ngu ra Jesús, bi mip'ua ja ra mēxa p'uya. ³⁷ Nuna n'na ra xisu mará 'yots'om'mäi p'ua ja ra hñini, mi badí ngue bi ma da nsihmē p'ua ja rá ngu ra fariseo na ra Jesús. Bi zømp'ua ja ra ngu p'uya, ni du n'na ra m'mo'aceite, yup'ua ra aceite mahotho ga yuni. ³⁸ Bi ndantyøhmu p'ua 'buhra Jesús ngue bi dannebi yø gua. Mente zoni, nu'ua yø guidä tägui, soxpø ja yø gua ra Jesús, thuqui conyø xta. Bi gøspabi ra aceite mahotho ga yuni. ³⁹ Nuna ra fariseo xi zixra ts'ihmē ra Jesús, mi nu te øtra xisu, nguna ra hya bi bēni, bi 'yēna: “Nu'mø ngue nmajuaní rá pøngahya Oja na ra n'yohu na, di padí te rá m'mäi na ra xisu cuar'mø, ngue ra 'yots'om'mäi”. ⁴⁰ Ra Jesús bi 'yēmbra fariseo:

—Ague Simu, jap'ua n'na ra hya dí nne ga xi'i —bi 'yēmbi.

ɛnna fariseo p'uya:

—Dami xiqui grá xännbate.

⁴¹ Bi 'yenna Jesús:

—Yoho yø n'yohu di tupra menyu'a to di hmi ra menyu. Nu'a n'na ra ndupate p'uya, nu'a hangu pøxa cüt'a ciento ma pa ra nzäbi, gue'a ndupate'a. Man'na nc'ei p'uya, nu'a hangu pøxa yote ma'det'a ma pa ra nzäbi, gue'a ndupate'a. ⁴² Pe nu'u mi ndupate, ya himbi zä bi gutyø güenda. Nu'a bi hmi ra menyu p'uya, bi punnbi gä yoho. Dami xicya, ¿dana gue'a ya yø ndupate ngue tate di ja mammadi rá hmu?

⁴³ Bi 'yenna Simu p'uya:

—Nup'u nnä bēngä, man'natho tate di ja mammadi'a xangu mi ndupate, 'ne bi punnbi. Bi 'yenna Jesús:

—Nu'a gá manya, gue'a ya.

⁴⁴ Bi hyetra xisu na ra Jesús, bi 'yembra Simu:

—Guí nnu na ra xisu 'bucua ya. Dá cüt'ä ua ja ni ngu, pe hingá 'dacrä dehe xca nxugua. Pe nuna ra xisu 'bucua, bi merca ma gua conyø guidä, 'ne bi duqui conyø xta. ⁴⁵ Nu'i, hinxca zenguagui conn'na ra beso, pe nuna, mente ra ora xta cüt'ä ua ja ni ngu ya, hingui säya thannegui ma gua. ⁴⁶ Nu'i, hinxca cosca ra aceite ma ya. Pe nuna, mahotho ga yanna aceite bi goscagui ma gua. ⁴⁷ Guehna dí xi'i naya, ngue emmei di maqui, ja di nequi p'u ngue xangu rá ts'oqui, pe di mpunnbi. Pe nu ra ja'i ngue ts'utho mapunnbi, ts'utho di nequi ngue di ma'a n'na.

⁴⁸ Ra Jesús bi 'yembra xisu:

—Ya dá pun'na'i ni ts'oqui ya.

⁴⁹ Nu'u mi'da yø ja'i xi ts'ofu 'dap'u 'buhmu p'u ja ra mexa p'uya, di n'yembi:

—¿Te'o ni n'yohu na ena ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i?

⁵⁰ Pe ra Jesús bi 'yembra xisu:

—Ya gá nyanya ngue gá 'yec'eigui. Da hyu ni mmui ya, ni ma.

8

Ja ua yø thuhu yø xisu bi mäxra Jesús.

¹ M'mefa p'uya, xangu yø hnini bi thonna ra Jesús ngue xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'ye Oja. Ní n'youi'u 'de'ma yoho yø xädi. ² Xquet'a n'yohu 'da yø xisu xi 'yøthe ngue mi n'youi yø ts'onthi, da gue'u madi hyenni. N'yohu p'u ra Maya nuna ja man'na rá thuhu ngue ra Magdalena. Guehna xi 'yøthe m'met'o ngue mi n'youi yoto yø ts'onthi. ³ N'youi p'u ra Juana nuna rá xisu ra Chuza, guehna di manda gätho yø mafi p'u ja rá palacio ra Herodes. 'Ne ra Susana n'youi p'u. N'youi p'u xangu yø xisu ngue ja te pets'i, nu'mø te honna Jesús, guehya faxya.

Rā Jesús i hyejpa ra hya n'na ra momhmudä.

⁴ Xangu yø ja'i bá ep'u ja yø hnini ngue nne da 'yøde te mmanna Jesús. Mi mpeti xangu yø ja'i, bi hyoni te gui hyejpa ra hya xihyø ja'i. Bi 'yembi:

⁵ —N'na ra n'yohu bi ma da ponna trigo. Nup'u bi thogui ngue ponyø hmudä, bi zop'u ja ra 'yu 'da yø hmudä. Bi nghyø ja'i thop'u ja ra 'yu. Bi map'u yø ts'int's'u ngue bi za yø hmudä. ⁶ Mi'da yø hmudä bi moni, bi zop'u hingui pidi ra häi ngue o ra do. Bi 'yotra hmudä 'mø mi bøts'e, ngue hingui xa ra häi. ⁷ Mi'da yø hmudä bi zop'u ja yø 'uini. Mi nte yø 'uini p'uya, bi ts'onnyø hmudä ngue bi hyøt'ambo. ⁸ Mi'da yø hmudä, bi zop'u ja ra hoga häi, guehya emmei bi nja ya. Nu'a n'na mhmudä bi bøn'a n'na ciento yø hmudä.

Nu'mø mi manna ra hya na, bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—A nuyá, di nja ni gu ngue gui 'yøhmua na ra hya dí mmangä ya —bi 'yembi.

Rā Jesús bi ma hanja ngue honi te gui hyejpa ra hya xihyø ja'i.

⁹ Nu'u yø xädi bi 'yänni te ga mbønya yø hya xi hyequi. ¹⁰ Ra Jesús bi 'yembi:

—Nuya yø hya hingui fadi ha di manda Oja yø ja'i, i nne Oja ngue da dinni mmuihu ya yø hya ya. Pe nuya mi'da yø ja'i, dá thonna hya di nhyejpi te dá sifi, n'namhma ngue nu

te dā nu, tengutho 'mø ngue h̄inte dā nu. Nuya yø hyā dā 'yøde, tengutho 'mø ngue h̄in tema hyā dā 'yøde.

Rā Jesús bi mā te n̄i b̄onya yø hyā bi h̄yejpa rā momhmudā.

¹¹ Ma gā xi'ah̄u te gā mbønna rā hyā dā mā. Nu rā hmudā bi 'boni, gue'a rá hyā Oja'a. ¹² Nuya yø ja'i ngue h̄ontho bi 'yøhra hyā, guehya gui n̄hyejpi ngue rā nen'yu p'ua bi zo rā hmudā ya. H̄ontho juadi bi 'yøhra hyā, bi map'ua rā zithu, bi japi bi pumbeni rā hyā xi 'yøde. H̄ingui n̄nepe ngue dā 'yēc'ei rā hyā, ngue d̄i nyanyø te yø ja'i. ¹³ M̄i'da yø ja'i, gui n̄hyejpa rā h̄ai h̄ingui pidi ngue m̄i o rā do p'ua bi zo yø hmudā. M̄i zā m̄i 'yøhra hyā yø ja'i, janjuani di johya ngue bi nu manho. Guehya yø ja'i h̄imb̄i bent'i xanho rā hyā ya. Bi 'yēc'ei n̄jamm̄i pa. Nu'mø bi ts'ui, 'bexi cohyø mm̄i. ¹⁴ M̄i'da yø ja'i p'uya, gui n̄hyejpabi rā h̄ai ngue ja yø uini p'ua bi zo yø hmudā. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja rā hyā ya. Pē nu'a te yø 'befi i ja n'na pa ngu n'na pa, h̄ondyø 'befi n̄i ma yø mm̄i yø ja'i. Di ja ndum̄m̄i honi ha d̄i mm̄mm̄eti. Nu'a te yø p̄ah̄sē, gue'a n̄ne dā 'yøt'a. Ya h̄in tema n̄tho bi 'yørpabi nā rā hyā bi 'yøde. ¹⁵ Pē m̄i'da yø ja'i, gui n̄hyejpi ngue rā hoga h̄ai p'ua bi zo yø hmudā. Guehya yø ja'i ngue yø mm̄i gā 'yøhra hyā ya, 'nē ēt'amm̄i rā hyā øde. H̄ingui h̄egui, guehya h̄axra 'yu n̄juantho ya.

Rā Jesús bi h̄yejpa rā hyā n'na rā nyot'i.

¹⁶ Nu'mø to di sacā n'na rā nyot'i, h̄ingui s̄a ngue dā go'mi, ogue dā hyøt'a 'bit'ots'i. Sinoque dā hyøxm̄aya, n'namh̄ma ngue nu'ua c̄ut'ambo rā ngu dā h̄yētra nyot'i. ¹⁷ Njarb̄utho ya yø hyā h̄ingui f̄adi hanja ya. Zi yohotho yø ja'i t̄inyø mm̄i hanja rā hyā. Pē dā 'yēhra pa ngue ḡätho yø ja'i dā b̄adi hanja rā hyā.

¹⁸ Jan̄angue d̄ami 'yēt'amm̄ih̄u teni b̄onya yø hyā d̄i mm̄angä. A nu rā ja'i dā d̄ini xanho rá mm̄i hanja rā hyā, dā m̄ax Oja ngue man'na di bah̄ra hyā. Pē nu rā ja'i h̄ingui n̄ne dā 'yørpabi masu rā hyā d̄i m̄ma, nu'a zits'ua rā hyā pad̄i, dā thann̄bi.

Bi man̄na Jesús ndana gue'a dā b̄oni ngue dā 'yøt'e tengutho 'mø dr̄a m̄eni.

¹⁹ Nu'p'ua m̄i 'b̄ah̄ra Jesús, ja bi zømp'ua rá mamá, 'n̄ehyø n'yoh̄u. Pē h̄ingui s̄a dā guat'i ngue d̄i nyaūi, porque mand̄ongu dyø ja'i 'b̄ap'ua. ²⁰ H̄indi 'bedi to bi xih̄ra Jesús, bi 'yēmbi: —N̄i mamá 'n̄eh̄ni n'yoh̄u 'b̄acua thi. I nzo'i ngue gui nyaūi 'nā —bi 'yēmbi.

²¹ M̄i d̄ah̄ra Jesús, bi 'yēntho:

—Nuya 'b̄acua øspabi rá hyā Oja, nu'a rā hyā øde gue'a øt'a, guehya ēntho mā mamá ya, guehya ēntho mā n'yoh̄u ya.

Rā Jesús bi säyabi rā ndah̄i conyø funthe.

²² N'na rā pa rā Jesús bi ȳrb̄u ja n'na rā barco conyø x̄adi. Bi 'yēmbi:

—A nuyá, ma gā 'dasu rā zabi gd̄a m̄ah̄a man'na nguadi —bi 'yēmbi.

Bi ma p'uya. ²³ M̄ente n̄i 'yop'ua ja rā dehe rā barco, bi n'ah̄ra Jesús. X̄na ha bi 'yēta n'na rā ndonth̄i bi n'yo. Nu'ua yø funthe nangui, so mbo rā barco. Ya ja ngue dā thunt'a mbonthe rā barco. ²⁴ Nu'ua yø x̄adi rā Jesús, b̄á äp'ua bi aha, bi 'yēmbi:

—Ague gr̄a x̄ännbate, ague gr̄a x̄ännbate, ya ja ngue dā thunt'a mbonthe rā barco. Ya ga t̄uh̄u —bi 'yēmbi.

M̄i nangra Jesús, bi h̄ejpabi rā ndah̄i 'n̄ehyø funthe. Ngu i h̄ejpi, 'bexpi nsäya. M'mefa ya h̄in tema di 'yani. ²⁵ Bi 'yēmbi yø x̄adi p'uya:

—¿Hanja ngue h̄ingui ēc'ei ngue gā f̄axah̄u? —bi 'yēmbi.

Nu'ua yø x̄adi di 'yøtho hanja'a te bi nu, 'nē bi nsu. D̄i n'yēmbi n'na ngu n'na p'uya:

—¿Te'o n̄i n'yoh̄u nā n'yø? Nu'mø bi zoh̄ra ndah̄i 'n̄eh̄ra dehe, i ēc'ei —d̄i n'yēmbi.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yoh̄u n'youi yø ts'onth̄i.

²⁶ M̄i zønna barco p'ua ja rā h̄ai Gadara, man'na nguadi rā zabi ha d̄i nhyandui rā h̄ai Galilea. ²⁷ M̄i b̄ømp'ua ja rā barco rā Jesús, bi guat'a n'na rā n'yoh̄u ngue rā mm̄engu p'ua. Ya rá ya'atho yø pa m̄i n'youi yø ts'onth̄i nā rā n'yoh̄u. N̄i x̄ingra ulu di he. N̄i

xingui 'bup'u ja rá ngu, sinoque guerp'u ja ra camposanto bí 'bui. ²⁸ Ngu i nu ra Jesús, bi ndantyøhmü p'u ha 'bäi. Ra ndøts'edi i zofo, bi 'yëmbi:

—Ague Jesús, rá Ts'unt'u'i Oja nuna jase rá ts'edi. ¿Hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bui? Dí ä'i ra mate ngue 'yo gadi ungui.

²⁹ Nguna ra hya bi manna n'yohu, porque ya xi xihra ts'onthi ra Jesús ngue da hyep'u ra n'yohu n'youi. Xangu yø nnidi ngue emmei di um'mø bi gu. Yø ja'i p'uya turpa yø 'yë n'ehyø gua conyø cadena, pe di c'iqui. Ra ts'onthi p'uya di japra n'yohu ngue 'dagui, ni ma dapo. ³⁰ Ra Jesús bi 'yänni, bi 'yëmbi:

—¿Teni hu'i?

Ra n'yohu p'uya bi 'yëna:

—Nná hugä ngue yø mmundotho gähe —bi 'yëna.

Bi manna tengü na porque xangu yø ts'onthi mi n'youi ra n'yohu. ³¹ Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi xihra Jesús ngue hinda 'yërbu ha ja ngue da jot'i. ³² Ja mi 'yorbutho n'na 'bui yø ts'udi ma'yoni p'u ja ra nguanj p'uya. Yø ts'onthi p'uya, bi 'yädi ngue da yärbu ja yø mmüi yø ts'udi. A nuna ra Jesús bi unna nt'edi. ³³ Janangue yø ts'onthi bi hyep'u ra n'yohu mi n'youi, bi yärbu ja yø mmüi yø ts'udi. Nuya yø ts'udi p'uya, bi gu ra 'dih, bi nhyørbu ja ra zabi. Gä ja bi jarbu ra dehe.

³⁴ Nu'u yø n'yohu mi fähyø ts'udi, mi nu te bi nja. Bi gu ra 'dih bi ma bá mamp'u bí ja ra hnini. Da gue'u yø ja'i 'da'a n'nanni ha 'bui, gä bá xifi. ³⁵ Mi 'yøhyø ja'i'a te bi nja, mandøngu dyø ja'i bá ehë da nu. Mi zonyø ja'i p'u 'bähra Jesús, 'dap'u 'bähmi'a ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. Ya xi dits'i. Ya hinte di ja, ya he yø ulu. Pe bi zu yø ja'i'a te xi nja. ³⁶ Nuya yø ja'i xi nuse'a te xi tho ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi, gä xihyø ja'i nu'u ja søhø. ³⁷ Nuna ra hya bi nja, nguya yø mmengu Gadara, nguya yø ja'i ndap'u bi zä bi 'yë'a ra xequi'a, 'da ga xityø ja'i ra Jesús ngue da ma. Porque emmei su yø ja'i te bi 'yøt'e. Janangue hømbi yärbu ja ra barco ra Jesús ngue bi mengui. ³⁸ Nu'a ra n'yohu mi n'youi yø ts'onthi bi xifi ngue xta mme ra Jesús. Pe ra Jesús himbi nepe, sinoque bi 'yëmbi:

³⁹ —Man'na xanho ni ma ni ngu, n'namhma gui xihyø ja'i'a te gä bi 'yøt'a'i Oja —bi 'yëmbi.

Bi ma ra n'yohu p'uya, bi xifi gätho yø ja'i p'u ja ra hnini'a te xi 'yørpabi ra Jesús.

Rā Jairo bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

⁴⁰ Mi zøm man'na nguadi ra zabi ra Jesús. Mi nu yø ja'i ya mambi 'bup'u, ra ndi johya. Porque ya mi ndø'mate gätho yø ja'i. ⁴¹ Bi zø'a n'na ra n'yohu 'bet'o ngue di manda p'u ja ra nija p'uya, ni hu ngue ra Jairo. Bi ndantyøhmü p'u 'bähra Jesús. Bi 'yäpra mate ngue da map'u bí ja rá ngu. ⁴² Porque ya ja ngue da du n'na rá t'ixu mi si. Ya n'ne'ma yonjeya mi 'bui, pe hønt'a rá 'dant'ixu mi si'a. Mi ma ra Jesús. Xangu yø ja'i bi denni asta di ntørbu ja ra 'yu.

⁴³ Nu'u yø ja'i ni denna Jesús, n'youi p'u n'na ra xisu ngue ya n'ne'ma yonjeya mi hembra m'mäcji. Nuna ra xisu madi hyenni, xandøngu rá mnyu xi uni ngue mi honyø 'yøthe da 'yøthe. Pe xinga n'na'u yø 'yøthe xta nzä da 'yøthe. ⁴⁴ Nuna ra xisu, bi m'mefa p'u ni ma ra Jesús, bi guarbu ja rá xutha, bi därpa rá nyani rá he. Ngu'i därpa rá he p'uya, 'bexpi nsäya ra ji mi hëmbi. ⁴⁵ Bi 'yënnä Jesús:

—¿Te'o bi darcagui ma he? —bi 'yëmyø ja'i.

Gätho yø ja'i p'uya, i mma ngue hinjo'o. Pe ra Bedu 'në'u mi'da yø n'yohu bi 'yëmbra Jesús:

—Ague grá xännbate, guí änni to bi dät'a ni he. Conque guí nnu ngue di ntøtyø ja'i, 'në tøn'na'i.

⁴⁶ Pe ra Jesús bi 'yëna:

—Hin'na. 'Bui to bi darcä ma he. Porque dadi unna güenda ngue bi zä n'na nc'ei commä ts'edi.

⁴⁷ Bi nu ra xisu p'uya, ngue fätho te bi 'yøt'e. Ni huaqui mmap'u. Bi ndantyøhmü p'u 'bähra Jesús. Yø hmi yø da yø ja'i p'u bi xi'a njuani te nnepe ngue bi dädi. 'Në bi xifi ngue 'bexpi zä ra ji mi hëmbi. ⁴⁸ Ra Jesús bi 'yëmbi:

—Ague t'ixu, ya bi zä'i ngue gá 'yεc'ei ngue di zä'i comma ts'edigä. Dä hyu ni mmui ya, ni ma —bi 'yεmbi.

⁴⁹ Nuna ra Jesús, mente yaui ra xisu mađi hyenni, bi zø hman'na nc'ei bá nεxpυ ja rá ngu ra Jairo. Bi 'yεmbrā Jairo:

—Ya bi du ni t'ixu n'yø, 'yonī mantho gui sixra xännbate.

⁵⁰ Pε ra Jesús, mi 'yø'a te si ra Jairo, bi 'yεmbi:

—'Yo sä guí su'a si'i ngue bi du ni t'ixu. Sinoque dami 'yεc'eigui ngue da zä ga øthegä ni t'ixu —bi 'yεmbi.

⁵¹ Mi zømp'υ ja ra ngu p'uya, hīnjondi japi ngue 'da xti yut'ui mbo. Høndra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua, 'nεhrá papá 'nεhrá mamá ra hmute bi japi bi yut'ambo. ⁵² Gä zonyø ja'i, i ya dummui yø ja'i conná ngue'a bi du. Pε ra Jesús bi 'yεmbi:

—'Yo gui zomhmε. Nuna ra hmute hīngui tu na, i atho na.

⁵³ Pε nuya yø ja'i yaui ra Jesús i thenthø, porque pađi ngue ya xi du ra hmute. ⁵⁴ Nuna ra Jesús bi bennba rá 'ye ra du, nts'edi bi 'yεmbi:

—Ague grá hmute, dami nangui.

⁵⁵ Nuna ra hmute p'uya, mahømbi nja rá te. Bi nangui 'bexque'a. Bi manda ra Jesús ngue di t'unna hmε da zi ra hmute. ⁵⁶ Nuna rá papá 'nεhra mamá ra hmute di 'yøtho te bi nja. Pε ra Jesús bi manda ngue hīnjonda sifi te bi nja.

9

Bi 'yεt'υ 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, ngue da xännbabi ra hya yø ja'i.

¹ Nuna ra Jesús, mi peti gätho'υ 'de'ma yoho yø xädi ya xi huanhni. Bi unna nt'edi ngue da hya ra ts'edi da 'yøthe gätho yø ja'i n'youi yø ts'onthi, da 'yøthe yø ja'i hēmbi 'dama 'dan'yo man'υ. ² Bi menhni ngue da xihra hya yø ja'i ha di njap'υ di zo rá 'ye Oja. 'Nε da 'yøthe yø dārquēhi p'υ di ma. ³ Bi 'yεmbi:

—'Yo te gui hax'mø gá mähä, ni xingra tøhø, ni xingra bolsa, ni xingra thuhmε, ni xingra mēnyu. 'Yo gui çax man'na ni pahnihε. ⁴ Nup'υ ja ra ngu di n'na'ahε ra ts'äya, ja gui n'oxhε p'υ, asta gue'mø guá εhmε. ⁵ A nup'υ hīndi n'na'ahε ra ts'äya, gui pømhε p'υ ja ra hnini. Pε dami huamhra fonthäi di n'youi ni mbonguahε, gue'a ra hmεya'a ngue ya da thep'υ ya yø ja'i hīmbi 'yøt'ahε masu.

⁶ Bi ma'υ bi t'et'i, i mpa p'υ ja yø hnini. Bi xihyø ja'i ra hoga 'da'yo hya, 'nε bi 'yøthe yø dārquēhi p'υ ni ma.

Ra dast'abi Herodes hīngui nnu ra pa da nu ra Jesús.

⁷ Mi 'yøhra dast'abi Herodes te mmanyø ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. Di 'yøtho'a te øde, porque εn'i'da yø ja'i ngue nuna ra Jesús, guehna ra Xuua xi bennate p'υ bi nt'ägui. ⁸ Mi'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue ya 'yop'υ ra Elías. Mi'da p'uya, εmbi ngue 'bui toni nyogui pøngahya Oja xpi bennate. ⁹ Pε ra Herodes bi 'yεna:

—Nu'a ra Xuua dá mandagä bi t'øjpabi rá ya'a, hīnga gue'a 'yop'υ'a. ¿Pε te'o ni n'yohu na dí øcä ngue xangu yø cosa øt'e?

Ya hīngui nnu ra pa ra Herodes ngue da nu ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihmε cut'a mahuahī ma'yohε.

¹⁰ Mambá pengyø xädi ra Jesús ngue bá manna hya p'υ ja yø hnini, bi dāpra güenda te xi 'yøt'e. Nuna ra Jesús bi zixyø xädi ngue bi ma dapo, jonna hnini Betsaida. ¹¹ Pε nu'mø mi bahyø ja'i hapε bí 'buhra Jesús, bi map'υ bí 'bui. Di säyabi yø ja'i sømp'υ 'bui. I xihyø ja'i ha di njap'υ di zo rá 'ye Oja. Xquet'a bi 'yøthe yø dārquēhi.

¹² Nu'mø ya ni ma di nde p'uya, bi guat'υ 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Dami 'yεhyø ja'i, n'namhma da hyoni ha di n'oxi, ja da dāmp'υ ra hmε da zi. Porque nuua dí 'buhmε, ra dapo ua.

¹³ Ra Jesús bi 'yεmbyø xädi:

—Dami unhnε ra hmε da zi yø ja'i —bi 'yεmbi.

Nu'υ yø xädi p'uya, bi 'yεmbi:

—Pε hōndi cūt'a yø thūhmε dí hāgāhe, 'nε yoho yø huā. Rā nzeḡui gā mmācāhe 'mø, gā ma tāmhme rā hmε dā zi yø ja'i.

¹⁴ Yø ja'i p'uya, commā cūt'a māhuahī mā'yohū. Pε rā Jesús bi 'yεmbyø xādi:

—Damī xihmū yø ja'i dā mī. Dā 'yøtyø zimundo ngue dyø yote mā'det'a nja'i p'ū dā mī.

¹⁵ Gue'a bi 'yøt'a p'uya. Bī mī gātho yø ja'i. ¹⁶ Rā Jesús bi hyan'ū cūt'a yø thūhmε 'nε'ū yoho yø huā. Bi hyanmā hεts'i p'uya, bi ja māmādī Ojā. Bi xenyø thūhmε p'uya, bi ūnyø xādi ngue di 'darpa yø ja'i dā zi. Dā guehyø huā bi 'dat'i. ¹⁷ Bī nsihmε xānho yø ja'i, gā bī nniya. M'mefa p'uya, bī ma mapeti yø thūhmε bi bongui, bi zū'i 'de'mayo canasta bi bongui.

Bī manna Bēdu ngue rā Jesús, gue'a rā Cristo bá εx Ojā ngue di ndast'abi'a.

¹⁸ N'na ndī ya, bī ma n'nannī rā Jesús ngue bá mat'Ojā, n'youi yø xādi. Bi 'yānnbūya, bi 'yεmbi:

—¿Te'ogā p'ū gā mbenyø ja'i 'mø?

¹⁹ Mī dahyø xādi p'uya, bi 'yεmbi:

—'Bū i'da yø ja'i εmbi ngue gue'e grā Xuua gmi øtra nxixya. Mī'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue gue'e grā Elías. Mī'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue gue'e n'na'ū yø nyogui pōngahya Ojā xpi bēnnate.

²⁰ Rā Jesús māhømbi 'yεmbyø xādi:

—Xi'ahū p'uya, ¿te'ogā p'ū gni bεmhmū ngue guecā?

Rā Bēdu p'uya, bi 'yεmbi:

—Nū'i, gue'e grā Cristo bā εxā'i Ojā ngue gui ndast'abi —bi 'yεmbi.

²¹ Rā Jesús māhømbi 'yεmbi:

—A nuyá, 'yo to gui xifi te'ogā ya —bi 'yεmbi.

Rā Jesús bi mā ngue dā tho, 'nε bī mā ngue di bēnnate.

²² Bi xihyø xādi rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Nū rā N'yohū bī 'yε māhεts'i, dā 'yεmmēi dā ma mā'ūni. Nū'ū yø ja'i 'bet'o p'ū ja rā nija dā zūi, dā guehyø hmū yø mmācja, 'nεhyø xānnbate ngue rā ley, gā dā zūi 'nε dā hyo. Pε rā hyū pa p'uya di bēnnate —bi 'yεmbi.

Rā Jesús bi xihyø xādi ngue hīnjam'mø dā gohyø mmūi'a gā 'yεc'ēi.

²³ M'mefa p'uya, bī 'yεmbi gātho yø ja'i:

—Nū to nne dā dēnngui, hīngui sā ngue dā zānsε te dā n'yo. Hangu rā pa, hīnha di gohrā mmūi, madague'a dā thop'ū ja rā pont'i. ²⁴ Nū rā ja'i dā 'uegue ngue sū dā tho, guehna rā ja'i dī m'mēhrā te nā. Pε nū rā ja'i hīngui cohra mmūi'a gā 'yεc'ēigui, mada tho connā ngueque, guehna rā ja'i dī nyānnā te nā. ²⁵ Porque hīnte dā dahra ja'i, madague'a dā 'yøt'e ngue rá mmeti gā rā xīmhāi, 'nε dī m'mēhrā te. ²⁶ A nuyá, nū rā ja'i ngue pesrá sā connā ngueque, ogue i pesrá sā connā guehra hyā dí xānnbate, xquet'a dā 'yēhra pa ngue nūgui drā N'yohū dá ε māhεts'i, xquet'a gā pes'mā sā connā ngue'ū to di jagbū. Guehna rā pa gā ma pengui ngue gā ndast'abi, connā ts'edi Ojā gā ma n'yo'be yø maça anxe Ojā. ²⁷ Majuanī dí xi'ahū, ngue nūya 'da 'būcua ya, hīnda dū, astā gue'mø dā nū ngue dā hyā rā ts'edi Ojā dī manda ua.

Bī mpā'a te gui nεqui rā Jesús.

²⁸ Ya rá hyato mā pa xī manna rā hyā nā p'uya, bī map'ū bī ja n'na rā nyūni rā Jesús ngue bá mat'Ojā. Bi zixrā Bēdu, rā Jacobo, rā Xuua. ²⁹ Mēnte mmat'Ojā rā Jesús, bī mpā'a gui nεqui rá hmī. Rá he p'uya, astā di yoxni'a gā nt'axi. ³⁰ Bi hnu p'uya, ngue 'bāp'ū yoho yø n'yohū yaui. Nūya p'uya, guehna rā Moisés 'nēhra Elías. ³¹ 'Nēhya xquet'a di yoxni p'ū i nεqui ya. Nūp'ū ha bī nyāui rā Jesús, bi c'a'a rā ndāte ja ngue danī nthop'ū Jerusalén. ³² Pε rā Bēdu co 'nε'ū mī'da yø n'yohū, bī n'ahā ngue nethā. Nū'mø mī nnuhū, bī nū p'uya ngue di yoxni p'ū 'bāhra Jesús, co 'nε'ū miyoho yø n'yohū 'dap'ū 'bāhmī di

yoxni. ³³ Nuna rā Moisés 'nēhra Elías, ya ja ngue dā zop'ua rā Jesús. Pē rā Bēdu bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xännbate, ya xanho ngue dí 'būhmua ua. Ma ga hocāhe hyu yø t'ännigu, n'na'i, n'na rā Moisés, n'na rā Elías —bi 'yēmbi.

Pē rā Bēdu hinguī padī te mma. ³⁴ Mēnte bi manna rā hya nā, bi nja n'na rā guī ngue bi go'mi. Emmēi bi nsu 'mø mi go'mra guī. ³⁵ Bi 'yø p'uya ngue bá nya Oja p'ua ja rā guī, bi 'yēna:

—Nuna 'būcua ya, guehna mā Ts'unt'ua dadī madī. Nuya yø hya dā manna ya, dami 'yēt'ammūihū —bi 'yēna.

³⁶ Mī juadi bá nya'a ya p'uya, bi nu ngue 'bāse p'ua rā Jesús. Pē hīnjombi xi'a te bi nu.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na nc'ēi mi n'youi rā ts'onthi.

³⁷ Mī hyaxpūya, bá ep'ua ja rā nyuni mambi 'būi. Pē xangu yø ja'i bi ma di c'at'ui rā Jesús. ³⁸ Nup'ua 'būhyø ja'i p'uya, nts'edi bá nya n'na nc'ēi, bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xännbate, dami nurquits'ua mā ts'unt'ua 'būcua, porque hōnna dí si nā. ³⁹ Nu'mø bi gū rā ts'onthi n'youi, di japi ngue mafi. I huaqui 'nē sohyø fūgui. Hinguī nne dā hyegui, emmēi di unī. ⁴⁰ Ya xtá xihni xādi ngue xtā 'yøthe ts'ua, pē hīnxa nzā xa 'yøthe.

⁴¹ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—¿Astā njam'mø dā zōnna pa guī 'yēc'ēigahū? ¿Ua guī enā ngue hangū rā pa ga set'ahū?

Bi t'embrá papá rā dārquēhi p'uya:

—Bá si ua nī ts'unt'ua ya.

⁴² Pē nu'mø nī ma dā guatā ts'unt'ua p'ua 'bāhra Jesús, astā rā huaqui bi 'yēn'a hāi rā ts'onthi. Rā Jesús bi xihra ts'onthi n'youi rā ts'unt'ua ngue bi hyep'ua. Mī zā'a te mī hēmbra ts'unt'ua, bi ndāprá papá p'uya. ⁴³ Gā di 'yødyø ja'i te bi nja. Bi bahyø ja'i ngue mā datho ja rá ts'edi Oja.

Mahombi manna Jesús ngue dā tho.

Mēnte di 'yøtho gātho yø ja'i'a te bi 'yøtrā Jesús, bi 'yēmbiyø xādi p'uya:

⁴⁴ —Dami 'yøhmua xanho nā rā hya ga xi'ahū ya. Mamī pūmbēnihū ngue rā N'yohū bí 'yē mahēts'i di ndāpyø ts'oc'ēi.

⁴⁵ Pē nu'ua yø xādi hīmbi dīnyø mmūi nā rā hya xifi, porque tobe hinguī xojpabi Oja yø mmūi ngue dā bā'a xifi. I su yø xādi dā 'yänni te ga mbøn'a rā hya mmanā Jesús.

Rā Jesús bi xännba yø xādi ndana mā datho dā hnu mansu.

⁴⁶ Nu'ua yø xādi rā Jesús di njun'mahya n'na ngu n'na, porque n'na ngu n'na nne ngue mā datho dā hnu mansu. ⁴⁷ Pē bi bahra Jesús te mbēmp'ua ja yø mmūi yø xādi. Bi zōhna n'na rā basi, bi 'bāmbū ha 'bāi. ⁴⁸ Bi 'yēmbūya:

—Nu rā ja'i di ja mmansu nā rā basi 'būcua ya, ngūnā dā 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue dā 'yøt'a, entho go di ja mmansu gra ja'i. Nu rā ja'i di ja mansugui, entho go di ja mmansu'a to bá penngui. Gātho'ahū ya, nu'a dā t'ēmbi ngue hīnte di muui ya, gue'a mā dā'a p'uya.

Rā Jesús di hejpa yø xādi nuya sūhyø ja'i nnōnnababi rá thūhu 'mø øthe yø ja'i.

⁴⁹ Rā Xuua bi 'yēmbi:

—Ague grā xännbate, xtā nugāhe n'na nc'ēi ngue nnōn'nā nī thūhu ha ga 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Pē xtā hejpahe, porque hīndi n'yohū p'ua nnā mähā.

⁵⁰ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—'Yo gadi hejpahe yø ja'i nnōnngagui mā thūhu, porque nuya hinguī sūcjū, mā n'yohū ya.

Rā Jesús bi hejpabi rā Jacobo 'nēhra Xuua te i mma.

⁵¹ Man'na, man'na nī guatā pa ngue dā ma mahēts'i rā Jesús. Bi hya rā ts'edi p'uya ngue di ma Jerusalén. ⁵² Bi 'bet'o 'da yø amigo ngue xtāni 'yāhra nt'ēdi ha dāni nsāya.

Mi zomp'u ja n'na ra hnini jap'u ja ra häi Samaria, bi ne ngue ja xtani 'yäp'u ra nt'edi xti n'oxi. ⁵³ Pe yø mmengu Samaria himbi nepe xti n'oxi, porque padī ngue da thotho di ma Jerusalén. ⁵⁴ Nu'u yø xädi ra Jesús, ra Jacobo 'nēhra Xuua, mi nu ngue ya himbi t'unna ts'äya. Bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmu, lua guí nne ga ähmæ ngue da tähyø sibi mahets'i ngue di juadi, tengutho bi 'yøtra pøngahya Elías?

⁵⁵ Bi hyet'u yaui ra Jesús, bi hejpi, bi 'yēmbi:

—Nu'au hinguí pahmi ngue hinguí ho na ra hya guí mmammi. ⁵⁶ Porque ra N'yohu bí 'yē mahets'i, himbi 'yēhē ngue di juahyø ja'i, sinoque bí 'yēhē ngue da yanī.

I ma man'na ra hnini p'uya.

Hyu nc'ei bi nyaui ra Jesús.

⁵⁷ Mente ni 'yop'u ja ra 'yu p'uya, n'na ra n'yohu bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grá hmu, nugä dí nne ga mme hapæ gdi ma —bi 'yēmbi.

⁵⁸ Ra Jesús bi 'yēmp'a yaui:

—Nu yø haho ja yø 'bido ngue säya. Yø ts'int's'u ja yø 'bafi ngue säya. Pe ra N'yohu bí 'yē mahets'i hin'ya rá ngu ha di n'oxi.

⁵⁹ Bi 'yēmba n'na nc'ei ra Jesús:

—Ma ga mmer'u nná magä —bi 'yēmbi.

Pe nu'a ts'o p'uya, bi 'yēna:

—Ague grá hmu, dami 'dacra nt'edi ngue 'be da du ma papá ga ägui. Ya da zä ga mme p'uya —bi 'yēmbi.

⁶⁰ Ra Jesús bi 'yēmp'a yaui:

—Nu'u yø ja'i entho ya xa ndu ngue hinguí pa Oja, gue'u da 'yähø mminduui'u. Pe nu'i, ma ga mmehma, n'namhma gui xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'yē Oja.

⁶¹ Mahømbi 'yēn man'na nc'ei p'uya:

—Ague grá hmu, nugä dí nne ga mme, pe dami 'dacra nt'edi ngue 'be ga ma ε'u bí 'bap'u ja ma ngu.

⁶² Pe ra Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'a bi bentra t'abi ndani ngue di nuafani, 'nē cohra mmui m'mefa, gue'a ya hingrá nzäui da ma ha di njap'u di zo rá 'yē Oja yø ja'i'a.

10

Rā Jesús bi menhni hyate ma'det'a nja'i da manna hya.

¹ M'mefa p'uya, nuna ra Hmu, bi huanhni hyate ma'det'a nja'i, bi menhni di m'met'o p'u di ma. Yø yonc'ei p'u da ma n'na ngu n'na, i map'u ja yø hnini ja ngue dani nthohra Jesús. ² Bi 'yēmbuya:

—Majuani dí xi'ahæ ngue ra 'befi xangu i ja, pe yø mēfi zi yohotho 'bui. Janangue nuyá, dami 'yāphæ na Oja rá mmeti ra 'befi, ngue da menhyø mēfi p'u ja rá 'befi. ³ Nuyi gui mmähä ya. Pe dami mfähmæ, porque gui cuthæ p'u 'buhyø ja'i ngue yø nduc'ei, tengutho yø de'yo 'mø 'yop'u ha 'buhyø zate, gui njathæ p'uya. ⁴ Yo tema bolsa gui caxæ, 'yo tema njumnyu gui caxæ. 'Yo gui cax hmi'da ni thixfanihæ. 'Yo to di ot'ahæ 'mø gá nzenguahæ p'u ja ra 'yu. ⁵ Nu'mø gá sømp'u ja n'na ra ngu, gui zenguate 'mø gá cuthæ mbo. Gui 'yēna: “Oja di japra ngu ja ua ya”. ⁶ Nu'mø 'bap'u yø ja'i ngue nneprá njapi Oja, nu'a ra nzengua gadi unī ngue Oja di japyø ja'i, da gohmi ra nzengua. Pe nu'mø hinguí nne yø ja'i, ya hin'na 'mø. ⁷ Dami nsäya p'u ja ra ngu gui sømhæ. Dami sihæ'a te si yø ja'i 'bap'u. Porque ni 'yup'u ngue di t'unnä nzäbi ra mēfi. 'Yo hontho gui pøn'a n'na ra ngu, gni mpa man'na ra ngu. Nu'a, hin'na'a. ⁸ Nu'mø bi n'na'ahæ ra ts'äya p'u ja ra hnini gui sømhæ, dami si'a te di n'na'ahæ. ⁹ Gui 'yøthehæ yø dārquhī di 'bap'u. Gui 'yēmhæ: “Nuyá, ya guerp'u gui pahmæ ha gdi sohæ rá 'yē Oja ya”. ¹⁰ Pe nu'mø himbi n'na'ahæ ra ts'äya p'u ja ra hnini gui sømhæ, gui 'yēm'mø ga thohmæ p'u ja yø caye: ¹¹ “Dá huambæ ja ra hnini yø fonthäi bá n'youi ma mbonguahe. Gue'a ra hmeyä'a ngue ya dá thec'ahæ

p'ʌ. Pɛ dāmi pahmʌ ngue ya mi ja ngue xta si'ahʌ ha gdi sohʌ rá 'ye Oja", gui 'yɛmpʰu yø ja'i. ¹² Dí xi'ahʌ ngue nu'mø rā pa dāni thaxra güenda, man'na xan'ʌ rā castigo da thohya yø ja'i himbi unna ts'äya, ngue'a rā castigo da tho'ʌ yø ja'i mi 'bʌp'ʌ ja rā hnini Sodoma.

Xandøngu rā castigo da thohyø ja'i hinguì nne di 'bätyø mmʌi.

¹³ Hague ngu rā castigo da thohyø ja'i 'bʌp'ʌ ja rā hnini Corazín. Hague ngu rā castigo da thohyø ja'i 'bʌp'ʌ ja rā hnini Betsaida. Porque himbi 'yɛc'ɛigui 'mø mi nu yø milagro dá ørbʌ 'bʌi. A nu'mø xta nnu yø milagro yø ja'i mi 'bʌp'ʌ ja rā nyogui hnini Tiro, 'nɛp'ʌ ja rā hnini Sidón, n'nahmantho xta hyep'ʌ rā nts'o manì n'yo yø ja'i. Xti n'yaxyø 'bospi, 'nɛ xta hye yø he yø ja'i nu'a xti nɛqui ngue 'bʌ ndummʌi. ¹⁴ Pɛ nu'mø rā pa dāni thaxra güenda, man'na xangu rā castigo da thohyø ja'i festa rā hya ya, ngue'a rā castigo da thohyø ja'i mi 'bʌp'ʌ ja rā hnini Tiro 'nɛp'ʌ ja rā hnini Sidón. ¹⁵ A nu'ʌ yø ja'i 'bʌp'ʌ ja rā hnini Capernaum, rá nzequi ɛna ngue da t'ɛspabi p'ʌ mahɛts'i, 'nɛcua ja rā häi da t'ɛspi. Pɛ gue di map'ʌ ja rā nidu.

¹⁶ Bi 'yɛmbyø xädi rā Jesús:

—Nu'ʌ yø ja'i da ne da 'yøhra hya gui xihmʌ, tengutho 'mø go da 'yørcase mā hyagä'ʌ. Nu te'o hindā nu manho'ahʌ, tengutho 'mø ngue go hinguì nnu manho gra ja'i. Nu'a to hinguì nnu manhogui, tengutho 'mø ngue go hinguì nnu manho'a to bá pengui.

Ya bá penc'ʌ hyate mā'det'a bi 'benhni.

¹⁷ Mambá penc'ʌ hyate mā'det'a nja'i bi 'benhni, ɛmmɛi di johya. I ɛna:

—Ague grá Hmu, nu'mø dá nøngähe ni thuhʌ, asta 'nɛhyø ts'onthi n'youi yø ja'i hep'ʌ.

¹⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Gue'a guí mmammi. Dá nugä rā Satanás ngue gá taphʌ, bi ma häi tengutho rā huei 'mø ni gai. ¹⁹ Nugä dá 'da'ahʌ rā ts'edi ngue madague'a gui nnešhʌ yø c'ɛya 'nɛ gui nnešhʌ yø ixtehe, pɛ hinte da ja'ahʌ. 'Nɛ gui taphʌ gätho rá ts'edi na rā zithʌ mā nsihʌ. ²⁰ Pɛ 'yo gadi johyahʌ ngue høntho gui nnønngahʌ mā thuhugä, 'bexi hep'ʌ yø ts'onthi n'youi yø ja'i. Sinoque nu'a gdi johyahʌ, ngue bi nt'ot'i ni thuhuhʌ p'ʌ mahɛts'i.

Di johya rā Jesús.

²¹ Nu'a rā ora'a p'ʌya, rā Espíritu Santo bi japi ngue ɛmmɛi di johya rā Jesús. Bi 'yɛna:

—Mā Papá'i, dadi ja mammadi'i grá Hmu p'ʌ mahɛts'i, grá Hmu ua ja rā ximhäi. Porque yø ja'i ɛna ngue yø bamhya, i ɛna ngue tini xanho yø mmʌi hanja rā hya, pɛ gá 'yajpabi ya yø hya ya. Gá japi ngue go bi bahya yø ja'i ngue yø 'yøde tengutho yø basi ngue yø 'yøde. Nguna gá 'yøt'e mā Papá'i, porque gue'a guá sänni ngue di nja'a.

²² Mā Papágä bi däqui gätho yø cosa ngue ga manda. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi xanho'a rá Ts'unt'ʌ Oja, sinoque hønse'a rá Papá di mpahmi. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi'a rā Papá, sinoque hønse'a rá Ts'unt'ʌ di mpahmi. Nu rā ja'i da neprá Ts'unt'ʌ Oja ngue da badì te'o na rā Papá, ya da zä da badì.

²³ Bi hyetyø xädi p'ʌya, bi 'yɛmsebi:

—Bi toca'ahʌ rā mmɛnthi ngue gá nuse conni dähʌ'a te guí nnuhʌ ya. ²⁴ Porque dí xi'ahʌ ngue yø pa xa thogui, xangu yø pøngahya Oja xa m'mui, 'nɛhyø dast'abi xa m'mui, bi ne xta nnu'a te guí nnuhʌ ya, pɛ himbi zä bi nu. Bi ne xta 'yø'a rā hya guí øhmʌ ya, pɛ himbi zä bi 'yøde.

Bi manna Jesús te bi 'yøtra mmɛngu Samaria.

²⁵ Nu'a n'na rā xännbate ngue rā ley p'ʌya, bi guat'i ngue thämmahya rā Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ague grá xännbate, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'e para ngue ga tinna te para zantho?

²⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—¿Teni 'be'a nt'ot'i p'ʌ ja rá ley Oja? ¿Tema hya guí tim'mø gadi xädi?

²⁷ Nu'a rā xännbate ngue rā ley p'ʌya, bi 'yɛna:

—Nuna ra hya na, guehna ena: “Dami ja ndummui ngue mathoguitho gui mahmu Oja co gätho ni mmuihu. Hangu ra pa hont'a gui mbemhmu'a. 'Ne dami mahni mmic'eiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”, i enna hya.

²⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Xanho te gui mma. Dami 'yot'e tengutho ra hya gui mmana n'namhma ngue gui tinna te para zantho.

²⁹ Pe nuna ra xännbate ngue ra ley, i ena ngue ya gue'a te ot'e ngue hinga gätho yø ja'i 'da gui matho. Janangue bi 'yembra Jesús:

—Pe, ¿ndana gue'a ma mmic'ei'be p'uya?

³⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—N'na ra n'yohu bá hya ra 'yu xpi 'ye'a Jerusalén, ni map'ua ja ra hnini Jericó. Bi nthēui yø be, bi hyännbabi'a te mi ha, asta bi møjpe. Bi uni, bi zop'ua p'uya. Ya sä ra ndate 'mø mi zop'ua. ³¹ Nu'a ra ora'a p'uya, bi thop'ua ja ra 'yu n'na ra mmäcja. Bi nu ngue 'bemp'ua ra n'yohu sä ra n'ua. Bi mäqui, i gäta n'na nguadi, bi thogui. ³² Xquet'a bi thop'ua n'na ra n'yohu mi ja rá 'befi p'ua ja ra nija. Nu'mø mi nu'a sä ra n'ua, bi mäqui, bi thogui. ³³ Pe nuna n'na ra n'yohu ngue ra mmengu p'ua ja ra häi Samaria, bi thop'ua ja ra 'yu. Mi nu ngue 'bemp'ua na xi ma ma'uni, bi huexqui. ³⁴ Bi guarbua benna n'yohu p'uya, bi gospabi ra aceite, 'nēhra vino bi gospa p'ua xi ts'erpi. Bi durpabi rá ts'et'i. Bi 'yexpa ja rá fani p'uya, bi zits'i ngue da hyonbi ha di nsäya. Bi mädi. ³⁵ Mi hyaxpaya, nuna ra mmengu Samaria 'mø ya ja ngue da ma, bi hya'i yoho yø menyū nūya di nthēui n'na pa ra nzäbi n'na mmenyū. Bi unna mmennigu, bi 'yembi: “Dami färquits'ua na ra n'yohu 'bucua. Nu'mø hīndi gua'i na ra menyū ja ua, man'na xangu gui uni, ga jut'a'i 'mø dá pengui te gui uni”, bi 'yembi.

³⁶ Xiya, ¿ndana gue'a ya hyu nc'ei di nequi ngue rá mmic'eiui na ra n'yohu bi unyø be ya?

³⁷ Nu'a ra xännbate ngue ra ley p'uya bi 'yena:

—Nu'a bi huexqui, gue'a rá mmic'eiui'a.

Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Ni ma ya, dami 'yot'e tengutho na ra hya gui mmana.

Ya 'bup'ua ja rá ngu ra Marta ra Jesús.

³⁸ Bi thop'ua mani ma ra Jesús, bi zomp'ua ja n'na ra hnini. Nup'ua ja ra hnini bi zoni, 'bup'ua n'na ra xisu ni hu ngue ra Marta. Nup'ua ja rá ngu na, bi säyabi ra Jesús. ³⁹ Nuna ra Marta, 'bu'a n'na rá juhue ni hu ngue ra Maya. Nuna ra Maya bi mip'ua ni hyandra Jesús ngue øxra hya xihyø ja'i. ⁴⁰ Pe ra Marta hūmbi di mpetho. Bi guarbua hu ra Jesús, bi 'yembi:

—Ague grá Hmu, ¿ua xanho te ø'rma juhue ngue hīndi zequi? Dami xifi ngue da mäxqui —bi 'yembi.

⁴¹ Mi dahra Jesús, bi 'yembra Marta:

—Ague Marta, ague Marta, hinguí padi te gui 'yot'e. Janjuani gui ho ni mmui'a te gä ja ngue gui 'yot'e. ⁴² Pe hōnda n'na ra hya ja ngue ma datho di mporta. Nuna ra Maya xa huanhna hya nu'a ma datho di mporta 'ne hīnjōnda hyānbi.

11

Bi xännbabi ha di mat'Oja yø ja'i ra Jesús.

¹ Man'na ra ora p'uya, nuna ra Jesús mi mmat'Oja p'ua ja n'na ra xequi. Mi juadi bi mat'Oja p'uya, nu'a n'na'ua yø xädi bi 'yembi:

—Ague grá Hmu, dami xāngāhe ra mhmat'Oja, tengutho ra Xuua bi xānbi da mat'Oja yø xädi —bi 'yembi.

² Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nu'mø gui mmat'Ojahu, gui 'yemhmu: “Ma Papá'āhe gui 'bu mahets'i, dami 'yot'e ngue da hnu mansu'i. Bá ehē gui manda ua. Di nja'a te ni pähä ua ja ra ximhäi tengutho bí ja mahets'i. ³ Dami 'dacje ra hmē n'na pa ngu n'na pa. ⁴ Ne dami punnga ma ts'oquihe,

tengutho gāhe xquet'a dādi punnbahe to hinguī ho te ørcahe. Dami fāxcahe ngue hinga øt'āhe rā nts'o. Dami yanje ngue rā nts'o”.

⁵ Rā Jesús bi sigue bi 'yēmbi:

—Xi'mø ngue n'na rā n'yohu gadi n'amigo n'na'ahū ya. Nu'mø mādē rā xui p'ūya, da zomp'ū ja rā ngu rā amigo, da 'yēmbi: “Ague mā amigo'i, dami hmiqui hyu yø thuhmē.

⁶ Porque n'na mā amigo bi zop'ū ja mā ngu, jap'ū xpi 'yēhē. Pē hin'yū te gā unni”.

⁷ Nu'a ts'o p'ūya, da 'yēntho 'mø bá thā'a mbo rá ngu: “Yo gadi xunanyagui. Ya n'nøt'e mā goxthi. Mā basi ya xā 'yoi. Ya hinda zā gā nnanguī gā 'da'i'a guí ādi”, da 'yēmbi.

⁸ Madague'a ngue rā amigo, pē hinguī nne da nangui ngue di unni te honi. Pē nugā dí xi'ahū ngue da nanghma, di unni te gā honi, n'namhma ngue ya hinni mantho di xunanya.

⁹ Janangue nugā dí xi'ahū, nunā Oja di 'da'i te guí homhma. Dami 'yāpi te guí nnehū. Nu te gui honi, gui tini. Nu'mø gā jātra goxthi ngue gui nzohma Oja, da xoc'ahū.

¹⁰ Porque nu rā jā'i ādi te nne, mā t'unni. Nu'a honi, i tini. Nu'a di jātra goxthi, i sojpi.

¹¹ Conque nu rā jā'i 'bührá basi, nu'mø bi 'yāpra thuhmē, hinguī sá rá mmui rā jā'i ngue rā do di unná basi. Ogue rā hua da 'yāprá basi, hinga c'ēya di unni. ¹² Ogue rā do'ni da 'yāprá basi, hinga ixtehe di unni. ¹³ A nuyá, i ja ni ts'oquihū, pē guí padī gui unna cosa xanho ni basihū. Nu'a ni Papáhu bí 'bū mahēts'i ya, man'natho'a, nu'mø te'o da 'yāpra Espiritu Santo, da pennbabi.

Yø jā'i ēmbi ngue rā zithu fāts'i te øtra Jesús.

¹⁴ Nunā rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohu mādi gonebi rā ts'onthi mi n'youi. Nu'mø mi hyep'ū rā ts'onthi mi n'youi rā n'yohū, bi nya p'ūya. Yø jā'i p'ūya di 'yøtho. ¹⁵ Pē en'i'da yø jā'i:

—Nunā rā n'yohū nā, øthe yø jā'i n'youi yø ts'onthi, pē gue gue'a rā zithu rá hmu yø ts'onthi fāts'i ngue jap'ū.

¹⁶ Mi'da yø jā'i p'ūya, bi xifi ngue nunā mahēts'i xtabá 'yøtyø hmēya hinjongui sá da 'yøt'e, para ngue da bahyø jā'i ngue Oja bí 'bū mahēts'i di unna ts'edi. ¹⁷ Pē rā Jesús gā patho te mbenyø jā'i, bi 'yēmbi:

—Xip'ū di manda n'na rā dast'abi, nu'mø di ndunhyø jā'i, hinjam'mø da zā da zehyø hya. Xip'ū ja n'na rā ngu ya, nu'mø di nsuse yø jā'i 'bup'ū, da 'yēhra pa di n'uēni.

¹⁸ Njarbūtho nā rā hya dí xi'ahū ya. Xi'mø ngue di hejpasē yø mēfi rā zithu, ya rá 'befise di ts'oni. Dí mmangā nā rā hya nā ngue guí enjū ngue rā zithu fāxca'mø dí øthegā yø jā'i n'youi yø ts'onthi.

¹⁹ A nu'mø ngue ngu'a, xi ni mmijudíohū tenna hya guí xānnbatehū, zua rā zithu fāx'mø øthe yø jā'i n'youi yø ts'onthi? Nuyá, ja di nēqui p'ūya ngue guí ya xādāhū, hinguí padī te guí mmamhma. ²⁰ Pē xi'mø ngue di 'dacra ts'edi Oja ngue ga øthegā yø jā'i n'youi yø ts'onthi, ja di nēqui p'ūya, ngue ya di manda ua Oja.

²¹ Hinga rā zithu øthe yø jā'i n'youi yø ts'onthi. Xi'mø ngue n'na rā n'yohū xanzaqui, cū yø juai guí mfāp'ū ja rá ngu, hinte da ja'a te fādi. ²² Pē nu'mø bá ep'ū man'na rā n'yohū ngue man'na xta nzaqui, da dapi, da gūnnbabi yø juai guí mfādi. Ya rá mmeti'a te da hyānnbi. Di njadā p'ūya, tate xā nzaquigui ngue rā zithu, janangue sá dí øthe yø jā'i n'youi yø ts'onthi.

²³ Nu rā jā'i hinguī nne ngue mā n'yo'be, guehna rā jā'i rá n'youi mā nsui'be nā. Nu rā jā'i hinguī fāxqui ngue gā ør'be rā 'befi, guehna rā jā'i di ts'ongatho mā 'befi nā.

Rā ts'onthi bá pengbū ja rá mmui rā jā'i.

²⁴ Nu'mø bi hyep'ū rā ts'onthi n'youi rā jā'i, nup'ū ja rā xequi mathoguithe xā 'yot'i, ja bí 'yop'ū rā ts'onthi, honi ha di nsāya. Pē nu'mø himbi dīni ha di nsāya, di n'yomfēni p'ūya, i enā: “Gā pengā p'ū ja mā ngu dá pōni”, i enā. ²⁵ Nu'mø bá pengbūya, da dīnnbabi rá mmui rā jā'i ngue hinjongui 'bup'ū, tengutho n'na rā ngu ngue māhoqui xanho, i njoqui. ²⁶ Da mengbūya, da si mi yoto yø ts'onthi man'na xants'o ngue'a rā ts'onthi rá mudi. Gā da yārbū ja rá mmui rā jā'i ngue di m'mup'ū. M'mefa p'ūya, man'na di m'mū man'ū rā jā'i ngue'a te rā n'ū mi sá m'met'o.

Bi manna Jesús te'o di nthēui rā mmēnthi.

²⁷ Nūna rā Jesús, mēnte mmanya yø hya ya, nup'u ha 'būhyø ja'i, bá tha'a n'na rā xisu, bi 'yēmbi:

—Rā mmenthi bi nthēui rā xisu bi øn'a'i, 'nē bi sāt'a'i —bi 'yēmbi.

²⁸ Ēm'mø mi dahra Jesús:

—Ma datho rā mmenthi bi nthēui ya yø ja'i di ho da 'yøxra hya mman'Oja, nu'a te rā hya øde, gue'a øt'a.

Yø ts'oc'ēi äpyø milagro rā Jesús.

²⁹ Man'na ni mpetitho yø ja'i p'u 'bāhra Jesús. Mi nya rā Jesús, bi 'yēna:

—Nu yø ja'i 'būhra pa ja p'ūya, yø ts'oc'ēi. 'Bet'o äcyø milagro da nu, ja da 'yēc'ēigui. Pē hin temā milagro ga øt'e ngue da nu yø ja'i. Nu'a da nōpa hmēya yø ja'i ya, gue'a te bi thohra pōngahya Jonás. ³⁰ Porque tengutho rā Jonás, nu'a te bi tho'a, gue'a bi nōpa hmēya yø ja'i mi 'būp'u ja rā hnini Nínive'a. Njarbūtho rā N'yohū bí 'yē mahēts'i ya, nu'a te da tho'a, gue'a da nōpa hmēya yø ja'i 'būhra pa jap'u'a ya. ³¹ Nu'mø rā pa ngue danī hyaxra güenda Oja p'ūya, nu'a n'na rā xisu mi ndast'abi p'u sur, da nangui ngue di yāpya yø ja'i 'būhra pa ja p'ūya. Porque nūna rā xisu nā, ndø yap'ūtho rá häi bi 'yēhē ngue bi 'yøxra hya mi pahra Salomón. Conque man'na dí tategā ya ngue rā Salomón, pē hinguí nne gui 'yøhmū rā hya dí mmangā ya. ³² Da gue'u yø ja'i mi 'būp'u ja rā hnini Nínive da nang'mø rā pa danī hyaxra güenda Oja, di yāpya yø ja'i 'būhra pa ja p'ūya. Porque nu'u yø ja'i mi 'būp'u ja rā hnini Nínive, bi 'bātyø mmui 'mø mi 'yø'a rā hya bi manna Jonás. Conque man'na dí tategā ya ngue rā Jonás, pē hinguí nne gui 'yøhmū rā hya dí mmangā ya.

Rā Jesús bi hyējpabi rā hya n'na rā nyot'i.

³³ Hinguí sä ngue to di sacra nyot'i 'nē da 'yaqui, oque da go'mi con n'na rā huada. Sinoque da hyøxmāya, n'namhma ngue da nu rā nyot'i yø ja'i da yūt'ambo. ³⁴ Nu'mø bi xogui xanho ni dāhū ya, ya guí hēthū xanho rā nyot'i i ja. Njarbūtho ni n'yomfēnihū ya, nu'mø bi xogui xanho, ya gui pahmū ndana rā nho gdi n'yohū 'mø. Pē numø hinguí xogui xanho ni n'yomfēnihū, ya himma juani guí pahmū ndana rā nho gdi n'yohū 'mø. Ya nsūtho 'mø ngue rā ts'a'bexui p'u gni mähä. ³⁵ Njarbūtho ya, dami ne ngue da xohni n'yomfēnihū, n'namhma ngue da zā gui timhmū rā 'yu xanho. ³⁶ Tengutho n'na rā ja'i 'mø hā rā nyot'i, hētra 'yu ha ni ma, gui njathū p'ūya. Nu'mø tinni mmuihū ndana rā nho, ya gui hyehmū p'u rā nts'o ngue gui n'yo manhohū.

Bi manna Jesús te øtyø fariseo 'nēhyø xännbate ngue rā ley.

³⁷ Nu'mø mi juadi bi nya rā Jesús, nūna n'na rā fariseo bi zits'i ngue da nsihmēui p'u ja rá ngu. Mi yūt'ambo rā ngu rā Jesús, bi mip'u ja rā mēxa. ³⁸ Nūna rā fariseo p'ūya, di 'yøtho hanja'a bi 'yøtra Jesús ngue himbi nxu'ye 'mø mi nsihmē. ³⁹ Pē rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague gyø fariseohū, guí pecjū māxøts'e rā vaso 'nē māxøts'e rā mohi. Pē māxøts'etho di nēqui ngue gyø hoja'ihū. Nu mbo ni mmuihū, gyø bēhū, ngue hønt'a te pes'yø ja'i so ni mmui gui hyānbahū. ⁴⁰ Hinguí padī te guí mmamhmū. ¿Ua hinguí pahmū ngue māxøts'e mā do'yohū, Oja bi hoqui, xquet'a 'nē mbo mā mmuihū bi hoqui? ⁴¹ Pē dami fāxyø hyoya co nu'a te guí pets'i. Ya gā da gommanho p'ūya.

⁴² Ague gyø fariseohū, hague ngu rā n'u gui thohmū. Nu'a rā diezmo gadi unhnū Oja, gadi unni te gā guí timhmū, asta rā xac'andehe gadi unhnū rā diezmo Oja. Da gue'u gātho mi'da yø c'ani gadi unhnū rā diezmo Oja. Ya xanho ngue ngūna guí øthū, pē nu te rā nho ja ngue gui 'yøthū, 'nē'a gdi mahmū Oja, hinguí øthū'a.

⁴³ Ague gyø fariseohū, hague ngu rā n'u gui thohmū. Porque guí huanthohū yø nthuts'i tate xanho p'u ja yø nija. 'Nē guí nnehū ngue con n'na rā respeto di zengua'ahū yø ja'i p'u ja yø 'yu.

⁴⁴ Ague gyø xännbatehū ngue rā ley, conyø fariseo, hague ngu rā n'u gui thohmū. Porque māxøts'etho di nēqui ngue xanho'ahū, himma juani ngue xanho ni mmuihū. Nu'ahū, tengutho p'u o rā ánima hindi nēqui, thohyø ja'i māxøts'e, pē hinguí padī te ja mbo rā häi.

⁴⁵ Mi da'a n'na nc'ei'u yø xännbate ngue ra ley p'uya, bi 'yɛmbi:

—Ague grá xännbate, ngue guí mmanā ra hya naya, xquet'a 'nɛcāhe guí sɛcje ya 'mø —bi 'yɛmbi.

⁴⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Xquet'a 'nɛhyø xännbate ngue ra ley, Hague ngu ra n'u gui thohmu. Porque nuna ra ley gui xännbahū yø ja'i ngue da 'yøt'e, hinjongui hāt'i da 'yøt'e. ɛntho ra ndate 'beni gadi duthū yø ja'i. Yø ja'i p'uya, hingui hāt'i da duts'i. Pɛ nu'ahū, ni xinga gue'a n'na ni saha guí nne gdi tōxhū'a ra 'beni guí hōspahū yø ja'i.

⁴⁷ Hague ngu ra n'u gui thohmu. Porque guí hōmbahū yø panteo'u yø pōngahya Oja xa hyo ni mboxitahū. ⁴⁸ Ja di nɛqui p'uya ngue gadi thehū'u ni mboxitahū bi hyopyø pōngahya Oja. Mahōngui nne guí njathū p'uya, madague'a gadi hojpaḥū yø panteo'u yø pōngahya ya xandu.

⁴⁹ Janāngue ya patho Oja te di nja. Bi 'yɛnā: “Ga pɛnhnā mā pōngahya 'nɛ mi'da yø m'mɛnhni. Nu 'da'u p'uya, da tho. Mi'da p'uya, da jui”. ⁵⁰ Pɛ nuya yø ja'i 'būhra pa ja p'uya, gā ja da mā māpɛnnbi p'u'a ra castigo ja ngue di nja, ngue yø pōngahya xa tho asta gue'mø mambā fū'a nximhāi. ⁵¹ Da fup'u bá tu ra Abel, asta guɛp'u i ntu ra Zacarías nuna bi thop'u ha guí nhyacui ra nija ra altar. Guehna dí xi'ahū naya, da hyaspabi ra güenda Oja ya yø ja'i 'būhya, gue'a te i du'u.

⁵² Ague gyø xännbatehū ngue ra ley, Hague ngu ra n'u gui thohmu. Porque go guí hahū ra nsogui ngue ra mɛfadi. Pɛ ni xinga gue'ahū gdi pahmu, ni xinga di japhū da ba'u yø ja'i nne da badi.

⁵³ Nuna ra Jesús, hōntho bi juadi bi manya yø hya ya, mathoguitho bi mbøcue yø xännbate ngue ra ley 'nɛhyø fariseo. Bi guarbūya ngue bi 'yørpe xāngu yø nt'änni. ⁵⁴ Honi ha di zadi ngue tema hya da manā Jesús ngue hinda gue'a, para ngue da zā di yapi.

12

Ra Jesús bi xännba yø ja'i ngue hanja'u yø ja'i maxøts'etho di nɛqui ngue xanho.

¹ Nu'a ra ora'a, yø mahuahitho yø ja'i bi mpeti, asta di ntøtyø ja'i. Ra Jesús bi mudi bi 'yɛmbyø xadi:

—Yo gni 'yohū tengutho ga 'yo yø fariseo. Porque maxøts'etho di nɛqui ngue xanho te ga 'yo, himma juani ngue xanho. ² Hin'yu n'na ra hya da bɛmp'u ja ra mmui ra ja'i ngue hinda fadi. Madague'a da 'yɛnā da go'mi, pɛ gā fatho. ³ A nuyá, nu'a te gāma hya nt'aguitho gadi nxihmu ngue hingui nnephū da fadi, hinga nt'aguia, i fadi xandønho. Nu'a ra hya gadi nhyurpatho ni guhū, ogue n'nøt'e ra ngu p'u gui yahū, i nt'øde gātho ra hnini'a te guí mmamhmu.

Bi manā Jesús ndana ja ngue da ts'u.

⁴ Ague mā amigo'ahū, dí xi'ahū ngue 'yo guí suhū'u da ne da hyo'ahū. Porque nu'mø bi hyo'ahū, ya hinda zā te da japa te. ⁵ Nugā ga xi'ahū ndana ja ngue gui suhū. Dami suhū Oja, ngue nu'mø bi hyac'a ni tehū, ja rá ts'edi ngue da mɛn'nahū ra nidu. Nuna ya, guehna dami suhū naya.

⁶ Xi'mø bi 'bā cūt'a yø ts'int's'u, uangui hōndi yoho yø zixani mā t'unī. Pɛ nuna Oja, hinga n'na di pumbeni'u yø ts'int's'u. ⁷ Janjuani ngue fāxahū Oja. Conque asta ni xtahū m'mede n'na ngu n'na. Janāngue 'yo guí suhū yø ja'i. Porque man'na xammadi'ahū ngue yø ts'int's'u, madague'a yø mmundotho'u.

Ra Jesús bi xihyø xadi ngue hinda gømp'u ha 'būhyø mmic'eīui.

⁸ Dí xi'ahū ngue nu to gātho da mamp'u 'būhyø ja'i ngue ɛc'eīgui, xquet'a ga mmangā p'u 'būhyø anxɛ Oja ngue dadi n'amigo'be ra ja'i. ⁹ Pɛ nu te'o da gōngā p'u 'būhyø ja'i, da mā ngue hingui ɛc'eīgui, xquet'a ga mmangā p'u 'būhyø anxɛ Oja ngue hin dadi n'amigo'be ra ja'i da gøngui.

¹⁰ Nu to bi zä dä nømman'ua ra N'yohu bí 'ye mahets'i, i sä ngue di mpunnbi. Pe nu ra ja'i da nømman'ua ra Espíritu Santo, ya hinda mpunnbi.

¹¹ Nu'mø bi ts'ixahu p'ua ja yø nija, oque da ts'ixahu p'ua ja ra ts'ut'abi, 'yo sä di tu ni mmaihua na ra hya ja ngue gdi thahma. ¹² Porque nu'mø bi zonna ora gui nyahu, guese ra Espíritu Santo di ben'nahua ra hya gui mmamhmu'a ra ora'a.

Nu ra ja'i ja rá mēnyu, hinga gue'a rá mēnyu ja ngue di ma rá mmui.

¹³ Mambá nya n'na nc'ei p'ua 'buhyo ja'i, bi 'yembra Jesús:

—Ague grá xännbate, dami xihma n'yohuga ngue di 'dajma parte ngue ra erensia.

¹⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Ague n'yø, ¿te'o bi 'yexqui ngue ga nts'ut'abi ngue ga hec'ahu te gui peshu?

¹⁵ Mahombi 'yembi:

—Dami mfähmu, 'yo sä gui emhmu ngue gue'a ra mēnyu ma datho di muui. Porque ra ja'i nne ngue di m'mu manho, hinga gue'a rá mēnyu xtangu di pets'i di m'mu manho.

¹⁶ Bi hyejpabi na ra hya ja ua p'uya, bi 'yembi:

—Mi 'ba'a n'na ra n'yohu ngue ra mmemmeti. Emmei bi nja yø huahi. ¹⁷ Nuna ra mmemmeti p'uya, nguna bi beni, bi 'yena: “¿Teni 'be'a ga øt'e? Hin'yu hapu ga pets'a te jap'u xtá pefi”. ¹⁸ Ya emp'uya: “Ya dí padi te ga øt'e. Nuya ga xotma t'u, man'na xtannoho ga hoqui. Ja ga pēspu'a te ga ga xoqui, 'ne'a te ga dí pets'i. ¹⁹ Ga engä p'uya, Nuya, xangu te jap'u gdä si xangu yø jeya. Di nja gampähä ya. Ma ga nsäya, ma ga si te ga tini”, da 'yena. ²⁰ Pe Oja p'uya, da 'yembi: “Ague n'yø, hinguí padi te gui mma. Nuya gui tu'a di nxui ya. Xi'a te xcá pets'i, ¿to da gohmi'a?” ²¹ Njarbutho ra ja'i nu'a nne ngue xtangu te da mets'i, hinte di muui p'ua ja rá hmi rá dä Oja.

Nuna Oja i fähya yø ja'i ya o rá 'ye.

²² Bi 'yemba m'mefa yø xädi ra Jesús:

—Nugä dí mma, nu'a te ja ngue gui sihu, oque te ja ngue gui hyehu, 'yo gue'a mathogutho ga ndu ni mmaihua'a. ²³ A nuyá, nu rá te ra ja'i man'natho di muui ngue'a te da zi. Nu rá do'yo ra ja'i man'natho di muui ngue'a te da hye. ²⁴ Ya gui nnuhu yø ca ngue hinguí uahi, 'ne hinguí xofu ngue te da mets'i. Pe Oja di unni te si yø ts'int'su. Goma gue'ahu ya, ngue hinda máxahu Oja, porque man'na xammadi'ahu ngue yø ts'int'su. ²⁵ Xiya, xi ra ja'i tu rá mmui ngue hinguí hets'i, ¿ua da zä di nte man'na doyni ngue'a ga nhets'i? ²⁶ Nu'mø hinda zä ngue man'na gui ntehu mits'u, ¿hanja ngue tu ni mmaihua mi'da yø cosa 'mø?

²⁷ Ya gui nnuhu yø doni bí ja dapo ngue hinda mpefi, ni xinguí mpe, pe mahotho gui nequi. Dí xi'ahu ngue tengu ra dast'abi Salomón, mandonho drá he bi hye, pe hinha da zädi tengu ga nho yø doni. ²⁸ Porque guese Oja øt'e ngue mazihotho gui nequi yø doni bí ja dapo. Bí ja dapo ya, pe nixudi p'uya, di nzop'ua ja ra orno. ¿Goma gue'ahu ngue hinda he'ahu Oja? Pe hinga egui ec'ei hu xanhu ngue faxahu Oja. ²⁹ Nuya 'yo mathogutho di tu ni mmui ha gdi hyoni te gui sihu. ³⁰ Porque yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, hont'a te da zi ni ma yø mmui honi. Pe nu'ahu, 'buhni Papáhu, 'ne ya padi ngue gui homhmu gätho ya yø cosa ya. ³¹ Janangu dami ja ndummi gui 'yøthu'a te di manda Oja. Gue'a di 'da'i te gäma cosa gui homhmu'a.

Dami ne ngue bí ja ni mmehua mahets'i.

³² Madague'a ziyohotho'ahu, pe 'yo gui suhu. Nugä ga fä'ahu tengutho ra mände'yo 'mø fähyo de'yo. Nuna Oja ni Papáhu i ja mpähä ngue gui m'muhmu p'ua ha di manda. ³³ Dami pä te gä gui peshu, gui unhu ra mēnyu yø hyoha. Dami nehu ra buxa hijnam'mø di nts'oni. Porque nu'mø bí ja ni mmehua mahets'i, hinha rá nzegui da bøhø. Nup'ua hinda zonna be, 'ne hinda zi ra zu'ε'a te gui pets'i. ³⁴ Nu'mø gui emhmu ngue bí ja mahets'i'a ra nho tate di muui, hønneu da zo ni mmaihua p'ua 'mø.

Ya xqui nsähu 'mø bi zøhni Hmuhu.

³⁵ Ya xquī nsāhū 'mø bi zøhni Hmuhū. Madra xui da zøhø, ya di zø ni nyot'ihū. ³⁶ Gui 'yøthū tengutho yø hmiqūi n'na ra hmu 'mø tømī ngue da pengbū da nu ra nthati. Ngu di zøhø di jātra goxthi, 'bexta xojpi. ³⁷ Ra mmenthi di nthēui ra hmiqūi nuna dinnā hmu 'mø bi zøhø ngue di ndø'mate. Majuani dí xi'ahū ngue nu'a rá hmu, di nsā ngue da 'yēp'ū ja ra mēxa yø hmiqūi ngue da 'uini. ³⁸ Madague'a made nxui da zøhø, ogue tobe hīndi hats'i da zøhø, pē ra mmenthi bi nthēui yø hmiqūi da thini ngue di ndø'mate. ³⁹ Dami pahmū nā ra hya ja ua. Ngu n'na ra mmennigu, nu'mø da badi tema ora da zøhra bē p'ū ja rá ngu, di mfādi xanho, hīndi n'uni da sojpa rá ngu ngue da fē. ⁴⁰ Xquet'a dami njathū p'ūya, dami ndø'matehū. Porque nu'a ra ora hīnte di so ni mmuihū, xi'mø gue'a ra ora da zøhra N'yohū di 'yē mahēts'i'a.

Rā Jesús bi hyejpa ra hya yoho yø hmiqūi, n'na ra hmiqūi ngue ra 'yøde, n'na ra hmiqūi hīngrā 'yøde.

⁴¹ Rā Bedu bi 'yānna Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, ¿høngtho gāhe guí xicje nā ra hya gadi hyecya, ua gue gātho yø ja'i guí xifi?

⁴² Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna ra hya dí mmangā, gue'a ra hmiqūi 'bet'o bá dīnna hya dí xicā nā, nu'mø da 'yøt'e te dí xifi. Guehna tengutho n'na ra hmiqūi da ma mafāti'ū to 'būp'ū ja rá ngu rá hmu. Nu'mø bi zønna ora di nsihmē yø ja'i mafāti, da 'uini. ⁴³ Ra mmenthi di nthēui ra hmiqūi da 'yøt'e te di 'bēprā hmu. Nu'mø bi zøhrā hmu, da dīni ngue dadi mpēfi. ⁴⁴ Majuani dí xi'ahū ngue nu te gā pēsrā hmu, gā di fātrā hmiqūi. ⁴⁵ Pē nuna ra hmiqūi da 'yēmp'ū ja rá mmui ngue hīm'be da zøhrā hmu, da mudi da matyø mmihmiqūi conyø xisu. Da mī di nsihmē, ogue di n'iti. ⁴⁶ Nu'a rá hmu ra hmiqūi p'ūya, nu'a ra pa ra ora ngue hīngui tøm'rā hmu, gue'a ra ora da zø'a. Nu'a rá hmu p'ūya, mathoguihō da mei, pets'i ngue da xeni. Di 'yēmp'ū ni gohyø ja'i hīngui ēc'ēi ra hya.

⁴⁷ Nuna ra hmiqūi bi badi xanho hanja nā ra hya nneprā hmu da 'yøt'e, pē hīmbi 'yørpabi'a te rá pāhā rá hmu, da 'yēmmēi da ma m'mei. ⁴⁸ Pē nu'a ra hmiqūi hīmbi badi xanho'a te rá pāhā rá hmu, da 'yøtyø cosa ní n'yup'ū ngue di 'bēi, ts'ūtho da ma m'mei, porque hīngui padī te øt'e. Nu te'o bi badi xanho ra hya, jatho ngue da 'yøt'e te sifi. Nu te'o man'na xangu ra hya mafāti, man'natho xangu ja ngue da 'yøt'e.

Bi manna Jesús ngue di nja ra sui.

⁴⁹ Nugā ra sibi dá ghe ga ucā ua ja ra ximhäi. Dí nnegā ngue di nzø nā ra sibi nā. ⁵⁰ Xquet'a ja ngue ga thocā n'na ra n'ū, pē dí xønni ngue di nja. ⁵¹ ¿Ua guí emhmū ngue dá ēcā ua ja ra ximhäi ngue hīn tema n'ū guí sāhū? Nu'a, hīn'na'a. Sinoque di nja ra sui. ⁵² Porque ra pa di ma p'ūya, cut'a nja'i 'dat'a ra ngu di 'bui, gā di nsui. Hyu nc'ēi di nsuhmi'ū yo nc'ēi di ēc'ēigui. Ogue yo nc'ēi di nsuhmi'ū hyu nc'ēi di ēc'ēigui. ⁵³ Nu ra papā hīnda nu manho rá ts'unt'ū di ēc'ēigui. Nu ra ts'unt'ū hīnda nu manho rá papā di ēc'ēigui. Nu ra mamá hīnda nu manho rá t'ixu di ēc'ēigui. Nu ra t'ixu hīnda nu manho rá mamá di ēc'ēigui. Nu ra cā hīnda nu manho rá ts'ihue di ēc'ēigui. Nu ra ts'ihue hīnda nu manho rá cā di ēc'ēigui.

I ja yø hmēya ngue te di nja.

⁵⁴ Nuna ra Jesús bi 'yēmbyø ja'i:

—Nu'mø gā nuhū ngue bá nangyø 'bogui, guí emhmū p'ūya ngue di n'ye. 'Nē gue'a di nja'a. ⁵⁵ Nu'mø 'yo ra ndahi ni 'yē'a sur, guí emhmū p'ūya: “Xta mpa ya”. 'Nē gue'a di nja'a. ⁵⁶ Enā xø gā guí pahmū p'ū gni bēmhū, pē hīn'na. Nu'ahū guí pahmū te nne da manna tiempo 'mø guí hanthū yø guí bí ja maya, 'nēcua ja ra häi guí pahmū te di nja'mø 'yo ra ndahi. ¿Hanja ya'mø ngue hīngui pahmū te ga mbøn'a te gāma hya guí nuhū yø pa dí 'būhmū ya?

Dami ja ndummi guí nhojpaui ni nsuiui.

⁵⁷ ¿Hanja ngue hinguí haçsehü rā güenda ndana gue'a xanho? ⁵⁸ Nu'mø bi nyap'ahü, nu'a di yap'ahü dami nhojpahü p'u ja rā 'yu, n'namhma ngue hinda dä'ahü p'u ja rā ts'ut'abi. Porque nu'mø ya bi ndä'ahü p'u ja rā ts'ut'abi, rā ts'ut'abi di dä'ahü rā policia. Rā policia p'uya, da zixahü fädi. ⁵⁹ Dí xi'ahü ngue nup'u ja rā fädi, ya hinda zä guá ponthohü p'u, guá pømhü asta gue'mø guá jut'i gätho rā menyu da ts'an'nahü.

13

Jatho ngue da thep'u rā nts'o.

¹ Nu'a rā ora'a p'uya, bi guat'i 'da yø ja'i p'u 'bähra Jesús, bi xifi te xi 'yøtra Pilato ngue xi hyo 'da yø ja'i ngue yø mmengu Galilea. 'Nε ja xi thop'u ha thohyø zu'ε nu'u tho ngue rā 'bøt'e. ² Rā Jesús bi 'yembü:

—Nu'a te rā n'u bi thohya yø mmengu Galilea bi tho, ¿ua guí emhmü ngue man'na mi ja yø ts'oqui ya ngue mi'da yø mmenguhü? ³ Dí xi'ahü ngue hin'na. Nu'mø hinguí hyehmü p'u rā nts'o gni 'yohü, xquet'a 'nε'ahü 'da gdü m'mehmü'u. ⁴ Xi'u 'de'mä hyato nja'i bi hyo rā torre Siloé 'mø mi dägui, ¿ua guí emhmü ngue man'na mi ja yø ts'oqui ya bi dü ngue gätho mi'da yø mmengu Jerusalén? ⁵ Nugä dí xi'ahü ngue hin'na. Nu'mø hinguí hyehmü p'u rā nts'o gni 'yohü, 'nε'ahü 'da gni m'mehmü'u.

Rā Jesús bi hiejpa rā hya n'na rā za hinguí züdi.

⁶ Bi hyoni te gui hiejpa rā hya bi xihyø ja'i rā Jesús, bi 'yembü:

—N'na rā n'yohü bi 'yεt'a n'na nza rā igo p'u ja rá häi. Bi ma da nu p'uya ngue'mø züdi. Pε hin tema igo bá tini. ⁷ Bi 'yembrä mefi mi fähra häi p'uya: “Ague n'yø, ya rá hyu jeya dí εhε dí hongä yø ndät'ä ua ja rā za ja ua. Pε hinte dí tini. Dami 'yets'i man'na xanho, porque cot'ua ja rā häi”, bi 'yembü. ⁸ Pε nu'a fähra häi p'uya bi 'yεnä: “Ague n'yø, dami tømra jeya ja ua ya. Ma ga cunnbagä rā häi 'nε ga pojpa rā 'yai. ⁹ Xamhmatho di nzüdi ngue ga jap'u. Nu'mø ya himbi nzüdi, ya ga expüya”, bi 'yembü.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā xisu mi mo'mi.

¹⁰ Man'na rā pa ngue rā ts'äya, mi xänbäte p'u ja n'na rā nija rā Jesús. ¹¹ Nup'u ja rā nija, mi 'bap'u n'na rā xisu ngue ya n'ne'mä hyato njeya mädi hyenni. Nu'a rā ts'onthi mi n'yoi, di japi ngue mo'mi. Hinjam'mø di sä di juännä xütha. ¹² Nu'mø mi nu rā Jesús, bi zonnbüya, bi 'yembü:

—Ague grá xisu, ya da zä rā n'u guí hembüya.

¹³ Bi japyø 'yε p'u ja rá ya p'uya. Pε 'bexpi zä'a rā ora'a, bi njuännä xütha rā xisu. Nuna p'uya, bi ja mamädi Oja. ¹⁴ Pε nu'a di manda p'u ja rā nija p'uya, bi mbøcue ngue rā ts'äya'a rā pa bi n'øthe rā Jesús. Bi 'yembyø ja'i p'uya:

—N'nato mä pa ja ngue di nja rā 'bεfi. Gue'u yø pa guá εhε da t'øthe'ahü 'mø. Pε hinga gue'mø rā pa ngue rā ts'äya da t'øthe'ahü.

¹⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø ja'i:

—Ya gä gue'a guí mmamp'u gni bεmhü ya 'mø. Xi'mø guí si n'na ni ndani, oque n'na ni burru, ¿ua hinguí xoc'mø rā pa ngue rā ts'äya ngue da ma da nsithe? ¹⁶ Xina rā xisu, rá mbom'meto rā Abraham, ya n'ne'mä hyato njeya di unna zithü ngue'a te hembü. ¿Ua hinda zä da t'øthe 'mø rā pa ngue rā ts'äya na'mø?

¹⁷ Mi manna rā hya nā p'uya, mambi mesta yø sä'u nnu man'u rā Jesús. Pε gä di johya yø ja'i, porque hinjonda zä da 'yøt'e te nnurpi øtra Jesús.

Bi hycrä hya rā Jesús ngue n'na rá hmüdä rā mostasa.

¹⁸ Mi nya rā Jesús, bi 'yεnä:

—¿Ha di njap'u gdí pahmü ngue ha di nxandyø ja'i da zo rá 'yε Oja? ¿Tegue gdä hiejpa rā hya? ¹⁹ Tengutho n'na zihmüdä rā mostasa, zitchü 'mø bi thup'u ja rā huahi. Pε di nte asta gue'mø di ndat'o. Xta nhets'i da gohi, da 'yøtyø 'bafi yø ts'int's'u p'u ja yø 'yet'o.

Bi nhyejpa rā hya rā hojüni i pε rā levadura ngue di ixqui.

²⁰ Mahømbi 'yεnä Jesús:

—Nu'a di nxandyø ja'i da zo rá 'ye Oja, gui nhyejpabi²¹ rā íxi 'mø bi japi hyu t'eni ra hojuni n'na rā xisu, asta gue'mø di ixqui gā rā juni.

Mahyejpi rā hya n'na rā goxthi hingui uant'i.

²² Bi sigue bi n'yo rā Jesús ni ma Jerusalén, xännbabi rā hya yø ja'i p'ua ja yø hnini thogui. ²³ Bi 'yemba n'na nc'ei p'uya:

—Ague grā hmu, ¿ua ziyohotho yø ja'i di nyani?

Mi dahra Jesús, bi 'yena:

²⁴ —Dami ja ndummui gdi cuthu p'ua ja rā goxthi hingui uant'i. Porque dí xi'ahü ngue xangu to da ne da yat'i, pe hinda zā da yat'i. ²⁵ Porque nu'mø bi nangra mmennigu da nōtra goxthi, nu'ua da go'athi di jātra goxthi, da 'yembi: “Ague grā Hmu, dami xogahe rā goxthi”, da 'yembi. Pe da 'yenna Hmu 'mø bi dadi: “Hin'na. Himma amigo'ahü”. ²⁶ Da 'yen'ua di 'bā'athi p'uya: “Pe 'ne 'dap'ua dá nsihmēhü. Nup'ua ja mā hninigāhe ja gā xāngāhe p'ua ni hya”. ²⁷ Da 'yenna Hmu 'mø bi dadi: “Ya dí xi'ahü ngue himma amigo'ahü. Dami 'uehmü ua dí 'bui, porque xants'o te xcá 'yøthü”. ²⁸ Ja di nzonp'ua di 'bā'athi p'uya, di guxytø ts'i 'mø bi nu rā Abraham, rā Isaac, rā Jacob, co gātho mi'da yø pōngahya Oja di 'bup'ua di manda Oja. Nu'ua di 'bā'athi, da gop'ua. ²⁹ Porque di bōnyø ja'i p'ua ni hyahra hyadi, da guerp'ua ni bōxyadi, norte, 'ne sur di bōnyø ja'i da mip'ua ja rā mēxa ngue di nsihmē p'ua di manda Oja. ³⁰ A nuyá, 'bū i'da ngue 'befa ua ya, gue'ua dani m'met'o p'ua. 'Bū i'da ngue 'bet'o ua ya, gue'ua dani m'mefa p'ua.

Bi nzonna Jesús ngue handra hnini Jerusalén.

³¹ Nu'a rā pa'a p'uya, bi zø i'da yø fariseo, bi 'yembra Jesús:

—Dami pōngua ni ma, porque nne da hyo'i rā Herodes —bi 'yembi.

³² Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Hantho ena da hyacā na rā Herodes. Ni mähā ya bá xihmü ngue nuya 'ne nixudi, ga øthegā yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Ga øthe yø ja'i hēmbi 'dama 'dan'yo man'ua. Nimanī p'uya, ga juadi te dí pēfi. ³³ Pe jatho ngue ga thogui hapu nnā ma. Nixudi 'ne nimanī ga n'yo asta gue'mø ga sōn'a Jerusalén. Nūua himma juani ngue da thogā ua, nup'ua Jerusalén himma punnbi yø pōngahya sōmp'ua, gā i tho.

³⁴ Ague gyø mmēnguhü Jerusalén, gue'e gui hophü yø pōngahya Oja, da gue'ua yø mamhya Oja bi 'ben'nahü, gā gui pandothohü. Xangu yø nnidi dá ne ngue ga pen'nahü tengutho rā øni 'mø di petyø basi ngue di huits'i conyø zahua, dadi ja'ahü p'ua. Pe hingā nehü. ³⁵ A nuyá, da hyc'ahü p'ua Oja ya. Dí xi'ahü ngue ya hinni mantho gui nnujü, asta gue'mø da 'yehra pa gui 'yemhmü: “Di japrā m'menhni Oja bá penhua”, gui 'yemhmü.

14

Bi 'yøthe n'na rā dārquēhi rā Jesús.

¹ N'na rā pa ngue rā ts'āya, nuna rā Jesús bi ma da nsihmē p'ua ja rá ngu n'na rā n'yohü 'bet'o ngue yø fariseo. Nuya p'uya, fātho te øtra Jesús. ² Nup'ua hudi, 'bup'ua n'na rā n'yohü ngue nenī. ³ Nuna rā Jesús, bi 'yørpa rā nt'änni yø xännbate ngue rā ley 'nēhyø fariseo, bi 'yembi:

—¿Ua da zā ngue da t'øthe n'na rā dārquēhi 'mø rā pa ngue rā ts'āya, uague hin'na?

⁴ Nu'ua nzofo himbi dadi. Bi bentra dārquēhi rā Jesús, bi 'yøthe. Bi xifi ngue da ma. ⁵ Bi t'ēmyø fariseo p'uya:

—A nuyá, xi'mø gdi sihu n'na rā burru oque n'na rā ndani, da zop'ua ja n'na rā ots'i 'mø rā pa ngue rā ts'āya, uangui guá juts'i 'bexque'a, madra ts'āya'a rā pa da zop'ua ja rā ots'i.

⁶ Hinte ga ndatho'ua yø ja'i nzofo.

Rā Jesús bi xifi te da 'yøtyø ja'i nnu rā nthati.

⁷ Nu'ua yø ja'i xi ts'ofu, hētho rā Jesús ha ga huanyø nthuts'i 'mø bi mip'ua ja rā mēxa. Bi 'yembuya:

⁸—Nu'mø to bi zo'i ngue gui nnuhā rā nthati, 'yogui huanthohā yø nthuts'i tate xanho ngue ja gui mmihmā p'ū. Nthambenitho dā zø hman'na nc'ei, nu'a tate hnu mansu ngue nu'i. ⁹Nu'a xā nzo'i p'ūya, nthambenitho dā 'yēn'i: “Dami unna nthuts'i nā 'bācua n'yø”. Ya gui pēs'ni sā p'ūya ngue gni mmip'ū ja rā nthuts'i hinga njuani. ¹⁰Nu'mø bi ts'o'i, dami mip'ū ja rā nthuts'i bi ja nyani, n'namhma ngue nu'mø bi zø'a xā nzo'i, dā 'yēn'i p'ūya: “'Dē gui mmicua ja rā nthuts'i xanho n'yø”. Xquet'a 'nē'ū 'dap'ū gdi hūhmā p'ū ja rā mēxa dā nu mansu'i p'ūya. ¹¹Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'utho hnu mansu'a. Pē nu'a øt'e ngue hinguī hnu mansu p'ū ga mbēni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

¹²Rā Jesús bi 'yēmbra n'yohā xi zixpū ja rā ngu:

—Nu'mø guī øt'a n'na rā nts'ihmē, oguī nzohni amigo, ni xinga gue'ū ni n'yohā, ni xinga gue'ū ni mēni, ni xinga gue'ū ni besino ngue ja te dā zi. Porque nu'ū, xquet'a dā 'yēhra ora dā zo'i ngue gui nsihmēui. Ya bi ma mā cots'i'a rā mate xcā 'yørbūya. ¹³A nuyá, nu'mø guī øtra nts'ihmē, dami zo'ū yø hyoya di nsihmē, dami zo'ū yø do'yē, dami zo'ū yø dogua, dami zo'ū yø xādā ngue gui 'uini. ¹⁴Janangue di toca'i rā mmenthi p'ūya, porque hinda zā dā gut'a'i te gui 'yørpe. Pē nu'mø rā pa dani bēnnate yø hoja'i p'ūya, dā gut'a'i Oja te xcā 'yøt'e.

Bi ma mahyēqui rā hyā ngue n'na rā dants'ihmē di nja.

¹⁵Nu'a n'na nc'ei mi hup'ū ja rā mēxa p'ūya, bi 'yøde te mmanna Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue rā mmenthi di tocabi'a to sihmē p'ū ha di mānda Oja 'mø.

¹⁶Mi nyā rā Jesús, bi 'yēna:

—N'na rā n'yohā, bi 'yøt'a n'na rā dants'ihmē ngue rā nde. Bi mānda p'ūya ngue bá ts'ofø xangu yø ja'i. ¹⁷Nu'a rā nde ja ngue di nja rā nts'ihmē p'ūya, bi menhnā hmiqūi rā mmēnigū ngue bá si'ū to ya xi ts'ofø. Bi 'yēmbi: “Ma ga mmähā ya, porque ya bi nho'a te dā ts'i”. ¹⁸Nu'ū bá ts'i p'ūya, ēnā ngue hinguī ponguī. Nu'a rá mudi bá ts'ofø bi 'yēna: “Ja dá tån'a n'na rā häi, jatho ngue ga ma nu ya. Dami punnguī, nugā hinguī ponguī ga mmagā p'ū”. ¹⁹Nu'a man'na p'ūya bi 'yēna: “Ja dí tån'i cūt'a nt'ei yø ndani. Nuyā dí nne ga sā ya. Dami punnguī, nugā hinguī ponguī ga mmagā p'ū”. ²⁰Man'na p'ūya bi 'yēna: “Ja edadi nthati, janangue hinda zā ga mmap'ū”. ²¹Nu'mø mambá pengra hmiqūi, bi xihrá hmu te bá sifi. Bi mbøcūe rā hmu p'ūya. Bi 'yēmbá hmiqūi: “Ni ma n'nahmantho p'ū ja rā tåi ya, 'nēp'ū ja yø caye ua ja rā hnini. Bá si ua yø hyoya. Bá si ua yø do'yē, bá si ua yø dogua 'nēhyø xādā”. ²²Mambá pengra hmiqūi p'ūya, bi 'yēna: “Ague grā hmu, ya dá øt'e te gá 'bejpagūi ya. Pē tobe mbonguitho yø nthuts'i”. ²³Bi 'yēnna hmu p'ūya: “Nuyā ni ma mahøn'a p'ū ja yø caye 'nēp'ū ja yø 'yu ya. Bí ja ts'edi ngue dā ecua yø ja'i n'namhma ngue dā yuhmā ngu. ²⁴Porque dí xi'ahā ngue nu'ū yø n'yohā dá zocá m'met'o, ya hinda zā dā ēhē di nsihmēua'ū”.

Ja ua rā hyā ja ngue dā 'yøtra ja'i 'mø nne dā denna Cristo.

²⁵Xangu yø ja'i ni 'befa p'ū ni ma rā Jesús. Bi 'bārbūya, bi 'yēmbi:

²⁶—Nu te'o tēnnguī 'nē zits'utho di maquī ngue'a te gui mahrá papá, ogue rá mamá, ogue rá xisu, ogue yø basī, ogue yø n'yohā, ogue yø nju, ogue su dā tho connā ngueque, nuná, guehna hīmā xādigā nā. ²⁷Nu rā ja'i hinguī nne dā dennguī ngue su dā tho, guehna rā ja'i hīmā juani mā xādigā nā. ²⁸A nu'ahā ya, xi'mø to dā ne dā hyø'a n'na rā torre, uanguī 'bet'o dā 'yøtrā güenda, dā nu 'mø ngue ja te di unī para ngue dā hyātra 'befi, ogue hin'na. ²⁹Porque nu'mø sā di dū'mi, 'nē hinda hyāt'a m'mefa, dā denni to dā nu p'ūya. ³⁰Dā 'yēna: “Nunā rā n'yohā 'bācua bi dū'mrá 'befi, pē hinguī sā dā hyāt'i”, dā 'yēna. ³¹Xi'mø ngue n'na rā dast'abi ja ngue dā 'yørpabi rā tunhni man'na rá mmidast'abiui, uanguī dā mi di n'yomfēni, dā zānni ngue'mø dā zā di jūui 'det'a mahuahī yø soldado 'mø bá ep'ū 'dāte mahuahī ngue ne tunhni. ³²Pē nu'mø hinda zā p'ūya, nu'mø tobe yap'utho bá ēhrā nsūiui, dā mēnnbā rā hyā rá mmīnst'abiui p'ūya ngue di nhojpauī. ³³Gui njathū p'ūya, ngue gui hyacjū rā güenda, porque rā ja'i ngue tate di mā'a te pets'i, a nugā p'ūya, zi ts'utho di maquī, guehna rā ja'i hīmā xādigā nā.

*Bī ma māhyē*qui rā hyā ngue'mø bi m'mē'a te ga n'u rā u.

³⁴ Conque rā u, xānho'a. Pē nu'mø ya hinguī u, ya hīnte dī muui. ³⁵ Nī xingrā 'yai rā hāi dā zā, sinoque dā t'entho. A nuyá, dī nja nī gu ngue gui 'yøhmæ nā rā hyā dī mmangā ya.

15

Bi hycra hyā rā Jesús ngue'mø bi 'ue'a n'na rā de'yo.

¹ Gātho yø ngūthāi 'nē'u mī'da yø ja'ī t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui bi guarbū 'bāhrā Jesús ngue øts'e te mma. ² Gue'a gā nnemhyā yø fariseo'a 'nēhyø xānnbāte ngue rā ley, bi 'yēna:

—Nūnā rā n'yohū 'būcua, guehya yø ja'ī ja yø ts'oqui nne dī nyāui 'nē 'dap'u sīhmēui nā.

³ Janāngue rā Jesús bi hycā n'na rā hyā bi xifi, bi 'yēmbi:

⁴ —Nu'āhū ya, xi'mø di 'būi to di si n'na ciento yø de'yo, dā 'ue'a n'na nde'yo p'ūya, uāngūi dā zop'u'u goho 'dāte mā'de'mā gūto nde'yo p'u ja rā dāpo. Dā ma dā honnā n'na nde'yo xā 'uegue astā gue'mø bā tīni. ⁵ Nu'mø bā timp'ūya, dādī johya, dā huxrā xixi, dā ēhē. ⁶ Nu'mø bi zop'u ja rá ngu, di petyø amigo 'nēhyø besino, dā 'yēmbi: “Bā ēhmū ya, 'da gdā johyathohū, porque ya dá tīngā mā de'yo xī m'mēdi”, dā 'yēna. ⁷ Njarbūtho nā dī xi'āhū ya, ngue'mø bi hycp'u rā nts'o gā 'yo n'na rā ja'ī ja rá ts'oqui. Mān'na rā ndøpāhā bī ja māhēts'i, hīndā gue'u goho 'dāte mā'de'mā gūto nja'ī ēnā ngue yø hoja'ī, hīn'yū yø ts'oqui.

*Bī ma māhyē*qui rā hyā ngue rā mēnyū bi m'mēdi.

⁸ Xi n'na rā xisu 'mø cū 'det'a yø mēnyū, di 'be'a n'na p'ūya, uāngūi di sacra nyot'i dā gocrā ngu, māhotho di hyoni astā gue'mø bi dīni. ⁹ Nu'mø bi dīmp'ūya, di petyø amigo 'nē mī'da yø besino, dā 'yēmbi: “Ma 'da gdā johyathohū ya, porque dá tīngā mā mēnyū dá 'bedi”, dā 'yēmbi. ¹⁰ Njarbūtho nā rā hyā dī xi'āhū ya, ngue bī ja rā johya p'u bī 'bāhyø anxe Oja ngue n'na rā ja'ī ja rá ts'oqui, dā hycp'u rā nts'o gā 'yo.

*Bī mā māhyē*qui rā hyā ngue n'na rā n'yohū di ūntho'a te mā t'ūnni.

¹¹ Mī nyā rā Jesús, bi 'yēna:

—Mī si yoho yø ts'ūnt'u n'na rā n'yohū. ¹² Nūnā rā ts'ūnt'u cohi bi 'yēmbi papá: “Ague papá, dāmī 'dac'a te mā mmeti di tocagūi”, bi 'yēmbi. Nūnā rā papá p'ūya, bi ūnni n'na ngu n'na yø ts'ūnt'u'a te di tocabi. ¹³ Hīmma ya'atho yø pa p'ūya, nūnā rā ts'ūnt'u cohi, bi pēti gātho'a te rá mmeti, bi hyats'i, bī ma mān'na rā hāi yap'ūtho. Ja bi ūmma ūnītho p'u rá mēnyū p'ūya. ¹⁴ Pē nu'mø mī hyāti gā bi ūnnā mēnyū, nup'u ja rā hāi 'būi, bī nja n'na rā thūhū. Ya hīn'yū te dā zi p'ūya. ¹⁵ Bī map'u 'bū'a n'na rā n'yohū ngue bi 'yānnā 'befi p'ūya. Nūnā rā n'yohū p'ūya, bi 'bēpi ngue dā mārpa yø ts'ūdi p'u bī ja rá hāi. ¹⁶ I nne dā za'u yø jūza sa yø ts'ūdi p'ūya, pē hīnjondī ūnni. ¹⁷ Ya ēmp'ūya: “Nup'u ja rá ngu mā papágā, xāngu yø hmīqui dī mper'u, pē mbongūi'tho te dā zi. Nūgā p'ūya, dī tūgā rā thūhū ua. ¹⁸ Ma gā pengā p'u bī 'būhma papá ya. Gā ēmbi: Aque papá, rā ts'oqui dá øt'a'ī, xquet'a rā ts'oqui dá ørpabi Oja. ¹⁹ Ya hīnni 'yup'u gui 'yēna ngue nī basigūi ya. Gui 'yø'nī gūēnda ngue nūgā tengūtho'u nī mēfi guí si, dī njarbūtho p'u gdi bēngūi, gā ēmbi”. ²⁰ Bi hyā rā 'yū p'ūya bī mengūi, i mā rá ngu rá papá.

Nu'mø tobe yap'ūtho bā ē p'ūya, bi hyandrā papá, bi huēqui. Bī ma p'ūya ngue di c'at'ui, astā hūfi 'nē di ūnnā beso. ²¹ Nūnā rā ts'ūnt'u p'ūya, bi 'yēmbi papá: “Ague papá, rā ts'oqui dá øt'a'ī, xquet'a rā ts'oqui dá ørpabi Oja. Ya hīnni 'yup'u gui 'yēngūi ngue nī basigūi ya”. ²² Nu'a rá papá p'ūya, ēmbyø hmīqui: “N'nahmāntho bā cahmī rā ūlu tate xānho, dāmī hetui. Dāmī hyurpauī n'na rā mfo'yē rá 'yē. Dāmī ūnnui yø 'boxthī dā dīt'ī. ²³ Bā siui n'na rā ndāni xānoqui gā hohū. Ma gā n'øt'a ngohū, gā nsīhmēhū. ²⁴ Porque nūnā mā ts'ūnt'ūgā 'būcua, tengūtho 'mø xi dū nā, a nuyá, tengūtho 'mø mā'da'yo bī m'mūi. Ya xī m'mēdi, pē māhōndā nūhū ya”. Bī mūdi bī n'øt'āngo p'ūya.

²⁵ Mambí 'yo ra 'befi'a rá ts'unt'u ma dap'uya. Nu'mø ni ma da zøp'u ja ra ngu'a ra ts'unt'u mambí 'yo ra 'befi p'uya, bi 'yøde ngue ja yø 'bida, 'bũhyø nɛi. ²⁶ Bi zonhna n'na'u yø hmiqúi p'uya, bi 'yänni te 'be'a ma ngo i ja. ²⁷ Nu'a ra hmiqúi p'uya bi 'yɛmbi: “Ni papá'a øt'ango ngue ni n'yohu xa nzøhø. Xa manda ngue xa tho n'na ra ndani ya xi noqui, porque nnu rá ts'unt'u ngue hĩnte di ja”. ²⁸ Bi mbøcuɛ p'uya, hĩngui nne da yut'ambo. Bá pønna papá p'uya, bi xifi ngue da yut'ambo. ²⁹ Pɛ nu'mø mi da p'uya, bi 'yɛmbrá papá: “Ya xa mma yø jɛya dí øt'a ni 'befi, nugã hĩnjam'mø xtá fets'i te guí mma. Pɛ hĩnjam'mø xcá 'daca n'na ra zichivo ngue ga nsännigo 'be ma amigo. ³⁰ Pɛ nuyá, nu'mø mi zøhna ni ts'unt'u bi un'na ni mɛnyu ngue yø 'uesi, go xcá hyopra ndani naya”. ³¹ Nuna rá papá p'uya, bi 'yɛmbrá ts'unt'u: “Ague ts'unt'u, nu'i ya 'daua dí 'bũhmi. Nu'a te gã dí pɛts'ã, gã ni mmeti. ³² Pɛ nuyá, xanhotho ngue di njaju mpähã, ga øthu ra ngo. Porque nuna ni n'yohu, tengutho 'mø ya xi du na, ma'da'yo ngue bi m'mui. Ya xi m'medi, pɛ mahøndã nũhu ya”.

16

Bi hyecra hya ra Jesús ngue n'na ra hmiqúi di manda yø mɛfi.

¹ Ra Jesús bi 'yɛmbyø xãdi:

—Mi 'bũ'a n'na ra mmɛmmeti ngue si n'na rá hmiqúi di mandabi yø mɛfi. Nuna ra mmɛmmeti p'uya, bi sifi ngue di unnbatho rá mɛnyu na rá hmiqúi. ² Ra mmɛmmeti p'uya, bi 'yɛmbi: “Ague n'yø, ¿hanja na ra hya dí øcã si'i? Damí dãcra güenda'a ra 'befi guí øt'e, porque ya hĩnni mantho guí mandaguí ma hmiqúigã”, bi 'yɛmbi. ³ A nuna ra hmiqúi di manda yø mɛfi p'uya, i ɛnsɛ: “¿Teni 'be'a ga øt'ã 'mø ya hĩndi 'daca ra 'befi ma hmu ya'mø? Nugã ya hĩngui sã ga mɛfi. Nu'mø ga haxra limosna, dí pɛs'mã sã. ⁴ A nuyá, ya dí padí te ga øtya para ngue ya di 'bui to bi 'daca ts'ãya p'u ja yø ngu 'mø bi thaga ma 'befi”, i ɛna. ⁵ Bi mudi bi zonhni 'da mi'da'u to tuprá hmu p'uya. Nuna rá mudi bi zonhni, bi 'yɛmbi: “¿Hangú guí tuhma hmugã?” ⁶ Ra n'yohu p'uya bi 'yɛna: “Dí tupa n'na ciento barre ra aceite”. Nuna ra hmiqúi p'uya bi 'yɛmbi: “Ja ua ra sũcua n'youi ni güenda 'mø. Pɛ damí mi ya, gui 'yør'man'na, gui cuati ngue yote ma'det'a barre guí ndupate”, bi 'yɛmbi. ⁷ M'mefa p'uya, bi 'yän man'na nc'ɛi, bi 'yɛmbi: “Xi'i, ¿hangú guí tuhma hmugã?” Bi 'yɛn'a ts'o p'uya: “N'na ciento t'eni ra trigo”. Bi 'yɛmbuya: “Ja ua ra sũcua n'youi ni güenda 'mø. Pɛ damí 'yør'man'na ya, ngue høndi goho 'dãte t'eni gui cuati ngue guí ndupate”, bi 'yɛmbi. ⁸ Nu'a ra hmu, i ɛspa'a ra ts'omɛfi ngue padí ha di japi da hyãtyø amigo. Yø ja'i 'bũ'a nximhäi janjuani ga mbadí ha di hyãtyø amigo, a nu yø ja'i ngue yø 'yɛc'ɛi hĩngui njap'u'u.”

⁹ Nugã dí xi'ahu, damí usahu ra mɛnyu nu'a di usa yø ts'oc'ɛi ua ja ra ximhäi ngue gdí hyonni amigohu. A nu'mø gã hyã'ni mɛnyuhu p'uya, ya di 'bui to di 'da'ahu ra ts'ãya p'u ha guí m'muhmu para zantho.

¹⁰ Nu'a da bømmanho, madague'a ts'utho da ma mafãti, man'natho da bømmanho 'mø da ma mafãti xangu. A nu'a hĩnda bømmanho, 'nɛ ts'utho da ma mafãti, ma xtãngu da ma mafãti, pɛ hĩnda bømmanho. ¹¹ Xi'mø hĩngui pømmanhohu 'mø mafãti'ahu ra mɛnyu ja ua ja ra ximhäi, ¿te'o guí ɛna di fãt'ahu'a majuaní ngue xanho 'mø? ¹² Xi'mø ngue hĩngui pømmanhohu 'mø mafãti'ahu ra mɛnyu ndan'yo to rá mmeti, ¿te'o guí ɛna di 'da'ahu'a ja ngue da zo ni 'yehu 'mø?

¹³ Hĩnga n'na ra hmiqúi da zã ngue yoho yø hmu di m'mui. A nu'mø ngue yoho yø hmu di m'mui, n'na'a di madí, n'na'a hĩndi madí. N'na rá hmu da 'yørpe te di manda, man'na rá hmu hĩnda 'yørpe te di manda. Guí njathu p'uya, hĩngui sã ngue mbø yoho p'u di ma ni mmũihu. Di ma ni mmũihu Oja, xĩndi ma ni mmũihu ra mɛnyu.

¹⁴ Nu'u yø fariseo, ngue høndra mɛnyu nne, gã bi 'yøxtho na ra hya mmanna Jesús. Pɛ thenthø'a te øde hma. ¹⁵ Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—A nuyá, gui hãrpahu yø dã yø ja'i, porque xøgue ɛna majuaní ngue gyø hoja'ihu p'u guí nɛquí. Pɛ nuna Oja hĩnda zã guí hyãthu na, i padí te ja mbo ni mmũihu na. Porque nu'a ngue yø ja'itho nnu manho te øt'e, hĩnga gue'a nnu manho Oja'a.

Bi xännba yø ja'i ra Jesús ngue hanja rá ley Oja.

¹⁶ Nu'u yø pa bá m'muhra Xuua, ya mi hmanna ley bi 'yotra Moisés, ya mi hman'a te ra hya bi nxännbate yø pøngahya Oja. Asta gue'u yø pa'u ya, i sihra hoga 'da'yo hya yø ja'i ha di zo rá 'ye Oja. Gätho yø ja'i di ja ndummäi ngue da zo rá 'ye Oja. ¹⁷ Pe man'na hinguí henni ngue da guahra c'amahets'i 'nehra häi, hinda gue'a ngue da t'embí hinguí ja ts'edi'a te nt'ot'i p'u ja rá ley Oja, madague'a ts'utho.

Bi xännba yø ja'i ra Jesús ngue hinguí sä da 'yenyø xisu.

¹⁸ Nu'u yø n'yohu di nxummi yø xisu, nu'mø hømbi nthatra n'yohu, da me man'na ra xisu, ya ra ts'oqui øtra n'yohu. Nu'mø bi nthatra xisu bi t'ei, ya ra ts'oqui øt'ui ra n'yohu bi me.

Ra mmemmeti conna Lázaro, Gä bi du.

¹⁹ Mi 'bu'a n'na ra n'yohu ngue ra mmemmeti. Mi he yø ulu tate xanho. N'na pa ngu n'na pa, entho øt'ango ngue di yoxni p'u sihmé. ²⁰ Xquet'a mi 'bu'a n'na ra hyoya ni hu ngue ra Lázaro. Xi guahyø sasi na ra Lázaro, hup'u ja rá goxthi ra mmemmeti. ²¹ Nuna ra hyoya na, i nnehma da zi'u yø xemhmé täp'u ja rá mexa ra mmemmeti, pe händi unni. Nu'mø bi thop'u yø fo'yo, tespäbi yø sasi. ²² Pe bi zønna pa bi du na ra Lázaro. Yø anxé Oja p'uya, bi zixpu 'buhra Abraham. Xquet'a bi du ra mmemmeti p'uya, bá t'ägui. ²³ Nup'u ja ra nidu sä ra n'u p'uya, bi nhanni, bi hyannbu yap'utho p'uya, ngue bí 'bup'u ra Abraham, 'dap'u 'buhmi ra Lázaro. ²⁴ Ra mmemmeti bi 'yena: “Ague ma papá'i Abraham, dami huegagui. Bá penhna Lázaro di po rá saha conna dehe. Da ehé di pogbagui ma jani. Porque dí sägä ra n'u ua ja yø sibi”, bi 'yena. ²⁵ Ra Abraham bi 'yembi: “Ague ts'unt'u'i, dami beni ngue gá m'mummanho mente ra pa gá m'mui. A nuna ra Lázaro bi zä ra n'u na. A nuyá, go 'bamma pähä ua naya, go gui sä ra n'u ya. ²⁶ I ja man'na ra hya ya. Xandønhé ua hapu nná nhyacju. Janangue nu to da ne di map'u, hinda zä da thogui. A nu'u ni gop'u, hinda zä dí 'yecu'a”. ²⁷ Bi 'yenna mmemmeti p'uya: “Pe dí ä'i ra mate ma papá'i Abraham, ngue gui penhna Lázaro p'u ja rá ngu ma papägä. ²⁸ Porque 'bup'u micut'a ma n'yohu. Da zä da xifi te dí thocä ua, n'namhma hinda ecua ha dí sägä ra n'u 'mø bi du'u”. ²⁹ Ra Abraham bi 'yembi: “Nuyá gui mma, da zä di xä'u yø hya bi 'yotra Moisés, da gue'u bi 'yotyø pøngahya Oja. Da 'yørpa masu'a ra hya hmamp'u”. ³⁰ Enna mmemmeti p'uya: “ahá ma papá'i Abraham, gue'a gui mma. Pe nu'mø da ma n'na ra ánima da xifi te ja ua, da hyep'u ra nts'o ga 'yo'u”. ³¹ Ra Abraham bi 'yembi: “Nu'mø hinguí t'ec'ei'a te ra hya bi 'yotra Moisés 'ne'a te bi 'yotyø pøngahya Oja, madague'a di benñate n'na ra ánima da ma da nyäui, xquet'a ngutho hinda 'yec'ei ra hya da sifi”.

17

Xandøngu ra n'u da zä to da japi da 'yøtra ts'oqui rá mmic'eiui.

¹ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Nuyá, händi 'bedi tema cosa ga 'yøtra ts'oqui yø ja'i. Pe hague ngu ra castigo da thohra ja'i da japi da 'yøtra ts'oqui rá mmic'eiui. ² Man'na xanho ngue da thørbu ja ra jathe di ntharpa n'na ra juni p'u ja rá 'yuga ngue da gu'mi, hinda gue'a ngue da japi da 'yøtra ts'oqui ya yø ja'i zits'utho ec'eiui. ³ Dami mfähmu mamí njahu p'u.

Nu'mø hinguí nnu manho te bi 'yøt'a'i ni cu, dami hejpi. Nu'mø bi hyep'u ra nts'o øt'e, dami punnbi. ⁴ Madague'a nyoto nnidi n'na pa da 'yøt'a'i'a hinguí nnu manho, 'ne nyoto nnidi da 'yeni: “Dami punngui”, da 'yeni, dami punnbi.

Yø xädi ra Jesús bi 'yäpi ngue di hatra ts'edi yø nt'ec'ei.

⁵ Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Ague grá Hmu, nu'mø te nt'äpi Oja, dami 'yøt'e ngue ga ec'eihe xanho ngue di nja.

⁶ Ra Jesús bi 'yembi:

—Nu'mø di ja zits'u ni nt'ec'eihe, madague'a dangu ga nnoho n'na zihmudä ra mostasa, nuna n'na nza ra sicómoro 'bänu, da zä gui 'yemphu: “Dami 'uecua gui 'bäi, i m'map'u ja ra jathe”, gui 'yemphu. Nuna ra za, di map'u gui xihmu.

Nū rā hmiqūi ōt'a te rá 'befi ja ngue da 'yōt'e.

⁷ Nū'ahū ya, xi'mø di 'bū'a n'na nc'ēi ngue di si n'na rá hmiqūi, nū'mø bi zøhrā 'befi rā hmiqūi ngue xpā nuafanī ogue fānde'yo, ŷua da 'yēmbṛá hmiqūi: “Dami mihya gui nsihmē”? ⁸ Uanguī hīn'na. Sinoque da 'yēmbṛá hmiqūi: “Dami hogaguī te ga si. Dami nsā gui 'daqui te ga si mēnte ga nsihmēgā. Nū'mø dá juategā rā nts'ihmē p'uya, ja gui nsihmē”, da 'yēmbi. ⁹ ŷUa di ja mammādī rá hmiqūi ngue bi 'yōt'e te bi 'bepi? Conque hīn'na. ¹⁰ Xquet'a gui njathū p'uya, nū'mø gá juadi gá 'yōthū'a rā 'befi di 'bep'ahū Oja, gui 'yēmhū p'uya: “Hīn'yū te dí hnu manhogāhe, porque nū'a rā 'befi bi m'mejpāhe ga øthe, hōnt'a dá øthe'a”.

Rā Jesús bi 'yøthe 'det'a nja'i mī hēmbṛa ts'o'ya.

¹¹ Nūnā rā Jesús, bi thogui i ma Jerusalén. I nthop'ū ja rā hyodi dī ntøt'ui rā häi Samaria'a rā häi Galilea. ¹² Mī zømp'ū ja n'na rā hnīnī p'uya, mambá ep'ū 'det'a nja'i yø dārquēhī mī hēmbṛa ts'o'ya. Yap'ūtho bá ēhyø dārquēhī 'mø mī hyandi, pē 'bexpá m'mäi. ¹³ Bi marpūya, bi 'yēmbi:

—Ague grá xännbate Jesús, huēgāhe, dami 'yøthegāhe.

¹⁴ Mī hyandyø dārquēhī rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Nūya dami sømhū p'ū 'būhyø mmäcja ya, gui xifi ngue ya bi zä'ahū.

Mēnte nī 'yo yø dārquēhī ngue nī map'ū 'būhyø mmäcja p'uya, bi zä rā n'ū mī hēmbi n'na ngu n'na. ¹⁵ Nū'a n'na nc'ēi'ū mī ū p'uya, mī nū ngue ya bi zä rā n'ū mī hēmbi, bi mengbūya. Pē janjuani ngue nts'edi guī ja mammādī Oja. ¹⁶ Bi ndantyøhmū p'ū 'bāhra Jesús, astā di sōt'ahāi rá hmi ha gui ja mammādī. Nūnā rā n'yohū nā, rā mmēngu p'ū ja rā häi Samaria. ¹⁷ Bi 'yēnnā Jesús:

—ŷUanguī 'det'a nja'i bi zä rā n'ū mī hēmbi? ŷHapū 'bū'ū mī gūto ya? ¹⁸ Hīnjo mman'na xtabá mmenguī ngue di ja mammādī Oja, hīnda hōnna n'na nc'ēi hīngṛa judío bá pengui.

¹⁹ Rā Jesús bi 'yēmbṛa n'yohū mará dārquēhī:

—Dami nanguī, nī ma. Ya bi zä'i ngue gá 'yēc'ēigui.

Bi manṇā Jesús ha dī njap'ū dī nēqui ngue dī mānda ua Oja.

²⁰ Yø fariseo bi 'yānnā Jesús ngue njam'mø da zøcua Oja ngue dī mānda ua. Bi 'yēmbūya:

—Nū'mø bi zøcua Oja ngue dī mānda ua, hīngṛa cosa dī nēqui ngue da hnu'a. ²¹ Porque hīnda zä da 'yēnyø ja'i: “Nūua, ja bí ja ua”, ogue “Nūnū, ja bí ja nū”. Porque Oja ya dī mānda ua guī 'būhmū'a ya.

²² Bi 'yēmbūyø xādi p'uya:

—Da 'yēhrā pa guī nne gui nnuhū'a rā pa da zøhrā N'yohū di 'yē mahēts'i, pē hīngui nnuhū. ²³ Da 'yēn'ahū yø ja'i'a rā pa'a: “Ma nūhū ninguehū”, ogue “Ma nūhū ninguecua”, da 'yēn'ahū. 'Yo sä gui tenhū hapū dī ma yø ja'i ngue guá honjū. ²⁴ Porque nū'mø bi zōnnā pa da ēhrā N'yohū di 'yē mahēts'i, gātho yø ja'i da hyandi. Tengutho 'mø bi yotṛa huei, to bi zä handi, dī njarbū. ²⁵ Pē nuyá, jatho ngue 'be ga ságā xangu rā n'ū, ngue hīnda nū manhogā yø ja'i 'būcua ja rā xīmhāi. ²⁶ Tengutho bá nja'mø yø pa mambá m'mūhrā Noé, xquet'a ngu'a dī nja'a rā pa da ēhrā N'yohū di 'yē mahēts'i ya. ²⁷ Porque nū'a rā pa'a, mī sihmē yø ja'i, mādi nthati 'da, ja t'äpyø t'ixū 'da. Pē hīmbi unna güenda yø ja'i te ja ngue dī nja, astā ja gue'mø rā pa mī yutṛa Noé p'ū ja rā barco. Mī nja rā ndate 'ye p'uya, bi juadi gātho yø ja'i. ²⁸ Njarbutho'a te bi nja'mø yø pa mī m'mūhrā Lot. Mī sihmē yø ja'i, te'o dī ntāi, te'o i mpā, te'o tūhyø huahī, mī hōnnigu 'da. ²⁹ Pē nū'a rā pa bi sihrā Lot ngue bi bømp'ū ja rā hnīnī Sodoma, bá hōhmāya yø asufre ngue danzø, bi juadi gātho'ū mī 'būp'ū ja rā hnīnī. ³⁰ Mahōndi njarbutho yø ja'i 'mø bá ēhrā N'yohū di 'yē mahēts'i ya.

³¹ Nū'a rā pa'a, nū rā ja'i dí tøhmā xøts'e rá ngu, 'yo di ēnā ngue dī ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui. Nū rā ja'i dí 'yo rā 'befi, hīndi mā rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui n'nahmantho. ³² Dami bēmhū'a te bi thohrá xisu rā Lot. ³³ Nū'a te'o

nne di mpommi rā ndate, gue'a di m'me'a. Pe nu'a te'o da 'yenná te conná nguecä, gue'a di nyan'a.

³⁴ Dí xi'ahū ngue nu'a rā xui'a, yo nc'ei di oxpū ja rá t'ots'i. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi. ³⁵ Yoho yø xisu 'dap'ū di ncūni. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi.

³⁶ Yoho yø n'yohū 'dap'ū dadi mpefi. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi.

³⁷ Mī 'yøhyø ja'i nā rā hyā nā, εnyø ja'i p'ūya:

—¿Pe hapū di nja nā rā hyā guí mmamp'ūya grā hmu?

Mī dahra Jesús, bi 'yēna:

—Nup'ū dí 'būhyø ja'i nī 'yup'ū da thaspa rā güenda, ja di njap'ū rā castigo.

18

Bi hyecra hyā rā Jesús ngue n'na rā 'danxu mī n'äst'abi.

¹ Bi hyecra hyā bi xihyø ja'i rā Jesús. Bi xännba yø ja'i ngue jatho zant'a da mat'Oja, hinha di gohyø mmūi. ² Bi 'yēmbūya:

—Nup'ū ja n'na rā hnini, mī 'būp'ū n'na rā ts'ut'abi ngue hinguī su rá mmic'eiui, nī xinga gue Oja di su. ³ Nu'a rā hnini'a p'ūya, xquet'a mī 'būp'ū n'na rā 'danxu ngue njandyatho pap'ū 'būhra ts'ut'abi ngue āpra ts'ut'abi rá nsūiui. ⁴ Nūnā rā ts'ut'abi, bi ma njammī pa ngue hinguī ørpa masu nā rā 'danxu. Pe m'mefa p'ūya, bi 'yēna: “Nugā hindí sugā Oja, nī xinga guehma mmic'ei'be dí su. ⁵ A nuyá, para ngue hinnī mantho di xunanyagā ua nā rā 'dansu, ma ga ørpa rā ts'ut'abi, n'namhma ngue ya hinnī mantho da εhe di xunanyagui”.

⁶ Bi sigue bi 'yēnna Jesús:

—Guehna rā hyā bi manna ts'ut'abi ngue rā ts'oc'ei naya. ⁷ Xi Oja ya, ¿ua hinda 'yørpabi rā ts'ut'abi ya yø ja'i xā huanhni, i nzofa rā pa rā xui? Xi'mø bi zofa, ¿ua hinga 'be xta mäts'i? ⁸ Dí xi'ahū ngue n'na zihmantho da mäts'i. Nū'mø bi zøhra N'yohū di 'yē mahets'i, ¿ua da dinyø ja'i di εc'ei ua ja rā ximhäi?

Yoho yø n'yohū bi ma rā mhmat'Oja p'ū ja rā nija.

⁹ Mahømbi hyej man'na rā hyā bi xihyø ja'i rā Jesús, porque 'būhyø ja'i εna ngue man'na xanho ngue mī'da yø mmic'eiui. Bi 'yēmbūyø ja'i p'ūya:

¹⁰ —Yoho yø n'yohū bi ma bá mat'Oja p'ū ja rā nija. Nu'a n'na nc'ei, rā fariseo'a. Nu'a man'na nc'ei p'ūya, rā ngūthäi'a. ¹¹ Nu'a rā fariseo 'bäi ha ga mmat'Oja, i εna: “Mā Oja'i, dadi ja mammad'i ngue nugā hindí øt'ä tengūtho ør'mi'da yø ja'i ngue yø bε, yø ts'oc'ei, yø 'yots'om'mäi. Nī xinga gue'a te ø'nā rā ngūthäi 'bäcua dí øt'ä. ¹² Nugā nyondi n'na semana dí øt'ä mā mmūi. Nu'a te dí taha, dí hacra diezmo dadi uni”, bi 'yēna. ¹³ Pe nu'a rā ngūthäi p'ūya, yap'ūtho bá m'mäi. Nī xinga gue'a di nnøsmaya, sinoque mente pännā tīya mente εna: “Mā Oja'i, dami huεgagui. Nugā ja mā ts'oqui”, bi 'yēna. ¹⁴ Dí xi'ahū, ngue nu'a rā ngūthäi bá εhrá ngu, pe ya bi hojpabi Oja. A nūnā man'na p'ūya, hin'na nā. Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'ūtho hnu mansu'a. Pe nu'a øt'e ngue hinguī hnu mansu p'ū ga mbēni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

Rā Jesús bi xi Oja ngue di japyø basi.

¹⁵ Bi zixyø basi yø ja'i p'ū 'būhra Jesús. I nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi, 'ne da xi Oja ngue di japyø basi. Pe nu'mø mī nū ya yø xädi rā Jesús, bi hejpa yø ja'i bá zi yø basi. ¹⁶ Pe nūnā rā Jesús bi zonhyø basi, bi 'yēmbi:

—Dami hyehmū yø basi da thocua dí 'būi. Porque tengūtho yø ja'i ya o rá 'yε Oja, xquet'a njarbūtho ya yø basi ya. ¹⁷ Majuani dí xi'ahū ngue n'na rā ja'i hingra 'yøde tengūtho n'na rā basi ngue rā 'yøde, hinda zä da zo rá 'yε Oja.

Rā mmεmmeti himbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁸ Nūnā n'na rā n'yohū 'bet'o ngue yø judío bi 'yørpā rā nt'änni rā Jesús. Bi 'yēmbi:

—Ague grā hoga xännbate, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dacra 'da'yo te para zantho? —bi 'yēmbi.

¹⁹ Mí dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—¿Ua guí padí te guí mmanya, ngue guí ɛnguɪ xanhogä? Porque hønse Oja xanho.

²⁰ Ua hinguí padí hanja'ɛ yø hya dī manda Oja ngue ɛna: “'Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá hyote. 'Yo grá bɛ. 'Yo to guí sännba ra fehni. Dami su nī papá, dami su nī mamá” —bi 'yɛmbi.

²¹ Nu'a ra n'yohu p'ɛya, bi 'yɛna:

—Nuya yø hya guí xicya, ya gä xtá øt'e asta gue'mø mará ngüɛgui.

²² Nuna ra hya bi mamp'ɛya, mi 'yøhra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Di 'behman'na ra hya ja ngue gui 'yøt'e. Dami pä te gä guí pets'i, gui unna mɛnyu yø hyoya. Nu'mø gá 'yøt'aya, ya bí ja nī mmeti mahɛts'i p'ɛya. Bá ɛ p'ɛya, ga mmer'ɛ nná magä —bi 'yɛmbi.

²³ Nuna ra n'yohu, nu'mø mi 'yøhna ra hya sifi, mambi dūdrá mmui, porque mará ndømmemmeti.

Bi manna Jesús ngue Oja, hinte hɛmbi.

²⁴ Mí nu ra Jesús ngue bi dū rá mmui ra mmemmeti, bi 'yɛmbyø xädi p'ɛya:

—Xandøn hɛnnitho ha dī n'unyø mmemmeti ngue da zo rá 'yɛ Oja. ²⁵ Ya fadi ngue ra cameyo, hinjam'mø da zä da thop'ɛ ja rá xagu n'na ra 'yofani. Pɛ man'na xandøn hɛnnitho ngue n'na ra mmemmeti dī n'uni da zo rá 'yɛ Oja.

²⁶ Mí 'yøhyø xädi na ra hya bi manna Jesús, dī n'yɛmbi:

—Rá nɛɛgui ya hinjonni ja'i da zä dī nyanná te ya'mø —dī n'yɛmbi.

²⁷ Ra Jesús bi sigue bi 'yɛmbi:

—Nu'a ngue yø ja'itho, hindä zä te da 'yøt'e. Pɛ Oja, hinte hɛmbi.

Bi manna Jesús ngue di tocabi ra nho'ɛ yø ja'i n'yoi p'ɛ nī ma.

²⁸ Nuna ra Bedu bi 'yɛmbi:

—Nugähe, ya xtá sohme p'ɛ te gä dí peshe ngue dí ten'nahe.

²⁹ Mí dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Majuani dí xi'ahɛ, ngue nu to gä xpá nzohyø ngu, xpá nzohrá papá 'nɛhrá mamá, xpá nzohyø n'yohu, xpá nzohyø xisu, xpá nzohyø basi, ngue ørpa rá 'befi Oja, ³⁰ pɛ mɛnte 'bucua ja ra ximhäi ra ja'i, nu'a ga ngu'a te xpá nzogui, man'natho xangu'a te da dīni. Ra pa di 'yɛp'ɛ p'ɛya, di t'unna te para zantho.

Mahombi manna Jesús ngue da tho, pɛ bi mā ngue di bɛnnate.

³¹ Bi zica n'nanni'ɛ 'de'mā yoho yø xädi ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—A nuyá, ya nná mähä Jerusalén. Nup'ɛ, ja dani njap'ɛ'a te gä bi 'yotyø pøngahya Oja, ngue te da thohra N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i. ³² Dī ndäpyø ts'oc'ɛi, ngue da n'yemmahya, da zui, da zots'i. ³³ Di ɛni, m'mefa p'ɛya, da hyo. Pɛ rá hyu pa di bɛnnate.

³⁴ Nu'ɛ yø xädi himbi dīni hanja na ra hya xifi. 'Be ximbi n'yo yø mmui'a te ra hya bi xifi, porque nuya yø hya ya, xanhɛnnitho ha di fadi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra xädä.

³⁵ Nu'mø nī ma da zømp'ɛ ja ra hnini Jericó ra Jesús, mi hup'ɛ ja ra 'yu n'na ra xädä ngue äpra mɛnyu yø ja'i thop'ɛ. ³⁶ Mí 'yøde ngue thogui xangu yø ja'i, nu'a ra xädä p'ɛya bi 'yänni hanja ngue thohyø ja'i. ³⁷ Bi si p'ɛya, ngue nuna ja ngue da thop'ɛ hudi, guehna ra Jesús ra mɛngu Nazaret. ³⁸ Bi mührä mafi p'ɛya, bi 'yɛmbi:

—Dami huɛgaguɪ ague Jesús, rá mbom'meto'i ra David —bi 'yɛmbi.

³⁹ Nu'ɛ yø ja'i nī 'bet'o p'ɛya, di hejpi ngue hīndi mafi. Pɛ ra xädä, ɛna man'na nts'edi ga mafi, bi 'yɛmbi:

—Dami huɛgaguɪ ague rá mbom'meto'i ra David.

⁴⁰ Bi m'mähra Jesús, bi manda bá ts'i ra xädä. Nu'mø nī ma da zøp'ɛ 'bä p'ɛya, bi 'yɛmbi:

⁴¹ —¿Te guí nne dī nja'i?

Ra xädä p'ɛya, bi 'yɛna:

—Ague grá Hmu, dí nne ngue di nzø mā dā.

⁴² Rā Jesús bi 'yembra xädä:

—Di nzø ni dā 'mø. Bi zä'i ya ngue guí εc'εigui ngue jagä rā ts'edi ga øthe'i.

⁴³ Nu'a rā ora'a p'uya, 'bexpi nzø yø dā rā xädä. Bi mep'ua ni ma rā Jesús, pe di ja mammadi Oja. Nuya gätho yø ja'i bi nu te bi nja, gä εspabi Oja.

19

Rā Jesús bi nyqui rā Zaqueo.

¹ Mi yurbu ja rā hnini Jericó rā Jesús, ya ni 'yop'ua ja rā hnini p'uya. ² Nu'a rā hnini'a, mi 'bap'ua n'na rā n'yohu ngue rā mmemmeti ni hu ngue rā Zaqueo, rá hmu'ua to juhra mēnyu njui. ³ Nuna rā Zaqueo p'uya, i nne dā nu rā Jesús ngue dā badi te'o. Pe hinguí sã dā hyannbaya, porque xangu yø ja'i n'yoi rā Jesús, 'ne hinguí hets'i. ⁴ I nne ngue dā nu xanho. Bi nti p'uya, ni 'bet'o. Bi nexa n'na rā za ngue rā sicómoro 'bäp'ua ja ngue dani nthohra Jesús. ⁵ Mi thop'ua ja rā za tøhra Zaqueo nā rā Jesús, bi nös'maya, bi 'yembi:

—Ague Zaqueo, bá cai n'na zihmantho, porque nuya ja ngue gā nsäyagä p'ua ja ni ngu ya.

⁶ Nuna rā Zaqueo, n'nahmantho bá cai. Nup'ua ja rá ngu, ja bi säyabi p'ua rā Jesús. ⁷ Yø ja'i p'uya, himbi nu manho te øtra Jesús, embi ngue guerp'ua ja rá ngu rā ja'i ja rá ts'oqui ja säya p'ua. ⁸ Rā Zaqueo p'uya, bi m'mäi, bi 'yembra Jesús:

—Nuya grá Hmu, nu'a te dí pets'i, gā unnä made yø hyoya. Nu'mø 'bui te'o man'na xangu xtá hannbi ngue'a hinni 'yup'ua gā hannbi, pe gā cospabi ngoho parte'a te xtá hannbi —bi 'yembi.

⁹ Mi nya rā Jesús, bi 'yena:

—Nu rā ora ja p'uya, ya di nyanna to 'buhra ngu jaua ya. Porque xquet'a 'nehna rá mbom'meto rā Abraham. ¹⁰ Porque rā n'yohu bí 'yε mahets'i, bi 'yεε dā hyonyø ja'i xa m'medi, ngue dā yani.

Bi hyecra hya rā Jesús ngue 'det'a yø mēnyu bi t'uni.

¹¹ Mente øxyø ja'i rā hya mmana Jesús, bi hyecra hya bi xi p'uya. Porque ya xmanguerpua dā zøn'a Jerusalén. Nup'ua gā mēnyø ja'i p'uya, embi ngue 'bexti nequi'a rā ora'a ngue di manda ua Oja. ¹² Bi 'yembyø ja'i p'uya:

—Mi 'bua n'na rā n'yohu ngue mi nnu mansu yø ja'i. Ya ja ngue dā ma n'na rā häi yap'utho, ja di t'unnbu rá cargo ngue di ndast'abi p'ua ja rá häi 'bui, dā éhrá ngu p'uya.

¹³ Pe hante ngue dā ma rā n'yohu, bi zohni 'det'a yø hmiqui. N'na ngu n'na yø hmiqui, bi dāpa n'na rā mēnyu xandøngu rá muui. Bi 'yembuya: “Nuna rā mēnyu dá 'da'ahu ya, dami 'yörpahü rá 'befi astā gue'mø dá pengä”.

¹⁴ Pe nuya yø mmenguhü rā n'yohu, mi nnu man'ua p'uya. Bi menhyø m'menhni ngue dā mamp'ua ha bi zønna n'yohu, bi 'yena: “Hindí nnegähe nā rā n'yohu ngue di ndast'abi di mandagähe”, bi 'yena.

¹⁵ Pe siempre bá t'ets'i ngue bi ndast'abi nā rā n'yohu. Mi zöp'ua ja rá häi p'uya, bi manda bá ts'i'ua yø hmiqui xi unnä mēnyu. I nne dā badi hangü xa ndaha n'na ngu n'na.

¹⁶ Nu'a rá müdi bi zöp'uya, bi 'yena: “Nu ni mēnyu gá däqui, ya jap'ua 'det'a yø mēnyu xa ndaha”.

¹⁷ Rā dast'abi p'uya, bi 'yena: “Ya xanho 'mø, grá hoga mēfi. Madague'a zits'utho bi ma mafäti'i, pe gá pøngmanho. A nuyá, dí exa'i ya ngue guí manda 'det'a yø danihni ya”.

¹⁸ Bi zøhman'na p'uya, bi 'yena: “Ague grá hmu, nu'a ni mēnyu gá däqui, ya jap'ua cüt'a yø mēnyu xa ndaha”.

¹⁹ Bi t'embuya: “Nu'i ya, dí exa'i ngue guí manda cüt'a yø hnini”.

²⁰ Mi zøhman'na p'uya, bi 'yena: “Ague grá hmu, ja ua ni mēnyu gá däqui. Nugä dá 'ue rā bayu dá pets'i. ²¹ Porque dí su'i ngue guí ya manzaqui, guí ä'a te hinxcá taha. Guí xoc'a te hinxcá pēfi”.

²² Bi 'yenna dast'abi p'uya: “Hingrá hoga mēfi n'yø. Nu'a rā hya guí mmanya, gue'a gdá hats'a'i rā güenda'a ya. Porque guí engui ngue dí ya manzaquigä. Guí engui ngue dí hangä'a te hinxtä n'uni, oque dí äcä'a te hinxtä pēfi. ²³ ¿Hanja ngue hingä dá mā mēnyugä p'ua ja rā banco, n'namhma ngue nu'mø dá søcua ja mā ngu, xti ndäcä'a te rá nzäbi mā mēnyu?”

²⁴ Bi t'emp'ua 'bäp'ua p'uya: “Hyannbau rā mēnyu nā,

n'yø. Damī unui'a ha 'det'a yø mēnyu". ²⁵ Nu'x ts'o p'aya, bi 'yēnā: “Ague grā hmu, pē ya ha 'det'a yø mēnyu na”. ²⁶ Bi 'yēnā dast'abi p'aya: “Nugā dí xi'ahū ngue nu'a ya ha xangu, gue'a man'na di t'un'na. Pē nu'a zits'utho ha, da thannbabī'a zits'u ha. ²⁷ A nuyá, nu'x mā nsuigā'be hinguī nneque xcā ndast'abigā, bá siui ua ya. Gā nnuḡā ha gdi hyohū”.

Rā Jesús bi zøp'x ja rā hnini Jerusalén.

²⁸ Mī juadi bī manā rā hyā nā, rā Jesús bi thogui, i ma Jerusalén. ²⁹ Mī zømp'x ja rā nyuni ja rā mbonza ja yø olivos, ja jarbutho rā hnini Betfagé 'nēhra hnini Betania. Bi 'yet'i yoho yø xādi p'aya. ³⁰ Bi 'yēmbi:

—Ni mē nū ja rā hnini bí janū ya. Nu'mø ḡ cāt'ui rā hnini, gui timmi p'x da nthat'i n'na rā burru mā'da'yotho, hīnjongui sā. Bá xoqui guá siui ua. ³¹ Nu'mø to da 'yēn'au, hanja ngue guí xocui rā burru, guí xihmi p'aya ngue honnā Hmu.

³² Nu'x yø xādi p'aya, bī ma. Nup'x bi zømp'aya, bi dīmp'x nthat'i rā burru, tengutho xi manā Jesús. ³³ Mī xojpaya, nu'x yø mmemburru bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue guí xocui rā burru?

³⁴ Bi 'yēmbaya:

—Porque honnā Hmu.

³⁵ Bi ts'ispabi rā burru rā Jesús. Nu'x yø xādi p'aya, bi gaspa rā burru yø tuhu yø ja'i ngue bī nøpa nts'ut'i. Bi hyuxra burru rā Jesús, bī ma. ³⁶ Xangu yø ja'i di tansyø tuhu ngue pøp'x ja rā 'yu ja ngue da thohra Jesús. ³⁷ Nu'mø ya xmanguerpū da zøn'a Jerusalén, ya 'yop'x ja rā ngai ja rā mbonza ja yø olivos. Bi mūhra hmafi gātho yø xādi p'aya ngue di johya. I ēspabi Oja ngue yø milagro xi nūrpī øtra Jesús. ³⁸ Dī n'yēmbi:

—Oja di japrā dast'abi bá 'benhni ngue bi zøcua. Ya bī nhojpau yø ja'i nā Oja bí 'bū mahēts'i. Nūya maguesē nā Oja bí 'bū mahēts'i ya.

³⁹ Bi 'yēn'i da yø fariseo n'youi yø ja'i p'aya:

—Ague grā xānnbate, damī hejpa nī xādi. 'Yo dī mmanna rā hyā nā.

⁴⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Dí xi'ahū ngue nu'mø da ma mahejpi ya yø ja'i ēscagui ya, dī nya yø do ja ua ngue da 'yēscagui.

⁴¹ Mī zøn'a nenihni rā Jesús, bi hyandra hnini Jerusalén. Bī nzomp'aya, ngue padī te da tho'a m'mefa yø ja'i 'bup'x ja rā hnini. ⁴² Bi 'yēmbra mēhnini p'aya:

—Nu rā pa ja p'aya, dí nnehmagā ngue gui pahmū hanja nā rā hyā da 'yøt'ahū rā nho. Pē njot'i nī n'yomfēnihū ya. ⁴³ Da 'yēhra pa ngue gui m'mū mman'ūhū, dī māts'a nī nsūihū, mathēt'i rā hnini da 'yøtyø njūdi. Dī nexpū dī nexyø soldado da 'yøt'ahū rā tunhni, da 'yē'ahū made. ⁴⁴ Da t'en'ahū hāi p'aya, ngue da tho yø ja'i 'bucua ja rā hnini. Da ma nsūdi yø ngu. Ngūna dī nja, porque hīmbi n'yo nī mmūihū'a rā pa bi zøcua rā m'menhni Oja ngue xi'i ha gdi nyamhū —bi 'yēmbi.

Rā Jesús bi 'yetyø ja'i mī mpäp'x ja rā thinnija.

⁴⁵ Bī map'x ja rā nija rā Jesús. Gā bi 'yetyø ja'i mī mpäp'x thinnija p'aya. ⁴⁶ Bi 'yēmyø ja'i:

—Nup'x ja rā Macā Libro, nt'ot'i p'x rā hyā ngue Oja i ēnā: “Nūnā mā ngungā, nī hu ngue rā ngungā mhmat'Oja nā”. Pē nu'ahū, guí øthū ngue ja dī mpeti ua yø bē.

⁴⁷ N'na pa ngu n'na pa bi xānnbate p'x ja rā nija rā Jesús. Pē nu'x yø hmu yø mmäcja p'aya, 'nē'x yø xānnbate ngue rā ley, 'nē'x yø n'yohū dī manda p'x ja rā hnini, gā honnā forma ha di hyo rā Jesús. ⁴⁸ Pē hinguī tīnī ha di japi ngue dī nja'a te mbēni, porque gā 'būtyø ja'i ngue øxra hyā mmanna Jesús.

20

Rā Jesús bi t'änni to bi unna nt'ēdi'a te øt'e.

¹ N'na rā pa ya, nūnā rā Jesús bi xānnba rā hyā yø ja'i p'x ja rā nija, xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hyā. Bi zøhyø hmu yø mmäcja p'aya, 'nēhyø xānnbate ngue rā ley, bá 'yohū'x dī manda p'x ja rā nija. ² Bi 'yēmbra Jesús:

—Ague n'yø, ¿hanja'a te guí øt'e? To bi 'da'i rā nt'ēdi'a te guí øt'e? —bi 'yēmbi.

³ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nugā xquet'a ga øt'ahū n'na rā nt'änni ya. Pē dami xicjū hanja'a rā hya ga än'nahū.

⁴ ¿Te'o bi unna nt'ēdi rā Xuua bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Oja bi unna nt'ēdi, uague yø ja'itho rá nt'ēdi'a te bi 'yøt'e?

⁵ Yø ja'i p'uya, di n'yänni te di dadi. Di n'yēmbi:

—¿Teni 'be'a ga xihmū ya 'mø? Nu'mø ga xihmū ngue Oja bi unna nt'ēdi te bi 'yøtra Xuua, da 'yēnjū p'uya: “Xina rā hya bi manna Xuua conná ngueque, ¿hanja ngue hīngá 'yēc'ēihū 'mø?”, da 'yēnjū p'uya. ⁶ A nu'mø ga xihmū ngue yø ja'itho bi unna nt'ēdi te bi 'yøtra Xuua, di hyojthogahū yø ja'i ngue da mündogahū. Porque gā ēc'ēi yø ja'i ngue rá pøngahya Oja nā rā Xuua.

⁷ Mī dahyø ja'i p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—Hīndí pacāhe to bi unna nt'ēdi'a te bi 'yøtra Xuua.

⁸ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi yø ja'i:

—Ya hīngá xicjū nā rā hya dí än'nahū, nī xīngā guecā ga xi'ahū to di 'dacrā nt'ēdi te dí øt'e.

Rā Jesús bi hyējpa rā hya n'na rā huahi ngue rā jomhmi.

⁹ Nūna rā Jesús, bi hyoni te gui hyējpa yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yēmbi:

—Mī 'bū'a n'na rā n'yohū ngue bi 'yøt'a n'na rá nuā'uva. M'mefa p'uya, bi hyoni to da gonhui rá huahi, n'namhma ngue nu'mø bi nja yø uva, di t'unna mmēhui'a te di tocabi. Bi ma p'uya, ya'atho yø pa i ma. ¹⁰ Mī zōnna pa da thūcyø uva p'uya, nūna rā mmēhui bi menhna n'na rá hmiqūi ngue da tū yø uva di tocabi. Pē nu'ū yø mēfi mambi 'būp'ū ja rá huahi, bi unna hmiqūi, bá erbūya. Pē hīnte bi unni. ¹¹ Rā mmēhui p'uya, mahømbi menhman'na rá hmiqūi p'ū bí ja rá huahi. Pē xquet'a ngut'atho bá ts'ūi. Bi ma ma'ūni, hīnte bi t'unni. ¹² Rā mmēhui p'uya, mahømbi menhman'na rá hmiqūi. Yø mēfi p'uya, mahømbi untho, bá et'i.

¹³ M'mefa p'uya, enna mmēhui: “¿Teni 'be'a ga øt'ä 'mø? Nūna mā ts'unt'ū dadi mādi, ma ga pēnnbi. Xamhmatho da nu mansū 'mø bi nūna”, bi 'yēna. ¹⁴ Pē nu'mø mī zømp'ū 'būhyø mēfi nā rá ts'unt'ū rā mmēhui, di n'yēmbi yø mēfi: “Nūna ya, guehna rā ts'unt'ū ja ngue da gohmi rā huahi naya. Ma ga hohū ya, n'namhma ngue ya mā mmetihū rā huahi”, di n'yēmbi. ¹⁵ Bi bēnnbabi rá ts'unt'ū rā mmēhui p'uya, bi gujmaxøts'e rā huahi, ja bá hop'ū.

Rā Jesús bi 'yānyø ja'i p'uya, bi 'yēmbi:

—Xi'mø ya gā bi nja ya yø hya dí xi'ahū ya, ¿teni 'be'a da 'yøtra mmēhui? ¹⁶ Siempre da ma rā mmēhui, da ho yø mēfi conhui rá huahi. N'nan'yo mi'da yø ja'i di fātrā huahi p'uya.

Nu'mø mī 'yøhyø ja'i nā rā hya nā p'uya, di n'yēmbi:

—'Yo da ne Oja ngue da ngu'a di nja —di n'yēmbi.

¹⁷ Pē rā Jesús bi hyētyø ja'i, bi 'yēmbi:

—Te 'be'a ga mbøn'a rā hya nt'ot'i p'ū ja rā Macā Libro ngue ena: “Nūna rā do hīmbi nu manho yø hyønnigu, guehna rā do brá 'bebo p'ū brá fūhra jado nā”, i ena. ¹⁸ Nu'mø da zoxra ja'i maxøts'e rā do, da fōhra ja'i. A nu'mø da dāhra do ngue da zoxra ja'i, da xeni.

¹⁹ Nu'ū yø hmū yø mmäcja 'nē'ū yø xännbate ngue rā ley, bi ne xti bētra Jesús ngue xta ngot'i. Porque pahyø ja'i ngue go xihya yø hya bi hyecra Jesús. Pē hīmbi zā xti bent'i, porque supi di mbøcūe mi'da yø ja'i.

I nnepyø nsūiui rā Jesús ngue da 'yēmbi hīngui ja ts'edi di njūtra mēnyu njūi.

²⁰ Yø fariseo p'uya, bi mēnhni to da jūjpatho häi te ga ya rā Jesús. Nūya bi 'bēnhni xøgue ya manhotho, tengūtho 'mø ngue nmajuani yø hoja'i. I nnepe ngue di nja tema hya da dīnnba rā Jesús ngue hīnda gue'a da mā, para ngue da zāp'ū di yāpā m'mefa.

²¹ Janāngue bi t'ørpā rā nt'änni nā rā hya ja ua, bi t'ēmbi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue Gä xanho te guí mma, 'nē Gä gue'a ra hya njuantho guí xännbate. 'Nē hinguí su'a te mbēn'na'i yø ja'i. Sinoque majuañi guí xännbate'a ra hya nne Oja ngue gdá n'yohu. ²² Dami xicje ya, ¿ua xanho ngue di njutra mēnyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yēmbi.

²³ Pē ra Jesús, ya pađi te mbēnnabi yø ja'i ngue'a ra nt'änni ørpe, bi 'yēmbuya:

—¿Hanja ngue guí sāmhyagahu? ²⁴ Dami 'yurcahu ra mēnyu —bi 'yēmbi—. ¿To rá hmi na n'youi ra mēnyu ja ua ya? ¿To rá thuhu na ra thuhu n'youi na ra mēnyu? —bi 'yēmbi.

Mi dahya yau ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Guehna ra dast'abi naya —bi 'yēmbi.

²⁵ Ra Jesús bi 'yēmbi yø ja'i yau:

—Nu'a ja ngue gui 'yøthu ya, dami unhnā ra mēnyu di tocabi ra dast'abi. Da gue Oja p'uya, dami unhnā'a te di tocabi —bi 'yēmbi.

²⁶ Ya himbi zā xta ndini ha xti gajpa häi'a ra hya ännbūya. Hante gue di 'yøtho'a ra hya i dahra Jesús. Ya hinte mambi mantho.

Bi manna Jesús ngue di bēnnate yø ánima.

²⁷ M'mefa p'uya, bi ma 'da yø saduceo, nūya ēmbi ngue hīndi bēnnate yø ánima. Bi 'yēmbra Jesús:

²⁸ —Ague grá xännbate, nup'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'u ra hya ngue ēna: nu'mø bi du n'na ra n'yohu, 'nē hīndi m'mūhyø basi, nu rá xisu ra ánima da zogui, nu'a rá n'yohu ra ánima gue'a di nthatui ra 'danxu'a, n'namhma ngue di m'mūhyø basi tengutho 'mø xti m'mūhyø basi ra ánima. ²⁹ A nuyá, xi'mø di 'bū'i yoto mā'yohu ngue edadi ncu ya. Nu'a ra n'yohu mā da, di nthati. Pē da 'yēhra pa da du, 'nē hīndi m'mūhyø basi. ³⁰ Janangue nu'a rá n'yohu ra ánima m'mefa bi m'mūi, go di nthatui ra 'danxu'a. Pē xquet'a da du ra n'yohu, 'nē hīndi m'mūhyø basi. ³¹ Nu'a rá hyu rá n'yohu p'uya, hōndi nthatui ra 'danxu 'mø bi du rá n'yohu. Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi du rá ndø, asta gue'mø bi du Gä yoto mā'yohu. Gä di nthatui ra xisu, 'nē Gä bi du yø n'yohu. Pē himbi m'mūhyø basi. ³² Rá nzegui p'uya, bi du ra xisu. ³³ A nuyá, xi'mø ra pa danī bēnnate yø ánima ya, ¿ndana gue'a ya yoto mā'yohu rá mmeti ra xisu? Porque Gä bi m'mūhmi.

³⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuua ja ra ximhäi, di nthatui yø xisu yø n'yohu. ³⁵ Pē nu to di tocabi ra mmenthi ngue di ma mahets'i 'mø bi bēnnate yø ánima, ya hin danī nthati. ³⁶ Porque ya hinjonda du, da gohi tengutho yø anxē. Ya yø basi Oja, porque da 'yøt'Oja ngue mā'da'yo hōndi m'mūi. ³⁷ Nup'u ja ra hya bi 'yotra Moisés, ja di nēqui p'u ngue di bēnnate yø ánima. Porque nt'ot'i p'u ra hya bi man'Oja 'mø mi nya p'u bi nzø ra ndut'o, ngue bi 'yēna: “Guecä drá Ojagä ngue ra Abraham. Drá Ojagä ngue ra Isaac. Drá Ojagä ngue ra Jacob”, bi 'yēn'Oja. ³⁸ Ja di nēqui p'uya ngue nup'u 'bū Oja, hinguí tu yø te yø ánima. Nup'u 'bū Oja, hinjongui tu.

³⁹ Bi 'yēn'i da yø xännbate ngue ra ley p'uya:

—Majuani'a guí mma, grá xännbate —bi 'yēmbi.

⁴⁰ Pē ya bi zu xti sigue xta 'yørpa mi'da yø nt'änni p'uya.

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue ra Cristo hīngra ja'itho.

⁴¹ Mi nya ra Jesús, bi 'yēmbi yø ja'i:

—Nu'a ra Cristo bá ēx Oja ngue di ndast'abi, i mmanyø ja'i ngue da gue'a n'na'u yø mbom'meto ra David. Nugä ga xi'ahu hanja ya, madague'a ngue rá mbom'meto ra David, pē nuna ra Cristo hīngra ja'itho na. ⁴² Porque ra David, ēnna hya bi 'yørpū ja ra Salmo: “Nuna Oja, nu'mø mi zojbagui mā Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yēmbi: Dami micua ja mā n'yeigä ya, ⁴³ asta gue'mø ga øt'e ngue guí manda gätho'u ni nsuiui”, bi 'yēmbi. ⁴⁴ Ja di nēqui p'uya, ngue ra David, nu'mø nnonna Cristo, ni hutī ngue rá Hmu. Janangue ra Cristo di nēqui ngue hīngra ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto ra David.

Bi xihyø ja'i rā Jesús ngue di mfädi xanho, hinda hyätyø xännbate ngue rā ley.

⁴⁵ Gä bi 'yøhyø ja'i rā hya bi manna Jesús ngue embyø xädi:

⁴⁶ —Dami mfähmu xanho ya, 'yo di hä'ahü yø xännbate ngue rā ley. 'Yo guí øthü tengutho ga 'yo'ü. Nüya yø n'yohü ya, di ho ngue söt'a häi yø he. Di ho ngue di respeta yø ja'i ha gui zengua p'ü ja ra täi. Nup'ü ja yø nija p'üya, huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'ü. Nup'ü øt'a ngo yø ja'i p'üya, xquet'a nne ngue tate xtanho p'ü da mi. ⁴⁷ 'Ne tunnba yø ngu yø 'danxu, i häti, embi ngue di xännbi te pets'i. Nuna rā hya ga ngorpa yø dä yø ja'i p'üya, nu'mø mmat'Oja, ndø ya'atho mmat'Oja. I nne da 'yembyø ja'i ngue yø ndøhoga n'yohü. Pe nuyá, guehya mathoguitho rā castigo da thohya ngue gätho mi'da yø ja'i.

21

Rā 'danxu bi unna mēnyu Oja.

¹ Nup'ü ja rā nija, hētho rā Jesús ha ga yutyø mēnyu yø mmēmeti p'ü ja rā huada cü rā mēnyu ngue rā ofrenda. ² Bi nu n'na rā 'danxu ngue rā zibøhyoya, xquet'a bi gät'i yoho yø zi xani p'ü ja rā njämēnyu. ³ Bi 'yenna Jesús:

—Majuani dí xi'ahü ngue rā zibøhyoya nā rā 'danxu bi unná mēnyu ya, pe man'natho nnu manho Oja'a rá mēnyu bi unna, hinda gue'ü yø mēnyu mi'da yø ja'i di uni. ⁴ Porque nuyá mi'da yø ja'i, yø mmēmeti ya, pe gue'a rá mēnyu xa pongui di uni. A nuna rā 'danxu, zits'ü drá mēnyu mi ha. Mi ja ngue xta nzi rá mēnyu bi uni.

Bi manna Jesús ngue bá ep'ü rā pa da xotra nija.

⁵ Di c'a 'da yø ja'i te ja rā nija. I mmanyø ja'i ngue mazihotho gui nequi rā nija. Mazihotho gui nequi yø hmi yø do n'youi. Gui nhohra nija'a tema cosa di unyø ja'i ngue nnøpa ofrenda. Rā Jesús bi 'yēmbi:

⁶ —Ya guí nnuhü te ja rā nija ya. Pe nuna rā nija naya, bá ep'ü rā pa da xotyø ja'i na. Xøgue di nxüdi, hin hapü nmi nequi rā nija.

Bi manna Jesús te di nja hante rá nzequi yø pa.

⁷ Bi t'ännbaya, bi t'ēmbi:

—Ague grá xännbate, ¿njam'mø di nja ya yø hya guí mmanya, ngue da xotra nija yø ja'i? ¿Tema hmeya di nja'mø ya ni ma da zønna pa di nja'a te guí mmanya?

⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yembyø xädi:

—Dami mfähmu xandønho, 'yo guí nne ngue to da hyä'ahü. Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yembyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yēmbi. Xquet'a da 'yēna: “Nüya, ya da guehra ora jap'ü da gua'a nximhäi ya”, da 'yēna. Pe 'yo sä guí ec'ēihü. ⁹ Nu'mø gá 'yøhmü ngue ya ja yø datunhni, ya di ndunhyø ja'i, 'yo sä guí sühü. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pe hinga gue'ü yø hmeya'ü ngue rá nzequi.

¹⁰ Bi sigue bi 'yēmbaya:

—Da nangyø nación ngue da 'yørpa rā tunhni mi'da yø nación. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa rā tunhni mi'da yø dast'abi. ¹¹ Janjuani ngue di 'yan'ahäi. Di nja yø thühu, di nja yø guēhi. Di nsü yø ja'i 'mø bi nu yø hmeya dá nja maya.

Bi xihyø xädi rā Jesús ngue da zä rā n'ü, da ts'ui.

¹² Pe hante ngue di nja ya yø hya dí xi'ahü ya, da gu'ahü yø ja'i ngue di bent'ahü, di dä'ahü p'ü ja yø nija, da jo'ahü. Di ndä'ahü p'ü 'buhyø dast'abi. Di ja'ahü p'ü yø ja'i ngue guí ec'ēigahü. ¹³ Ngue ngu'a di nja'ahü, nu'mø ya gdi yahü yø ts'üt'abi, ja gui xihmü p'ü rā hoga 'da'yo hya p'üya. ¹⁴ Nu'mø bi ma ma bent'i'ahü, 'yo sä di tü ni mmäihü'a rā hya ja ngue gui xihmü rā ts'üt'abi. ¹⁵ Porque ga 'da'ahü rā hya, ngue gui padī te gui mmämhmü p'ü 'bu'ü di sü'ahü. Hinjonda zä da dācra hya ga 'da'ahü. ¹⁶ A nuyá, asta ni papáse di dä'ahü. Ni n'yohuse di dä'ahü. Ni mēnise di dä'ahü, ni amigose di dä'ahü. Pe di m'mü'i'da da tho'ahü. ¹⁷ Da zu'ahü yø ja'i ndap'ü bi zä ngue guí ec'ēigahü. ¹⁸ Pe ni xinga n'na ni xtahä di m'medi. ¹⁹ Nu'mø hingui hyegahü, gue'a di n'na'ahü rā 'da'yo te'a.

²⁰ Nu'mø gá nuhū ngue ya di mäs'yø soldado ra hnini Jerusalén, gui pahmū p'uya ngue n'na zihmantho da ma majuadi ra hnini. ²¹ Nu'ū yø mmengu p'ū ja ra häi Judea, da 'dagui, di map'ū ja yø xanthø. Nu'ū di 'bup'ū ja ra hnini Jerusalén, da 'dagui. A nu'ū dí 'yo ra 'befi, ya hīndi map'ū ja rá hnini. ²² Porque ya bi zøhra pa di nja ra castigo. Nu te gā nt'ot'i p'ū ja ra Maca Libro, da gue'a ra ora'a ngue di nja'a. ²³ Huēcate yø xisu di hadyø basi'a ra pa'a, ogue di sadyø basi. Porque ra ndate di nja ua ja ra häi. Ra ndussutho ra castigo da thohyø ja'i. ²⁴ Da tho yø ja'i conyø juai. Mi'da p'uya, da ts'ixa fādi, di ma ra fādi ndø yap'utho n'nanni yø häi. 'Nē nu'ū yø ja'i hīngyø judío p'uya, da nē'ahāi yø mmengu Jerusalén asta gue'mø da ne Oja di m'mehyø hya.

Bi manna Jesús ngue mahōnda εcua ja ra ximhäi.

²⁵ Di nja yø hmeya p'ū ja ra hyadi, 'nēp'ū ja ra zana, 'nēp'ū ja yø sø. Nuua ja ra ximhäi p'uya, hīnda badi te da 'yøtyø ja'i 'bup'ū ja yø nación. Di nsu yø ja'i ngue'a gui thoni yø funthe di ja ra jathe. ²⁶ Nu'mø bi zo yø mmui yø ja'i'a te ja ngue di nja ua ja ra ximhäi, asta da güentyø ja'i ngue ra ts'u. Nu te gā bí ja maya, gā di pädi hapū thogui. ²⁷ Da thandra N'yohū di 'yε mēhets'i ngue da n'youi ra gui. Da hnu ngue maguese, porque mathogutho ja rá ts'edi. ²⁸ Nu'mø ya bi müdi di nja ya yø hya ya, dami hya ra ts'edi gui juxni yahū, gui hyanthū mayá. Porque ya xma nguerpūtho da εhni Nyatehū.

Bi nhyejpa ra hya n'na nza ra igo.

²⁹ Mahōmbi hyej hman'na ra hya bi xihyø ja'i ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Guí nnuhū n'na ra za ra igo, ogue ndana bi zä mā za. ³⁰ Nu'mø ya bi c'ammī ngue bi 'dogui, guí pahmū p'uya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi. ³¹ Nguna ra hya ja ngue di nja ya. Nu'mø gá nuhū ngue ya bi nja ya yø hya dí xi'ahū, dami pahmū ngue ya xma nguerpūtho di manda Oja ua ja ra ximhäi. ³² Nuya yø hmeya dí xi'ahū ya, dami pahmū ngue guehya di nja ya, hante ngue da du yø ja'i 'būhra pa ja p'uya. ³³ Nu te bí ja maya, 'nεcua ja ra häi, hīngui zai. Pε nuna ra hya dí mmangä, ja para zantho na.

³⁴ Dami mfāhmū xanho, 'yo dadi mbentui ra nts'o ni mmuihū. Manma thä'i ngue gui n'itihū, ogue hōndra mēnyu gui ja ndummū ha gdi tīhmū. Porque nu'mø bi zōnna pa rá nzeGUI, ja gui thambēnihū, ya di jap'ū. ³⁵ Tengutho 'mø te bi zo ra 'dihī, di njarbūtho'a te da thogui gātho yø ja'i 'būi rá ngūni nximhäi. ³⁶ Gue'a ngue gdi mfāhmū xandōho'a. Dami mat'Ojahū hangū ra pa, n'namhū ngue gui mpomhū ra ndate ja ngue di nja. Janangue da zä guí sōmhū p'ū di 'būhra N'yohū di 'yε mahets'i.

³⁷ Nu'mø ra pa, i xānbate p'ū ja ra nija ra Jesús. Ra xui p'uya, pa bi op'ū bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. ³⁸ Gātho yø ja'i, xudi xudi pap'ū ja ra nija ngue øxra hya mmanna Jesús.

22

Yø nsuiui ra Jesús ya sänni ngue da hyo.

¹ Ya mi ts'udra ngo ngue ra pascua, guehna ra pa ts'i ra thuhmε hīngui n'youi ra íxi. ² Nu'ū yø hmu yø mmäcja 'nēhyø xānbate ngue ra ley, guehya ya rá ya'atho yø pa honi ha di hyo ra Jesús. Pε supī di mbøcue yø ja'i.

³ Ra zithū p'uya bi yurbū ja rá mmui ra Judas Iscariote, guehna n'na nc'εi'ū 'dε'ma yoho yø xādi ra Jesús. ⁴ Nuna ra Judas, bi ma bá nyauī yø hmu yø mmäcja, 'nēhyø n'yohū di manda p'ū ja ra nija. Bá nheca hyauī yø mmäcja ha di japi di dāpra Jesús. ⁵ Ra ndijohya ya yø mmäcja 'mø dīni ha di zādi. Bi xihna ra Judas ngue di unna mēnyu. ⁶ Bi nu manho te bi sihna ra Judas ngue di t'unna mēnyu. Bi hyoni ha di japi ngue di dāpyø mmäcja ra Jesús, pε da gue'a ra ora ngue 'būse ra Jesús.

Yø xādi ra Jesús bi hoqui te da zi'a ra nde bi nsännigo ngue ra pascua.

⁷ Ya fūhra ngo guehya yø pa ts'i ra thuhmε hīngui n'youi ra íxi. Guehna ra pa hode'yo yø ja'i ngue sännigo, ngue di nzibde ngue ra pascua. ⁸ Nuna ra Jesús bi 'yεtra Bēdu 'nēhra Xuua, bi 'yεmbi:

—Ni mε ya, bí hocui'a te gdā nzibdehū, gā nsännigohū ngue ra pascua —bi 'yεmbi.

⁹ Bi 'yɛn'ʉ yø xädi p'ʉya:

— ¿Harʉ guí nne ga ma hocä'be'a te ga sihʉ p'ʉya?

¹⁰ Mí dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

— Nu'mø gá cət'ui mbo ra hnini, gui nthɛui n'na ra n'yohʉ ni ma rá ngu, di tu n'na xoni ra dehe. Dami tennui harʉ da zoni. ¹¹ Gui 'yɛnui ra mmɛnnigu p'ʉya: “Rā xännbate i ɛna: ¿Harʉ ja ra cuarto ga nzibdehe mā xädi, ja ga sāhe p'ʉ ra ngo ngue ra pascua?” gui 'yɛnui. ¹² Rā mmɛnnigu p'ʉya da 'yut'au n'na ra dacuarto bí ja maya ra tɔcangu. Ja dami hocui p'ʉ'a te ja ngue gdá nzibdehʉ p'ʉya.

¹³ Bi ma'ʉ yoho yø xädi mi yaui ra Jesús. Mí zomp'ʉ ja ra hnini, tengutho ra hya xi manna Jesús, gue'a bi nja'a. Bi dinna ngu tengutho xi xifi, ja bi hojpra ra nzibde ngue ra pascua p'ʉya.

Rā Jesús bi zi ra nzibde ngue ra pascua.

¹⁴ Nu'mø mi zonna ora di nsihmɛ p'ʉya, nuna ra Jesús, gätho'ʉ 'de'ma yoho yø xädi, gä 'bup'ʉ ja ra mɛxa. ¹⁵ Rā Jesús bi 'yɛna:

— Hante ngue da thogui, janjuani ngue sixa mpähä mā mmui ngue 'daua ga nsihmɛhʉ na ra ngo ngue ra pascua. ¹⁶ Porque dí xi'ahʉ ngue ya hinni mantho ga nsännigohʉ, asta gue'mø di nja'a te ja ngue di nja, ya gdi 'buhmu p'ʉ ha di manda Oja p'ʉya.

¹⁷ Bi decra vaso p'ʉya ngue di ja mammadi Oja. Bi 'yɛmbyø xädi p'ʉya:

— Dami ndarparʉ naya, sihʉ 'da'its'ʉ. ¹⁸ Porque dí xi'ahʉ ngue ya hinni mantho ga sigä rá ngui ra uva, asta gue'mø bi zonna pa di manda Oja ua ja ra ximhäi.

¹⁹ M'mefa p'ʉya, bi hyajman'na ra thuhmɛ. Mí ja mammadi Oja p'ʉya, bi xenna thuhmɛ, bi unyø xädi ngue da zi. Bi 'yɛmbi:

— Nuna ya, guehna mā do'yogä naya. Nu'mø gá sihʉ yø pa di map'ʉ naya, gue'a gdi benja'a ngue dadi da mā do'yo ngue dá du conná ngue'ahʉ.

²⁰ Mí juadi bi nsihmɛ p'ʉya, bi decra vaso, bi 'yɛna:

— Nuna po ra vaso ja ua ya, guehna ra hmɛya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi ra 'da'yo cohi øt'ahʉ Oja. Porque di mfamma ji conná ngue'ahʉ.

²¹ Nuuu ja ra mɛxa dí sihmɛhʉ ya, 'bucua n'na nc'ɛi ngue jugatho häi, ya xa hyoni ha di japi ngue di dāgui. ²² Nu ra N'yohʉ bí 'yɛ mahets'i ja ngue da tho. Nu te xpa ts'ännbi ngue da thogui, da thomhma'a. Pɛ hague ngu ra castigo da thohna ra n'yohʉ di dāgui.

²³ Bi müdi di n'yänni n'na ngu n'na p'ʉya te'o'a ja ngue di dá ra Jesús.

Di ntør'mahya yø xädi ra Jesús ndana ja ngue di m'met'o.

²⁴ Bi müdi bi njun'mahya yø xädi ra Jesús ngue nne di m'met'o n'na ngu n'na. ²⁵ Pɛ ra Jesús bi 'yɛmbi:

— Nup'ʉ ja yø nación, i 'buhyø dast'abi ngue di manda p'ʉ ja yø häi. Nu'a ra ts'ut'abi di manda yø ja'i p'ʉya, i ɛnyø ja'i ngue xanho te ørpabi ra ts'ut'abi. ²⁶ Pɛ nu'ahʉ, 'yo guí nne guí mandathohʉ yø ja'i. Nu ra ja'i nne ngue xtá nhets'i rá cargo da mɛfi, guehna ra ja'i jatho ngue di mɛfi da mäxyø mmic'ɛiui na. Nu'a da ne di m'met'o ngue gätho yø amigo, guehna jatho da gohi ngue ni mɛfithohʉ na. ²⁷ Porque nuyá, ¿ndana gue'a nt'ɛmbi mā daya, gue'a hup'ʉ ja ra mɛxa mā da, ua gue gue'a 'uite mā da? Uangui hup'ʉ ja ra mɛxa'a mā da. A nuyá, dí 'bucä ua ha guí 'buhmu ya, pɛ hin dadi mandathogä. Sinoque dadi mɛfi.

²⁸ A nuyá, gue'ahʉ xtá n'yohʉ mɛnte yø pa xtá sägä ra n'ʉ. ²⁹ Mā Papá bá ɛxqui ngue ga manda gätho yø ja'i. Nugä xquet'a dí ɛxahʉ ya ngue ³⁰ nup'ʉ dadi mandagä, 'dap'ʉ ga mmihmu p'ʉ ja ra mɛxa ga nsihmɛhʉ. Guí mmihmu p'ʉ ja yø nthuts'i ngue gui mandahʉ'ʉ 'de'ma yo'bui yø ja'i Israel.

I pahra Jesús ngue da zop'ʉ m'mefa ra Bedu.

³¹ Nuna ra Jesús bi 'yɛmbra Bedu:

—Ague Bēdu, nu'a rā zithu, äpra nt'ēdi Oja ngue da hyoni ha di japi ngue gui hyegahu p'u. ³² Pe xquet'a dí äpra mate Oja conná ngue'e ngue hinguí 'behni nt'ēc'ēi. Pe nu'i 'mø bi n'yo ni mmui'a te guí øt'e, dami hatra ts'edi ni cu.

³³ Rā Bēdu p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmu, nugä xquet'a dí 'bui madague'a 'da gdá me fādi, ogue asta 'dap'u ga tuui —bi 'yēmbi.

³⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbra Bēdu:

—Ague Bēdu, nugä dí xi'i, nu'mø tobe hīndi mahra øni, ya xqui cōnga nhyūndi, guí mma ngue hinguí paqui —bi 'yēmbi.

Ya bi zōnna ora da ma mā'uni rā Jesús.

³⁵ Bi 'yānyø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Xi'mø mā xi'ahū ngue hīnte gui hyaxhū p'u gá mähä, xingra baxa, ni xingra njumenyu, 'nē hinguí cux mi'da ni thixfanihū, ¿ua ja tema cosa gá 'behmu?

Bi 'yēmbiø xādi p'uya:

—Hīn'na, hīnte bi m'mēdi.

³⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—A nuyá, nu to ja rá baxa, da gats'i. Da gaxrá njumenyu. Nu to hīn'yu rá juai, da mä rá pahni ngue da dān'a n'na rā juai. ³⁷ Porque dí xi'ahū ngue jatho ngue ga thocä'a te nt'ot'i p'u ja rā Maça Libro ngue ena: “Da tho tengutho n'na rā ts'oc'ēi”, i ena. Porque nu'a te nt'ot'i ngue ga thocä, jatho ngue di njahma'a.

³⁸ Nu'u yø xādi p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmu, ja ua yoho yø juai.

Mī dahra Jesús, bi 'yēna:

—Co nu'a 'mø —bi 'yēmbi.

Rā Jesús bi mat'Oja p'u ja rā xequi ni hu ngue Getsemaní.

³⁹ Nup'u bí ja rā nyūni mambi o'a m'met'o rā Jesús ja rā mbonza ja yø olivos, ja i map'u rā Jesús, bi mähä yø xādi. ⁴⁰ Mī zōmp'u ha ja ngue da zōmp'uya, bi 'yēmbiø xādi:

—Dami mat'Ojahū ya. Nu'mø hīngá mat'Ojahū, nthambenitho hīnda gue'a gui 'yøthū.

⁴¹ Bi thohmits'u ní nguep'u rā Jesús. Nup'u bi zōni, tengu ga yap'u da zōn'a n'na rā do 'mø bi t'ei. Bi ndantyøhmū p'uya ngue da mat'Oja. ⁴² Bi 'yēna:

—Ague mā Papá'i, nu'mø guí nnu manho, dami yangui ngue'a rā ndate ja ngue ga thocä. Pe hīnga nu'a go ga sännä gue'a di nja'a, sinoque nu te guí sänni, gue'a di nja'a —bi 'yēna.

⁴³ Bi nu p'uya ngue bi zø'a n'na rā anxē bí 'yē mahets'i, di hatra ts'edi. ⁴⁴ Nu'a ga ndär'ma n'u rá mmui'a te ja ngue da thogui, man'na ngue rá mmui ga mmat'Oja. Nu'u yø xānthe i ja, i 'yugui so häi, tengutho 'mø pōnna ji p'u ja n'na rā ts'et'i.

⁴⁵ Mī juadi bi mat'Oja p'uya, bi nangui, bi map'u bí 'buhyø xādi. Nu'u yø xādi p'uya, ya mi aha, bi dapra t'aha ngue rā dūmmi. ⁴⁶ Bi 'yēmbuya:

—¿Hanja ngue guí ahmi? Dami nangui, gui mmat'Ojahū. Nu'mø hīngá mat'Ojahū, nthambenitho hīnda gue'a gui 'yøthū.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴⁷ Mēnte yaui yø xādi rā Jesús, bi zōhna rā Judas ni zi xangu yø ja'i. Guehna n'na nc'ēi ya 'de'ma yoho yø xādi rā Jesús. Bi guat'i ngue bi zengua p'u 'bähra Jesús, bi zarpa rá hmi p'uya. ⁴⁸ Nūna rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague Judas, con n'na rā beso guí dä rā N'yohū bí 'yē mahets'i ya'mø.

⁴⁹ Yø amigo rā Jesús mi nu te bi nja, bi 'yēmbuya:

—Ague grá Hmu, ¿ua guí nne ga japhū rā juai? —bi 'yēmbi.

⁵⁰ Bi gūxrá juai n'na nc'ēi rá xādi rā Jesús. Bi zennbabi rá 'yēhē rā 'bet'o mmäcja, bi hyejpa rá gu ngue rá n'yēi.

⁵¹ Pe rā Jesús bi 'yēmbi:

—Dami hyegui, 'yo gadi japhū —bi 'yēmbi.

Nuna ra Jesús bi dárpa rá gu na bi thejpa rá gu ngue bi 'yøthe. ⁵² Nuya yø hmu yø mmácja, 'nēhyø policia fáhra nija, 'nēhyø n'yohu 'bet'o p'ua ja ra nija, gá ní 'yēhra nzite. Ra Jesús bi 'yēmbi:

—¿Ua guí emhmua ngue drá begä, ngue guí cūhu yø juai 'nē guí cūhu yø za ngue guí benngahū? ⁵³ Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xännbä ra hya yø ja'i p'ua ja ra nija. Uangui xta nzä ja xqui benngahū p'ua. Pē ya guehna ra ora guí 'yohu naya, ngue nu'mø ra 'bexui i ja rá pähä ra zithu.

Bi manna Bedu ngue hinguí padi te'o ra Jesús.

⁵⁴ Ya bi bentyø ja'i ra Jesús. Bi zixpua ja rá ngu ra 'bet'o mmácja. Pē ra Bedu, ni 'befa ya'atho p'ua ni ma yø ja'i ni zi ra Jesús. ⁵⁵ Nup'ua made ra dathi, bi t'ua n'na ra sibi ngue bi mihyø ja'i di nhat'i. Xquet'a 'nēhra Bedu bi mi ngue di nhat'i. ⁵⁶ Nuna n'na ra xisu ngue ra gūni p'ua ja ra ngu, mi nu ra Bedu ngue hup'ua ja ra sibi. Bi za di hēti p'uya, bi 'yēmbi:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, xquet'a rá n'youi ra Jesús.

⁵⁷ Pē mi dahra Bedu, bi 'yēna:

—Hin'na cuø, hīndí pacā na ra n'yohu guí mmānya.

⁵⁸ Mi tho man'na ts'equits'ua p'uya, hōmbi nu man'na nc'ei p'ua mi huhra Bedu, bi 'yēmbi:

—Nu'i, xquet'a ni n'youi'ua tenna Jesús.

Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yēna:

—Hin'na n'yø, hinga 'nēcä.

⁵⁹ Mi tho hman'na ora m'mēfa p'uya, man'na nc'ei ngut'a bi ma, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue nuna ra n'yohu 'bucua, rá n'youi ra Jesús, porque di nēqui ngue ra mmēngu Galilea na.

⁶⁰ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yēna:

—Ague n'yø, hīndí pacā tema hya guí nne gui xicya.

Nu'a ra ora'a p'uya, tobe hin man'juadi mmāna Bedu'a te mma, bi mmahra øni p'uya.

⁶¹ Bi 'bātra Jesús ngue bi hyannbua bi huhra Bedu. Ra Bedu p'uya, bi zo rá mmui na ra hya xi xihra Jesús ngue xi 'yēmbi: “Tobe hīndi mahra øni, ya xqui cōnga nhyūndi, guí mma ngue hinguí paqui”, xi 'yēmbi. ⁶² Ra Bedu p'uya, asta ra zondummui bi bøn'athi.

Ra Jesús rá n'yemmahya yø ja'i.

⁶³ Nu'ua yø n'yohu fáhra Jesús, i thenni 'nē i pē'mi. ⁶⁴ Bi gorpa yø dä conna ulu, bi mē'mi, bi 'yēmbi:

—Dami pahya te'o bi mēp'a'i ya —bi 'yēmbi.

⁶⁵ Xangu mi'da yø hya xifi ngue ga ndenni.

Ya bí 'bup'ua ja ra dajunta ra Jesús.

⁶⁶ Mi nēcāhāi p'uya, bi mpeti gātho yø n'yohu di manda p'ua ja ra nija, conyø hmu yø mmácja, conyø xännbate ngue ra ley. Ra dajunta bi nja, ja bi ts'ixpua ra Jesús ngue da t'ørpa ra nt'änni, bi t'ēmbi:

⁶⁷ —Dami xicje ya ngue'mø gue'e grá Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi, ogue hin'na. ¿Te guí mmāna ra hya naya?

Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu'mø ga xi'ahū ngue guecä, hinguí 'yēc'ēigahū. ⁶⁸ Nu'mø xinga øt'ahū n'na ra nt'änni p'uya, xquet'a hinguí nne guí mmāmhmua te ga än'nahū. 'Nē hinguí nne gui thōgahū p'uya. ⁶⁹ Ya ni ma da zōnna ora ya, ngue ra N'yohu bí 'yē mahēts'i dāni mmip'ua ja rá n'yēi Oja nuna jase rá ts'edi.

⁷⁰ Gātho yø ja'i p'uya bi 'yēmbi:

—¿Ua guí ena ngue gue'e rá Ts'unt'ua'i Oja 'mø?

Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi yø ja'i:

—Ahá, go guecä tengūtho guí mmāmhmua.

⁷¹ Di n'yēmbi yø ja'i p'uya:

—¿Teni 'be'a man'na ma testigo ga nnehu ya'mo? Ya dá øsehū rā hya pønná ne ya.

23

Bi ts'ixpū 'būhrā Pilato rā Jesús.

¹ Gā bi nangyø ja'i p'uya, bi zixpū 'būhrā Pilato rā Jesús. ² Bi mūhyø ja'i ngue di yāpra Jesús, ønyø ja'i:

—Dí tinnbāhe n'na rā hya nā rā n'yohū 'būcua, ngue di ts'onnbā yø mmūi yø ja'i. I ømbi ngue hingui ja ngue di unyø ja'i'a rā mēnyū āhra dast'abi 'bū'a Roma. Xquet'a i mma ngue guehna rā Cristo nā, i nne dā mā ngue n'na rā dast'abi.

³ Rā Pilato bi 'yānna Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío?

Mi dāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ahá, go guecā tengutho rā hya guí mmanya —bi 'yēmbi.

⁴ Rā Pilato bi 'yēmyø hmu yø mmācja, dā guehmi'da yø ja'i:

—Hīn tema ts'oqui dí tinnbā nā rā n'yohū 'būcua —bi 'yēmbi.

⁵ Pē yø ja'i mahømbi 'yēna:

—Nūnā rā hya xānnbāte p'ū ja rā hāi Judea nā, di ts'onnyø ja'i nā rā hya nā. Bi fū'a Galilea xānnbāte rā hya, astā søcua ya.

Bi ts'ixpū 'būhrā Herodes rā Jesús.

⁶ Mi 'yøhra Pilato nā rā hya mmanyo ja'i, bi 'yānnbūya ngue'mø rā mmēngu p'ū Galilea nā rā Jesús. ⁷ Nu'mø mi xi p'uya ngue ja rā mmēngu p'ū, bi mēnnbā nā rā Herodes mi ndast'abi p'ū Galilea. Porque rā Herodes, nu'ū yø pa'ū, mi 'būp'ū Jerusalén. ⁸ Rā Herodes, nu'mø mi nū rā Jesús, ømmēi di johya. Porque ya rá ya'atho yø pa i nne dā nū, ngue øde te mmanyo ja'i t'ēmbi øtra Jesús. Mi tø'mi ngue dā nūrpī tema milagro dā 'yøt'e. ⁹ Xangu yø nt'ānni bi 'yørpe, pē rā Jesús hīnte ga ndatho. ¹⁰ Xquet'a 'būp'ū yø hmu yø mmācja 'nēhyø xānnbāte ngue rā ley. Di yāpī hīn'yū p'ū rá nzequi. ¹¹ Nūnā rā Herodes co 'nēhyø soldado xquet'a hīmbi nū manho rā Jesús. I thenthō, bi hetā n'na rá he māzihōtho tengutho rá he n'na rā dast'abi. Rā Herodes mahømbi mēnhnā Jesús, i map'ū 'būhrā Pilato. ¹² Madāgue'a mādi nsūhmi m'met'o rā Pilato rā Herodes, pē bi n'amigo m'mefa.

Ya nts'ānni ngue dā tho rā Jesús.

¹³ Nūnā rā Pilato bi peti gātho yø hmu yø mmācja, gātho yø ts'ut'abi, gātho mi'da yø ja'i. ¹⁴ Bi 'yēmbi:

—Ya guá singahū ua nā rā n'yohū 'būcua. Guí øhmmū ngue di ts'onnyø ja'i. Pē ni hmi ni dāhū hapū dí ānni, 'nē guí nūhū ngue hīn tema ts'oqui dí tinnbābi ngue'a te gnī yaphū. ¹⁵ Ni xīnga guehra Herodes ngue xtabá ndīnnbā rá ts'oqui, porque bi costho hømbi 'yēcua. Ja guí nūhū p'uya ngue hīn tema hya di nēqui para ngue dā t'ēmbi ja te rángue'a ngue dā tho. ¹⁶ Nugā ga manda ngue dā 'bei, pē ga thøgue.

¹⁷ Rā Pilato i ja ngue dā 'yøt'e te rā costumbre ja yø ja'i, nu'mø rā ngo ngue rā pascua, pa mathøgue n'na rā ofādi. ¹⁸ Gātho yø ja'i p'uya, bi mūhra mafi, i ēnā:

—Nūnā rā Jesús dā tho nā. Go dāmi thøhra Barrabás.

¹⁹ Pē nūnā rā Barrabás, guehna n'na nc'ēi mi ofādi ngue rā 'yøt'i sui, 'nē rā hyote p'ū ja rā hīni. ²⁰ Rā Pilato hømbi xihyø ja'i ngue dā zā di thøhra Jesús. ²¹ Pē yø ja'i p'uya, man'na nts'edi ga mafi, i ēnā:

—Dā guatā pont'i. Dā guatā pont'i rā Jesús.

²² Rá hyū ndi p'uya, bi 'yēnā Pilato:

—¿Pē tema nts'o xā 'yø'nā p'uya? Nugā hīn tema ts'oqui di tinnbi ngue dā t'ēmbi dā tho. Nugā ga manda dā 'bei, pē ga thøgue.

²³ Pē yø ja'i hingui sāya ngue mafi, ādi ngue dā ma mācuati rā pont'i rā Jesús. Nu'a ga mahyø ja'i co 'nē'ū yø hmu yø mmācja, bi nja'a te ādi. ²⁴ Rā Pilato p'uya bi zānni ngue di nja'a te mmanyo ja'i. ²⁵ Bi ma mathøgue nā rā Barrabás xi manyø ja'i ngue di nthøgue.

Guehna xi jot'i ngue ra 'yot'i sui 'nēhra hyote na. Go bi ndā na ra Jesús, i hnepe ngue da tho p'uya.

Ya cuatra pont'i ra Jesús.

²⁶ Nu'mø mi ts'ixra Jesús ngue da tho, bi nthēui p'ua ja ra 'yu n'na ra n'yohu xpi 'yēhra 'befi ni hu ngue ra Simu, ra mmengu Cirene. Go bi njapi bi duxra pont'i na p'uya, ni 'befatho p'ua ni ma ra Jesús.

²⁷ Pe xangu yø ja'i bi denni. I ma'a nts'onj yø xisu, tu yø mmui ngue te da thohra Jesús.

²⁸ Pe bi hyetyø ja'i ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague gyø xisu guí 'būhmua ua Jerusalén, 'yo guí zomhmua conná ngueque. Sinoque dami nzonj ngue conná ngue'ahua 'nē conná nguehni basihua. ²⁹ Porque da 'yēhyø pa gui 'yēmhua: Xanho 'bui te'o hijnjo'o yø basi, oque himbi hya yø basi, oque himbi sutate. ³⁰ Yø ja'i p'uya da 'yēmyø t'øhø: “Bá tãgui, gui soxçahē”. Da 'yēmyø nyuni: “Dami cogbahe”, da 'yēmbi. ³¹ A nuya ngue hinte gadi uphū'a gadi umhmua ya, hague ngu ra n'ua da tho'a ja rá ts'oqui 'mø.

³² Xquet'a ni ts'i yoho yø ts'oc'ei ngue 'dap'ua da duui ra Jesús. ³³ Mi zomp'ua ja ra nyuni gui hutyo ja'i ngue ra Njuyaxhmu, ja bi ma macuati p'ua ra pont'i ra Jesús. 'Nē'ua yoho yø ts'oc'ei bi ma macuati ra pont'i, n'na rá n'yei, n'na rá gaha i gohi. ³⁴ Nu'mø emā cuati ra pont'i ra Jesús, bi 'yēna:

—Ma Papá'i, dami punnba yø ja'i 'būcua, porque nuya hingui pađi te øtya —bi 'yēna.

Yø soldado p'uya bi ma ra taha ngue to xta ra taha, gue'a da gaca n'na xequi rá he ra Jesús. ³⁵ Yø ja'i 'bäp'ua p'uya, i hētho. Nu'ua yø judío 'bet'o, i thenthø'ua, i ēna:

—Mi mmannu ra n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pe di nyanse ya, ngue'mø majuanj ngue guehna rá thanhni Oja nuna t'ēmbi ra Cristo.

³⁶ Yø soldado p'uya, xquet'a thenni. Bi guat'i ngue bi unna vino xa n'ixi da zi. ³⁷ Bi t'ēmbuya:

—Nu'mø gue'e rá dast'abi'i yø judío, dami nyanse ya'mø.

³⁸ Nup'ua ja rá ya ra pont'i, bi t'ot'a n'na ra letrero ngue ēna: “Nuna ra n'yohu 'būcua, guehna rá dast'abi yø judío na”. Ra letrero p'uya, nt'ot'i connā hya ngue ra griego, ra latín, ra ebreo.

³⁹ Nuna n'na ra ts'oc'ei ya cuarbua ja ra pont'i p'uya, xquet'a thenni, bi 'yēmbi:

—Nu'mø gue'e grá Cristo, dami nyanse ya'mø. 'Nēcä'be gui nyan'be p'uya.

⁴⁰ Nu'a man'na nc'ei ra ts'oc'ei bi 'yēmbi amigo di yahni:

—Nu'i ni xingui su Oja, conque ya guí tup'ua ja ra pont'i ya. ⁴¹ Nugüi ja te rángue'a ngue dí säui ra n'ua, porque di jutui'a te xta øt'ui. Ya ni 'yup'ua te dí thohmi. Pe nuna ra n'yohu 'būcua, hin temā nts'o xa 'yø'na.

⁴² Bi 'yēn'a m'mēfa p'uya:

—Ague Jesús, nu'mø ra pa gui søhø ngue gui manda ua, gui mbengui.

⁴³ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani dí xi'i, nuya ya ga m'mahmi p'ua mahets'i ya.

Ya bi du ra Jesús.

⁴⁴ Comma huxyadi, bi müdi bi m'mexui gä ra ximhäi asta hyu nde. ⁴⁵ Ra hyadi bi m'mexui. Nu'a ra ulu mi zup'ua ja ra goxthi nija bi hyehmade i gai ngue bi xet'i. ⁴⁶ Bi 'yēn'a n'na rá hmafi ra Jesús, bi 'yēna:

—Ague ma Papá'i, dađi fät'a'i ma tegä ya —bi 'yēna.

Hontho bi man'a p'uya, 'bexpi du. ⁴⁷ N'na ra capita ngue ra mmengu Roma bi nu te bi nja, bi 'yēspabi Oja p'uya, bi 'yēna:

—Majuani ngue nuna ra n'yohu 'būcua, hin'ya rá ts'oqui na.

⁴⁸ Gä bi nu yø ja'i mi 'bäp'ua te bi nja. Bi ma yø ja'i p'uya, pe putyo tiya ngue tu yø mmui.

⁴⁹ Gätthø'ua yø mpadiui ra Jesús, conyø xisu bá nēxa Galilea ngue tenni ha ni ma, yap'atho bi 'bäi, gä hantho te bi nja.

Ya bi ma nt'ägui ra Jesús.

⁵⁰ Mī 'bū'a n'na rā hoga n'yohu nī hu ngue rā José, mī øt'e te gā mmamp'u ja rā ley, rā mmengu p'u ja rā hnini Arimatea ja rā häi Judea. 'Nēhna dī manda p'u ja rā nija nā. ⁵¹ Xquet'a 'nēhna mī tø'mi ngue dī manda ua Oja. Janangue hingui 'būi ngue rā acuerdo'a te rā hya bi ts'ännbū ha bī mpeti yø ja'i. ⁵² Nūna rā n'yohu nā, bī ma bá nyauī rā Pilato, bi 'yāpra nt'edi ngue dā hyajpū ja rā pont'i rā Jesús. ⁵³ Mī hyajpū ja rā pont'i p'uya, bi 'uennbabi rá do'yo rā Jesús co n'na rā sávana ngue rā hoga ulu. Bi hyaxpū ja rā panteón xi ma nt'a'mi p'u bī ja n'na rā 'bido ngue bá ägui. Nūna rā panteón, hīnjongui o. ⁵⁴ Nde mbēhi'a rā pa'a, ya dā yūtra pa ngue rā ts'āya.

⁵⁵ Nū'u yø xisu bá nēxa Galilea ngue bá n'youi rā Jesús, bī ma bá nū rā n'yägui. Bī nū ha bi t'ägui. ⁵⁶ Mī zøp'u ja rā ngu ya yø xisu, bi hocyø 'yēthi māzihotho gā yūni ngue dā goxra ánima. Bī nsāya'a rā pa ngue rā ts'āya p'uya, porque gue'a dī manda rá ley Oja'a.

24

Ya bi bēnnate rā Jesús.

¹ Mī hyaxa rā pa ndomingo, zi xuditho bī ma māhøn'a yø xisu p'u bī o rā Jesús. Bi hyaxyø 'yēthi xi hoqui. Bī mähä mī'da yø xisu. ² Mī zømp'uya, bi dīni ngue ya n'nanni 'bēnna do mī nnøpa nju'mi rā panteón. ³ Bi yūt'ambo p'uya, pē ya hīmbi dīmp'u rā Jesús. ⁴ Bī nsu p'uya, hingui padī te dā 'yøt'e. Mī nū p'uya, 'bāp'u yoho yø anxē di yoxni yø he. ⁵ I hēmtho häi'u yø xisu ngue emmēi su. Yø anxē p'uya, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue guí homhmū ua mant'ägui'a ya 'būi? ⁶ Ya hīnjo'o ua, ya xa bēnnate. Dāmī bēmhmū rā hya bi xi'ahū 'mø tobe mambi 'būta Galilea. ⁷ Conque bī mā ngue rā N'yohu bī 'yē māhēts'i, mī ja ngue dā ma māpäi yø ja'i ja yø ts'oqui ngue di cuatra pont'i. Rá hyu pa p'uya, di bēnnate.

⁸ Nū'u yø xisu p'uya, bi zo yø mmūi nā rā hya xi mān'a m'met'o rā Jesús. ⁹ Nūya yø xisu 'mø mambá pengbū ja rā panteón, nū'a te bá nū, bi xi'u 'dē'mā'da nc'ēi yø xādi rā Jesús. Bi xifi gātho mī'da yø ja'i. ¹⁰ Nūya yø xisu bi hyaspabi rā hya ya yø xādi rā Jesús, guehna rā Maya Magdalena, 'nēhra Juana, 'nēhra Maya rá mamá rā Jacobo, 'nē hmi'da yø xisu p'uya. ¹¹ Pē nūya bi thaspa rā hya p'uya, hingui ēc'ēitho te mmānya yø xisu. Sinoque ēntho: “Hantho loco ya yø xisu”, gue emmā ēntho.

¹² Pē rā Bēdu bi bøn'athi, bī ma n'nahmantho p'u bī ja rā panteón. Mī zømp'uya, bi hyēt'ambo. Bī nū ngue ya n'nanni 'bønna ulu mant'ē rā Jesús. Bī mengbū ha sāya p'uya, pē di 'yøtho hanja'a te xi nja.

Bī ntīmī p'u ja rā 'yū yoho yø xādi rā Jesús ngue māni map'u ja rā hnini Emaús.

¹³ Nū'a rā pa'a p'uya, yoho yø xādi rā Jesús māni map'u ja rā hnini Emaús. Nūna rā hnini nā, dī nsocui Jerusalén como 'dē'mā'da kilómetro. ¹⁴ Mēnte 'yo, mēnte di c'a'a te xi nja. ¹⁵ Nūna rā Jesús mī zā mī zūdi, ya 'dap'u nī n'yo. ¹⁶ Madague'a ngue hēti, pē ēnā te corpatho yø dā ngue hīnda badi te'o nā rā Jesús. ¹⁷ Rā Jesús bi 'yännbūya, bi 'yēmbi:

—¿Teni 'be'a mā hya gadi nxihmi mēnte guí 'youi ua ja rā 'yū n'yø? Nup'u nnā bēngā, ēnā gue tū nī mmūiui.

¹⁸ Nūna n'na nc'ēi nī hu ngue rā Cleofas bi 'yēmbi:

—Gātho yø ja'i bá 'yo Jerusalén, gā padī te bī nja mantēni pa. 'Nē go gui 'yēnā ngue hingui pahya.

¹⁹ Mī dāhra Jesús, bi 'yēmp'u yaui:

—¿Tema hya n'yø?

Nū'u ts'o p'uya, bi 'yēnā:

—Xigue rā Jesús nūna rā mmengu Nazaret. Guehna n'na rā n'yohu ngue rá pōngahya Oja, dī nēqui ngue ja rá ts'edi ngue bi 'yøtyø milagro, 'nē ja rá ts'edi ngue rā hya bī mā. Porque bī nū manho Oja te bi 'yøt'e, dā guehyø ja'i bī nū manho te bi 'yøt'e. ²⁰ Dī mmāngā'be ngue nū'u yø hmū yø mmācja, dā gue'u mā hmūhū dī manda p'u ja rā nija, bi dā rā Jesús. Bi zixpū ja rā ts'ūt'abi, ja bá ts'ännbū ngue dā dup'u ja rā pont'i. ²¹ Pē nūgāhe nmi ēngāhe ngue nūna rā n'yohu nā, guehna xtā nyanyø judío nā. A nūyā, ya

mangunde bi nja nā rā hya dí xi'a'be ya. ²² Nu'u 'da yø xisu 'da'igu mā nt'ɛc'ɛihe, xā pijthogähe. Porque xā mma mxuditho p'u mambí o rā ánima. ²³ Pɛ ya hinjonxpa ndini ngue di op'u. Xpā mmengbūya, xā xicje ngue xi nu yø anxɛ. A nu'u yø anxɛ p'uya, i mma ngue ya 'buhna rā Jesús. ²⁴ 'Bexque'a p'uya, nu'u 'da mā n'yohe xā mmap'u mambí o rā ánima, pɛ xā ndini tengutho rā hya xā manyø xisu. Pɛ rā Jesús ya hinxā hnu nā 'na.

²⁵ Nunā rā Jesús bi 'yɛmbi:

—¿Ua hinguí ts'u di 'yo ni mmuih'a te rā hya i ja? ¿Ua hinjam'mø guí øhmū para ngue gui 'yɛc'ɛih'a te gā rā hya bi manyø pøngahya Oja? ²⁶ ¿Ua hinguí pahmū ngue rā Cristo mi ja ngue dā zā rā n'u hante ngue di ndast'abi ngue di mandā ua?

²⁷ Ya bi dū'mi bi xifi gātho'u yø hya nt'ot'i p'u ja rā Macā Libro ngue'a te gui c'a rā Jesús. Bi dunnabā'i te mmamp'u ja yø libro bi 'yotra Moisés. Bi sigue bi xi mi'da yø hya te gā nt'ot'i p'u ja yø libro bi 'yotyø pøngahya Oja.

²⁸ Nu'mø mi zømp'u ja rā hnini manī ma p'uya, rā Jesús bi 'yøt'e ngue ɛnā xø nne da thogui. ²⁹ Pɛ nu'u yø n'yohū p'uya, bi japi ngue di nsāya, bi 'yɛmbi:

—Ma 'daua gā nsāyahū. Guí nnu ngue ya bi nde. Ya ni ma dā dāhra nxui.

Bi yut'ambo rā ngu rā Jesús ngue di nsāya. ³⁰ Mi mip'u ja rā mɛxa p'uya ngue di nsihmɛ. Bi hyacra thuhmɛ, bi ja mammadi Oja. Bi xemp'uya, bi un'nū hup'u ja rā mɛxa. ³¹ Nu'a rā ora'a p'uya, bi xohyø n'yomfɛni ngue bi badī te'o. Pɛ 'bexpī m'mɛrɛpθho rā Jesús. ³² Di n'yɛmbi n'na ngu n'na p'uya:

—Pɛ uangui hurcā mā mmuiui mɛnte darā yahū gā rā 'yu, 'nɛ bi xicui temā hya nt'ot'i p'u ja rā Macā Libro.

³³ Ya hinte mambí dø'mi. Bi mengui 'bexque'a, i ma Jerusalén. Bi dini ngue ya xi mpeti'u 'de'mā'da yø xādi rā Jesús co 'nɛ'u mi'da yø n'yohū. ³⁴ A nuya xi mpeti p'uya, bi 'yɛmbya ja bi zøhø:

—Majuani xā bɛnnate rā Hmu n'yø. Ya xā nnu rā Bɛdu.

³⁵ A nuya ja bi zø p'uya, xquet'a bi mā te xi thop'u ja rā 'yu. Bi mā ngue hinguí padī te'o nā rā Jesús mɛnte yauī, bi badī, ja gue'mø mi xenna thuhmɛ.

Ya bi zømp'u 'būhyø xādi rā Jesús.

³⁶ Mɛnte tobe di yahniθho'u yo nc'ɛi, ngue mma te xi nu, mi dambeni p'uya, ya 'bāp'u mādē rā Jesús. Bi zengua p'uya, bi 'yɛmbi:

—Dā hyu ni mmuihū ya —bi 'yɛmbi.

³⁷ A nu'u yø xādi p'uya, di fetyø mmui ngue su. I ɛnā ngue rā 'yø'a hɛti. ³⁸ Pɛ rā Jesús bi 'yɛmbi:

—¿Hanja ngue guí suhū? ¿Hanja ngue guí ɛmhū ngue himma juani dí 'bucā ua?

³⁹ Dami nūrcāhū mā 'yɛ 'nɛhūa gua. Guí nnuhū ngue xquethocā. Dami thānjū n'namhūa guí nnuhū ngue guecā. A nu'a rā 'yø, rā ndahitho'a, hin'yū rá do'yo'a. Pɛ nūgā guí nnuhū ngue drā ja'i.

⁴⁰ Mi juadi bi xi'a ngu'a p'uya, bi 'yutyø 'yɛ 'nɛhyø gua ha bi mɛ yø clavo. ⁴¹ Pɛ nu'u yø xādi hinga ɛ'ɛc'ɛi xānho, ngue'a gui johya 'nɛ ɛnā sudyø n'yomfɛni. Pɛ rā Jesús bi 'yɛmbi:

—¿Ua hinguí ts'u ua te gā sigā ts'u? —bi 'yɛmbi.

⁴² Bi unna n'na xequi rā huā ngue nthaxi p'uya, 'nɛ bi unna n'na mhɛ rā t'afi t'asa.

⁴³ Bi hyamp'uya, yø hmi yø dā yø xādi p'u ha bi zi. ⁴⁴ Bi 'yɛmbūya:

—Nunā te dā thocā ya, guehna rā hya ya xtā xi'ahū m'met'o nā. Ya xtā xi'ahū ngue mi jatho di nja'a te nt'ot'i p'u ja rā Macā Libro. Porque rā Moisés co 'nɛ'u mi'da yø pøngahya Oja, bi 'yot'a te ja ngue gā thocā, xquet'a ngu'a mmamp'u ja yø Salmo.

⁴⁵ Bi xojpa yø n'yomfɛni p'uya, ngue dā dini te mmamp'u ja rā Macā Libro. ⁴⁶ Bi 'yɛmbūya:

—Ya ngu'a nt'ot'i ngue rā Cristo i ja ngue dā tho. Rā hyu pa p'uya, di bɛnnate p'u da nt'āgui. ⁴⁷ Guehna rā hya dā thaspabi yø ja'i 'bui ndap'u bi zā yø nación, connā nt'ɛdi rā Jesús, nu to dā hyep'u rā nts'o gā 'yo, di punnabā'i yø ts'oqui. Pɛ rá mūditho dā manna hya p'u Jerusalén. ⁴⁸ Nuyá, go gui xihū yø ja'i nā te gā nuhū dā thocā ya. ⁴⁹ Nunā rā

hyā bi yat'ahū mā Papágä, gā ma penhnä naya. Pē 'yogui 'uehmū ua ja rā hnini Jerusalén asta gue'mø bi n'na'ahū rā ts'edi di 'yē mahęts'i, ya gui mmähä p'uya.

Bi ma męhęts'i rā Jesús.

⁵⁰ Bi gęjpa mi 'būhyø xādi rā Jesús, i map'ū jonna hnini Betania. Bi macyø 'yē p'uya ngue di japi. ⁵¹ Męnte di japa, hętho ha i nangui, bi ma mahęts'i. ⁵² Mi juadi bi danne'ū yø xādi, bi mengui, i ma Jerusalén. Janjuani ngue di johya. ⁵³ N'na pa ngu n'na pa, i pa nija ngue badi ja mammadi Oja.

Rā Xuua

Nānā rā Xuua, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra rā Jesucristo.

Rá Ts'unt'u Oja øt'e ngue fadi hanja Oja.

¹ Nūnā rá Ts'unt'u Oja guehna øt'e ngue fadi hanja Oja nā. Ya mi 'bu'mø mi nhohra ximhäi. 'Dap'u 'buhmi Oja, pe 'nēhna Oja nā. ² Hante ngue di nhohra ximhäi, ya rá n'youi Oja. ³ Go bi hoqui gätho yø cosa ja nā, tengutho bá ne Oja ngue bi nja. Nū hangū yø cosa ja ya, hin'yū n'na rā cosa ngue hinxti hoqui. ⁴ Nūnā go badi unna 'da'yo te nā. Guehna xojpa yø mmui yø ja'i ngue da badi ndana majuanī. Nūnā badi unna 'da'yo te, tengutho n'na rā nyot'i ngue xojpa yø mmui yø ja'i. ⁵ Nū rā nyot'i di yorbū ja rā 'bexui, pe hingui hätra 'bexui di 'berpabi'a gui yot'i.

⁶ Nūnā Oja, bi menhna n'na rā n'yohū ni hū ngue rā Xuua. ⁷ Bi menhni ngue da xihyø ja'i te'o nā da xojpa yø mmui yø ja'i. I nnepe ngue guehna da 'yēc'ei gätho yø ja'i nā. ⁸ Nūnā rā Xuua, hinga guehna ja ngue da xojpa yø mmui yø ja'i nā. Sinoque bi 'benhni ngue da xihyø ja'i ndana da xojpa yø mmui yø ja'i. ⁹ Nūnā bi zøcua ja rā ximhäi, guehna majuanī ngue xojpa yø mmui gätho yø ja'i nā.

¹⁰ Nūnā rá Ts'unt'u Oja bi m'mucua ja rā ximhäi. Madague'a ngue go bi hocra ximhäi nā, pe himbi bahyø ja'i te'o nā. ¹¹ Bi m'mup'u ja rá häi, pe himbi nū manho yø mmenguhū. ¹² Pe nūya to gä bi nū manho, 'nē bi 'yēc'ei ngue guehna rā Yante nā, guehya bi unna nt'edi bi gohi ngue yø basi Oja ya. ¹³ Nū'a i gohi ngue yø basi Oja yø ja'i, himma 'da'yo 'bui tengutho ga 'bahyø basi yø ja'i, oque dra ja'itho xta nnepe ngue bi njap'u. Sinoque guesē Oja bi ne bi 'yøt'e ngue yø basi yø ja'i.

¹⁴ Nūnā øt'e ngue fadi hanja Oja ya, bi nja'i nā. Bi m'mucua dí 'buhmū. Pe dá nuhe ngue maguesē. Maguesē porque rá 'dants'unt'u Oja. Gä majuanī te bi mā, 'nē hinha rá nzegui di mahyø ja'i. ¹⁵ Nūnā rā Xuua, bi xihyø ja'i te'o nā, bi 'yēmbi:

—Nūnā ya, guehna nmi mmangä m'met'o naya. Porque ya xta mangä ngue dí ena: “Nūnā da ep'u m'mefa, man'na tate nā ngue nugä, porque hante ngue ga m'mäcä, ya mi 'buhna”.

¹⁶ Nū'a te gä badi uni, gä di tocagahū. Badi thijpatho rá mate badi uni hinha rá nzegui. ¹⁷ Conná nguehra Moisés bi fahrá ley Oja. Pe conná nguehra Jesucristo bi fahrá mate Oja, 'nē bi fahna rā hya majuanī. ¹⁸ Nūnā Oja hinjam'mø to di nnu nā. Hønt'a rá 'dants'unt'u Oja bí 'bup'u bí 'buhrá Papá, go bi mā hanja Oja nā.

Rā Xuua nūnā bi 'yøtra nxixya bi mā hanja nā rā Jesucristo.

¹⁹ Nū'u yø judío 'bet'o p'u Jerusalén bi menhyø mmäcja bi me yø n'yohū ja yø 'befi p'u ja rā nija. Bi map'u 'buhra Xuua ngue bá änni te'o. ²⁰ Rā Xuua p'uya, njuantho bi mā, bi 'yēna:

—Hinga guecä nā rā Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi —bi 'yēna.

²¹ Mahømbi 'yännbūya, bi 'yēmbi:

—¿Pe te'o'i p'uya? ¿Ua gue gue'e nā rā pøngahya Elías?

Mi dahra Xuua p'uya, bi 'yēmbi:

—Hinga guecä.

Bi 'yänni mahøn'a p'uya, bi 'yēmbi:

—Masque gue'e nā rā pøngahya ja ngue da ecua 'mø —bi 'yēmbi.

Bi 'yēna mahøn'a p'uya:

—Hin'na.

²² Bi t'ēmbūya:

—Pe ¿te'o'i p'uya? Dami xicje n'namhma ga haspahe rā hya'u to xpa menngahe. Dami mā te'o'i.

²³ Mi dahra Xuua, bi 'yēna:

—Go guecä nā bi mmanā pōngahya Isaías ngue bi 'yēnā: “Dī m'mu'a n'na nc'ei ngue nts'edi dī manā hya p'u ja ra dāpo. Da 'yēnā: Dami nsāhu ya, porque ya ni ma da ep'u ra Hmu”, bi 'yēnā.

²⁴ Nūya yō n'yohu bi ma bá nyauī ra Xuua, guehya yō m'menhni yō fariseo ya.

²⁵ Mahōmbi 'yānnbūya, bi 'yēmbi:

—¿Pe hanja ngue guí øtra nxixya 'mø ngue hinga gue'e nā ra Cristo, ni xingrá Elías, ni xingrá pōngahya dí xi'i?

²⁶ Mī dahra Xuua, bi 'yēmbiyō ja'i:

—Nugä dí øtra nxixya connā dehe. Pe nūua dí 'buhmu, 'yo ua n'na nc'ei ngue hinguī fadi te'o. ²⁷ Nugä dá 'bet'o, pe nūnā dí xi'ahū da ep'u m'mefa nā. Man'na tate nā ngue nugä. ¿Hapu gue ga sūcā tengu nā?

²⁸ Gä guehya yō hya ja ua bi manā Xuua p'u ja ra hnini Betábara, man'na nguadi ra dathe Jordán mambi øtra nxixya.

Bi manā Xuua te'o nā ra Jesús.

²⁹ Mī hyaxpūya, bi nū ra Xuua ngue mmap'u ra Jesús da zōmp'u ha 'bāi. Bi xihyō ja'i p'ūya, bi 'yēmbi:

—Nūnā ra n'yohu bá ecua ya, guehna da hnōpa 'bōt'e nāya. Tengutho ra de'yo thop'u ja ra nija ngue pa m'mōt'e, di njarbū nā. Porque guehna bá pen'Oja nā, ngue di hojpa yō ts'oqui yō ja'i 'būi gā rá ngūni nximhāi. ³⁰ Guehna dá mmangā 'mø dí xi'ahū nāya ngue dí ēnā: “Nugä dá 'bet'o, pe bá ep'u man'na ra n'yohu tate ngue nugä. Porque hante ngue ga m'macā, ya mi 'buhna”. ³¹ Nugä xquet'a hinmi pacā te'o nā t'ēmbi ra Cristo, pe bá 'bennguī ngue ga xixyabi yō ja'i, 'nē ga japi gātho yō judío ngue da badī te'o nā ra Cristo.

³² Mahōmbi 'yēnā Xuua:

—Dā nugä ra Espíritu Santo bí 'yē mahēts'i tengutho n'na ra paloma ngue bi zōp'u 'bāhra Jesús ngue dī n'youi. ³³ Nugä tobe hinmi pacā te'o nā ra Cristo, pe nū'mø mambá 'bennguī ngue ga xixyabi yō ja'i connā dehe, Oja bi 'yēnguī: “Nūnā ra n'yohu guī nnurpi ngue da zōhra Espíritu Santo p'u ja rá ya, guehna da japyō ja'i ngue di hatra ts'edi ra Espíritu Santo nā”, bi 'yēnguī. ³⁴ Ngūnā dá nugä ya, janangue dadi jagā majuani ngue guehna rá Ts'ant'u Oja nā.

Yō mudi xādi ra Jesús.

³⁵ Mī hyaxpūya, mahōn'a 'būp'u ra Xuua n'youi yoho yō xādi. ³⁶ Nū'mø mi nū ngue bi thop'u ra Jesús, ra Xuua bi 'yēnā:

—Nūnā bá ecua ya, guehna bá pen'Oja ngue da nōpa 'bōt'e yō ja'i nā, tengutho ra de'yo thop'u ja ra nija ngue pa m'mōt'e.

³⁷ Nūnā ra hya bi manā Xuua, mi zā mi 'yō'u yoho yō xādi, bi dennā Jesús. ³⁸ Ra Jesús bi nyēguī, bi nū ngue ni thenni. Bi 'yēmbya ni denni:

—¿Te guí hommi ya?

Nū'u ni denni bi 'yēmbi:

—Ague grā xānnbate, ¿hapu guí sāya?

³⁹ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mmāhā, ga ut'auī.

Bi me p'ūya, bi 'yuti hapu sāya. Nū'a ra ora'a, ya mmap'u 'det'a xūdi. Pe ja bá the'inde p'u bi zōni.

⁴⁰ Nūnā n'na nc'ei bi 'yōde te mmanā Xuua, bi dennā Jesús, guehna ra Andre rá n'yohu ra Bedu nā. ⁴¹ Nūnā ra Andre 'bexpi ma bá honnā n'yohu Bedu. Bi 'yēmbi:

—Dā tīng'a'be ra Mesías —bi 'yēmbi.

Nūnā ra Mesías i nne da mā ngue guehna ra Cristo bá ex Oja ngue dī ndast'abi. ⁴² Nūnā ra Andre p'ūya, bi zixrá n'yohu p'u 'būhra Jesús. Pe mi nū ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Gue'e grā Simu, rá ts'ant'u'i ra Jonás. Nūya gdi hu ngue grā Cefas, 'nē gdi Bedu ya.

Ra Jesús bi zixra Lipe connā Natanael.

⁴³ Mī hyaxpūya, bī map'ʌ ja rā häi Galilea rā Jesús. Hante ngue dā ma, bī nthēui rā Lipe, bi 'yēmbi:

—Ma gā mmep'ʌ gā mmagā ague Lipe.

⁴⁴ Nūnā rā Lipe, rā mmēngu p'ʌ ja rā hnini Betsaida. Xquet'a rā mmēngu p'ʌ nā rā Andre 'nēhra Bēdu. ⁴⁵ Nūnā rā Lipe bī ma bá honna Natanael. Bi 'yēmbi:

—Dá tīngā'be nā rā n'yohū mmamp'ʌ ja rā Macā Libro bi 'yotra Moisés dā gue'ʌ mī'da yø pøngahya. Guehna rá ts'unt'ʌ rā José, nūnā rā Jesús rā mmēngu Nazaret.

⁴⁶ Mī dahra Natanael, bi 'yēnā:

—Xip'ʌ Nazaret, ¿ua dā zā dā pømp'ʌ n'na nc'ēi ngue xtanho?

Bi 'yēnā Lipe p'ʌya:

—Gue mmēxa guī nnu.

⁴⁷ Mī nū rā Jesús ngue mmap'ʌ rā Natanael dā guarbū 'bui, bi 'yēmbūya:

—Ya guī nnuhū ya, bá ēcua n'na rā judío ngue majuanī xanho te gā 'yo, 'nē hīngra fēhnītho.

⁴⁸ Rā Natanael bi 'yännbūya, bi 'yēmbi:

—¿Hague go gnī paquī?

Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Conque nū'mø tobe hīmmañi zo'i rā Lipe ya, dí nnu'i 'mø guī 'bup'ʌ 'bāhra za ngue rā igo.

⁴⁹ Bi 'yēnā Natanael:

—Ague grā xännbate, gue'e rá Ts'unt'ʌ'i Oja. Gue'e rá dast'abi'i yø judío.

⁵⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Hont'a guī 'yēc'ēigui'a ya, ngue dí xi'i ngue dí nnu'i 'mø guī 'bup'ʌ 'bāhra igo ya. A nuyá, man'na xanhēññi yø cosa guī nnu ya, para ngue man'na gdi padī xanho te'ogā.

⁵¹ Mahømbi 'yēnā Jesús:

—Majuanī dí xi'ahū, guī nnuhū ngue dā xohra c'amahēts'i ya. Yø anxē Oja p'ʌya, nī ma nī 'yēp'ʌ 'bāhra N'yohū bí 'yē mahēts'i.

2

Bī nja n'na rā nthatī p'ʌ ja rā hnini Caná.

¹ Rā hyū pa p'ʌya, bī nja n'na rā nthatī p'ʌ ja rā hnini Caná ngue rā häi Galilea. Xquet'a bī m'mup'ʌ ja rā nthatī rá mamá rā Jesús. ² Xquet'a bī ma mambita rā Jesús conyø xādi, ngue bī map'ʌ ha bī nja rā nthatī. ³ Mī guahra vino p'ʌya, bi 'yēmbi:

—Bi guahra vino —bi 'yēmbi.

⁴ Rā Jesús bi 'yēnā:

—Ague mamá, ¿hanja ngue go guī xic'a ya? Porque tobe hīngui sōññā ora ngue tema hmēya gā øt'ä.

⁵ Pē rá mamá rā Jesús bi 'yēmbi ja'i nū'ʌ 'uīte:

—Damī 'yøt'e te gā dā xi'ahū nū —bi 'yēmbi.

⁶ Mī jap'ʌ 'dato yø mamohi ngue yø do. Gue'ʌ di usa yø judío'ʌ ngue po rā dehe ga nxū'yē yø ja'i. N'na ngu n'na'ʌ p'ʌya häti goho 'dāte ogue n'na ciento litro rā dehe. ⁷ Rā Jesús bi 'yēmbi 'uīte:

—Damī 'yūshū rā dehe ya yø mamohi ja ua —bi 'yēmbi.

Bi yūspūya. ⁸ Rā Jesús bi 'yēmbi mahøn'a:

—A nuyá, hyaspai zits'ʌ rā mmēññigu ya, ngue dā zā.

Bi hyaspabi p'ʌya. ⁹ Rā mmēññigu p'ʌya, bi zā rā dehe ya xi gohi ngue rā vino. Pē hīngui padī ha bá thā rā vino. Nū'ʌ to bá hā rā dehe go padī hanja'ʌ. Rā mmēññigu p'ʌya bi zōññā novio. ¹⁰ Bi 'yēmbi:

—Gātho yø ja'i, rá mēditho di un'a rā vino xanho. Pē nū'ʌ to si rā vino 'mø ya bi zi xangu, ya di un'na rā vino hīngā njuani p'ʌya. Pē nū'i, man'na gue go xcá pestho rā hoga vino ngue rá nzeññi.

¹¹ Nūna ya guehna rá mudi ra milagro bá orbu ja ra hnini Caná ngue ra häi Galilea ra Jesús. Ja bi nequi p'ua ngue maguese ra Jesús. Nu'ua yø xädi p'uya, man'na bi 'yec'ei ngue guehna ra Cristo na.

¹² M'mefa p'uya, bi map'ua ja ra hnini Capernaum, ni n'youi rá mamá, co 'nehyø n'yohu, conyø xädi. Ja bá m'mup'ua njammī pa p'uya.

Rā Jesús bi 'yet'ua mi mpä p'ua thinnija.

¹³ Ya xmanguerpūtho di nsännigo yø judío ngue ra pascua. Rā Jesús bi ma Jerusalén. ¹⁴ Nup'ua thinnija p'uya, bi dīmp'ua mi pä yø ndani 'nehyø de'yo, 'nehyø paloma. Hup'ua ja yø nthuts'i'ua di pøspa yø mēnyu yø ja'i yap'ua ni 'yehē. ¹⁵ Mi nu te jap'ua, bi fut'a n'na ra nthahi ra Jesús ngue bi hyøn'athi gätho'ua mi mpä p'ua thinnija. 'Da i me yø de'yo 'nehyø ndani. Nu'ua madi pähyø mēnyu p'uya, bi c'uasapabi yø mēnyu, bi 'yennba yø mēxa.

¹⁶ Nu'ua yø mäpaloma p'uya, bi 'yēmbi:

—Dami jucui ya te ja ua. 'Yo gui nnøpa täihua ua ja rá ngu mā Papágä.

¹⁷ Nu'ua yø xädi p'uya, bi zo yø mmui'a te nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue ena: “Ma ga 'becä mā te ngue dí nnu mansugä ni ngu”.

¹⁸ Nu'ua yø hmu yø judío p'uya, bi 'yørpa ra nt'änni, bi 'yēmbi:

—¿Tema milagro gui 'yurcahe n'namhma ga pacähe ngue'mø majuani Oja di 'da'i ra nt'edi'a te gui øt'e?

¹⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yēna:

—Dami hyømhmu häi ra nija ja ua, 'ne nhyu patho gda hēcä mahøn'a.

²⁰ Nu'ua yø hmu yø judío p'uya, bi 'yēmbi:

—Nyote mā'dato njeya i nangra nija ja ua, 'ne go gui 'yēna ngue nhyu patho gdi hoqui mahøn'a.

²¹ Pe nu'a ra nija bi manna ra Jesús, gue'a rá do'yo bi mā ngue da thømmi. ²² Janangue nu'mø mi bēnnate p'ua bi ma nt'ägui ra Jesús, bi zo yø mmui yø xädi'a te xi xifi. Bi badi ngue majuani na ra hya mmanna Maca Libro p'uya, 'ne'a te xi manna Jesús.

Rā Jesús parpabi yø n'yomfēni yø ja'i.

²³ Nūna ra Jesús ya 'bup'ua Jerusalén gä i nja ra ngo ngue ra pascua. Xangu yø ja'i bi 'yec'ei ngue guehna ra Cristo na, porque nnu yø ja'i ngue hinjonda zä da 'yøtyø milagro øtra Jesús. ²⁴ Pe nūna ra Jesús hindi unna mmui ya yø ja'i ya, porque gä patho te mbēnyø ja'i. ²⁵ Himma hyoni to da xifi te ja rá n'yomfēni ra ja'i, porque pase te ja rá n'yomfēni n'na ra ja'i.

3

Rā Nicodemo bi nyauī ra Jesús.

¹ Bi m'mu'a n'na ra n'yohu ngue ra fariseo ni hu ngue ra Nicodemo. Guehna n'na rá hmu yø judío na. ² Bi ma n'na xui na ra Nicodemo bá nyauī ra Jesús. Bi 'yēmbi:

—Ague grā xännbate, dí pacähe ngue bá pen'na'i Oja ngue gui nxänngahe. Porque hinjonda zä da 'yøtyø milagro gui øt'e ngue'mø hingui n'youi Oja.

³ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani dí xi'i, ngue ra ja'i himma 'da'yo di m'mui, hinda zä da zo rá 'ye Oja.

⁴ Rā Nicodemo bi 'yänni ha ránja ra hya, bi 'yēmbi:

—Pe xina ra hya guī mma, ¿ha di njapi? ¿Ua da zä ngue mā'da'yo hondi m'mu'a n'na ra daja'i? ¿Ua da zä hōnda yurbu ja rá mmui rá mamá ngue mā'da'yo da mi?

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani dí xi'i, jatho ngue da ma maxiyabi ra ja'i conna dehe 'nehra Espíritu Santo di unna 'da'yo te, janangue da zo rá 'ye Oja ra ja'i. ⁶ Numø ja bi mihra basi ra ja'itho rá papá, xquetho ngue ra ja'itho ra basi. Pe para ngue mā'da'yo di m'muhra ja'i, hōndra Espíritu Santo da zä da 'yøt'a. ⁷ 'Yo gadi 'yøtho na ra hya dí xi'i. Gätho yø ja'i ja ngue mā'da'yo di m'mui. ⁸ Guí padi ngue ndap'ua bi zä 'yo ra ndahi, nup'ua go nne di ma. Guí øde

ngue di hi, pe hinguí padí ha ní 'yēhē, ní xinguí padí ha ní ma. Njarbutho ná rá Espíritu Santo di unna 'da'yo te rá ja'i ya, hīndi nēqui.

⁹ Mī dahra Nicodemo, bi 'yēmbi:

—Hīndí pacā hanja ná rá hya guí mmanya.

¹⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Go grá xānnbate p'ua 'būhyø judío, 'nē hinguí pahna rá hya dí xi'i ya. ¹¹ Majuani dí xi'i, dí mmangāhe'a te dí pahme. Nuna te dí nnuhe, guehna dadi jahe majuani ná. Pe hinguí ec'eiha te dí mmangāhe. ¹² Xi'mø gue dí mmangā ya yø hya ja ngue di nja ua ja rá ximhāi, 'nē hinguí ec'eigahū, ¿goma gue'mø ga xi'ahū'a te bí ja mahets'i guí 'yēc'eigahū?

¹³ Hīnjon xpā mmengbū mahets'i, hīnda hōndra N'yohū bí 'yē mahets'i dá zā dá ma te bí jap'ua, porque ja rá ngump'ua. ¹⁴ Nup'ua ja rá dapo, rá Moisés bi hōcā n'na rá c'eya ngue rá t'egui, bi 'bā'mā n'na rá za bi 'yēts'i. Dī njarbutho rá N'yohū bí 'yē mahets'i ya, i ja ngue dá ma mā'bā'mi rá pont'i dī ncuat'i. ¹⁵ Ja dá thop'ua, n'namhma ngue nū te'o gātho dá 'yēc'ei, hīndi m'mēdi, sinoque di nja rá 'da'yo te para zantho.

Nunā Oja di mahyø ja'i 'bucua ja rá ximhāi.

¹⁶ Janjuani ngue di má Oja yø ja'i 'bucua ja rá ximhāi. Janangue bá penhua rá 'dants'ant'ua ngue dá du, n'namhma ngue nū to gā dá 'yēc'ei ná, hīndi m'mēdi, sinoque di nja rá 'da'yo te para zantho. ¹⁷ Nunā Oja, hīmbi benhná Ts'ant'ua ua ja rá ximhāi ngue dá menhna castigo yø ja'i. Sinoque bá penhua ja rá ximhāi ngue dá yanyø ja'i.

¹⁸ Nū to gā ec'eibi rá Ts'ant'ua Oja, ya hīnda ma rá castigo. Pe nūya yø ja'i hinguí ec'ei, ya dá ma rá castigo ngue hinguí ec'eibi rá 'dants'ant'ua Oja. ¹⁹ Porque rá Ts'ant'ua Oja bá ecua ja rá ximhāi, a nūya yø ja'i hinguí ec'ei ya, gue'a di ma masentencia yø ja'i'a. Tengutho n'na rá nyot'i dī nēqui gātho yø cosa, njarbutho náya, bi japi bi bahyø ja'i ngue ja yø ts'oqui. Pe hinguí nnu manho yø ja'i nūya sifi ngue ja yø ts'oqui, porque xants'o te øt'e. ²⁰ Nū to gā øtra nts'o hinguí nnepe dá fadi te øt'e. Janangue hinguí nnu manho brá Ts'ant'ua Oja, 'nē hinguí nne dá guarbū ha ya. ²¹ Pe nūya yø ja'i 'yo manho, cuarbū ha ya rá Ts'ant'ua Oja. Porque nnepe dá fadi ngue gue'a rá pāhā Oja ørpabi yø ja'i.

Nunā rá Xuua bi 'yøtra nxixya, hōn'a mma hanja rá Jesús.

²² M'mefa p'uya, bi mähā yø xādi rá Jesús, i mpa p'ua ja rá häi Judea. Ja bá m'mup'ua njammī pa, ja bi ma maxixyabi p'ua yø ja'i. ²³ Nunā rá Xuua xquet'a mī øtra nxixya p'ua ja rá häi Enón, ha dī ntøt'ui rá häi Salim, porque xangu yø dehe pop'ua. Ja bí ep'ua yø ja'i ngue di xixyabi. ²⁴ Tobe hīm manī ma fādi rá Xuua 'mø mī nja náya.

²⁵ Nū 'da yø xādi rá Xuua, bi njun'mahyauí 'da yø judío ngue ndana man'na xānho rá nxixya øt'e. ²⁶ Bi ma dá xihra Xuua p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grá xānnbate, nūna rá n'yohū gā man'a m'met'o, guehna gā nyauí nū man'na nguadi rá dathe Jordán, nūya gā ní map'ua yø ja'i badi xixyabi ya.

²⁷ Bi 'yēnna Xuua p'uya:

—Nunā Oja, ya xpā nzānnbi n'na ngu n'na ndana gue'a tate ngue mī'da. ²⁸ Ya gā 'yøschū te dá mangā m'met'o, ngue hīnga guecā drá Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi. Sinoque bí ma mā'bet'ogā hante ngue dá ε'a. ²⁹ Xi'mø ja ngue di nthata n'na rá n'yohū, dá ma rá hmute p'ua 'būhrá ndø. Nū'a rá amigo rá n'yohū p'uya, 'bāp'ua ngue øde te mma, di johya ngue ya dá mē rá ndø rá hmute. Dī njadā p'uya, dadi johya ngue dí ma yø ja'i p'ua 'būhra Jesús. ³⁰ A nūná, man'na di bahyø ja'i ngue tate ná, nūgā man'na gdá cocā häi.

Bi manna Xuua ngue bí 'yē mahets'i rá Jesús.

³¹ Nunā bí 'yē mahets'i, tate ná ngue gātho. A nū rá ja'i ngue rá mmengu ua ja rá ximhāi, ya rá mmengu ua'a, 'nē mmanyo cosa ja ua ja rá ximhāi. Pe nū'a bí 'yē mahets'i tate'a ngue gātho. ³² 'Nē i mma te bi nup'ua mahets'i. Nū'a rá hya bi øde, gue'a mman'a. Pe hīnjongui ec'ei ná rá hya i mma. ³³ Pe nūya yø ja'i bi 'yēc'ei ná rá hya ná, guehya haxa njuani ngue majuani te bi man'Oja conná guehna rá hya øde i hma. ³⁴ Nunā rá Jesús bá pen'Oja, rá hya Oja mmanā. Hīnha rá nzequi di hatra ts'edi rá Espíritu Santo rá Jesús. ³⁵ Nunā rá Papá dī mahrá Ts'ant'ua, 'nē bi unná ts'edi ngue di manda'a te gā ja ya. ³⁶ Nū

ra ja'i da 'yεc'εibi rá Ts'unt'u Oja ja ra 'da'yo te para zantho. Pe nu'a hinguí εc'εibi rá Ts'unt'u Oja, hīndi nthēui rá 'da'yo te ra ja'i, sinoque gue'a rá castigo da ja Oja da zāui.

4

Rā Jesús bi nthēui n'na rá xisu ngue rá mmēngu Samaria.

¹ Bi bahyø fariseo ngue xangu yø xādi di petra Jesús, 'nē man'na xangu yø ja'i di xixyabi ngue rá Xuua. ² Pe hingo di jase rá nxixya rá Jesús, sinoque gue'u yø xādi di xixyabi yø ja'i. ³ Mī bahra Jesús ngue ya fadi te øt'e, bá εp'u Judea ngue i ma Galilea.

⁴ Mī ma p'uya, ja ngue danī nthop'u ja rá hāi Samaria. ⁵ Nī ma da zømp'u ja rá hnīni Sicar ngue rá hāi Samaria, ja orbu n'na rá hāi rá Jacob, nuna bi unna ts'unt'u José. ⁶ Nuna rá xequi ná, jap'u n'na rá poso ngue t'εmbi bi hocra Jacob. Rā Jesús ya xpí yāp'u ja rá 'yu, bi mip'u ja rá poso. Ya 'dato nde'a rá ora'a. ⁷ Ya mī hup'u 'mø mī zø'a n'na rá xisu ngue rá mmēngu Samaria, nī 'yεhra 'yai. Rā Jesús bi 'yεmbi:

—'Daqui ts'u rá dehe ga si —bi 'yεmbi.

⁸ Ya xī map'u bí ja rá hnīni yø xādi rá Jesús ngue da tanna hmε da zi. ⁹ Nu'u yø judío dī nnu man'ui yø mmēngu Samaria, janangue nu'mø mī 'yāhra dehe rá Jesús, rá xisu bi 'yεmbi:

—¿Hanja? Nu'i grá judío, 'nē guí äcra dehe guí si. A nugä p'uya drá mmēngugä Samaria.

¹⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue gdi padi te di un'Oja ya, ogue gdi padi te'o ná ä'i rá dehe da zi, nu'i p'uya gui 'yäcra dehe gui si. A nugä p'uya ga 'da'i rá dehe di unna 'da'yo te.

¹¹ Mī dahra xisu, bi 'yεmbi:

—Ague zi'ue, pe hin'yu te gdi 'yāhra dehe ngue xanhyε rá poso. ¿Ha gui hya'a rá dehe di unna 'da'yo te gui 'daqui? ¹² Nuna ma mboxitahu rá Jacob, bi zogahe ná rá poso ja ua. Ja mī tuxua rá dehe mī si'a. Bi zi yø basi co 'nε'u yø mbo'øni mī si, bi zi rá dehe. ¿Ua ma da'i ngue nu'a ya?

¹³ Mī dahra Jesús, bi 'yεna:

—Nu gätho yø ja'i da zi rá dehe ja ua, mahøndi ntuthe. ¹⁴ Pe nu rá ja'i da zi rá dehe ga ungä, hinjam'mø dī ntuthe. Porque rá dehe dadi ungä, tengutho 'mø dí pøhra dehe mbo rá mmui rá ja'i da zi ngue di unna 'da'yo te para zantho.

¹⁵ Mī dahra xisu p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague zi'ue, dami 'dajna rá dehe guí mma, n'namhma ngue ya hīnni mantho ga ntuthegä. 'Nε ya hīnni mantho ga ma εcä rá 'yai ua ja rá poso ja ua.

¹⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ga 'yo, bá si nī damme, bá εcua p'uya.

¹⁷ Mī dahra xisu p'uya, bi 'yεna:

—Hīnjo'o ma damme.

Rā Jesús bi 'yεmbi:

—Nu'a guí mmanya, majuanī'a ngue hīnjo'o nī damme. ¹⁸ Porque ya rá cut'a nī damme xcä m'mahmi. A nu'a guí 'bāhmi ya, hīngni ndø'a. Ja dī nεqui p'uya ngue majuanī guí mma.

¹⁹ Bi 'yεnna xisu 'mø mī 'yøde te sifi:

—Ague zi'ue, nup'u nná bεngä, εna gue gue'e n'na rá pøngahya Oja. ²⁰ Nuya ma mboxitagähe yø mmēngu Samaria, mī thanne Oja ua ja rá nyuni ja ua. Pe nu'ahū ngue yø judío, guí εhmū ngue nup'u Jerusalén, gue'a rá xequi ja ngue dī thanne Oja'a.

²¹ Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Dami 'yεc'εigui grá xisu, porque da 'yεhra ora ngue gui thannehu rá Papá, pe hīmma hyoni guá εhmū ua ja rá nyuni ja ua, nī xinga guerp'u Jerusalén di ja ngue 'be guí mmähä.

²² Nu'u yø mmēngu Samaria hinguí pa Oja i thanne'u. Pe yø judío i pa Oja i thanne. Porque Oja bi zānni ngue da pøn'a n'na nc'ei rá judío ngue dra yante. ²³ Pe da 'yεhra pa, 'nε ya guehra ora ja p'uya, ngue nu'u majuanī da danne rá Papá, pe gue majuanī ngue yø mmui

da ndanne. Guehna nnepra Papá da 'yøt'e te'o ngue da danne naya. ²⁴ Nuna Oja, hinda nequi na ngue hin'ya rá do'yo. A nu'u yø ja'i thanne Oja, pe gue majuaní ngue yø mmui da ndanne.

²⁵ Mi dahra xisu p'uya, bi 'yena:

—Nugá dí padí ngue ja ngue da ehra Cristo dí ndast'abi ua. Nu'mø bá ehna p'uya, go da ma xanho hanja gátho na.

²⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Nu'a ra Cristo guí mmanya, go guecä'a ya.

²⁷ Mente mman'a p'uya, bi zøhyø xádi. Di 'yøtho'u p'uya ngue bi dimp'u mi yaui n'na ra xisu ra Jesús. Pe hinjombi 'yänni hanja te'be'a madí nxifi. ²⁸ Nuna ra xisu p'uya, bi zop'u rá ts'øye, bi map'u ja rá hnini. Bá xihyø mmenguhu, bi 'yembi:

²⁹ —Mmähä ga ma nuhu n'na ra ja'i bi xiqui te gátho xtá øt'e. Nthambenitho ngue guehna ra Cristo na.

³⁰ Bi nexyø ja'i p'u ja ra hnini bi zømp'u bi 'buhra Jesús. ³¹ A nu'u yø xádi ra Jesús bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, dami nsihme ya.

³² Pe ra Jesús bi 'yena:

—Nugá jaga n'na ra cosa ga si. Nuna ra cosa na, hinguí pahmu na.

³³ A nu'u yø xádi p'uya dí n'yembi n'na ngu n'na:

—Rá nzequi 'bui to ya xa 'uini.

³⁴ Pe ra Jesús bi 'yembyø xádi:

—Entho dí sihmegä 'mø dí ørpabi rá pähä'a bá pengui, 'ne ga juarpabi rá 'befi bi 'daqui.

³⁵ Guí emhma ngue mangoho zana di 'bedi di nja ra nsofo. Pe nugá dí xi'ahu, dami hyanthu yø ja'i bá ecua. Hinni mantho ga huxhu ra pa, ya da 'yec'eigä yø ja'i. ³⁶ Nu'a xofa da hyanná nzäbi. Di njarbutho ra ja'i di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yec'eigä ya, xquet'a da hyanná nzäbi. A nu'u yø ja'i ec'eigä di nja ra 'da'yo te para zantho. Janangue nu'a to di du'mra hya, 'ne'a to di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yec'eigä, 'da gui johyatho. ³⁷ I t'en'a ra hma: “N'nan'yo'a tuhu, n'nan'yo'a xoqui”. ³⁸ Nugá dí e'ahu ngue güi hathu ra ts'edi yø ja'i ngue da 'yec'eigä. Pe gdi mähä p'u haru ya xa tho'a n'na ra mamhya. Nu'a ra hya bi du'mi bi man'u, go güi hathu ra ts'edi yø ja'i na ra hya bi xifi.

³⁹ Co nuna ra hya bi manna xisu, xangu yø mmengu Sicar ngue ra häi Samaria bi 'yec'ei ra Jesús. Porque bi 'yenna xisu: “Bi xiqui te gátho xtá øt'e”, bi 'yena. ⁴⁰ Mi zøhya yø mmengu p'u ja ra häi Samaria, bi xihra Jesús ngue dí n'oxpu ha bí 'bui. Janangue bi m'mup'u nyo pa ra Jesús. ⁴¹ Xangu mi'da yø ja'i bi 'yec'ei 'mø mi 'yø'a ra hya pønná ne ra Jesús. ⁴² Ya t'embra xisu p'uya:

—A nuya dí ec'eigähe ya, pe hinga hønt'a ra hya gá xicje nná ec'eigähe ya, sinoque ya dí øsehe ra hya mmanya. 'Ne dí pahme njuani ngue guehna ra Cristo bá ex Oja ngue dí ndast'abi na, 'ne guehna ra yante ua ja ra ximhäi na.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá ts'unt'u n'na ra n'yohu.

⁴³ Mi tho'a nyopa p'uya, bi thop'u Samaria ra Jesús, i mpa p'u ja ra häi Galilea. ⁴⁴ Porque ya xi manse ra Jesús ngue n'na rá pøngahya Oja hinguí hnu mansu p'u ja rá xequi bi m'mui. ⁴⁵ Nu'mø mi zømp'u Galilea, bi nu manho yø mmengu p'u, porque 'nehya ya xi ma ra ts'ännigo ngue ra pascua bá njap'u Jerusalén. Ya xi nurpi te xi 'yørbu ja ra ngo.

⁴⁶ Bi mengra Jesús, i map'u ja ra hnini Caná ngue ra häi Galilea, nup'u bá øt'e ngue bi gohi ngue ra vino ra dehe. Nuna n'na ra n'yohu ngue ra mmengu Capernaum i ja rá 'befi xanhets'i, di mpemmi ra gobierno. I si n'na rá ts'unt'u madí hyenni. ⁴⁷ Nuna ra n'yohu p'uya bi 'yøde ngue ya bi zøp'u Galilea ra Jesús, xpí 'yē'a Judea. Bi ma bá nu p'uya, bá äpra mate ngue da ep'u ja rá ngu da 'yøthebi rá ts'unt'u, porque ya ja ngue da du. ⁴⁸ Ra Jesús bi 'yena:

—Nu'mø ngue hingdi nuhu yø milagro dí øt'ä, ya hinguí 'yec'eigahu.

⁴⁹ Nuna ra n'yohu p'uya bi 'yembra Jesús:

—Ague n'yø, 'yørca rā mate mme nts'edi, 'nē dā du mā ts'unt'ū.

⁵⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nī ma nī ngu ya. Nu nī ts'unt'ū guí mma, ya bi zā ya.

Nūna rā n'yohū p'uya bi 'yēc'ēi te bī manna Jesús. Bī ma rá ngu. ⁵¹ Nu'mø nī ma da zønná ngu rā n'yohū p'uya, bī ma yø hmiqūi di c'at'ui, bi 'yēmbi:

—Ya bi zā nī ts'unt'ū —bi 'yēmbi.

⁵² Nūna rā n'yohū p'uya bi 'yänni tema ora bi zā. Bi t'ēmbūya:

—Comma yoto nde mande bi bōnna pa mī n'youi.

⁵³ Bi bēn'a rā n'yohū p'uya ngue gue'a rā ora bī manna Jesús ngue ya bi zā nā rá ts'unt'ū mī ū. Gätho'ū to 'būp'ū ja rá ngu p'uya, gā bi 'yēc'ēi rā Jesús. ⁵⁴ Ngūna bi 'yør'mø mambá pengbū Judea rā Jesús. Ya rá yondi nā rā hmēya bi 'yørbū ja rā häi Galilea p'uya.

5

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohū tudyø gua.

¹ M'mefa p'uya, bī nsännigo yø judío. Janangue nūna rā Jesús bī ma Jerusalén. ² Nūp'ū Jerusalén pop'ū n'na rā dehe guí nhūti conna hyā ngue rā ebreo “Betesda”. Pop'ū jonna goxthi guí nhūti ngue rá Goxthi yø De'yo. Ja jap'ū cāt'a yø 'døscuangu di thesra dehe. ³ Nūp'ū ja yø 'døscuangu ja 'bomp'ū xangu yø dārquēhi. 'Bomp'ū yø xādā, 'bomp'ū'ū xannunts'i, 'bomp'ū'ū tudyø gua. I tø'mi ngue di 'yānna dehe. ⁴ Porque njandyatho mī sō'a n'na rā anxē ngue ānna dehe p'ū po. Nu'a rā dārquēhi rá mādi dā yurbū ja rā dehe 'mø bi 'yāni, dā zā ndana bi zā man'ū di hēmbi. ⁵ Mī 'bēmp'ū n'na rā n'yohū ngue ya n'nāte mā'de'mā hyato njeya mādi hyenni. ⁶ Nu'mø mī nu rā Jesús ngue 'bēmp'ū, bi bādī ngue ya rá ya'atho yø pa mādi hyenni. Bi 'yānnbūya, bi 'yēmbi:

—¿Ua guí nne dā zā'i n'yø? —bi 'yēmbi.

⁷ Mī dahra dārquēhi p'uya, bi 'yēna:

—Ague n'yø, hīnjo'o to di cūjhnu ja rā dehe 'mø bi 'yāni. N'na ndī ngu n'na ndī dí ēna ngue gā cūhnu ja rā dehe 'mø bi 'yāni, n'nān'yo'a nī 'bet'o.

⁸ Bi 'yēmbra dārquēhi rā Jesús:

—Damī nangui. Caxni fīdi, nī ma.

⁹ 'Bexque'a rā ora'a p'uya, bi zā rā dārquēhi. Bi gaxrá fīdi, bī ma. Pē rā pa ngue rā ts'āya'a rā pa bī n'øthe rā Jesús. ¹⁰ Nūya yø hmu yø judío p'uya, bi 'yēmbra n'yohū mī'ū:

—Hīnda zā guí caxni fīdi ya, porque rā ts'āya rā pa ja p'uya.

¹¹ Bi 'yēnna n'yohū p'uya:

—Nu'a rā n'yohū bi 'yøthegui, gue'a bi xiqui ngue gā caxma fīdi, gā mma.

¹² Bi t'ānnbūya, t'ēmbi:

—¿Te'o nā ēn'i guí caxni fīdi, guí mma?

¹³ Pē nūna rā n'yohū p'uya, hīngui padī te'o nā xi 'yøthe, porque xangu yø ja'i 'yop'ū, 'nē ya xī ma rā Jesús. ¹⁴ M'mefa p'uya, nūna rā n'yohū xi 'yøthe rā Jesús bī nthēui p'ū ja rā nīja. Bi 'yēmbūya:

—Ya bi zā'i n'yø. Pē 'yo nīmantho guí øtra ts'oqui, n'nāmhma ngue hīm mān'na guí mma mān'ū.

¹⁵ Nu'mø mī 'yø'a te bi sihna rā n'yohū xi t'øthe, bī ma bá xipyø hmu yø judío ngue guehna rā Jesús xi 'yøthe. ¹⁶ Janangue bī mādi honnbabi rá gua rā Jesús, porque t'ēmbi ngue dī mpetho 'mø rā pa ngue rā ts'āya. ¹⁷ Pē rā Jesús bi 'yēna:

—Dā guehma Papágā dī mpetho asta guehya, dā guecā p'uya dadī mpēfi.

¹⁸ Nūna rā hyā nā p'uya, guehna gā nne yø hmu yø judío ngue dā hyo. Porque t'ēmbi ngue hīnga hōndra pa ngue rā ts'āya hīngui supī, sinoque di ūpi ngue i mma ngue 'da'iguui Oja, ngue mma ngue Oja rá Papá.

Bi 'yūhrá ts'edi rá Ts'unt'ū Oja.

¹⁹ Mī nyā rā Jesús, bi 'yēna:

—Majuani dí xi'ahú ngue rá Ts'unt'u Oja hinda zä te da jase. Tengutho nupri ótrá Papá, gue'a ót'a. Janangue nu'a te ótrá Papá, xquet'a gue'a ótrá Ts'unt'u'a. ²⁰ Nuna ra Papá di mahrá Ts'unt'u 'nē uti te gä ót'e. A nuyá, man'na xta nhenni mi'da da 'yudi, asta gadi 'yóthohú 'mø gá nuhú. ²¹ Nuna ra Papá, ót'e ngue di bennate yø ánima. Njarbutho rá Ts'unt'u Oja ya, nu to da nepe di bennate, da 'yót'e. ²² Nuna ra Papá hinjonni ja'i di sentencia na. Nu'a rá Ts'unt'u go bi unná ts'edi ngue go da zänna sentencia'a. ²³ Porque nnepe ngue go da hnu mansu na rá Ts'unt'u, tengutho ga hnu mansu rá Papá. Nu'a hinguí nnu mansu brá Ts'unt'u Oja, ya himma juani ngue nnu mansu brá Papá bá penhni.

²⁴ Majuani dí xi'ahú, nu ra ja'i órpabi masu ra hya dí mmangä, 'nē ec'ei'a to bá penngui, ya ja ra 'da'yo te para zantho ra ja'i. Ya hinda ma ra castigo. Ya bi mpommi ra sentencia mi ja, ya ja ra 'da'yo te para zantho. ²⁵ Majuani dí xi'ahú, da 'yehra ora di nja te dí mma, 'nē ya da guehra ora ja p'uya. Nu yø ja'i 'buhya tengutho 'mø ya xandu, pe nu'mø bi 'yøhra hya mmanná Ts'unt'u Oja 'nē da 'yec'ei, ya di t'unna 'da'yo te. ²⁶ I ja rá ts'edi ra Papá ngue di unna 'da'yo te yø ja'i. Njarbutho rá Ts'unt'u ya, bi unná ts'edi ngue di unna 'da'yo te yø ja'i. ²⁷ 'Nē bi unná ts'edi ngue go da zänna castigo'a, porque gue'a ra N'yohú bí 'yē mahets'i'a. ²⁸ 'Yo gadi 'yótho na ra hya dí xi'ahú. Porque da 'yehra ora ngue nu'u xandu, da 'yø'mø bi zo'a rá Ts'unt'u Oja. ²⁹ Da pømp'u da nt'ägui. Nu'u xa n'yo manho, di bennate ngue ma'da'yo di m'mui. A nu'u xa n'yo mants'o, di bennate ngue da ma ra castigo.

Bi nepe da bahyø ja'i ngue ja rá ts'edi ra Jesús.

³⁰ Nugä hinda zä ga sänse te ga ót'e. Ga ót'ä ra ts'ut'abi, pe gue ma'bejpagui. Nu te ga sänna di nja, gue'a di nja'a, pe gue da gue'a ni 'yup'u. Hinda zä ga sänse te ga ót'e. Nu'a te nnumanho ma Papá bá penngui, gue'a ga ót'a. ³¹ Nu'mø dadi jase majuani te dí mmangä, 'yogui 'yec'eigahú 'mø. ³² Pe 'bu hman'na di ja majuani te'ogä. 'Nē dí pacä ngue majuani te gä mmanna conná gueque. ³³ Conque gá 'yethu to bá órpa ra nt'änni ra Xuua. Nuna p'uya, nu'a te ra hya bá ma, gä majuani. ³⁴ Pe nugä himma hyoni ngue toni ja'i di ja majuani te dí mmangä. Nu'a ra hya bi manna Xuua conná gueque, gue'a dadi ben'nahú'a ya, n'namhma ngue gui 'yec'eihú na ra hya na, 'nē guehna gdi nyamhma na. ³⁵ Nuna ra hya bi manna Xuua, tengutho n'na ra nyot'i ngue di petyø 'uē, ja gá mpetihú p'u bi nya'a. Gá johyahú n'na ts'uquits'u ngue te bi ma. ³⁶ Pe nugä, nuya yø hmeya dí ót'e ngue hinjonda zä da 'yót'e, guehya di ja majuani te dí mmangä ya. Nuna ra hya bi manna Xuua, zits'utho na. Nuya yø hmeya dí ót'ä, ma Papá di 'bejpi ngue ngu'a ga ót'e. Ja di nequi p'uya ngue majuani bá penngagui ma Papá. ³⁷ Nuna ma Papá bá penngui, go di ja majuani te dí mmangä na. 'Nē hinga como quiera guí órpahú ra hya na. Porque hinjam'mø guí nnuhú na. ³⁸ Pe nuna rá hya bá penhni, hinguí nne gui 'yøhmú. Porque hinguí nne gui 'yec'ei te dí xi'ahú, 'nē nugä rá m'menhnigä ra Papá. ³⁹ Nu'ahú gadi ja ndummui gadi xähmú ra Maca Libro guí cahú, porque ja guí nne gui timhmú p'u hanja ngue ja na ra 'da'yo te para zantho i ja. Conque nuna ra Maca Libro gadi xähmú, nu'a to mmanna hya nt'ot'i p'u, go guecä'a. ⁴⁰ 'Nē hinguí nne gui 'yec'eigahú, n'namhma ngue di nja'ahú ra 'da'yo te.

⁴¹ Nugä hinda honi to da 'yēsqui. ⁴² Nugä dí padi ngue hin gadi mahmú Oja. ⁴³ Nugä, ma Papá bá penngui, pe hinguí ec'eigahú. Nu'mø toni n'yohú da ehē ngue rá hyase da ma, man'na go guí ec'eihú'a p'uya. ⁴⁴ Hage da nzä gui 'yec'eigahú ngue'mø gadi nnu manhose n'na ngu n'na'ahú, 'nē hinguí honi ha dí nu manho'ahú Oja. ⁴⁵ 'Yo guí ena ngue go ga yap'ahú p'u ha 'buhma Papá. Nu'a, hin'na'a. Nu'a di yap'ahú, gue'a ra Moisés guí ena ngue guí nnoxa'a ya. ⁴⁶ A nu'mø gdi ec'eihú na ra hya bi manna Moisés, xquet'a 'nēcä gui 'yec'eigahú 'mø. Porque bi 'yotra hya p'u ja ra libro ra Moisés ngue i mma te'ogä. ⁴⁷ Pe nu'mø hinguí ec'eihú na ra hya bi 'yotra Moisés, ¿hague da nzä gui 'yec'ei te dí xi'ahú 'mø?

6

Rá Jesús bi 'yót'e ngue bi nsihmē cut'a mahuahí ma'yohú.

¹ M'mefa p'uya, nuna ra Jesús bi 'dasra zabi Galilea, nuna ja man'na ra thuhu, ni hu ngue Tiberias. ² Xandøngu yø ja'i bi denni, porque nnu yø ja'i ngue øthe yø dørquēhi. ³ Bi map'ua bí ja n'na ra nyuni ra Jesús, ja i mmihmi p'ua yø xädi. ⁴ Ya xma nguerpøtho di nsännigo yø judío ngue ra pasqua. ⁵ Mi nu ra Jesús ngue xandøngu yø ja'i mmap'ua ni denni, bi 'yembra Lipe p'uya:

—¿Haru ga tähmua ra thuhme da zi ya yø ja'i bá ecua ya?

⁶ Nguna bi xifi, porque nne da nu te da manna Lipe. A nuna ra Jesús ya padi te ja ngue da 'yøt'e. ⁷ Pe ra Lipe bi 'yena:

—Nu'mø ngue da thänna thuhme'a te di mporta yo ciento ma pa ra nzäbi, händi zädi ngue da zi 'da'i zits'ua yø ja'i.

⁸ Nuna n'na nc'ei yø xädi ra Jesús, guehna ra Andre rá n'yohu ra Bedu. Bi 'yena:

⁹ —'Bæcua n'na ra ts'unt'ua ha cut'a yø thuhme 'ne yoho yø hua. Pe haru gue da goxna, xandøngu yø ja'i 'bæcua —bi 'yembi.

¹⁰ Mi dähra Jesús, bi 'yena:

—Damí xihmu yø ja'i ngue gä da mi.

Comma cut'a mahua hi yø ja'i bi mip'ua ja ra 'batha. ¹¹ Nuna ra Jesús bi hyan'ua cut'a yø thuhme, bí ja mammadi Oja. M'mefa p'uya, bi unyø xädi ngue di darpi gätho yø ja'i da zi p'ua hudi. Xquet'a ngut'atho yø hua bi darpabi yø ja'i da za. Bi nsahua yø ja'i hont'a hangu bi ne bi za. ¹² Nu'mø mi nniya yø ja'i, bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Damí pethu yø thuhme bi bongui, n'namhma ngue hinte di n'antho.

¹³ Cut'a nthuhme bi ma nseni ngue bi zi yø ja'i. Nu'ua bi bongui, 'de'ma yo canasta yø thuhme bi bongui. ¹⁴ Mi nu yø ja'i ra milagro bi 'yøtra Jesús, bi 'yenyø ja'i p'uya:

—Majuani ngue guehna rá pøngahya Oja mí ja ngue da ecua ja ra ximhäi na.

¹⁵ Bi zänyø ja'i p'uya ngue xta nzixra Jesús, xti japa nts'edi ngue di ndast'abi. Pe nu'mø mi badi te sänyø ja'i p'uya, bi zop'ua yø ja'i ra Jesús, bi ma mayá ra nyuni.

Bi n'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús.

¹⁶ Nu'mø mi dähra nde, nu'ua yø xädi ra Jesús bi map'ua brá ja ra zabi. ¹⁷ Pe ra Jesús hinní zorpua 'bühyo xädi, 'ne ya bi nxui. Nu'ua yø xädi p'uya, bi yat'a n'na ra barco, bi ma ngue di 'dasra dehe da zømp'ua ja ra hnini Capernaum. ¹⁸ Bi müdi bi n'yo n'na ra ndønthi p'uya, bi nangyø funthe. ¹⁹ Nu'mø mi n'yo'a cut'a o 'dato kilómetro p'ua ja ra dehe, bi nu p'uya ngue mmap'ua ra Jesús da guatra barco, ní 'yo maxøts'e ra dehe. Bi nsu'ua yø xädi p'uya. ²⁰ Pe ra Jesús bi 'yembi:

—Go guecä. Oguí suhu —bi 'yembi.

²¹ Nu'ua yø xädi p'uya, ra ndi johya ngue ya mmap'ua ra Jesús, da zømp'ua ja ra barco. N'na zihmantho bi zøn'a nnenguí haru maní ma p'uya.

Yø ja'i emmei honna Jesús.

²² Mi hyaxpua, nuya yø ja'i xpí gop'ua man'na nguadi ra dehe ya padi ngue honda n'na ra barco mi jap'ua, gue'a bi 'yo yø xädi ra Jesús. Pe ra Jesús bá cohi. ²³ Ya himma ya'atho p'uya, bi zø hmi'da yø barco bá nexpua ja ra hnini Tiberias, bi zøp'ua ja ra xequi bi ja mammadi Oja 'mø bi 'uinyø ja'i. ²⁴ Nuya yø ja'i ya, mi nu ngue hinjo'o p'ua ra Jesús, ni xinga guehyø xädi di 'bæp'ua. Bi 'yo'ua yø barco bi zø p'uya, bi ma da homp'ua Capernaum.

Nuna ra Jesús, guehna ra hme di unna 'da'yo te na.

²⁵ Mi zøm man'na nguadi ra zabi yø ja'i p'uya, ja ni dimp'ua ra Jesús. Bi 'yännbua, bi 'yembi:

—Ague grá xännbate, ¿ha bi nja guí søcua ya?

²⁶ Mi dähra Jesús, bi 'yembyø ja'i:

—Majuani dí xi'ahu, guí honju ya, porque ngue gá nsihme 'ne gá nniyahü. Hingue masque gní hyonju ngue di tinni mmuihu hanja ya yø hmeya dí øt'e. ²⁷ 'Yo 'be go gadi ja ndummi ha gdi timhmua'a ra hme da thogui. Sinoque dami ja ndummi ha gdi timhmua'a ra hme di nja para zantho, nuna guehna di 'da'ahu ra 'da'yo te na. Nuna guehna ra hme

di 'da'ah̄u ra N'yoh̄u bí 'yɛ mah̄ɛts'i na. Porque nuna Oja ra Papá, guehna bi 'dacá ra ts'edi ngue ngu'a ga øt'e.

²⁸ Bi t'ännb̄uya, bi t'ɛmbi:

—¿Te 'be'a ja ngue ga øt'ähe p'uya para ngue da numan̄ho Oja ya yø hya nneque ga øt'ähe?

²⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ra hya nne Oja gui 'yøth̄u, gue'a ngue gui 'yɛc'ɛih̄u'a to bá penhni.

³⁰ Bi t'ɛmb̄uya:

—¿Tema h̄mɛya gui 'yøt'e ga nnugähe, n'namh̄ma ja ga ɛc'ɛi'ähe p'uya? ¿Te 'be'a da zä gui 'yøt'e? ³¹ Conque ma mboxitah̄u, bá nsih̄mɛ p'ü bí ja ra dapo, tengutho nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Nuna ra Moisés bi unyø ja'i ra hmɛ bí 'yɛ mah̄ɛts'i”, i ɛna hya.

³² Mi nya ra Jesús, bi 'yɛna:

—Majuani dí xi'ah̄u, nuna ra Moisés hingo bi unna hmɛ bí 'yɛ mah̄ɛts'i na, sinoque guehna ma Papägä bi un'a. 'Nɛ guehna majuani ngue di 'da'ah̄u ra hmɛ bí 'yɛ mah̄ɛts'i na. ³³ Porque nu'a ra hmɛ di un'Oja, gue'a bí 'yɛ mah̄ɛts'i'a, guehna di unna 'da'yo te yø ja'i 'b̄ucua ja ra ximhäi.

³⁴ Bi t'ɛmb̄uya:

—Ague grá h̄mu, zant'a gui 'dacje na ra hmɛ gui mmam'mø.

³⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbyø ja'i:

—Nugä guecä'a ra hmɛ di unna 'da'yo te. Nu ra ja'i da denngagui, hinjam'mø di ntuma nthuh̄u. Nu'a da 'yɛc'ɛigui, hinjam'mø di ntuthe. ³⁶ Pɛ ya dí xi'ah̄u ngue hingui ɛc'ɛigah̄u, madague'a gui nnuh̄u te dí øt'e. ³⁷ Nu'ü yø ja'i bi dacá ra Papá tenngä'ü. Nu'ü to tenngui, hinjonda 'yɛmbi: “Yo gui tenngui”. ³⁸ Porque himbi 'benngä mah̄ɛts'i ngue da gue'a te ma pähäse ga øt'e, sinoque dá ɛhɛ ngue ga ørpabi rá pähä'a to bá penngui. ³⁹ Pɛ nu'a te rá pähä ma Papá bá penngui, i nne'a ngue nu'ü yø ja'i bi däqui, hinjondi m'medi, sinoque ga øt'e ngue di bennate 'mø ra pa rá nzegui. ⁴⁰ Nu'a te rá pähä'a to bá penngui, guehna ngue di nja ra 'da'yo te para zantho te'o Gä da badi te'o'a rá Ts'unt'ü Oja 'nɛ da 'yɛc'ɛi. Nugä ga øt'e ngue di bennate 'mø ra pa rá nzegui.

⁴¹ Gue'a ga nzahyø judío na ra hya bi manna Jesús, di ɛpi ngue bi 'yɛna: “Go guecä'a ra hmɛ bí 'yɛ mah̄ɛts'i”. ⁴² Di n'yɛmb̄uya:

—¿Ua hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'ü ra José na? A nuju p'uya, dí pah̄mu rá papá 'nɛhra mamá na. ¿Hanja ngue ɛna ngue bí 'yɛ mah̄ɛts'i 'mø?

⁴³ Mi nya ra Jesús, bi 'yɛna:

—'Yo niman̄tho gui nemhyah̄u. ⁴⁴ Nu'mø hinna ngue hra Papá bá penngui da 'yøt'e ngue di ntetyø ja'i, ya hinjonda denngui. Pɛ nu'ü tenngui, nugä ga øt'e ngue di bennate 'mø ra pa rá nzegui. ⁴⁵ Nuna ra hya nt'ot'i p'ü ja yø libro bi 'yotyø pøngahya Oja, i ɛna: “Nuna Oja, da 'yøt'e ngue da bahyø ja'i hanja na”. Janangue nuyá, nu to Gä øde te mmanna Papá, 'nɛ da 'yɛt'a mmui ra hya xännbabi, gue'ü tenngä'ü.

⁴⁶ Hingue masque to ya xpá nnu'a ra Papá. Sinoque nu'a bí 'yɛp'ü 'b̄u Oja, gue'a go pa'a. ⁴⁷ Majuani dí xi'ah̄u, ngue nuya yø ja'i ɛc'ɛigä ya, ya ja ra 'da'yo te para zantho. ⁴⁸ Go guecä'a ra hmɛ di unna 'da'yo te. ⁴⁹ Conque nu ma mboxitah̄u p'ü ja ra dapo, bi zi n'na ra hmɛ bí 'yɛ mah̄ɛts'i. Pɛ himbi m'mui para zantho, sinoque bi du dam'mefa. ⁵⁰ Pɛ nuna ra hmɛ dí mmangä, guehna bí 'yɛ mah̄ɛts'i na. Nu to da zi na ra hmɛ naya, ya hinda du. ⁵¹ Nugä guecä'a ra hmɛ bí 'yɛ mah̄ɛts'i, madague'a drá ja'igä. Nu to da zi na ra hmɛ na, di m'mui para zantho. Nu'a ra hmɛ ga ungä p'uya, guehna ma do'yogä na. Dadi ungä ma do'yo para ngue di nja ra 'da'yo te yø ja'i 'b̄ucua ja ra ximhäi.

⁵² Di njun'mahyase yø judío p'uya, di n'yɛmbi:

—¿Pɛ ua da zä di 'dacju rá ngø 'mø ngue ga sahu? —di n'yɛmbi.

⁵³ Mi nya ra Jesús, bi 'yɛmbyø ja'i:

—Majuani dí xi'ah̄u, jatho ngue gui saph̄u rá ngø ra N'yoh̄u bí 'yɛ mah̄ɛts'i, 'nɛ gui siph̄u rá ji, n'namh̄ma ngue di nja'ah̄u ra 'da'yo te. ⁵⁴ Nu'a da zacä ma ngø 'nɛ da zicä

ma ji, ya ja ra 'da'yo te para zantho ra ja'i. 'Nε ga øt'e ngue di bennate 'mø ra pa rá nze GUI. ⁵⁵ Porque ma ngögä, majuani ngue guehna nnøpa nts'ihmε yø ja'i na. Ma jigä p'aya, gue'a gui thocra duthe yø ja'i'a. ⁵⁶ Nu ra ja'i da zacä ma ngø 'nε da zicä ma ji, guehna dí n'yogä'be na. ⁵⁷ Nu'a ma Papá i 'bui, 'nε dí 'bucä conná ngue'a. Nuna ma Papá bá penngui para ngue ga japi di m'mui te'o da zacä ma ngø. ⁵⁸ Janangue ja n'na ra hme bí 'yε mahεts'i ngue di unna 'da'yo te para zantho. Nuna ra hme na, hinga ngu'a ra hme bi zi'u ma mboxitahu 'nε siempre bi du dam'mefa.

⁵⁹ Nuna ra Jesús, nguna ra hya bi xänbba yø ja'i bi mpeti p'u ja ra nija Capernaum.

Ra Jesús bi manyø hya ngue ra te para zantho.

⁶⁰ Nu'mø mi 'yøhyø ja'i na ra hya bi nxänbba ra Jesús, nu'u yø ja'i tennba ni ma, xangu bi 'yεna:

—Nuna ra hya mmanya, xanhenñitho di fahna. ¿Hague da mba'a n'na'a te mmanu?

⁶¹ Bi bahra Jesús ngue di njun'mahya yø ja'i co nuna ra hya bi ma. Bi 'yänbba, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí mbøcuehu nguehna ra hya naya? ⁶² ¿Tegue ngu guí mbεmhmø 'mø guí nuhu ra N'yohu bí 'yε mahεts'i ngue hōnda mengui di map'u bí 'yεhε? ⁶³ Hōnse ra Espíritu Santo di unna 'da'yo te. Nuna ra hya dí xi'ahu ya, i nne da ma ngue gui 'yεc'εigahu, hingue dí εn'ahu ngue gui saju. ⁶⁴ Pe nuya 'bu i da ngue hinguí εc'εigahu.

Bi manna nguna ra Jesús, ngue ya m'met'o mi padi ndana gue'a hinguí εc'εi, 'nε padi te'o ja ngue di dá. ⁶⁵ Bi 'yεmbaya:

—Janangue ya xtá xi'ahu m'met'o ngue nu'mø hinna ngue hra Papá da 'yøt'e ngue di ntetyø ja'i, ya hinjonda denngui.

⁶⁶ Bexpi mudi bi go'a nxatha xangu yø ja'i mi tenna Jesús. Bi zop'u p'aya, ya hinga 'dap'u n'youi. ⁶⁷ Nuna ra Jesús bi 'yánya 'de'ma yoho yø xädi, bi 'yεmbi:

—¿Ua xquet'a guí nne gui 'yøthu tengutho øtyø ja'i ngue hegä p'u?

⁶⁸ Bi dahra Bedu p'aya, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, hinjon man'na da zä ga tennähe. Nuna ra hya guí mma, ra hya ngue ra 'da'yo te para zantho na. ⁶⁹ A nugähe p'aya, dí εc'εigähe 'nε dí pahme ngue rá Ts'unt'u'i Oja.

⁷⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø xädi:

—Nugä go dá huan'nahu 'de'ma yo nc'εi. A nuna n'na nc'εi ngue'ahu ya, rá pähä ra zithu ørpe.

⁷¹ Ra Jesús bi manna ra hya na, pe nuna bi ma, guehna ra Judas Iscariote rá ts'unt'u ra Simu na. Porque ra Judas guehna ja ngue di dá ra Jesús, 'nε guehna n'na nc'εi'u 'de'ma yoho yø xädi na.

7

Ni xinga gue'u yø cu ra Jesús di εc'εi.

¹ M'mefa na ra hya na p'aya, bi n'yop'u ja yø xequi ngue ra häi Galilea ra Jesús. Pe hinguí nne da n'yop'u ja ra häi Judea porque nne di nhote yø hmu yø judío. ² Ya xma nguerputho di nsännigo yø judío nguehna ra ngo mahoqui yø ngumpaxi. ³ Nu'u yø cu ra Jesús bi 'yεmbi:

—¿Hanja ngue n'nadua guí 'bui? Dami pøngua ni ma Judea, n'namhma ngue 'nε'u yø ja'i εc'εi'i p'u, da nu te guí øt'e. ⁴ Nu ra ja'i nne ngue da fadi te ga 'yo, hinga nt'aguitho da 'yøt'a te øt'e. Ya guí øtya tengu ya, pe gue da badi gätho yø ja'i na te guí øt'e.

⁵ Nguna bi xifi porque ni xinga gue'u yø cu di εc'εi. ⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Tobe hinguí sønna ora ga mmagä p'u guí xicui. Pe nu'ahu, hont'a goma ora sä ngue guí mmähä. ⁷ Nu'ahu, hinguí nnu man'u'ahu yø ja'i. Pe nugä nnu man'ugä yø ja'i, porque dadi jagä majuani ngue xants'o te ga 'yo yø ja'i. ⁸ Ni mähä ra ngo ya. Nugä hinga mma porque tobe hinguí sønna ora ga mmagä p'u.

⁹ Mi juadi bi xihyø ja'i na ra hya na p'aya, bá cop'u Galilea ra Jesús.

Rā Jesús ya 'bup'ua ha bi nsännigo yø judío.

¹⁰ Mi juadi bi ma ra ts'ännigo yø cu ra Jesús, xquet'a 'nēse ra Jesús bi ma ra ts'ännigo. Bi 'yøt'e ngue hinguí pahyø ja'i ngue 'yop'ua, ya mme nt'aguitho ga 'yo. ¹¹ Nuya yø hmu yø judío homp'ua ja ra ngo ngue'mø di 'yop'ua ra Jesús. Di n'yēmbi:

—¿Haru 'bua ra n'yohua? —di n'yēmbi.

¹² Nup'ua ha 'buhyø ja'i, xangu to di c'a na ra Jesús. 'Bu i'da ena: “Ra hoga n'yohua n'yø”. Pe mi'da p'uya i ena: “¿Tegue dra hoga n'yohua na 'mø, hante gue hätyø ja'i”, i ena. ¹³ Pe nuya yø ja'i nnu manho ra Jesús, hinguí nnepe da fadi ngue nnu manho, porque supyø hmu yø judío.

¹⁴ Comma emade ra ngo 'mø mi yurbu ja ra nija ra Jesús ngue bi nxännbate. ¹⁵ Nu'ua yø judío, di 'yøtho'a te ra hya mmanna Jesús, di n'yēmbi:

—¿Haru go bá ha'a ra hya mmanna? 'Nē hindí nnuhu ngue xta mma ra xädi.

¹⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna ra hya dí xännbategä, himma hyasegä na. Nu'a bá penngui, go rá hya'a.

¹⁷ Nu'mø to da ne da 'yørpabi rá pähä Oja, guehna da bahna ngue'mø ní 'yep'ua 'bu Oja na ra hya dí xännbate, ogue ma hyase dí mma. ¹⁸ Nu ra ja'i ngue rá hyase mma, ga 'yøt'e ngue da nu manhose yø ja'i. Pe nu'a di ja ndummui ngue da hnu manho'a to bá penhni, guehna majuaní ra hya mmanna. 'Nē hin tema fehni da thinnbi.

¹⁹ ¿Ua himma juani ngue bi 'da'ahu ra ley ra Moisés? Conque nu'a ra ley'a, hinjongui pøni ngue gdi ec'ei'ua ya yø hya mman'a. ¿Hanja ngue guí nne gui hyoja, guí enju ngue hindí ec'eigä te mmamp'ua ja ra ley?

²⁰ Mi dahyø ja'i p'uya, bi 'yēmbi:

—Ra ts'onthi guí n'youi ya. ¿Te'o guí ena ngue nne da hyo'i?

²¹ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Hönda n'na ra hya dá øt'ä 'mø ra pa ngue ra ts'äya, 'nē gä gadi 'yøthohu. ²² Nuna ra Moisés, bi zoc'ahu n'na ra hmepya, ni hu ngue ra circuncisión, madague'a hingo bi fut'a, sinoque gue'ua yø mboxita bi futi. Janangue njap'ua guí mmeppahu yø ts'unt'ua 'mø bi m'mui, madague'a di tocabi ra pa ngue ra ts'äya, pe ngutho guí mmeppahu. ²³ A nuyá, para ngue hinguí 'dasthohu'a te mmanna ley bi 'yotra Moisés, guí mmeppahu n'na ra ts'unt'ua 'mø bi m'mui, madague'a ra pa ngue ra ts'äya. ¿Hanja ngue guí súcju ngue dá øthegä n'na ra n'yohu 'mø ra pa ngue ra ts'äya 'mø? ²⁴ Yo høntho guí nnuhu n'na ra cosa sä 'bexqui haxhu ra güenda. Nu'mø guí nne gui hyaxhu ra güenda, pe 'bet'o mmajuani gdi padi hanja'a te guí mmamhu.

Bi ma hapu ra mmengu ra Jesús.

²⁵ Bi müdi di n'yänni 'da'ua yø mmengu Jerusalén, di n'yēmbi:

—¿Ua hinga guehna nthoni ngue da tho na 'mø? ²⁶ Pe ya 'buhnu ya, ya yahu yø ja'i 'nē hinte xifi. ¿Ua di ec'ei yø ts'ut'abi ngue da guehna ra Cristo na 'mø? ²⁷ Pe dí pahmu hapu ra mmengu na. A nu'mø bá e'a ra Cristo, hinjonda badi ha di 'yē'a.

²⁸ Nup'ua ja ra nija mi xännbate ra Jesús, mi 'yøde te mmanyø ja'i. Bi ts'edi bi 'yēmbi:

—Ya guí ena ngue guí pahmu ha dá ecä. Pe himma partesē ngue dá ecä. Sinoque dá ecä ngue nuna majuaní Oja i 'bui, guehna bá penngä na. Pe hinguí pahmu te'o na. ²⁹ Nugä go dí pacä te'o na, porque ja dá ecä p'ua bí 'bua, 'nē go bá penngä'a.

³⁰ Co nuna ra hya na p'uya, bi ne xti bentyø ja'i ra Jesús ngue xta ngot'i. Pe hinjombi bent'i porque him maní zøhrá ora. ³¹ Xangu yø ja'i bi 'yec'ei ra Jesús ngue guehna ra Cristo na. Di n'yēmbi:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, ya øtyø hmeya tengutho t'ēmbi da 'yøtra Cristo 'mø bá ehē.

Yø fariseo bi menhyø policia di bentra Jesús ngue da got'i.

³² Nuya yø fariseo bi 'yøde te mmanyø ja'i ngue ēmbi guehna ra Cristo na ra Jesús. Yø fariseo p'uya, conyø hmu yø mmäcja bi menhyø policia di bentra Jesús ngue da got'i.

³³ Mi nya ra Jesús, bi 'yembyø ja'i:

—Zits'arbu guí nnuju ua guí 'buhmu. Ya himma ya'atho ga mmagä p'u bí 'bu'a to bá penngui. ³⁴ Gui hyonju p'uya, pe ya hinha gui tinju, porque hinda zä guí thohmu p'u ha ga m'mucä.

³⁵ Di n'yänse yø judío p'uya, di n'yembi:

—¿Haru go di ma na p'uya, ngue ena hinga timhmu ha di ma? ¿Ua dani mpa man'na nguadi yø häi yap'utho ngue da xännba ra hya yø judío da timp'u? ¿Ua gue gue'u yø mmenguhu da ma da xännbi? ³⁶ ¿Mbe te nne da manna ra hya xicju na, ngue ena: “Guí hyonju, pe ya hinha gui tinju, porque ya hinda zä guí thohmu p'u ha ga m'mucä”?

I pøhra dehe di unna 'da'yo te.

³⁷ Nuna rá nzequi ra pa ngue ra ngo, guehna ra pa embyø ja'i ngue tate ra dannigo na. Nuna ra pa na p'uya, bi nangra Jesús, bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—Nu'mø te'o tütthe ya, dá ecua di nsithe. ³⁸ Nu ra ja'i ec'igä ya, nup'u ja rá mmui ra ja'i tengutho 'mø di pøhra dehe ngue di unna 'da'yo te. Porque ngu'a mmanna Maca Libro.

³⁹ Nuna ra hya na, bi ne bi ma ngue nu to da 'yec'ei, ya di n'youi ra Espiritu Santo. Porque tobe him mani ma mahets'i ra Jesús ngue da pennbabi ra Espiritu Santo yø ja'i.

Hinga 'da'igu mmanyø ja'i.

⁴⁰ Mi t'øhna ra hya mmanna Jesús, bi 'yeni'da yø ja'i p'uya:

—Majuani ngue nuna ra n'yohu na, guehna rá pøngahya Oja mí ja ngue da ecua ja ra ximhäi na.

⁴¹ Mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Nuna ya, guehna ra Cristo naya —bi 'yena.

Pe mi'da yø ja'i di n'yembi:

—Himma juani'a. Porque ra Cristo hinga Galilea di 'ye'a. ⁴² I mmamp'u ja ra Maca Libro ngue nuna ra Cristo, da guehna n'na rá mbom'meto ra dast'abi David. 'Ne drá mmengu Belén nup'u ja ra mmengu ra David.

⁴³ Ya hinga n'nat'a mmanyø ja'i ngue di nxifi te'o na ra Jesús. ⁴⁴ Bi ne 'da yø ja'i xtí bentra Jesús ngue xta ngot'i, pe hinjombi bent'i.

Yø ts'ut'abi hinguí ec'ei ra Jesús.

⁴⁵ Nu'u yø policia bá nexpu ja ra nija, bi mengui bi zømp'u 'buhyø fariseo conyø hmu yø mmäcja xi menhni. Bi t'embaya:

—¿Hanja ngue hinguá sihu p'uya?

⁴⁶ Mi dahyø policia, bi 'yena:

—Pe hinjam'mø ha di t'øde da man'a n'na ra ja'i tengu mmanna ra n'yohu na.

⁴⁷ Yø fariseo p'uya bi 'yembyø policia:

—Xquet'a 'ne'ahu ya bá thä'ahu ya. ⁴⁸ Ya guí nnuhu ngue hinjongui pøni ngue di ec'ei'u ma hmuhu na ra n'yohu na, ni xinga gue'u yø fariseo di ec'ei na. ⁴⁹ Pe nuya yø ja'i ec'ei na ra n'yohu na, guehya hinguí pahra ley ya, 'ne guehya yø ja'i da ma ra castigo ya.

⁵⁰ Nuna ra Nicodemo, guehna bi ma n'na xui bá nyau ra Jesús, xquet'a yø n'yohu yø fariseo na. Bi 'yenna p'uya:

⁵¹ —Nup'u ja ra ley dí cahu, mmamp'u ja ra ley ngue hinga sä da ma masentencia n'na ra ja'i, mente tobe hinguí ja ra ts'ut'abi ngue da t'øde tema hya da man'a ma yapí.

⁵² Bi t'embrä Nicodemo p'uya:

—¿Xquet'a 'ne'i grá mmengu Galilea 'mø? Dami xädi te mmanna Maca Libro. Ja guí nup'u p'uya ngue hinga n'na rá pøngahya Oja ni bøn'a Galilea.

N'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi bi ts'ixpu 'buhra Jesús.

⁵³ Bi ma yø ngu n'na ngu n'na yø ja'i.

8

¹ Pe ra Jesús bi map'u bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. ² Mi hyaxpuya, ya necahäi, bá pengui, bi zøp'u ja ra nija. Bi guat'i gätho yø ja'i p'u ha 'bui. Bi mihra Jesús ngue bi

xännbā rā hya yø ja'i. ³ A nu'u yø xännbate ngue rā ley conyø fariseo, bi zispabi n'na rā xisu xi ma mabent'i, ngue xi thinnbabi n'na rā n'yohu hinga ndø. Bi ma ma'bä'mi p'u made na rā xisu p'uya. ⁴ Bi t'embra Jesús:

—Ague grá xännbate, nuna rā xisu 'bucua, bi ma mabent'i 'mø mi thinnbabi n'na rā n'yohu ngue hinga ndø. ⁵ A nup'u ja rā ley bi 'yotra Moisés, ja mmamp'u ngue da tho ya yø xisu njap'u, ngue da 'bundo. Xi'i, ¿te guí mmanna rā hya naya?

⁶ Bi xihna rā hya na, porque nne da nurpi ngue'mø hinga gue'a rā hya da manna Jesús, para ngue da zä di yapi. Nuna rā Jesús bi ndoqui, ot'a häi conná saha. ⁷ Pe hinguí säya'u yaui ngue änni temā hya da mā. Bi m'mä p'uya, bi 'yembi:

—Nuu guí 'buhmu ya, nu'mø 'bucua n'na nc'ei ngue hinjam'mø di øtra ts'oqui, gue'a rá müdi da mundo rā xisu'a —bi 'yembi.

⁸ Bi ndojtho mahøn'a p'uya, ngue ot'a häi conná saha. ⁹ Pe mi 'yø'a rā hya sihyø ja'i p'uya, bi där'man'u yø mmui yø ja'i porque padi ngue gä ja yø ts'oqui. Bi bøn'i 'da mi'da p'uya. Rā müdi bi bonyø daja'i. Nu'mø mi bøn'i gätho p'uya, bi gose p'u rā Jesús co 'nehra xisu mā yapi bi goseui p'u. ¹⁰ Mi guxrá ya rā Jesús, bi nu ngue hinjongui 'bup'u, ya mahøndra xisu 'bup'u. Bi 'yembuya:

—Ague grá xisu, ¿haru 'bu'u madi yap'a'i ya? Ya hinjombi zänni ngue da tho'i ya 'mø.

¹¹ Mi dahra xisu, bi 'yena:

—Ya hin'na ya, grá hmu.

Bi 'yembra xisu mahøn'a rā Jesús:

—Ni xinga guecä ga sänni ngue da tho'i ya. Ni ma ya, pe 'yon'i mantho hõngu' øtra ts'oqui.

Dä xojpa yø mmui yø ja'i rā Jesús.

¹² Nuna rā Jesús, mahombi zohyø ja'i, bi 'yembi:

—Nugä ga øt'e ngue da xohyø mmui yø ja'i. Nu rā ja'i da denngui, guehna rā ja'i di nja rā 'da'yo te na, pe ya hinn'i mantho di n'yo mants'o rā ja'i.

¹³ Yø fariseo bi 'yembra Jesús:

—Nu'i gadi jase majuan'i rā hya guí mma. Hinte di muui rā hya guí mma.

¹⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuna rā hya dí mmangä, di muui na, madague'a dädi jase majuan'i rā hya dí mma. Pe nugä dí padi ha dá ehē, 'nē dí padi ha nná ma. Pe nu'ahu hinguí pahmu ha dá ecä, ni xinguí pahmu ha nná magä. ¹⁵ Nu'ahu guí haxhu rā güenda tengutho ga hyaxra güenda yø ja'i ua ja rā ximhäi. Nugä hinjond'i haspa rā güenda. ¹⁶ A nu'mø xinga haxä rā güenda, nu te ga sännä ngue di nja, pegue dra hya njuantho ga sänni. Porque hindi 'dase ga haxä rā güenda. Nuna rā Papá bá penngagui, guehna 'da gda haxä'be rā güenda na. ¹⁷ Nup'u ja rā ley guí cahu, nt'ot'i p'u rā hya ngue nu'mø yoho yø testigo 'da'igu mma, jatho ngue da t'ec'ei te mma. ¹⁸ A nuyá, guecä dädi jase majuan'i rā hya dí mmangä. Nuna rā Papá bá penngui, 'nehna di ja majuan'i rā hya dí mmangä na.

¹⁹ Bi t'embuya:

—¿Haru go 'buhni Papá?

Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Nu'ahu hinguí pacju, ni xinga guehna mā Papägä guí pahmu. Nu'mø ngue gdi pacju, xquet'a 'nehma Papägä gdi pahmu 'mø.

²⁰ Nu'mø mi xännbā rā hya yø ja'i p'u ja rā nija rā Jesús, guehya yø hya ja ua bi xifi. Bi m'mä p'u ja yø njamenyu ngue rā ofrenda. Pe hinjombi bent'i ngue xta ngot'i, porque tobe him man'i zønna ora.

Hinda zä dä denyø ja'i p'u di ma rā Jesús.

²¹ Mahombi 'yembyø ja'i rā Jesús:

—Ga mmagä, 'nē guí hyonju. Gui tuhū, pe himma hoquitho ni ts'oquihu. Nup'u ha gda magä, hinda zä guí tenngahu.

²² Yø judío p'uya, di n'yembi:

—¿Ua da zä di nhyose nū, ngue hinda zä ga tenhnū ha di ma?

²³ Mī nya rā Jesús, mahombi 'yēmbi:

—Nu'ahū, gyø mmēnguhū ua ja rā ximhäi. Pe nugä drā mmēngugä mahets'i. Nu'ahū gyø mmēnguhū ua ja rā häi, pe nugä hindrá mmēngugä ua ja rā ximhäi. ²⁴ Janāngue nugä dí xi'ahū ngue guí tuhū 'nē himma hoquitho ni ts'oquihū. Guehna hinguí nhohni ts'oquihū nā ngue hinguí εc'εigahū ngue dí mma te'ogui.

²⁵ Bi t'ännbūya, bi t'ēmbi:

—¿Pe te'o'i p'ūya?

Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ya xtá xi'ahū m'met'o te'ogä. ²⁶ Xangu mī'da yø hya da zä ga xi'ahū, 'nē da zä ga hats'ahū rā güenda. Pe nuna rā hya dí xicä yø ja'i ua ja rā ximhäi, guehna rā hya dí øde mman'a to bá penngui, pe gue majuanī rā hya mman'a.

²⁷ Pe himbi dinyø mmūi yø ja'i ngue guehna rá Papá i mma. ²⁸ Janāngue bi 'yēmbi:

—Nu'mø gá cuathū rā pont'i rā N'yohū bí 'yē mahets'i, guí pahmū te'ogä p'ūya. Hinda zä ga sänse rā hya ga mma. Nuna rā hya xānngagui rā Papá, guehna dí mmangä nā. ²⁹ Porque dí n'yogä'be'a to bá penngui. Nugä hinguí hegase mā Papá, porque nu te nnu manho, que'a zant'a dí øt'a.

³⁰ Mī manna rā hya nā p'ūya, xangu yø ja'i bi 'yεc'εi rā Jesús.

Bi manna Jesús ndana gue'a yø basi Oja.

³¹ Rā Jesús bi 'yēmbiø judío xi 'yεc'εi:

—Nu'mø hinguí hyehmū nā rā hya dí xi'ahū ya, majuanī ngue gue'ahū mā xädi'ahū 'mø. ³² 'Nē gui pahmū xānho nā rā hya majuanī. Nuna rā hya majuanī p'ūya, guehna da yan'ahū nā.

³³ Mī dahyø ja'i, bi 'yēmbi:

—Nugähe yø mbom'meto gähe rā Abraham. 'Nē hinjam'mø to xtá øt'e ngue ma hmuhe. ¿Hanja'a guí mma ngue guí εna da ma nhyanigähe?

³⁴ Nuna rā Jesús bi 'yēmbiø ja'i:

—Majuanī dí xi'ahū ngue nu to gä øtra ts'oqui, guehya ya xā mbent'ui rā ts'oqui ya. ³⁵ Nu rā ja'i ngue rā hmiquitho, 'bup'ua ja rá ngu rá hmu, hinguí zamp'ua ja rā ngu nā rā hmiqúi. Pe nu'a ngue rá ts'unt'ua rā hmu, zamp'ua ja rá ngu'a. ³⁶ Janāngue nuyá, nu'mø ngue da yan'ahū rá Ts'unt'ua Oja, ya majuanī gá nyāhmū 'mø. ³⁷ Nugä dí padī ngue yø mbom'meto'ahū rā Abraham. Pe guí nne gui hyoju, porque hinguí nnu manhohū rā hya dí mmangä. ³⁸ Ya dá xi'ahū te gä dí nnugä p'ua bí 'bahma Papá. Pe nu'ahū gadi siguetho guí øthū'a te xi'a ni papáhu.

³⁹ Mī dahyø ja'i p'ūya, bi 'yēmbi:

—Nu'a mā papágähe gue'a rā Abraham.

Mahombi 'yεnna Jesús:

—Nu'mø ngue dyø basi'ahū rā Abraham, dague'a te bi 'yøtra Abraham gui 'yøthu 'mø. ⁴⁰ Pe nuyá guí nne gui hyoju. Conque dí xi'ahū rā hya majuanī, nuna rā hya dí øcä mman'Oja, guehna dí xi'ahū nā. Pe nu'a guí nne gui 'yøthu ya, hinga ngu'a bi 'yøtra Abraham. ⁴¹ Nu'ahū guí øthū tengutho ø'ni papáhu.

Mahombi 'yεnyø ja'i p'ūya:

—Nugähe, hindyø thimbasi'ho gähe. N'nat'a mā papágähe 'bui, gue'a Oja'a.

⁴² Mahombi 'yεnna Jesús:

—Nu'mø ngue nmajuanī ngue guehna Oja ni papáhu, gadi macju 'mø. Porque nugä dá εcä p'ua 'bu Oja, 'nē ya dí 'bucua ya. Hinda sänse ngue dá εcua, sinoque Oja bá benngui. ⁴³ ¿Hanja ngue hinguí sä gui timhmū nā rā hya dí mmangä? Hinguí timhmū hanja rā hya, porque hinguí nne gui 'yøhmū nā rā hya dí xän'nahū. ⁴⁴ Nu'a guí nnøpa papáhu, gue'a rā zithū'a. Nu'a rā hya nnu manho nā p'ūya, guehna guí nne gui 'yøthu nā. Nuna rā zithū, guehna rā hyote nā asta guerp'ua bá fudi. Hinjam'mø di mman'a te majuanī. Nu'mø ya, gä rā fehni ga ya. Gä rá hyase ga ya porque rā fehni. 'Nē guehna nnøpa papá'ua to mmanna

fēhni nā. ⁴⁵ Pē nugā ngue majuanī nā rā hyā dí xi'ahū, hinguí ɛc'ɛigahū. ⁴⁶ Gātho'ahū ya, hīnjonda bōni da 'yēnguī ngue ja mā ts'oqui. Xi'mō ngue majuanī rā hyā dí xi'ahū, ¿hanja ngue hinguí ɛc'ɛigahū 'mō? ⁴⁷ Nu'a rá basi Oja ya, gue'a di ho da 'yōde te mman'Oja'a. Pē nu'ahū ngue hīngyō basi'ahū Oja, janangue hinguí nne gui 'yōhmū rā hyā mman'Oja.

Ya mi 'būhra Cristo hante dī m'mūhra Abraham.

⁴⁸ Mī dahyō judío p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—Nī 'yup'ū te dī mmangāhe ngue grā mmēngu p'ū ja rā hāi Samaria, nu'ī guí n'youi rā ts'onthī.

⁴⁹ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Hīn tenī ts'oqui dī n'yogā'be. Nu'a te dí øt'ä, dī nnu mansugā mā Papá. Pē nu'ahū hinguí nnu mansujū. ⁵⁰ Nugā hīndī honī ha dī nu mansugyō ja'ī. Nūnā Oja go honnguī ha dī nu mansugā yō ja'ī nā. 'Nē haxta rā güenda Oja ya, te'o ngue hinguí suguí. ⁵¹ Nugā majuanī dí xi'ahū ngue nū to ørpa masu rā hyā dí mmangā, guehna rā ja'ī hīnjam'mō da dū nā.

⁵² Mī dahyō judío p'uya, bi 'yēmbi:

—A nuyá, dadi seguragāhe ya ngue guí n'youi rā ts'onthī. Xi rā Abraham 'nē gātho mī'da yō pōngahya xā m'mūi, gā xā ndū. Nu'ī p'uya guí ɛnā: “Nu'a to da 'yørpa masu rā hyā dí mmangā, guehna rā ja'ī hīnjam'mō da dū nā”, guí ɛnā. ⁵³ ¿Ua man'na go mā da'ī ngue'a mā papágāhe Abraham? A nūnā bi dū. 'Nēhyō pōngahya xā m'mūi gā xā ndū. ¿Te'o guí ɛnā ngue gue'e 'mō?

⁵⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi ja'ī:

—Nu'mō ngue go gdi honī ha dī nu mansugā yō ja'ī, hīnte dī mūui 'mō ɛscā yō ja'ī 'mō. Pē nu'a honī ha di hnu mansugā, guehna mā Papágā nā. Nūnā guí ɛnā ngue nī Ojahū. ⁵⁵ Pē hinguí pahmū nā p'uya. Nugā go dí pacā nā. Nu'mō gā ɛnā ngue hīndī pacā Oja, xquet'a dí fēhnigā 'mō tengutho'ahū ngue gyō fēhnihū. Pē nugā majuanī dí pacā nā, 'nē dí ørpa masu te xiqui. ⁵⁶ A nūnā mā mboxitahū rā Abraham, bi johya nā ngue mambá ɛp'ū rā pa gā søcā ua. Bi badī hanja, janangue ɛmmēi bi johya.

⁵⁷ Mī dahyō judío p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—Tobe hinguí 'bū'a nyote mā'det'a njeya, 'nē go gui 'yēnā gā nū rā Abraham.

⁵⁸ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi ja'ī:

—Majuanī dí xi'ahū ngue ya nmi 'bucā hante dī m'mūhra Abraham.

⁵⁹ Bi gūxyō do yō ja'ī p'uya, ngue dā mūndo rā Jesús. Pē rā Jesús bi thop'ū mādē ha 'būhyō ja'ī, bi bōmp'ū ja rā nija, bi ma.

9

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohū ngue rā xädä.

¹ Nup'ū nī nthohra Jesús, bi nū n'na rā n'yohū ngue rā xädä asta gue'mō mamba mī.

² Bi 'yānya yō xädi p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grā xännbate, ¿hanja ngue ya rā xädä 'mō mambá mīhna rā n'yohū nā? ¿Ndana gue'a ja rá ts'oqui, guehna rā n'yohū, ua rá papá, ua gue rá mamá ja rá ts'oqui ngue bi njap'ū?

³ Mī dahra Jesús, bi 'yēnā:

—Hīn'ī nxädä nā rā n'yohū ngue conná ts'oquise, oque rá ts'oqui rá papá oque rá mamá. Sinoque bi nxädä para ngue conná guehna dā fadi ngue ja rá ts'edi Oja ngue te da 'yørpe. ⁴ Mēnte jap'ū rā tiempo ya, jatho ngue gā ørpabi rá 'befi'a to bá pennguī. Porque dā 'yēhra pa ngue ya hīmma nzā te gā pefi. ⁵ Mēnte dí 'bucua ja rā xīmhāi, ma gā øt'e ngue dā xohyō mmūi yō ja'ī.

⁶ Mī juadi bi manna rā hyā nā, bi zo'a hāi rá jini rā Jesús. Bi 'yøtra bōhāi conná jini, bi gōspa maxøts'e yō dā rā xädä. ⁷ Bi 'yēmbuya:

—Nī ma ya, bá nxädä p'ū ja rā dehe Siloé —bi 'yēmbi.

Nūnā rā Siloé gā mbōni ngue “Bi 'benhni”. Nūnā rā xādā bi ma bá nxūdā. Mambá pengui, ya zø yø dā. ⁸ A nū'u yø besino p'uya, 'nē hmi'da yø ja'i ya mi padī ngue mará xādā, gā di n'yēmbi:

—¿Ua hinga guehna rā nhyaxā limosna na?

⁹ Mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yēna:

—Guehna.

Pe mi'da yø ja'i bi 'yēna:

—Guehna p'u guī nēqui, pe gue hinga guehna.

Pe nuse na mará xādā p'uya, bi 'yēna:

—Ahá, go guēcā —bi 'yēna.

¹⁰ Ya bi t'ännbūya, bi t'ēmbi:

—¿Hanja ngue ya zø ni dā ya 'mø?

¹¹ Bi 'yēnna mará xādā p'uya:

—Nūnā rā n'yohu ni hu ngue rā Jesús bi 'yøtra bōhāi. Bi gosca guī mā dā. Bi 'yēngui: “Ni map'u ja rā dehe Siloé, bá nxūdā”, bi 'yēngui. Dā magā p'uya ngue dā nxūdā, pe 'bexpi nzø mā dā 'mø mā nxūdā.

¹² Bi t'ännbūya, t'ēmbi:

—¿Haru 'būhna rā n'yohu guī mmanya?

Bi 'yēmbūya:

—Hindí pacā —bi 'yēmbi.

Yø fariseo bi 'yørpā rā nt'änni nā mará xādā.

¹³ Bi ts'ixpu 'būhyø fariseo nā mará xādā p'uya. ¹⁴ Rā pa ngue rā ts'āya 'mø mi 'yøtra bōhāi rā Jesús ngue bi xojpa yø dā rā xādā. ¹⁵ Nūya yø fariseo p'uya, xquet'a bi 'yän'na mará xādā ngue ha bi nja ngue ya zø yø dā. Bi 'yēmbūya:

—Bi gosca rā bōhāi māxøts'e mā dā. Dā ma dā nxūdā p'uya. A nuyá, ya zø mā dā ya.

¹⁶ Bi 'yēn'ida yø fariseo p'uya:

—Nūnā rā n'yohu bi 'yø'nā rā hyā na, hīngrā m'menhni Oja na, porque hīnguī supra pa ngue rā ts'āya.

Mi'da p'uya, bi 'yēna:

—A nū'mø di ja rá ts'oqui nā rā n'yohu nā, hīnda zā dā 'yøtya yø milagro ør'mø.

Ya di njun'mahyāse p'u yø ja'i p'uya. ¹⁷ Mahømbi t'än'nā mará xādā p'uya, bi t'ēmbi:

—Xi'i n'yø, ¿te guī mma nguehna rā n'yohu bi xoc'a ni dā?

Nūnā mará xādā p'uya, bi 'yēna:

—Nugā dí ēna ngue rá pøngahya Oja nā rā n'yohu nā.

¹⁸ Pe yø hmu yø judío, hīnguī εc'ei ngue mará xādā nā rā n'yohu yaui. Bi 'yεc'ei, ja gue'mø mi zonnabāi rá papá 'nēhra mamá nā mará xādā. ¹⁹ Bi 'yännbūya, bi 'yēmbi:

—¿Ua guehna ni ts'unt'ui nā 'būcua, nūnā t'ēmbi ngue ya rā xādā 'mø mambá mi? ¿Hanja ngue ya zø yø dā ya 'mø?

²⁰ Bi 'yēn'a rá papá 'nēhrā mamá p'uya:

—Dí padī ngue guehna mā ts'unt'u'be nā. 'Nē ya rā xādā 'mø mambá mi. ²¹ Pe nuyá, hīndí pa'be hanja ngue ya zø yø dā ya. Ni xīndí pa'be to bi 'yøthebi yø dā. Dami 'yänsehū. Ya rā dan'yohu, dā xi'asehū hanja.

²² Nūnā rá papá 'nēhrā mamá nā mará xādā, bi manna tengu nā ngue supyø hmu yø judío. Porque ya xi nheca hyā ngue dā dujpābi rá thūhu p'u ja rā nija'a to dā mā ngue rā Jesús gue'a rā Cristo'a. ²³ Janāngue ngūnā bi man'u yø dāja'i p'uya, ngue bi 'yēna: “Yänsehū, ya rā dan'yohu, dā xi'asehū hanja”.

²⁴ Nū'u yø hmu yø judío, mahømbi zon'nā rā n'yohu mará xādā. Bi 'yēmbi:

—Hønt'a Oja guī 'yεspābi ngue bi nzø ni dā. Nugāhe dí pahme ngue ja rá ts'oqui nā rā Jesús.

²⁵ Bi 'yēn'mø mi dā p'uya:

—Nugā hīndí padī ngue'mø ja rá ts'oqui ogue hīn'nā. Hønt'a dí padī ngue nugā nmará xādā, 'nē ya zø mā dā ya.

²⁶ Mahōmbi t'ännbūya, bi t'εmbi:

—¿Te 'be'a bi ja'i? ¿Te bi 'yøt'e para ngue bi nzø ni dä?

²⁷ Mi da p'ūya, bi 'yεna:

—Ya xtá xi'ahū, 'nε hinguí ørcāhū masū. ¿Hanja ngue mahøn'a guí nne ga xi'ahū ya? ¿Uague guí nne ngue 'nε'ahū dyø xädi'ahū nā rā n'yohū nā?

²⁸ Bi zū p'ūya, bi 'yεmbi:

—Nu'i go rá xädi'i nā rā n'yohū nā. Pε nūgähe yø xädigähe rā Moisés. ²⁹ Nūgähe dí pahme ngue bi nyāui Oja rā Moisés. Pε nūnā rā n'yohū nā, hīnjongui padī hapū rā mmεngu nā.

³⁰ Bi 'yεn'a rā n'yohū p'ūya:

—Xquet'a guehna ngue nná 'yøthogā nāya, ngue hinguí pahmū hapū rā mmεngu nā, pε bi xogagui mā dä. ³¹ Conque dí pahmū ngue nūnā Oja, hīngui ø'mø nzo'u yø ja'i ja yø ts'oqui nā. Pε nu'mø nzo'u yø ja'i thanne 'nε ørpabi rá pähä, i øde. ³² Astā guehyø pa xā thogui hīngui t'øde ngue da bøn'a n'na rā n'yohū da xojpa yø dä n'na rā xädä astā gue'mø mambá mi. ³³ Ngue'mø hīndrá m'menhni Oja nā rā n'yohū nā, hīnda zä te da 'yøt'e.

³⁴ Ya bi t'εmbūya:

—Nu'i gā rā ts'oqui gni 'bui astā gue'mø gambá mi, 'nε go gui 'yεna gui xänngahe —bi t'εmbi.

Bi hyøn'a thi p'ūya.

T'εmbi ngue xädä yø ja'i ngue njot'i yø n'yomfεni.

³⁵ Bi bahra Jesús ngue ya bá thøn'a thi p'ū ja rā nija nā mará xädä. Mi nthēui p'ūya, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εc'εibi rá Ts'unt'u Oja n'yø?

³⁶ Bi 'yεnna n'yohū p'ūya:

—Te'o'a p'ūya grá hmū, n'namhma ga εc'εigā —bi 'yεmbi.

³⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ya guí nnūgya. Go guecä dí nyāui ya —bi 'yεmbi.

³⁸ Nūnā rā n'yohū p'ūya bi ndantyoħmū p'ū 'bahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nūya grá hmū, dí εc'εi'i ya.

³⁹ Mi nyā rā Jesús, bi 'yεna:

—Dá εcä ua ja rā ximhäi, n'namhma ngue nu'u yø xädä di nzø yø dä. A nu'u εna ngue zø yø dä p'ūya, tengutho 'mø di xädä'u.

⁴⁰ Nu'u 'da yø fariseo mi 'bäp'u p'ūya, mi 'yøde te mmanā Jesús. Bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εna ngue 'nεcähe dyø xädägähe?

⁴¹ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue gyø xädähu, hīndi ja ni ts'oquihu 'mø. Pε nūya ngue guí εna ngue zø ni dāhu, ya guí padī ngue ja ni ts'oquihu ya.

10

Bi hyejpa yø føt'e yø de'yo'a rā hyā bi manā Jesús.

¹ Majuani dí xi'ahū, nu'a hīnni yurbū ja rá goxthi føt'e yø de'yo, sinoque ni nexman'na nguadi, guehna rā bεde'yo nā. ² Pε nu'a ni yurbū ja rā goxthi føt'e, gue'a rā mände'yo'a.

³ Nu'mø bi zøhø, da xojpa rā mængoxthi da yut'ambo. Nu'u yø de'yo p'ūya, parpabi rá hyā. I nzohyø de'yo conyø thūhū, da gūcathi p'ūya. ⁴ Nu'mø bá jūjma xøts'e rā føt'e gätho'u yø de'yo p'ūya, ní 'bet'o p'ū ni ma yø de'yo. Yø de'yo p'ūya tenni porque parpabi rá hyā. ⁵ Pε nu'a hīngui parpabi rá hyā, hīngui ten'na. Hante 'da 'mø bi nu, porque hīngui parpabi rá hyā.

⁶ Bi hyoni te gui hyejpa rā hyā bi xihyø ja'i rā Jesús. Pε nu'u nzofø hīmbi dīnyø mmui te ni bønna hyā bi xifi.

Nūnā rā Jesús, guehna rā hoga mände'yo nā.

⁷ Bi sigue bi zohyø ja'i rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Majuani dí xi'ahū, guecä tengutho n'na rā goxthi ni yutyø de'yo. ⁸ Gätho'ū yø mädi bi m'mu'a m'met'o hante ngue gā ma ɛcä, hinni yurbu ja rā goxthi, gue'ū yø bɛde'yo'ū. Janangue himbi 'yørpa mā sū yø de'yo 'mø nzofu. ⁹ Go guecä tengutho n'na rā goxthi. Nu'a gā japā dā thogui, gue'a di nyan'a. 'Nɛ dā 'yøt'e tengutho n'na rā de'yo ngue ni yut'i, ni bomp'ū ja rá fōt'e, 'nɛ tini te si.

¹⁰ A nu'a rā bɛ, hōndrá mfɛ gā 'yo'a, di ummahu dyø de'yo. Pɛ nugä dá ɛhɛ para ngue di nja'ahū rā 'da'yo te, 'nɛ guí m'mamma pähähu. ¹¹ Nugä guecä tengutho n'na rā hoga mände'yo. Nu'a rā hoga mände'yo ennā te ngue nyanyø de'yo. ¹² Pɛ nu'a rā mädi ngue rā hmiqũtho, hinga gue'a rā mädi ngue yø de'yo'a. Porque hingrá mmeti. Nu'mø bi nu ngue bá ɛp'ū rā zate, dā zop'ū yø de'yo, dā 'dagui. Rā zate p'ūya, di bentyø de'yo, di n'uen'ū hĩndi bent'i. ¹³ Nunā rā n'yohu nā, 'dagui porque ngue rā hmiqũtho. Hingui tu rá mmui 'mø te dā ja yø de'yo.

¹⁴⁻¹⁵ Nugä guecä tengutho n'na rā hoga mände'yo. Nunā mā Papágä pacā nā, nugä xquet'a dí pacā nā mā Papá. Njarbutho ya, dí pacā gätho'ū mā de'yo. Dā gue'ū p'ūya, xquet'a paqui. 'Nɛ dí engä mā te ngue di nyangä'ū mā de'yo. ¹⁶ Xquet'a 'bup'ū mi'da mā de'yo ngue hĩngyø n'youi ya 'bucua. Xquet'a jatho ngue gā mma si, 'nɛ dā 'yø'mø dā zofo. Ya n'na 'bũitho di nja p'ūya, 'nɛ n'na dra mände'yo di m'mui.

¹⁷ Nunā mā Papá di macā nā, porque dí engä mā te connā nguehma de'yo. A nugä dā zā ngue mahōngā m'mui. ¹⁸ Pɛ nu'mø gā nnegä, hĩnjondā hyogui, pɛ dí nnesɛ ngue dí engä mā te. I ja grā ts'edi ngue dadĩ ungä mā te, 'nɛ ja grā ts'edi ngue mahōngā m'mui. Nunā ya, guehñā rā hyā bi xicā mā Papā nā.

¹⁹ Nu'mø mi 'yøhyø judío nā rā hyā nā p'ūya, ya hinga 'da'igu mma. ²⁰ Xangu yø judío bi 'yɛnā:

—¿Hanja ngue guí ørpañū masu te mmanna? Nunā di locobi rā ts'onthi n'youi nā —bi 'yɛnā.

²¹ Mi'da yø judío p'ūya, bi 'yɛnā:

—Pɛ nu'mø ngue di n'youi rā ts'onthi, hĩndā zā dā mā tengu nā rā hyā nā 'mø. A nu'a n'youi rā ts'onthi, hĩndā zā dā 'yøt'e ngue di nzø yø dā yø xädä'a.

Nu'ū yø judío himbi nu manho rā Jesús.

²² Mi ja yø sɛ'ye'a rā ora'a. Ya di nsä yø ja'i p'ū Jerusalén ngue di nsännigo p'ū ja rā nija. ²³ Nunā rā Jesús, nup'ū ja rā ngun'yū nija ni hu ngue rā Salomón, ja 'yop'ū. ²⁴ Nu'ū yø judío bi mäsrā Jesús, bi 'yɛmbi:

—¿Ua guí nnepe ngue xøgue gā rā tiempo di 'yot'itho mā mmuigähe? Nu'mø ngue gue'e grā Cristo, n'na nditho dami xicje njuani.

²⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yɛnā:

—Ya dí xi'ahū, pɛ hĩnguĩ ɛc'ɛigahū. Nu te gā guí nnuhu dí øt'ä connā nguehra ts'edi di 'dacā mā Papá, ja di nɛqui p'ū nā rā hyā dí xi'ahū ya. ²⁶ Pɛ hĩnguĩ ɛc'ɛigahū, porque hinga gue'e mā de'yo'ahū, tengutho rā hyā ya xtā xi'ahū m'met'o. ²⁷ Nu'ū mā de'yogä, xā mbarcatho mā hyagä'ū. A nugä p'ūya, xquet'a dí pathogä ndana gue'a ya mā de'yo. Nu'mø bi nugä mā de'yo, tɛnngui. ²⁸ Nugä gā unnā rā 'da'yo te para zantho'ū mā de'yo, 'nɛ hĩjam'mø di m'medi. Porque hĩnjondā guasca p'ū ja mā 'yɛ. ²⁹ Nu'a mā Papá bi 'dacä'ū. Hĩnjo mman'na tengu nā, 'nɛ hĩnjondā guaspabi p'ū ja rá 'yɛ mā Papá. ³⁰ Tengutho mā Papágä, xquet'a di njadä p'ūya.

³¹ Yø judío p'ūya, mahømbi go yø do ngue dā mundo rā Jesús. ³² Pɛ mi nya rā Jesús, bi 'yɛnā:

—Ni hmi ni dāhu hapu dí øt'ä xangu yø cosa xanho connā nguehra ts'edi di 'dacā mā Papá. ¿Ndana gue'a ya yø hyā ya ngue gdi pũndogahū ya?

³³ Mi dahyø judío p'ūya, bi 'yɛmbi:

—Nu'ū yø cosa xanho guí øt'e, hinga gue'a gdā pũndo'ahē'a. Sinoque gdā pũndo'ahē ngue hĩnguĩ supra xudi Oja, co nunā rā hyā guí mma. Conque nu'i grā ja'itho tengutho gähe, 'nɛ sã guí ɛnā ngue go 'da'igu'auí Oja.

³⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—I nt'ot'i p'u ja ra ley guí cahu ngue bi 'yēn'Oja: “Nu'ahu, entho Oja'ahu”, bi 'yena.
³⁵ 'Nē guí pahmu'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, hinjonda zā da gōn'a te mmamp'u. A nuna Oja, bi mā ngue nu'u yō ja'i di fātrā hya, tengutho Oja'u. ³⁶ Xi'mō ngue bá excā Oja ngue bá penngā ua ja ra ximhāi, ŷua da zā gui 'yēmhmū ngue hīndī supā rá xudī Oja ngue'mō dí mma ngue rá ts'unt'ugui Oja? ³⁷ A nu'mō hīndī sā ga ōt'ā yō cosa tengutho ōr'mā Papá, 'yo guí ec'eigahū 'mō. ³⁸ Pē nu'mō ngue sā dí ōt'e tengutho ōt'a, madague'a hīnguī ec'eigahū, pē damī 'yēc'eigahū co nu'a te dí ōt'e. Ja guí pahmu p'u, 'nē ja da dimp'u nī mmāihū ngue mā Papá dí 'yo'be.

³⁹ Co nuna ra hya bi manna Jesús, mahombi ne yō ja'i xti bent'i ngue xta ngot'i, pē hīmbi zā, porque 'bexpi ma.

⁴⁰ Mahombi mengra Jesús ngue i ma man'na nguadi ra dathe Jordán, ha mambi ōtra nxixya m'met'o ra Xuua. Ja bá n'yop'u p'uya. ⁴¹ Xandōngu yō ja'i bi ma bá nu ra Jesús. Di n'yembyō ja'i:

—Majuani ngue ra Xuua hin tema milagro bi 'yōt'e, pē nu'a te gāma hya bi manna Xuua connā nguehra Jesús, gā majuani.

⁴² Ja bi 'yēc'ēi p'u xangu yō ja'i ra Jesús ngue majuani guehna ra Cristo na.

11

Bi du ra Lázaro.

¹ Mi 'bu'a n'na ra n'yohū mađi hyēnni nī hu ngue ra Lázaro ra mmēngu Betania, ja ra hnini mi 'buhra Maya connā juhue Marta. ² Nuna ra Maya, rá nju na ra Lázaro mađi hyēnni. Guehna bi duxra aceite mazihotho ga yūni ngue bi gospa yō gua ra Hmu Jesús. 'Nē bi dujpi conyō xta. ³ Nuya yō nju ra Lázaro, bi mennba ra hya ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, xan'u nī amigo gadi nsixui —bi 'yēmbi.

⁴ Mi 'yōhna ra hya bi 'bennba ra Jesús, bi 'yēna:

—Pē hīnga hyēmbra n'u na ra Lázaro ngue da hyo. Sinoque ja da bap'u yō ja'i ngue maguese Oja. 'Nē da bahyō ja'i ngue xquet'a maguese rá Ts'unt'u Oja.

⁵ Nuna ra Lázaro, connā Marta, connā Maya, n'na ngu n'na, ēmmēi mađi mahra Jesús.

⁶ Madague'a bi 'yōde ngue mađi hyēnni, pē bá m'mūhma nyopa p'u ha mambi 'bui.

⁷ M'mefa p'uya, bi 'yēmbi xādi:

—Ma ga mmāhā mahōn'a Judea ya.

⁸ Nu'u yō xādi p'uya bi 'yēmbi:

—Ague grā xānnbāte, conque ja xma nguehya nne da hyo'i yō hmu yō judío ngue xtabá mmundo'i, 'nē mahōnguī nne gđi ma p'uya.

⁹ Bi hyēcra hya bi xihyō xādi ra Jesús, ngue tobe hīm manī zōnna ora p'u da du. Bi 'yēmbi:

—ŷUa hīmma juani ngue 'de'ma yo ora ja ra nyot'i 'mō mā pa? A nu'a 'yo ngue ra pa, hīnha di fets'e, porque ga 'yo ra nyot'i di yot'ua ja ra ximhāi. ¹⁰ Pē nu'mō to 'yo xui, di fesrá gua, porque hīn'yū ra nyot'i p'u nī ma.

¹¹ M'mefa p'uya, bi 'yēnna Jesús:

—Nuna mā amigohū ra Lázaro bí aha. Pē ga ma āgā ya.

¹² Nu'u yō xādi p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, nu'mō ngue bi aha, ya hīnte da ja 'mō.

¹³ Bi ne xta mmanna Jesús ngue ya xi du ra Lázaro, pē nup'u i bēnyō xādi, bi 'yēmbi ngue mma ngue bi atho. ¹⁴ Pē njuantho bi man'a m'mefa te nne xta mmanna Jesús. Bi 'yēmbi:

—Ya bi du ra Lázaro ya. ¹⁵ Para ngue nu'ahu ya, ya xanho ngue hīn dabi 'bucā p'u 'mō mi du ra Lázaro, porque nuya man'natho gui 'yēc'eigahū ya. Nuya ga ma nuhū ya.

¹⁶ Nuna ra Toma t'ēmbi ngue ra cuate p'uya, bi 'yēmbi mmixādihū:

—Ma 'da gda mmāhā ya, n'namhma ngue 'dap'u danī thojū nū.

Rā Jesús dā 'yøt'e ngue dī nja rā mbɛnnate, 'nɛ di unna 'da'yo te.

¹⁷ Bi zøn'a Betania rā Jesús, pɛ ya rá gɔpa xī ma nt'āgui rā Lázaro. ¹⁸ Nup'ɛ ja rā hnini Betania, como yo kilómetro made gui nhyacui Jerusalén. ¹⁹ Xangu yø judío xī ma ngue badi zengua rā Marta conna Maya, di hojpa yø mmui ngue rá ida bi du. ²⁰ Nunā rā Marta 'mø bi badi ngue ya mmap'u rā Jesús, bi ma bí c'at'ui. Pɛ rā Maya bi gop'u ja rá ngu'a.

²¹ Rā Marta bi 'yɛmbra Jesús:

—Ague grá Hmu, nu'mø gdi 'bucua, hinxta ndu ma idagä 'mø. ²² Pɛ nugä dí padi ngue di 'da'i Oja te gä gui 'yāpi.

²³ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nu ni ida di bennate'a.

²⁴ Bi 'yɛnna Marta p'uya:

—Ahá, dí padi ngue nu'mø rā pa rá nzegui, mahondi bennate yø ánima.

²⁵ Rā Jesús bi 'yɛna:

—Go ga øt'ä ngue di bennate yø ánima, 'nɛ ga unna 'da'yo te. Nu'a da 'yɛc'ɛigä, madague'a xta ndu, pɛ hondi bennate. ²⁶ A nuyá, nu'ɛ yø ja'i 'bähya 'nɛ ɛc'ɛigui, ya hinjam'mø dā du, ya ja rā 'da'yo te yø ja'i. ¿Ua gui ɛc'ɛi nā dí xi'i ya?

²⁷ Rā Marta p'uya bi 'yɛna:

—Ahá, grá Hmu, dí ɛc'ɛigä ngue gue'e grá Cristo, rá Ts'ant'u'i Oja nu'a mi ja ngue da ɛcua ja rā ximhäi.

Rā Jesús bi nzomp'ɛ ha nt'āgui rā Lázaro.

²⁸ Mī juadi bi manna rā hya nā p'uya, nunā rā Marta bi ma bá zo rá juhue Maya. Bi xifi njanate, bi 'yɛmbi:

—Bá ɛp'ɛ rā xänbate. Bá pen'na rā hya ngue bi nzo'i 'na.

²⁹ Nu'mø mi 'yøhra Maya ngue bi ts'ofu, bi nangui, bi ma bá nu rā Jesús. ³⁰ Nunā rā Jesús, tobe hin manī yut'ambo rā hnini, bí 'bärpu ha bi nthɛui rā Marta. ³¹ Mī nu yø ja'i ngue bi nangra Maya, bi bōni n'nahmantho, bi ma. Janangue xquet'a bi ntetyø ja'i p'uya, ɛmbi ngue bi ma dá nzomp'ɛ bí o rā ánima. ³² Bi ma rā Maya p'ɛ mambi 'bähra Jesús. Bi ndantyøhmū p'ɛ ha 'bäi, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, nu'mø ngue gdi 'bucua, hinxta ndu ma idagä 'mø.

³³ Nu'mø mi nu rā Jesús ngue zonna Maya co 'nɛ'ɛ yø judío ni n'youi, bi dār'man'ɛ rá mmui p'uya. ³⁴ Bi 'yännbaya, bi 'yɛmbi:

—¿Harɛ nt'āgui ya? —bi 'yɛmbi.

Mī dā p'uya, bi 'yɛna:

—Ague grá Hmu, bá ɛhɛ guí nnu.

³⁵ Xquet'a bi nzonna Jesús. ³⁶ Dī n'yɛmbyø judío p'uya:

—Ya guí nnuhu te øtya. Ja dī nɛqui p'uya ngue janjuani ngue madi madi.

³⁷ Bi 'yɛn'i 'da yø judío p'uya:

—A nuná, ngue bi zä bi xojpa yø dā rā xädä, rá nzegui xta nzä xta 'yøt'e ngue hinxta ndu rā Lázaro.

Ya bi bennate rā Lázaro.

³⁸ Mahombi dār'man'ɛ rá mmui rā Jesús. Bi guarbu ja rā 'bido o rā ánima p'uya ngue dā hyajpa rā ndodo nnōpa njo'mi. ³⁹ Bi 'yɛnna Jesús:

—Dami hyacju rā do —bi 'yɛna.

Bi 'yɛnna Marta nunā rá nju rā ánima p'uya:

—Ague grá Hmu, rá nzegui ya yunya, porque ya rá gɔpa nt'āgui ya.

⁴⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Uanguí dí xi'i ngue nu'mø gui 'yɛc'ɛigui, guí pa p'uya ngue maguesɛ Oja.

⁴¹ Mī ma nthāqui rā do p'uya. Bi nōs'maya rā Jesús, bi 'yɛna:

—Ma Papá'i, dadi ja mammadi'i ngue guí ø'mø dī nzo'i. ⁴² Nugä dí padi ngue zant'a guí ø'mø dī nzo'i, pɛ dá mangä nā rā hya nā n'namhma ngue nuya yø ja'i 'bucua, dā 'yɛc'ɛi ngue go guá penngagui ua.

⁴³ Mī juadi bī manna rā hya nā p'uya, bī matra ánima, bi 'yēmbi:

—Ague Lázaro, bá pømp'u guí o —bi 'yēmbi.

⁴⁴ Bá nangra ánima p'uya, bá ep'u, bá m'mät'i yø ulu yø 'ye conyø gua. Rá hmi p'uya bá n'youi rá njo'mi. Rā Jesús bi 'yēmbi yø ja'i:

—Damī xūhmi ya, thøhmi p'uya, da ma.

Bī nhēca hya yø ja'i p'uya, ngue di bētra Jesús.

⁴⁵ Nūya yø judío mī 'bup'u ja rá ngu rā Maya mī nu te bi 'yøtra Jesús, gue'a i 'yēc'ei'a p'uya. ⁴⁶ Pē mī'da yø judío, bī ma bá xihyø fariseo te bi 'yøtra Jesús. ⁴⁷ Nūya yø fariseo p'uya conyø hmu yø mmäcja, co 'nē'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, bi 'yøtra dajunta. Dī n'yēmbi:

—¿Te 'be'a ja ngue ga øthu? Nūna rā n'yohu nā, xandøngu yø milagro øt'e. ⁴⁸ Nū'mø ngue ga hēhmu p'u, gā yø ja'i da 'yēc'ei te mmanā. A nu'u yø ts'ut'abi Roma p'uya, da penhyø soldado ngue da dēmhra maca nija ja ua, 'nē da 'yøtra sui ua ja mā häihū.

⁴⁹ Bi da'a n'na nc'ei nī hu ngue rā Caifás, guehna rā hmu yø mmäcja'a rā jeya'a. Bi 'yēmbi yø ja'i:

—¿Ua hinguí pahmu ha dī nja te ga øthu ya? ⁵⁰ ¿Ua hīn gadi umhmu rā güenda hanja? Man'na xanho ngue n'na nc'ei tho da dū conná nguehyø ja'i, hīnda gue'a ngue dī m'mēdi gätho yø ja'i 'bucua ja mā häihū.

⁵¹ Pē nūna rā Caifás hīngrá hyasē nā rā hya bī mā, sinoque Oja bi bēnnbi ngue ngu'a bī mā. Porque guehna rā jeya ngue bī nōpa hmu yø mmäcja. Bī mā ngue rā Jesús guehna ja ngue da dū conná nguehyø judío nā. ⁵² 'Nē hīnga hønt'u yø judío p'uya, sinoque da dū conná nguehyø ja'i 'bui ndap'u bi zā. Porque nne Oja ngue ndap'u bi zā dī m'mūhyø ja'i ngue dyø basī Oja. ⁵³ Gue'a rā hya bī nja'a p'uya, nu'u yø judío mī nts'ut'abi, bī mudi bī nhēca hya ngue da hyo rā Jesús.

⁵⁴ Janangue ya hīm mambi zøp'u ha 'būhyø judío rā Jesús, sinoque bī ma n'nannī n'na rā xequi ja rā häi Judea. Ya mme rā nendapo, ja n'na rā hnīnī nī hu ngue Efraín. Ja bá m'mūhmu p'u p'uya co 'nēhyø xādi.

⁵⁵ Ya xmá nguerp'utho rā pa ngue rā ngo øtyø judío, nūna ēmbi rā pascua. Xangu yø ja'i bī ma Jerusalén ngue dí hocyø ts'oqui p'u ja rā nija hante dī nja rā ngo. ⁵⁶ I 'yo yø ja'i p'uya, ngue honna Jesús. Nū'mø bi zømp'u nija dī n'yännī n'na ngu n'na, i ēnā:

—¿Tep'u gni bēmhmū? ¿Ua da ēcua ja rā ngo rā Jesús, ua gue hīn'na?

⁵⁷ Nū'u yø fariseo p'uya, co 'nē'u yø hmu yø mmäcja, ya xi xihyø ja'i ya p'uya, ngue nū'mø to da badi ha bí 'būhra Jesús, da mā. Porque bī ne di 'bētra Jesús ngue da got'i.

12

N'na rā xisu bi gōspa rā aceite rā Jesús.

¹ Man'nato mā patho dī nja rā ngo ngue rā pascua. Bī ma rā Jesús bá søn'a Betania rá ngu rā Lázaro. Guehna rā Lázaro bi 'yøtra Jesús ngue bi bēnnate. ² Ja bá t'ørpa p'u rā nts'ihmē rā Jesús, bī n'uīte rā Marta. Conna Lázaro 'dap'u hūhmi p'u ja rā mēxa ngue sīhmēui. ³ Nūna rā Maya p'uya bá hā made litro rā aceite mahotho ga yūnī, pē xandømmadi rá mui. Bi gōspabi yø gua rā Jesús, bi dūjpi conyø xta. Bi yū'ambo rā ngu'a ga yūnna aceite. ⁴ Mī 'bup'u rā Judas Iscariote rá ts'unt'u rā Simu. Guehna n'na nc'ei yø xādi rā Jesús, 'nē guehna bi dā nā. Nūna rā Judas bi 'yēnā:

⁵ —¿Hanja ngue hīmbi 'bā rā aceite, ngue xtī t'unna mēnyu yø hyoya? Porque xtī 'bā rā aceite'a te pøxi hyu ciento mā pa rā nzābi.

⁶ Pē nūna rā Judas hīn'i mmanā rā hya nā ngue di tū rá mmui da māxyø hyoya. Sinoque bī manna rā hya nā ngue rā bē. Porque go mafāti rā buxa cū rā mēnyu nā. I pē rā mēnyu njāti p'u ja rā buxa. ⁷ Mī nya rā Jesús, bi 'yēnā:

—Damī hyēmhma, 'yo te guí mma. Porque nūna rā xisu guí sui, ya mī pesra aceite xta ngosca mā do'yo 'mø dá n'yāgui. ⁸ A nūya yø hyoya guí mma, jap'u rā pa guí fāxhū ya, porque 'daua guí 'būhmu ya yø hyoya. Pē nugā ya hīmma ya'atho rā pa dí n'yohu ua.

Bi nhēcahya yø ja'i ngue hōnda hyo ra Lázaro.

⁹ Xangu yø judío bi badi ngue bí 'bup'u Betania ra Jesús. Bi ma yø ja'i bá nu. Pe hinga hōntho nne yø ja'i ngue da nu ra Jesús, sinoque xquet'a nne da nu ra Lázaro nuna xi japi xi bennate p'u mant'āgui. ¹⁰ Janangue bi nhēcahya yø hmu yø mmäcja ngue xta hyo ra Lázaro conna Jesús. ¹¹ Porque nu'a i bennate ra Lázaro, ya hep'u yø mmijudfoui yø judío p'uya ngue go ēc'ēi ra hya mmanna Jesús.

Bi yurbu ja ra hnini Jerusalén ra Jesús.

¹² Nup'u ja ra hnini Jerusalén, xandōngu yø ja'i bi ma da nsännigo ngue ra pascua. Ja bi bahyø ja'i 'mø mi hyats'i, ngue ya ja ngue da zøp'u ja ra hnini ra Jesús. ¹³ Yø ja'i p'uya, bi dajpa yø xi yø palma, bi ma di c'at'ui ra Jesús. Bi mahra hmafi yø ja'i p'uya, i ena:

—Nuna rá m'menhni Oja 'bācua, guehna tate na. Oja di japhna rá dast'abi yø judío bá 'benhni.

¹⁴ Bi din'a n'na ra burru bi hyuxra Jesús. Ya bi nja tengutho nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: ¹⁵ “Ague gyø mmēnguhū p'u ja ra hnini Sión, 'yogui sūhū. Gui nnu ngue bá ep'u ni dast'abihū, bá hyuxa n'na ra burru”. ¹⁶ Nup'u rá mudi hinguī pahyø xādi ra Jesús hanja'a te øt'e. Pe nu'mø mi ma mahets'i ra Jesús, ja bi zo yø mmāi p'uya, ngue nu'a te gāma hya xi nja, ya mant'ot'i ngue ngu'a ja ngue di nja.

¹⁷ Nuya yø ja'i n'youi ra Jesús, guehya bi nup'u bi japi bi bennate ra Lázaro, gā mmānyø ja'i te gā xi nup'i ngue øt'e. ¹⁸ Janangue bi ma yø ja'i ngue di c'at'ui ra Jesús, porque pahyø ja'i ngue nu'a ra milagro xi 'yøt'e, hinjonda zā da 'yøt'e. ¹⁹ Yø fariseo p'uya, di n'yemsebi: —Ya guī nnuhū ya, ya hinguī sā te gā øthū. Guī nnuhū ngue gā ni me yø ja'i ra Jesús.

Nuya 'da yø ja'i hinyø judío bi hyonna Jesús.

²⁰ Nuya yø ja'i bi ma Jerusalén ngue da thanne Oja 'mø bi nja ra ngo, n'youi p'u 'da yø mmēngu Grecia. ²¹ Nuya p'uya bi guarbu 'bāhra Lipe nuna ra mmēngu Betsaida ngue ra hāi Galilea. Bi 'yāpra mate p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague n'yø, dí nne gā nyagāhe ts'u ra Jesús.

²² Nuna ra Lipe p'uya, bi xihra Andre'a te sifi. Nuna ra hya bi sifi, 'da i matho gā yoho ngue bá xihra Jesús. ²³ Nuna ra Jesús bi 'yēntho 'mø mi dadi:

—Nu ra N'yohū bí 'yē mahets'i, ya ni ma da zōnna pa p'u da hnu ngue magueſe.

²⁴ Mājuani dí xi'ahū, ngue nugā, ja ngue da thogui, n'namhma ngue xangu yø ja'i da dinna 'da'yo te. Tengutho n'na zihmudā ra trigo, mēnte hinga nthuhū ra hmudā, xquetho n'na mhmudā tho i ja. Pe nu'mø ya bi thuhū, da bōxra hmudā, pe ya xangu yø trigo da ma ma peti 'mø bi nja. ²⁵ Nu ra ja'i honi ha di mpommi ra ndate, guehna di 'behrá te na. Pe nu ra ja'i enná te ua ja ra ximhāi, guehna di t'unna 'da'yo te para zantho na. ²⁶ Nu ra ja'i nne da 'yørcagui mā pāhā, da dēnngui. Nup'u ha gā m'mucā, ja di m'mup'u. Nu ra ja'i da 'yørcagui mā pāhā, guehna nnu manho mā Papágā na.

Bi manna Jesús ngue ya ni ma da tho.

²⁷ A nuyá, hīndí padī te ga øtya. ¿Teni 'be'a ja ngue ga mma? Ya hinguī sā ngue ga ena: “Mā Papá'i, dami yangui ngue'a te ja ngue ga thogui”, ga ena. Porque ya dá ēcā'a, ngue nu'a te ja ngue ga thogui, ga thomhmagā'a.

²⁸ Bi 'yēmp'uya:

—Ague mā Papá'i, da fadi ngue mague'asē'i ya.

Nu'a ra ora'a p'uya, bi t'øde ngue bá nya Oja maya, bi 'yēna:

—Ya xa nja'a te di fadi ngue maguecsegui. Pe mahōnga øt'e ngue da fadi ngue maguecsegui ya.

²⁹ Nu'u yø ja'i mi 'bāp'u, bi 'yøde ngue bá nya Oja maya, pe emthobi ngue ra ngāni'a øde. Mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yēna:

—Rá anxē Oja i nzohnū —bi 'yēna.

³⁰ Mi nya ra Jesús, bi 'yēmyø ja'i:

—Nuna ra hya bi t'øhya, himma partegā p'u ngue bi t'øhna ya, sinoque ni partehū na.

³¹ Ya ni ma da zōnna ora da thaxra güenda ua ja ra ximhāi ya. Da thejpa rá hya ra zithu

dī m̄anda ua ja rā x̄imhāi. ³² Nū'm̄o bī ma m̄a' b̄ā'm̄i rā pont'i dā n'n̄o'm̄igā, ndap'̄u bi zā, dā denȳo ja'ī m̄a hyagā.

³³ Bī m̄anna rā hyā nā, ngue di opan'yū ȳo ja'ī temā forma di dū 'm̄o bi tho. ³⁴ Bi 'ȳenȳo ja'ī p'̄uya:

—Ya xtá øcāhe te nt'ot'i p'̄u ja rā libro ngue rā ley, ngue rā Cristo i 'b̄ui para zantho. 'N̄e nū'ī guí enā ngue rā N'yoh̄u bī 'ȳe mah̄ets'ī, i ja ngue dā ma macuati rā pont'i. ¿Ndana gue'a'a rā n'yoh̄u bī 'ȳe mah̄ets'ī guí mm̄am'm̄o?

³⁵ Mī dahra Jesús, bi 'ȳēmbi:

—Nuyá, ya m̄its'̄u dra pa gui h̄eth̄u ua'a ja ngue dā xoc'a nī mm̄uih̄u ya. Nū'm̄o bi dīni xanho nī mm̄uih̄u nā rā hyā dí xi'ah̄u ya, guehna rā hyā gdī n'yoh̄u nā. P̄e nūnā rā ja'ī h̄inda ne dā 'ȳot'e te dí mm̄angā, guehna rā ja'ī h̄ingui padī te ga 'yo nā. ³⁶ Dami 'ȳec'̄ei h̄u nā rā hyā dā xoc'a nī mm̄uih̄u m̄ente dā zā ga xi'ah̄u ha di xohnī mm̄uih̄u. 'N̄e majuanī dā xoc'a nī mm̄uih̄u nā rā hyā nā.

Mī juadi bī m̄anya ȳo hyā ya p'̄uya, bī ma rā Jesús, h̄ingui fadi ha i ma.

Nt'ot'i p'̄u ja rā Macā Libro ngue ȳo judío h̄ingui ec'̄ei rā Jesús.

³⁷ Madague'a xangu ȳo milagro bī nū ȳo ja'ī bi 'ȳotra Jesús, p̄e h̄ingui ec'̄ei te xifi. ³⁸ P̄e ya ja ngue dā ngu'a dī nja, tengutho rā hyā bi 'ȳotra p̄ongahya Isaías ngue bi 'ȳena: “Ague grā Hmu, ¿ndana gue'a bi b̄oni ngue bi 'ȳec'̄ei nā rā hyā dá xicāhe ya? ¿Ndana gue'a p̄oni ngue dā badi ngue ya uhrá ts'edi Oja ya?” ³⁹ Rā Isaías xquet'a bi 'yot'i hanja rā hyā ngue h̄imbi 'ȳec'̄ei rā hyā ȳo ja'ī, bi 'ȳena: ⁴⁰ “Nūnā Oja bi gorpabi ȳo nthandi ȳo ja'ī, n'namh̄ma ngue h̄inda hȳeti conȳo dā. 'N̄e bi gorpabi ȳo mm̄ui, n'namh̄ma ngue h̄inda d̄imp'̄u ja ȳo mm̄ui hanja rā hyā. 'N̄e h̄indi 'b̄atȳo mm̄ui ngue dā den'Oja para ngue h̄indi p̄unbi”. ⁴¹ Rā Isaías bī m̄anna rā hyā nā, ngue parpi ngue maguese rā Jesús, janangue bī m̄a hanja'a rā Jesús.

⁴² Co ngu'a xangu ȳo judío ja ȳo cargo bi 'ȳec'̄ei rā Jesús. Nja h̄ingui xihȳo ja'ī ngue ec'̄ei, porque sū ȳo fariseo, i nne ngue h̄inda dujpa ȳo thuh̄u p'̄u ja rā nija. ⁴³ I enā ngue m̄an'na xanho ngue dā nū m̄anho ȳo ja'ī, h̄inda gue'a ngue Oja dā 'ȳēmbi ngue xanho te øt'e.

Dā ma rā castigo ȳo ja'ī h̄ingui ec'̄ei te mm̄anna Jesús.

⁴⁴ Nūnā rā Jesús bi ts'edi bī nya, bi 'ȳena:

—Nū rā ja'ī ec'̄eigā ya, h̄inga h̄ongthogui ec'̄eigui rā ja'ī, sinoque xquet'a ec'̄ei'a m̄a Papá bá penngui. ⁴⁵ Nū rā ja'ī h̄ercā ya, tengutho 'm̄o go di h̄et'a to bá penngui. ⁴⁶ Nugā guecā ga xoc'a nī mm̄uih̄u. Dā ecā ua ja rā x̄imhāi, n'namh̄ma ngue nū'a dā 'ȳec'̄eigā, h̄indi m'm̄ui tengutho ga 'b̄uhȳo ja'ī 'yo m̄ants'o. ⁴⁷ A nuyá, i 'b̄ui to øhra hyā dí mm̄angā ya, p̄e h̄ingui ørpa masu. Ya h̄imma partegā p'̄u dā ma rā castigo rā ja'ī. Porque h̄indā ecā ngue 'bexca s̄anni dā ma rā castigo ȳo ja'ī 'b̄ucua ja rā x̄imhāi, sinoque dá eh̄e ngue ga nyani. ⁴⁸ A nuyá, nū rā ja'ī h̄ingui ørca masu, 'n̄e h̄ingui ørpa masu nā rā hyā dí mm̄angā, guehna rā ja'ī dā ma rā castigo nā. Nūnā rā hyā dí mm̄angā ya, guehna di ts'ännbabi rā castigo ȳo ja'ī 'm̄o rā pa rá nzegui nā, ngue h̄ingui ec'̄ei ȳo ja'ī te dí mma. ⁴⁹ Porque h̄imma hyase dí mma. Nū'a m̄a Papá bá penngui, nūnā rā hyā di 'bejpi ga mma, guehna rā hyā dí x̄an'nah̄u nā. ⁵⁰ P̄e dí pacā p'̄uya, ngue nū to dā 'ȳec'̄ei nā rā hyā di 'bejpagui m̄a Papá ga mma, dī nja rā 'da'yo te rā ja'ī. Nūnā rā hyā xijmā Papá ga mma, guehna rā hyā dí mm̄angā nā.

13

Bī merpa ȳo gua x̄adi rā Jesús.

¹ Hante dī nja rā ngo ngue rā pascua, nūnā rā Jesús ya padī ngue ya bi zōnna ora dā bōngua ja rā x̄imhāi, dī ma mah̄ets'ī bī 'b̄uhrá Papá. Nūnā rā Jesús h̄inha rá nzegui dī m̄a'̄u ȳo x̄adi 'b̄ucua ja rā x̄imhāi.

²⁻³ Rā zithu ya xi bennbā rá mm̄ui rā Judas Iscariote nūnā rá ts'ant'̄u rā Simu ngue di dā rā Jesús. Nūnā rā Jesús, ya padī ngue bi 'ȳep'̄u bī 'b̄u Oja, 'n̄e mah̄ondi map'̄u bī 'b̄u

Oja. 'Nε padī ngue nu'a rá Papá, di unna ts'edi ngue di manda gátho yø cosa i ja. ⁴ Mente síhmε p'uya, bi nangbu ja ra mexa mi hudi, bi mōhrá tuhu, bi ngut'a n'na ra toaya p'uya. ⁵ Bi xitra dehe p'ua ja n'na ra bandeja, bi merpa yø gua yø xádi. I dujpa ra dehe conna toaya di ngut'i.

⁶ Nu'mø ya mmap'ua da merpa yø gua ra Bødu p'uya, ra Bødu bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, ¿ua 'nεcá gui percagui ma guagá?

⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—A nuyá, hinguí padī te ga mbøn'a te dí øt'ä ya, pε gui pa'a m'mefa te ga mbøni.

⁸ Mi dahra Bødu p'uya, bi 'yεmbi:

—A nugä hinda zä gui perca ma gua.

Mi dahra Jesús, bi 'yεmbra Bødu:

—Nu'mø ngue hinga pet'a ni gua, ya himma n'youi 'mø.

⁹ Bi 'yεnna Bødu p'uya:

—Ague grá Hmu, hinga hørma gua gui percagui 'mø, gui pegagui ma 'yε 'nε gui hiqui.

¹⁰ Pε ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nu ra ja'i ya m'met'e, ya bi bo gä rá do'yo. Ya hinda høndyø gua ja ngue da 'berpabi ra ja'i. Ya gä m'meque'ahü ngue ra nts'o, hinda hōnda n'na'ahü ngue hinga m'meque.

¹¹ Bi manna ra hya na ngue hinga gátho m'mequebi yø mmui yø xádi ngue ra nts'o, porque padī ndana gue'a ja ngue di dá. ¹² Mi juadi bi mejpa yø gua yø xádi p'uya, mahømbi hye rá tuhu ra Jesús. Bi mip'ua ja ra mexa mahøn'a p'uya. Bi 'yεmbi:

—¿Ua guí padī te dá øt'ahü ya? ¹³ Nu'ahü guí εnjü ngue drá xännbategä, 'nε drá hmugä. Pε gue ni 'yup'ua te guí xicjü, porque go guecä drá xännbategä 'nε drá hmugä. ¹⁴ A nu'mø ngue drá xännbategä 'nε drá hmugä, 'nε dí pet'a ni guahü, xquet'a nne ngue guí njahü p'uya. Guí mpejpa ni gua n'na ngu n'na'ahü. ¹⁵ Nugä, ya dá ut'ahü te ja ngue gui 'yøthü, n'namhma ngue tengutho dá øt'ahü ya, da ngu'a gui n'yørpe n'na ngu n'na'ahü.

¹⁶ Majuani dí xi'ahü, ngue n'na ra mεfitho, 'yo di εna ngue hinda zä da 'yøt'e tengu øtrá hmu. Nu'a n'na ra m'menhni, 'yo di εna ngue hinda zä da 'yøt'e tengu øt'a to penhni.

¹⁷ Nu'mø ngue tinni mmuihü ya yø hya dí xi'ahü gui 'yεt'a mmuihü ya, ra mmenthi gä nthehü 'mø.

¹⁸ Nu te dí mmangä ya, hinga gátho di toca'ahü na ra mmenthi na. Porque dí padī te'o ya xta huanhni, gue'ua di tocabi'ua. Pε jatho ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue εna: “Nuna 'daua dí síhmεgä'be ya, guehna 'bui ngue ma nsuigä'be na”. ¹⁹ Dí xi'ahü na ra hya na hante ngue di nja, n'namhma ngue nu'mø bi nja p'uya, gui 'yεc'εihü ngue go guecä. ²⁰ Majuani dí xi'ahü ngue nu ra ja'i di unna säya'a to dí penhna, tengutho 'mø go dadi 'dacrä ts'äya ra ja'i. Nu to di 'dacä ra ts'äya p'uya, tengutho 'mø go dadi unna ts'äya'a to bá penngui.

Bi manna Jesús ngue guehna ra Judas i ja ngue di dá.

²¹ Mi juadi bi manna ra hya na p'uya, bi zä ngue tär'man'ua rá mmui ra Jesús. Bi ma njuantho p'uya, bi 'yεna:

—Majuani dí xi'ahü ya, ngue 'bucua n'na nc'εi jεgatho häi, ya honi ha di japi ngue di dāgui.

²² Nu'ua yø xádi p'uya bi madi di nhyeti n'na ngu n'na, hinguí fadi te'o sihna ra hya i hma. ²³ Nu'a n'na nc'εi 'dap'ua huhmī ngue síhmεui ra Jesús, guehna rá xádi εmmēi di madi. ²⁴ Ra Bødu p'uya, bi 'yørpa ra senya'a 'dap'ua huhmī ra Jesús ngue da 'yänni te'o na i mma. ²⁵ Nu'a bi t'ørpa ra senya p'uya, man'na bi guarbua hu ra Jesús ngue bi 'yänni, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, ¿te'o na guí mma? —bi 'yεmbi.

²⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Ma ga pocä n'na xequi ra thuhmε ya. Nuna ga unnä p'uya, guehna dí mmangä na.

Bi po'a n'na xequi ra thuhmε p'uya, bi unna Judas Iscariote rá ts'unt'ua ra Simu. ²⁷ Nuna ra Judas, ngu i hyanna ra thuhmε, bi yutra zithu p'ua ja rá mmui. Ra Jesús bi 'yεmbuya:

—Nu'a te ja ngue gui 'yøt'e, 'yøt'e n'nahmantho.

²⁸ Pē nu'ũ 'dap'ũ huħmu p'ũ ja rā mēxa ngue siħmē, ħinjombi n'yo yø mmũ hanja rā ħya bi siħnā ts'ofo. ²⁹ A nūnā rā Judas ngue mā fāti rā buxa njømēnyu, bi 'yēmp'ũ i bēn'i'da, ngue nūnā rā Jesús bi xifi ngue dā dāi temā hyoni ngue rā ngo, ogue di unni zi algo yø hyoya. ³⁰ Høntho bi zi rā thũhmē bi t'unna Judas, bi bōni, bi ma. Pē ya nxui p'ũya.

Mā'da'yo rā ħya di manda rā Jesús ngue di nja.

³¹ Mī bōnna Judas, bi 'yēnna Jesús:

—A nūya ja di nēqui p'ũya ngue māguesē rā N'yohũ bí 'yē māħēts'i. 'Nē connā ngue'a te øt'e, ja di nēqui p'ũ ngue māguesē Oja. ³² Xi'mø ngue rā N'yohũ bí 'yē māħēts'i, nū te øt'e, gue'a gui nēqui ngue māguesē Oja'a, nūnā Oja ya, xquet'a dā 'yudi ngue māguesē'a rá Ts'unt'ũ ya. 'Nē ya mī ts'adyø pa di nja nā dí xi'ahũ ya. ³³ Ague mā basi'ahũ, ya mī ts'udra ora dí 'bũhmũ ua ya. Tengutho rā ħya xtá xicā yø judío, xquet'a ngut'atho rā ħya dí xi'ahũ ya. Gui hyonjũ, pē ħinda zā gui tenngahũ ħapũ gdā magā. ³⁴ Mā'da'yo høn dadi 'bep'ahũ ya, ngue gui mmahmũ n'na ngu n'na'ahũ. Tengutho nnā mā'ahũ, gui njathũ p'ũya ngue gui mmahmũ n'na ngu n'na'ahũ. ³⁵ Nu'mø ngue gui mmahmũ n'na ngu n'na'ahũ, di unna güenda gätho yø ja'i ngue gue'e mā xädi'ahũ 'mø.

Bi manna Jesús ngue dā gøn'a m'mēfa rā Bedu.

³⁶ Rā Bedu bi 'yørpā rā nt'änni rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, ħhapũ gue gdi ma p'ũya?

Mī dahra Jesús, bi 'yēnā:

—Nup'ũ ha gdā magā, ya ħinda zā gui tenngahũ. Pē dā zā gui tenngahũ m'mēfa.

³⁷ Rā Bedu p'ũya, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, ħhanja ngue gui ēnā ngue ħinda zā ga ten'na'i ya? Nugā dí emmā te connā ngue'e.

³⁸ Mī dahra Jesús, bi 'yēnā:

—Gui ēnā ngue gui enni te connā nguecā. Pē majuani dí xi'i ngue hante di mmahra øni, ya xquí cōngā nhyu ndi.

14

Nūnā rā Jesús, guehna rā 'yu nā ngue di zōnna ja'i p'ũ 'bũhra Papá.

¹ 'Yo di tu ni mmũihũ. Gui ħyahni mmũ gui 'yēc'ēihũ Oja, dā guecā dāmi 'yēc'ēigahũ. ² Nup'ũ ja rá ngu mā Papágā, xangu yø ts'āya bí jap'ũ. Nu'mø dā ħin'yũ p'ũ yø ts'āya, ħinte ga sānni ga xi'ahũ 'mø. Pē nūyā, ga mmagā ya ngue güi nsägā ha gui nsāyahũ. ³ Nu'mø dá magā p'ũya ngue güi nsägā ha gui nsāyahũ, ga ma ēcā māhøn'a p'ũya ga sixahũ, n'namhmā ngue 'dap'ũ ga m'mũhmũ. ⁴ Gui pahmũ p'ũya ħapũ gdā magā, 'nē gui pahmũ rā 'yu.

⁵ Mī dahra Toma p'ũya, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, ħindí pacāhe ha gdi ma, ħha dā nzā ga pacāhe rā 'yu gdi ma?

⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Connā nguecā dā zā gui sōhmũ p'ũ 'bũ Oja. 'Nē connā nguecā gui pahmũ ndana majuani. Go dadi ungā rā 'da'yo te. Nu to gā dā 'yēc'ēigui, gue'ũ dā zōmp'ũ 'bũhma Papá'ũ. ⁷ Ngue ħingmi pahmũ te'ogā mā m'mēt'o, janangue ħingmi pahmũ te'o nā rā Papá. A nūyā, ya gui pahmũ ya, porque ya gui nnuhũ ya.

⁸ Bi 'yēmbra Lipe p'ũya:

—Ague grā Hmu, 'yøt'e ngue dā zā ga nngāhe rā Papá 'mø. Co nu'a p'ũya.

⁹ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague Lipe, ya xā mma yø pa dí n'yohũ, ħ'nē tobe ħinguí paquí? Nu'a to bi nugā, ya bi nū rā Papá'a. ħHanja'a gui xiqui ngue gui ēngui ga øt'ā ngue gui nnu rā Papá? ¹⁰ ħUa ħinguí ēc'ēigui ngue tenguthogā ya, njarbutho mā Papá? Tengutho mā Papágā p'ũya, xquet'a di njadā p'ũ. Nūnā rā ħya ya xtá xi'ahũ, ħingo dí mmansegā nā. Nu'a rā Papá dí n'yo'be, go øt'a te dí øt'ā'a. ¹¹ Dāmi 'yēc'ēigahũ ngue tenguthogā ya, njarbutho mā Papá.

Tengutho ma Papágä ya, xquet'a di njadä p'ü. A nu'mø hinguí ec'eihü na ra hyatho, dami 'yec'eigahü 'mø gá nuhü'a te dí øt'e. ¹² Majuani dí xi'ahü, nu ra ja'i ngue rá mmüi ga 'yec'eigui, xquet'a da zä da 'yøtra ja'i tengutho dí øt'e. Man'na xangu da 'yør'mø ngue da zä, porque nugä ga mmagä p'ü bí 'bühma Papá. ¹³ Rángue guí ec'eigahü, nu'mø gá mat'Ojahü, gui hya ra ts'edi gui 'yädi te guí nnehü. Nugä ga 'da'ahü'a te gä gui 'yähmü, n'namhma da fadi ngue maguese na ma Papá. ¹⁴ Rángue guí ec'eigahü, nu'mø gui hya ra ts'edi gui 'yädi te guí nnehü, nugä ga 'da'i ndana bi zä macosa gui 'yähmü.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue da penhna Espíritu Santo.

¹⁵ Nu'mø gadi macjü, dami 'yøt'e te dadi 'bep'ahü 'mø. ¹⁶ Ga äpa ra mate ma Papá ngue da penhni te'o da mäxahü, 'në di hoc'a ni mmüihü, tengutho dí øt'ahü ya. Nuna da 'benhni, guehna ra Espíritu Santo da gäp'ahü ra 'yu majuani. 'Në guehna guí n'yohü para zantho na. ¹⁷ Nu yø ja'i hinguí ec'ei Oja, hinguí sä di n'yoi ra Espíritu Santo, porque hinguí hëti 'në hinguí padi te'o. Pe nu'ahü, ya guí pahmü te'o na, porque ra Espíritu Santo ya 'bucua guí 'bühmü, 'në guí n'yohü para zantho na. ¹⁸ Nugä hinga soc'aschü ua, ga ma pengä ngue ga n'yohü. ¹⁹ Ya mi ts'atho ya, ya hinní mantho da nugä yø ja'i. Pe nu'ahü guí nuju mahøn'a. 'Në di nja'ahü ra 'da'yo te, ngue mahøngdí 'bücä. ²⁰ Nu'a ra pa'a p'üya, guí umhmü ra güenda ngue dí n'yogä'be ma Papá. Da gue'ahü p'üya, dí n'yohü p'ü guí 'bühmü. ²¹ Nu ra ja'i da 'yøt'e te dadi 'bepi, guehna di nequi ngue majuani di maqui. Ma Papágä p'üya, xquet'a di madi gätho ya yø ja'i di maqui. Nugä p'üya xquet'a dadi madi, 'në ga øt'e ngue da fadi ngue dí n'yo'be ra ja'i di maqui.

²² Bi 'yenna Judas, nuna hinga Iscariote:

—Ague grá Hmu, ¿hanja ngue hønjtogähe gui 'yüdi ngue dí n'yohü, 'në hinga gätho mi'da yø ja'i da badi?

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Nu ra ja'i di maqui, guehna da 'yørpabi masu te dí xifi, 'në guehna di mahma Papágä na. Nugä ya, co 'nëhma Papá, ya dí n'yohe ra ja'i di maqui. ²⁴ A nu ra ja'i hindí maqui, guehna hinguí ørcatho masu te dí xänbni. Nuna ra hya dí xi'ahü ya, himma hyasegä na, go rá hya'a ma Papá bá penngui.

²⁵ Dí xi'ahü gätho ya yø hya ya, mente tobe 'daua dí 'bühmü. ²⁶ A nugä ga äpra mate ra Papá ngue da penhna Espíritu Santo, n'namhma da mäxahü 'në di hoc'a ni mmüihü. Gue'a go da xän'nahü gätho'a p'üya, 'në gä di ben'nahü ya yø hya ya xtá xi'ahü.

²⁷ Ya ga soc'ahü ya, pe di hut'a ni mmüihü. Nugä ga øt'e ngue da hyu ni mmüihü, hinga tengu ra hya manyø ja'i ngue embi nthummü. 'Yo sä di tu ni mmüihü 'në 'yo guí sühü.

²⁸ Ya guí øde te xtá xi'ahü ngue ga mmagä p'ü bí 'bühra Papá, 'në honga ma ecä ngue 'dap'ü ga n'yohü. Nu'mø majuani gadi macjü, dami johyahü ngue ga mmagä. Porque nuna ra Papá, tate na ngue nugä. ²⁹ Dí xi'ahü na ra hya na hante ngue di nja, n'namhma ngue nu'mø bi nja, ya gui 'yec'eihü na ra hya ya xtá xi'ahü p'üya.

³⁰ Ya hinga ya'atho ga nyahü ya, porque ya bá ep'ü ra zithu nu'a di manda yø ja'i hinguí ec'eigä. Pe cohra ts'edi na, hinda zä da dajpi. ³¹ Pe ya jatho ngue ngu'a di nja, para ngue da bahyø ja'i ngue dadi macä ma Papá. 'Në dí øt'e te di 'bejpi ga øt'e. Nanjü ya, ma ga 'uehmü ua.

15

Ra Jesús bi hyejpabi ra hya bi ma ngue n'na 'bäi ra uva conyø 'yet'o.

¹ Go guecä tengutho n'na 'bäi ra uva, 'në hinjom man'na tengugä. Ma Papágä p'üya, tengutho n'na ra mefi ngue fähra nua'uva. ² Sajpa yø 'yet'o hinguí nne di nzädi. Pe nu'ü yø 'yet'o zädi, fädi 'në øjpa yø 'yont'o, n'namhma ngue man'na di nzädi xanho. ³ A nu'ahü, tengutho yø 'yet'o ngue zädi, porque guí ørpahü masu te dí xän'nahü. ⁴ 'Yo gui hegahü p'ü, tengutho gä hindí hec'ahü p'ü. Xi n'na ra 'yet'o ya, nu hinda zä di nzährä ndät'ä 'mø 'yose, ya himbi thep'ü ja ra da'yü. Guí njathü p'üya, hinda zä guí n'yo manhohü 'mø gui hyegahü p'ü.

⁵ Nugä tengutho n'na ra da'yu. A nu'ahü p'uya, tengutho yø 'yet'o. Nu'a hingui hegagui ya, man'na di n'yo manho, porque dí n'yo'be. A nu'mø gui hyegahü p'u, ya hinda zä te gui 'yøthu. ⁶ A nu ra ja'i hep'u ma hyagä, di njapi tengutho ra 'yet'o hingui zädi. I nthequi ngue ma'ot'i. Nu'mø bi 'yot'i, da ma mapeti ngue da t'udi.

⁷ Nu'mø hingui hyegahü p'u, gui 'yet'a mmui te dí xän'nahü, dami 'yädi te gui nne gui 'yähmü, gui nnu gue di n'na'ahü. ⁸ Nuna ma Papágä, da hnu mansu 'mø ngue gui n'yo manhohü na. Gue'a di nequi'a p'uya ngue majuaní ma xädi'ahü. ⁹ Tengutho gui macä ma Papá, njarbutho nnä ma'ahü ya. Nu te dí nnu manhogä, gue'a gui 'yøthu'a. ¹⁰ Nu'mø gui 'yø't'e te dädi 'bep'ahü, ya ni mantho ga ma'ahü 'mø. Nugä dí øt'e te di 'bejpagui ma Papá, janangue di maqui.

¹¹ Dí xi'ahü na ra hya na, n'namhma ngue tengutho nnä johyagä, ngu'a gdi johyahü. 'Ne hangü ra pa gui johyahü. ¹² Nuna ra hya naya, dädi 'bep'ahü ngue tengutho nnä ma'ahü ya, da ngut'a gdí mmahmü n'na ngu n'na'ahü. ¹³ Nu'a ma datho ja ngue da 'yø't'a n'na ngue'mø di mährá amigo, da 'yennä te connä nguehrá amigo. ¹⁴ Nu'ahü, ya ma amigo'ahü ngue'mø gui 'yø't'e te dädi 'bep'ahü. ¹⁵ Nuyá, ya hinga en'ahü ngue gyø mefithohü ya, porque nu'a ra mefitho hingui padi te øtrá hmu'a. Nuya dí mma ngue ma amigo'ahü, porque ya dá o'ahü n'yu te gäma hya xicä ma Papá. ¹⁶ Hingo gä huanngahü, nugä go dá huan'nahü. A nuyá, ngue gui ec'eigahü, dí nne ngue zant'a gui n'yo manhohü, n'namhma ngue di n'na'ahü'a te gä gui 'yäphü ra Papá. ¹⁷ Nuna ra hya naya, dädi 'bep'ahü ngue gui mma'di n'na ngu n'na'ahü.

I nnu man'u yø ja'i ra Jesús co 'ne'u yø xädi sambabi.

¹⁸ Nu'mø ngue nnu man'u'ahü yø ja'i, ya gui pahmü ngue ya mam'met'o xa hnu man'ugui. ¹⁹ Nu'mø ngue gadi n'amigohü yø ja'i hingui ec'eigä, dädi ma'ahü yø ja'i 'mø tengutho gui mahyø amigo. Pe nugä, go dá huan'nahü p'u 'bühyø ja'i ua ja ra ximhäi. A nuyá, ya hin gadi n'amigohü yø ja'i ya. Janangue nnu man'u'ahü. ²⁰ Dami benna hya ya xtá xi'ahü m'met'o. Hinjo'o n'na ra mefitho da 'yena ngue hinda thogui tengutho thohrá hmu. Nu'mø ngue bi nu man'ugä yø ja'i, xquet'a gui njathü p'uya, da nu man'u'ahü yø ja'i. Nu'mø ngue hingui t'ec'ei'a te dí xännbategä, ni xinga gue'ahü da t'ec'ei'ahü 'mø. ²¹ Nu te gä dí xi'ahü ya, da ja'ahü yø ja'i, porque ngue ma xädi'ahü. Nuna Oja bá penngui, hingui pahyø ja'i te'o na, janangue di ja'ahü p'u yø ja'i.

²² Nu'mø hin xcabá ehé ga nzohyø ja'i, ya hinda jase yø ja'i p'u da ma ra castigo 'mø. Pe nuyá, di jase p'u da ma ra castigo ya ngue hingui ec'eigui. ²³ A nuyá, nu'a ga nnu man'ugä yø ja'i ya, xquet'a 'ne'a ma Papágä nnu man'u ya. ²⁴ Hin tema castigo di nja 'mø ngue hin tema hmeya xcä øt'ä p'u ha 'bühyø ja'i. 'Ne nu'a te gä dí øt'e, hinjongui pøni ngue di sä da 'yø't'e. Madague'a bi nu yø ja'i te gä dí øt'e, pe co ngu'a nnu man'u gyø ja'i, co 'ne'a ma Papá i hnu man'u ya. ²⁵ Nuya yø hya dí mmangä, di nja ya, porque jatho ngue di nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ra ley ca yø ja'i, i ena: "Hingui ja te rángue'a i hnu man'ugui".

²⁶ Ga xicä ma Papá ngue da penhna Espíritu Santo da mäxahü 'ne di hoc'a ni mmühü. A nu'á, go di ja majuaní te'ogä'a. ²⁷ Xquet'a 'ne'ahü dami jahü majuaní te'ogä, porque dí n'yohü asta guerp'u bá fuhra hya.

16

¹ Dí xi'ahü ya yø hya ya, n'namhma hingui nyobeniü. ² 'Ne da ma nthuqui ni thuhü p'u ja yø nija yø judío. Da 'yehra ora ngue di m'mü i'da da hyo'ahü, da 'yena ngue ørpa rá 'befi Oja. ³ Nguna ra hya da ja'ahü yø ja'i, porque hinjam'mø di nne da ba'a ma Papá, ni xinga gueque di pacyø ja'i. ⁴ Dí xi'ahü na ra hya na, n'namhma ngue nu'mø bi zønna ora di nja, da zo ni mmühü na ra hya ya xtá xi'ahü.

Ja di nequi p'u'a te øtra Espíritu Santo p'uya.

Mam'met'o hinte dí xi'ahü na ra hya na, porque 'daua dí 'bühmü. ⁵ A nuyá, ya ga mmagä ya, ganí m'mup'u bí 'bühma Papá bá penngui. A nu'ahü ya, ya hinjonda bøni da

'yɛngui: “¿Hapɯ gnɪ ma ya?” ⁶ Pɛ nuyɔ ngue dá xi'ahɯ nɔ rɔ hyɔ nɔ, bi dɯ nɪ mmɯihɯ ya. ⁷ Pɛ majuanɪ te dí xi'ahɯ, go nɪ nhohɯ ngue gɔ mmagá. Porque nu'mø hinga mmagá, ¿hague di 'yɛ'a rɔ Espírɪtu Santo dɔ máxahɯ 'nɛ di hoc'a nɪ mmɯihɯ 'mø? Pɛ nu'mø gɔ mmagá, ya gɔ ma penhná p'ɯya. ⁸ Nu'mø bá ɛ'a p'ɯya, go dɔ 'yøt'a ngue dɔ bahyø ja'ɪ 'bɯcua ja rɔ ximhäi ngue ja yø ts'oqui, 'nɛ dɔ badi hanja nɔ rɔ 'yɯ njuantho. 'Nɛ dɔ bahyø ja'ɪ ngue dɔ zønna pa dɔ japra castigo Oja. ⁹ Dɔ badi ngue rɔ ts'oqui øtyø ja'ɪ himbi 'yɛc'ɛigui. ¹⁰ A nugá ngue njuantho dá n'yogá, ya gɔ mmagá p'ɯ bí 'bɯhma Papá. 'Nɛ ya hɪnnɪ mantho guɪ nnuju ua. Janangue dɔ hyaxa njuani yø ja'ɪ p'ɯya ndana gue'a rɔ 'yɯ njuantho ja ngue dɔ n'yo. ¹¹ Dɔ hyaxa njuani yø ja'ɪ p'ɯya hanja nɔ rɔ hyɔ xɔ nzän'Oja. Porque ya dɔ ts'ännbi ngue dɔ ma rɔ castigo nɔ rɔ zithɯ dɪ mɔnda ua ja rɔ ximhäi.

¹² Xangu mi'da yø hyɔ jap'ɯ dɪ nne gɔ xi'ahɯ, pɛ tobe hɪngui sønna ora p'ɯ dɔ zä gui timhmɯ te gɔ mbøn'a te dí xi'ahɯ ya. ¹³ Nu'mø bá ɛhra Espírɪtu Santo ya, go di o'ahɯ n'yɯ hanja'a te majuanɪ'a. 'Nɛ gá majuanɪ'a te dɔ xän'nahɯ'a, porque hɪngrá hyɛɛ dɔ ma, a nuna tengutho rɔ hyɔ dɔ sifi, dɔ ngu'a dɔ ma. Dɔ 'yøt'e ngue gui timhmɯ hanja'a te ja ngue dɪ nja. ¹⁴ Nu'a go dɔ 'yøt'e ngue dɔ hnu mansugá'a, porque dɔ hɔ'a rɔ hyɔ gɔ xifi, 'nɛ dɔ 'yøt'e ngue gui pahmɯ hanja rɔ hyɔ. ¹⁵ Nu te gáma hyɔ mmanna Papá, gá gue'a rɔ hyɔ dɪ mmangá'a. Janangue dí xi'ahɯ ngue rɔ Espírɪtu Santo dɔ hanngagui ma hyɔ, 'nɛ dɪ ja'ahɯ ngue gui pahmɯ hanja rɔ hyɔ.

Dɔ gohi ngue rɔ johya'a rɔ dummɪ ja yø xädi.

¹⁶ Ya mi ts'udra ora ngue hɪn hapɯ gui nnuju ya. M'mefa p'ɯya, ya hɪnda ya'atho gui nnuju mahøn'a, porque gɔ mmagá mahɛts'i bí 'bɯhma Papá.

¹⁷ Nuyɔ 'da yø xädi p'ɯya, dɪ n'yännɪ n'na ngu n'na, dɪ n'yɛmbi:

—¿Te gɔ mbøn'a xicju nɔ? ngue ɛna ya mi ts'udra ora ya, ya hɪn hapɯ gɔ nnuhu. Ximmi ts'udra ora ngue gɔ nnuhu mahøn'a p'ɯya, ximmi mmamp'ɯya ngue dɔ ma mahɛts'i bí 'bɯhrá Papá. ¹⁸ ¿Teni 'bɛ'a gɔ mbøn'a mmanna? ngue ɛmbi ya mi ts'utho. Hɪndɪ pahmu tema hyɔ mmanna.

¹⁹ Bi bahra Jesús ngue nne dɔ 'yányø xädi nɔ rɔ hyɔ bi ma, bi 'yɛmbɯya:

—Nugá dí xi'ahɯ, ya hɪnda ya'atho hɪn hapɯ gui nnuju. M'mefa p'ɯya, ya hɪnda ya'atho gui nnuju. ¿Ua guehna rɔ hyɔ gadɪ n'yänhnɯ naya? ²⁰ Majuanɪ dí xi'ahɯ ngue gui nzomhmɯ 'nɛ dɔ dɯ nɪ mmɯihɯ. Nu'mø bi nu'ahɯ yø ja'ɪ 'bɯ'a nximhäi p'ɯya, dadi johya. Pɛ hɪnte ja'a. Nu nɪ dummɪhɯ dɔ gohi ngue rɔ johya'a. ²¹ Conque nu'mø ja ngue dɪ m'múhrá basi n'na rɔ xisu, tɯ rá mmɪ porque ya bi zønna ora dɔ zä rɔ n'ɯ. Pɛ nu'mø ya bi m'múhrá basi p'ɯya, ya hɪnnɪ mantho mbɛn'a rɔ n'ɯ mi sä. Porque di johya ngue ya bi m'múhrá basi ua ja rɔ ximhäi. ²² Xquet'a gui njathɯ p'ɯya. Bá ɛp'ɯ rɔ ora dɔ dɯ nɪ mmɯihɯ. Pɛ nugá gɔ ma pengui gɔ nnu'ahɯ. Gá rɔ johya dɪ nja nɪ mmɯihɯ p'ɯya. Gue'a n'na rɔ johya hɪnjonda zä dɔ hyaqui.

²³ Nu'a rɔ pa'a p'ɯya, ya himma hyoni te gui 'yänngahɯ. Nugá majuanɪ dí xi'ahɯ, nu'mø gá mat'Ojahɯ rángue guɪ ɛc'ɛigahɯ, damɪ hyɔ rɔ ts'edi gui 'yädi te gui nnehɯ. Ma Papágá p'ɯya di 'da'i te gui 'yáphɯ. ²⁴ Asta guehya tobe hɪnte guɪ äphɯ Oja di 'da'ahɯ rángue guɪ ɛc'ɛigahɯ. Damɪ 'yähmɯ n'namhma dɪ n'na'ahɯ. Janjuani ngue gá rɔ johya dɪ nja'ahɯ p'ɯya.

Bi ntate rɔ Jesucristo ua ja rɔ ximhäi.

²⁵ Nuyɔ yø hyɔ ya xtá xi'ahɯ, dá honɪ te nná hyɛjpabi rɔ hyɔ dá ma. Pɛ dɔ 'yɛhra ora ngue nuyɔ yø hyɔ dí xi'ahɯ, ya hɪnga honɪ te gda hyɛjpi. Sinoque gɔ xi'ahɯ njuantho ha dɪ njap'ɯ gdɪ pahmɯ rɔ Papá. ²⁶ Nu rɔ pa ja p'ɯya, ya dɔ zä gui 'yáphɯ rɔ Papá'a te guɪ nnehɯ rángue guɪ ɛc'ɛigahɯ. Ya himma hyoni ngue 'bet'o gɔ äpä rɔ mate ma Papá conná ngue'ahɯ. ²⁷ Porque dɪ ma'aschɯ rɔ Papá. Dɪ ma'ahɯ, porque gadɪ macju, 'nɛ gá 'yɛc'ɛihɯ ngue dá ɛcä p'ɯ bí 'bɯ Oja. ²⁸ Bí nɛxcä ma Papá 'mø dambá ɛcua ja rɔ ximhäi. A nuyá, gɔ pøngá ua ja rɔ ximhäi ya, gɔ mma mahɛts'i bí 'bɯhma Papá.

²⁹ Mi dahyø xädi p'ɯya, bi 'yɛna:

—A nuyá, njuantho guí xicje ya. Hīn tema hya gni hyejpi te guí mmanya. ³⁰ A nuyá, ja dí tingähe p'uya ngue gá guí parpabi yø n'yomfēni yø ja'i. Hīmma hyoni ngue 'bet'o da t'ot'a'i ra nt'änni. Guehna nná ɛc'ɛigähe naya ngue guí 'yɛp'u mahɛts'i bí 'bu Oja.

³¹ Rā Jesús bi 'yɛna:

—A nuyá, ya guí ɛc'ɛihə rā hya dí mmangä ya. ³² Ya mme 'bexque'a ya, ya ni ma da zonna ora gā nhyehmə, 'da'a n'nani gdí mähä. Ya gui sogasəhə p'uya. Pɛ nugä hīndí 'dasegä, porque dí n'yogä'be mā Papá. ³³ Nu'mø ngue gui unni mmuihə ya yø hya dí xi'ahə ya, guehya yø hya da hyut'a ni mmuihə ya. Nūua ja rā ximhäi guí sähə rā n'u ua. Pɛ dami hyahə rā ts'edi, ya xtá tapä'a secua ja rā ximhäi.

17

Bī marpabi Oja yø xädi rā Jesús.

¹ Mī juadi bi manya yø hya ya p'uya, bi hyanma hɛts'i rā Jesús, bi 'yɛna:

—Mā Papá'i, ya bi zonna ora ya. Dā bahyø ja'i ya ngue magues'e'a ni Ts'unt'u, n'namhma ngue xquet'a 'nɛhni Ts'unt'u da 'yøt'e ngue dā bahyø ja'i ngue mague'ase'i. ² Nu'i gā unna ts'edi ni Ts'unt'u ngue nu'u to gā gā dāpi, di unna 'da'yo te para zantho. 'Nɛ gā unna nt'edi ngue nu'a te dā zänni gue'a di nja'a. ³ Nu'a rā 'da'yo te para zantho, gue'a di dīnna ja'i dā ba'i'a, 'nɛ dā baqui. 'Nɛ høn'atho'i ngue majuanī grā Oja. A nugä p'uya, guecä drā Jesucristo guá penhua.

⁴ Nugä dā øt'e ngue bi bahyø ja'i ua ja rā ximhäi ngue mague'ase'i. Dā juacä rā 'befi gā 'bejpi gā øt'e. ⁵ A nuya mā Papá'i, dami 'daqui ngue nu'p'u ja ni hmi ni dā, maguecɛgaui tengutho nmi jai m'met'o hante di nhohra ximhäi.

⁶ Nuya yø ja'i gā huanhua ja rā ximhäi ngue gā dāqui, dā japi bi badi te'o'i. Mī o ni 'ye yø ja'i, pɛ go gā dāqui, 'nɛ bi 'yɛc'ɛi na ni hya guá pennbi. ⁷ A nuyá, ya pahyø ja'i ya ngue go guí xiqui te gāma hya dí mmangä. ⁸ Dā unnä nā ni hya gā xiqui gā xifi. Yø ja'i p'uya, bi 'yɛc'ɛi. 'Nɛ haxa njuani yø ja'i ya ngue majuanī dā ɛcä p'u guí 'bui, 'nɛ ɛc'ɛi ngue go guá penngagui ua.

⁹ Dí ä'i rā mate ya ngue gui fāhyø ja'i. Nūna rā mate dí ä'i, hīn dadi terpä p'u gātho yø ja'i 'bu'a nximhäi. Nu'u yø ja'i gā dāqui, gue'u dí xi'i guí fā'u, porque o ni 'ye. ¹⁰ Nu'u to gā o mā 'yegä, gā o ni 'yɛ'u. Nu'u to o ni 'ye p'uya, o mā 'yegä'u. 'Nɛ dā hnu mansugä connā ngue'u.

¹¹ Nugä ya hīnni mantho gā m'muc'ɛi ua ja rā ximhäi. Nugä gā mmagä p'u guí 'bui, ja gā m'mucä p'u. Pɛ nuya dā gocua ja rā ximhäi, guehya dí xi'i gui fāhya. Mā Papá'i, xandəxqui'i. Conni ts'edi dami fādi te'o gā dāqui, n'namhma ngue xøgue n'na hyatho dā gohi, tenguthogūi, n'na hyatho dí jai. ¹² Mente rā pa 'daua dā m'muhme ua ja rā ximhäi ya gā dāqui, conni ts'edi nmará fādi. Hīnjombi m'medi, hīnda hōnda n'na nc'ɛi, nūna ya bá nt'ot'i ngue di m'medi, para ngue di nja nā rā hya nt'ot'i p'u ja rā Maca Libro.

¹³ A nuyá, gā mmagä p'u guí 'buhya. Pɛ mente tobe dí 'butä ua ja rā ximhäi, dí mmangä ya yø hya ya, n'namhma ngue nuya mā ja'iu, gā rā johya di nja, tengutho nná johyagä.

¹⁴ Nūna rā hya guá pennba yø ja'i ngue gā xānnbi, bi nu manho rā hya. Pɛ nuya yø ja'i hīmbi nu manho ni hya p'uya, bi nu man'u ya yø ja'i bi nu manho ni hya. Porque ya hīnni mantho øtra nts'o gā 'yo yø ja'i, tenguthogä ngue hīndä øt'ä rā nts'o gā 'yo yø ja'i.

¹⁵ Hīnna ä'i rā mate ngue guí jucua ja rā ximhäi ya yø ja'i dí xi'i. Sinoque dí ä'i rā mate ngue gui fādi ngue rā zithu hīndi ts'onnbə yø nt'ɛc'ɛi. ¹⁶ Tengutho gā hīndä øt'ä rā nts'o øtyø ja'i, dā guehya mā ja'iu, xquet'a hīngui øtra nts'o gā 'yo yø ja'i ya. ¹⁷ Dami 'yøt'e ngue dā hyo yø mmui connā ngue'e, dā hyonna nho dā n'yo connā guehni hya. Porque nūna ni hya, guehna majuanī nā. ¹⁸ Tengutho guí penngagui ua ja rā ximhäi, xquet'a di njadä p'uya, dā øt'ä ya mā ja'iu ngue dā mā dā manna hya p'u ha 'buhyø ja'i. ¹⁹ Dí engä mā te connā guehma ja'iu, n'namhma ngue xquet'a 'nɛ'u dā hyo yø mmui ngue xtá nho te dā n'yo connā guehna rā hya majuanī.

²⁰ Pɛ hīnga hōnt'u dí ä'i rā mate guí fā'u, sinoque 'nɛ'u yø ja'i dā 'yɛc'ɛigä m'mefa connā guehra hya dā manya mā ja'iu, xquet'a dí xi'i ngue gui fādi. ²¹ Gātho ya dí xi'i ya, dí ä'i

ngue xøgue n'na hyatho da gohi tenguthogüi, ngue n'na hyatho di jai. Ga njathu p'uya, n'na hyatho ga cohmu ya ma ja'iu, ma Papá'i, gue'a di badi gätho yø ja'i'a ngue guá penngagui ua ja ra ximhäi. ²² Nugä dá japä ya ma ja'iu tengutho guí jajpagui m'met'o, n'namhma ngue gue'a di gohi ngue xøgue n'na hyatho di jahu'a p'uya, tengutho'i co 'necä n'na hyatho di jai. ²³ Nugä dí n'yogä'be ya ma ja'iu. Nu'i p'uya dí n'youi. Gue'a di gohi ngue xøgue n'na hyatho di jahu'a. 'Necä gue'a di ba hmi'da yø ja'i'a ngue nu'i go guá penngagui ua, 'necä gadi ma'u ma ja'iu, tenguthogä, gadi maqui.

²⁴ Ma Papá'i, nuya ma ja'iu gá däqui, dí nnegä ngue 'nehya di m'mup'u ha ga m'mucä ya, n'namhma ngue da nu te guí ørcagui, ngue gui øt'e ngue 'necä dí tategä hapu guí 'bui. Porque nu'i gadi maqui hante di nhohra ximhäi. ²⁵ Ma Papá'i, gä ra nho guí øt'e. Nuya yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, hingui pa'i ya. Pe nugä dí pa'i. A nuya ma ja'iu p'uya, ya padi ngue go guá penngagui ua. ²⁶ 'Necä dá xifi hanja ra hya ngue te'o'i. 'Necä tobe ni mantho dí xifi te'o'i ya, n'namhma ngue tengu'i ngue gadi maqui, da ngu'a da 'yøt'e. A nugä p'uya, dí n'yogä'be ya yø ja'i ya.

18

Bi ts'ixra Jesús ngue da jot'i.

¹ Mi juadi bi manya yø hya ya, bi ma ra Jesús, bi me yø xädi, bi ma man'na nguadi ra 'yuthe Cedrón. Nup'u ja n'na ra nuaza p'uya, ja bi yurbu ra Jesús conyø xädi. ² Xquet'a 'nehna ra Judas bi dá ra Jesús, ya mi pa'a ra xequi'a, porque xangu yø nnidi ja madi perpu yø xädi ra Jesús. ³ Nuna ra Judas bi zomp'u 'buhra Jesús. Ni n'youi n'na 'bui yø soldado co 'nehyo policia yø m'menhni yø mmäcja conyø fariseo. Ni gu yø juai, 'necä ha yø lámpara gui nyot'i. Mi'da yø ja'i, ni gu yø za tøhra sibi yø nya ngue gui nyot'i. ⁴ Pe ra Jesús ya gá padi te ja ngue da thogui. Bi ma di c'at'ui ngue bi 'yänni, bi 'yembi:

—¿Te'o guí homhmu?

⁵ Nu'u yø ja'i p'uya, bi 'yembi:

—Dí hongähe ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Go guécä masque guí honju.

Ni n'youi yø ja'i na ra Judas bi dá ra Jesús. ⁶ Nu'mø mi 'yembyø ja'i ra Jesús: “Go guécä”, i gohyø xutha yø ja'i, bi t'unga häi. ⁷ Nuna ra Jesús mahombi 'yännbua, bi 'yembi:

—¿Te'o guí homhmu?

Nu'u yø nzite p'uya, bi 'yembi:

—Dí hongähe ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

⁸ Mi dahra Jesús, mahombi 'yembi:

—Ya dí xi'ahu ngue go guécä. Nu'mø go guí honju, pe dami thøhmu ya 'bucua, da ma.

⁹ Nguna bi ma, para ngue di nja'a te ra hya xi manna Jesús ngue xi 'yena: “Ma Papá'i, nu'u gá däqui, hijnombi m'medi”, xi 'yena. ¹⁰ Ra Bedu p'uya bi guxrá juai mi ha, bi hyejpa rá gu ngue rá n'yei'a n'na nc'ei ni hu ngue ra Malco, nuna rá 'yehre ra 'bet'o mmäcja. ¹¹ Pe ra Jesús bi 'yembi:

—Ague Bedu, dami fos'ni juai. ¿Ua guí ena ngue ya hndi nja'a te ra n'u xpá nzänma Papá ga thogui?

Ya 'bup'u 'buhra hmu yø mmäcja ra Jesús.

¹² Ni n'youi n'na rá hmu ya yø soldado conyø policia yø m'menhni yø hmu yø judío, bi bentra Jesús, bi dut'i. ¹³ Bi zixpu ja rá ngu ra Anás. Nuna ra Anás mará ndøhya ra Caifás nuna madi manda yø mmäcja'a ra jeya'a. ¹⁴ Nuna ra Caifás xi 'yembyø hmu yø judío ngue man'na xanho ngue n'na nc'ei tho connänge gätho yø ja'i.

Bi manna Bedu ngue hingui padi te'o ra Jesús.

¹⁵ Nup'u ja rá ngu na rá hmu yø mmäcja, nu'a ra dathi ja mbo, ja i ts'ixpu ra Jesús. Nuna ra Bedu co 'nehna man'na nc'ei rá xädi, bi denna Jesús. Nuna n'na nc'ei rá xädi na, madi mpaumi ra mmäcja. Janänge bi tho'ambo 'mø mi yut'ambo ra Jesús. ¹⁶ Pe nuna ra

Bedu bi gohmaxøts'e rā goxthi na. Janangue bá pøn'a rā xādi mará mpadiui rā mmäcja ngue bi nyau i nā rā xisu fāhra goxthi ngue dā tho'ambo rā Bedu. ¹⁷ Nu'a rā xisu fāhra goxthi p'uya, bi 'yänna Bedu, bi 'yēmbi:

—¿Ua hinga 'nē'i rá xādi'i nā rā n'yohu na?

Mi dahra Bedu, bi 'yēna:

—Hin'na, hinga 'nēcä.

¹⁸ Nu'a rā ora'a mi se, janangue nu'u yø hmiqūi 'bup'u, conyø policia, xi 'yuhra sibi p'u 'bāi ngue di nhat'i. Rā Bedu p'uya xquet'a 'nē'a 'dap'u 'bāhm'a ngue di nhat'i.

Nuna rá hmu yø mmäcja bi 'yørpa rā nt'änni rā Jesús.

¹⁹ Nuna rá hmu yø mmäcja bi du'mi bi 'yänna Jesús ndana gue'a yø xādi, änni te 'be'a ma hya xännbi. ²⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna rā hya ya xtá mangä, yø hmi yø dā yø ja'i xtá mangä nā rā hya nā. Xtá nxännbategä p'u ja yø t'unija, da guerp'u ja rā danija di mpeti gātho yø judío. Hin tema hya xtá mangä ngue dā nt'aguitho. ²¹ ¿Hanja ngue ja guí ännuī tema hya xtá mangä ya? Dami 'yänhnu yø ja'i ya, go dā xi'ahū hanja rā hya xtá mangä'u. Nu'u go pa'u tema hya xtá mangä.

²² Hontho bi manna nguna rā Jesús, mi 'bāp'u n'na rā policia di mper'u ja rā danija, bi memba rá hmi, bi 'yēmbi:

—¿Ua ya ngu'a gdi tha'mø guí yaui rá hmu yø mmäcja ya?

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu'mø ja mā n'u te dá mangä, dami mā te gui sä man'u 'mø. Pē nu'mø ngue njuantho dí yagä, ¿hanja ngue guí pēgbaguī mā hmi?

²⁴ Rā Anás bi dutra Jesús, bi mennbabi nā rā Caifás rá hmu yø mmäcja.

Mahombi gønna Bedu rā Jesús.

²⁵ Mente di sigue 'bāp'u ja rā sibi rā Bedu ngue di nhat'i, bi t'ēmbuya:

—¿Ua hinga 'nē'i rá xādi'i nā rā n'yohu na? —t'ēmbi.

Mi dahra Bedu p'uya, hōmbi ncōni, bi 'yēna:

—Hin'na, hinga 'nēcä.

²⁶ Mi 'bup'u n'na rá hmiqūi nā rá hmu yø mmäcja. Nuna rā hmiqūi p'uya, di mmēniui nā rā n'yohu xi zenna Bedu xi hējpa rā gu ngue rá n'yei. Bi 'yännbūya, bi 'yēmbi:

—Pē, uanguī gue'e xtá nu'i p'u ja rā nuaza ngue guí n'youi rā Jesús —bi 'yēmbi.

²⁷ Rā Bedu p'uya mahōmbi ncōni. Nu'a rā ora'a p'uya, bi mmahra øni.

Ya 'bup'u 'būhra Pilato rā Jesús.

²⁸ Nup'u ja rá ngu rā Caifás, bá njacra Jesús ngue i map'u ja rā palacio 'būhra gobernador. Pē ya 'yo haxpūya. Nu'u yø judío p'uya, hīmbi yurbu ja rā palacio'u. I ja yø costumbre, i ena ngue nu'mø ja ngue di nsännigo, hīnguī sä di ntøt'ui yø ja'i hīngyø judío. Nu'mø xtá nyut'i, ena ngue ya hīnda zä di nsihmē p'u ja rā ngo ngue rā pascua.

²⁹ Janangue bá pōnna Pilato ngue bi nyau i yø judío. Bi 'yēmbi:

—¿Te 'be'a mā hya gni yaphu nā rā n'yohu 'bucua?

³⁰ Bi 'yēnyø hmu yø judío p'uya:

—Nu'mø ngue hīndra ts'oc'ēi nu, hīnxca dāgāhe ua 'mø.

³¹ Bi 'yēnna Pilato p'uya:

—Uanguī guí cahū rā ley p'uya, dā zä gui sixhū gui 'yøsehū rā ts'ut'abi.

Yø judío p'uya bi 'yēna:

—Pē nugāhe ngue yø judío, hīn'yugāhe rā nt'ēdi ngue sä gā hogāhe n'na rā ja'i. Nu'i go nnetho gui sänni te di nja.

³² Ja bi bōmp'u'a te xi man'a m'met'o rā Jesús, ngue ya xi mā ngue dā thop'u ja rā pont'i.

³³ Nu'mø mi yut'ambo rā palacio rā Pilato, bi manda bá ts'ohra Jesús ngue dā 'yørpa rā nt'änni. Bi 'yēmbi:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío? —bi 'yēmbi.

³⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Xi'a rā hya guí mmanya, go guí änsɛ, ¿ua gue 'bui to xa xi'i ngue guecä?

³⁵ Mī dahra Pilato p'uya, bi 'yɛmbi:

—¿Ua go mā mmijudfoh p'uya? Nu'u ni mmijudfoh 'nɛ'u yø hmu yø mmäcja go xa dä'i ua dí 'bucä'u. ¿Teni 'be'a gá 'yøt'e?

³⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nup'u dadi mandagä, hinga guecua ja rā ximhäi jaua p'u. Nu'mø ngue ja gadi mandagä ua, gdi sigä to da 'yøtra sui 'mø, ngue hinxta mma madägä p'u 'buhyø judío. Pɛ nup'u dadi mandagä, hinga guecua p'u.

³⁷ Rā Pilato bi 'yɛmbi:

—¿Janangue gue'e grá dast'abi 'mø?

Mī dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Ahá, go guecä tengutho rā hya guí mma. Gue'a dá ɛcä ua ja rā ximhäi'a, ngue ga m'mui para ngue ga mmangä nā rā hya majuani. Nu to gätho nne da badi hanja nā rā hya majuani, da 'yøde te dí mmangä ya.

³⁸ Rā Pilato p'uya bi 'yɛmbi:

—¿To go da bōni ngue da badi hanja'a rā hya majuani p'uya?

Ya nts'änni ngue da tho rā Jesús.

Mī juadi bi 'yørpa rā nt'änni p'uya, bi bōn'athi rā Pilato ngue bi nyai yø judío. Bi 'yɛmbi:

—Hin temā ts'oqui dí tinnbä nā rā n'yohu 'bucua. ³⁹ Pɛ ja'ahū rā costumbre ngue pa mathøgue n'na rā ofadi 'mø ja rā ngo ngue rā pascua. ¿Ua guí nnehu ngue ga thøcä nā rá dast'abi yø judío?

⁴⁰ Bī mahra hmafi gätho yø ja'i p'uya, bi 'yɛna:

—Nu'a, hin'na'a. Go dami thøhra Barrabás.

Pɛ nuna rā Barrabás, guehna n'na rā bɛ nā.

19

¹ Nuna rā Pilato, bi manda ngue bi ma m'mei rā Jesús. ² Nu'u yø soldado, ya xi me n'na rā corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya rā Jesús. 'Nɛ bi hetä n'na rā he ngue rā 'bojupoi.

³ Bi guarbu 'bähra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Guí tate ague rá dast'abi'i yø judío —bi 'yɛmbi.

Mente pɛmbā rá hmi p'uya. ⁴ Rā Pilato p'uya, mahombi bōn'athi, bi 'yɛmbyø judío:

—Para ngue guí umhma rā güenda ngue hin temā ts'oqui dí tinnbä nā rā n'yohu nā, guí nnuhu ngue ga ma jücä ua ya —bi 'yɛmbi.

⁵ Mambá pōnna Jesús, bá oxrá ya n'na rā corona ngue yø 'uini. 'Nɛ he rā 'bojupoi xi ma mahete. Rā Pilato p'uya, bi 'yɛmbyø ja'i:

—'Bucua nā rā n'yohu ya.

⁶ Nu'u yø hmu yø mmäcja 'mø mi nu p'uya, co 'nɛ'u yø policia, bi mahra hmafi, bi 'yɛna:

—Da guatra pont'i. Da guatra pont'i.

Bi 'yɛnna Pilato p'uya:

—Pɛ dami sisehu 'mø, bí cuathu rā pont'i, porque nugä ya hin temā ts'oqui dí tinnbi.

⁷ Nu'u yø hmu yø judío p'uya, bi 'yɛmbi:

—Nugähe dí cahe n'na rā ley. Conforme rā ley dí cagähe, jatho ngue da tho, porque mma ngue rá Ts'unt'u Oja.

⁸ Nuna rā Pilato 'mø mi 'yøhna rā hya nā p'uya, man'natho bi nsu. ⁹ Hombi yat'ambo rā palacio p'uya, bi 'yänna Jesús, bi 'yɛmbi:

—¿Haru grá mmengu n'yø?

Pɛ rā Jesús hinte ga ndatho. ¹⁰ Rā Pilato p'uya, bi 'yɛmbi:

—Hinguí nne gui tha 'mø di nzo'i 'mø. ¿Ua hinguí padi ngue jagä rā ts'edi ga cuat'a'i rā pont'i? 'Nɛ xquet'a jagä rā ts'edi ngue ga thøc'a'i.

¹¹ Mì dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Hìn temā ts'ət'abi dā zā gui 'yøt'e, ngue'mø hìn nāngue Oja xtí 'da'i nì cargo. Janāngue nu'a bi dāgā ua guí 'bui, mā dātho ja rá ts'oqui'a.

¹² Nu'a ra ora'a p'uya, bi hyonna forma ra Pilato ngue xtí thøhra Jesús. Pɛ janjuani ue yø judío ngue bi 'yɛmbi:

—Nu'mø ngue gui thøhna ra n'yohu na, ya hinni amigo ra dast'abi Roma 'mø. Nu to bi zā dā 'yɛnā ngue ra dast'abi ya, ya rá nsuiui ra dast'abi Roma.

¹³ Nu'mø mì 'yøhra Pilato nā ra hya nā p'uya, bi ma dani mmip'ua ja rá nhudi nhøt'a hya 'mø bi nya. Bi manda p'ua hudi ngue bá ts'innbabi ra Jesús. Guehna ra xequi nì hu conna hya ebreo, “Gabata”. I nne dā mā ngue “Mats'axti xanho p'ua bi t'udo”. ¹⁴ Tobe jadyø ngo ngue ra pascua'a ra ora'a, ya mme 'dato xudi. Gue'a ra pa di nsä yø ja'i hante ra pa ngue ra ts'aya. Nuna ra Pilato, bi 'yɛmbyø judío:

—'Bucua nì dast'abihua ya —bi 'yɛmbi.

¹⁵ Bi mahra hmafi yø judío p'uya, bi 'yɛnā:

—Dā tho naya, dā tho naya. Dā guatra pont'i.

Ra Pilato p'uya, bi 'yɛmbyø ja'i:

—¿Ga cuatā ra pont'i nì dast'abihua 'mø?

Bi 'yɛn'ua yø hmu yø mmäcja p'uya:

—Nu'a mā dast'abihua, gue'a ra dast'abi Roma'a, 'nɛ hìnjom man'na.

¹⁶ Mì manyø ja'i nā ra hya nā p'uya, ra Pilato bi dāpyø ja'i ra Jesús ngue dā ma di cuatro pont'i. Bi zixyø judío nā ra Jesús.

Bi ma macuati ra pont'i ra Jesús.

¹⁷ Bi ma ra Jesús nì hya rá pont'i. I map'ua ja ra xequi nì hu ngue ra Njəyaxhmu. Nuna ra hya ngue ra ebreo, nì hu ngue ra Gólgota. ¹⁸ Ja bi ma macuati p'ua ja ra pont'i ra Jesús. 'Da i ma macuatiui ra pont'i mì yonc'ei. 'Da'a n'na nguadi rá hyo i gohi n'na ngu n'na. Nuna ra Jesús, bi gohmade nā. ¹⁹ Bi manda ra Pilato ngue bi ma macuati p'ua ja rá ya ra pont'i n'na ra letrero, i ɛnā: “Guehna ra Jesús, ra mmɛngu Nazaret ngue rá dast'abi yø judío naya”. ²⁰ Xangu yø judío bi nu nā ra letrero, porque nup'ua bi ma macuati ra pont'i ra Jesús, guerp'utho ra danihni. Nuna ra letrero, nt'ot'i conna hya ngue ra ebreo, conna hya ngue ra griego, 'nɛ nt'ot'i conna hya ngue ra latín. ²¹ Janāngue bi 'yɛmbra Pilato'ua yø hmu yø mmäcja:

—'Yo guí ot'i ngue dā 'yɛnā: “Rá dast'abi yø judío”. Sinoque dami 'yot'i ngue dā 'yɛnā: “Nu'a t'ɛmbi rá dast'abi yø judío”.

²² Mì dahra Pilato p'uya, bi 'yɛnā:

—Ya di nja p'ua te nt'ot'i ya —bi 'yɛnā.

²³ Mì juadi bi cuatro pont'i ra Jesús, nuya goho yø soldado bi gajpa rá he ra Jesús ngue di ndarpi n'na ngu n'na. Bi gajpa rá pahni p'uya. Nuna ra pahni hinha nt'eti, n'na thoguitho bi mɛ rá 'be gā rá do'yo ra pahni. ²⁴ Di n'yɛmbyø soldado p'uya:

—Hinga xɛmhmua naya. Man'na xanho ga mmähä ra taha. Nu'a dā dāha, gue'a dā ganna pahni'a.

Ya bi nja'a te nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue ɛnā: “Bi ndarpabi n'na ngu n'na'ua mā he. Bi ma ra taha ngue to dā gani”. Nguna ra hya bi 'yøtyø soldado.

²⁵ Nup'ua bi ma macuati ra pont'i ra Jesús, ja 'bärp'utho rá mamá co 'nɛ'a rá juhue'a rá mamá, conna Maya rá xisu ra Cleofas, co 'nɛhra Maya Magdalena 'bäp'ua. ²⁶ Nuna ra Jesús mì hyétrá mamá ngue 'bäp'ua, 'dap'ua 'bähmi n'na rá xädi ɛmmei di mahra Jesús. Bi 'yɛmbrá mamá p'uya:

—Ague mamá, gui 'yøt'e ngue nì basi nā mā xädigä ya.

²⁷ Mahømbi 'yɛmbrá xädi p'uya:

—Gui 'yøt'e ngue nì mamá nā mā mamágä ya —bi 'yɛmbi.

'Bexque'a ra ora'a p'uya, nu'a rá xädi ra Jesús bi zixra Maya p'ua ja rá ngu ngue di jammansu.

Ya bi dū rā Jesús.

²⁸ Mī thohnā rā hyā nā p'uya, ya pahra Jesús ngue ya bi nja gātho'a te ja ngue di nja. Para ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja rā Macā Libro, bi 'yēnna Jesús:

—Dí tuthegā ya.

²⁹ Mī jap'ua n'na rā xano yuhra vino xan'ixi. Bi ma mapobo p'ua ja rā vino n'na rā esponja xanthuti. Bi nōtā n'na rā 'yet'o ngue rā isopo. Bi cuarpa rá ne ngue dā zats'i. ³⁰ Nūnā rā Jesús mijuadi bi zi rā vino xan'ixi, bi 'yēmp'uya:

—Ya gā bi nja'a te ja ngue di nja ya.

Mī man'a p'uya, bi mengrā ya ngue bi dū.

Nū'a n'na rā soldado bi hyēspa rá hyo rā Jesús conā lansa.

³¹ Mī hyats'i, ya rā pa ngue rā ts'āya. Nū'ua yō judío, hīngui nnepe ngue di cuatho p'ua ja rā pont'i yō ánima 'mō rā pa ngue rā ts'āya, porque gue'a rā pa ngue rā ngaxango ngue rā pascua'a. Janāngue nū'ua yō hmu yō judío bi xihra Pilato ngue di manda da ma nthēmhmī yō gua'ua mī cuatra pont'i, n'namhma ngue dā dū nts'edi. Janāngue dā thacyō ánima p'ua ja rā pont'i 'mō bi dū. ³² Bi ma yō soldado p'uya ngue bá tēnnbabi yō gua'a n'na nc'ēi. Ja bi map'ua man'na nī guatrā hyo rā Jesús. ³³ Mī map'ua cuatra Jesús, bi nū p'uya ngue ya xi dū. Janāngue ya hīmbi dēnnba yō gua nā p'uya.

³⁴ Pē nū'a n'na rā soldado siempre bi hyēspi conā lansa rá hyo rā Jesús. Nūp'ua bi thēxpūya, bi bōnna ji 'nēhra dehe. ³⁵ Nūgā go dá ot'ā rā sūcua ja ua, dá cuati te dá nū. Majuani te dí mma. Dí padī ngue majuani te di mma n'namhma ngue xquet'a gui 'yēc'ēihū. ³⁶ Porque nūya yō hyā ya, bi nja para ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja rā Macā Libro ngue i ēnā: “Hīnda thēnnbabi yō do'yo”, i ēnā. ³⁷ Man'na parte nt'ot'i p'ua ja rā Macā Libro, i ēnā: “Dā hnu ngue dā thēspa rá do'yo”.

Ya bi ma nt'āgui rā Jesús.

³⁸ M'mefa p'uya, nūnā n'na rā mmēngu Arimatea nī hū ngue rā José, bi ma bá āpra nt'edi rā Pilato ngue dā hyajpū ja rā pont'i rā Jesús ngue dā 'yāgui. Xquet'a 'nēhna rā José mī tēnna hyā mī mmānna Jesús. Pē hīngui nnepe dā ba'ua yō mmijudíoui, porque sū. Rā Pilato p'uya bi unna nt'edi. Bi ma rā José ngue bá hajpū ja rā pont'i rā Jesús. ³⁹ Xquet'a bi zōmp'ua nā rā Nicodemo nūnā bi ma n'na xūi bá nyāui rā Jesús. Nī hyā 'dāte mā'det'a kilo yō 'yēthi māuants'i, i n'youi'a nī hū ngue rā mirra, 'nē'a rā 'yēthi nī hū ngue rā áloes. ⁴⁰ Nūnā rā José conā Nicodemo bi hyajpā rá do'yo rā Jesús. Bi 'ue conā ulu mā njots'i rā 'yēthi māuants'i. Gue'a yō costumbre yō judío ør'mō āhra ánima'a. ⁴¹ Nūp'ua bi ma mācuati rā pont'i rā Jesús, guerpū mī ja n'na zant'i yō za, ja jarbū n'na rā 'bido ngue hīnjom mī o, ya xī ma māhoqui ngue to dā 'yop'ua. ⁴² Nūnā rā 'bido nā, ja bi jārbbū rā Jesús, porque ja mī jarbutho, 'nē ya bi zōnna ora dā yūtrā pa sāya yō judío.

20

Ya bi bēnnate rā Jesús.

¹ Mī hyaxā rā pa ndomingo p'uya, zixuditho bi ma rā Maya Magdalena p'ua mambī o rā Jesús. Tobe 'bōndra 'bexui. Bi nū p'uya ngue ya hīnte juaxpū rā do mī cotra 'bido. ² Bi gū rā 'dihī p'uya, bi map'ua bī 'būhra Bedu co 'nē'a man'na rā xādi ēmmēi mādi māhra Jesús. Bi 'yēmbūya:

—Ya xā thaxpū ha mī o rā Hmu 'nā, pē hīndī pahme hapū xā jātya.

³ Rā Bedu p'uya, co 'nē'a man'na rā xādi, bi map'ua mambī o rā Jesús. ⁴ 'Dap'ua bi nēts'i gā yoho ngue nī tihī. Pē nū'a man'na nc'ēi, man'na bi nti'a ngue rā Bedu. Rā mādi bi zōmp'ua mī o rā Jesús. ⁵ Bi ndojpūya ngue c'at'ambo. Bi nū ngue 'bōmp'ua yō ulu bi 'bānnbabi rā Jesús. Pē hīmbi yūt'ambo. ⁶ 'Bexque'a mmarbutho rā Bedu p'uya, go bi yūt'ambo rā 'bido nā. Xquet'a bi nū ngue 'bōnnbutho yō ulu mān'mant'i. ⁷ Dā gue'a rā ulu bi jōmba rá ya rā Jesús bi nū ngue 'bōmp'ua, pē hīnga 'dap'ua 'bōmhmū'ua yō ulu mān'mānhni rā Jesús. Mā nūnni'ua 'bōn'a n'nani. ⁸ Xquet'a bi yūt'ambo nā rā xādi m'met'o bi zōmp'ua ja rā 'bido p'uya. Bi nū te jap'ua mī o rā Jesús. Bi 'yēc'ēi p'uya ngue ya 'būi māhōn'a. ⁹ Ja bi dīmp'ua

te rā hya nt'ot'i p'ua ja rā Maça Libro p'uya, ngue rā Jesús mī jatho ngue di bennate p'ua da nt'āgui. ¹⁰ Bá penc'ua yø xādi p'uya, bí 'yεp'ua ja rā ngu.

Bi nthēui rā Maya Magdalena rā Jesús.

¹¹ Pē nūnā rā Maya, 'bārma xøts'e rā 'bido ngue zoni. Mente zomp'uya, bi ndoqui ngue hēt'ambo rā 'bido. ¹² Bi nū ngue 'bāp'ua yoho yø anxē p'uya, he yø t'axcahe, ngue hup'ua mī o rā Jesús. Nūnā n'na rā anxē hup'ua manī go rá ya. Man'na p'uya, hup'ua manī go yø gua. ¹³ Nūya yø anxē p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xisu, ¿hanja ngue guí zoni?

Mī dahra xisu p'uya, bi 'yεna:

—Dí zoni tha, porque xa thascagui mā Hmu. A nuyá, hīndí padī haru xa jātya.

¹⁴ Mī manā rā hya nā p'uya, bi 'bāt'i, bi nū p'uya ngue 'bāp'ua rā Jesús, pē hīngui padī ngue gue'a rā Jesús. ¹⁵ A nūnā rā Jesús bi 'yānnbaya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xisu, ¿hanja ngue guí zoni? ¿Te'o guí honī?

Nūnā rā xisu p'uya, εmbi ngue gue'a rā mādi p'ua 'bāp'ua, bi 'yεmbaya:

—Ague grá ja'i, nū'mø ngue go xcá hyats'i, dāmi xiqui haru xcuá pēgui, n'namhma ngue ga ma hats'i.

¹⁶ Mī dahra rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague Maya —bi 'yεmbi.

Rā Maya p'uya, bi 'bāt'i, bi zofo conna hya ngue rā ebreo p'uya, bi 'yεmbi:

—Raboni.

Nūnā rā Raboni, i nne da mā “Ague grá xānnbate”. ¹⁷ Mī nūya rā Jesús, bi 'yεmbi:

—O gadi bēngui, porque ja ngue ga mmagā p'ua bí 'būhma Papá. A nuyá, nī ma ya, bá xi'ua mā cūgā ngue ya ga mmagā p'ua bí 'būhma Papá, nū'a nī Papáhu. Ga mmagā p'ua bí 'būhma Oja, nū'a nī Ojahu.

¹⁸ A nūnā rā Maya Magdalena p'uya, bi ma bá xipyø xādi rā Jesús. Bá xifi ngue ya xi nū'a rā Hmu, 'nε bá xifi te gāma hya xi xifi.

Ya bi nnuh yø xādi rā Jesús.

¹⁹ Mī dahra nde'a ndomingo rá mudi rā pa ngue rā semana p'uya, bi mpeti yø xādi rā Jesús. Pē n'nøt'e xanho yø goxthi p'ua ha 'būi ngue su yø judío. Mī hnu p'uya, ya 'bāp'ua rā Jesús, bi m'māp'ua māde ha 'būhyø xādi. Bi zengua p'uya, bi 'yεmbi:

—A nuyá, da hyu nī mmūihū ya —bi 'yεmbi.

²⁰ Mī juadi bi xihna rā hya nā p'uya, bi 'yutyo 'yε ha bi mfoxyø clavo 'mø mī 'dø'mi, 'nε bi 'yutrā hyo bi mē rā lansa. Janjuani rā ndijohya'ua yø xādi 'mø mī nū yø Hmu. ²¹ Nūnā rā Jesús māhombi 'yεmbi:

—Da hyu nī mmūihū ya. Nugā, tengutho bi mēngā ua mā Papá, guí njathu p'uya, xquet'a dí pēn'nāhu ngue guá māmhmu rā hya.

²² Bi japrā hyane p'ua 'bū'ua yø xādi p'uya, bi 'yεmbi:

—A nuyá, guí n'yohu rā Espíritu Santo ya. ²³ Nu'ua yø ja'i guí punnbahu yø ts'oqui, gue'ua ya bi punnbabi Oja'ua. A nu'ua hīngui punnbahu yø ts'oqui, gue'ua yø ja'i hīmbi punnbabi Oja'ua.

Bi nū rā Toma ngue ya 'būhrā Hmu.

²⁴ Nūnā rā Toma, guehna n'na nc'εi'ua yø xādi t'εmbi ngue rā cuate. Hīnjo'o p'ua 'mø mī zø'a m'met'o rā Jesús. ²⁵ Nu'ua mī'da yø xādi p'uya, bi 'yεmbi:

—Ya xtā nugāhe rā Hmu.

Mī dahra Toma p'uya, bi 'yεna:

—Mente hīndí nnuse, 'nε ga nnurpa yø 'yε ha bi mfoxyø clavo, hīndí εc'εi ngue 'būi. Nū'mø ngue ga thādi conma saha p'ua ha bi yūhyø clavo, 'nε ga thānnba rá hyo bi mē rā lansa, ya ga εc'εi.

²⁶ Mī dātra hyato mā pa p'uya, māhombi mpeti p'ua ja n'na rā ngu'ua yø xādi. Mī 'būp'ua rā Toma'a rā ora'a p'uya. Mā nnøt'e xanho yø goxthi, pē ja mī hnu ya 'bāp'ua rā Jesús. Bi zengua p'uya, bi 'yεmbi:

—A nuyá, da hyu ni mmuihu ya —bi 'yēmbi.

²⁷ Bi 'yēmbra Toma p'uya:

—Dami thāni conni saha ya, dami nu yø medi n'youi mā 'yε. 'Nε dami cū'ni 'yε ngue gui thāngua ja mā hyo bi mε rā lansa. 'Yodi yobēni ni mmui, dami 'yεc'ēigui —bi 'yēmbi.

²⁸ Bi 'yēnna Toma p'uya:

—Ague grá Hmu, mā Oja'i.

²⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague Toma, nuya guí εc'ēigui ya ngue gá nuse hanja. Pε rā mmenthi di nthēui te'o himbi nugui, 'nε bi 'yεc'ēigui.

Bi manna Xuua hanja ngue bi 'yotra libro ja ua.

³⁰ Nuna rā Jesús, yø hmi yø dā yø xādi p'ua bi 'yøt'e xangu yø milagro. Pε hinga gā nt'ot'i ua ja rā libro ja ua'ua yø milagro bi 'yøt'e. ³¹ Pε nuya yø hya ja ua, bi ma nt'ot'i para ngue gui 'yεc'ēihu ngue nuna rā Jesús, guehna rā Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi na, 'nε guehna rá Ts'unt'ua Oja na. Nu'mø ngue gá 'yεc'ēihu na p'uya, ya di nja'ahu rā 'da'yo te.

21

Ya bi nyai yoto nja'i yø xādi rā Jesús.

¹ Man'na rā pa p'uya, nup'ua ja rā nenzabi Tiberias, ja mahømbi nyai p'ua yø xādi rā Jesús. ² Ja ua yø thūhu ya 'dap'ua mi 'yo: Rā Bedu, rā Toma nuna t'ēmbi rā cuate, rā Natanael nuna rā mmengu Caná ngue Galilea, 'nε'ua yø ts'unt'ua rā Zebedeo, 'nε mamī yoho yø xādi rā Jesús. ³ Nuna rā Bedu bi 'yēmyø amigo:

—Nugā ga mma rā 'bahuā —bi 'yēmbi.

Nu'ua nzo p'uya, bi 'yēna:

—'Nεcāhe ga mmähä 'mø.

Bi yut'a n'na rā barco p'uya, bi ma. Pε nu'a rā xui'a p'uya, hin teni hua bi dini. ⁴ Mi nεcahäi p'uya, bi hnu rā Jesús ngue 'bāp'ua ja rā nenthe. Pε hinguī pa'ua yø xādi ngue gue'a. ⁵ Bi 'yēnna Jesús:

—Ague n'yø'ahu, ¿ua hin teni hua guí theui ya?

Nu'ua yø mahua p'uya bi 'yēmbi:

—Hinguī ts'ua cuø.

⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Dami 'yentra xit'a p'ua ja rá hyo rā barco ngue n'yēi ya'mø, guí theui yø hua p'uya.

Bi 'yentra xit'a p'uya. M'mefa, asta hinguī hāt'i dā juxra xit'a p'ua ja rā dehe, ngue xangu yø hua bá cūp'ua. ⁷ Nu'a rā xādi emmēi di mahra Jesús bi 'yēmbra Bedu'a p'uya:

—Guehna mā Hmuhu na n'yø.

Hontho bi 'yøhra Bedu ngue t'ēmbi gue'a rā Hmu'a 'bāp'ua, bi hye rá pahni p'uya, porque xi mmøgue. Mi hye p'uya, bi nhyorbua ja rā dehe ngue bi zøn'a nts'edi p'ua bi 'bäi. ⁸ Man'na ciento metro mādi 'bedi ngue dā zøn'a nenthe rā barco. Nu'ua mi'da yø xādi p'uya, bi 'yonna barco bi zøn'a nnengui, ní gūtra xit'a cū yø hua. ⁹ Mi zøn'a nenthe p'uya, ya mi zø rā sibi, oxpu 'da yø hua ngue nthaxi. Jap'ua rā thūhmε. ¹⁰ Nuna rā Jesús bi 'yēmbi:

—Bá cūui ua yø hua ja gui theui ya.

¹¹ Bi nexpu ja rā barco rā Bedu p'uya, ngue bá jūnna xit'a, bi zøp'ua hinguī hε rā dehe. Pε bá yūhyø ndøhua rā xit'a, n'na ciento 'nε yote mā'de'ma hyu yø hua bá cūp'ua. Xandøngu, pε himbi xetra xit'a. ¹² Bi 'yēmyø xādi rā Jesús:

—'Dε guī nzimxūdiui ya.

Nu'ua yø xādi p'uya, hinjombi 'yānni te'o na rā Jesús, porque ya padī te'o. ¹³ 'Bexpi guatra Jesús, mi hyacra thūhmε, bi unni dā zi. Bi hyacra hua p'uya, bi unni dā za.

¹⁴ Ya rá hyu ndi na rā ora na, ngue mahømbi nyai yø xādi 'mø mi bēnate rā Jesús.

I nzohra Bedu rā Jesús.

¹⁵ Mī juadi bi nsihmε p'uya, nuna ra Jesús bi 'yānna Bedu, bi 'yεmbi:
—Ague Bedu, rá ts'unt'u'i ra Jonás. ¿Ua man'na gadi maqui ngue tengu gui macā ya mi'da?

Mī dahra Bedu p'uya, bi 'yεmbi:

—Ahá, grá Hmu. Nu'i guí padī ngue dadi mā'i.

Mī dahra Jesús, bi 'yεmbuya:

—Dami fāhyø ja'i nu'u εc'εigā ya'mø.

¹⁶ Rá yondi p'uya, mahømbi 'yεmbi:

—Ague Bedu, rá ts'unt'u'i ra Jonás. ¿Ua gadi maqui?

Mī dahra Bedu p'uya, bi 'yεmbi:

—Ahá, grá Hmu. Guí padī ngue dadi mā'i.

Mī nya ra Jesús, bi 'yεmbuya:

—Dami fāhyø ja'i nu'u εc'εigā ya'mø.

¹⁷ Rá hyu ndi p'uya, mahømbi 'yεmbi:

—Ague Bedu, rá ts'unt'u'i ra Jonás. ¿Ua gadi maqui?

Nuna ra Bedu p'uya, bi du rá mmæi porque ya rá hyu ndi bi 'yānni ngue'mø di madi. Bi 'yεnna Bedu p'uya:

—Ague grá Hmu, nu'i gātho guí padī. 'Nε guí padī ngue dadi mā'i.

Mī dahra Jesús, bi 'yεmbuya:

—Nu'mø ngue gadi maqui, dami fāhyø ja'i nu'u εc'εigā ya'mø. ¹⁸ Majuani dí xi'i ngue nu'mø mará ngüε'i, bi zā gá dætni ngut'i, gui pa hapæ guí nne gui mma. Pε da zønna pa ngue gui ndac'ei, gui majni 'yε p'uya ngue n'nan'yo ra ja'i di dæt'a'i, nup'u hapæ hinguí nne gui mma, ja di zixa'i p'u.

¹⁹ Nguna ra hya bi manna Jesús, di opan'yu ra Bedu te ra forma ja ngue di tho, gue'a di 'yεspabi Oja'a di du. M'mefa p'uya bi 'yεmbi:

—Ogui hegagui —bi 'yεmbi.

Bi 'yānna Bedu teni 'be'a da tho'a man'na ra xädi.

²⁰ Bi nyehra Bedu p'uya, bi nu ngue mmap'u'a man'na rá xädi εmmei di mahra Jesús. Guehna rá xädi bi 'yørpa ra nt'änni'a ra ora 'dap'u mi sihmεui yø xädi ra Jesús. Bi 'yεmbi: “Ague grá Hmu, ¿te'o'a ja ngue di dä'i?” bi 'yεmbi. ²¹ Mī nu ra Bedu na p'uya, bi 'yānna Jesús, bi 'yεmbi:

—Xina 'bucua, ¿te 'be'a da tho na?

²² Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mø ga nnegä ngue di m'mucua næ asta gue'mø dá pengui, ya di njatho. Xi'i, ¿te go di mporta'i? Nu'i 'yo gui hegagui.

²³ Ya bi n'yo ra hya p'u ha 'bæ hmi'da yø 'yεc'ei p'uya, ngue t'εmbi ya hinda du na ra xädi na. Pε nuna ra Jesús hingue masque bi ma ngue hinda du. Sinoque bi 'yεna: “Nu'mø ngue ga nnegä di m'mucua næ asta gue'mø dá pengui, xi'i, ¿te go di mporta'i?” bi 'yεna.

²⁴ Nuna ra xädi naya, guehna ra xädi di ja majuani na ra hya naya, 'nε bi 'yot'ua ja ra sūcua na ra hya mma. Pε dí pahmæ ngue majuani te mma.

²⁵ Xangu te gä bi 'yøtra Jesús. Pε nu'mø ngue xtā mma nt'ot'i ua ja ra sūcua n'na ngu n'na'u yø hya ya, rá nzequi hinxti 'yengua ja ra ximhäi yø libro xtā mma nt'ot'i 'mø. Da ngut'atho.

Hechos

Ja ua yø hya bá øtyø xädi ra Jesucristo p'ua bá fudi bi 'yonna hoga 'da'yo hya.

Ra Jesús bi nyqui yø xädi 'mø bi bennate.

¹ Ague Teófilo, nuna rá mudi ra libro dá ot'i, gá dá cuarta suctua te gá bá ørbu bá fudi bi nxänbäte ra Jesús, ² asta gue'mø mi ma mahets'i. Pe hante da ma maya, nuya yø xädi xi huanhni ngue yø representante, bi xifi te nnepra Espiritu Santo da 'yøt'e. ³ Porque nu'mø mi bennate p'ua bi t'ägui, søp'ua 'bøhyø xädi ra Jesús ngue yaui. Mente gue'a nyote ma pa, njandyatho bi hnu ra Jesús. Janangue bi fadi ngue majuaní 'bui mahøn'a. Bi opan'yu yø xädi ra Jesús ngue ha di njap'ua di zo rá 'ye Oja yø ja'i.

⁴ Nu'mø tobe 'dap'ua 'bøhmua yø xädi ra Jesús, bi xifi ngue hinda bomp'ua ja ra hnini Jerusalén. Bi 'yembí:

—Dami tømhmua na ra hya ya xtá xi'ahua ngue di yat'ahua ma Papágä. ⁵ Majuaní ngue bi 'yøtra nxixya ra Xuua conna dehe, pe ya himma ya'atho yø pa di ha'ahua ra ts'edi ra Espiritu Santo ya.

Bi ma mahets'i ra Jesús.

⁶ Mahombí nyauí yø xädi ra Jesús. Pe bi 'yørpa ra nt'änni ya yø xädi, bi 'yembí:

—Ague grá Hmu, ¿ua guehyø pa ja ua gui 'yøt'e ngue di mmandase yø ja'i ua ja ra häi Israel?

⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yembí:

—Nu'a ra hya xa nzänna Papá da 'yøt'e, hingui ja ngue go guí pahmu tema pa, ogue tema ora daní nja'a. ⁸ Pe di ha'ahua ra ts'edi ra Espiritu Santo ngue gui japhu majuaní yø ja'i te'ogä. Nguna ra hya gui xihmu yø ja'i 'bøp'ua Jerusalén, gätho mi da yø ja'i 'bøp'ua ja ra häi Judea, da guerp'ua ja ra häi Samaria, asta gue'mø gá täthua rá nguni nximhäi.

⁹ Mi juadi bi manna ra hya bi mamp'uya, hetho yø xädi ha i ma maya ra Jesús. Bi yarbua ja n'na ra gui p'uya, ya hinní mantho bi hyandi. ¹⁰ Hingui hegui hantho mahets'i ha i mpa. Mi nu p'uya, 'bäp'ua yoho yø anxé, he yø t'axcahe. ¹¹ Bi 'yembuya:

—Ague gyø mmenguha Galilea, ¿hanja ngue guí hanthua maya? Ya gá nuha ngue bi ma mahets'i ra Jesús, pe mahonda ep'ua tengutho guí nuha ngue i ma ya.

Bi thanhna Matías.

¹² Nuya yø xädi mambi 'bøp'ua ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos, bá ehé, bi zø'a Jerusalén. Nuna ra nyuni na, guerpatho ngue Jerusalén, comma n'na kilómetro. ¹³ Mi zømp'ua ja ra hnini p'uya, bi nexpu ja ra tøcangu mi nsäya. Nuya yø xädi, guehna ra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua, ra Andre, ra Lipe, ra Toma, ra Bartolomé, ra Mateo, ra Jacobo nuna rá ts'ünt'ua ra Alfeo, ra Simu nuna n'yohua ra partido ngue ra zelote, ra Judas nuna rá n'yohua ra Jacobo. ¹⁴ Gätho ya p'uya, 'dap'ua bi mpeti ngue mmat'Oja. Mi 'bøp'ua mi da yø xisu, 'nēhra Maya rá mamá ra Jesús, 'nē'ua yø cu ra Jesús.

¹⁵ N'na ra pa p'uya, xi mpeti comma n'na ciento 'nē 'däte nja'i. Bi nangra Bedu p'uya, bi m'mäp'ua made 'bøhyø 'yēc'ei. Bi 'yembuya:

¹⁶ —Ague ma zi cu'ahua, jatho ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro. Porque ra David, ra Espiritu Santo bi bennbabi na ra hya bi 'yot'i ngue bi ma te da thohra Judas. A nuna ra Judas, guehna bi m'met'o ngue bi zixyø ja'i bi bentra Jesús. ¹⁷ Mama n'yogähe na ra Judas, porque xquet'a bi tocabi ra 'befi ngue rá representante ra Jesús. ¹⁸ A nuna p'uya, nu'a rá nzäbi bi dahua ngue bi dä ra Jesús, bi thän'a n'na ra häi. Nuna ra häi na, ja bi dup'ua ra Judas ngue bi dägui, i m'mänya. Bi bøni gätho yø xēfo ngue bi fөгue. ¹⁹ Nu'mø mi 'yøhyø mmengu Jerusalén te bi nja, i huτρα häi ngue ra Acéldama, gue'a ra hya ga ya yø ja'i'a. I nne da ma, ni hu ra häi ngue ra ji. ²⁰ Nguna ra hya bi cuarpua ja ra libro ngue yø

Salmo ra David, bi 'yena: “Da du ra mmennigu, ya hinjondi m'mup'u ja ra ngu”, bi 'yena. Xquet'a bi 'yena: “Ndan'yo to di thojpa ra 'befi”.

²¹ A nuua di 'buhmu ya, 'bucua 'da yø n'yohu ngue hingui hegahe mente yø pa da n'yohe ra Hmu Jesús. ²² Bi nup'u bi xixyabi ra Xuua, 'ne bi nu 'mø mi ma mahets'i. A nuya, jatho ngue da guehya 'da yø n'yohu ya, da t'ets'i ngue 'dap'u ga n'yohe ngue di ja majuanu p'u bi bennate ra Jesús.

²³ Bi thanhni yo nc'ei p'uya, ra Matías 'nehra José. Nuna ra José p'uya, ja mi'da yø thuhu ngue i Barsabás 'ne i Justo. ²⁴ Mi mat'Oja yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Ma Oja'i, nu'i guí parpabi yø n'yomfeni yø ja'i. Dami 'yuhya ndana guí huanhya yo nc'ei 'bucua ya. ²⁵ Nuna ra n'yohu guí huanhni, di thocra 'befi, ngue ra representante mi pehra Judas, nuna bi hyep'u ra 'befi 'mø mi 'yøtra ts'oqui, nup'u ni 'yup'u di ma, ja i map'u.

²⁶ Bi gucra suerte yø ja'i p'uya. Nuna ra suerte, bi nthui ra Matías. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, 'dap'u bi n'yohu'u 'de'ma'da nc'ei yø representante na ra Matías.

2

Ra Espiritu Santo bi hatra ts'edi yø xädi.

¹ Nu'mø mi zøhra pa ngue ra ngo Pentecostés, gä xi mpeti yø 'yec'ei p'u ja n'na ra ngu. ² Xøgue nthambenitho bi 'yehmaya, ena n'na ra ndonthi ra ndi fut'ambo ra ngu. Gä bi 'yup'u ja ra ngu xi mihyø 'yec'ei. ³ Bi hnu p'uya ngue ena yø jani yø sibi di nxamp'u hudi n'na ngu n'na. ⁴ Guehna ra Espiritu Santo di hatra ts'edi yø ja'i. Nuna ra Espiritu Santo, bi japyø ja'i ngue ga ya yø 'dan'yo hya hingui padi. N'na ngu n'na yø ja'i, gue'a ra Espiritu Santo xänbi tema hya da ma.

⁵ Nu'a ra pa'a p'uya, nup'u Jerusalén mi 'bup'u 'da yø judío xpí 'yeh'e 'dama 'dan'yo yø häi ngue da nu ra dannigo. ⁶ Guehya xi mpeti 'mø mi 'yøde ngue ena 'yo ra ndonthi ya. Mi 'yøde ngue di yahni yø 'yec'ei p'uya, hingui padi hanja ngue ga ya yø 'yec'ei'a te yø hya. Porque øhyø ja'i ngue ga ya yø 'yec'ei'a te yø hya ga yap'u ja yø häi xpí 'yeh'e. ⁷ Gä di 'yødyø ja'i, hingui padi te da 'yøt'e. Di n'yembi n'na ngu n'na:

—Nuya yø n'yohu di yahni ua, gä yø mmengu Galilea ya. ⁸ Pe ¿hague nja ngue di øhmü ga ya'a te ma hyahü n'na ngu n'naju? ⁹ A nuya, 'bucua yø mmengu Partia, yø mmengu Media, yø mmengu Elam, yø mmengu Mesopotamia, yø mmengu Judea, yø mmengu Capadocia, yø mmengu Ponto, yø mmengu Asia, ¹⁰ yø mmengu Frigia, yø mmengu Panfilia, yø mmengu Egipto, yø mmengu Africa nuya ra m'mup'u man'na ra nguer'u ngue ra hniñi Cirene. Xquet'a 'bucua yø mmengu Roma. Nu 'da'u p'uya, yø judío p'u bá mi, mi'da p'uya, ya xa bennabi yø nt'ec'ei yø judío. ¹¹ Xquet'a 'bucua yø mmengu Creta, yø mmengu Arabia. 'Ne di øhmü ngue espabi Oja yø ja'i, 'ne ga ya'a te ma hyahü n'na ngu n'naju.

¹² Gä di 'yødyø ja'i, hingui padi hanja ngue ga ya yø 'yec'ei'a te yø hya ga ya. Di n'yänni n'na ngu n'na p'uya, di n'yembi:

—¿Hanja'a te hmangua? —di n'yembi.

¹³ Pe thentho mi'da yø ja'i, i embi ngue iti'u di yahni.

Bi zohyø ja'i ra Bedu.

¹⁴ Nuna ra Bedu mi 'bäp'u p'uya, 'dap'u 'bähmu'u 'de'ma'da yø representante ra Jesús. Bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—Ague gyø judío guí søthu ua, da guehyø mmengu ua Jerusalén, dami pahmu hanja na ra hya jap'u ya. Dami 'yøhmü xanho ra hya ga xi'ahü ya. ¹⁵ Nuya yø n'yohu 'bucua, hingui iti ya tengutho guí mbemhmu. Porque hinjongui iti'a guto xudi. ¹⁶ Nuna te bi nja ya, guehna ra hya bi manna pøngahya Joel ngue bi 'yena: ¹⁷ “Ga xi'ahü ra hya mman'Oja. Bi yena: Da 'yehra pa ga pennabi ra Espiritu Santo gätho yø ja'i 'bui ra nguni nximhäi. Guehna di bennabi ra hya da manni ts'ant'uhü 'nehni t'ixuhü na. Yø ts'ant'u da nu yø cosa hingui nnu mi'da yø ja'i. Yø dac'ei da 'ui yø t'i. ¹⁸ Nu'u yø pa'u, ga pennabi

ra Espiritu Santo ma mēfi ngue yø n'yohu 'nēhyø xisu. Guehna di bēnnbabi ra hya da manna. ¹⁹ Ga øt'ä yø milagro na maya. Nuna ja ra häi p'uya, di nja yø hmēya ngue ra ji, 'nēhra sibi, da nangra 'bifi. ²⁰ Ya hindi yotra hyadi. Xtá nthēni ra zana tengutho ra ji. Guehna di nja naya hante ngue da zonna pa dá ep'u ra Hmu. Guehna ra pa di nequi rá ts'edi Oja maguese. ²¹ Nu te'o Gä nzo Oja, gue'u di nyanyø te'u", i en'Oja.

²² Ra Bedu p'uya, bi sigue bi 'yēmyø ja'i:

—Ague gyø judío, dami 'yøhmū ra hya ga mmangä. Bi ne Oja ngue bi 'yøtyø milagro p'u guí 'būhmū conná nguehna ra Jesús ra mmēngu Nazaret. Janangue guí pahmū ngue guese Oja bi hatra ts'edi'a te bi 'yøtra Jesús. ²³ Pe Gä dāphū yø ts'oc'ei ra Jesús ngue bi cuatrá pont'i, bi hyo. Pe ya manjam'mø xpá nzän'Oja ngue bi zo ni 'yēhū ra Jesús ngue Gä jahū p'u. ²⁴ Pe nuyá, Oja bi japi ngue bi bēnnate ra Jesús. Bi gujpu ja ra ndate mi o, porque hinguí sä ngue da cop'u. ²⁵ Ja bi bōmp'u'a te bi manna David conná nguehra Jesús ngue bi 'yēna: “Zant'a ga n'yo'be Oja. Oja 'būp'u ja ma n'yei, n'namhma ngue hīnjonda 'yangui. ²⁶ Janangue dadi johya, ga mma hanja ngue ja gra pähä. 'Nē hu ma mmūi ngue te da thohma do'yo 'mø dá tu. ²⁷ Porque hinguá sogaguí ma tegä p'u ha o yø ánima. Hinguí jaqui da 'ya ma do'yo, porque ni mefigui gadi maqui. ²⁸ Nu'i Gä xogaguí ma mmūi ngue dá padi ngue ja gra te para zantho. Ya man'natho di njaga mpähä 'mø ga nnu'i”, bi 'yēna.

²⁹ Ague n'yø'ahū, di nne ga xi'ahū te bi thohna ma mboxitahū ra David. Bi du na, 'nē bi t'ägui. A nu'a rá panteón, i jatho asta guehra pa jap'u'a ya. ³⁰ Pe nuna ra David mará pōngahya Oja na. Mi padi te xi yarpabi Oja, ngue nuna n'na'u yø mbom'meto, guehna ra Cristo naya. Go di ponnababi'a ra ndast'abi mi pehra David. ³¹ Nuna ra David, ya mi pa'a m'met'o ngue di bēnnate ra Cristo na. Janangue bi mamp'uya ngue rá te ra Cristo, hinda ts'ojpabi p'u ha o yø ánima. Bi ma ngue hinda 'ya rá do'yo. ³² Oja bi japi ngue bi bēnnate ra Jesús. Gäthogähe ya, Gä dadi jahe majuanī ngue bi bēnnate na. ³³ Nuna Oja nnepe ngue da hnu mansu ra Jesús, bi zixpu bí ja rá n'yei. Nuna ra Espiritu Santo ya xi yat'Oja ngue da penhni, bi japa Jesús ngue bá penhni, bi zocua di 'būhmū. A nuyá, guehna ra Espiritu Santo go øt'a te guí nuhū ya, 'nē'a ra hya guí øhmū ya. ³⁴ A nuna ra David, hīmbi ts'ixmate p'u ja rá n'yei Oja na. Sinoque bi 'yēna: “Nuna Oja, nu'mø mi zojpagui ma Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yēmbi: Dami micua ja ma n'yeigä ya, ³⁵ asta gue'mø ga øt'e ngue guí manda gätho'u ni nsuiui”, bi 'yēmbi. ³⁶ Gätho yø judío rá m'mup'u ja ra häi Israel, jatho ngue da ba'a njuani te'o na ra Jesús. Guehna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi na. Pe nu'ahū, Gä cuathū ra pont'i na.

³⁷ Gä bi dār'man'u yø mmūi yø ja'i 'mø mi 'yøhna ra hya bi manna Bedu p'uya. Bi 'yørpa ra nt'änni ra Bedu p'uya co 'nē'u mi'da yø representante ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague n'yø'ahū, ¿te 'be'a ja ngue Gä øt'ähe p'uya?

³⁸ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yēmyø ja'i:

—Dami hyehmū p'u ra nts'o n'na ngu n'na'ahū. Jatho ngue guí nxixyahū, gue'a di fadi ngue guí ec'ēihū ra Jesucristo'a. Nuna Oja p'uya, di pun'na ni ts'oquihū, 'nē da pen'nahū ra Espiritu Santo. ³⁹ Porque go di toca'ahū na ra hya ya xa mma mayat'i, 'nē ni basihū, 'nē'u to Gä rá m'mup'u 'yaputho. Nuna Oja ma Hmuhū, i nzohni hangū yø ja'i nne prá mmūi da zofo.

⁴⁰ Ra Bedu p'uya, xangu mi'da yø hya bi xihyø ja'i. Bi consejo yø ja'i, bi 'yēmbi:

—Dami hyehmū p'u'a te Gäma nts'o ga 'yo yø ja'i —bi 'yēmbi.

⁴¹ Nuyá yø ja'i bi nu manho ra hya mmanna Bedu, bi ma maxixyabi. Nuyá ja ma'da'yo bi 'yēc'ei ra hya'a ra pa'a p'uya, comma hyu mahuahī nja'i bi zūdi. ⁴² Gätho ya yø ja'i ya, hinguí nne da hye'a ra hya xännbate yø representante ra Jesús. 'Da'igu mma n'na ngu n'na, 'nē 'dap'u mmat'Oja. 'Dap'u xenna thuhmē da zi, tengutho ra hya bi zohra Jesús.

Ya xangu to bi 'yēc'ei ra Jesús.

⁴³ Gä bi nsu yø ja'i ngue xangu yø milagro bi 'yøtyø representante ra Jesús. ⁴⁴ Nu'u ya xi 'yēc'ei ra hya p'uya, Gä 'dap'u di mpeti. Nu'a te Gä pets'i, 'da guí mmetitho. ⁴⁵ Bi mä yø häi yø ja'i, nu'u ja mi'da te mi pets'i, Gä bi mä. Di ndarpi n'na ngu n'na'a te honi. ⁴⁶ N'na

pa ngu n'na pa di mpeti p'ua ja ra nija. Nup'ua ja yø ngu yø ja'i, gä 'dap'ua di mpeti ngue sihmē. Gä 'dagui johyatho yø ja'i ngue 'dap'ua sihmē 'nē hinjondi 'yets'i. ⁴⁷ Gä espabi Oja. Nuya yø ja'i 'bup'ua ja ra hnini, gätho nnu manho ya yø 'yēc'ei. N'na pa ngu n'na pa, nuna Oja øt'e ngue man'na ni hyuxta yø 'yēc'ei di nyanyø te.

3

Bi t'øthe n'na ra dogua.

¹ N'na ra pa, nuna ra Bedu 'nēhra Xuua, 'da i marbu bi ja ra nija di mpeti yø judío. Comma hyu nde bi ma, gue'a ra ora pa ra mhmat'Oja yø ja'i'a. ² Mi zømp'ua ja ra goxthi nija ni hu ngue ra Goxthi Mahotho. Mi hup'ua n'na ra n'yohu ngue tudyø gua asta gue'mø mamba mi. I t'ep'ua ngue hnepe da 'yäpra limosna'ua yø ja'i cat'ambo nnija. ³ Nu'mø mi nu ra Bedu 'nēhra Xuua ngue mmap'ua da yurbu ja ra nija, nuna ra dogua p'uya bi 'yäpra limosna. ⁴ Ra Bedu p'uya 'nēhra Xuua bi hyeti. Bi 'yembra dogua na ra Bedu p'uya:

—Dami hyerca'be —bi 'yembi.

⁵ Nuna ra dogua p'uya, bi hyeti. I tøm'i ngue te xti unni. ⁶ Pe ra Bedu bi 'yembi:

—Hin tema mēnyu nna haggä ngue ga 'da'i. Pe nu te da zä ga 'da'i, ga 'da'i. Conná ts'edi ra Jesucristo nuna ra mmengu Nazaret, dí xi'i ya, dami nangui, gui n'yo.

⁷ Nuna ra Bedu p'uya, bi bennba rá 'ye ngue rá 'yeyi, bi guts'i. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi hu xanho yø hyundo'yo ngue yø dāgua. Bi zä bi m'mäi xanho. ⁸ Nuna ra dogua p'uya, xøgue ra n'nas'mø mi nangui ngue bi n'yo. 'Da i yurbu ja ra nija p'uya. Ya ni 'yo, 'nē ni sägui mēnte di ja mammadi Oja. ⁹ Gätho yø ja'i mi 'b'ambo nnija, bi nu ngue mēnte ni 'yo na mará dogua, mēnte di ja mammadi Oja. ¹⁰ Nuya yø ja'i, i padi ngue gue'a ra dogua xi t'ep'ua ja ra goxthi nija ni hu ngue ra Goxthi Mahotho'a. Gue'a ra n'yohu mi äpra limosna yø ja'i'a. Yø ja'i p'uya, di 'yøtho 'nē i su ngue nnu yø ja'i ngue ya bi zä na mará dogua.

Ra Bedu bi zohyø ja'i 'bup'ua ja ra nija.

¹¹ Nuna mará dogua 'mø mi zä, asta hingui nne di thøhra Bedu 'nēhra Xuua, i sammī. Gätho yø ja'i p'uya, gä di fetyø n'yomfēni ngue su. Bi map'ua bi 'bähra Bedu ja ra ngun'yu ni hu ngue ra Salomón. ¹² Mi nu ra Bedu p'uya ngue xangu yø ja'i 'bup'ua, bi 'yembuya:

—Ague gyø judío'u, ¿hanja ngue gadi 'yøthohu'a te bi nja? ¿Hanja ngue gui emhmu ngue comma ts'edis'e'be, oque ngue dí sugä'be Oja, dá japä'be bi n'yo na ra n'yohu 'bucua?

¹³ Sinoque nu'a ma Ojahu mi thanne ma mboxitahu ra Abraham 'nēhra Isaac 'nēhra Jacob, gue'a bi n'øthe'a ya, para ngue da t'espabi'a rá Ts'unt'ua Jesús. Pe nuna ra Jesús, guehna gá dāhu p'ua 'buhyø ts'ut'abi na. Nu'mø mi ne xti thøhra Pilato, pe nu'ahu hingá nehū.

¹⁴ Pe nuna ra Jesús hin tema nts'o bi 'yøt'e, gä ra nho manī n'yo. A nu'ahu p'uya, hingá nehū ngue xtá ma mathøgue na, sinoque go gá 'yähmu ngue bi ma mathøgue n'na ra hyote. ¹⁵ Go gá hyohu na bádi unna te. Pe Oja bi japi ngue bi bennate p'ua ha bi t'ägui. A nugä'be ya, go dadi jagä'be majuani ngue bi bennate ra Jesús. ¹⁶ A nuna ra n'yohu 'bucua ya, gui pahmu ngue mi dogua na. Pe ni hmi ni dāhu ngue bi zä na ra n'yohu na. Rāngue bi 'yēc'ei ngue ra Jesús da zä da 'yøthe, janangue bi zä xandønho ya.

¹⁷ Ague n'yø'ahu, nugä dí padi ngue hingui padi te ga mbøn'a gá 'yøthu. Xquet'a njarbutho ni hmuhu di manda p'ua ja ra nija ya, aha bi hyo ra Jesús. ¹⁸ Pe nuna Oja, bi japi ngue bi nja'a te gä bi 'yotyø pøngahya 'mø yø pa xathogui. Nu'ua yø pøngahya, bi ma ngue ra Cristo i ja ngue da zä ra n'ua. ¹⁹ Janangue nuyá, dami hyehmu p'ua te gni 'yohu. Dami 'yēc'eiha Oja, n'namhma ngue di mpun'na ni ts'oquihu. Ja da hyut'a ni mmuihu Oja p'uya. ²⁰ A nuna Oja da penhna Jesús, porque guehna ra Cristo ya xpa t'ets'i ngue di manda ua na. ²¹ A nuyá, ra Jesucristo jatho ngue da m'mup'ua mahets'i asta gue'mø da 'yøt'Oja ngue da gom'na'yo gätho yø cosa i ja. Nguna ra hya bi man'ua yø maca pøngahya Oja xa m'mu'mø ya mandønjam'mø tho. ²² Nu'mø mi zohyø nyogui ja'i ra Moisés, bi 'yembi: “Nuna Oja ma Hmuhu, nu'ua yø judío, da bøn'a n'na nc'ei ngue di mpøngahya

tengutho bi jacä. Nu'a ra pøngahya'a p'uya, dami 'yøhmü te gäma hya da xi'ahü. ²³ Nu ra ja'i hinda 'yεc'ei na ra pøngahya na, da ts'ijpü ha 'bühyø judío ngue da tho", bi 'yεnā.

²⁴ Bá fudi asta ra Samuel, gätho'u mi'da yø pøngahya xa m'müi, gä bi ma ngue di nja'a te gä dí nnuhü ra pa ja p'uya. ²⁵ Nuna ra hya ya xa yarpabi Oja yø ja'i ngue di nja, tengutho ra hya bi bennabi yø pøngahya ngue bi xihyø ja'i, nuna ra hya na, da 'yøt'ahü ra nho na. Oja bi 'yøt'ui n'na ra cohi ma mboxitahü Abraham, bi 'yεmbi: “Conná nguehna n'na ni mbom'meto di m'müi, da ma majapi gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi”, bi 'yεmbi. ²⁶ Nuna Oja bi unná cargo na rá Ts'ant'u, rá müdi i mennbü guí 'bühmü ngue di jap'ahü. I nnepe ngue gui hyehmü p'u ra nts'o gni n'yo n'na ngu n'na'ahü.

4

Ra Bedu 'nehra Xuua bí 'bäp'u ha 'bühyø mmäcja.

¹ Mente yahü yø ja'i ra Bedu 'nehra Xuua, bi zøhyø mmäcja p'uya, bá n'youi ra 'bet'o asminyö co 'ne'u yø saduceo. ² I mböcuc'u p'uya, ngue ra Bedu 'nehra Xuua xännbä ra hya yø ja'i, i xifi ngue nu'u xa ndü i ja ngue di bennate, porque bi bennate ra Jesús. ³ Bi bent'i bi got'a fädi, ja gue'mø mi hyats'i xtí nja ra hya. Porque ya bi nde bi got'i. ⁴ Pe nu'u yø ja'i bi 'yøhra hya i hma, xandøngu bi 'yεc'ei ra hya. Nu'a gangu yø 'yεc'ei p'uya, bi t'øtra güenda ngue hønse yø n'yohü, ya ni ma da zü'i cut'a mahuahü.

⁵ Mi hyaxpüya, bi mpeti yø hmu yø mmäcja p'u Jerusalén, co 'ne'u yø n'yohü 'bet'o ngue yø judío, ni n'yohü yø xännbate ngue ra ley. ⁶ Ni n'yohü na ra Anás rá hmu mmäcja. Ni n'yohü ra Caifás, 'nehra Xuua 'nehra Alejandro. 'Ne gätho yø mēni ya yø hmu mmäcja ni n'yohü. ⁷ A nuya p'uya, bi manda ngue bá ts'i ra Bedu 'nehra Xuua, bi ma ma'bä'mi p'u made ngue da t'øpra ra nt'änni. Mi 'yännbüya, bi 'yεmbi:

—¿Te'o bi 'da'aui ra nt'edi'a te guí øt'ui n'yø, ogue te'o bi 'da'aui ra ts'edi ngue gui øt'ui tengu na ra hya na? —bi 'yεmbi.

⁸ Nuna ra Bedu ts'o p'uya, ra Espiritu Santo di hatra ts'edi bi 'yεmbya yau p'uya:

—Ague n'yø'ahü, nuya yø n'yohü di manda ua ja ra hnini, da guehyø n'yohü 'bet'o ngue yø judío. ⁹ Guí ännga'be ha bi nja'a ra nho dá ørpä'be na ra n'yohü mi'u, ngue ha bi njap'u i yäni. ¹⁰ A nuyá, ga xi'ahü ha bi nja, n'namhma ngue da badi gätho yø judío. Nuna ra n'yohü 'bücu bi yäni conná ts'edi ra Jesucristo nuna ra mmengu Nazaret. Guehna ra Jesucristo gá cuathü ra pont'i ngue bi tho na. Pe Oja bi japi bi bennate p'u bi t'ägui. Conná nguehna ya, ni hmi ni dähü p'u bi yanna ra n'yohü 'bücu. ¹¹ Gá 'yøthü tengutho yø gado 'mø bi 'yen'a n'na nguadi n'na ra do, εmbi ngue hingui ho. Pe m'mefa p'uya, guehna da gohi ngue brá 'bebo p'u brá fuhra jado na. Guí njathü p'uya, hingá nu manho ra Jesús. Pe guehna rá thanhni Oja na. ¹² Hinjom man'na da zä gdá nyamhmu. Porque bá sän'Oja ngue nua ja ra ximhäi, høndra Jesús ja rá ts'edi da yanju.

¹³ Nu'u yø n'yohü di manda p'u ja ra nija p'uya, bi nu te øtra Bedu 'nehra Xuua ngue ya manzaqui. 'Ne pahyø ja'i ngue nuya yø n'yohü ya, himbi ma ra xädi, i εmbyø ja'i ngue hinte padi. Janangue di 'yøtho. Pe pahyø ja'i ngue mi n'youi mam'met'o ra Jesús. ¹⁴ I nnu yø ja'i p'uya, ngue 'dap'u 'bähmü na ra n'yohü mará dogua ya xi zä. Ya hingui säp'u da 'yεmbyø ja'i ngue ra fehni'a te bi nja. ¹⁵ Bi xi p'uya ngue bi ma bá m'mä'athi, mente bi nhēcähyä, bi zänni te da japi. ¹⁶ Di n'yεmbi:

—¿Te 'be'a ga japhü ya yø n'yohü 'youa dí 'bühmü? Porque gätho yø mmengu Jerusalén, ya padi ngue hinjonda zä da 'yøt'a te bi 'yøt'e. Ya hingui sä ga εmhmü ngue himma juani'a te bi 'yøt'e. ¹⁷ A nuyá, ma ga pihmü ya, n'namhma ngue hinni mantho da manna hya p'u ha 'bühyø ja'i. Ma ga xihmü ya ngue ra pa di map'u, ya hinni mantho da xihyø ja'i hanja na ra Jesús.

¹⁸ Mi juadi bi nhēcähyä yø ja'i p'uya, bi zonhni ngue bi 'yεmbi:

—A nuyá n'yø'au, 'yo høngui xihmü ra hya yø ja'i ya. 'Yoni mantho høngui xännbahü yø ja'i rá hya ra Jesús.

¹⁹ Mi dahra Bedu 'nehra Xuua, bi 'yεmbi:

—Dami hyacjɥ xanho ra güenda ya. ¿Ua guí haxɥ njuani ngue da nu manho Oja ngue go di nja'a te guí mmamhmɥ ya'mø, hingo di nja'a te mman'Oja 'mø? ²⁰ Nuna ra Jesús, jatho ngue ga mmamhmagä'be'a te dá nu'be bi 'yøt'e, 'nɛ'a te dá ø'be bi ma.

²¹ Høntho juadi bi pidi, bi thø p'ɥya. Porque ya himbi dñi ha xtí japi ngue xta ngot'i. Porque supi di mbøcɥ ya yø ja'i ɛspabi Oja ngue te xi nja. ²² A nuna ra dogua xi t'øthe conná ts'edi Oja, i tho'a nyote njeya 'bui.

Bi 'yáprá ts'edi Oja yø 'yɛc'ɛi ngue hñdi nsu.

²³ Nu'mø mi ma mathøgue ra Bedu 'nɛhra Xuua, bi map'ɥ 'buhyø amigo. Bi xifi gätho'a te xi manyø hmu yø mmäcja, 'nɛ'ɥ yø n'yohɥ 'bet'o ngue yø judío. ²⁴ Nu'mø mi 'yø'a te si p'ɥya, 'da i mmat'Ojatho, bi 'yɛna:

—Ma Oja'i, gue'e grá Oja gá hoqui te gä bí ja maya, gá hocra häi, gá hocra jathe, gá hoqui gätho yø cosa i ja. ²⁵ Nu'i ma Oja'i, conná Espiritu Santo gá japi mɛfi ra David ngue bi man'a te guí nne guí mma, porque ra David bi 'yɛna: “¿Hanja ngue mbøcɥ yø ja'i 'bɥp'ɥ ja yø nación? 'Nɛ hñdi nja'a te sänni di nja. ²⁶ Di mpeti yø dast'abi p'ɥ ja yø nación. Da guehyø ts'ut'abi 'bɥp'ɥ ja yø hñini 'da'igu sänni. I sɥ Oja 'nɛ sambabi'a ra Cristo bá ɛts'i”, bi 'yɛna David. ²⁷ Porque majuaní ngue nuua ja ra hñini Jerusalén, nuna ra dast'abi Herodes conná Poncio Pilato, conyø judío, conyø ja'i hingyø judío, gä bi mpeti, bi nhɛcahya ngue sɥ'a ni maca Ts'ant'ɥ Jesús guá ɛts'i. ²⁸ Pɛ nuna ra hya bi 'yøtyø dast'abi, ya manjam'møtho xcá manna ra hya mi ja ngue di nja. ²⁹ A nuya grá Hmu, ya guí nnu te gui pite yø ja'i ya. Dami hacje ra ts'edi ya, n'namhma ngue hñdi nsu ni mɛfi da mamp'a'i ni hya. ³⁰ Conni ts'edi dami 'yøt'e ngue da zä'ɥ to xan'ɥ. Dami 'yuhyø hmɛya, ngue di nja yø milagro 'mø ts'o'a ni maca Ts'ant'ɥ Jesús.

³¹ Høntho bi juadi bi mat'Oja yø ja'i p'ɥya, bi 'yan'a häi p'ɥ xi mpeti yø ja'i. Gä bi zä yø ja'i ngue di hatra ts'edi ra Espiritu Santo. Ya hingui sɥ da mambrá hya Oja p'ɥya.

Nu'a te pɛs'yø ja'i, gä 'da guí mmetitho.

³² Gätho yø 'yɛc'ɛi, 'bui tengutho 'mø ngue da n'na nc'ɛitho. 'Da'igu øt'e, 'da'igu mbɛni. Ni xinga n'na nc'ɛi ngue da 'yɛna jase rá mmeti. Nu te gä pets'i, gä comhmi. ³³ A nuya yø representante p'ɥya, gä ha ra ts'edi di ja majuaní ngue bi bɛnnate ra Hmu Jesús. Nuna Oja, man'na bi unná njapi. ³⁴ Yø 'yɛc'ɛi p'ɥya, hñjo'o ngue da hñ'yɥ te da hyoni. Porque nu to gä ja yø häi, ogue yø ngu, i pä ngue di unna mɛnyu ngue ma darpi yø ja'i. ³⁵ Nu'mø bi zøp'ɥ 'buhyø representante ra Cristo, di dápɥa mɛnyu. Go di darpabi yø ja'i ya p'ɥya, n'na ngu n'na yø ja'i ma t'unni'a te honi.

³⁶ Mi 'bɥp'ɥ n'na ra n'yohɥ ni hu ngue ra José. Guehna n'na ra levita na ngue ra mmɛngu Chipre. A nu'ɥ yø representante ra Cristo p'ɥya, gui hutí ngue ra Bernabé. I nne da ma ngue n'na ra n'yohɥ di hojɥa yø mmui yø mmic'ɛiui. ³⁷ Nuna ra José p'ɥya, bi mä n'na rá häi mi ja. Bi dápɥa mɛnyu yø representante ngue di dat'i.

5

Ra ts'oqui bi 'yøtra Ananías 'nɛhra Safira.

¹ Nuna n'na ra n'yohɥ ni hu ngue ra Ananías conná Safira rá xisu, bi mä n'na rá häi ya p'ɥya. ² Pɛ bi hyaca n'na parte ra mɛnyu i mä rá häi, co 'nɛhrá xisu bi badí. Nuna man'na parte p'ɥya, bi dápɥø representante ra Cristo, tengutho 'mø ngue hñte xta hyaqui. ³ Ra Bedu p'ɥya bi 'yɛmbi:

—Ague Ananías, ¿hanja ngue di cants'a ni n'yomfɛni ra zithu ngue guí nne gui hyätra Espiritu Santo? Porque gá hyacra mɛnyu guí pä ni häi. ⁴ Xina ra häi, ¿uangui ni mmeti na? Ya gá pä, 'nɛ mi o ni 'yɛ ra mɛnyu, uangui xquí 'yøt'e te guí nne. ¿Hanja ngue gá bɛni guí mmanna fɛhni? Hingyø ja'i'ɥ guí nne gui hyäti, sinoque Oja guí nne gui hyäti —bi 'yɛmbi.

⁵ Ngu i 'yøhna ra hya bi sihra Ananías, 'bɛxpi du, bi dä p'ɥya. Gä bi 'yɛmmɛi bi nsu ya yø ja'i bi badí te bi nja. ⁶ Bi nangui 'da yø n'yohɥ mi 'bɥp'ɥ, bi 'uɛnnabi rá do'yo ra ánima, bi hyats'i bá ägui.

⁷ Mì thogui commā nhyu ora p'uya, bi yut'ambo na ra Safira rá xisu ra ánima. Pe hinguí padí te xí nja. ⁸ Ra Bedu p'uya, bi 'yēmbi:

—Dami xiqui, ¿ua gue'a guí pá ní háiu'a ra hya xa hmangua mahē'mø, uague hin'na? Mì dahra Safira, bi 'yēna:

—Ahá, gue'a dá pá'be'a —bi 'yēna.

⁹ Ra Bedu p'uya bi 'yēmbra xisu:

—¿Hanja ngue ya xcuá nhecayā ngue guí hyär'mahyāui ra Espiritu Santo? 'Bäp'u goxthi'u to xpá 'yác'a'i ní damme. 'Nē mahōnda hyaxa'i ya ngue guá n'yāgui —bi 'yēmbi.

¹⁰ 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi dahra xisu p'u mī yaui ra Bedu, ngue bi dū. Mì yut'ambo yø 'yāte p'uya, mahømbi dīni ngue ya xi dū ra xisu. Bá jūp'uya, bi ma bá āgui 'dap'u bi 'youi rá damme. ¹¹ Gä bi nsu yø 'yēc'ei. Ximmangu'u hīngyø 'yēc'ei p'uya, xquet'a bi nsu mø mī 'yø'a te bi nja.

Xangu yø milagro bi nja.

¹² Nup'u ja ra ngun'yu ní hu ngue ra Salomón, ja bi mpeti p'u xangu yø 'yēc'ei. Nuya yø representante ra Cristo p'uya, 'dama 'dan'yo yø hmeya bi 'yutyø ja'i, porque hīnjongui sä da 'yøtyø milagro bi 'yørbu bi mpeti yø ja'i. ¹³ Madague'a hīngui cuarbu 'būhyø 'yēc'ei ya yø ja'i hīngyø 'yēc'ei, pe nnu manho yø 'yēc'ei, hīngui sui. ¹⁴ Man'na man'na ní hyuxta yø ja'i bi 'yēc'ei ra Jesús. Yø n'yohu, yø xisu bi 'yēc'ei. ¹⁵ Asta bi jūcyø dārquēhi yø ja'i ngue pop'u ja yø caye. 'Bu'o bá oxyø t'ots'i, 'bu'o bá oxyø fidi, i nneyyø ja'i ngue nu'mø bi thop'u ra Bedu, madrá xahatho dī nthēui ra dārquēhi, 'bexi sä ra n'u hēmbi. ¹⁶ Nu'u yø hnīni guerpūtho bí ja, bá ēhyø ja'i bi zø'a Jerusalén. Bá dū yø dārquēhi, bá dū yø ndunthi. Pe Gä bi t'øthe.

Bi n'ofādi yø representante ra Cristo.

¹⁷ Nuna rá hmu yø mmäcja p'uya, gātho ya mī'da yø n'yohu, nuya ja yø nt'ēc'ei ní hu ngue yø saduceo, Gä bi nseyā 'mø mī nu ngue xandøngu yø ja'i n'youi ya yø representante ra Cristo. ¹⁸ Bi ma mābent'i ya yø representante p'uya, bi jot'i. ¹⁹ Pe rá anxē Oja p'uya, bi xocra goxthi fādi 'mø mīnxuī ngue bá jūqui. Bi 'yēmbi:

²⁰ —Ní mē ya, ní m'māhmi p'u ja rá nija dī mpeti yø judío. Dami xihmi yø ja'i hanja na ra hya ngue ra 'da'yo te.

²¹ Nu'u yø representante ra Cristo 'mø mī 'yøhna ra hya bi xihra anxē, bi ma mxuditho p'u ja ra nija ngue bi xännba ra hya yø ja'i. Nu'a ra ora ebí mmanna hya p'u ja ra nija p'uya, ja bi øt'a junta'u yø hmu yø mmäcja. Bi petyø n'yohu dī manda p'u ja ra nija. Ja bi manda ngue da njūcyø ofādi p'uya. ²² Pe nu'mø mī zøp'u ja ra fādi'u yø policía, ya hīmbi dīmp'u yø ofādi. Bá pennbūya, bi mā ngue ya hīnjo'o p'u yø ofādi. ²³ Bi 'yēna:

—Dá tīngāhe ngue n'nøt'e xanho ra fādi, 'bäp'u yø mādi p'u ja ra goxthi. Pe nu'mø mā xocāhe ra goxthi p'uya, ya hīndá tīngāhe p'u mbo yø ofādi.

²⁴ Mī 'yøhyø hmu yø mmäcja na te xí nja p'uya, 'nē'a rá hmu'u yø n'yohu ja yø 'befi p'u ja ra nija, ngue hīnjo'o p'u yø ofādi, dī n'yēmbūya:

—¿Xø Hague xpí bøn'u p'uya? —dī n'yēmbi.

²⁵ Nu'a ra ora'a p'uya, bi zø'a n'na nc'ei, bi 'yēmbi:

—Nu'u yø n'yohu gá cothu fādi 'mø mīnde, ya bí 'bäp'u ja ra nija. Bi xännba ra hya yø ja'i —bi 'yēmbi.

²⁶ Nu'a rá hmu yø policía p'uya, bi mähä'u yø mmīpoliciaui ngue da si'u yø representante ra Cristo. Pe hīmbi unī, porque su da mūdo yø ja'i. ²⁷ Nu'mø mamba ts'i'u yø representante ra Cristo p'uya, bi ma mā'bā'mī p'u ja ra junta. Nu'a ra hmu mmäcja bi 'yēmbi:

²⁸ —¿Ua hīnguí øhmu ra hya, uangui dá hec'ahe ngue nu'a rá hya ra Jesús, ya hīnī mantho guí xännbahū yø ja'i? A nuya gātho ra hnīni Jerusalén, ya xcá sinnbahū'a ra hya guí xännbātehū ya. 'Nē guí ēmhmu ngue go mā ts'oquigāhe p'u bi dū na ra n'yohu guí mmāhmu.

²⁹ Mì dahra Bedu p'uya, co 'nē'u mī'da yø representante, bi 'yēna:

—Nugähe dí emhme ngue jatho da t'éc'ei te mman'Oja, hinda gue'a ngue yø ja'itho da t'éc'ei bi yø hya. ³⁰ Nuna ra Jesús dí mmangähe ya, guehna gá cuathu ra pont'i ngue bi du na. Pe nuna Oja mi thanne ma mboxitahu, bi japi ngue bi bennate. ³¹ Oja p'uya, bi zixpu bí ja rá n'yei na ra Jesús, guehna bi 'yets'i ngue di ndast'abi ngue da yanyø ja'i na. A nuyá, nuya yø judío, mat'unni ra tiempo ngue da hyep'u ra nts'o ga 'yo, n'namhma ngue di mpunnba yø ts'oqui. ³² Guese ra Espíritu Santo di ja majuani na ra hya na. Da guecähe p'uya, xquet'a dadi jahe majuani na ra hya na. Nuna ra Espíritu Santo p'uya, guehna bá pennbabi Oja'u yø ja'i bi 'yéc'ei bi rá hya na.

³³ Mi 'yøhna ra hya bi si p'uya, janjuani ngue bi mbøcue. Bi ne ngue xta hyopyø representante ra Cristo. ³⁴ Nup'u 'bähyø mmäcja, n'youi p'u n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Gamaliel, ja rá nt'éc'ei ngue ra fariseo 'ne ra xännbate ngue ra ley. 'Ne gä nnu mansu yø ja'i na ra Gamaliel. Bi m'mä p'uya, bi manda ngue bi njucathi n'na ts'ucquits'u ya yø representante ra Cristo. ³⁵ Bi 'yembyø ja'i na ra Gamaliel:

—Ague gyø judío, dami n'yomfēni te guí nne guí 'yøpahu ya yø n'yohu 'bøcua. ³⁶ Dami bēhmū te bi nja 'mø yø pa xa thogui ngue mi 'yonna hya ra Teudas. Bi 'yēna ngue maguesē, 'ne bi denni comma goho ciento nja'i. Mi zä mi tho p'uya, gä bi n'uen'u mi tenni. Bi m'mep'u ra hya p'uya. ³⁷ M'mefa p'uya, nu'mø mi nja ra censo, mahømbi 'yonna hya ra Judas nu'a ra mmengu Galilea. Xquet'a xangu to bi dennba rá hya. A nu'mø mi tho, gä bi n'ueni to mi tenni. ³⁸ Janangue dami hyehmu p'uya yø n'yohu 'bøcua. 'Yo gadi nthint'i ngue guí sūhmu. Porque nu'mø yø hyasē'a ra hya i mma, di m'mehyø hya 'mø. ³⁹ Pe nu'mø ngue rá hya Oja i mmamp'uya, hinda zä guí hejpahu te mmam'mø. Man'na n'yo mi 'yøthu ngue go ga cohmu ngue ma nsūihu Oja.

⁴⁰ Gä bi nu manho yø ja'i te bi manna Gamaliel. Bi ma macut'i mbo ya yø representante ra Cristo p'uya ngue bi 'bei. Bi xi p'uya ngue ya hinni mantho da xihyø ja'i hanja na rá hya ra Jesús. Bi thø p'uya. ⁴¹ Mi bømp'u ja ra junta'u yø representante ra Cristo p'uya, di johya ngue ya bi zä ra n'u conná guehra Jesús. ⁴² N'na pa ngu n'na pa hinguí säya bi xännbate p'u ja ra nija di mpeti yø judío, 'nep'u ja yø ngu i mmanna Jesucristo p'u ni ma.

6

Bi t'ēxi yoto nja'i ngue di nfäxte.

¹ Nu'u yø pa'u p'uya, man'na man'na ni hyuxtho'a gangu yø 'yéc'ei. Nu'u ga ya ra hya ngue ra griego p'uya, bi müdi bi zu'u yø judío ga ya ra hya ngue ra ebreo. I ena ngue hinguí t'ørpabi masu xanho'u yø 'danxu 'mø ma dat'i ra hme n'na pa ngu n'na pa. ² Janangue nu'u 'dema yoho yø representante ra Cristo p'uya, bi peti gätho'u yø 'yéc'ei, bi 'yēmbi:

—Hinda zä'a ngue go ga hecähe p'u'a nná mangähe rá hya Oja, ngue gui 'yēmhu ngue 'bet'o go ga ørpahe masu p'u ja ra nts'ihmē. ³ Janangue nuya ma zi cu'ahu, nuua ha dí 'būhmu ya, dami hyomhmu yoto yø n'yohu da ma mafäti na ra 'befi na. Pe gue da gue'u yø n'yohu bá dinna hya, 'ne nnu mansu gätho yø ja'i, 'ne dadi nequi ngue n'youi ra Espíritu Santo. ⁴ A nugähe p'uya, ga siguegähe ra mhmat'Oja, 'ne ga nxännbahe yø ja'i rá hya Oja.

⁵ Gä 'da'igu bi mamp'uya. Bi than'na ra Teba p'uya, ngue da t'ets'i. Guehna n'na ra n'yohu xanzaqui rá nt'éc'ei, 'ne n'youi ra Espíritu Santo. Conna Lipe bi thanhni, ra Prócoro, ra Nicanor, ra Timón, ra Parmenas, ra Nicolás nuna ra mmengu Antioquia, guehna ya xi 'yéc'ei bi m'met'o yø nt'éc'ei yø judío na. ⁶ Nuya yø n'yohu bi thannbuya, bi ts'ixpu 'bähyø representante ra Cristo ngue bi marpabi Oja. Nuya yoto nja'i bi t'unyø cargo, bi japyø 'ye p'u ja yø ya.

⁷ Rá hya Oja p'uya, man'na ni 'yéc'eitho yø ja'i p'u ja ra hnini Jerusalén. Xquet'a xangu yø mmäcja bi nu manho ra hya, 'ne bi 'yéc'ei.

Bi ma mqbent'i ra Teba ngue bi tho.

⁸ Xandøngu rá njapi Oja bi unna Teba, ngue yø hmeyä bi 'yørbu 'buhyo ja'i. Nuya yø milagro bi 'yøt'e, hñjongui sä da 'yøt'e. ⁹ Bi müdi bi njuntui ra Teba ya yø n'yohu pap'ua ja rá nija yø judío ni hu ngue ra Libertos, 'nēhya yø judío ngue yø mmengu Cirene, 'nēhya yø mmengu Alejandría, 'nēhya yø mmengu Cilicia, 'nēhya yø mmengu Asia, gä tønmahya ra Teba. ¹⁰ Pe hñmbi zä xtá ndájpa rá hya, porque ra Espíritu Santo di bennbabi ra hya mmanna Teba. ¹¹ Asta bi dahra menyü 'da p'uya, sifi ngue da ma ngue xi 'yøde ngue ya mants'o ra Teba ngue suhra Moisés, 'nē su Oja. ¹² Janangue bi yuns'yø ja'i p'uya, bi mpeti yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, 'nēhyø xännbate ngue ra ley. Bi bent'i, bi zixpu bi nja ra junta. ¹³ Bi t'ēxyø ja'i da manyø fēhni p'uya, bi 'yēna:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, hñngui säya ngue nnømman'ua ra maca nija ja ua, 'nē nnømman'ubi rá ley Oja. ¹⁴ Ya xtá øcähe te mmanna ngue nuna ra Jesús ra mmengu Nazaret, ěmbi ngue da dēmhra nija 'na. 'Nē ěmbi ngue di pähyø costumbre bi zogahra ra Moisés.

¹⁵ Nu to gä mi hup'ua ja ra junta p'uya, hērpabi rá hmi ra Teba ngue ěntho rá hmi n'na rá anxe Oja.

7

Bi zohyø nsuiui ra Teba.

¹ Nu'a rá hmu yø mmäcja p'uya bi 'yēmbi:

—¿Ua majuan'i'a si'a'i ya n'yø? —bi 'yēmbi.

² Mi dahra Teba p'uya, bi 'yēna:

—Ague n'yø'ahü, dami 'yøhmü na ra hya ga mmangä ya. Nuna ma mboxitahra ra Abraham, nu'mø mi m'mü p'ua ja ra häi Mesopotamia, tobe hñmanñi map'ua ja ra häi Harán, bi nthēui na Oja maguese. ³ Oja bi 'yēmbi: “Dami sop'ua ni häi ya, gätho'ua ni menñi da gop'ua. Guí mmap'ua ja ra häi ga xi'i”, bi 'yēmbi. ⁴ Nuna ra Abraham, bá pømp'ua ja rá häi ni hu ngue Caldea mi 'bui. Bi ma, i m'mü p'ua Harán. M'mefa p'uya, bi du rá papá. Oja p'uya, bi xihra Abraham ngue bá ěcua ja ra häi dí 'buhmü ya. ⁵ Pe nu'mø mamba ěhe, ni xinga n'na xequi xtí unna ra häi ja ua. Ni xinga guerp'ua di 'bämrá gua xtí unni. Pe madague'a, nuna Oja bi yarpñi ngue di unni gätho na ra häi ja ua. A nu'mø bi du p'uya, da gohmi yø basi. Nu'ua yø pa'ua p'uya, tobe hñm manñi m'mühyo basi ra Abraham. ⁶ Nuna Oja bi 'yēmbra Abraham, “Nu'ua ni mbom'meto, goho ciento njeya danñi m'müp'ua ja n'na ra 'dan'yo häi. Ja da ma ma'ññi p'ua, porque jatho da 'yøtra 'befi di manda yø hmu”. ⁷ Pe Oja bi 'yēmbi: “Ga haspagä ra güenda ya yø ja'i da 'yøt'e ngue yø hmu. M'mefa p'uya, da ěcua ya ma ja'i ngue da dānnegui”, bi 'yēn'Oja. ⁸ Nuna Oja bi gohmi n'na ra cohi ra Abraham, bi xifi ngue da thejpa n'na xequi ra xifani rá do'yo yø ts'unt'ua 'mø bi m'mü. Gue'a ni hu ngue ra circuncisión, guehna da nøpa hmeyä na ngue'a ra cohi bi 'yøt'e. Janangue nu'mø mi m'mührä Isaac, bi mēpya 'mø mi gua'a nhyato ma pa. Nuna ra Isaac xquet'a ngu'a bi 'yørmø mi m'mührä ts'unt'ua ni hu ngue ra Jacob. Nuna ra Jacob xquet'a ngu'a bi japyä 'de'ma yoho yø ts'unt'ua bi m'mü'a m'mefa, guehya yø xita ya ngue yø judío.

⁹ Nuya yø ts'unt'ua ra Jacob, gä bi seyabi na ra José yø n'yohu. Janangue bi 'bä na ra José p'uya, bi dānyø ja'i manñi ma Egipto. Pe ra José, bi mäx Oja. ¹⁰ Nu hangu ra n'ua bi zä ra José, bi yan'Oja. 'Nē bi unna n'yomfēñi xanho. Bi 'yøt'Oja ngue bi nu manho ra José na ra Faraón. Nuna ra Faraón mará dast'abi p'ua ja ra häi Egipto, guehna bi 'yēxra José ngue di manda p'ua Egipto na, 'nē bi 'yēts'i ngue bi mandabi p'ua ja rá ngu.

¹¹ N'na ra pa p'uya, bi nja ra ot'i p'ua ja ra häi Egipto, 'nēp'ua ja ra häi Canaán bi nja ra ot'i. Ndummäitho te bi nja. A nu'ua ma mboxitahra p'uya, hñha tññi te da zi. ¹² Ngu i 'yøde ngue bí ja te da ts'i p'ua ja ra häi Egipto, bi menhyø ts'unt'ua ngue da tu ra trigo. Ya rá müdithe na ra 'yogui na p'uya. ¹³ Rá yondi bi ma p'uya, ya bá mpate'ua yø n'yohu ra José p'uya. Ya bá mmeyä ra Faraón ngue te'o yø menñi ra José p'uya. ¹⁴ Bi manda na ra José ngue bá ts'innbabi rá papá Jacob, gätho'ua mi'da yø menñi bá ts'i, hyate ma'de'ma cüt'a nja'i mi südi ngue gätho. ¹⁵ Janangue bi njap'ua ngue i mpa Egipto ra Jacob. Ja bá tup'ua p'uya. Xquet'a 'nē'ua 'de'ma yoho yø ts'unt'ua bá tup'ua. ¹⁶ Pe hñmbá t'äp'ua Egipto

'mø mi du, porque nuya yø ts'unt'u ra Hamor ngue yø mmengu Siquem, ya xi mä n'na ra panteón ngue xi dänna Abraham, ja i thuxpu ngue bá t'ägui.

¹⁷ Pe ɛna bi ba'mø ni ma da zonna pa di nja'a ra hya xi yarpabi Oja ra Abraham, mathogutho bi nxandyø judío p'u Egipto. ¹⁸ Nup'u Egipto, bi m'mu'a m'mefa n'na ra dast'abi ngue himbi badi te'o na ra José. ¹⁹ Nuna ra dast'abi na, bi nu man'u ya ma mboxitahu. Bi japi ngue da 'yenyø basi 'mø bi m'mui, n'namhma da du. ²⁰ Gue'u yø pa'u p'uya, ngue bi mihra Moisés. Guehna n'na ra zits'unt'u bi nu manho Oja. Pe hõnda nhyushna bi zi rá mamá p'u ja rá ngu. ²¹ Nu'mø mi 'yemp'uya, nuna rá t'ixu ra Faraón guesɛ na bi hyaxra 'uene ngue bi tede tengutho 'mø drá basi. ²² Nuna ra Moisés, gä bi bapabi yø mfadi yø mmengu Egipto. 'Nɛ bi 'yehra pa ngue bi zedi te bi ma. 'Nɛ padi xanho ha di japi te da 'yøt'e.

²³ Nu'mø mi gua'a nyote njeya 'buhra Moisés, bi zo rá mmui ngue da ma di zengua ya yø judío ngue yø mení. ²⁴ Mi zomp'u 'buhyo mení p'uya, bi nu n'na ra mmengu Egipto ngue di annbabi n'na rá mení. Bi cospabi'a te mi ørbuya, pe bi hyo'a ra mmengu Egipto. ²⁵ Nuna ra Moisés bi 'yena ngue di mmeya'u yø mení ngue bi mennbabi Oja ngue da yani para ngue da ma mathogue p'u sä ra n'u. Pe himbi mmeya yø judío te t'ørpabi. ²⁶ Mi hyaxpaya, nuna ra Moisés bi dimmi yo nc'ei yø judío ngue di ndunɛ. Bi hejpa p'uya, i nnepe ngue di nhyegui, bi 'yembi: “Ague n'yø'auí, gadi mmenniui. ¿Hanja ngue gadi ndunɛui?” bi 'yembi. ²⁷ Nu'a mi pte p'uya, bi nõnhna Moisés, bi 'yembi: “¿Te'o bi 'yexa'i ngue gui nts'ut'abi, ngue gui hyasca'be ra güenda? ²⁸ ¿Ua gui nne gui hyogui tengutho gá japa n'na nc'ei ra mmengu ua Egipto mande?” bi 'yembi. ²⁹ Mi 'yøhra Moisés ngue t'embi xi nhote, bi 'dagui, i map'u ja ra häi Madián. Ja i m'mup'u p'uya, 'nɛ ja bá mip'u yoho yø ts'unt'u.

³⁰ Nuna ra Moisés, mi gua'a nyote njeya ngue 'bup'u Madián. Nup'u ja ra dapo jonna t'øhø Sinaí, bi nu n'na ra ndut'o ngue tøhra sibi. Ja bá nyap'u rá anxe Oja p'uya. ³¹ Nu'mø mi hyetra sibi ra Moisés, di 'yøtho hanja'a te bi nu. Bi guarbuya ngue da nu xanho. Bá nya Oja p'uya, bi 'yembi: ³² “Guecä drá Oja mi thannegä ni mboxita Abraham. Drá Ojagä ngue ra Isaac, drá Ojagä ngue ra Jacob”, bi 'yen'Oja. Pe asta huacra Moisés ngue bi nsu. Ya hingui ha nzammui ngue da hyeti xanho. ³³ Bi 'yen'Oja p'uya: “Damí c'ojhni thixfani, porque nuaa gui 'bäi, ra ndaxcahäi ua. ³⁴ Dí nnugä ra n'u i thohma ja'igä rá m'mu'a Egipto. Dí ø'mø dants'i. Dá ɛcä ya ngue ga nyani n'namhma ngue da ma mathogue. Ague Moisés, dí nne ga pen'na'i Egipto ya” —bi 'yembi.

³⁵ Madague'a himbi nu manho m'met'o yø judío na ra Moisés ngue xi 'yembi: “¿Te'o xpá 'yexa'i ngue gui nts'ut'abi, ngue gui hyasca'be ra güenda?” xi 'yembi, pe guehna bi 'yex Oja ngue dyø hmu yø ja'i nuya da juqui. Nguna bi xihra anxe bi nup'u ja ra ndut'o mi danzø. ³⁶ Nuna ra Moisés, guehna bá jujpu ja ra häi Egipto ma mboxitahu na. Ja bá up'u yø hmeya ngue yø milagro bi 'yøt'e, tengutho bi 'yørbu ja ra Thenga Jathe. Bi 'yøtyø milagro mente bi n'yo dapo nyote njeya. ³⁷ Nuna ra Moisés bi xihyo ja'i, bi 'yembi: “Nuna Oja, da 'yexa n'na ra pøngahya ngue yø judío tengutho bi jacä. Nuna ra pøngahya na p'uya, damí 'yøhmü te gäma hya da xi'ahü”, bi 'yembi. ³⁸ Guehna 'dap'u bi n'yohu yø ja'i p'u ja ra dapo na ra Moisés. 'Nɛ bi map'u ja ra t'øhø Sinaí ngue bá nyaui rá anxe Oja. Ja bá sip'u rá hya Oja p'uya. Bá ɛp'u 'buhma mboxitahu ngue di thojpabi na ra hya bá sifi, guehna ra hya bi t'unni ngue di thogahu naya.

³⁹ Pe ma mboxitahu himbi 'yɛc'ei na ra hya bi manna Moisés. Bi mɛspatho te bi ma, sinoque bi ne xtabá mmenga Egipto mahøn'a. ⁴⁰ Bi 'yembyø ja'i ra Aarón: “Ague Aarón, dí nnegähe ngue gui hocyø dahmu di m'met'o p'u gdä mähä. Porque nuna ra Moisés bá jugahu p'u ja ra häi Egipto, hindí pahmu te bá jana”, bi 'yembi. ⁴¹ Bi hoca n'na ra dahmu ngue ra t'undani p'uya. 'Nɛ bi hyo yø mbo'øni ngue bi 'yørpa ra 'bøt'e ra dahmu. Di johya yø ja'i ngue ya bi hocra dahmu da danne. ⁴² Nuna Oja p'uya, bi hyep'u yø ja'i. Bi unna 'yu yø ja'i ngue yø sø bí ja maya, gä ørpa yø dahmu ngue thanne. Ngu'a nt'ot'i p'u ja ra libro bi 'yotyø pøngahya Oja ngue ɛna: “Ague gyø judío hu, mente gä n'yo dapo hu nyote njeya, ¿ua gá hyocju yø mbo'øni ngue gá 'yø'ni 'bøt'ehü? Nu'á, hin'na'a. ⁴³ Hante

gue nup'u gni mähä, gadi 'yonnbahü rá ngu rá dahmu Moloc, 'ne gui tühü n'na rá dahmu ngue rá sø ni hü ngue rá Renfán. Guehya yø dahmu gadi hocse guí thannehü. Janangue nuyá, ga høn'ahü thip'ü ja rá häi guí 'bühmü ya, gdá pen'nahü man'na rá nguep'ü ngue rá häi Babilonia", bi 'yena.

⁴⁴ Bi sigue bi nya rá Teba p'üya, bi 'yena:

—Nup'ü ja rá dapo, nuyá ma mboxitahü mi ja n'na rá ngun'ulu ngue mi nnøpa nija yø ja'i. Ja pespu yø xindo nt'ot'i rá ley Oja. Nuná rá ngun'ulu p'üya, bi xi Oja rá Moisés ngue dá 'yøt'e tengutho rá forma xi 'yuti. ⁴⁵ Nuná rá ngun'ulu di pont'a cohmi. Nu'mø mamba ehra Josué bá n'youi ma mboxitahü, go bi søcua rá ngun'ulu ua dí 'bühmü'ü ya. Mi zøhø bi hyannba yø häi yø 'dan'yo ja'i mi 'bucua. Guehna Oja bi hyøn'athi yø mmehäi. Bi nja rá ngun'ulu asta gue'mø mi m'mührä dast'abi David. ⁴⁶ Nuná rá David, xangu rá mate Oja bi dinnbi. Bi ne ngue xta hyø'a n'na rá nija, ngue rá ngu ná rá Oja mi thanne rá Jacob. ⁴⁷ Pe go bi hyøhra nija ná rá Salomón rá ts'unt'ü rá David.

⁴⁸ A nuná Oja maguese, hingui 'bup'ü ja yø nija di hocyø ja'i ná. Porque rá pøngahya Oja bi 'yotra hya bi man'Oja ngue bi 'yena: ⁴⁹ “Dí hucä p'ü mahets'i ngue dadi manda. Nuyá ja rá ximhäi p'üya, di nnøpa nhets'i. ¿Te 'be'a mangu guí ena gui hogahü? Ogue ¿hapü guí emhmü ngue ga nsäyagä? ⁵⁰ ¿Ua hindá hocä ya te gäma cosa i ja?” bi 'yèn'Oja.

⁵¹ Bi sigue bi zohyø ja'i rá Teba, bi 'yembí:

—Xandø nnaxi ni mmühü. Ni gühü xancot'i, zant'a guí festhohü te mmanna Espíritu Santo. Tengutho bi 'yør'ma mboxitahü, guí njathü p'üya. ⁵² Nuyá ma mboxitahü, gätho yø pøngahya Oja xa m'müi, gä xa nzüi. 'Ne bi hyo'ü yø pøngahya bi xihyø ja'i ngue dá ep'ü n'na nc'ei ngue gä rá nho dá n'yo. A nuyá, ya bá é'a to bi man'ü yø pøngahya'ü. Pe gá dähü ngue bi tho. ⁵³ Madague'a bá pense yø anxé Oja ngue bi 'da'ahü rá ley, pe hingui éc'eiü rá hya.

Ya bi tho rá Teba.

⁵⁴ Nu'mø mi 'yøhyø ja'i ná rá hya bi si p'üya, bi ndanzø yø mmüi ngue rá cue, pets'i dá zadra Teba. ⁵⁵ Nuná rá Teba p'üya, di hatra ts'edi rá Espíritu Santo. Bi hyanma hets'i p'üya, bi hyandi ngue di yoxni Oja, 'ne bi hyandi ngue nup'ü ja rá n'yei Oja ja 'bup'ü rá Jesús. ⁵⁶ Bi 'yenna Teba p'üya:

—Dí handä ngue bi xohra c'ammahets'i. Nuná rá n'yohü bí 'yè mahets'i p'üya, ya 'bühnü ja rá n'yei Oja nü —bi 'yena.

⁵⁷ Bi mührä hmafi yø judío p'üya, bi gotyø gü, porque hingui nne dá 'yøhna rá hya mmanna Teba. Bi nyuntyø ja'i p'üya ngue bi bent'i. ⁵⁸ Bi gújma xøts'e rá hnini ngue bá pundo. Nu'ü yø testigo xi manna fehni p'üya, bi gacyø tühü ngue bi møp'ü 'bä'a n'na rá n'yohü ni hü ngue rá Saulo. Bi mündo rá Teba p'üya. ⁵⁹ Mente 'bündo rá Teba p'üya, bi zo Oja, bi 'yembí:

—Ague ma Hmu'i Jesús, dadi dä'i ma te —bi 'yembí.

⁶⁰ Bi ndantyøhmü p'üya, rá ndøts'edi bi 'yena:

—Ague ma Hmu'i Jesús, 'yogui mbennabi'a te rá ts'oqui øtya yø ja'i 'bucua.

Høntho bi man'a p'üya, bi dü.

8

Bi sigue rá Saulo ngue sühyø 'yéc'ei.

¹ 'Da'igu bi mammi rá Saulo'ü to bi hyo rá Teba. Nu'a rá pa'a p'üya, bi nanga n'na rá dasüi p'ü Jerusalén ngue bi ts'ühyø 'yéc'ei. Gä bi n'uenyø 'yéc'ei, i mpa mi'da yø hnini rá njap'ü ja rá häi Judea. I mpa 'da asta rá häi Samaria. Pe nuyá yø representante rá Cristo himbi 'dahya. ² Nuyá yø n'yohü suprá xudi Oja, guehya bi 'yähra Teba ya. Janjuani zoni ngue mbeni. ³ Pe di sigue ngue sühyø 'yéc'ei ná rá Saulo. I huaxyø ngu, bi jacyø n'yohü 'nèhyø xisu ngue cot'i.

Bi ma ma'yoni rá hoga 'da'yo hya p'ü Samaria.

⁴ Nuya yø ja'i bi 'dap'u Jerusalén, ndap'u bi zä i mpa yø ja'i, pë gä mmanna hoga 'da'yo hya p'u ni ma. ⁵ Nu'a ra Lipe guehna n'na nc'ei ra 'dagui na, i mpa p'u ja n'na ra hnini ngue ra häi Samaria. Bi madi bi xihyø ja'i ra Cristo p'uya. ⁶ Bi mpeti gätho yø ja'i ngue øxra hya mmanna Lipe. Mi nu yø ja'i yø milagro bi 'yøtra Lipe p'uya. ⁷ Mi 'bup'u xangu yø ja'i ngue yø ndunthi, pë gä bi t'øthe. Nu'mø xihyø ts'onthi ngue da hyep'u yø ja'i n'youi, asta mafi. Xangu yø dogua bi 'yøthe, xangu yø ja'i tudyø gua bi 'yøthe. ⁸ Janangue gä di johya yø ja'i 'bup'u ja ra hnini.

⁹ Nup'u ja ra hnini, mi 'bup'u n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simu. Mi hyätyø ja'i p'u ja ra häi Samaria conná mfadi ngue ra magia, mi ena ngue maguesε. ¹⁰ A nuná, dingüe dinnoho mi ørpa masu. Di n'yembyø ja'i: “Nuna ra Simu, janjuani ngue n'youi rá ts'edi Oja na”, di n'yembi. ¹¹ Mi t'ørpabi masu, porque ya rá ya'atho yø pa mi hätyø ja'i conná mfadi. ¹² Pë ra Lipe bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i. Bi xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'yø Oja. 'Në xifi hanja na ra Jesucristo. Nu'mø mi t'ec'ei'a te bi manna Lipe p'uya, yø n'yohu yø xisu bi nxixya. ¹³ Xquet'a 'nëhra Simu bi 'yec'ei ra hya 'në bi nxixya. Asta ya hingui nne da hyehra Lipe na ra Simu. Di 'yøtho 'mø bi nu yø milagro øtra Lipe.

¹⁴ Mi 'yøhyø representante ra Cristo mi 'bu'a Jerusalén ngue ya 'nep'u Samaria xi t'ec'ei rá hya Oja. Ja i 'bennbu ra Bedu 'nëhra Xuua p'uya. ¹⁵ Nu'mø mi zomp'u Samaria'u bi 'benhni, bi marpabi Oja yø 'yec'ei ngue nnepe di n'youi ra Espiritu Santo. ¹⁶ Porque tobe hinga n'na nc'ei mi n'youi ra Espiritu Santo. Sinoque høntho xi nxixya para ngue da fadi ngue ec'ei ra Hmu Jesús. ¹⁷ Ra Bedu 'nëhra Xuua, nu'mø mi japyø 'yø p'u ja yø ya yø 'yec'ei, yø 'yec'ei p'uya bi n'youi ra Espiritu Santo.

¹⁸ Mi nu ra Simu'a te øtyø representante ra Cristo, ngue nu'a gui japyø 'yø p'u ja yø ya yø 'yec'ei, 'be xi n'youi ra Espiritu Santo yø 'yec'ei. Ra Simu p'uya, bi ne xtä ngutra mentyu ngue di njap'u. ¹⁹ Bi 'yembi:

—Dami 'dacui na ra ts'edi ja'au, n'namhma ngue nu to bi zä ga japä ma 'yø p'u ja rá ya, di n'youi ra Espiritu Santo —bi 'yembi.

²⁰ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yembi:

—Nu'a ni mentyu 'da gdi m'mehmi'a. ¿Hanto guí ena ngue nu'a bádi un'Oja, ra mentyu gdí tin'a? ²¹ Nu'i hin'yu ni mmenthí ngue guí nthëui na ra 'befi na. Porque nup'u ja rá hmi rá dá Oja, hinga njuanitho ni mmui. ²² Dami hyep'u ra nts'o ja ni mmui. Dami 'yäprä mate Oja, xamhmatho di pun'na'i te guí mbëni. ²³ Porque dí nnugä ngue grá zeya, 'në gä ra nts'o xa mbent'ui ni mmui.

²⁴ Bi 'yenna Simu 'mø mi da p'uya:

—Dami marcauits'u Oja n'namhma ngue hinga thocä'a te guí xicui.

²⁵ M'mefa p'uya, nuya yø representante ra Cristo, nu'mø mi juadi bi xihyø ja'i ngue majuani na rá hya Oja, bá pengbaya, bi 'yø'a Jerusalén. Nup'u ja yø hnini ja'a ra häi Samaria bá thogui, gä bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i.

Ra Lipe bi nthëui n'na ra mmengu Etiopía.

²⁶ M'mefa p'uya, n'na rá anxε Oja bi xihra Lipe, bi 'yembi:

—Nuyá, ja ngue gui mma gdi ma Sur. Gui hyaxra 'yu bá nεxa Jerusalén, i ntho'a Gaza —bi 'yembi.

Nup'u i nthohna ra 'yu na, hinjongui 'bui. ²⁷ Bi map'u sihna ra Lipe. Bi nthëui p'u ja ra 'yu n'na ra n'yohu ngue ra mmengu Etiopía, ngue xpí 'yëhra ndanne Jerusalén. Rá 'bet'o mafi na n'na ra xisu ni hu ngue ra Candase mi ndast'abi p'u Etiopía, mi ja rá cargo ngue ra tesorero. ²⁸ Ni huxrá carro jutyø fani ni ma rá häi Etiopía. Mente ni 'yo p'uya, di xähra libro bi 'yøtra pøngahya Isaiás. ²⁹ Pë ra Espiritu Santo bi 'yembra Lipe:

—Dami cuatra n'yohu ni huxrá carro mma nε.

³⁰ Ra Lipe p'uya bi guarbu ja ra carro. Bi 'yøde ngue nuna ra n'yohu di xäp'u ja ra libro bi 'yøtra Isaiás. Bi 'yembuya:

—¿Ua guí padi te gadi xähya? —bi 'yembi.

³¹ Mi dahna ra n'yohu p'uya, bi 'yena:

—Pε ζhague gdá pacá p'uya, 'nε hinjo'o to da xiqui hanja ra hya? —bi 'yεmbi.

Bi xihra Lipe p'uya ngue bi nexpu ja ra carro, 'dap'ε bi mihmi. ³² Nu'a ra parte nt'ot'i p'ε ja ra Maca Libro di xá p'uya, guehna ra hya ngue εna: “Tengutho n'na ra de'yo 'mø ni ma da tho, di mmuti. Ogue nt'axi n'na ra de'yo hindi 'yani. Di njarbutho na ra n'yohu 'mø ni ma da tho ya, hindi 'yani. ³³ Da ma ma'berpi rá sä ngue hinda ma m'mäts'i. ζTo go da badí hague ngu ra nts'o da 'yøtyø ja'i di 'bε'a ra pa'a? Porque da thajpabi rá te ua ja ra ximhäi”.

³⁴ Nuná ra n'yohu p'uya, bi 'yänna Lipe, bi 'yεmbi:

—Damí 'yørca ra mate xiqui te'o na mmanna ra pøngahya naya. ζUague nuse, uague 'bui te'o man'na mmanna?

³⁵ Mí dahra Lipe p'uya, i dumbatho'a te nt'ot'i p'ε ja ra Maca Libro madi xädi, bi xihra hoga 'da'yo hya ngue ha bi nja ra Jesús. ³⁶ Nu'mø mi thop'ε po n'na ra dehe p'uya, bi 'yεn'a ra n'yohu yaui ra Lipe:

—I poua ra dehe ya, ζua hinda zä ga nxixyagä 'mø?

³⁷ Mí dahra Lipe p'uya, bi 'yεmbi:

—Nu'mø guí hahni mmui guí εc'εi ra hya, da zä njam'mø da hin'na.

Mí dahra n'yohu p'uya, bi 'yεmbi:

—Dí εc'εigä ngue ra Jesucristo guehna rá Ts'unt'ε Oja na.

³⁸ Bì manda ra n'yohu ngue bi ma ma'bä'mi ra carro p'uya. Bì mep'ε ja ra dehe ngue bi xixyabi ra n'yohu na ra Lipe. ³⁹ Nu'mø mi bøn'a nenthe p'uya, bi gus'ra Espíritu Santo ra Lipe. Nuná ra n'yohu bi nxixya p'uya, ya hinha mambi nu ra Lipe. Bi sigue bi n'yo p'uya, pε di johya gä ra 'yu. ⁴⁰ Mí dambeni ra Lipe p'uya, ya 'bup'ε ja ra hnini Azoto. Bì n'yo ngue bi hya 'da yø hnini ngue bi manna hoga 'da'yo hya, asta gue'mø mi zømp'ε ja ra hnini Cesarea.

9

Nuná ra Saulo, bi müdi bi 'yεc'εi ra Jesús.

¹ Nuná ra Saulo, hinguí säya di pihyø ja'i ngue nne da hyo'ε εc'εi ra Hmu Jesús. Bì map'ε 'bährá hmu yø mmäcja p'uya. ² Bi 'yäpra súcua da gats'i, di map'ε ja yø nija p'ε ja ra hnini Damasco, ni hya ra ts'edi ngue da si'ε to εc'εi ra hoga 'da'yo hya. Nu'mø yø n'yohu ogue yø xisu da tini, da tut'i da sip'ε Jerusalén ngue di n'ofädi. ³ Pε nu'mø ni ma da zøt'a Damasco p'uya, nthambenitho bi yot'a n'na ra nyot'i mayá ngue bi nthēui. ⁴ Bi dä'a häi ra Saulo p'uya. Bi 'yø p'uya ngue ts'ofø, bi t'εmbi:

—Agué Saulo. Agué Saulo. ζHanja ngue εmmei guí sūqui?

⁵ Mí dahra Saulo p'uya, bi 'yεmbi:

—ζTe'o'i p'uya, grá Hmu?

Nu'a nzo p'uya, bi 'yεmbi:

—Go guécä drá Jesús ngue εmmei guí sūqui. Pε gadi n'unse, tengutho ra ndani 'mø embrá nhnet'i ra za ma sūni.

⁶ Asta huacrá Saulo ngue bi nsu. Bi 'yεmbuya:

—Agué grá Hmu, ζteni 'be'a guí nneque ga øt'ä p'uya?

Mí dahra Hmu Jesús, bi 'yεmbi:

—Damí nangui, ni manu bí ja ra hnini. Ja dani si'i nu te ja ngue gui 'yøt'e.

⁷ εmmei di 'yødya yø n'yohu mi n'youi ra Saulo, porque bi 'yøde ngue bi ya mayá'a nzohra Saulo, pε hinjombi nu. ⁸ Nu'mø mi nanga häi ra Saulo p'uya, i nne di nhanni, pε bi nxädä. Janangue bi ma macanhni, bi zøn'a Damasco. ⁹ Bì m'mup'ε nhyu pa, pε hinha hetí. Xingra hme, ni xingra dehe xta nzi.

¹⁰ Nup'ε Damasco, mi 'bup'ε n'na ra 'yεc'εi ni hu ngue ra Ananías. Nuná ra Hmu Jesús bi zohra Ananías, bi 'yεmbi:

—Agué Ananías —bi 'yεmbi.

Mí da p'uya, bi 'yεna:

—Dí 'bucua grá Hmu. ζTema hya?

¹¹ Mì dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ga 'yo, ni map'ua ja ra caye ni hu ngue Njuantho. Carbu ja rá ngu ra Judas. Dami 'yännbu n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Saulo, ra mmengu Tarso. Nuya, exa bi mmat'Oja ya. ¹² Mente mmat'Oja ra Saulo p'uya, nup'ua i nu, bi zón'a n'na ra n'yohu p'ua ha 'bui ni hu ngue ra Ananías. Bi nu ngue bi yut'ambo, bi japrá 'ye p'ua ja rá ya para ngue di nzø yø dä.

¹³ Nu'mø mi 'yø'a ra hya sihra Ananías, bi 'yɛna:

—Ague grá Hmu, xangu ra nts'o dí øcä xa 'yø'na ra Saulo ngue di anyø ja'i nu'ua ɛc'ɛi' i p'ua Jerusalén. ¹⁴ A nuyá, bá äpra sɛcua yø hmu yø mmäcja ya, ngue bá ɛcua ngue nu'ua yø ja'i nzo'i, gä da dut'i da zits'i.

¹⁵ Pe ra Hmu Jesús bi 'yembra Ananías:

—Ni mahma. Porque nuna ra n'yohu na, ya xtá huanhnä na ngue da xihyø ja'i te'ogui. Da xihyø ja'i rá m'mua a n'nanni yø nación, 'nɛp'ua ha 'buhyø dast'abi da ma te'ogui, 'nɛp'ua 'buhyø judío da xifi te'ogui. ¹⁶ Nugä ga uti hague ngu gangu ra n'ua da thogui connä ngueque.

¹⁷ Nuna ra Ananías bi map'ua ja ra ngu mambí 'buhra Saulo. Mì yut'ambo p'uya, bi japrá 'ye p'ua ja rá ya ra Saulo, bi 'yɛmbi:

—Ague ma zi cu'i Saulo, nuna ra Hmu Jesús bá zo'i p'ua ja ra 'yu, xpá mmennä ya ngue da zä di nzø ni dä, 'nɛ gui n'youi ra Espiritu Santo —bi 'yɛmbi.

¹⁸ 'Bexque'a bi nzø yø dä ra Saulo p'uya. Bi hyø'ua ɛna yø xihua mi ja yø dä. Bi nxixya p'uya. ¹⁹ Mì nsihmɛ p'uya, mahømbi hya ra ts'edi. Bá m'muhma njammì pa p'ua 'buhyø 'yɛc'ɛi p'ua Damasco.

Ra Saulo bi mambí hya Oja p'ua Damasco.

²⁰ Bi da'mi bi manna hya ra Saulo p'ua ja yø nija di mpeti yø judío p'uya. I xihyø ja'i ngue ra Jesús, gue'a rá Ts'unt'ua Oja'a. ²¹ Nuya gätho yø ja'i øde te mmamp'uya, di 'yøtho, di n'yɛmbi:

—¿Ua hinga guehna ra n'yohu 'bu'a Jerusalén, nuna t'ɛmbi sahyø ja'i ɛc'ɛi ra Jesús? Huangui gue'a ni 'yɛcua'a ya ngue da dut'ua to da dini, da zispabi yø hmu yø mmäcja.

²² Pe man'na ni hyadra ts'edi ra Saulo ngue mmanna hya. I utyø ja'i te mmamp'ua ja ra Maca Libro, ngue ra Jesús guehna ra Cristo xa 'yɛx'Oja ngue di ndast'abi na. Asta hinguì padì te da 'yøtyø judío mi 'bu'a Damasco.

Bi pongra ndate yø judío na ra Saulo.

²³ Mì ma ya'atho yø pa p'uya, bi nhecahya yø judío ngue xtä hyo ra Saulo. ²⁴ Nu'ua yø hyote, i fähyø goxthi ngue ra nenihni ngue da hyo 'mø bi thop'ua. Pe mi mmɛya'a te fennbabi ra Saulo. ²⁵ Nu'mø minxui p'uya, nuya yø 'yɛc'ɛi bi 'yɛt'a n'na ra canasta na ra Saulo. I cambu ja ra jado di thesra nenihni. Bi bømp'uya.

Ra Saulo bi ma Jerusalén.

²⁶ Nuna ra Saulo, mi zøn'a Jerusalén, bi ne xtí mpɛnhui'ua yø 'yɛc'ɛi mi 'bup'ua. Pe gä su 'mø mi nu, porque ɛmbi ngue himma juani ra 'yɛc'ɛi na ra Saulo. ²⁷ Nuna ra Bernabé go bi zixra Saulo p'ua 'buhyø representante ra Cristo na. Go bi manna p'uya ha bi njap'ua i nu ra Saulo p'ua ja ra 'yu na ra Hmu Jesús. Bi ma ha bi nja ngue bi zofo. Gue'a i hya ra ts'edi ra Saulo ngue bi mamp'ua Damasco hanja na ra Jesús. ²⁸ Nup'ua ja ra hnini Jerusalén, 'dap'ua 'yohu'ua yø representante na ra Saulo. Nup'ua ni ma yø representante, ja ni map'ua ra Saulo. ²⁹ Nuna ra Saulo bi hya ra ts'edi ngue mma hanja na ra Hmu Jesús. Di nju'mahya 'mø yau ya yø judío ga ya ra hya ngue ra griego. Pe nuya yø judío ya, i nne da hyo ra Saulo. ³⁰ Mì mmɛya yø 'yɛc'ɛi p'uya ngue nne da tho ra Saulo. Bi zixpaya, i ma Cesarea ja bi thop'ua. Ya bi mase p'ua ja ra hnini Tarso na ra Saulo p'uya.

³¹ Ya 'bummanho gätho yø 'yɛc'ɛi rá m'mup'ua ja ra häi Judea, da guerp'ua Galilea, da guerp'ua Samaria. Man'na ni hyadra ts'edi'ua rá m'mup'ua. I 'bui ngue suprä xudi Oja, 'nɛ fäxra Espiritu Santo. Man'na manì 'yɛc'ɛi'itho mi'da yø ja'i.

Bi t'øthe ra Eneas.

³² B̄i n'yo r̄a B̄edu ngue bi zengua ȳo c̄u. Xquet'a b̄i ma b̄i zengua'ũ ȳo 'ȳeç'ei rá m'm̄up'ũ ja r̄a hn̄ini Lida. ³³ Nu'a r̄a hn̄ini'a p'ũya, bi d̄imp'ũ n'na r̄a n'yohũ ni h̄u ngue r̄a Eneas. Ya nhyato j̄eya m̄i oxr̄á t'ots'i, porque m̄i t̄udȳo gua. ³⁴ Nuna r̄a B̄edu bi 'ȳemb̄i:

—Ague Eneas, d̄a 'ȳothe'i r̄a Jesucristo ya. D̄am̄i nangui, p̄es'ni f̄idi.

Nuna r̄a d̄ärqūeh̄i 'bexp̄i nangui. ³⁵ Nu'ũ ȳo mm̄enḡu Lida 'n̄e'ũ ȳo mm̄enḡu Sarón m̄i nu ngue bi z̄a r̄a Eneas. Bi hȳep'ũ ȳo nyogui nt'̄eç'ei p'ũya, bi 'ȳeç'ei r̄a Hm̄u Jesús.

Bi b̄ennate r̄a Dorcas.

³⁶ Nup'ũ ja r̄a hn̄ini Jope m̄i 'b̄up'ũ n'na r̄a 'ȳeç'ei ngue r̄a xisu man̄i h̄u ngue r̄a Tabita. R̄a hȳa ngue r̄a griego p'ũya, gui hut̄i ngue r̄a Dorcas. Nuna r̄a xisu n̄a, m̄ente r̄a pa bi m'm̄ui bi 'ȳotra n̄ho, i f̄axȳo ja'i h̄in'ȳa te d̄a hyoni. ³⁷ M̄i 'ȳe'a n'na r̄a pa p'ũya, nuna r̄a Dorcas bi hȳenni, p̄e bi d̄u p'ũya. Nu'm̄o m̄i 'betra ánima, bi 'b̄ep'ũ ja n'na r̄a cuarto b̄i ja mayá r̄a t̄ocangu. ³⁸ Nup'ũ ja r̄a hn̄ini Lida ja m̄i dup'ũ r̄a Dorcas, querp̄atho b̄i ja r̄a hn̄ini Jope m̄ambi 'b̄uhra B̄edu. Nu'm̄o m̄i bahȳo 'ȳeç'ei p'ũya ngue b̄i 'b̄up'ũ Jope r̄a B̄edu, n'na zihman̄tho bi menhni yo nc'ei ngue bá si r̄a B̄edu.

³⁹ Nu'm̄o m̄i z̄omp'ũ b̄i 'b̄uhra B̄edu'ũ ȳo nzite p'ũya, 'b̄expā eh̄ra B̄edu. M̄i z̄op'ũ ja r̄a ngu r̄a B̄edu p'ũya, bi ts'ixp̄a ja r̄a cuarto mayá b̄i 'b̄enna ánima. X̄ogue d̄i m̄äs'ȳo 'danxu p'ũ 'ben̄i ngue zon̄i. Bi t'ut̄ra B̄edu'ũ ȳo t̄uh̄u 'n̄ehȳo vestido m̄i ør'm̄o m̄i 'b̄uhra Dorcas. ⁴⁰ Nuna r̄a B̄edu p'ũya, bi xihȳo ja'i ngue ḡa d̄a b̄øn'athi. Bi ndantȳoh̄mu p'ũya, b̄i mat'Oja. M̄ente h̄etra ánima n̄a r̄a B̄edu p'ũya, bi 'ȳemb̄i:

—Ague Tabita, d̄am̄i nangui —bi 'ȳemb̄i.

Bi nz̄o ȳo d̄a r̄a ánima p'ũya, bi hȳetra B̄edu, bi nangui bi m̄i. ⁴¹ Nuna r̄a B̄edu, bi b̄ennba rá 'ȳe r̄a Dorcas ngue bi xots'i. M̄i xoxp̄aya, bi ma mac̄ut'i m̄bo ȳo 'ȳeç'ei conȳo 'danxu ngue bi d̄äpi, p̄e ya i te. ⁴² Bi f̄adi ḡa r̄a hn̄ini Jope n̄a r̄a hȳa n̄a p'ũya. Janangue xangu ȳo ja'i bi 'ȳeç'ei r̄a Hm̄u Jesús. ⁴³ Nuna r̄a B̄edu p'ũya, ya'atho ȳo pa bá m'm̄up'ũ Jope ja rá ngu n'na r̄a hyuxfan̄i xquet'a ni h̄u ngue r̄a Simu.

10

Bi nȳai r̄a B̄edu r̄a Neyo.

¹ Nup'ũ ja r̄a hn̄ini Cesarea, m̄i 'b̄up'ũ n'na r̄a n'yohũ ni h̄u ngue r̄a Neyo. Mará capita n̄a r̄a n'yohũ n̄a, rá hm̄u n'na 'b̄ui ȳo soldado ni h̄u ngue r̄a Italiano. ² Nuna r̄a n'yohũ n̄a, ḡa th̄anne Oja'ũ 'b̄up'ũ ja rá ngu, 'n̄e ḡa sup̄rá x̄udi Oja. Xquet'a xangu r̄a m̄enyu mad̄i un̄i ngue f̄axȳo judío. 'N̄e z̄ant'a mmat'Oja. ³ N'na r̄a pa p'ũya commā hyu nde, bi mp̄á rá nthand̄i r̄a Neyo tengutho 'm̄o di 'ui. Bi nu x̄anho ngue n'na rá anx̄e Oja bi ȳurb̄u ha 'b̄ui, bi 'ȳemb̄i:

—Ague Neyo —bi 'ȳemb̄i.

⁴ Bi hȳetra anx̄e r̄a Neyo p'ũya, p̄e bi nsu. Bi 'ȳännb̄aya, bi 'ȳemb̄i:

—¿Temā hya, grá Hm̄u?

M̄i d̄ahra anx̄e p'ũya, bi 'ȳemb̄i:

—I nn̄u man̄ho Oja ngue guí mmat'Oja 'n̄e nn̄u man̄ho te guí øt'e ngue guí f̄axȳo ja'i h̄in'ȳa te d̄a hyoni. ⁵ A nuyá, d̄am̄i 'ȳet'i to d̄a si r̄a Simu b̄i 'b̄e'a Jope, nuna ḡa ts'of̄o ngue i B̄edu. ⁶ Nuna r̄a B̄edu, 'b̄up'ũ ja rá ngu r̄a hyuxfan̄i nuna xquet'a i Simu. I ja rá ngu p'ũ ja rá nnengui r̄a jathe. Nuna go d̄a xi'i te 'b̄e'a ja ngue guí 'ȳo'n̄a —bi 'ȳemb̄i.

⁷ M̄i ma r̄a anx̄e p'ũya, nuna r̄a Neyo bi zonhni yoho ȳo m̄efi 'n̄e n'na r̄a soldado. Nuna r̄a soldado, rá n'youi r̄a Neyo ngue xquet'a 'n̄ehna m̄i th̄anne Oja n̄a. ⁸ Bi xifi te xi nu p'ũya. M'm̄efa p'ũya, bi menhȳo nzite p'ũ ja r̄a hn̄ini Jope.

⁹ M̄i hyaxp̄aya, ya ni 'yo r̄a 'yu ȳo nzite, ni ma d̄a z̄omp'ũ ja r̄a hn̄ini. Commā huxyadi p'ũya. Nuna r̄a B̄edu bi nexmā x̄ots'e r̄a ngu ngue d̄a mat'Oja ¹⁰ Nuna r̄a B̄edu p'ũya bi nt̄u manthuh̄u. M̄ente mahojpi te d̄a zi, bi mp̄á rá nthand̄i tengutho 'm̄o di 'ui. ¹¹ Bi nu ngue bá xohra c'ammah̄ets'i. Bá cacua häi n'na r̄a manta x̄annocho, bá nthut'i ȳo ts'at'i. ¹² Nup'ũ ja r̄a ulu p'ũya, bá cap'ũ xangu ȳo zu'̄e ngue ja goho ȳo gua. Bá cap'ũ ȳo c'eya, bá cap'ũ ȳo ts'int̄s'ũ. ¹³ Bi 'ȳohra B̄edu p'ũya ngue ts'of̄o, bi t'emb̄i:

—Ague Bedu, dami nangui. Guí hyo yø zu'ε 'bucua n'namhma gui sa.

¹⁴ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yena:

—Hin'na grá Hmu. Porque hinjam'mø xtá sigá n'na ra cosa nu'a hin'yua rá nt'edi ga si, ogue xants'o —bi 'yembi.

¹⁵ Nu'a bi ya maya p'uya, mahombi zofo, bi 'yembi:

—Nu'a mman'Oja ngue xanho, 'yo gni hutí ngue xants'o'a.

¹⁶ Nhyu ndi bi 'yohra Bedu ngue ts'ofu. M'mefa p'uya, bi mengra manta, i ma mahets'i.

¹⁷ Pe ra Bedu hingui padi te da 'yot'e. Di n'yomfeni hanja te ga mbøn'a bi nu. Bi zøp'u ja ra goxthi'u yø nzite ra Neyo p'uya. Ya xpí n'änni hapu ja rá ngu ra Simu. ¹⁸ Bi 'yänni ngue'mø di 'bup'u n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simu 'ne i Bedu. ¹⁹ Mente sodrá mmui ra Bedu'a te xi nu p'uya, ra Espíritu Santo bi 'yembi:

—'Bäcua ja ra goxthi hyu yø n'yohu hon'i. ²⁰ Ga 'yo, dami cai. 'Yo guí yobeni ngue guí mme, porque nugä go xtá et'ä'u.

²¹ Nuna ra Bedu p'uya, n'na zihmantho bi gai. Bi ma bá nyau'u yø nzite ra Neyo bi zøhø. Bi 'yembi:

—Dí 'bucä ua n'yø, masque go guí hongüi. ¿Tema hya gni 'yehmi?

²² Nu yø nzite p'uya bi 'yembi:

—Nu'a ra capita ni hu ngue ra Neyo xpá mmengrahe ngue ga sixahe. Nuna ra Neyo, guehna n'na ra hoga n'yohu ngue suprá xudi Oja. 'Ne nnu manho gätho yø judío na. I mma ngue bi zø'a n'na rá maca anxε Oja p'u ha 'bui, bi xifi ngue da penhni to da zixa'i, para ngue da 'yø'a ra hya ja ngue gui mma —bi 'yembi.

²³ Nuna ra Bedu p'uya, bi cut'ambo'u yø nzite ngue di n'oxi. Mi hyaxpuya, bi mähä ya yø nzite. 'Ne bi mähä mi'da yø 'yεc'ei ngue yø mmengu Jope.

²⁴ Rá yo pa p'uya, bi zøn'a Cesarea. Nuna ra Neyo, ya mi ndø'mate p'u ja rá ngu. Ya xi petyø meni conyø amigo di nsixui. ²⁵ Mi zøhra Bedu, 'bexpa nangra Neyo ngue bi nzenguau. Bi ndantyøhmü p'uya ngue nne xtá ndanne. ²⁶ Pe ra Bedu bi xihra Neyo ngue da nangui. Bi 'yembi:

—Dami nangui. Nugä xquet'a drá ja'ithogä tengutho'i.

²⁷ Mente yau p'uya, bi yat'ambo ra ngu. Bi nu ngue xangu yø ja'i 'bup'u xi mpeti. ²⁸ Ra Bedu p'uya bi 'yembyø ja'i:

—Guí pahmu ngue n'na ra judío, hingui nneprá nt'εc'ei ngue di n'amigoui n'na ra 'dan'yo ja'i, ni xinga gue'a ngue da yarbua ja rá ngu. Pe Oja, ya xa xiqui ngue hinjonni ja'i ga embi ngue hingui sä ga nya'be, ogue ga embi ngue xants'o. ²⁹ Janangue nu'mø mambá ts'igui, hinte dá ma, sinoque n'na zihmantho dá εhe. A nuyá, dí nne ga padi te guí zoqui.

³⁰ Mi dahra Neyo p'uya, bi 'yembi:

—Ya rá gupa ya, comma tengutho ra ora ja p'uya, ya mmap'u comma hyu nde. Him mará nsihme'a ra ora'a. Mente dí mmat'Oja ua ja ma ngu, bi mpä ma nhandi tengutho 'mø gdi 'ui. Dá nugä n'na ra n'yohu bi zøcua, di yoxni rá he. ³¹ Bi 'yengui: “Ague Neyo, nu'a ni mhmat'Oja guí øt'e, i ø Oja'a. ³² Dami 'yet'i to da si n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simu 'ne i Bedu. Bi 'bup'u ja ra hnini Jope. I säya p'u ja rá ngu'a xquet'a ni hu ngue ra Simu. Ra hyuxfani'a ra n'yohu, 'bup'u ja rá nnengui ra jathe. Nu'mø bi zøcua'a p'uya, go da xi'i hanja'a”, bi 'yengui. ³³ Janangue dá penhna p'u te'o da si'i. Ya xanho ngue xcuá εhe. A nuyá, gätho dí 'bucähe ua ja rá hmi rá dá Oja ya. Dí nne ga øcähe te gäma hya di 'bep'a'i Oja gui xicje —bi 'yembi.

Ra Bedu bi xihra hya yø ja'i 'bup'u ja rá ngu ra Neyo.

³⁴ Mi nya ra Bedu p'uya, bi 'yena:

—A nuyá, dí haxä njuani ya ngue Oja hinjongui en'a. ³⁵ Sinoque i nnu manho hønt'o bi zä maja'i 'bucua ja ra ximhäi ngue suprá xudi 'ne øtra nho. ³⁶ Nuna Oja bi zohyø judío, bá pennbabi ra hoga 'da'yo hya ngue di nhøjpaui yø ja'i conná guehra Jesucristo. 'Ne guehna nnøpa hmu gätho yø ja'i naya. ³⁷ Nu'ahu guí pahmu te bá njap'u Galilea 'nequa Judea 'mø mi manna hya ra Xuua bi 'yøtra nxixya.

³⁸ Guí pahmu ngue nuna Oja, bá pennbabi ra Espiritu Santo ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret, ngue bi hatra ts'edi da 'yøtra nho p'ua di ma. Bi 'yøthe gätho yø ndunthi madi unna zithu. Bi zä bi 'yøt'e tengu na ra hya na, porque n'youi Oja. ³⁹ A nugähe ya, dädi jagähe majuaní te gä bi 'yøtra Jesús, tengutho te bi 'yørbu ja ra xequi rá njap'ua Judea 'nɛp'ua ja ra hnini Jerusalén. M'mefa p'uya, bi ma macuati ra pont'i ngue ja bi dup'ua. ⁴⁰ Pe nuna Oja, bi japi bi bennate'a rá hyu pa. Bi nepe ngue mahøndá nuhe 'mø ya xi bennate. ⁴¹ Hinque masque gätho yø ja'i bi nu 'mø mi bennate ra Jesús, sinoque go dá nugähe. Ya m'met'o xpí zän'Oja ngue ga jahe majuaní p'ua bi bennate ra Jesús. Nugähe p'uya, 'dap'ua dá nsihmɛhe 'mø mi bennate p'ua mant'ägui. ⁴² 'Nɛ gue'a bi 'bejpah'e'a ngue ga japähe majuaní yø ja'i, ngue nuna ra Jesús guehna bá ɛx Oja ngue di ndast'abi na, ngue da hyaspa ra güenda'ua i te 'nɛ'ua xandu. ⁴³ Nuna ra Jesús, guehna bi ma gätho yø pøngahya Oja na, ngue nu to gätho da 'yɛc'ɛi na, di mpunnba yø ts'oqui conná guehna.

Ba 'bennbabi ra Espiritu Santo yø ja'i hingyø judío.

⁴⁴ Tobe di yahnitho ra Bedu 'mø mi zøhra Espiritu Santo p'ua 'buhyø ja'i mi øxra hya mmanna Bedu. ⁴⁵ Nu'ua yø judío xí 'yɛc'ɛi m'met'o ra Jesús bá n'youi ra Bedu ngue di hyani, di 'yøtho'ua p'uya, ngue 'nɛ'ua yø ja'i hingyø judío bá 'bennbabi ra Espiritu Santo. ⁴⁶ Mbønequi xanho, porque øde ngue n'nan'yo ra hya ga ya'ua 'bup'ua. 'Nɛ øde ngue ɛspabi Oja. ⁴⁷ Bi 'yenna Bedu p'uya:

—Xiya, ¿ua hinda zä di nxixya ya yø ja'i bá 'bennbabi ra Espiritu Santo ya, tengutho bi njacju m'met'o? —bi 'yena.

⁴⁸ Bi xihyø ja'i p'uya ngue bi ma maxixyabi, gue'a di fadi ngue ɛc'ɛi ra Jesucristo'a. M'mefa p'uya, ya himma thøgue ra Bedu, xihyø ja'i ngue di m'mup'ua njammi pa.

11

Ra Bedu bi däpra güenda yø 'yɛc'ɛi p'ua ja Jerusalén.

¹ Nuya yø representante ra Cristo co 'nɛ'ua mi'da yø 'yɛc'ɛi rá m'mup'ua Judea, bi 'yøde ngue 'nɛ'ua hingyø judío ya xí ɛc'ɛibi rá hya Oja. ² Nu'mø mi zønna Bedu p'ua Jerusalén, bi mbøcue 'da yø judío ngue ya mayø 'yɛc'ɛi. ³ Bi 'yembí:

—¿Hanja ngue gá sømp'ua 'buhyø ja'i hingyø judío, 'nɛ 'dap'ua gá nsihmɛui? —bi 'yembí.

⁴ Nuna ra Bedu p'uya, bi dä ra güenda te gä xi nja, bi 'yena:

⁵ —Nu'mø dambí 'bucä p'ua ja ra hnini Jope, ma mat'Ojagä p'uya. Bi mpähma nhandi tengutho 'mø gdi 'ui. Dá nugä n'na ra manta xannoho bí gahmaya, ba nthut'i ngoho mats'at'i. Bi zøp'ua dí 'bui. ⁶ Nu'mø ma hɛtä p'uya, dá nu te 'be'a cumbo. Dá nu ngue bá cup'ua yø zu'ɛ ja goho yø gua, bá cup'ua yø zate, bá cap'ua yø c'ɛya, bá cup'ua yø ts'int's'ua. ⁷ Dá øcä p'uya ngue nzoqui bi 'yɛngui: “Ague Bedu, dami nangui. Guí hyo yø zu'ɛ 'bucua n'namhma gui sa”, bi 'yɛngui. ⁸ Nugä p'uya dí embí: “Hin'na grá Hmu. Porque hinjam'mø xtá sigä n'na ra cosa nu'a hin'yua rá nt'edi ga si, ogue xants'o”, dí embí. ⁹ Nu'a nzojpuya, mahømbi 'yɛngui: “Nu'a mman'Oja ngue xanho, 'yo gni hutí ngue xants'o'a”, bi 'yɛngui. ¹⁰ Nhyu ndí bi zoqui ngue ngu'a xiqui. 'Bextá nugä p'uya ngue bi mengra manta, i ma mahɛts'i. ¹¹ Nu'a ra ora'a p'uya, nup'ua ja ra ngu nmi 'bui, bi zøn'i hyu nc'ɛi xi nɛxa Cesarea, ni ma da sigui. ¹² Ra Espiritu Santo p'uya, bi xiqui ngue hinga nyobeni, ga mme'be'ua yø n'yohu bi zøhø ngue sixqui. Xquet'a dá mäcähe ya 'dato ma zi cuhu 'bucua. Gä dá cut'ähe p'ua ja rá ngu n'na ra n'yohu ngue ra mmengu Cesarea. ¹³ Nuna ra n'yohu p'uya, bi xicje ha bi nja ngue bi nu n'na ra anxɛ bi zøp'ua ja rá ngu. Ra anxɛ p'uya bi 'yembí: “Dami 'yɛt'i to da si n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simu, 'bup'ua ja ra hnini Jope, nu'a xquet'a ja man'na ra thuhu ni hu ngue ra Bedu. ¹⁴ Nuna ra Bedu, go da xi'i na ha di njap'ua gdi nyani, co 'nɛ'ua 'bup'ua ja ni ngu”, bi 'yembí. ¹⁵ Pe høntho dá fadi dá xicä ra hya yø ja'i p'uya, 'bexque'a bá 'bennbabi ra Espiritu Santo, tengutho bi njacju m'met'o. ¹⁶ Bi zo ma mmuigä p'uya ngue nguna ra hya bi man'a m'met'o ra Hmu Jesús, bi 'yena: “Ra Xuua bi 'yøtra nxixya conná dehe'a. Pe nu'ahu, ra Espiritu Santo di ha'ahu ra ts'edi”, bi

'yɛnɑ. ¹⁷ Pɛ xi'mø ngue bi ne Oja ngue bi japyø ja'i tengutho bi jacjɑ 'mø ma ɛc'ɛihɑ rɑ Hmu Jesucristo, ɔua dɑ zɑ gɑ tǎjpagǎ'a te nne dɑ 'yøt'a Oja p'uya?

¹⁸ Nuya yø 'yɛc'ɛi mi 'bʌp'ɑ Jerusalén, mi zɑ mi 'yøhya yø hyɑ bi manna Bɛdu, mambi nsäyatho. Bi 'yɛmp'ɑya:

—Maguesɛ nɑ Oja, ngue xquet'a 'nɛ'ɑ hɪngyø judío bi ne Oja ngue bi hyɛp'ɑ rɑ nts'o, 'nɛ bi tocabi rɑ 'da'yo te para zantho.

Yø mmɛngu Antioquía bi 'yɛc'ɛi rɑ Jesucristo.

¹⁹ Bi 'yɛmmɛi bi ts'ʌhyø 'yɛc'ɛi 'mø mi tho rɑ Teba. Nu'ɑ bi 'dagui, i mpa 'da asta Fenicia, asta Chipre, asta Antioquía i mpa 'da. A nuya p'uya, nuna rɑ hoga 'da'yo hyɑ ni hyɑ, ja ni mamp'ɑ ni mpa. Pɛ høndyø judío bi xifi, hɪnjom mi'da ni ja'i xtɑ xifi. ²⁰ Dɑ gue 'da yø 'yɛc'ɛi ngue yø mmɛngu Chipre, 'nɛ'ɑ yø mmɛngu Cirene bi zømp'ɑ ja rɑ hnini Antioquía. Xquet'a bi xihra hoga 'da'yo hyɑ yø ja'i hɪngyø judío. Bi xihyø ja'i hanja'a rɑ Hmu Jesús. ²¹ Di hatra ts'edi Oja ngue dɑ manna hyɑ. Janangue xangu yø ja'i bi hyɛp'ɑ yø nyogui nt'ɛc'ɛi ngue bi 'yɛc'ɛi rɑ Hmu Jesús.

²² Nuna te bi nja, mi zɑ mi 'yø'ɑ yø 'yɛc'ɛi p'ɑ Jerusalén, 'bɛxpɪ mɛnhnɑ Bernabé ngue i ma asta Antioquía. ²³ Nu'mø mi zonna Bernabé, bi nu p'uya ngue nuna Oja ya xi japi xandønho yø ja'i. Rɑ ndijohya p'uya. Bi xifi gǎtho yø ja'i ngue dɑ hyahyø mmui dɑ hyɑ rɑ ts'edi ngue dɑ dɛn'nɑ rɑ Hmu Jesús, hɪnda hyɛgui. ²⁴ Nuna rɑ Bernabé, rá hoga n'yohu nɑ, n'youi rɑ Espiritu Santo, di zajpabi rá nt'ɛc'ɛi. Janangue xangu yø ja'i bi dapyø mmui ngue bi 'yɛc'ɛi rɑ Hmu Jesús.

²⁵ Ja bi nɛxpɑ rɑ Bernabé ngue bi map'ɑ ja rɑ hnini Tarso ngue bá honnɑ Saulo. Nu'mø mambá timp'uya, bá n'youi, bi 'yɛ'a Antioquía. ²⁶ N'na jeya xanho bi m'map'ɑ ha 'bʌhyø 'yɛc'ɛi. Xandøngu yø ja'i bi xännbabi rɑ hyɑ. Ja bá fʌp'ɑ Antioquía p'uya, ngue nuya yø ja'i tenna Cristo i nhuti ngue yø cristiano.

²⁷ Nu'ɑ yø pa'ɑ p'uya, nu'ɑ 'da yø pøngahya Oja bá nɛxpɑ Jerusalén ngue i ma Antioquía. ²⁸ Nuna n'na nc'ɛi ni hu ngue rɑ Agabo bi nangui bi m'map'ɑ 'bʌhyø 'yɛc'ɛi. Bi bɛnnbabi rɑ Espiritu Santo'a rɑ hyɑ bi mamp'uya, ngue i ja ngue di nja n'na rɑ thuhu gǎ rá nguni rɑ häi. Nu'a te bi mamp'uya, bi nja, gue'ɑ yø pa ngue mi ndast'abi rɑ Claudio. ²⁹ Janangue nuya yø 'yɛc'ɛi p'ɑ Antioquía bi 'yørpabi rɑ 'bǎxte'ɑ yø mmi'yɛc'ɛiui ni m'mu'a Judea. N'na ngu n'na bi uni te ts'ɑ bi zurpa yø ts'edi di uni. ³⁰ Nguna bi 'yøt'e ngue bi petra mɛnyu, bi mɛnnbabi yø 'yɛc'ɛi p'ɑ Judea ngue bi ndäpi to 'bɛt'o. Nuya bi hyaxra mɛnyu, guehna rɑ Bernabé 'nɛhra Saulo.

12

Bi tho rɑ Jacobo, 'nɛ bi n'ofädi rɑ Bɛdu.

¹ Nuna rɑ tiempo nɑ p'uya, bi bent'i 'da yø 'yɛc'ɛi nɑ rɑ dast'abi Herodes ngue bi uni. ² Nuna rɑ Jacobo rá n'yohu rɑ Xuua, bi manda ngue bi thejpa rá ya connɑ juai. ³ Bi nu rɑ Herodes ngue di ho yø judío te bi 'yøt'e, bi bent'i mahøn'a rɑ Bɛdu p'uya. Nuna rɑ hyɑ nɑ p'uya, bi nja'a rɑ pa ngue rɑ ngo ts'i rɑ thuhmɛ hɪnguɪ n'youi rɑ íxi. ⁴ Nu'mø mi ma mabent'i rɑ Bɛdu, bi manda rɑ Herodes ngue bi jot'i. Nup'ɑ ja rɑ fädi p'uya, bi mä'i goho poni yø soldado ngue yø goho nja'i n'na poni. Bi zänni ngue ja xti sentencia 'mø xtɑ nguahra ngo ni hu ngue rɑ pascua. ⁵ Ya ofädi rɑ Bɛdu, pɛ m'mädi xandønho. Janangue hɪnguɪ säya'ɑ yø mmi'yɛc'ɛiui, janjuani ngue mmarpabi Oja.

Oja bá jujpɑ ja rɑ fädi rɑ Bɛdu.

⁶ Nu'a rɑ xui'a p'uya, høntho xtɑ hyats'i xtɑ mma njɛqui rɑ Bɛdu ngue xtɑ mma ma sentencia ngue dɑ tho. Nuna rɑ Bɛdu, xi 'yɛt'inde yoho yø soldado p'ɑ mi aha. Mɑ nthut'i co yoho yø cadena. Nu'ɑ mi'da yø soldado p'uya, 'bǎp'ɑ ja rɑ goxthi fädi ngue di mfädi. ⁷ Mi zø'a n'na rá anxe Oja p'uya, bi yot'i gǎ mbo rɑ fädi. Nuna rɑ anxe, bi dospa rá hyo rɑ Bɛdu ngue bi 'yǎ, bi 'yɛmbi:

—Damɪ nanguɪ n'nahmantho.

Bi xo'ɑ yø cadena manthut'i yø 'yɛ rɑ Bɛdu p'uya. ⁸ Nu'a rɑ anxe bi 'yɛmbi:

—Dami du'ni nguti ya, dami ti'ni thixfani —bi 'yɛmbi.

Nu'mø mi 'yøtra Bèdu'a te sifi, ra anxe mahømbi 'yɛmbi:

—Dami hye ni tuhu ya, bá nterbøya.

⁹ Nuna ra Bèdu p'uya, ni 'bɛfatho p'ua ni ma ra anxe ngue bi bøni. Pɛ hinguì padì ngue'mø majuanì ogue himma juani'a te ørpabi ra anxe, bi 'yɛna ngue i 'ui. ¹⁰ Pɛ nu'mø mi thop'ua rá mædi 'bui yø soldado, bi 'uix'a rá yo 'bui, mi zømp'ua ja ra goxthi ngue gä ra t'ɛgui p'uya. Bi xose ra jut'i, bi bømbøya. M'mefa p'uya, ya ni 'yop'ua ja ra caye. Bi zop'ua ra anxe p'uya, bi ma. ¹¹ Bi hyaxa njuani ra Bèdu p'uya ngue majuanì'a te ørpabi ra anxe bi nu, bi 'yɛmp'uya:

—A nuyá, dí haxä njuani ya ngue majuanì bá penhna anxe Oja ngue bi yangä p'ua ja rá 'yɛ ra Herodes. Bi yangui ngue ra ndate mi mbɛnngagui yø judío.

¹² Mente sodrá mmui ra Bèdu'a te tho p'uya, bi zømp'ua ja rá ngu ra Maya rá mamá ra Xuua. Nuna ra Xuua xquet'a ni hu ngue i Marco. Xangu yø 'yɛc'ɛi xi mpeti p'ua ja rá ngu na p'uya ngue mmat'Oja. ¹³ Nuna ra Bèdu p'uya, bi jätra goxthi p'ua thi. Bá pøn'a n'na ra hmute ni hu ngue ra Rode ngue da padì te'o di jätra goxthi. ¹⁴ Pɛ nu'mø mi ba p'uya ngue ra Bèdu 'bähma xøts'e, nu'a gui johya, bi ntihi i ma mbo ngue bá ma. Gue hinga 'be bi xojpi. ¹⁵ Mi mamp'uya ngue 'bäp'ua thi ra Bèdu. Bi t'ɛmbøya:

—Antho guí loca ya, tegue da hyongua'a 'mø.

Pɛ ra hmute n'nat'a mma ngue majuanì gue'a ra Bèdu 'bähma xøts'e. Bi 'yɛnyø ja'i p'uya:

—Hinga gue'a, sinoque rá ndahi'a.

¹⁶ Pɛ ra Bèdu bi sigue di jätra goxthi. Bi ma to bá xocra goxthi p'uya. Mi nu yø ja'i ngue gue'a ra Bèdu, ɛmmɛi bi nsu. ¹⁷ Ra Bèdu p'uya, ørpatho yø senya conna 'yɛ ngue hìndi 'yani. Bi xihyø ja'i ha bi nja ngue bá juc'a Oja p'ua ja ra fädi. Bi 'yɛmbi:

—Nu te dá thocä ya, dami xihmu ra Jacobo 'nɛ'ua mi'da ma zi cuhu —bi 'yɛmbi.

Bi bømp'uya, bi ma man'na ra xequi. ¹⁸ Mi hyaxpøya, janjuani ngue hinguì padì te da 'yøtyø soldado. Porque hinguì padì ha xi nja ra Bèdu. ¹⁹ Bi manda ra Herodes ngue bá thonna Bèdu, pɛ himbá thini. Bi ma nt'änni yø mädi p'uya. M'mefa p'uya, bi manda ngue bi tho'ua yø mädi. Mi nhote ra Herodes, bi bømp'ua ja ra häi Judea, bi ma i m'mup'ua ja ra häi Cesarea.

Ya bi du ra Herodes.

²⁰ Nuna ra Herodes madì nsähmi yø mmɛngu Tiro 'nɛhyø mmɛngu Sidón. Pɛ bi nhɛcahya yø ja'i ngue da menhna n'na ra comisió ngue da ma da nyai ra Herodes. Pɛ 'be bi hyøspabi ra mɛnyu na ra Blasto di manda p'ua ja rá ngu ra Herodes. Go bi cutra hya na p'uya ngue di nhojpauì yø ja'i ra Herodes. Porque nup'ua ja ra häi Tiro 'nɛp'ua ja ra häi Sidón, ja manì map'ua'a te mi pømp'ua ja rá häi ra Herodes ngue si yø ja'i. ²¹ N'na ra pa p'uya, bi mennba ra hya yø ja'i ra Herodes ngue bá ɛhyø ja'i bi nyai. Nuna ra Herodes bi hye rá he ngue ra hedast'abi. Bi mip'ua ja ra nthuts'i ngue bi nhøt'a hya p'uya. ²² Mi juadi bi nya p'uya, bi 'yɛnyø ja'i:

—Nuna ya ya, hinga ja'itho na, sinoque Oja na —bi 'yɛnyø ja'i.

²³ 'Bexque'a p'uya, n'na rá anxe Oja bi japi ngue bi hyenna Herodes, bi gumyø mase mi ca rá mmui, bi du. Porque bi hotho te mmanyø ja'i ngue ɛmbi Oja, himbi hejpi ngue ɛspabi yø ja'i.

²⁴ Pɛ nuna rá hya Oja, man'na man'na ni zetho ndap'ua bi zä i hma. ²⁵ Nuna ra Bernabé 'nɛhra Saulo mi dä ra mɛnyu i 'bɛnhni ngue danì döp'ua Jerusalén. Hømbá pengui, bi 'yɛ'a Antioquía. Bá si ra Xuua nuna ni hu ngue i Marco.

13

Bi mudi di mpɛhra Bernabé 'nɛhra Saulo ngue bi 'yonna hya.

¹ Nu'ua yø 'yɛc'ɛi 'bup'ua ja ra hnini Antioquía, i n'youi p'ua 'da yø pøngahya Oja 'nɛhyø xännbate 'da. Guehna ra Bernabé, ra Simu nuna ni hu ngue ra Niger, ra Lucio nuna ra mmɛngu Cirene, ra Manaén nuna rá tede ra Herodes mi ndast'abi p'ua Galilea, 'nɛhra

Saulo. ² N'na ra pa bi mpeti yø 'yɛc'ɛi ngue thanne Oja. 'Nɛ etyø mmɛi yø ja'i 'mø ndanne. Ra Espiritu Santo bi 'yɛna:

—Dami 'yɛxui ra Bernabé 'nɛhra Saulo, para ngue da 'yøtra 'befi ga 'bɛpi, porque ya xtá huanhnä ya.

³ Mi juadi bi mat'Oja yø ja'i p'uya, 'nɛ etyø mmɛi, bi japyø 'yɛ p'ua ja yø ya p'uya, para ngue da fadi ngue ya bi t'ɛts'i. Bi n'yɛte p'uya, bi ma.

Ya bi manna hya p'ua Chipre.

⁴ Nuna ra Espiritu Santo bi menhna Bernabé 'nɛhra Saulo ngue di 'yonna hoga 'da'yo hya. I mpa p'ua ja ra hnini Seleucia. Ja bi 'yop'ua ra barco ngue i mpa p'ua ja n'na ra häi brá ja made ra jathe ni hu ngue Chipre. ⁵ Mi zømp'ua ja ra hnini Salamina, nu'ua yø judío xi mpeti p'ua ja ra nija p'uya, gä bi xihrá hya Oja. Ni n'yoiu ra Xuua ngue yø mäxte. ⁶ Bi n'yo p'uya, xangu p'ua bi thogui. Sär'mø mi zømp'ua ja ra hnini Pafos. Ja bi nthœi p'ua n'na ra judío ni hu ngue ra Barjesús. A nuna p'uya, ra badi pɛ mmanna fehni, ɛna ngue rá pøngahya Oja. ⁷ Nuna ra Barjesús mará amigo ra dast'abi Sergio Paulo. Ra dast'abi p'uya, mi ja xanho rá n'yomfɛni. Bi zonhna Bernabé 'nɛhra Saulo, bi ne bi 'yø'a rá hya Oja. ⁸ A nuna ra badi p'uya, ja man'na rá thuhu ngue ra Elimas. Bi dajpi te mmanya yaui ra dast'abi, bi ne xti hejpi ngue hinda 'yɛc'ɛi ra hya sifi. ⁹ Nuna ra Saulo xquet'a ni hu ngue ra Pablo. Pɛ ra Pablo di hatra ts'edi ra Espiritu Santo, bi za di hɛti ra Elimas. ¹⁰ Bi 'yɛmbuya:

—Nu'i grá ndøbethani, gä ra nts'o gni 'yo. Rá basi'i ra zithu. Ni nsuiui'a te gä xanho. ¿Ua hinjam'mø guí 'yɛts'a gni ts'onnbabi'a ra hya njuantho di un'Oja? ¹¹ A nuyá, di castiga'i Oja ya. Guí nxädä njammí pa ya, hinda zä guí nnurpa rá nyot'i ra hyadi —bi 'yɛmbi.

N'na zihmantho bi ga 'bexui p'ua ha hɛtra Elimas, honi to di cænhni, porque hinha hɛti. ¹² Nu'mø mi nu ra dast'abi'a te bi nja p'uya, 'bexque'a bi 'yɛc'ɛi ra hoga 'da'yo hya. 'Nɛ janjuani di 'yøtho'a te ra xädi i ja ngue sifi hanja'a ra Hmu Jesús.

Ra Pablo 'nɛhra Bernabé bi ma man'na ra hnini xquet'a ni hu ngue ra Antioquia.

¹³ Nuna ra Pablo 'nɛhya mi'da yø n'yohu, gä bi 'yoiu ra barco p'ua ja ra hnini Pafos ngue i map'ua ja ra hnini Perge, ja yø xequi rá njap'ua Panfilia. Ja bá nsote p'ua ra Xuua p'uya, porque bá pengui ngue bi zø'a Jerusalén. ¹⁴ Mambá thop'ua Perge p'uya, i mpa p'ua ja ra hnini Antioquia ngue Pisidia. Nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, bi yurbu ja ra nija di mpeti yø judío. Bi mi p'uya. ¹⁵ Nu'mø mi juadi bi hman'a te nt'ot'i p'ua ja ra libro ngue rá ley Oja, 'nɛ'a te bi 'yotyø pøngahya Oja, nu'ua di manda p'ua ja ra nija bi mennba ra hya, bi 'yɛmbi: “Ague n'yø'auí, nu'mø ja tema hya gni hyaui ngue gui xihmi yø ja'i, da zä guí mmammí ya”. ¹⁶ Ra Pablo p'uya, bi nanguí. Bi 'yøtra senya conna 'yɛ, di hejpa bi yø ja'i ngue hinda 'yani. Bi 'yɛmbuya:

—Ague gyø judío hu, te'o gä suprá xudi Oja, dami 'yøhmua ya yø hya ja ua. ¹⁷ Nuna Oja thanne yø judío, bá huan'ua ma mboxitahu. Bi 'yøt'e ngue bi zɛ'ua yø mbom'meto ra Israel mente bá m'map'ua ja ra 'dan'yo häi Egipto. Conna ts'edi Oja bá jacyø ja'i p'ua Egipto. ¹⁸ Mente bi n'yo dapo nyote njeya yø ja'i, nuna Oja bi zeti te øtyø ja'i. ¹⁹ Bi jua Oja yoto yø nación mani njap'ua ja yø häi Canaán. Yø häi ya yø ja'i bi gua p'uya, go bi t'unma mboxitahu ngue da gohmi. ²⁰ M'mefa p'uya, mente bi zøn'i goho ciento 'nɛ yote ma'det'a njeya, bi 'yɛxyø ts'ut'abi ngue di manda yø judío asta gue'mø mambá m'mahra pøngahya Samuel. ²¹ Nuya yø judío, bi 'yádi ngue da t'ɛxra dast'abi di manda. Nuna Oja p'uya, bi 'yɛxa n'na ra dast'abi ngue bi mpɛ'a nyote njeya. Guehna ra Saúl bi t'ɛts'i, nuna rá ts'unt'ua ra Cis. Nuna ra n'yohu na, rá mbom'meto ra Benjamín. ²² M'mefa p'uya, bi hyajpa bi Oja rá 'befi ra Saúl. Bi 'yɛx hman'na ra dast'abi ni hu ngue ra David. Bi 'yɛn'Oja p'uya: “Nuna ra David rá ts'unt'ua ra Isaí, guehna n'na ra n'yohu dí nnu manhogä na. Nu'a te gä dí nnegä ngue di nja, nuna go da 'yø'na”, bi 'yɛn'Oja. ²³ A nuna ra Jesús, rá mbom'meto ra David, guehna bá ɛx Oja ngue da yanyø judío tengutho xi yarpa Oja m'met'o yø judío. ²⁴ Hante ngue da fahna ra Jesús, nuna ra Xuua bi xihyø judío ngue

jatho da hyep'u ra nts'o ga 'yo yø ja'i n'namhma di nxixya. ²⁵ Nu'mø ni ma da zønna pa da du na ra Xuua, bi 'yena: “Nu'a ra Cristo guí mmamhma, hinga guec'a. Da ep'u m'mefa'a, pegue nmaguese 'mø bá ehé. ¿Hapæ gue ga sacä tengu'a?” bi 'yena.

²⁶ Ague gyø judío ni menihæ ra Abraham, gätho mi'da yø ja'i suprá xudi Oja. Go bá 'ben'nahæ na ra hya ja ua ngue gdi nyamhma na. ²⁷ Nu'u yø mmengu Jerusalén conyø ts'ut'abi hingui 'yo yø mmæi te'o na ra Jesús. Nuna ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja, nhyato nhyato di xäp'u ja ra nija yø ja'i, pe hingui tinyø mmæi'a te ra hya nt'ot'i. I njarbutho ya, nu'mø mi sentencía ra Jesús, ya bi nja'a te ra hya nt'ot'i. ²⁸ Madague'a himbi dinnba rá ts'oqui ngue xtí du, pe bi xihyø judío na ra Pilato ngue di manda da tho. ²⁹ Mi zä mi njapi gätho'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro p'uya, bá thajpæ ja ra pont'i p'uya ngue bi t'ägui. ³⁰ Pe nuna Oja bi 'yøt'e ngue bi bennate p'u ha bi t'ägui. ³¹ Nu'u yø xädi 'dap'u mi 'youi ra Jesús, n'youi 'mø mambá nexpæ Galilea ngue ni ma Jerusalén. Pe xangu yø nnidi mahombi nyaui 'mø mi bennate. Nuya yø xädi ya, guehya 'bui ngue di ja majuaní ra hya p'u ha 'buhyø judío ya, ngue hanja na ra Jesús.

³² Dadi øt'ahæ na ra hoga 'da'yo hya, ngue nu'mø yø pa xa thogui, ya bi nja na ra hya xi yarpabi Oja'u ma mboxitahæ. ³³ Porque ngue yø mbom'metojæ'u ya, nuna Oja, ya bi nja'a te ra hya xa mma mmam'met'o, ngue da penhua ra Jesús. Ya bi nja na ra hya nt'ot'i p'u ja ra Salmo rá yoho ngue ena: “Gue'e ma Ts'unt'u'i, go dí exa'i ya ngue gui ndast'abi”, bi 'yæn'Oja. ³⁴ Ya m'met'o xi man'Oja ngue jatho da japi di bennate p'u ha da nt'ägui ra Jesús. Porque hingui nnepe da 'ya rá do'yo. Nguna bi manya ngue bi 'yena: “Ga øt'ä ngue guí timhma'a ra nho dá yarpagä ra David”. ³⁵ Xquet'a nt'ot'i man'na ra hya p'u ja ra Salmo ngue i ena: “Nu'a ni Maca Ts'unt'u, hingui japi da 'ya rá do'yo'a”, i ena.

³⁶ Majuaní ngue bi 'yørpabi rá pähä Oja mente ra pa bi m'mahra David. Nu'a ra hya di 'berp'a Oja da 'yøt'e, gue'a bi 'yøt'a. M'mefa p'uya, bi du, 'dap'u bi tähmi rá mboxita. Pe bi 'ya rá do'yo. ³⁷ Pe nuna ra Jesús, bi 'yøt'a Oja ngue bi bennate, himbi 'ya rá do'yo na. ³⁸ Ague n'yø'ahæ, nuna ra hya ma øt'e'ahæ ya, jatho guí pahmu ngue nuna ra Jesús, guehna di punnga ma ts'oquihæ na. ³⁹ Hangu bi mehyø ja'i ngue nne xtí mpunnbi ngue xta 'yøt'e te gäma hya nt'ot'i p'u ja rá ley ra Moisés, pe himbi zä. Di mpunnbabi ra ja'i ya, pe gue gue'a da 'yec'ei ra Jesús. ⁴⁰ Damí mfähmu, man'na n'yo mi 'yøt'e ngue go guí thohmu'a te bi 'yotyø pøngahya Oja ngue bi 'yena: ⁴¹ “Ague gyø dennatehæ, nu'a te gá nuhæ ya, madague'a guí sühæ, pe ngutho guí m'mehmæ. Porque guecä drá Ojagä, da zønna pa ga øt'ä yø cosa ngue tate mazihotho, asta hingui 'yec'eihæ 'mø to da xi'ahæ hanja”, bi 'yena.

⁴² Mi jua'a ra hya bi manna Pablo p'uya, bi bømp'u ja ra nija n'youi ya mi'da yø n'yohæ. A nu'u hingyø judío p'uya, bi xifi ngue nu'mø bi dätra pa säya yø ja'i, hønnda ngu'a ra hya da manna Pablo. ⁴³ Mi n'uenyø ja'i p'u ja ra nija p'uya, nuna ra Pablo 'nehra Bernabé, bi denni xangu yø judío, da gue'u yø ja'i ya xa bennba yø nt'ec'ei yø judío xquet'a ni tet'i. Nuya ni terbæya, majapi nts'edi ngue hinda hyejpabi rá mate Oja.

⁴⁴ Mi dätra hyato ma pa säya yø ja'i p'uya, ya mme gä ra hnini bi mpeti, ngue nne da 'yøspa rá hya Oja. ⁴⁵ Pe mi nu yø judío p'uya ngue ena yø xaju yø ja'i, bi nseyä p'uya. Bi dajpi te manna Pablo, bi zui. ⁴⁶ Ra Pablo p'uya, 'nehra Bernabé bi hya ra ts'edi ngue bi nya, bi 'yembyø ja'i:

—Ague gyø judío'hæ, mi jahma ngue go rá mædi dá si'ahæ rá hya Oja. Pe ya hingui nthæhæ ra 'da'yo te para zantho, ngue hingui nnu manhohæ na ra hya na. A nuyá, gdá macæhe p'u rá m'mahyø ja'i hingyø judío ya. ⁴⁷ Porque guehna bi menngæhe Oja na ngue bi 'yena: “Nuya dí exa'i ya ngue gui cännbabi ra 'yu da n'yo yø ja'i hingyø judío, tengutho n'na ra nyot'i 'mø ni 'bet'o. Janangue da zä di nyanyø ja'i rá ngani nximhäi”.

⁴⁸ Mi 'yøhyø ja'i na ra hya si p'uya, janjuaní ngue ra ndi johya'u hingyø judío. I mmanyø ja'i p'uya ngue xandønho rá hya Oja. 'Næ gä bi 'yec'ei'u yø ja'i ya xpá ts'ännbi ngue di nthæui ra 'da'yo te para zantho. ⁴⁹ Bi ma ma'yoni rá hya Oja gätho'a ra xequi'a p'uya. ⁵⁰ Nuya yø judío mbøcæ, bi 'yutya yø xisu ya suprá xudi Oja, guehya hnu mansu p'u ja ra hnini ya yø xisu. Da guehyø n'yohæ di manda p'u ja ra hnini, gä bi 'yut'i. Janangue

bá yans'yø ja'i p'uya, ngue bi zuhra Pablo 'nehra Bernabé. Bi 'yet'i, xifi ngue ya hinda pengui. ⁵¹Pe nuya yø representante ra Cristo, bi huamhyø fonthäi mi n'youi yø mbongua, gue'a ra hmeya'a ngue ya bi thep'u yø ja'i nuya himbi nu manho ra hya. Bi tho p'uya, i mpa p'u ja ra hnini Iconio. ⁵²Nu'u yø ja'i ya xi 'yec'ei ra hya p'uya, janjuani ngue di johya 'ne di hatra ts'edi ra Espiritu Santo.

14

Ra Pablo 'nehra Bernabé bi manna hya p'u Iconio.

¹Nup'u ja ra hnini Iconio, jap'u ra nija di mpeti yø judío, ja bi yurbu ra Pablo 'nehra Bernabé ngue bi manna hya. Mi manna hya p'uya, xangu yø judío bi 'yec'ei, 'ne'u hingyø judío bi 'yec'ei ra hya. ²Pe nu'u yø judío himbi 'yec'ei ra hya p'uya, bi 'yutyø mmengu Iconio, bi japi ngue bi nu man'u yø 'yec'ei. ³Janangue ya'atho yø pa bá m'mup'u, bi hya ra ts'edi bi manna hya. Hont'a Oja nøts'e mente xihyø ja'i hanja'a rá mate Oja. I fax Oja ngue øtyø milagro para ngue da fadi ngue majuaní te mma. ⁴Pe nu'u yø ja'i 'bur'u ja ra hnini, yo 'bui i nja. Nu'a n'na 'bui 'da'igu mmamhmu yø judío. Man'na 'bui p'uya, 'da'igu mmamhmu yø representante ra Cristo.

⁵Yø judío, 'ne'u hingyø judío, bi nhecahyahu yø ts'ut'abi ngue da zumba yø representante ra Cristo, 'ne da mendo. ⁶Mi zä mi badi te fennbabi ra Pablo 'nehra Bernabé, bi bomp'uya, i map'u ja ra hnini Listra. Bi thogui, i mpa p'u ja ra hnini Derbe. Guehya yø hnini rá njap'u Licaonia ya. Gä bá n'yop'u ja yø hnini querpu bí ja. ⁷Ja bi mmamp'u ra hoga 'da'yo hya p'uya.

Bi 'bundo ra Pablo.

⁸Nup'u ja ra hnini Listra, bi dimp'u n'na ra n'yohu mi hup'u ngue hingui sä di n'yo. Porque ra dogua mente ra pa xa m'mui, hinjam'mø di 'yo. ⁹A nuna ra n'yohu na, mi 'yøde te mmanna Pablo. Ra Pablo bi hyeti, bi ba p'uya ngue ec'ei ngue da zä yø gua. ¹⁰Nuna ra Pablo bi ts'edi bi 'yembi:

—Dami nangui ga 'bäi —bi 'yembi.

Nuna ra n'yohu p'uya, bi m'mäi. Bi 'yen'a n'na ra sägui p'uya, bi n'yo. ¹¹Mi nu yø ja'i'a te bi 'yøtra Pablo p'uya, bi muhra hmafi yø ja'i, ga ya'a te yø hya yø ja'i Licaonia, i ena:

—Yø zi dahmu xpá ngohi ngue yø ja'i, bi zøcua dí 'buhmu ya —bi 'yena.

¹²Nuna ra Bernabé, t'embi ngue ra dahmu Júpiter. Nuna ra Pablo p'uya, t'embi ngue ra dahmu Mercurio na, porque guehna ra Pablo bi manna hya. ¹³Nu'a rá mmäcja ra dahmu Júpiter i ja rá nija p'u ja ra nenihni ni yatra 'yu. Bá zi yø ndani na p'uya, xpí tøtyø thødøni, ni map'u 'buhyø representante ra Cristo. Bá n'youi yø ja'i di nhomndani ngue da 'yørpa ra 'bøt'e ngue da danne. ¹⁴Pe ra Bernabé 'nehra Pablo, bi mmeya'a te nne da 'yøtyø ja'i ya p'uya. Bi xetyø pahni p'uya, ngue gue'a gui nequi ngue hingui nnu manho te nne da 'yørpabi yø ja'i. Bi yurbu ha 'buhyø ja'i p'uya, ni mafi, i ena:

¹⁵—Ague n'yø'ahu, ¿hanja'a guí nne gui 'yøthu? Nugä'be xquet'a dyø ja'itho gä'be tengutho'ahu. A nuyá, nná ehé ga øt'a'be na rá hoga 'da'yo hya Oja ya, n'namhma gui hyehmu p'u'a te guí øthu, hinte di muui'a. Dami 'yec'ei hu Oja nuna 'bui. Guehna bi 'yøt'e te gä bí ja mahets'i, 'nehra häi, 'nehra jathe. 'Ne bi 'yøt'e gätho yø cosa dí nnuhu. ¹⁶Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja, madague'a hingui nnu manho te øtyø ja'i, pe bi unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'e te di ho. ¹⁷Pe zant'a di nequi te'o na Oja, ngue gä ra nho ørcahu. Di 'dacju ra 'ye. I øt'e ngue nja yø huahi. Di 'dacju te ga sihu, 'ne di unna pähä ma mmähhu.

¹⁸Madague'a ngue nguna ra hya bi manna Pablo, pe xanhenniitho ha i hejpabi yø ja'i ngue hinda hyo yø ndani da 'yørpabi ra 'bøt'e.

¹⁹Bi zøhyø judío ngue yø mmengu Antioquia p'uya, 'nehyø mmengu Iconio. Bi japa nts'edi yø ja'i ya p'uya, ngue da mendo ra Pablo. Mi mendo p'uya, ena ngue ya bi hyo. Bi gurpuya, bá emma xøts'e ra hnini. ²⁰Pe bi mpeti yø 'yec'ei p'u ha 'benna Pablo. Bi nangra Pablo p'uya, mahombi yurbu ja ra hnini. Mi hyaxpuya, bi ma, bi me ra Bernabé, i mpa p'u ja ra hnini Derbe.

²¹ Mi juadi bi manna hoga 'da'yo hya p'ua ja ra hnini Derbe p'uya, xandøngu yø ja'i bi 'yεc'ei ra hya. Bi mengui mahøn'a p'uya, i map'ua ja ra hnini Listra. Bi tho'a Iconia, i mpa Antioquía. ²² Di hatra ts'edi yø 'yεc'ei p'ua ja yø hnini bá thogui. Bi xifi ngue hinda hye'a ra hya εc'ei. Bi xifi ngue nu ra ja'i nne da yurbu di manda Oja, jatho da zä ra n'ua ja ra ximhäi ngue da ts'ui. ²³ Xquet'a bi 'yεxyø n'yohu n'na ngu n'na yø hnini ngue di m'met'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei. Da zømp'ua da zøni, øtyø mhmat'Oja 'nε etyø mmui. Nuna ra Pablo di fät'a Oja ya yø ja'i bi 'yεc'ei ra hya.

Bi mengra Pablo 'nεhra Bernabé ngue i ma Antioquía.

²⁴ Mambá εp'uya, bá tho'a Pisidia, i mpa Panfilia. ²⁵ Mi zøp'ua ja ra hnini Perge p'uya, bi manna hoga 'da'yo hya. Mi thop'ua p'uya, i mpa p'ua ja ra hnini Atalia. ²⁶ Mambá thop'ua p'uya, bá o ra barco i ma Antioquía. Guehna ra hnini na ngue bi t'äprá mate Oja ngue da mör'ua di ma ra Pablo 'nεhra Bernabé ngue'a ra 'befi ya bi juadi bi 'yøt'e. ²⁷ Mi zømp'ua ja ra hnini Antioquía p'uya, bi mpeti yø 'yεc'ei. Bi xihyø ja'i te xi 'yøt'Oja conná ngue'u. Bi xifi ngue nne Oja ngue 'nε'u yø ja'i hingyø judío da 'yεc'ei ra Jesucristo. ²⁸ Ya'atho yø pa bá m'map'ua 'buhyø 'yεc'ei na ra Pablo 'nεhra Bernabé.

15

Bi nja n'na ra junta p'ua Jerusalén.

¹ Nu'u yø pa'ua p'uya, bá nεxa Judea 'da yø n'yohu, bi zø'a Antioquía. Bi mudi bi xännbabi yø 'yεc'ei p'uya, bi 'yεmbi:

—Para ngue guí nyamhmu, jatho ngue gui 'yøthu tengutho bi manda ra Moisés ngue da hmεpya'ahu conná circuncisión —bi 'yεmbi.

² Nuna ra Pablo 'nεhra Bernabé, bi 'yεmmεi bi njunt'ui'u mman'a p'uya. M'mεfa p'uya, bi t'εxra Pablo 'nεhra Bernabé ngue i ma Jerusalén, bi mahä mi'da yø 'yεc'ei ngue da nyahu yø representante ra Cristo co 'nε'u 'bet'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei p'ua Jerusalén. Janangue da nu ha di jap'na ra hya na.

³ Nu'u yø 'yεc'ei p'ua Antioquía, bi ma bi thøp'ua ja ra 'yu ra Pablo 'nεhra Bernabé. Ni nthop'ua ja yø häi Fenicia 'nε Samaria. I mma ha bi nja ngue bi hyep'ua yø nyogui nt'εc'ei yø ja'i ngue bi 'yεc'ei Oja. Gätho yø 'yεc'ei p'uya, εmmεi di johya 'mø mi 'yøhna ra hya na.

⁴ Nuna ra Pablo 'nεhra Bernabé bi zømp'ua Jerusalén, bi mpeti yø 'yεc'ei conyø representante ra Cristo 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei. Bi ma te xi 'yørpabi Oja p'uya. ⁵ Bi nangui 'da yø fariseo ya xi 'yεc'ei ra hya p'uya, bi 'yεmbi:

—Jatho ngue da ma hmεpya ya yø 'yεc'ei hingyø judío, di njapra circuncisión. 'Nε di njapi ngue da zupra ley bi 'yotra Moisés —bi 'yεmbi.

⁶ Janangue bi mpeti yø representante ra Cristo p'uya, co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'ua ja ra nija, para ngue da hnu ha di njapra hya. ⁷ Mi juadi mi nyai ya'atho p'uya, bi nangra Bedu, bi 'yεna:

—Ague ma zi cu'ahu, guí pahmu ngue nu'mø yø pa xa thogui, bá huanngä Oja p'ua ha guí 'buhmu, ngue ga xicä ra hoga 'da'yo hya yø ja'i hingyø judío. I nnepe ngue 'nεhya da 'yεc'ei ra hya ya. ⁸ Nuna Oja, i parbabi yø n'yomfēni yø ja'i. 'Nε di nεqui ngue bi nu manho Oja ngue 'nεhyø ja'i hingyø judío da 'yεc'ei, porque bá pennbabi ra Espíritu Santo, tengutho bi jacju m'met'o. ⁹ Tengutho bi jacju Oja, bi jarbutho ya hingyø judío ya. Bi punnbabi ya yø ja'i bi 'yεc'ei. ¹⁰ Xiya, ¿hanja ngue guí täcju'a te nne da 'yøt'Oja ya? Porque guí xihmu yø 'yεc'ei ngue jatho da denná ley nuna hinjam'mø di sä da 'yøtyø ja'i, ni xinga guehma mboxitahu xta nza xta 'yøt'e, ni xinga guecju di sä ga øthu'a te gäma hya di manda ra ley. ¹¹ Pε dí εc'ei hu ngue gdá nyamhmu conná mate ra Hmu Jesús. Xquet'a njarbutho yø ja'i hingyø judío ya.

¹² Gä bi nsäya'a guí njun'mahya yø ja'i p'uya. Bi 'yørpa masu ra hya mmanna Bernabé 'nεhra Pablo. Bi ma te bi nja 'mø mi map'ua 'buhyø ja'i hingyø judío, ngue bi 'yøtyø milagro Oja conná ngue'u. ¹³ Mi juadi bi hmanna ra hya na p'uya, bi 'yεna Jacobo:

—Ague mā zi cū'ahū, dāmī 'yøhmū te gā mmangä ya. ¹⁴ Nuna ra Simu, ya bi xicju ha bi nja te bi 'yørpabi Oja 'mø rá mudi mi map'u 'būhyø ja'i hīngyø judío. Nuna Oja, ya xpā huanhyø ja'i ja ngue da zo rá 'yε. ¹⁵ Nuna ra hya naya, di nthēui nā ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja naya, ngue εna: ¹⁶ “Nu'mø bi nja'a ra hya nt'ot'i ya, nu'a ra nija bi hyøhra David, mā'da'yo gā hoqui hapu xants'oni, porque ya xa xot'i. ¹⁷ Dí nne ngue gätho yø ja'i hīngyø judío da hyongui n'nammā da zo mā 'yε. ¹⁸ Nguna ra hya bi man'Oja, 'nε bi japi bi bahyø ja'i xa m'mūhyø pa xa thogui”, bi 'yεna.

¹⁹ Nugä dí εna ngue nuya yø ja'i hīngyø judío, ngue ya 'yo di 'bätyø mmūi ngue εc'ei Oja, ya hīngui sä gā ts'onnbahū yø mmūi ya. ²⁰ A nuyá, para ngue hīndi nsūhmī ya yø judío ngue yø 'yεc'ei ya, høndya yø hya ja ua da ma macuarpi ra sūcua ya. Ngue hīnda za ra ngø, nu'a i tho ngue i t'ørba ra 'bøt'e yø dahmu. 'Nε hīndi n'yots'om'mäi. 'Nε hīnda zaprá ngø yø zu'ε hīngui pønna ji 'mø bi du, 'nε hīnda zi ra ji. ²¹ Porque asta guehyø pa xa thogui, ya mandø njam'møtho, n'na ngu n'na yø hnini i 'būi te'o mmanna ley bi 'yotra Moisés. Nuna ra ley nā, nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, nhyato nhyato hmamp'u ja yø nija di mpeti yø judío.

²² A nuya yø representante ra Cristo p'uya, co 'nε'u yø n'yohū 'bet'o p'u ja ra nija, 'nε gätho yø 'yεc'ei, bi zānnbūya ngue da huanhni to da menhni, di ma Antioquía, da mε ra Pablo 'nεhra Bernabé. Bi t'εxra Judas nu'a ja man'na ra thūhu ngue ra Barsabás. 'Nε bi t'εxra Silas. Guehya yø n'yohū 'bet'o p'u 'būhyø 'yεc'ei ya. ²³ Bi ma nt'øt'e ra sūcua da gaxpūya, i εnna sūcua:

“Nugähe yø representante gahe ra Cristo, 'nεhya 'bet'o ua ja ra nija, 'nεhya mi'da mā zi cūhū 'būcua, dādi zenguagähe'u mā zi cūhū hīngyø judío rá m'mup'u ja ra hnini Antioquía, 'nε'u rá m'mup'u ja ra häi Siria, co 'nεp'u ja ra häi Cilicia. ²⁴ Dí øcähe ngue bi nεxua 'da yø n'yohū ngue hīndá εt'ähe. A nuya p'uya, hīngui padī te gui 'yøthū ngue bádi ts'on'na ni mmūihū 'nā ra hya i mma, ngue di manda di nja'ahū ra hmεpya ngue ra circuncisión, 'nε guí sūphū gätho'a te di manda ra ley bi 'yotra Moisés. ²⁵ Janangue dá mpetigähe ngue dá nhecähyähe. Dá εxähe yø n'yohū bi map'u, bi mähä nā mā zi cūhū ra Bernabé 'nεhra Pablo. ²⁶ A nuna ra Bernabé 'nεhra Pablo i enyø te conná nguehna mā Hmūhū Jesucristo. ²⁷ Nuya yø n'yohū dá εt'ähe p'uya, guehna ra Judas 'nεhra Silas. Nuya p'uya da zä guí nyaschū, guehya da xi'ahū tema hya dá sännähe ya. ²⁸ Nu'a te bi zānna Espíritu Santo p'uya co 'nεcähe, dá nu manhohe ngue hīngui ja ts'edi da 'yøtyø ja'i'a te gä ga 'yo yø judío. Hīnda høndya yø hya i ja ngue gui 'yøthū p'u ha 'būhyø judío da si'ahū. ²⁹ 'Yo gui sahu ra ngø i tho ngue t'ørba ra 'bøt'e yø dahmu. 'Nε ra ji p'uya, 'yo gui sihu. Nu'a ra ngø hīngui pønna ji 'mø bi du, 'yo gui sahu. 'Nε 'yo gui 'yots'om'mäihū. Nu'mø ngue gā 'yøthū nā ra hya dí xi'ähe ya, ya xanho te gui øthū 'mø. Hønt'Oja da mä'ahū”.

³⁰ Ya bi ma'u bi t'εrbūya. Mi zømp'u ja ra hnini Antioquía, bi petyø 'yεc'ei, bi dā ra sūcua p'uya. ³¹ Nu'mø mi nu ra sūcua yø 'yεc'ei p'uya, εmmēi di johya ngue ya bi nhohyø mmūi. ³² Nuna ra Judas 'nεhra Silas xquet'a yø pøngahya Oja ya, bi hojpabi yø mmūi yø 'yεc'ei ya p'uya, 'nε bi hatra ts'edi nā ra hya bi xifi. ³³ Bá m'mup'u njammī pa p'u Antioquía. M'mεfa p'uya, bá n'yεte ngue bi mengui i ma Jerusalén. ³⁴ Pε nuna ra Silas bi nu manho ngue bá cop'u nā. ³⁵ Xquet'a 'nεhra Pablo, 'nεhra Bernabé bá cop'u Antioquía. Bi sigue bi xānnbabi yø ja'i nā rá hoga 'da'yo hya Oja. Bi mfäxui mi'da yø mmēngu p'u ngue xānnba ra hya yø ja'i.

Nuna ra Pablo, ya rá yo ndi bi ma ngue di 'yonna hya.

³⁶ Mi ma njammī pa p'uya, ra Pablo bi 'yεmbrā Bernabé:

—Mahønga mmep'u ja yø hnini ya xtá mämmī rá hya Oja ya. Gā ma nūi te di ja'u mā zi cūhū —bi 'yεmbi.

³⁷ Nuna ra Bernabé, bi ne xtā nzixra Xuua nuna ja man'na ra thūhu ngue ra Marco. ³⁸ Pε ra Pablo hīmbi nu manho ngue xtā nzits'i, porque ra Xuua ya xpī nsote p'u Panfilia, hīngui nne da mep'u ni ma ngue di 'yonna hya. ³⁹ Bi n'ueñi n'na ngu n'na ngue hīnga 'da'igu i mma. Nuna ra Bernabé bi zixra Marco nā. Bi 'yo ra barco i map'u ja ra häi Chipre. ⁴⁰ Ra Pablo p'uya, guehna ra Silas bi ne bi mε nā. Yø 'yεc'ei p'uya bi 'yāprá mate Oja ngue

dá mádi ha ní ma. ⁴¹ Rá Pablo 'nēhra Silas i mpa p'ua ja ra hāi Siria, 'nēp'ua ja ra hāi Cilicia. Di hatra ts'edi yø 'yēc'ei p'ua ní ma.

16

Rá Timoteo bi mähä rá Pablo 'nēhra Silas.

¹ Rá Pablo 'nēhra Silas bi zømp'ua ja ra hnini Derbe. Mi thop'ua p'uya, i mpa p'ua ja ra hnini Listra. Nup'ua ja ra hnini p'uya, bi dimp'ua n'na ra 'yēc'ei ní hu ngue rá Timoteo. Rá judío'a rá mamá, pē ya ra 'yēc'ei. Rá papá p'uya, hinga judío'a. ² Nu'ua yø 'yēc'ei mi 'bap'ua ja ra hnini Listra bi nu manho na rá Timoteo, dá gue'ua yø 'yēc'ei p'ua ja ra hnini Iconio, xquet'a bi nu manho. ³ Rá Pablo p'uya, bi ne bi mähä na rá Timoteo. Bi japi ngue bi ma mhmēpya, bi njapra circunciación n'namhma ngue hinda mbøcue yø judío p'ua di ma. Porque ya fadi ngue hinga judío rá papá na rá Timoteo. ⁴ Nup'ua ja yø hnini ntho p'uya, bi xihyø 'yēc'ei ngue dá 'yøt'e te mmanña súcua bi menhyø representante rá Cristo, conyø n'yohu 'bet'o p'ua di mpeti yø 'yēc'ei p'ua Jerusalén. ⁵ A nuya yø 'yēc'ei p'uya, bi hya ra ts'edi yø nt'ēc'ei. N'na pa ngu n'na pa, man'na ní 'yēc'eitho mi'da yø ja'i.

Rá Pablo bi 'ui n'na rá n'yohu ngue rá mmēngu Macedonia.

⁶ Rá Espiritu Santo himbi nepe xtani manña hya p'ua ja ra hāi Asia na rá Pablo. Janangue bi 'damp'ua ja ra hāi Frigia p'uya, i mpa Galacia. ⁷ Mi zømp'ua ja rá hyodi rá hāi Misia p'uya. Ja bi bēmp'ua p'uya ngue xti map'ua ja ra hāi Bitinia. Pē rá Espiritu Santo himbi nepe xti map'ua. ⁸ Janangue bi 'dastho'a rá hāi Misia p'uya, i mpa p'ua ja ra hnini Troas. ⁹ Ja bi n'ui p'ua na rá Pablo 'mø minxui p'uya. Nu'a rá t'i p'uya, bi nu ngue 'bap'ua n'na rá n'yohu ngue rá mmēngu p'ua ja ra hāi Macedonia. Bi 'yēmbi:

—Bí 'yēcua Macedonia, guí fäxcahe —bi 'yēmbi.

¹⁰ Mi n'ui rá Pablo p'uya, dá sänni ngue dá mächhe Macedonia. Dí haxhe njuani ngue nzongahe Oja ngue ja gani mangähe p'ua ra hoga 'da'yo hya.

Rá Pablo 'nēhra Silas bi ma Filipos.

¹¹ Dá ogähe rá barco p'ua ja ra hnini Troas. Dani mpächhe p'ua ja n'na rá hāi bí ja mbo ra jathe ní hu ngue Samotracia. Rá yo pa p'uya, dá songähe p'ua ja ra hnini Neápolis. ¹² Dá nēxähe p'ua p'uya, dani mpächhe p'ua ja ra hnini Filipos, gue'a n'na 'bui yø ja'i ngue yø romano. Nu'a rá danihni'a p'uya, tate sedi ngue'ua mi'da yø hnini jap'ua ja ra hāi Macedonia. Dá m'mächhe p'ua njammí pa p'uya. ¹³ Mi zøhra pa ngue rá ts'äya, dá mähme nenihni ha ja n'na rá dathe. Nu'a rá xequi'a, ja zai di mpeti p'ua yø judío ngue mmat'Oja. Dá mihme 'mø mā sømhme. Dá xihme rá hoga 'da'yo hya yø xisu ya xi mpeti. ¹⁴ Nu'a n'na'ua yø xisu p'uya, ní hu ngue rá Lidia, rá mmēngu p'ua ja ra hnini Tiatira. Mará mä'ulu na rá xisu na, pē ya thanne Oja. Pē bi xojpabi Oja rá mmui na rá xisu ngue bi 'yørpabi masu te mmanña Pablo. ¹⁵ Bi nxixya p'uya, dá gue'ua mi 'bap'ua ja rá ngu, Gä bi nxixya. M'mefa p'uya, bi 'yēnje:

—Nu'mø guí haxhu njuani ngue majuani dí ec'eigä rá Jesús, mmähä p'ua ja mā ngungä 'mø, guí nsäyahü p'ua —bi 'yēnje.

Bi jacje ngue dá mähme p'ua ja rá ngu p'uya.

¹⁶ Man'na rá ora p'uya, nmará mähme p'ua ja rá mhmat'Oja dí n'yohe rá Pablo, dá nthēhe n'na rá hmute mará badi ngue mi n'youi rá ts'onthi. Nuna rá hmute na, mi tapi xangu rá mēnyu yø hmu ngue mi ja rá mfadi conna ts'onthi. ¹⁷ Nuna rá hmute p'uya, ní dēnna Pablo ngue mmarcahe, i ena:

—Nuya yø n'yohu 'bucua, guehya yø mēfi Oja maguesē ya. Nuya guehya xän'nahü ha di zä guí nyahma ya —bi 'yēna.

¹⁸ N'na ndi ngu n'na ndi ga mmähme rá mhmat'Oja, di jaje p'ua na rá hmute. Mi sørpabi rá Pablo p'uya, bi 'bät'i, bi 'yēmbra ts'onthi mi n'youi rá hmute:

—Conná ts'edi rá Jesucristo, dí xi'i ngue dami hyep'ua rá hmute guí n'youi —bi 'yēmbi.

'Bexque'a rá ora'a p'uya, bi hyep'ua rá ts'onthi mi n'youi rá hmute. ¹⁹ Pē nu'ua yø hmu rá hmute p'uya, bi nu ngue ya hinguí tø'mi ngue hōnda dapra mēnyu rá hmute. Bi bentra

Pablo 'nēhra Silas. Bi zixpū ja rā centro 'būhyø ts'ut'abi. ²⁰ Bi ma mađäpi yø ts'ut'abi p'uya, bi t'ēmbi:

—Nūya yø n'yohū 'būcua, yø judío ya. Di ts'onnyø ja'i 'būcua ja mā hninihū. ²¹ I xānbbate yø costumbre nū'u hinguī ja ngue gā øthū, porque dyø romanohū.

²² Bi nangyø ja'i p'uya ngue bi zūi. Yø ts'ut'abi p'uya bi manda ngue da bøjba yø ulu ngue da 'bei conyø t'o. ²³ Emmēi bi 'bei. M'mefa p'uya, bi got'i. Bi sihra alcaide p'uya ngue da mādi xandønho. ²⁴ A nū'a rā alcaide 'mø mi si p'uya ngue da mādi xanho, bi cūrpū ja rā ngūmm'mexui asta mbo rā fādi. Bi japyø za nt'ät'i, gā ts'emba yø gua yø ofādi p'uya.

²⁵ Pē nū'mø mi zo māde rā xui p'uya, nūnā rā Pablo 'nēhra Silas i mmat'Ojatho, 'nē turpabi yø alabansa Oja. Øxtā'u mi'da yø ofādi te gā øt'e. ²⁶ Nthambēnitho bi 'yan'a häi p'uya. Xøgue rā huatyø nducjado p'u ja rā fādi. 'Bexpi xogui gātho yø goxthi, 'nē bi nxūhyø cadena manthut'i yø za n'youi yø gua yø ofādi. ²⁷ Nū'a rā alcaide p'uya, mi nū ngue gā xi xohyø goxthi fādi. Bi 'yēmbi ngue ya xi ma gātho yø ofādi p'uya. Bi gūxrá juai p'uya, bi ne xtí nhyose. ²⁸ Pē bi matra Pablo, bi 'yēmbi:

—Man'nan'yo mi 'yøt'e guī nhyose ague n'yø. Gā dí 'būcāhe ua —bi 'yēmbi.

²⁹ Nūnā rā alcaide p'uya, bi 'yāhra nyot'i. Ni tihi bi yut'ambo. Ni huaquī ngue bi nsū. Bi guarbū 'bāhra Pablo 'nēhra Silas ngue bi ndantyøhmū. ³⁰ Bá jucathi p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague n'yø'auī, ¿te 'bē'a ja ngue gā øt'e para ngue ga nyani?

³¹ Nūya yø ofādi p'uya, bi 'yēmbi:

—Damī 'yēc'ēi rā Hmū Jesucristo n'namhma guī nyani. 'Nē'u to 'būp'u ja ni ngu, di nyan'mø da 'yēc'ēi —bi 'yēmbi.

³² Nūnā rā alcaide p'uya, gātho'u 'būp'u ja rá ngu, bi sifi xanho hanja'a rā Hmū Jesús. ³³ Tobe ndaxuihtho'a rā ora'a. Nūnā rā alcaide bi mejpabi yø n'ūni mi n'youi. Bi nxixya p'uya, gātho'u 'būp'u ja rá ngu bi nxixya. ³⁴ M'mefa p'uya, bi zixrá ngu ngue bi unnā hme da zi. Nūnā rā alcaide p'uya, gātho'u 'būp'u ja rá ngu, janjuani di johya ngue bi 'yēc'ēi Oja.

³⁵ Nū'mø mi hyaxpūya, nū'u yø ts'ut'abi bi menhyø policia da xihra alcaide ngue di thøhyø ofādi. ³⁶ Rā alcaide p'uya bi 'yēmbra Pablo:

—Bá penngā rā hya yø ts'ut'abi ngue gā thøc'auī. Janangue 'yo te guī mbēmbi ya, ni mehma —bi 'yēmbi.

³⁷ Mi dahra Pablo, bi 'yēmbiyø policia:

—A nugā'be dyø romanogā'be. 'Nē nnyø ja'i p'u bi megbā'be, ni xinga 'bet'o hacra güenda ja di ncote. 'Nē da 'yēna go nt'aguitho di thøga'be ya. Nū'á, hin'na'a. Guī xihmi ya da ēse da gūga'be ua ja rā fādi.

³⁸ Yø policia p'uya, bi mengui bā xihyø ts'ut'abi te mmanyø ofādi. Yø ts'ut'abi p'uya, bi nsū 'mø mi badi ngue yø romano ya yø ofādi. ³⁹ Mi zøp'u ja rā fādi yø ts'ut'abi p'uya, bi 'yāpa mpunnbate. Bá juip'uya, bi xifi ngue da bømp'u ja rā hnini. ⁴⁰ Nū'mø mi bømp'u ja rā fādi nā rā Pablo 'nēhra Silas, i map'u ja rá ngu rā Lidia. Ja bi nyahū p'u mi'da yø 'yēc'ēi p'uya. Høntho bi zajpa yø mmui yø ja'i, bi ma p'uya.

17

Bi ts'u p'u Tesalónica rā Pablo.

¹ Mi ma rā Pablo 'nēhra Silas, i mpa p'u ja rā hnini Anfípolis, i nthop'u ja rā hnini Apolonia. Bi zømp'u ja rā hnini Tesalónica p'uya. Mi jap'u rā nija di mpeti yø judío. ² Nūnā rā Pablo bi yūrbū ja rā nija, ya gā ngu'a ørbū ja yø hnini xi thogui. Nhyū sábadu bi mēmbi bi nyahū yø judío p'u ja rā nija. ³ Di opan'yū yø ja'i hanja'a te mmamp'u ja rā Maca Libro, ngue rā Cristo jatho ngue da zā rā n'u, da tho, da t'āgui. M'mefa p'uya, di bēnnate p'u da nt'āgui. Bi 'yēmbūya:

—A nūnā rā Jesús dí xi'ahū ya, guehna rā Cristo bá ēx Oja ngue di ndast'abi nā.

⁴ Ngue ngūnā xifi, bi 'yēc'ēi 'da yø judío. Bi guarbū ha ya rā Pablo 'nēhra Silas. Xquet'a bi 'yēc'ēi xangu yø ja'i hinguø judío ya mi thanne Oja. 'Nē xangu yø xisu nūya hnu mansu

p'ua ja ra hnini bi 'yεc'ei ra hya. ⁵ Bi nseyaya yø judío himbi 'yεc'ei ra hya p'uya. Bi zonhyø ja'i ngue yø ts'oc'ei mi 'yop'ua ja ra caye, bá yuns'yø ja'i p'ua ja ra hnini p'uya. Bi mäspa rá ngu ra Jasón ngue honna Pablo 'nēhra Silas. Bi ne xta nzits'i ngue xti dāp'ua 'buhyø ja'i. ⁶ Pε ngue himbá timp'ua p'uya, bá jucra Jasón 'nē'ua mi'da yø 'yεc'ei. Bá si ngue bi dāp'ua ja ra ts'ut'abi. I mahyø ja'i p'uya, i εna:

—Nu'ua yø n'yohu dí mmangähe ya, ndap'ua bi zä di ts'onnyø ja'i. A nuyá, xquet'a 'youa ja ma hninihu ya. ⁷ Go di säyabi p'ua ja rá ngu na ra Jasón. Gätho ya p'uya, hingui εc'ei'a ra ley ga 'yo ra dast'abi Roma. Porque εmbi ngue 'bu hman'na ra dast'abi ni hu ngue ra Jesús.

⁸ Mi 'yøhyø ja'i na ra hya na p'uya, co 'nēhyø ts'ut'abi, di maxni yø ja'i p'uya ngue ncuε.

⁹ Nunā ra Jasón co 'nē'ua mi'da yø mmi'yεc'eiui, bi gutra mēnyu ngue bi ma mathøgue.

Ya 'bup'ua ja ra hnini Berea na ra Pablo 'nēhra Silas.

¹⁰ Mi nxui p'uya, nu'ua yø 'yεc'ei n'na zihmantho bi japi bi bønna Pablo 'nēhra Silas. I mpa p'ua ja ra hnini Berea. Mi zomp'ua p'uya, bi map'ua ja ra nija di mpeti yø judío. ¹¹ Nuyaya yø judío ngue yø mmengu p'ua, man'na yø ndøhoja'i ya ngue yø mmengu Tesalónica. Janjuani ngue yø mmui ga 'yøhra hoga 'da'yo hya sifi. N'na pa ngu n'na pa huaxyø hya nt'ot'i ra Maca Libro. Porque nne da badi ngue'mø majuania te sifi ogue hin'na. ¹² Janangue xangu yø judío bi 'yεc'ei ra Jesús. Da gue'ua hingyø judío, xangu bi 'yεc'ei. Ngu yø n'yohu, ngu yø xisu nuyā hnu mansu, gä bi 'yεc'ei ra hya. ¹³ Mi mambrá hya Oja p'ua ja ra hnini Berea na ra Pablo. Ngu i 'yøhya yø mmengu Tesalónica, 'bexpi ma yø judío ngue bá utyø ja'i p'ua ja ra hnini. ¹⁴ Nu'ua yø 'yεc'ei p'uya, n'na zihmantho bi 'yetra Pablo, bi map'ua ja ra nenga jathe. Pε nunā ra Silas 'nēhra Timoteo bi gop'ua Berea'ua. ¹⁵ Nu'ua bi mähā ra Pablo p'uya, bá εmp'ua ja ra hnini Atenas. Mambá penc'ua p'uya bá hannbabi ra hya ra Silas 'nēhra Timoteo ngue dani zädi n'na zihmantho.

Ra Pablo ya 'bup'ua ja ra hnini Atenas.

¹⁶ Mente ndø'mate ra Pablo p'ua Atenas, bi m'mähra sibi rá mmui p'uya ngue nnu yø ja'i p'ua ja ra hnini ngue gä sihyø dahmu thanne. ¹⁷ Janangue bi xihra hya yø judío p'ua ja ra nija, da gue'ua ya thanne Oja, gä bi xihra hya. N'na pa ngu n'na pa xihra hya yø ja'i di nthēui p'ua ja ra täi. ¹⁸ 'Bu'i'da yø n'yohu, ngue ma'di xä'a ra hya mi xänbäte ra Epicuro. Mi'da p'uya, ma'di xä'a ra xädi ngue ra estoico. Bi ma'di bi nyaui ra Pablo'ua p'uya. Bi 'yεn'i'da p'uya:

—¿Teni 'be'a ma hya mmanna ra n'yohu 'bucua? Hin'yua p'ua rá nzegui di yahni ua —bi 'yεna.

Mi'da p'uya, bi 'yεna:

—εna gue di 'yonna hya na ngue yø 'da'yo dahmu.

Bi manna nguna, porque ra Pablo bi xihyø ja'i hanja ra Jesús, 'nε xifi ngue bi bεnnate. ¹⁹ Bi ts'ixra Pablo p'ua ja n'na ra xequi ni hu ngue ra Areópago p'uya, nup'ua zai di mpeti yø ja'i ngue ma consejo. Bi t'εmbuya:

—Dí nne ga pacähe teni 'be'a ma'da'yo xädi na ra hya guí mma n'yø. ²⁰ Porque hinjam'mø xtá øcähe te guí mmanya. Dí nne gui xicje te ga mbønya yø hya guí mma —bi 'yεnyø ja'i.

²¹ Nu'ua yø mmengu p'ua Atenas co 'nē'ua yø 'dan'yo ja'i ya mi 'bup'ua, hin tema n'nama hya di ørpa masu, hinda hont'a te ma'da'yo nne da sifi ogue da 'yøde. ²² Bi m'mä inde ra Pablo p'ua ja ra junta ngue ra Areópago p'uya, bi 'yεmbyø ja'i:

—Ague gyø mmenguhua ua ja ra hnini Atenas. Ya xtá nugä te guí øthu ua guí 'buhmu. Di nequi ngue εmmei guí thannehu yø dahmu. ²³ Porque nup'ua xtá thocä, xtá nugä n'na ra altar ngue nt'ot'i n'na ra letrero ngue εna: “Guehna rá altar Oja nu'a hingui fadi te'o naya”, i εnna letrero. A nuyá, guehna Oja guí thannehu naya, pε hingui pahmu te'o na, guehna Oja dadi øt'ahu naya.

²⁴ Nunā Oja bi hocra ximhäi 'nε bi hoqui gätho yø cosa i ja. Gue'a rá mmeti te gä bí ja mahets'i'a ya, 'nεcua ja ra ximhäi. Pε hingui 'bup'ua ja yø ngunja di hocyø ja'i na Oja

na. ²⁵ Nuna Oja, hinte honna ngue da 'yenyø ja'i te di unni. Porque go badi 'dacju ra te'a, 'nehma hya di jaxhu, 'ne gätho mi'da yø cosa go badi un'a.

²⁶ Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue n'na 'yütho p'u bá fudi ngue bi nxandyø ja'i 'bui gä rá nguni nximhäi. Bi zännbabi ra pa di m'mui. 'Ne bi zännbabi ra xequi hapu di m'mui. ²⁷ I 'yøt'Oja'a, n'namhma ngue gätho yø ja'i da hyon'Oja, 'ne da badi te'o. Majuani ngue nuya, hinga yap'u 'bu Oja ngue gätho gahu. ²⁸ Porque connangue Oja di 'buhmu, 'ne dadi 'yamhmu, 'ne ja ma tehü. Tengutho ra hya bi man'i da ni 'yot'a sucuahu, bi ma ngue yø basigahu Oja. ²⁹ Pe xi'mø ngue yø basigahu Oja, hinguí sä ga emhmu ngue nuna Oja, gdá hiejpahü yø dahmu ngue yø oro, oque yø dahmu ngue yø t'axi, oque yø dahmu ngue yø do. Porque nuya yø dahmu ya, rá n'yomfenise ra ja'i gui hoqui. ³⁰ Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja mi serpabi yø ja'i thanne yø dahmu, porque him mani bahyø ja'i hanja. Pe nu ra pa di 'buhmu ya, nuna Oja hönnbu bi zä di 'bepi gätho yø ja'i ngue da hiep'u yø dahmu thanne. ³¹ Porque Oja, ya xpá nzänna n'na ra pa ngue da hyaspi xandønho ra güenda gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi. Nuna da hyaxra güenda p'uya, guehna n'na ra n'yohu ya xpá huanhni. Nuna Oja, i nnepe ngue gätho yø ja'i da badi te'o na ya xpá huanhni. Janangue bi japi bi bennate p'u ha bi t'ägui.

³² Nu'mø mi 'yøhyø ja'i ngue embi bi bennate p'u ha bi t'ägui, i thentho 'da. Mi'da p'uya bi 'yembi:

—'Bet'o man'na ra pa ya, mahøngui xicje na ra hya na —bi 'yembi.

³³ Bi map'u ha säya ra Pablo p'uya. ³⁴ Pe nuya 'da yø ja'i bi nu manho ra hya mmanna Pablo, 'ne bi 'yec'ei. N'youi p'u ra Dionisio, guehna n'na'u yø ts'ut'abi p'u ja ra Areópago. Xquet'a n'youi p'u n'na ra xisu bi 'yec'ei ra hya, ni hu ngue ra Dámaris. 'Ne n'youi p'u mi'da yø ja'i.

18

Ra Pablo ya 'bup'u ja ra hnini Corinto.

¹ M'mefa p'uya, nuna ra Pablo bi nexpu ja ra hnini Atenas, bi zomp'u ja ra hnini Corinto. ² Nuna ra hnini na p'uya, bi dimp'u n'na ra judío ni nu ngue ra Aquila, ra mmengu Ponto. Nuna ra Aquila n'youi na ra Priscila rá xisu, hinna ya'atho yø pa xi zøp'u Corinto. Bá ep'u ja ra häi Italia, ngue nuna ra dast'abi Claudio bi manda ngue gä bi thøn'athi yø judío mi 'bup'u ja ra hnini Roma. Bi ma ra Pablo ngue bá nyauí. ³ Nuna ra Pablo mi pa'a ra 'befi mi pehna ra Aquila. 'Dap'u bi m'mahmi p'uya ngue bi mpefi, di hocyø ngun'ulu. ⁴ Nu'mø ra pa säya yø ja'i p'uya, nhyato nhyato pa ra Pablo p'u ja ra nija di mpeti yø judío, ngue nne di 'bätyø judío 'ne'u hingyø judío, ngue da 'yec'ei ra Jesucristo.

⁵ Mi zøhra Silas 'nehra Timoteo ngue xpí 'ye'a Macedonia. Ra Pablo p'uya, hinguí säya ngue mmanna hoga 'da'yo hya. Di opan'yu yø judío ngue ra Jesús, guehna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi na. ⁶ Pe nuya yø judío, ya mants'o ngue sähra hya. Bi huacrá pahni ra Pablo p'uya, gue'a ra hmeya'a ngue ya bi hiep'u'u yauí, bi 'yembuya:

—Gadi jasehu p'u gui mmähä ra castigo ya, ya hinní ma ma güendagä'a ya. Nuyá, gdá magä p'u rá m'muhyø ja'i hingyø judío ya —bi 'yembi.

⁷ Mi bömp'u ja ra nija ra Pablo p'uya, i map'u ja rá ngu n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Justo. 'Bup'u ja rá hyo nija, ya thanne Oja na ra n'yohu na. ⁸ Man'na ra n'yohu ni hu ngue ra Crispo p'uya, mi 'bet'o p'u ja ra nija di mpeti yø judío, 'nehna bi 'yec'ei ra Hmu Jesús gätho'u 'bup'u ja rá ngu. Xquet'a xangu mi'da yø mmengu p'u Corinto bi 'yec'ei ra Jesús. Mi zä mi 'yøhra hoga 'da'yo hya yø ja'i, bi 'yec'ei 'ne bi nxixya. ⁹ Bi n'ui 'mø mi nxui ra Pablo p'uya, bi nu ngue embrä Hmu Jesús:

—'Yo guí su ague Pablo. Damí sigue manna hya, o guí säya. ¹⁰ Nugä go di n'youi, hinte da ja'i yø ja'i. Nuna ra hnini ja ua, di pacä ngue xangu yø ja'i da 'yec'eigä ua —bi 'yembi.

¹¹ Janangue bá m'mu'a n'na jeya made p'u ja ra hnini Corinto ra Pablo p'uya, ngue bi xännbabi rá hya Oja yø ja'i. ¹² Mi 'yehra pa p'uya ngue bi ndast'abi p'u ja ra häi Acaya

nā rā Galión. Bī mpeti yø judío p'uya ngue bi zāhrā Pablo. Bi zixpū ja rā ts'ut'abi. ¹³ Bi t'ēmbra dast'abi p'uya:

—Nūnā rā n'yohū 'būcua, di japa nts'edi yø ja'i ngue da danne Oja. Pē hinga gue'a ni 'yup'u i mma, tengutho mmanna ley ngue gdá thannehū Oja —bi 'yenyø ja'i.

¹⁴ Ya mmap'u ngue da dāhrā Pablo, pē nūnā rā dast'abi Galión bi 'yembyø judío:

—Nū'mø ngue da n'na rā ts'oqui xtanhets'i nā rā hya guí mmamhmū, da zā gā øt'ahū rā ts'ut'abi conforme rā ley 'mø. ¹⁵ Pē nja ngue yø hyatho'u guí mmamhmū, 'nē yø thuhutho yø ja'i, 'nē ni leysēhū'a guí ørpahū rá hya, dāmī hocē nī asuntōhū. Porque hīndī nne ga øt'ā rā ts'ut'abi nā rā hya nā.

¹⁶ Bi hyøn'athi p'u bi nja rā hya p'uya. ¹⁷ Nū'u yø ja'i hīngyø judío p'uya, bi bēntrā Sóstenes nūnā 'bēt'o p'u ja rā nija, ngue bi ma mā'uni rá hmi rá dā rā ts'ut'abi. Pē hīmbi 'yørpatho masū nā rā Galión te bi 'yøtyø ja'i.

Māhombi mengra Pablo, i ma Antioquía.

¹⁸ Nūp'u ja rā hnīnī mī 'būhrā Pablo, bi m'mūp'u mā njammī pa. M'mēfa p'uya, bi 'yēhyø 'yēc'ēi ngue bi ma, bi māhā rā Priscila 'nēhrā Aquila, i mpa p'u ja rā hnīnī Cencrea. Ja bi zāndī bi 'yaxpū rá ya rā Pablo p'uya, ga mbønī ngue rā ndanne gā 'yo. Ja bi nēxpū ngue bi 'yo rā barco i mpa p'u ja rā hāi Siria. ¹⁹ Mī zømp'u ja rā hnīnī Efeso p'uya. Ja bá cop'u rā Priscila 'nēhrā Aquila. Hante ngue da tho p'uya, bi map'u ja rā nija dī mpeti yø judío nā rā Pablo ngue bá nyahū. ²⁰ Nū'u yø judío p'u Efeso p'uya, i xifi ngue xtabá m'mūp'u njammī pa. Pē rā Pablo hīmbi ne. ²¹ Ēm'mø māmbá ēdi:

—I ja ngue gā sōngā Jerusalén. Ja gānī sāgā p'u rā ngo bá ēp'u. Pē nū'mø da ne Oja, ga ma pengā māhøn'a ngue ga nnu'ahū —bi 'yēmbi.

Bi 'yo rā barco p'uya, bi ma. ²² Nū'mø mī zønna Pablo p'u Cesarea p'uya, bi thogui, i ma Jerusalén. Mī juadi bi zēngua yø 'yēc'ēi 'būp'u, bi tho p'uya, i mpa Antioquía. ²³ Mī zømp'u p'uya, bi m'mūp'u njammī pa. Māmbá ēhē, bá thop'u ja yø hnīnī ja'a rā hāi Galacia, 'nēp'u ja rā hāi Frigia bá thogui ngue di hātrā ts'edi gātho yø 'yēc'ēi.

Rā Apolos bi manna hya p'u Efeso.

²⁴ Nū'u yø pa'u p'uya, bi zøp'u ja rā hnīnī Efeso n'na rā judío nī hū ngue rā Apolos, rā mmēngu Alejandría. I mma xāndønho rā hya, 'nē pādī xāndønho'a te nt'ot'i p'u ja rā Macā Libro. ²⁵ Ya xi xādi xānho hanja'a te bi 'yøtrā Hmū Jesús. I hā rā ts'edi ngue mmanna hya, 'nē xānnbāte xānho hanjana rā Jesús, mādague'a ngue hōnt'a rā nxixya bi nxānnbāte rā Xuua mī pādī hanja. ²⁶ Nūnā rā Apolos bi hya rā ts'edi bi manna hya p'u ja rā nija dī mpeti yø judío. Pē nū'mø mī 'yøhrā Priscila 'nēhrā Aquila te i mma, bi zīca n'nannī rā Apolos. Bi opan'yū xāndønho hanja nā rá 'da'yo hya Oja. ²⁷ Bi ne bi thohnā rā Apolos i map'u ja rā hāi Acaya. Yø 'yēc'ēi p'uya, bi māxmāhya. Bi 'yørpa n'na rā sūcua bi gats'i ngue danī dāpyø 'yēc'ēi rá m'mūp'u Acaya, n'namhmā ngue di unni xānho rā ts'āya. Nū'mø mī zømp'u Acaya p'uya, bi 'yørpa rā nho ya yø 'yēc'ēi ya xi 'yēc'ēi rā hya connā māte Oja. ²⁸ Porque yø hmi yø dā yø ja'i p'u, bi hya rā ts'edi bi dāipi te mmanyø judío. I uti te nt'ot'i p'u ja rā Macā Libro, ngue rā Jesús guehna rā Cristo bá ēx Oja ngue dī ndast'abi nā.

19

Ya 'būp'u ja rā hnīnī Efeso rā Pablo.

¹ Rā Apolos ya 'būp'u ja rā hnīnī Corinto. Nūnā rā Pablo p'uya, bi 'damp'u ja yø xānthø ngue bi zøn'a Efeso. Ja i dīmp'u 'da yø 'yēc'ēi p'uya. ² Rā Pablo bi 'yānyø 'yēc'ēi, bi 'yēmbi:

—Xi'mø gmi 'yēc'ēihū rā hya ya, ŷua 'bexquí n'yohū rā Espíritu Santo, uague hīn'na? Mī dahyø ja'i p'uya, bi 'yēmbi:

—Hīn'na. Hīnjām'mø xtá øcāhe ngue di 'bū'a rā Espíritu Santo.

³ Nūnā rā Pablo p'uya, bi 'yēmbi ja'i:

—ŷTema nxixya bi nja'ahū p'uya?

Bi 'yēm'mø mī dahyø ja'i p'uya:

—Gue'a ra nxixya bi manna Xuua.

⁴ Bi 'yenna Pablo p'uya:

—Nuna ra Xuua bi xixyabi yø ja'i na, gue'a ra hmeya'a ngue da fadi ngue ya bi hyep'u ra nts'o yø ja'i. Pe xquet'a bi xifi ngue jatho da 'yec'ei'a n'na nc'ei da ep'u m'mefa ngue ra Xuua. Nuna bi ma, guehna ra Jesucristo na.

⁵ Mi 'yøhyø ja'i na ra hya na p'uya, mahombi nxixya para ngue da fadi ngue ya ec'ei ra Hmu Jesús. ⁶ Ra Pablo p'uya, bi japrá 'ye p'u ja yø ya yø ja'i. Yø ja'i p'uya di hatra ts'edi ra Espíritu Santo. N'nan'yo yø hya ga ya p'uya, øt'a Oja p'uya ngue sä da manyø ja'i'a ra hya nnepe da ma. ⁷ 'De'ma yonc'ei'u yø n'yohu bi nxixya.

⁸ Nhyushna bi membabi ra Pablo ngue pap'u ja ra nija di mpeti yø judío. Bi hya ra ts'edi ngue ja bi mmamp'u ra hya. I nne di 'bätyø ja'i, porque xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'ye Oja. ⁹ Pe hingui nne da 'yec'ei 'da yø ja'i, nu te ja, ya ja. Sinoque bi nya man'atho p'u ha 'buhyø ja'i, ngue suhra hoga 'da'yo hya. Bi zop'u ra Pablo'u p'uya. Nu'u yø 'yec'ei, bi zixra Pablo p'u ja n'na ra escuela 'bu'a n'na ra xännbate ni hu ngue ra Tiranno. N'na pa ngu n'na pa ja bi mmamp'u ra hya p'uya. ¹⁰ Ngut'a i tho'a nyo jeya p'uya. Janangue gätho'u yø ja'i rá m'mup'u ja ra häi Asia, ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, gä bi 'yøde hanja na rá hya ra Hmu Jesús. ¹¹ Nuna Oja, xangu yø milagro bi japi bi 'yøtra Pablo. ¹² Madra bayutho, oque tema ulu di ngut'i, i jaspabi yø därquēhi ngue da dädi. 'Bexta zä ra n'u di ja p'uya. Yø ts'onthi p'uya, i hep'u yø ja'i n'youi.

¹³ Mi 'yop'u 'da yø judío ngue yø mpønthi p'uya. Bi zäpi bi marpabi rá thuhu ra Jesús, ngue di japi da hyep'u yø ts'onthi n'youi ra ja'i. Bi 'yena:

—Dadi 'ber'a'i ya grá ts'onthi ngue gui hyep'u ra ja'i. Dí xi'i ngue gui hyep'u conná ts'edi ra Jesús nuna mmanna Pablo —bi 'yena.

¹⁴ Nuna n'na ra judío ngue ra hmu mmäcja, ni hu ngue ra Esceva, mi si yoto yø ts'ant'u ngue gä yø mpønthi. Nguna bi man'u p'uya. ¹⁵ Nu'mø mi dahra ts'onthi, bi 'yembi:

—Dí pacä te'o na ra Jesús guí mmanya. 'Ne dí pacä te'o na ra Pablo. Pe nu'ahu, hindí pacä te'o'ahu —bi 'yembi.

¹⁶ Bi bentyø mpønthi na ra n'yohu mi n'youi ra ts'onthi p'uya, bi ne'ahäi. Bi dapi gätho. Janangue bi 'dap'u ja ra ngu'u yø mpønthi p'uya, ngue bi zet'i 'ne bi nxennba yø ulu. ¹⁷ Gätho'u yø mmengu Efeso p'uya, ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, gä bi nsu 'mø mi 'yø'a te bi nja. Gä espabi yø ja'i na ra Hmu Jesús.

¹⁸ Nuya yø ja'i bi guarbu ha bi nja ra hya, xangu bi 'yec'ei ra hya. I manyø ja'i ngue xants'o te xi n'yo m'met'o. ¹⁹ Nuya yø ja'i ya mani n'yo'a ngue ra mfadi, xangu to bá cahyø libro mfadi p'uya, ngue yø hmi yø dä yø ja'i p'u bi 'yudi. Bi t'øtra güenda hangu di muui yø libro p'uya, bi bøxra güenda comma yote ma 'det'a mahuahäi ra t'axi di nthēui. ²⁰ Nu'mø bi hma hanja na ra Hmu Jesús, i u Oja ngue ja rá ts'edi, porque hät'i di 'bätyø ja'i ngue ec'ei.

²¹ M'mefa p'uya, bi zo rá mmui ra Pablo ngue di ma Jerusalén. Pe 'bet'o dani n'yop'u ja ra häi Macedonia, 'nep'u ja ra häi Acaya. Bi 'yena:

—Nu'mø da juadi dá n'yogä p'uya, jatho ga thogui gani mpagä Roma —bi 'yena.

²² Nuna ra Pablo, bi menhni yoho yø mäxte ngue di ma Macedonia. Guehna ra Timoteo 'nēhra Erasto. Pe ra Pablo bi gose njammī pa p'u ja ra häi Asia.

Bá ts'uhra Pablo p'u Efeso.

²³ Nu'u yø pa'u p'uya, bi nja n'na ra dasui conná nguehrá hya ra Jesucristo. ²⁴ Go bi 'yuhra sibi na ra Demetrio mi øtyø nt'ēmbi ngue ra t'axi, mi øt'e tengutho ja ra nija p'u 'buhra dahmu Diana. Porque xangu ra menyū mi jutyø mēfi. ²⁵ Nuna ra Demetrio bi peti gätho'u 'da'igu ra 'befi pēhmi, bi 'yembi:

—Ague n'yø'ahu, guí pahmu ngue nuna ra 'befi jaju ya, ja dí tīhmu p'u na ra nho nnä 'buhmu. ²⁶ Ya guí nnuhu te øtra Pablo 'yop'u, i xihyø ja'i ngue nu'u yø dahmu di hocra ja'i, hinga gue'u Oja'u. 'Ne dí øhmu p'uya ngue hinga høndua Efeso njap'u, sinoque ya mme gätho ra häi Asia, ya hingui ec'ei yø dahmu yø ja'i co nu'a ra hya mmanna Pablo.

²⁷ Ya nts'utho'a te ja p'uya, porque di m'mehra 'befi dí p'ehm. Nu'a rá nija ra maca dahmu Diana p'uya, xquet'a ya hinní mantho da zupyø ja'i. Di m'me'a ga 'yεspabi ra dahmu yø ja'i p'uya, conque guehna ra dahmu Diana thanne gätho yø mmengu Asia, 'ne thanne gätho yø ja'i 'b'a' nximhäi.

²⁸ Bi ndecue yø ja'i 'mø mi 'yøhna ra hya na p'uya. I mahyø ja'i p'uya, bi 'yεna:

—Maguese na ra dahmu Diana thanne yø mmengu Efeso —bi 'yεna.

²⁹ Bi müdi bi yuns'yø ja'i p'ua ja ra hnini p'uya. Bi bentra Gayo, 'nehra Aristarco, guehya yø n'yohu ngue yø mmengu Macedonia mambá n'youi ra Pablo. Bi zixpæ ja ra estadio di mpeti gätho ra hnini 'mø øt'a junta p'uya. ³⁰ Bi ne ra Pablo ngue xta mmap'u ha 'bähyø ja'i, pε himbi japyø 'yεc'ei bi ma. ³¹ Xquet'a madí mpahmi ra Pablo 'da'u yø ts'ut'abi di manda p'ua ja ra häi Asia, guehya bi mennba ra hya ra Pablo ngue hinda zä da zømp'u ha di mpeti yø ja'i ya. ³² Nup'u bi mpeti yø ja'i, n'nan'yo mman'i'da, n'nan'yo bi mmammi'da. Xøgue 'dagui nuanstho yø ja'i p'ua ha mafi, xandøngu yø ja'i hingui padí hanja ngue bi mpeti yø ja'i. ³³ Nuná n'na ra judío ni hu ngue ra Alejandro, bi bøn'i'da yø mmijudíoui ngue bi xifi hanja ra hya. Mí badi hanja ra hya p'uya, bi 'yøtra senya conná 'yε ngue nne di hejpabi yø ja'i. Bi ne xtí nyap'u 'bähyø ja'i ngue di catra sui p'ua 'bähyø mmijudíoui. ³⁴ Pε nu'mø mi bahyø ja'i p'uya, ngue xquet'a ra judío na nne di nya, bi mühra mafi gätho yø ja'i p'uya. Comma nyo ora bi mmafi, i εna:

—Maguese na ra dahmu Diana thanne yø mmengu Efeso.

³⁵ A nuná go n'na ra secretario p'ua ja ra hnini p'uya, go bi zä bi hejpi te mmanyø ja'i na, bi 'yεmbi:

—Ague gyø mmenguhu ua ja ra hnini Efeso. Gätho yø ja'i ndap'u bi zä, gä padí ngue nuua ja ra hnini Efeso i høxyø xi yø ja'i ngue da mähra nija hapu 'bähra dahmu Diana nuná maguese bí 'yε mahets'i. ³⁶ Nuná ra hya dí xi'ahu ya, gä guí pahmu ngue majuaní na. Janangue nuyá, damí nsayahu. Damí n'yomfeni te guí nne guí 'yøthu. ³⁷ ¿Hanja ngue sä gni sihu ua ya yø n'yohu 'bæcua? 'Nε hingui xocra nija, ni xinga gue'a ni dahmuhu di nnømman'u. ³⁸ A nu'mø 'bæi to di nsuhmi na ra Demetrio, da gue'u yø mefi n'youi, uangui gue'a ga 'bähyø ts'ut'abi'a ngue di nyapi n'na ngu n'na. ³⁹ Nu'mø ja te man'na ma hya guí nnehu, guí mmamhmu 'mø bi nja ra junta, ja di nhop'u. ⁴⁰ Asta guehya dí 'bæ mman'uhu 'mø da fadi te xa nja ya. Da t'εmbi ngue dyø nequisaihu. Nu'mø da t'ännghu hanja'a ra njunt'i xanja ya, hin'yü p'ua te ga mmamhmu.

⁴¹ Høntho bi juadi bi man'a ra hya'a p'uya, bi n'yεte yø ja'i ngue bi ma.

20

Ra Pablo bi map'u ja ra häi Macedonia 'nεp'u ja ra häi Grecia.

¹ Nu'mø mi thohra sui, bi zonhyø 'yεc'ei na ra Pablo ngue di hatra ts'edi. Bi n'yεte p'uya, bi ma i map'u ja ra häi Macedonia. ² Bi zengua gätho yø 'yεc'ei rá m'mup'u ja yø xequi rá njap'u. Di hatra ts'edi yø ja'i na ra hya i mma. M'mefa p'uya, bi zømp'u ja ra häi Grecia. ³ Ja bá m'mup'u nhyushna. Ya ja ngue xta 'yo ra barco ngue xtí ma Siria p'uya. Pε bi ba p'uya ngue sänyø judío ngue da hyo. Janangue bi zännbaya ngue bi n'yoguatho, mahøn'i map'u ja ra häi Macedonia. ⁴ Nuya yø n'yohu ra Pablo 'dap'u 'youi guehna: ra Sópater ngue ra mmengu Berea, 'nε'u yø mmengu Tesalónica ra Aristarco 'nehra Segundo, 'nehra Gayo nuná ra mmengu Derbe, 'nehra Timoteo, 'nehyø mmengu Asia, ra Tíquico 'nehra Trófimo. ⁵ Bi m'met'o ya ngue i ndø'mate p'ua ja ra hnini Troas. ⁶ Nugähe ja dá macähe 'mø mi tho ra ngo ts'i ra thuhmε hingui n'youi ra íxi. Dá nεxähe p'ua Filipos, dani nthegähe p'ua ja ra hnini Troas. Ja dá m'macähe p'ua nyoto ma pa p'uya.

Ra Pablo ya 'bup'u ja ra hnini Troas.

⁷ Nu'a ndomingo p'uya, bi mpeti yø 'yεc'ei ngue di nxennba ra thuhmε da zi, tengutho ra hya bi zohra Jesús. Nuná ra Pablo p'uya, bi xännbabi ra hya yø ja'i. Pε comma ya ja ngue da ma 'mø mi hyats'i, bi ganna hya bi ma, asta gue'mø mi zo made ra xui. ⁸ Xi mpeti yø ja'i p'ua ja ra cuarto bí ja maya, nup'u bí ja xangu yø lámpara di yot'i. ⁹ Mi huxpæ ja

ra ventana n'na ra ts'unt'u ni hu ngue ra Eutico. Comma ra Pablo p'uya bi gunna hya bi ma, bi do'mra t'aha na ra ts'unt'u p'uya, ra hyu ra piso p'u ba tagui. Ya xi du 'mø mambá thats'i. ¹⁰ Bi gahra Pablo p'uya, ngue ba hats'i. Bi 'yembyø ja'i p'uya:

—'Yo sä guí suhu, i te na ra ts'unt'u —bi 'yena.

¹¹ Mahombi nexmaya ra Pablo. Ja bi xenna thuhme da ts'i p'uya, tengutho ra hya bi zohra Jesús. Mi tho'a p'uya, bi sigue bi nya asta gue'mø mi hyats'i. Ja bi ma p'uya. ¹² A nuna ra ts'unt'u xi dagui, bi ts'ixra ngu na, pe ya ja manho. Gä bi hyu yø mmui yø ja'i.

Ra Pablo ba nexa Troas, i mpa p'u ja ra hnini Mileto.

¹³ Bi ne bi n'yoguatho ra Pablo asta ra hnini Asón. Ja dani nthegähe p'u p'uya ngue dá ohe ra barco. ¹⁴ Ma nthegähe ra Pablo p'u ja ra hnini Asón, ya 'da dá mähme p'uya, dá ohe ra barco dani mpähme p'u ja ra hnini Mitilene. ¹⁵ Dá pøngähe p'u a rá yo pa p'uya. Dani nthogähe p'u ja rá nnengui ra häi Quío. Rá hyu pa p'uya, dá søngähe p'u ja ra häi Samos. Dani nsäyahe p'u ja ra hnini Trogilio. Rá gu pa p'uya, dá søngähe p'u ja ra hnini Mileto. ¹⁶ Nuna ra Pablo, ya xi zänni ngue da thorpä ja ra hnini Efeso. Himbi ne di nsäya p'u ja ra häi Asia. Bi xøni bi zøn'a Jerusalén, xamhmatho da zudi ngue dani zäp'u ra ngo ngue ra Pentecostés.

Bi nygui ra Pablo'u yø 'yec'ei 'bet'o p'u ja ra hnini Efeso.

¹⁷ Nup'u ja ra hnini Mileto, bi mennbatho ra hya ra Pablo'u yø 'yec'ei 'bet'o p'u di mpeti yø 'yec'ei'a ra hnini Efeso, ngue ba ehē bi nyai. ¹⁸ Nu'mø mi zø'u bá ts'i p'uya, ra Pablo bi 'yembi:

—Ya guí pahmu te dá n'yogä 'mø rá mædi yø pa ma søcä ua Asia ja ni häih. ¹⁹ Hingra n'yets'i dá n'yogä p'u guí 'buhmu mente ra pa dá ørpä rá 'befi ra Hmu Jesús. Dá ungä ma mmui connä nguehyø ja'i nu'u hingui nne da 'yøhra hya. 'Ne xangu ra n'u dá sägä ngue nne xtä hyogä yø judío. ²⁰ Nu'mø ma xi'ahu ra hya, dá xi'ahu'a te gäma hya ja ngue da 'yøt'ahu ra nho. Dá xän'nahu ra hya p'u gadi mpetihu, 'nep'u ja ni nguhu dá xän'nahu ra hya. ²¹ Ngu'u yø judío, ngu'u hingyø judío, dá xicä ngue da hyep'u ra nts'o ga 'yo, da den'na Oja, 'ne da 'yec'ei na ma Hmuhu Jesucristo. ²² A nuyá, di 'bejpagä ra Espiritu Santo ngue gani mpagä Jerusalén. Pe hindí padí te gani nthocä p'u. ²³ Hønda n'na ra hya dí padí, ngue nup'u ja yø hnini xtä thogui, ra Espiritu Santo xiqui ngue nup'u Jerusalén, ya nthø'migui ngue da joqui, 'ne da ma ma'unigui. ²⁴ Pe hinga gue'a di du ma mmuigä'a. Asta dí engä ma te squerángue ga jua'a te nná 'yo con n'na ra pähä. Dí nne ga juahna ra 'befi bi färca ma Hmu Jesús. I nne ra Jesús ngue ga xicä yø ja'i na ra hoga 'da'yo hya bá n'youi rá mate Oja.

²⁵ Nu to gä guí 'buhmu ua ya, ya gä xtä xifi ha di njap'u di zo rá 'ye Oja, dadi seguragä ngue ya hinní mantho da nurgagui ma hmi yø ja'i. ²⁶ Ra ora ja p'uya, dí nne ga xi'ahu ngue ya hinní ma ma xigä te'o da ma ra castigo. ²⁷ Porque nu'a te gäma hya xpä nzän'Oja ngue di nja, ya gä xtä xi'ahu, hin tema hya di 'bedi. ²⁸ Dami hyoni ha gdi n'yo manho n'na ngu n'na'ahu ya. Xquet'a dami fähmu yø 'yec'ei. Guehna ra Espiritu Santo exahu ngue guí fähmu ya yø ja'i ec'ei Oja. Guehya yø ja'i bi pøhra Jesús connä maca ji bi mämp'u ja ra pont'i. ²⁹ Dí padí ngue nu'mø dá magä ua, dá ep'u mi'da yø mamhya da ne da 'uenyø 'yec'ei. Tengutho yø zate 'mø sa yø de'yo, di njarbu. ³⁰ Guese ni amigohu da bøní ngue di nxännbate ra fehni, go da gurpabi yø 'yec'ei'u p'uya. ³¹ Dami mfähmu 'yo di hä'ahu ya n'nan'yo ra hya da xän'nahu. Gui 'yøthu tengutho dá øt'ä mente nhyu jeya, ra pa ra xui dá xän'nahu ra hya, hindä nsäya. Asta ma guidä nná xi'ahu ra hya n'na ngu n'na'ahu.

³² A nuya ma zi cu'ahu, hønt'Oja da mä'ahu ya. Dami fähmu xanho na ra hya ngue rá mate Oja. Nuná, i ja rá ts'edi na ngue man'na gdí timhmu ra hya. Oja di japi te'o gä o rá 'ye. ³³ Hijnønni ja'i dá nepä rá menyü ogue rá ulu. ³⁴ Guí pahmu xanho ngue nu'a te di honi co 'nghya mi'da dí n'yohe, dá mpähme n'namhma ga tini te dí homhme. ³⁵ Gui njathu p'uya, porque jatho ngue di mpe'a n'na, n'namhma da zä da mäts'i to hin'yu te da hyoni. Dami bēmhmua ra hya bi mam'mø mi 'yenna Hmu Jesús: “Man'na xanho ngue di un'a n'na, hindä gue'a ngue da ma mat'unni”.

³⁶ Hontho bi juadi bi manna Pablo na ra hya na, bi ndantyohmu gätho yø ja'i mi n'yohu ngue bi mat'Oja. ³⁷ Asta zoni gätho yø ja'i ha gui nhyuhmi ra Pablo ngue edi. ³⁸ Porque εμμεϊ tu yø mmui yø ja'i na ra hya xi manna Pablo ngue ya hinni mantho da nurpa rá hmi. Bi mähä p'ua ja ra barco p'uya, ja bi n'yep'ua.

21

Ra Pablo i ma Jerusalén.

¹ Nu'mø dambá n'yegähe p'ua ha 'buhma zi cuh, dá ogähe ra barco ngue dá macähe njuantho p'ua ja ra häi Cos. Rá yo pa p'uya, daní nthocähe p'ua ja ra häi Rodas. Ma thocähe p'ua p'uya, daní mpäcähe p'ua ja ra hñini Pátara. ² Nup'ua Pátara, ja dá tingähe p'ua man'na ra barco ngue i mpa p'ua ja ra häi Fenicia. Dá ogähe'a p'uya, dá mähme. ³ Nu'mø ma thocähe p'uya, daní nugähe ra häi Chipre nuna ja mbo ra jathe. Ngaha i go 'mø ma thocähe na ra häi na, daní nthocähe p'ua ja ra häi Siria. Nu'a ra barco p'uya, i ja ngue daní zohrá 'beni p'ua ja ra nenthe ngue ra hñini Tiro. Janangue ja daní mpähme p'ua. ⁴ Dá nthegähe p'ua 'buhyo 'yec'ei p'uya. Ja dá m'macähe p'ua nyoto ma pa. Pe ra Espiritu Santo bi 'yutyø 'yec'ei'a te ja ngue da thohra Pablo. Janangue hñini japyø 'yec'ei ngue xti ma Jerusalén. ⁵ Pe mi gua'a nyoto ma pa p'uya, siempre dá mähme. Gätho yø 'yec'ei conyø xisu 'nhyø basi 'da dá mähme asta nenihni. Dá ndantyohmu gähe p'ua ja rá nnengui ra jathe p'uya, ngue dá mat'Ojaha. ⁶ Nu'mø ma n'yehme p'uya, dá cuthe ra barco. Bi mengyø ngu yø 'yec'ei p'uya.

⁷ Dambá nexähe p'ua Tiro, dá songähe p'ua ja ra hñini Tolemaida. Ja bi zep'ua'a nnä ogähe ra barco p'uya. Ma sømhme p'ua ja ra hñini, dá zenguahe ya ma zi cuh. Ja dá m'macähe p'ua n'na pa p'uya. ⁸ Mi hyaxpua, dá thogui ngue dá mähme p'ua ja ra hñini Cesarea, di n'yohe ra Pablo co 'nhyä mi'da man'yohe. Dá macähe p'ua ja rá ngu ra Lipe madi 'yonna hoga 'da'yo hya p'uya. Guehna n'na nc'ei'ua yoto nja'i xi thanhna m'met'o ngue di mfäxui yø representante ra Cristo. Ja dá n'oxähe p'ua ja rá ngu na p'uya. ⁹ Nuna ra Lipe, mi si goho yø t'ixu ngue him madi nthati. Nuya yø hmute p'uya, nu'a ra hya di bennbabi Oja da ma, gue'a mman'a. ¹⁰ Ya nmi 'bucähe p'ua njammí pa p'uya, bi zø'a n'na rá pøngahya Oja ni hu ngue ra Agabo, xpi 'ye'a Judea. ¹¹ A nuna p'uya, ni 'yehē da nuje. Bi gajpa rá ngut'i ra Pablo p'uya, bi dutyø gua 'nhyø 'ye. Bi 'yemp'uya:

—Nguna ra hya mmanä Espiritu Santo ya, nuna ra n'yohu rá mmeti ra ngut'i ja ua ya, di jaua yø judío p'ua Jerusalén ngue da dut'i. 'Ne di ndäpyø ja'i hinyø judío —bi 'yembí.

¹² Nu'mø ma ocähe na ra hya na p'uya, hangu dá xicähe ra Pablo, da gue'ua yø mmengu p'ua, xifi ngue hñini ma Jerusalén. ¹³ Bi 'yenna Pablo p'uya:

—¿Tení 'be'a guí øt'e ngue sä guí zomhmü? Gadi unngahu ma mmuigä. Nugä dí 'bui hont'a go te ts'ua ga thogui, hinga hont'a di tharcagui, sinoque xquet'a da zä ga tugä p'ua Jerusalén connä nguehma Hmu Jesús —bi 'yena.

¹⁴ Ya hñindá taphe ngue hñixti map'ua, da hecähe p'ua p'uya, di emphe:

—A nuyá, di nja'a te rá pähä Oja ya 'mø.

¹⁵ M'mefa p'uya, 'necje dá nsähe ngue da mähme p'ua Jerusalén. ¹⁶ Bi hyungähe 'da yø 'yec'ei ngue yø mmengu Cesarea. Nuya yø 'yec'ei ya p'uya, n'youi p'ua n'na ra mmengu Chipre ni hu ngue ra Mnasón. Ya mará nyogui 'yec'ei na. Go bi zixcähe rá ngu na p'uya ngue ja dá nsäyahe p'ua.

Bi ma ra Pablo di zengua ra Jacobo.

¹⁷ Nu'mø ma songähe Jerusalén, εμμεϊ di johya yø 'yec'ei ngue dá nuhe. ¹⁸ Mi hyaxpua, dá mähme ra Pablo ngue di zenguahe ra Jacobo. Gä mi 'bup'ua yø 'yec'ei 'bet'o p'ua ha di mpeti yø 'yec'ei. ¹⁹ Mi juadi bi nzenguaui yø 'yec'ei na ra Pablo, bi du'mi bi ma te xi 'yøt'e, manyarbu i ma ra hya bi ma ngue xifi hanja ngue xi mäx Oja ra Pablo p'ua ha 'buhyo ja'i hinyø judío. ²⁰ Mi 'yø'a te sihyø ja'i p'uya, bi 'yespabi Oja. Bi t'embra Pablo p'uya:

—A nuyá ma zi cu'i Pablo, ya guí nnu ngue yø mahuahitho yø judío ɛc'ɛi ra Jesús. Pe gátho ya p'uya, hingui nne da hyep'u yø costumbre n'youi p'u ja ra ley bi 'yotra Moisés. ²¹ I hma ngue t'embí n'nan'yo ra hya guí xännbabi yø judío rá m'mu hman'na nguadi yø häi. T'embí ngue guí xifi ngue hinda 'yörpa masu'u yø hya bi manda ra Moisés, 'ne hinda 'yøtyø costumbre nná 'yohu. T'embí ngue guí xifi ngue hinda mɛpya yø ts'unt'u 'mø bi m'mui. ²² ¿Ha di nja te ga øthu co nuna ra hya naya? Porque di mpeti yø ja'i 'mø bi badí ngue ya gá søhø. ²³ Man'na xanho gui 'yøt'a te ga xi'ahē ya. I 'bucua dí 'bucāhe goho yø n'yohu ja ngue da 'yøtyø ndanne. ²⁴ Dami sixa nija'u ya, guí nhoqui tengutho da 'yøt'u. Jurpabi yø gasto ngue da 'yaxyø ya. Nu'mø gá 'yøt'a p'uya, gátho yø ja'i da dinyø mmui ngue himma juani'a te si'i. Sinoque xquet'a 'ne'i guí ɛc'ɛi 'ne guí hats'i xanho te mmamp'u ja ra ley. ²⁵ Pe nuya yø ja'i hingyø judío ngue ya ɛc'ɛi ra Jesús, ya xtá orpāhe ra sūcua te dá sännāhe ya. Ya xtá xihme ngue hinte da ma nts'upí ya yø hya ya. Sinoque hontho ngue hinda za ra ngø 'bøspabi yø dahmu, 'ne hinda zi ra ji. 'Ne hinda zapra ngø yø zu'ɛ hingui pønná ji 'mø bi du. 'Ne hinda n'yots'om'mäi.

Ya bi mbentra Pablo.

²⁶ Mí hyaxpaya, bi mɛ ra Pablo'u goho yø n'yohu ngue 'da di nhojtho. Bi yurbu ja ra nija di mpeti yø judío p'uya para ngue da ma tema pa da ze'a guí nhoqui. Nu'mø bi dātra pa p'uya, da 'yøtyø 'bøt'e n'na ngu n'na.

²⁷ Pe nu'mø tobe him maní dāt'a nyoto ma pa, nuya yø judío ngue yø mmengu Asia bi nu ngue 'bup'u ja ra nija ra Pablo. Bi hyurpa ra cue yø mmui gátho yø ja'i p'uya. Janangue bi ma mabent'i ra Pablo. ²⁸ Bi mührā hmafi yø judío p'uya, bi 'yɛna:

—Ague gyø judío hu, dami fāxcāhe ua. Nuna ra n'yohu 'bucua ya, guehna xännbabi yø ja'i ndap'u bi zā na ngue hingui nnu manho'a te nná 'būhmū. I xännbabi yø ja'i ngue hingui nnu manho ra ley, 'ne hingui nnu manho ra nija jaua. I ja man'na ra hya p'uya, ya xa cātua ja ra nija 'da yø ja'i hingyø judío. Di ts'ongua ja ra maca nija jaua.

²⁹ Nguna ra hya bi manyø ja'i, porque m'met'o ra pa, ya xi hnup'u ja ra hnini ra Pablo ngue n'youi n'na ra n'yohu hingra judío, ni hu ngue ra Trófimo ra mmengu Efeso. Ra Pablo p'uya bi t'embí ngue ya xi cūrpū ja ra nija'a ra n'yohu xi hnurpi ngue mi n'youi.

³⁰ Bá yants'i gátho yø ja'i p'u ja ra hnini p'uya. Bá tihí ngue di bentra Pablo. Bá jajma xøts'e ra nija p'uya. N'nahmantho bi ma ndøt'e yø goxthi 'bexque'a. ³¹ Ya nne yø ja'i ngue xtā hyo ra Pablo. Bi zønna hya p'u bí 'būhrā hmu yø soldado p'uya, ngue ya bá yans'yø ja'i gā ra hnini Jerusalén. ³² Janangue bi nya mi'da yø hmu p'uya ngue bi peti gátho yø soldado, da ma da nu tema hya bi nja. Ni tihí bi zømp'u 'būhyø ja'i. Mí nu yø ja'i ngue mmap'u yø soldado, bi hyep'u'a guí unna Pablo. ³³ Mí guarbū 'būhyø ja'i yø soldado p'uya, nuna ra hmu bi manda bi mbentra Pablo 'ne bi thut'i co yoho yø cadena. Bi 'yänni te'o na ra Pablo, 'ne bi 'yänni te'be'a xi 'yøt'e. ³⁴ Pe nup'u mahyø ja'i p'uya, n'nan'yo mman'i'da, n'nan'yo'a bi mma mmi'da. Janangue hingui sä da hyaxa njuani tema hya, porque janjuani di uexhni yø ja'i. Bi manda ra hmu ngue bi ts'ixra Pablo p'u bí ja ra cuarte p'uya. ³⁵ Nu'mø mi zømp'u ja yø 'dexto ngue ra cuarte, xøgue ni gūstho yø soldado na ra Pablo, porque di mäs'yø ja'i ngue nne da guaspi. ³⁶ Bá mafi gátho yø ja'i bá 'befa, bi 'yɛna:

—Da du ra Pablo —bi 'yɛna.

Bi manna Pablo'a ra hya ja ngue di nyamp'u ha 'būhyø ja'i.

³⁷ Nu'mø ni ma da yurbu ja ra goxthi cuarte ra Pablo p'uya, bi 'yɛmbrā hmu yø soldado: —¿Ua da zā ga xi'i n'na ne yo ne'a te di nne ga mmangā? —bi 'yɛmbi.

Mí dahra hmu p'uya, bi 'yɛmbrā Pablo:

—¿Ua guí padí guí nya ra hya ngue ra griego p'uya? ³⁸ ¿Ua hinga gue'e'a ra mmengu Egipto bi xoxa n'na ra sui 'mø yø pa xa thogui? ¿Ua hin gadi manda'u goho mahuahí nja'i yø hyote bá m'mup'u ja ra dapo?

³⁹ Mí dahra Pablo p'uya, bi 'yɛna:

—Nugä drá judíogä, drá mmengugä p'ua ja ra hnini Tarso, guehna ra hnini tate p'ua ja ra häi Cilicia na. Pe dami 'yörca ra mate guí 'dacra nt'edi ga nzocä yø ja'i —bi 'yembi.

⁴⁰ Nu'a rá hmu yø soldado p'uya, bi unna nt'edi ra Pablo ngue di nya. Bi m'mäp'ua ja yø 'dexto ra Pablo p'uya, bi macrá 'ye ngue ørpa ra senya yø ja'i ngue di nsäya. Nu'mø mi nsäya'a guí maxhni yø ja'i p'uya, nuna ra Pablo i nya ra hya ngue ra ebreo, bi 'yembi:

22

¹ —Ague n'yø'ahü, nuna ra hya gda nyangä ua guí 'buhmu ya, dami 'yøhmü ha rá nja ra hya ga xi'ahü.

² Mi 'yøhyø ja'i p'uya ngue ga ts'ofö conna ebreo ga ya yø ja'i, man'natho ngue hinjondi 'yani. Ra Pablo p'uya bi 'yembi:

³ —Nugä drá judíogä. Drá mmengugä p'ua Tarso ja ra häi Cilicia. Pe bi ma ma tedegä ua Jerusalén. Ja dá ogä ua ra escuela, gue'a ra Gamaliel ma xännbategä. Bi xänngagui'a ra ley mani n'yo ma mboxitahü. Nugä dá ja ndummui ngue dá supä rá xudi Oja co gätho ma mmui, tengutho guí øthu ra pa ja p'uya. ⁴ Nugä 'mø yø pa xa thogui, xtá súc'a yø ja'i mi ec'ei ra hoga 'da'yo hya. Yø n'yohü 'nèhyø xisu di tut'i ngue di cot'i, 'nè dí nne ga ho 'da. ⁵ Nu'a rá hmu yø mmäcja, 'nè'u yø n'yohü 'bet'o ngue yø judío, da zä da ma hanja'ü, porque go bi 'dacä ra súcua dá cats'i ngue xcani dápä yø judío p'ua Damasco. Dá magä p'ua ngue di hongä yø 'yec'ei, xcambá sigä ua Jerusalén ngue xti n'ofädi.

Bi manna Pablo ha bi nja ngue bi 'yec'ei ra Jesús.

⁶ Pe nup'ua ja ra 'yu p'uya, comma huxyadi ya ni ma ga sön'a Damasco, nthambenitho bi yot'a n'na ra nyot'i maya ngue bi gogbagui. ⁷ Dá täcä häi p'uya, dá øde ngue nzoqui, bi 'yengui: “Ague Saulo. Ague Saulo. ¿Hanja ngue emmei guí nnu man'ugui?” bi 'yengui. ⁸ Ya dí embä p'uya: “¿Te'o'i p'uya grá Hmu?” Hombá tha p'uya, bi 'yengui: “Guecä drá Jesús, drá mmengu Nazaret, janjuani ngue guí nnu man'ugui”, bi 'yengui. ⁹ A nu'ua ma amigo nmi n'yo'be p'uya, majuaní ngue bi nu ra nyot'i, pe bi zu. Pe himbi mmeya ma amigo te 'be'a xicä'a nzoqui. ¹⁰ Nugä p'uya, dí embi: “Ague grá Hmu, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'a p'uya?” Nu'a ra Hmu p'uya, bi 'yengui: “Dami nangui, guí thogui gdi ma Damasco. Nup'ua ja dani si'i p'ua te gä ja ngue gui 'yøt'e”. ¹¹ Bi xädägui'a ra nyot'i dá nth'e'be. Bi cunnagui'ua ma n'yo'be, gä dá sön'a Damasco.

¹² Nup'ua Damasco p'uya, mi 'bup'ua n'na ra n'yohü ni hu ngue ra Ananías. Gue'a n'na ra n'yohü ngue mi øt'e gätho'a te mmamp'ua ja rá ley Oja. 'Nè di nnu manhoui gätho yø judío. ¹³ Bá èhè bi nugä na ra Ananías. Mi zøp'ua dí 'bui, bi 'yengui: “Ague ma zi cu'i Saulo, di nzø ni dä ya”, bi 'yengui. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi nzø ma dä, dá hēti ha 'bäi. ¹⁴ Bi 'yengui: “Nuna Oja mi thanne ma mboxitahü ya, ya mam'met'o xpa huan'na'i ngue guí parpabi rá pähä. Bi ne ngue guí nnurpabi rá hmi'a rá Ts'unt'ua Oja nuna gä ra nho øt'e, 'nè gui 'yø'a ra hya bi ma. ¹⁵ A nuyá, ndap'ua bi zä guí ja hmajuani gätho yø ja'i na ra hya dí xi'i ya. Guí xihyø ja'i te gä nu ya, 'nè guí xihyø ja'i tema hya gä 'yøde. ¹⁶ Xiya, ¿te guí tøm'ya? Dami nangui, guí nxixya nts'edi, n'namhma di nequi ngue guí ec'ei ra Hmu Jesús, 'nè di pun'na'i ni ts'oqui”, bi 'yengui.

Bi manna Pablo tema hya i men'Oja p'ua ha 'buhyø ja'i hingyø judío.

¹⁷ Dámbá pengä p'uya, ngue dá sø'a Jerusalén. Dá map'ua ja ra nija ngue dá mat'Oja. Bi mpähma nthandi p'uya. ¹⁸ Dá nugä ra Jesús ngue engui: “Dami xoni guí pøn'a nts'edi ua Jerusalén, porque hindä t'ørpa masu ra hya guí mma connä nguecä”, bi 'yengui. ¹⁹ A nugä p'uya, dí embi: “Ague grá Hmu, ya pahyø ja'i ngue nmi pagä p'ua ja yø nija, dambi sigä yø ja'i ec'ei'i ngue di cot'i, 'nè dadi üni. ²⁰ Nu'mø mi tho na ni mēfi ra Teba bi xihyø ja'i ni hya, dí 'bäcä p'ua 'mø, xquet'a dá negä ngue bi du na. Nu'mø mi tho na, dá färpagä yø tuhü'ua to bi hyo”. ²¹ Pe ra Jesús bi 'yengui: “Ga 'yohma. Nugä yap'utho ga pen'na'i, guí mmap'ua rá m'muhyø ja'i hingyø judío”, bi 'yengui.

Yø soldado bi bentra Pablo.

²² Bi 'yøxhyø ja'i p'ua bá fædi ngue bi nya, asta gue'mø mi manna ra hya ngue ena da map'ua 'bøhyø ja'i hingyø judío. Bi mæhra hmafi yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Da tho na ra n'yohæ na. Hinni 'yup'ua ngue 'bæhna —bi 'yena.

²³ Mente mafi, mente cacyø tuhu, en'a hæi. 'Nε ens'maya yø fonthæi ngue ra cue. ²⁴ Bi manda na rá hmu yø soldado p'uya ngue bi ma macut'i mbo ra cuarte ra Pablo. 'Nε bi manda ngue bi 'bæi, bi njapi da ma hanja ngue sulyø ja'i. ²⁵ Pe nu'mø mi dut'i ngue da mei, nuna ra Pablo bi 'yembra capita 'bæp'ua:

—¿Tema nt'edi guí pets'i ngue guí nne gui fehmu n'na ra n'yohæ ngue ra romano, 'ne hinga 'bet'o guí hæxha ra güenda hanja ra hya? —bi 'yembi.

²⁶ Nu'mø mi 'yø'a ra hya sihra capita p'uya, bi ma bá xi'a rá hmu nne di mfete, bi 'yembi:

—Dami n'yomfeni te guí nne gui 'yøt'e, porque nuna ra n'yohæ guí nne gui fei, ra romano na —bi 'yembi.

²⁷ Nu'a ra hmu p'uya, bi guarba 'bæhra Pablo, bi 'yembi:

—¿Ua majuaní ngue grá romano ague n'yø?

Mi dahra Pablo p'uya, bi 'yembi:

—Ahá, majuaní.

²⁸ Nu'a ra hmu p'uya, mahømbi 'yembi:

—Pe nugä, xangu ra menyü xa cuestagä ngue dá cohi ngue drá romano.

Ra Pablo p'uya, bi 'yena:

—Pe nugä drá romanogä p'ua dá micä.

²⁹ Co nuna ra hya na p'uya, bi zop'ua ra Pablo'ua mi nne xtí mfete. Da guehna ra hmu, xquet'a bi zop'ua 'mø mi hyaxa njuani ngue ra romano. Bi nsu p'uya ngue xi dut'i.

Ra Pablo 'bæp'ua ha bi 'yøtra junta yø judío.

³⁰ Mi hyaxpaya, nu'a rá hmu yø soldado bi ne xta hyats'i xanho ra güenda teni 'bæ'a gui yapyø judío na ra Pablo. Bi xojpa yø cadena ma nthat'i p'uya, bi manda ngue bi ma mapeti yø hmu yø mmäcja. Bi nja ra dajunta. Bá njacra Pablo p'uya, bi ma ma'bæ'mi p'ua 'bøhyø ja'i.

23

¹ Nuna ra Pablo bi hyetyø ja'i 'bæp'ua ja ra junta. Bi 'yembæya:

—Ague n'yø'ahæ, i nnu Oja ngue yø pa xpí 'yæp'ua, 'ne asta guehya, co n'na ra hoga mmæitho nná 'bæi.

² Nuna ra hmu mmäcja Ananías, bi 'bæp'ua 'dap'ua 'bæhmi ra Pablo ngue da memba rá ne. ³ Bi 'yenna Pablo p'uya:

—Go di un'i Oja ngue hinga njuantho guí øtra ts'æt'abi. ¿Ua hingni mip'ua ngue gui 'yøtra ts'æt'abi conforme ra ley? ¿Hanja ngue guí nuixra ley ngue gadí manda da 'bægbä ma ne? —bi 'yembi.

⁴ Nu'ua 'bæp'ua p'uya, bi 'yembra Pablo:

—Guí thennbabi rá da mmäcja Oja 'mø —bi 'yembi.

⁵ Mi dahra Pablo p'uya, bi 'yembi:

—Pe hindí pacä n'yø, ngue'mø guehna ra da mmäcja na. Porque nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue ena: “Yo guí nnømman'ua a nnøpa ts'æt'abi yø ja'i”, i enna hya.

⁶ Bi bæhra Pablo p'uya, ngue 'bæp'ua 'da yø judío p'ua ja ra junta ngue tenna nt'æc'ei ni hu ngue ra saduceo. Man'na 'bæi yø judío p'uya, ni hu yø nt'æc'ei ngue ra fariseo. Ra Pablo p'uya, bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—Ague n'yø'ahæ, nugä drá fariseogä, rá ts'unt'ugä n'na ra fariseo. Nu'a nná æc'ægä ya ngue bá æp'ua ra pa di bænnate yø ánima, gue'a ga thascä ra güenda'a ya.

⁷ Nu'mø mi manna ra hya na p'uya, nu'ua yø fariseo, conyø saduceo, di njun'mahyase p'uya. Ya yo 'bæi bi gohyø ja'i. ⁸ Porque yø saduceo mman'ua ngue hindí bænnate yø ánima, ni xingyø anxe di 'bæi, ni xingra ndahi. Pe yø fariseo p'uya, gä æc'ei ya yø hya ya.

⁹ Bi mührä hmafi gätho yø ja'i p'uya. Bi nangui 'da yø xännbäte ngue rä ley, yø n'yohu yø fariseo. Bi 'yēn'u p'uya:

—Nunā rä n'yohu 'bucua, hin tema nts'o dí ø'na. Nu'mø da t'ēmbi ngue n'na rä anxē bi zofo, hinguī ho ga cohi ngue mā nsūihū Oja.

¹⁰ Mathoguithe bi nsūhyø ja'i p'uya. Ya nsu'a rá hmu yø soldado ngue pēts'i da xenyø ja'i rä Pablo. Bi 'bēpyø soldado p'uya ngue bi zicra Pablo p'u ha 'būhyø ja'i, bi zixpū ja rä cuarte.

¹¹ Rá nyohra xui p'uya, bi nu rä Pablo rä Hmu Jesús, ngue bi 'yēmbi:

—Dami hyä rä ts'edi ague Pablo. Tengutho guá ørbū Jerusalén ngue gá mā hanja mā hyagä, dá ngut'a rä hyä gni man'a Roma ya.

I nthoni ha di tho rä Pablo.

¹² Mi hyaxpūya, bi nhēcahya 'da yø judío ngue da hyo rä Pablo. Bi 'yēnā:

—A nuyá, ni xingra hme, ni xingra dehe ga sihu ya, asta gue'mø dá nuhu bi du rä Pablo. Da zūcju Oja 'mø hīndi nja'a te dí mmamhmu —di n'yēmbi.

¹³ Pongui yote nja'i ya 'da'igu bi mā ngue da hyo rä Pablo. ¹⁴ Bi map'u 'būhyø hmu yø mmācja p'uya, 'nēp'u 'būhyø n'yohu 'bet'o ngue yø judío. Bi 'yēmbūya:

—Nunā rä hyä xtá māngähe, hinga nsihmēhe asta gue'mø dá nuhe bi du rä Pablo. Dí ēngähe ngue da zūcje Oja 'mø hīndi nja'a te dí mmamhme. ¹⁵ A nu'ahū ya, co 'nē'u yø n'yohu 'bet'o ngue rä junta, dami xihmū rá hmu yø soldado ngue da si nixudi rä Pablo ua gui 'būhmū. Gui 'yēmp'u ngue ja ts'edi man'na rä hyä da t'änni. Nugähe p'uya, ya xca nsähe ngue ga hohe hante da zōcua.

¹⁶ Pē nu'a n'na rá 'bē'ue rä Pablo p'uya, bi 'yøde tema hyä nts'änni. Bi map'u ja rä cuarte ngue bá xihra Pablo'a rä hyä xi 'yøde. ¹⁷ Nu'mø mi xihra Pablo'a te fēnnbi, bi zonhna n'na rä capita p'uya, bi 'yēmbi:

—Nunā rä ts'unt'u 'bucua, dami sixpū 'būhni hmu. Porque jap'u n'na rä hyä da xifi.

¹⁸ Nu'a rä capita p'uya, bi zixra ts'unt'u p'u 'būhrá hmu yø soldado. Bi 'yēmbi:

—Nunā rä Pablo ofādi, bi zongagui ngue da sin'na'i ua nā rä ts'unt'u 'bucua. Ja te nne da xi'a'i 'nā —bi 'yēmbrá hmu.

¹⁹ Nunā rá hmu yø soldado p'uya, bi bennbā rá 'yē rä ts'unt'u, bi zica n'nanni, bi 'yēmbi:

—¿Te gui nne gui xiqui n'yø?

²⁰ Nunā rä ts'unt'u p'uya bi 'yēmbi:

—A nuyá, nu yø judío, ya xā nhēcahya ya, ngue nu'mø da xudi, da 'yā'i ngue gui sixpū ja rä dajunta rä Pablo. Gui 'yēnui ngue ja ts'edi man'na rä hyä da t'änni 'nā. ²¹ Pē nu'i 'yo gui ēc'ēi, porque pongui yote nja'i yø judío xā nzänni ngue da gorpā rä 'yū rä Pablo, da hyo. 'Nē i mma ngue ni xingra hme, ni xingra dehe da zi, asta gue'mø da nu ngue da du rä Pablo. Ēnā ngue da zū Oja 'mø hīndi nja'a te xā nzänni 'nā. A nuyá, ya xā nsāya, ngue tømtho tema hyä gui mmanya.

²² Nu'a rá hmu yø soldado bi xihra ts'unt'u ngue hīnjonda xifi ngue bi man'a te rä hyä xi 'yøde.

Bi 'bennbabi rä Pablo nā rä gobierno Félix.

²³ Nunā rá hmu yø soldado p'uya, bi zonhni yoho yø capita. Bi 'bēpi ngue di nsā yo ciento yø soldado ngue yø 'yogua, 'nē hyate mā'det'a yø tōgue, 'nē yo ciento nja'i yø nhyä lansa ngue da zixra Pablo 'mø bi zū'i gūto nxui, da menhni di ma Cesarea. ²⁴ 'Nē bi mānda ngue da thōspabi rä nthuts'i rä fani da hyuxra Pablo. Bi mānda ngue hīnte di njapra Pablo, sinoque di ndāpra gobierno Félix. ²⁵ Bi 'yøt'a n'na rä sūcua rä hmu p'uya, ngue bi gaxyø soldado, bi dāpra Félix. I ēnā sūcua:

²⁶ “Nugä drá Claudio Lisias, dādi zengua'i grā hoga gobierno Félix. ²⁷ Di pen'na'i p'u nā rä n'yohu 'bucua, bi gotyø judío, ya ja ngue xtā hyo. Pē nu'mø mā pacā p'uya ngue rä romano, dá pennbabi yø soldado ngue bá yāni. ²⁸ Dá ne ngue xca padī te gui yāpi. Dá sixā p'u bi 'yøtyø junta yø judío p'uya. ²⁹ Pē nunā rä hyä bi nēqui, guehna ja ua nāya. Gui yāpi ngue'a rä ley ga 'yo judío. Pē hīmbi nēqui rä hyä ngue te xtí hyo, ni xinga gue'a di

sá ngue dá jot'i. ³⁰ Pɛ dá mmɛyagä p'uya, ngue nu'u yø judío, ya xi nhɛcahya ngue xta hyo. Janangue nuya dí pen'na'i p'u na ra n'yohu na. 'Nɛ xquet'a dí xicá'u di yapí ngue dá map'u guí 'bui ngue dá xi'i te gá nzai. Hønt'a ra hya'a ya".

³¹ Nu'u yø soldado p'uya, bi 'yøt'e te bi m'mɛpi. Bi zixra Pablo 'mø mi nxui, bi ma p'uya, i nthop'u ja ra hnini Antípatris. ³² Mi zä mi nɛcahäi p'uya, bá penc'u yø soldado ngue yø 'yogua, bi zøp'u ja ra cuarte. Go bi mähä ra Pablo'u yø tøgue. ³³ Mi zømpu ja ra hnini Cesarea p'uya, bi ndäpra sɛcua ra gobierno, 'nɛ xquet'a bi ndäpra Pablo. ³⁴ Nu'mø mi juadi bi nu ra sɛcua ra gobierno p'uya, bi 'yänni haru ra mmɛngu na ra Pablo. 'Bexpi batho ngue ra mmɛngu p'u ja ra häi Cilicia. ³⁵ Bi 'yɛmbaya:

—Gä øcä'a ra hya guí mmam'mø bi zøcua'u di yap'a'i —bi 'yɛmbi.

Nup'u ja rá ngu na ra dast'abi Herodes, bi manda ngue ja dá máp'u yø soldado na ra Pablo.

24

Ra Pablo bi manna hya p'u ha 'buhra Félix.

¹ Ya rá cut'a ma pa xi zønna ra Pablo p'u Cesarea 'mø ja mi zøn'a ra hmu mmäcja Ananías, ni n'youi 'da yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío. 'Nɛ ni n'youi n'na ra pøngahya p'u ja ra ts'ut'abi ni hu ngue ra Tértulo. Bi zømp'u 'buhra gobierno ngue di yapra Pablo.

² Mambá ts'i ra Pablo p'uya, nuna ra Tértulo bi müdi di yapra Pablo, bi 'yɛmbra Félix:

—Ague grá gobierno, dadi ja mammadi'ahɛ ngue hin tema hya, dí 'bu manhogähe. Conná nguehni mfaði gä 'bammänho yø ja'i. ³ Gätho'a te guí øt'e, dí 'bammänhogähe ndap'u bi zä. Gä guehna nná ja mammadi'ahɛ naya, grá ts'ut'abi Félix. ⁴ Pɛ hindí nne ga 'bet'ahɛ xangu ni tiempo. Dí äcähe ra mate n'na ts'uquits'u, ngue gui 'yøde te ga xi'ahɛ.

⁵ Dí tingähe n'na ra hya, ngue nuna ra n'yohu 'bucua, i 'yo ndap'u bi zä gä rá nguni nximhäi ngue di ts'onnyø ja'i tengutho n'na ra n'u. Guehna ra 'yøt'i sui p'u ha 'buhyo judío na, porque 'bet'o na ngue'u to ɛc'ɛi na ra mmɛngu Nazaret. ⁶ Nugähe dá benthe, dá uphe ngue bi ne xtí ts'onna nija. Dí nne xca haspahe ra güenda conná ley ngue ma nt'ɛc'ɛihe p'uya. ⁷ Pɛ nuna ra Lisias rá hmu yø soldado p'uya, rá ts'edithe bi 'yøt'e ngue bi yurbu di yahe ngue bi zinngahe na ra Pablo. ⁸ Bi xicje p'uya ngue nu'mø to nne di yapí, dá ɛcua guí 'bui. Pɛ nuyá, dá zä ngue gui 'yänse ya. Gui pase p'uya ngue majuaní'a te gä nná yapähe.

⁹ A nuyá, gätho'u yø judío n'yohu ya, 'da'igu mma ngue ɛmbi majuaní'a te xifi. ¹⁰ Ra gobierno p'uya, bi 'yørpa ra senya ra Pablo ngue di nya. Ra Pablo p'uya bi 'yɛna:

—Co n'na ra pähätho ga nyangä ua guí 'bui grá ts'ut'abi. Porque dí pacä ngue ya xa mma yø jeya guí nts'ut'abi ua ja ra häi dí 'buhmu. ¹¹ Nu'i dá zä gui hyaxa njuani hanja ra hya. Tobe hingui tho'a n'nɛ'ma yomma pa xtá magä Jerusalén ngue dí thanne Oja.

¹² Pɛ himbi thingui ngue to gadi njun'mahya'be. Ni xinga guerp'u ja ra danija xta thingui ngue to gdi orpabi, ni xinga guerp'u mi'da yø nija, xta thingui ngue to gdi ya'be. Ni xinga guerp'u ja ra hnini p'uya. ¹³ Nuya yø n'yohu 'bucua, nu'a ra hya gui yajpagui, hinda zä ha di japi ngue di ja majuaní'a te mma. ¹⁴ Ma ga xi'i hanja ra hya ya. Dadi njuani, hin dadi ncøni ngue dí ɛc'ɛigä Oja nuna mi ɛc'ɛi ma mboxitahe. Da gue'a ra 'da'yo hya ɛmbyø ja'i 'bucua ngue ra 'dan'yo nt'ɛc'ɛi, gue'a ra hya dí tennä'a ya. Pɛ gä dí ɛc'ɛigä'u yø hya nt'ot'i p'u ja ra libro ngue rá ley Oja, dá gue'u mi'da yø hya bi 'yotyø pøngahya Oja. ¹⁵ Tengutho yø nt'ɛc'ɛi yø judío, di njadä p'uya. Dí ɛc'ɛigä ngue dá 'yøt'Oja ngue di bennate yø ánima, gue'u yø hoja'i, gue'u yø ts'oc'ɛi, gä di bennate. ¹⁶ Janangue dadi ja ndummui ngue ga n'yo xanho, n'namhma ngue hin tema hya dá dinnagui Oja, ni xinga guehyø ja'i dá dá 'yɛngui ngue hinga gue'a nná 'yo.

¹⁷ Mi ma njammí jeya ngue n'nanni ra nación dambi 'yo, mahøndá pengui asta Jerusalén ngue dá dä ma limosna, 'nɛ dá ørpabi ra 'bøt'e Oja. ¹⁸ Pɛ nu'a ra ora'a p'uya, nu'u 'da yø judío ngue yø mmɛngu Asia, bi dingui ngue dí 'bup'u ja ra nija ngue nmaði nhoqui conforme ra costumbre ja ngue dá 'yøt'a n'na. Pɛ hingui ngup'u dí 'yohe. 'Nɛ himbi thingui ngue gadi yahnihe. ¹⁹ Nuya yø n'yohu dí mmangä ya, guehya ja ngue dá

thocua di yajpagui, ngue'mø ja te ga nzuqui. ²⁰ A nu'mø ngue hin'na, nuya yø n'yohu 'bæcua, go da manya ngue'mø ja tema ts'oqui bi thinngagui 'mø ma thocä p'ua bi 'yøtra dajunta yø judío. ²¹ Hønda n'na zine nts'edi dá mangä p'ua ja ra junta mi 'bøhyu, ngue dá ɛna: “Nu'a nná ɛc'ɛigä ya, ngue bá ɛp'ua ra pa di bɛnnate yø ánima, gue'a ga thascä ra güenda'a ya”, dá ɛna.

²² Nu'a ra Félix, mi zä mi 'yøhna ra hya bi manna Pablo, mambi njarbutho ra hya. Porque ra Félix ya padí xanho hanja'a ra nt'ɛc'ɛi i ja ngue ra Cristo. Bi hyuspa ra pa yø ja'i p'uya, bi 'yɛmbi:

—Nu'mø bá ɛhra Lisias rá hmu yø soldado ya, ja ga pacä xanho hanja na ra hya guí mmamhmu p'uya.

²³ Nunä ra Félix, bi 'bepa n'na ra capita ngue di sigue da ma m'mädi ra Pablo. Pe bi xihra capita ngue ya hindä ma nthut'i, 'nɛ bi xifi ngue nu'mø bi zøhyø amigo di zengua, di njapi ngue di nyau'i nne da mäts'i te honi.

²⁴ Mi ma njammí pa p'uya, mahømbi zønna Félix, ni n'youi na ra Drusila rá xisu, ra judío na ra xisu. Bi manda bá ts'i ra Pablo p'uya. Bi japi da ma hanja rá nt'ɛc'ɛi i ja ngue ra Jesucristo. ²⁵ Nunä ra Pablo, bi ma hanja'a ra nho ja ngue da n'yo ra ja'i, 'nɛ bi ma ngue jatho da zamrá mmui n'na. Bi ma hanja na ra castigo di nja m'mefa. Nunä ra hya bi 'yøhra Félix, bi zu. Bi 'yɛmbra Pablo p'uya:

—'Be ni mahma. Nu'mø bi bongagä, mahønga nzon'na'i ga nyauí —bi 'yɛmbi.

²⁶ Nunä ra Félix i tømí ngue xtä ngutra mɛnyu ra Pablo ngue xtí thøgue. Janangue xangu yø nnidi bi zonhni ngue bi nyauí. ²⁷ Mi gua'a nyo jeya p'uya, bi dá rá cargo mi pehna ra Félix ngue ra gobierno. Bi ponnbabi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Porcio Festo. Nunä ra Félix bi ne ngue da nu manho yø judío, janangue bi sigue bi ma m'mäditho ra Pablo.

25

Ra Pablo bi nyauí ra Festo.

¹ Nunä ra Festo p'uya, bi ma di benträ cargo ngue di ngobierno. Ja rá hyu patho xi benträ cargo p'ua Cesarea p'uya, ja bá nɛxpɛ ngue i ma Jerusalén. ² Mi zømp'u Jerusalén, nu'u yø hmu yø mmäcja, 'nɛ'u yø judío tate ngue t'ɛc'ɛi, bi map'u 'bøhra Festo ngue di yäpra Pablo. ³ Bi 'yäpra mate ngue da pennbabi ra Pablo di 'yɛ'a Jerusalén. Nu'u yø judío di yäpate p'uya, ya xi nhɛcahya ngue da hyo ra Pablo p'ua ja ra 'yu. ⁴ Mi dahra Festo p'uya, bi 'yɛmbi:

—Ya m'mädi p'ua Cesarea na ra Pablo. Pe ya himma ya'atho ga pengä p'ua Cesarea.

⁵ Nu'u yø n'yohu ɛxä hä ra ts'edi ngue di yäpra Pablo, guí xihmu ngue ga mmäcähe Cesarea ngue'mø ja rá ts'oqui ra Pablo, da zä gui yaphu.

⁶ Pe nunä ra Festo, comma manhyato ma pa, ogue n'net'a ma pa, bá m'mu'a Jerusalén. Bá pengui, bí 'yɛ'a Cesarea p'uya. Mi hyaxpɛya, bi mip'u ja rá nthuts'i hu'mø øtra ts'ut'abi. Bi manda bá ts'i ra Pablo p'uya. ⁷ Nu'mø mi yut'ambo ra Pablo, bi mäsyø judío xpí 'yɛ'a Jerusalén ngue di yäpi. Xangu yø hya ja man'u gue gui yäpi, pe yø judío hingui sä di ja majuani'a te mma. ⁸ Mi dahra Pablo p'uya ngue di nyani, bi 'yɛna:

—Nugä hin tema ts'oqui dí øt'e. Ni xinga guehra ley da t'ɛngui hindí nnu manho, ni xinga guehra danija, ni xinga guehra dast'abi Roma ngue di tinnä ma ts'oqui.

⁹ Pe nunä ra Festo, bi ne ngue da nu manho yø judío. Janangue bi 'yɛmbra Pablo:

—¿Ua guí nne gdi ma Jerusalén, ja gani hocä p'ua ni asunto?

¹⁰ Mi dahra Pablo p'uya, bi 'yɛmbi:

—Nuua 'bøhra ts'ut'abi bi 'yɛxra dast'abi Roma. Ja i ja ngue da thascagui ua ra güenda. Nu'i guí padí xanho ngue hin tema nts'o dí ørpä yø judío. ¹¹ Nu'mø ngue di ja ma ts'oquigä, ogue xtí nɛqui n'na ra hya ngue ni 'yup'u ga tu, hindí su ga tugä. Pe nu'mø ngue hin tema hya di nɛqui'a te gui yajpä ya 'bæcua, hinjonda zä di dägui ngue ga sogä yø 'yɛyu. Man'na xanho ngue ga thocä p'ua 'bøhra dast'abi Roma 'mø.

¹² Nuna ra Festo, nuya yø n'yohu di nfaxui p'u ja ra ts'ut'abi, bi nhēcāhya ngue bi zänni te da 'yøt'e. Bi 'yembra Pablo p'uya:

—Guí ädi guí thop'u 'buhra dast'abi Roma. Pe ja gdi ma p'uya.

Ra Pablo i 'bāp'u 'buhra ts'ut'abi Agripa.

¹³ Mi ma njammī pa p'uya, bi map'u Cesarea na ra ts'ut'abi Agripa, ni n'youi rá nju Berenice, ngue bí zengua ra Festo. ¹⁴ Pe bá m'map'u njammī pa p'uya, nuna ra Festo bi xihra ts'ut'abi'a rá asunto ra Pablo. Bi 'yembī:

—Gosque 'bucua n'na ra n'yohu ngue m'mäditho, bi zocua 'mø mi nts'ut'abi ra Félix.

¹⁵ Nu'mø dambá 'yogá p'u Jerusalén, nu'u yø hmu yø mmäcja co 'nē'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, bi map'u dí 'bui. I ädi ngue da ma mā sentencia na ra n'yohu na. ¹⁶ Pe nugä p'uya dí embī: “Nu ra dast'abi Roma hīndi costumbra ngue to sä di sentencia'a ngue da tho, mēnte tobe hīndi n'yunnba hmiui rá nsuiui'a mā yapi, para ngue da fadi ndana gue'a di dunna hya”. ¹⁷ Janangue nu'mø mi zocua'u ya, hīndá 'betä ra tiempo. 'Bexque'a 'mø mi hyats'i, dá magä p'u ja ra ts'ut'abi. Dá mandagä bá ts'i'a ra n'yohu p'uya. ¹⁸ Dí engä ngue mi ja rá ts'oqui, pe nu'mø mi zø'u yø yapate p'uya, hīn tema ts'oqui bi nēqui ngue'u yø hya gui yapi. ¹⁹ Nu'a ra hya gui nyapi, gue'u yø nt'ēc'ēi yø judío'a, 'nē'a n'na ra n'yohu bi du ni hu ngue ra Jesús, i mmanna Pablo ngue 'bui. Gue'a ga nzu'a ya. ²⁰ Nugä p'uya, hīndi padī ha gda japi ga øt'ä ra ts'ut'abi tengū na ra hya na. Janangue dá ännä ra Pablo p'uya, ngue'mø da ne xti ma Jerusalén, ja xtabá njap'u ra ts'ut'abi na ra hya na. ²¹ Pe ra Pablo p'uya, bi 'yädi ngue da thop'u 'buhra Augusto nuna ndast'abi p'u Roma. Dá manda p'uya ngue bi sigue bi 'bädi, 'be da bonngagui ja ga penhni, di map'u 'buhra dast'abi Roma.

²² Mi dahra Agripa p'uya, bi 'yembra Festo:

—Xquet'a dí nne ga øcä te da manna ra n'yohu na.

Ra Festo bi 'yembī:

—'Bex hnixudi gui 'yøde te da manya 'mø.

²³ Mi hyaxpuya, nuna ra Agripa 'nēhra Berenice bi yarbū ja ra cuarto bi nja ra hya. Xandøngu p'u ni 'yo, tengutho 'mø di sännigo. Ni n'yohu yø hmu yø soldado, 'nē'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra hnini. Bi manda ra Festo p'uya ngue bá ts'i ra Pablo. ²⁴ Bi 'yenna Festo p'uya:

—Ague grá dast'abi Agripa, gätho ya yø n'yohu 'daua xtá mpetihu ya. Xangu yø judío bi xiqui ngue hīngui nnu manho na ra n'yohu 'bucua, ngup'u Jerusalén, nguua Cesarea. Hīngui säya yø ja'i xiqui ngue jatho da tho na ra n'yohu na. ²⁵ Pe nugä p'uya, dí tingä ngue hīn tema ts'oqui di øt'e ngue sä da tho. Nuna ra Pablo ädi ngue da thop'u 'buhra Augusto nuna ndast'abi p'u Roma. A nuyá, dí sänni ngue ga pennbabi ya. ²⁶ Pe nja ngue nuna ra n'yohu dí nne ga pennbabi na mā hmu ra dast'abi, madits'u tema hya dí tinnbi ngue di ja ts'edi ga pennbi. A nuyá, dá sigä ua ha guí 'buhmū ya. Mā datho go nná sin'na'i ya grá ts'ut'abi Agripa, ngue guí juannbabi xanho ha exa hanja rá asunto. Nu'a ra hya da bønna ne p'uya, gue'a da cuatra sūcua ga pennba ra dast'abi'a. ²⁷ Porque nup'u nná bēngä, ena gue hīngui pønna güenda ngue ga penhna n'na ra ofädi, 'nē hīnda mep'u ja ra sūcua'a ra hya gui nyapi.

26

Bi manna hya ra Pablo p'u 'buhra ts'ut'abi Agripa.

¹ Nuna ra Agripa bi 'yembra Pablo:

—Da zä guí mma te guí nne guí mmanya n'yø.

Bi müdi bi nya ra Pablo p'uya, i anyø 'yē ha ga ya. Bi 'yēna:

² —I jaga mpähä ngue da zä ga nyagä ua ha guí 'bui, grá ts'ut'abi Agripa. Dí nne ga nyangä ngue'a te gāma hya guí yajpä yø judío. ³ Dadi johyagä ngue guí padī gätho yø costumbre øtyø judío, 'nē guí padī te guí njunt'i. 'Yørca ra mate gui 'yøde xanho na ra hya ga mmangä ya.

Bi manna Pablo te manī n'yo 'mø hīm manī 'yēc'ēi ra Cristo.

⁴ Nu'u ma mmijudiohe ga padi te xtá m'mucá p'u Jerusalén. I fadi te xtá m'mucá p'u ja ra hnini Tarso mente mará ngüegui. ⁵ Nuyü p'uya, i padi xanho hapu dá ngüe asta yø pa xpí 'yep'u. Nu'mø nne da ma, da ma ha bá njap'u dá ngüegä ngue drá fariseo. 'Në da gue'e gui padi ngue nu'a rá nt'éc'ei yø fariseo, gue'a hats'i xandønho'a te nt'ot'i p'u ja ra ley ga 'yo ma nt'éc'eihe'a. ⁶ A nuyá, guehna nná n'yost'abigä naya, ngue dí tømä da 'yøt'Oja'a te bi yarpabi ma mboxitahe ngue di bennate yø ánima. ⁷ Gätho'u 'de'ma yo'bui yø judío di mmëni ya, i tømí ngue da nu di nja'a te xá mma ma yat'i. Janangue njap'u thanne Oja ra pa ra xui. Pe nuna ra hya dí xi'i ngue nthø'mi ya grá ts'ut'abi Agripa, guehna gui yajpä yø judío naya. ⁸ ¿Hanja ngue hinguí ec'eihe ngue da 'yøt'Oja ngue di bennate yø ánima?

Mam'met'o mayø nsuiui ra Pablo'u mi ec'ei ra Cristo.

⁹ Nugä 'mø mam'met'o, dí ena ngue xanho te nmi øt'e, ngue nmi súcä yø ja'i mi ec'ei ra Jesús nuna ra mmëngu Nazaret. ¹⁰ Nguna ra hya xtá øt'ä p'u Jerusalén. Pe gue yø hmu yø mmäcja'u madi 'dacra nt'edi ngue dí cot'ä fädi yø 'yec'ei. Nu'mø bi hyo p'uya, 'nëqui dí nnu manho te øt'e. ¹¹ Xangu yø nnidi dá ungä yø ja'i ngue dí nnepe da hyep'u yø nt'éc'ei. Da guerp'u n'nanni yø nija, ngu'a dambi øt'e. Janjuani gue jo ma xiyu ngue ra cue, ngue di súcä yø ja'i ec'ei ra Jesucristo, asta xtá magä n'nanni yø hnini ngue dí honi hapu ga tini.

Mahombi manna Pablo te bi nup'u ja ra 'yu.

¹² Conque gue'a nná 'yogä 'mø ma magä Damasco'a. Gue'u yø hmu yø mmäcja bi hacra ts'edi ngue da magä p'u. ¹³ Pe ague grá ts'ut'abi, nup'u ja ra 'yu, comma huxyadi dá nugä ngue bí 'yë mahets'i n'na ra nyot'i bi gogbagui co 'në'u yø n'yohu nmi n'yo'be. Pe man'na xanzaqui ra nyot'i bi gogbagui ngue'a gui yotra hyadi. ¹⁴ Gä dá täcähe häi p'uya. Dá øde ngue nzoqui comma hya ngue ra ebreo nna ya, bi 'yëngui: “Ague Saulo. Ague Saulo. ¿Hanja ngue gui sūqui? Gadi n'unse tengutho n'na ra ndani 'mø embra hnet'i ra za ma sūni”, bi 'yëngui. ¹⁵ Nugä p'uya, dí embi: “¿Te'o'i p'uya grá Hmu?” Nu'a ra Hmu p'uya bi 'yëngui: “Go guecä drá Jesús ngue ëmmëi gui sūqui”. ¹⁶ Mahøn'a bi 'yëngui: “Dami nangui, gä 'bäi. Porque guehna dá nthëui na ngue gui 'yøtra 'befi ga xi'i. Conná nguecä gui ja hmajuani yø ja'i'a te gä nu ya, da gue'a te gui nnu m'mefa. ¹⁷ Pe ga nyan'a'i 'mø bi zæ'i yø judío. 'Në ga pen'na'i p'u 'bähyø ja'i hingyø judío. Nu'mø bi zæ'i, ga nyan'i. ¹⁸ Dí pen'na'i p'u rá m'mu'u ya, ngue gui xojpa yø n'yomfëni yø ja'i. Ya hinni mantho di n'yo mants'o, sinoque di n'yo manho, n'namhma ngue hinni mantho da 'yo rá 'yë ra zithu. Sinoque Oja da zo rá 'yë. Nu'mø bi 'yec'ëigä yø ja'i, di mpunnba yø ts'oqui, 'në di tocabi tengutho di tocabi yø ja'i ya o rá 'yë Oja”.

Bi 'yec'ei ra Pablo'a ra hya bi sip'u ha bi nu ra nyot'i.

¹⁹ Nuna ra hya bí 'yë mahets'i, grá ts'ut'abi Agripa, hinda festhogä na. ²⁰ Sinoque rá müdi dá xicä ra hya yø mmëngu Damasco. M'mefa p'uya, dá magä p'u Jerusalén, 'në dá n'yogä gätho yø häi Judea ngue dá manna hya. 'Në'u hingyø judío dá xicä ra hya. Dá xihyø ja'i ngue da hyep'u ra nts'o ga 'yo, di 'bätyø mmüi da 'yec'ei Oja. Da 'yøtra nho para ngue di nëqui ngue ya bi 'bätyø mmüi. ²¹ Conná guehna ra hya naya, bi bennga yø judío p'u ja ra danija ngue nne xta hyogui. ²² Pe fäxcatho Oja, hindi hecä ra hya asta guehya. Dí xicä ra hya gätho yø ja'i, di ngüe, di nnoho. Hinte man'na ma hya dí xifi, hinda hont'u yø hya bi manna Moisés, gätho mi'da yø pøngahya Oja, gä bi ma te ja ngue di nja m'mefa. ²³ Bi ma ngue ra Cristo i ja ngue da zä ra n'u, 'në da du. M'mefa p'uya, gue'a rá müdi di bennate p'u da nt'ägui'a. Janangue nu'u yø judío 'në'u hingyø judío da badi ngue majuaní di bennate yø ánima.

Nuna ra Pablo, nnepe ngue da 'yec'ei ra Cristo na ra Agripa.

²⁴ Nguna ra hya i nyanna Pablo p'u bi nya. Ra Festo p'uya, nts'edi bi 'yëmbi:

—Hantho gui loco ya Pablo. Hantho ngue hinguí säya gadi xädi asta gui cohi gui loco ya —bi 'yëmbi.

²⁵ Mí dahra Pablo p'uya, bi 'yɛmbi:

—Hindí locogä grá ts'ut'abi Festo. Hante gue nuna ra hya dí xi'i, guehna ra hya majuaní na. ²⁶ Búcuá ra ts'ut'abi Agripa ya. Nuna i padí xanho ya yø hya dí mmangä na. Janangue di ha ra ts'edi dí mmangä ra hya ua hapu 'bui. Porque dadi seguragä ngue 'nehna padí xanho ya yø hya dí mmangä na. Nuna ra hya dí mmangä ya, hinga nt'aguitho bi nja na. ²⁷ Ague grá ts'ut'abi Agripa, ¿uanguí guí ɛc'ɛi' u yø hya bi manyø pøngahya Oja? Nugä dí padí ngue guí ɛc'ɛi.

²⁸ Mí dahra Agripa p'uya, bi 'yɛmbra Pablo:

—Hantho guí ɛna zits'utho dí honí ngue ga ɛc'ɛigä ra Jesús guí mmanya.

²⁹ Ra Pablo p'uya bi 'yɛmbi:

—Gue'mø gue ts'utho guí honí, gue'mø gue hin'na, pe da ne Oja ngue hinga høn'atho'i guí 'yɛc'ɛi, sinoque dí nne ngue 'nehya 'búcuá øde te dí mma, ga da 'yɛc'ɛi ra hya tengutho nná ɛc'ɛigä. Pe hindí nne ngue nu'mø bi 'yɛc'ɛi yø ja'i ra Jesús, da ma nthut'i conyø cadena tengutho di thocä —bi 'yɛnna Pablo.

³⁰ Mí manna Pablo na ra hya na p'uya, bi nangra Agripa 'nehra Festo conna Berenice. Gátho mí'da yø ja'i mí hup'u bi nangui. ³¹ Bi ma n'nanni p'uya, dí n'yänni ha di nja na ra hya mmanna Pablo. Dí n'yɛmbuya:

—Nuna ra n'yohu na, hin tema ts'oqui xa 'yøt'e ngue da t'ɛmbi da tho, ni xinga gue'a ngue di sä di n'ofädi.

³² Mí dahra Agripa p'uya, bi 'yɛmbra Festo:

—I sä da ma mathøgue na ra n'yohu na, ngue'mø hindí ädi da thop'u 'buhra dast'abi Roma.

27

Bi 'benhna Pablo, i ma Roma ja ra häi Italia.

¹ Mí zä bi ts'änni ngue da 'benngähe p'uya, gdä mähme p'u ja ra häi Italia. Nuna ra Pablo, da guehmi'da yø ofädi, bi ndäpa n'na ra capita ni hu ngue ra Julio ngue da zits'i. Nuna ra Julio, yø n'yohu'u yø federal ni hu ngue ra Augusto. ² Dá ohe ra barco bi nɛxpʉ ja ra hnini Adramitio, i mpa p'u ja ra nnenga jathe ngue ra häi Asia. 'Da dá mächähe ra Aristarco nuna ra mmengu Tesalónica ja ra häi Macedonia. ³ Mí hyaxpʉya, dá sɔngähe p'u ja ra hnini Sidón. Nuna ra Julio, ɛmmɛi di n'yørpauí masu ra Pablo na. Janangue bi unna nt'ɛdi bi ma bá nu yø amigo p'u ja ra hnini bi zøni. Nu'u yø amigo ra Pablo bi 'yørpabi masu, bi mäts'i. ⁴ Ma pøngähe p'u ja ra hnini Sidón, daní nthocähe p'u ja ra häi Chipre nuna ja mbo ra jathe. Pe ngaha i go 'mø ma thocähe p'u ha ja na. ⁵ Dá 'dangähe ra jathe, daní mpächähe p'u ja ra nnenga jathe ngue ra häi Cilicia 'nehra häi Panfilia. Dá sɔngähe p'u ja ra hnini Mira, gue'a n'na ra danihni jap'u ja ra häi Licia'a.

⁶ Nuna ra capita p'uya, ja bi dimp'u n'na ra barco bí nɛxpʉ ja ra hnini Alejandría, maní map'u ja ra häi Italia. Ja dá ogähe p'u ra barco p'uya ngue dá thohme p'u nná mähme. ⁷ Bi ma njammí pa ngue njanate ga 'yo ra barco. Xandøn hɛnniθho ha dá thocähe p'u ja ra jathe handra hnini Gnido. Pe comma tobe di coscahe ra ndahi p'uya, daní nthocähe p'u handra häi Salmón. Dá nthets'ähe ra häi ja made ra jathe ni hu ngue ra Creta p'uya. ⁸ Xandøn hɛnniθho ha dá thogähe p'u ja ra nnenguí'a ra häi'a. Sär'mø ma sɔngähe p'u ja n'na ra xequi säya yø barco ni hu ngue ra Buenos Puertos. Ya xma nguerpʉtho ja ra hnini Lasea.

⁹ Pe ya xangu yø pa xi m'mɛ p'uya. Ya nts'utho ngue to di n'yop'u ja ra jathe, porque ya tihí bá cuatyø pa ngue ra sɛ'ye. Ra Pablo p'uya, tobe ximhma'u to di 'yonna barco, ¹⁰ bi 'yɛmbi:

—Ague n'yø'ahʉ, ɛna gue nts'utho ga thohmu ya. Porque di m'mehra barco 'nɛ di m'mehyø 'beni, asta 'nɛcju ga tuhu —bi 'yɛmbi.

¹¹ Pe himbi 'yørpʉtho masu ra capita'a te mmanna Pablo, sinoque go bi 'yɛc'ɛiθho te mman'a to di 'yonna barco, 'nɛ'a ra mmädi ngue ra barco. ¹² Di n'yɛmbi ngue nu'a rá ts'äya ra barco jap'u bi uits'i, hinguí ho ngue ja da thop'u ra sɛ'ye. 'Da'igu bi mamp'uya

ngue bi thogui. Di n'yembi ngue xamhmatho da zä da zomp'u ja ra hnini Fenice ngue ja xta thop'u ra se'ye. Gue'a n'na rá ts'äya yø barco jap'u ja ra häi Creta'a. I et'inde ra dehe ra häi, ni nja ra häi norte 'ne ni nja ra häi sur.

Bi nangra ndate ndahi p'u ja ra jathe.

¹³ Bi müdi bi n'yo ra huinna ndahi ni 'ye'a sur. Bi 'yemp'uya ngue da zä da thogui. Dá thocähe p'uya, dá tenhne ra nnenga jathe ngue ra häi Creta. ¹⁴ Himmä ya'atho p'uya, bi nthëui n'na ra ndonthi ra barco. Gui hutyo ja'i na ra ndahi ngue ra Noreste. ¹⁵ Bi gutra barco ra ndahi p'uya, ya hingui hät'i da hyegui. Dá thøjpahe ra 'yu ngue bi nönnbüya. ¹⁶ Dani nthogähe p'u ja rá xütha n'na ra zit'u häi ja made ra jathe, ni hu ngue ra Clauda. Ya hints'e hmisu 'yo ra ndahi'a ra xequi'a. Dá ne dá cut'ähe mbo ra dābarco n'na ra t'ubarco mambá gut'i, pe xanhennitho i yut'ambo. ¹⁷ Nu'mø mā cut'ähe mbo'a p'uya, bi 'bännbabi yø nthahi ra dābarco p'uya ngue ts'upi di nxühyø xithe. I su ngue xtani mpa p'u ja yø 'bomudehe ni hu ngue ra Sirte. Janangue bi gajpabi ra ulu nu'a enna ndahi p'uya. Bi japi ngue bi nönhna ndahi ra barco. ¹⁸ Mi hyaxpüya, tobe nts'edi 'yodra ndahi. Bi thörbu ja ra jathe yø 'beni ra barco p'uya. ¹⁹ Rá hyu pa p'uya, dá höt'ähe p'u ja ra jathe yø cosa mi ja mbo ra barco. ²⁰ Bi ma njammī pa ngue hindá nuhe ra hyadi, ni xingyø sø xcá nuhe ngue ra xui. Høndra ndate ndahi fexcahe. Ya dí ena ngue hinxca ponje.

²¹ Bi ma njammī pa ngue hindá nsihmēhe. Bi m'mä inde ra Pablo p'uya, bi 'yembyø ja'i:

—Ague n'yø'ahü, nu'mø xqui 'yörpahü masu'a ra hya dá mangä ngue hin xcabá pømhü p'u Creta, hinxti nts'onna barco ja ua 'mø, 'ne hinxti m'mehyø 'beni 'mø. ²² Pe nuyá, 'yo tu ni mmüihü ya. Hinjonda du, hinda høndra barco di m'medi. ²³ Porque dí ogá rá 'ye Oja, 'ne dí ørpa rá 'befi. Xta nugä n'na ra anxē 'mø manxui ngue rá m'menhni Oja. ²⁴ Xa 'yengä ra anxē: “Yo guí su ague Pablo. Jatho gui sømp'u 'bührä dast'abi Roma. Conná ngue'e da yan'Oja ya yø ja'i guí n'youi ua ja ra barco ngue hinda du”, xa 'yengui. ²⁵ Janangue nuyá n'yø'ahü, 'yo di tu ni mmüihü ya, porque nugä dadi seguragä ngue nu'a ra hya xa xicä rá anxē Oja, di nja'a. ²⁶ Pe nuyá, jatho ngue ga thehü n'na ra häi ja made ra jathe ya.

²⁷ Mi dähra nde'a rá 'de'mä goho mā pa p'uya, dá thocähe p'u ja ra jathe ni hu ngue ra Adria. Ni 'yenje ua, ni 'yenje nu ra ndahi. Nu'mø mi zo made ra xui p'uya, nu'u di 'yonna barco bi mmeyä ngue ya ni ma di nthëui ra häi. ²⁸ Bi 'yeni hangü ganhē ra dehe p'uya, 'däte mā'de'mä 'dato metro bi züdi. Dá n'yogähe mits'u p'uya, mahømbi 'yeni hangü ganhē ra dehe. Ya mamī 'däte mayoto metrotho bi züdi. ²⁹ Dí sühe p'uya, ngue di nthëui ra barco yø do ja mbo ra jathe. Bi 'yemmi goho yø xone t'egui p'u ja rá xütha ra barco p'uya ngue bi zammī. Dí xønhne ngue da hyats'i. ³⁰ Nu'u mādi 'yonna barco p'uya, bi zänni ngue xtá 'dagui. Bi ca'mra t'ubarco p'u ja rá ya ra dābarco. I hätyø ja'i, embi ngue da 'yemmi mi'da yø xone t'egui p'u ja rá ya ra barco ngue da zammī xanho. ³¹ Pe ra Pablo bi 'yembra capita co 'ne'u yø soldado:

—Nu'mø ngue hīndi m'mücuja ja ra barco yu yø n'yohü di 'yonna barco, hingui ponju 'mø —bi 'yembi.

³² Nu'u yø soldado p'uya, bi hyejpa yø nthahi manī nzührä t'ubarco, bi hyörbu ja ra jathe. ³³ Mi necähäi p'uya, bi xihyø ja'i ra Pablo ngue gä di nsihmē. Bi 'yembi:

—Ya rá 'de'mä goho mā pa ya ngue hinjongui sīhmē, 'ne hinjongui ahä. ³⁴ Dí äcä ra mate ya ngue gui nsihmēhü, n'namhā guí hyähü ra ts'edi. Ya hinjonda du ya, ni xinga n'na ni xthü di m'medi.

³⁵ Mi manna Pablo na ra hya na p'uya, bi macrá 'ye ngue bi hyacra hmē. Yø hmi yø dä yø ja'i p'u bi ja mammadi Oja. Bi xejpüya ngue bi müdi bi nsihmē. ³⁶ M'mefa p'uya, gä bi hyu yø mmüi yø ja'i. Janangue bi nsihmē. ³⁷ Nu'a gangü'u mi op'u ja ra barco p'uya, mi juadi comma yo ciento 'ne hyäte mā'de'mä 'dato mā'yohü. ³⁸ Mi juate ra ts'ihmē yø ja'i p'uya, bi hyötra trigo p'u ja ra jathe, i nnepe ngue hīndi hyu ra barco.

Ya bi thunt'a mbonthe ra barco.

³⁹ Nu'mø mi hyats'i xanho p'uya, nu'u madi 'yonna barco hingui padi tema häi handi. Mi hyanda n'na ra 'yethe ngue Gä ra 'bomudehe p'uya. Bi zänni ngue ja xti carpu ra barco. ⁴⁰ Bi hiejpabi yø nthahi mambi the yø xone t'egui p'uya, bi zop'u ja ra jathe'u. Bi 'yannba ra palanca Gä 'yo ra barco p'uya. Bi gaspabi ra ulu p'u ja ra za 'bäp'u ja rá ya ra barco, i nnepe ngue da nönhna ndahi. Ra barco p'uya, bi guarbu ja ra nenthe. ⁴¹ I mpa p'u di nthe yø ts'edi yø dehe p'uya. Bi ndup'u ja yø 'bomudehe ra barco, ya hingui sä di 'yani. Bi 'uahrá xütha ra barco p'uya ngue emmei tønhyø funthe. ⁴² Yø soldado p'uya bi ne xta hyo yø ofädi, porque supi xti nxaha ngue da 'dagui. ⁴³ Pe nuna ra capita bi nepe ngue da bongra Pablo, himbi japyø soldado xta hyo yø ofädi. Sinoque bi 'beryø ja'i ngue nu'u pahra nxaha, di nhyorbü ja ra dehe, da zøn'a nenthe. ⁴⁴ Nu'u hingui pahra nxaha p'uya, da gaxyø xeca xithe jap'u ja ra barco ngue di 'yoxma xöts'e ra dehe, oque te man'na macosa jap'u ja ra barco, da hyats'i ngue di nxaha, da zøn'a nenthe. Gue'a bi nja'a p'uya, ya hijnombi du.

28

Ra Pablo ya 'bup'u ja ra t'uhäi ja mbo ra jathe ni hu ngue ra Malta.

¹ Nu'mø Gä ma songähe nenthe p'uya, dá mmeyahe ngue nu'a ra häi dá nthehe ni hu ngue ra Malta. ² Mi se'u yø pa'u, ngue mará 'ye. Pe nu'u yø mmengu p'u ja ra häi dá sømhme bi 'yorcahe masu, bi 'yu'a n'na ra sibi ngue di nhatyø ja'i. Bi xicje p'uya ngue ga cuat'i ga nhathe. ³ Bi ma ra Pablo ngue bí honna 'yonza. Mi 'yüts'a sibi ra za mambá gu p'uya. Bá hsä'a n'na ra c'eya ngue su ra pa. Bi zaprá 'ye. ⁴ Nu'mø mi nu yø mmengu p'u ngue di nts'unna c'eya p'u ja rá 'ye ra Pablo, di n'yembi n'na ngu n'na:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, rá nzequi ra hyote na. Ya xpá mbongbu ja ra jathe ya, pe di castiga Oja ngue nnepe da du.

⁵ Bi huacra c'eya p'u ja ra sibi na ra Pablo p'uya. Pe hinte bi ja rá 'ye. ⁶ Gätho yø ja'i p'uya, tøm'i ngue xta nnenna 'ye ra Pablo, oque n'na ts'uquits'ütho xta ndägui ngue da du. Tøm'i, tøm'yø ja'i ngue te da ja ra Pablo. Pe bi nu p'uya ngue hinte di jatho. Bi 'bätyø n'yomfeni yø ja'i p'uya, bi 'yembi ngue n'na ra dahmu na ra Pablo.

⁷ Nup'u dá n'uspigähe p'uya, ja orbütho yø häi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Publio. Gue'a di manda p'u ja ra t'uhäi dá songähe'a. Nhyu pa bi ja mmansuje, bi 'dacje ra ts'äya. ⁸ Nu'a rá papá ra Publio p'uya, mi oxpu ja rá t'ots'i ngue madi hyenni. Mi hembra pa, 'ne ra 'bicji. Bi ma ra Pablo ngue bá nu p'uya. Bi marpabi Oja, bi japyø 'ye p'u ja rá do'yo ra därquchi. Bi zä p'uya. ⁹ Mi 'yøhyø ja'i'a te bi nja p'uya, nu'u yø därquchi ngue yø mmengu p'u, bá ehē ngue bi hmarpabi Oja, 'ne bi zä ha hembü. ¹⁰ Nuya yø ja'i ya, bi nu manhoje. M'mefa p'uya, nu'mø ma ohe ra barco ngue dá mähme, bi 'dacje te ga homhme p'u ja ra 'yu.

Bi zøn'a Roma ra Pablo.

¹¹ Mi gua'a nhyushna dá m'mähme p'u ja ra t'uhäi ja mbo ra jathe, mi jap'u n'na ra barco mi tøm'i ngue da thohra se'ye, gue'a dá ohe'a p'uya. Bi nexpu ja ra hnini Alejandría na ra barco. Nu'a nnøpa senya ra barco p'uya, gue'a n'na ra cuate dahmu ni hu ngue ra Cástor, man'na p'uya ni hu ngue ra Pólux. ¹² Dá songähe p'u ja ra hnini Siracusa p'uya. Ja dá m'mähme p'u nhyu pa. ¹³ Ma mähme p'uya, dá tenthöhe ra nnenga jathe, dá sømhme p'u ja ra hini Regio. Mi hyaxpuya, bi n'yo ra ndahi ni 'ye'a sur. Rá yo pa p'uya, dá songähe p'u ja ra hnini Puteoli. ¹⁴ Ja dá tinnähe p'u yø 'yec'ei p'uya. Bi xicje ngue dá m'mähme p'u nyoto ma pa. M'mefa p'uya, dá mähme Roma. ¹⁵ Nu'u yø 'yec'ei bí 'bup'u Roma, mi zä mi 'yøde ngue dará mpäcähe p'u, bá e'u p'uya ngue da c'athe p'u ja ra hnini Tres Tabernas. Mi da p'uya bi thogui ngue bá thacje p'u ja ra hnini Foro de Apio. Nu'mø ma nthegähe'u bá thacje p'uya, bi ja mammadi Oja ra Pablo, 'ne bi hya ra ts'edi ngue bi nu yø mm'i'yec'eiui. ¹⁶ Nu'mø ma songähe Roma p'uya, nuna ra capita nmi n'yogähe, bi däpyø ofädi na rá mmimhmui. Pe ra Pablo bi njapi ngue bi m'mü'a n'nanni, hōnda n'na ra soldado bi madi.

Ra Pablo bi mambrá hya Oja p'ua Roma.

¹⁷ Rá hyu patho xtá sɔngähe Roma p'uya, bi zohna Pablo ya yø n'yohu di manda p'ua ja yø nija di mpeti yø judío, ngue bi nyau. Bi 'yɛmbi:

—Ague n'yø'ahü, hin tema nts'o dá øt'ä ngue'a te ga nzacä yø judío. Ni xinga gue'ua yø costumbre ma mboxitahu di thinnagui n'na ra hya ngue gdi nnømman'ua. Pe madague'a, bi jocä p'ua Jerusalén, bi ma ma dägä p'ua 'buhyø mmengu Roma. ¹⁸ Pe comma ngue hin tema hya bi dinnagui ya bi 'yørca ra nt'änni, janangue bi ne xti thøgagui. Porque hin tema hya bi nequi ngue da t'ɛmbi ni 'yup'ua ga tu. ¹⁹ Pe himbi ne yø judío ngue xti thøgagui. Da guecä p'uya, dá ädi ngue da thocä ua Roma 'buhra dast'abi, ngue da 'yørcaui ra ts'at'abi, madague'a hingui ja te rangu'e'a gui yajpä yø judío. ²⁰ Janangue guehna ra hya dá zon'nahu naya, ngue ga nyahu. Porque jatho ngue ga mmangä hanja na ra hya tø'myø judío ngue di nja. Nuna ra hya naya, guehna ga nthut'igä conyø cadena naya.

²¹ Mi dahyø judío p'uya, bi 'yɛmbi:

—Hin tema sɔcua di sɔcua ngue di 'yɛ'a Judea ngue nmayapi'i. Ni xinga gue'ua ma mmijudío hu di sɔcua dadi yap'a'i, ogue di nnømman'ua'i. ²² Nu'a ra hya guí mbeni guí mmanya, dí nne ga øcähe hague rá nja'a. Porque dí pacähe ngue ndap'ua bi zä hnømman'ua na ra 'da'yo nt'ɛc'ɛi na —bi 'yɛmbi.

²³ Janangue bi hyuspabi tema pa di mpeti p'uya. Pe xandøngu yø ja'i bi mpeti p'ua säya ra Pablo 'mø mi zønna pa. Bi da'mra hya ra Pablo 'mø mixudi, asta gue'mø mi dähra nde. I xihyø ja'i ha di njap'ua di zo rá 'yɛ Oja. I nnepyø judío ngue nu'mø bi dinyø mmui'a te mmanä ley bi 'yotra Moisés, 'nɛ'a te bi 'yotyø pøngahya Oja, ya da 'yɛc'ɛi ra Jesús. ²⁴ Bi nu manho 'da yø judío te bi manna Pablo. Mi'da p'uya, hingui ɛc'ɛi te xifi. ²⁵ Pe comma ngue hinga 'da'igu mmamp'uya, bi müdi bi bønnyø ja'i ngue bi ma. Ra Pablo p'uya bi 'yɛmbi:

—Majuani na ra hya bi manna Espiritu Santo 'mø mi bennba ra hya bi manna pøngahya Isaías, ngue bi xihma mboxitahu, bi 'yɛmbi: ²⁶ “Ni ma ya, bá xihyø judío na ra hya jaa, gui 'yɛmbi: Da 'yøhyø ja'i hanja ra hya ja ua, pe hinda dinyø mmui hanja ra hya da 'yøde. Nu te da nu yø ja'i, hinda dinyø mmui yø ja'i hanja'a te da nu. ²⁷ Porque nuya yø ja'i ya, i njot'i yø n'yomfɛni. ðntho xa ngotyø gu ngue hingui nne da 'yøhra hya. ðntho xa ts'antyø dä ngue hingui nne da hyɛt'a te ja ngue da hyɛti. Porque hingui nne da dinyø mmui hanja ra hya, 'nɛ hingui nne di 'bätyø mmui ngue da 'yɛc'ɛigui, n'nammha ngue ga punnbabi yø ts'oqui”, ɛn'Oja. ²⁸ A nuyá, dami pahmu ya ngue nuna ra hya bá pen'Oja ngue di mpøhyø ja'i, di 'bennba rá m'mahyø ja'i hingyø judío naya. Nu'ua p'uya da 'yø'mø bi sifi.

²⁹ Mi manna Pablo na p'uya, bi ma yø judío, pe di nju'mahyase p'ua ni ma. ³⁰ Nuna ra Pablo, nyo jeya bi m'map'ua ja ra ngu bi hmihi. Pe gä di unna ts'äya'ua yø ja'i bádi zengua p'ua 'bui. ³¹ Bi hya ra ts'edi xihyø ja'i ha di njap'ua di zo rá 'yɛ Oja. Bi xännba yø ja'i ha exa nja na ra hya ngue ra Hmu Jesucristo. Pe hinjondi hejpi.

Romanos

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Roma.

¹ Nugä drá Pablo, rá mefigä ra Jesucristo. Nunä Oja bi 'yεxqui ngue drá representantegä ra Jesucristo. Bi huannagui Oja ngue ga mmambrá hoga 'da'yo hya. ² Ya mandønjam'mø tho bi 'yorpæ ja ra Maca Libro yø pøngahya Oja ngue da 'yεhra pa di nja ya yø hya n'youi na ra hoga 'da'yo hya. ³ Nunä ra hoga 'da'yo hya na, i mma hanja na ma Hmuhä Jesucristo rá Ts'unt'u Oja. I mma ngue bi nja'i, 'ne quehna rá mbom'meto ra dast'abi David. ⁴ Pe nu'a rá maca te ra Jesucristo, di nequi xanho ngue hingra ja'itho, porque bi bennate 'mø mi du. Janangue nts'editho di nequi ngue rá Ts'unt'u Oja.

⁵ Ra Jesucristo bi 'yøtra mate bi 'dacrä 'befi ngue rá representantegui. I nneque ngue ndap'u bi zä yø häi, ga xicä ra hoga 'da'yo hya yø ja'i, 'ne da 'yεc'εi. Da 'yøtyø ja'i'a ra hya ga xifi. Co nunä ra hya na, yø ja'i da 'yεspabi ra Jesucristo. ⁶ A nuya yø ja'i bi zon'na Oja ngue bi 'yεc'εi ra Jesucristo, xquet'a nzon'nahä Oja ngue gui 'yεc'εihä ra Jesucristo ya.

⁷ Dadi zengua'ahä, ague gyø mmenguhä Roma. Bi ma'ahä Oja, gue'a i zon'nahä'a ngue gui sohä rá 'yε. Dí nnegä ngue nunä Oja ma Papähä co 'nehna ma Hmuhä Jesucristo di jap'ahä 'ne da hyut'a ni mmuihä.

⁸ A nuyá, ngue dí εc'εi ra Jesucristo, ya da zä ga mmat'Oja. Nu'mø dí mmat'Oja, dadi ja mammadi Oja connä ngue'ahä. Porque dadi johya ngue nunä ni nt'εc'εihä i ja, ya i hma ndap'u bi zä. ⁹ A nugä, dí hahma mmui ngue dí ørpabi rá 'befi Oja. Dí mmangä ra hoga 'da'yo hya ngue hanja rá Ts'unt'u Oja. Pe pa Oja ngue nu'mø dí mmat'Oja, zant'a dadi tet'ahä p'u dí mmat'Oja. ¹⁰ Nugä, εmmei dí äpra mate Oja xamhmatho ngue Oja da nu ha di japi ngue da zä ga mmagä p'u gui 'buhmä. ¹¹ Porque dí nne ga mmagä p'u ga ma nu'ahä. Gue'a di zä ga o'ahun'yü xanho hanja Oja'a, n'namhma ngue man'na gui hyahä ra ts'edi. ¹² Dí nnegä ngue nunä ma nt'εc'εihä i ja, man'na ga nhyathä ra ts'edi n'na ngu n'najä.

¹³ Ague ma zi cu'ahä, dí nne gui pahmä ngue ya xangu yø nnidi xtá sänni ga ma nu'ahä. Pe asta guehya hingui sä ga mmap'u. Nu'a nna ne ga mmagä p'u, dí nne ga japä mi'da yø ja'i ngue da 'yεc'εi ra Jesucristo tengutho dí ørpabi yø ja'i 'bui ndap'u bi zä. ¹⁴ A nugä 'yo ma güenda ngue ga xihra hoga 'da'yo hya gätho yø ja'i. Ga xihra hya yø basucua, ga xihra hya'u hingyø basucua. ¹⁵ Janangue nugä, nu'u ni mmenguhä 'bup'u ja ra hnini Roma, janjuani ngue dí nne ga xicä ra hoga 'da'yo hya'u.

¹⁶ Nugä hindí pes'mä sä ngue ga mmangä na ra hoga 'da'yo hya. Porque nunä ra hya na, n'youi rá ts'edi Oja para ngue di nyani gätho yø ja'i da 'yεc'εi ra hya. Hinga høndyø judío di nyanyø te, sinoque xquet'a 'ne'u hingyø judío di nyanyø te 'mø da 'yεc'εi ra hya. ¹⁷ Nunä ra hoga 'da'yo hya na, ja timp'u ma mmuihä ngue Oja di hojpa rá ts'oqui ra ja'i, høntho da 'yεc'εi ra Jesucristo n'na. Nguna ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue εna: "Nu to da 'yεc'εi Oja, gue'a ra ja'i di hojpabi rá ts'oqui'a 'ne di unna 'da'yo te ra ja'i".

¹⁸ Ya dí nnuhä ngue nunä Oja bí 'bä mahets'i, ra ndussutho ra castigo da japyø ja'i ngue yø ts'oc'εi. Porque nuya yø ja'i ya, nunä te ra nts'o øt'e, hindí japi da fahna ra hya majuani. ¹⁹ I jahma ha rá nja nguep'u di fadi ngue 'bä Oja. Porque nunä Oja i udi hanja ngue 'bui. ²⁰ A nuyá, nunä Oja na, hinjongui nnu na, pe nu te bi hoqui, gä dí nnuhä. Ja di nequi p'u ngue 'bä Oja. Mi zä mi nja ra ximhäi, ya bi nequi ngue 'bä Oja, 'ne ja rá ts'edi para zantho. Ya hingui säp'u da 'yεnyø ja'i ngue hingui padi ngue 'bä Oja. ²¹ Madague'a pahyø ja'i ngue 'bä Oja, pe hingui εspi ngue da 'yεmbi gue'a Oja'a. Ni xindi ja mammadi. Nu'a te gäma hya ngue yø hyase yø ja'i, gä hinte di muui. Gue'a corpabi yø n'yomfeni'a.

²² Yø ja'i ɛna ngue ja yø mfadi, pɛ nu te øt'e, gue'a gui nequi ngue hĩnte padi. ²³ Porque yø ja'i hĩngui ɛspabi na Oja maguese hĩnjam'mø da du. Guego ɛspabi'ɥ yø dahmu ja yø hmi tengutho ra ja'i nuna da thotho. Bi hocyø dahmu ngue yø ts'int's'ɥ, bi hocyø dahmu ngue yø c'ɛya, bi hocyø dahmu ngue yø zu'ɛ ja goho yø gua, ɛmbi ngue gue'ɥ Oja'ɥ.

²⁴ Ngue nguna bi 'yøtyø ja'i, nuna Oja ya bi hyep'ɥ, bi unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'a te ra nts'o so yø mmui. A nu yø ja'i p'uya, ra 'be'isätho te di n'yørpe n'na ngu n'na. ²⁵ Guehya yø ja'i hĩmbi ne da 'yɛc'ɛi na ra hya majuanĩ para ngue da badi hanja Oja. Sinoque nu'a ra fehni, gue'a ɛc'ɛi'a. Pɛ yø ja'i hĩngui thanne Oja, nuna bi hoqui te gäma cosa i ja. Sinoque gue'ɥ yø cosa bi hoc'a Oja thanne yø ja'i. 'Nɛ gue'ɥ nnu mansu'ɥ. Conque nuna majuanĩ ngue Oja p'uya, hønt'a ni 'yup'ɥ ngue da ma nthanne para zantho'a. Da ngut'atho.

²⁶ Janangue nuna Oja, di unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'a te yø 'be'isä ga 'yo. Nu yø xisu hĩngui nne di nthati ngue di m'muhyø ndø, sinoque yø mmixisuu'ɥ di n'uni ngue di 'bespabi yø sä. ²⁷ Xquet'a njarbutho yø n'yohu p'uya, hĩngui nne ngue di nthati ngue di m'muhyø xisu. Sinoque di n'uni ngue yø mmĩn'yohui di 'berpabi yø sä. Pɛ nu'a ra nts'o ga 'yo ya yø ja'i ya, ya ja rá njut'i'a te øt'e, ngue gä ra m'medi ga 'yo.

²⁸ A nu yø ja'i hĩngui nne da badi hanja Oja, janangue nuna Oja bi hyep'ɥ, bi unna 'yu yø ja'i da 'yøt'a te ra nts'o so yø mmui ngue hĩnni 'yup'ɥ da 'yøt'e. ²⁹ Ya xa bennba yø mmui yø ja'i'a ra nts'o ga 'yo. A nu yø ja'i, yø 'yots'om'mäi, yø ts'oc'ɛi, man'na ni netho ngue di xandi te pets'i, yø zeya, yø hyote, yø nequisui, yø hyäte, yø mambethani. ³⁰ ɛn'a häi yø mmic'ɛiui p'ɥ ha ya. 'Nɛ nnu man'ɥ Oja, hĩnjongui su, yø dennate, di 'yɛts'i ha ya, honi ha di zä da 'yøtra nts'o. Hĩngui ɛc'ɛi rá papá ogue rá mamá 'mø nzofo. ³¹ Ma 'bedi yø mmui. Nu te mma ngue da 'yøt'e, hĩngui øt'e. Hĩn'yu yø yemmui, 'nɛ hĩndi punnbabi yø mmic'ɛiui. Hĩn'yu yø huɛcate. ³² Nuya yø ja'i øtya yø hya ja ua, padi xanho ngue mman'Oja ngue da japra castigo ya yø ja'i øtra ts'oqui. Pɛ yø ja'i ɛna man'na di sigue ni 'yøtho ra ts'oqui. Nu'mø nnu ngue xants'o te øtyø mmic'ɛiui, asta di johya.

2

¹ Nu to gä haspa ra güenda te ga 'yo rá mmic'ɛiui, ɛmbi ngue da ma ra castigo ngue ra ts'oqui øt'e, pɛ nuna ra ja'i haxra güenda, guehna di jase p'ɥ da ma ra castigo na, porque xquet'a ja rá ts'oqui. ² Dí pahmu njuani ngue nuna Oja, go ni 'yup'ɥ da haspa ra güenda'a te gä ra nts'o øtyø ja'i na. ³ Nu to gätho mma ngue da ma ra castigo rá mmic'ɛiui ngue xants'o te øt'e, 'nɛ xquet'a njase p'ɥ ngue xants'o te øt'e, xquet'a 'nɛhya hĩndi mpommi ra castigo ya. ⁴ ¿Ua hĩndi unna güenda na ra ja'i na, ngue hanja ngue nuna Oja, hĩnga 'bexque'a di japra castigo ra ja'i 'mø xants'o te øt'e? Ra ja'i i jonnbabi rá mate Oja, porque Oja i tømra ja'i ngue da hyep'ɥ ra nts'o ga 'yo. ⁵ Nu ra ja'i xandønna xi rá mmui ngue hĩngui nne da hyep'ɥ ra nts'o ga 'yo, pɛ nu'mø ra pa dani hyaxra güenda Oja, man'na xangu ra castigo da thohna ra ja'i njap'ɥ.

⁶ Nuna Oja, nu te xa 'yøt'e n'na ngu n'na yø ja'i, gue'a ra njut'i di t'un'na. ⁷ Nuna Oja, ra 'da'yo te di unni te'o ya ga 'bu'a ngue høndra nho øt'e, i honnbi ngue ha di hnu manho Oja 'nɛ di ja ndummui ngue honi ha di yurbu di manda Oja para zantho. ⁸ Pɛ Oja, da japra castigo ya yø ja'i festho ra hya 'nɛ hĩngui nne da 'yɛc'ɛi na ra hya majuanĩ, sinoque gue'a te xants'o ga 'yo. ⁹ Ra ndø dummui da thogui te'o gätho xants'o te ga 'yo. Hĩnga høndyø judío, sinoque 'nɛ'ɥ hĩngyø judío mathoguiho ra n'ɥ da zä. ¹⁰ Pɛ nu'ɥ yø ja'i ngue gä ra nho ga 'yo, gä ra nho di t'unni. Oja da 'yøt'e ngue da hnu mansu 'nɛ da hyurpa yø mmui. Hĩnga høndyø judío, sinoque xquet'a 'nɛ'ɥ hĩngyø judío di nthui ra nho. ¹¹ Porque nuna Oja, n'na ngu n'na yø ja'i da haspabi xandønho ra güenda.

¹² A nuyá, gätho yø ja'i, gä ja yø ts'oqui. Pɛ nuna Oja da haspabi ra güenda. A nu yø ja'i ngue hĩngui pa'a ra ley ga 'yo yø judío, xquet'a da thaspa ra güenda co nu'a te ra hya padi. Pɛ nu yø ja'i padi te mmamp'ɥ ja ra ley ga 'yo yø judío, da thaspabi ra güenda co nu'a te ra hya nt'ot'i p'ɥ ja ra ley. ¹³ Porque Oja hĩndi nu manho yø ja'i'a ngue høntho da badi

te mmamp'ua ja rá ley Oja. Nu'ua yø ja'i nnu manho Oja, gue'ua yø ja'i da 'yøt'a te ra nho mmamp'ua ja rá ley Oja'ua. ¹⁴ A nuyá, madague'a 'buhyo ja'i ngue hinjam'mø xa 'yøde te ra hya nt'ot'i p'ua ja ra ley ga 'yo yø judío, pe xquet'a ya pase'a te ra nho di manda Oja ngue da n'yo. Porque pase p'ua ja yø n'yomfeni'a te ra nho i jatho ngue da 'yøt'e. Ya xquet'a di nthedui'a te ra nho mmamp'ua ja rá ley Oja. ¹⁵ Nu'a te ga 'yo, gue'a gui nequi'a ngue pap'ua ja yø n'yomfeni'a te ra nho mmamp'ua ja ra ley nuna ja ngue da 'yøt'e. I pahyo ja'i ngue'mø xanho te øt'e, ogue hingui ho te øt'e. ¹⁶ Nu te gäma hya mbemp'ua ja yø mmui yø ja'i, nuna Oja, da 'yehra pa da penhna Jesucristo ngue da hyaspa ra güenda yø ja'i te gäma hya mbeni. Guehna ra hya di mmangä naya mente ngue dadi 'yongä ra hoga 'da'yo hya.

¹⁷ Nu'ua yø judío, dí nne ga xi'ahua te ra hya ja ngue da thogui. Guehya padi xanho te mmamp'ua ja ra ley bi 'yotra Moisés. 'Ne di 'yets'i ngue padi xanho hanja Oja. ¹⁸ Yø judío padi xanho hanja'a te rá pähä Oja, porque nuna ra ley i ca, guehna xännbabi na ndana gue'a ra nho i jatho ngue da 'yøt'e. ¹⁹ I ena ngue yø mbadi xandønho, da zä da xännbabi yø ja'i entho yø xädä ngue 'yo 'bexui. ²⁰ I ena ngue padi xandønho ha di japra hya da xännbabi'ua yø ja'i hinte padi. I ena ngue padi xandønho ha di japra hya di opan'yu'ua yø ja'i hingui padi hanja ra hya. Porque nup'ua ja ra ley, i ena ngue gä ja bi jujpu'a ra hya majuaní ngue xännbabi yø ja'i. ²¹ Pe xi'mø ena ngue majuaní'a te ra hya xännbabi mi'da yø ja'i, ¿hanja'mø ngue hingui øt'a te ra hya xännbate 'mø? I embi ngue hingui ho di mpe yø ja'i, ¿hanja'mø ngue go i mpeøe? ²² I embi ngue hingui ho di n'yots'om'mäi yø ja'i, 'ne go 'yots'om'mäise. I ena ngue hingui nnu manho yø dahmu, pe nuya p'uya, guehya peøe'a ra menyü di mpeti p'ua ja ra nija ya. ²³ Di 'yets'i ngue ena padi xandønho'a te ra hya mmamp'ua ja ra ley. Pe nuyá, guehya hingui øtya yø hya mmamp'ua ja ra ley ya, go guehya yø ts'oqui ya nguer'ua hingui nnu mansu Oja yø ja'i. ²⁴ I nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue ena: “Go ni ts'oquihua p'ua nnømman'ua Oja ya yø ja'i hingyo judío”, i ena hya.

²⁵ Nu ra ja'i bi mi ngue ra judío, ya xanho ngue'mø øt'e te gäma hya mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø mmijudíoui. Pe nu'mø hingui øt'e te gäma hya mmamp'ua ja ra ley, ya hinte di muui, madague'a bi mi ngue ra judío. ²⁶ A nu ra ja'i hingra judío, 'ne da 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío, ya rá ja'i Oja. Ya cohi tengutho 'mø dra judío. ²⁷ Nu ra ja'i ngue hingra judío pe øt'e te mmamp'ua ja ra ley, ya di nequi xanho ngue ja rá ts'oqui ra judío. Porque ja ha nt'ot'i ra ley i ca, 'ne hingui øt'e te mmamp'ua ja ra ley i ca. ²⁸ I t'embí ngue ra judío, gue'a rá ja'i Oja'a. Pe himma juani ngue rá ja'i Oja ra ja'i nu'a høntho bi mi ngue rá basi ra judío, ogue n'youi ra hmepyra rá do'yo tengutho yø judío ngue n'youi ra circuncisión. ²⁹ A nu'a majuaní ngue rá ja'i Oja, gue'a ra ja'i hahrá mmui ngue hep'ua ra nts'o'a. Guehna ra ja'i nnu manho Oja na p'uya, madague'a ngue hingo nnu manho yø ja'i.

3

¹ Pe nuna ra hya di mmangä, hindí mmangä ngue hinte di muui te bi 'yøt'Oja ngue bi huanhyø judío 'ne bi manda bi njapra hmepyra ngue ra circuncisión. ² Porque xangu ha rá nja ra hya. Porque gue'ua yø judío, ma datho ngue bi fätrá hya Oja. ³ A nuyá, nu 'da'ua yø judío ya, ya bi hyep'ua Oja. Pe, ¿ua rángue bi hyep'ua Oja'ua, ua go 'ne'a Oja da hyep'ua'a rá hya bi ma ngue da 'yøt'e? ⁴ Nu'a, hin'na'a. Madague'a gä yø fehni yø ja'i, pe nuna Oja hinjam'mø di fehni na. Nguna ra hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro, i ena: “Nu'i ma Oja'i, di nequi ngue nu'a te ra hya gui mma, gä xanho. Hinjonni ja'i da bøni da 'yembi ngue hinga gue'a ra hya gui mma”, i ena.

⁵ Pe xi'mø ngue gue'a ra nts'o dí øthua, ja di nequi p'ua ngue tate xandønho Oja, ¿ndana ja ngue ga mmamhmu ya 'mø? ¿Ua da zä ga emhmu ngue ya hinni 'yup'ua te da 'yørcahu Oja ngue da jacju ra castigo 'mø? Porque gue'a yø hya yø ja'i'a. ⁶ Nu'a ra hya'a, hinda zä ngue gue'a ga mmamhmu'a. Porque nu'mø ya hinni 'yup'ua te ørcahu Oja, ¿ha di zä da hyaspabi ra güenda yø ja'i 'bua' nximhäi 'mø?

⁷ Pɛ xi'mø mmanna fɛhni n'na, ja di nɛqui p'ɥ ngue nuna Oja i tate xandønho rá hya, porque hinjam'mø di fɛhni Oja, ¿ua sä ga emhmɥ ngue ya hinni 'yup'ɥ da hasca ra güenda ma ts'oquihɥ na Oja 'mø? ⁸ Ya sätho ngue man'na xants'o te ga øthɥ 'mø, n'namhma ngue da zä ga mamhmɥ ngue dí honnbahɥ ha di nɛqui ngue xandønho Oja. Nuna ra hya naya, i 'bu i'da yø ja'i di yajpagui ngue engui ngue ngu'a ra hya dí xännbate. Pɛ himma juani ngue xants'o te dí xännbate. Nuya yø ja'i mman'a ra hya'a, guehya yø ja'i ni 'yup'ɥ da ma ra castigo ya.

⁹ Xi ya 'mø, ¿ua man'na tate xanho'ɥ yø judío ngue gätho mi'da yø ja'i ya 'mø? Nu'a ra hya'a, hinda zä'a. Porque ya dí mmangä ngue ngu'ɥ yø judío, ngu'ɥ hinyø judío, Gä ja yø ts'oqui. ¹⁰ Nup'ɥ ja ra Maca Libro nt'ot'i p'ɥ ra hya ngue ena: “Hinjonni ja'i di pøni ngue xtanho te ga 'yo, ni xinga n'na nc'ei. ¹¹ Hinjonni ja'i di pøni ngue di tini hanja ra hya. Ni xinga n'na nc'ei di pøni ngue da hyon'Oja. ¹² Gätho yø ja'i ya xa hyep'ɥ Oja. Porque xøgue Gä ra m'medi ga 'yo. Hinjongui pøni ngue xtanho te øt'e, ni xinga n'na nc'ei. ¹³ Nu'mø bi nya yø ja'i, tengutho 'mø bi ma nts'ots'i p'ɥ o ra ánima, njapɥ ga nts'o ra hya pønna ne. Gä ra fɛhni ga ya. Ra ndate n'youi yø hya pønna ne ra ja'i, tengutho ra pozɥ 'mø bi za ra ja'i n'youi ra ndate p'ɥ ha sa. ¹⁴ Høndra ts'ate ga ya, hinjam'mø di ya manho. ¹⁵ Høndra nthote nne. ¹⁶ Nup'ɥ ha ni ma, Gä ra nts'oní ørpa yø ja'i. ¹⁷ Nu'a da japi ngue hinda nsuhyø ja'i, hingui padi ha rá nja'a ra hya'a. ¹⁸ Ni xinga gue'a di so yø mmɥi ngue da nu mansu Oja”.

¹⁹ Nguna ra hya nt'ot'i p'ɥ ja rá ley Oja. Janangue nuyá, hingui sä ngue to da 'yena ngue hin'yɥ rá ts'oqui. Porque nu'a te ra hya mmanna ley, i mman'a te ga 'yo yø ja'i ca'a ra ley'a. Guehna ra hya mman'Oja na ngue gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi, Gä ja yø ts'oqui. ²⁰ Nu'a te Gä ra nho di manda ra ley ga 'yo yø judío, hinjongui pøni ngue di øt'e. Janangue nuyá, nu to ena ngue ga 'yo'a te di manda ra ley, pɛ hinga gue'a di nyanná te'a. Porque Oja bi unna ley para ngue ga pahmɥ ngue ja ma ts'oquihɥ.

²¹ A nuyá, ra hoga 'da'yo hya i mma ha rá nja ra hya ngue di hoga ma ts'oquihɥ Oja. Ya di nɛqui ngue bi hogatho ma ts'oquihɥ Oja, hinga gue'a ra ley ga 'yo yø judío i nhohma ts'oquihɥ. Nup'ɥ ja ra ley, nu'ɥ yø pøngahya Oja bi 'bet'o ra hya ngue da zønna pa da yanju Oja. ²² Nuna Oja, di hoga ma ts'oquihɥ 'mø ga ec'eiɥ ngue ya bi yanju ra Jesucristo. Hønt'o bi zä ma ja'i da 'yec'ei, di hojpabi rá ts'oqui. Porque gätho yø ja'i, mahyonitho ngue guehna Oja di hojpabi yø ts'oqui. ²³ Porque gätho yø ja'i, Gä ja yø ts'oqui. Hinjongui pøni ngue di øt'a te ra nho i nne Oja ngue da 'yøtyø ja'i. ²⁴ Nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquihɥ. Porque ra Jesucristo gue'a bi gurca ma ts'oquihɥ'a. ²⁵ Nuna Oja, bá penhna Cristo para ngue yø hmi yø dä yø ja'i p'ɥ da tho. Bi du ngue di hojpa yø ts'oqui gätho yø ja'i da 'yec'ei. Nu'mø mi du ra Cristo, ya bi nɛqui hanja ra hya ngue ya bi nhohyø ts'oqui yø ja'i. Nu'mø yø pa xa thogui, xa nzerpa yø ja'i na Oja, himbi menhna castigo ngue yø ts'oqui xa 'yøt'a m'met'o. ²⁶ Pɛ nuya ngue ya bi du ra Cristo, ya di nɛqui ngue njut'i gätho yø ts'oqui yø ja'i. A nuyá, ya dí haxhɥ njuani ngue Oja, njuantho ra ts'ut'abi øt'e, nu te'o gätho ec'ei ra Jesucristo, gue'ɥ di hojpa yø ts'oqui'ɥ.

²⁷ Xi ya, ¿hapɥ di nɛqui yø hya'ɥ di 'yets'i, ena ngue ja tema nho bi 'yøt'e ngue i nhohyø ts'oqui ya? Ya hinha di nɛqui'a ya. Porque nu'a i nyanma tehɥ, hinga gue'a ngue ga øthɥ'a te mmamp'ɥ ja ra ley'a. Sinoque nu'a i nyanma tehɥ, gue'a ma nt'ec'eiɥ ja'a. ²⁸ A nuyá, ya dí nnuhɥ ngue nu'a i nhohma ts'oquihɥ, hinga gue'a ngue ga øthɥ'ɥ yø hya mmamp'ɥ ja ra ley ga 'yo yø judío'a. Nu'a di nhohra ts'oqui, gue'a ngue da t'ec'ei ra Jesucristo'a.

²⁹ Xi Oja, ¿ua en'a ngue hønt'ɥ yø judío yø Oja'a? ¿Uangui mman'Oja ngue 'nɛ'ɥ hinyø judío yø ja'i Oja? Majuani ngue xquet'a 'nɛ'ɥ. ³⁰ Porque nuna Oja, 'dase na. 'Nɛ guehna di hojpi gätho yø ja'i da 'yec'ei ra Jesucristo na, ngu yø judío, ngu'ɥ hinyø judío, Gä di hojpi. ³¹ Xi ya, ngue ja ma nt'ec'eiɥ, ¿ua da zä ga emhmɥ ngue ya hinga øthɥ'a te ra nho

mmamp'u ja ra ley ya'mø? 'Yo gui mman'a tengu'a. Hante gue man'na gue'a di zäp'u ga øthu'a te mmamp'u ja ra ley'a.

4

¹ Xi mā mboxitahū rā Abraham, ζte 'be'a bi 'yøt'e ngue Oja bi hojpabi yø ts'oqui?
² Nu'mø ngue rā Abraham ja temā nho bi 'yøt'e janangue Oja bi hojpabi yø ts'oqui, ya säp'u da 'yēna di 'yēx'mø. Pē pā Oja ngue hinguī sā di 'yēts'i. ³ I mmamp'u ja rā Maca Libro ha bi nja ngue Oja bi hojpabi rā Abraham ngue ēnā: “Rā Abraham bi 'yēc'ēi ngue di nja'a te rā hyā xi xi Oja. Nu'a i 'yēc'ēi p'uya, Oja bi hojpabi”, i ēnā. ⁴ A nuyá, nu'mø ngue to øt'a n'na rā 'befi, nu'a rā nzābi mā t'unni, ya hingrā matetho t'ørpe ngue'a te mā t'unni, sinoque thupi. ⁵ Pē Oja hinguī enjū ngue ja temā 'befi gā øthu ngue di hoga mā ts'oquihū. Porque Oja, rā matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga mā ts'oquihū. A nuyá, høntho gā ēc'ēihū ngue Oja di nja'a te bi mā. ⁶ Rā David bi mā ngue rā mmenthi di nthēui yø ja'i nu'u di hojpabi Oja, madague'a hinguī øt'e gātho'a te rā nho ja ngue da 'yøt'e. ⁷ Bi 'yēnā: “Ya rā mmenthi bi nthēui yø ja'i, nu'u di punnbabi Oja. Ya hinda japrā castigo ngue yø ts'oqui xā 'yøt'e. ⁸ Ya rā mmenthitho bi nthēui yø ja'i nu'u ja yø ts'oqui 'nē di hojpatho Oja yø ts'oqui”, i ēnā.

⁹ Xina rā mmenthi nā, ζua høndyø judío mmeppya yø do'yo di nthēui nā rā hyā nā? Nu'a, hin'na'a. Sinoque 'nē'u yø ja'i hinga mhmeppya yø do'yo di nthēui nā rā mmenthi nā. Porque dí xi'ahū ngue rā Abraham bi 'yēc'ēi ngue di nja'a te rā hyā bi xi Oja. Nu'a i 'yēc'ēi p'uya, gue'a i hojpabi Oja'a. ¹⁰ Xi'mø mi ma mahojpi rā Abraham, ζua ya mhmeppya, ua gue tobe himmanī hmeppya 'mø mi ma mahojpi? Nuná, bi ma mahojpi hante ngue da hmeppya. ¹¹ M'mefa p'uya, rā Abraham bi njaprā hmeppya ngue rā circuncisión, gue'a bi nōpā hmeppya Oja ngue ya bi hojpi ngue bi 'yēc'ēi. Janangue nuyá, guehna rā Abraham i nōpā papá to gātho ja yø nt'ēc'ēi ya. Madague'a hinguī n'youi rā hmeppya ngue rā circuncisión, pē Oja di hojpi. ¹² Xquet'a rā Abraham guehna bi nōpā papá'u to gā bi njaprā hmeppya ngue rā circuncisión. Pē hinga høntho bi nōpā papá ngue n'youi rā hmeppya, sinoque bi nōpā papá ngue bi dennbabi rá nt'ēc'ēi bi nja rā Abraham hante ngue da hmeppya.

¹³ Nuna Oja, bi yarpabi n'na rā hyā rā Abraham ngue nu'u yø mbom'meto, di t'unna häi da gohmi gā rá ngūni nximhäi. Pē hingue i t'unna häi da gohmi ngue da t'ēmbi bi 'yøt'e gātho'a te mmamp'u ja ra ley. Nu'a, hin'na'a. Sinoque bi 'yēc'ēi ngue Oja bi hojpabi yø ts'oqui, janangue bi t'un'na rā häi da gohmi. ¹⁴ Nu'mø di t'enjū ngue jatho gā øthu te gā mmamp'u ja ra ley, ja di n'nacjū'a te rā hyā di yat'a Oja, ya hinte ni bøntho mā nt'ēc'ēihū 'mø. Xi mmangu'a rā hyā di yat'a Oja p'uya, xquet'a hinte ni bøntho 'mø, porque gā ja yø ts'oqui yø ja'i. ¹⁵ 'Nē nu'a rā ley, rā castigotho n'youi'a. Nup'u hapu fadi temā hyā mmanā ley, ya pahyø ja'i ngue ja yø ts'oqui, porque hinguī øt'e te mmamp'u ja ra ley.

¹⁶ Nuna rā hyā di yat'a Oja, i mma ngue gue'u yø ja'i da 'yēc'ēi, di japi. Ya di nēqui p'uya ngue Oja rā matetho bi 'yøt'e ngue di japi to da 'yēc'ēi. Hinguī mman'Oja ngue da høn't'u to da 'yøt'e te mmamp'u ja ra ley di japi. Porque rā ja'i ja rá nt'ēc'ēi tengutho rá nt'ēc'ēi bi nja rā Abraham, ya guehna rā Abraham i nōpe ngue rá papá rā 'yēc'ēi. ¹⁷ Guehna i nne da manā hyā bi xi Oja rā Abraham ngue bi 'yēmbi: “Ague Abraham, gā øt'a ngue guí cohi grā papá ya. Porque xangu ni basi di nxandi gā rá ngūni nximhäi”, bi yēmbi. Nuna rā Abraham bi 'yēc'ēi te bi man'Oja, porque Oja i sā da 'yøt'e ngue di bēnnate'u to ya xā ndū. Ximmi sā da 'yøt'e ngue di m'mu'u yø basi tobe hinguī 'bui.

¹⁸ Rā Abraham bi xi Oja ngue di m'muhrá basi, nuna rá basi di m'mui, di nxandi ndap'u bi zä gā rā ximhäi. 'Nē hinguī sā di 'bede hangū gā ngu. Rā Abraham himbi badi ha di zä di nja nā rā hyā nā, pē nu'a te rā hyā bi xi Oja, bi 'yēc'ēi ngue di nja. ¹⁹ Rā Abraham rá nzequi ya mmemi 'bu'a n'na ciento njeya. Rā Sara p'uya, xquet'a ya rā bōdac'ēi. Ya xi thohyø pa p'u xtí m'muhrá basi. Pē rā Abraham himbi 'behrá nt'ēc'ēi bi nja. ²⁰ Hinjam'mø bi

nyobɛni. Sinoque n'nat'a bi bɛni ngue di nja'a te ra hya xi xi Oja. Bi hya ra ts'edi ɛc'ɛitho ngue di m'muhrá basi xi xi Oja ngue di m'mui. Janangue ɛspatho Oja. ²¹ Nuna ra Abraham ya man'natho di segura p'uya ngue Oja i ja rá ts'edi da 'yot'a te gäma hya di yat'i ngue di nja. ²² Nuna rá nt'ɛc'ɛi bi nja ra Abraham, guehna i hojpabi Oja yø ts'oqui mi ja na.

²³ Nu'mø mi ma nt'ot'i ra hya ngue ya bi ma mahojpi ra Abraham, hin'i ma nt'ot'i na ra hya na ngue høntho da hnu manho ra Abraham. ²⁴ Sinoque bi ma nt'ot'i na ra hya na, ja ga pahmu p'u ngue Oja xquet'a di hogahu 'mø ga ɛc'ɛihu na Oja bi 'yot'e ngue bi bɛnɔate ma Hmuhu Jesucristo 'mø mi du. ²⁵ Nuna ra Jesús, bi n'uni bi tho ngue bi gurca ma ts'oquihu. M'mefa p'uya, bi bɛnɔate. A nuyá, gue'a i hogahu Oja'a ya.

5

¹ Ya bi nhohma ts'oquihu ngue dá ɛc'ɛihu na ma Hmuhu Jesucristo. Conná guehra Jesucristo ya dá nhojpahu Oja. ² Ya dá tinnbahu rá mate Oja ngue dá ɛc'ɛihu ra Jesucristo. 'Nɛ dadi johyahu ngue bá ɛp'u ra pa ga nnuhu'a ra nho di un'Oja. ³ Pɛ hinga høndra nho di un'Oja gdá johyahu ya, sinoque 'nɛ'mø dí sähü ra n'u jatho ga johyahu. Porque nu'mø sä ra n'u n'na, ja fup'u ngue seti hangu ra n'u sä ra ja'i. ⁴ Nu'mø dí seti hangu ra n'u dí thohmu, ya nnu manhojü Oja 'mø. A nu'mø ya nnu manhojü Oja p'uya, ya dí pahmu ngue bá ɛp'u ra pa ga nnuhu'a ra nho di uni. ⁵ Nuna ra nho ja ngue di n'nacju, hinga fehnitho na. Porque ya bá 'bɛngahu ra Espiritu Santo ga n'yohu, gue'a xoga ma mmuihu ha gdá pahmu ngue majuaní di macju Oja'a.

⁶ A nuju, hinda zä ngue ga honse ha di nyamma tehu. Pɛ bi zonna pa bi nja'a te bá sän'Oja, ngue ra Cristo bi du conná guehma ts'oquihu. ⁷ Conque nuju, hinjonni ja'i di pøni da 'yenná te da tho conná guehrá mmic'ɛiui, madague'a ra hoja'i'a ja ngue da tho. Pɛ rá nzegui 'bui te'o da 'yenná te da tho conná gue'a ra ndø hoja'i. ⁸ A nuyá, di nɛqui xanho ngue di macju Oja, porque ra Cristo bi du conná guecju, conque ja ma ts'oquihu. ⁹ Ra Cristo ya bi du ngue bi hoga ma ts'oquihu. Janangue nuyá, man'natho dí haxhu njuani ngue ya bi yanju p'u ja ra castigo di nja'mø rá nzegui. ¹⁰ Conná guehma ts'oquihu, mama nsuihu Oja. Pɛ bi 'yot'Oja ngue da nhojpahü conná gue'a i du rá Ts'unt'u. A nuyá, ya dadi n'amigohu Oja ya. Ya man'natho dí haxhu njuani ngue hinguí encju ra Cristo, sinoque 'bui ngue da yanju p'u ja ra castigo. ¹¹ Pɛ hinga høntho ga johyahu ngue ya bi yanju p'u ja ra castigo, sinoque ma datho dadi johyahu ngue ya dá nhojpahü Oja conná guehna ma Hmuhu Jesucristo.

¹² Nuaa ja ra ximhäi, n'na nc'ɛitho rá müdi bi 'yøtra ts'oqui. Ja bá fup'u ra ndate p'uya ngue'a ra ts'oqui bi nja. Janangue nuyá, nu gätho yø ja'i 'bui, gä i tu porque gä øtra ts'oqui. ¹³ Nu yø ja'i bi m'mui hante ngue da fahra ley bi 'yøtra Moisés, gä bi 'yøtra ts'oqui. Nu'u yø ja'i'u, hinguí sä da 'yena ngue hinguí padi ndana'a ra nho ja ngue da 'yot'e. ¹⁴ Di nɛqui ngue ra ts'oqui bi 'yøtyø ja'i, porque gä bi du. Rá müditho ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, m'mefa p'uya gätho mi'da yø ja'i bi 'yøtra ts'oqui, madague'a ngue hinga 'da'iguui ra ts'oqui bi 'yøtra Adán.

Nu'a te ra ts'oqui bi 'yøtra Adán, gue'a bi ts'oní gätho yø ja'i'a. Pɛ m'mefa bi m'muhra Cristo, guehna bi 'yørpabi ra nho yø ja'i na. ¹⁵ Ja uana te bi nja ngue ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, ximmi ja uana te bi nja ngue'a rá mate Oja bi 'dacju. A nuna ra Adán, mi zä mi 'yøtra ts'oqui, xandøngu yø ja'i bi tocabi ngue bi du. Pɛ nuna ra Jesucristo guehna bá hannbabi rá mate Oja, 'nɛ xandøngu yø ja'i bi tocabi ngue di nyani. Man'na ja ts'editho te bi 'yøtra Jesucristo ngue ra Adán. ¹⁶ Nu'mø mi müdi bi nja ra ts'oqui, bi man'Oja ngue nu'a ra ts'oqui, di nja ra njut'i ngue ra castigo. Pɛ nu'mø ya mandøngu dyø ja'i øtra ts'oqui, nuna Oja bi ma ngue da 'yøtra mate di nhøjpathoui yø ja'i ja yø ts'oqui. ¹⁷ Co nuna n'na nc'ɛi bi 'yøtra ts'oqui, m'mefa p'uya, gätho yø ja'i ja ngue da tho ra ndate. Pɛ nu to gä di nthëui rá mate Oja ngue di punnba yø ts'oqui, di t'unna 'da'yo te conná guehra Jesucristo.

¹⁸ Nuna ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, gätho yø ja'i mi ja ngue da ma ra castigo. Pe nuna ra Jesucristo bi 'yøtra nho, gätho yø ja'i ja ngue di tocabi da ma mahojpi yø ts'oqui 'ne di nthëui ra 'da'yo te. ¹⁹ Ra Adán himbi 'yøt'e te bi xi Oja, mandøngu dyø ja'i bi gohi ngue yø 'yøt'its'oqui. Pe ra Jesucristo ngue bi 'yøt'e te bi xi Oja, ya mandøngu dyø ja'i di tocabi ngue di hojpabi Oja.

²⁰ Nuna ra ley, bi ma nt'ot'i para ngue man'na gdá padi ngue ja ma ts'oquih. A nuyá, nu'mø dí padi ngue xangu ma ts'oquih i ja, ya man'na gdá pahmu ngue nuna rá mate Oja bi 'daj, ma datho ngue xangu na. ²¹ Janangue nuna ra ts'oqui xa bennga ma mmuih, gue'a bá hanngah ra ndate'a. Pe nuyá, ngue ya bi bennga ma mmuih rá mate Oja ya, guehna bá hanngah ra 'da'yo te naya, ngue ya bi ma mahoqui ma ts'oquih conná nguehma Hmuha Jesucristo.

6

¹ ¿Ndana exa ja ngue ga øthu ya'mø? ¿Ua sä ngue ga sigue ga øthu yø ts'oqui n'namhma ngue nuna Oja man'na xangu rá mate di 'daj? ² Nu'a, hingui sä'a ngue ga sigue ga øthu yø ts'oqui. Sinoque ya bi zep'ua te ra ts'oqui xtá øthu m'met'o. ¿To go ena ngue ga sigue ga øthu yø ts'oqui? ³ ¿Ua hingui pahmu ngue nu to gätho ya dá nxixyah, ya dá mbenth ra Jesucristo? Nu'a i du'a, xquet'a tengutho 'mø ya dá tuh. ⁴ Nu'mø ma nxixyah, ya dí ør'ma güendah ngue ya bi zep'ua ra nts'o xtá øthu m'met'o. Xntho ya bi ma nt'äguigah tengutho ra Cristo ngue bi t'ägui. Pe nuna ra Cristo conná ts'edi rá Papá bi japi ngue bi bennate p'ua bi t'ägui. A nuja ya, tengutho 'mø ya dá bennateh ngue ma'da'yo dá m'muhm. ⁵ Porque nu'mø dí øthu ra güenda ngue ya dá tuh tengutho ra Cristo ngue bi du, xquet'a ya dí øthu ra güenda ngue ya ma'da'yo høndá m'muhm tengutho ra Cristo ngue ma'da'yo bi m'mui.

⁶ Nu'mø mi 'dømbu ja ra pont'i ra Cristo, tengutho 'mø ngue ma do'yohu bi 'dø'mi. Porque ya bi zep'ua yø ts'oqui xtá øthu m'met'o, ya hinni mantho di mandagah ra ts'oqui tengutho 'mø gdi øt'e ngue ma hmuha'a. ⁷ Porque nu ra ja'i øtrá güenda ngue bi du rá do'yo, ya bi hyep'ua ra ts'oqui. ⁸ Pe nu'mø dí ør'ma güenda ngue ya dá tuh 'mø mi du ra Cristo, ya dí ec'eiha ngue ma'da'yo høndá m'muhm tengutho ra Cristo ngue ma'da'yo hømbi m'mui. ⁹ Porque dí pahmu ngue nu'mø mi du ra Cristo, bi bennate, 'ne ya hinni mantho da du. Sinoque 'bui para zantho. ¹⁰ Ra Cristo n'na nditho bi du conná nguehyø ts'oqui yø ja'i. A nuyá ngue ya 'bui, ga 'buhya ngue ørpabi rá pähä Oja. ¹¹ Da guecja ya, ma ga njathu p'uya, ga øthu ngue ya bi zep'ua ra ts'oqui ngue ya ma n'yohu ra Jesucristo. Ya gdá 'buhm'a ya ngue ga ørpah rá pähä Oja.

¹² Janangue nuyá, mente yø pa dí 'buhmu ua ja ra ximhäi, ya hinni mantho ga unhu ra 'yu'a ra ts'oqui. Hinga nnehu ngue da dajpah'a tengue rá pähäse ma do'yohu. ¹³ Hinga unna 'yu ma mmuih ngue ga øthu ra nts'o. Sinoque ma ga unma mmuih Oja ngue ra nho ga øthu. Porque ya ma'da'yo høndá m'muhm. ¹⁴ Nu'a ra ts'oqui xí bennga ma mmui ngue madi mandagah, ya hinni mantho di mandagah'a ya. Nu'a ra ley mi haxra güenda ngue ma ts'oquih, ya hinni mantho hascah ra güenda'a ya. Porque Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi yangthogah.

¹⁵ Ya bi nyamma teh, pe hinga gue'a ngue ga øthu te gä mmamp'ua ja ra ley i nyamma teh. Sinoque Oja ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquih. Xi ya, ngue ya bi ma mahoqui ma ts'oquih, ¿ua sä ga sigue hønga øthu yø ts'oqui? Nu'a ya hin'na'a. ¹⁶ Ya guí pahmu ngue nu'mø ga homma hmu di mandagah, ya dí ohu rá 'ye'a ma hmuha. Janangue nuyá, nu'mø ga øt'e ngue ma hmuha'a ra ts'oqui, ya jatho ngue ga tuh 'mø. Pe nu'mø ga øt'e ngue ma hmuha Oja, ya di hoga ma ts'oquih. ¹⁷ A nugä, dadi ja mammadi Oja porque ya gá hychmu p'ua ra ts'oqui xí bent'a ni mmuih. 'Ne ya gá unni mmui gá 'yec'ei'a ra hya bi sän'nah. ¹⁸ Ya bá njac'ah p'ua ja ra ts'oqui. A nuyá, gá gue'a ra nho guí nnope ni hmuha ya. ¹⁹ Nuna ra hya dí mmangä, dí honi te nna hyejpa ra hya, n'namhma

ngue da dini xanho ni mmũihũ hanja ra hya. A nuyá, nu'mø yø pa xá thogui, xcá unhnũ ra 'yu'a ra nts'o ngue mi tap'ahũ, mathoguithe yø ts'oqui xcá 'yøthũ. Pɛ nuyá, dami unni mmũihũ ngue gä ra nho gui 'yøthũ ya. Janangue nu'a te gä gui 'yøthũ, da gue'a te rá 'befi Oja gui 'yøthũ.

²⁰ Nu'mø yø pa xá thogui ngue gä ra nts'o xtá øthũ, hĩnmi padi ga øthũ ra nho. ²¹ ;Teni 'be'a dá tãhmũ ngue'a ra nts'o xtá øthũ? Porque ra 'be'isãtho te xtá øthũ. Gä ra ndate bá n'youi. ²² Pɛ nuyá, ya dá pømhũ p'ũ ja ra ts'oqui ya, ya yø mɛfigahũ Oja ya. Janangue ya yø ja 'igahũ Oja 'nɛ ya di 'dacjũ ra te para zãntho. ²³ Nu'a ra njut'i ngue ra ts'oqui, gue'a ra ndate'a. Pɛ nu'a di un'Oja, gue'a ra te para zãntho di 'dacjũ rãngue dí n'yohũ mã Hmũhũ Jesucristo.

7

¹ Ague mã zi cu'ahũ, ya guí pahmũ ngue ra ley i ja, i ja rá ts'edi ra ley ngue di manda ra ja'i mɛnte 'bãi. Pɛ nu'mø bi du ra ja'i, ya hĩnĩ mantho di manda ra ley ra ja'i. ² Ya guí nũhũ tengutho n'na ra xisu 'mø bi nthati, i ja n'na ra ley hapũ mã ngue hĩn'ya ra nt'ɛdi dá hyɛp'ũ rá damme ra xisu. Pɛ nu'mø ya bi du rá damme, ya bi xot'a ra ley mi sammra xisu. ³ Pɛ nu'mø høndi nthatra xisu 'nɛ 'bũtrá damme, ya ra ts'oqui øtra xisu. A nu'mø bi du rá damme, ya bi xot'a ra ley mi ja ngue ra nthati. Ya sä di nthati mahøn'a, 'nɛ ya hĩngũ ts'oqui øtra xisu ngue di nthati.

⁴ A nuyã mã zi cu'ahũ, ya dí øtra güenda ngue dá tuhũ p'ũ ja ra pont'i bi du ra Cristo. Nu'a ra ley mi sangbahũ, ya bi xotrã hya'a ya. Ya hĩndi mandagahũ ra ley ya. Ya mã n'yohũ'a ra Cristo bi bennate p'ũ ha bi t'ãgui. Ya dá zã ga øpahũ rá 'befi Oja ya. ⁵ Nu'mø yø pa xá thogui, gä ra nts'o xtá n'yohũ. Mã pahmũ'a te mmamp'ũ ja rá ley Oja, ɛnã man'na bi 'yannga mã mmũihũ ra ley ngue ra ts'oqui ga øthũ. Pɛ nu'a ra njut'i ngue ra ts'oqui, gue'a ra ndate'a. ⁶ Pɛ ya bi xotrã hya'a ra ley mađi mandagahũ ya. Porque ya dí øthũ ra güenda ngue ya dá tuhũ. A nuyá, mã'da'yo dá m'mũhmũ para ngue ga øpahũ rá 'befi Oja. Guehã ra Espĩritu Santo di 'dacjũ ra pãhã ga øpahũ rá 'befi Oja ya, pɛ hĩnã øthũ rá 'befi Oja ngue ga sũhũ'a te mmamp'ũ ja ra nyogui ley.

⁷ Ngue ya dí mmãngã nã ra hya nã, ¿ua guí ɛhmũ ngue dí mã ngue ya hĩngũ ho rá ley Oja? Nu'a, hĩn'na'a. Sinoque ra ley xandønho. Xi'mø ngue hĩndi ja ra ley, ya hĩnxã pahmũ te 'be'a nã ra ts'oqui 'mø. Tengutho mmãnnã ley ngue ɛnã: “Yo guí nnehũ n'na ra cosa ngue n'nan'yo to rá mmeti”, i ɛnã. Janangue nuyá, dí pahmũ ngue ra ts'oqui dí øthũ 'mø dí nnehũ n'na ra cosa ngue n'nan'yo to rá mmeti. ⁸ Nu'mø mã pahmũ te mmamp'ũ ja ra ley, ɛnã man'na bi hacjũ ra ts'edi ngue dí nnehũ n'na ra cosa nu'a n'nan'yo to rá mmeti. Mɛnte ra pa hĩmbi fadi te mmamp'ũ ja ra ley, hĩndi nɛqui te 'be'a nã ra ts'oqui. ⁹ Nugã, nu'mø hĩmmarã padi te mmamp'ũ ja rá ley Oja, ya dí ɛnã ngue xanho te dí øt'e. Pɛ nu'mø mã padi te mmamp'ũ ja ra ley, bi dĩnã mmũi p'ũya ngue hĩndi øt'e te mmamp'ũ ja rá ley Oja. Ya dá padi ngue ja ngue ga mã ra castigo ngue mã ts'oqui. ¹⁰ Porque nũnã ra ley mi ja ngue xti 'dacra 'da'yo te 'mø xcã øt'e te gä di manda, guehã ra ley bi zãngũ ngue ga mã ra castigo nã, porque hĩndã øt'e te di manda ra ley. ¹¹ Nu'a ra ts'oqui mi jagui, gue'a mi hãrcã mã n'yomfɛni'a, dí ɛnã ngue dá zã ga øt'e te gä mmamp'ũ ja ra ley. Pɛ nup'ũ ja ra ley p'ũya, dá tĩmp'ũ mã ngue ga mã ra castigo ngue mã ts'oqui.

¹² Janangue nũnã rá ley Oja, xandønho nã. Nu te gãmã hya di manda, gãtho xandønho. ¹³ Hĩngũ sä ga ɛhmũ ngue hĩngũ ho rá ley Oja ngue i mã ngue jatho ga mmãhã ra castigo. Nu'a ja ngue gđã mãhã ra castigo, ngue ja mã ts'oquihũ. Janangue co nu'a te gãmã hya mmãnnã hoga ley, gue'a guí nɛqui ngue xandønts'o mã ts'oquihũ'a.

¹⁴ Dí pahmũ ngue nu'a ra ley, gä gue'a ra hoga hya bi un'Oja i mmamp'ũ. Pɛ nũjũ ngue dyø ja'ithohũ, gä gue'a ra ts'oqui xã bennã mã mmũihũ. ¹⁵ Hĩndi padi hanja te nmi

øt'e. Porque nu'a ra nho nmi nne ga øt'e, hinga gue'a nmi øt'a. Nu'a tengue hĩndĩ nnu manho p'uya, go gue'a dí øt'a. ¹⁶ Pɛ nu'mø ngue 'nɛqui hĩndĩ nnu manhose te dí øt'e, ya dí padĩ ngue nu'a te ra hya mmamp'u ja ra ley, xandønho. ¹⁷ Janangue nuyá, hĩngui nne ma mmui ngue dá øt'a te ya xtá øt'e. Sinoque gue'a ra ts'oqui mi jagui, gue'a go di mpe'a ngue'a te xtá øt'e. ¹⁸ Porque dí padĩ ngue hĩn tema nho xtá øt'e. Nu'a ra nho nmi nne ga øt'e, hĩmbi zã xcá øt'e. ¹⁹ Hĩndá øt'a te ra nho nmi nne ga øt'e, sinoque nu'a te ra nts'o hĩndĩ nnu manho ngue ga øt'e, gue'a xtá øt'a. ²⁰ Janangue nuyá, nu'mø xtá øt'á'a ra nts'o hĩndĩ nne ga øt'e, pɛ hĩngo dadi jagá'a, sinoque gue'a ra ts'oqui xa bennga ma mmui, gue'a go di ja'a.

²¹ Nguna ra hya xtá thocã ya. Nu'mø nmi nne ga øtra nho, pɛ xøgue høntra nts'o mi so ma mmui ga øt'e. ²² A nugui, dadi hogá'a te ra hya mmamp'u ja rá ley Oja. ²³ Nuuu ja ma mmui mi ja ua n'na ra n'yomfɛni ngue hĩnmi nnu manho'a te ra nho nmi sãnni ga øt'e. Pɛ nuna ra hya na, nu'a ra ts'oqui xa benngagui ma mmui, gue'a hĩmmi nneque ga øtra nho'a. ²⁴ Pɛ huɛcate yø ja'i njap'u. ¿Te'o da zã da yãni ngue hĩnda thohra castigo ja ngue da thogui? ²⁵ Porque conná n'yomfɛni ra ja'i i nnu manho'a te ra nho mmamp'u ja rá ley Oja. Pɛ nu rá do'yo ra ja'i, gã gue'a rá pãhã ra ts'oqui i nne da 'yørpe. Pɛ dadi ja mammadi Oja ngue ma Hmũhũ Jesucristo go bi zã bá jũgahũ p'u ja ra nts'o'a.

8

¹ A nuyá, ngue ya ma n'yohũ ra Jesucristo ya, ya hinga mmähã ra castigo ya. Porque nu to n'youi ra Jesucristo, ya bi n'unĩ ngue gue'a ra Espĩritu Santo da xãnnbi te da n'yo. Ya hĩnni mantho ngue øtra nts'o mi ja rá mmui m'met'o. ² A nuyá, i ja rá ts'edi ra Espĩritu Santo ngue di 'dacjũ ra 'da'yo te ngue man'yohũ ra Jesucristo. Ya bá jũgahũ p'u ja rá ts'edi ra ts'oqui madi mandagahũ, ya bi yãnjũ ngue ra castigo mi ja ngue ga thohmũ. ³ Dã pahmũ hanja'a rá ley Oja, pɛ hĩmbi hyät'i bi gũgahũ p'u ja rá ts'edi ra ts'oqui'a ra ley. Porque hĩmbi zã dá øthũ gãtho'a te gãma hya di manda ra ley. Pɛ nuna Oja bi yãnjũ. Bi 'yøt'e ngue bi njã'i rá Ts'unt'u bá penhua. Bi hnu ngue ra ja'i, pɛ hĩmbi 'yøtra ts'oqui. Guehna bi tho na ngue bi gurca ma ts'oquihũ. Bi hɛjɛpabi rá ts'edi ra ts'oqui xi bennga ma mmuihũ. ⁴ Nguna bi 'yøt'e, porque bi nepe ngue gue'a ra Espĩritu Santo da gãgbahũ ra 'yu gdã n'yohũ, n'namhã ngue da zãp'u ga øthũ ra nho mmamp'u ja ra ley. Pɛ nu'a ra nts'o mi ja ma mmuihũ m'met'o, ya hĩngui sã ngue ni mantho ga øthũ'a ya.

⁵ A nu ra ja'i ngue rá n'yomfɛniɛ jũqui te ga 'yo, hønt'a te ra nts'o ga 'bũhyø ja'i di ja ndummi ngue øt'e. Pɛ nu ra ja'i ngue gue'a ra Espĩritu Santo di unna hoga n'yomfɛni ga 'yo, gue'a ra ja'i ngue hønträ pãhã Oja di ja ndummi ngue øt'e. ⁶ Janangue nuyá, nu to di ja ndummi ngue da 'yøtra nts'o ga 'bũhyø ja'i, da ma ra castigo. Pɛ nu ra ja'i di ja ndummi ngue gue'a rá pãhã Oja da 'yørpe, gue'a ra ja'i hu rá mmui ngue di t'unna 'da'yo te'a. ⁷ Nu yø ja'i ngue hønträ nts'o di ja ndummi ngue øt'e, guehya yø nsũui Oja ya. Porque hĩngui nne da 'yɛc'ɛi te mmamp'u ja rá ley Oja. Ni xinga gue'a Oja di sã ha di 'yɛc'ɛi. ⁸ Janangue nuyá, nu'u yø ja'i ngue hønträ nts'o di ho da 'yøt'e, guehya hĩngui nnu manho Oja te ga 'yo ya.

⁹ Pɛ nujũ ngue ya dá hehmũ p'u ra nts'o, gue'a ra Espĩritu Santo i cãgbahũ ra 'yu nna 'yohũ. Porque ra Cristo bá penhna Espĩritu Santo ngue di n'youi te'o gã ɛc'ɛi. A nu yø ja'i ngue hĩngui n'youi ra Espĩritu Santo, guehya yø ja'i hĩngui ɛc'ɛi ra Cristo ya. ¹⁰ Nu ma do'yohũ, ya bá ɛp'u ra pa da du ngue ra ts'oqui i ja. Pɛ ngue dí n'yohũ ra Cristo, nu ma tehũ di sigue di m'mũtho, porque ya bi hoga ma ts'oquihũ Oja. ¹¹ Nuna Oja bi japi bi bennate ra Cristo 'mø mi du. Xquet'a da japi di bennate ma do'yohũ 'mø ya xtá ndu, porque ya dí n'yohũ ra Espĩritu Santo.

¹² Ague ma zi cu'ahũ, i ja ts'editho ga øthũ'a te ra hya xãngahũ ra Espĩritu Santo. Ya hĩnda dajpahũ ra nts'o so ma mmuihũ. ¹³ Porque nu'mø ga siguethohũ ra nts'o xtá øthũ m'met'o, ya ga mmähã ra castigo. Pɛ nu'mø ga øthũ'a te xãngahũ ra Espĩritu Santo, ngue ga hehmũ p'u ra nts'o, ya di 'dacjũ ra 'da'yo te para zantho.

¹⁴ A nuyá, nu to gátho ya ga 'yo'a te ra hya xännbabi ra Espíritu Santo, gue'u yø basi Oja'u. ¹⁵ Ya ma n'yohu ra Espíritu Santo ya. Ya hingui ja ngue honga nsuhu ya, tengutho n'na ra ja'i 'mø su rá hmu. Porque majuaní ngue ya yø basigahu Oja ya. Nuna ra Espíritu Santo dí n'yohu, guehna annga ma mmuihu na ngue dí emphu Oja: "Ma Papá'i", dí emphu. ¹⁶ A nuna ra Espíritu Santo dí n'yohu, guehna øt'e ngue dí pahmu p'u ja ma mmuihu ngue ya yø basigahu Oja na. ¹⁷ Pe ngue ya yø basigahu Oja ya, xquet'a di tocagahu'a ra nho di yat'Oja di uni. Tengutho ra nho di t'unna Cristo, ngut'atho di n'nacju. A nuyá, nu'mø dí nne di n'nacju na ra nho di t'unna Cristo ya, pe gue'mø ga n'uni ga sáhu ra n'u tengutho ra n'u bi zä ra Cristo.

¹⁸ Ma ga ør'ma güendahu ya, ngue zits'arbu dí sáhu ra n'u ya, porque nu'a ra nho di 'daju Oja m'mefa, ma datho xandøngu'a. ¹⁹ Nu te gäma cosa bi zän'Oja ngue ja ua ja ra ximhäi, a nuyá, i ndø'matetho asta gue'mø da zønna pa xa nzän'Oja ngue di unna nho yø basi. ²⁰ Porque Oja bi hocra ximhäi, pe bi nts'om'mø mi man'Oja ngue di njapra castigo'a ra ts'oqui bi 'yøtra Adán. Pe xquet'a Oja bi zänni ngue da 'yehra pa mahonda gom'da'yo ra ximhäi. ²¹ Gue'a ra pa'a ngue ya hinni mantho di nja ra ndate'a ra ximhäi'a. Ya hinda nts'onyo cosa nu'u ja yø te. Nuya yø hya ya, gä guehya di nja'mø bi zønna pa di unna nho yø basi Oja ya. ²² A nuyá, dí pahmu ngue nu'a te gäma cosa ja ua ja ra ximhäi, gä sä ra n'u, i dants'i tengutho 'mø bi zønna ora di m'mührá basi n'na ra xisu i sä ra ndate, i njarbutho yø cosa ja ya. ²³ 'Ne hinga hont'a te ja nximhäi sä ra n'u, xquet'a 'necju dí nnehu ngue da tho'a ra n'u dí sáhu, da 'yehra pa ngue da gom'na'yo ma do'yohu. Ya di nequi ngue dyø basigahu Oja p'uya. Madague'a ngue ya dí n'yohu ra Espíritu Santo, pe dí nne ga nuhu te gäma nho di nja m'mefa. ²⁴ A nuyá, ya dí ec'eihu ngue di nja'a te mman'Oja, janangue bi yanju. Pe xi'mø ngue ya bi nja te mman'Oja, ya hingui ja ngue te nimantho ga tømhmü 'mø. ²⁵ A nuju, dí tømhmü'a te ja ngue di nja m'mefa. Ma ga sethu'a te gä ra n'u dí thomhmü, asta gue'mø di nja'a te dí tømhmü di nja.

²⁶ A nuju, nu'mø dí nne ga mmat'Ojahü 'ne hinda padi te ga xihmu Oja, go ra Espíritu Santo i fáxte. Madague'a ra jats'itho nna bømhmü Oja, pe ra Espíritu Santo go øt'a ngue i cohi ngue ra mmat'Oja'a ra hya hingui pøts'e ga mmamhmü. ²⁷ Porque nuna Oja, ya padi tema hya ja mbo ma mmuihu. I tini tema hya i nne da manna Espíritu Santo. Porque nu'a te ra hya nne Oja ngue di ts'ofø, go ra Espíritu Santo'a äpra mate Oja conná nguecju.

²⁸ Dí pahmu ngue nu to gä dadi mahmu Oja, gue'mø xanho oque xan'u te dí thomhmü, pe Oja honi ha gui japi ngue da 'yørchu ra nho. Porque ya xpa nzänn'Oja tengu ga cohmu m'mefa. ²⁹ Hante ngue di nhohra ximhäi, nuna Oja ya padi te'o ja ngue da 'yec'ei m'mefa, guehya yø ja'i bi zännbi ngue da gohi tengutho rá Ts'unt'u Oja ya. Janangue nuna rá Ts'unt'u Oja, guehna 'bet'o na ngue di ncuui gátho yø 'yec'ei. ³⁰ Nuna Oja, ya mam'met'o xpa nzänni te'o ja ngue da zofo, guehya yø ja'i bi zohya. A nuya yø ja'i bi zofo, ya bi hojpabi yø ts'oqui. Nuya yø ja'i ya bi hojpabi yø ts'oqui, bá ep'u ra pa da gohyø ja'i tengutho rá Ts'unt'u Oja.

³¹ ¿Ndana man'na ra hya ja ngue ga mmamhmü 'mø? Ya ma amigohu Oja ya. Nu te'o nne da zucju ya, ya hinte di muui'u ya. ³² Nuna Oja himbi nya rá mmui ngue bá penhua rá Ts'unt'u ngue bi du conná ngueju. Ja dí haxu p'u njuani ya ngue nu te gäma hya bi man'Oja ngue di 'daju, di 'daju'a. ³³ Gátho gahu, ya xa huannghu Oja, ya hingui sä to da 'yembí ngue ni mantho ja ma ts'oquihu. Porque guese Oja bi hoga ma ts'oquihu. ³⁴ Ya hinda zä to da 'yena ngue ga mmähä ra castigo. Porque ya bi du ra Cristo conná ngueju, 'ne bi bennate, ya bí 'bup'u ja rá n'yei Oja ya. A nuyá, gue'a zant'a ma mäxtehu p'u ha 'bu Oja'a ya. ³⁵ Ya hinte da zä da hyaqui te gui macju ra Cristo. Madague'a ga sáhu ra n'u, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue tu ma mmuihu, pe ngutho di macju. Ogue sucju yø ja'i, pe ngutho di macju. Ogue hin'yu te ga sihu, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue hin'yu ra ulu ga hehu, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue dí 'bamma n'uhu, hingui nne ha da nuhu yø ja'i, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue ya ja ngue da thoju, pe ngutho di

maçju ra Cristo. ³⁶ I nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro ra hya ngue ena: “Di ucähe yø ja'i ngue dí ec'ei'ahē, n'na pa ngu n'na pa i nne da hyoje. Xntho ho de'yo yø ja'i p'ua ga mbeni”, i ena. ³⁷ Madague'a ga sähu ra n'ua mø ngue dí thohmu tengu ya yø hya ya, pe ma ga hahma hu ra ts'edi'a te gui maçju ra Cristo. ³⁸ Janangue ma ga segurahu ngue nuna Oja zant'a di maçju na. Ya hinda zä da hyac'a te ra n'ua dí thohmu mente dí tehü. Ni xinga gue'mø da thoju. Ni xinga guehyø anxe da zä da hyaqui. Ni xingra zithu da zä da hyaqui. Porque Oja di maçju ra pa ja p'uya, daguehra pa di 'yep'ua di majcu Oja. ³⁹ Nu te gätho bi hoc'a Oja, ngup'ua mahets'i, ngu ua ja ra häi, ya hinjonda zä da hyagahu'a gui maçju Oja. Porque ya ma n'yohu na ra Hmu Jesucristo.

9

¹ Nugä dí ec'ei ra Cristo, janangue nuna ra hya dí nne ga xi'ahu ya, hingra fehni na. Guesē ra Espiritu Santo xijpa ma n'yomfeni ngue majuanī na ra hya dí xi'ahu. ² Mathoguiho dí 'bu ndummi. I 'bumman'ua ma mmui ngue ma mmijudíohe hingui nne da 'yec'ei ra Cristo. ³ Nu'mø dí sä ha gdá japi ngue ga nyangä ma mmijudíohe, nugä ga øt'e, madague'a go ga mmagä ra castigo, ya hinga nnugä ra Cristo. Pe nja ngue hingui sä. ⁴ Nuya yø judío ya, guehya yø mbom'meto ra Israel. Bi zo Oja ngue da 'yøt'e ngue yø basi. Guehya bi nu ha bi nja ngue bi 'yuhra ts'edi Oja ya. 'Ne bi gohmi ra cohi ya yø judío ya. Bi dāpra ley nu'a ja ngue da n'yo. Bi xifi ha di japyø ndanne ja ngue da 'yøt'e. Mazihotho na ra hya bi yarpabi Oja yø judío ngue da 'yørpe. ⁵ Guehya yø mbom'meto yø ndiua judío ya. Nu'mø mi mihra Cristo, xquet'a ra judío na. 'Ne guehna Oja na ngue di manda gätho'a tengue i ja. 'Ne guehna t'espabi na para zantho na. Da ngut'atho.

⁶ A nuyá, xangu yø judío hingui nne da 'yec'ei ra Cristo. Pe hingui sä ga emhmu ngue ya hinda nja'a te ra hya bi xi Oja yø judío. Porque himma juani ngue gätho yø judío yø ja'i Oja. Janangue hinga gätho yø judío di tocabi ya yø hya xa yat'Oja ngue di nja. ⁷ Porque bi xi Oja ra Abraham ngue hinga gätho'ua yø mbom'meto da gohi ngue yø ja'i Oja. Nuna Oja bi 'yembi: “Nu'ua yø basi ra Isaac, hont'ua da gohi ngue yø basi Oja'ua”, bi 'yembi. ⁸ Gätho yø ja'i 'bui, hinga gätho yø basi Oja. A nuya yø ja'i ngue yø basi Oja, guehya yø ja'i ya xpa nzännbi ngue di tocabi ra hya di yat'a Oja ya, høndya yø basi Oja ya. ⁹ Porque nguna ra hya bi xi Oja ra Abraham, bi 'yembi: “Bá ep'ua ra pa ga ut'auī ngue ja ma ts'edi. Nuna ra Sara ni xisu, di m'mua n'na rá ts'unt'ua”, bi 'yembi.

¹⁰ Mi ma yø jeya p'uya, bi nte na rá ts'unt'ua ni hu ngue ra Isaac, bi nthatui ra Rebeca. Mi hya ra basi na ra Rebeca p'uya, yø cuate bi øni. ¹¹⁻¹³ Pe hante ngue da mihya yø basi ya, nuna Oja, bi xihra Rebeca ngue ra Esaú rá müdi da mi'a. Nuna ra Jacob ngue ra zaxinya, di manda rá n'yohu na. Nguna nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro ngue bi man'Oja, bi 'yena: “Dadi macä ra Jacob, pe ra Esaú, hin dadi madi”. Guehna ra hya bi man'Oja naya hante da mihyø basi. Hinga 'be bi dø'ma Oja ngue di m'muhya yø basi para ngue da hnu ndana di n'yo xanho, ndana hingui 'yo xanho. Ja di nequi ua ya ngue ya mam'met'o xpa nzän'na Oja te 'be'a ja ngue di nja m'mefa. Hingue masque 'bet'o da nu te 'be'a da gohyø basi, sinoque nu'a te xa nzänni ngue da huanhni, gue'a nja'a.

¹⁴ Xi ya, çua i sä ga emhmu ngue hingui ho te øt'Oja? Nu'a hingui sä'a. Porque nu te gä øt'Oja, gä gue'a ni 'yup'ua øt'e. ¹⁵ Porque Oja bi 'yembra Moisés: “Nu te'o dí sänni ga huequi, gue'a dadi huec'a 'ne ja ma yemmui conná ngue'a”. ¹⁶ Janangue nuyá, nuna ra nho di un'Oja, hinda 'yenna ja'i ngue bi 'yemmei bi hyoni ha di dinna nho. Porque Oja ya xa nzänni to di huequi. ¹⁷ I nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro te bi xi Oja ra dast'abi madi manda p'ua ja ra häi Egipto. Bi 'yembi: “Dí exa'i ya ngue gui ndast'abi n'namhma ngue nu'ua yø hmeya ga ut'a'i, da bahyø ja'i ndap'ua bi zä ngue te'o gä. 'Ne da badi ngue ja ma ts'edi”, bi 'yembi. ¹⁸ Ja di nequi ua ya ngue nuna Oja, nu'a go da zänni ngue di huequi, gue'a di huec'a. Nu'a go da zänni di untho ra 'yu ngue xta nnaxi rá mmui, gue'a di unna 'yu'a.

¹⁹ Rá nzegui 'bui to nne da 'yengya: “Hanja Oja 'mø ngue embi ja yø ts'oqui yø ja'i. Porque Oja, nu'a te xa nzänni ngue da 'yøt'e, hinjonni ja'i da zä da däqui te sänni da

'yøt'e", da 'yɛngui. ²⁰ A nuju ngue dyø ja'ithohu, ¿teni 'be'a go guí ɛna ga japhu Oja ngue'mø ga ɛna hinga nnu manhohu te sänni da 'yøt'e? Xi n'na ra ts'øye, ¿ua sä da 'yɛmbra 'yøt'ats'øye: "Hindí nnu manhogä te ra forma guí hogagui", da 'yɛmbi? ²¹ Nu ra 'yøt'ats'øye, nu'a goma forma da nepe da gohra ts'øye di hoqui, ya gue'a da go'a. Madague'a ngue n'nat'a ra böhäi, pe da zä da 'yøt'a n'na ra ts'øye ngue nts'upi, xinda zä da 'yøt'a n'na ra ts'øye ngue hinga nts'upi.

²² A nuyá, nuna Oja, nnepe ngue man'na di bahyø ja'i ngue jase rá ts'edi. 'Nɛ nnepe ngue man'na di bahyø ja'i ja yø ts'oqui ngue da japra castigo. Janangue tobe serpabi ya yø ja'i ni 'yup'u ngue da ma ra castigo. ²³ Bi nepe ngue da bahyø ja'i ngue mathoguithe xandøngu rá nho i ja Oja. Porque bi huɛgahu 'nɛ ya dí pahm'a te ra nho xa nzänni ngue di 'dacju ya. ²⁴ Bi zongahu Oja. Hinga høndyø judío bi zofo, sinoque xquet'a 'nɛhyø ja'i hinyø judío bi zofo. ²⁵ Bi nja tengutho mmamp'u ja ra libro bi 'yotra pøngahya Oseas, ngue Oja bi 'yɛna: "Nuya yø ja'i xtá man'a m'met'o ngue himma ja'i, a nuyá dí mma ngue ma ja'i ya. Guehya yø ja'i ngue hin madi madi, pe nuya dadi mahya", bi 'yɛna. ²⁶ Nu'u yø mmøngu p'u ja ra xequi bi xihyø ja'i Oja ngue ɛmbi: "Nugä, himma ja'i'ah", pe ja 'bexpi xip'u p'uya ngue ɛmbi: "Nugä drá Oja, majuaní ngue dí 'bui, guecä ma basi'ahu ya", bi 'yɛmbi.

²⁷ A nu'u yø ja'i ngue yø judío, nuna ra pøngahya Isaías bi 'yɛna: "A nu'u yø judío, madague'a mandøngutho'u, tengutho yø 'bomu dehe p'u ja ra jathe, pe zi yohotho'u da bøní ngue di nyani. ²⁸ Porque nu'mø ra pa da japra castigo Oja gätho yø ja'i rá ngüni nximhäi, n'na zihmantho di nja". ²⁹ Ra Isaías mahømbi 'yɛna: "Nuna Oja jase rá ts'edi, nu'mø hin dadi huɛcyø ja'i na, n'na zihmantho di jua'u yø judío, tengutho 'mø mi jua'u yø ja'i mi 'bup'u ja ra hnini Sodoma 'nɛp'u ja ra hnini Gomorra".

³⁰ Guehna ra hya naya ngue nuya yø ja'i hinyø judío, guehya himmi honi ha di nhojpauí Oja ya. Pe bi 'yɛhra pa ngue bi 'yɛc'ɛi Oja yø ja'i, gue'a i nhojpauí Oja'a ya. ³¹ Pe nuya yø judío mi hu yø mmui xtí nhojpauí Oja, ngue mi ɛna xtá 'yøt'e te gä mmamp'u ja ra ley. Pe hinjombi bøní ngue xtá mma mahojpi rá ts'oqui ngue xtá 'yøt'e te mmamp'u ja ra ley, porque hinjongui pøní ngue da 'yøt'e te gäma hya di manda ra ley. ³² ¿Hanja 'mø ngue himbi nhojpauí Oja yø ja'i? Porque mi nne ngue xtí nyanyø te yø ja'i ngue xtá 'yøt'a te gä ra nho mmamp'u ja ra ley. Pe himbi ne xtá 'yɛc'ɛi yø ja'i ngue ra Cristo na da zä da yani. Ja bi fesp'u yø gua p'uya, porque ra Cristo tengutho 'mø 'benna do p'u ha da tho ra ja'i, di fets'e. ³³ Nup'u ja ra Maca Libro nt'ot'i p'u ra hya ngue Oja bi 'yɛna: "Ga pecä p'u Sión n'na ra do ngue di fesyo ja'i. Pe guedra ndø mɛdo da 'yøt'e ngue da dähyo ja'i. Pe nu to gätho da 'yɛc'ɛi na ra do na, da dini xanho p'u ja yø mmui ngue nu te ra hya ɛc'ɛi, gätho majuaní ngue di nja".

10

¹ Ague ma zi cu'ahu, januaní dí hahma mmui dí mmarpabi Oja'u yø judío ngue di nyani. ² Porque dí pacä ngue yø mmui ga ndanne Oja. Pe nja ngue nu'a rá ndanne øt'e, hingui tinyø mmui hanja na ra hya nne Oja ngue di nyanyø ja'i. ³ Porque hingui nne da badí tema hya xa zän'Oja ngue di nhojpabi yø ja'i. I ɛna ngue da hyonse ha di japi ngue di hojpabi Oja. Janangue hingui nne da 'yɛc'ɛi na ra hya di hojpabi Oja yø ja'i. ⁴ Nu to gätho ya ɛc'ɛi ra Cristo, guehya yø ja'i bi nhohyø ts'oqui ya. Ya hinni mantho da 'yɛnyø ja'i ngue 'be da 'yøt'e te gä mmamp'u ja ra ley, ja di nyanyø te.

⁵ Pe nuya yø ja'i ɛna ngue di hojpa Oja yø ts'oqui ngue da 'yøt'e te gä mmamp'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, pe ra Moisés, i ja ua na ra hya bi 'yot'i, ngue ɛna: "Nu ra ja'i da hyät'i da 'yøt'e gätho'u yø hya di manda ra ley, guehna ra ja'i di nyanna te na", i ɛna hya. ⁶ Pe ja man'na ra hya, guehna ra hya naya di nhohma ts'oquihu ngue ga ɛc'ɛihu ra Jesucristo. Porque nt'ot'i ra hya ngue ɛna: "Janangue nuyá, 'yo sä guí ɛmhmu ngue jatho ngue to da ma mahets'i, da si ra Cristo ngue di nyante. Porque ya bi zøcua ra Cristo. ⁷ 'Yo sä guí

emhm̄a ngue n̄ya jatho ngue to d̄a map'ũ o yø ánima ngue d̄a honna Cristo. Porque ya bi b̄ennate". ⁸ Ya h̄ingui ja ngue ja gui hyomhm̄a hanja ra h̄ya ngue ha d̄i nhohyø ts'oqui yø ja'i. Porque nt'ot'i ra h̄ya ngue ɛna: "Nuna ra h̄ya na, h̄inga yap'ũtho ja ngue nu'i. Ya gadi nxihm̄a na ra h̄ya na ya. Ya jap'ũ ja ni mm̄uih̄a na ra h̄ya na", i ɛna. Nuna ra h̄ya mmana ya, guehna ra h̄ya dí xi'i ngue gui 'yɛc'ɛih̄a na. ⁹ Nu'mø ga mamhm̄a ngue ra Jesús, gue'a ma Hm̄uh̄a'a, 'nɛ ga ɛc'ɛi p'ũ ja ma mm̄uih̄a ngue Oja bi japi bi b̄ennate 'mø bi du, ya d̄i nyanna tehu. ¹⁰ Porque Oja gue'a di hogah̄a'a ngue'mø dí ɛc'ɛi p'ũ ja ma mm̄uih̄a. 'Nɛ'mø ga xihm̄a yø ja'i ngue dí ɛc'ɛih̄a ra Hmu Jesucristo, ya d̄a yanju Oja.

¹¹ Nup'ũ ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'ũ ra h̄ya ngue ɛna: "Nu to gä d̄a 'yɛc'ɛi ra Cristo, h̄injam'mø d̄a zä d̄a 'yɛnna ja'i ngue h̄ingui ho te ɛc'ɛi". ¹² I mma ngue gätho yø ja'i, ngu'ũ yø judío, ngu'ũ h̄ingyø judío, gä n'nat'a Oja nnøpe ngue yø Hmu. 'Nɛ nuna Oja, xandøngu ra nho di unni te'o gä nzofu. ¹³ Porque nu to gä nzohna ra Hmu, guehna ra ja'i d̄i nyanna te na.

¹⁴ Xi'ũ yø ja'i h̄ingui ɛc'ɛi ra Cristo ya, ¿hague di zohra Cristo 'mø? Pe ¿hague di 'yɛc'ɛi 'mø ngue h̄ingui øde hanja ra h̄ya? 'Nɛ ¿hague di 'yøhyø ja'i hanja ra h̄ya 'mø ngue h̄injongui xifi hanja? ¹⁵ 'Nɛ ¿hague d̄a m'muhyø ja'i d̄a ma hanja ra h̄ya 'mø ngue h̄injongui ɛt'i ngue d̄a ma d̄a manna h̄ya? Nup'ũ ja ra Maca Libro i ɛna: "Nu'ũ yø ja'i mmana hoga 'da'yo h̄ya ngue ha di zä ga nhøjpah̄a Oja, mazihotho 'mø d̄a zøcua'ũ ngue d̄a xicju rá h̄ya Oja".

¹⁶ Pe nja ngue h̄inga gätho yø ja'i ɛc'ɛi ra hoga 'da'yo h̄ya 'mø sifi. Ra Isaías nguna ra h̄ya bi ma, bi 'yɛna: "Ague ma Oja'i, ¿hanja ngue h̄ingui ɛc'ɛi yø ja'i na ra h̄ya dí mmangähe?" bi 'yɛna. ¹⁷ Pe nu to bi 'yɛc'ɛi, ya ɛc'ɛi ngue bi 'yøde hanja ra h̄ya bi sifi. 'Nɛ nuna ra h̄ya bi sihyø ja'i p'ũya, guehna ra h̄ya i hma hanja na ra Cristo na.

¹⁸ Pe xi'ũ yø judío ngue h̄imbi 'yɛc'ɛi ra h̄ya, ¿ua h̄imbi 'yøde hanja ra h̄ya'ũ? Majuani ngue bi 'yøde hanja ra h̄ya. Porque mmamp'ũ ja ra Maca Libro ra h̄ya ngue ɛna: "Nuna ra h̄ya na, ndap'ũ bi zä nt'øde na ra h̄ya bi manyø mamhya. Porque nuna ra h̄ya na, ma 'yoní gä rá ngani nximhäi". ¹⁹ Xiya yø judío ya 'mø, ¿ua h̄ingui 'yo yø mm̄ui hanja na ra h̄ya bi sifi 'mø? Pe nu mi'da yø ja'i bi d̄inyø mm̄ui hanja na ra h̄ya bi sifi. Nu'mø yø pa xa thogui, bi 'yɛnna Moisés: "Nuna Oja, da yanyø ja'i h̄ingyø judío, n'namhma ngue yø judío di seyabi yø ja'i nu'ũ d̄i nyani. Di ncue yø judío ngue n̄ya yø ja'i h̄in'yu yø n'yomfɛni go d̄a d̄innababi rá njapi Oja ya". ²⁰ Pe ra Isaías njuantho bi 'yotra h̄ya bi man'Oja ngue ɛna: "Nu'ũ yø ja'i h̄immi hongui, gue'ũ bi d̄inyø mm̄ui ha di badi te'o gui'ũ. Nu'ũ yø ja'i h̄immi änni te'o gui, gue'ũ d̄a nthɛ'be'ũ", bi 'yɛn'Oja. ²¹ Pe nu'ũ yø judío, Oja bi 'yɛna: "N'na pa ngu n'na pa dí nzocä yø judío. Pe n̄ya p'ũya, h̄ingui nne d̄a 'yøhna ra h̄ya dí xifi".

11

¹ Xi ya, xi'Oja, ¿ua ya bi hyep'ũ'ũ yø judío ya 'mø? H̄in'na, h̄ingui hep'ũ. Porque nugä drá judío, ma mboxitagä na ra Benjamín, nuna rá mbom'meto ra Abraham. ² Nu'ũ yø judío, ya ma m'met'o xa huan'na Oja'ũ ngue d̄a gohi ngue yø basi. Janangue h̄ingui hep'ũ Oja ya yø judío. Dam̄i b̄emhm̄a te mmamp'ũ ja ra Maca Libro ngue ra Elías bi yapyø judío 'mø mi mat'Oja, bi 'yɛna: ³ "Ague ma Oja'i, nu yø judío, ya bi hyo'ũ ni pøngahya. A nu'a ni altar hapu thanne'i yø ja'i, ya bi themhmi. Ya mahøngsegui dí 'b̄ui ngue dí thanne'i ya. Pe xquet'a nne d̄a hyogyø ja'i", bi 'yɛnna Elías. ⁴ Mi d̄a Oja p'ũya, bi 'yɛmbi: "H̄in'na, h̄inga høn'atho'i guí thannegui. Sinoque 'b̄urp̄utho mi yoto mahuañi yø judío ngue thannegui, 'nɛ h̄ingui ndantyøhm̄u p'ũ 'b̄uhra dahm̄a Baal ngue d̄a danne", bi 'yɛn'Oja. ⁵ D̄a guehra pa ja p'ũya, xquet'a njarbutho ya, h̄inga gätho yø judío xa hyep'ũ Oja. Sinoque 'b̄u i'da ngue conná mate Oja bi gohi ngue yø thanhni Oja. ⁶ ¿Ua di ja tema nho bi 'yøtya yø ja'i bi huan'na Oja 'mø? Nu'a, h̄in'na'a. Sinoque ra matetho bi 'yøt Oja ngue bi huanhni. Nu'mø ngue di ja tema nho xta 'yøtyø ja'i, janangue bi huanhni, ya h̄ingrá matetho bi 'yøt'Oja 'mø.

⁷ Guehna ra hya naya ngue nu'u yø judío mi honi ha xtí nhohyø ts'oqui, pe hingui ngu'u bi dini ha di nhojpa yø ts'oqui. Høndya te'o ya xpa huan'na Oja ngue bi ma mahojpi. A nu'u mi'da yø judío, bi jorpabi yø n'yomfeni'u ngue himbi dinyø mmui hanja ra hya. ⁸ I mmamp'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ena: "Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue hinda dinyø mmui yø ja'i'a ra hya da 'yøde. Nu'a te da nu, hinda dinyø mmui hanja ra hya. Da 'yøhyø hya da hma, pe hinda n'yo yø mmui hanja'a ra hya da 'yøde. Ngu'a bá nja'u yø pa xa thogui, da guehya mahøn'a njarbutho". ⁹ Ra David nguna ra hya bi ma ngue bi 'yena: "Nup'u ha di sännigo yø ja'i, di ena ngue ja mpähä, di ena ngue i nnu manho Oja te øt'e. Pe himma juani ngue di nnu manho Oja te øt'e. Sinoque di njapra castigo'a te øt'e. ¹⁰ Nu'a te da hyetyø ja'i, hinda dinyø mmui hanja. Janangue di m'mammän'u hangu ra pa".

¹¹ Xi ya 'mø, ¿ua xma ma da hyep'u Oja yø judío ya 'mø? ¿Ua hinjam'mø da 'yehra pa di nyanyø te mi'da yø judío ya 'mø? ahá, da 'yehra pa di m'mahyø judío di nyanyø te. Majuani ngue nuya yø judío bi hyep'u Oja, pe Oja bi 'yøt'e ngue nu'u yø ja'i hingyø judío da gohi ngue yø ja'i Oja. Porque nnepe ngue nu'u yø judío bi hyep'u Oja, di seyabi ya yø ja'i ya. ¹² Nu'a i hyep'u Oja yø judío, nuya yø ja'i hingyø judío, gue'a di dinnabi rá njapi Oja'a. Pe nu'mø bi zønna pa ngue 'nèhyø judío da 'yec'ei ra Cristo, nuna Oja mathogutho di japi gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi.

¹³ A nuyá, i ja man'na ra hya dí nne ga xihyø ja'i ngue hingyø judío. Nuya yø ja'i ya, bá penngagui Oja ngue ga xihra hoga 'da'yo hya. Pe nuna ra 'befi bi 'dacä Oja, dí honnabi yø ja'i ha di badí ngue dí nnu mansugä na ra 'befi na. ¹⁴ Porque nu'u ma mmijudíohe hingui ec'ei ra Cristo ya, dí nnegä ngue di seyabi ya yø ja'i bi nthèui ra Cristo, n'namhma ngue xquet'a 'nè'u da 'yec'ei'u n'namhma di nyanyø te. ¹⁵ Mazihotho 'mø da 'yehra pa ngue mahøndi nhojpau Oja yø judío nuya ya xi hyep'u Oja. Conque Oja, bi 'yøt'e ngue nuya yø ja'i hingyø judío bi nhojpau. Pe nuyá, nu'mø di 'bätyø mmui yø judío ngue da 'yec'ei ra Cristo, èntho ja di bennate yø ja'i ngue ya xí du.

¹⁶ Nuna ra Abraham, guehna rá muditho ra judío na, 'nè ya o rá 'ye Oja. Xquet'a nu'u yø judío ngue yø mbom'meto ya, xquet'a ya o rá 'ye Oja. Nuna ra Abraham, tengutho n'na ra daza na. Nu'u yø judío ngue yø mbom'meto p'uya, tengutho yø 'yeza'u. Pe o rá 'ye Oja gä rá do'yo ra za. ¹⁷ Guehna n'na ra za ngue ra hoga za na. Pe bi ma nts'aqui 'da yø 'yeza ra za. Guehya yø judío bi hyep'u Oja ya. Nu'ahu ya, ngue hingyø judío hu, tengutho 'mø ngue yø 'yeza'ahu n'na ra za ngue ja dapo. Nup'u bi ts'ajpabi yø 'yeza ra hoga za, ja bi ma nt'ets'i'ahu p'u. A nuyá, ya ni n'yohu'u yø ja'i Oja ya. ¹⁸ Pe mahsä mi 'yena ngue man'na tate xanho'ahu ngue'u yø judío bi hyep'u Oja. Dami bemhmü ngue yø 'yeza i ja yø te ngue bi thep'u ja ra daza. Hingue masque ja ra te ra daza conná ngue'u yø 'yeza.

¹⁹ ¿Ua guí ena ngue man'na tate xanho'ahu ngue'u yø judío bi hyep'u Oja, janangue bi ts'ajpa yø 'ye ra hoga za ngue ja bi ma nt'ets'ahu p'u? Nu'a, hinda zä'a. ²⁰ Nuya yø judío mi nnøpa 'yeza ra hoga za, bi ma nts'aqui, bi thep'u p'uya ngue himbi ne bi 'yec'ei ra Cristo. Pe nu'ahu ja dapo ra za mi nnøpa 'yeza'ahu. Nu'a ni nt'ec'ei hu bi nja, gue'a i ma nt'ets'i'ahu p'u ja ra hoga za'a. Janangue nuyá, 'yo sä gadi 'yexhu, dami mfähmü xanho. Nu'mø hinga mfähmü, ya da ma nthèqui'ahu mahøn'a. ²¹ Xi'mø ngue Oja bi hyep'u yø judío ngue himbi 'yec'ei ra Cristo, da gue'ahu ya, nu'mø hingui 'yec'ei hu ra Cristo, da hyc'ahu p'u. ²² Nuna Oja, ya guí nnuhu ngue nu'a rá mate i ja, mandønhotho te øt'e. Pe xquet'a da japra castigo yø ja'i øtra ts'oqui. Porque bi japra castigo'u yø judío himbi 'yec'ei. Go bi 'da'ahu rá mate ngue gä 'yec'ei hu. Pe nu'mø gui hyehmü p'u Oja, xquet'a di ja'ahu ra castigo. ²³ A nuyá, nu'mø da 'yehra pa ngue yø judío da 'yec'ei Oja, i ja rá ts'edi Oja ngue mahønda 'yepsu ja ra za bá saqui. ²⁴ Porque man'na hingui henni di t'ësra 'yeza nu'a bá ts'ajpu ja ra hoga za, hinda gue'ahu ngue ja dapo ra za gambi thehu.

²⁵ Ague ma zi cu'ahu, nuna ra hya hingui fadi hanja, dí nnegä ya ngue guí pahmü xanho hanja ya. Porque hinda nnegä ngue guí 'yena ngue guí tatehu ngue yø judío. Majuani ngue xangu yø judío hingui nne da 'yec'ei ra Cristo. Pe da 'yec'ei, ja gue'mø bi zønna pa

ngue ya mandøngu dyø ja'i hingyø judío da 'yεc'ei ra Cristo. ²⁶ Nu'mø ya bi nja'a p'uya, gätho'u yø judío di 'bu'a ra pa'a, ya di nyani. I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: "Nuna ra Yante, guep'u Siön di m'muhna. Guehna di hojpa yø ts'oqui yø judío na, nuya yø 'yamení p'u bá fadi ba m'muhra Jacob. ²⁷ Guehna ra cohi ga co'be na ngue ya ga hojpa yø ts'oqui yø ja'i", εn'Oja.

²⁸ Nu'u yø judío ngue festho na ra hoga 'da'yo hya, bi gohi ngue yø nsuiui Oja. Janangue i menhna hya Oja p'u ha 'buhyo ja'i hingyø judío. Pe madague'a, nuna Oja xquetho ngue di ma'u yø judío. Porque nu'u yø mboxita'u gue'u yø thanhni Oja'u. ²⁹ Nuna Oja, hinjam'mø ngue di cohra mmui na. Nu to ga bi zofo, hangu ra pa di madi 'ne di japi. ³⁰ Nu'mø ma m'met'o, xa mmestho te mi man'Oja'u yø ja'i hingyø judío. Pe nuya ngue 'nehyo judío bi mestho te mman'Oja ya, janangue Oja bi unná mate'u yø ja'i hingyø judío ya. ³¹ Nuya yø judío bi mespatho te mman'Oja. Pe nuna Oja, ni netho ngue di unná mate tengutho i unná mate'u yø ja'i hingyø judío. ³² Nuna Oja, nguna bi 'yøt'e, bi unna 'yu ngue gätho yø ja'i bi mespatho te mma, para ngue da zäp'u 'da di untho rá mate gätho yø ja'i.

³³ Hinjongui pøni ngue di padi xandønho hangu gangu ra nho i ja Oja. Hinjongui padi hangu gangu rá mfadi Oja i ja. Hinjongui padi hangu gangu rá n'yomfeni i ja. Porque hinjongui pøni ngue di padi xandønho tengu εga 'yo Oja. ³⁴ Hinjonni ja'i di pøni ngue di tini xandønho hanja rá n'yomfeni Oja, 'ne hinjonni ja'i di t'embí ngue bi xännbi te øt'e. ³⁵ Nuna Oja, hingra mihi na ngue da 'yenyø ja'i ya mi ndupate Oja'a te bi unni. ³⁶ Porque nu te gama cosa dí nnuhu ngue ja, Oja bádi uni. Go bi hoc'a 'ne ga go rá mmeti'a. A nuyá, hønse Oja i ja ngue da t'εspi para zantho. Da ngut'atho.

12

¹ Ague ma zi cu'ahu, mathoguitho ngue bi 'dajü rá mate Oja. Janangue dí hagä ra ts'edi dí xi'ahu ngue gui unni mmuihu Oja, n'namhma ngue hangu ra pa gui 'yøthu'a te rá pähä Oja. Guehna ra ndanne i ja ngue gui 'yørpahü Oja naya. ² A nuyá, dami pähni n'yomfeniü ya. 'Yo gui øthu tengutho øtyø ts'oc'ei ua ja ra ximhäi. Dami 'yøt'e ngue da gom'na'yo'a te ja ngue gdí n'yohü. Janangue da zäp'u gui pahmu xanho'a te rá pähä Oja. Nuna te ra nho nne Oja ngue gdí n'yohü, da gue'a gui 'yøthu'a.

³ Oja bi 'yøtra mate bi 'dacä ra ts'edi ngue ga xi'ahu te ja ngue gui 'yøthu. 'Yo to di nne man'na ra 'befi xanhets'i ngue'a te ra 'befi bi un'Oja. Sinoque da hyacra güenda xanho te 'be'a ma'befi bi t'unni. ⁴ Ya gui nnuhu ngue rá do'yo ra ja'i, xangu yø xequi i ja ngue 'dama 'dan'yo i pefi. ⁵ Xquet'a njarbutho yø 'yεc'ei ya. Madague'a xanguju, pe εntho n'na nc'εitho di jahü. Porque gätho ma n'yohü ra Cristo. Pe nuna ra 'befi bi 'dajü Oja, 'dama 'dan'yo ma 'befi na.

⁶ Oja bi zänni tema 'befi di tocabi n'na ngu n'najü. Ya gue'a ra 'befi ja ngue ga øthu'a p'uya. I 'buhyo ja'i ngue bi t'unná 'befi ngue drá pøngahya Oja. Pe nu'a te ra hya di bennba Oja da ma, hønt'a da man'a. ⁷ I 'buhyo ja'i bi t'unná 'befi ngue da mäxrá mmic'εiui. Pe i jatho ngue co gätho rá mmui di 'yøtra 'bäxte. I 'buhyo ja'i bi t'unná 'befi ngue di nxännbate rá hya Oja. Pe i jatho ngue di nxännbate xanho. ⁸ I 'buhyo ja'i bi t'unná 'befi ngue di hatra ts'edi yø mmi'yεc'εiui. Pe di ja ndummui ngue da 'yøt'a te rá 'befi pefi. I 'buhyo ja'i ngue bi t'unná 'befi ngue co nu'a te pets'i, da mäxyø mmic'εiui. Pe 'yo di ya yø mmui ngue'a te ra 'bäxte da 'yørpa rá mmic'εiui. I 'buhyo ja'i ngue bi t'unná 'befi ngue di m'met'o p'u di mpeti yø 'yεc'ei. Pe jatho ngue da gämfeni da 'yøt'e xanho'a te rá 'befi pefi. I 'buhyo ja'i bi t'unná 'befi ngue da mäts'i to ja te hembí. Pe nu'a ra 'bäxte da 'yørpabi rá mmic'εiui, co n'na ra pähätho di 'yøt'e.

⁹ Pe gue majuaní ngue ni mmui gdí mahni mmic'εiui n'na ngu n'na'ahu. Dami hyehmu p'u ra nts'o. Dami 'yøthu ra nho. ¹⁰ I jatho ngue gui mahni mmic'εiui n'na ngu n'na'ahu

porque gätho gadi ncuñu ngue ra Cristo. N'na ngu n'na'ahü dami hyonnbi ha di hñu mansu mi'da ni cuñu. ¹¹ 'Yo guí säyathohü, dami hyahü ra ts'edi'a te ja ngue gui 'yöthü. Co gätho ni mmüi gdí 'yörpahü rá 'befi ma Hmüñu Jesucristo. ¹² Zant'a dami johyahü ngue bi dinni mmüihü hanja'a ra nho ja ngue di nja. Nu'mø guí sähü ra n'ü, dami seti xanho. 'Né dami mat'Ojahü hangü ra pa, 'yogui säyathohü. ¹³ Nu'ü ni mmi'yéc'ëihü 'mø ngue hin'yü te da hyoni, dami fäxhü. A nu'ü yø 'yéc'ëi yap'ü ni 'yéhé, dami unhnü ra ts'äya.

¹⁴ A nu'ü yø ja'i sä'ahü, dami 'yäphü Oja ngue di japi. 'Yo tema yanthi guí äphü Oja ngue da thogui. ¹⁵ Nu'p'ü ha di johya ni mmic'ëihü, xquet'a dami johyahü. Nu'p'ü zonni mmic'ëihü, xquet'a ja dami nzomhmü p'ü. ¹⁶ Gätho dami nnu manho n'na ngu n'na'ahü. O gadi 'yëxhü. Dami 'yøt'e ngue 'da'igu'ahü'ü yø ja'i hinga njuani. 'Yo sä guí éna ngue go jase ni mfañihü.

¹⁷ 'Yo gadi cospabi'a te ra nts'o øt'a'i ni mmic'ëihü. Dami ja ndummüihü ngue nu'a te xanho, da gue'a gui 'yöthü'a. ¹⁸ Dami hyoni ha gdí n'amigohü gätho yø ja'i asta nu'p'ü go da zä. Gui ja ndummüi ngue 'yo gadi njunthü. ¹⁹ Ague ma zi cu'ahü, 'yo gadi cots'i te t'øt'ahü. Dami hyemhmahü hma, nu'a Oja go di cots'a. Porque nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro ra hya ngue én'Oja: “Nügä, go ni 'yë ma xi ngue ga jagä ra castigo. Go ga jut'ä'a te øt'ahü yø ja'i”, én'Oja. ²⁰ Xquet'a nt'ot'i ra hya ngue én'Oja: “Nu'mø gá nu ni nsüiui ngue tü manthuhu, dami unna hmé da zi. Nu'mø gá nu ngue tütthe, dami unna dehe da zi. Nu'mø guí ørpabi ni nsüiui tengü na ra hya naya, ya da mesrá sä, porque da zo rá mmüi'a te ra nts'o xa 'yøt'a'i”. ²¹ Manma ndap'ahü ra nts'o ngue gui 'yøt'e tengutho øt'a ni nsüihü. Sinoque dami taphü ra nts'o ngue gui 'yörpabi ra nho ni nsüihü.

13

¹ Gätho yø ja'i 'bui, jatho ngue da 'yéc'ëi yø ts'üt'abi. Porque gätho yø ts'üt'abi, Oja bi zännbi ngue ja yø cargo. Hinjo'o ra ts'üt'abi ngue da zänse ngue di nja rá cargo. ² A nu ra ja'i fespätho te mmanna ts'üt'abi, nuna Oja bi 'yëxra ts'üt'abi, go guehna fespabi rá hya na. Ya rá ts'oquise ra ja'i p'ü da japra castigo ra ts'üt'abi. ³ Porque yø ts'üt'abi hinga 'bui ngue di pihyø ja'i nuya øtra nho. Sinoque guehya yø ja'i xants'o te øt'e i cot'i. Nu'mø guí nne ngue hinguí süñu yø ts'üt'abi, dami 'yöthü ra nho n'namhma ngue da hñu manho'ahü. ⁴ Porque yø ts'üt'abi, rá 'befi Oja ørpe para ngue da mäxahü. Pë nu'mø ngue xants'o te guí øthü, ya gui süñu ra ts'üt'abi p'üya. Ya säp'ü ha ra ts'edi ra ts'üt'abi ngue di ja'ahü ra castigo. Porque rá 'befi Oja ørpe ngue da japra castigo yø ja'i xants'o te øt'e. ⁵ Janangue ja ts'editho ngue da t'éc'ëi te di manda yø ts'üt'abi. Pë hñdi 'yøtyø ja'i'a ngue da 'yéc'ëi ra ts'üt'abi ngue høntho di mpommi ra castigo, sinoque da 'yéc'ëi te mmányø ts'üt'abi porque ni 'yüp'ü ngue da t'éc'ëi te di manda yø ts'üt'abi.

⁶ Janangue dami juthü ra njuthäi 'mø njuai. Porque yø ts'üt'abi øtra 'befi nuna bi un'Oja. ⁷ Nu to gá guí taphü, dami juthü. Nu to ndupate ra njuthäi, da gutra njuthäi. Ogue ndupate ra cooperación, da gut'i. Dami nu mansuhü te'o gätho ja yø cargo.

⁸ Nu'mø ngue guí ndupatehü, 'yo di njarbatho, dami juthü. Nu'a ja ngue gui 'yöthü hangü ra pa, dami mahni mmic'ëiui n'na ngu n'na'ahü. Porque nu ra ja'i di mahrá mmic'ëiui, ya ga 'yo tengutho ra hya mmamp'ü ja ra ley ja ngue da n'yo yø ja'i. ⁹ A nuna ra hya di manda ra ley i éna: “'Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá hyote. 'Yo grá bë. 'Yo to guí sännba ra fehni. 'Yo guí nnehü n'na ra cosa ngue ndan'yo to rá mmeti”. Guehya yø hya ja ua di manda ra ley ya. 'Né ja mi'da yø hya ngue di manda. Pë gätho ja di mpenhua yø hya mmamp'ü ja ra ley ngue éna: “Dami mahni mmic'ëiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”. ¹⁰ Porque ra ja'i di mahrá mmic'ëiui, ya hin tema nts'o ørpabi rá mmic'ëiui. Janangue nu ra ja'i di mahrá mmic'ëiui, éntho 'mø di padi xanho te mmamp'ü ja ra ley, porque gue'a te mmamp'ü ja ra ley ga 'yo.

¹¹ Guehya yø hya jatho ngue gdí n'yohu ya. Ya guí nnuhu, nu'mø ra pa dambá ec'eihu ra hoga 'da'yo hya, madi 'betyø pa 'mø. Pe nuyá, n'na pa ngu n'na pa bá cuatyø pa ngue da ep'u ra Cristo ma Yantehu. Ya hingui ja ngue ga nsayathohu ya. ¹² Ya ni ma da gaxyø pa di m'muhmu ua ja ra ximhai, ya bá cuatyø pa ga m'muhmu p'u 'bu Oja. Janangue nuyá, dami hyehmu p'u ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhai. Gä gue'a te xanho gui 'yøthu. 'Yo di tap'ahu ra nts'o. ¹³ Ma gda 'yohu'a ra nho ni 'yup'u gdá 'yohu. Hinga n'itihu. 'Ne hinga m'muhmu p'u ha 'buhyo minhni. Hinga n'yots'om'mäihu. 'Ne hinga ndunhnu. 'Ne hinga nseyahu. ¹⁴ Nu'a ma Hmuhu Jesucristo, ga ra nho i n'yo'a, da ngut'atho gdí n'yohu ya. 'Yo sä guí emhmu ngue i sätho gui 'yøthu ra nts'o ga 'yo yø ja'i. Nu'a, hin'na'a.

14

¹ Nu ra 'yec'ei ngue tobe hingui tini xanho rá mmui hanja'a ra hya ec'ei, nup'u ha gadi mpetihu dami unhnu ra ts'äya. 'Yo guí nne ngue gui njun'ma hyathohu. ² Porque 'bu i'da yø 'yec'ei ngue tini xanho p'u ja yø mmui ngue sä da zi gätho'a te ts'i. Pe 'bu hmi'da yø 'yec'ei p'uya, ngue hingui tini xanho p'u ja yø mmui hanja'a ra hya ec'ei. I ena ngue ra ts'oqui da 'yøt'e ngue da zi ra ngø, janangue ena ngue høndyø cosa ngue hinga ngø sä da zi. ³ A nuyá, nu ra 'yec'ei ngue si gätho'a te si yø ja'i, 'yo di embi ngue hingui ho te øtra 'yec'ei nu'a hajtho yø cosa si. Xi mmangu ra 'yec'ei nu'a hajtho yø cosa si, 'yo di embi ngue hingui ho te øtra 'yec'ei nu'a si gätho'a tengue ts'i. Porque ya ra 'yec'ei, ya o rá 'ye Oja. ⁴ Nu ra mefi n'nan'yo to di mpehmi, zteni 'be'a guí ena go gui japi ngue gui 'yembi hinga gue'a te øt'e? Nu'a rá hmu ra mefi, go da man'a ngue'mø xanho te øtra mefi oque hin'na. Pe nu ra ja'i ngue ra 'yec'ei da gommenho, porque nu'a rá Hmu jase rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue da gommenho.

⁵ I 'bu i'da yø 'yec'ei ya, embi ngue ja dra pa tate xanduxqui ngue mi'da yø pa. Ximmi 'bu hmi'da p'uya, embi ngue gätho yø pa, ga 'da'igutho. Janangue nuyá, n'na ngu n'na yø 'yec'ei, nu te ra hya timp'u ja rá n'yomfeni ngue embi xanho, da 'yøt'a te ra hya tini. ⁶ Nu ra 'yec'ei ngue ja n'na ra pa supi, ga nzup'a ra pa'a ngue nnu mansu Oja. A nu ra 'yec'ei ngue hingui supra pa supra mmi'yec'eiu, hingui sup'a ra pa'a porque nu te øt'e, gue'a ga nnu mansu Oja'a. A nu ra 'yec'ei ngue si gätho'u yø cosa i ts'i, i si, porque di ja mammadi Oja ngue'a te gä si. A nu ra 'yec'ei ena ngue i ja 'da yø cosa ngue hingui nnep'a Oja ngue da zi, ya hingui si, porque gue'a ga nnu mansu Oja'a te øt'e. 'Ne xquet'a di ja mammadi Oja ngue te si.

⁷ Hinjo'o ngue to da zänse te da n'yo, porque gäthogahu dí ohu rá 'ye ma Hmuhu Jesucristo. Nu'mø dí tehu, dí ohu rá 'ye. Nu'mø dá tuhü, dí ohu rá 'ye. ⁸ Janangue nuyá, mente dí 'buhmu, ya gdá 'buhmu'a ngue ga ørpahu rá pähä ma Hmuhu Jesucristo. Nu'mø ja ngue ga tuhü, gue'a ma Hmuhu sänni ngue ga tuhü. Janangue nuyá, gue'mø dí tehu, oque xtá tuhü, gue'a ra Hmu dí ohu rá 'ye. ⁹ Ra Cristo bi du 'ne mahombi m'mui para ngue da gohi ngue gue'a ma Hmuhu'a. Ngu'mø dí tehu, ngu'mø xtá tuhü, gue'a ma Hmuhu'a.

¹⁰ Nu'a ngue ra ja'itho, hingui sä ngue da hyaspa ra güenda te ga 'yo rá cu. Hingui sä ngue sä da 'yembi hingui ho te ga 'yo rá cu. Porque bá ep'u ra pa ngue gäthogahu ga søhmhu p'u ja rá hmi rá dä ra Cristo. Nuna p'uya, go da hyascahu ra güenda na. ¹¹ Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ena: "Nu te dí mmangä, majuaní ngue di nja'a, enna Oja i 'bui. Nügä dí xi'ahu ngue gätho yø ja'i di ndantyøhmü p'u ha ga m'macä. Gätho yø ja'i p'uya da ma ngue gucä drá Ojagä", enna hya. ¹² Janangue nu'a ra ora'a p'uya, n'na ngu n'naju ga dapsehu ra güenda Oja te xtá n'yohu.

¹³ Ya hingui sä ngue ga haspahu ra güenda ma mmi'yec'eihu ngue ga emphu hingui ho te ga 'yo. A nuyá, ma ga ja ndummui ngue hingo ma ts'oquihu p'u da 'yøtra ts'oqui ma cuhu. ¹⁴ A nuyá, ngue ya dí ec'eihu ra Hmu Jesucristo, nu tengue dí sihu, ya dí pahmu njuaní ngue hin tema cosa di ja ngue ga emhmu ngue ra ts'oqui dí øthu 'mø dá sihu. Pe nu ra 'yec'ei ena ngue ra ts'oqui bi 'yøt'e bi zi'a te dí sihu, ya ra ts'oqui bi 'yøt'e, porque

bi zi 'nɛ ɛmbi ngue hinguí ho. ¹⁵ Janangue nu'mø majuaní ngue gadi mahni cu, 'yo guí sihu n'na ra cosa nu'a di ts'onnbabi rá mmui ni cu. Ra Cristo ya bi du ngue bi yani. 'Yo gni 'yøthua' a ngue gui ts'onnbahua rá n'yomfeni, ngue hontho go guí nne guí sihu n'na ra cosa xancuhi. ¹⁶ Madague'a guí pahma njuani ngue xanho te guí øthua, pe 'yo gni 'yøthua' a ngue da 'yɛmbyø ja'i ngue ra ts'oqui guí øthua. ¹⁷ Porque nuyá, ngue gue'a Oja dí ørpahua rá pähä, ya hinguí ja ts'edi ngue ga sihu'a te gä dadi ho ga sihu. A nu'a ja ts'editho ngue ga øthua, gue'a ngue ga hahma mmui ga n'yohua xanho, 'nɛ ja ts'edi ngue ga nhojpahua te'o dadi nsuhmu, ma ga johyaha ngue ya dí n'yohua ra Espiritu Santo. ¹⁸ Porque nu ra 'yɛc'ei ngue ørpabi rá pähä ra Cristo, guehya yø hya dá mmangä nnepe ngue da n'yo ra ja'i. 'Nɛ nuna Oja i nnu manho te ga 'yo ra ja'i, da guehyø ja'i p'uya xquet'a da nu manho.

¹⁹ Ma ga homhma ra hya ngue hinga njun'mahyaha. N'na ngu n'najua, ma ga honnbahua ha di zacyø nt'ɛc'ei ma mmi'yɛc'ei hu. ²⁰ 'Yo gadi ts'onnbahua rá 'befi Oja ngue co nu'a te guí sihu. Majuaní ngue gätho'a te i ts'i, gä xanho ngue da ts'i. Pe nu'mø 'bøp'ua ha dí 'buhmu n'na ra 'yɛc'ei nu'a ena ngue ra ts'oqui da 'yør'mø da zi'a te dí sihu, man'na xanho ngue hinga sihu'a te ena ngue di 'yøtra ts'oqui 'mø da zi. ²¹ Man'na xanho ngue hinga sahu ra ngø, ni xingra vino ga sihu, hinga nne ngue ga øthua'a tengue di 'yøtra ts'oqui ma cuhu. Hinga øthua'ua yø hya di ts'onnbabi rá nt'ɛc'ei i ja. ²² 'Yo guí nne ngue nu te guí sihu, gue'a gdi njunt'ui ni cuhu'a. Ya guí ɛc'ei hu ngue gä xanho'a te guí sihu, da gue Oja p'uya, ya padi te guí øthua. A nuyá, ra mmenthí bi nthui ra 'yɛc'ei nu'a padi xanho p'ua ja rá mmui ngue xanho te øt'e, 'nɛ hinguí enná n'yomfeni ngue ra ts'oqui øt'e ngue te ga 'yo. ²³ Pe nu ra 'yɛc'ei ngue si n'na ra cosa nu'a embi ngue hinguí ho, nu'mø bi zi, ya ra ts'oqui bi 'yøt'e. Porque hingra mmui ga nzi'a te si. Nu ra ja'i da 'yøt'a te embrá mmui ngue hinguí ho da 'yøt'e, nu'mø bi 'yøt'e, ya ra ts'oqui øt'e.

15

¹ A nuja, ngue ya tini xanho ma n'yomfeni hu'a te ja ngue gdá 'yohua, i jatho ngue ga serpahua ma mmi'yɛc'ei hu nu'ua hinguí tini xanho p'ua ja yø n'yomfeni te ja ngue di n'yo. Hinga honschu ra nho ngue di tocagahu, sinoque ga honnbahua ra nho mi'da yø ja'i. ² N'na ngu n'najua, jatho ngue ga øthua'a te nnu manho ma mmi'yɛc'ei hu. Nu'a te dí pahma ngue da 'yørpabi ra nho mi'da yø ja'i, gue'a ga øthua'a, para ngue da hya ra ts'edi yø nt'ɛc'ei. ³ Porque ra Cristo himbi hyonse ra nho di tocabi. Ya mmanna Maca Libro te ra hya bi xi Oja, ngue bi 'yɛmbi: "Nu'ua yø ja'i su'i, xquet'a 'nɛqui bi zuqui", bi 'yɛmbi. ⁴ Nu te gäma hya nt'ot'i ra Maca Libro, bi ma nt'ot'i para ngue ga xähmu 'nɛ ga pahma hanja'a ra hya i mma. Nuna ra hya mmanna Maca Libro, 'nɛ timma mmui hu hanja, di hatra ts'edi ma mmui hu ngue ga seti te dí thohmu. Porque dí pahma ngue di nja'a te ra hya nt'ot'i. ⁵ Nuna Oja di hatra ts'edi ma mmui hu ngue ga seti te gä ra n'ua ja ngue ga thohmu. Dí nnegä ngue Oja da 'yøt'e ngue n'na ngu n'na'ahua, da zä guí n'yohua tengutho i n'yo ra Jesucristo. 'Nɛ da 'yøt'e ngue xøgue da 'da'igu ni n'yomfeni hu. ⁶ Janangue da zäp'ua ngue xøgue n'na hyatho gui 'yɛspahu na Oja rá Papá ma Hmu hu Jesucristo.

⁷ Gue'a di t'ɛspabi Oja'a, ngue gui 'yøt'e ngue guí n'amigohua n'na ngu n'na. Nguna ja ngue gui 'yøthua porque ra Cristo bi 'yøt'e ngue dá n'amigohua'a. ⁸ Ya guí nnuhu ngue ra Cristo bí 'yɛhɛ ngue di japyø judío. Nu'a te ra hya bi ma mayat'ibi'ua ma mboxitahu 'mø manjam'mø, gue'a bi 'yɛhɛ bi 'yøt'a. Ja di nɛqui p'uya ngue Oja hindi pumbeni'a te ra hya xa yat'i ngue di nja. ⁹ Co 'nɛhyø ja'i hingyø judío bí 'yɛhra Cristo ngue bi japi n'namhma ngue 'nɛ'ua di ja mammadi Oja ngue ya bi dinnbabi rá mate. I nt'ot'i ra Maca Libro te ra hya bi xihrá Papá ra Cristo ngue bi 'yɛmbi: "Nup'ua ha 'bøhyø ja'i hingyø judío, ga ɛts'a'i. 'Nɛ ga t'ut'a'i yø alabansa n'namhma di bahyø ja'i ngue guí tate", bi 'yɛmbi. ¹⁰ I mmanna hya nt'ot'i ra Maca Libro ngue ena: "Nu'ua yø ja'i hingyø judío, 'da di johyathoui'ua yø judío ngue yø thanhni Oja". ¹¹ Man'na parte ra Maca Libro i nt'ot'i ra hya ngue ena: "Gätho yø ja'i hingyø judío, dami 'yɛspahu Oja. Hønnbu bi zä 'bøhyø ja'i, gä da 'yɛspabi Oja". ¹² Ra

pøngahya Isaías bi 'yɛnɑ: “Dí m'mu'a n'na rá mbom'meto ra Isaí. Nuná, guehna da bøni ngue hønnebũ bi zã dí manda yø ja'i ngue hingyø judío. 'Nɛ nuya yø ja'i ya, guehya da 'yɛc'ɛi ya ngue gue'a yø Yante'a”.

¹³ Da ne Oja ngue gã ra johya di nja'ahũ, 'nɛ da 'yøt'e ngue da hyu ni mmui ngue ya guí ɛc'ɛihũ. 'Nɛ da 'yøt'e ngue ra Espíritu Santo da xoc'a ni mmuihũ ngue man'na gdi pahmu ngue nu'a te ra nho guí tømhmũ di nja, majuanĩ ngue di nja.

¹⁴ Ague ma zi cu'ahũ, dí haxã njuani ya ngue guí padi xanho ndana ra nho ja ngue gdí n'yohũ ya. Ya bi dinni mmuihũ xanho hanja na ra hya na. A nuyá, ya sã ngue n'na ngu n'na'ahũ guí opan'yu ni cuhũ hanja ra hya ya. ¹⁵ Pɛ nugã njuantho dá xi'ahũ hanja ya yø hya dá cuatã ra sæcua ja ua. Høntho dadi bɛn'nahũ hanja ra hya, n'namhma ngue hinguí pumbɛnihũ. Nugã dadi ha'ahũ ra ts'edi, porque gue'a ma 'befi bi 'dacã Oja'a ngue ga ha'ahũ ra ts'edi. ¹⁶ Nuna Oja bi 'dacã ma 'befi ngue ga mmambra hya ra Jesucristo p'u ha 'buhyø ja'i hingyø judío. Dí mmambra hoga 'da'yo hya Oja n'namhma ngue nu'u yø ja'i hingyø judío ga dãpã Oja tengutho 'mø ngue ra 'bøt'e t'ørpabi Oja. Nuna Oja p'uya, da nu manho yø 'yɛc'ɛi, porque ra Espíritu Santo ya xa 'yøt'e ngue ya yø ja'i Oja.

¹⁷ Dadi ja mammadigã ra Jesucristo ngue ya bi bønnmanho na rá 'befi Oja dí ørpe. ¹⁸ Hinte man'na mahya dí nne ga mma, høntho dí nne ga xi'ahũ te bi 'yørcagui ra Jesucristo. Nuna ra hya dá xicã yø ja'i hingyø judío, ra Jesucristo bi 'yøt'e ngue yø ja'i bi 'yɛc'ɛibi rá hya Oja. Go bi 'dacra ts'edi ngue dá mangã na ra hya na. 'Nɛ bi 'dacra ts'edi te dí øt'e. ¹⁹ Connã ts'edi ra Espíritu Santo bi nja yø milagro. Janangue nuyá, ya dá täti dá mangã ra hoga 'da'yo hya ya, ngue ra Jesucristo gue'a ra Yante'a. Bá fudi asta Jerusalén ngue dá mangã ra hya ndap'u bi zã. Dani mpagã asta ra häi Ilírico ngue dá mangã ra hya. ²⁰ A nugã, nup'u hapu hinjam'mø xa 'yøtyø ja'i rá thuhũ ra Cristo, ja dá ja ndummui dá mangã p'u ra hoga 'da'yo hya. Porque nup'u ya fahra hya, ngue n'nan'yo to xa mpefi, hindã ne ngue ja hønga mmangã p'u ra hya. ²¹ Dí øt'e tengutho ra hya manna Macã Libro ngue ɛna: “Nu'u yø ja'i hinjam'mø xa 'yøde hanja rá hya Oja, pɛ da ma ma'øte ra hya ya. Nu yø ja'i mada n'na ndi di sifi hanja rá hya Oja, pɛgue nuya da sifi hanja ra hya ya”.

²² Janangue njap'u ngue hinga mbongui ga mmagã p'u guí 'buhmu ga ma nu'ahũ. Madague'a xangu yø nnidi dí sãnni ga mmap'u, pɛ hingui sä. ²³ Pɛ nuyá, ya da zã ga mmagã p'uya, porque ya dá täti dá mangã ra hya yø xequi rá njaua ya. Pɛ ya xa mma yø jeya dí sãnni ga mmagã p'u guí 'buhmu ngue ga ma nu'ahũ. ²⁴ Nu'mø dá magã p'u ja ra häi España, nup'u guí 'buhmu gani nthocã p'u ngue ga nzenguahũ. Porque ja gampähã ngue ga nnuhũ. M'mefa p'uya ga n'yɛhmũ. ²⁵ Pɛ nuyá, dí nne 'be ga mmagã Jerusalén. Ga ma dägã ra mɛnyu, nuna bi ma mapeti ngue di t'unyø 'yɛc'ɛi nu'u hyoya. ²⁶ Porque nu'u yø 'yɛc'ɛi 'bup'u ja ra häi Macedonia conyø 'yɛc'ɛi 'bup'u ja ra häi Acaya, gã bi petra mɛnyu da menhni ngue di t'unyø 'yɛc'ɛi ngue hyoya p'u Jerusalén. ²⁷ Nuya yø 'yɛc'ɛi hingyø judío i ja mpähã ngue da 'yørpabi ra 'bãxte ya yø judío ngue yø mmi'yɛc'ɛiui. Ní 'yup'u ngue da mäts'i, porque yø ja'i hingyø judío bi ma mathoquibi ra hoga 'da'yo hya mi ɛc'ɛi ya yø judío. Janangue nuyá, nuya yø judío bi thocra hya mi ɛc'ɛi ngue bi xihra hya yø ja'i hingyø judío. A nuya yø ja'i hingyø judío bi sihra hya ya, 'nɛ ja te pets'i, nu'a guí ja mammadi ya to bi xihra hya, i fãts'i to hyoya. ²⁸ Pɛ nuyá, høntho ga ma dägã na ra mɛnyu bi ma mapeti, 'bexque'a ga mmagã España p'uya. 'Nɛ dí nne gani thocã p'u guí 'buhmu ngue ga nzenguahũ. ²⁹ Nu'mø dá søngã p'u guí 'buhmu, nuna te ra hya ga xi'ahũ, dí haxã njuani ngue ra Cristo mathoguitho di jajpahũ.

³⁰ Ague ma zi cu'ahũ, ngue ya guí ɛc'ɛi ma Hmuhũ Jesucristo, ra Espíritu Santo i øt'e ngue gadi macju. Janangue nuyá, dí äcã ra mate ya ngue guí fãxcahũ, guí mmarcahũ Oja ngue Oja da mäxcagui. ³¹ Damĩ 'yãphũ Oja ngue nup'u ja ra häi Judea, Oja da yangã p'u 'buhyø ja'i hingyø 'yɛc'ɛi. 'Nɛ damĩ 'yãphũ Oja ngue nuna ra mɛnyu ga haspä'u yø 'yɛc'ɛi 'bup'u ja ra hnini Jerusalén, da ne da hanyi. ³² Da ne Oja ngue ngu'a di nja. Janangue

nu'mø dá sǝngä p'ü guí 'bühmu, ga johya. Porque ya da zäp'ü ga nsäyats'ü. ³³ Oja da hyut'a ni mmuihu, 'nē di japi gätho'ahu. Da ngut'atho.

16

¹ Nunä n'na mä cühu ngue ra xisu ni hü ngue ra Febe, dami pahmu te'o na. Nunä, guehna di mpep'ü ja ra nija jap'ü ja ra hnini Cencrea na. ² Nunä, ra 'yēc'ēi xanho na, dami unhnü ra ts'äya 'mø bi map'ü. Porque ni 'yup'ü ngue ngu'a da 'yøtyø 'yēc'ēi. Nunä ra Febe, nu'mø tema hya da hyembu guí 'bühmu, dami fäxhu. Porque nunä, xangu ra 'bäxte xa 'yörpabi yø ja'i 'bücu, da gueque 'nēqui fäxcagui 'mø te dí honi.

³ Dami zenguagahu ts'up'ü ra Priscila co 'nēhra Aquila nuna rá damme ra Priscila. Nuyá, guehya mä mmimmefihe ngue dí ørpahe rá 'befi ra Jesucristo. ⁴ Nu'mø mi zäcä yø ja'i, nuya guehya bi 'yenyø te ya ngue bi yangui. Janangue dadi ja mammadigä ya yø ja'i ya. 'Nē hinga hængthogui dadi ja mammadi ngue'a te øt'e, sinoque 'nēhyø 'yēc'ēi hingyø judío di ja mammadi ngue bi yangui. ⁵ 'Nē dami zenguagahu ts'up'ü gätho yø 'yēc'ēi di mpeti p'ü ja rá ngu ra Aquila. Co 'nē'a mä ndø'amigo ra Epeneto, dami zenguagui ts'up'ü. Nunä, guehna rá müdi bi 'yēc'ēi ra Cristo p'ü ja ra häi Acaya na. ⁶ Co 'nēhra Maya, dami zenguagui ts'up'ü. Nunä, guehna mathoguitho xangu ra 'befi xa 'yörbu ha guí 'bühmu na. ⁷ Da guehya mä mmenguhe ra Andrónico co 'nēhra Junias dami zenguaguits'ü p'üya. Guehya 'dap'ü dá n'ofädigähe ya. Xquet'a dami pahmi xanho ngue 'nēhya yø representante ra Cristo ya. 'Nē guehya m'met'o bi 'yēc'ēi ra Cristo ya ngue nugä.

⁸ Nunä ra Amplias mä ndø'amigo ngue ēc'ēi ra Hmu Jesús, dami zenguagui ts'up'ü na. ⁹ Dami zenguagui ts'up'ü ra Urbano, guehna mä mmimefihe na ngue dí ørpahe ra 'befi ra Jesucristo. Co 'nēhna mä amigo ra Estaquis dami zenguagui ts'up'ü. ¹⁰ Dami zenguagui ts'up'ü na ra Apeles. Nunä, xandøngu ra n'ü bi zä 'mø mi 'yēc'ēi ra Cristo. Da gue'ü yø ja'i ēc'ēi ra Cristo p'ü ja rá ngu ra Aristóbulo, dami zenguagui ts'up'ü. ¹¹ Nunä mä mmengu'be ra Herodiön, dami zenguagui ts'up'ü. Co 'nē'ü yø ja'i 'büp'ü ja rá ngu ra Narciso ngue ya ēc'ēi ra Cristo, xquet'a dami zenguagui ts'up'ü.

¹² A nuya mä cühu ngue yø xisu, nuna n'na ni hü ngue ra Trifena, nuna man'na ni hü ngue ra Trifosa, dami zenguagui ts'up'ü. Nuya yo nc'ēi ya, emmēi di mpefi xandønho, ngue ørpabi rá 'befi ra Hmu Jesús. Co 'nēhna man'na mä cü ngue ra xisu ni hü ngue ra Pérsida, dami zenguagui ts'up'ü. 'Nēhna xquet'a emmēi di mpefi xanho ngue ørpabi rá 'befi ra Hmu Jesús. ¹³ Dami zenguagui ts'up'ü ra Rufo. Nunä, ya fadi xanho ngue ēc'ēi xanho ra Hmu Jesús. Co 'nē'a rá mamá ra Rufo, dami zenguagui ts'up'ü. Nunä ra xisu na, 'nēqui xøgue entho mä mamägä na. ¹⁴ Dami zenguagui ts'up'ü ya yø ja'i ga xi'ahu ya: guehna ra Asíncrito, ra Flegonte, ra Hermas, ra Patrobas, ra Hermes, co gätho'ü mi'da mä cühu 'büp'ü ha 'bühya p'üya, dami zenguagui ts'up'ü. ¹⁵ Dami zenguagui ts'up'ü ra Filólogo, conna Julia, conna Nereo, co 'nē'a rá nju, conna Olimpas, co gätho'ü mi'da mä cühu 'büp'ü ha 'bü'ü ya, dami zenguagui ts'up'ü.

¹⁶ Co n'na ra respeto dami nzengua n'na ngu n'na'ahu. Gätho ya yø ja'i 'büi ndap'ü bi zä ngue ya xa 'yēc'ēi ra Cristo, gä di zengua'ahu.

¹⁷ Ague mä zi cü'ahu, nugä dí xi'ahu ngue dami mfähmu xandønho. Porque 'bü i'da ngue høndra süi nne. I 'uenyø ja'i, asta di ts'onna hya. Nuya yø ja'i ya, guehya hingui nnu manho ra hya bi sän'nahü. O gadi nsixhu ya to øtra süi. ¹⁸ Porque nuya yø n'yohü ya, hinga gue'a rá 'befi ra Hmu Jesucristo ørpabi, s n que gue'a te nnepsēbi yø mmui da n'yo, gue'a øt'a. 'Nē di hoc'a te ra hya xihyø ja'i nu'ü hingui henni ga thät'i. ¹⁹ Nu hangü yø 'yēc'ēi i 'büi, gä padi xanho ngue ya guí ēc'ēihu ra hoga 'da'yo hya. Janangue nugä, nu te gä 'yøthü, janjuani dadi johya. A nuyá, dí nne ga xi'ahu ngue dami pahmu xanho ha gdí 'yøthü ra nho. A nu'a ra nts'o, 'yogui 'yøthü'a. ²⁰ Nunä Oja da zä da 'yøt'e ngue

da thohra sui, ya hinguĩ njunthũ. A nu'a ra zithũ nne da 'uenyø ja'i p'uya, Oja da 'yøt'e ngue da ma häi rá hya'a. Dí nnegä ya ngue di jap'ahũ ma Hmũhũ Jesucristo.

²¹ Nuna ma mmimmefigä'be ra Timoteo di zengua'ahũ. 'Nɛ di zengua'ahũ ya hyu ma mmenguhe 'bucua, ra Lucio, ra Jasón 'nɛhra Sosípater.

²² A nugä drá Tersio, dadi cuatä ua ja ra sũcua na te ra hya mmana Pablo, xquet'a 'nɛcä dadi zengua'ahũ conná nguehra Jesucristo.

²³ 'Nɛhna ma cuhũ ra Gayo di zengua'ahũ. Go rá mmeti ra ngu hapũ dí säyagä na. 'Nɛ xquet'a di hmi na rá ngu ngue ja di mpeti ua yø 'yɛc'ɛi 'bucua. Xquet'a di zengua'ahũ na ra Erasto, nuna ja rá 'befi ngue ra tesoroero ua ja ra hnini. Nuna ma cuhũ ni hu ngue ra Cuarto, xquet'a di zengua'ahũ.

²⁴ Nuna ma Hmũhũ Jesucristo, dí nne ngue di japĩ gätho'ahũ. Da ngut'atho.

²⁵ A nuyá, ma ga ja mammadihũ Oja ya. Nuna, guehna da 'yøt'e ngue da zä di ndũ ni nt'ɛc'ɛihũ i ja na. Nguna ra hya n'youi ra hoga 'da'yo hya dá øt'ahũ 'mø ma xi'ahũ hanja ra Jesucristo. Nuna ra hya na, ya mandø njam'møtho hinguĩ fadi hanja. ²⁶ Pɛ nuyá, ya bi fadi hanja ya. Porque guehya yø hya bi 'yotyø pøngahya Oja ya. 'Nɛ nuna Oja i 'bui para zantho, guehna di 'bepyø ja'i ngue di 'yonna hya naya, i nnepe ngue ndap'ũ bi zä da 'yɛc'ɛi yø ja'i na ra hya na 'nɛ da 'yøtyø ja'i'a te ra hya ma'bepi da 'yøt'e.

²⁷ A nuna Oja, hønse na i ja rá mfadi. 'Nɛ conná nguehra Jesucristo i t'ɛspabi Oja para zantho. Da ngut'atho.

1 Corintios

Ja ua rá m̄adi rá carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi m̄ennba yø 'yɛc'ɛi Corinto.

¹ Nugä drá Pablo, Oja bi 'yɛxqui ngue drá representantegä rá Jesucristo. Co 'nɛhna ma zi cuh̄u rá Sóstenes 'b̄ucua, ² dadi zɛnguagä 'be'u to gätho ya o rá 'ye Oja, rá mm̄up'u ja rá hn̄ini Corinto. Ya yø ja'i'ah̄u Oja ngue guí ɛc'ɛih̄u rá Jesucristo. Bi zon'nah̄u Oja ngue gui hyemh̄mu p'u rá nts'o. Porque gue'a i ts'ofu gätho yø ja'i ɛc'ɛi rá Jesucristo'a ngue dá hyɛp'u rá nts'o. Nguj̄u, ngu mi'da yø ja'i, gue'a rá Jesucristo ga øt'e ngue má Hm̄uh̄u. ³ Dí nnegä 'be ya ngue nuna Oja má Papáh̄u co 'nɛhna má Hm̄uh̄u Jesucristo di jap'ah̄u 'nɛ dá hyut'a ni mm̄ih̄u.

⁴ Nugä njandyatho dadi ja mam̄madi Oja conná ngue'ah̄u. Porque xandøngu rá njapi Oja bi unni te'o gätho ya guí n'yoh̄u rá Jesucristo. ⁵ A nuyá, ngue ya guí n'yoh̄u rá Jesucristo ya, ɛmmɛi di jap'ah̄u Oja. Porque xoc'a ni mm̄ih̄u Oja, ngue guí pah̄mu xanho hanja rá hya. 'Nɛ øt'e ngue guí padi ha gdi japra hya gui xih̄mu yø ja'i. ⁶ A nuyá, nu te rá hya dá xi'ah̄u ngue di nja'mø gá 'yɛc'ɛih̄u rá Cristo, gue'a rá hya bi njap'u guí 'bah̄mu'a ya. ⁷ Janangue nuyá, m̄ente rá pa guí tømhm̄u ngue dá ɛp'u má Hm̄uh̄u Jesucristo, ya h̄inte gadi 'beh̄mu'a rá njapi Oja di uni. ⁸ Di ha'ah̄u rá ts'edi Oja ngue guí nduh̄u xandønho asta guerp'u rá nɛgui. Porque nnepe ngue h̄in tema hya dá d̄in'nah̄u 'mø rá pa dá ɛp'u má Hm̄uh̄u Jesucristo. ⁹ Nuna má Hm̄uh̄u Jesucristo, rá Ts'unt'u Oja. Bi zonngah̄u Oja ngue 'dap'u ga n'yoh̄u ná. Nu'a rá hya di yarcah̄u Oja ngue di nja, gue'a di nja'a.

¹⁰ Ague má zi cu'ah̄u, gue'a má Hm̄uh̄u Jesucristo di 'dacä rá ts'edi ngue dí xi'ah̄u ná rá hya ja ua. Dí xi'ah̄u ngue h̄inga 'da'a n'nanni di n'yo ni hyah̄u, sinoque 'dap'u di n'yo ni hyah̄u. I jatho ngue dá 'da'igu ni n'yomfɛnih̄u, dá 'da'igu gui 'yøth̄u. ¹¹ Dí xi'ah̄u ná rá hya ná má zi cu'ah̄u, porque nu'u yø m̄eni rá Cloé bi xiqui ngue gadi njunth̄u. ¹² Porque h̄inga n'na hyatho guí mm̄amh̄mu. I 'b̄u i'da ni n'yoh̄u ngue ɛna: “Nugä dí tennä rá hya mm̄anna Pablo”. Mi'da p'uya ɛna: “Nugä dí tennä rá hya mm̄anna Apolos”. Mi'da p'uya ɛna: “Nugä dí tennä rá hya mm̄anna Bedu”. Mi'da p'uya ɛna: “Nugä dí tennä rá hya mm̄anna Cristo”. ¹³ A nuyá, xi'a rá Cristo, ¿ua 'bati'da yø 'yɛc'ɛi ngue n'youi'a? A nugä drá Pablo, ¿ua guí ɛmhm̄u ngue bi ma má cuatigä rá pont'i conná ngue'ah̄u? ¿Uague gá nxixya 'da'ah̄u ngue gui tenngh̄u?

¹⁴ Nugä dadi ja mam̄madi Oja ngue h̄injon dá xixya'ah̄u, h̄inda høndra Crispo 'nɛhra Gayo dá xixyabi. ¹⁵ Janangue h̄ingui sä gui 'yɛmhm̄u ngue dá xixyabi yø ja'i para ngue dá dɛnngui. ¹⁶ Bi zo má mm̄i ya ngue rá Estéfanos co nɛ'u 'b̄up'u ja rá ngu'a, xquet'a dá xixyabi. H̄indí padi ngue'mø 'b̄u hmi'da yø ja'i dá xixyabi, oque h̄in'na. ¹⁷ Pɛ rá Cristo h̄imbi menngui ngue ga xixyabi yø ja'i. Sinoque bi menngui ngue rá hoga 'da'yo hya ga xihyø ja'i. Nugä h̄indí mm̄angä yø hya mahotho ga nt'øde ngue høntho ga nnepe dá 'yɛc'ɛigui yø ja'i te dí mma. Sinoque høn't'a ja ts'edi ga mma ngue bi du p'u ja rá pont'i rá Cristo, gue'a dí mman'a.

¹⁸ Nuna rá hoga 'da'yo hya ná, i hma ngue bi du p'u ja rá pont'i rá Cristo ngue bi yanj̄u. A nu yø ja'i ngue di m'medi, ɛmbi ngue h̄inte di muui ná rá hya ná. Pɛ nuj̄u ngue di nyamma teh̄u, n'youi rá ts'edi Oja ná rá hya ná. ¹⁹ I mm̄amp'u ja rá Maca Libro rá hya te bi man'Oja ngue ɛna: “Nu'u yø ja'i ɛna ngue ja xangu yø mfadi, nugä ga udi ngue h̄inte di muui yø hya padi. Nu rá ja'i dá 'yɛna ngue rá bamhya, di nɛqui ngue h̄inte di muui rá hya padi”, ɛn'Oja. ²⁰ Nuuu ja rá ximhäi, i 'b̄uhyø ja'i ɛna ngue ja yø mfadi. I 'b̄uhyø ja'i ɛna ngue yø xännbate. I 'b̄uhyø ja'i ɛna ngue yø mbadi xandønho, i padi te gä ja nximhäi. Pɛ nuna Oja i ɛmbi ngue h̄inte di muui yø mfadi ya yø ja'i ya.

²¹ Nuna Oja majuaní ngue jase rá mfadi. Bi zänni ngue nu'a te yø mfadi yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, hinga gue'a ja ngue di fadi te'o Oja'a. Nuna Oja bi zänni ngue nu'u yø ja'i da 'yεc'ei ra hoga 'da'yo hya, gue'u di nyanyø te'u. Nuna ra 'da'yo hya na, embyø ja'i nu'u hinguí εc'ei ra hya, ngue hinte di muui ra hya. ²² Yø judío, i nne ngue 'be da nu yø milagro, ja da 'yεc'ei ra hya. A nu yø ja'i hingyø judío, gue'a te yø mfadi yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi di ho da 'yøde. ²³ Pe nugähe, nuna ra hya ja ts'editho ga mmangähe, guehna ngue da sihyø ja'i ngue bi du p'u ja ra pont'i ra Cristo na, ngue di hoga ma ts'oquihu. Hont'a dí mmangähe'a. Pe yø judío p'aya, i ena ngue ra 'be'isätho 'mø øhna ra hya na. A nu'u yø ja'i hingyø judío p'aya, embi ngue hinte di muui na ra hya na. ²⁴ Pe nuju, ngue ya dí εc'eihu ra Cristo, ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, Gä bi zongghu Oja 'ne bi xoga ma n'yomfēnihu para ngue ga pahmu ngue ra Cristo haprá ts'edi Oja 'ne haprá mfadi Oja. ²⁵ Nu'a te i du ra Cristo, yø ja'i embi ngue Oja hinguí padi te øt'e. Pe Oja i pase te øt'e. A nu yø ja'i hinguí padi hanja'a te øt'Oja. Porque yø ja'i embi ngue hinguí nzaqui Oja. Pe Oja mathoguithe ga ndønzaqui ngue'a ga nzaqui yø ja'i.

²⁶ Ague ma zi cu'ahu, ya guí nuhu te gäma ja'i bi zon'na Oja ngue da 'yεc'ei ra Cristo. Zi yohotho bi zo'u yø ja'i t'embí ngue ja yø mfadi, nuya nu manho yø ja'i ua ja ra ximhäi. Nu'u ja yø cargo ngue nts'ut'abi xquet'a zi yohotho bi zofo. Xquet'a zi yohotho bi zo'u yø ja'i ngue hñuc'ei p'u ja yø hñini. ²⁷ A nuyá, Oja bi huanhyø ja'i nu'u hin'yu yø mfadi ua ja ra ximhäi para ngue di 'berpabi yø sä'u yø ja'i ena ngue ja yø mfadi. Oja bi huanhyø ja'i nu'u hinguí nzaqui yø hya ua ja ra ximhäi para ngue di 'berpabi yø sä'u yø ja'i ena ngue xanzaqui yø hya. ²⁸ Nuna Oja bi huanhyø ja'i nu'u t'embí ngue hinga njuani ua ja ra ximhäi xøque ma høt'e p'u, para ngue da hyejpabi yø hya'u yø ja'i ena ngue ja yø ts'edi. ²⁹ Janangue nup'u ja rá hmi rá dä Oja ya hinjonni ja'i da zäp'u da 'yεna ngue di 'yεts'i. ³⁰ Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue ya man'yohu ra Jesucristo ya. Oja bi ne ngue conná guehra Cristo dá pahmu hanja na rá hya Oja. A nuyá, ngue conná guehra Cristo, ya bi hoga ma ts'oquihu. 'Ne go øt'a ra Cristo ngue ya dí øhu rá 'ye Oja. Porque go gue'a ra Cristo bi gurca ma ts'oquihu. ³¹ Ja di nequi ua hanja na ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: "Nu to i nne di 'yεts'i, pe gue da 'yεspabi'a rá Hmu bí 'bu mahets'i, hingue masque go ra ja'i'a di 'yεts'i", i ena.

2

¹ Ague ma zi cu'ahu, nu'mø ma magä p'u guí 'buhmu ngue dá xi'ahu rá hya Oja, hindá mangä yø hya ga ya yø ja'i ena ngue yø bamhya. Ni xindá mangä yø hya nu'u mahotho da nt'øde. ² Porque nu'mø ya di 'bucä p'u ha guí 'buhmu, hønna n'na ra hya dá sänni ngue ga xi'ahu. Guehna ra hya na ngue ga mma hanja ngue bi ma ma cuati p'u ja ra pont'i ra Jesucristo. ³ A nu'mø ya di 'bucä p'u ha guí 'buhmu p'aya, gä nuhu ngue hindí ya manzaqui. Sinoque asta dí huaqui, porque dí su ngue hindá bøngmanho ra hya ga mma. ⁴ Nu'mø ma xi'ahu na ra hya na, hindá mangä'u yø hya mahotho da nt'øde ngue ma mfadise, para ngue di thap'a ni mmuihu. Sinoque nuya yø hya dá xi'ahu, gueø ra Espíritu Santo i ja rá ts'edi ngue bi xoc'a ni mmuihu para ngue da dinni n'yomfēnihu xanho hanja na ra hya na. ⁵ Janangue nuna ni nt'εc'eihu ja ya, guehna Oja jase rá ts'edi bi the na ra hya na. Hinga guep'u ja yø hya yø ja'i nu'u ena ngue yø bamhya bi the na ra hya na.

⁶ Pe nup'u 'buhyø ja'i ngue ya xa nzehyø nt'εc'ei, guehya dí xicä ra hya nu'a majuaní ngue di gohi ngue yø bamhya yø ja'i. Pe nuna ra hya na, hinga guehna ra hya pa'u yø ja'i ena ngue yø bamhya 'bucua ja ra ximhäi yø hya na. Ni xinga gue'a te ra hya pa'u yø ja'i di manda ua ja ra ximhäi yø hya na. Porque nu te ra hya pa'u, da thotho'a. ⁷ A nuna ra hya ngue majuaní di gohi ngue yø bamhya yø ja'i, guehna rá hya Oja dí mmangä na. Nu'mø yø pa xa thogui, nu yø ja'i mi 'bucua ja ra ximhäi himbi badi hanja na ra hya na. Hante ngue di hocra ximhäi Oja, ya xi zänni te 'be'a di njam'mefa ngue ha di njap'u di nyamma

tehu. ⁸ Nu'u yø ts'ut'abi ua ja ra ximhäi, hinjombi n'yo yø mmui ngue xta mbadi hanja na ra hya na. Porque nu'mø ngue xta ndinyø mmui yø ja'i hanja na ra hya na, nuna ma Hmuhu Jesucristo maguese, ya hinxta mma ma cuati ra pont'i 'mø. ⁹ Bi nja tengutho ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: "Nuna Oja, ya xa nzanni te da japyø ja'i nu'u di madi. Guehna rá njapi Oja hinjonni ja'i di pøni ngue di padi hanja na. Porque hinjam'mø 'be bi nja'a te mi ja ngue da 'yøt'Oja". ¹⁰ Pe Oja bá penngahu ra Espiritu Santo, gue'a bi 'yøt'e ngue bi dinma mmuihu hanja na ra hya na. Porque ra Espiritu Santo i padi gätho'a te rá n'yomfeni Oja'a. ¹¹ Nú n'na ra ja'i ya, hinjongui parpi te ja rá n'yomfeni. Høse ra ja'i pase te mbemp'u ja rá n'yomfeni. Xquet'a njarbutho Oja ya, hinjonni ja'i da zä da badi te ja rá n'yomfeni Oja. Sinoque høse ra Espiritu Santo i padi xanho te ja rá n'yomfeni Oja. ¹² Janangue nuju, hinga gue'u yø hya yø bamhya 'bucua ja ra ximhäi na ra hya dí pahmu. Oja'a bá penngahu ra Espiritu Santo ngue gda pahmu hanja na rá njapi Oja di 'daju. ¹³ Janangue nuna ra hya dí mmana, hinga guehya yø hya ngue ma n'yomfenise dí mma, sinoque ra Espiritu Santo i xännga ra hya dí xihyø ja'i nuya n'youi ra Espiritu Santo.

¹⁴ Pe yø ja'i hingui n'youi ra Espiritu Santo hingui sä da dinyø mmui hanja na ra hya xänngahu ra Espiritu Santo. Embi ngue hingerá bamhya ra ja'i mmana ra hya na. Hingui padi hanja, porque hingui n'youi ra Espiritu Santo. ¹⁵ A nu yø ja'i n'youi ra Espiritu Santo i sä hacra güenda xandønho hanja na ra hya na. 'Ne hingui sä to da 'yembu ngue hinga gue'a te ra hya i mma. ¹⁶ Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ena: "¿Te'o ni ja'i da zä da barpabi rá n'yomfeni'a ma Hmuhu? ¿Te'o da 'yena ngue bi m'mührá xännbate Oja ngue bi xännbi te øt'e?" Pe nuju, ra Espiritu Santo'a dí n'yohu, 'ne gue'a ra Espiritu Santo øt'e ngue dí timhmu zits'u hanja rá n'yomfeni ra Cristo.

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, nu'mø dámba m'mucä p'u guí 'buhmu, nugä hindä xi'ahu yø hya nu'u dí xicä yø 'yec'ei ya n'youi ra Espiritu Santo. Sinoque dá xi'ahu ra hya hingui henni gdi pahmu. Porque guí 'buhmu tengutho yø basi ngue zits'utho tinni mmuihu hanja rá hya ra Cristo. ² Dá xän'nahu yø hya hingui henni gdi pahmu. Tengutho n'na ra basi 'mø sidra xi'ba, hinga hme ma t'unni da zi, dá ja'ahu p'u. Porque himbi zä xta ndinni mmuihu hanja ya yø hya xanhenni. Asta ni xinga guedyä di tinto ni mmuihu hanja ra hya ya. ³ Porque tobe guí øthohu tengutho ga 'bu hmi'da yø ja'i. Tobe gyø zeyathohu. Tobe gyø 'yøt'i suithohu. Tobe hinga 'da'igu ra hya guí mmamhmu. Tobe guí øthohu tengutho øtyø ja'i nu'u hingui pa Oja. ⁴ Porque nu 'da'ahu, guí em'mø guí yahu: "Nugä dí tennä ra hya mmana Pablo". Mi'da p'uya ena: "Nugä dí tennä ra hya mmana Apolos". Janangue ja di nequi p'uya ngue guí øthohu tengutho øtyø ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

⁵ Nugä drá Pablo, conna Apolos, ¿teni 'be'a goma ts'edi jagä'be ngue go tennä'be yø ja'i? A nugä'be yø mefithogä'be Oja. Høntho dá øt'ä'be ra 'befi ngue gá 'yec'ei hu ra Hmu Jesucristo. Pe n'na ngu n'nagä'be, nu'a te ra 'befi bi 'dacä'be Oja, gue'a dí øt'ä'be'a. ⁶ Nuna ra hya dá xi'ahu, tengutho n'na ra hmudä 'mø bi thuhu, njarbutho na. Nu ra Apolos, go bi xithe'a. Pe gue'a Oja di tetra hmudä. ⁷ Janangue nuyá, ngu'a tu ra hmudä, ngu'a xithe, hinjongui tate. Go gue'a Oja i tate, porque go øt'e ngue i te ra hmudä'a. ⁸ A nu'u tuhra hmudä, 'ne'u xithe, 'da'igu yø hya. Pe n'na ngu n'na ya, nu'a te ra 'befi bi 'yøt'e, Oja da gut'i. ⁹ A nugä'be, yø mefithogä'be Oja. A nu'ahu, ni mmuihu p'u bi ma nthuhu ra hmudä, gue'ahu i nnoða huahi Oja.

I ja man'na ra hya ya. Nuna Oja, tengutho 'mø ngue bi du'mi bi hyø'a n'na ra ngu p'u guí 'buhmu. ¹⁰ A nugä p'uya, tengutho n'na ra gado. Nuna Oja bi 'yøt'e ngue dá du'mä ra 'befi. A nu mi'da yø xännbate p'uya, tengutho 'mø dadi tetra jado'u. Pe n'na ngu n'na yø gado di sigue ra 'befi, i ja ngue da mädi xandønho, hinha di dunna ngu. ¹¹ Nuna te ra hya bi ma ma du'mi ngue bi si'ahu hanja ra Jesucristo, guehna ra hya bi nøpa do p'u ha brá fuhra ngu na. Hingui sä ngue da ma madu'mi rá 'befi Oja mente hingui hma hanja'a

ra Jesucristo. ¹² Pe nuyá, xangu yø do i ja ngue di usa'u to di sigue ra 'befi ngue hønnigu. Nu 'da yø mefi, da japra do ngue ra oro p'u ja ra ngu. Nu mi'da yø mefi, da japra do ngue ra t'axi. Mi'da yø mefi, da japyø do ngue mazihotho gui nequi. A nu mi'da yø mefi, yø za da japra ngu. Mi'da yø mefi, da japyø paxi ra ngu. Mi'da yø mefi, yø xanza da japra ngu. ¹³ Pe n'na ngu n'na yø mefi, nu'a te ra 'befi bi hoqui, nu'mø ra pa daní thaxra güenda, ja da fadi xanho p'uya ngue'mø xanho ra 'befi bi hoqui, oque hin'na. Porque nu'a ra pa'a, ra sibi di nja. Nu'a ra sibi p'uya, ja di nequi p'u'a te ga nho ra 'befi bi hoqui n'na ngu n'na yø hyønnigu. ¹⁴ A nu ra hyønnigu ngue hindi nzø'a te bi japra ngu, ya da hyanna nzäbi. ¹⁵ Pe nu ra hyønnigu ngue bi nzø'a te bi japra ngu, ya di m'me'a te ra 'befi bi hoqui. Høse ra hyønnigu di nyanna te, tengutho 'mø ngue bá pongra ndate n'na ra ja'i p'u ja ra ndate sibi.

¹⁶ ¿Ua hinguí pahmu ngue gätho'ahu, i nnøpa nija Oja hapu 'bähra Espiritu Santo? Porque ra Espiritu Santo ya gui n'yohu'a ya. ¹⁷ Nu'mø ngue to di ts'onnbabi rá nija Oja, Oja di castiga ra ja'i. Porque rá nija Oja xanduxqui'a. Janangue nu ra xännbate ngue di ts'onnbabi rá 'befi Oja p'u gui 'bähmu, da ma ra castigo.

¹⁸ Hinguí sä ga här'ma mmui, ga ena ngue dí pasehu hanja ra hya. Madague'a en'i'da yø ja'i ngue xangu yø mfadi i ja, pe nuya yø ja'i ya, jatho ngue da 'yøt'e tengutho 'mø ngue hinte di padi. Ja da dimp'u xanho rá mmui ra ja'i ha rá nja na ra hya majuaní di nja rá mfadi. ¹⁹ Porque nuya yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, ngue hinguí pa Oja, nup'u ja rá hmi rá dä Oja hinte di muui yø mfadi ya yø ja'i ya. I mmamp'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ena: “Nuna Oja, i øt'e ngue nuna ra ja'i ena ngue bi dinse rá mmui na ra hya padi, nuna ra hya bi dinna ja'i, hin tema nho da 'yørpabi”. ²⁰ I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro man'na ra hya ngue ena: “Nu yø ja'i ena ngue ja yø mfadi, pe Oja parpabi yø n'yomfeni yø ja'i ngue nuya yø hya pahyø ja'i hinte di muui”. ²¹ Janangue nuyá, nu'u yø ja'i gui emhmu ngue ja yø mfadi ngue yø bamhya, 'yo sä gui espahu ngue da guehya gui huanhni ndana gui tenhnu ya. Porque gätho yø xännbate, gätho'a te ja nximhäi, gätho Oja bá sänni ngue i ja para ngue da 'yøt'ahu ra nho. ²² Nugä drá Pablo, ra Apolos, ra Bedu, dí 'bucähe ngue ga faxahe. A nuyá, nu te Gä bá san'Oja ngue ja ua ja ra ximhäi, i ja ma tehü, i ja ra ndate, nu te Gä dí nnuhu ngue ja ra pa dí 'bähmu ya, da gue'a te ga nnuhu ra pa di 'yep'u, nu te gätho dí nnuhu ya, ga nja yø cosa ngue da 'yørcahu ra nho. ²³ A nuju ya, ma ga ørpahu rá pähä ra Cristo. Ra Cristo p'uya, i ørpabi rá pähä Oja.

4

¹ A nuyá, dami 'yø'ni güendahu ngue yø mefithogähe ra Cristo. Bá excahe ngue nuna rá hya Oja hinguí fadi hanja, ga xännbahe yø ja'i hanja na ra hya na. ² Guí pahmu ngue n'na ra mefi 'mø bi ndäpa n'na ra 'befi, nu'a ra 'befi sifi ngue da 'yøt'e i ja ts'editho ngue da 'yøt'e. ³ A nugui, ¿te'o da zä da hasca ra güenda ngue'mø xanho te dí øt'e, oque hin'na? Dí haxä njuani ngue hinga gue'a ni 'befihü'a ngue gui hascahu ra güenda. 'Ne hinjonni ja'i da zä ngue da hascagui ra güenda ngue'mø gue'a dí øt'e oque hin'na. Ni xinga gueque dí haxä njuani ngue'mø gue'a te dí øt'e oque hin'na. ⁴ Nup'u nná bengä'a te dí øt'e, dí ena ngue ya gue'a te nná 'yo ya. Pe hingue masque dí ena ngue hin'yu ma ts'oqui. A nuyá, nu'a ja ngue da hasca ra güenda te dí øt'e, guesø Oja da hasca ra güenda. ⁵ A nuyá, 'yo to sä gui haspahu ra güenda mente tobe hinguí sønna pa da ep'u ma Hmuhu Jesucristo. Nu'a go da hyaxra güenda'a, ndana ra ja'i xanho te xa 'yøt'e, ndana ra ja'i hinguí ho te xa 'yøt'e. Nu'a go pa'a te mbemp'u ja yø n'yomfeni n'na ngu n'na yø ja'i. Nu'a te da dinnbabi Oja n'na ngu n'na yø ja'i, gue'a ra njut'i di nja'a.

⁶ Ague ma zi cu'ahu, ya dá xi'ahu ya yø hya dá hyequi ngue ra 'befi dí øt'e, da guehra 'befi øtra Apolos. Nguna ra hya dá xi'ahu, n'namhma ngue gui pahmu ngue nu'a te mmamp'u ja ra Maca Libro, 'yo gui festhohu. Porque gätho di muui yø xännbate, hinguí ho gui 'yespahu 'da yø xännbate, xinguí 'yemhmu ngue hinte di muui mi'da yø xännbate.

⁷ Xiya, ¿te'o bi xi'ahu ya ngue man'na tate xanho'ahu ngue mi'da yø ja'i? ¿Ndana ra hya

guí tĩhmũ ya ngue hĩnda gue'a Oja bi 'da'ahũ ra hya ya? A nuyá, xi'mø ngue Oja bi 'yøt'e ngue gá pahmũ ra hya guí pahmũ ya, ¿hanja ngue gadi 'yexhũ co nu'a te ra hya guí pahmũ ya 'mø, entho xøga xäsehũ ra hya p'ũ gni bẽhmũ ya?

⁸ Nup'ũ gni bẽhmũ ya, ngue ya gá pahmũ hanja na ra hya na, guí ẽna ngue ya hĩnte gadi 'bẽhmũ ya. Guí 'bũ mmanhohũ p'ũ gni bẽhmũ ya, entho guí ndast'abihũ p'ũ ga mbøn'a te guí øthũ ya. Nugähe p'ũya, guí enje n'na nguadi tengutho 'mø ngue hĩnte dadi mugähe. Nuhma 'mø majuanĩ ngue gdi ndast'abi, gadi mandahũ ndap'ũ bi zä. 'Necähe dí jats'ũ ma cargogähe 'mø ngue'a te ra 'befi gdi pehmũ. ⁹ Nup'ũ ga mbøn'a te t'ørcahe ngue yø representantegähe ra Cristo, ẽna gue xøgue ga 'yøt'a Oja'a ngue ga m'mefathogähe. Dí 'bucähe tengutho 'mø ngue yø ofadi xa ts'ännbi ngue da tho, di njagähe p'ũ. Di mpeti yø ja'i ngue da nu te ga thohme. Ngu yø anxẽ, ngu yø ja'i da nu tho te ga thohme. ¹⁰ A nugähe, i t'enje ngue dyø 'yammũigähe ngue rá hya ra Cristo dí mmamhme. Pe nu'ahũ p'ũya, nup'ũ gni bẽhmũ, nu'a rá hya ra Cristo ya guí tĩschũ xandønho hanja ra hya. Pe nugähe dí ẽngähe ngue hĩndi ya manzaquigähe. A nu'ahũ p'ũya, guí ẽhmũ ngue xanzaqui te guí mmamhũ. Mente thenngähe yø ja'i, a nu'ahũ p'ũya i hnu mansu'ahũ. ¹¹ Nu'mø yø pa xathogui, xtá sähe ra n'ũ ngue hĩn'yu te ga sihe. Asta guehya, dí sähe ra n'ũ ra thũhũ. Ja'mø dí tuthegähe, oque hĩn'yu te ga hegähe. Ja'mø di unje yø ja'i ngue pegbahe. Ni xingra ngu di ja ngue hapũ ga m'muhme. ¹² Dadi n'unĩ dadi mpefi conma 'yehẽ. I sanje yø ja'i, pe nugähe p'ũya dí äpähe Oja ngue di japi te'o sanje. I mbengähe xan'ũ yø ja'i, pe dí setähe. ¹³ I nnø man'uje p'ũ ha ya yø ja'i. Pe nugähe dí thammanhotho gähe. I nnu häigähe yø ja'i, enje p'ũ tengutho 'mø ngue n'na ra cosa ya xa hørba yø ja'i, ya hĩnte di muui. Nguna bi 'yørcahe yø ja'i, asta guetya njarbutho.

¹⁴ Nuna ra hya dá cuatä ua ja ra súcua ja ua, hĩndä cuatä na ra hya na ngue gadi 'bet'a ni sähũ. Sinoque dadi 'da'ahũ n'na ra consejo tengutho 'mø ngue ma basi'ahũ. ¹⁵ Madague'a gui 'yena ngue di 'bũ'i 'det'a mahuahi ni xännbatehũ ngue di xän'nahũ hanja rá hya ra Cristo, pe nugä go ni papágahũ. Porque go rá mudi dá xän'nahũ ra hoga 'da'yo hya, janangue bi njap'ũ ngue guí ẽc'ẽihũ ra Cristo ya. ¹⁶ A nuyá, ya gá nuhũ te dá øt'a p'ũ guí 'bũhmũ, gue'a dí xi'ahũ gui 'yøthũ'a ya. ¹⁷ Janangue dí et'ä p'ũ na ra Timoteo ngue da xi'ahũ te ja ngue gdi n'yohũ. Nuná, dadi madi tengutho 'mø ngue ma ts'ant'ũ, porque dí padi ngue ẽc'ẽi xanho ra Jesucristo. Nu'a te nná 'yogä ya ngue dí tennä ra Jesucristo, go da xi'ahũ hanja na. Tengutho ra hya dí xännba yø 'yẽc'ẽi di mpeti ndap'ũ bi zä, da ngut'atho da xi'ahũ naya.

¹⁸ Nu'ũ ni xännbatehũ p'ũ ha guí 'bũhmũ, i 'bũp'ũ 'da ngue di 'yets'i, ẽna ngue yø bamhya. Nup'ũ ga mbeni, ẽna ngue ga su ga mmagäp'ũ ngue ga ma nyahũ. ¹⁹ Pe da ne Oja ngue ya hĩnda ya'atho ga mmagä p'ũ ga ma nyahũ. Ga nnugä p'ũya tegue ngu da 'yøt'ũ di 'yexpu guí 'bũhmũ. Ya ga nnugä 'mø ngue majuanĩ øt'a te ra hya i mma, hingra hyatho i mma. ²⁰ Porque nu'ũ yø ja'i ngue ørpabi rá 'befi Oja, hingra hyatho mman'ũ, sinoque ha ra ts'edi ngue øt'a te ra hya i mma. ²¹ Xiya, ¿dana guí nne gui 'yøthũ ya? Guí nne gui sigue te guí øthũ para ngue ga su'ahũ 'mø dá magä p'ũ, ¿uague guí nne gui n'yo manhohũ para ngue mahotho gda zo'ahũ 'mø dá magä p'ũ?

5

¹ A nuyá, ndap'ũ bi zä i hma te 'be'a bi 'yøt'a n'na ma cũhũ p'ũ ha guí 'bũhmũ, ngue ya 'bũhmĩ rá hømme. Nuna ra ts'oqui na p'ũya, guehna tate xants'o, conque guí nnuhũ ngue nu'ũ yø ja'i hingui pa Oja, hingui øt'e tengu na ra hya na. ² Ne tobe gadi 'yexpu gui yahũ ngue guí ẽna ya gä gue'a te guí øthũ. A nuyá, ngue nguna ra hya bi nja, i jatho ngue guí m'mũ ndummuĩhũ. A nuna ra n'yohũ bi 'yø'na ra ts'oqui na, dami hyømhmũ thi p'ũ ha gadi mpetihũ na. ³ Madague'a ngue hĩndi 'bucä p'ũ ha guí 'bũhmũ, pe nu'mø dá bẽn'ahũ entho ya xti 'bucä p'ũ ngue ga haspa ra güenda na ra n'yohũ bi 'yøtra ts'oqui. ⁴ A nuyá, dami mpetihũ ya, dami 'yøthũ'a te nnu manho ma Hmũhũ Jesucristo. Nup'ũ ha guí mpetihũ, gui 'yø'ni güendahũ ngue dí 'bucä p'ũ. Da gue'a ma Hmũhũ Jesucristo guí

pahmu ngue di m'mup'u'a ngue da xän'nahü'a te ja ngue gui 'yøthü. ⁵ Nu'a ra n'yohü bi 'yøtra ts'oqui, dami hyømhmu thi p'u guí 'bühmu, di map'u 'bühü ja'i di manda ra zithü, ja da säp'u ra n'u rá do'yo. Xamhmatho ngue di nyanna te 'mø ra pa da ep'u ra Hmu Jesús.

⁶ Nu'a te ra hya guí øthü, ya hinguí sä nimantho sä gui 'yets'i ngue gui 'yena Gä gue'a te gni 'yohü. ¿Ua hinguí pahmu ngue co zits'u ra íxi, di ixqui Gä ra jüni? ⁷ Janangue nuyá, dami hyømhmu thi'a ra n'yohü bi 'yøtra ts'oqui ya, n'namhmu ngue händi ts'om mi'da yø ja'i. Porque tobe händi nts'onýø n'yomfëni yø ja'i ya. Ra Cristo ya bi tho ngue bi hoga ma ts'oquihü, bi gohi tengutho ra 'bøt'e ja'mø ra ngo ngue ra Pascua. ⁸ Janangue jatho ngue majuaní gui hyehmü p'u ra nts'o, gätho da gue'a ra nho gdi n'yohü.

⁹ Nu'a ra carta dá pen'nahü m'met'o, dá xi'ahü te ja ngue gui 'yøthü, ngue 'yo gadi nuansü'u yø 'yots'om'mäi. ¹⁰ Pe nugä händi en'ahü ngue ya hinguí sä gui ntøthü'u yø 'yots'om'mäi 'bucua ja ra ximhäi. Ogue ya hinguí sä gui ntøthü yø ja'i høndýø menyu di xandi, ogue yø bε, ogue thanne yø dahmu. Nu'mø ngue da gue'a gdi xi'ahü'a, ya nneto ngue gui pømhmu ua ja ra ximhäi 'mø. Pe nja ngue hinga gue'a dí mmangä'a. ¹¹ A nuna ra hya dá ne ga xi'ahü ya, 'yo nimantho gadi nsixui'u sä ena ngue gadi ncuhü, 'nε yø 'yots'om'mäi, ogue høndýø menyu di xandi, ogue thanne yø dahmu, ogue yø fëhni, ogue yø iti, ogue yø bε. Nuyá, guehya ni xinga gue'a di sä ngue 'dap'u guí nsimhmëhü ya. ¹²⁻¹³ Porque nu'u yø ja'i hinga n'yohü, hingo di tocagui ga haspa ra güenda. Guese Oja da haspa ra güenda ya dí xi'ahü. Pe nup'u ha gadi mpetihü, dami hyaxhü ra güenda te ga 'yo yø 'yεc'ei. Janangue nugä dí xi'ahü ngue nuna ra n'yohü bi 'yøtra ts'oqui, dami hyømhmu thi na.

6

¹ A nuyá, nu'mø 'bühü 'yεc'ei ja ngue di yaprá mmi'yεc'eiui, 'yo di thop'u 'bühra ts'ut'abi hinga 'yεc'ei. Da zä di map'u 'bühü mmi'yεc'eiui, da xifi ngue di hojpi tema hya hembü. ² ¿Ua hinguí pahmu ngue nu'u yø ja'i Oja, gue'u da haspa ra güenda yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi'u? Xi'mø ja ngue ga haspahü ra güenda yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, xi ra asunto zits'utho guí hëmphü, ¿ua hinda zä guí xihni mmi'yεc'eiüü ngue di hoqui? ³ Conque asta yø anxε Oja ga haspahü ra güenda. Janangue goma gue'a n'na ra asunto zits'utho di hëmhü ngue hinda zä ga hocjü. ⁴ Xi'mø hinguí padi ha gdi hocjü n'na ra asunto 'mø guí hëmphü, ¿ua sä ngue gue'u yø ja'i hinyø 'yεc'ei di hoc'a ni asuntohü 'mø? ⁵ Dí xi'ahü na ra hya na n'namhmu ngue guí pes'ni sähü. Xip'u ha guí 'bühmu, ¿ua xinga n'na nc'ei ni n'yohü ngue di padi di hoc'a n'na ra asunto 'mø ja te hëmbýø cü? ⁶ ¿Hanja ngue nup'u 'bühra ts'ut'abi hinga 'yεc'ei, ja ni map'u yø 'yεc'ei ngue di yaprá mmi'yεc'eiui?

⁷ A nuyá, nu'a te ra njunt'i guí øthü, ja di nεqui p'üya ngue gadi 'bëhmü ra hya. ¿Hanja ngue nu'mø hinga gue'a t'øt'ahü, hinguí hä't'i guí sethü? ¿Hanja ngue hin gadi n'unü da fë'ahü, xøgue ma'di zits'u te guí nne gui 'bëhmü? ⁸ Conque xquet'a guí njahü p'u ngue hinguí ho te guí øthü, asta ni mmi'yεc'eiui guí pëhü.

⁹ 'Yo gyø thätihü. Guí pahmu ngue nu'u yø ja'i xants'o te øt'e, hinda yärbü ha di manda Oja'u. Hinda yärbü yø 'yots'om'mäi. Hinda yärbü ya yø n'yohü ørpe tengutho 'mø dra xisu yø mmin'yohüui. Hinda yärbü ya yø ja'i thanne yø dahmu. ¹⁰ Hinda yärbü yø bε. Hinda yärbü ya yø ja'i hontho i nne ngue di xandi te pets'i. Hinda yärbü yø iti. Hinda yärbü yø zate. Hinda yärbü'u corpa ra 'yu yø mmic'eiui ngue pε. ¹¹ Nuyá yø hya dí xi'ahü ya, ya xcá njap'u 'da'ahü ya. Pe nuyá, ya bi ma mahojpi'ahü. Ya yø ja'i'ahü Oja ya, ngue Gä 'yεc'eiüü'a ra Hmu Jesús. Ya guí n'yohü ra Espiritu Santo bá pen'nahü Oja ya.

¹² Ya händi mandagahü ra ley ga 'yo yø judío ya. Ya sä ga øthü te dí nnehü ya. Pe ma ga samma mmüihü ngue hinga øthü'a te hinni 'yup'u ga øthü. ¹³ Majuaní'a te ra hya i hma ngue nu te si ra ja'i, rá mmüi ni ma. A nu rá mmüi ra ja'i p'üya, ga nja'a ngue ja da

mɛspu'a te si. Pɛ nuya yoho yø hya ya, Oja da 'yøt'e ngue di njap'u rá nzequi ya. Pɛ hinguí sã ga ɛmhmũ ngue ga nja ma do'yohũ ngue ra 'yots'om'mäi. Sinoque rá do'yo ra ja'i, ga nja na para ngue da 'yørpabi rá 'befi ra Hmu. A nu'a ra Hmu p'uya, di hatra ts'edi ma do'yohũ. ¹⁴ Nuna Oja bi japi ngue bi bɛnnate ra Hmu Jesucristo p'u ha bi t'ägui. Xquet'a di jaju p'uya, ja rá ts'edi ngue da 'yøt'e ngue ga bɛnnatehũ.

¹⁵ ¿Ua hinguí pahmũ ngue nu ma do'yohũ, i nnøpe ngue rá do'yo ra Cristo? ¿Ua da zã ga hajpahũ n'na parte rá do'yo ra Cristo ngue di mpenhui rá do'yo n'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi? Nu'a, hinguí sã'a. ¹⁶ Guí pahmũ ngue n'na ra n'yohũ 'mø bi mɛ n'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi, nuya yo nc'ɛi ya, ɛntho n'na nc'ɛitho, porque n'nat'a ra te comhmi. I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ɛna: “Nu'u yo nc'ɛi di mpenhui, i cohi ngue n'nat'a yø do'yo, porque i comnda ra te”. ¹⁷ A nuyá, nu ra ja'i di mpenhui ra Hmu Jesús, i cohi tengutho 'mø n'na nc'ɛitho.

¹⁸ 'Yo gui 'yots'om'mäihũ. I ja xangu mi'da yø ts'oqui øtyø ja'i, pɛ nu ra ja'i ngue 'yots'om'mäi, rá do'yosɛ di ts'oni. ¹⁹ ¿Ua hinguí pahmũ ngue nu ma do'yohũ, gue'a nnøpa nija ra Espiritu Santo'a? Porque Oja bá penhna Espiritu Santo ngue di m'mup'u ja ma mmäihũ. A nuyá, ya hin dadi mmandaschũ ya. ²⁰ Porque ya dí ohũ rá 'yɛ Oja ya ngue bi gurca ma ts'oquihũ. Janangue nuyá, jatho ngue ga ørpahũ rá pähã Oja conma do'yohũ 'nɛ conma n'yomfɛnihũ. Porque ya rá mmetigahũ Oja.

7

¹ Nuna man'na ra hya guí ängahũ ya, dí nne ga xi'ahũ hanja. Nu ra ja'i ngue hinguí nne di nthati, ya xanho ngue'mø hindi nthati. ² Pɛ i fadi ngue ndap'u bi zã ɛmmei 'yots'om'mäi yø ja'i. Janangue man'na xanho ngue ra n'yohũ di m'muhrá xisu. Ra xisu p'uya, di m'muhrá ndø. ³ Nu ra n'yohũ i jatho ngue di m'muhmi xanho rá xisu. Ximmangu ra xisu, i jatho ngue di m'muhmi xanho rá ndø. ⁴ Nu ra xisu ngue ya o rá 'yɛ rá ndø, da 'yørpabi rá pähã rá ndø. A nu ra n'yohũ ngue ya o rá 'yɛ rá xisu, da 'yørpabi rá pähã rá xisu. ⁵ Nu'mø ja rá pähã ra n'yohũ, 'yo di ɛnna xisu ngue hinda zã. Nu'mø ja rá pähã ra xisu, 'yo di ɛnna n'yohũ ngue hinda zã. A nu'mø ja ngue da 'yøtyø mhmat'Oja, man'na xanho da gohra cohi ngue hinda dähra xisu ra n'yohũ njammí pa. M'mefa p'uya, ya di siguetho tengutho m'met'o. A nu'mø hindi siguetho tengutho m'met'o, nu'a hindi hyäti da zamyø mmui, ra zithu p'uya da japi ngue da 'yøtra ts'oqui n'nanni.

⁶ Nuna ra hya ja ua dí xi'ahũ, hontho dí xi'ahũ ngue da zã di nthatra ja'i. Pɛ nugã hin dadi mandagã ngue xøgue di ja ts'editho di nthatra ja'i. ⁷ Dí ɛnsɛgã ngue xanho 'mø ngue gätho'ahũ gui 'yøthũ tengutho dí øt'ã ngue hin dadi nthati. Pɛ nuna Oja, gã go bi sännbi n'na ngu n'na yø ja'i te da zã da 'yøt'e. 'Buhyo ja'i ngue di nthati, 'buhyo ja'i hindi nthati.

⁸ Nugã dí xihyo ja'i nu'u tobe hindi nthati, da guehyø 'danxu, nu to hindi nthati tengutho dí øt'ã ngue hin dadi nthati, ya xanho. ⁹ Pɛ nu ra ja'i ɛna ngue hinda zã di m'muse, man'na xanho ngue di nthati, hinda gue'a ngue ja di andrá mmui ngue hindi nthati.

¹⁰ Nugã dí xihyo ja'i ngue ya xa nthati, nu ra xisu ya 'bührá ndø, 'yo di hep'u rá ndø. Nuna ra hya dí xi'ahũ, hingma hyasɛgã na, sinoque gue'a ra Hmu rá hya na te dí xi'ahũ ngue gui 'yøthũ. ¹¹ Pɛ nu'mø ya bi hyep'u rá ndø n'na ra xisu, ra xisu 'yo dadi nthati mahøn'a, oque man'na xanho da mɛ rá ndø mahøn'a. Ximmangu ra n'yohũ p'uya, hinguí ja ngue da hyep'u rá xisu.

¹² I ja man'na ra hya dí nne ga xi'ahũ, pɛ ja dí nne ga xi'ahũ na ra hya naya, himbi man'a m'met'o'a ra Hmu na ra hya na. A nu ma cuhũ ngue ra n'yohũ, nu'mø hingra 'yɛc'ɛi rá xisu, nu'mø nnu manho ra xisu ngue di sigue di m'muhmi rá ndø, ra n'yohũ 'yo di hep'u rá xisu. ¹³ A nu'mø ngue ra xisu, hingra 'yɛc'ɛi rá ndø, 'nɛ'mø nnu manho ra n'yohũ ngue di sigue di mmuhmi rá xisu, ra xisu 'yo di hep'u rá ndø. ¹⁴ Porque ra n'yohũ ngue hingra 'yɛc'ɛi di tocabi rá njapi Oja di t'unna xisu ngue ra 'yɛc'ɛi. Da guehra xisu ngue hingra 'yɛc'ɛi, di nthœui rá njapi Oja di t'unna n'yohũ ngue ra 'yɛc'ɛi. A nu'mø ngue hønse ra

'yɛc'ɛi di nthɛui rá njapi Oja, nu yø basi p'uya, ya hin'na'ɔ. Pɛ ya fadi ngue xquet'a n'ngyø basi di nthɛui rá njapi Oja di t'unna papá ogue rá mamá ngue rá 'yɛc'ɛi. ¹⁵ Pɛ nu'mø ra n'yohu ogue ra xisu ngue hinga 'yɛc'ɛi da ne ngue da hyep'ɔ ra 'yɛc'ɛi 'buhmi, ya da zä da hyep'ɔ. Porque ra 'yɛc'ɛi hinguí sã da 'yørpa ra ts'edi di m'muhmi 'mø hinguí nne. Porque bi zongahɔ Oja ngue ga m'mu mmanhohɔ, hin tema sui di nja. ¹⁶ A nuyá, ngu yø n'yohu, ngu yø xisu ngue yø 'yɛc'ɛi, nu'mø 'buhmi yø ja'i hingyø 'yɛc'ɛi, xamhmatho da zä ha di japi di nyanná te ra ja'i hinga 'yɛc'ɛi.

¹⁷ Nuna Oja, bá sãnni te nná 'buhmu n'na ngu n'naju. Nu te di jahu 'mø mamba zongahɔ Oja, ya gue'a ga siguethohu'a. Ndap'ɔ bi zä yø hnini hapu di mpeti yø 'yɛc'ɛi, guehna ra hya dí xicã yø ja'i naya. ¹⁸ Nu ra ja'i bi zon'na Oja ngue da 'yɛc'ɛi, 'nɛ ya n'youi ra hmɛpya ngue ra circuncisión, 'yo sã di tu rá mmui ngue ya mhɛpya. A nu ra ja'i bi zon'na Oja ngue da 'yɛc'ɛi, 'nɛ hinmani njapra hmɛpya, 'yo sã dadi ja ndummui ngue di njapra hmɛpya. ¹⁹ Porque ya hinguí ja ts'edi'a ya ngue di njapra hmɛpya yø ja'i, ogue hin'na. A nu'a ja ts'editho ngue da 'yøtyø ja'i ya, ma datho ja ts'edi ngue da 'yørpabi rá pähä Oja. ²⁰ N'na ngu n'na yø ja'i, nu te mi ja 'mø mi zon'na Oja ngue bi 'yɛc'ɛi ra Jesucristo, ya di nja tengutho ja ra ja'i. ²¹ A nu'mø ngue grã hmiqui 'mø mamba zo'i Oja, 'yo sã di tu ni mmui ngue grã hmiqui. Pɛ nu'mø ngue da zä ha gdi japi ngue gui põmp'ɔ 'buhni hmu, dami hyoni ha i japi. ²² Pɛ nu ra ja'i marã hmiqui 'nɛ ya ra 'yɛc'ɛi ya, da badi ngue nup'ɔ ja rá hmi rá dä Oja, ya rá n'youi ra Cristo. A nu ra ja'i ngue manjo'o rá hmu, 'nɛ ya ra 'yɛc'ɛi ya, da badi ngue nup'ɔ ja rá hmi rá dä Oja, ya rá mɛfi ra Cristo. ²³ A nuyá, ya dí ohu rá 'yɛ ra Cristo nu'a bi gurca ma ts'oquihu ya. Ya hinga ja'itho ma hmu ya. ²⁴ A nuyá ma zi cu'ahɔ, nu'a te ra 'befi mi pelyø ja'i 'mø mi zon'na Oja, di siguehmatho yø 'befi yø ja'i. Porque ndap'ɔ bi zä 'buhyø ja'i ngue ɛc'ɛi Oja ya, pɛ ya gä yø n'youi Oja.

²⁵ A nuyá, nu'ɔ yø ja'i ngue tobe hinda nthati, nu'a ra Hmu hin tema hya bi ma ngue ha di njapi. Pɛ nugã ga xi'ahɔ na te ra hya dí mbɛni ga mma. Pɛ dami 'yɛc'ɛihu te ga mma, porque conná mate Oja ja ts'edi na te ra hya dí mma. ²⁶ Nup'ɔ nná bɛngã, xanho ngue hinda nthata n'na ra n'yohu. Porque yø pa dí 'buhmu, ya xanhenitho 'mø ngue 'buhra xisu ra n'yohu. ²⁷ A nu ra n'yohu ngue ya 'buhra xisu, 'yo sã di sãnni da hyep'ɔ. Pɛ nu ra n'yohu ngue hinjo'o rá xisu, man'na xanho 'yo di honná xisu. ²⁸ Nu'mø bi nthatra n'yohu, hinga ts'oqui bi 'yøt'e. Nu ra hmute 'mø bi nthati, ngutho hinga ts'oqui bi 'yøt'e. Nja ngue nu'ɔ yø ja'i di nthati, hinda 'bedi tema hya hɛmbi, hinga ngu'mø ngue hinda nthati. Dí mmangã na ra hya na ngue hinda nnegã ngue gui thohmu'a ra dummuí tho'ɔ yø ja'i ya xa nthati.

²⁹ Ague ma zi cu'ahɔ, nu'a ga mbønna ra hya dí xi'ahɔ ya, ya mits'ɔ dyø pa jap'ɔ. Janangue jatho ngue gui 'yørpahɔ rá 'befi Oja. Ya hinga mbongui ra ora ga m'mamma pähãthohu p'ɔ ja ma ngumhu ya. ³⁰ Nu yø ja'i ngue 'bu ndummui, ya hinga mbongui ra ora 'be di nzeni. Nu yø ja'i 'bumma pähä, ya hinga mbongui ra ora 'be di nthede. Nu yø ja'i ja te nne da däi, ya hinga mbongui ra ora da däi te honi. ³¹ Mɛnte ngue dí 'buhmu ua ja ra ximhäi, ya hinda ma ma mmuihu'a te dí peshu ua. Porque nuna ra ximhäi ja ua dí 'buhmu, ya ni ma da guadi.

³² Dí nnegã ngue hinte man'na ni hya di ma ni mmuihu. Nu ra n'yohu hinda nthati, guehna ra n'yohu di ja ndummui ørpabi rá 'befi ra Cristo para ngue da nu manho ra Cristo te øt'e. ³³ Pɛ nu ra n'yohu ya xa nthati, gue'ɔ yø cosa honyø ja'i ua ja ra ximhäi ni ma rá mmui ngue honi. Porque nne da nu manho rá xisu. ³⁴ Ximmangu yø xisu, xquet'a njarbutho. Nu ra hmute hinda nthati, i ho rá mmui ngue ørpabi rá 'befi ra Cristo. Ngu rá do'yo, ngu rá n'yomfɛni, gä xa dãp'a Oja ngue ørpabi rá 'befi. Pɛ nu ra hmute ngue ya xa nthati, i ho rá mmui ngue da 'yøt'a te ra 'befi ja ua ja ra ximhäi, porque i nne ngue da nu manho rá ndø.

³⁵ Nuna ra hya dí xi'ahɔ ya, hontho dí nnegã ngue ga fãxahɔ. Porque hinda nnegã ngue guí m'mu mman'uhɔ. Sinoque dí nnegã ngue guí m'mu mmanhohɔ, gui hyo ni mmui ngue gui 'yørpahɔ rá 'befi ra Cristo.

³⁶ A nuyá, dí nne ga xi'a n'na ra hya ya yø n'yohu si yø t'ixu, 'ne ya sønyø pa ngue di nthati. Nu'mø enna n'yohu p'uya ngue hingui ho ngue da thohrá nthati rá t'ixu, da zä di tharpi. Porque ra nthati, hinga ts'oqui'a. ³⁷ A nu ra n'yohu ngue n'nat'a mbeni ngue hinda tharpabi rá t'ixu, da 'yemp'u ja rá mmui ngue hingui ja ts'edi ngue di nthatrá t'ixu, ya xanho te øt'e. ³⁸ Nu'a di tharpabi rá t'ixu, ya xanho te øt'e. A nu'a hinda tharpabi rá t'ixu, man'natho xanho te øt'e.

³⁹ A nu ra xisu 'mø ngue bi nthati, ya hin'yu ra nt'edi ngue hondi nthatui man'na ra n'yohu mente ra pa ngue 'bútrá ndø. Pe nu'mø ya bi du rá ndø, ya da zä di nthati mahøn'a. Hønt'o bi zä da ne da me, gue go drá 'yec'ei'a ra n'yohu da me. ⁴⁰ Pe nu ra 'danxu ngue'mø ya hinni mantho di nthati, man'na xanho. Guehna ra hya dí mbengä naya, pe dí padi ngue ra Espiritu Santo'a di bengui te dí mma.

8

¹ A nuna man'na ra hya guí ännghu ngue'mø da zä guí sahu ra ngø i tho ngue 'bøspabi yø dahmu, oque hinda zä guí sahu. Majuani ngue nuja dí pahmu ngue nu'a ra ngø 'bøspabi ra dahmu, hinda ts'onnga ma mmuihu 'mø ngue ga sahu. Pe hingui ho 'mø ga ena ngue dí pashe xanho hanja ra hya ngue mi'da ma mmic'eihu. A nuja, jatho ngue ga mmahmu n'na ngu n'naju para ngue man'na di zajma nt'ec'eihu. ² A nu ra ja'i ena ngue ya bi dini xanho hanja ra hya, pe di 'betho da dini xanho ha exa nja ra hya nu'a ja ngue da badi. ³ Pe nu ra ja'i di ma Oja, Oja i nnu manho ra ja'i.

⁴ A nuyá, ma ga xi'ahu xanho hanja'a ra ngø i tho ngue 'børpabi yø dahmu ya. Dí pahmu xanho ngue nu yø dahmu 'bucua ja ra ximhäi, hinte di muui, porque n'natho Oja i 'bui. ⁵ A nu yø ja'i embi ngue xangu yø Oja i 'bui, ngup'u mahets'i, ngu ua ja ra häi. Madague'a enyø ja'i ngue xangu yø dahmu 'bui, 'ne xangu yø hmu, ⁶ pe para ngue nuju, n'natho'a ma Ojahu 'bui, gue'a ma Papáhu'a. Nuna, guehna Oja bi hoqui te gä dí nnuhu ngue ja naya. A nuja p'uya, dí buhmu para ngue ga ørpahu rá pähä Oja. A nuna di nnøpe ngue ma Hmuhu ya, guehna ra Jesucristo na. Conná guehna ya, i ja dyø cosa dí nnuhu ngue ja ya, 'ne guehna di 'dacju ma tehu na.

⁷ Pe hinga gätho ma cuhu tini xanho yø mmui hanja na ra hya naya. Ya xa nzanyø ja'i ngue mi thanne yø dahmu. Janangue nuya yø ja'i hingui nzaqui yø nt'ec'ei ya, nup'u ga mbeni, i ena ngue ra ts'oqui ør'mø bi za ra ngø nu'a tho ngue t'ørpa ra 'bøt'e yø dahmu. ⁸ A nuyá, nuna Oja, hinte da jacju ngue'mø ga sihu oque hinga sihu'u yø cosa'u. Pe nu'mø ga sihu, hinga sä ga emhmu ngue man'na xanho te dí øthu. Nu'mø hinga sihu, ngutho hinga sä ga emhmu ngue hingui ho te dí øthu.

⁹ Madague'a sä ngue ga sihu'a ra ngø'a, pe dami mfahmu xanho ngue te guí sihu. 'Yo guí nne ngue nu te guí sihu, go guí ndupatehu p'u da 'yøtra ts'oqui'u ma cuhu hingui nzaqui yø nt'ec'ei. ¹⁰ Xi'mø da nu ni cuhu ngue guí sihmε p'u ja n'na ra ngunja 'buhyø dahmu. A nu'ahu p'uya, ya guí pahmu ngue hinte ja ngue gui sihu'a te ts'i p'u. Pe nu ni cu, ngue hingui nzaqui rá nt'ec'ei, da 'yøtra ts'edi da zi'a te xa 'børpa yø dahmu. ¹¹ A nu'ahu guí pahmu ngue da zä gui sihu'a te gä ts'i p'u. Pe nu ni cu, ngue hingui nzaqui rá nt'ec'ei, da 'yøt'e tengue guí øt'e. Gue'a di m'me'a p'uya ngue ena ngue ra ts'oqui bi 'yøt'e ngue bi zi'a te ts'i p'u 'buhyø dahmu. Conque guí nnuhu ngue gue'a i du ra Cristo'a ngue bi yäni. ¹² Janangue nu to ndupate p'u øtra ts'oqui rá cu, gue'a ra ts'oqui øt'a, ngue festho'a te ra hya mmanna Cristo. ¹³ A nugä, nu'mø ngue gue'a ra ngø dí si ngue ga 'yøtra ts'oqui ma cu, ya hingui ja ngue ga si ra ngø. Porque hinda nne ngue ga japi da 'yøtra ts'oqui ma cu co nu'a te dí si.

9

¹ A nugä, rá representantegä ra Cristo, hinga to bi zä ni ja'itho di mandaqui ya. Nuna ra Hmu Jesús, dá nyasägä'be na. A nuna te ra 'befi bi 'dacrä Hmu, di nequi ngue bi bömmanho, porque go dá ja'ahu gä 'yec'eibahu rá hya. ² Madague'a 'bu i'da engui ngue

hinga guecä rá representantegä rá Cristo, pe nu'ahü guí pahmü xanho ngue guecä rá representantegä'a. A nuyá, ngue ya guí ec'eiñü rá Cristo ya, ja guí haxhü p'ü majuaní ngue go rá representantegä na.

³ Nu'mø te'o ena ngue hinguí nnu manho te dí øt'e, guehna rá hya dí xihna ya. ⁴ Nuna te rá 'befi dí øt'e, ni 'yup'ü di n'nacra hme dí si. ⁵ Ne xquet'a ja gra nt'edi ngue ga nthati, ga mme'be n'na rá xisu ngue dra 'yec'ei n'namhma ngue ga mme'be p'ü gdá ma. Porque gue'a øt'ü mi da yø representante'a ngue sixtyø xisu. Tengutho øtyø n'yohü rá Hmu Jesús, ximmangu rá Bedu xquet'a njarbü. ⁶ ¿Ua guí emhmü ngue nugä ya, 'nehra Bernabé, hongthogä'be jatho ngue ga taha te ga si'be mente ga mmangä'be rá hoga 'da'yo hya? ⁷ Xi n'na rá soldado, ¿ua hinguí tahrá nzäbi ngue'a te rá 'befi øt'e, ua n'nanní bi tahrá menyu ngue rá gasto p'ü ha 'yo? Xi n'na rá n'yohü ngue'mø bi 'yøt'a n'na rá nuandät'a ngue yø uva, ¿ua hinguí si'a te põmp'ü ja rá 'befi? Xi n'na rá n'yohü ngue fáhyø de'yo, ¿ua hinguí si rá leche 'mø bi de'mi?

⁸ 'Yo guí emhmü ngue ma hyase na rá hya dí mmangä ya. Porque nuna rá hya na, guehna mmamp'ü ja rá ley bi 'yotra Moisés. ⁹ Nuna rá hya nt'ot'i p'ü ja rá ley, guehna ngue ena: “Yo gui turpabi rá ne rá ndani nu'a nnehyø trigo ngue di ntaqui”, i ena. A nuna Oja ya, hin'i mmanna rá hya na ngue da høndyø ndani dadi ja ndummü ngue di nnepe di nsihme. ¹⁰ Sinoque bi manna rá hya na, porque nnepe ngue gue'ü yø mefi Oja da 'bäts'i. Porque n'na rá mefi di mper'ü ja n'na rá huahi i tømí da dahrá nzäbi. Ximmangu'a tacyø trigo, xquet'a tømí da dahrá nzäbi ngue'a te pefi. ¹¹ Nuna rá hya Oja dá mangä'be p'ü guí 'buhmü, tengutho 'mø dá tucä'be n'na rá huahi co nuna rá hya na. Xi ya, ¿ua ya ni mmüihü ya ngue'mø gui fáxca'be te dí hongä'be ya? ¹² Conque gadi unhü te hon'ü mi da yø mamhya. Goma guecä'be p'üya ngue man'natho ni 'yup'ü ngue gui 'dacjü te dí hongä'be.

Pe nugä'be hinte dí xi'ahü 'mø ja te dí hongä'be. A nu'mø hin'yü te ga hongä'be, dí häti dí setä'be p'ü. Porque hindí nnegä'be ngue da gohyø mmü yø ja'i nguehna rá hoga 'da'yo hya rá Cristo dí mmangä'be. ¹³ Pe guí pahmü xanho ngue nu'ü yø ja'i øtra 'befi p'ü ja rá nija di mpeti yø judío, nu'a tema cosa haxyø ja'i p'ü ja rá nija, gue'a ja ngue da zi'a. Nuya dí mmangä guehya yø ja'i ho yø zu'ε ngue øtra 'bøt'e p'ü ja rá altar, guehya di tocabi sa rá ngø nu'a pøt'e. ¹⁴ Ximmangudya, nuna rá Cristo bá sänni ngue nu'ü yø mefi manna hoga 'da'yo hya, nu'ü yø ja'i sihra hya gue'ü go di pøn'a te honyø mamhya'ü.

¹⁵ Pe nugä hinjam'mø te dí xi'ahü ngue guí fáxcahü 'mø ja te dí honi. Madague'a ni 'yup'ü ga xi'ahü ngue gui fáxcahü, pe hinte dí xi'ahü. A nugä ya, hinna ot'ä na rá sacua ja ua ngue gdí ädi gui 'dacjü te dí honi. Man'na xanho gá tü ua rá thuhu, hinda gue'a ngue gui 'yenju ngue dí ädi gui fáxcahü. ¹⁶ 'Yo guí emhmü ngue rá matetho dí øt'e ngue dí xi'ahü rá hoga 'da'yo hya. A nugä, ya ma 'befigä'a, i høxhma xi ngue ga mmanna hya. Hucategui ngue'mø hinga mmangä na rá hoga 'da'yo hya. ¹⁷ A nuyá, nu'mø ngue ma pähäse nnä mmangä na rá hya na, ya ja rá njut'i xanho. Pe nja ngue hingma pähäsehe te dí øt'e, sinoque ja ts'editho ngue ga mmanna hya, porque Oja bi 'dacra 'befi ngue ga mmambrá hya. ¹⁸ A nuyá, nuna dí ør'ma güenda ngue ma nzäbi ya, i ja gra pähä ngue hinte dí jui nguehna rá hoga 'da'yo hya dí mma. Madague'a ja gra nt'edi ga xi'ahü ngue gui 'dacjü te dí honi, pe nugä hinte dí xi'ahü ngue gui 'dacjü.

¹⁹ A nuyá, madague'a ngue hinjonni ja'i di 'bui ngue ma hmu, pe nugä dí øt'e ngue tengutho 'mø di nnøpa hmu gätho yø ja'i. Porque dí nne ga japi ngue xtangu yø ja'i da 'yec'ei rá Cristo. ²⁰ Nu'mø dí 'bucä p'ü ha 'buhyø judío, dí øt'ä tengutho øtyø judío, n'namhma ngue xamhmatho ga tapyø mmü ngue da 'yec'ei rá Cristo. Tengutho øt'ü to øt'a te mmamp'ü ja rá ley bi 'yotra Moisés, gue'a dí øt'ä'a. Madaque'a ngue hinguí ja ts'edi ga øt'ä te mmamp'ü ja rá ley, pe dí øt'e para ngue xamhmatho ga tapyø mmü yø ja'i ngue da 'yec'ei rá Cristo. ²¹ Nu'mø ngue dí 'bucä p'ü 'buhyø ja'i hinguí padi hanja rá ley bi 'yotra Moisés, dí øt'ä tengutho øt'ü, n'namhma ngue xamhmatho ga tapyø mmü ngue da 'yec'ei rá Cristo. Pe hindí nne ga mma ngue ga ena ya hindí tennba rá ley Oja, sinoque dí tenna ley bi manna Cristo. ²² Nu'mø dí 'bucä p'ü 'buhyø 'yec'ei ngue hinguí nzaqui

yø nt'ɛc'ɛi, dí øt'e tengutho øt'u, n'namh̄ma ngue da zäp'u ga hatra ts'edi yø nt'ɛc'ɛi i ja. Nnã øt'ä'a ngue 'da'igu dí ør'be yø ja'i 'bup'u ha dí mman̄na hya, n'namh̄ma ngue xamh̄m̄atho da zäp'u di nyanyø te 'da'u øxra hya dí mma. ²³ Nguna ra hya dá øt'ä ya, n'namh̄ma ngue da zäp'u da 'yøhyø ja'i ra hoga 'da'yo hya. Nu'a rá njapi Oja bá n'youi na ra hya na, da zäp'u di tocabi gätho'u bi 'yøde hanja ra hya.

²⁴ Ya guí pah̄mu ngue nup'u ja n'na ra xequi majuanni ngue di nja ra 'dih̄i, gätho'u to da gacra 'dih̄i, n'na ngu n'na ni tihi, pe n'natho'a da dāha. Dami njathu p'uya, guí ja ndum̄m̄i gui 'yøth̄u'a te di 'bep'ah̄u Oja gui 'yøth̄u, n'namh̄ma ngue da zäp'u gui tah̄mu. ²⁵ Gätho'u to honi ha di dap'u ja ra nt'eni, h̄inte nne di h̄eni para ngue da dāha. Pe nuya p'uya, di ja ndum̄m̄i ngue da da'a n'na ra corona ngue da thotho, porque ra paxitho. Pe nuju, dadi ja ndum̄m̄i ngue ga øth̄u'a te di 'bejpah̄u Oja, n'namh̄ma ngue di 'dacju rá njapi, nu'a h̄injam'mø da thogui. ²⁶ Nuna ra hya nnã 'yogã, dí haxra 'yu nu'a ja ngue gdã n'yo, h̄indi päjtho'a te ja ngue gdã n'yo. Nugã dí ho ma mm̄i ha gdã ørpabi rá pähä Oja, porque h̄indi nne ngue h̄inte di bøntho na rá 'bēfi Oja nnã 'yo. ²⁷ Nu ra ja'i 'mø nne ngue da dāha, di n'unn̄bi ngue em̄m̄ei di xädi ha di dāha. Di njadã p'uya, di ho ma mm̄i ngue dí honi ha di ntah̄na ra hya nnã 'yo. Porque dí nne ga øt'e tengutho ra hya di xihyø ja'i da 'yøt'e. Nugã h̄indi nne da 'yenc'a Oja ngue h̄inga gue'a te dí øt'e.

10

¹ Ague ma zi cu'ah̄u, mam̄i pumb̄enīhu na ra hya ja ua, ngue Oja bi 'yøt'e ngue ni 'bet'o ra gui p'u ni ma yø nyogui ja'i nuya bi japi bi 'daxra Thenga jathe. ² Gätho ya yø ja'i ya, 'dap'u ni 'youi ra Moisés ngue ni dēna gui, 'nē gã 'da i thorp̄u ja ra jathe. Guehya yø ja'i bi 'yøt'e ngue yø n'youi ra Moisés. ³ Gätho yø ja'i bi zi'a ra hm̄e bí 'yē mah̄ets'i. ⁴ 'Nē gätho yø ja'i bi zi'a ra dehe bi bop'u ja ra mm̄ando. Pe nu'a bi 'uinthe yø ja'i, h̄ingra do, sinoque gue'a ra Cristo bi mäxyø ja'i hapu ni ma. ⁵ Pe nuna Oja, h̄imbi nu manho te bi 'yøtyø ja'i m'mēfa. Janangue ya mme gã bi du p'u ja ra dapo.

⁶ A nuyá, nuna ra ndate bi thohya yø nyogui ja'i bi 'yøtra nts'o, nu'mø ngue 'necju ga øth̄u ra nts'o ya, xquet'a ngu'a ra ndate ga thohmu. ⁷ Janangue nuyá, 'yo gui thanneh̄u yø dāhmu tengutho bi 'yøt'i'da'u ngue bi danne yø dāhmu. Porque nt'ot'i p'u ja ra Macã Libro te bi 'yøtyø ja'i, i enã: “Bi mi yø ja'i ngue di nsih̄m̄e, 'nē bi mm̄inh̄ni. Mi juate ra ts'ih̄m̄e yø ja'i, bi nangui ngue bi danne ra dāhmu. Bi m̄h̄ra h̄n̄ei p'uya”, enna Macã Libro. ⁸ 'Nē h̄inga n'yots'om'mäih̄u tengutho bi 'yøt'i'da'u ngue bi n'yots'om'mäi. Ngue nguna bi 'yøt'e, n'na patho i du 'däte mah̄yu mah̄uahi yø ja'i. ⁹ Nuna Oja i seti te dí øth̄u, pe h̄ingui sä ngue xøgue gdã øth̄u'a ngue ga unhn̄u ra cue Oja. Nguna bi 'yøt'i'da yø nyogui ja'i, pe mi søtrã mm̄i Oja, bi guadi bi du yø ja'i ngue bi za yø c'eya. ¹⁰ Mam̄i nømman'uh̄u Oja tengutho bi 'yøt'i'da'u yø nyogui ja'i ngue bi nømman'u Oja. Janangue Oja bá pennbabi rá anx̄e ngue bi hyo ya yø nyogui ja'i.

¹¹ Nuna ra ndate bi thohya yø nyogui ja'i, bi ma macuati p'u ja ra Macã Libro'a te bi nja, n'namh̄ma ngue nu yø ja'i 'buh̄ya yø pa rá nzeguitho dí 'buh̄mu, da sifi ngue 'yo di njap'u. ¹² Janangue nu te'o enã ngue h̄injam'mø da 'yøtra ts'oqui, jatho ngue di mfädi xandønho man̄ma 'yøtra ts'oqui. Porque yø nyogui ja'i bi 'yøtra ts'oqui. ¹³ Nu'mø so ma mm̄ih̄u ngue ga øth̄u ra nts'o, xquet'a njarbutho gätho mi'da yø ja'i. Pe nuna Oja h̄ingui hegah̄u na, da mäxcah̄u ngue h̄inda dajpa ma mm̄ih̄u ra nts'o. Nu'mø ya bá ep'u ra ts'on'yomf̄eni, nuna Oja di mfäxte ngue da zã ga taph̄u'a ra nts'o ngue h̄indi nja.

¹⁴ Janangue nuya ma zi cu'ah̄u, 'yo guí thanneh̄u yø dāhmu. ¹⁵ Da d̄inni mm̄ih̄u na ra hya ga mmangã ya. I sä ngue gui hyacs̄h̄u ra güenda ngue'mø gue'a dí xi'ah̄u ogue h̄in'na. ¹⁶ Nu'mø dí äph̄u Oja ngue di japra vaso 'mø dí sih̄u ra Santa Cena, çhuangui ga mbøni ngue nuya yø ja'i si, guehya yø ja'i i män̄na ji ra Cristo p'u ja ra pont'i ngue da yani? Nuna ra thuh̄m̄e dí xen̄i ngue dí sih̄u, çhuangui ga mbøni ngue nu to gätho di sih̄u na, gue'u yø ja'i i unnã do'yo ra Cristo p'u ha bi tho na ngue da yani? ¹⁷ A nuyá, xa nguju

ya. Pe ma mmuihu, xogue 'da'igu porque nu'a ra thuhme di xeni ngue di comhmi di sihu, n'natho'a.

¹⁸ Guí nnuhu te otyo judío 'mø ørpa ra 'bøt'e Oja. Nu to gätho sa ra ngø i tho ngue ørpa ra 'bøt'e Oja, i comhmi sa, porque 'da'igu yø mmui ngue'a ra ndanne øt'e. ¹⁹ Nuna te dí nne ga mmanya, hinga mbøni ngue da t'embija rá ts'edi n'na ra dahmu. Ni xinga gue'a ra ngø 'børpabi ra dahmu da t'embija man'na xandaxqui ngue'a ra ngø hinga m'møt'e. ²⁰ Nuna ra hya dí mmangä, ngue nu'u yø ja'i hinguí pa Oja, ørpa ra 'bøt'e ra dahmu, gue'u yø ts'onthi ørpabi ra 'bøt'e 'ne hinga gue'a Oja ørpabi ra 'bøt'e. Pe hinda nnegä ngue 'ne'ahu gui cohi ngue da 'da'igu gui 'yøthu ya yø ja'i thanne yø ts'onthi. ²¹ Hinguí sä ga sihu ra Santa Cena bi zogahu ra hya ra Hmu Jesús ngue ga øthu, 'ne xinga mmähä p'u ha ts'a ra ngø nu'a 'bøspabi yø ts'onthi. ²² 'Yo guí nne ngue da zæcju ra Hmu Jesús. ¿Teni 'be'a guí ena go ga japhu'a?

²³ A nuyá, ya hinda mandagahu ra ley ga 'yo yø judío ya. Ya sä ga øthu te dí nnehu ya. Pe hinguí ja ngue ga øthu'a te hinni 'yup'u ga øthu. Hinga nne ngue ga øthu'a te di ts'onnbabi rá mmui ma mmic'eihu. ²⁴ Jatho ngue ga honnbahu ra nho mi'da yø ja'i, hingue masque ga honse ra nho gdá 'buhmu.

²⁵ Nu'a ra ngø pä yø ja'i p'u ja ra tai, dami sihmahu hma. 'Yo tema nt'anni guí øthu porque 'yo sä guí su guí sihu'a ra ngø xa 'bøspabi yø dahmu. ²⁶ Porque nu te gä ja ua ja ra ximhai, gä rá mmeti Oja.

²⁷ Nu'mø da zixahu ra ts'ihme n'na ra ja'i ngue hinga 'yæc'ei 'ne guí n'uni ngue guí mmähä, dami sihu te di 'da'ahu. 'Yo 'be guí änhnu ngue'mø ra 'bøt'e ra ngø oque hin'na. 'Yo sä guí su gui sihu. ²⁸ Pe nu'mø toni ja'i da 'yæn'ahu: "Nuna ra ngø ja ua, ya xa 'bøspabi yø dahmu na", da 'yæna, 'yo guí sahu ra ngø p'uya. Porque hinguí nnethe ngue gui ts'onnbahu rá mmui ra ja'i nu'a su da za ra ngø ngue ra 'bøt'e. ²⁹ Madague'a guí pahmu ngue gätho yø ngø 'da'igu, pe 'yo guí sahu ra ngø 'mø embyø ja'i ngue hinguí ho da ts'i.

A nuyá, rá nzegui 'bu i'da ngue nne da 'yengui: "¿Hanja ngue ga ets'a te dí si conná ngue'a te rá 'yomfeni n'nan'yo n'na ra ja'i?" da 'yengui. ³⁰ "Xi'mø dí aprá mate Oja ngue di japi te dí si, ¿teni 'be'a go nne'a n'nan'yo n'na ra ja'i ngue da 'yørpa rá hya te di si?" da 'yengui. ³¹ Nugä ga xi'ahu hanja na ra hya na. Nu'mø guí sihmehu oque guí sithehu, oque ja te man'na macosa guí øthu, nu te gä guí øthu, dami hyomhmu ra hya ngue ha di t'espabi Oja. ³² 'Yo guí nnehu ngue go da t'enja ngue di jathu ra 'yu hapu øtra ts'oqui mi'da yø ja'i, ngu'u yø judío, ngu'u hingyø judío, ni xinga gue'u yø ja'i Oja. ³³ Conma parte, dadi ja ndummu ngue dí øt'ä te 'be'a ja ngue da nu manho yø ja'i. Porque hinga nneho dí honi, sinoque dí honnbabi ra nho da n'yo mi'da yø ja'i para ngue di nyanyø te.

11

¹ Tengutho guí nnuhu dí øt'ä ya, da ngu'a guí 'yøthu. Porque nugä dí øt'e tengutho bi 'yøtra Cristo.

² Ague ma zi cu'ahu, dadi johyagä ngue zant'a guí mbenjü, 'ne hinguí hehmu na ra hya dá xän'nahü. ³ Pe nugä jap'u n'na ra hya dí nne ga xi'ahu. Dami pahmu ngue nuna Oja i 'bet'o na ngue ra Cristo. Ra Cristo p'uya, i 'bet'o na ngue ra n'yohu. Ra n'yohu p'uya, i 'bet'o na ngue rá xisu. ⁴ Nu'mø mmat'Oja n'na ra n'yohu p'u ja ra nija, oque nne da manna hya di bennba Oja da ma, 'ne'mø hustho rá fui ra n'yohu, ya di nequi ngue hinda respeta xanho ra Cristo. ⁵ Nu n'na ra xisu 'mø ngue mmat'Oja p'u ja ra nija, oque i nne da manna hya di bennba Oja da ma 'ne hinguí 'ue rá ya, ya di nequi ngue hinda respeta xanho rá damme. Nu'mø hinguí 'ue rá ya ra xisu, ya øt'e tengutho yø xisu nt'axi yø ya. ⁶ Nu ra xisu hinguí nne da 'ue rá ya, man'na xanho da 'yaxrá ya. Pe nu'mø enna xisu ngue ra 'be'isä ngue da 'yaxrá ya, man'na xanho da 'ue rá ya 'mø. ⁷ A nu ra n'yohu, hinguí sä da hyusta rá fui p'u ha dí mpeti yø ja'i, porque Oja bi hocra n'yohu ngue bi gohi tengutho'a.

Janangue conná nguehra n'yohu i t'espabi Oja. Pe nu ra xisu, i 'bui ngue ga t'espabi ra n'yohu'a. ⁸ Porque Oja, nu'mø mambi hocra n'yohu, hingra xisu'a bi tajpabi rá do'yo ngue bi nhohra n'yohu. Sinoque ra n'yohu'a bi tajpabi rá do'yo ngue bi nhohra xisu. ⁹ A nu ra xisu, bi ma mahoqui para ngue rá máxtetho ra n'yohu, hingue masque ra n'yohu bi ma mahoqui para ngue drá máxtetho ra xisu. ¹⁰ Janangue guehna dí mmangá naya ngue ra xisu jatho ngue da 'ue rá ya, gue'a ra hmeya'a ngue ec'ei rá damme 'mø nzofó. 'Né gue'a nnu manho yø anxe Oja'a. ¹¹ Pe Oja bá sänni ngue ngu yø n'yohu, ngu yø xisu, mahyonitho ngue di m'mui. ¹² Porque majuaní ngue nup'u bá fadi bá m'mahra xisu, gup'u ja rá do'yo ra n'yohu bá thaqui. Pe xquet'a majuaní ngue nu ra n'yohu, ra xisu di mi'mi. Nuna p'uya, gátho Oja bá sänni ngue njap'u.

¹³ Damí hyacju xanho ra güenda na ra hya dí xi'ahu ya. Xi n'na ra xisu 'mø mmat'Oja, ¿ua xanho ngue da 'ue rá ya uague hin'na? ¹⁴ Ya guí nnuhu te øt'e gátho yø ja'i. Nu ra n'yohu, hingui nnu manho ngue xtamma rá xta. Porque embi ngue ra 'be'isä. ¹⁵ Pe ra xisu i nnu manho ngue xtamma rá xta. Porque gue'a rá xta bi t'unni ngue da nøpa nt'eya. ¹⁶ Pe nu'mø 'bui to i nne di nnemhya guehna ra hya dí xi'ahu ya, da batá njuani ngue ni xinga guecju, ni xinga gue hmi'da yø ja'i Oja i 'bui ndap'u bi zä yø hnini ngue da n'nan'yo man'na ra hya di tenni.

¹⁷ I ja man'na ra hya dí nne ga xi'ahu ya. Porque nup'u ha gadi mpetihu, hinga gue'a te guí øthu. Ngue hingra nho gni mpetihu, sinoque n'na ra n'atho gni mpetihu. ¹⁸ Dí øcä ngue nup'u ha gadi mpetihu gadi njun'mahyahu. Rá nzegui majuaní na ra hya dí øcä. ¹⁹ Pe ngutho ya ja ngue da ngu'a di nja, ngue di nja ra njun'mahya p'u ha guí 'bæhmæ. Gue'a di fa'a ndana ra ja'i ngue majuaní ra 'yec'ei, ndana ra ja'i himma juani ra 'yec'ei. ²⁰ Janangue nu'mø gadi mpeti ngue gui sihu ra Santa Cena, hingui nnu manho ra Cristo te guí øthu. ²¹ Porque nu'mø bi zønna ora gui nsihmehæ, n'na ngu n'na yø ja'i xuhyø hme ni hya ngue da zi. Da mi, di nsihmæ sehe p'uya. Pe nu yø ja'i ngue hyoya, i tu manthuhu, mente mi'da yø ja'i p'uya i niya asta ititho. ²² ¿Ua hin'yu ni ngu guí si'a te gui tihmæ? ¿Hanja ngue høntho guí nne ngue gadi 'berpahu yø sä'u yø ja'i Oja i hyoya, hin'yu te di nsihmæ p'u ha gadi mpetihu? ¿Ua guí emhmæ ngue dí nnu manhogä te guí øthu? Nu'a, hin'na'a.

²³ A nuna ra Santa Cena dí xi'ahu, gues'e ra Jesucristo bi xänngagui hanja na ra hya na. Nu'a ra xui bi ma ma dä ra Hmu Jesús, bi hyacra thuhmæ. ²⁴ Mi ja mammadi Oja, bi xemp'uya. Bi 'yembyø xädi: "Damí sihu ra thuhmæ ja ua ya. Guehna ma do'yogä na. Nu'mø gá sihu yø pa di map'u naya, gue'a gdi benju'a ngue ma do'yo dadi dä ngue da du conná ngue'ahu". ²⁵ Mi juadi bi nsihmæ p'uya, bi decra vaso, bi 'yena: "Nuna ya, guehna ra hmeya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi na ra 'da'yo cohi øt'ahu Oja. Porque di mfämmä ji conná ngue'ahu. N'na ndi ngu n'na ndi guí sihu naya, damí benju ngue dá tugä", bi 'yena. ²⁶ Janangue n'na ndi ngu n'na ndi guí sihu na ra thuhmæ na, 'né guí sihu na rá ngui ra uva, gui 'yøthu ngue da bahyø ja'i ngue bi du ra Hmu Jesús. Dangu'a gui 'yøthu asta guehra pa ngue da ep'u ra Hmu Jesús.

²⁷ A nuyá, nu to bi zä ngue hingui nnu mansu na ra Santa Cena 'mø bi zi, ya ra ts'oqui øt'e. Porque hingui nnu mansu'a ra Hmu bi männä ji p'u ha bi du conná guehra ja'i. ²⁸ Janangue nuyá, n'na ngu n'najæ, ma ga hacju ra güenda te ja ma n'yomfenihu hante ngue ga sihu ra Santa Cena. ²⁹ Porque nu'mø ngue sä da zi ra Santa Cena ra ja'i, 'né hinga 'bet'o hacra güenda hanja te ga mbøni ngue bi du ra Hmu, ra ja'i ya honse rá castigo da thogui. ³⁰ Ja njap'u ngue xangu yø ja'i tho ra castigo, sä ra n'u ngue di hyenni. Ya hingui nzaqui 'da, 'né ya xandu 'da. Porque hingui nnu mansu ra Santa Cena. ³¹ Pe nu'mø ngue ga hacju ra güenda xanho p'u ja ma n'yomfenihu tengue ga mbønna Santa Cena, ya hin temä castigo ga thohmæ. ³² A nuyá yø ja'i hingui hacra güenda xanho p'u ja yø n'yomfeni tengue ga mbøni, guehya da pennbabi ra castigo Oja ya ngue di hyenni. Porque Oja nnepe

ngue di 'bätyø n'yomfēni yø ja'i, n'namhma ngue hinda map'u ja ra castigo di ma yø ja'i hinguì εc'ei Oja.

³³ Janangue nuya ma zi cu'ahü, nu'mø gadi mpetihü ngue 'dap'u gui sihmehü, dami ntø'mi n'na ngu n'na'ahü ngue 'da gdi nsihmethohü. ³⁴ Pe nu'mø ngue to hinguì hätra thühu, 'be di nsihmē 'mø bi nēxpü ja rá ngu, n'namhma ngue hinda 'yøtra ts'oqui p'u ha gadi mpetihü, ya hin tema castigo da thogui. A nu'mø ngue ja mi'da yø hya gui hēmphü, ga xi'i ha gdi japhü 'mø dá magä p'u.

12

¹ Ague ma zi cu'ahü, dí nne ga xi'ahü hanja'a te ørpe n'na ngu n'na yø ja'i na ra Espíritu Santo.

² Ya guí pahmü ngue nu'mø yø pa xa thogui, nu'mø tobe hingmani pahmü Oja, xcá thannehü yø dahmü hinguì ya. 'Nē conná nguehyø dahmü xcá thannehü, hingá pahmü hanja na rá 'yu Oja. ³ A nuyá, nu ra ja'i éna ngue ra Espíritu Santo di bēnnbabi ra hya i mma, dami padí ha gdi hyacjü ra güenda xanho ngue'mø majuaní ra Espíritu Santo di bēnnbi te mma ogue hin'na. Porque nu ra ja'i ngue ra Espíritu Santo di bēnnbabi ra hya i mma, guehna ra ja'i hinjam'mø di sanna Jesús. A nuyá, nuya yø ja'i n'youi ra Espíritu Santo, høndya sä da ma ngue ra Jesús gue'a ra Hmu mahets'i'a.

⁴ A nuna rá 'befi Oja i ja, 'dama 'dan'yo ma 'befi di 'bepi da 'yøtyø 'yεc'ei. Pe gä gue'a ra Espíritu Santo øt'e ngue da zä da 'yøtra 'befi yø ja'i. ⁵ N'na ngu n'najü, 'dama 'dan'yo ra 'befi dí pehmü, pe nu te gä dí øthü, gue'a ra Hmu Jesús dí ørpahü rá 'befi. ⁶ Hinga 'da'igu ra 'befi bi n'nacjü, sinoque 'dama 'dan'yo ra 'befi. Pe gätho gue'a Oja di hatra ts'edi yø ja'i ngue da badí ha di japra 'befi da 'yøt'e. ⁷ N'na ngu n'najü, Oja bi zänni tema 'befi ja ngue ga øthü, gue'a ra Espíritu Santo di hacjü ra ts'edi ngue da zä ga ørpahü rá 'befi Oja. Pe nu'a te gätho ma 'befi bi 'dacjü, bi 'dacjü ra 'befi para ngue da 'yørpabi ra nho ma mmi'yεc'ei hü.

⁸ Nu 'da yø 'yεc'ei ya, ra Espíritu Santo di japyø ja'i ngue da badí xanho p'u ja yø mmüi ha di japra hya da ma. Nu mi'da p'üya, di japi ngue da badí ha di japi da man'u yø hya xanhēnni, para ngue da zä da dinyø mmüi yø ja'i ya yø hya da ma. ⁹ Mi'da p'üya, di japra Espíritu Santo ngue nu'mø mmat'Oja ra ja'i, da dinnä mmüi ra ja'i ngue di nja'a te äp'a Oja. Mi'da p'üya, ra Espíritu Santo di unna ts'edi ra ja'i ngue da 'yøthe yø därquēhi. ¹⁰ Mi'da p'üya, ra Espíritu Santo di unna ts'edi yø ja'i ngue da 'yøtyø milagro. Mi'da p'üya, ra Espíritu Santo di bēnnbabi'a te ra hya ja ngue da ma. Mi'da p'üya, di japyø ja'i ngue da badí xanho ngue'mø guesē ra Espíritu Santo di bēnnbabi'a ra hya mmanna ja'i ogue hin'na. Mi'da p'üya, ra Espíritu Santo di japyø ja'i ngue da nya yø 'dan'yo hya hinguì padí. 'Bü i'da yø ja'i p'üya ngue ra Espíritu Santo di japyø ja'i ngue da zä da ma te ni bøn'u yø 'dan'yo hya i hma. ¹¹ Pe gätho ya yø 'befi ya, guesē'a ra Espíritu Santo di japyø ja'i ngue da zä da 'yøtra 'befi. Nu'á, go gue'a sännbi n'na ngu n'na yø 'yεc'ei'a ndana gue'a ra 'befi da zä da 'yøtyø ja'i.

¹² Nu ra ja'i, madague'a xangu yø xequi n'youi rá do'yo, pe ra ja'i n'na nc'eiθo. Di njathü p'üya, ngue conná Cristo xangujü ngue dí εc'ei hü'a, pe tengutho 'mø ngue n'na nc'eiθo di jahü ra Cristo. ¹³ Gäthogahü ya, ngu yø judío, ngu'u hinguø judío, 'bü i'da ngue 'bühü hmu, 'bü i'da ngue hinjo'o yø hmu, pe gäthogahü, nu'mø bi ma ma xixyagahü, ra Espíritu Santo øt'e ngue dí cohi ngue éntho n'na nc'eiθo di jahü. Porque gäthogahü, gue'a ra Espíritu Santo dí n'yohü.

¹⁴ Ya guí nnuhü ngue rá do'yo ra ja'i hinga n'na xequitho i ja, sinoque xangu yø xequi n'youi. ¹⁵ Nu'mø da 'yēnná gua ra ja'i: "¿Hanja ngue higrá 'yegä ra ja'i? Ya hingma n'yogä'be rá do'yo ra ja'i", da 'yēna, pe nup'u ja rá do'yo ra ja'i ja n'youi p'u. ¹⁶ Ogue ma guhü da 'yēna: "¿Hanja ngue higrá dägä ra ja'i? Ya hingma n'yogä'be rá do'yo ra ja'i", da 'yēna, pe nup'u ja rá do'yo ra ja'i ja n'youi p'u. ¹⁷ Xi'mø ngue gä rá ngüni rá do'yo ra

ja'i, gä dyø dä, çha di zä ga øhmü rā hya 'mø? Ogue gä mā do'yohü, gä dyø gu, çha di zä di nja mā fahahü 'mø? ¹⁸ Pē Oja bi 'yøt'e ngue bi njap'u mā do'yohü. N'na ngu n'na yø xequi ja rá do'yo rā ja'i, bi japi hapü bi nepe da mē. ¹⁹ A nu'mø ngue gätho ya yø xequi ja rá do'yo rā ja'i, da 'da'igu, çha di zä di nequi ngue ja rá do'yo rā ja'i 'mø? ²⁰ Pē nuna rā hya i ja, madague'a ngue xangu yø xequi n'youi rá do'yo rā ja'i, pē gätho ya yø xequi ya, gue'a gui nequi xanho ngue ja rá do'yo rā ja'i'a.

²¹ Nu yø dä rā ja'i, hingui sä da 'yembyø 'yē: “Nugä hīndī hon'a'i”, da 'yēmbi. Nu rá ya rā ja'i, hingui sä da 'yembyø gua: “Nugä hīndī hon'auī”, da 'yēmbi. ²² Pē gätho ya yø xequi ja mā do'yohü, gätho mahyonitho. A nu yø xequi dí emhmü ngue hīn'e mahyonī, gue'u yø xequi mā datho mahyonī'u. ²³ I ja 'da yø xequi n'youi mā do'yohü ngue entho hīnt'shmī sū t'ørpa masū, pē gue'a rā xequi'a ngue man'na dí pāxhü xanho. 'Nē ja n'na rā xequi mā do'yohü ngue hingui sä da hnu, 'nē guehna rā xequi na p'uya ngue man'natho dí suphü na. ²⁴ I ja yø xequi mā do'yohü ngue di nequi, 'nē hīnte man'na dí honī ngue ga japhü. Nuna Oja bi hoqui gätho mā do'yohü, 'nē bi 'yøt'e ngue man'na di muui'a rā xequi dí emhmü ngue hīnga njuani p'u gui nequi. ²⁵ Janangue nuyá, hīnga 'da'a n'nannī 'yo rá do'yo rā ja'i, sinoque gätho'u yø xequi ja rá do'yo rā ja'i, n'na ngu n'na, di nhyonī. ²⁶ Nu'mø ngue di hyēnna n'na xequi rá do'yo rā ja'i, gä rá do'yo rā ja'i di hyēnnī. Nu'mø ja n'na rā xequi rá do'yo rā ja'i ngue hnu mansu, gä rá do'yo rā ja'i, gä di johya.

²⁷ A nuyá, guecju'a nnøpe ngue rá do'yo rā Cristo ya. N'na ngu n'najü, guecju'u yø xequi n'youi p'u ja rá do'yo'a. ²⁸ Njarbutho Oja ya, n'na ngu n'na yø 'yēc'ēi bi zānnbi ndana gue'a rā 'befi da zä da 'yøt'e n'na ngu n'na. Rá muditho, Oja bi unyø 'befi'u yø representante rā Cristo. Rá yoho, 'būhyø ja'i ngue bi t'unna 'befi ngue da manna hya di bēnnbabi rā Espiritu Santo ngue da mā. Rá hyu, i 'būhyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue di nxānnbate rá hya Oja. I 'būhyø ja'i bi t'unyø 'befi ngue øtyø milagro. I 'būhyø ja'i bi t'unyø 'befi ngue da 'yøthe yø dārquēhi. A nuyá, i 'būhyø ja'i bi t'unyø 'befi ngue fāxyø mmic'ēiui. 'Nē i 'būhyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue di manda p'u ja rā nija. I 'būhyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue da nya'u yø 'dan'yo hya hingui padī. ²⁹ Pē hīnga to bi zä ngue da zä da 'yøtra 'befi ngue drá representante rā Cristo. Ni xīnga to bi zä ni ja'i da zä da 'yøtra 'befi ngue da nya'u yø hya di bēnnbabi yø ja'i rā Espiritu Santo da mā. 'Nē hīnga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä di nxānnbate rá hya Oja. 'Nē hīnga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä da 'yøtyø milagro. ³⁰ 'Nē hīnga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä da 'yøthe yø dārquēhi. 'Nē hīnga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da nya'u yø 'dan'yo hya hingui padī. 'Nē hīnga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä da mā te ga mbøn'u yø 'dan'yo hya i hma. ³¹ Damī nehü ngue Oja di 'da'ahü rá 'befi nu'a mā datho tate di muui. Pē nugä, nuna man'na rā hya tate di muui ngue mi'da yø hya, guehna dí nne ga xān'nahü naya.

13

¹ A nuyá, madague'a gdi padī gdá nyahü'u yø hya yø 'dan'yo ja'i, ogue gdi padī gdá nyahü'u yø hya ga ya yø anxē, pē nu'mø hīn dadī mahma mmic'ēihü, ya hīnte dadī muhü. Nu mā hyahü hīnte di muui porque di cohmu tengutho rā t'ēgui 'mø mā zant'i, ogue tengutho rā xit'ēgui di zuntyø hyuxi. ² Madague'a gdi padī gdá nya'ahü'u yø hya di bēnnbabi rā Espiritu Santo yø ja'i da mā, ogue gdi pahmu gätho'u yø hya xanheenni, ogue gdi timhmü xandønho hanja'u yø hya hingui fadi hanja, ogue di ja xanho mā nt'ēc'ēihü, asta ga emphü yø nyuni ngue da 'uegue, danī mpa n'na nguadi, 'nē di nja, pē nu'mø hīn dadī mahma mmic'ēihü, ya hīnte dadī muhü. ³ Madague'a ga dat'i gätho'a te dí peshü ngue ga unhnü te da zi yø hyoya, ogue asta ga n'uni ngue da ma nt'udi gahü, pē nu'mø hīn dadī mahma mmic'ēihü, ya hīnte dadī muhü.

⁴ A nu rā ja'i ngue majuanī di mahrá mmic'ēiui, guehna rā ja'i seti te sifi. Guehna rā ja'i ja rá yemmü. Guehna rā ja'i hīngra zēya. Guehna rā ja'i hīndī 'yēts'i hapü ya. ⁵ 'Nē di jammansu rá mmic'ēiui. Hīngui honse rā nho da m'müi, sinoque honnbabi rā nho yø

mmic'eiui. 'Nε hingra cue. I ja rá mpunnbi tengue t'ørpe. ⁶ Hīndi johya 'mø nnu ngue øtra ts'oqui mi'da yø ja'i, sinoque di johya 'mø nnu ngue njuantho ga 'yo yø ja'i. ⁷ Nu'mø di mahrá mmic'eiui n'na, ya di siguetho di mādi madague'a hinguī ho te ørpabi. Zant'a embra mmui ngue xanho te øtra mmic'eiui, porque hinguī nne da hyep'ua gui mādi. I tømī ngue di n'yo rá mmui rá mmic'eiui 'mø ngue hinga gue'a øt'e.

⁸ A nuyá, nu'a ngue ga mahma mmic'eiui, i jatho ngue hinha rá nzegui ga mahma. Pe nuya yø 'befi bi 'dacjua Oja, di njap'ua rá nzegui ya. Porque da 'yehra pa ngue ra Espiritu Santo ya hinnī mantho di bennba yø ja'i ra hya da ma. Da 'yehra pa ngue ra Espiritu Santo ya hinnī mantho da japyø ja'i da nya yø 'dan'yo hya. Da 'yehra pa ngue ra Espiritu Santo ya hinnī mantho ngue ja da xännbabi yø ja'i'ua yø hya xanhenni. ⁹ A nuyá, majuanī ngue hinga gätho dí pahmu hanja yø hya. Porque Oja hinguī udi gätho'a te ra hya i ja. ¹⁰ Pe da 'yehra pa ngue gäthogahua ga pahmu xanho hanja ra hya. Nu'ua yø pa'ua, ya himma hyoni ngue di m'mahyø ja'i da xännba ra hya yø mmi'yec'eiui.

¹¹ A nu'mø mará ngüegui, dí mmanyø hya ga nya yø basi. Nu ma n'yomfēni mi ja, tengutho yø n'yomfēni yø basi. Pe nuyá, ya da ndan'yohua ya, ya bi gop'ua'ua yø hya xtá mangä 'mø mará ngüegui. ¹² Nuyá, nup'ua ga mbemma mmui hanja ra hya ya, entho tengutho 'mø di hētra hye, hīndi nequi xanho hanja gätho yø hya. Pe da 'yehra pa ngue ga nnurpahua rá hmi ra Cristo. Ya ja ga pahmu p'ua xanho hanja ra hya p'uya. A nuyá, zits'utho dí pahmu hanja ra hya ya, pe nu'ua yø pa'ua, ya ga pahmu xandønho gätho hanja, tengutho Oja i pacjua xandønho'a.

¹³ Janangue ja ua ya hyu yø hya zant'a ja ts'editho ngue ga øthu. Ja ts'editho ngue zant'a ga ec'eiui Oja. Ja ts'editho ngue zant'a ga emhma ngue di nja'a te mman'Oja. 'Nε ja ts'editho ngue zant'a ga mahma mmic'eiui. Pe nuna ma datho di muui ya hyu yø hya ya, gue'a ngue zant'a ga mahma mmic'eiui.

14

¹ Dami ja ndummui ngue guī mahni mmic'eiui n'na ngu n'na'ahua. Nuna Oja, 'dama 'dan'yo yø 'befi i ja, pe dami ne ngue da zä gui 'yørpahua rá 'befi Oja. 'Nε ma datho dami nehua ngue di m'mahyø ja'i ngue ya dyø 'befitho'a ngue da manna hya di bennba Oja. ² Porque nu'mø 'buhra ja'i ngue ga ya'ua yø hya hinguī fadi, ya hinyø ja'i'ua nzofo, porque hinjongui øde te ga ya. Hīnda hønse Oja padi tema hya mmanna ja'i. Porque ra Espiritu Santo di hatra ts'edi di bennbi te da ma, pe hinjongui padi te ga mbonyø hya i mma. ³ Pe nu ra ja'i ngue di bennbabi Oja ra hya ja ngue da xihyø ja'i, gue'ua yø ja'i nzofo para ngue di zacyø nt'ec'ei yø ja'i. Di hatra ts'edi yø ja'i na ra hya øde hma, 'nε hurpabi yø mmui. ⁴ A nuya yø ja'i ga ya yø 'dan'yo hya, guehya hinjongui øde te ga ya, sinoque pase hanja'a ra hya mma. Pe nu ra ja'i ngue di bennbabi Oja na ra hya da xihyø ja'i, nuya yø ja'i di mpeti, di japi ngue da dinyø mmui yø ja'i na ra hya xifi.

⁵ Mahotho 'mø ngue gätho di sä gdi nyahua yø 'dan'yo hya hinguī fadi. Pe ma datho dí nnegä ngue di ben'nahua Oja'a te ra hya gui xihmu yø ja'i. Porque man'na xanho ngue da 'yøde xanho yø ja'i'a te ra hya guī mmamhma, hīnda gue'a ngue gdi nyahua n'na ra hya ngue hinguī øhyø ja'i. Xquet'a xanho, pe gue'mø 'bup'ua te'o da zä da ma te ga mbønna hya da hma. Janangue gätho yø ja'i di 'bup'ua da dinyø mmui hanja ra hya. ⁶ Ague ma zi cu'ahua, xi'mø ga mmagä p'ua ngue ga xän'nahua ra hya, 'nε gdä zo'ahua yø hya hinguī øhmu, ¿ndana ra hya gui 'yēt'ammuihua 'mø? Pe nu'mø gdä zo'ahua'a te ra hya gni yahua, ya da dini xanho ni mmuihua hanja ra hya 'mø. Ya guī pahmu hanja'a ra hya di bennagui Oja ga mmamp'uya, guehna ra hya da zä ga xän'nahua na.

⁷ Ya guī nnuhua, nu'mø ya ra corneta ximmi ya ra 'bida, nu'mø hīndi ntinyø hya, ya hinguī fadi tema so i ja. ⁸ Nup'ua ja n'na ra tunhni ya, nu'a pixtra corneta 'mø hinguī padi da mixt'i, aha ya ra corneta, hīnte ni bøntho. Porque hīndi nsä yø ja'i ngue di nja ra tunhni. ⁹ Guī njathua p'uya, nu'mø hinguī øhyø ja'i'a ra hya gni yahua, ¿hague da mbahyø ja'i'a ra hya guī mmamhma 'mø? aha gadi yahnihua, hinjongui øde te guī mmamhma.

¹⁰ Nūua ja ra ximhäi, mandøngu dyø hya ja ua ngue ga ya yø ja'i. Pe gätho'u yø hya ga ya yø ja'i, ja te ga mbøni. ¹¹ A nuyá, nu'mø toni ja'i da zoqui, 'nē ga ya ra hya hīndí øde, ya tengutho 'mø da ndø yap'utho rá häi'a nzoqui, porque hīnda zā gdá nya'be'a te ra hya ga ya ra ja'i. ¹² Nugá dí padī ngue emmēi guí nne di ha'ahū ra ts'edi ra Espíritu Santo ngue da zā guí 'yørpahū rá 'befi Oja. Pe dami nehū ngue nu'a ra 'befi guí 'yøthū, da gue'a ra 'befi ma datho da 'yørpabi ra nho ni mmi'yēc'ēihū guí 'yøthū.

¹³ Nu to nne da nya yø hya ngue hingui øhyø ja'i, da 'yäpra mate Oja ngue da zā da xihyø mmic'ēiui te ga mbønna hya da ma. ¹⁴ Porque nu'mø dí mmat'Oja 'nē hingui øhyø ja'i'a te ra hya nna mat'Oja, nūua ja ma mmui dí padī ngue dí mmat'Oja, pe nūya yø hya dí mma, ya hīn temā nho da 'yørpabi yø ja'i. ¹⁵ ¿Ndana gue'a ja ngue ga øt'ä ya 'mø? I ja ngue ga mmat'Oja co gätho ma mmui, pe guehya yø hya øhyø ja'i gdá mat'Oja. I ja ngue ga tutyø alabansa co gätho ma mmui, pe da gue'u yø alabansa ngue øhyø ja'i yø hya i mma. ¹⁶ Nu'mø gadi ja mammadihū Oja, 'nē'mø hīnjongui øde temā hya guí mmamhmū, nu ra ja'i øts'e te guí mmamhmū, ya hingui padī te ga mbønna hya. Ya hingui sä da 'yēnna ja'i da ngut'atho. ¹⁷ Madague'a ngue mazi hotho ha gni ja mammadihū Oja, pe nu'mø ngue hingui øhyø ja'i'a ra hya gni ja mammadihū Oja, ya hīn temā ntho ørpabi yø ja'i ra hya øde.

¹⁸ Nugá dadi ja mammadi Oja ngue mits'u xangu yø 'dan'yo hya dí padī gdá nyagä ngue'ahū. ¹⁹ Pe nup'u di mpeti yø ja'i, nugá dí nnu manho ngue høndi cut'atho yø hya ga xännbabi yø ja'i, pe da gue'u yø hya øhyø ja'i gdá nya, hīnda gue'a ngue ga mmangä 'det'a mahuañi yø hya ngue hingui pahyø ja'i te ga mbøni.

²⁰ Ague ma zi cu'ahū, 'yonī mantho guí øthū tengutho yø basi ngue zits'u dyø n'yomfēni i ja. Pe xanho ngue guí cohūa tengutho yø basi ngue hingui ngu ra nts'o padī, guí njathū p'uya. Pe ya gyø daja'iñū, dami 'yøt'e ngue ya ja xanho ni n'yomfēniñū ya. ²¹ Nup'u ja ra libro ngue rá ley, Oja i ēna: "Nūya yø ja'i ngue yø mmejmañya, ga japi ngue di ts'ofø conyø hya ga ya yø 'dan'yo ja'i. Pe madague'a di ts'ofø conyø 'dan'yo hya, ngutho hīnda 'yørcagui masu", ēn'Oja. ²² Janangue nuna Oja, nu'mø nzohyø ja'i conyø hya hingui fadi, gue'a ra hmēya'a ngue hingyø 'yēc'ēi yø ja'i ts'ofø, sinoque yø mmejmañyatho. Pe nu'mø nzo Oja yø ja'i connā hya di bēnnbabi yø pøngahya da ma, gue'a ra hmēya'a ngue ya yø 'yēc'ēi yø ja'i nzofo.

²³ A nu'mø ngue n'narbu xá mpeti yø 'yēc'ēi, 'nē'mø gä ga ya yø 'dan'yo hya ngue hīnga nt'øde te ga ya, xi'mø bi yut'a n'na ra ja'i hīngra 'yēc'ēi 'nē hingui pahyø 'dan'yo hya ga ya yø ja'i, uangui da 'yēmbi ngue loco yø ja'i di yahni. ²⁴ Pe nu'mø nne di nya n'na ra 'yēc'ēi ngue da manna hya di bēnnbabi Oja da ma, 'nē da nya ra hya ga ya yø ja'i, xi'mø bi yut'a n'na ra ja'i hīngra 'yēc'ēi 'nē hingui padī hanja ra nt'ēc'ēi, ra ja'i da dīnná mmui ngue ja rá ts'oqui co nu'a te ra hya da 'yøde. ²⁵ Di n'yo rá mmui ra ja'i ngue Oja i padī xanho te gäma hya mbēmp'u ja rá mmui. Di ndantyøhmū p'uya ngue da danne Oja. Da 'yēna: "Majuani ngue gue'a Oja n'youi ua ha di mpeti yø ja'i 'bucua", da 'yēna.

²⁶ Ague ma zi cu'ahū, nup'u ha gadi mpetihū ya, i 'bui to nne da dutyø salmo, i 'bui to nne di nxännbate rá hya Oja, i 'bui to nne da manna hya di bēnnbabi Oja, i 'bui to i nne da nya yø hya ngue hīnga nt'øde, i 'bui to da zā da ma te ga mbønyø 'dan'yo hya hīnga nt'øde. Pe nu te gäma hya guí nne guí mmamhmū, guí mmamhmū'u yø hya di hatra ts'edi yø ja'i. ²⁷ A nu'mø te'o ga ya ra 'dan'yo hya hīnga nt'øde, ya høndi yo nc'ēi ogue hyu nc'ēi di nya. Pe 'da mi'datho di nya. 'Nē netho ngue di 'bui te'o da xihyø ja'i teni bøn'u yø hya da hma. ²⁸ A nu'mø ngue hīnjo'o p'u to di thocra hya, man'na xanho ngue 'yo di nzohyø ja'i'a n'nan'yo ra hya ga ya. Porque hīnjongui øde te ga ya. Sinoque n'na ngu n'na di nyaseui Oja p'u ja yø mmui.

²⁹ Xquet'a ngut'a ya, nu te'o nne da xihyø ja'i'u yø hya di bēnnbabi Oja da ma, di nya yonc'ēi ogue hyu nc'ēi. Mi'da yø ja'i p'uya, da hyacra güenda ngue'mø majuani Oja di bēnnbabi ra hya mmanna ja'i ogue hīn'na. ³⁰ Nu'mø ngue 'bup'u man'na ra ja'i nne da xihyø ja'i ra hya di bēnnbabi Oja da ma, di nsäya'a ya p'uya, di japi di nya man'na nc'ēi

nne di nya. ³¹ Gätho'ahü, nu to nne da xihyø ja'i ra hya di bennbabi Oja da ma, 'da mi'da di nya. Janangue nu'u yø ja'i øxra hya da hma, da dinyø mmui hanja ra hya, gue'a di hya ra ts'edi'a. ³² Nu te'o nne da xihyø ja'i'a te ra hya di bennbabi Oja da ma, da dø'mi mente da zä di nya. ³³ Porque Oja hinguí nnepe ngue 'da di yahnitho yø ja'i p'ü ha ja ra hya.

Nu'a te ør'mi'da yø 'yεc'ei mi'da yø hnini, dangu'a gui 'yøthü. ³⁴ Porque yø xisu hinguí sä ngue di nyap'ü ha di mpeti yø 'yεc'ei. Porque yø xisu hin'yü ra nt'edi ngue da gue'u di opan'yü ra hya yø ja'i'ü. Sinoque yø n'yohü'u i ja ngue di m'met'o tengutho ra hya mmamp'ü ja rá ley Oja. ³⁵ Nu'mø ja tema hya nne da 'yänna n'na ra xisu, da 'yänna damme p'ü ja rá ngu. Porque händi nejmanho ngue ra xisu di nyap'ü ha di mpeti yø 'yεc'ei.

³⁶ Mahsä mi 'yεnä ngue da zä guí sänsε te gui 'yøthü. Porque hingo gá dämhmü rá hya Oja, sinoque m'mefatho bi zønna hya p'ü guí 'bühmü. ³⁷ Nu'mø toni ja'i da 'yεnä ngue di bennbabi Oja ra hya ja ngue da ma, oque to da 'yεnä ngue n'youi ra Espíritu Santo, da badi ngue nuya yø hya dí xi'ahü, gue'a Oja di 'bejpasegui te dí mma. ³⁸ A nu'mø toni ja'i da 'yεnguí ngue hinga gue'a ra hya dí mma, da gue'a to mman'a p'üya xquet'a hinguí ja ngue da t'embü ngue gue'a ra hya mma.

³⁹ Ague ma zi cu'ahü, dami nehü ya ngue guesε Oja di ben'nahü ra hya gui xihmü yø ja'i. A nu'u yø ja'i ga ya yø 'dan'yo hya, dami unhnü ra nt'edi ngue di nya. ⁴⁰ Pε da 'yo ni 'yu'a te gäma hya guí mmamhmü, mazihotho gdi mamhmü ra hya.

15

¹ A nuya ma zi cu'ahü, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue guí pumbenihü na ra hoga 'da'yo hya dá xi'ahü ya. Ya gá nu manhohü na ra hya na, 'nε guehna ga du ni nt'εc'ei hü naya.

² Nu'mø ngue hinguí hychmüp'ü na ra hya naya, gue'mø ngue hinga xøts'etho gní 'yεc'ei hü na ra hya 'mø, guehna ra hya di nyanni tehü na.

³ Nuna ra hya bi siqui, guehna ra hya rá muditho dá xän'nahü na. Guehna ra hya na ngue bi du ra Cristo ngue bi hoga ma ts'oquihü. Ya bi nja na te ra hya nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro. ⁴ Mi du ra Cristo, bi ma nt'ägui. Pε bi bennate'a rá hyu pa. Ya mahømbi nja ra hya nt'ot'i p'ü ja ra Maca Libro. ⁵ Mi bennate ra Cristo, bi nu ra Bedu ngue ya 'bui mahøn'a. M'mefa p'üya, bi nu gätho'ü mi'da yø representante ra Cristo. ⁶ Man'na ra pa p'üya, tho'i cüt'a ciento'ü ma cühü bi nnuui ra Cristo mahøn'a. 'Nε xangu tobe 'bætho ya, xinxa ndu 'da. ⁷ M'mefa p'üya, bi nu ra Jacobo. Man'na ra pa p'üya, gätho'ü yø representante bi nu mahøn'a.

⁸ Mi nu ra Cristo ya to gä bi nu, ya dá nthesε'be p'ü rá nzequi. Pε nugui, man'natho hinga njuanigui. ⁹ Porque guecä mits'ü hinga njuanigä ngue gätho mi'da yø representante ra Cristo. A nugui, ya ra matetho bi 'yøt'Oja ngue bi 'dajma 'befi ngue rá representantegui, porque nugui xtá sacä ya yø ja'i Oja. ¹⁰ Pε Oja bi 'yøtrå mate ngue bi 'dacra 'befi di pehya, 'nε hinga särbætho'a rá mate bi 'daqui. Porque man'na xangu ra 'befi dí øt'ä ngue gätho'ü mi'da yø representante ra Cristo. Pε nuna ra 'befi na, hingo dadi jasegä na, sinoque ørcagui ra mate Oja ngue fäxqui te dí øt'e. ¹¹ A nuyá, nu'mø gueque xangu ra 'befi dí øt'e, oque go gue'ü mi'da xangu ra 'befi bi 'yøt'e, pε nuna ra hya dí mmangähe, 'da'igu na. 'Nε guehna ra hya guí εc'ei hü na ya.

¹² A nuyá, gä 'da'igu dí mmangähe ya ngue bi du ra Cristo 'nε bi bennate. ¿Pε hanja ngue guí emhmü ngue händi bennate yø ánima? ¹³ A nu'mø ngue majuaní guí mmamhmü ngue händi bennate yø ánima ya, ¿hanja ngue bi zä bi bennate ra Cristo 'mø? ¹⁴ A nu'mø ngue himma juani bi bennate ra Cristo, ya hinte ni bøntho na ra hoga 'da'yo hya dí mmangähe 'mø. Da guehni nt'εc'ei hü p'üya, xquet'a hinte ni bøntho 'mø. ¹⁵ Ya ra fehni dí mmangähe 'mø ngue dí xi'ahü te bi 'yøt'Oja. Porque dí xi'ahü ngue Oja bi japi bi bennate ra Cristo 'mø mi du. A nu'mø ngue himma juani di bennate yø ánima ya, ya himma juani ngue Oja bi japi bi bennate ra Cristo 'mø. ¹⁶ Xi'mø ngue händi bennate yø ánima ya, ya

xmama bi du ra Cristo 'mø. ¹⁷ Xi'mø ngue ra Cristo himbi bennate, nuna ni nt'ec'eiha i ja, ya hinte ni bontho. Porque hinga njut'itho ni ts'oquihæ 'mø. ¹⁸ Nu'mø ngue ngu'a ya, nu'ua to ya xa ndu, madague'a bi 'yec'ei ra Cristo, pe xquet'a 'ne'ua di m'me'ua. ¹⁹ Nu'mø ngue hinte ni bontho ngue dá ec'eiha ra Cristo mente ra pa dá m'mahma, ya man'natho huocateju 'mø ngue gátho mi'da yø ja'i.

²⁰ Pe majuaní dí xi'ahæ ngue nu'mø mi du ra Cristo, bi bennate. Co nuna ra hya naya, dí haxa njuani ngue gátho yø ánima xa ndu jatho ngue di bennate m'mefa. ²¹ Nu'a ra ts'oqui bi 'yøtra Adán, ja bá fup'ua ngue bi du yø ja'i ua ja ra ximhäi. Pe xquet'a nu'a i bennate ra Cristo 'mø mi du, go bá jatra 'yu'a ngue jatho di bennate yø ánima. ²² Ra Adán, rá 'yu'a ngue gáthogahæ, gátho ja ngue ga tuhæ. Pe nu to gátho ec'ei ra Cristo ya, ja ngue di bennate. ²³ N'na ngu n'na bá n'youi ra pa p'ua ngue di bennate. Rá muditho bi bennate ra Cristo, m'mefa p'uya, nu'mø bá ehra Cristo, nu te'o gá xa 'yec'ei, gá di bennate. ²⁴ Nu'mø ngue bi dapi gátho yø nsuiui, nu'ua ena ngue ja yø ts'edi ngue di mmandase, gá di ts'onnbabi yø hya, ya gue'a ra pa rá nzegui'a p'uya. Nuna Oja rá Papá, di dáprá cargo p'uya ngue di ndast'abi. ²⁵ Porque ra Cristo jatho ngue gue'a di ndast'abi'a asta gue'mø dá 'yøt'a Oja ngue dá dapi gátho yø nsuiui. ²⁶ Nu'a rá nsuiui rá nzeguiitho dá dapi, gue'a ra ndate i ja'a, porque ya hinjon dá du. ²⁷ Nuna Oja bi unná cargo ra Cristo ngue gá go di manda te gá ja na. Pe nuyá, hingui nne dá ma ngue ra Cristo di manda rá Papá, porque go gue'a rá Papá bi unná cargo ra Cristo ngue di manda te gá i ja. ²⁸ Dá zønna pa ngue dá dahra Cristo ngue di manda te gá ja. Ra Cristo p'uya, nu'a rá Papá bi unna cargo ngue di manda te gá ja, di dapi ngue di mandase, ya guese Oja di manda te gá ja p'uya.

²⁹ I ja man'na ra hya dí nne ga xi'ahæ ya. I 'bu i'da yø ja'i ngue nyondi i nxixya ngue di pørpabi yø ánima himbi nxixya hante ngue dá du. A nuyá, xi'mø enyø ja'i ngue hinda bennate yø ánima, ¿hanja ngue nxixya yø ja'i ngue di pørpabi yø ánima tengutho 'mø xtí nxixya hante ngue dá du 'mø?

³⁰ ¿Hanja ngue hangu ra pa dí engä ma te 'mø ngue hinda bennate yø ánima 'mø? ³¹ Porque n'na pa ngu n'na pa ja ngue dá hyo gyø ja'i. Ague ma zi cu'ahæ, hontho dí xi'ahæ na ra hya na, porque majuaní ngue ja gampähä ngue n'na ngu n'najæ, gá di n'yohæ ra Hmu Jesucristo. ³² Nup'ua ja ra hini Efeso, xandøngu ra n'ua dá sägä p'ua, porque ena yø zate yø ja'i dá njun'me. A nuyá, xi'mø ngue hinda bennate yø ánima ya, ¿teni 'be'a dí taha ngue te dí øt'a 'mø? Man'na xanho ngue ga ena: “Ma ga nsännigo ya, ga mmi ga si te xtá tini. Porque ni xudi ga tu”, ga ena.

³³ 'Yo gadi nhyegui ngue to dá hyä'ahæ. Porque nu'mø gadi nsixhu'ua yø ja'i xants'o ga 'yo, di ts'on'natho'a te ra nho gni 'yohæ'ua. ³⁴ 'Yo ma'bedi ni mmuihæ. Dami hyaxhu ra 'yu njuantho, mamí 'yøthæ ra ts'oqui. Porque 'bu i'da ngue tobe hingui pahma Oja. Dí mmangä na ra hya na n'namhma ngue gui pes'nisähu.

³⁵ Rá nzegui 'bu i'da nne ngue dá 'yøra ra nt'änni ya, dá 'yengui: “¿Ha di njap'ua di bennate yø ánima? ¿Tengu dá gohyø do'yo 'mø bi bennate?” dá 'yengui. ³⁶ Gue'a ra ja'i ngue ma'bedi rá mmui dá 'yänni tengu na ra hya na. Ya gui nnuhu 'mø bi ma nthuhu n'na ra hmudä, i 'ya rá do'yo ra hmudä, nu'a rá mmui ra hmudä p'uya dá bøts'e. ³⁷ Nu'mø bi ma nthuhu ra hmudä, oque ra trigo, oque ja te man'na ma hmudä, hinga tengu nja ra hmudä dá thuhu dá ngut'atho 'mø bi bøts'e. Sinoque ya n'nan'yo rá do'yo 'mø bi bøts'e. ³⁸ N'na ngu n'na yø hmudä 'mø bi ma nthuhu, nu te nne Oja ngue dá gohrá do'yo n'na ngu n'na yø hmudä, gue'a di jap'a.

³⁹ Gátho yø cosa ngue ja yø do'yo, hinga 'da'igu yø do'yo. Nu rá do'yo ra ja'i hinga 'da'iguui rá do'yo yø zu'ε. 'Dama 'dan'yo yø do'yo i ja, n'nan'yo rá do'yo yø ts'int'sæ, ndan'yo rá do'yo yø hua.

⁴⁰ Njarbutho te bí ja mahets'i ya. N'nan'yo gui nequi yø do'yo nguep'ua gui nequi yø do'yo ya te ja ua ja ra häi. Nu'ua bí ja mahets'i, n'nan'yo gui nejmanho ngue'a te gui nejmanho ya ja ua ja ra häi. ⁴¹ N'nan'yo gui yotra hyadi ngue'a gui yotra zana. Xquet'a njarbutho yø sø ya, nu'a te gui yot'i 'da yø sø hinga 'da'iguui yø nyot'i mi'da yø sø.

⁴² Nu'mø ra pa dani bennate ma do'yohu, n'nan'yo da gohi, ya hinda ngu'a tengutho ja ya. 'Ne ya hinda za da du 'mø bi bennate. ⁴³ Xants'o ra do'yo ra ja'i 'mø bi t'ägui. Nu'mø bi bennate p'uya, ya di nejmanho ra do'yo. Hingui nzaqui ra ja'i 'mø bi t'ägui, pe nu'mø bi bennate, ya xanzaqui. ⁴⁴ Nu ma do'yohu ja ua ja ra ximhai da ma nt'ägui. Pe nu'mø dani bennate p'uya, ya hinma nza ngue da du. Porque ja ra do'yo ra ja'i ngue da du, xindi nja ra do'yo ra ja'i ngue hinda du.

⁴⁵ I mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: "Nuna ra Adán, ra mudi ja'i bi m'mui, Oja bi hoqui 'ne bi japi ngue bi nja ra te", i ena. Pe nuna ra Cristo bi m'mu'a m'mefa, ya hingra ja'itho na, guehna da za di unna 'da'yo te yø ja'i na. ⁴⁶ Ra mudi, bi nja ma do'yohu ngue da du. M'mefa p'uya, di nja ma do'yohu ngue hinda du. ⁴⁷ Nuna ra mudi ra ja'i bi m'mui, ra hai ra do'yo 'mø mi ma mahoqui na. Pe nuna ra yoho ra ja'i bi m'mu'a m'mefa, gue'a ra Cristo bi 'ye mahets'i na. ⁴⁸ Gátho yø ja'i 'bu'a nximhai i ja yø do'yo tengutho ra do'yo na ra ja'i ra mudi bi m'mui ngue ra hai ra do'yo. Pe nu'u yø ja'i di ma mahets'i, di nja yø do'yo tengutho ra do'yo'a bi 'ye mahets'i. ⁴⁹ A nuju, i ja ma do'yohu tengutho ra do'yo ra Adán. Pe m'mefa, xquet'a di nja ma do'yohu tengutho ra do'yo ra Cristo bi 'ye mahets'i.

⁵⁰ Ague ma zi cu'ahu, di nne ga xi'ahu ya, nuna ma do'yohu n'youi ra ji, hinda za di m'mup'u ha di manda Oja na. Porque nuna ma do'yohu hingui zai, ya hinda za di m'mui para zantho na. ⁵¹ Pe di nne ngue ga xi'ahu n'na ra hya hingui fadi hanja. A nuju ya, hinga gátho ga tuhü, pe ga da ma mapädi ma do'yohu, n'nan'yo da gohi. ⁵² Tengutho gui ts'antra da ra ja'i, n'na zihmantho di njarbutho'a te ja ngue di nja. Nu ra pa ngue ra nzegui, da t'ode ngue di nya ra corneta. Nu'mø bi nya'a p'uya, nu'u xandu, di bennate ngue di m'mui para zantho. Pe nu'u yø ja'i di 'butho'a ra pa'a, da ma mapädithobi yø do'yo. ⁵³ Porque ma do'yohu hingui zai, jatho ngue di mpädi, da gohi ngue di nza. A nuyá, nuna ma do'yohu ja ngue da du. Nu'mø bi za bi mpädi, ya hinda du. ⁵⁴ Nuna ma do'yohu i tu, bi za bi mpädi, para zantho di nja ma 'do'yohu. Ya di nja'a te mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: "Nu ra ndate i ja, di m'mehra ts'edi, porque da thapi. ⁵⁵ Ya hinda za da hyoju ra ndate. Porque hinha da za di ntate ngue da hyoju", i enna hya. ⁵⁶ I ja ra ts'edi ra ndate ngue ho yø ja'i porque ja yø ts'oqui yø ja'i. 'Ne i mmanna ley ngue di njapra castigo ra ts'oqui. ⁵⁷ Pe janjuani dadi ja mammadi Oja ngue mi za ma ec'ei ma Hmuhu Jesucristo, gue'a bi 'yot'e ngue da taphu ra ndate'a.

⁵⁸ Janangue nuya ma zi cu'ahu, ga dahu xandønho. 'Yo gui hehmu na ma nt'ec'ei hu i ja. 'Yo gui sayahu ya, zant'a dami 'yörpahu ra 'befi ra Hmu. Ya gui pahmu ngue nuna ra 'befi ra Hmu di örpahu hinga särbutho dadi mpehmu.

16

¹ Nu'a ra menyü ja ngue gui pethu para ngue gui unhnü ma cuhu ra m'mu'a n'nanni, dami 'yøthu tengutho ra hya da xica yø 'yec'ei ra m'mup'u ja ra hai Galacia. ² Nu'mø ga mpetihu'a ndomingo, n'na ndi ngu n'na ndi gui mpetihu, n'na ngu n'na yø 'yec'ei da hyaxi zi algo ra menyü ngue ra ofrenda para ngue da ma m'mets'i. Janangue nu'mø da magä p'u gui 'buhmu, hinga ja gui pethu ra menyü. Ya xqui 'uecju zihangu'a tengue xa nzat'a ni ts'edi xcä tahmu. ³ Nu'mø da magä p'u, ya xqui huanhnü yø n'yohu ga et'a ngue da ma Jerusalén, di da ra menyü. 'Ne ga unna carta da gats'i ngue dani da. ⁴ A nu'mø da za ngue 'nequi ga mma, 'da gdä megä'be'u yø n'yohu da ma p'uya.

⁵ Nu'mø da nexä ua ngue gani mpagä p'u ja ra hai Macedonia, m'mefa p'uya ga thogui gani mpap'u Corinto gui 'buhmu. ⁶ Xamhmatho da za ngue ga m'mucä p'u njammü pa. A nu'mø da za, ja ga m'mup'u mente ga di thohyø se'ye. Ya da za gui faxcahu te ga honi ha gani mpa 'mø da thogui. ⁷ Híndi nne ngue ga thotho 'mø da map'u gui 'buhmu. Da ne Oja ngue da za ga m'mucä p'u njammü pa. ⁸ Pe nuyá, di nne ga m'mucua Efeso mente da zonna pa ngue ra ngo Pentecostés. ⁹ Porque nuua Efeso säp'u ga mmangä xanho ra hya ua madague'a xangu to sáqui.

¹⁰ Nu'mø bi map'ua guí 'bũhmũ na ra Timoteo, dami 'yørpahũ masu, porque nuna xquet'a ørpabi rá 'befi ra Hmu tengutho ra 'befi dí øt'ä. ¹¹ Nuna ra Timoteo, dami nu mansuhũ na. A nu'mø bá pengui ngue da zøcua dí 'bui, guá fáxhũ'a te di zøcua. Porque dí tømĩ ngue da zøcua ha dí 'bui, da gue'ua ma cũhũ n'youi dí tømĩ ngue da zøcua.

¹² A nuna ma cũhũ ra Apolos, dá xicã na ngue 'da xtí mähã'ua ma cũhũ bi ma da nu'ahũ. Pø himbi ne bi ma. A nuyá, xamhmatho da bongui ngue da map'ua ya.

¹³ Dá 'yo ni 'yu te gui 'yøthũ. Dami 'yøt'e ngue da ni nt'ec'eiũ. Dami hyahũ nzammũ n'na ngu n'na. ¹⁴ Nu'a te gä i ja ngue gui 'yøthũ, to bi zä ma ja'i, gä guí mahmũ.

¹⁵ Ague ma zi cu'ahũ, nu'mø rá madi mambá hmanna hoga 'da'yo hya p'ua ja ra häi Acaya guí 'bũhmũ, guí pahmũ ngue nuna ra Estéfanos co gätho'ua 'bup'ua ja rá ngu na, guehya rá mæditho bi 'yec'ei na ra hya na. 'Nø guehya janjuani ngue ho yø mmũ ngue fáxyø cu ya. ¹⁶ Dí nnegã ya ngue nu'a te ra hya mmãnya dí xi'ahũ ya, dami 'yec'eiũ. Da gue'ua mi'da di mpefi ngue mmãna hya, 'nø da 'yøt'ahũ ra nho na ra hya i mma, dami 'yec'eiũ te mma.

¹⁷ Janjuani dadi johya ngue bi zøcua ya ni mmenguhũ ra Estéfanos, bá n'youi ra Fortunato, conna Acaico. Porque hingui sä guí zenguagahũ ngue yap'utho ni nguhũ. Pø ya bi zøcua ya ma cũhũ ngue bi zenguagui, entho gá søsehũ ua ngue gá zenguagahũ.

¹⁸ Janjuani ngue di hacra ts'edi 'mø mi zøhø, tengutho gui ha'ahũ ra ts'edi. Dami pahmũ ngue nuyã yø n'yohũ njap'ua ngue di hatra ts'edi yø ja'i, dami nu mansuhũ ya.

¹⁹ Nuyã yø 'yec'ei 'bui gä ra häi Asia, gä di zengua'ahũ. Nuyã di zengua'ahũ, guehna ra Aquila 'nøhra Priscila, da guehya yø ja'i di mpeti p'ua ja yø ngu ya p'uya di zengua'ahũ. Porque n'nat'a ma Hmu dí ec'eiũ. ²⁰ I pen'nahũ ra nzengua gätho ya ma cũhũ 'bucua. Gätho ma zengua n'na ngu n'na'ahũ.

²¹ Nugã drá Pablo dadi cuatã ma thũhũ na ra carta ja ua ngue dadi zengua'ahũ.

²² A nuyã, nu'mø toni ja'i ngue hĩndi ma'a ma Hmuhũ Jesucristo, guehna ra ja'i da ma ra castigo na. Da ne'a ra Hmu ngue da ehẽ.

²³ Nu'a ma Hmuhũ Jesucristo da ne ngue di jap'ahũ. ²⁴ Nu to gätho di ec'eiũ ra Jesucristo, dí pennbabi ra hya ngue dadi madi. Da ngut'atho.

2 Corintios

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mēnba yø 'yεc'ei Corinto.

¹ Nugä drá Pablo, Oja bi 'yεxqui ngue drá representantegä ra Jesucristo. Nugä ya, co 'nehna ma zi cūha ra Timoteo dadi zenguagä'be'u yø ja'i Oja di mpeti p'u ja ra hnini Corinto, da gue'u mi'da yø ja'i ya o rá 'yε Oja rá m'mup'u ja ra häi Acaya dadi zengua'be. ² Dí nnegä'be ngue nuna Oja ma Papáha co 'nehna ma Hmūha Jesucristo di jap'ahū 'ne da hyut'a ni mmūihū.

³ Nuna Oja ngue rá Oja 'nehra Papá ma Hmūha Jesucristo, ma ga ja mammadihū naya. Nuna Oja ma Papáha, di huegahū 'ne di hoga ma mmūihū na. ⁴ N'na ndi ngu n'na ndi ga sāhū ra n'u, guehna Oja di hoga ma mmūihū. Pe tengutho bi 'yøcahū Oja ngue bi hoga ma mmūihū, i nnepe ngue ga jahū p'u ma mmic'ēihū ya. Nu'mø dí nnu ma mmic'ēihū ngue sā ra n'u, xquet'a ga hojpahū yø mmūi. ⁵ Nu'mø xangu ra n'u dí sāhū tengutho ra n'u bi zā ra Cristo, pe nuna ra Cristo mathoguitho di hoga ma mmūihū na. ⁶ A nuyá, nuna ra n'u dí sāgä, guehna di zāp'u di nhohni mmūihū na 'ne di nyanni tehū naya. Nu'mø ngue di hogä ma mmūi Oja, xquet'a da zā gui tīni ha di nhohni mmūihū 'ne gui tīni ha di nyanni tehū. Porque nu'mø guí sāhū ra n'u tengutho xtá sāgä, dí nne ngue gui seti xanho te gā ra n'u ja ngue gui sāhū. ⁷ A nuyá, dí pa'a njuani ngue gā gui pømmanhohū ya, porque dí pacä ngue nu'mø ya gdi sāhū ra n'u tengutho xtá sāgä, nuna Oja xquet'a di hoc'a ni mmūihū tengutho i hoga ma mmūi.

⁸ Ague ma zi cū'ahū, nu'u yø xequi jap'u ja ra häi Asia, dami pahmū ya ngue xandøngu ra n'u xtá sāgä p'u. Janjuani ngue dá m'mū mman'u. Ya di εna ngue hin xcabá seti te gā ra n'u dá thogui. Porque ya ja ngue xtabá thogui. ⁹ Nup'u ngue nná beni, εna gue ya xi ts'anni ngue da thogui. Pe nuna te gā ra n'u dá thocä, i nja na para ngue man'natho ga hon'Oja ngue da yangui. Porque Oja i sā da 'yøt'e ngue di benate yø ánima. Ya hinda zā da 'yεna ja'i ngue dá hyonse ha di nyannate. ¹⁰ Pe nu'mø ra ora mi ja ngue xtabá thogui, dí haxa njuani ngue guehna Oja bi yangui. Asta guehya i faxqui. Da guehya dí haxa njuani ngue nu'mø nimantho ga sā ra n'u di sigue da yangui. ¹¹ Pe i jatho gui faxcahū ya ngue gui mmarcahū Oja. Nu hangū gangū yø ja'i da marcagui Oja, nu'mø bi nu yø ja'i ngue di japagui Oja, gā gue'u di ja mammadī Oja'u.

¹² I jap'u man'na ra hya ya ngue man'na ma datho nná johya. Porque dadi unna güenda ua ja ma n'yomfeni ngue majuani dadi mporta xanho ua ja ra ximhäi. Pe nu te gā dí øt'e, majuani ngue ma mmūi nná øt'e. Nuna ra hya dí xi'ahū ya, guehna dá n'yogä 'mø ma magä p'u guí 'būhmū naya. Pe gue bi 'dacrä mate Oja, go bi 'yøt'a ngue ngu'a dá n'yo. Hinga sā ga εna ngue dí pase te nná 'yo. ¹³ Nuya yø hya dadi cuatä ua ja ra súcua, hin tema man'na ma hya ma uants'ibi, gā gue'a te mmanna súcua. Nuna ra hya guí tīhmū p'u ja ra súcua, guehna ra hya dí nne ga xi'ahū naya, nugä hindi hä'ahū. Emmēi dí nnegä ngue da dīni mmūihū xandønho ngue gā gue'a te dí øt'e. ¹⁴ Porque nuyá, hinga gā tīni mmūihū xanho hanja te dí øt'e. Pe dí nnegä ngue da dīni mmūihū xanho te dí øt'e, n'namhma ngue nu'mø ra pa da ep'u ra Hmū Jesús, ya da zāp'u gui 'yεspahū'a tengue nná 'yogä. Dagueque, xquet'a ga εspabi'a tengue gni 'yohū p'uya.

¹⁵ Nugä nup'u nná beni, dí εna ngue ya guí nnu manhoju, janangue dá sännä'a rá yondi ngue xca map'u ngue xcabi zengua'ahū. ¹⁶ Porque dá ne ngue nu'mø xca ma Macedonia, xcani nthocä p'u guí 'būhmū. Nu'mø xcabá pengä Macedonia p'uya, mahøn'a xcabá thocä p'u guí 'būhmū. Dí εngä ngue gui faxcahū te ga honi ngue gdä thop'u ja ra häi Judea. ¹⁷ Pe ya himbi zā dá map'u. ¿Ua guí emhmū ya ngue himma juani te dí mmangä

'mø mā sānni ngue ga mmap'u? Nuna ra hya dá mā ngue xca øt'e 'nē ya himbi nja, ¿ua sä gui 'yēmhmū ngue 'da'igu nna yagä'be yø ja'i 'bücua ja ra ximhäi? Porque yø ja'i i mma ngue da 'yøt'a n'na ra hya, 'nē padī xanho ngue nu ra hya i mma, hinda 'yøt'e. ¹⁸ Pē i pa Oja ngue hinjam'mø dí mma ngue ga øt'ä n'na ra hya nu'a dí padī ngue hinda zä ga øt'e. ¹⁹ Hinga gue'a dí øt'ä'a, porque dí tennä ra Jesucristo rá Ts'unt'u Oja. A nugä ya, conna Silvano, conna Timoteo, ya xtä xi'ahē hanja na ra Jesucristo. Nuna, hinjam'mø bi man'a n'na ra hya ngue da 'yøt'e, 'nē padī ngue hinda 'yøt'e. Porque nuna ra Cristo gätho majuanī te bi mā. ²⁰ Nu te gäma hya xa yat'Oja ngue di nja, go gue'a ra Cristo øt'e ngue gä di nja. Janangue ya dí εspahū Oja 'mø dí emhmū ngue majuanī'a te mmannä hya Oja. Porque nu'a te mi hma ngue da tho ra Jesucristo, ya bi nja. ²¹ A nugä ya, ximma ngu'ahū, guehna Oja di hacju ra ts'edi ngue hinha gdä hehmū ra Cristo. Nuna Oja, ya bi 'yøt'e ngue yø ja'igahū. ²² Ya dí ohū rá 'yē Oja ya. Ya bá 'benngahū ra Espiritu Santo ngue ga n'yohū. Janangue ya dí haxhū njuani ya ngue gätho mi'da yø hya xa yat'Oja ngue ra nho di 'dacju, gä di nja.

²³ Nu'a ngue hinda magä p'u Corinto tengutho nmi sānni ngue xca map'u, nugä dí εna ngue go ni nhohū ngue hinda magä p'u. I pa Oja ngue majuanī te dí xi'ahū. A nu'mø guí emhmū ngue himma juani te dí mma, nugä dadi n'uni ngue maða zücä Oja 'mø. ²⁴ Hinda nne ga mma ngue ja ga sānni ha gdi japni nt'εc'εihū, ya dí padī ngue du ni nt'εc'εihū. A nuna ra hya dí nne ga øt'e, guehna ngue man'natho gui johyahū 'mø di yahū.

2

¹ Janangue nugä dí εna ngue man'na xanho ngue ya hinda map'u mahøn'a, porque nu'mø xca magä p'u, hont'a xti du ni mmuihū co nuna ra hya xca mā ngue xca hec'ahū te gä guí øthū. ² Porque nu'mø ga øt'ä ngue da du ni mmuihū, ¿te'o da zä da 'yøt'e ngue ga johyagä 'mø? Hinda høn'athohū sä gui 'yøthū ngue ga johyagä. Pē ¿ha di zä ga johyagä 'mø ga xi'ahū yø hya di du ni mmuihū? ³ Janangue ya hinda magä p'u, sinoque høntho dá pen'nahū ra carta dá ot'i. Hinda ne ngue ga mmap'u ngue høndra dummū ga ma ha. Porque ya hinda zä ga johya 'mø ga hec'ahū te guí øthū. Dague'ahū p'uya, xquet'a dí padī ngue hinda zä gui johyahū 'mø høndra dummū ga hats'ahū p'u. ⁴ Nu'mø mā ot'ä ra carta dá pen'nahū p'u, janjuani ngue hinda padī te ga ot'i, asta dí zoni ngue ra ndødummū jagui. Porque dí padī ngue da du ni mmuihū 'mø gä nuhū na ra hya dá ot'i. Pē nuna ra hya dá pen'nahū p'u, hinda pen'nahū p'u ra hya ngue da du ni mmuihū. Sinoque dá pen'nahū p'u ra hya n'namhma guí padī ngue mathoguitho dadi ma'ahū.

⁵ A nuna ra n'yohū bi 'yøtra sui p'u guí 'bühmū, hinga hængthogui bi 'yøt'e ngue bi du mā mmū, sinoque xquet'a 'nē'ahū bi 'yøt'e ngue bi du ni mmuihū na. Pē hinda nne ga mma ngue mathoguitho ra nts'onī bi 'yø'na ra n'yohū dí xi'ahū. Porque hinda nne ngue da 'yēngui ngue dí hørpabi ra hya. ⁶ Pē nuyä, ya mme gätho 'da'igu ga mamhmū ngue ga hejpahū'a te ø'na ra n'yohū na. Ya co nu'a ya. ⁷ Xanho ngue guí punnbahū'a ra n'yohū ya. Dami hojpahū rá mmū. Nuya hinguī padī te da 'yøtya, pē 'yo guí nnehū ngue nimantho mathoguitho da du rá mmū. ⁸ Ma'da'yo dami 'yuti ngue gadi mahmū'a ra n'yohū ya. ⁹ Ya mam'met'o xtä pen'nahū p'u ra carta ngue guí hejpahū'u yø mmejmahya. Dä xi'ahū na ra hya na, dá ne ngue ga haxä njuani ngue'mø gui 'yøt'e te dí xi'ahū, oque hin'na. Pē ya bi nja, ya gä hejpahū na ra n'yohū dí mmangä. ¹⁰ Nu'mø guí punnbahū na ra n'yohū gä hejpahū ya, xquet'a 'nēqui dadi punnbi. Porque dí nne ngue rá hmi rá dä ra Cristo p'u ga punnbi te'o guí punnbahū. Madague'a hinguī ho te bi 'yørcagui ra ja'i, pē ga punnbi, porque hinda nne ngue di nts'onna hya p'u ha guí 'bühmū. ¹¹ Porque ra zithu janjuani ngue thührä xä ngue di ts'onna hya p'u ha guí 'bühmū. Pē nu'mø di nhojpabi yø ja'i, ya hinda dahra zithu.

¹² Nugä dá map'u ja ra hnini Troas ngue dá mangä hanja na ra hoga 'da'yo hya ngue ra Cristo. Pē Oja bi 'yøt'e ngue bi bønnganho ra hya dá mangä p'u. ¹³ Pē himbi zä xca n'yo

mapähä, porque mā cūhū rā Tito ya mará hya'a ngue ja xca nthē'be p'ū, pē himbi zōhō. Janangue dá n'yētegā p'ūya, dá thogui, danī mpagā p'ū ja rā häi Macedonia, xamhmatho ngue ja xcāni nthē'be p'ū rā Tito.

¹⁴ Bi māqui jammadigui Oja nūnā bi 'yōt'e ngue dí n'yo'be rā Cristo, 'nē fāxqui ngue hōnbnū bi zā nná ma i nthaha rā hya. Ndap'ū bi zā nī ma rā hya, tengutho rā bopo ngue māhotho gā yūni ndap'ū bi zā. Porque Oja bi 'yōt'e ngue nūnā rā hya dí mma di n'yo ndap'ū bi zā. ¹⁵ Janjuani ngue nnu manho Oja ngue dadi 'yonna hya ngue rā Cristo. Nu'mō zō rā bopo, nu'a gā yūni, gātho yō ja'i paha. Njarbutho rā hya dí mmangā ya, gātho yō ja'i oxrā hya, ngu'ū di nyanyō te, ngu'ū da ma rā castigo, gā oxrā hya. ¹⁶ A nu yō ja'i da ma rā castigo, nūnā rā hya øde, enā rā ndate n'youi rā hya p'ū gā mbēni. Pē yō ja'i di nyanyō te, nūnā rā hya øde, mazihotho p'ū gā 'yōde, 'nē tinyō mmui ngue guehna rā hya i dinna 'da'yo te nā. ¿Te'o xōda bōni ngue da base ha di japi da 'yō'nā rā 'befi nā? ¹⁷ Porque xangu yō ja'i di ho ngue da mambra hya Oja, pē hōntho nne ngue da gūjpabi rā mēnyu yō ja'i. Porque mā uants'i rā hya i mma, hinga gā gue'a rá hya Oja i mma. Pē nugā, nūnā rā 'befi bi 'dacā Oja ngue gā øt'e, gue'a dí øt'a. 'Nē nnu Oja ngue himma xōts'etho nná manna hya, sinoque dí hahma mmui ngue dí ørpabi rá 'befi rā Cristo.

3

¹ Mami 'yēmhmū ngue nná mangā nā rā hya nā ngue dí espabi rā hya dí mma. ¿Ua guí emhmū ngue mahyonitho gdi cagā n'na rā carta gā dá'ahū, ja di mmamp'ū ngue xanho rā 'befi dí øt'e? ¿Ogue go guí 'dajū n'na rā carta ngue gā caxpū nná ma, ja da mamp'ū ngue xanho rā 'befi dí øt'e, tengutho øt'i'da? ² Pē nugā hinga carta dí honi ngue da mēxqui. Nu'mō nne n'na rā ja'i ngue da badi hanja rā hya, da zā da nu te gni 'yohū, ja da bap'ū p'ūya ngue'mō pōmmanho rā hya dá mangā p'ū guí 'būhmū ogue hin'nā. Nugā zant'a dí mbēn'ahū. ³ Rā Cristo nnepe ngue da nu yō ja'i hangū rā nho bi 'yōt'ahū nā rā hya dá mangā. Pē himbi 'yotra carta conna tinta para ngue da nu yō letra yō ja'i. 'Nē himbi 'yotyō letra p'ū ja n'na rā xindo tengutho yō hya bi 'yotra Moisés. Sinoque rā Espiritu Santo bi 'bāt'a nī mmūihū, gue'a guí nēqui'a te bi 'yōt'ahū rā Cristo'a.

⁴ Dí haxā njuani ya ngue nup'ū ja rá hmi rá dá Oja, nūnā rá 'befi rā Cristo dí øt'e i pōmmanho ngue dí n'yogā'be rā Cristo. ⁵ Nu'a rá 'befi Oja dá øt'e, i pase Oja ha guí japi ngue i sá di ørpabi rá 'befi. A nugui, hinguí sá gā enā ngue dí pase ha gda japi te dí øt'e. ⁶ I øt'a Oja ngue i sá gā xicā yō ja'i hanja nā rā 'da'yo cohi bi 'yōt'ui Oja yō ja'i. Nūnā rā 'da'yo cohi nā, hinguí ngu yō ley nt'ot'i ngue da t'ēmbi da 'yotra ja'i. Sinoque i mmanna 'da'yo cohi ngue hōndra Espiritu Santo da zā di unna 'da'yo te yō ja'i. Pē nu rā ja'i enā ngue da 'yōt'e gātho yō hya nt'ot'i p'ū ja rā ley, ya rā castigo di nthēui, porque hinda zā dá 'yōt'e te gā mmamp'ū ja rā ley. Pē rā Espiritu Santo, rā 'da'yo te di unī.

⁷ A nūnā rā ley bi 'yotra Moisés, guep'ū ja n'na rā xindo bi 'yotra letra. Nu'mō mī ma nt'ot'i nā rā hya p'ūya, xandōn zaqui rá nyot'i Oja n'youi. Nu'a rá hmi rā Moisés, astā hinguí sá da hyetyō judío porque emmēi di yoxni rá hmi. Pē nu'a te guí yoxni rá hmi, 'damits'ū bi m'mēdi astā gue'mō mī gohi tengutho mī ja m'met'o. Janangue mazihotho te bá njap'ū ha bá fadi bá nja rá ts'ēdi rā ley. Nja ngue nu'a rā ley, i mma ngue nu rā ja'i hinguí øt'e te gāma hya mmamp'ū ja rā ley, da ma rā castigo rā ja'i. ⁸ Pē mā datho mazihotho nā rā hya bi 'dajū rā Espiritu Santo. ⁹ Xi'mō ngue mazihotho i nēqui nā rā hya bi mā ngue da ma rā castigo yō ja'i, goma guehna rā hya xicū Oja ya ngue ya bi hoga mā ts'oquihū. Man'na mā datho ngue mazihotho nā rā hya naya. ¹⁰ Mī tate mī ho rā ley mī ja mam'met'o, pē hapū gue da hyannbabi rā ley'a ganho rā hoga 'da'yo hya ya. ¹¹ Xi'mō ngue mī tate mī ho rā ley mī ja m'met'o, 'nē himbi zēdi para zantho, ya man'natho mathoguitho xandōnho nā rā hoga 'da'yo hya ya, porque i ja para zantho naya.

¹² DÍ pa'a njuani ngue guehna ra hya tate xanho naya. Janangue nuyá, dadi ja ndummui ngue dí mmanna hya, dí nnepe da badi gátho yø ja'i ngue tate xanho na ra hya na. ¹³ Nugá hĩndí øt'e tengutho bi 'yøtra Moisés ngue bi gútrá hmi, hĩmbi nepe xta nnu yø judío ngue di yoxni rá hmi. Porque hĩngui nnepe da nu yø ja'i ha di m'me'a gui yoxni rá hmi. ¹⁴ Hĩmbi zã bi dĩnyø mmui yø judío hanja na ra hya na. Asta guetya njarbatho, hĩngui tĩndyø mmui yø ja'i hanja ra hya. Nu'mø di xãhra Macã Libro ha nt'ot'i ra nyogui cohi bá nja m'met'o, hĩngui tĩni hanja ra hya. Porque høndra ja'i da 'yec'ei ra Cristo, da zã da dĩni xanho rá mmui hanja na ra hya na. ¹⁵ Asta guetyø pa ja p'aya, nu'mø di xãhyø judío ya yø hya bi 'yøtra Moisés, njot'itho yø n'yomfeni. ¹⁶ Pẽ nu'mø bi 'yec'ei ra Hmu Jesucristo ra ja'i, ya i xohra n'yomfeni i njot'i, da dĩnna mmui hanja ra hya. ¹⁷ Porque ra Hmu Jesucristo conna Espĩritu Santo 'da'igu øt'e. A nuyá, nu ra ja'i ngue n'youi ra Espĩritu Santo, nuna ra ley mi mma ngue da ma ra castigo ra ja'i, ya bi xotra hya mađi ja ts'edi ra ley. ¹⁸ Gátho gahũ ya, ya bi dĩni xanho ma mmuihũ ngue ma datho xandønho'a ra Hmu Jesús. Mente ra pa dí 'bũhmũ ya, hønt'a hønt'a so ma mmuihũ'a ya, ya sãr'mø ngue man'na man'na gda cohmu tengutho'a. Pẽ gue gue'a ra Espĩritu Santo da ja na ra hya na.

4

¹ Bi 'yørcã ra mate Oja ngue bi 'dacã na ra 'befi na. Janangue nuyá, hĩnjam'mø di cohma mmui ngue ha nnã mangã ra hya. ² Nu'a n'na ra hya ngue nt'aguitho i nja, i n'youi ra 'be'isã, hĩnga gue'a nnã 'yogã'a. Hĩngra nts'o nnã n'yo ngue ga hätyø ja'i. Sinoque rá hya Oja dí mma, hĩndí sãnse yø hya dí mma. Nup'ũ ja rá hmi rá dã Oja, gã gue'a ra hya majuani dí mma. Nguna dí øt'e, n'namhma ngue di n'yo yø mmui yø ja'i ngue xanho na ra hya dí mma. ³ Pẽ nuyã yø ja'i hĩngui tĩmp'ũ ja yø mmui hanja na ra hoga 'da'yo hya dí mma, guehya yø ja'i ni hya ra 'yu ngue di ma ra castigo ya. ⁴ Gue'a ra zithu 'yo ua ja ra xĩmhãĩ xã ngorpa yø n'yomfeni yø ja'i hĩngui ec'ei ra hoga 'da'yo hya ya. Porque hĩngui nnepe da xohyø n'yomfeni yø ja'i co nuna ra hoga 'da'yo hya, ngue da badi hanja ngue maguese na ra Cristo. Porque ra Cristo bi nja'i, 'nẽ gue'a ra Cristo 'da'iguui Oja. ⁵ Nuna ra hya dí mmangã p'ũ ha 'bũhyø ja'i, hĩnna mangã na ra hya na ngue go da 'yescagui yø ja'i. Sinoque gue'a ra Jesucristo dí mma hanja ngue hønse'a ra Hmu ja ngue da t'ec'ei'a. A nugã p'aya, rá mefitho gra Cristo, dí ørpabi rá 'befi nuna da 'yøt'ahũ ra nho. ⁶ A nuyá, Oja bi zãnni ngue bi nja rá nyot'i di yorbũ ja ra 'bexui. 'Nẽ xquet'a bá sãnni ngue guehna ra hoga 'da'yo hya bi xoga ma mmuihũ, n'namhma ngue ga pahmu hanja ngue tate Oja. Porque ya bi dĩmma mmuihũ hanja ra Cristo.

⁷ Nuna ra hya bi fãrcagui Oja ngue ga mma, guehna ra hoga 'da'yo hya hĩn'yũ n'na ra cosa ngue rá muui na. Pẽ nugui, hĩn tema ts'edi jagui ngue gdi pase ha gda japi ga mmanna hya. Janangue ja di nẽqui p'ũ xanho ya ngue guese Oja bi 'dacrã ts'edi ngue dí mmambrã hya. ⁸ Madague'a ngue gã ra n'ũ nnã 'bũi, pẽ hĩngui tu ma mmui. Madague'a ngue ja'mø ya hĩndí pađi te ga øt'e, pẽ hĩngui cohma mmui. ⁹ Madague'a sacyø ja'i, pẽ Oja hĩngui hegagui. Madague'a engba häi yø ja'i ra hya dí mma, pẽ mahøndĩ ha ra ts'edi dí honi ha nnã japrã hya. ¹⁰ Hønnbũ bi zã dí søni dadi n'uni ngue mađa thogui, tengutho bi 'yøtra Jesús ngue bi tho. Janangue ja dá bap'ũ yø ja'i ya ngue gue'a ra Jesús i 'bũi ngue fãxcagui. ¹¹ Mente yø pa dí 'bũi, n'na pa ngu n'na pa, ya ja ngue da hyogyø ja'i ngue dí mma hanja ra Jesús. Ja dá bap'ũ yø ja'i ya ngue gue'a ra Jesús i 'bũi ngue fãxcagui, janangue hĩnte di jacyø ja'i. ¹² Mente yø ja'i honi ngue ha di hyogui, pẽ nugã p'aya mente dí 'bũi, dí honi ha gdi nthẽhũ ra 'da'yo te.

¹³ Nup'ũ ja ra Macã Libro, i nt'ot'i ra hya bi man'a n'na nc'ei ngue bi 'yena: "Nuna te ra hya dí ec'ei, guehna ra hya ja ngue ga xihyø ja'i na", bi 'yena. Xquet'a di njadã p'aya ngue nuna te ra hya dí ec'ei, guehna dí xihyø ja'i naya. ¹⁴ 'Nẽ hĩndí su ngue da hyogyø ja'i, porque dí pađi ngue nu'mø mi tho ra Jesús, Oja bi japi bi bẽnnate. Di njathũ p'aya,

ngue ya mā n'yohu ra Jesús, xquet'a da 'yøt'Oja ngue ga bennatehu, 'ne 'da zixcathohu Oja p'u ha 'bui. ¹⁵ Nu te gä ra n'u dá sägä ya, dädi n'unu ngue dá sägä ra n'u ngue dí honi ha gdi nthehu rá mate Oja. Nu'mø ya xtangu yø ja'i di nthëui rá mate Oja, nu'a gangu yø ja'i di ja mammadi Oja p'uya, gä guehya yø ja'i da 'yëspabi Oja ya.

¹⁶ Janangue nuyá, hinjam'mø ngue di cohma mmui te dí øt'e. Madague'a ngue man'na ni gahma ts'edi, pe mā n'yomfëni, n'na pa ngu n'na pa man'na ni hya ra ts'edi. ¹⁷ Madague'a ngue dí sä ra n'u mente yø pa dí 'bucua ja ra ximhäi, pe zits'utho p'u nnä bengä'a, porque da thotho'a ra n'u dí sägä. A nup'u di mengra n'u xtä sägä, xandøngu ra nho ga nthë'be para zantho. ¹⁸ Janangue nu'a te ra n'u dí thogui, hindí ør'ma güenda ngue masque dí sä ra n'u. Nu'a mā datho ngue so mā mmui, gue'a ra nho di 'daca m'mefa Oja'a. Porque nu'a te ra n'u tho'a n'na mente ra pa 'bui, i thotho'a. Pe nu'a ra nho mman'Oja ngue di nja m'mefa, i ja para zantho'a.

5

¹ A nuyá, gä dí padi ngue ga tuhü, porque mā do'yohu hinguí zai. Pe Oja, ya xa nsäp'u mahets'i ngue ja gani m'muhmu p'u para zantho. Ne nup'u ha ga m'muhmu, guesø Oja bi hoqui. ² Majuani ngue mente ra pa dí 'buhmu ua ja ra häi, hindí nnuhu ra pa di mpädi ha dí 'buhmu, n'na zihmantho gani m'muhmu p'u mahets'i bí ja mā nguü. ³ Ya ja ra 'da'yo ngu ha ga m'muhmu. Hinguí sä ga ena ngue hin'yu mā ngumhmü. ⁴ Mente dí 'buhmu ua, dí dants'i ngue ra n'u dí sähu. Hindí nne ga mma ngue ga ena dí xønni ga socua mā do'yo. Sinoque nu'a dí xønhu ngue ga m'muhmu p'u ja ra ngu di 'daju Oja para zantho, ya hinjon da dü. ⁵ Guehna xí nsä Oja naya ngue xa hoqui hapu ga m'muhmu. 'Ne bá penhna Espíritu Santo ga n'yohu. A nuyá, ngue ya dí n'yohu ra Espíritu Santo, ya dí haxu njuani ya ngue nu te gäma hya mman'Oja, gä di nja.

⁶ Janangue nuyá, dí ha ra ts'edi hangu ra pa hindí yobëni. Mente dí 'bucua ja ra ximhäi, ya dí padi ngue tobe hindí 'bup'u ja mā ngum'me ra Hmu Jesús. ⁷ Nu'a dí tømü ngue dí nja, dí haxa njuani ngue majuani di nja. ⁸ Ya hindí yobëni ngue ngu'a di nja, janangue dädi xøni ga tu. Porque dí xønni gani m'mu'be ra Hmu Jesús. ⁹ Pe nuyá, mente dí 'bui ogue xca tu, para zantho dí nne ga ørpabi rá pähä ra Hmu. ¹⁰ Porque gäthogahu, nu'a te xtä n'yohu ua ja ra ximhäi, da zønna pa da hyascahu ra güenda ra Cristo. N'na ngu n'na yø ja'i di t'unni te ja ngue di tocabi, ogue xanhu ogue xan'u te xa n'yo mente ra pa xa m'muhra ja'i.

¹¹ A nuyá, nuna ra Hmu Jesús dí nnu mansugä na, 'ne dí nne ngue da nu manhogui. Janangue nuyá, dädi ja ndummui ngue ga tapyø mmui mi'da yø ja'i ngue da 'yëc'ei ra hya. Nuna Oja, ya padi te gä dí øt'e, da gue'ahu, xquet'a dí nne ngue guí pahmu hanja'a te dí øt'e. ¹² Nuna ra hya dí mma, mamü 'yëmhmu ngue høntho dädi hoqui te dí mma para ngue da zäp'u ga ëspi te dí øt'e. Sinoque dí xi'ahu xanhu hanja te dí øt'e, n'namhma ngue da zäp'u guí nyanju p'u ha di yajpagui yø ja'i. A nuya yø ja'i di yajpagui, guehya di ho da 'yëspabi yø hya p'u ha ya, madague'a hinga njuani yø n'yomfëni. ¹³ Nu'mø guí ënju ngue dí locogä ngue te dí øt'e, nu te dí øt'e høntho dí honnbü ha di t'ëspabi Oja. A nu'mø guí ëmhmu ngue hindí locogä, gue'mø høntho gdi honi ha gdá japi ngue ga øt'ahu ra nho 'mø. ¹⁴ Ränge di macju ra Cristo, a nuya høndrá pähä ra Cristo dí honi ha gdá ørpabi ya. Ya bi dü ra Cristo ngue bi yancju. Janangue dí ør'ma güenda ya ngue entho gä dá tuhü 'mø mi dü'a. ¹⁵ Bi dü ra Cristo ngue da yani gätho gahu. Janangue ya hinga sänse te gdá 'yohu ya, sinoque ya gdá 'buhmu'a ngue ga ørpahu rá pähä ra Cristo, nu'a bi dü 'ne bi bennate.

¹⁶ Xiya, çua høntho da hnu n'na ra ja'i, ya fadi te ja rá mmui? Nu'a, hinda zä'a. Nu'mø yø pa mi m'muhra Cristo, dá ena ngue dá padi te'o. Pe nu te dá bengä'u yø pa'u, ya hinma ngu'a ja mā n'yomfëni ya. ¹⁷ A nu ra ja'i ëc'ei ra Cristo, ya com'da'yo rá n'yomfëni. Ya bi zëp'u'a te manü n'yo m'met'o. A nu'a te ga 'yo ya, gä mā'da'yo. ¹⁸ Guehna Oja øt'e

ngue ma'da'yo'a te ga 'yo ra ja'i. Ya ma amigohu Oja ya ngue bi gurca ma ts'oquihu ra Cristo. Janangue bi 'dajhma 'befihu Oja ngue ga xihmu mi'da yo ja'i ngue di n'amigoui Oja. ¹⁹ Nuna Oja, ba extra Cristo para ngue da japyo ja'i ngue di n'amigoui Oja. Himbi bentho Oja ngue ja yo ts'oqui yo ja'i. Ya bi 'dajma ra 'befi ngue ga xihmu ra hoga 'da'yo hya yo ja'i.

²⁰ A nugä bi 'yot'e ngue rä representantegä ra Cristo. Tengutho 'mø ngue da zo'asehu Oja, nu te nne da man'Oja, guehna ra hya di xi'ahu naya. Nuna ra Cristo i nne na ngue gui n'amigohu Oja. ²¹ Ra Cristo hin tema ts'oqui i ja na, pe para ngue bi gurca ma ts'oquihu, Oja bi japi ngue bi du connä guehna ts'oquihu. Janangue nup'u ja rä hmi rä dä Oja, nu'mø bi zä dá ec'ei hu ra Cristo, ya bi nhohma ts'oquihu p'uya.

6

¹ A nugä ya, ngue ya rä mefigä Oja, di xi'ahu ngue mamü unthohu na rä mate Oja di 'da'ahu. ² Porque Oja, nu'a ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro i ena: "Bä ep'u ra pa xta sänni ngue ga 'da'ahu n'na ra mate. Nu'mø ga socju, ga øde te gui xicju. Gue'a ra pa'a ngue da zä di nyanni tehu 'ne ga faxahu", en'Oja. A nuyä, guehra pa jap'u i sä gui nzohmu Oja ya. Guehra pa jap'u di nyanni tehu ya.

³ Nu te di øt'e, di honi ha nna japi ngue da gohi xanho, porque hndi nnepe ngue da 'yengyo ja'i hingui ho rä hya Oja di mma. ⁴ Sinoque di nnepe ngue da badi gätho yo ja'i ngue rä 'befi Oja di ørpe. Janangue nugä di seti hangu ra n'u di thogui. Ja'mø hin'yu te ga honi. Ja'mø congba yo ja'i ngue saqui. ⁵ Ja'mø fegbagui yo ja'i. Ja'mø coca fädi. Ja'mø pets'i da zajthogui yo ja'i. Ja'mø dadi mpefi hin'yu p'u rä nzegui. Ja'mø hinga mbongui ra ora ga n'aha. Ja ra ora ngue ya ga tu ra thuhu. ⁶ Nu'a gui nequi xanho ngue rä 'befi Oja di ørpe ngue di 'yo xanho, 'ne di padi xanho hanja na ra hoga 'da'yo hya. 'Ne gä di seti te gä ørcagui yo ja'i, i ja ma yemmü. 'Ne faxcagui ra Espiritu Santo ngue sä di ørpabi rä 'befi Oja. 'Ne majuanü ngue dadi madi gätho yo ja'i. ⁷ Di 'dacrä ts'edi Oja ngue nuna ra hya majuanü da zä ga mma xanho hanja. 'Ne dadi ja ndummü ngue gä ra nho gdä n'yo, n'namhma ngue hinha di dajpagui ra nts'o i ja ndap'u bi zä. ⁸ A nuyä, 'buhyo ja'i ngue nnu mansugui, ximmü 'buhyo ja'i ngue hingui nnu mansugui. 'Buhyo ja'i ngue nnømmanhogui, ximmü 'buhyo ja'i ngue nnømman'ugui. 'Buhyo ja'i engui ngue di häte, pe nugä zant'a gä gue'a ra hya majuanü di mma. ⁹ Madague'a dadi mpa'be xanho yo ja'i, pe 'bu i'da mma ngue hingui pagui. Ja ra ora ya di 'bui ngue ra ndate, pe tobe di pongui. Mbenngui xa n'u yo ja'i, pe hingui hogui. ¹⁰ Madague'a tar'man'u ma mmü te di thogui, pe nuua ja ma n'yomfeni dadi johyatho. Madague'a di hyoya, pe nuna ra hya di mma, xandøngu yo ja'i ørpabi ra nho na ra hya na. Madague'a hinguits'u te di pets'i, pe nu te gätho i ja, gä gue'a ørcagui ra nho'a.

¹¹ Ague ma zi cu'ahu gyø mmenguhu p'u ja ra hnini Corinto. Nugä, gä dá xi'ahu te gäma hya so ma mmü, hin tema hya dá co'mi. Porque janjuanü dadi ma'ahu. ¹² A nu'mø ngue hin dadi n'amigoui ya, pe ngue gui nnesø ngue hin dadi n'amigoui. Pe nugui, emmei di nne ga n'amigoui. ¹³ Nugä di nzo'ahu tengutho n'na ra papä 'mø nzohyo basi, dadi ja'ahu p'u. Dami maqui tengutho nnä ma'ahu.

¹⁴ A nuyä, 'yo gui nne gui nsixhu'u yo ja'i hingyo 'yec'ei. Porque n'nan'yo ra hya ga 'yo yo 'yec'ei ngue'a te ra hya ga 'yo yo ja'i hingyo 'yec'ei. A nu ra ja'i ngue gä ra nho ga 'yo, hinga 'da'igu øt'ui ra ja'i nu'a xa nts'o ga 'yo. N'nan'yo ga 'yo'u, tengutho ra nyot'i, n'nan'yo gui nequi ngue'a gui nequi ra 'bexui. ¹⁵ Porque ra Cristo hinga 'da'igu øt'ui ra zithu'a. Ximmangu n'na ra 'yec'ei ya, xquet'a hinga 'da'igu øt'ui n'na ra ja'i hinga 'yec'ei. ¹⁶ Nup'u ja rä nija Oja, hønse'a majuanü ngue Oja i 'bui i nthanne p'u. Hin'yu ra nt'edi ngue ja di nthanne p'u yo dahmu. Gue'ahu i nnøpa nija Oja, porque Oja i ena: "Ga n'yo'be'u yo ja'i thannegui. 'Ne gueque rä Ojagä'u, 'ne gue'u ma ja'i'u", en'Oja. ¹⁷ Nuna Oja mahøn'a ena: "Dami pømhmü p'u ha 'buhyo ja'i xants'o te øt'e. 'Yogui øthu'a ra

nts'o øt'u, n'namhma ngue da zä gui sohu ma 'yegä. ¹⁸ Nugä ya da zä gui 'yøt'e ngue ni papághu. Nugä p'uya, ga øt'e ngue ma basi'ahu", enna Oja i jase rá ts'edi.

7

¹ Ague ma zi cu'ahu, nguna ra hya di yat'Oja da 'yørcahu ya. Janangue ma ga hehmu p'u'a te gäma nts'o i ja. Ga hehmu p'u'u te gäma cosa di ts'onnga ma do'yohu. Ga hehmu p'u'u te gäma hya di ts'onnga ma n'yomfënihu. Ma ga hahma mmui ga nnu mansuhu Oja. Ma ga unma mmuihu Oja para zantho.

² Ague ma zi cu'ahu, 'yo di junngä ni mmuihu, dami 'yøt'e ngue gui macju. Porque nugä hinjondí sui. Hin tema nts'oní dí ørpabi n'na ra ja'i, 'ne hinjondí här'ma hya ngue te ga hannbabi n'na ra ja'i. ³ Nuna ra hya dí mma, hinjondí hørpa ra hya ngue ga embi hingui ho te ørque. Ya xtá xi'ahu m'met'o ngue nugä dadi ma'ahu mente dí 'bui 'ne asta gue'mø dá tu. ⁴ Nugä dí pa'a njuani ngue gui 'yøthu ya yø hya dí xi'ahu. Nugä dí øts'ahu 'mø dí ya'be yø ja'i, porque dí xifi te guí øthu. Madague'a dí sägä ra n'u, pe nu'mø bi zo ma mmuigä'a te guí øthu, ya man'natho dadi johya.

⁵ Nu'mø ma søcä ua ja ra häi Macedonia, hinjam'mø xtá nzä xca m'mamma pähä. Porque ndap'u bi zä mi ja ra sui. Ya bi du ma mmui dí ena ngue xtí ts'onnyø ja'i na ra hya dí mma. ⁶ Pe nuna Oja, nu'u yø ja'i hingui ha ra ts'edi, go di hatra ts'edi na. Janangue nu'mø mi zøcua ra Tito, Oja bi 'yøt'e ngue man'natho bi hya ra ts'edi ma mmui. ⁷ Hinga hont'a dá johya 'mø ma nu ra Tito mahøn'a, sinoque man'natho dá johya 'mø mi xiqui ngue emmei gá 'yørpahu ma su mente bá m'mup'u guí 'buhmu. Porque ra Tito janjuani di johya conná ngue'ahu. 'Ne bi xiqui ngue tu ni mmuihu ngue'a te gni unngahu ma mmuigä. I engui ngue emmei guí mbenjü. Mi zä ma øcä na ra hya na p'uya, man'na mathoguitho dá johya.

⁸ Nu'mø ma pen'nahu p'u ra carta m'met'o, bi du ma mmui ngue'a te ra hya bi me ra carta. Porque dí pa'a njuani ngue da du ni mmuihu 'mø gá nuhu'a ra hya nt'ot'i. A nuyá, ya hingui tu ma mmui ngue'a ra carta dá pen'nahu p'u. Porque dí padi ngue hinxma ma da du ni mmuihu. ⁹ A nuyá, janjuani dadi johya. Pe hingue dadi johya ngue bi du ni mmuihu. Sinoque dadi johya ngue nu'a i du ni mmuihu, bi mpähni n'yomfënihu. Oja bi 'yøt'e ngue bi du ni mmuihu ngue'a te gmi øthu, n'namhma ngue nu'a ra carta dá ot'i bi 'yøt'ahu ra nho, hingue masque ra nts'oní bi 'yøt'ahu. ¹⁰ Porque nu ra ja'i tär'man'u rá mmui ngue te ga 'yo, ya di 'bätträ mmui, da hyep'u ra nts'o ga 'yo. 'Ne gue'a nnu manho Oja'a, gue'a di nyanná te ra ja'i'a. Pe nu'u yø ja'i njuantho hingui nne da 'yec'ei Oja, madague'a ja'mø tu yø mmui, pe hindi nyanyø te. ¹¹ Bi nu manho Oja te gá 'yøthu, porque mi zä gmi nuhu ra carta dá pen'nahu p'u ngue'a ra ts'oqui bi nja, bi du ni mmuihu p'uya. Ya guí nuhu te bi nja m'mefa mi zä gmi pahmu'a te bi nja. Gá mbøcuehu p'uya, porque guí suhu ra castigo da ja Oja. Janangue gá hya ra ts'edi ga hejpuhu'a bi 'yøtra ts'oqui. Ya di nequi ngue hin gadi hothohu'a ra ts'oqui bi nja. A nuyá, janjuani guí nne guí nuju ya.

¹² Nu'mø ma ot'a na ra carta dá pen'nahu p'uya, hinga hontho dí nnegä ngue di njapra castigo'a to bi 'yøtra ts'oqui, ni xindi fäts'i to ts'ui. Sinoque pa Oja te dá bengä, porque dá negä ngue da dinni mmuihu ngue nuna ra hya dí xi'ahu, guehna ra hya guí nnu mansuhu na. ¹³ Gue'a i nhohma mmuigä'a ya.

Pe hinga hont'a i johya ma mmui'a, sinoque man'natho dá johya 'mø ma nu ra Tito ngue janjuani di johya conná ngue'a ra nja mmansu guá ørpahu. ¹⁴ Nu'mø tobe himmani map'u ra Tito ya, nugä dí embi: "Dí pacä njuani ngue da 'yørpabi masu yø ja'i na ra hya ga pennbabi ya", dí embi. Pe nu te dá xicä ra Tito, majuani ngue gue'a gá 'yøthu'a. Ja bi bomp'u majuani te dá xicä ra Tito ya, tengutho 'mø dambá m'mucä p'u guí 'buhmu ya, gá majuani ra hya dá xi'ahu. ¹⁵ Dí pa'a njuani ngue man'natho di ma'ahu ra Tito ya, porque mbendya ngue gä gá 'yørpahu masu yø hya bi xi'ahu, 'ne nu'u yø hya bi xi'ahu,

gá ja ndummui ga 'yøth'u. ¹⁶ A nuyá, janjuani dadi johya, porque nu'a te gá guí øth'u, gá gue'a, hinte di 'bedi. Ya hindí yobení co nu'ah'u ya.

8

¹ Ague ma zi cu'ah'u, dí nne ga xi'ah'u hanja ngue bi bøngmanho'a rá njapi Oja bi unyø 'yec'ei 'bap'u ja yø hnini ja'a ra häi Macedonia. ² Madague'a 'bumman'u ngue ts'ui, pe janjuani di johya. Madague'a hyoya, pe nu'u yø 'bäxte øt'e, di unna mentyu tengutho 'mø di mmemmeti. ³ Dadi jagá majuaní ngue nu'a te yø 'bäxte di uní, co gá yø mmui gui uní. Nu'a te xa nzänni di uní, man'na ngue hus'mø bi uní. ⁴ Emmei bi 'yacrä mate'u yø 'yec'ei 'bu'a Macedonia ngue da ma macät'ibi ra güenda yø mentyu ngue da 'yørpa ra 'bäxte'u yø 'yec'ei 'bu'a Jerusalén. ⁵ Nu'a te mi so ma mmwigä ngue xta 'yøt'e, hinga hønt'a bi 'yøt'a. Sinoque bi 'yøt'e te nne Oja ngue da 'yøt'e. Rá mæditho bi unyø mmui ra Cristo. M'mefa p'uya bi ma ngue ya 'bui ngue da 'yøt'a te ra hya dí xifi. ⁶ Ma nugä'a te ra 'bäxte bi 'yøtyø mmengu Macedonia p'uya, dá xicä ra Tito p'uya ngue mahønda map'u ngue di 'yopra hya ngue'a ra mentyu gá du'mi ga pethu m'met'o, guí sigue gui pethu'a ra 'bäxte'a.

⁷ A nuyá, man'na xanho te guí øthu, porque xanzaqui ni nt'ec'eihu i ja. 'Ne guí padi gui nxännbæteh'u xanho ra hya, porque guí timhm'u xandønho hanja ra hya. I ja'ah'u ra pähä gui 'yørpah'u rá 'befi Oja. 'Ne janjuani gadi macju. Janangue dami ntæteh'u ya ngue man'na xtangu ra 'bäxte gui 'yørpabi ni cuhu. ⁸ Hinna mangä na ra hya na ngue xøgue gadi 'bep'ah'u gui 'yøth'u ra 'bäxte. Sinoque dí xi'ah'u na ra hya na ngue dí nne guí pahmu'a te ør'mi'da yø ja'i nuyá ja mpähä da 'yørpabi ra 'bäxte yø mmi'yec'eiui. Nugä dí ena ngue xamhætho di nequi ngue 'ne'ah'u majuaní gadi mahni mmi'yec'eiui. ⁹ Ya di nequi xandønho hanja'a rá mate ra Hmu Jesucristo bi 'dacju. Nu'a go rá mmeti'a te gá i ja'a, bi 'yøt'a hyoya ngue bi madi gæthogah'u. A nuyá ngue bi 'yøt'a hyoya, nu'a rá mate bi 'dacju, mathoguitho di muui.

¹⁰ Nu'a ra mentyu ngue ra 'bäxte gá du'mi gá pethu ra jeya bi thogui, nugä dí ena ngue man'na xanho ngue guí juathu ya. Porque go rá mædi bi nja'ah'u mpähä gá pethu ra mentyu ngue mi'da yø 'yec'ei. ¹¹ A nuyá, tengutho gá 'yøth'u m'met'o ngue gá hyah'u ra ts'edi bi nja ra 'bäxte, ximmangudya dami hyah'u ra ts'edi guí umhm'u hangu ts'u da zut'a ni ts'edi guí umhm'u. ¹² Porque ra ja'i majuaní ngue ja mpähä da 'yøtra 'bäxte, i nnu manho Oja te øtra ja'i, madague'a hingui ngu n'na ra cosa sarpä rá ts'edi di uní. Nuna Oja hingui äcju n'na ra cosa ngue hin'y'u gah'u na.

¹³ Hindí en'ah'u ngue guí uní gætho'a te guí pets'i astä da hin'y'u te guí sihu. ¹⁴ Sinoque hnepe ngue da 'da'igu, gá di nja te guí sihu. A nuyá, ngue ja te guí sihu ya, dami unhn'u'a te hommi'da yø ja'i. Pe man'na ra pa p'uya, nu'mø da hin'y'u te gui hyomhm'u, xindi 'da'ah'u p'uya. Janangue n'na ngu n'na'ah'u hinjonda zä ra n'u, da 'da'igu yø ja'i, gá di ja te da hyoni. ¹⁵ Ya di nja tengutho ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ena: "Nu ra ja'i ja xangu te da zi, hinte di pongui, porque di uní. A nu ra ja'i ngue zits'utho ja te da zi, hinte di 'bedi, porque ma t'unni te da zi", i ena.

¹⁶ Dadi ja mamadi Oja ngue tengutho ma n'yomfeni ngue dí nne ga øt'ah'u ra nho, njarbutho rá n'yomfeni ra Tito ya. Xquet'a di ja ndummui ngue nne da 'yøt'ah'u ra nho. ¹⁷ Nu'mø ma xifi ngue da ma da nu'ah'u, ra ndijohya ngue bi ne da ma. Porque 'neŋe na nne da map'u da nu'ah'u na. ¹⁸ Nuna ma cuhu ra Tito, xquet'a da me man'na ma cuhu ngue da nu'ah'u. Nuna ma cuhu da me, i nnu manho yø 'yec'ei ndap'u bi zä na, porque nuná, i padi xandønho ha di japi da manna hoga 'da'yo hya. ¹⁹ Nuna ma cuhu na, bi 'yexyø 'yec'ei ngue ga mme'be Jerusalén, ga ma dä'be ra mentyu ngue ra 'bäxte. Dí nnehe ngue nuna ra 'bäxte na, guehna di mama jama madi ra Jesucristo na, 'ne da bahyø ja'i ngue ja'ah'u ra pähä gui faxni mmi'yec'eihi. ²⁰ Mente di yoho hyuhe hinte da ja'u nemhya guehna ra mentyu dí xihyø 'yec'ei di peti. ²¹ I pa Oja ngue nuna ra mentyu hinjonda hyaqui, gá da ma ma dä. Xquet'a dí nnepe da badi gætho yø ja'i ngue gá gá dägähe na ra mentyu na.

²² Nuya yo nc'ei ya, da me man'na nc'ei ma cuhu. Nuna, ya padi xanho ha di japra 'befi da 'yot'e, 'ne di nequi ngue ja mpaha da 'yorpabi ra 'befi Oja. Ya ra 'befitho'a ngue ha da ma. A nuyá, janjuani di johya ngue da map'u ya, porque ena ngue hinguí ya ni mmui ngue gui faxha mi'da yø 'yec'ei. ²³ Nu'mø to da ne da 'yanni hanja ngue ga penhna p'u ra Tito, dami xihma ngue ma amigo na, 'ne ma mmimmedi'be para ngue da hyoni ha gdi timhma ra nho. A nuya mi yoho ma cuhu da map'u, dami xihma yø ja'i ngue guehya ma cuhu 'bucua bi huanhni ngue da map'u ya. 'Ne conná guehna ra 'befi øtya, i nnu mansu ra Cristo yø ja'i. ²⁴ Nu'mø bi ma p'uya dí mmangä ya, dami 'yorpahu ma su xanho, n'namhma ngue nuya yø 'yec'ei ndap'u bi zä 'bui da badi ngue majuani gadi mahni cuhu. Porque guehna ra hya dí xifi gatho yø ja'i na ngue emmei gadi mahni cuhu.

9

¹ A nuyá, nuna ra 'bäxte ya xtá xi'ahu m'met'o gui 'yorpahu yø 'yec'ei, ya himma hyoni ngue hongä otra sucuá ngue ga yopä na ra hya na. ² Porque ya dí padi xanho ngue ja mpaha gui 'yörpa ra 'bäxte ni cuhu. Dí xicä yø ja'i 'mø ma magä p'u ja ra häi Macedonia, dí embi: "Nuya yø mmengu p'u ja ra häi Acaya, ya desde ra jeya bi thogui di petra menyü ngue ra 'bäxte da 'yot'e", dí embi. A nuyá, co nuna te ra hya gui øthu ya, nuya yø mmengu ua ja ra häi Macedonia, xquet'a ya ha ra ts'edi ya ngue di petyø menyü ngue ra 'bäxte da 'yot'e, tengutho gui øthu ya. ³ Pe nuyá, da map'u ma cuhu ngue di yopra hya. Porque dí nne ngue nu'a ra menyü gui mfäxtehu gui pethu hante ga mmagä p'u. Porque ya xtá xicä yø ja'i ngue ya gui 'bui ngue gui mfäxtehu. ⁴ Xi'mø gue 'da gda megä'be p'u 'da yø mmengu Macedonia, da thin'ahu p'uya ngue hin gadi pethohu ra menyü gui mfäxtehu, sä ya xtá mangä p'uya ngue ya gui 'bui ngue gui mfäxtehu. Ga pets'a ma sä p'uya. Xinguí pes'ni sähu ngue da hin'yatho ra menyü ngue ni 'bäxtehu. ⁵ Janangue nugä dí nnu manho ngue di m'met'o ya ma cuhu da ma di zengua'ahu. Guehya di ben'nahu ya ngue nu'a ra 'bäxte ya xcá yat'i gui pethu, ya di ja 'mø dá macähe p'u. Ya di nequi p'uya ngue nu'a ra 'bäxte gui øthu, i ja mpaha gui øthu ra 'bäxte. Ya hinda zäp'u da 'yenyø ja'i ngue go dadi ja ts'edigä ngue gui 'yøthu ra 'bäxte.

⁶ Pe dami bemhma xanho na ra hya ga xi'ahu ya. Nu ra ja'i ngue zits'utho di uni, xquet'a Oja zits'utho di unni. Pe nu ra ja'i ngue xangu di uni, xquet'a Oja xangu di unni. ⁷ N'na ngu n'na ra ja'i, nu te mi'a mpaha rá mmui i ja ngue di uni, di uni. 'Yo di ya rá mmui'a te di uni, 'yo di ena ngue ra ts'edi t'ørpe. Porque Oja i nnu manho ra ja'i nu'a mpaha gui un'a te di uni. ⁸ Nuna Oja, ja ts'edi ngue da zä da 'yot'e ngue gui timhma'a te ra nho gui homhma. Mathoguito di unni n'namhma ngue da bongtho p'u'a te gdi faxni mmic'ei hu. ⁹ A nu ra Maca Libro i ena: "Nu ra hoja'i, ngue mathoguito faxhra hyoya, guehna ra ja'i hindi 'be'a te di uni". ¹⁰ Nuna Oja badi unna hmudä ngue nthuhu para ngue di nja te da zi yø ja'i, xquet'a di 'da'ahu te gä gui hyomhma. Ya di nja xangu n'namhma ngue da zäp'u gui 'yorpahu ra nho mi'da yø ja'i. ¹¹ Gui timhma xangu n'namhma ngue da zäp'u xangu gui umhma. Nu'mø dá dagä'a ra 'bäxte gui pennba ma cuhu 'bu mman'u, gue'a emmei di ja mammadi Oja'a. ¹² Porque nu'mø gui 'yorpahu ra 'bäxte'u ma cuhu, hinga hontho da ma ma t'unni te honi, sinoque nu'mø bi hyan'a te mat'unni, janjuani dadi ja mammadi Oja ngue te gui 'yorpahu. ¹³ Guehya da 'yēsbabi Oja ya, porque nu'a ra 'bäxte gui 'yøthu gue'a di nequi'a ngue majuani gui ec'eibahu rá hoga 'da'yo hya ra Cristo. Yø ja'i da 'yēspabi Oja porque di nequi ngue majuani ni mmui gni 'yörpabi ra 'bäxte ni cuhu 'bup'u Jerusalén, da gue'u 'bui ndap'u bi zä. ¹⁴ A nuya p'uya, da mat'Oja conná gue'ahu 'ne mathoguito di ma'ahu. Porque da nu yø ja'i ngue Oja bi 'yemmei bi xoc'a ni mmuihu ngue da zä gui 'yøthu ra nho. ¹⁵ A nuyá, ma ga ja mammadihu Oja ya ngue bá penngahu ua rá Ts'ant'u. Nuna ra mate bi 'yörcahu i tate di muui, porque hinguí sä di hma hangu gangu rá muui'a te bi 'yörcahu.

10

¹ Nugä drá Pablo, jap'u n'na ra hya dí nne ga xi'ahü. Pe mahotho dí nne gdá zo'ahü tengutho i nya ra Cristo 'mø mi n'yo ua. A nuyá, 'bu i'da engui ngue di ya manhuëhigä 'mø dí yasehü, pe nu'mø ngue ra cartatho dí pen'nahü p'uya, engui ngue høn'mø dí ya manzaquigä 'mø. ² Ague ma zi cu'ahü, dami hyehmü p'u'a te gäma hya hinga gue'a, n'namhma ngue nu'mø da magä p'u ga ma nu'ahü, ya ga nya manhohü p'uya. 'Yo guí nne ngue ja ga hecahü'a te gni 'yohü. Pe nu'mø tobe 'bui to xi'ahü ngue dí honse ha di hñu manhogui, guehya jatho ngue ga nya manzaqui'be ya. ³ Majuaní ngue nugä drá ja'itho, pe himma hyase nná ørpabi rá 'befi Oja. ⁴ Hinga guecsequi dí honi ha dí nthahna rá 'befi Oja dí ørpe, porque n'na ra hya ngue rá hyase ra ja'i, hinda zá ha di daha. Janangue nugui, nuna rá 'befi Oja dí ørpe, di hacra ts'edi Oja ngue ga tapra nts'o i ja. ⁵ Oja di 'dacra ts'edi ngue säp'u dí tapra hya'u yø ja'i di 'yexpü ha ya, guehya honi ha ga ndäcra hya dí mmangä ya, porque hingui nnepe da bahyø ja'i hanja Oja. Di hä't'i di 'uajpatho yø hya yø ja'i, dadi japi ngue da 'yëc'ëi xandønho ra Cristo. ⁶ A nu'mø bi nequi xandønho ngue guí ëc'ëihü na ra hya dí xi'ahü ya, nu'u yø ja'i fesra hya p'uya, ya säp'u ga ha ra ts'edi ngue ga hejpi te øt'e.

⁷ ¿Hanja ngue høntho guí nñuhü te ja n'na ra ja'i, pe hinga 'be gui hacjü ra güenda te ja mbo rá mmüi ra ja'i? A nuyá yø ja'i süqui, i ena ngue yø mefi ra Cristo, pe da badí hanja ra hya, ngue xquet'a 'nequi rá mefigui ra Cristo. ⁸ Madague'a sä ga hongä mi'da yø hya ngue ga o'ahü n'yu xanho hanja te nná 'yo, pe nuna te ra hya dí mma, hinda pes'mä sä. Porque dí haxa njuani ngue gue'a ra Hmü Jesús di hacra ts'edi ngue dí mmambrá hya, para ngue man'na di hya ra ts'edi ni nt'ëc'ëihü. Hingue masque dadi ts'on'na ni nt'ëc'ëihü i ja, tengutho øt'ahü mi'da yø ja'i. ⁹ Yo guí emhmü ngue høn'mø dí otra carta dí pen'nahü ngue dí ya manzaqui. ¹⁰ Porque gue'a mmanyø ja'i'a, embi ngue nu'mø dí otra carta ga pen'nahü, gue'mø dí ya manzaqui 'mø. Pe nu'mø dí yasehü p'uya, ya engui ngue dí ya manhuëhi 'mø. 'Në engui ngue nu'a te ra hya dí mma, hinga njuani ga nt'øde. ¹¹ Pe nu to i mmanna ra hya na, da ba'a njuani ngue hinga høn'mø dí otra carta dí pen'nahü ngue dí ya manzaqui, sinoque xquet'a da zá ga nya manzaquigä'a ra pa ga mmagä p'u ngue ga nyahü.

¹² Pe nuna ra hya dí mma, hingui sä ma mmüi ngue ga øt'e tengutho ga ya mi'da yø ja'i ngue øspabi yø hya, i ena ngue tate yø bamhya ngue mi'da yø ja'i. Pe guehya yø ja'i ma'bedi yø mmüi ya. Guehya høntho honi ngue ha di ntate yø hya ngue mi'da yø mmixännbatehü. ¹³ A nugui hinga n'yets'itho na ra hya dí mma. Nu te dí øt'e, gue'a dí mman'a. Pe høntho dí nne ga xi'ahü ha rá nja na ra 'befi bi 'dacä Oja. Bi 'dacra 'befi Oja ngue nup'u ja ni hninihü Corintio, asta ja ga ma mangä p'u rá hya Oja. ¹⁴ A nuyá, hinda sänse ngue ga mmagä p'u guí 'bühmü, sinoque Oja bi 'dajmä 'befi ngue ga mmar'u. 'Në guecä rá mäditho dá xi'ahü hanja rá hya ra Cristo ngue mi'da yø mamhya. ¹⁵ Nuna ra 'befi dí øt'e, guehna dí nne ga xi'ahü na. Hinga gue'a ra 'befi n'nan'yo to xa mpefi dí nne ga mma. A nuyá, dí nne ngue man'na xta nzaqui ni nt'ëc'ëihü, n'namhma ngue nup'u ha guí 'bühmü da zá ga mpefi xanho. Pe nuna ra 'befi bi 'dacä Oja, quehna zant'a dí nne ga ø'na. ¹⁶ M'mefa p'uya, nu'u yø hnini rá nja n'nanni p'u ha guí 'bühmü, da zá ga sigue ga øtra 'befi ngue ga mmanna hoga 'da'yo hya. Pe hinga guép'u ha 'bahyø 'yëc'ëi ngue n'nan'yo to bi manna hya ga øtra 'befi, sinoque n'nanni ga mma mmanna hya.

¹⁷ A nuyá, nu ra mefi nne ngue da 'yëspabi'a rá 'befi øt'e, pe gue daque'a rá Hmü bí 'bu mahëts'i i fäts'i da 'yëspi. Hingue masque ra ja'i go di 'yets'i da 'yëna ngue go øse ra 'befi. ¹⁸ Porque nu ra ja'i ngue pømmanho rá 'befi øt'e, ngue guecä rá Hmü da ma ngue xanho te øtra mefi, hingue masque ra ja'i'a da manse ngue xanho te øt'e.

11

¹ A nugui, nuna ra hya dí nne ga mma, dí nne xindi nne ngue ga xi'ahü. Pe dami seti te ra hya ga xi'ahü. ² A nugui, co 'në'a Oja janjuani ngue hinda nnegä'be ngue gui hyehmü

p'u ra Cristo. Ya dá ja'i ngue gá 'yɛc'ɛihɯ ra Cristo ya. A nuyá, tengutho n'na ra hmute 'mø i ja ngue di nthati, høndra ndø di madi, njarbutho na ra hya dí xi'ahɯ ya. Nu'a ma datho ja ngue gui madi gátho'ahɯ, gue'a ra Cristo'a. ³ Tengu ra Eva bi hyätra zithu, guehna dí sugá naya ngue da thä'i ngue gui hyehmɯ p'u ra Cristo. ⁴ Porque nuya yø mamhya søhø ngue n'nan'yo ra hya xännbate, go gui ørpahɯ masu ya. Conque nuya yø hya xän'nahɯ, hinga 'da'iguui ya yø hya dí xän'nahɯ ngue hanja ra Jesús. N'nan'yo ga xän'nahɯ hanja ra Espiritu Santo, n'na'yo ga xän'nahɯ ha ränja ra hoga 'da'yo hya, hinga 'da'iguui ya yø hya ya xtá xän'nahɯ.

⁵ Nuya yø xännbate ena i tate ngue yø representante ra Cristo, hinga høndya padi te mmanya. Xquet'a dí pacá hanja'a ra hya nne da xän'nahɯ ya. ⁶ Madague'a engä yø ja'i ngue hindí padi ga ut'i xanho ra hya dí mma, ngue mahotho da nt'øde, pe nugä nuna ra hya dí xännbate, dí padi xandønho hanja ra hya. Nu te gäma hya dí mmam'mø dí xännbate, ya gá 'yøhmɯ xanho hanja ra hya.

⁷ ¿Ua gui emhmɯ ngue hingui ho te dá øt'e ngue hinte dá jup'ahɯ mente dá xi'ahɯ rá hoga 'da'yo hya Oja? Para ngue da zäp'u gui juxni yahɯ, dá n'uni ngue dá mpefi, da taha te ga si mente dí xän'nahɯ ra hya. ⁸ Mente ra pa ngue dá xän'nahɯ ra hya p'u ja ni hniñhɯ, gue'u yø 'yɛc'ɛi rá m'mu'a n'nanni badi ponna menyu dí honi. ⁹ Nu'mø dámba m'mucá p'u gui 'buhmɯ ya, ja'mø hin'yu te ga si, pe hinjondí äpi te dí honi. Nu'u go ma cuhu bi zøhø bi 'yɛ'a Macedonia, go bi 'daqui te dí hongä'u. Co ngu'a p'uya, ya hindá ä'ahɯ te ga si, 'ne da ngut'a yø pa di ma p'uya, nu te dí honi, hinte dí ä'ahɯ. ¹⁰ A nuya ngue dí ɛc'ɛi ra Cristo, nuna ra hya majuaní, guehna dí mmaná. 'Ne majuaní ngue nu'u yø 'yɛc'ɛi rá m'mup'u ja ra häi Acaya, hin tema menyu di äpi. ¹¹ Nuna ra hya dí mma, mamí 'yena ngue hindí nnu manho'ahɯ. Nuna Oja, i padi hanja ngue janjuaní dadi ma'ahɯ.

¹² Mada mi 'dacju ra menyu dí honi, pe nugä hinga hani, n'namhma ngue nu'u yø xännbate høndra menyu jup'ahɯ hinda zäp'u da 'yena ngue 'da'igu dí øthe. ¹³ A nuya yø xännbate dí mmangä, i ena ngue guehya yø representante ra Cristo ya, pe himma juani'a, sinoque guehya yø hyäte ya. Porque maxøts'etho p'u ena ngue yø representante ra Cristo. ¹⁴ Nuna ra hya dí mmangä ya, hingui ja ngue di 'yødyø ja'i na. Porque 'neɛe ra zithu i sä ngue di pährá hmi p'u gui nequi, i cohi tengutho n'na ra anxe mahets'i. ¹⁵ Janangue ja di nequi p'u xanho ra hya ya, nuya yø ja'i ngue yø mefi ra zithu, xquet'a i sä øt'e ngue maxøts'etho di nequi ngue øtra nho. Pe nu te ga 'yo, nup'u rá nzegui di nja rá njut'i'a.

¹⁶ A nuyá, mahøndí nne ga xi'ahɯ ya, masä mi 'yemhmɯ ngue dadi 'becä ra n'yomfeni ngue dí mma te dí øt'e. Pe nu'mø ngue ngu'a gui mbemhmɯ ngue dadi 'becä ra n'yomfeni, pe damí 'dacju ra nt'ɛdi ga nya, ga mman'its'u te dí øt'e. Porque nu'u yø xännbate sɛqui, i ɛspabi yø hya i mma. ¹⁷ Nugä dí ena ngue jatho ga mma te gä dí øt'e, mada 'yengyø ja'i ngue ya hindí øt'e ngue rá representantegui ra Cristo, sinoque yø ja'i engui ngue dadi 'behra n'yomfeni. ¹⁸ Ya gui nnuhɯ ngue xangu yø xännbate xi'ahɯ hanja'a te gäma hya ena ngue øt'e. Janangue nuyá, nu te gäma hya dí øt'e xquet'a 'nequi dí nne ga xi'ahɯ. ¹⁹ Porque gui ena ngue ya gyø bamhyahɯ ya. Nu ra ja'i ngue hingui hant'a ga ya, ngue di 'behra n'yomfeni, ya gui seti te xi'ahɯ. ²⁰ 'Ne nuya yø xännbate gui ɛc'ɛihɯ ra hya i mma, i nne di manda'ahɯ. Pe gui häti gui seti te øt'ahɯ. Guehya yø ja'i høndra menyu i nne da guc'ahɯ ya. I øt'e ngue ni hmuhɯ 'ne embi ngue hinte gadi muhɯ, asta pep'a ni hmiñhɯ. Pe gä gui sethɯ. ²¹ A nugä p'uya, hingui sä ma mmui ngue ngu'a ga øt'ahɯ tengutho øt'ahɯ ya dí mmangä. ¿Ua ra 'be'isä te dí øt'e ngue hin dadi un'ahɯ?

A nuya yø xännbate i mma te gä øt'e, ɛspabi yø hya, xquet'a 'nequi da zä ga mma te dí øt'e, mada 'yengui ma'bedi ma n'yomfeni ngue dadi 'yets'i. ²² Di 'yexya yø ja'i ya ngue ena ngue yø judío. Pe 'nequi xquet'a drá judío. Di 'yets'i ngue ena yø mmengu p'u ja ra häi Israel. Pe xquet'a 'nequi drá mmengugä p'u. Di 'yets'i ngue ena yø mbom'meto ra Abraham. Pe xquet'a 'nequi rá mbom'meto gra Abraham. ²³ I mma ngue yø mefi ra Cristo. Pe nugui, man'natho ngue xangu rá 'befi ra Cristo xtá ørpe guehya dí mmangä.

A nuyá, hĩndí nne ga mma te gáma hya i ja ngue ga mma. Ya man'natho xangu ra 'befi xtá øt'e ngue nu'ũ. Man'natho ngue mathoguitho xtá sãgã ra n'ũ, xa 'begbagui ngue nu'ũ. Man'natho xangu yø nnidi xtá ogã ra fãdi ngue nu'ũ. Man'natho xangu yø nnidi ya ja ngue da thogui ngue nu'ũ. ²⁴ Nu'ũ yø judío cõt'a nnidi mathoguitho bi 'ãngui, bi jaqui 'dãte mã'de'mã guto yø mfei. ²⁵ Nhyu ndi bi 'bãzagui. N'na ndi bi 'bãndogui. Nu'ũ yø barco di o, nhyu ndi bi thũnt'a mbonthe. N'na pa 'nẽ n'na xui xøque ya dí oxmã xøts'e ra dehe p'ũ ja ra jathe ngue bi thũntra barco. ²⁶ Man'natho ngue xtá sã ra ndate ha nnã ma ngue dí mmanã hya. Porque i ja ngue dá duxca ra dehe 'mø i po yø dehe p'ũ ha di thogui. Yø bẽ ya ja ngue da hyogui. Mã mmjudíohe, ya ja ngue da hyogui. Yø ja'i ngue hĩngyø judío, ya ja ngue da hyogui. Nup'ũ ja yø danĩhni dí mmanã hya, ya ja ngue da thogui. Dã guehyø ja'i hĩmma juani ngue yø hoga 'yẽc'ei, ya ja ngue da hyogui. Nts'ũtho p'ũ ja yø dapo di thogui. Nup'ũ ja yø jathe xtá thogui, nts'ũtho ngue ga tu. ²⁷ Xanheñitho na ra 'befi dí øt'e, xandøngu ra n'ũ xtá sã. Xangu yø nnidi hĩnga mbongui ga n'aha. Xta sã ra n'ũ ngue ra thũhu. Xta sã ra n'ũ ngue ra dũthe. Xangu yø nnidi ngue nu'mø bi c'ũgui te di si, ya hĩndi sihmẽ. Nup'ũ ja yø dapo, xangu yø nnidi xtá sã ra se. Xangu yø nnidi xtá sã ra n'ũ ngue hĩn'yũ ra ulu ga he. ²⁸ A nuyá, i ja man'na ra hya ngue dí ãnnga mã n'yomfẽnĩ ya. N'na pa ngu n'na pa i tãr'man'ũ mã mmũ ngue hĩndi padĩ te ga 'yo yø 'yẽc'ei rá m'mũ'a n'nanni. ²⁹ Nu'mø dá tĩngã p'ũ ha 'bãhyø 'yẽc'ei ngue hĩngui nzaqui yø nt'ẽc'ei, 'nẽqui tu mã mmũ tengutho ga ndu yø mmũ yø ja'i. Nu'mø ngue n'na ra 'yẽc'ei bi thãti ngue bi 'yøtra ts'oqui, asta 'bãhra sibi mã mmũ ngue'a ga ndu mã mmũ ngue te øt'ũ to hãtyø ja'i.

³⁰ I jatho ngue ga xi'ahũ te dí øt'e, høntho dí nne ga xi'ahũ ngue nugui hĩngui nzaquigui. ³¹ Nuna te ra hya dí xi'ahũ, Oja padĩ ngue majuanĩ te dí mma. Nuna Oja rá Papá mã Hmũhũ Jesucristo, guehna dí nnepe ngue da t'ẽspabi para zantho na. ³² Nuna ra hãĩ mãdi mãnda ra dast'abi Aretas, ja jap'ũ ra hĩnĩ Damasco. Nu'a ra ts'ũt'abi mi 'bũp'ũ ja ra hĩnĩ, guehna bi mãnda ngue bi mã m'mãdi ra nenĩhni. Nu hapũ da hnuqui, di mbẽnngui ngue da joqui. ³³ Pẽ nup'ũ ja ra ngu nmi 'bũi, bi t'ẽca n'na ra canasta, bi mã mã ca'mĩgui p'ũ ja n'na ra ventana ní gop'ũ ja ra jãdo di thesra hĩnĩ. Ja dá pømp'ũ, janangue dá pongui.

12

¹ Hĩnte ga tãha ngue ga mmanse ngue xandønho ra hya dí mma. Man'na xanho, mã ga mmanya yø hya bi 'yurcagui ra Hmũ Jesús, ga xi'ahũ te dá nu. ² Ya xi 'danyø pa ngue dí ẽc'ei ra Cristo. Ya mmap'ũ n'nẽ'mã goho njeya, bi zixcagui p'ũ mãhẽts'i bí 'bãhra Hmũ Jesús. Pẽ hĩndi padĩ ngue'mø 'nẽhma do'yo bi mã, ogue hĩn'na, hĩnda hønse Oja padĩ hanja. ³ Nu'a go pa'a ngue'mø 'nẽhma do'yo bi mã, ogue hĩn'na. ⁴ Pẽ dí padĩ ngue gue'a ra Hmũ bi zixcagui p'ũ bí 'bũi. Ja dá øcã p'ũ 'da yø hya ngue hĩndi unna nt'edi Oja ngue ga mma hanja na ra hya bá xiqui. ⁵ Nuna ra hya naya, mfadi ngue i sã ga ẽspabi na. Pẽ nugui hĩngui sã ga n'yẽts'i ngue sã ga ẽna dí pase ra hya dí mma, nugã njuantho dí mma ngue hĩngui nzaquigui. ⁶ A nu'mø xĩnga ẽna ngue ga mmanse ngue xanho te nnã 'yo, da zã ga mma. Hĩnda zã to da 'yẽngui ngue hĩmma juani te ga mma. Pẽ hĩndi nne ngue to da 'yẽngui ngue dí ẽspase ra hya dí mma. Sinoque dí nne ngue guĩ nnuhũ te nnã 'yo, 'nẽ'a te ra hya guĩ øhmũ, dami hyacsehũ ra güenda hanja.

⁷ Nuya yø hya dá øde, tãte ngue mazihotho. Pẽ Oja hĩngui nneque ngue guehya yø hya gdã 'yẽxã ya. Janangue bi zãca n'na ra n'ũ, tengutho 'mø ngue dra 'uini bi nõgbagui p'ũ ja mã do'yo ra zithũ. ⁸ A nuna ra n'ũ na, nhyu ndi dá äpã ra Hmũ ngue da hyagagui. ⁹ Pẽ ra Cristo ẽngthogui: "Høntho dami padĩ xanho ngue dadĩ mã'i. Nugã hĩnga øthe'i n'namhã ngue di nẽqui ngue hĩngui nzaqui'i. Gue'a di nẽqui'a ngue go guecã dadĩ 'da'i ra ts'edi te guĩ øt'e", bi 'yẽngui. Janangue dadĩ johyagã 'mø hĩngui nzaquigui. Porque gue'a guĩ nẽqui'a ngue ra Cristo di 'dacrã ts'edi te dí øt'e. ¹⁰ Dadi johyatho 'mø dí sã ra n'ũ, ja'mø ts'ũqui, ja'mø hĩn'yũ te ga si, ja'mø hĩngui nne ha da nũgyø ja'i ngue sũqui,

ja'mø xandøngu ra n'u dí sä ngue rá 'befi ra Cristo dí ørpe, pe dadi johyatho. A nu'mø di nequi ngue hingui nzaquigui, ya man'natho di nequi xanho ngue gue'a ra Cristo di 'dacra ts'edi te dí øt'e.

¹¹ Nup'u nna bængä ya, xøgue ena gue ya dí ya tengutho n'na ra ja'i ngue hingui pesrá sä ngue espabi te ga ya. Pe nuna ra hya dá ma, jatho ngue ga mma hanja. Porque nu'u yø xännbate engui ngue hingui ho te dí øt'e, hingä täjpahü yø hya. Uangui xtä nzä xquí xihmü ngue xanho te dí øt'e. Guí pahmü ngue nuya yø xännbate guí tennbahü yø hya, guehya ena ngue tate ngue yø representante ra Cristo ya. Pe hapü go man'na da ha'a te di ntate yø hya ya p'uya, porque nu'a ra hya pahya, xquet'a gue'a ra hya dí pacä'a, madague'a engui ngue hinte dadi mü'be. ¹² Nu'mø dambá m'mücä p'u guí 'bühmü ngue dá manna hya, bi nequi xandønho ngue rá representantegui ra Cristo. Ngue'a rá 'befi ra Cristo dá ørpabi, dá häti da seti te gäma hya mmanyø ja'i. A nuya yø milagro dá øt'e, gue'a guí nequi'a ngue rá representantegui ra Cristo. ¹³ Yo guí emhmü ngue 'bütø 'yεc'εi i tate dí nnu mansu ngue'ahü, ngue nugä hindä xi'ahü ngue xqui faxcahü te dí honi tengutho ør'mi'da yø 'yεc'εi ngue faxqui te dí honi. ¿Ua guí emhmü ngue asta ga n'yo ndantyøhmügä ngue ga ä'a mpunnbate ngue hinte dí xi'i guí faxcahü te dí honi?

¹⁴ A nuyá, ya rá hyundi 'mø ngue ga mmap'u mahøn'a ya. Pe nu'mø dá map'u, hin tema menyu dí ädi ngue gui 'dajü. Høntho dí ädi ngue gui macjü. Porque ra papá'a di ja ndummü ngue honna menyu si yø basi. Hingue masque yø basi'u go i pepate. ¹⁵ Di njadä p'uya, di ho ma mmü dadi mpefi connä ngue'ahü. Dí nne ngue nu te dí øt'e, da 'yøt'ahü ra nho 'ne i ja gampähä ngue ga uni te dí pets'i ngue ga faxahü. Pe ena man'na ngue dadi ma'ahü, entho gue gue'a man'na ga ngohni mmüihü'a ngue hinga egadi macjü.

¹⁶ Guí pahmü xanho ngue ja'mø hin'yu te ga honi, pe nugä hinte dí ä'ahü. Pe 'bu i'da ya ngue di yajpagui, engui ngue ra nthät'itho dí øt'ahü. ¹⁷ ¿Ua guí emhmü ngue 'bui toni ja'i dí penhnä ngue da juc'ahü ra menyu? Nu'a, hin'na'a. ¹⁸ Xi'mø ma penhnä p'u ra Tito ngue bi ma di zengua'ahü, 'ne bi me man'na ma cühü, xina ra Tito, ¿ua bi 'yä'ahü ra menyu? Guí pahmü xanho ngue ra Tito bi 'yøt'e tengutho dí øt'e. Høntho bi ne ngue nuna ra hya bi xi'ahü, da 'yøt'ahü ra nho. Pe hin tema menyu bi 'yä'ahü.

¹⁹ Yo guí emhmü ngue nnä mangä na ra hya na ngue høntho dí nnegä ngue gui nnu manhojü. Nu'a, hin'na'a. Sinoque nuna ra hya nnecra Cristo ngue ga mma, guehna ra hya dí mmanna. 'Ne dí nne ngue gue'a Oja da nu manho na ra hya dí xi'ahü. A nuya ma zi cu'ahü, nuya te gäma hya dí xi'ahü, dí honi ngue ha di zajni nt'εc'εhü. ²⁰ Porque dí su ngue nu'mø dá magä p'u, nthambenitho ga tin'ahü ngue hingdi 'yohü xanho. Gadi nsuthohü, di 'bütø zeya, di 'bütø cue, di 'bu'u di honi ha di dinse ra nho, di 'bütø mambethani, di 'bütø nemhya, di 'bu'u dadi 'yets'i, di 'bütø 'yøt'i sai. Nu'a ra hya manho guí nehü gdä nyagä'be p'uya, ya hinga gue'a di nja'a. Sinoque ra cuetho di nja porque ga hec'ahü te gdi øthü. ²¹ Guehna ra hya dí sugä 'mø dá søngä p'u guí 'bühmü naya. Nu te gdi øthü, ga pesta ma sä p'u ja rá hmi rá dä Oja. Porque asta gara zongä 'mø dá padj ngue nu'a ra nts'o xa 'yøt'a m'met'o yø ja'i, hingui nne da hyep'u. Sinoque di 'yots'om'mäitho 'ne nu'a te ra nts'o xa bennba yø mmü yø ja'i dadi siguetho.

13

¹ Ya rá hyu ndi ga mmap'u ngue güi zengua'ahü ya. Nu'mø 'bui to nne di yaprä mmi'yεc'εiui, mahyonitho ngue di 'bui yoho oque hyu yø testigo ngue di ja majuani ra hya. ² Nuya yø ja'i xa 'yøtyø ts'oqui m'met'o, co gätho mi'da yø ja'i, tengutho ra hya dá xi'ahü 'mø rá yondi ma magä p'u ya, a nu'mø dá magä p'u mahøn'a ngue ga ma nu'ahü 'ne ga tini ngue gadi siguethohü ra nts'o, ya hinnj mantho ga seti te gä guí øthü. ³ Ja guí pahmü p'u xanho p'uya ngue gue'a ra Cristo di hacra ts'edi'a ra hya ga xi'ahü. Porque ra Cristo hinga 'ne'a di nya manhuehi 'mø da zo'ahü'a, sinoque di nya manzaqui'a. ⁴ Madague'a himbi 'yudi ngue ja rá ts'edi 'mø mi guatra pont'i, pe nuyá,

ya i 'bui 'nɛ i n'youi rá ts'edi Oja. Da guecä ya, xquet'a di n'yo'be ra Cristo. A nu'mø dá magä p'ü, gue'a ra Cristo di hacra ts'edi na ra hya ga xi'ahü, madague'a t'engui ngue dí ya manhuëhi 'mø dí yahü.

⁵ Nu te gni 'yohü ya, dami hyacsehü ra güenda ngue'mø da xandønho ni nt'ɛc'ɛihü ogue hin'na. Dami pahmü xanho ngue'mø gui n'yohü ra Jesucristo ogue hin'na. A nu'mø hinguí n'yohü ra Jesucristo, ya himma juani ngue gyø hoga 'yɛc'ɛihü 'mø. ⁶ Nugä dí ɛna ngue di n'yo ni mmüihü ngue majuaní dí n'yo'be ra Cristo 'mø dá nyahü, hingra nthätitho ga øt'ahü. ⁷ Dí äpä Oja ngue da 'yøt'e ngue hinte mants'o da din'nahü. Pɛ nuna ra hya dí mma, hindí honi ha di t'engui ngue go dí øt'e ngue gui 'yohü xanho, sinoque høntho dí nnegä ngue majuaní gui n'yohü xanho. A nugui, hinte ja'a ngue ɛngyø ja'i hinguí pømmanho te dí øt'e. ⁸ Nuna ra hya majuaní, guehna dí honi ha di nthaha. Hindí nne ga øt'a n'na ra hya nu'a di ts'onna ra hya na. ⁹ Janangue nugui dadi johyatho 'mø t'engui hindí ya manzaqui, høntho dí nnegä ngue da zedi xanho ni nt'ɛc'ɛihü. Nugä zant'a dí mmat'Oja conná ngue'ahü ngue da bømmanho ni nt'ɛc'ɛihü, hinda t'ɛn'ahü ngue te dadi 'bedi. ¹⁰ Hante ngue ga mmagä p'ü ga ma zengua'ahü, dí otra carta ja ua ngue ga pennb. Nuna ra carta dá ot'i, i ya manzaqui n'namhma ngue xamhmatho ya himma hyoni ga nya manzaqui 'mø dá magä p'ü ngue ga nyahü. Nugä, nuna ra 'befi bi 'dacä Oja, guehna dí øt'a na. Nugä dí honi ha di zehni nt'ɛc'ɛihü. Hingue masque dí honi ha gdá japyø hya ngue ga ɛn'a häi te gni 'yohü.

¹¹ A nuya ma zi cü'ahü, Oja da mäxahü ya. Dami hyomhmü ra nho gdi n'yohü. Oja da hyut'a ni mmüihü. 'Nɛ dami mmaði n'na ngu n'na'ahü. Nu'mø ngue ja ra njun'mahya, dami nhojpahü. Nu'mø ngue ngu'a gui 'yøthü, ya gue'a rá pähä Oja gui 'yørpahü p'üya. Nuna Oja p'üya hinha di hyc'ahü.

¹² Dami nzengua xanho n'na ngu n'na'ahü. Di nequi xandønho ngue gadi ncühü.

¹³ Gätho ma cühü 'da'igu ma nt'ɛc'ɛihü i ja, i pen'nahü ra nzengua.

¹⁴ Di jap'ahü na ma Hmühü Jesucristo ngue da dinni mmüi ngue di ma'ahü. 'Nɛhra Espíritu Santo da 'yøt'e ngue da dinni mmüi ngue gui n'yohü'a. Da ngut'atho.

Gálatas

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yɛc'ɛi Galacia.

¹ Nugä drá Pablo, rá representantegä ra Jesucristo. Hingra ja'itho rá ts'änni ngue drá representantegä. 'Nɛ hɪnjonnɪ ja'i dā bōni ngue dā t'ɛmbi bi 'yɛxcagui. Nu'a bi 'yɛxqui, guehna ra Jesucristo co 'nɛhna Oja mā Papáhu nuna bi 'yøt'e ngue bi bɛnnate ra Jesucristo 'mø mi du. ² Nugä ya, co 'nɛhya mā zi cūhu dɪ n'yogä'be ya, dadi zɛnguagähe'u yø 'yɛc'ɛi dɪ mpeti p'u ja yø hnini ngue ra häi Galacia. ³ Nuna Oja mā Papáhu co 'nɛhna mā Hmuhū Jesucristo, dɪ nne ngue di jap'ahū 'nɛ dā hyut'a nɪ mmuihu.

⁴ Nuna ra Jesucristo bi nese ngue bi tho conná guehna ts'oquihu para ngue da gūgahū p'u ja ra nts'o ja ua ja ra ximhäi. Nuna Oja mā Papáhu, go rá ts'änni'a tengue bi thohra Cristo na. ⁵ Janangue ma ga ɛspahu Oja hangū ra pa. Dā ngut'atho.

⁶ Nuna rá mate ra Jesucristo bi 'dacjū, Oja bi 'yøt'e ngue bi dɪmma mmuihu ngue nzongahū Oja ngue ga ɛc'ɛihu ra Cristo. A nuyá, dadi 'yøthogä hanja ngue n'nahmantho guí nne gui hyehmū p'u Oja, guí nne gui tenhū mɪ'da yø hya t'ɛmbi ngue ra hoga 'da'yo hya. ⁷ Pɛ nu'a majuanɪ ngue ra hoga 'da'yo hya, hingui yoho, hyu ja'a, sinoque hōnda n'na. A nuyá, 'bui to øt'e ngue di 'yot'itho nɪ mmuihu, i nne dā mǎnna hoga 'da'yo hya ngue te bi 'yøtra Cristo. ⁸ Pɛ nuyá, maɖague'a dā guecsɛgähe, oque n'na ra anxɛ di 'yɛ mahɛts'i dā bōni ngue dā xi'ahū man'na ra hoga 'da'yo hya ngue hinda 'da'iguui nā ra hya ya xtá xi'ahɛ, nuna n'nan'yo ra hya dā mā, dā mā ra castigo nā. ⁹ Ya xtá xi'ahū m'met'o, 'nɛ mahōn'a ga mmangä ya. Nu'mø to dā xi'ahū man'na ra hoga 'da'yo hya hinda 'da'iguui nā ra hya ya guí ɛc'ɛihu, nuna n'nan'yo ra hya dā mā, dā mā ra castigo nā.

¹⁰ Co nuna ra hya naya, ¿ua dā zā gui 'yɛmhmū ngue dí hongä ra hya ha di nu manhogä yø ja'i? Nu'a, hɪn'na'a. Dí nne ngue gue'a Oja dā nu manhogui. Nugä hɪnna mangä ya yø hya ya, ngue dɪ nu manhogyø ja'i. Nu'mø gdi hongä ra hya ngue dā gue'a te nnu manho yø ja'i ga mma, ya hingrá mɛfigä ra Cristo 'mø.

¹¹ Ague mā zi cu'ahū, dami pahmū ngue nuna ra hoga 'da'yo hya dadi øt'ahū, hingra ja'itho rá ts'änni nā. ¹² Hɪnjonnɪ ja'i dā mɛpyagä te bi mā, 'nɛ hɪnjonnɪ ja'i xānguɪ te dɪ mma. Hinda hōnsɛ ra Jesucristo bi jaqui ngue dā pacä nā ra hya nā.

¹³ Ya xcá 'yøhmū te 'bɛ'a nmará n'yogä m'met'o ngue'mø nmi tennä yø nt'ɛc'ɛi yø judío. Guí pahmū ngue janjuanɪ hɪnmi säyagä dí honi ha gda sɛcä'u yø ja'i Oja. Porque nmi nnegä ngue xøgue xtɪ m'mehna ra hoga 'da'yo hya nā. ¹⁴ Nu'a rá nt'ɛc'ɛi yø judío mi ja, man'na tate ngue nmi ɛc'ɛigä'a ngue'u mɪ'da mā mmijudíogähe 'da'igu ra pa dí 'buhme. Nugä man'na xtá øt'a xanho'a te ra costumbre manɪ n'yo mā mboxitahu. ¹⁵ Nuna Oja bi 'dacrä mate ngue bá huannguɪ hante ngue gä m'mui. 'Nɛ bi zoqui ngue ga øtra 'befi bi 'daqui. ¹⁶ Porque bi ne Oja ngue dá mpacä'be'a rá Ts'unt'u, n'namhma ngue dā zäp'u ga xicä yø ja'i hingyø judío te'o nā rá Ts'unt'u Oja. A nugä p'uya, hɪnjonnɪ ja'i dá änni te ja ngue ga øt'e. ¹⁷ 'Nɛ hinga 'bet'o dá magä p'u Jerusalén ngue xcä xädi te mi xānnbate'u yø representante ra Cristo bi 'yɛxa m'met'o hante ngue dā 'yɛxqui. Sinoque danɪ mpagä p'u ja ra häi Arabia. 'Damba pengä p'uya, mahōndä ɛcä p'u ja ra hnini Damasco. ¹⁸ Mi tho'a nhyu jeya p'uya, ja dá magä Jerusalén ngue dá nyagä'be ra Bedu. Pɛ hōnda n'ne'mā cut'a dá m'mucä p'u mi 'bu'a. ¹⁹ 'Nɛ hɪnjom mɪ'da nɪ representante dá nyagä'be, hinda hōndra Jacobo nu'a rá n'yohū mā Hmuhū Jesucristo dá nugä p'u. ²⁰ I pa Oja ngue majuanɪ nā ra hya dí xi'ahū.

²¹ M'mefa p'uya, danɪ mpagä p'u ja ra häi Siria, 'nɛp'u ja ra häi Cilicia. ²² A nu'u yø ja'i ɛc'ɛi ra Cristo dɪ mpeti p'u ja yø hnini ngue ra häi Judea, tobe hinga n'na ndi dadi nnuagähe'u. ²³ Hōntho nt'øde te hma ngue ɛnyø ja'i: "Nuna ra n'yohū mi honi ha di

zúhyø 'yɛc'ɛi 'mø man'na ra pa, a nuyá hmanya ngue guehna xihyø ja'i ngue da 'yɛc'ɛi'a ra Cristo nuna hinmi nnepe da 'yɛc'ɛi yø ja'i m'met'o". ²⁴ Janangue ɛspabi Oja yø ja'i, porque nuna Oja bi hyät'i bi pärcaguï ma mmæi.

2

¹ Mi gua'a rá 'de'ma goho ra jeya p'uya, mahøndá magä Jerusalén. Dá megä'be ra Bernabé conna Tito. ² Dá magä p'ua, porque Oja bi 'yurcaguï, bi neque ngue ga mmagä Jerusalén. Bi mpeti'ua 'bet'o ra hya p'uya ngue dá nyahe. Dá xicä'ua p'uya hanja na ra hoga 'da'yo hya dädi øtä yø ja'i hingyø judío. Dá ne ngue da fadi ngue 'da'igu ra hya dí xihme yø ja'i. Porque dá negä ngue händi nts'onna ma 'befi ya xtá øt'e, 'ne nimantho dädi mpefi. ³ Pe majuadi dá nyahe, bi hnu manho na ra hya dá ma. Nuna ra Tito ma n'yogä'be hingui n'youi ra hmɛpya ngue ra circuncisión. Pe ya himbi ma ma jats'edi ngue di njapi tengutho manna ley ga 'yo yø judío. ⁴ Høndi 'da yø ja'i mi 'bup'ua ngue himma juani yø 'yɛc'ɛi, bi nepe ngue xtä hmɛpya na ra Tito. Pe nuyá, guehya yø ja'i cuatyø 'yɛc'ɛi ya, i honi ha di zarca ma guahua ngue da zäp'ua di yajpahua m'mefa ngue händi øthua te gä mmamp'ua ja ra ley. Porque ya dí ɛc'ɛihu ra Cristo. 'Ne guehya yø ja'i di ja ts'edi ngue ga øthua te gä mmamp'ua ja ra ley ya. ⁵ Pe nuna ra hya mmanya, hinga n'na ne dí ørpähe masu. Porque nuna ra hoga 'da'yo hya ya guï ɛc'ɛihu, guehna ra hya ngue majuani na, ya hinda zä to di pädi.

⁶ Nu'ua yø 'yɛc'ɛi 'bet'o ra hya, händi mportagä 'mø ngue 'bet'o ogue hin'na, porque nup'ua ja rá hmi rá dä Oja, ya himma hyets'i yø ja'i p'ua. Pe nu'ua 'bet'o, hin tema hya bi xiqui ngue da 'yɛnguï hinga gue'a ra hya dí mma. ⁷ Hante gue bi mmɛyase ngue Oja di färçaguï rá hoga 'da'yo hya ngue ga xihyø ja'i hingyø judío. A nuna ra Bedu bi ma mafäti ra hoga 'da'yo hya da xihyø ja'i ngue yø judío. ⁸ Porque guese Oja bi 'yɛxra Bedu ngue drá representante ra Cristo p'ua ha 'buhyø judío. Pe xquet'a bi 'yɛxqui ngue drá representantegä ra Cristo p'ua 'buhyø ja'i hingyø judío.

⁹ Janangue nuya hyu nc'ɛi ya, ra Jacobo, ra Bedu, ra Xuua guehya 'bet'o p'ua Jerusalén, bi bahya p'uya ngue Oja bi ne ngue di tocagä ra mmɛnthi ngue ga øt'a na ra 'befi na. Ya dá mbennba 'yeha p'uya, guehna ra hmɛya na ngue jaje ra acuerdo na te ra 'befi ga øthe. Bi ts'ännbaya ngue ga mmegä'be ra Bernabé, ga ma mangä'be ra hoga 'da'yo hya p'ua 'buhyø ja'i hingyø judío. A nuya dá nyagähe p'uya, guehya da xihra hoga 'da'yo hya ya yø judío ya. ¹⁰ Hønda n'na ra hya bi sicä'be p'uya, ngue hinda ma mapumbɛni yø hyoya, da 'bäts'i te honi. Pe nuna ra hya na, hinga ja dí mbɛnngaguï, ya zant'a dädi ja ndummæi ngue da 'bäts'i te honyø hyoya.

¹¹ M'mefa p'uya, ya dí 'bacä p'ua ja ra hnini Antioquía, xquet'a bi zøp'ua ra Bedu. Mi ma njammï pa p'uya, bi 'yɛhra pa ngue hinni 'yup'ua te bi 'yøtra Bedu. Janangue yø hmi yø dä yø ja'i p'ua dá hejpi te øt'e. ¹² Rá müditho xanho te bi 'yøtra Bedu. 'Dap'ua bi nsihmɛui yø 'yɛc'ɛi hingui n'youi ra hmɛpya di njapyø judío. Mi zø i'da yø ja'i bá nɛxpua 'buhra Jacobo, guehya yø ja'i di ja ts'edi ngue da hmɛpya gätho yø 'yɛc'ɛi hingyø judío ya. Mi zøhya p'uya, ra Bedu bi zu ngue da ts'ui, janangue bi 'uep'ua 'buhyø 'yɛc'ɛi hinga mhɛpya. ¹³ Nuya mi'da yø judío ngue ya yø 'yɛc'ɛi p'uya, xquet'a 'nɛhya bi 'yøt'e tengutho øtra Bedu ya ngue bi nsu, bi 'uep'ua 'buhyø 'yɛc'ɛi hinga mhɛpya. Co 'nɛhna ra Bernabé bi ntet'i te øtra Bedu. ¹⁴ Nu'mø ma nugä te øtra Bedu p'uya ngue ya himma juani ngue gue'a te mmanna hoga 'da'yo hya ga 'yo, yø hmi yø dä yø 'yɛc'ɛi p'ua dá hejpi, dí ɛmbi: "Ague Bedu, nu'i grä judío, pe asta 'nɛsɛ'i, ya xcä hyep'ua 'da yø hya mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío. Ya guï øt'e tengutho yø 'yɛc'ɛi hingyø judío. ¿Hanja ya ngue ja guï nnepe da 'yɛn'ua yø 'yɛc'ɛi hingyø judío ngue jatho ga øthua te gä mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío ya?" dí ɛmbi.

¹⁵ Dí nne ga xi'a n'na ra hya ya te'o gátho ya ma mmijudíohu. A nuju, hinna 'buhmu'a ngue ra ts'oqui ga othu tengutho otyo ja'i hingyø judío. ¹⁶ Pe dí pahmu ngue nu'a di nhohma ts'oquihu, hinga gue'a ngue ga othu te mmamp'u ja ra ley ga 'yo yø judío'a. Nu'a di nhohra ts'oqui, gue'a ngue da t'ec'ei ra Jesucristo'a. A nu yø ja'i hingyø judío ya ec'ei ra Cristo ya, pe xquet'a 'necju ya dí ec'ei hu na ra Jesucristo ya. 'Ne guehna di nhohma ts'oquihu na ngue dá ec'ei hu ra Cristo, hingue masque bi nhohma ts'oquihu ngue xcá othu te mmamp'u ja ra ley ga 'yo ma mmijudíohu. Porque hijnonda bõni ngue di nhohra ts'oqui ngue da 'yø't'e te mmamp'u ja ra ley. ¹⁷ A nuyá, ya dí ec'ei hu ra Cristo ngue di nhohma ts'oquihu. Pe mi'da yø ja'i embi ngue ra ts'oqui dí othu ngue hindí othu te gáma hya mmamp'u ja ra ley. ¿Ua sá da 'yenyá yø ja'i ya ngue nu'a te ra hya bi xánngha ra Cristo, ya i 'yø't'a ngue ga othu ra ts'oqui? Nu'á, hin'na'a. ¹⁸ A nuyá, ya xtá mangá ngue hingui ja rá ts'edi ra ley ngue di nhohra ts'oqui. Xi'mø hõnga 'bät'i, ga embi ngue ja rá ts'edi ra ley, ya himma juani ngue bi nhohma ts'oquigá 'mø. ¹⁹ Pe ya hinni mantho ngue ja rá ts'edi ra ley ya, porque ya bi nja'a ra castigo mi mmanna ley. Nugá tengutho 'mø bi hyogá ra ley. Nuyá, ya gdá 'bu'a ngue ga ten'na Oja. ²⁰ Nu'mø mi ma macuat'i ra pont'i ra Jesucristo, 'necui dí ør'ma güenda ngue ya bi ncuarcagui ra pont'i. Nuyá hindí sãse te nna 'bui, hõnt'a ra Cristo o ma mmuigá ya. A nuyá, mente ra pa dí 'bucá ua ja ra ximhäi, hõnt'a rá Ts'unt'u Oja dí ec'ei ya. Nuná, di maqui 'ne bi ndãse ngue bi tho conná ngueque. ²¹ Nuná rá mate Oja bi 'daqui, hindí nne ga joni. Xi'mø ngue da gue'a ra ley ga 'yo yø judío di nhohra ts'oqui ra ja'i, ya sãditho bi du ra Cristo 'mø.

3

¹ Ague gyø mmenguhu p'u ja ra häi Galacia, rá nzegui ma'bedi ni mmuihu. ¿Hanja ngue gadi n'uni thã'ahu ngue hingui ec'ei hu na ra hya majuaní? Ni hmi ni dãhu p'u dá mangãhe na ra hya na ngue ra Jesucristo bi 'dømp'u ja ra pont'i. ¿Ua ya gá pumbenihu na ra hya naya? ² Ya guí pahmu xandõho ngue Oja bá pen'nahu ra Espíritu Santo ngue gá 'yec'ei hu ra hoga 'da'yo hya bi si'ahu. Himbi 'ben'nahu na ra Espíritu Santo ngue gá 'yøthu'a te gá nt'ot'i p'u ja ra ley. ³ ¿Mba hanja'a ni m'memmui guí othu? Ya guí pahmu ngue gue'a ra Espíritu Santo bi 'da'ahu ra 'da'yo te. Pe nuyá guí ena ngue gui hyonse ha di gommanho te gdi n'yohu ya. ⁴ Ya xangu ra n'u xca sãhu ngue guí ec'ei hu ra Cristo. ¿Ua hinte ni bõntho'a ya? Pe dí ena ngue ja te ni bõn'a. ⁵ Damí pahmu hanja ya ngue Oja bá penhna Espíritu Santo ngue bi 'yøtyø milagro p'u guí 'buhmu. Nguna gá nuhu ngue bi nja rángue gá 'yec'ei ra hoga 'da'yo hya bi si'ahu. Pe hin'i nja na te gá nuhu ngue gá 'yøthu'a te gá nt'ot'i p'u ja ra ley.

⁶ Tengutho dí xi'ahu ya, nguna nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Ra Abraham bi 'yec'ei ngue di nja'a te ra hya xi xi Oja. Nu'a i 'yec'ei p'uya, Oja bi hojpabi rá ts'oqui”, i ena. ⁷ Janangue damí pahmu ya ngue nu'u nnõpa mbom'meto ra Abraham, guehya yø ja'i ja yø nt'ec'ei ya. ⁸ Nup'u ja ra Maca Libro, ya manjam'mõtho nt'ot'i ra hoga 'da'yo hya ngue 'ne'u yø ja'i hingyø judío di nhohyø ts'oqui 'mø bi 'yec'ei Oja. Porque ngu'a bi man'Oja bi nyauí ra Abraham ngue bi 'yembí: “Conná ngue'a'i gátho yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi da ma majapi”, bi 'yembí. ⁹ Nu ra Abraham bi 'yec'ei Oja, 'ne Oja bi japi. A nuyá, nu to gá da 'yec'ei Oja, Oja di japi tengutho ra Abraham.

¹⁰ Nu to gá ena ngue di nyan'a ngue da 'yø't'e te gá nt'ot'i p'u ja ra ley, da tho ra castigo ra ja'i. Porque nt'ot'i ra hya ngue ena: “Nu to hingui ø't'e para zantho'a te gátho nt'ot'i p'u ja ra ley, gue'a da tho ra castigo'a”. ¹¹ Pe dí pahmu ngue nu ra ja'i ena ngue da 'yø't'e gátho'a te mmamp'u ja ra ley, hinga gue'a di hojpabi Oja'a. Porque ra Maca Libro i ena: “A nuyá to bi 'yec'ei Oja, guehya di hojpabi ya, 'ne di unna 'da'yo te”. ¹² Ya hinte ni bõndrá nt'ec'ei ra ja'i nu'a ena ngue di nyan'a ngue da 'yø't'e te mmamp'u ja ra ley. Porque nt'ot'i p'u ja ra ley ra hya ngue ena: “Nu ra ja'i hinte di 'bedi da 'yø't'e gátho'a te mmamp'u ja ra ley, hõnt'a ra ja'i di t'unna 'da'yo te'a”.

¹³ A nuyá, ya hinga thomhmũ ra castigo mmamp'ũ ja ra ley ya. Porque ra Cristo, ya bi thohra castigo conná nguecjũ'a. Nup'ũ ja ra Macã Libro i emp'ũ: “Nu ra ja'i macuati ra za, ya ra castigo thogui”. ¹⁴ Ra Cristo bi thohra castigo conná nguecjũ n'namhma ngue hinga hõndra Abraham di nthēui rá njapi Oja, sinoque xquet'a 'nẽ'ũ yõ ja'i hingyõ judío di nthēui. Janangue ya di nja'a te ra hya bi yat'a Oja, nu to gã dí ẽc'ẽihũ ra Jesucristo, ya dí n'yohũ ra Espiritu Santo.

¹⁵ Ague ma zi cu'ahũ, nuna ra hya ga mmangã ya, gdã hyejpahũ'a te øtyõ ja'i. Nu n'na ra n'yohũ ngue'mõ øt'ui n'na ra cohi rá mmic'ẽiui, 'nẽ bi firma ra sæcua da nangui, ya hinda zã to da xotra hya bi nja, ni xinda zã ngue to da hyuts'i te nt'ot'i. ¹⁶ Nuna Oja bi yarpabi n'na ra hya ra Abraham co 'nẽ'a rá mbom'meto bi terpap'ũ. Pẽ hinte mmamp'ũ ha nt'ot'i ra hya ngue da 'yẽna “yõ mbom'meto” tengutho 'mõ di mma ngue xtãngu. Sinoque n'na nc'ẽitho'a mmamp'ũ, guehna ra Cristo na p'ũya. ¹⁷ Tengutho ra cohi øtyõ ja'i, xquet'a Oja bi gohmi n'na ra cohi ra Abraham, 'nẽ bi yarpĩ ngue di nja'a te bi xifi. Mi tho'i 430 njeya, bi t'unna ley ra Moisés, pẽ himbi nts'onna ra cohi mi jauri Oja ra Abraham. Nuna ra hya ya xi ma mayat'i, di njahma na. ¹⁸ Xi'mõ hõnt'ũ to øt'e te gã di manda ra ley di t'unna njapi, ya himma hyoni tema hya di yarcãhũ Oja 'mõ. Pẽ ra Abraham bi yarpabi Oja ngue di unnã njapi, 'nẽ bi unni.

¹⁹ Pẽ ¿hanja ngue bi nja na ra ley 'mõ? Bi un'Oja na ra ley para ngue da bahyõ ja'i te 'bẽ'a ra ts'oqui øtyõ ja'i. 'Nẽ bi nja rá ts'edi na ra ley asta gue'mõ mi m'mũ'a rá mbom'meto ra Abraham. Nunã, bá ts'ãnnbi ngue da 'yõt'a te ra hya mayat'i ngue di nja. Nuna ra ley na, yõ anxẽ bi ma hanja, janangue ra Moisés bi xihyõ ja'i na ra hya bi manyõ anxẽ. ²⁰ Pẽ nu'mõ mi nyaui Oja ra Abraham ngue bi yarpabi na ra hya na, hinga 'be bi hyonna põngahya, sinoque bi nyassui.

²¹ ¿Ua sä ga emhmũ ngue nuna ra ley bi 'yotra Moisés di njunt'ui na te ra hya bi yat'a Oja? Nu'ã, hin'na'a. Porque hin tema ley di ja ngue da hyät'i da 'yotra ja'i te gã di manda para ngue di t'unna 'da'yo te ra ja'i. ²² Pẽ nt'ot'i p'ũ ja ra Macã Libro ngue gãtho yõ ja'i xa mbent'ui ra ts'oqui. Janangue dí pahmũ ya ngue hõnt'ũ to ẽc'ẽi ra Cristo di nthēui'a te xa yat'a Oja ngue di un'ũ to bi 'yẽc'ẽi.

²³ Hante ngue da zõcua ra Cristo, gue'a ra ley madi manda yõ ja'i. Bi nja rá ts'edi na ra ley na, asta gue'mõ ma pahmũ ngue gue'a ra Cristo ga ẽc'ẽihũ ngue di nhohma ts'oquihũ. ²⁴ Nuna ra ley bi nõpa madi yõ ja'i, ngue di ndãpyõ ja'i ra Cristo 'mõ mi zõhõ. A nu to da 'yẽc'ẽi na ra Cristo p'ũya, ya di nhohra ts'oqui ra ja'i. ²⁵ A nuyá, ngue dí ẽc'ẽihũ ra Cristo, ya hinni mantho di mandagãhũ na ra ley mi fãcjũ ya.

²⁶ Rãngue dí ẽc'ẽihũ ra Jesucristo ya, ya yõ basigãhũ Oja ya. ²⁷ A nuyá, nu to gã bi nxixya 'mõ mi 'yẽc'ẽi ra Jesucristo, guehya ga 'yo tengutho i n'yo ra Cristo ya. ²⁸ Ya hinda mporta ngue'mõ grã judío ogue hingrã judío; 'bãhni hmũ ogue hinjo'o ni hmũ; ogue grã n'yohũ ogue grã xisu. Porque nu'mõ ya gã guí n'yohũ ra Jesucristo, ya n'na hyatho gui jahũ'a. ²⁹ Nu'mõ ngue guí n'yohũ ra Cristo, ya gue'ãhũ yõ mbom'meto ra Abraham. 'Nẽ di toca'ãhũ na te xa yat'Oja ngue di unĩ.

4

¹ Ya guí nnuhũ ngue nu'mõ rá ngüetho n'na ra ts'unt'ũ ja ngue da gohmi n'na ra erensia, 'da'igudi n'na ra hmiqui, madague'a ngue rá mmeti gãtho. ² Porque 'bãhyõ ja'i di ncarga ngue da mãrpabi te pets'i asta gue'mõ bi zõnna pa da zãnnbabi rá papã ngue di ndãpi. ³ Di njathũ p'ũya. Hante ngue ga pahmũ hanja na ra Cristo, dá ja ndummi ngue ga øthũ'ũ yõ costumbre ga 'bãhyõ ja'i ua ja ra ximhãi. ⁴ Pẽ nu'mõ mi zõnna pa bá sãn'na Oja ngue bá penhua rá Ts'unt'ũ, bi øn'a n'na ra xisu. Nuna ra Ts'unt'ũ na, bi 'yõt'e te mmamp'ũ ja ra ley ga 'yo yõ judío. ⁵ Bí 'yẽhẽ ngue go bi tho'a ra castigo mi ja ga thohmũ tengutho di manda ra ley. Janangue nuyá, ya guecjũ yõ basigãhũ Oja ya.

⁶ A nuyá ngue ya yø basigahú Oja, nuna Oja conná Ts'unt'u bá penhna Espíritu Santo p'u ja ma mmũihú ngue ga n'yohú. 'Né guehna rá Espíritu Santo bi bennbi te mmana ja'i 'mø xi Oja ngue embi: "Ma Papá'i Oja". ⁷ Janangue nuyá, ngue ya yø basigahú Oja ya, ya hindí 'buhmú tengutho n'na rá hmiqú. A nu'mø ngue ya yø basigahú Oja, tengutho n'na rá basi ja rá erensia, di njathu p'uya, di tocagahú'a te di un'Oja rángue dí ec'ehú rá Cristo.

⁸ Nu'mø yø pa xa thogui ngue hinmani pahmu Oja, gue'u yø dahmu ngue himma juani Oja gmi nnopa hmuhú ngue gmi thannehú. ⁹ A nuyá, ya guí pahmu Oja ya, ogue man'na xanho, bi ba'ahú Oja. ¿Hanza ngue ya guí nne gui hyehmú p'u Oja ya, mahonguí nne gui 'yec'ehú'u yø costumbre hin tema ts'edi di ja? ¹⁰ Porque guí suphu yø pa di costumbra yø ja'i ngue supi. Nu'mø rá t'usna guí suphu. Njeya, njeya i ja mi'da yø pa guí suphu. ¹¹ Ya xangu rá 'befi xtá øt'e ngue dí xán'nahú rá hya. Guehna dí sugá naya ngue di nts'onna rá hya na.

¹² Ague ma zi cu'ahú, dami 'yøthu tengutho dí øt'ä ngue hindí øt'ä'u yø costumbre yø judío ya. A nugá dí øt'ä tengutho gmi øthu m'met'o. Pe nugá dí ena ngue hingui súcju tengue dí øt'e. ¹³ Guí pahmu ngue nu'mø rá mudi ma magá p'u guí 'buhmu, dá xi'ahú rá hoga 'da'yo hya, nugá nmadí hyenni. ¹⁴ 'Né nu'a rá n'u nmi hembá, xanhennitho ha xtí zä xca nyahú. Pe nu'ahú p'uya hinga 'yemhmú ngue hinda zä ga nyahú, ni xinga fescathohú rá hya dá mangá. Hante gue co n'na rá pähä guí 'yøhmú rá hya dá mangá, tengutho 'mø di 'báp'u n'na rá anxé Oja ngue dá zo'aséhu, ogue tengutho 'mø di 'bäse p'u rá Jesucristo dá zo'ahú, gá jajú p'u. ¹⁵ ¿Hapú gá 'yemhmú'a rá pähä bi nja'ahú'a rá ora dá xi'ahú rá hya? Conque dí pacá ngue nu'a rá 'bäxte guí nne xqui 'yørcáhu, nu'mø di sä asta ni dá guí nne xqui hyai ngue xqui 'dacju. ¹⁶ Xiya, asta guí nne gui 'yøt'e ngue ma nsaihú ya ngue njuantho dí xi'ahú na te majuaní.

¹⁷ A nuyá mi'da yø ja'i emmei nne dá máxahú, pe hingra nho nne dá 'yøt'ahú ya. Sinoque hontho nne ya ngue gui hycgahú p'u, i nne ngue go gui tenhnu'a rá hya mmana. ¹⁸ Pe ya xanho ngue'mø to nne dá máxahú, pegue ya dá n'yo'a ngue rá nho dá 'yøt'e. A nugá xquet'a dí nne ga fáxahú, pe hinga høn'mø dí 'báp'u guí 'buhmu dí nne ga fáxahú, sinoque hangú rá pa dí nne ga fáxahú. ¹⁹ Ague ma basi'ahú, tengutho n'na rá xisu 'mø ja ngue di ønná basi sä rá n'u, di njadá p'uya, mahøndi sä rá n'u co nu'ahú asta gue'mø gui 'yøthu tengutho bi 'yøtra Cristo. ²⁰ Nugá hindí sani ngue gdi 'bücá p'u guí 'buhmu ya ngue ga nyaséhu, n'namhma ga nnu ha gda japá'a rá hya si'ahú. Porque nuyá, janjuani hindí padi te ga øt'e co nu'ahú.

²¹ Nu to gátho nne dá 'yøt'e te gá nt'ot'i p'u ja rá ley ga 'yo yø judío, dami xicju ya. ¿Ua hinjam'mø guí øhmú'a rá hya nt'ot'i p'u ja rá libro ngue rá ley? ²² Ya guí pahmu ngue nt'ot'i ngue rá Abraham bi m'mú'i yoho yø ts'unt'u. Nuna n'na rá ts'unt'u, rá ts'unt'u n'na rá xisu ngue rá gånitho. Nuna man'na rá ts'unt'u, rá ts'unt'u na rá xisu ngue rá mmennigu. ²³ Nuna rá xisu ngue rá gånitho, hingra 'yabasi na, janangue bi m'mührá basi. Pe nuna rá xisu ngue rá mmennigu, mará 'yabasi, guesé Oja bi yarpabi rá Abraham ngue bi m'mührá basi na. ²⁴ Ja ua yø hya mahyequi. Nuyá yoho yø xisu ya, guí nhyejpabi yoho yø cohi i ja. Nuna rá xisu ngue rá gånitho ni hu ngue rá Agar. Guí nhyejpabi'a rá cohi bá njap'u ja rá t'øhø Sinai. A nuyá yø ja'i ena ngue dá 'yøt'e te di manda rá ley ya, guehya nnopa basi rá Agar. ²⁵ Nuna rá Agar, yoho yø xequi mahyejpi. Guí nhyejpa rá t'øhø Sinai jap'u ja rá häi Arabia. 'Né guí nhyejpa rá Jerusalén, nu'a ja ua ja rá häi. Porque nuyá yø judío 'báp'u, i tentho te nt'ot'i p'u ja rá ley. ²⁶ Pe nuyá yø ja'i yø ngump'u ja rá Jerusalén bí ja mahets'i, hindí manda rá ley ya. A nuju, ja dyø mmenguhú p'uya. ²⁷ A nup'u ja rá Macá Libro, nt'ot'i p'u rá hya ngue ena: "Di nja'i mpähä grá 'yabasi, nu'i hinga pahra ønnate. Ga mafi ngue gui johya, madague'a ngue tobe hingui pa'a rá ønnate. Porque rá xisu ngue rá 'yabasi bi hycp'u rá ndø, pe man'na xangu yø basi di m'mui, hinda gue'a rá xisu 'buhmi rá ndø".

²⁸ A nuju ya ma zi cu'ahá, tengutho ra Isaac, Oja bi yat'i ngue di m'mui. Di njathu p'uya, Oja bi yat'i ngue dyo basigahu. ²⁹ Nu'mo mi nja na te ra hya xi yat'a Oja ngue di nja, ra Espiritu Santo bi 'yot'e ngue bi m'muhra Isaac. Pe nuna rá ts'unt'u ra Agar bi mbocue, bi zuhra Isaac. Xquet'a di njathu p'uya, nu'u mma ngue ot'e te nt'ot'i p'u ja ra ley i sucju'u. ³⁰ Pe guí pahmu te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Nuna ra xisu ngue ra ganitho, da thon'athi, da me rá ts'unt'u. Porque nuna rá ts'unt'u na, hinda tocabi'a te da hyanna rá ts'unt'u na ra xisu ngue ra mmennigu”, i ena. ³¹ A nuya ma zi cu'ahá, hinguo basigahu na ra xisu ngue ra ganitho, sinoque gue'a ra xisu ngue ra mmennigu yo basigahu.

5

¹ Ya bi hoga ma ts'oquihu ra Jesucristo. Janangue ya hinda tenhnu'a ra ley ga 'yo yo judio ngue ga ena di nyanma tehu. Dami hyahu ra ts'edi ya, dami ndahu co nuna ra hya na. 'Yo sa guí ena ngue di nja ra castigo ngue'mo hinguí tenna ley ga 'yo yo judio.

² Nugá drá Pablo, dami 'yohmu na ra hya ga mmangá ya. 'Yo gadi n'uni ngue da hmepya'ahu ngue sa guí 'yena gue'a di nhohni ts'oquihu'a. Nu'mo, ya saditho ga pahmu ra Cristo 'mo. ³ Mahon'a di nne ga xi'ahu ya, nu gátho yo ja'i ena ngue da mepya yo do'yo, 'yo sa di ena ngue hont'a da 'yot'a, sinoque ja ngue da 'yot'e gátho'a te nt'ot'i p'u ja ra ley. ⁴ Nuya yo ja'i ena ngue di nhohyo ts'oqui ngue da 'yot'e te gáma hya nt'ot'i p'u ja ra ley, guehya yo ja'i hep'u ra Cristo ya. Ya emp'u na rá mate Oja. ⁵ Pe nuju, ra Espiritu Santo di hatra ts'edi ma mmuihu ngue di tóhmhu'a ra pa rá nzegui. Guese Oja da mamp'uya ngue ya bi nhohma ts'oquihu rángue di ec'eihu ra Cristo. ⁶ A nuyá, ngue ya di n'yohu ra Jesucristo, ya hinte di muui 'mo hmepya ma do'yohu oque hinga hmepya'agahu. A nu'a tate di muui ya, guehna ma nt'ec'eihu ja naya, 'ne nuna ma nt'ec'eihu na, guehna ot'e ngue dadi mahma cuhu n'na ngu n'najhu naya.

⁷ Ya xanho te gmani n'yohu m'met'o. ¿Te'o di ts'on'na ni mmuihu ngue guí hehmu p'u na ra hya majuaní? ⁸ Nuna ra hya di ts'on'na ni mmuihu, hingrá ts'anni Oja na. Porque Oja, i zon'nahu na ngue guí siguethohu te mi ja. ⁹ Ya guí nuhu ngue n'na zitiqui ra íxi di ixqui gátho ra juni. ¹⁰ Nugá hu ma mmui ngue ma Hmuhu Jesucristo hinda ja'i ngue guí pahni nt'ec'eihu i ja. Pe nuna ra n'yohu nne di ts'on'na ni mmuihu, da japra castigo Oja na, hont'o bi zá maja'i.

¹¹ Pe nugá ma zi cu'ahá, nu'mo gdi xi'ahu ngue guí mmepya ni do'yohu, hinda nnu man'ugá yo judio 'mo. Pe nuyá, sacyo ja'i co nuna ra hya di xannbate, ngue ra Cristo bi dup'u ja ra pont'i, gue'a i nyanyo te yo ja'i'a. ¹² Nuya yo n'yohu di pi'ahu ena ngue jatho guí mmepya ni do'yohu ngue da ma nthequi, ¿hanja ngue nuya yo n'yohu ya, hinda nhyecse xanho asta da ma m'moqui?

¹³ Ague ma zi cu'ahá, bi zon'nahu Oja ngue hinni mantho guí suhu ra castigo di manda ra ley. Pe 'yo sa guí emhmu ngue sátho guí 'yothu ra nts'o so ni mmuihu ya. Nu'a, hin'na'a. Para ngue di nequi ngue gadi madi n'na ngu n'na'ahu, a nuya dami mfats'i n'na ngu n'na'ahu ya. ¹⁴ Hont'a n'na ra hya ja ngue di nja para ngue di ma macumple te ga nt'ot'i p'u ja ra ley. Guehna ra hya ngue ena: “Dami mahni mmic'eiui tengutho gni ne ngue di ma madi'i”. ¹⁵ Pe nu'mo gadi nsothu, ya ja ngue guí nsahu n'na ngu n'na, pets'i guí tutho ni mmic'eiui.

¹⁶ Nugá di xi'ahu, dami n'uni ngue gue'a ra Espiritu Santo da xan'nahu te gdi n'yohu. Nu'mo guí hyaxhu'a ra 'yu di 'da'ahu'a, hinguí 'yothu'a te ni pahsehhu 'mo. ¹⁷ Nu'a ra nts'o so ma mmuihu, hinguí nnu manho ra Espiritu Santo'a. Nuna te nne ra Espiritu Santo ga othu, n'nan'yo na ngue'a ra nts'o so ma mmuihu. Guehya di ntor'mahya p'u ja ma mmuihu ya. Janangue xangu yo nidi hinguí sa ga othu'a te di nne ga othu. ¹⁸ A nu'mo gue'a ra Espiritu Santo da xannghu te ga othu, ya hinguí ja ngue ga suhu ra castigo di manda ra ley 'mo.

¹⁹ Hingui henni gdá pahmu ndana gue'a ya yø nts'o øtyø ja'i. Gue'a ra n'yots'om'mäi, gä ra nts'o ja rá mmui ra ja'i, hingui nne di ts'ammi ngue'a te ra nts'o ga 'yo. ²⁰ I thanne yø dahmu, i ete. Di nsuhyø ja'i. Høndra njunt'i nne. I schya. I ncuε. Di 'yets'i. I 'uenyø ja'i ya yø hya i mma. Porque høndra ntapahya i nne. ²¹ I nnepe te pesrá mmic'eiui, hote, iti, 'ne hinha ga ndits'i. Gätho mi'da yø nts'o i ja, gä øt'e. Nugä ya xtá xi'ahü m'met'o 'ne mahøn'a dí xi'ahü ya, ngue nuya yø ja'i njap'ü, ya hinda ma macut'i p'ü di manda Oja ya.

²² Pe ra Espíritu Santo di hatra ts'edi ra ja'i te da n'yo. Guehna ra ja'i di mahrá mmic'eiui na, di johya, hu rá mmui, seti te thogui, ra hoja'i, hingui ya rá mmui ngue'a ra nho øt'e. Nu te ra hya pønna ne, gue'a øt'a. ²³ Híndi 'yets'i, hát'i samrá mmui. A nuyá, hin tema ley di ja ngue da zä da ma ngue da ma ra castigo ya yø ja'i ga 'yo ya yø hya dí xi'ahü ya. ²⁴ Gätho ya to n'youi ra Jesucristo, ya bi 'yøt'e ngue bi m'mε'ü yø pähä xants'o man'i n'yo. ²⁵ Nuná ra Espíritu Santo di 'dacju ra 'da'yo te. Ja ts'editho ga n'umhmü ya ngue gue'a ra Espíritu Santo da xänngahü te gdá n'yohü. ²⁶ Hingui sä ga 'yexhü ya, hingui sä ga njunthü ya. Hingui sä ga nseyabahü n'na ngu n'najü ya.

6

¹ Ague ma zi cu'ahü, nu'mø gá pahmu ngue bi 'yøtra ts'oqui n'na ni amigohü, nu'ü n'youi ra Espíritu Santo, gue'ü di nyau'i'a bi 'yøtra ts'oqui'ü. Da xifi ngue da hycp'ü'a te øt'e. Pe gue di nya manhuçhi ha di hejpi. Di mfädi xanho, hinga mbennbü ngue xquet'a 'ne'ü di njap'ü m'mefa'ü. ² Ngu mi'da, ngu mi'da, nu'mø gá nuhü te hemb'i n'na ngu n'na dami nfäxhü. Nu'mø ngue ngu'a guí øthü ya, ya guí øthü'a te ra hya di manda ra Cristo 'mø. ³ Nu ra ja'i ena ngue suhra güenda ngue tatesε, pe hinda zä to da hyät'i. Sinoque di nhyäse 'mø ngue himma juani te mma. ⁴ N'na ngu n'na'ahü dami hyacε ra güenda ngue'mø xanho te gni 'yohü ogue hin'na. A nu ra ja'i hacra güenda ngue xanho te øt'e, ya da zä di johya. Pe hingue masque di johya ngue da denna mmic'eiui ngue hingui øträ mmic'eiui tengutho øt'e. ⁵ Porque n'na ngu n'najü høxhma xihü ngue ga hacju ra güenda ngue'mø xanho te dí øthü ogue hin'na.

⁶ Nu ra ja'i sännbabi rá hya Oja, jatho ngue da mäxrá xännbate ngue di unni te honi.

⁷ Nuná Oja hingra nt'εmbi na. Hercathohü na, masä mi 'yεna ngue hingui nnu te dí øthü. Nu te ga 'yo ra ja'i, gue'a ra njut'i di nja'a. ⁸ Porque nu ra ja'i øtra nts'o so rá mmui, gue'a ra castigo da tho'a. Pe nu ra ja'i hacra 'yu xännbabi ra Espíritu Santo, guehna ra ja'i para zantho di unna 'da'yo te ra Espíritu Santo na. ⁹ Ogui säyahü, ma ga øthü ra nho. Porque nu'mø hinga nsäya ngue ga øthü ra nho, da zønna pa di njurcahü. ¹⁰ Janangue nup'ü da zä ga øthü ra nho, ma ga ørpaü ra nho gätho. Pe ma datho'ü ma cuhü n'nat'a ma nt'εc'eiü i ja ngue nneto ga ørpaü ra nho.

¹¹ Nugä drá Pablo, dami nuhü ya yø da letra ga osegä ya. ¹² A nuya yø ja'i di ja ts'edi da hmεpya ni do'yohü, høntho nne ya ngue da nu manho yø ja'i. Porque hingui nne da zä ra n'ü tho'ü to i mma ngue ya bi nhohyø ts'oqui yø ja'i ngue bi du p'ü ja ra pont'i ra Cristo. ¹³ Pe nuya yø xännbate ya mhmeppyabi yø do'yo, ni xinga guehya di øt'e te gä mmamp'ü ja ra ley ya. Høntho nne ya ngue da hmεpya'ahü n'namhma ngue nup'ü di nya, ya di 'yets'i, da ma ngue ya guí øthü'a ra hmεpya di manda gui 'yøthü. ¹⁴ Pe nugä híndi nne ngue te gdá 'yεxä, hønt'a dí nne ga mma ha bi nja ngue bi du p'ü ja ra pont'i ra Jesucristo. Pe ränge bi du p'ü ja ra pont'i, ya hin dadi hogá'a ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi. A nuya yø ja'i øtra nts'o p'üya, xquet'a hingui nnu manhogui. ¹⁵ Nu'mø ya dí n'yohü ra Jesucristo, ya hinte di mmui ngue'mø mhmeppyá rá do'yo ra ja'i ogue hin'na. A nu'a di muui ya, gue'a ngue da gom'na'yo ma n'yomfenihü. ¹⁶ A nuya to gätho da hyaxna ra hya dí mmangä, dí nne ngue da hyut'a ni mmuihü Oja 'ne di huεc'ahü. 'Ne hinga høn'athohü, sinoque gätho'ü te'o ya yø ja'i Oja.

¹⁷ A nu ra pa di ma p'üya, híndi nne to da gun'mahyagui. Nuya yø medi n'youi ma do'yo ngue xa ungyø ja'i, ja di nequi ua ngue rá mefigä ma Hmu Jesús.

¹⁸ Ague ma zi cu'ah̄, dí n̄negä ngue gä di jap'ah̄ ma Hm̄uh̄ Jesucristo. Da ngut'atho.

Efesios

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Efeso.

¹ Nugä drá Pablo, bá εxcä Oja ngue drá representantegä ra Jesucristo. Nuyá, dadi zenguagä yø ja'i ya o rá 'yε Oja, guehya yø ja'i ya εc'εi ra Jesucristo p'ε ja ra hnini Efeso. ² Dí nnegä ngue nuna Oja ma Papáhu co 'nēhna ma Hmuhu Jesucristo di jap'ahu 'nε da hyut'a ni mmuihu.

³ Ma ga ja mamadihu na Oja rá Papá ma Hmuhu Jesucristo. Porque nuju ngue ya dí n'yohu ra Cristo, ya bi jajpahu Oja. Nup'u mahets'i 'dama 'dan'yo rá njapi mambí jap'u, gue'a bi 'dacju'a ya. ⁴ Nu to gätho ya n'youi ra Cristo, ya xpá huan'na Oja hante di nhohra ximhäi. I nnepe ngue da hycp'u ra nts'o ya yø ja'i xa huanhni, n'namhma ngue nup'u ja rá hmi rá dä Oja, hin tema nts'o da thinnbi. ⁵ Nuna Oja di macju. Ya mandø njam'møtho xpá nzänni ngue ra Jesucristo da 'yøt'e ngue ga cohi ngue yø basigahu Oja. Nu'a te bi nja mpähä Oja da 'yøt'e, gue'a bi nja'a. ⁶ Nuna rá Ts'unt'u Oja mathoguitho di madi, ya ma n'yohu naya. Ja ts'editho ngue zant'a ga εspahu Oja ya, porque mandøngu drá mate bi 'dacju.

⁷ Conná nguehrá mate Oja, nuna rá Ts'unt'u Oja bi du ngue bi yanju 'nε bi punnga ma ts'oquihu. ⁸ Mathoguitho di macju Oja. Bi xoga ma n'yomfēnihu, bi 'yøt'e ngue dá pahmu hanja rá hya. ⁹ Nuna rá hya Oja himmi fadi hanja, bi 'yøt'e ngue da fadi hanja'a te xpá nzänni di nja. ¹⁰ Nu'a te ya xpá nzänni di nja, da 'yεhra pa di nja'a. Nuna Oja, da japi di manda ra Cristo gätho'a tema cosa i ja, ngup'u mahets'i, nguua ja ra ximhäi, gätho go di manda'a.

¹¹ Nu'a te ya xpá nzän'Oja di nja, gue'a øt'a. Ya mandø njam'møtho xpá nzän'Oja ngue nu to gätho ya dí n'yohu ra Cristo, ga nnuhu'a ra nho di un'Oja. ¹² Janangue'a, nuyá rá muditho dá εc'εihe ngue ra Yante na ra Cristo, ya nnu ra nho ørcahe Oja. Guehya jatho ngue ga εspähe Oja ya. ¹³ Xquet'a nu'mø gmi 'yøhmū na ra hoga 'da'yo hya majuaní ngue di nyanni tehu, ya gá 'yεc'εihu ra Cristo p'uya. A nuyá, ngue guí n'yohu ra Cristo, ya bá 'ben'nahu ra Espíritu Santo. Porque ya xa yat'Oja ngue da pennbabi ra Espíritu Santo te'o gätho ya o rá 'yε. ¹⁴ Ngue ya bá 'benhna Espíritu Santo ga n'yohu, ya dí haxhu njuani ngue nu'a te gä ra nho xa yat'Oja di 'dacju, gä di nja. Nu'mø bi dät'i da 'yεc'εi'u to ja ngue da zo rá 'yε Oja, guehya yø hya jaua da 'yørpe. Nu te gä øt'Oja, gä tate. Janangue jatho da t'εspi.

¹⁵ Nugä dí øde ngue janjuani guí hahni mmui guí εc'εihu ra Hmu Jesús. 'Nε dí øde ngue gadi mahmu gätho'u to ya o rá 'yε Oja. ¹⁶ Janangue nugä hindí säya janjuani dadi ja mamadigä Oja conná ngue'ahu. A nuyá, zant'a dí mmat'Oja conná ngue'ahu. ¹⁷ A nuna Oja, guehna rá Oja na ma Hmuhu Jesucristo na, 'nε guehna ra Papá maguese na. Janangue nuyá, dí äpä Oja ngue da 'yøt'e ngue da dinni mmuihu xandønho hanja Oja. ¹⁸ Nuna Oja, bi zongahu ngue di tocagahu ra nho m'mefa. Dí äpi ngue da xoc'a ni n'yomfēnihu xandønho, n'namhma ngue da dinni mmuihu hanja'a te ra hya dí tømhma di nja. Porque mazihotho'a te ra nho xa nzän'Oja di unni te'o gätho ya o rá 'yε. ¹⁹ Dí äpä Oja ngue da dinni mmuihu xandønho hanja, ngue nuna Oja mathoguitho ja rá ts'edi hinha rá nzequi. A nuna rá ts'edi Oja i ja, guehna fäts'i gätho'u to εc'εi na. Nuna Oja na, i udi ngue mathoguitho ja rá ts'edi. ²⁰ Porque guehna Oja bi 'yøt'e ngue bi bennate ra Cristo 'mø mi du, 'nε bi zits'i i ma mahets'i ngue i mmip'u ja rá n'yεi Oja. ²¹ Nuna ra Cristo bi t'unná cargo ngue tate, go guehna di manda gätho'u bi ja yø ts'edi mahets'i na, 'nεcua ja ra häi. Di manda yø dast'abi, 'nε gätho'u to mi'da ja yø ts'edi. Nuna go 'bet'o na ngue gätho, da gue'u 'buhra pa ja p'uya, da gue'u di m'muhyø pa di 'yεp'u, gätho go di manda'a. ²² Nu te gäma cosa i ja, Oja bi japra Cristo ngue gä go di manda'a. 'Nε bi japi

ngue ra Cristo go di manda gätho yø 'yɛc'ɛi'a. ²³ A nu'u yø 'yɛc'ɛi, gue'u nnøpa do'yo ra Cristo'u. Nu'a ra Cristo n'youi gätho yø 'yɛc'ɛi'a, 'nɛ 'bui hønnebui bi zä, bí 'bu mahɛts'i 'nɛ 'bucua ja ra ximhäi.

2

¹ Nu'mø mam'met'o, xandønts'o te nmi øthü. Ëntho ya xtá tühü ngue mā ts'oquihü mi ja. ² Xtá øthü yø nts'o ja ua ja ra ximhäi. Xtá ørpahü rá pähä ra zithü nuna di manda gätho yø ts'onthi i 'yo ndap'u bi zä. 'Nɛ gue'a ra zithü xa bennba yø mmui'u yø ja'i hingui nne da 'yɛc'ɛi Oja ya. ³ Nu'mø man'na ra pa gä xtá njahü p'u tengutho øtyø ja'i hingui pa Oja ya. Xtá øthü'a te mā pähäsehü. Nu'a te ra nts'o so mā mmuihü, gue'a xtá øthü'a. Janangue mamā nsähü'a ra castigo da ja Oja, tengutho ra castigo da thohyø ja'i hingui pa Oja ya.

⁴ Pɛ nuna Oja, mathoguitho di macjü, 'nɛ mathoguitho di huɛgahü. ⁵ A nuyá, ngue dí n'yohü ra Cristo, ya bi 'dacjü ra 'da'yo te ya. Porque nujü ya xtá tühü ngue mā ts'oquihü mi ja. Pɛ nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi yanjü. ⁶ Nuna Oja, xquet'a da 'yøt'e ngue 'nɛcju da zä ga bennatehü tengutho ra Cristo ngue bi bennate. 'Nɛ da 'yøt'e ngue 'dap'u ganjü mmihmü p'u mahɛts'i. ⁷ Nguna ra hya xpá nzän'Oja di nja ya, n'namhma ngue hangü ra pa di nɛqui xandønho ngue janjuani di macjü, ngue'a te ra nho bi 'yørcahü conná nguehra Jesucristo. ⁸ Nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi yanjü ngue dá ɛc'ɛihü ra Jesucristo. Hinga emhmü ngue ja temā nho dá øthü ngue bi yanjü. Sinoque bi nese Oja ngue bi yanjü. ⁹ A nu ra ja'i, hingui sä da 'yɛnā ngue ja temā nho da 'yøt'e ngue da zä di nyani. Janangue hinda zäp'u di 'yɛts'i da 'yɛnā ngue nu'a te ra nho øt'e, gue'a di n'yan'a. ¹⁰ Oja bi 'yøt'e ngue ja mā'da'yo dá m'muhmü ngue dí n'yohü ra Jesucristo. Ya mam'met'o xpá nzänni ngue ya gda 'buhmü'a ngue gä ra nho ga øthü.

¹¹ A nuya ngue hingyø judíoü, dami bɛni te gmi jahü 'mø yø pa xa thogui. Yø judío himmi nnu manho'ahü porque ni do'yohü himma mhmeɸya tengutho øtyø judío. ¹² Nu'u yø pa'u, himgmi pahmü te'o na ra Cristo. Mama hyaqui'ahü ya yø judío 'bup'u ja ra häi Israel. Hingmi pahmü'a te ra cohi mi jai Oja'u. Ni xinga gue'u yø hya di yat'a Oja ngue gdi pahmü hanja. Aha gmi 'buhmü ua ja ra ximhäi, 'be xingmi tømhmü ngue xtá 'yɛhra pa xtá nyan'ahü Oja. Hingmi pahmü ngue 'bu Oja. ¹³ Pɛ nuya ngue guí n'yohü ra Cristo ya, 'nɛ bi du conná guɛcju, gue'a øt'e ngue gá pahmü Oja'a ya. ¹⁴ A nuyá, ra Cristo guehna bi 'yøt'e ngue ga n'amigohü Oja naya. Ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, ya n'na 'bũitho bi gohyø ja'i ya. Porque bi xotra Cristo ya yø hya mađi hyagahü. ¹⁵ Nu'a ra ndate bi thohra Cristo, ja bi zɛp'u rá ts'edi ra ley nu'a mađi manda yø costumbre manjü n'yo yø judío. Nuya yo 'bui yø ja'i mađi nsui, mā'da'yo bi mpenhni ngue n'na 'bũitho bi gohi. Porque ya gä yø n'youi ra Cristo. Gue'a i hojpabi'a. ¹⁶ Porque nu'a i du p'u ja ra pont'i ra Cristo, gue'a i nhojpau Oja yø ja'i bi 'yɛc'ɛi'a. Ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, nu'a ra njunt'i mi øt'e ngue mađi nsui, ya bi zɛp'u. Bi ma mā penhni gätho yo 'bui yø ja'i tengutho 'mø n'na nc'ɛitho bi gohi. ¹⁷ Ra Cristo bá ɛhɛ ngue bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i ngue bi nhojpi. Bi xihra hya yø ja'i himmi pa Oja, ximmangu yø judío ya mi pa Oja xquet'a bi xihra hya. ¹⁸ Conná nguehra Cristo, ngu yø judío, ngu yø ja'i hingyø judío, gue'a ra Espiritu Santo fäxcahü ya ngue da zäp'u ga n'amigohü xanho'a ra Papá. ¹⁹ A nuyá, ya hingyø 'dan'yo ja'ihü ya. Ya gue'ahü yø ja'i Oja ya, porque ya ni n'yohü gätho'u yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja.

²⁰⁻²² Nup'u ha nanga n'na ra ngu ngue ra nija, nup'u brá fuhra jado, n'youi mi'da yø do di tetra jado ngue rá nija Oja. Gue'ahü'u yø do di tetra jado ngue ra nija ya. Nu'a ra Cristo, gue'a ra do bi du'mra jado'a. A nu'u yø representante p'uya co 'nɛ'u yø pøngahya Oja, gue'u yø do rá mũditho bi mɛ ra ngu'u. A nuya conná nguehra Cristo ya, nu yø ja'i hingyø judío, ya yø n'youi to gä ɛc'ɛi ra Cristo'u ya. Porque gäthogahü, gue'a ra Espiritu Santo dí n'yohü.

3

¹ Nugä drá Pablo, dí ofädi ngue dí mmangä rá hya ra Jesucristo p'ua 'buhyo ja'i hingyo judío. ² Ya guí pahmu ngue bi 'yorcagui ra mate Oja bi 'dajma 'befi ngue ga xi'ahu ra hoga 'da'yo hya. ³ Gä dá cuatä ua ja ra sacua'a te gäma hya bi yorcagui Oja. Himmi fadi hanja na ra hya na. ⁴ A nu'mø gá nuha na ra sacua naya, ya gui hyaxhu njuani p'uya ngue nu'a rá hya ra Cristo himmi fadi hanja, bi jaqui dá padi hanja. ⁵ Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja, hinjonni ja'i xa mbøni ngue xti japi xta mbahna ra hya na. Pe nuyá, nuna Oja bá pennbabi ra Espiritu Santo'ua yø representante co 'ne'ua yø pøngahya ngue bi japi da badi hanja na ra hya na. ⁶ Nuna ra hya himmi fadi hanja, guehna ra hya ja ua naya: Ngue hinga høndyø judío di tocabi na rá njapi Oja, sinoque xquet'a 'nehyø ja'i hingyo judío di tocabi rá njapi Oja 'mø da 'yec'ei ra hoga 'da'yo hya. Ya gä da gohi ngue yø ja'i Oja. Porque di tocabi'a ra nho ya xa yat'Oja ngue di unyø ja'i da 'yec'ei ra Jesucristo.

⁷ A nuyá, Oja bi 'yøtra mate bi 'dajma 'befi ngue ga mmangä na ra hoga 'da'yo hya. 'Ne guesø Oja di 'dacrä ts'edi ngue da zä ga øt'a na ra 'befi na. ⁸ Nugä, man'natho hinga njuanigä ngue gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'ye Oja. Pe guesø Oja bi 'yøtra mate ngue bi tocagä ra mmenthi ngue ga xicä ra hoga 'da'yo hya yø ja'i hingyo judío. 'Ne ga xihyo ja'i ngue nu'mø bi 'yec'ei ra Cristo, mathoguiho ra nho di tocabi hinha rá nzegui. ⁹ I nneque ngue ga japi da badi gätho yø ja'i hanja na ra hya hinguí fadi. Nuna Oja bi hoqui gätho'a te ja ya, mandø njam'møtho xpa nzän'na te nnepe di nja. Pe himmi fadi hanja, asta ja guehya ja bi fahya. ¹⁰ A nuyá, ya bi zønna pa ngue co 'nehyø anxe bi ja yø ts'edi mahets'i da nu'a te da 'yørpabi Oja yø 'yec'ei. 'Ne da nu ngue mathoguiho ja rá mfadi Oja. ¹¹ Ya mandø njam'møtho xpa nzän'Oja'a te nnepe di nja. Pe ya bi nja 'mø mi t'ec'ei na ra Hmu Jesucristo. ¹² A nuyá, ngue ya dí ec'eiha ra Cristo, ya nthummui ngue ma n'yohu Oja ya. ¹³ Janangue nugä dí xi'ahu ngue 'yo di tu ni mmuihu ngue dí sägä ra n'ua ngue dí xi'ahu ra hoga 'da'yo hya. Sinoque dami johyahua ngue nu'a te ra n'ua dí thocä conná ngue'ahu da 'yøt'ahu ra nho na.

¹⁴ Janangue nugä dí ndantyøhmu ngue dadi ja mamma di na rá Papá ma Hmuhu Jesucristo. ¹⁵ Nuna ra Papá na, nu'ua bi 'bu mahets'i, da gue'ua 'bucua ja ra häi, gätho yø Papá. ¹⁶ Guehna ma datho ngue ja rá ts'edi na. Janangue dí äpi ngue di zac'a ni mmuihu ngue da penhna Espiritu Santo di ha'ahu ra ts'edi. ¹⁷ Dí äpi ngue nu te'o gätho ya guí ec'eiha ra Cristo, høndra Cristo da 'yo ni mmuihu. A nu'a te gni mahni mmic'eiha, janjuani ngue ni mmui gdi 'yøthu. ¹⁸ Dí nnegä ya ngue gätho'ahu co gätho mi'da yø 'yec'ei, dami pahmu xandønho Hague ngu gangu'a te gui macju ra Cristo. ¹⁹ Janangue dí äpä Oja ngue da dinni mmuihu xanho hanja na te gui macju ra Cristo, madague'a ngue hinjam'mø da zä ga pahmu gätho'a te gui macju. Pe co ngu'a, man'na man'na di nequi ngue guí n'yohu Oja.

²⁰ Nuna Oja, ma datho ja rá ts'edi na, porque sä di un'a te t'äpi. Hinga hønt'a te ra hya so ma mmui dí äphu di uní, sinoque man'na xangu di uní ngue'a te t'äpi. A nuyá, nuna rá ts'edi Oja i ja, guehna di hacju ra ts'edi naya. ²¹ Nu to gätho dí ec'eiha ra Jesucristo ya, ma ga espahu Oja para zantho. Da ngut'atho.

4

¹ Nugä dí ofädi ngue dí ørpabi rá 'befi ra Hmu Jesús. Pe nuyá, dí xi'ahu ngue guí mportahu xandønho. Nuna te ra hya i zon'nahu Oja gdi n'yohu, gue'a gui 'yøthu'a. ² O gadi 'yex'mø guí yahu, mahotho gdi nyahu. Dami seti te gadi n'yørpahu. Di nequi ngue n'na ngu n'na gadi mahni mmic'eiha. ³ Da mäx'ahu ra Espiritu Santo ngue da 'yøt'e ngue xøgue n'na hyatho gui mmamhmu. Dami ja ndummui ngue hinjam'mø gui njunthu. ⁴ Nu to gätho ya dyø 'yec'eiha, entho n'na nc'eitho p'ua da nnuju Oja. Nu'a ra Espiritu Santo dí n'yohu, n'nat'a'a. Nuna te ra hya dí tømhmua di nja m'mefa, n'nat'a na ra hya

gá nzonngahú Oja. ⁵ N'nat'a má Hmuhú. N'nat'a má nt'éc'ei hú i ja. N'nat'a rá nxixya i jajú. ⁶ N'É n'nat'a Oja i 'búi, gue'a rá Papá'a ngue gátho. 'Né gue'a dí mán̄da gáthogahú'a. Gue'a 'búi ndap'ú bi zä'a. 'Né gue'a dí n'yohú gáthogahú'a.

⁷ Nup'ú ha dí mpeti yø 'yéc'ei, bi zännba rá Cristo n'na ngu n'naju'a te ja ngue ga øthú. Di hacjú rá ts'edi ngue dá zä ga øthú'a te nnepe ga øthú. ⁸ Nguna mmamp'ú ja rá Maca Libro ngue éna: “Nuna rá Cristo bi ma mahéts'i, pé 'be bi dapi gátho'ú yø nsúui. 'Né mändöngu drá máte bi unyø ja'i bi gocua ja rá ximhäi”, i éna. ⁹ ¿Te nne dá manna rá hya émbi ngue bi ma mahéts'i? I nne dá má ngue rá Cristo bi zøcua ja rá häi 'né bi mengui, i ma mahéts'i. ¹⁰ Nuse ná rá Cristo bá nexpá mahéts'i, bi zøcua ja rá häi. 'Né bi ma asta ndøya mayá bí ja rá c'amahéts'i para ngue dí nequi ngue ndap'ú bi zä 'búi ngue dí manda.

¹¹ N'na ngu n'na yø ja'i, bi zännba rá Cristo'a te ja ngue dá méfi. Bi 'yexyø ja'i ngue dyø representante. Mí'da p'uya, bi 'yets'i ngue dá manna hya di bennbabi Oja ngue dá má. Mí'da p'uya, bi 'yets'i ngue dí n'yo ngue dá manna hoga 'da'yo hya. Mí'da p'uya, bi 'yets'i ngue dí m'met'o ngue dyø mamhya p'ú ha 'búhyø 'yéc'ei. Mí'da p'uya, bi 'yets'i ngue dyø xännbate ngue rá hya. ¹² Nuyá yø ja'i bi 'yets'i, guehya dá japi gátho yø 'yéc'ei ngue dá 'yøtra 'befi dí manda rá Cristo dá 'yøtyø ja'i ya. Guehya man'na di hatra ts'edi yø 'yéc'ei 'bucua ja rá ximhäi ya. ¹³ Dí mpefi asta gue'mø dá zúdi ngue xøgue dá 'da'igu má nt'éc'ei hú, 'né ga páhmú xändönho'a rá Ts'unt'ú Oja. Man'na man'na dí thini xänho hanja rá hya, ya dá zä ga n'yohú tengutho i n'yo rá Cristo p'uya. ¹⁴ Ya hinga øthú tengutho øtyø t'úbasí p'uya. Porque yø basí hinguí henni ga thät'i. Tengutho 'mø te haxra ndahi ní ma ua, ní ma nú, njarbútho yø basí, hönt'o bi zä máxädi tenni. A nu'ú yø xännbate ngue yø hyäte, xøgue ga mbatho dá hyoni ha di hyätyø ja'i. I nne'ú ngue ga tenhnú'a rá fehni hya i xännbate. ¹⁵ Pé nujú, ma ga ja ndummú ga mmamhmú ná rá hya májuani. Ma ga údi ngue dadí mahmú'ú yø ja'i dí xihmú ná rá hya ná. Ma ga homhmú rá hya ngue man'na gá cohmu tengutho rá Cristo. Nuna rá Cristo, guehna 'bet'o ná ngue dí manda gátho yø 'yéc'ei, tengutho rá ya rá ja'i i 'bet'o ngue dí mandabi rá do'yo. ¹⁶ Ngue guehna rá Cristo 'bet'o ngue dí nnopá yahú ya, nu'ú yø xequi ha dí ntøtrá do'yo rá ja'i p'uya, go guecju'a. A nu'mø ngue cú xänho yø hyundo'yo, gátho 'da guí mpetho, ya xänho i ja. Njarbútho ya, nu'mø dí mmadi n'na ngu n'na yø ja'i, gátho 'da ga hyadra ts'edi dí mpefi xänho.

¹⁷ Nuna má Hmuhú Jesucristo, go dí 'dacá rá ts'edi ná guehna rá hya dí xi'ahú ya. 'Yoni mantho guí øthú'a rá nts'o ga 'yo yø ja'i hinguí pá Oja. Nuyá yø ja'i ya, nu'a rá nts'o so yø mmú, gue'a øt'a. Pé hinte dí muui te øt'e. ¹⁸ I njot'i yø n'yomfeni, hinguí pá'a rá 'da'yo te dí un'Oja. Porque mändø nnaxitho yø n'yomfeni. Híndi n'uní dá sifi ha dí njap'ú dí bá Oja, janangue hinguí pádi hanja. ¹⁹ Janjuani ngue xa unyø mmú yø ja'i'a rá nts'o ga 'yo. 'Be xinguí ja yø 'be'isä. Éna gue man'na di johya 'mø 'dama 'dan'yo má nts'o øt'e.

²⁰ Pé hinga ngu'a rá hya gá 'yøhmú bi nxännbate rá Cristo. ²¹ Majuani ngue ya gá 'yøhmú ná te rá hya bi nxännbate rá Jesucristo. Nuna rá hya naya, guehna májuani ná, 'né guehna rá hya xänngahú rá Jesús. ²² Janangue nuyá, nu'a te gá rá nts'o gmani n'yohú mam'met'o, damí hyehmú p'ú'a ya. Porque nu'a rá nts'o gmadí ho guí 'yøthú, mí hät'atho ní n'yomfeni'ú'a. ²³ A nuyá, damí 'yøt'e ngue dá gom'na'yo ní n'yomfeni'ú ya. ²⁴ Gátho má'da'yo'a te gdí n'yohú. Gá rá nho gdí n'yohú. Tengutho Oja májuani ngue xändönho'a, guí njathú p'uya, gá rá nho guí 'yøthú, hín tema nts'o guí 'yøthú.

²⁵ A nuyá, 'yo guí mmamhmú rá fehni. N'na ngu n'na'ahú, gá májuani guí xihni mmic'eiui. Porque gátho yø 'yéc'ei tengutho 'mø n'na nc'ei'itho di jahú'ú. ²⁶ Nu'mø guí ncuehú, man'nan'yo mí 'yøt'e ngue dá gohi ngue drá ts'oqui'a ní cuehú. Dá thotho'a ní cuehú, 'yo guí nnehú ngue gá rá nguni rá pa guí ncuehú. ²⁷ 'Yo gadi unhnú rá 'yu rá zithu ngue guí 'yøthú'a te rá páhä.

²⁸ Nu rá ja'i mará bé, dá hyep'ú'a rá mfé, dí mpefi. Nu rá ja'i ngue rá 'befise dá 'yøt'e, gue'a dí díní te dá zi'a, janangue dí nja te dí unyø ja'i hín'yú te dá hyoni.

²⁹ 'Yo temá ts'omhya guí mmamhmu. Sinoque rá hoga hya guí mmamhmu, da gue'a rá hya da 'yorpabi rá nho yø ja'i da 'yøde. ³⁰ 'Yo guí øthu ngue da du rá mmui rá Espiritu Santo ngue n'na rá ts'oqui guí 'yøthu. Porque dí n'yohu rá Espiritu Santo, ya di haxhu njuani ngue ya dí ohu rá 'ye Oja, 'ne fácju asta gue'mø bá ep'u má Yanteha.

³¹ A nuyá, dami hyehmu p'u gátho ya yø hya ga xi'ahya ya. Ra sui, ra cue, ra njunt'i, ra ts'ate. 'Yo to guí nnu man'uhu. ³² Nu'a ja ngue gui 'yøthu, dami n'yorpahu rá nho n'na ngu n'na'ahu. Di nja ni yemmuihu. Dami mpunnbi n'na ngu n'na'ahu ngue'mø 'bui to hinga gue'a øt'e, tengutho Oja bi pun'nahu conná nguehra Cristo.

5

¹ Nuna Oja, janjuani ngue di macju ngue ya yø basigahu. Janangue nuyá, ma ga øthu tengutho øt'Oja. ² Ma ga mahma mmic'eiha tengutho guí macju rá Cristo. Nuná, asta bi ndá ngue bi du conná nguecju. Oja bi nu manho ngue gue'a bi gohi ngue rá 'bøt'e i nhohma ts'oquihua.

³ Ya guí ohu rá 'ye Oja ya. Janangue nuyá, 'yo di so ni mmuihu'a rá n'yots'om'mái. 'Yo temá nts'o guí øthu. 'Ne 'yo guí emhmu ngue gue'a rá mnyu má datho di muui.

⁴ 'Yo temá ts'omhya guí mmamhmu. 'Yo guí mmamhmu yø hya hinte ni bontho. Porque nuya yø hya ya, hinni 'yup'u ngue guí mmamhmu ya. Nu'a rá hya ni 'yup'u gui 'yøthu, gue'a ngue njandyatho gui ja mammadihu Oja'a. ⁵ Ya guí pahmu ngue nup'u di manda rá Cristo, co 'nehrá Papá, nuya yø ja'i ngue yø 'yots'om'mái hinda ma macut'i p'u ya. Da guehyø ts'oc'ei, da guehya yø ja'i ngue hont'a te pes'ua ja rá ximhai so yø mmui ngue di xandi, hinda yurbu ya. Porque nuya yø ja'i njap'u, nu'a te rá cosa ni ma yø mmui, gue'a thanne'a, hinga gue'a Oja i thanne. ⁶ Matonma hya'ahu ngue gui 'yøthu ya yø nts'o dí xi'ahya. Porque nu to øtya yø hya dí xi'ahya ya, ngue fspatho rá hya Oja, guehya da japra castigo Oja ya. ⁷ Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui 'yøthu tengutho øtya yø ja'i dí xi'ahya ya.

⁸ Nu'mø mam'met'o, gá rá nts'o nmará n'yohu. Pe nuyá, ya má n'yohu rá Cristo ya. Ma gdá n'yohu'a te nne Oja gdá 'yohu ya. ⁹ Nu rá ja'i ngue xojpabi Oja rá mmui, gá rá nho ga 'yo rá ja'i. Nu'mø ha ya, gá majuaní te mma. Nu'a te di manda Oja, gue'a øt'a.

¹⁰ Dami ja ndummuihu ngue nu'a te nnu manho Oja, gue'a gui 'yøthu'a. ¹¹ Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue go gui 'yøthu tengutho øtyø ja'i xants'o ga 'yo. Dami japhu ngue da bahyø ja'i ngue rá ts'oqui'a te øt'e. ¹² Nu'a rá nts'o nt'aguitho øtyø ja'i, ya rá 'be'isátho ngue da hmangua'a. ¹³ Pe nu'mø da ma nsudi rá hya ha rá nja ná rá nts'o nt'aguitho øtyø ja'i, da bahyø ja'i ngue rá ts'oqui øt'e. ¹⁴ Janangue emp'u ja rá Maca Libro: "Nup'u 'bahyø ja'i entho ya xa ndu, da xoc'a ni mmui rá Cristo. Entho ja gui nnu'a nt'aha", i éna.

¹⁵ Janangue nuyá, dami fahmu xanho te gdi n'yohu. 'Yo gni 'yohu tengutho ga 'yo yø ja'i hinguí pa Oja. Sinoque dami 'yøt'e ngue di nequi ngue guí pahmu Oja. ¹⁶ Dami ja ndummui gui mpefi ngue gui mmamhmu rá hya. Porque yø pa dí 'buhmu, xandøngu rá nts'o i ja. ¹⁷ Janangue nuyá, 'yo gyø 'yammuihu. Nu'a te rá pähä má Hmuhu Jesucristo, dami ja ndummui ngue da dini xanho ni mmuihu hanja rá hya, n'namhma ngue gue'a gui 'yøthu'a. ¹⁸ Para ngue gui m'mumma pähahu, 'yo gadi unni mmuihu rá n'iti. Porque rá n'iti xants'o te øt'ahu'a. A nuyá, go dami unni mmuihu'a rá Espiritu Santo ngue da gue'a da xän'nahu te ja ngue gui 'yøthu'a. ¹⁹ N'na ngu n'na'ahu, nu'mø gui yahu, nu'u yø hya mazihotho nt'ot'i p'u ja yø salmo, gue'u dami nxihmu'u, 'ne'u yø hya nt'ot'i p'u ja yø alabansa. Dami ja mammadihu'a rá Hmu Jesucristo p'u ja ni mmuihu. Gui 'yepahu conyø salmo 'ne conyø alabansa gui turpahu. ²⁰ Rángue guí ec'eiha má Hmuhu Jesucristo, nuna Oja má Papáhu da 'yø'mø gá zohmu. Janangue nuyá, zant'a gui ja mammadihu ya ngue'a te gá rá nho ørcahu.

²¹ A nuyá, ngue guí nnu mansuhu Oja, dami mfäts'i n'na ngu n'na'ahu ya.

²² Ague gyø xisuhu, dami 'yec'ei ni damme 'mø nzo'ahu. Porque gue'a di manda rá Hmu Jesucristo'a. ²³ Porque rá n'yohu i 'bet'o'a ngue di manda rá xisu, tengutho rá

Cristo i 'bet'o'a ngue di manda yø 'yɛc'ɛi. Nu'a ra Cristo bi yanyø 'yɛc'ɛi, gue'a 'bet'o'a ya, tengutho rá ya ra ja'i, 'bet'o ngue di mandabi rá do'yo. ²⁴ A nuya yø 'yɛc'ɛi i øt'e te di manda ra Cristo. Xquet'a njarbutho yø xisu ya, da 'yøt'e te gä di 'bɛpyø damme.

²⁵ Ague n'yø'ahü, dami mahni xisuhü, tengutho ra Cristo di mahyø ja'i bi 'yɛc'ɛi, asta bi dü ngue bi yani. ²⁶ Nguna bi 'yørpabi yø 'yɛc'ɛi para ngue di zo rá 'ye Oja. Co nuna ra hya bi 'yɛc'ɛi yø ja'i bi hojpa yø ts'oqui. Bi nxixya p'üya ngue ya bi hyep'ü ra nts'o. ²⁷ I nne ngue nu'mø bá ɛp'ü mahøn'a ra Cristo, gätho yø 'yɛc'ɛi da 'yɛspi, porque ya hin tema nts'o da dinnbi.

²⁸ A nu yø n'yohü i jatho ngue di mahyø xisu. Tengutho ga mmährá do'yo, di jarbu rá xisu. Porque nu ra n'yohü di mahrá xisu, i øtrá güenda ra n'yohü ngue rá do'yose di maði. ²⁹ Nɛ hinjo'o n'na ra ja'i ngue di sahrá do'yo, sinoque fáhrá do'yo ra ja'i 'nɛ pɛpi. Njarbutho'a te ørcahü ra Cristo ya, fäcju 'nɛ i pɛjrahü. ³⁰ Porque ra Cristo, i nnøpe ngue rá do'yogahü. ³¹ N't'ot'i p'ü ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Nu'mø bi nthatra n'yohü, ra n'yohü p'üya sop'ü rá papá 'nɛhra mamá ngue 'bühmi rá xisu. Nuya yo nc'ɛi ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hingui yo nc'ɛi, sinoque ɛntho n'na nc'ɛitho”, ɛnna hya. ³² Nuna ra hya na, mazihotho hma te nne da ma. Porque ga mbøni ngue ra Cristo ya yø n'youi yø 'yɛc'ɛi 'nɛ gue'ü yø 'yɛc'ɛi nnøpe ngue rá do'yo. ³³ Pɛ xquet'a i nne da ma ngue n'na ngu n'na yø n'yohü jatho di mahyø xisu. Tengutho ga nne ngue di ma mamadi, di jarbutho rá xisu ya di maði. A nu ra xisu p'üya, i jatho ngue da nu mansu rá damme.

6

¹ Ague gyø basihü, nu'mø bi zo'a ni papá ogue ni mamá, dami 'yɛc'ɛi te xi'ahü. Porque gue'a jatho ngue da 'yøtyø basi ya ɛc'ɛi ra Cristo'a. ² Guehna rá mæditho ra hya mmamp'ü ja rá ley Oja na, ngue nu ra ja'i da 'yøt'e te xi Oja, da dinnbabi rá njapi Oja. Guehna ra hya naya ngue ɛna: “Dami su ni papá, dami su ni mamá. ³ Nu ra ja'i da 'yøtya yø hya ya, ya'atho ra pa di m'mæcua ja ra häi, 'nɛ di m'mæmma pähä”, ɛnna hya.

⁴ A nu yø n'yohü conyø xisu, ngue ya 'bühyø basi, 'yo di honnbi ha di mbøcue yø basi. Sinoque di tede xanho, da badi ngue da zammi. 'Nɛ da xännba yø basi ngue da 'yɛc'ɛi ra Cristo.

⁵ Ague gyø hmiqihü, dami 'yɛc'ɛi ni hmu gadi mpehmü ua ja ra häi. Majuani ngue ni mmüi gdi 'yørpabi masu ni hmuhü. Ni mmüi gdi 'yøtra 'befi gui pehmü, gui 'yø'ni güendahü ngue tengutho 'mø gdi ørpahü rá 'befi ra Cristo. ⁶ Gui hyumbabi 'mø gadi mpehmü. 'Yo gui nnehü ngue høn'mø nnu ni hmu gui humbahü, sinoque gui 'yøt'e ngue yø mæfi'ahü ra Cristo. Co gätho ni mmüi gdi 'yørpahü'a te rá pähä Oja. ⁷ Nu'mø ja te gui pehmü, con n'na ra pähä gdi 'yøthü ra 'befi. Gui 'yø'ni güenda ngue ra Cristo gui ørpahü rá 'befi, hingue masque gui 'yɛmhü ngue ra ja'itho gui ørpahü rá 'befi. ⁸ Porque ya gui pahmü ngue nu'a ra Hmu Jesucristo, nu'a te ra nho xa 'yøt'e n'na ngu n'na ra ja'i, gue'a rá nzäbi ra ja'i di un'na. Nu'mø 'bührá hmu ogue hinjo'o rá hmu n'na ra ja'i, nu te ra nho xa 'yøt'e, gue'a rá nzäbi di t'un'na.

⁹ Ague gyø hmuhü, dami 'yørpabi ra nho ni mæfi gui sihü. 'Yo gadi pihmü yø mæfi. Dami bɛmhü na ra hya ja ua. Ngu'ü yø hmu ua ja ra ximhäi, ngu'ü yø hmiqii, n'nat'a ni Hmuhü bí 'bɛ mahɛts'i. A nu'a p'üya, hingui huantho yø ja'i ørpa masu'a.

¹⁰ Ague ma zi cu'ahü, dami zajni mmühü connä ts'edi di 'da'a ma Hmuhü. Porque hønt'a tate ja rá ts'edi'a. ¹¹ Nuna ra hya di 'da'ahü Oja ngue gdi mfähmü, dami 'yøthü ngue tengutho 'mø da m'mant'i'ahü na ra hya na. Janangue da zä gui täjrahü rá hya ra zithü nu'a nne da hyäcju. ¹² Porque nuna ra tunhni di øthü ya, hinga gue'ü ma mmic'ɛi dadi ndunhü, sinoque nu'ü dadi ndunhü ya, gue'ü yø ts'onthi ja yø ts'edi ngue di manda ra nts'o ja ua ja ra ximhäi. I 'yo maya ndap'ü bi zä. ¹³ Janangue di ndü xanho ni n'yomfɛnihü ya co nuna ra hya di 'da'ahü Oja, guehna gdi täcju ra nts'o na. Nu'mø da

'yehra ora ngue gui ntheha n'na ra hya xants'o, 'yo di dap'aha. Nu'mø ngue gá 'yøthua na ra hya naya, ya da xanho ni n'yomfenihua 'mø.

¹⁴ Nu ra soldado 'mø ngue ya xa nsä ngue da ma ra tunhni, ya xa dutra ngut'i, ya ha ra njudi di nyani, 'ne he rá he ngue ra t'egui. Dami njathua p'uya ngue gdi nyamhmu na ra hya majuani. Nu'a te xanho, gá gue'a gui 'yøthua. ¹⁵ Nu ra soldado 'mø ja ngue ha da ma, ya xa nsä, hinha ga hychyø 'boxthi. Dami njathua p'uya, gui ja ndummui ngue gui mma guá mamhmu ra hoga 'da'yo hya. Guá xihmu ra hya yø ja'i ngue ha di zä di nhojpau Oja. ¹⁶ Nu ra soldado ha rá njudi. Nu'u yø nsä n'youi ra sibi bi enyø nsuiui hingui thot'i. Gui njathua p'uya co nu'a ni nt'ec'ei i ja, ya hinda zä da dap'aha ra zithu. ¹⁷ Gui 'yøt'e tengutho 'mø gdi hushua ra fui t'egui, hinte da thot'i. Dami njathua p'uya, n'nat'a beni ngue ya bi nyanni tehu. Nuna rá hya Oja di 'da'aha ra Espíritu Santo, guehna gui nnøpa juaihu na, ngue gdi taphua ra hya yø ja'i.

¹⁸ 'Yo di cohni mmuihu, mat'Ojahua hangu ra pa. 'Yäphua Oja'a te gäma hya di ben'nahua ra Espíritu Santo gui 'yäphua. Gätho yø ja'i ya o rá 'ye Oja dami marpahu Oja yø ja'i, 'yogui säyathohua. ¹⁹ Xquet'a 'necä dami marcahu Oja n'namhma ngue Oja di 'dacrä hya ga mma. Nup'u ha ga mmanä hya, ga ha ra ts'edi ngue ga mmanä hya. Nuna ra hoga 'da'yo hya, hinga su ga xicä yø ja'i hanja na ra hya na. Porque hingui pahyø ja'i na ra hya na. ²⁰ Oja bi 'yexqui ngue drá representantegui ngue ga mmangä na ra hoga 'da'yo hya na. A nuyá, ngue dí mmangä na ra hya na, ya dí ofädi. Janangue dami marcahu Oja n'namhma ngue nuna ra hya ni 'yehma xi ga mma, da zä ga ha ra ts'edi ga mma xanho ra hya.

²¹ Nuna ma zi cuhua ra Tíquico, xquet'a emmei di mpefi ngue ørpabi rá 'befi ra Hmu. Nu'mø bi map'u naya, go da xi'aha te dadi jagä na. 'Ne da xi'aha te dí øt'ä ua. ²² Nuna ra Tíquico dí øt'ä p'u na ngue da ma di zengua'aha. 'Ne dani xi'aha te dadi ja. Nuna ra hya da xi'aha p'uya, di hatra ts'edi ni mmuihu na.

²³ Dí nnegä ya ngue nuna Oja ma Papáhu co 'nehna ma Hmuhu Jesucristo di darpabi yø nt'ec'ei to gätho ya ja yø nt'ec'ei, 'yo dadi njunt'i, sinoque di mahyø mmic'eiui n'na ngu n'na. ²⁴ Oja di japi te'o gätho ngue yø mmui gui ma'a ma Hmuhu Jesucristo. Da ngut'atho.

Filipenses

Ja ua rā carta bi 'yo'trā Pablo, ngue bi mēnba yø 'yɛc'ɛi Filipos.

¹ Nugä drá Pablo, conna Timoteo, yø mēfigä'be rā Jesucristo. Nu'ɥ yø māmhya p'ɥ ja rā hnini Filipos, dā gue'ɥ yø n'yohu ja yø cargo p'ɥ ja rā nija, gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja ngue ya ɛc'ɛi rā Jesucristo, gä dadi zengua'be. ² Dí nnegä'be ngue nuna Oja mā Papáhu co 'nēhna mā Hmuhu Jesucristo di jap'ahu 'nɛ dā hyut'a ni mmuihu.

³ N'na ndi ngu n'na ndi ga mbēn'ahu, dadi ja māmādigä Oja connā ngue'ahu. ⁴ Nu'mø dā mat'ahu Oja, janjuani dadi johya. ⁵ Porque dí mbēn'ahu ngue nu'mø māmā fādi gā 'yɛc'ɛihu rā hya, gā fāxcahu mente dadi 'yongä rā hoga 'da'yo hya. 'Nɛ astā guetya gui fāxcahohu. ⁶ Astā gue'mø gambā fādi gā 'yɛc'ɛihu rā Jesucristo ya, bi 'yøt'ahu rā nho Oja. 'Nɛ man'na di 'yøt'e ngue gui commanhohu. 'Nɛ dí padī ngue go gue'a dā 'yøt'e ngue gui pømmanhohu 'mø rā pa dā ɛp'ɥ rā Jesucristo'a. ⁷ Ni 'yup'ɥ ngue ɛmmei di mbēn'ahu, porque gāthogahu, bi 'yøtra mate Oja ngue bi 'dacju rā 'bēfi ngue dadi 'yonnbahu rá hya. A nuyá, gue'mø dí ofādi, ogue dí 'būcā p'ɥ ja rā ts'ut'abi, dí tōxā nā rā hoga 'da'yo hya, 'nɛ dadi ja majuani ngue majuani nā. ⁸ Nuna Oja i padī ngue janjuani dadi mādi gātho'ahu tengutho gui mā'ahu rā Jesucristo.

⁹ Nu'mø dí mmat'Ojagä, dí äpi ngue nu'a te gni mmahmū, man'na man'na gdī mmahmū. 'Nɛ dí äpi ngue dā xoc'a ni n'yomfēnihu ngue dā dīni xanho ni mmuihu hanja rā hya. ¹⁰ Dí nnegä ngue gui padī gui huanhnu ndana rā nho i ja ngue gui 'yøthu. Jananguē nu'a rā pa dā ɛp'ɥ rā Cristo, ya hinte mants'o dā thin'nahū. ¹¹ 'Nɛ hont'a rā Jesucristo dā zā dā 'yøt'e ngue gā rā nho gdī n'yohu. Nu'mø bi nu yø ja'i ngue gui 'yohu xanho, ya dā 'yɛspabi Oja yø ja'i.

¹² Ague mā zi cu'ahu, dí nnegä ngue gui pahmū ngue nu'a te gā dá thocä, ɛnā gue gue'a man'na i fāhrā hoga 'da'yo hya'a. ¹³ A nuyá, gātho yø soldado 'būcua ja rā palacio, 'nɛ gātho ya mi'da yø ja'i 'būcua, ya padī ngue dí ofādigä ngue dí ɛc'ɛi rā Cristo. ¹⁴ Nu'mø mi hnu ngue ya dí ofādigä, xangu mā cuhu bi hya rā ts'edi, himbi nsu dā māmbrā hoga 'da'yo hya Oja. I padī ngue hingui hegahu'a rā Hmu.

¹⁵ A nuyá, nu'ɥ to mmanna Cristo ya, 'bū i'da ngue di seyagui, i nne dā 'yengahäi. Pɛ mi'da p'ɥya, conna pähātho gā mmanna Cristo. ¹⁶ A nu'ɥ di seyagui, i mmanna hya ngue di nu manhose yø ja'i, 'nɛ himma juani ngue yø mmui gā manna hya. Porque ɛmbi ngue dā du mā mmuigä 'mø gā padī ngue gā tenyø ja'i'a rā hya mman'ɥ. ¹⁷ Mi'da p'ɥya, gā mmanna Cristo ngue di maqui. I padī ngue dí 'bui ngue gā tōxā rā hoga 'da'yo hya ua ja rā ts'ut'abi.

¹⁸ Pɛ hinte ja'a, gue'mø gue yø mmui gā manna Cristo yø ja'i, ogue hin'na. Pɛ squeranguē i hmanna Cristo, guehna nnā johyagä naya. 'Nɛ man'natho dadi johya. ¹⁹ Porque dí padī ngue gā pømmanhogä ua ja rā fādi ngue gui mmarcahu Oja, 'nɛ fāxcä rā Espiritu Santo bá penhna Jesucristo. ²⁰ A nugui, nu'mø gā su gā mmanna hya ngue rā Cristo, ya rā 'bē'isātho te dí øt'ä 'mø. Hante gue gā hā rā ts'edi gā mmanna hya hangū rā pa, hingue masque gā su ngue dí ofādi. Ogue gā pongui, ogue dā thogui, hindī mportagä'a. Nugui dadi ja ndummi dí honnbi ha di hnu manho rā Cristo. ²¹ A nuyá, dí nne ngue ya gdā 'bū'a ngue gā ørpabi rá pähä rā Cristo. A nu'mø dā tu, ya man'na mā dātho rā nho gā nthē'be. ²² Nu'mø gā sigue gā m'mūcua ja rā ximhäi, dā zā gā tapā mi'da yø ja'i ngue dā 'yɛc'ɛi rā Cristo. Jananguē nuyā hindī padī ndana gue'a ɛxā ja ts'editho gā øtya. ¿Ua nuhma xanho ngue gā sigue gā m'mui, ua gue xanho ngue gā tu? ²³ Nuyā hindī padī ndana ɛxā ja ts'editho ya yoho yø hya ya. Nup'ɥ nnā bēngä, man'na xanho ngue gā tu, ya gani m'mū'be rā Cristo p'ɥya. A nugui, dí nnu manho ngue gā tu. ²⁴ Pɛ

co nu'ahũ, ya xanho ngue dí 'bui. ²⁵ Janangue'a dí haxa njuani ngue ga sigue ga m'mui, n'nambahũ ga hã'ahũ ra ts'edi ngue di ndũ ni nt'ec'eiũ. 'Nẽ man'na di nja'ahũ mpãhã porque man'na di ndũ ni nt'ec'eiũ i ja. ²⁶ Nu'mø ga nuju mahøn'a p'uya, ya man'natho gadi ja mamãdihũ ra Jesucristo connã nguecã.

²⁷ Guí ja ndummũ gui 'yøthũ'ũ yø hyã mmannã hoga 'da'yo hyã ra Cristo. Dami 'yøt'e te dí xi'ahũ, gue'mø ga mmagã p'ũ ga ma nu'ahũ, ogue hin'na. Pẽ dí nne ga øde ngue guí hãhũ ra ts'edi 'nẽ 'da'igu guí mmãhmũ. 'Nẽ guí honi ha gdi japhũ ngue di nthã'a ra hoga 'da'yo hyã ngue'a ra nt'ec'ei ja'ahũ. ²⁸ Nu'mø di pi'ahũ ya yø ja'i sũhra hoga 'da'yo hyã, 'yo sã guí sũhũ. Porque nuyã, nu te øt'e, gue'a ra hmeyã'a ngue di m'medi. Pẽ nu'ahũ p'uya, nu te guí øthũ, gue'a ra hmeyã'a ngue di nyanni tehũ. Porque guehã Oja fãxahũ. ²⁹ Nunã Oja bi 'da'ahũ rá mate, hinga høntho ngue gui 'yec'eiũ ra Cristo, sinoque xquet'a ja ngue gui sãhũ ra n'ũ ngue gui ec'eiũ na. ³⁰ A nuyã, ma ga homhmũ ha di nthãhã hyã ya. Ya guí nuhũ te dá øt'ã m'met'o, 'nẽ ya guí øhmũ ngue dadi sigue dí honi ha nnã japi ngue di nthãhã hyã.

2

¹ Di hã'ahũ ra ts'edi na ra Cristo. Nu'a gui mã'ahũ, gue'a di hoc'a ni mmũihũ'a. Nu'a ra Espiritu Santo guí n'yohũ ya. Ya ja ni yemmũihũ ya, 'nẽ ya ja ni nhuçatehũ ya. ² Pẽ man'na ga johyagã 'mø gui 'yøthũ ya yø hyã dí xi'ahũ. Dami ne ngue 'darbũ di n'yo ni hyãhũ. Gãtho'ahũ 'da gdi mmãthohũ, hinjon da bõni ngue da n'nan'yo rá n'yomfeni. ³ 'Yo gadi 'yexhũ, 'nẽ 'yo guí nne ngue go da nu manho'asehũ yø ja'i. Sinoque gui 'yøt'e tengutho 'mø hĩnte gadi mũhũ. Gui 'yøthũ ngue tãte xanho mi'da yø ja'i ngue'ahũ. ⁴ 'Yo guí øthũ ngue høn'asehũ gui timhmũ ra nho. Dami 'yøthũ ngue 'nẽ hmi'da yø ja'i da dinna nho.

⁵ Dami 'yøthũ tengutho bi 'yøtrã Jesucristo ngue hinguí ts'ũ bi 'yets'i. ⁶ Madague'a ngue Oja'a, pẽ bá sop'ũ rá cargo mi ja ngue mãdi mãnda p'ũ mahets'i. ⁷ Bi n'unĩ bi nja'i. Bi gohi tengutho n'na ra hmiqui. ⁸ Nu'mø mi m'mui ngue ra ja'i p'uya, hinguí ts'ũ bi 'yets'i. Gã bi 'yutho'a te rá nt'edi Oja, asta bi n'unĩ bi tho. Bi dup'ũ ja ra pont'i, madague'a t'embĩ ngue ra 'be'isã ngue to da dup'ũ ja ra pont'i. ⁹ Janangue nunã Oja bi japi ngue mã datho da hnu mãnsũ. Bi japi ngue bi ntãte, hin jomman'na ngue tengu'a. ¹⁰ I nnepe ngue nu'mø bi t'ode ngue hmãbrã thũhũ ra Jesús, gã di ndãntyøhmũ'ũ bí 'bũ mahets'i, 'nẽ'ũ 'bũcua ja ra hãi, co 'nẽ'ũ 'bũp'ũ ja ra nidũ, gã di ndãntyøhmũ. ¹¹ Gãtho da mã ngue ra Jesucristo, gue'a ra Hmũ'a. 'Nẽ nu'mø t'espabi ra Jesucristo, tengutho 'mø go di t'espabi Oja, rá Papã.

¹² Ague mã zi cu'ahũ, nu'mø dambã m'mucã p'ũ guí 'bũhmũ, gã 'yec'ei te dá xi'ahũ. A nuyã, madague'a yaua dí 'bũcã ya, pẽ mã datho dami 'yec'eiũ na ra hyã dí pen'nahũ ya. Ya bi nyanni tehũ. Janangue mã datho dami nu mãnsũhũ Oja ya. Dami ja ndummũ gui hyoni ha di hnu manho'ahũ. ¹³ Nunã Oja, go di bẽn'nahũ na te ra nho ja ngue gui 'yøthũ na, 'nẽ da mãxãhũ ngue da zã gui 'yøthũ'a te nne Oja ngue gui 'yøthũ.

¹⁴ Nu te ja ngue gui 'yøthũ, 'yøthũ co n'na ra pãhã. 'Yo 'be guí enã ngue ra ts'edi t'øt'ahũ. ¹⁵ Janangue hin temã ts'oqui da thin'nahũ. Porque ya yø basi'ahũ Oja p'ũ ha 'bũhyø ja'i ngue yø ts'oc'ei 'nẽhyø mmejmahya. Mahyonitho ngue di nẽqui ngue n'nan'yo'ahũ ngue yø ts'oc'ei 'bũcua ja ra ximhãi. ¹⁶ Dami xihmũ yø ja'i ha di zã di nthẽui ra 'da'yo te. A nu'mø bá ghãra Cristo p'uya, da zã di nja ga mpãhã connã ngue'ahũ. Porque ya hinga sãrbutho dá mpecã p'ũ guí 'bũhmũ.

¹⁷ A nuyã, ya guí ec'eiũ ra Jesucristo, ya gã unni mmũihũ Oja ya. Nu'a te gni johyahũ ya, xquet'a 'nẽqui dadi johya, madague'a ya ja ngue da thogui co nunã ra hyã dá xi'ahũ. ¹⁸ Pẽ dami johyahũ tengutho nnã johyagã, 'yo tu ni mmũihũ 'mø dá tugã.

¹⁹ Da ne ra Hmu Jesús ngue ga penhnä p'ua ra Timoteo, da nu'ahü. Nu'mø bá penc'a p'uya, ya ga johya 'mø dá padí te gadi jahü. ²⁰ Porque hínjongui póni ngue di øt'e tengutho dí ør'be ra Timoteo ngue dí hon'na'be ha gdi tímhmü ra nho. ²¹ Nuya gátho mǐ'da 'bucua, yø 'befise'a nǐ ma yø mmüi øt'e, hinga gue'a rá 'befi ra Cristo nǐ ma yø mmüi ngue da 'yøt'e. ²² Guí pahmü ngue ra Timoteo dí nequi ngue ha ra ts'edi fáxcagui ngue dí mmam'be ra hoga 'da'yo hya. Tengutho n'na ra ts'unt'ü 'mø fáxrá papá p'ü ha dí mpæfi, njarbutho na. ²³ Dí nne ga penhnä p'ua ra Timoteo, høntho ga padí tengu da gohma asunto. ²⁴ Da ne Oja ngue ya himmä ya'atho ga mmagä p'ü, ga ma nu'ahü.

²⁵ Nunä ra Epafrodito guá penngahü ua ngue bá hannagui ra menyu dí honi, xquet'a 'nehna emmei bi máxqui ngue honi ha gdá japra hya. Pe nuyá, dí ena ngue mahyonitho da map'ü ya. ²⁶ Porque mǐ zä mǐ badí ngue gá 'yøhmü ngue bi hyenni, emmei bi dü rá mmüi. Janangue nuyá, ya hinguí nnu ra pa da map'ü ya, para ngue guí pahmü ngue ya bi zä. ²⁷ 'Né majuanǐ bi hyenni, ya ja ngue xtä ndü. Pe conná nguehrá mate Oja himbi dü. Nu'mø ngue xtä ndü, xøgue dí ntimbü ma dümmüigä p'uya. ²⁸ Janangue nuya dí xønñi ga pennbüya, n'namhmü ngue man'na guí johyahü 'mø gá nuhü mahøn'a. Ya xquet'a da hyü ma mmüigä p'uya ngue guí nuhü ngue ya hǐnte di ja. ²⁹ Guí johyahü ngue guí nuhü, porque gadi ncuhä ngue ra Cristo. Damǐ nu mansuhü gátho yø ja'ǐ te'o ga 'yo tengutho ga 'yo ra Epafrodito. ³⁰ Ya guí nuhü, ya ja ngue xtä ndü ngue ørpabi rá 'befi ra Cristo ngue bi máxcagui. Bi n'uni bi m'mü man'ü ngue bi 'yørcagui ra 'bäxte nuna himmi sä gui 'yørcähü.

3

¹ Ague ma zi cu'ahü, damǐ johyahü rángue guí ec'eiü ma Hmühü Jesucristo. A nugui, hǐnte ga 'bedi ngue nyondi ga xi'ahü na ra hya dá cuatä ra sacua. Nunä ra hya na, da 'yøt'ahü ra nho. ² Damǐ mfähmü ngue'ü yø ts'oc'ei 'yop'ü hǐnnǐ 'yup'ü te øt'e. Guehya embi ngue jatho da hmepyä yø 'yec'ei ngue dí njapra circuncisión. ³ A nuju, nu'a ma hmepyahü, gue'a nnä thannehü Oja co gátho ma mmüihü'a. Ya dadi johya ngue ma n'yohü ra Jesucristo. Dí pahmü ngue hǐnda zä ga honse ha gdá nyamhmü. ⁴ Pe nu'mø to ena ngue da zä da hyonse ha dí ma mahojpi, pe ma dathogä ngue gue'a nmi hongä'a. Porque man'natho mǐ pømmanho te nmará 'yogä ngue mǐ'da. ⁵ Ja rá hyato ma pa dí 'bücä 'mø mǐ hmepyagä bi njacra circuncisión. Porque drá judíogä. Nunä ma mboxitagä, guehna ra Benjamín. Drá judío 'mø ma mǐ, 'né nu'a ma hya, guehna ra hya ngue ra ebreo. Nu'a te nnä mangä'a te mmamp'ü ja ra ley ca yø judío, gue'a rá nt'ec'ei yø fariseo'a. ⁶ Ngue hǐnni nnegä ngue da thep'ü'a p'uya, nmi sacä'ü yø ja'ǐ ec'ei ra Cristo. Nu'a ngue nmará øt'ä'a te ra hya mmamp'ü ja ra ley p'uya, hínjongui engui ngue hinga gue'a te dí øt'e. ⁷ Pe nuya te gátho nmi embä ngue tate madí muui ngue'mø ga øt'e, nuya dí ør'ma güenda ngue hǐnte dí muui ya, porque ya dí ec'ei ra Cristo. ⁸ A nuyá, madague'a ngue nmi engä ngue tate dí muui te xtä øt'e, pe nuya dí ør'ma güenda ngue hǐnte dí muui ya. Porque nuyá, man'na tatetho dí muui ngue dá pacä'a ma Hmu Jesucristo ya. A nuyá, nu te gátho nmi nnøxä m'met'o, dí engä p'ü'a ya ngue dí tenna Cristo. ⁹ Hønðra Cristo dí nnøxä ya ngue bi yangui. Ya hinga gue'a ngue ga øt'ä'a te ra nho mmamp'ü ja ra ley ca yø judío ngue gdá nyanya. Sinoque bi hogagui ma ts'oqui Oja ngue dá ec'ei ra Cristo. Porque Oja dí hojpi te'o ngue ec'ei'a. ¹⁰ A nu'a dí nnegä ya, ngue ga padí xanho ra Cristo. Dí nne di 'dacä'a rá ts'edi Oja bi 'yu'mø mǐ bennate ra Cristo. Janangue tengutho ra Cristo ngue bi tho, xquet'a 'nequi dí emma te ya, madague'a ngue ga tü. ¹¹ Dí nne ngue 'nequi ga bennate 'mø bi bennate yø ánima.

¹² Di 'betho ga øt'a te gátho ja ngue gdá n'yogä. Hǐngue masque sä ga ena ngue ya hǐnte di 'bedi. A nuyá, dadi ja ndümmüi ngue xamhmatho ga sudi ga øt'ä'a te i zongagui ra Cristo ngue ga øt'e. ¹³ Ague ma zi cu'ahü, hǐndí nne ga mma ngue ga ena ya gä xanho te nnä 'yo. Pe hønðra n'na ra hya ja ngue ga øtya. Nu te xa thogui, ya da gop'ü'a ya. Nu

ra pa di ma p'aya, ma ga ja ndummai ga ot'a te ja ngue ga ot'e. ¹⁴ Nu'mo bi zedi ngue gatho ga ot'a te i zongagui Oja ngue ga ot'e, hinte di 'bedi, nup'u mahets'i di n'najhma nzabi ngue ya ma n'yo'be ra Cristo.

¹⁵ Gathogahu ngue ya bi dimma mmuihu xanho hanja na ma nt'ec'eiha i ja, a nuyá, ma ga homhma ya ngue man'na man'na di za ga n'yo manhohu. Pe nu te'o ena ngue ya hinte di 'bedi, ena ngue ya ga ot'a te nep'a Oja ngue da 'yot'e, Oja da xojpa rá mmui ra ja'i ngue da badi ngue hinga gue'a te ot'e. ¹⁶ Nu'a te gama hya di timhma ya, gue'a ja ngue ga othu'a.

¹⁷ Ague ma zi cu'ahu, para ngue gui padi te i ja ngue gdi n'yohu, tengutho ga nuhu ngue di ot'a, da gue'a gui 'yothu'a ya. Ya gui nuhu te ga 'yo yot'e ja'i nuyá ot'e tengutho di ot'a. ¹⁸ Ya xangu yot'e nidi xta xi'ahu na ra hya honga mmanga ya. 'Ne conma guida nna xi'ahu ngue 'yop'u xangu yot'e ja'i nu'u i mma ngue hinte di muui'a i du p'u ja ra pont'i ra Cristo. ¹⁹ Nu'a ja ngue da thoya yot'e ja'i ya, di m'medi. Guehya hinguí so yot'e mmui Oja ya, sinoque hont'a te yot'e pahase so yot'e mmui. Nu'mo bi 'yotra nts'o ja ua ja ra ximhai, gue emma gue di 'yextho, 'be xinguí pes'yot'e sa. ²⁰ Pe nuju, dyot'e mmenguhu p'u mahets'i. 'Ne di tomhma ngue ja di 'yep'u na ra Hmu Jesucristo ma Yantehu. ²¹ Nuna, di parca ma do'yohu porque nuyá hinguí nzaquigahu ya. Di japi ngue da gohi tengutho rá do'yo ngue magues. I ja ra ts'edi ngue nu te di manda di nja, gue'a di nja'a.

4

¹ Ague ma zimmadi cu'ahu, janjuaní ngue di nne ga nuu'ahu. Janjuaní ngue dadi johya conná ngue'ahu. A nuyá, di xi'ahu ngue 'yogui hehma na ra Hmu Jesucristo.

² Nuna ra Evodia, conna Síntique, di apra mate ngue 'yo dadi nsui, da 'yot'e ngue di ncu ngue ec'ei ra Cristo. ³ A nu'i ma mmimefiui, di a'i ra mate ngue gui nu ha gdi japra hya di nxihya ma zi cuhu yot'e xisu di nsui. Nuyá yot'e xisu ya, guehya bi maxcagui m'met'o p'u ha da mangá ra hoga 'da'yo hya. 'Ne xquet'a bi maxcagui ra Clemente con mi'da ma cu bi maxqui ngue bi manna hya. Nu yot'e thuhu ya yot'e ja'i ya, i nt'ot'i p'u ja ra libro nt'ot'i yot'e thuhu yot'e ja'i nuyá di nthui ra 'da'yo te.

⁴ Zant'a dami johya ngue gui n'yohu ra Hmu Jesús. Dadi yopra hya di xi'ahu, dami johyahu.

⁵ Nu'a te ra nho gni 'yohu, dami 'yuthu yot'e ja'i 'bup'u gui 'buhmu ngue gyot'e hoja'ihu. Nu'a ra Hmu, ya himma ya'atho da ecua'a. ⁶ Nu'mo ja te gui hemphu, 'yo di su ni mmuihu. 'Yaphu Oja ngue da maxahu 'mo te gui thohmu. 'Ne dami bemhma ngue xandongu te ja ngue gdi ja mammadihu Oja. ⁷ Nu'mo gui 'yothu na ra hya di xi'ahu ya, Oja da hyut'a ni mmuihu. Nu'a di hyu ni mmuihu p'aya, ma datho ngue nthummai xandonho, hinga ngu'a ra hya ga ya yot'e ja'i ngue embi nthummai. Ya hinni mantho te da zu ni mmuihu ngue'mo ya gui n'yohu ra Jesucristo.

⁸ Ague ma zi cu'ahu, ya ra nzeguitho na ra hya di xi'ahu ya. Da zo ni mmuihu ya yot'e hya majuaní. Guehya yot'e hya ba n'yoi ra respeto. Guehya yot'e hya njuantho ya. Guehya yot'e hya hin tema ts'omhya ba n'yoi. Guehya yot'e hya ngue mahotho da zo ni mmuihu. ⁹ Nu'a ra hya da xan'nahu, gue'a gui 'yothu'a. Ya gui nuhu te da ot'a, da ngut'a gui 'yothu ya. Nu'mo gui 'yothu'a ya, Oja da hyut'a ni mmuihu.

¹⁰ Dadi johyaga 'ne dadi ja mammadi Oja ngue ya ga benju mahon'a 'ne gadi zecju te di honi. Di pacá ngue hin gadi pumbenijju, pe mam'met'o himmi sap'u gui zecju 'mo. ¹¹ Nuga hin dadi 'mo hinguí faxcahu. Dadi johyatho hont'a ts'u te nna 'bui. ¹² Di padi te nna tho 'mo di hyoya, xindi pa 'mo ngue ja te ga si. Dadi johyatho 'mo di niya, oque di tu manthuhu. Ngutho dadi johya gue'mo mbonguitho oque hinguí ts'u te ga honi. ¹³ Hont'a ts'u tengue ga thogui, hinda su, porque ra Cristo di hacra ts'edi.

¹⁴ Xanho te guí ørcáhü ngue guí fáxcáhü 'mø te dí hongä. ¹⁵ Nu'áhü, gyø mmenguhü p'ü ja rá hnini Filipos, nu'mø rá mædi dambá mangä rá hyä p'ü Macedonia ja ni häihü, ma thocä p'üya ngue dani mpagä man'na nguadi, høn'atho gá fáxcáhü'a te dí honi. ¹⁶ Nu'mø tobe dambi 'bütä p'ü ja rá hnini Tesalónica, nyo ndi, nhyu ndi gá penngahü rá mentyu ga si 'mø hin'yü te ga honi. ¹⁷ Hinga hontho dadi johyagä ngue gadi 'dajü te dí si, sinoque dadi johyagä ngue nü te guí ørcáhü, gue'a man'na di nü manho'ahü Oja'a. ¹⁸ Nu'a te rá mentyu guá penhü ngue bá há rá Epafrodito ngue bi 'daqui, nugä dá hanj. A nuya mbonguitho te dí honya. Nuna rá mentyu na, cohi como tengutho rá bopo usyø ja'i 'mø øtra 'bøt'e, mazi hotho ga yäni. 'Në i nnu manho Oja. ¹⁹ Nu'a mä Ojahü, di mfäxte ngue di 'da'ahü te gä gadi 'behmü. Porque hin'yü p'ü rá nzegui i ja rá njapi di unni to n'youi rá Jesucristo. ²⁰ Para zantho ga espahü Oja mä Papáhü. Da ngut'atho.

²¹ Dí pennbabi rá nzengua te'o gätho ya n'youi rá Jesucristo. Nuya mä cühü 'bæcua dí 'bui, xquet'a pen'nahü rá nzengua. ²² Gätho ya yø ja'i 'bæcua ngue ya yø ja'i Oja di zengua'ahü. Da guehya 'da yø 'yéc'ëi 'bæp'ü ja rá ngu rá dast'abi Roma penhmä nzaqui rá hyä ngue di zengua'ahü.

²³ Nuna mä Hmühü Jesucristo di japi gätho'ahü. Da ngut'a tho.

Colosenses

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yɛc'ɛi Colosas.

¹ Nugä drá Pablo, Oja bi 'yɛxqui ngue drá representantegä ra Jesucristo. Co 'nɛhna ma zi cuhu ra Timoteo ² dadi zenguagä'be'u to gätho ya o rá 'yɛ Oja rá m'mup'u ja ra hnini Colosas. Gue'e ma zi cu'ahu ngue guí ɛc'ɛihu ra Jesucristo. Dí nne ngue nuna Oja ma Papáhu di jap'ahu 'nɛ da hyut'a ni mmuihu.

³ Nuna Oja, guehna rá Papá ma Hmuhu Jesucristo. Guehna zant'a dadi ja mammadi 'mø dá mat'Oja conná ngue'ahu na. ⁴ Porque dí øcä te ja ni nt'ɛc'ɛihu ngue ra Jesucristo. 'Nɛ dí øde ngue majuaní gadi mahmu to gätho ya o rá 'yɛ Oja. ⁵ Xquet'a dadi ja mammadi Oja ngue'a te gä ra nho ya xpä nzänni di 'da'ahu p'u mahɛts'i. Ya guí pahmu ngue Oja di 'da'ahu ra nho, porque guehna ra hya n'youi ra hoga 'da'yo hya bi si'ahu na. A nuna ra hya bi si'ahu, majuaní na. ⁶ Pe hinga høn'athohu bi si'ahu na ra hya na, sinoque ma'yoni ra hya ndap'u bi zä rá nguni nximhäi. A nuyá, ndap'u bi zä, man'na man'na ni 'yɛc'ɛitho ra hya yø ja'i. 'Nɛ man'na ni xohyø n'yomfɛni yø ja'i ndana ra nho dá n'yo. Porque nuyá, ndap'u bi zä njap'u tengutho'a te bi njap'u guí 'buhmu asta guehyø pa xcá 'yøhmü na ra hya na. Ja bá timp'u ni mmuihu ngue majuaní ja rá mate Oja. ⁷ Nuna ma zi cuhu ra Epafras bi xän'nahü na ra hya na. Xquet'a ørpabi rá 'befi ra Cristo tengutho dí øt'ä. Nuna ra Epafras di mpefi xanho p'u ha guí 'buhmu ngue manna hya, tengutho 'mø gdí 'bücä p'u. ⁸ Nuna ra Epafras, guehna bi xiqui hanja'a te øt'ahu ra Espiritu Santo ngue gadi mmahmu n'na ngu n'na'ahu.

⁹ Asta guehra pa xtä øcä na ra hya naya, händí säya dí mmat'Oja conná ngue'ahu. Dí äpä Oja ngue da 'yøt'e ngue guí pahmu xanho'a te gä nne Oja gui 'yøthu. Da xoc'a ni n'yomfɛnihu ngue man'na gdí pahmu'a te ra nho ja ngue gdí n'yohu. ¹⁰ Porque dí nnegä ngue guí n'yohu tengutho nne Oja gdí n'yohu. Nu'mø ngu'a gui 'yøthu ya, nuna Oja zant'a jampähä conná ngue'ahu. Dí nnegä ya ngue nuna te gä gui 'yøthu, gä da gue'a te xanho gui 'yøthu. Dí nne ngue man'na man'na gdí mbenthü Oja. ¹¹ Nuna Oja jase rá ts'edi, guehna dí äpi ngue di 'da'ahu rá ts'edi nuna guí homhmu ngue da zäp'u gui sethü'a te gä ra n'u guí thohmu. Zant'a guí johya thohu. ¹² Dí nne ngue guí ja mammadihu Oja, nuna rá Papá ra Jesucristo. Porque guehna bi 'yøt'e ngue di tocagahu na te gä di unnba mahɛts'i'u yø ja'i ya o rá 'yɛ. ¹³ Nuna guehna bá jugahu p'u ja rá ts'edi ra zithu madi mandagahu na. Bi 'yøt'e ngue go dá ɛc'ɛihu'a te ra hya di manda rá Ts'unt'u Oja. Nuna Oja ɛmmɛi di ma'a rá Ts'unt'u. ¹⁴ 'Nɛ guehna rá Ts'unt'u Oja bi gurca ma ts'oquihu. Janangue ya bi punnga ma ts'oquihu.

¹⁵ Nuna Oja, hinjongui nnu na. Pe conná guehra Jesucristo ya fa Oja ya, porque 'da'igu'u. Nuna ra Jesucristo, guehna maguesɛ na ngue'a te gätho i ja. ¹⁶ Conná guehra Jesucristo i ja ya yø cosa bi hogui, tengutho bi ja mahɛts'i 'nɛ'a te gä ja ua ja ra ximhäi. Guehya yø cosa dí nnuhu ngue ja, co 'nɛ'u yø cosa ngue händí nnuhu. Conná ngue'a, 'bu'u to ja yø ts'edi, 'nɛ 'bu'u to t'ɛc'ɛi, 'nɛ 'bu'u yø ts'ut'abi, 'nɛ 'bu'u to gätho yø hmu. Porque ra Cristo go bá sänni te gätho ja'a, 'nɛ go gue'a di manda gätho yø cosa'a. ¹⁷ Nuna ra Cristo, ya mi 'bu'mø tobe himmi ja'a te ja ya. Pe nu te dí nnuhu ngue ja ya, go gue'a øt'a ya ngue di sigue jatho yø cosa i ja. ¹⁸ A nuyá, nuna ra Cristo guehna 'bet'o na ngue gätho yø 'yɛc'ɛi 'bui, tengutho rá ya ra ja'i, gue'a 'bet'o'a ngue di mandabi gä rá do'yo ra ja'i. A nuna ra Cristo, guehna di unna 'da'yo te'u to gä ɛc'ɛi na. 'Nɛ go 'bet'o na ngue'u to di bennate p'u ha da nt'ägui. Janangue nuna ra Cristo, guehna maguesɛ na ngue'a te gätho i ja. ¹⁹ Oja bi ne ngue tengutho'a, xquet'a njarbatho ra Cristo ya. ²⁰ Oja bi ne ngue

conná Cristo dá zä dí mpenhui Oja yø ja'í 'bucua ja rá häi co 'nɛ'ʌ bí 'bʌ mahɛts'i. Dí nhojpauí Oja rángue bí dú p'ʌ ja rá pont'i rá Cristo.

²¹ Nu'mø yø pa xa thogui, gmi nnu 'dan'yohʌ Oja p'ʌ ja ni mmʌihʌ. Mani nsʌihʌ na, porque gá rá nts'o gmani n'yohʌ. Pɛ ya bí ne Oja ngue dá n'amigohʌ ya. ²² Rá Cristo bí n'uní bí tho, n'namhma ngue di hoga má ts'oquihʌ. Janangue nu'mø ya gdi 'bʌhmʌ p'ʌ ja rá hmi rá dá Oja, ya hin tema nts'o dí nɛqui p'ʌ ja má mmʌihʌ. Ya hin tema hya dá thinnghahʌ. ²³ Pɛ jatho gá hahʌ rá ts'edi ngue dí ndʌ má nt'ɛc'ɛihʌ i ja. 'Nɛ 'yo guí yobɛnihʌ guehna rá hoga 'da'yo hya bí si'ahʌ. 'Nɛ guehna rá hya i hma gá rá ngʌni nximhäi na. Nugä drá Pablo xquet'a guehna rá hya dí mmangä p'ʌ 'bʌhyø ja'í naya.

²⁴ A nuyá, dadi johyagä ngue dí sägä rá n'ʌ conná ngue'ahʌ. Porque ya dí thocä rá n'ʌ ja ngue gá thogui, tengutho rá Cristo bí zä rá n'ʌ conná ngue'ʌ yø ja'í bí 'yɛc'ɛi. ²⁵ Nuna Oja bí 'dacá rá 'bɛfi ngue gá fáxahʌ co gátho mi'da yø 'yɛc'ɛi. Janangue nuyá, gá dí mmangä'a te gäma hya n'youi rá hya Oja. ²⁶ Nuna rá hya dí mmangä, himmi fá'mø yø pa xa thogui, asta ja nuya, ja bí fahya. A nu'ʌ yø nyogui ja'í xa m'mʌi, himbi bahna rá hya na. Pɛ nuyá, nuna Oja bí japi ngue bí ba'ʌ yø ja'í ya o rá 'yɛ ya. ²⁷ Oja bí 'yøt'e ngue dá fadi hangʌ gangʌ rá nho di unyø ja'í hingyø judío. Guehna rá hya naya ngue ya guí n'yohʌ rá Cristo. A nuyá, ngue ya guí n'yohʌ rá Cristo, ya tinni mmʌihʌ xandønho ngue majuaní dí n'na'ahʌ rá nho p'ʌ mahɛts'i.

²⁸ Nuna rá Cristo dí mmangähe. Dadi consejohe gátho yø ja'í. Dí xännbahe rá hya gátho yø ja'í, n'namhma ngue dá badi xanho hanja rá hya. Dí nnegähe ngue nu'ʌ yø ja'í ya n'youi rá Cristo, gátho rá nho dá n'yo n'namhma ngue dá nu manho Oja. ²⁹ Guehna ngue nná ho má mmʌi dadi mpefi. Porque di hacra ts'edi rá Cristo ngue gá mpefi ga mmana hya.

2

¹ Dí nnegä guí pahmʌ ngue mathoguitho dí hogä má mmʌi dí mmat'Oja conná ngue'ahʌ. 'Nɛ dí mmat'Oja conná ngue'ʌ yø 'yɛc'ɛi rá m'mʌp'ʌ ja rá hnini Laodicea. 'Nɛ dí mmarpabi Oja gátho mi'da yø 'yɛc'ɛi hinjam'mø xa nnugui. ² Dí nnegä ngue guí hatra ts'edi ní mmʌihʌ ngue xøgue dá 'da'igu guí mma n'na ngu n'na'ahʌ. 'Nɛ dí nnegä ngue hingui nyobɛnihʌ, guí pahmʌ xandønho hanja ná rá Cristo. Nuna Oja, go øt'a ngue fadi xanho hanja'a rá Cristo. ³ Nuna rá Cristo, guesena dá xoga má n'yomfɛnihʌ ná ngue dá dinma mmʌihʌ hanja ná rá hya tate di muui.

⁴ Dí xi'ahʌ ná rá hya ná, n'namhma ngue hinjonda hyär'ma hya'ahʌ. Porque 'bʌhyø ja'í ngue mahotho gá ngucyø hya mma ngue gá nhäte. ⁵ Nugä hinga 'dap'ʌ dí 'bʌhmʌ ya, pɛ høn'atho dí mbɛn'ahʌ. 'Nɛ hu má mmʌigä 'mø dí øde ngue dá xandønho ní n'yomfɛnihʌ, porque guí hahʌ rá ts'edi guí ɛc'ɛihʌ rá Cristo.

⁶ Nu'mø mambá fadi gá 'yɛc'ɛihʌ rá Jesucristo, gá 'yøt'e ngue ní Hmuʌhʌ ná. A nuyá, nuna rá Cristo gá 'yøt'e ngue ní Hmuʌhʌ, hønt'a zant'a dá 'yo ní mmʌihʌ ná ya. ⁷ Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui hyehmʌ p'ʌ rá Cristo. Gá 'bʌhmʌ conná ngue'a. Dí ndʌ ní nt'ɛc'ɛihʌ co nuna rá hya bí sän'nahʌ. Gui ja ndummʌi gui ja mammadihʌ Oja.

⁸ Dami mfähmʌ xandønho. 'Yo toni ja'í dadi ts'on'na ní nt'ɛc'ɛihʌ, sä dá 'yɛna ngue dá xän'nahʌ yø hya ngue yø mfadisɛ yø ja'í, 'nɛ hinda gue'a rá hya bí nxännbäte rá Cristo dá xän'nahʌ. Guehya yø hyäte ya, himma juani te i mma. Gue'a te yø mfadi yø ja'í ua ja rá ximhäi i mmana. Gue'ʌ yø hya xa nja manjam'mø i mma.

⁹ Rá Cristo bí hnu ngue bí nja'í ná, pɛ hinte di 'bedi ngue rá ts'edi Oja. ¹⁰ Ya dí n'yohʌ rá Cristo ya, ya hinte man'na dí 'bedi. Guehna 'bet'o naya ngue'ʌ to gátho ja yø ts'edi. ¹¹ A nuyá, ngue ya ní n'yohʌ rá Cristo, ya bí mɛpya'ahʌ. Pɛ gue himma xøts'etho bí mɛpya'ahʌ tengutho øtyø judío. Sinoque nuna rá hmɛpya bí ja'ahʌ, bí hyecra nts'o mi ja ní n'yomfɛnihʌ. ¹² Nu'mø gmi nxixyahʌ, gá 'yø'ni güendahʌ ngue ya bí zɛp'ʌ rá nts'o

gmanj n'yohu m'met'o. Guí øthu ra güenda ngue 'darbu bi t'ac'ahu ra Cristo. 'Ne gá 'yεc'εihu ngue ja ra ts'edi Oja ngue bi japi bi bennate ra Cristo 'mø mi du. Gá 'yøthu ra güenda ngue 'dap'u gá bennatehu ra Cristo, gá pahmu ngue ya ma'da'yo gá m'mahmu mahøn'a. ¹³ A nu'mø man'na ra pa, gätho yø ja'i hingyø judío, ma hin'yü ra 'da'yo te porque himmi pa'a rá 'yu Oja, gä ra nts'o manj n'yo. Pe nuyá, bi 'yøt'Oja ngue gá nthehu ra 'da'yo te conná nguehra Cristo. Nu'a te ma ts'oquihu mi ja, ya gä bi punngahu Oja. ¹⁴ Mi ja ma ts'oquihu ngue xtá festhohu rá ley Oja. Pe nuna Oja, ya bi hoga ma ts'oquihu ngue bi du p'u ja ra pont'i ra Cristo. ¹⁵ Nu'mø mi du p'u ja ra pont'i ra Cristo, bi 'yemba häi rá hya'a ra hmu ua ja ra ximhäi, porque nu'u mamä daxquibi, gä bi ma häi. Xøgue nhmte ngue bi 'berpa yø sä porque bi dapi gätho.

¹⁶ Janangue nuyá yø ja'i embi ngue hingui ho te guí sihu, 'yo guí εc'εihu te mmanya. 'Yo guí εc'εihu 'mø da 'yembi ngue jatho guí suphu ra ngo, oque guí suphu ra t'usna, oque da 'yembi ngue jatho guí suphu ra pa ngue ra ts'äya. ¹⁷ Nuyá yø hya ya, guehya mi ja ts'editho ngue di nja hante ngue da ehra Cristo. Pe nuyá, ngue ya bá ehra Cristo, ya hin'na ya. ¹⁸ 'Yo guí εc'εihu 'mø da 'yεn'ahu ngue ra ts'oqui gui 'yøthu 'mø hingui thannehu yø anxe Oja tengutho øt'u. Embi ngue di 'yεxra ja'i nu'a hingui nne da 'yøt'e tengutho ga 'yo'u. 'Ne guehya yø ja'i mmanya ngue ja yø mfadi, ena ngue nuu yø cosa nu'u hinjongui nuu. Pe di nequi ngue guehya yø ja'i di 'yεts'i, porque ena ngue pase, guehya yø ja'i hinte di muui te mmanya. ¹⁹ Guehya yø ja'i xa hyep'u ra Cristo ya. Conque hønse ra Cristo 'bet'o ngue gätho yø 'yεc'εi. 'Ne guehna ra Cristo faxyø 'yεc'εi, porque gue'u yø 'yεc'εi nnope ngue rá do'yo. 'Ne guehna di 'dacju ra ts'edi ngue ga n'yohu xanho na, tengutho necju Oja ngue gdá n'yohu.

²⁰ Dami 'yø'ni güendahu ngue nu'mø mi du ra Cristo, xquet'a 'ne'ahu ya gá tuhü, ya bi zep'u'a te yø ts'ännise yø ja'i ua ja ra ximhäi. Pe, ¿hanja ngue guí emhmü ngue ni mantho ja ts'edi ya yø hya ya? Porque tobe guí nne gui siguetho gui 'yøthu'a te ga 'yo yø ja'i. ²¹ Nuyá embi ngue hingui sä da ts'i 'da yø cosa. Em'mø bi nya: “'Yo guí nne ngue gui sä, asta 'yo gui thädi”, i ena. ²² Pe gätho yø cosa i ja, xanho ngue da ts'i, 'ne nu'a te si ra ja'i, i thotho. Janangue nu'a te ra hya xänbäte ya yø ja'i ya, yø hyase. ²³ Majuani ngue nuyá yø ja'i mmanya yø hya ya, ena xøyø bamhya p'u gui nequi. Porque ena ngue xänbäte'a te ni 'yup'u ngue di 'yøtyø ndanne yø ja'i. 'Ne xän'nahu ngue gui 'yøt'e ngue hinte gadi muhu. 'Ne xän'nahu ngue gui sammj xandønho'a te rá pähä ni do'yohu. Pe hinte di muui ya yø hya mma, porque hingui hajpabi'a te rá ts'on'yomfeni jap'u ja rá mmü ra ja'i.

3

¹ Dami 'yø'ni güendahu ngue nu'mø mi bennate ra Cristo, xquet'a 'ne'ahu ya gá bennatehu. Janangue nu te gdí 'buhmu ya, 'yø'ni güenda ngue tengutho 'mø ya gdí 'buhmu p'u mahεts'i bí 'buhra Cristo ja rá n'yei Oja. ² Ma datho da zo ni mmüihü'u yø cosa bí ja mahεts'i. Hinga gue'u yø cosa ja ua ja ra häi gui 'yemphu ngue ma datho di muui. ³ A nuyá, ngue guí n'yohu ra Cristo ya, ya hingui ja ngue gdí 'buhmu tengutho gmanj 'buhmu m'met'o. Nuna ra Cristo, i n'youi na Oja rá Papá, 'ne guehna fät'a ni tehu naya. ⁴ Nuna ra Cristo rá mmeti ma tehu. Nu'mø bá ep'u na, ya da hnu ngue tate ja rá ts'edi. 'Ne xquet'a 'neçju da hnu ngue ya man'yohu na.

⁵ Janangue nuyá, nu'a te gä ra ts'on'yomfeni ja ua ja ra ximhäi, dami hyehmu p'u'a. 'Yo gui 'yots'om'mäihü. 'Yo temä nts'o guí øthu. 'Yo di so ni mmüihü ra nts'o. Nu te guí peshu, 'yo guí nehü ngue man'na man'na di nxandi. Porque nuyá yø ja'i ngue njap'u, gue'a te pets'i thanne, hinga gue'a Oja ni ma yø mmüi ngue thanne. ⁶ Nuyá yø ja'i njap'u,

guehya fεspatho rá hya Oja ya. Janangue guehya da japra castigo Oja ya. ⁷ Da gue'ahũ 'mø yø pa xa thogui, xquet'a xcá njahũ p'uya ngue gmi fεspathohũ rá hya Oja.

⁸ Pε nu ra pa ja p'uya, dami hyehmũ p'ũ gátho ya yø hya ga xi'ahũ ya: 'yo gyø cuehũ, 'yo høndra njunt'i guí nnehũ, 'yo gyø zatehũ, 'yo gyø nequisũihũ, 'yo gyø ya mants'ohũ, ⁹ 'yo gadi nhyät'i n'na ngu n'na'ahũ. Nu'a te gmani n'yohũ m'met'o, ya bi mpädi. ¹⁰ A nuyá, ya bi gom'da'yo ni n'yomfεnihũ ya. A nuna Oja, da zä da 'yøt'e ngue man'na man'na gdí pahmũ na. 'Nε da 'yøt'e ngue nu'a te nne Oja gdí n'yohũ, hont'a hont'a da zo ni mmũihũ'a. ¹¹ A nuyá, ya hĩndi mporta ngue'mø ra judío ogue hĩngra judío ya, mhmeɣya ogue hĩnga mhmeɣya ra ja'i ya, ra 'dan'yo ja'i ogue ra ja'i hĩn'yu ra mfadi, 'buhra hmu ogue hĩnjo'o ra hmu. A nuyá, nuna ma datho ngue di mporta ya, guehna ngue da t'εc'εi ra Cristo. Porque ra Cristo, guehna n'youi gátho yø ja'i εc'εi na.

¹² Nuna Oja di ma'ahũ 'nε bá huan'nahũ ngue guí sohũ rá 'yε. O gadi 'yεxhũ ya, sinoque di nja ni nhuecatehũ. Di nja ni yemmũihũ. Dami 'yørpa ra nho ni mmic'εihũ. Nu'mø te si'ahũ, dami sethũ. ¹³ Dami seti te gadi n'yørpe n'na ngu n'na'ahũ. Nu'mø ja te gni njunthũ, dami mpunbĩ n'na ngu n'na'ahũ. Tengutho ra Cristo bi pun'nahũ, dami njathũ p'uya ngue guí mpunbahũ. ¹⁴ Nuna ma datho i ja ngue guí 'yøthũ ya, guehna ngue guí mahni mmic'εiui n'na ngu n'na'ahũ. Gue'a di zä guí 'yøthũ'a te gä dadi 'bep'ahũ guí 'yøthũ'a p'uya. ¹⁵ Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue xøgue εntho n'na nc'εitho ja gátho yø 'yεc'εi. 'Nε bi zon'nahũ Oja ngue hĩngui nnu 'dan'yo n'na ngu n'na'ahũ. A nuyá, guí ja ndummũ ngue mamĩ ts'omhmũ na ra hya i zon'nahũ Oja. Zant'a guí ja mammadihũ Oja.

¹⁶ Nuna rá hya ra Cristo hønna da 'yo ni mmũihũ xandønho na. Nu'mø guí xännbatehũ ra hya, dami padi ha gdi japhũ ra hya guí mmamhmũ. Dami ja mammadihũ Oja co gátho ni mmũihũ mente guí turpahũ yø salmo 'nεhyø alabansa. ¹⁷ Nu'mø ja te guí øthũ, ogue ha guí yathohũ, dami 'yøthũ para ngue di t'εspabi ma Hmuhũ Jesucristo. Rángue guí εc'εihũ ra Cristo, nuna Oja ma Papáhũ da 'yø'mø gá zohmũ. Janangue nuyá, guí ja mammadihũ Oja ya ngue'a te gä ørcahũ.

¹⁸ Ague gyø xisuhũ, dami 'yεc'εi ni dammehũ. Guehna rá nsäui da 'yøt'e te'o ngue ya εc'εi ra Hmu Jesús.

¹⁹ Ague n'yø'ahũ, dami mahni xisuhũ. Mahotho gdí zohmũ, 'yo høndra sui guí nnehũ.

²⁰ Ague gyø basihũ, nu'mø nzo'i ni papá ogue ni mamá, dami 'yεc'εihũ. Porque gue'a di ho ra Hmu Jesús ngue guí 'yøhmũ ra hya 'mø ts'o'ahũ.

²¹ Ague gyø papáhũ, nu'mø guí nzohni basihũ, dami hyonnbĩ ha hĩndi mbøcue ni basihũ, n'namhma ngue hĩnda gohyø mmũ.

²² Ague gyø hmiqũihũ, dami 'yøt'e te gä di 'bep'a ni hmu guí 'yøthũ. 'Yo guí øthũ tengutho øtyø ja'i ngue høn'mø nnu yø hmu di mpefi, høntho nne ngue da hnu manho. Rángue guí nnu mansuhũ Oja, nu te guí pehmũ, co gátho ni mmũ gdí 'yøthũ ra 'befi.

²³ Nu'mø ja te guí pehmũ, dami ne ngue co n'na ra pähãtho gdí 'yøthũ ra 'befi. Guí 'yø'ni güendahũ ngue tengutho 'mø gdí ørpahũ rá 'befi ra Hmu Jesús. Hĩngue masque guí 'yεmhũ ngue ra ja'itho guí ørpahũ rá 'befi. ²⁴ Ya guí pahmũ ngue nuna ma Hmuhũ Jesucristo go da gut'ahũ na co nu'a te gä ra nho di 'da'ahũ m'mefa. Porque guehna ma Hmuhũ Jesucristo di mandagahũ ya. ²⁵ Pε nu ra ja'i xants'o te øt'e, ra castigo rá njut'i. Porque gátho yø ja'i, nu te gä xa 'yøt'e, gue'a ra njut'i di nja'a.

4

¹ Ague gyø hmuhũ, nu'a ni 'yup'ũ guí 'yørpa ni hmiqũihũ, gue'a guí 'yøthũ'a, 'yo mathoguitho gadi amhmũ. Dami pahmũ ngue xquet'a bí 'buhni hmuhũ mahets'i 'nε nnytho te guí ørpa ni hmiqũihũ.

² Guí hya ra ts'edi ngue njandyatho guí mat'Ojahũ. Hĩnha rá nzegui guí ja mammadihũ Oja. ³ Nu'mø gá mat'Ojahũ, xquet'a 'nεcä dami marcahũ Oja, n'namhma ngue nuna Oja da nu ha di japi hapũ da zä ga mmangä na ra hya na. Porque yø ja'i tobe hĩngui padi

hanja'a ra hya ngue ra Cristo. A nuyá, ya dí ofádi nguehna ra hya dí mmangä. ⁴ Dami marcahu Oja n'namhma ngue Oja da xänngui ha gdá japra hya ga mma. Porque nu'mø dá mangä na ra hya na, mahyonitho ngue da 'yo ni 'yu ra hya.

⁵ Nup'u 'buhyo ja'i hingyo 'yec'ei, dami mportahu xanho. 'Ne dami hyoni ha gdi xihma ra hya yo ja'i. 'Yo gadi 'bethu ra ora. ⁶ Nup'u hapu gui yahu, dami nehü ngue ga ra hoga hya gdí nyahu, mahotho da nt'øde ra hya gdí nyahu. I jatho ngue ya gdí padi ha gdí japhu ra hya gui xihma n'na ngu n'na yo ja'i.

⁷ Nuna ma zi cuhu ra Tíquico hingui hegagui, i fäxqui xanho. Porque 'dap'u dí 'yo'be ngue dí øpa'be rá 'befi ra Hmu Jesús. Nu te dí øt'ä ua ya, go dani xi'ahu p'u na ra Tíquico 'mø bi map'u. ⁸ Guehna nná et'ä p'u ha gui 'buhma naya, para ngue gui pahma te dí øt'ähe ua. Go da hyut'a ni mmuihu na. ⁹ Da me na ma zi cuhu ra Onésimo, xquet'a 'nēhna hingui hehra hya na. Guehna n'na nc'ei ni mmenguhü na. Nuya p'uya, go da xi'ahu tema hya ja ua ya.

¹⁰ Nuna ra Aristarco 'daua dí ofädigä'be, di zengua'ahu. Da guehna ra Marco rá primo ra Bernabé, xquet'a di zengua'ahu. Ya xtá pen'nahü p'u ra hya ngue nuna ra Marco 'mø bi zomp'u gui 'buhma, dami umhnu xanho ra ts'äya. ¹¹ Xquet'a di zengua'ahu na ra Jesús i Justo. Nu gätho yo judío ngue ya ec'ei ra Jesucristo ua ja ra hnini, høndya hyu nc'ei pøni ngue nne da mäxqui ngue rá 'befi Oja ya. A nuyá, guehya hucagui ma mmuigä ya.

¹² Nuna ra Epafras ni mmenguhü xquet'a di zengua'ahu na. Pe xquet'a ørpabi rá 'befi ra Cristo na. Nu'mø ngue bi mat'Oja na, janjuani ngue apra mate Oja conná ngue'ahu. Nnepe ngue di ndu xanho ni nt'ec'ei hu, n'namhma ngue gui ja ndummui gui 'yøthu gätho'a te rá pähä Oja, hinte di m'medi. ¹³ Nuna ra Epafras, dadi jagä majuani ngue mathoguitho ho rá mmui ngue mmat'Oja conná ngue'ahu na, dague'u yo ja'i rá m'mup'u ja ra hnini Laodicea, co 'nē'u rá m'mup'u ja ra hnini Hierápolis. Gä mmarpabi Oja. ¹⁴ Xquet'a di zengua'ahu na ma zi cuhu ra Lucas, nuna ra médico. 'Nēhna ma zi cuhu ra Demas, xquet'a di zengua'ahu.

¹⁵ Nugä drá Pablo, dí pennbabi ra nzengua'u ma zi cuhu rá m'mup'u ja ra hnini Laodicea. Xquet'a dadi zengua'a ra Ninfas co 'nē'u yo 'yec'ei di mpeti p'u ja rá ngu na p'uya.

¹⁶ Nu'mø ya bi hnu na ra carta ja ua p'u gui 'buhma, dami thocju ra carta, di map'u ha di mpeti yo 'yec'ei p'u ja ra hnini Laodicea ngue da hnu. Xquet'a nuna ra carta ga pennbagä'u yo mmengu Laodicea, xquet'a di thoqui, di map'u gui 'buhma ngue gui nnuhu tema hya nt'ot'i. ¹⁷ Nuna ra hya ja ua, dami xihma zi cuhu ra Arquiipo, gui 'yēmbi: "Dami 'yøt'e gätho'a te ra 'befi bi 'da'i ra Hmu Jesús, 'yo te dadi 'bedi", gui 'yēmbi.

¹⁸ Nugä drá Pablo, nuna ra nzengua ja ua dá otra letra conma 'ye. O gadi pumbeniju ngue dí ofádi. Da ne Oja ngue di jap'ahu. Da ngut'atho.

1 Tesalonicenses

Ja ua rá m̄adi rá carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi m̄enmba yø 'yɛc'ɛi Tesalónica.

¹ Nugä drá Pablo, conná Silvano 'nɛhra Timoteo, dadi zɛnguagähe'ua mā zi cūhū rá m'm̄up'ua ja rá hn̄ini Tesalónica. Nu'ahū, guí n'yohū Oja mā Papáhu co 'nɛhna mā Hm̄uhū Jesucristo guí n'yohū. Dí nnegähe ngue guehya di jap'ahū ya, 'nɛ dā hyut'a ni mm̄uihū.

² Zant'a dadi ja m̄ammadigähe Oja conná ngue'ahū. 'Nɛ zant'a dí mmat'Ojagähe conná ngue'ahū. ³ Nu'mø dá mat'ähe Oja mā Papáhu, dí mbɛn'ähe ngue'a te rá 'befi guí øthū ngue gá 'yɛc'ɛihū rá Jesucristo. 'Nɛ dí mbɛn'ähe ngue'a rá 'bäxte guí øthū ngue gadi mm̄ahmū n'na ngu n'na'ahū. 'Nɛ dí mbɛn'ähe ngue dū ni nt'ɛc'ɛihū porque guí tømhmū'a rá pa dā ɛp'ua mā Hm̄uhū Jesucristo. ⁴ Ague mā zi cu'ahū, nuna Oja dí mā'ahū, 'nɛ dí haxähe njuani ngue Oja bi huan'nahū. ⁵ Porque nup'ua guí 'būhmū 'mø mā haxähe p'ua rá hoga 'da'yo hya, hinga høndra hya bi zømp'ua. Sinoque rá Espíritu Santo bi hya rá ts'edi ngue bi xoc'a ni mm̄uihū ngue gá pahmū ngue majuaní na rá hya na. Dami bɛmhmū te dá n'yogähe 'mø mā määche p'ua guí 'būhmū. Dá negähe ngue gui timhmū rá nho. ⁶ Nu'ahū, nu te gá nurcahe, gue'a gá 'yøthū'a. Ya guí øthū tengutho i n'yo rá Cristo. Gá nu manhohū rá hya, madague'a bi zū'ahū yø ja'i. Pɛ rá Espíritu Santo øt'e ngue gadi johyathohū. ⁷ Nu'ua yø 'yɛc'ɛi rá m'm̄up'ua ja rá häi Macedonia, 'nɛp'ua ja rá häi Acaya, nu te bi nu ngue guí øthū, xquet'a gue'a bi 'yøt'a. ⁸ Nu'ahū ya gá xihmū rá hya yø ja'i ngue hanja na mā Hm̄uhū Jesucristo. Ya hinga hønmbū Macedonia 'nɛ Acaya bi zønna hya, sinoque ndap'ua bi zä fadi ngue guí ɛc'ɛihū Oja ya. A nuyá, ya himma hyoni ngue honga xicähe te 'be'a guí øthū'ua ya. ⁹ Hante gue di nxise yø ja'i ya ngue tema hya bi njap'ua guí 'būhmū 'mø mā määche p'ua. Di nxihyø ja'i ha bi nja ngue gá hyehmū p'ua yø dahmū, gá 'yɛc'ɛi'a majuaní ngue Oja i 'bui. ¹⁰ Nuna rá Jesús rá Ts'unt'ua Oja, nu'mø mi dū, bi japi bi bennate, bi ma mahɛts'i p'uya. 'Nɛ ja dí 'yɛp'ua mahøn'a ngue dā zøcua. Guehna di nxihyø ja'i naya ngue guí tømthohū dā ɛp'ua mahøn'a. A nuna rá Jesús, guehna dā yanju na ngue rá castigo ja ngue di nja.

2

¹ Dā gue'a sehū mā zi cu'ahū, guí pahmū ngue nuna te dá määche p'ua guí 'būhmū, hinga sərbutho. ² Guí pahmū ngue nup'ua ja rá hn̄ini Filipos, ya xi zäcähe yø ja'i, bi unje. Nu'mø mā määche p'ua ja ni hn̄inihū p'uya, mahømbi ts'ucje. Pɛ Oja bi hacähe rá ts'edi ngue dá xi'ähe rá hoga 'da'yo hya.

³ Nu'mø mā xi'ähe rá hya, hindá homhme yø hya ha di thä'ahū. Hin tema hya dá xi'ähe ngue hindá gue'a. Hønt'a te rá hya dā 'yøt'ahū rá nho dá mangähe. ⁴ Porque bá huanngähe Oja ngue bi färcahe na rá hoga 'da'yo hya. 'Nɛ guehna dí mmangähe naya. Hinna mangähe na rá hya na ngue di nu manhogähe yø ja'i. Sinoque dí nnegähe ngue Oja dā nu manhoje. Porque gue'a haspa rá güenda mā n'yomfɛnigähe'a. ⁵ Ya guí pahmū xanho ngue hindá xi'ähe yø hya ngue gdi honi ha di t'ɛts'ahū. Dā gue'Oja padi ngue hinna xi'ähe rá hya para ngue dā zäp'ua gá juc'ähe rá mɛnyu. ⁶ Hinna mangähe rá hya ngue gdi nne dā nu manhogähe yø ja'i, ni xinga gue'ahū, ni xinga gue hmi'da yø ja'i. Hindí ya manzaqui ha nna zo'ahū, madague'a ngue säpū gá nya manzaquigähe porque yø representantegähe rá Cristo. ⁷ Hante mahotho nna zo'ahū, tengutho øt'a n'na rá mamá 'mø di hotyø basi, dá ja'ahū p'ua. ⁸ Mathogutho dadi mā'ahū. Dá negähe ngue hinga hønt'a rá hya Oja di n'na'ahū, pɛts'i ngue xcá hahma mm̄uigähe ngue xcá 'da'ahū. Porque mi zä mā mpahmū, janjuani ngue dá mā'ahū. ⁹ Ague mā zi cu'ahū, ¿ua hinguí mbɛmhmū te rá n'ua dá sägähe p'ua ja rá 'befi? Mente rá pa dá xi'ähe rá hya Oja, rá pa rá xui dá mɛcähe ngue dā tahā te dí sihe. Porque hindá negähe ngue di toca'ahū rá gasto.

¹⁰ Ya guí pahm̄, da gue'Oja pađi, ngue h̄injonni 'yɛc'ei da zä da 'yɛna ngue h̄inga gue'a te dá n'yogähe. H̄in tema hya bi th̄inngähe. ¹¹ Xquet'a ya guí pahm̄ na ra hya ya xtá o'ah̄u n'yu, dá hatä ra ts'edi ni mm̄ui n'na ngu n'na'ah̄u. Tengutho di japyø bas̄i n'na ra papá 'mø i fädi, dá ja'ah̄u p'ũ. ¹² Dá xi'ah̄u ngue guí n'yoh̄u xanho tengutho nne Oja ngue gd̄i n'yoh̄u. Porque Oja bi zon'nah̄u ngue guí n'yoh̄u'ũ to di manda. 'Nɛ guí pahm̄ ngue gue'a tate'a.

¹³ Nuya h̄ind̄i säya dadi ja mammadigähe Oja conná ngue'ah̄u. Porque nu'mø ma xi'ah̄e ra hya, h̄inga 'yɛmhm̄u ngue rá hya ra ja'i gá 'yɛc'ei h̄u. Sinoque bi d̄inni mm̄ui h̄u ngue majuan̄i rá hya Oja. Conná nguehna ra hya guí ɛc'ei h̄u, ya man'na man'na gn̄i n'yoh̄u xanho. ¹⁴ Ya gá säh̄u ra n'ũ ma zi cu'ah̄u, ngue bi za'a ni mm̄enguh̄u. Gá thohm̄u tengutho bi thohyø 'yɛc'ei thanne Oja p'ũ ja ra häi Judea. Porque nu'ũ, xquet'a bi zä ra n'ũ ngue bi zũhyø mm̄ijudío h̄u. ¹⁵ Nu'ũ yø judío'ũ p'ũya, gue'ũ bi hyo ma Hm̄uh̄u ra Jesús. Xquet'a xa hyopyø pøngahya Oja mam'met'o. 'Nɛ nuya 'bex h̄inguí nne hap̄u da nuje. Nu'ũ yø judío'ũ, h̄inguí nnepe da h̄numanho Oja. Xquet'a 'nɛɛ ya, h̄inguí nnu manho gätho mi'da yø ja'i. ¹⁶ Porque nu'mø ma xihme ngue h̄inga h̄ondyø judío ja ngue di nyanyø te, nu'ũ yø judío'ũ, bi hegahe. Gue'a man'na ni duxra ts'oqui'a p'ũya. Pɛ nuyá, nuna Oja ya xa nzänni ngue guehya da thohra castigo ya.

¹⁷ Ague ma zi cu'ah̄u, nu'mø rá ts'utho xtá ɛcähe p'ũ guí 'bũhm̄u, ɛmm̄ei dá bɛn'ah̄u. Asta gue'mø ya, zant'a d̄i nne ga nnu'ah̄u. ¹⁸ Nugä drá Pablo, n'na ndi ngu n'na ndi d̄i sänni ga mm̄ahme p'ũ, pɛ ra zithu p'ũya, di nth̄int'i ngue orcahe.

¹⁹ Con n'na ra pähä d̄i tømhm̄u ngue dá ɛp'ũ ma Hm̄uh̄u Jesucristo. Porque di njaje mpähä ga xihme ngue nuna ra hya dá xi'ah̄u, gá 'yɛc'ei h̄u xandønho. ²⁰ Janjuan̄i ngue dadi johyagähe conná ngue'ah̄u.

3

¹ Pɛ ya h̄ind̄a hä't'ähe ngue xt̄i njarbutho ngue xtá tho hman'na ra pa ngue to da map'ũ guí 'bũhm̄u. Dá sännähe p'ũya ngue dá cosegä'be ua ja ra h̄ini Atenas. ² Dá penhnä'be na ma cuh̄u ra Timoteo bi ma bá nu'ah̄u. Porque ma mm̄imm̄efigähe na, di mmp̄ehmi Oja ngue d̄i mm̄angähe ra hoga 'da'yo hya ngue ra Cristo. Bi ma di ha'ah̄u ra ts'edi ngue h̄ind̄i nts'onni nt'ɛc'ei h̄u i ja. ³ H̄ind̄i nnegähe ngue da gohni mm̄ui ngue'a ga ts'ũ'ah̄u. Ya guí pahm̄u ngue jatho ga säh̄u ra n'ũ ngue da ts'ucju. ⁴ Porque nu'mø nmará 'bucähe p'ũ guí 'bũhm̄u, dá xi'ah̄e ngue jatho da ts'ucju, pɛ ya bi nja'a te dá xi'ah̄e ya. ⁵ Janangue nugähe, ya h̄ind̄a tøm̄i ngue xtá thohma man'na ra pa, dá penhnä p'ũ ra Timoteo ngue da pa'a njuan̄i te ja ni nt'ɛc'ei h̄u. D̄i ɛngä nthambɛn̄itho ngue da dap'ah̄u ra zithu 'nɛ nu'a ra 'bɛfi nná 'yogähe p'ũya di nts'oni.

⁶ Pɛ ya bá pengra Timoteo p'ũ guí 'bũhm̄u, bi zocua d̄i 'bucä'be. Bá hya ra hya ngue xanzaqui ni nt'ɛc'ei h̄u, 'nɛ majuan̄i gad̄i mm̄ahm̄u n'na ngu n'na'ah̄u. Bi xicä'be ngue ɛmm̄ei guí mbɛnje, 'nɛ guí nne guí nuje, xi mm̄angugähe p'ũya xquet'a d̄i nne ga nnu'ah̄e. ⁷ Ma zi cu'ah̄u, nu'a te ra hya bá hya na p'ũya, bi hyu ma mm̄ui'be 'mø ma øcä'be te ja ni nt'ɛc'ei h̄u, madague'a n'na ra n'ũ dá n'yogähe. ⁸ A nuyá, man'na d̄i hagähe ra ts'edi ngue d̄i haxähe njuan̄i ngue h̄inguí hehm̄u'a ra Hm̄u Jesucristo.

⁹ ɛmm̄ei dadi ja mammadigähe Oja conná ngue'ah̄u. Porque nu'mø dá mat'Ojagähe, janjuan̄i dadi johyagähe ngue xanzaqui ni nt'ɛc'ei h̄u. ¹⁰ Nuyá, ra pa ra xui d̄i äpähe Oja ngue da zä ga mm̄acähe p'ũ ga nuh̄u. D̄i nne ga xän'nah̄u hanja'ũ yø hya tobe h̄inguí pahm̄u xanho hanja. ¹¹ Da ne na Oja ma Papäh̄u co 'nɛhna ma Hm̄uh̄u Jesucristo da 'yøt'e ngue ga mm̄acähe p'ũ guí 'bũhm̄u ngue ga nuh̄u.

¹² Da ne na ma Hm̄uh̄u ngue man'na gdi pađi guí mm̄ahm̄u n'na ngu n'na'ah̄u, co 'nɛ'ũ h̄ingyø 'yɛc'ei guí mah̄m̄u, tengutho nná ma'ah̄u. ¹³ Da 'yøt'e ngue gui hyah̄u ra ts'edi gui hyeh̄m̄u p'ũ ra nts'o. Porque d̄i nnegä ngue h̄in tema nts'o da d̄in'nah̄u Oja ma Papäh̄u 'mø ra pa da ɛp'ũ ma Hm̄uh̄u Jesucristo co gätho'ũ da n'youi.

4

¹ A nuya ma zi cu'ahũ, jap'ũ man'na ra hya ga xi'ahũ ya. 'Nɛ gue'a ra Hmu Jesús di 'dacrã ts'edi ngue ga o'ahũ n'yu na ra hya na. Ya xtã xãn'nahũ m'met'o te ja ngue gdĩ n'yohũ ngue di nu manho'ahũ Oja. 'Nɛ ya gue'a guí øthũ'a ya. Pɛ dí nnegãhe ngue man'na man'na gdĩ hyoni ha di nu manho'ahũ Oja. ² Ya guí pahmũ ngue nuya yø hya dá xãn'nahũ, guehya yø hya di manda ra Hmu Jesús. ³ I nne Oja ngue guí cãmfeni guí unni mmũihũ Oja. 'Yo to di 'yots'om'mãi. ⁴ A nu yø n'yohũ, n'na ngu n'na di m'mũhyø xisu, di nthati, pɛ da zupyø xisu, di madi. ⁵ 'Yo di nnepe ngue di m'mũ mman'ũ yø xisu tengutho øthø ja'i hingui pa Oja. ⁶ 'Yo guí nnehũ n'na ra xisu ngue ya 'bũhrã ndø. Porque ya xtã xi'ahũ m'met'o ngue nu yø n'yohũ njar'ũ, mathoguithe ra castigo da jap'a Oja. ⁷ Porque Ojá, bi zongahũ ngue ra nho gdã m'mũhmũ, hingui nneçjũ Oja ngue ra nts'o gdã m'mũhmũ. ⁸ Nu ra ja'i festho na ra hya dí xi'ahũ ya, hingra ja'i fespabi rá hya, sinoque gueſe Oja fespabi rá hya. 'Nɛ gueſe Oja bá penhna Espiritu Santo ngue da máxçahũ ngue ga hehmũ p'ũ ra nts'o.

⁹ A nu'a gni mahni cũhũ, himma hyoni ngue ga ot'ahũ'a, porque Oja ya bi xãn'nahũ te gdĩ mmahmũ n'na ngu n'na'ahũ. ¹⁰ 'Nɛ nuna ra hya dí xi'ahũ ya, gue'a guí ørpaũ gãtho ma cũhũ 'bui ndap'ũ bi zã ngue ra hãi Macedonia na. Pɛ nuya ma zi cu'ahũ, dí ã'ahũ n'na ra mate ngue nu te guí øthũ ya, hinga hont'a gui 'yøthũ'a, sinoque man'na man'na ngue gdĩ mmahmũ. ¹¹ Damĩ ja ndummi guí m'mũ mmanhohũ. Gue'a te ni 'befise gui 'yøthũ, hingui nthinthũ yø asunto mi'da yø ja'i. Damĩ mpçhmũ tengutho ya xtã xi'ahũ. ¹² Janangue hinte gui 'behmũ. A nu'ũ yø ja'i hingyø 'yɛc'ɛi p'ũya, di respeta'ahũ.

¹³ Ague ma zi cu'ahũ, dí nnegãhe ngue guí pahmũ hanja'ũ yø 'yɛc'ɛi ya xandu. Nu'mø to bi dũ, 'yo di tu ni mmũihũ tengutho øtyø ja'i hingui pa Oja, ngue tu yø mmũ 'mø to bi dũ. ¹⁴ Pɛ dí ɛc'ɛihũ ngue bi dũ ra Jesús 'nɛ bi bennate m'mɛfa. Janangue nuyá, ma ga ɛc'ɛihũ ngue nu'ũ xandu 'nɛ ɛc'ɛi ra Jesús, nuna Oja da japi ngue da n'youi ra Jesús 'mø bá ɛcua mahon'a.

¹⁵ Janangue nuyá, dí nne ga xi'ahũ xanho hanja na ra hya bi xãnngahũ ra Hmũ Jesús. A nu'ũ yø 'yɛc'ɛi di 'bũtho'a ra pa da ɛp'ũ ra Hmu, hĩndi m'met'o ngue da ma di nthɛui ra Hmu. ¹⁶ Porque nu'mø bá ɛhra Hmu di 'yɛ mahɛts'i, nu te da ne da 'yøt'e, da ma nts'editho. Co 'nɛ'a ra anxɛ 'bet'o ngue yø anxɛ Oja, xquet'a da ɛnna hya. 'Nɛ da nya rá corneta Oja. A nu'ũ to ya xandu 'nɛ ɛc'ɛi ra Cristo, rá mudi di bennate yø do'yo'ũ. ¹⁷ A nu'ũ yø 'yɛc'ɛi di 'bũtho, 'da di ts'ixtho maya bi ja yø gui. Ja dani nthɛui p'ũ ra Hmu. Ya 'dap'ũ di m'mũhmũ para zantho ra Hmu p'ũya. ¹⁸ Janangue nuyá, co nuna ra hya dí xi'ahũ ya, dami nhyathũ ra ts'edi n'na ngu n'na'ahũ.

5

¹ A nuya ma zi cu'ahũ, himma hyoni ga ot'ahũ hanja ra hya ngue hingui fadi tema pa, tema ora da ɛp'ũ ra Hmu. ² Porque ya guí pahmũ xanho ngue hĩjongui padi tema pa da ɛp'ũ ra Cristo. Nu'mø 'yo ra bɛ ngue ra nxui, hĩjongui padi tema ora da zøp'ũ ja ra ngu, njarbũtho ra hya dí xi'ahũ ya. ³ Da gue'a ra ora ngue dadi n'yɛmbyø ja'i ngue ya 'bũmmanho, hĩn tema hya. 'Nɛ da gue'a ra ora'a p'ũya ngue di nja ra ndate. Nthambɛniho da zøhø, tengutho 'mø bi zønna ora di m'mɛn'a n'na ra xisu ha rá basi. Ya hĩnha di mpommi. ⁴ Pɛ nuya ma zi cu'ahũ, ya hingui 'bũ 'bɛxuihũ ya. Janangue nu'a ra pa da ɛp'ũ ra Hmu, hinga nthambɛniho da zu'ahũ. Hĩndi nja'ahũ tengutho øt'a n'na ra bɛ, ngue nthambɛniho sømp'ũ ha søni. ⁵ Porque gãtho'ahũ ya gni n'yohũ'a ra nyot'i ja ngue ra pa, ya gã hyehmũ p'ũ'a ra nts'o ja 'mø ra xui. ⁶ Janangue nuyá, hingui ja ngue 'nɛçjũ da njot'i ma n'yomfenihũ, tengutho mi'da yø ja'i ngue njot'i yø n'yomfeni. Sinoque nne ngue ga n'yomfenihũ xanho. ⁷ Nu'ũ aha, ra xui aha. Nu'ũ iti, ra xui iti. ⁸ Pɛ nuju, ya dá hehmũ p'ũ ra 'bɛxui. Ya nnã 'yohũ rá nyot'i Oja ya. Ma ga samma mmũihũ ya

ngue hinda dajpahua ra nts'o. Da zehma nt'ec'eiha i ja. A nuyá, ma ga mmahmu n'na ngu n'najua. Ma ga segurahu ngue da yanju Oja. ⁹ Porque himbi zan'Oja dá m'muhmu ngue ga thohma ra castigo. Sinoque bá sanni ngue gda nyamhmu na ma Hmuhu Jesucristo. ¹⁰ Ra Jesucristo bi du conná nguecju. Janangu nu'mø bá ehé, ngu'ua xandu, ngu'ua di 'batho, 'dap'ua ga m'muhmu para zantho. ¹¹ Dami hyutho ni mmuihu 'ne dami hya ra ts'edi n'na ngu n'na'ahu, tengutho guí øthu ya.

¹² Ague ma zi cu'ahu, dí nnegähe ngue gui 'yørpahu masu'ua yø mefi Oja di mper'ua guí 'buhmu. Porque guehya bi huan'Oja ngue di m'met'o p'ua guí 'buhmu ngue da xän'nahua rá hya Oja. ¹³ Rángue ørpabi rá 'befi Oja, jatho ngue guí nnu manhohu, dami mahmu. 'Ne 'yo gadi njunthu p'ua guí 'buhmu.

¹⁴ Dami hyahu ra ts'edi gui xihmu'ua to hinguí nne di mpefi ngue 'yo di njap'ua. Dami hathu ra ts'edi'ua yø ja'i 'bu ndummu. 'Ne dami hyonnbahu ha di zacyø nt'ec'ei yø ja'i tobe hinguí nzaqui yø nt'ec'ei. Dami serpahu te ga 'yo. ¹⁵ Dami mfähmu, 'yo to dadi cosra nts'o t'ørpabi. Hante gue guí n'yørpahu ra nho n'na ngu n'na'ahu, co 'ne'ua hingyø 'yec'ei gui 'yørpahu ra nho.

¹⁶ Hangu ra pa guí johyahu. ¹⁷ 'Ne hangu ra pa guí mmat'Ojahu. ¹⁸ Zant'a dami ja mamadihu Oja, madague'a ja'mø ja te guí thohmu. Porque Oja, guehna nnepe da 'yøt'e te'o gä tenna Cristo na.

¹⁹ 'Yo gui täcju'a te nne da 'yøtra Espíritu Santo. ²⁰ Dami 'yørpahu masu'a te mmanyø pøngahya Oja, 'yogui festhohu ra hya. ²¹ Dami hyacju xanhu ra güenda ngue'mø majuaní ngue rá hya Oja mma, oque rá hyase mma. Nu'mø guí haxhu njuani ngue majuaní rá hya Oja mmana ja'i, dami 'yøt'a mmuihu'a te i mma. ²² Dami hyehmu p'ua'a te gäma nts'o i ja.

²³ Nuna Oja ya dá nhojpahu, da 'yøt'e ngue guí unni mmuihu xandønho, gui nsuphu, da mät'a ni tehu, 'ne da mät'a ni do'yohu, hin tema nts'o di nequi 'mø ra pa da ep'ua ma Hmuhu Jesucristo. ²⁴ Nguna da 'yøt'Oja, porque guehna bi zon'nahua na 'ne hinguí hec'ahu na.

²⁵ Ague ma zi cu'ahu, dami marcahu Oja.

²⁶ Dadi zengua gätho'ahu.

²⁷ Guehna ra Hmu di hacä ra ts'edi te dí mma. Dí xi'ahu ngue nu'ua gätho ma zi cuhu, jatho ngue di mpeti para ngue da 'yøde te mmana carta ja ua.

²⁸ Nuna ma Hmuhu Jesucristo di jap'ahu. Da ngut'atho.

2 Tesalonicenses

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mēnba yø 'yεc'εi
Tesalónica.

¹ Nugä drá Pablo, conna Silvano 'nehra Timoteo, dadi zenguagähe'u ma zi cūhu yø 'yεc'εi rá m'mup'u ja ra hnini Tesalónica. Gue'ahū yø ja'i Oja ma Papáhu, co 'ne'a ma Hmūhu Jesucristo. ² Dí nnegähe ngue guehya di jap'ahū ya 'ne da hyut'a ni mmūihū.

³ Ague ma zi cū'ahū, zant'a dadi ja mammadigähe Oja conná ngue'ahū. Ní 'yup'u ngue gue'a ga øthe'a, porque ni nt'εc'εihū i ja, man'na ni hyuxtho. 'Ne xquet'a man'na man'na gadi mmahmū n'na ngu n'na'ahū. ⁴ A nucsegahe p'u ha nná mähme, nup'u di mpeti yø ja'i Oja, i jaje mpähä ngue dí xihme yø ja'i hanja ni nt'εc'εihū. Nu'a te ra n'u guí sähū ngue sū'ahū yø ja'i, gä guí sethū.

⁵ Nuyá, guí sähū ra n'u ngue guí εc'εihū rá hya Oja. A nu'a ga du ni nt'εc'εihū, gue'a guí nequi'a ya ngue gä xanho te ø'Oja. Gue'a di zudi ngue gui thohmū p'u di manda Oja'a. ⁶ Pe ní 'yup'u di un'Oja'u te'o di un'ahū. ⁷ A nujū ngue dí sähū ra n'u, da 'yεhra pa da zεp'u'a ra n'u dí sähū. Di n'nacjū ra ts'äya 'mø ra pa da εp'u ra Hmū Jesús. Nuna di 'yε mahεts'i, da n'youi yø anxε ja yø ts'edi. Nu'mø bá εhε, dadi yoxni tengutho gui yoxni ra sibi. ⁸ Di 'yεhε da menhna castigo gätho yø ja'i hinxa mba Oja, 'ne hinxa 'yεc'εi ra hoga 'da'yo hya i hma ngue hanja'a ra Hmū Jesucristo. ⁹ A nuyá yø ja'i ya, da ma ra castigo, di m'medi para zantho. Da ma ma'ueque p'u ja rá hmi rá dá ra Hmū Jesús. Nup'u da 'yudi hague ngu gangū rá ts'edi i ja, ya hīndi njapi di m'mup'u ngue da nu. ¹⁰ Nu'a ra pa da εp'u ra Hmū, gätho yø 'yεc'εi da 'yεspabi 'ne da danne. Xquet'a 'ne'ahū gui m'mahmū p'u ngue gä 'yεc'εihū na ra hya dá xi'ahū.

¹¹ Janangue nuyá, zant'a dí mmat'Oja gähe conná ngue'ahū. Dí äpähe Oja ngue nu'a ra hya i zon'nahū ngue gdí n'yohū, gue'a gdí n'yohū'a. Dí äpähe Oja ngue nu'a te gä ra nho so ni mmūi gui 'yøthū, di ha'ahū ra ts'edi gui 'yøthū. 'Ne di ha'ahū ra ts'edi gui 'yøthū'a te gä ra nho rá nsäui ni nt'εc'εihū i ja. ¹² Nu'mø da nu yø ja'i ngue guí 'būhmū xanho, yø ja'i da nu mansu ra Jesucristo. Xquet'a 'ne'ahū da hnu mansu'ahū p'uya ngue gui n'yohū ra Jesús. Nguna di nja conná nguehrá mate Oja 'ne conná nguehrá mate ma Hmūhu Jesucristo.

2

¹ Ague ma zi cū'ahū, da εp'u ma Hmūhu Jesucristo ngue di percahū 'dap'u ga m'mūhmū. Dí nne ga xi'ahū te 'be'a ja ngue di nja. ² Nu'mø to da 'yεn'ahū, ya da guehra pa jap'u da zøhra Hmū ya, da 'yεna, 'yo sä dadi fe'ni mmūihū. 'Yo guí εc'εihū te da ma, madague'a da 'yεna ngue Oja di bēnnbi te i mma, oque da 'yεn'ahū ngue go dá ot'ä ra sūcua n'youi yø hya da xi'ahū. ³ Xinda hangū da si'ahū, 'yo gadi n'uni da thä'ahū. Porque hante da zønna pa da εp'u ra Hmū, i jatho ngue rá mūditho di n'yo yø ja'i ngue dyø mmejmahya, da gohi ngue yø nsūiui Oja. Nu'mø bi nja na ra hya na, ja di nequi p'u ra ja'i ngue tate ja rá ts'oqui p'uya. 'Ne guehna ya xpā ts'ännbi ngue da ma ra castigo. ⁴ Nuna guehna da bōni ngue da zūmbabi'a te gä thanne yø ja'i na, da gue Oja da zūi. Hōnse na da ne ngue da ma nthanne na. 'Ne da mip'u ja rá nija Oja tengutho 'mø ngue da guehna Oja na. Da 'yεmp'uya: "Nugä, guecä Ojagä ya", da 'yεna.

⁵ Damī bēhmū'a ra hya dá xi'ahū 'mø dambí 'būcä p'u guí 'būhmū. Guí nnu ngue dá xi'ahū tengu na ra hya na. ⁶ Ya guí pahmū te 'be'a samya ngue hinguí nequi nts'edi, hante ngue da zønna pa bá ts'ännbi ngue di nequi te'o na ra ts'oc'εi na. ⁷ Tobe hīndi nequi xandōho'a te gä rá ts'edi ra nts'o, pe nu'a ra nts'o, ya i ja. Hōntho ngue hīndi unna nt'edi'a to sammi ngue di nequi xanho te'o ni ja'i na dí xi'ahū. ⁸ Pe nu'mø bi zønna

pa di t'unna nt'edi da 'yuhra ts'edi, ya di nequi na ra ts'oc'ei di xi'ahu p'aya. Pe nu'mo ba ep'u ra Hmu Jesús, ya da hnu ngue mathoguitho ja ra ts'edi, porque conná hyanetho di hyo na ra ts'oc'ei na.

⁹ Nu'mo bi nequi na ra ts'oc'ei na, ra zithu'a di hatra ts'edi. Da hnu ngue ja ra ts'edi da 'yotyø hmeya hinjongui sä da 'yot'e. Gue'a di nhäte'a p'aya. ¹⁰ Xants'o te gätho da 'yot'e. 'Dama 'dan'yo te gä da 'yot'e, da hyoni ha di hyätyø ja'i ja ngue di m'medi. Nu'a di m'medi ngue himbi ne xta mbahna ra hya majuaní. 'Ne guehna ra hya xti nyanyø te yø ja'i na. ¹¹ Janangue Oja di japi ngue da thätya yø ja'i ya, da 'yec'ei'a ra hya ngue ra fehni. ¹² Gue'a di ma ra castigo gätho ya yø ja'i, ngue himbi 'yec'ei na ra hya majuaní. 'Ne hont'a te yø nts'o ga 'yo nnu manho.

¹³ Ague ma zi cu'ahu, nuna ma Hmuhu Jesucristo di ma'ahu. Janangue nuyá, zant'a jatho ngue ga ja mamadigähe Oja ngue te bi 'yot'ahu. Porque rá muditho bi huan'nahu Oja, ya xpá nzänni ngue di nyanni tehu. Nu'mo gmi 'yec'eihu na ra hya majuaní, ra Espíritu Santo bi 'yot'e ngue gá sohu rá 'ye Oja. ¹⁴ Dá xi'ahu ra hoga 'da'yo hya, guehna ra hya i zon'nahu Oja na. I nnepe ngue di toca'ahu na ra nho jap'u ha 'buhma Hmuhu Jesucristo. ¹⁵ Janangue nuya ma zi cu'ahu, di ndu xanho ni nt'ec'eihu ya. Man'nan'yo mi 'yot'e ngue gui pumbenihu ya yø hya dá xän'nasehu. Da gue'u yø hya dá orpu ja ra carta dá pen'nahu p'u, man'nan'yo mi 'yot'e ngue gui pumbenihu.

¹⁶ Bi macju Oja ma Papáhu, 'ne bi 'dacju rá mate ngue bi hoga ma mmuihu para zantho. Xquet'a di tømhm'a ra nho di 'dacju Oja m'mefa. Da ne Oja co 'ne'a ma Hmuhu Jesucristo di jap'ahu. ¹⁷ Da ne Oja ngue di hatra ts'edi ni mmuihu 'ne gui du'ni n'yomfenihu ngue nup'u gui yahu, ra hya xtanho gui mamhm. Nu'mo te gui øthu, gä da gue'a te xanho gui 'yøthu.

3

¹ Hont'a di 'behya ma zi cu'ahu, dami marcahe Oja, n'namhma ngue nup'u di mmangähe rá hya ma Hmuhu, xtangu yø ja'i da 'yec'ei tengutho bi njap'u gui 'buhmu. ² Xquet'a dami marcahe Oja n'namhma ngue da yangähe Oja ngue'a te mbengähe yø ts'oc'ei. Porque hinga gätho yø ja'i da 'yec'ei ra hya di mmangähe.

³ Pe nu'a ra Hmu hingui hegahu'a. Da 'yot'e ngue gui yahu ra ts'edi 'ne da yan'ahu ngue ra nts'o. ⁴ Dadi seguragä ngue di mfäxte ra Hmu. Janangue di pacä ngue nuna te ra hya ga 'ber'ahu, guehna gui nne gui 'yøthu na, hinda 'yehra pa gui festhohu na ra hya na.

⁵ Da ne Oja ngue da dinni mmuihu'a te gui ma'ahu Oja. 'Ne da 'yot'e ngue gui seti hangu ra n'u gui thohmu tengutho ra Cristo bi zeti hangu ra n'u bi thogui.

⁶ Ague ma zi cu'ahu, ma Hmuhu Jesucristo di 'dacähe ra ts'edi ga xi'ähe na ra hya ga mmanya. Nu'u ma cuhu hingui nne di mpefi, 'ne hingui haxra hya dá xän'nahu, ogadi nsixhu'u. ⁷ Ya gui pahmu te gdí 'buhmu, hin tema ndanhyei gá nurcahe. ⁸ Hinjonda äptho te dá sihe. Sinoque dá honi ha da japi te dí homhme. Ra pa ra xui dá mpefi ngue di taha te ga sihe, porque hinda negähe ngue di toca'ahu ra gasto ngue te dí sihe. ⁹ Madague'a ní 'yup'u xcá mangähe ngue xqui fäxcahe, pe hinte dá mangähe. Sinoque dá mpehme para ngue ga ut'ähe te ja ngue gdí n'yohu. ¹⁰ Porque nu'mo dambá m'mucähe p'u gui 'buhmu, guehna ra hya dá xi'ähe na, dá mangähe ngue nu to hingui nne di mpefi, ya hinda nsihme. ¹¹ Dí ocähe n'na ra hya ua, ngue 'bu i'da ni amigohu hingui nne di mpefi. Nu'a te ga 'yo, høndyø ja'i di ats'i te ga 'bui para ngue da zäp'u di c'a. ¹² A nuya yø ja'i njap'u, guesu ra Jesucristo di hacje ra ts'edi ngue ga xifi ngue 'yo nimantho di orpabi yø ja'i, njuantho da ma ra 'befi da daha te da zi.

¹³ Ague ma zi cu'ahu, 'yo gui säyahu, hangu ra pa dami 'yøthu ra nho. ¹⁴ Nu'mo toni ja'i da 'yena ngue hinda 'yec'ei na ra hya dá cuatähe ua ja ra carta ja ua, 'yo gadi nsixhu,

n'namhmā ngue dā mēsrā sä. ¹⁵ Pe 'yo guí øt'e ngue nī nsuiui. Sinoque dāmī hejpāh'a te øt'e, porque nī cūh'a.

¹⁶ Nunā mā Hmūh'a Jesucristo guehnā dā zä dā hyut'a nī mmuih'a nā. Dā ne ngue hindā hyc'ah'a hangū rā pa. Nu'mø̄ temā hyā guí thohm'a, dā hyonī ha di japi ngue dā hyut'a nī mmuih'a, hønt'ā bi zä mahyā guí thohm'a.

¹⁷ Nuguī drā̄ Pablo conmā 'yεε nnā cuatǟ nā rā letra ja ua ngue nnā̄ zengua'ah'a. Nu'mø̄ dadi firmagǟ mā carta 'mø̄ bi gua'ā nt'ot'i, guehnā rā hyā ja ua dadi cuati: ¹⁸ Nunā mā Hmūh'a Jesucristo di japī gätho'ah'a. Dā ngut'atho.

1 ra Timoteo

Ja ua rá mudi ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Timoteo.

¹ Nugä drá Pablo, rá representantegä ra Jesucristo. Nuya bi 'yexqui, guese Oja, nuna ra Yante, co 'nehna ra Hmu Jesucristo bi 'yexqui. 'Né dí pahmi ya ngue conná nguehra Jesucristo di nja'a te gä dí tøn'ui ya ngue di nja. ² Ague Timoteo, dadi zengua'i. Pë nu'mø dá ben'a'i, xøgue enthø majuaní ngue ma ts'unt'u'i p'u nná ben'i. Porque go dá ja'i gá 'yéc'ei na ra hya guí éc'ei ya. Dí nnegä ya ngue nuna Oja ma Papáui co 'nehna ma Hmuui ra Jesucristo, di jap'a'i, di huéc'a'i, 'né da hyut'a ni mmui.

³ Damba soc'a'i p'u ja ra hñini Efeso. Nu'mø ma thogui, dá magä p'u ja ra häi Macedonia, dá xi'i ngue guá cop'u Efeso. A nuyá, dí nnegä ngue guí sigue guí m'mup'u, porque jatho ngue nu'u yø fehni xännbate xännbate p'u, gui hejpbabi. ⁴ Guí xifi ngue 'yoni mantho di xännbate'u yø cuentotho. Porque nuyá, hinha rá nzegui xännbate'u yø hya bá øtyø ndiua manjam'mø. Pë nuya yø hya ya, høndra njunt'i n'youi, hinte ni bøntho. A nuna ra hoga xädi rá n'youi ma nt'éc'ei hu, guehna nne Oja ngue ga xännbahu yø ja'i na.

⁵ Dami hejpbabi ya dí xi'i ya, n'namhma ngue gätho yø 'yéc'ei di mmadi n'na ngu n'na. Para ngue da zä di mahrá mmic'eiui n'na, jatho ngue da hyep'u ra ts'on'yomfeni, nu'a te ra nho padi, gue'a da 'yøt'a. 'Né himma xøts'etho di nēqui ngue ja yø nt'éc'ei. ⁶ Porque 'b'u i'da yø ja'i ngue ya bi hyep'u na ra hya dí xi'i, høndra njun'mahya nne. ⁷ I nne da t'embí ngue padi xanho di nxännbate rá ley Oja. I ya manzaqui 'mø xännbate. Pë himma juani ngue tinyø mmui hanja'a ra ley i nne di nxännbate.

⁸ Nuna ra ley ga 'yo yø judío, ya dí pahmi xanho te mma. Pë jatho ngue da fadi hanja ngue bi ma nt'ot'i na ra ley na. ⁹ Nu'u yø ja'i ya øtra nho, ya hin tema ley di ja ngue da hyaspa ra güenda. Nuna ra ley, bi ma nt'ot'i para ngue da hyaspa ra güenda yø ja'i festho ra ley. Haspa ra güenda yø mmejmahya. Haspa ra güenda yø ts'oc'ei øtyø ts'oqui. Haspa ra güenda yø ja'i ngue hinguí su Oja 'né hinguí éc'ei. Haspa ra güenda yø ja'i ho yø papá, oque ho yø mamá, oque ho yø mmic'eiui. ¹⁰ Haspa ra güenda yø 'yots'om'mäi. Haspa ra güenda yø n'yohu ørpe tengutho 'mø dra xisu yø mmín'yohui. Haspa ra güenda'u yø ja'i ahyø mmic'eiui ngue sits'i yap'atho. Haspa ra güenda yø mambethani. Haspa ra güenda yø ja'i ngue mmanna fehni 'né exa ntestigo Oja ngue ena majuaní te mma. Haspa ra güenda gätho yø ja'i festho na majuaní ngue ra hoga xädi. ¹¹ Nuna ra hoga xädi naya, rá n'youi ra hoga 'da'yo hya. Nuná, di 'bejpagui'a ma maca Ojai ngue ga xihyø ja'i.

¹² Nuna ma Hmuui ra Jesucristo di 'dacrä ts'edi ngue dí mmambrá hya. Dadi ja mammadigä na, porque guehna bi nu manhogui 'né bi 'yexqui ngue ga øtra 'befi bi 'daqui.

¹³ Bi 'yøt'e ngue drá mefigui madague'a xtá nu man'ugä mam'met'o na ra Jesucristo. Porque xtá mangä yø umhya co nuna, 'né nmi sæcä'u yø ja'i mi éc'ei na. Pë bi huegagui Oja, porque pa Oja ngue hindí padi te dí øt'e ngue tobe hin mará 'yéc'ei. ¹⁴ Nuna ra Hmu, mathoguitho rá mate bi 'daqui. Ngue ya dí n'yo'be ra Jesucristo, nuna di hacra ts'edi ngue man'na di ndu ma nt'éc'ei, 'né øt'e ngue man'na man'na gdá madi.

¹⁵ Nuna ra hya ga xi'i ya, majuaní na, 'né guehna ra hya jatho ngue da 'yéc'ei gätho yø ja'i na: ngue ra Jesucristo bá ecua ja ra ximhäi ngue da yanyø ja'i ja yø ts'oqui. Nuya yø ja'i dí mmangä ngue ja yø ts'oqui ya, pë man'na ma datho mi ja ma ts'oquigä. ¹⁶ Pë bi huegagui Oja n'namhma ngue da fadi ngue ra Jesucristo bi zeti te gä dá ørpe, conque nugui mathoguitho ja ma ts'oqui. Gue'a gui nēqui'a ya ngue gätho mi'da yø ja'i xquet'a di punnbabi Oja 'mø bi 'yéc'ei ra Cristo, ya di unna 'da'yo te para zantho. ¹⁷ Janangue nuyá, jatho ngue da t'espabi Oja para zantho. Porque nu te gä ja, go di manda Oja para zantho. Guehna Oja para zantho hinjam'mø da du, 'né hinjonni ja'i di sä da nu. Hinjom man'na tengu na. Guehna jase rá mfadi. Da ngut'atho.

¹⁸ Ague ma ts'unt'u'i Timoteo, nuna ra hya di xi'i gui 'yøt'e, di nthēui na ra hya bi bēnnbabi Oja yø pøngahya 'mø yø pa xa thogui, guehya bi ma ngue di nja ni 'bēfi. Nuna ra hya dadi 'bep'a'i ya, dami hya ra ts'edi gui 'yøt'e gätho'a te ra 'bēfi bi 'da'i Oja ngue gui 'yøt'e. Di ndu ni nt'ēc'ēi. 'Yo di tap'a'i ra nts'o. ¹⁹ 'Bu i'da yø ja'i padī xanho ndana ra hya hinni 'yup'u da 'yøt'e, pē gue'a øt'a. Gue'a gui ts'onyo nt'ēc'ēi'a p'uya. ²⁰ Nguna ra hya bi 'yøtra Himeneo 'nēhra Alejandro. Nuya yo nc'ēi ya, dá dāpra zithu para ngue da badi hanja te øt'e. Porque hinguī ho ngue da nømman'u Oja p'u ha ya.

2

¹ Rá mūditho di xi'i ngue gui xifi gätho yø 'yēc'ēi ngue da marpabi Oja gätho yø ja'i ndap'u bi zä. Da 'yāpi ngue da mäxyø ja'i na Oja. 'Nē di ja mammadi Oja yø ja'i ngue'a rá 'bäxte Oja da 'yøt'e. ² Da marpabi Oja yø dast'abi. Da marpabi Oja gätho yø ja'i ja yø cargo. Porque gäthogahu dí nne ngue ga m'mamma pähähü, hin temma hya, n'nammha ngue co n'na ra pähätho gdä thannehü Oja 'nē da zäp'u ga n'yo manhohü. ³ Ma datho mahyonitho ngue ga mmarpahü Oja gätho yø ja'i, porque guehna nnu manho Oja ma Yantehü na. ⁴ Porque Oja, nnepe ngue xøgue gätho yø ja'i di nyanyø te. 'Nē nnepe ngue da dīni xanho yø mmui yø ja'i hanja na ra hya majuanī. ⁵ Nuna Oja, n'natho i 'bui. 'Nē xquet'a n'na nc'ēitho na da zä da 'yøt'e ngue di nhojpauī Oja yø ja'i, guehna ra Jesucristo na. ⁶ Ra Jesucristo bi n'unī bi tho ngue bi gūrpabi yø ts'oqui gätho yø ja'i. Nu'mø mi zønna pa bi nja na ra hya na, ya bi nēqui xandønho p'uya ngue Oja nnepe ngue gätho yø ja'i di nyanyø te. ⁷ Janangue bi 'yēxcagui Oja ngue drá representategä ra Cristo. 'Nē penngagui ndap'u bi zä ya ngue ga ma xihra hya yø ja'i hingyø judío. Nuna ra hya majuanī dí ēc'ēiui, guehna ga xännbabi yø ja'i na. Guí padī xanho ngue majuanī te dí xi'i, 'nē guí padī ngue hīndī fehni porque dí ēc'ēi ra Cristo. ⁸ Dí nnegä ngue ndap'u bi zä da mat'Oja gätho yø n'yohü. Nu'mø ens'yø 'yē yø ja'i ngue mmat'Oja, di unyø mmui Oja, di ja manho yø mmui, hingue di danzø yø mmui ngue dadi njunt'ui yø mmic'ēiui.

⁹ A nu yø xisu, 'yo dadi 'yēx'mø bi nhoqui. Hingra n'yets'i di hocyø ya. Hingra n'yets'i di hye ra ulu xammadi rá muui. Hingra n'yets'i di japyø oro oque yø perla da japyø he. Sinoque da hye yø he tengutho yø he yø hoja'i, ngue hīndī 'yets'i. ¹⁰ Nu'a di nējmanho yø xisu, da gue'a ngue ra nho da 'yøt'e. Porque yø xisu ēc'ēi Oja, mahotho 'mø di nēqui ngue øtra nho. ¹¹ Mente ra ora sännbabi ra hya yø ja'i, yø xisu 'yo sä di ya ngue da zohyø ja'i, di nja yø ts'u. ¹² Porque hin dadi ungä ra nt'ēdi ngue di nxännbate n'na ra xisu, sinoque ra xisu i ja ngue da 'yøxtho ra hya. Porque hinguī sä di m'met'o p'u ha 'bähü n'yohü ngue di manda. ¹³ Porque Oja, rá mūditho bi hocra Adán, m'mefa p'uya bi hocra Eva. ¹⁴ Pē ra Adán hīmbi hyätra zithu'a, sinoque ra xisu'a bi hyätra zithu. Mi thätra xisu p'uya, ya gue'a ra ts'oqui bi 'yøt'a. ¹⁵ Pē ra xisu di nyanná te 'mø da 'yøtra 'bēfi bi un'Oja, ngue di tehyø basi. Høntho ngue ra xisu jatho ngue di nja rá nt'ēc'ēi, di mahyø mmic'ēiui, di n'yo xanho, hīnda 'yēspi te ga 'yo.

3

¹ Nuna ra hya dí mmangä, majuanī na. Ngue nu ra ja'i nne rá cargo ngue di m'met'o p'u ja ra nija ngue dra mamhya, xandønho ra 'bēfi nne da 'yøt'e. ² Janangue nu ra ja'i ja rá cargo ngue 'bet'o ra hya, jatho ngue hin tema hya da thinnbi. N'na dra xisu da zi. Da zamrá mmui. Di mfädi xanho. Da 'yøt'e ngue da hnu manho te ga 'yo. Di unna ts'äya p'u ja rá ngu. Da badi xanho ha di japra hya di nxännbate. ³ 'Yo di iti. 'Yo dra nequisi. Di nja rá yemmui. Da badi ha di hojpabi yø ja'i di nsui. 'Nē hinga høntra mēnyu di ma rá mmui. ⁴ Da badi ngue di manda xanho p'u ja rá ngu. Da 'yøt'e ngue dyø 'yøde xanho yø basi, 'nē di nja yø ts'u yø basi. ⁵ A nu'mø hinguī padī di manda xanho p'u ja rá ngu, ya hīnda badi ha di japi di m'met'o p'u ha di mpeti yø ja'i Oja 'mø. ⁶ A nu'a ra n'yohü da t'ets'i ngue di bentrá cargo di m'met'o p'u ja ra nija, hīnda gue'a n'na ra n'yohü ngue ts'udra pa xa 'yēc'ēi ra Jesucristo. Porque nthambēnitho di 'yets'i. Ya da 'yøtra ts'oqui

tengutho bi 'yøtra zithu manjam'mø ngue bi 'yets'i 'ne 'da di mep'u ja ra castigo. ⁷ Jatho ngue di n'yo manho n'namhma ngue nu'u yø ja'i hingyø 'yec'ei da nu mansu. Ya hinda zä ha di japyø ja'i da 'yembi ngue hinga gue'a ga 'yo. Porque ra zithu emmei honi ha di ts'onmbi ha ya yø mamhya.

⁸ A nu'u yø ja'i ja yø cargo ngue faxte p'u ja ra nija, xquet'a ngut'atho ja ngue da 'yøt'e, jatho ngue di nho ja'i, jatho ngue hinda nhäte p'u ha ya. Jatho ngue hinda n'iti. Jatho ngue hinga hondra menyü di ma yø mmui. ⁹ Nuna ra hya n'youi yø nt'ec'ei i ja, guehna ra hya himmi fadi hanja na, guehna di xännbate na ra hya na co gätho yø mmui. ¹⁰ Nuya yø n'yohu ya, 'bet'o da hnu te ga 'yo. A nu'mø ngue ya hin tema nts'o bi thinnbi, ya da zä di nja yø cargo ngue di mfaxte p'u ja ra nija. ¹¹ Ximmangu yø xisu faxte p'u ja ra nija, xquet'a di nequi ngue dyø hoja'i. Hindyø zate. Da zamyø mmui. 'Yo di hep'u'a rá 'befi pefi. ¹² A nu yø n'yohu ngue ja yø cargo faxte p'u ja ra nija, n'na ngu n'na jatho ngue n'na dra xisu da zi. Pe da badi ngue di manda xanho p'u ja rá ngu. Ngu yø basi, ngu'u hingyø basi, da badi di manda xanho. ¹³ Porque nuya yø n'yohu ja yø cargo ngue faxte p'u ja ra nija, nu'mø padi xanho ha di japi da 'yøtra 'befi pefi, ya man'natho nnu mansu yø ja'i. Ya säp'u da hya ra ts'edi da ma hanja ngue ec'ei ra Jesucristo.

¹⁴ Ague Timoteo, nugä dí xønni ga mmap'u ga ma nu'i. ¹⁵ Pe nu'mø himbi zä dá magä p'u n'nahmantho, ya dí otra carta ja ua ngue ga pen'a'i p'u. Porque dí nnegä ngue guí padi xanho hanja ra hya nuna ja ngue da n'yo yø ja'i ya o rá 'ye Oja. Nuna Oja na, majuaní ngue 'bui. A nuya yø ja'i Oja ya, guehya färpabi rá hya 'ne tøxhma hyabi rá hya Oja. ¹⁶ Janjuaní ngue mazihotho na ra hya dí ec'ei hu. Pe Oja bi 'yøt'e ngue bi dinma mmui hu hanja na ra hya na, ngue ra Cristo bi nja'i. 'Ne ra Espíritu Santo bi 'yøt'e ngue fadi ngue hin tema nts'o bi 'yøtra Cristo. Da guehyø anxe Oja i nnu mansu. A nuyá, ndap'u bi zä i hma te'o na ra Cristo. 'Ne t'ec'ei gä rá nguni nximhäi. 'Ne bi zix Oja ngue i ma mahets'i.

4

¹ Pe ra Espíritu Santo njuantho xicju ngue nu'mø ni ma da gaxyø pa, di m'muhyø ja'i da hyep'u yø nt'ec'ei. Nu'u yø fehni xännbate ngue ra zithu di bennbabi ra hya xännbate, go gue'u da den'nu. ² Nuya yø xännbate ya, ra fehni na ra hya da ma ngue di hyätyø ja'i. Padi xanho ngue hinga gue'a te øt'e, pe 'be xingui tär'man'u yø mmui'a te øt'e. ³ Nuya yø xännbate ya, xihyø ja'i ngue embi hin'yu ra nt'edi di nthatyø ja'i. 'Ne xihyø ja'i ngue embi hinga gätho yø cosa sä ngue da ts'i. Conque Oja bá sänni ngue bá nja'a te ts'i n'namhma ngue nuya yø 'yec'ei di ja mammadi Oja 'mø bi zi'a te si. ⁴ Porque nu te gä bi hoc'a Oja ngue da ts'i, gä xanho. Hingui sä ga emhma ngue ja rá ts'oqui ra ja'i nu'a si te tini. Sinoque ma ga ja mammadi hu Oja 'mø dí sihu'a te bá sänni ngue ga sih. ⁵ Porque nu'mø t'äprá mate Oja ngue di japi te ts'i, Oja di japi te si ra ja'i.

⁶ Nu'mø ngue nguna ra hya guí xännbabi'u ma cuhu ya, majuaní ngue gue'e rá hoga mefi'i ra Jesucristo 'mø. Dami hyani guí hyu'ni mmui na ra hoga xädi ya xcá bent'i. ⁷ Pe nu'u yø hya te säma cuento ngue hinga gue'a rá hya Oja, 'yo guí ørpa masu'u yø hya'u, porque hinte di muui. Dami hyoni ha di ndu xanho ni nt'ec'ei i ja. ⁸ Porque nu ra ja'i ngue xührá do'yo, di 'yani, man'na xanzaqui cohi ngue'a gui 'yani. Pe ma datho man'na xanhotho ngue di zacrá nt'ec'ei ra ja'i. Porque nuna ma nt'ec'ei hu i ja, hinga hondra pa jap'u ga tinnbahu rá njapi Oja, sinoque 'nehra pa di 'yep'u. ⁹ Nuna ra hya na, guehna ngue majuaní na. 'Ne guehna mahyonitho da 'yec'ei gätho yø ja'i na. ¹⁰ Janangué nuyá, madague'a sücüi yø ja'i ya, pe ma ga ho ma mmui ga øt'ui ra 'befi bi 'dacui Oja. Porque dí haxa njuani ngue nu'a ma Ojai i 'bu'a. 'Ne guehna ja ngue da yani gätho yø ja'i na. Pe nu'u yø ja'i di nyanyø te, guehya da 'yec'ei ra Cristo ya.

¹¹ Nu'mø guí xännbabi ra hya yø ja'i, nuya yø hya dí xi'i, guehya gui xihyø ja'i ngue da 'yøtya yø hya ya. ¹² Yo guí nne ngue hinjonda 'yøt'a masu ngue grá ts'ant'utho. Sinoque dami 'yu'a te ra nho ja ngue da n'yo yø 'yēc'ei. Dami 'yudi ngue guí yamanho p'u ha guí ya. Dami 'yudi ngue gadi mahni mmic'eiui. Dami 'yudi ngue ja xanho ni nt'ēc'ei. Dami 'yøt'e ngue da bahyø ja'i ngue gä ra nho gni 'yo. ¹³ Mente ga mmagä p'u, dami ja ndummui guí mmambrá hya Oja p'u ha di mpeti yø 'yēc'ei. Dami opan'yu hanja ra hya. Dami nxännbate xanho. ¹⁴ Nu'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija bi japyø 'ye p'u ja ni ya, ya bi xi'i te 'be'a ma hya nne'e Oja gui 'yøt'e. Nuna ra 'befi bi 'da'i Oja, man'n'an'yo mi 'yøt'e ngue te sätho gui 'yøt'e.

¹⁵ Nuya yø hya dí xi'i ya, dami ja ndummui ngue gui 'yøt'e te dí xi'i. Dí nne ngue da nu yø ja'i ngue man'na man'na gdí padi ha gdí japra hya ngue da zä gui 'yørpe xanho rá 'befi Oja. ¹⁶ Dami mfädi xanho, 'ne dami mfädi ngue gä da gue'a ra hya ni 'yup'u gui nxännbate. Nu'mø gui 'yøt'e te dí xi'i, ya di nyanni te, da guehyø ja'i da 'yøxra hya guí mma, xquet'a di nyanyø te.

5

¹ Nu ra dac'ei ngue hinga gue'a te øt'e, 'yo gui ya manzaqui 'mø ga hejpabi te øt'e. Mahotho gdí zofo, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni papá'a ra dac'ei. A nu'u yø ts'ant'utho, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni n'yohu. ² A nu'u yø xisu ngue ya yø dac'ei, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni mamá. A nu'u yø hmute xisu, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue eni nju, pe gä ra nho gdí n'youi.

³ A nu'u yø 'danxu ngue hinjo'o to da hyonnbi te da zi, gue'u yø mmi'yēc'eiui da mäts'i ngue di unni te honi. ⁴ Pe nu ra 'danxu ngue 'buhyø basi ogue 'buhyø 'bet'o, guehya yø basi na ra 'danxu høxyø xi ngue di unni te da zi. Porque yø pa xa thogui, gue'a rá mamá yø basi bi ja mmansu gä i nte. Janangue ní 'yup'u ngue di ja mmansu yø mamá yø basi 'mø bi ndac'ei. Porque gue'a nnu manho Oja'a ngue yø basi di ja mmansu to bi tede. ⁵ Pe nu ra 'danxu ngue 'buse, hinjo'o to da hyonnbi te da zi, guehna ja ngue da mäxyø mmi'yēc'eiui na. Porque hinda hønt'a Oja nnøts'e 'ne hinguí säya ra pa ra xui nzo Oja. ⁶ Pe nu ra 'danxu ngue gue'a te rá pähäse ga 'bui, ya hinda ma m'mäts'i. Porque nuna, emma 'bui pe tengutho 'mø ya xa ndu. ⁷ Guehna ra hya gui xifi da 'yøtyø 'yēc'ei naya, n'namhma ngue ya hinjonda 'yembi ngue hinga gue'a te øt'e. ⁸ A nu ra 'yēc'ei ngue hinda unni te 'be'a honna papá ogue rá mamá, ogue rá mení, guehna ra 'yēc'ei ngue hinga 'yo'a te ra hya rá nsäui rá nt'ēc'ei na. Man'na nu'u yø ja'i hingyø 'yēc'ei hinguí njap'u'u, man'na di unni te honyø dac'ei'u.

⁹ A nup'u ja ra lista ngue yø 'danxu gui 'yets'i ngue di mfäxte p'u ja ra nija, da gue'u yø 'danxu ngue tho'i hyate njeya 'bui. 'Ne n'nat'a rá ndø xa m'mahmi. ¹⁰ Da gue'u yø xisu fadi ngue xa 'yøtra nho, xa tede xanho yø basi, xa unna ts'äya p'u ja rá ngu te'o hin'yu ha di nsäya ngue yap'u ní 'yehē. 'Ne fadi ngue hinda 'yets'i ha ya, di ja mmansu yø mmi'yēc'eiui. I fäts'i to sä ra n'u. Zant'a ngue høndra nho di ho da 'yøt'e.

¹¹ Pe nu'u yø 'danxu ngue cohra jeya 'bui, 'yogui ets'i ngue di mfäxte p'u ja ra nija'u. Porque nthambenitho ngue da dini to di nthatui mahøn'a, ya da hyep'u'a rá 'befi ra Cristo ørpe. ¹² Ya cohi ngue festho'a ra hya xa nhyøxmaxi ngue di mfäxte p'u ja ra nija p'uya. ¹³ Ogue da gohi ngue yø monni, ní yat'i ní bømp'u ja yø ngu. 'Ne hinga høntho ngue yø monni, sinoque di c'a yø mmic'eiui p'u ha 'yo. I mmanyø hya nu'u hinni 'yup'u da ma. Nu'a te ga 'buhyø ja'i p'u ha søni, gä di nthint'i. ¹⁴ Janangue dí nnegä ngue nu'u yø 'danxu ngue yø hmute xisutho di nthatui mahøn'a, di m'mahyø basi, da mahyø ngu. Ya hinda zä ngue toni ja'i da 'yembi hinga gue'a øt'e. ¹⁵ Porque 'bui i'da yø 'danxu ngue ya xa 'uegue, ya ørpabi rá pähä ra zithu.

¹⁶ Nu'mø n'na ra n'yohu ogue n'na ra xisu ngue ra 'yēc'ei, nu'mø bi n'naxu n'na rá mení, da mäts'i, di unni te honi. 'Yo di nnepe ngue gä go yø 'yēc'ei da hyonnbabi'a te

rá gasto honi. Porque yø 'yɛc'ɛi, gue'ʌ yø 'danxu hinjo'o to da hyonnbi te da zi, gue'ʌ ja ngue da mäts'i, di unni te honi.

¹⁷ A nu'ʌ yø n'yohʌ 'bet'o ngue øtra 'befi p'ʌ di mpeti yø 'yɛc'ɛi, jatho ngue ɛmmɛi da nu mansu yø ja'i. Da gue'ʌ yø mamhya ho yø mmui di mpefi ngue xännbabi rá hya Oja yø ja'i, ma datho nne ngue da nu mansu yø ja'i ya. ¹⁸ Porque nt'ot'i p'ʌ ja ra Maca Libro ra hya ngue ɛna: “Dami japi ngue di nsihmɛ ra ndani nuna nnehyø trigo ngue di ntagui, 'yogui turpabi rá ne”, i ɛna hya. Mahøn'a nt'ot'i ra hya ngue ɛna: “Nu ra mɛfi øtra 'befi, ni 'yup'ʌ ngue di t'unná nzäbi”.

¹⁹ A nu'mø ngue ma yapɪ n'na nc'ɛi'ʌ 'bet'o p'ʌ ja ra nija, nu'mø ngue hinjo'o yoho ogue hyu yø testigo di ja majuanɪ'a te gui nyapɪ, 'yo gui 'yørpa masu'a ra yapate. ²⁰ Pɛ nu'a ma yapɪ 'nɛ majuanɪ ngue ja rá ts'oqui, dami hejpabi. Da nu gätho yø ja'i p'ʌ gui hejpi n'namhma ngue nu'ʌ yø ja'i da nup'ʌ gui hejpi, ya da zu da 'yøtra ts'oqui. ²¹ Nuna ra hya dí xi'i ya, nuna Oja co 'nɛhna ma Hmuui Jesucristo co 'nɛ'ʌ yø maca anxe bí 'bʌ mahɛts'i øde te dí xi'i ya. Nu'mø gadi n'amigoui n'na ra ja'i, ogue hin gadi n'amigoui n'na ra ja'i, pɛ nu'mø ja rá ts'oqui dami hej pahmabi. ²² Nu'mø ja ngue gui 'yɛts'i to di m'mɛt'o p'ʌ ja ra nija, 'yo gui nne ngue ra sönitho'a te gui 'yøt'e. Dami tømɪ, 'be gui nnu te ga 'yo ra ja'i. Xi'mø gue gui 'yɛx'a n'na nc'ɛi, nu'a fadi ngue ja rá ts'oqui, 'yo gui nne da 'yɛn'a i yø ja'i ngue gui nnu manho'a ra ts'oqui øt'a gui 'yɛts'i. Pɛ nu'i, 'yo tema nts'o gui øt'e.

²³ Ague Timoteo, nu'mø ngue thojpatho gadi hyenni ngue xan'ʌ ni mmui, 'yo høndra dehe gui si, dami si zits'ʌ ra vino.

²⁴ I 'bʌ i'da yø ja'i ya, hante ngue da thaspabi ra güenda, di nɛqui xanho ngue ja yø ts'oqui. Pɛ ximmi 'bʌ mi'da p'ʌya ngue hindi nɛqui ngue ja yø ts'oqui. Sinoque ja gue'mø bi thaspabi ra güenda di nɛqui ngue ja yø ts'oqui. ²⁵ Xquet'a njarbutho yø ja'i ngue øtra nho ya, di nɛqui xanho'a te ra nho øt'e. Madague'a ngue hingui fadi te gäma nho øt'e, pɛ m'mefatho fadi ngue xanho te øt'e.

6

¹ A nu'ʌ yø 'yɛc'ɛi ngue yø hmiqɪ, jatho ngue da nu mansu yø hmu. Porque nu'mø hingui nnu mansu yø hmu yø hmiqɪ, yø ja'i p'ʌya da 'yɛmbi ngue hingui ho ra hya nná 'yohʌ. Ya da nømman'ʌ Oja p'ʌya. ² A nu'ʌ yø hmiqɪ ngue yø 'yɛc'ɛi yø hmu, 'yo di ɛna ngue ts'utho ja ngue di nu mansu yø hmu, da 'yɛna ngue ya 'da'igu yø nt'ɛc'ɛi i ja, ya di ncu. Sinoque man'natho ja ngue da hyumbi di mpefi, porque ma madɪ'a ra 'yɛc'ɛi t'ørpabi rá 'befi. Nguna ra hya gui xihyø ja'i 'mø gui xännbate ya.

³ Nuna ra hoga hya bi nxännbate ra Hmu Jesucristo, guehna rá n'youi ma nt'ɛc'ɛi jagüi naya. Pɛ nuyá, ya 'bʌ i'da yø ja'i ngue n'nan'yo ra hya xännbate. ⁴ Guehya yø ja'i di 'yɛx'mø ya, guehya hinte pahya. Ma'bedi yø mmui, gä ra njun'mahya ga 'yo. Guehya yø zɛya, yø nequisui, yø nemhya. Hingui ɛc'ɛi te sifi. ⁵ Hinha rá nzegui ra njunt'i øt'ui yø ja'i porque xants'o yø n'yomfɛni. Nuna ra hya majuanɪ, hingui padɪ hanja na. I ɛna ngue nuna ra hya ngue rá nt'ɛc'ɛi i ja, xangu rá muui, porque ɛna ngue guehna ra hya di daha xangu ra mɛnyu. Pɛ nu'a'i, ogadi nsixui'ʌ njap'ʌ. ⁶ Majuanɪ ngue nuna ma nt'ɛc'ɛi jagüi, xandøngu rá muui na, porque xandøngu ra nho n'youi. Pɛ ra ja'i, ja ngue di johyahmaha hont'a zihangu ts'ʌ tɪni. ⁷ Porque nu'mø bi mihra ja'i ua ja ra ximhäi, hinte bá hya. Ximmangu 'mø bi du, hinte da hyats'i. ⁸ Janangue nu'mø ja te da zi ra ja'i, ogue ja te da hɛ, co nu'a p'ʌya, di johyahmaha.

⁹ Pɛ nu ra ja'i hontho nne ngue di mmɛmmɛti, guehna ra ja'i hingui hɛnni ga hyätrá n'yomfɛni ngue øtra ts'oqui ha di dɪnna mɛnyu. ɛntho so ra 'dihɪ, porque hont'ʌ yø pähä hinte di muui so rá mmui, gue'a di m'mɛ'a. ¹⁰ Porque nu ra ja'i ngue høndra mɛnyu di ja ndummui honi ha di dɪni, xangu ra ts'oqui øt'e ngue ha ga ndɪnna mɛnyu. A nuyá, 'bʌ

i'da yø ja'i, asta ya xa hyep'ʌ yø nt'ɛc'ɛi ngue høndra mɛnyu di ja ndummui honi ha di dini. Pe nu'a te rá mɛnyu ya xa ndini, gue'a rá m'mu man'ʌ i tho'a.

 11 Pe nu'i, ngue rá mɛfi'i Oja, man'nán'yo mi 'yøt'e ngue gui 'yøt'e tengu ya yø hya ja dí xi'i. A nu'a'i dami 'yøt'a te xanho. Di nɛqui ngue ja xanho ni nt'ɛc'ɛi. Ja ndummui dami thanne Oja. Ja ndummui dami mahni mmic'ɛiui. Dami seti te gáma hya gui thogui. 'Nɛ ogadi 'yɛx'mø gui ya. 12 Dami ja ndummui ngue ya gdí 'bʌ'a ngue gui 'yøt'a te rá nsäui ni nt'ɛc'ɛi i ja, n'namhma ngue gui nthɛui rá te para zantho. Porque bi zon'na'i Oja ngue gue'a gui 'yøt'a. Nu'a rá pa bi zon'na'i Oja, xangu yø ja'i bi 'yøde te gá ma ngue ja ni nt'ɛc'ɛi. 13 A nuyá, nuna Oja di unná te gátho'ʌ ja yø te, guehna øde gátho ya yø hya dadi 'bɛp'a'i gui 'yøt'e. Da guehra Jesucristo, nuna bi dá xanho rá hya p'ʌ ha 'bʌhra Poncio Pilato, xquet'a øde gátho ya yø hya dadi 'bɛp'a'i gui 'yøtya. 14 Gátho ya yø hya dadi 'bɛp'a'i gui 'yøtya, dami 'yøt'e. 'Yo te dadi 'bɛdi, n'namhma ngue hin tema hya da thin'na'i ngue hinda gue'a gui 'yøt'e asta guehra pa ngue da ɛp'ʌ mahøn'a rá Hmu Jesucristo. 15 A nuyá, nu'mø bi zønna pa xpá nzännbabi Oja ngue da ɛp'ʌ, ya da ɛɛ. Nuna ma maca Ojah, guehna hønse na jase rá ts'edi na. Guehna rá dast'abi na ngue yø dast'abi. Guehna rá Hmu na ngue yø hmu. 16 Guehna Oja na ngue hinjam'mø da du. Nup'ʌ ja rá nyot'i 'bui, hinjonda zá da guat'i. 'Nɛ hinxa 'yɛhra pa ngue toni ja'i xa mbøni ngue da nu, porque hingui sä di hnu hapʌ 'bui. Nuna Oja na, guehna ma datho hnu mansu na. 'Nɛ guehna jase rá ts'edi para zantho na. Da ngut'atho.

 17 A nu yø ja'i ngue yø mmɛmmeti ua ja rá ximhäi, dami xifi ngue 'yo dadi 'yɛts'i ngue ja yø mɛnyu. 'Yo sä di ɛna ngue gue'ʌ yø mɛnyu da mäts'i. Porque hinga gue'a rá mɛnyu rá ja'i da mäts'i. Dami xifi ngue da hyutho yø mmui ngue gue'a Oja i fäts'i. Nuna Oja i 'bui, guehna mathoguitho di jajpah na, porque nnepe ngue ga johyah. 18 Nu'ʌ yø ja'i ja xangu yø mɛnyu, dami xifi ngue da 'yøtra nho. Porque man'natho xangu di muui ngue xta ngu rá nho da 'yøt'e, hinda gue'a ngue da mɛstho rá mɛnyu. Dami xifi ngue 'yo di ya yø mmui ngue di unyø ja'i'a te tini. 19 Nuna rá nho da 'yøt'e ngue da mäxyø mmic'ɛiui, di nja rá njut'i 'mø yø pa dí 'yɛp'ʌ, gue'a di segura'a ngue di t'unna te para zantho'a te da 'yøt'e.

 20 Ague Timoteo, nuna rá hya bi ma mafäti'i ngue gui xännbabi yø ja'i, dami fädi xanho ngue da guehna rá hya gui nxännbate na. 'Yo gui ørpa masu'ʌ yø hya te sätho hinte di muui. Da guehyø ja'i nu'ʌ ɛna ngue ja xangu yø mfädi, 'yo gui ørpa masu'ʌ yø hya mma, porque himma juani ngue di nthɛ yø hya i mma. 21 'Nɛ nuyá, ya 'bʌ i'da yø ja'i ngue di xähna rá hya na, ya mma ngue ja xangu yø mfädi, asta gue'mø da gohi ngue di pumbeni'a rá nt'ɛc'ɛi i ja. Ya dí xi'i ngue mamí njap'ʌ.

Oja di jap'a'i. Da ngut'atho.

2 ra Timoteo

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Timoteo.

¹ Nugä drá Pablo, Oja bi 'yexqui ngue drá representantegä ra Jesucristo. Bi neque ngue ga xicä yø ja'i ngue Oja di yat'i ngue di unna 'da'yo te to gä di unyø mmui ngue da 'yεc'εi ra Jesucristo. ² Janjuani ngue dadi ma'i, ague ma ts'ant'u'i Timoteo. Dí nnegä ngue nuna Oja ma Papáui co 'nehna ma Hmuui ra Jesucristo di jap'a'i, di 'da'i rá mate, 'ne da hyut'a ni mmui.

³ Tengutho mani danne Oja'u ma mboxitagä manjam'mø, xquet'a ngut'atho ya, dí thanne Oja co gätho ma mmui. Ra pa ra xui dí mmat'Ojagä conná ngue'e. Nu'mø dá bεn'a'i, zant'a dadi ja mammadigä Oja. ⁴ Dí mbεngä ngue nu'mø dambá soc'a'i p'u, asta gá nzoni. A nuyá, janjuani ngue dí nne ga nnu'i, n'namhma ngue di nja ga mpähä. ⁵ Dí mbεn'a'i ngue himma xøts'etho'a ni nt'εc'εi i ja. Nu'a ni su Loida 'ne'a ni mamá Eunice, rá muditho bi 'yεc'εi ra hya'u. Dí pacä njuani ya ngue xquet'a 'ne'i majuani ja xanho ni nt'εc'εi ya.

⁶ Nugä dí xi'i ngue 'yo guí nnepe di m'mε'a ra ts'edi bi 'da'i Oja 'mø ma japä ma 'ye p'u ja ni ya. ⁷ Porque nne'e Oja ngue hingui nsu. Janangue di 'da'i ra ts'edi ngue 'yogui su yø ja'i. 'Ne di 'da'i ra ts'edi ngue guí mahyø ja'i. 'Ne di 'da'i ra ts'edi ngue guí sammí xanho ni n'yomfēni. ⁸ 'Yogui embi ngue ra 'be'isä guí xihyø ja'i hanja rá hya na ma Hmuui Jesucristo. Ximmangugä p'uya, 'yogui pes'ni sä guí mma ngue dadi mpahmi, a nugä madague'a dí ofädi ngue dí mmambä rá hya ra Cristo. Tengutho dí øt'a ya, dami njap'u, dami ne ngue di ha'i ra ts'edi Oja ngue guí mmanna hoga 'da'yo hya, madague'a guí sä ra n'u conná nguehna ra hya na. ⁹ Nuna Oja bi yanju, 'ne bi zongghu ngue ga hehmu p'u ra nts'o. Madague'a ngue hinga gä ra nho xtá n'yohu, pe Oja bi 'yøtra mate bi zongghu ngue da yanju. Porque hante ngue di nhohra ximhäi, Oja ya xi zänni ngue da penhna Jesucristo ngue da yanju. ¹⁰ A nuyá, ya bi zøcua na ma Yanteha ra Jesucristo ya. Mi zøcua na, ya bi fadi hanja na rá mate Oja. Ra Cristo bi daprá ts'edi ra ndate. Nuna ra hoga 'da'yo hya bi ma, guehna i bahyø ja'i ngue ha di nthēui ra 'da'yo te para zantho na.

¹¹ Nuna ra hya naya, go bá t'εxcä ngue ga mmangä na. 'Ne bá t'εxqui ngue drá representantegä ra Cristo ngue ga xänbabi ra hya yø ja'i 'bui ndap'u bi zä. ¹² Janangue guehna nná sägä ra n'u naya. Pe nugä hindí pes'ma sä ngue dí ofädi. Porque nuna Oja dí nnøxä, dí pacä njuani ngue xanho na. 'Ne dí haxa njuani ngue ja rá ts'edi Oja ngue da mäqui, 'ne da bømmanho te nná 'yo asta gue'mø rá nzequi yø pa.

¹³ Ague Timoteo, nuna ra hoga hya dá xän'na'i, da ngut'atho ra hya guí xänbabi yø ja'i ya. Dami 'yεc'εi ra Jesucristo hangu ra pa. Rángue guí n'youi ra Jesucristo, dami mahyø ja'i hangu ra pa. ¹⁴ Di fät'a'i rá hya Oja ngue guí xänbabi yø ja'i. Nuna ra Espíritu Santo dí n'yohu, dami 'yäpi ngue da mäxa'i ngue guí padi ha gdí japra hya.

¹⁵ Ya guí padi ngue nu'u ma cuhu ngue yø mmengu Asia, gä bi hyegagui p'u, tengutho bi jacra Figelo 'nehra Hermógenes. ¹⁶ Pe nu'a ra Onesíforo, Oja di japi te'o gä 'bup'u ja rá ngu. Porque nuna, xangu yø nnidi bi hoga ma mmui. Himbi mesta rá sä ngue dí ofädi. ¹⁷ Nu'mø mi zøcua Roma na ra n'yohu na, bi 'yεmmēi bi hyongui hapu dí ofädi asta gue'mø mi dingui. ¹⁸ Da gue'e, ya guí nnuε ngue nuna ra Onesíforo xangu ra 'bäxte bi 'yørcagui 'mø dambá m'mücä p'u ja ra hnini Efeso. Da ne Oja ngue di unna mate 'mø rá nzequi ra pa.

2

¹ Ague ma ts'unt'u'i, dami hya ra ts'edi co nuna ra mate di 'da'i ra Jesucristo. ² Ya xangu yø ja'i bi 'yøde hanja na ra hya dá xän'na'i. Nuya yø hya dá xi'i, dami xihyø ja'i nuya ya padi ha di japra hya da ma, da ngu'a ra hya da xännbabi mi'da yø ja'i.

³ Dami 'yøt'e ngue rá hoga soldado'i ra Jesucristo. Gui seti hangu ra n'u ja ngue gui thogui. ⁴ Nu ra ja'i nnøpe ngue rá soldado ra Cristo, nu'a rá Hmu di manda, gue'a ørpabi rá páhä'a. Ya hingui sänse'a rá 'befi ga 'yo. ⁵ Gui 'yøt'e tengutho yø ja'i pa ra taha ngue ra 'dih. Nu'a hinda 'yøt'e gátho'a te di manda'a to di marca ra 'dih, ya hinte da daha. ⁶ Gui 'yøt'e tengutho ra mēfi di mpep'u ja ra huahi. Nu ra mēfi sä ra n'u ngue di mpefi, gue'a ra mēfi ja xanho rá nzäbi'a. ⁷ Dami padi hanja na ra hya dí xi'i. Nuna ma Ojai, da 'yøt'e ngue da dinni mmui xanho te gāma hya dí xi'i.

⁸ Honna da zo ni mmui na ra Jesucristo. Nuna rá mbom'meto ra David, guehna ndast'abi naya, porque bi bennate 'mø mi tho na. Nuyá, guehna ra hoga 'da'yo hya dí xicä yø ja'i naya. ⁹ Conná guehna ra hoga 'da'yo hya dí mmangä, guehna ra n'u dí sägä naya. I nthut'igä ua ja ra fädi conyø cadena tengutho 'mø ngue di ja te xca ts'on. Pe nuna rá hya Oja dí mmangä, hinga 'nehna nthut'i conyø cadena na, siempre dí mmamhmagä ra hya. ¹⁰ Nugä, nu hangu ra n'u dí thogui, gátho dí seti. Porque dí nnegä ngue da 'yεc'ei ra Jesucristo'u yø ja'i ya xpá huan'Oja. Gue'a di nyanyø te'a, 'ne da dinna nho para zantho. ¹¹ Majuani na ra hya na ngue εna: "Nu'mø dá thoja conná guehra Cristo, ya 'dap'u ga m'muhmu na ra Cristo p'uya. ¹² Nu'mø ngue ga seti hangu ra n'u ga sähu, xquet'a nup'u ha di manda ra Cristo 'neçju di nja ma 'befihu. Pe nu'mø ngue ga hehmu p'u ra Cristo, xquet'a ra Cristo da hyegahu p'u. ¹³ Xiya, xi'mø ngue hinda jats'i te dí mmamhmu, pe nu'a ra Cristo zant'a ngue di jats'i te ra hya mman'a. Porque ra Cristo, nuna ra hya i mma, hinjam'mø ngue dadi padi".

¹⁴ Dami bennbabi yø ja'i na ra hya dí xi'i. Rá hmi rá dä Oja p'u gui xifi ngue hinda njun'mahya co nu'u yø hya hingui ja ts'edi. Porque ra njunt'i hingui pømmanho. Sinoque di ts'onbä yø n'yomfeni yø ja'i øxra hya. ¹⁵ Nuna Oja i hajta ra güenda te guí øt'e. Dami ja ndummui gui pøni xanho ra 'befi bi 'da'i Oja, ya hin'yu te gdí pes'ni sä. Gui hyats'i xandønho na ra hya majuani, da guehna gui xännbabi yø ja'i na. ¹⁶ Nu'u yø hya hinte di muui ngue hinga gue'a rá hya Oja, ogui xännbate'u, porque guehya yø hya di ts'onbä yø nt'εc'ei yø ja'i ya. ¹⁷ Nuya yø hya xännbate ya yø ja'i njap'u, i 'yo yø hya asta gue'mø da 'yøtra nts'oni. Ngu'a ra nts'oni bi 'yøtra Himeneo, ximmangu ra Fileto. ¹⁸ Guehya bi hyep'u ra hya majuani ya, xännbabi yø ja'i ngue embi himma juani di bennate yø do'yo, sinoque embi ngue nu'a ra mbennate ya bi nja'mø mi 'yεc'ei ra hya'a. Co nuna ra hya na p'uya, di ts'onnbabi yø nt'εc'ei 'da yø ja'i. ¹⁹ Pe nuyá, hinda zä ngue di ts'onnbabi rá 'befi Oja. Porque nt'ot'i yoho yø hya ngue i da. Nuya yø hya ya, i εna: "Nuna Oja, ya padi te'o gátho ya o rá 'ye". Nu'a rá yoho ra hya p'uya i εna: "Nu ra ja'i ngue nne da denna Cristo, jatho ngue da hyep'u ra nts'o".

²⁰ Nup'u ja n'na ra ngu xannoho, hinga 'da'igu yø mohi jap'u. Jap'u yø mohi ngue yø oro, jap'u yø mohi ngue ra t'axi, jap'u yø mohsa, jap'u yø mohi ngue ra häi. Nuya yø mohi ya, ja 'da ngue nts'upi. Ximmi ja 'da ngue hinga nts'upi. ²¹ Njarbutho p'u ja ra nija ya, hinga gátho yø ja'i hep'u ra nts'o. Pe nu ra ja'i nne ngue da hyep'u ra nts'o, guehna ra ja'i øt'e ngue rá mēfi Oja na, i pehra 'befi ngue nts'upi.

²² Yo guí øt'a te ra ts'oqui ør'mi'da yø ts'unt'u. Dami 'yøt'a te xanho. Di nequi ngue ja ni nt'εc'ei. Dami mahyø ja'i. 'Yo to gadi njunt'ui. Da 'da'igu gui 'yøt'ui yø ja'i ya bi hyep'u ra nts'o, ya nzo'a ra Hmu Jesucristo co gátho yø mmui. ²³ Pe nu'u høndra njun'mahya nne, hingui padi te mma, dami hyep'u'u. Ya guí padi ngue nu'a ra njunt'i, ja bi fap'u ngue di nnu man'u yø ja'i. ²⁴ A nu ra ja'i ngue rá mēfi Oja, hingui ja ngue di nnequisui. Sinoque ja ngue 'da di matho gátho yø ja'i. Da badi ha di japi ngue dra hoga hya di nxännbate. Da zeti te mmanyø ja'i. ²⁵ Di nya manhuçi ha di opan'yu ra hya'u to hingui nnu manho ra hya. Xamhmatho da ne Oja di 'bärpabi yø mmui, da 'yεc'ei ra hya majuani. ²⁶ Nu'mø

bi xohrá n'yomfēni ra ja'i, ya da hyep'u ra zithu o rá 'yé. Porque gue'a ra zithu ørpabi rá pähä.

3

¹ Damí pahna ra hya ga xi'i ya. Nu'mø ya ni ma da gaxyø pa, ya man'na xta n'utho. ² Di m'mähyø ja'i da ne ngue hønse da dīnna nho. Høndyø mēnyu da ne di xandi. Di 'yexpu ha ya. Da 'yēna ngue maguesē. Di nsate. Hīnda 'yēc'ēi te da xihyø papá yø ja'i. Hīnda bēnna mate t'ørpe. Ni xīnga guehna Oja da 'yørpabi masu. ³ Hīndi nja yø yemmūi. Hīndi nja yø nhuēcate. Da nømman'u yø mmic'ēiui. Hīnda zamyø mmūi. Dyø nequisui. Porque yø nsūiui'a te gātho xanho. ⁴ Guehya dyø ngūjmahyatho ya. Hīnha ga nja yø ts'u. Di 'yex'mø ya. Nu'a te yø pähä yø ja'i, gue'a ni ma yø mmūi'a, hīnda gue'a Oja. ⁵ Nup'u guí nēqui, ēna xø majuanī ngue su Oja. Pē hīmma juanī ēc'ēi ngue jase rá ts'edi Oja. Ogadi nsixui'u to njap'u. ⁶ Porque guehya yø ja'i ya, ya ja 'da yø ngu ya, ngue ya xa ts'onnbā yø nt'ēc'ēi yø ja'i. Rá māditho, nūya yø xisu tu yø mmūi ngue ja yø ts'oqui, 'nē hīngui padī ha di hocyø ts'oqui, guehya honya ngue da hyät'i co nu'a te yø fehni xännbate. ⁷ Porque nūya yø xisu ya, i nne da badi tema 'da'yo xādi i ja. Pē nu'a ra hya di xādi, hīnjam'mø di tinyø mmūi ndana gue'a ra hya majuanī. ⁸ Nūya yø fehni xännbate, øt'e tengutho bi 'yøtra Janes 'nēhra Jambres ngue bi mes'ra hya bi manna Moisés. Xquet'a njarbatho ya dí mmangā ya. Nūna ra hya majuanī i festho. Guehya xants'o yø n'yomfēni ya. Hīmma juanī ngue ten'na ra nt'ēc'ēi jajū. ⁹ Pē hīnda zā da hyät'i xangu yø ja'i. Porque nu'a te yø m'memmūi, sār'mø da badi gātho yø ja'i. Di nja tengutho bi ja'u yo nc'ēi bi mes'ra hya bi manna Moisés.

¹⁰ Pē ague Timoteo, ya guí padī xanho hanja na ra hya dí xännbategā. 'Nē guí padī te nnā 'yogā. Guí padī te dí øt'a. Guí padī ngue nūgā dí ēc'ēi xanho ra Jesucristo. 'Nē dí seti te ørcagui yø ja'i. Dadi macā yø ja'i. Nu'mø dí sägā ra n'u, ēna gue man'na dí ha ra ts'edi. ¹¹ Guí padī hanja ngue nnu man'ugyø ja'i, hīngui nne da nūgui. 'Nē guí padī hangū ra n'u xtā sägā. Tengutho ra n'u dá sägā p'u ja ra hnīni Antioquía, 'nēp'u ja ra hnīni Iconio, 'nēp'u ja ra hnīni Listra, dá sä ra n'u ngue hīngui nne da nūgyø ja'i. Pē nūna gā ra n'u nāya, bi yangā Oja. ¹² A nūyā, nu to gātho nne da dēnna Jesucristo, gā da zā ra n'u ngue da ts'ui. ¹³ A nu yø ja'i ngue yø ts'oc'ēi 'nē yø fehni xännbate, man'na man'na ni go mants'o te ga 'yo. Mēnte häte, xīmimi thät'i.

¹⁴ Pē ague Timoteo, 'yogui hēhna ra hya bi sän'na'i. Ya guí haxa njuanī ngue majuanī na ra hya na, porque guí padī ngue nu'u bi xän'na'i ra hya, hīngyø fehni'u. ¹⁵ Asta gue'mø marā ngüē'i, gā xāhya yø hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro. A nūna ra hya na, ja mmamp'u ngue di nyanna ja'i 'mø da 'yēc'ēi ra Jesucristo. ¹⁶ Gātho'u yø hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, guesē Oja bi bēnababi ra hya bi 'yot'u to bi 'yot'a te nt'ot'i. Guehna mahyonitho ga xāhmū nāya. Gue'a gdā pahmū ndana gue'a ra hya ja ngue ga ēc'ēihū'a, ndana gue'a hīnga ēc'ēihū. Gue'a gdā pahmū ndana gue'a ra hya hīnga gue'a dí øthū, gue'a gdā pahmū'a te gā ra nho ja ngue ga øthū'a. ¹⁷ Janangue nu ra ja'i ørpabi rá 'befi Oja, nu'a di xādi, gue'a di dīnna mmūi'a te gā ra nho ja ngue da 'yøt'e, hīnte di 'bedi.

4

¹ Rá hmi rá dä Oja, 'nē rá hmi rá dä ra Hmu Jesucristo, go guehya øhna ra hya dadi 'bep'a'i guí 'yøt'e. Porque ra Jesucristo da ep'u mahøn'a ngue di manda ua. Nu'mø bá ēhē, ya da hyaspabi ra güenda'u i te, 'nē'u xandū. ² Gui ja ts'edi ngue guí 'yø'na ra hya dí xi'i. Damí ja ndūmmūi guí mmanna hoga 'da'yo hya. Ogui säya guí xihra hya yø ja'i, madague'a hīngui nne da 'yøde. Gui hyoni ha gdi tapyø mmūi yø ja'i. Nu'u hīnga gue'a te ga 'yo, damí hejpabi. Gui japa nts'edi ngue da gue'a te nnu manho Oja da 'yøt'e. Gui serpabi te xi'i yø ja'i. Ogui säya damí xännbabi rá hya Oja. ³ Porque da 'yēhra pa ngue yø

ja'i hinda ne da 'yøhna ra hoga xädi. Sinoque da hyonyø xännbate yø ja'i ngue n'nan'yo ra hya da xännbabi, gue'a ra hya da ne da 'yøhyø ja'i'a. 'Nε nuya yø xännbate ya, yø mmundotho di m'mui ngue di nxännbate ra fehni xädi. ⁴ Porque yø ja'i hinda ne da 'yøhra hya majuanı. Nu'u yø hya xa nzänse yø fehni xännbate, gue'u da 'yøt'u. ⁵ Pe nu'i, dami samse ni n'yomfeni. Nu'mø gui sä ra n'u, dami seti. Ja ndummui gui 'yonna hoga 'da'yo hya. Dami 'yøt'e xanho na ni 'befi bi 'da'i Oja.

⁶ Ya ni ma da zønna pa ga pøngä ua ja ra ximhäi. Pe nugui dadi n'uni da thogui ngue rá 'befi Oja dí ørpe. ⁷ Nugä xtä ho ma mmui dí honi ha di nthahra hya. Nu te ra hya bi 'bejpagui Oja ga øt'e, dá øt'e asta gup'u rá nzegui. Nuna ma nt'ec'ei i ja, dá fädi xanho. ⁸ Nuyá, dí tømı ngue nuna ma Hmu mahets'i hasca ra güenda xanho. Dí pacä ngue di 'dajma njut'i, nuna da ma ma t'unni te'o Gä øtra nho. 'Nε hinga hængthogui di 'daqui, sinoque di unni te'o Gä di ma'a ra Hmu Jesús, 'nε tømı ngue da zønna pa da ep'u.

⁹ Ague Timoteo, gui ja ndummui guá ehε n'nahmantho ua dí 'bucä ngue ga nyai. ¹⁰ Porque nuna ra Demas bi ho ra pähä ja ua ja ra ximhäi na, bi zogagui ua, bi ma i mpa p'u ja ra hnini Tesalónica. Nuna ra Crescente i ma Galacia na. Ra Tito p'uya, i ma Dalmacia na. ¹¹ Høndra Lucas bi gocua ya. Dí nnegä ngue guá sip'u ra Marco 'mø guá ehε. Porque nuna ra Marco dí hongä ua na ngue di mpefi. ¹² Nuna ra Tíquico dá penhnä na ngue i map'u ja ra hnini Efeso. ¹³ Nu'mø guá ehε, guá cannguits'u ma tuhü dá socä p'u ja ra hnini Troas, ja rá ngu ra Carpo. 'Nε guá ca yø libro dá socä p'u. Pe ma datho ja ts'edi guá cannguits'u ma sucuä nuya m'mänitho.

¹⁴ Nuna ra Alejandro ngue ra 'yøt'a t'egui, xants'o te bi 'yørcagui. Pe Oja da gut'i te bi 'yøt'e. ¹⁵ Pe nu'i, dami mfädi xanho 'mø Gä nu na. Porque janjuanı ngue täcra hoga 'da'yo hya dí mmamhm na.

¹⁶ Nu'mø rá müdi mi ma ma juannagui p'u ja ra ts'ut'abi, dá honi ha da japi ngue da nyani. Pe hinjombi bõni ngue xtä mmäxqui. Hante gue gätho'u ma cu bi hyegagui p'u. Da ne Oja ngue hinda bennbatho ngue bi hyegagui p'u. ¹⁷ Pe nuna ra Hmu bi mäxqui, 'nε bi hacra ts'edi ngue dá mangä ra hoga 'da'yo hya p'u 'buhyø ja'i hingyø judío. Oja bi yangui, porque ena yø zate yø ja'i pets'i da dujthogui. ¹⁸ Pe Oja di sigue da yangä p'u ha 'buhyø ja'i xants'o ga 'yo. 'Nε da mäqui xanho para ngue da zixcagui p'u mahets'i bádi manda. A nuyá, ma ga espahü Oja hangu ra pa. Da ngut'atho.

¹⁹ Dami zenguagui ts'up'u ra Prisca co 'nehna ra Aquila. Co 'nε'u to Gä 'bup'u ja rá ngu ra Onesíforo dami zenguagui ts'u. ²⁰ Nuna ra Erasto bá cop'u Corinto na. Nuna ra Trófimo dá socä p'u ja ra hnini Mileto na ngue mi'u. ²¹ A nu'i, gui ja ndummui guá ehε hante ngue da cutyø pa xtä se.

Nuna ra Eubulo pen'na'i ra nzengua na. 'Nehna ra Prudente di zengua'i. Da guehra Lino co 'nehra Claudia, gätho ya mi'da ma cühü 'bucua, Gä di zengua'i.

²² Da mäxa'i ma Hmuui ra Jesucristo. Oja di japi gätho'ahü. Da ngut'atho.

Ra Tito

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Tito.

¹ Nugä drá Pablo, rá mæfigä Oja, 'në rá representantegä ra Jesucristo. Bi 'dacrä 'befi ngue ga japi da 'yëc'ëi ra Cristo'ü to ya xpá huan'Oja. Gä japi da badi ngue majuaní na ma nt'ëc'ëihü i ja. ² Janangue da bahyø ja'i ngue di n'nacjü ra 'da'yo te para zantho. Hante ngue di nhohra ximhäi, ya xi zän'Oja ngue di 'dacjü ra 'da'yo te. A nuna Oja, hingui fehni na. ³ A nuyá, ya bi zønna pa bá sän'Oja ngue da fadi hanja na ra hoga 'da'yo hya. Nuna Oja ma Yantehü bi 'yëxqui ngue ga mmambrá hya.

⁴ Dadi zengua'i, ague Tito. Nu'mø dá bën'i, xøgue entho majuaní ngue ma ts'ant'ü'i. Porque dá ja'i gá 'yëc'ëi na ra nt'ëc'ëi jagüi. Dí nnegä ngue nuna Oja ma Papáhü co 'nëhna ma Hmühü Jesucristo di jap'a'i, di huëc'a'i, da hyüt'a ni mmüi.

⁵ Nugä dá soc'a'i p'ü ja ra häi Creta ngue gui juatyø hya di m'mep'ü 'bühyø 'yëc'ëi. N'na ngu n'na yø hnini, nup'ü di mpeti yø 'yëc'ëi, gui 'yëxyø n'yohü di m'met'o. Ya xtá xi'i ndana gue'a'ü gui 'yëts'i. ⁶ Da gue'ü yø n'yohü hin tema hya xa thinnbi gui 'yëts'i. 'Në n'na drá xisu di si. Nu yø basi di si, dyø 'yëc'ëi. 'Në hijnonda zä da 'yëna ngue mathøguetho yø basi, oque dyø mmejmahya. ⁷ Jatho ngue nu to 'bet'o ngue yø 'yëc'ëi, hin tema hya da thinnbi, porque nu'a 'bet'o, ørpabi rá 'befi Oja. Janangue da thanhni to hindi 'yëts'i. Hindra cü. Hindra iti. Hindi mpute. Hinga høndra menyu di ma rá mmüi. ⁸ Gue'a ra ja'i ngue di unna ts'äya p'ü ja rá ngu. Di ho da 'yøtra nho. Da zamrá mmüi. Di nhoja'i. Da nu mansu Oja. Di mfäse xanho. ⁹ Nu ra n'yohü gui 'yëts'i, jatho ngue tengutho ra hya bi sännbabi, da gue'a ra hya di nxännbate'a. Porque gue'a ra hya majuaní'a. Co nuna ra hya naya, da zä di hatra ts'edi mi'da yø 'yëc'ëi. 'Në da zä da dap'ü te'o hinga gue'a ra hya mma.

¹⁰ A nuyá, 'bui xangu yø mmejmahya, hinte di müui yø hya xännbate, hätyø ja'i. Pe ma datho'ü yø judío njap'ü. ¹¹ Jatho ngue da thejpa yø hya'ü. Porque hinga gue'a ra hya majuaní xännbate. Hontho nne ngue da gupabi ra menyu yø ja'i. Ya ja 'da yø ngu ya xa 'bärpabi yø mmüi yø ja'i.

¹² Nuna n'na ra bamhya p'ü ja ra häi Creta bi ma te ga 'yo'ü yø mmenguhü. Bi 'yëna: "Nu'ü yø mmengu Creta ga 'yot'a yø fehni'ü. 'Bui tengutho yø ts'o zu'ë. Hont'a te da zi honi, emmei yø danhyëi", bi 'yëna. ¹³ Nuna ra hya bi manna, gue'a ga 'yo yø mmengu p'ü gui 'bui. Janangue 'yëmmëi dami hejpa'ü yø hyäte, n'namhma ngue da bømmanho yø nt'ëc'ëi yø ja'i. ¹⁴ Ya hinda 'yørpabi ma su'a te sämahya manyø judío, ni xinga gue'ü yø hya ngue ra ja'itho di manda, guehya yø ja'i hingui nnu manho ra hya majuaní ya.

¹⁵ Nu to xanho yø mmüi, hinga hontho di ntøt'ui n'na ra cosa, sä da t'ëmbi ngue ya bi nts'onnyø mmüi. Pe nu to hingui ho yø mmüi, ngue hingyø 'yëc'ëi, hin hapü da thinnba ra nho. Porque ya xants'o yø n'yomfëni, ni xingui tär'man'ü yø mmüi 'mø xants'o te øt'e. ¹⁶ I mma ngue pa Oja, pe co nu'a te ga 'yo, di nëqui ngue hingui pa Oja. Hingui hnu manho te ga 'yo, porque yø mmejmahya, janangue hingui sä tema nho da 'yøt'e.

2

¹ A nu'i ague Tito, nuna ra hya rá nc'at'uii ma nt'ëc'ëiui i ja, da gue'a ra hya gui xännbabi yø ja'i'a. ² Gui xihyø daja'i ngue da zamyø mmüi, di nhoja'i, di mfädi xanho. Nuna ra hya majuaní, guehna da 'yëc'ëi na. Di mahyø mmic'ëiui. Da zeti te ra n'ü i sä. ³ 'Në'ü yø xisu ngue yø daja'i, gui xifi ngue da 'yøt'e ngue da hnu mansu. Hindyø zate. Hindyø iti. Gä ra nho da 'yudi. ⁴ Da xännbabi yø hmute xisu ngue di mahyø damme conyø basi di madi. ⁵ Da xännbi ngue di mfädi xanho, 'yo di øtra nts'o. Da mahyø ngu. Di nja yø

yemmui. Da 'yøt'e te xihyø damme. Nu'mø da 'yøt'e tengu na ra hya naya, ya hinjonda zannbabi rá hya Oja.

⁶ Nu'u yø ts'unt'u, xquet'a gui xifi ngue di mfädi xanho.

⁷ A nu'i, dami 'yu'a te ra nho ja ngue da n'yo yø ja'i. Nu'mø gui xännbate, dra hya njuantho gui mma. 'Nε di nja ni ts'u. ⁸ Dra hya xta nho gui mma, man'n'an'yo mi 'yøt'e ngue hinda gue'a gui mma. Janangue nu'u mbøcue da mes'yø sä. Porque hinda dini ha di japi da nømman'u'ahü.

⁹ Dami xi'u 'bui ngue yø hmiqiu ngue da 'yεc'ei yø hmu 'mø nzofu. 'Yo di thatho. Da 'yøt'e ngue da hnu manho te ga 'yo. ¹⁰ 'Yo tema cosa di haqui. Zant'a da 'yøtra nho n'namhma ngue di nejmanho rá hya na Oja ma Yantehü.

¹¹ Ya fädi hangu gangu rá mate Oja bi 'dacju. I nnepe ngue di nyani gätho yø ja'i 'bucua nximhäi. ¹² Ränge bi 'dacju rá mate, ya nne ngue ga hehmü p'u ra nts'o, da gue'u yø pähä ja ua ja ra ximhäi ngue hinguí ho, ma ga hehmü p'u. Ya jatho ngue mente dí 'buhmü ua ja ra ximhäi, ga mfähmü xanho. Ga n'yo manhoü. Ga ørpaü masu Oja. ¹³ A nuyá, co n'na ra pätho nná tömhü'a ra pa da εcua ra Jesucristo. Ga nnuhü ngue i tate na, porque nuná, guehna Oja ma Yantehü na. ¹⁴ Guehna bi dase rá te conná nguecju na. Bi du ngue da yanju ngue ra nts'o. Bi hoga ma mmüihü. I nne ngue ga sohü rá 'ye. 'Nε i nne ngue ga hahü ra ts'edi ga øthü ra nho.

¹⁵ Guehna ra hya gui xännba yø ja'i naya. Dami hatra ts'edi yø ja'i ngue di n'yo xanho. Dami hejpabi 'mø hinga gue'a øt'e. Gue'a ni 'befi bi 'da'i Oja'a. 'Yo gui nne ngue hinda t'øt'a'i ma sü.

3

¹ Dami xihyø ja'i ngue da 'yørpa ma sü ra dast'abi, gätho'u mi'da ja yø cargo xanhets'i. Da 'yεc'ei te di 'bepi. Co n'na ra pätho da 'yøtra hoga 'befi sifi da 'yøt'e. ² Gui xifi ngue 'yo to di nømman'u. 'Yo dyø nequisui. Di nya manho p'u ha ya. Da hnu ngue di m'mü mmanhüehi p'u ha 'buhyø ja'i.

³ Ma ga mmbemhmü 'mø man'na ra pa ngue 'nεcju nma yø m'memmüihü, dyø mmejmahyahü, hinga gue'a te nmi øthü. Xi bennga ma mmüihü yø pähä xants'o. Xta m'mü mants'ohü, 'nε dyø zeyahü. 'Da xi nu man'ujthogahü yø ja'i. 'Nε dadi nnu man'uhü n'na ngu n'najü. ⁴ Pe bi 'yεhra pa ngue nuná Oja ma Yantehü, bi fädi hanja na ra mate bi 'yøt'e ngue bi mädi gätho yø ja'i. ⁵ Nuná Oja bi yanju. Hin tema nho dá øthü ngue'a i yanju. Sinoque bi huegahü, janangue bi yanju. Bi hoga ma ts'oquihü. Bi 'dacju ra 'da'yo te ngue ra Espíritu Santo bi 'yøt'e ngue ma'da'yo dá m'mühmü. ⁶ Ngue ya bi yanju ra Jesucristo, Oja bá penngahü ra Espíritu Santo ngue da mäxchü xandønho. ⁷ Bi 'yøtra mate Oja ngue bi hoga ma ts'oquihü, bi nepe ngue nup'u 'bu Oja di tocagahü ngue ja ga m'mühmü p'u para zantho. A nuyá, gue'a dí tömhü'a ya.

⁸ Nuná ra hya ja ua, Gä majuanü na. Janangue dami hatra ts'edi yø ja'i ngue guehna ra hya da 'yεc'ei na. Nu to Gä εc'ei Oja, di ja ndummü da 'yøtra nho. Nuyá yø hya ya, xanho 'nε da 'yørpabi ra nho yø ja'i. ⁹ Pe 'yo gui nneü ngue di nja yø njunt'i hinguí ja te ränge'a. 'Yo gadi njunthü co nu'a te xi n'yo yø ndiua manjam'mø. 'Nε 'yo gadi njunthü ngue conná ley ga 'yo yø judío. Porque ra njunt'i, hin tema nho øt'e.

¹⁰ Nu'mø 'bui to øtra süi ngue di 'uecyø 'yεc'ei, dami hejpi. Rá 'dandi oque rá yondi gui hejpi. Pe nu'mø hinguí nne da 'yøde te gui xifi, o nimantho gadi nsixui. ¹¹ Porque nu to hinguí nne da 'yøde te sifi, ma'bedi rá mmü. Ya di nequi ngue nne rá mmü øtra ts'oqui.

¹² Dí sänni ngue ga pen'na'i p'u ra Artemas, oque ra Tíquico. Nu'mø bi zømp'u, 'yørquits'u ra mate guá ε'a n'nihü, ga nc'atui p'u ja ra hini Nicópolis. Porque dí nne ngue ja gani nthocä p'u ra se'ye. ¹³ Nuná ra Zenas ra pøngahü ngue ra ley, dami fäts'i te honi. Da guehra Apolos dami fäts'i te honi. Güi unni te da n'yo, 'yo te dadi 'bedi. ¹⁴ Gätho

yø 'yɛc'ɛi dā badi ngue jatho dā 'yørpa ra 'bäxte'ɯ ja te hɛmbi. Porque nu'mø hin tema
nho ørpabi rá mmic'ɛiui ra ja'i, ya hinte di muui te ga 'yo ra ja'i.

¹⁵ Gätho ya 'daua dí 'bucähe di zengua'i. Gui xi'ɯ ma zi cūhɯ p'ɯ guí 'bui ngue dadi
zenguagähe. Oja di japi gätho'ahɯ. Dä ngut'atho.

Ra Filemón

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mēnba ra Filemón.

¹ Ague ma zimmadi mmimēfihū Filemón. Nugui, conma zi cūi ra Timoteo, dadi zengua'a'be. A nuguí, drá Pablo, dí ofädigä ua ngue dí mmambä rá hya ra Jesucristo. ² Dí pennbabi ra nzengua'u yø 'yεc'εi di mpeti p'u ja ni ngu. Co 'nēhna mā cū ra Apia, 'nēhra Arquipo, nuna fāxqui ngue dí 'yonna hya, gä dadi zengua'be. ³ Dí nnegä ngue nuna Oja mā Papáhū, co 'nēhna mā Hmuhū Jesucristo di jap'ahū 'nε dā hyut'a ni mmūihū.

⁴ Nu'mø dí mmat'Ojagä, zant'a dadi ja mammadi Oja connä ngue'e. ⁵ Porque dí øcä ngue janjuani gadi madi to gätho yø ja'i ya o rá 'yε Oja, 'nε guí hahni mmūi guí εc'εi na ra Hmu Jesús. ⁶ Nu'u yø ja'i gä japi bi 'yεc'εi na ra hya guí εc'εi, dí äpä Oja ngue dā xojpa yø mmūi ngue dā badi xanho hanja'a te gä rá njapi Oja di 'dacjū connä nguehra Jesucristo. ⁷ A nuyá, janjuani ngue dadi johya, ya hu mā mmūi tengue guí øt'e, ngue gadi ma'u mā zi cūhū. Porque nu'a te ra nho guí øt'e mā zi cū'i, di hatra ts'edi yø n'yomfēni'u mā zi cūhū'a.

⁸ Janangue nugä, n'na ra mate dí nne ga ä'i. Hingrá ngue'mø ngue bi 'dacrä ts'edi ra Cristo ngue ga xi'i te ja ngue gui 'yøt'e. ⁹ Pε dí ä'i ra mate, porque dadi ma'i. Nugä drá Pablo, ya drá dac'εigä 'nε dí ofädigä ngue dí mmambrä hya ra Jesucristo. ¹⁰ Nuna ra mate dí ä'i, dami huεcra Onésimo. Nuna, 'bui tengutho 'mø ngue mā basigä na. Nuna ra hya dá xicä ua ja ra fädi, bi 'yεc'εi te dá xifi. ¹¹ Nu'mø yø pa xa thogui, nuna ra Onésimo manī hmiqūi na. Himmī pønna güenda te mi øt'a'i. A nuyá, mēnte dí yohmi ya, dí hommi na ra Onésimo ya.

¹² Ya ga et'ä ya ngue dā map'u guí 'bui. Pε nugä hinha nnä pumbēni, porque εmmei dadi madi. ¹³ Dí pacä ngue guí nne gui fāxqui te dí honi. Janangue nmi nne xcä sammä ua na ngue dā mǎxqui mēnte dí ofädi, ma'uqui ngue dí mmangä ra hoga 'da'yo hya. ¹⁴ Pε hindä sammī, porque hindī nne ga øt'a'i ra ts'edi gui fāxqui. A nu'mø guí nne gui fāxcagui, nu te dā mi'a mpähä ni mmūi, gue'a di nja'a.

¹⁵ Rá nzegui mi jatho ngue dā zoc'a'i p'u ni hmiqūi njammī pa. Porque nu'mø bá pengui, ya dra 'yεc'εi, 'nε ya hinni mantho dā hyc'a'i p'u. ¹⁶ Nuna ni hmiqūi, 'yo ni mantho guí ørpe tengutho ørpa yø hmiqūi yø ja'i. Sinoque nuna ni hmiqūi, guí mbēni ngue bi gohi tengutho 'mø ngue eni cū na. Nugä εmmei dadi macä na ra Onésimo, pε dā gue'e mā datho ja ngue gui madi. Porque nuyá, hinga høntho ngue ni hmiqūi ya, sinoque ni cū ya ngue n'nat'a ra Hmu guí εc'εiui ya.

¹⁷ Janangue nu'mø guí 'bui ngue dadi n'amigoui ya, dami unna ts'äya na ra Onésimo tengutho 'mø ngue go gadi 'dacrä ts'äya. ¹⁸ Nu'mø ngue bi 'yøt'a'i ra nts'oni, oque tu'i ra mēnyu, go dami jugbagui. ¹⁹ Ga cuatä ua ja ra sūcua na ra hya ja ua: "Nugä drá Pablo, go ga jut'a'i". Pε hindī nne ga bēn'a'i ngue 'nε'i guí tuqui. Porque go dá xi'i ra hya ngue ha di nyanni te. ²⁰ Ague mā zi cū'i, ngue n'nat'a ra Hmu dí εc'εiui, 'yørcagui ra mate na ra hya dí xi'i. Dami hyūrcagui mā mmūi ngue dadi ncūi ngue ra Cristo.

²¹ Dí pen'na'i ra hya ja ua, porque dí pacä xanho ngue gui 'yøt'a te dí xi'i. 'Nε dí padi ngue man'na xangu gui 'yøt'e ngue'a te dí xi'i ya. ²² A nuyá, dami nsä hapu ga nsäya 'mø dá magä p'u. Ya dí εnā ngue ga mma p'uya, porque gue'a gui äphū Oja ngue di nja'a.

²³ 'Nēhna ra Epafra, 'daua dí ofädigä'be, pen'na'i ra nzengua. Xquet'a bi n'upi ngue i mmambrä hya ra Jesucristo. ²⁴ Nuna ra Marco, 'nēhra Aristarco, 'nēhra Demas, 'nēhra Lucas, guehya di mpefi fāxqui ngue mmanna hya ya, xquet'a di zengua'i.

²⁵ A nuyá, nuna mā Hmuhū Jesucristo di japi gätho'ahū. Dā ngut'atho.

Hebreos

Ja ua ra carta bi 'bennbabi yø 'yɛc'ɛi, ca ra nyogui testamento, nt'o't'i ra hya ngue ra ebreo.

¹ Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja, bi bennbabi yø pøngahya na ra hya bi xihyø nyogui ja'i bi zofo. Xandøngu yø nnidi bi zohyø ja'i, pe 'dama 'dan'yo bi 'yøt'Oja ngue ha ga nzohyø ja'i. ² A nuyá, nuua ya rá nzegui yø pa ya, Oja bá penhná Ts'unt'u ngue bi zoc'segahu. Nuna rá Ts'unt'u Oja bá penhua, guehna bi dapi gätho yø cosa i ja ngue di manda na. Conná guehna rá Ts'unt'u Oja bi nhogui te gäma cosa ja nximhäi, da gue'a te bí ja mahets'i bi hoqui. ³ Tengutho Oja ngue maguesε, njarbutho rá Ts'unt'u ya ngue maguesε, porque 'da'iguui. 'Nε høntho da ma tengue di nja, ya di sigue jatho yø cosa ja nximhäi, da guerp'u mahets'i di siguetho te bí jap'u. Guehna bi hoga ma ts'oquih na. M'mefa p'uya bi ma mahets'i ha bádi manda, i mmip'u bí ja rá n'yεi Oja rá Papá. ⁴ Guehna tate ja rá ts'edi na ngue'a ra ts'edi ja yø anxε. Porque ma datho xanhets'i rá 'befi bi tocabi ngue'a te ra 'befi pøhyø anxε.

⁵ Nuna rá Ts'unt'u Oja i tate na ngue gätho yø anxε. Porque Oja bi 'yembrá Ts'unt'u: "Gue'e ma Ts'unt'u. A nuyá, da fadi ngue guecä ni Papágui", bi 'yembi. Pe Oja, hinjam'mø xa xi'a n'na ra anxε ngue da 'yembi rá ts'unt'u. Mahombi 'yεn'Oja: "Go gueque rá Papágä'a. Nu'a p'uya, gue'a ma Ts'unt'u'a", bi 'yεna. ⁶ Nuna rá Ts'unt'u Oja, guehna tate na ngue gätho. Janangue nu'mø mambá penhná Ts'unt'u Oja ua ja ra ximhäi, Oja bi 'yεna: "Gätho yø anxε, da danne na ma Ts'unt'u", bi 'yεna.

⁷ Pe nu'mø mi man'Oja ngue te pøhyø anxε bi 'yεna: "Nuya yø anxε, guehya yø m'menhni Oja ya. 'Nε 'yo yø anxε tengutho ga n'yo ra ndahi. I ja yø ts'edi tengutho ra sibi ngue hinjonda däqui", bi 'yεna.

⁸ Nuna Oja, bi 'yembrá Ts'unt'u: "Nuyá, gue'e grá Oja ya, 'nε gue'e gui manda para zantho'a te ja ya. Nu'mø gá 'yøtra ts'ut'abi, gä ra nho gui 'yøt'e. ⁹ Gä gue'a ra nho gadi ho gui 'yøt'e. A nu'a hinni 'yup'u, hin gadi ho gui 'yøt'a. Janangue nu'a ni Oja, ma datho bi jap'a'i. Bi 'yøt'e ngue mathoguitho gui johya ngue gätho mi'da ni n'youi". ¹⁰ Mahombi 'yembrá Ts'unt'u Oja: "Nu'i, gue'e grá Hmu, ngue nup'u bá fadi bá nja ra ximhäi go gá hoqui. 'Nε conni 'yε gui hoqui te bí ja maya ra c'amahets'i. ¹¹ Pe nu te gätho ja ya, da 'yεhra pa ngue da guadi. Pe nu'i, gui 'bui para zantho. Gätho ya yø cosa gá hoqui, da thogui. Tengutho ra zebazu 'mø ya hinte pefi, ¹² da jaqui, da ma ma poni. Di njarbutho'a te ja ya. Pe nu'i di siguetho gui 'bui para zantho", bi 'yεn'Oja. ¹³ Nuna Oja, hinjonni anxε bi xifi tengutho bi xihrá Ts'unt'u ngue bi 'yembi: "Dami micua ja ma 'yεi mēnte ga øt'ä ngue gui manda gätho'u ni nsuiui", bi 'yembi. ¹⁴ Gätho yø anxε, i ja yø te pe hin'yø do'yo. 'Nε guehya 'bui ngue ørpabi rá 'befi Oja ya. Guehya yø m'menhni Oja ya, ngue pa ndap'u bi zä ngue bí fáhyø ja'i nuya tøm'i ngue da nu ra nho i ja ngue di un'na Oja yø ja'i bi yani.

2

¹ Janangue nuyá, ngue ya dá pahmu ngue tate na rá Ts'unt'u Oja, mathoguitho nne ngue ga ørpahu masu na ra hoga 'da'yo hya bi xicju. Ma ga ja ndummui ngue hinga hehmu na ra hya na. ² Conque ra hya bi manyø anxε Oja 'mø yø pa xa thogui, di nja'a te ra hya bi ma. Pe nu'u yø ja'i himbi 'yørpa masu na ra hya na, sinoque bi mētho ra hya, guehya bi nthēui ra castigo ya yø mmejmahya. ³ Janangue nuyá, ¿hague ngu ra castigo ga thohmu 'mø hinga ørpahu masu na ra hoga 'da'yo hya sicju ngue ha di nyanma tehø? Porque guesε ra Hmu Jesucristo bi ma ngue ha di nyanma tehø. A nu'u yø ja'i bi 'yεc'ɛi na ra hya bi ma, i haxa njuani ngue majuaní na ra hya bi sifi, janangue bi thogahu na ra

hya na. ⁴ Nuna ra hya bi ma, nuna Oja bi japyo ja'i ngue da dinyo mmui ngue majuanj na ra hya bi sifi. Porque bi mfaxte Oja ngue di japyo mefi ngue da za da 'yotyø milagro p'ua ha 'buhyo ja'i, 'ne bá pennbabi ra Espiritu Santo yo mefi ngue da mats'i da 'yotyø mefi'a te ga nnepe da 'yøt'e.

⁵ Pe nuna ra 'da'yo ximhai di mmangä ngue di nja, hinte mman'Oja ngue da gue'ua yo anxe di manda na. ⁶ Sinoque nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro te'o bi zan'Oja ngue di manda na ra 'da'yo hai. I enna hya nt'ot'i: "Ague ma Oja'i, ¿te 'be'a exa gui mbennbabi yo ja'i? ¿Hanja ngue mathoguitho gui ho ni mmui conná ngue'ua? ⁷ Ma Oja'i, m'met'o gá japi ngue bi gohyø ts'edi yo ja'i ngue'a rá ts'edi ja yo anxe. Pe m'mefa p'uya, gá japi ngue ma datho da hnu mansu. Porque gá unná cargo ngue di manda gátho yo cosa gá hoqui. ⁸ Nu hangu yo cosa i ja, ga gá japi ngue di manda", i enna hya. Ngue nguna ra hya nt'ot'i ya ngue Oja bi japa ja'i di manda gátho yo cosa i ja, gue'a gui nequi'a ya ngue nu hangu yo cosa i ja, ga bi fäti. Pe asta guehya, tobe hindí nnuhu ngue gátho yo cosa i ja, dadí manda ra ja'i. ⁹ A nuyá, ma ga umhmu xanho ra güenda te bi thohra Jesús. Oja bi japi ngue bi gohrá ts'edi m'met'o ngue'a rá ts'edi ja yo anxe. Pe Oja bi 'dajua rá mate ngue bi du ra Jesús, bi hoga ma ts'oquih. A nuyá ngue bi du ra Jesús conná nguecju, Oja bi 'yøt'e ngue mathoguitho hnu mansu na ra Jesucristo.

¹⁰ Nu te gama cosa bá san'Oja ngue i ja, ga nja yo cosa ngue da 'yørpabi rá 'befi. Pe nne Oja ngue nu hangu yo ja'i da gohi ngue yo basi, guehya da zixpu ha 'bui. Janangue Oja mi jatho ngue bi hojpa yo ts'oqui yo ja'i, bi japi ngue bi du ra Jesús ngue da yani. ¹¹ A nuyá, nuna ra Jesús bi hoga ma ts'oquih. Nu'a rá Papá naya, gue'a ma Papáhu'a ya. Janangue ra Jesús ya hingui pesrá sä da manya ngue dadí ncuhu. ¹² Ra Jesús bi xihrá Papá'ua yo hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro, bi 'yembi: "Nup'ua 'buhyo ja'i dadí ncu'be, ja ga mmangä p'ua te'o'i. Nup'ua hapu mandøngu dyø ja'i di mpeti, ja ga tut'a'i p'ua yo alabansa", bi 'yembi. ¹³ Ra Jesús mahombi 'yena: "Nugä hinda hont'a Oja di nnøxä ya". Mahon'a emp'uya: "A nuyá, nuyá yo basi Oja bi däqui ngue ga fäts'i, 'daua di 'bu'be", bi 'yena.

¹⁴ Nuyá mma ngue yo basi ya, guehya yo ja'i ya. Janangue ra Jesús bi nja'i para ngue da gohi tenguthoju. Bi ne ngue da zäp'ua da du, n'namhma ngue di ts'onnbä rá ts'edi ra zithu nuna rá ts'oqui p'ua bá nja ra ndate ngue bi du yo ja'i. ¹⁵ Nuyá yo ja'i mi 'bu ndummu hangu ra pa ngue mi su da du, a nuyá bi japi ngue ya hinni mantho da zu da du yo ja'i ya. ¹⁶ Nuna ra Jesús himbi 'yehø ngue yo anxe da mats'i. Sinoque guehya yo ja'i bi dennbabi rá nt'ec'ei ra Abraham bi 'yehø da mats'i. ¹⁷ Para ngue da za da mäxyø ja'i na ra Jesús, mi jatho ngue bi nja'i, bi tho'a te gama n'ua thohyo cu. Nu'mø ngue mi tho'a te ga mi thohyo cu p'uya, ya bi nja rá yemmu di huøcyø ja'i. A nuyá, ya da zäp'ua da gohi xanho ngue rá mmäcja Oja ya, da 'yøtra 'bøt'e ngue di hojpa yo ts'oqui yo ja'i. ¹⁸ Nu'mø majapi da 'yøtra ts'oqui yo ja'i, pe ra Jesús padi ha di japi ngue di zajpa yo mmui yo ja'i. Porque nuyá ja ra ximhai xangu ra n'ua bi thogui, 'ne xquet'a 'nese ra Jesús bi njapi ngue xta 'yøtra ts'oqui.

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, bi zon'nahu Oja ngue dyø ja'i'ahu. A nuyá, dami hyacju xandønho ra güenda ngue te rá 'befi ra Jesucristo i ja. Guehna rá representante Oja ua ja ra ximhai na, 'ne guehna nnøpe ngue rá 'bet'o mmäcja Oja p'ua ha bi 'bui ngue faxcahu na. Porque nuna ra hya dí ec'ei'hu, guehna gui nequi na ngue ja te pefi. ² Nuna ra Jesucristo, guehna bi 'yex Oja ngue da 'yørpabi rá 'befi. Pe bi 'yøt'e tengutho bi 'yøtra Moisés, ngue bi 'yøt'e xanho ra 'befi bi xi Oja ngue da 'yørbu ha 'buhyo ja'i Oja. ³ Pe nuna ra Jesús, ma datho ni 'yup'ua da hnu mansu na ngue ra Moisés. Tengutho n'na ra ja'i di hoca n'na ra ngu ngue di manda. Nu'a ra ja'i di manda rá ngu, gue'a ma datho hnu mansu'a ngue gátho mi'da yo ja'i 'bup'ua ja rá ngu. ⁴ Porque gátho yo ngu i ja, i 'bui to bi hoqui. A nuyá, nu te gama cosa i ja, ga gue'a Oja bá zänni ngue bi nja. ⁵ Ra Moisés bi gohi ngue ra mefitho ngue bi

mpep'ua ha 'buhyo ja'i Oja. Pe bi 'yot'e xanho ra 'befi bi xi Oja da 'yot'e. Porque bi xihyo ja'i te ja ngue di nja m'mefa. ⁶ Pe nuna ra Cristo ngue ra Ts'unt'u Oja na, bi 'yot'e xanho te ra 'befi bi un'na Oja ngue di mandabi yo ja'i ya o ra 'ye. A nuju ya, guecju yo ja'igahu Oja ngue'mo ga hahu ra ts'edi ga tenhna ra Cristo asta guerp'ua ra nzequi, 'ne ga hahu ra ts'edi co n'na ra pahä ga tömhmu'a te ra nho di 'dajju Oja m'mefa.

⁷ Janangue nuyá, dami 'yörpahü masu na ra hya mmaná Espiritu Santo p'ua ja ra Macá Libro ngue ena: “Nu ra pa ja p'uya, dami 'yöhmü na ra hya xi'ahü Oja. ⁸ Ogui festhohü ra hya mman'Oja. Mami 'yöthü tengutho bi 'yötyö nyogui ja'i p'ua ja ra dapo ngue bi mestho ra hya bi man'Oja, asta gue'mo mi unna cue Oja te örpe. ⁹ Janangue Oja bi 'yena: Nup'ua ja ra dapo, mathoguitho ngue bi 'dacrä cue'u yo nyogui ja'i. Mente gue'a nyote njeya, nguna ra hya bi 'yötyö ja'i, madague'a bi nu yo ja'i yo milagro dí ot'e. ¹⁰ Janangue nugä dá sui. Porque nuya yo ja'i ya, xoxca nzäntho ngue da hyegagui p'ua. Hingui nne da hyaxra hya dí xifi ngue da n'yo. ¹¹ Janangue nu'mo mi 'dacrä cue yo ja'i, dá xi p'uya dá embi: Nuyá, ya hinga cu'ahü p'ua ja ra häi xtá sänni ngue xcáni nsayahü ya”, en'Oja.

¹² A nuya ma zi cu'ahü, dami mfähmu ya, man'nan'yo mi 'yöthü ngue to da 'yenná mmü ngue da hyep'ua Oja, da 'yena ngue ya hingui ec'ei Oja. Porque Oja majuani ngue 'bui. ¹³ Mente tobe nzocju Oja ya, n'na pa ngu n'na pa dami nhyathu ra ts'edi n'na ngu n'na'ahü. Man'nan'yo mi 'yot'e ngue sägui hyä'ni mmü gui 'yöthü ra ts'oqui ngue gui festhohü ra hya mman'Oja. ¹⁴ Nu to gätho ya dí ec'ei hü ra hya ya, nu'mo ga hahu ra ts'edi ngue hinha gdá hehmü ra hya asta guerp'ua ra nzequi, gue'mo di tocagahu ngue ma n'yohu ra Cristo p'ua ha di manda 'mo.

¹⁵ Nt'ot'i p'ua ja ra Macá Libro ra hya ngue ena: “Nu ra pa ja p'uya, dami 'yöhmü na ra hya xi'ahü Oja. Ogui festhohü ra hya mman'Oja ya. Mami 'yöthü tengutho bi 'yötyö nyogui ja'i p'ua ja ra dapo ngue bi mestho ra hya bi man'Oja”, i ena. ¹⁶ Ya gui pahmu te'o ya yo ja'i bi mestho ra hya bi man'Oja. Guehya yo ja'i bá juca Egipto ra Moisés. ¹⁷ Ne ya gui pahmu ngue guehya yo ja'i bi zu Oja ngue bi 'yötyö ts'oqui mente nyote njeya. Janangue bi dup'ua ja ra dapo gätho ya yo ja'i ya. ¹⁸ Ne gui pahmu ngue guehya yo ja'i bi mestho ra hya bi man'Oja ya. Janangue Oja bi xihyo ja'i ngue bi 'yembi: “Nuyá, ya hinga cu'ahü p'ua ja ra häi xtá sänni ngue xcáni nsayahü ya”, bi 'yembi. ¹⁹ Ja di nequi ua ya ngue himbi ma macut'i p'ua ja ra häi mi ja ngue xtáni nsäya porque himbi 'yec'ei ra hya mman'Oja.

4

¹ A nuyá, nuna Oja nzongahu ngue dí cucju p'ua ja rá ts'äya mma ngue dí säyagahu. Pe tobe nimantho nzongahu. A nuyá, ya nts'utho, porque nthambenitho ngue di m'mü i'da ngue hinda ma macut'i p'ua ja rá ts'äya Oja. ² Porque tengutho na ra hya bi sicju ya, ngue nne Oja da yanju, xquet'a guehna ra hya bi si'u yo ja'i bi mestho ra hya manjam'mo naya. Bi 'yöde hanja ra hya, pe hinte ni böntho ngue bi 'yöde, porque himbi 'yec'ei ra hya bi sifi. ³ Pe nuju, ngue ya dá ec'ei hü ra hya bi man'Oja, ya di cucju p'ua ja rá ts'äya Oja. Pe nuya yo ja'i himbi 'yec'ei ra hya bi man'Oja, guehya yo ja'i bi zu Oja ya. Janangue nguna bi man'Oja mam'met'o: “Janangue nu'mo mi 'dacrä cue yo ja'i, dá xi p'uya, dí embi: Nuyá, ya hinga cu'ahü p'ua ja ra häi xtá sänni ngue xcáni nsayahü ya”, bi 'yembi. Pe nuna ra ts'äya bi man'Oja ngue di uni, ya ja na asta gue'mo mi hocra ximhäi Oja. ⁴ Nup'ua ja ra Macá Libro nt'ot'i p'ua ra hya ngue mma te bi 'yot'Oja'a rá yoto ma pa. I mma ngue bi nsäya Oja'a rá yoto ma pa ngue bi jua'a te rá 'befi bi 'yot'e. ⁵ Ya mahön'a guehna ra ts'äya bi man'Oja 'mo yo pa mi 'yembyö ja'i naya: “Ya hinda zä ga cu'ahü p'ua hapu mi ja ngue xcáni nsayahü”, bi 'yembi. ⁶ A nuya yo ja'i rá müdi bi 'yöhnä ra hoga hya na, nuna Oja, himbi säyabi ya yo ja'i p'ua ja rá ts'äya, porque himbi 'yec'ei yo ja'i te xifi. Pe nuyá, tobe nimantho nthomitho mi'da yo ja'i ngue da 'yec'ei te mman'Oja ngue di unna ts'äya yo ja'i p'ua ja rá ts'äya. ⁷ Asta guehyo pa dí 'bähmu ya, hingui thohna ra hya bi xi Oja yo ja'i ngue ena: “Nu ra pa ja p'uya”, i ena. Nu'mo yo pa xa thogui, mi nzo Oja yo ja'i p'ua ja ra

dapo. Mi ma ndø ya'atho yø pa m'mefa p'uya, mahømbi bennbabi Oja ra David hanja ra hya bi cuarpø ja ra Maca Libro ngue bi 'yena: “Nu ra pa ja p'uya, dami 'yøhmø na ra hya xi'ahø Oja. Ogui festhohø ra hya mman'Oja ya”, bi 'yena.

⁸ Ja di nēqui ua ya ngue nu'a ra ts'äya bi xi Oja yø ja'i ngue di unni, hinga guerp'ø ja ra häi manī zixyø ja'i ra Josué bi xi Oja. Porque nu'mø ra pa mi zixyø ja'i ra Josué, mi thogui ya'atho yø pa p'uya, mahømbi 'yēn'Oja ngue jap'ø man'na ra pa ngue da yutyø ja'i p'ø ja rá tsäya. ⁹ Janangue nuyá, jap'ø ra ts'äya xa nzänni ngue di säyabi yø ja'i Oja tengutho Oja ngue bi nsäya'a rá yoto ma pa. ¹⁰ Porque nu ra ja'i ngue da yurbø ha 'bø Oja ngue 'dap'ø di nsäyau, guehna ra ja'i ya bi zerp'ø rá 'befi xa 'yøt'e, tengutho Oja 'mø mi jua'a te rá 'befi bi hoqui, bi nsäya. ¹¹ A nuyá, gäthogahø, dami hyahø ra ts'edi ya, ma ga ja ndummøi ngue ga cuthø p'ø ja rá ts'äya Oja. Man'nan'yo mi 'yøthø ngue gui 'yøthø tengutho bi 'yøt'ø yø ja'i himbi 'yēc'ēi ra hya bi xi Oja. Janangue Oja himbi cuarpø ja rá ts'äya.

¹² Nuna rá hya Oja, tatetho ja rá ts'edi ngue di mper'ø ja rá n'yomfēni ra ja'i. Tengutho n'na ra juai xandø nts'a 'nē ja yoho yø het'i, njarbutho na ra hya mman'Oja ya. Porque thohra hya asta mbo rá mmøi ra ja'i, bí 'uēspabi rá n'yomfēni ra ja'i. I øt'e ngue rá n'yomfēni ra ja'i di nēquitho 'mø ngue xanho oque hinguī ho. ¹³ A nuyá, nu te gäma hya ja mbo ma n'yomfēnihø ya, hinda zä ngue temä hya ga ajpahø Oja, ga ena ngue hinguī padi te dí mbēmhmø. Porque ma n'yomfēnihø, hinte juti, gä pa Oja te dí mbēmhmø. Porque nuyá, guesø Oja ga dāphø ra güenda tengue nnä 'yohø.

¹⁴ Nuna ra Jesús rá Ts'unt'ø Oja, bi yurbø mahets'i, 'nē guehna di nnøpa mmäcjahø p'ø ha 'bø Oja naya. Janangue nuyá, nnetho ngue di ndø xandønho ma nt'ēc'ēihø. ¹⁵ Nuna ma mmäcjahø na, guehna di huegahø 'mø nnu ngue dí 'bø ndummøi ngue hinguī nzaquigahø. Ya padi te dí thohmø 'mø dí 'bø ndummøihø, porque 'nē'a bi njapi ngue xta 'yøtra ts'oqui'a. Pē nuna, hin temä ts'oqui bi 'yø'na. ¹⁶ A nuyá, ma ga hahø ra ts'edi ga nzohmø Oja ya. Ga äphø ra mate ngue da mäxcähø. Porque Oja ja rá nhuēcate. Nu'mø ga xihmø ngue da mäxcähø, di mfäxte.

5

¹ Nu gätho yø mmäcja pøni ngue yø 'bet'o mmäcja yø judío, yø ja'itho tengutho yø mmijudíoui. Guehya t'ēts'i ngue dyø representante yø ja'i p'ø 'bø Oja ya. I ja yø 'befi ngue ørpabi ra 'bøt'e Oja, para ngue di nhohyø ts'oqui yø ja'i. ² Guehna di huecyø mmic'ēiui hinguī padi te øt'e, guehya tapthobi ra ts'oqui ngue hinguī nzaqui. Nu'a gui huequi ngue 'nēse na ra mmäcja hinguī nzaqui. ³ A nuna ra 'bet'o mmäcja, ngue 'nēse na hinguī nzaqui na, rá mudi ørpa ra 'bøt'e Oja ngue di hocrá ts'oqui. Ja da 'yøtra 'bøt'e p'uya, ngue di nhohyø ts'oqui yø ja'i. ⁴ Nuna ra 'bet'o mmäcja, hinguī sänse rá 'befi pefi ngue ra 'bet'o mmäcja. Tengutho ra Aarón, himbi zänse rá 'befi ngue rá 'bet'o mmäcja Oja, sinoque Oja bi 'yēts'i.

⁵ A nuyá, nuna ra Jesucristo nnøpa 'bet'o mmäcja Oja p'ø ha 'bøi. Himbi zänse na ngue dra 'bet'o mmäcja, sinoque Oja bi 'yēts'i tengue pēhya. Porque Oja bi 'yēmbi: “Gue'e ma Ts'unt'ø'i. Da bahyø ja'i ya ngue guecä ni Papágui”, bi 'yēmbi. ⁶ A nuyá, mahøn'a nt'ot'i ra hya p'ø ja ra Maca Libro ngue ena: “Nuyá, gue'e grä mmäcja para zantho ya. Gui thocra 'befi mi pēhra mmäcja Melquisedec”.

⁷ Nu'mø mi m'mæcua ja ra ximhäi ra Cristo, nts'edi ga nzo Oja 'mø bi mat'Oja, asta zoni. Porque Oja xta nza xta nyani ngue hinxta ndu. Pē Oja ørpabi masu 'mø bi zofø, porque mathoguitho nnu mansu Oja. ⁸ Madague'a ngue rá Ts'unt'ø Oja na ra Cristo, pē para ngue da zä da 'yørpabi rá pähä Oja, bi n'uni ngue bi zä ra n'ø. ⁹ A nuyá ngue hinte di 'bedi, gä bi 'yøt'e te bi zännbabi Oja ngue da thogui, janangue ya sä da yani para zantho yø ja'i nuyä da 'yøt'e te xifi. ¹⁰ Ra Cristo, Oja bi 'yēts'i ngue da gohi ngue ra 'bet'o mmäcja, di thocra 'befi mi pēhra mmäcja Melquisedec.

¹¹ Dí nne ga xi'ahú hanja na ra hya dí mma. Pe xanhennitho ha di zä ga mma, porque hinguí tinni mmui te dí xi'ahú. ¹² Ya manjam'motho guí ɛc'ɛihú ra Jesucristo ya. Nu'mø gdí hahú ra ts'edi ya, ya gdi xännbahú ra hya mi'da yø ja'i ya 'mø. Pe asta guetya ngue hinguí tinni mmuihanja ra hya guí ɛc'ɛihú ya. Tobe nimantho guí nnehú ngue nu'mø sän'nahú rá hya Oja, da gue'u yø hya hinguí henni guí nne da si'ahú. Mahønguí nne guí cohmu tengutho yø basi ngue sidra xi'ba, conque ya ja ngue ra hmɛ da zi. ¹³ A nu'u sidra xi'ba, gue'u yø basi sutho 'nɛ hinguí padi ndana ra hya njuantho, ndana hin'na. ¹⁴ Pe nu'u ya si ra hmɛ, gue'u yø daja'i. Porque ya padi da hyacra güenda te ga 'yo. Pa'mø ngue xanho te ga 'yo gue hin'na.

6

¹ A nuyá, ma ga xähmu yø hya rá nsäui di xä yø daja'i ya. A nu'u yø hya hinguí henni güi xähmu p'u bá fudi güa pahmu ra Cristo, 'yo guí nne ngue hont'u gui 'yøhmú yø hya'u. Ya hinni mantho ja ga xi'ahú ngue hinguí 'yøthú yø nts'o bá n'youi ra castigo, oque ja ga xi'ahú ngue gui 'yɛc'ɛhú Oja. ² Ya hinni mantho ja ga xi'ahú ngue guí nxixyahú, oque ja ga xi'ahú ngue gui japni 'yehú p'u ja yø ya yø 'yɛc'ɛi. Ya hinni mantho ja ga xän'nahú ngue di bennate yø ánima. Hinga ja ga xän'nahú ngue jatho ngue da thaspabi ra güenda yø ja'i, ngue ja da zännbabi Oja te da thogui para zantho n'na ngu n'na yø ja'i. ³ Da ne Oja ngue da zä ga sigue ga xähmu mi'da yø hya.

⁴ Porque nuya yø ja'i ya xä hyep'u ra Cristo, ya hinte ni bontho ngue mahøndi xännbabi ra hya. Guehya bi xojpahma Oja yø mmui ya, bi nthehmaui rá njapi Oja. Ya bi nthehmaui ra Espíritu Santo. ⁵ Ya bi dindhma yø mmui ngue xanho rá hya Oja. Madague'a tobe hinguí søhra Jesucristo ngue di manda ra ximhäi yø pa bá ep'u, pe bi badi xanho ya yø ja'i ya ngue ja rá ts'edi. ⁶ Pe bi hyep'u ra Cristo m'mefa ya yø ja'i ya. Ya hinguí sä ngue xøgue ra ts'editho ga ørpe ngue høndi 'bätyø mmui, porque nuya yø ja'i njap'u, tengutho 'mø mahøn dadi cuarpabi ra pont'i rá Ts'unt'u Oja. Di japi ngue thenni gätho yø ja'i mahøn'a.

⁷ Nuya yø ja'i ya, øt'e tengutho yø huahí 'mø bi n'ye, ngue sinna häi ra 'ye. Nu ra huahí bi zinni xanho ra 'ye häi, nu'mø bi nja ra huahí i pø mmanho, ya da 'yørpabi ra nho'a to bi mpefi. I n'youi rá njapi Oja. ⁸ Pe nu ra huahí ngue bi zinni xanho ra 'ye häi, 'nɛ høndyø 'uini bi nja, ya di nzø, porque hinte di muui. Guehya yø ja'i da japra castigo Oja ya.

⁹ Ague ma zi cu'ahú, dá mangä na ra hya na, pe hindí mmangä ngue gdí ɛn'ahú ngue ya xcá hyehmu p'u ra Cristo. Porque dí pacä ngue ya bi nyanni tehú, janangue ya guí øthú ra nho. ¹⁰ Nuna Oja, Gä gue'a te ni 'yup'u øt'e. Janangue nuna rá 'befi Oja guí ørpahú, hindí pumbɛni na. Da gue'a ra 'bäxte njandyatho guí ørpabi ni mmi'yɛc'ɛihú, xquet'a hindí pumbɛni Oja. Nuna te Gä ra nho guí ørpa ni mmi'c'ɛihú, gue'a guí nɛqui ngue majuaní gadí mahmu Oja'a. ¹¹ A nuyá, dí nnegä ya ngue nuna ra 'bäxte mi'a mpähä ni mmui guí ørpabi ni mmi'yɛc'ɛihú, dami sigue ngue hangú ra pa da gue'a gui 'yøthú'a. Janangue nu te ra nho guí tømí di 'da'ahú Oja, ya ra seguro di 'da'ahú. ¹² Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue hinguí 'yøthú ya yø hya dí xi'ahú ya. Dami hyahú ra ts'edi gui 'yøthú tengutho øtyø 'yɛc'ɛi nu'u di nɛqui ngue ja xanho yø nt'ɛc'ɛi. Nu hangú ra n'u thogui, Gä seti, 'nɛ guehya yø ja'i ya ngue di tocabi'a ra nho di yat'Oja ngue di uni.

¹³⁻¹⁶ A nu'mø ɛna ngue majuaní te nne da manyø ja'i, i ɛxa ntestigo Oja. Nu'mø ya bi 'yɛxa ntestigo Oja ra ja'i p'uya, nu rá amigo yaui, ya hinguí sä da 'yɛmbi ngue himma juani te xifi. A nuna Oja, bi yarpabi n'na ra hya ra Abraham, pe nuna Oja hinjonguí tate ngue nuna. Janangue rá thuhuse bi nøni, bi xihra Abraham ngue da jase Oja na ra hya bi ma. Bi 'yɛmbi: “Nugä, majuaní te dí xi'i, mathoguithe ga jap'a'i. Ga øt'e ngue ɛmmei di nxanni basi di m'mui”, bi 'yɛmbi. Pe ra Abraham, himbi xøtrá mmui na ra hya bi xi Oja. Sinoque tømí, tømí ngue di nja, asta gue'mø mi 'yɛhra pa ngue bi nja na te ra hya xi yarpababi Oja ngue di nja. ¹⁷ Oja bi nepe ngue da badí xanho yø ja'i ngue majuaní Gä di nja na te bi ma, hinte di m'medi. Pe comma ngue hinjo'o to da 'yɛxa ntestigo Oja, rá thuhuse

bi nōni para ngue da fadi ngue majuani te mma. ¹⁸ Nu te gāma hya xicju Oja ngue di nja, i da xanho ra hya, porque Oja hingui fehni. A nuyá, ya dá äphu Oja ngue da yanju. Nu te ra hya xa mman'Oja, ya dí haxu njuani ngue ra seguro di nja. ¹⁹ Ya hīndi yobeni ngue di tocagahu na ra nho di un'Oja. Porque nuna di nnøxu ngue di darcā mā n'yomfenihū ya, guehna ra Jesucristo bí 'bu mahets'i na. ²⁰ Nuna ra Jesús bi yurbu mahets'i bí 'bui. Guehna faxcahu na ngue da zā gani m'muhmu p'u bí 'bui. I cohi ngue rá mmäcja Oja para zantho. Di thocra 'befi mi pe ra Melquisedec.

7

¹ Nuna ra Melquisedec mará dast'abi p'ua ja ra hnini Salem. 'Ne guehna Oja maguesē rá mmäcja na. Guehna ra Melquisedec bi ma bi c'at'ui ra Abraham 'mø mambá pengui ngue bá tapra tunhni yø dast'abi madī nsuhmi. Mi the p'uya, ra Melquisedec bi 'yāp'Oja ngue di japra Abraham. ² Pe ra Abraham, nu'a te gāma cosa bá hap'ua ja ra tunhni bá taha, bi hyacra diezmo ngue bi dāpra mmäcja Melquisedec. Nuna rá thuhu ra Melquisedec i nne da mā ngue ra dast'abi ngue øtra nho. Ngue bi ndast'abi p'ua ja ra hnini Salem, janangue i hutyo ja'i ngue ra dast'abi di hojpabi yø ja'i di nsui. ³ Pe nuna ra Melquisedec hinha nt'ot'i ngue di mma te'o rá papá, oque te'o rá mamá. Ni xingui fadi te'o rá mboxita. Ni xingui fadi tema pa bá mi, ni xingui fadi tema pa bi du. Hontho nt'ot'i ngue mará mmäcja. Janangue nuyá, gui nhyejpabi rá Ts'unt'ua Oja ya, porque nuna guehna ra mmäcja para zantho na.

⁴ A nuyá, dami hyacju xandønho ra güenda hanja ya ngue mathoguitho bi hnu mansu ra Melquisedec. Porque ra Abraham guehna ra 'yu na ngue yø judío, pe nu te gāma cosa bá hannbabi yø dast'abi bi dapra tunhni, bi hyacra diezmo ngue bi dāpra Melquisedec. ⁵ A nuya yø mmäcja ngue yø mbom'meto ra Leví, di manda ra ley bi 'yotra Moisés ngue nu'a te gāma cosa tinyø ja'i, da gumbabi ra diezmo. Madague'a yø menī p'u bá fudi bá m'muhra Abraham, pe da gumbahma ra diezmo. ⁶ Conque ra Leví hīngrá menī ra Melquisedec, pe ra Melquisedec bi gumbabi ra diezmo ra Abraham nuna ya xi yarpabi Oja ngue di japi. Pe ra Melquisedec mahøn'a bi 'yāp'Oja ngue di japra Abraham. ⁷ Ya fadi xanho hanja ya ngue nu ra ja'i mathoguitho hnu mansu, gue'a äp'Oja ngue di japra ja'i ngue co'a ga hnu mansu. ⁸ A nuya yø mmäcja 'buhya, nu te gāma cosa tinyø ja'i, jumbabi ra diezmo yø ja'i. Nu'mø bi du p'uya, n'nan'yo ra mmäcja di thojpabi rá 'befi pefi. Pe nuna ra Melquisedec hīndi nequi ngue bi guahrá 'befi na. Sinoque nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro tengutho 'mø ngue di 'batho. ⁹ Nu'ua yø mmäcja ngue yø judío 'buhya, jumbabi ra diezmo yø ja'i. Pe gātho ya yø mmäcja ya, gue'a ra Leví ra 'yu p'ua bá fudi ngue bá m'muhya. A nuna ra Leví, gue'a ra Abraham rá 'yu p'ua bá fudi ngue bá m'muhna. Janangue nu'mø mi hyacra diezmo ra Abraham ngue bi dāpra Melquisedec, a nuna ra Leví co gātho mi'da yø mmäcja 'buhya, entho go mā dāpi ra diezmo ra Melquisedec. ¹⁰ Porque nu'mø mambá hacra diezmo ra Abraham ngue bi dāpra mmäcja Melquisedec, tengutho 'mø ngue bi gupabi yø diezmo'ua yø mbom'meto bi m'mu'a m'mefa.

¹¹ Nuya yø mmäcja ya, di japa nts'edi yø judío ngue da denna ley bi 'yotra Moisés. Embi ngue di siguetho tengutho bá øtra mmäcja Aarón. Pe nuna ra ley sihyø judío ngue di cumple ya, ya hin'yu rá ts'edi na ngue da zā di nhojpau Oja yø ja'i na. Porque jatho ngue ma'da'yo man'na ra mmäcja di m'mui, pe hīnda denthø'a te mi øtra mmäcja Aarón. Sinoque di thocra 'befi mi pehra mmäcja Melquisedec. ¹² A nuyá, ngue ya bi ma mapadi yø mmäcja ya, xquet'a jatho ngue 'nehra ley di mpähya. ¹³ Nuna ra 'da'yo mmäcja mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue di m'muhya, guehna ra Jesucristo na. Pe nuna ra Jesús, hīngrá menī ra Leví, sinoque rá menī ra Judá. 'Ne nuya yø menī ra Judá, hīnjam'mø to xi bōni ngue dra mmäcja ya. ¹⁴ Ya fadi xanho ngue nuna ra Hmu Jesús, ra menī na ngue ra Judá. Pe nu'mø mambá exyø mmäcja ra Moisés, nuya yø menī ra Judá hīnte bi mā ngue di nja yø 'befi ngue di mmäcja ya.

¹⁵ Ja di nequi ua xanho ya ngue ma'da'yo man'na ra mmäcja di m'mui ngue di tocrä 'befi mi pehra mmäcja Melquisedec. ¹⁶ Nuna ra ley ga 'yo yø judío ngue i mma to di mmäcja, hinga guehna ra ley bi 'yexra Jesucristo na ngue di mmäcja na. Sinoque bi mmäcja na ra Jesucristo porque jase rá ts'edi ngue di m'mui para zantho. ¹⁷ Porque guese Oja bi 'yexna ra mmäcja na ngue bi 'yembi: “Gue'e grá mmäcja para zantho ya. Gui thocrä 'befi mi pehra mmäcja Melquisedec”, bi 'yembi. ¹⁸ Porque ya bi zep'ua rá ts'edi na ra ley mađi manda yø hya manj n'yo yø ja'i m'met'o ya. Ya hin'yua rá ts'edi ra ley ngue da yanyø ja'i. ¹⁹ Nuna ra ley bi 'yotra Moisés, hinjonni ja'i xta nzä xtí hojpabi. Pe ja man'na ra hya ya ngue man'na tate ja rá ts'edi, porque guehna di nhojpau Oja yø ja'i na.

²⁰ Guese Oja bi yat'i ngue di mmäcja na ra Jesucristo. ²¹ Gätho mi'da yø mmäcja da thotyø 'befi pefi ngue yø mmäcja. Pe nuna ra Jesucristo hønse na ngue Oja ya xi yat'i te gäma hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue Oja bi 'yembi: “Guecä drá Ojagä, majuanj te dí xi'i. Nuna ra hya dí xi'i, hinjonda zä di pädi. A nuyá, gue'e grá mmäcja para zantho ya. Gui thocrä 'befi mi pehra mmäcja Melquisedec”, bi 'yembi. ²² Janangue nuna ra Jesús, ma datho ja rá ts'edi na ra cohi bi nja 'mø mi t'ets'i ngue'a rá ts'edi'a ra cohi mi ja m'met'o.

²³ Nu mi'da yø mmäcja xa m'mui, ga xa ndu. Nu'mø bi du p'uya, n'nan'yo to di thojpabi yø 'befi. A nuyá, mandønngu dyø mmäcja xa m'mui, pe ga xa thogui. ²⁴ Pe nuna ra Jesús, ya hinda du na. Nu'a te rá 'befi pefi ngue ra mmäcja, ya hinjam'mø da thogui, porque ya hinjondi ponnbj. ²⁵ Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'ye Oja ya ngue bi 'yec'ei ra Jesús, ya hinda m'mehyø te. Porque nuna ra Jesús ya rá 'befitho'a ngue ra mmäcja para zantho p'ua ha 'bua Oja ngue da mäxyø ja'i nuya ec'ei.

²⁶ Nuna ra Jesús, guehna ra 'bet'o mmäcja ma datho ngue nmi homhma na. Hangu ra pa ga ra nho øt'e. Hin'yua rá ts'oqui. Hinjam'mø ngue di nnu manho yø ts'oqui øtyø ja'i. A nup'ua mahets'i bí 'buhya, ma datho ngue bi hnu mansu ya. ²⁷ A nuya yø judío ngue yø 'bet'o mmäcja, n'na pa ngu n'na pa ørpabi ra 'bøt'e Oja ngue yø ts'oquise. M'mefa p'uya, ja da 'yotra 'bøt'e ngue di nhohyø ts'oqui mi'da yø ja'i. Pe nuna ra Jesús hønnda n'na ndi bi ndäse ngue bi tho, para zantho bi nopa 'bøt'e yø ja'i. ²⁸ A nuna ra ley bi 'yotra Moisés, nuya yø ja'i ets'i ngue dra 'bet'o mmäcja, ja yø ts'oqui yø ja'i. M'mefa guehna ra ley na, guese Oja cohi ntestigo na ra hya bi ma ngue rá Ts'ant'use bi 'yets'i ngue para zantho ra m'met'o mmäcja. Mađits'ua te dađi 'bedi, para zantho øt'e xanho'a te rá 'befi.

8

¹ Nuna ra hya ma datho ja ts'edi ngue guí pahma ya, guehna ra hya ngue ra Jesucristo di nnope 'bet'o mmäcjahua naya. 'Ne ya bí hup'ua mahets'i ha bí ja rá n'yei Oja na. ² Nup'ua mahets'i bí 'bua Oja, bí ja rá 'befi ngue ra 'bet'o mmäcja. Hinga guecua ja yø nija bi hocyø ja'i øtra 'befi ngue ra 'bet'o mmäcja na.

³ Nu'a rá 'befi ja yø 'bet'o mmäcja, t'ets'i ngue da 'yørpabi ra 'bøt'e Oja. Janangue ra Jesucristo xquet'a mi jatho ngue bi 'yørpabi ra 'bøt'e Oja. ⁴ Pe hinga guecua ja ra ximhäi 'buhra Jesús. Nu'mø ngue ja di 'bucua, ya hinguí sä da t'embi ngue ra 'bet'o mmäcja 'mø, porque yø 'bet'o mmäcja 'bucua ja ra ximhäi, di sigue øtho yø 'bøt'e di manda ra ley bi 'yotra Moisés. ⁵ Pe nu'a te yø 'befi yø mmäcja 'bucua ja ra ximhäi, høntho øt'e tengutho ra forma bi ja mahets'i. Porque nu'mø mi nyau Oja ra Moisés, bi 'yembi: “Damj benj xanho te ra forma dá ut'a'i p'ua ja ra t'øhø dá nyau, da ngu'a ra forma ra nija gui hocya”, bi 'yembi. ⁶ A nujua ya, ngue ma 'bet'o mmäcjahua na ra Jesucristo, tate xandø nzaqui rá 'befi pefi ngue'a ra 'befi pehyø mmäcja ua ja ra häi. Porque xandønho ra 'da'yo cohi bi hoqui ngue'a ra nyogui cohi mi ja m'met'o. Nuna ra 'da'yo cohi bi nja ya, mathoguitho xandønho ra hya di yat'Oja ngue di nja.

⁷ Nu'a ra cohi mi ja m'met'o, hinjonni ja'i bi bøni ngue xta 'yøt'e te bi manda Oja. Janangue Oja bi hyoni ha di japi ngue ma'da'yo man'na ra cohi bi nja. ⁸ I nnu Oja ngue hinguí øtyø ja'i'a ra hya di manda. Janangue mmanna Maca Libro ngue Oja bi 'yena: “Da 'yehra pa ngue nuya yø judío ngue yø mmengu Israel conyø mmengu Judea, ma'da'yo

man'na ra cohi ga cohme. ⁹ N'nan'yo man'na ra cohi di nja. Ya hinda ngu'a tengutho ra cohi da co'be'u yø nyogui ja'i 'mø yø pa dambá jujpu ja ra häi Egipto. Porque nuna ra hya da co'be yø ja'i ngue xta 'yøt'e, himbi 'yøt'e. Janangue da hecäp'u yø ja'i. ¹⁰ Bá ep'u ra pa di nja na ra cohi di mma ngue ga co'be yø ja'i Israel. Nu'mø ya bi nja na ra hya na, ga japyø ja'i ngue da dinyø mmwi hanja na ra hya dadi manda, di nja mpähä yø ja'i da 'yøtya yø hya dadi 'bepi da 'yøt'e. Nugä p'uya, gueque drá Ojagä ya yø ja'i ya. Nuya p'uya, guehya ma ja'i ya. ¹¹ Di ngüe di nnoho, gä da badi te'ogui. Ya himma hyoni ngue ja da xännbabi yø mmic'eiui ogue yø cu ja da xännbi te'ogui. Porque 'da di batyø ja'i te'ogui. ¹² Nu'a ra nts'o xa 'yøtyø ja'i, ga punnbabi. Ya hinni mantho ga mbennbabi yø ts'oqui xa 'yøtyø ja'i", bi 'yæn'Oja. ¹³ A nuyá, Oja i mma ngue ma'da'yo man'na ra cohi di nja. Nu'a ra nyogui cohi mi ja m'met'o, di nequi xanho ngue ya bi thogui, porque ma'da'yo man'na ra cohi di nja. Nuna ra nyogui cohi mi ja, ya bi zep'u na.

9

¹ Nu'a ra nyogui cohi mi ja m'met'o, xandøngu yø hya nt'ot'i ngue ha di danne Oja yø ja'i. Pe nup'u mi øtyø ndanne yø ja'i, gue'a ra nija ja ua ja ra ximhäi. ² Nu'a ra nija mi ja ua ja ra ximhäi, mi ja yoho yø cuarto. Nu'a rá mudi ra cuarto gui nhuti ngue ra xequi xa ndaxqui. Nup'u mbo ra cuarto, jap'u ra mfoxiyo. 'Ne jap'u ra mexa hapu t'uspabi yø thuhmε Oja ngue da nu. ³ Nu'a man'na ra cuarto brá ja mbo, nup'u ja ra goxthi, zup'u ra ulu ngue nnøpa jut'i ra goxthi. Nup'u mbo p'uya, gue'a ra xequi mathoguitho xa ndaxqui. ⁴ Brá jap'u n'na ra altar ngue ra oro, ja zøp'u ra bopo. 'Ne jap'u n'na ra huada ngue gä ra oro maxøts'e, guehna ra huada m'mets'i ra nyogui cohi mi ja m'met'o naya. Nup'u mbo ra huada, op'u n'na ra ts'øye ngue gä ra oro, ja op'u ra thuhmε ni hu ngue ra maná. Da guehrá tøhø ra Aarón nuna bi 'doqui, ja op'u ja ra huada na. 'Ne ja cøp'u ja ra huada'u yø xindo nt'ot'i rá ley Oja, ngue ra nyogui cohi mi ja m'met'o. ⁵ Nup'u maxøts'e ra huada, 'da'a n'na nguadi yø hyo ra huada mahoqui yoho yø anxε di nzøtyø zahua p'u maxøts'e ra huada. Porque nup'u maxøts'e ra huada ja m'møt'e p'u ra ji gui nhohyø ts'oqui yø ja'i. Pe nuyá, hingui ja ngue 'bexca xi'ahü hanja na ra hya naya.

⁶ Guehna ra forma mi jap'u ja ra nija m'met'o naya. A nu'a rá mudi ra cuarto, n'na pa ngu n'na pa cutyø mmäcja ngue øt'a te yø 'befi i ja. ⁷ Pe nu'a rá yoho ra cuarto brá ja mbo ngue mathoguitho xa ndaxqui, høndra 'bet'o mmäcja ja ra nt'edi ngue cørbu. 'Ne høndra n'na ndi n'na jeya i sä ngue da yøt'ambo. Nu'mø bi yøt'ambo p'uya, ni de ra ji da pøt'e ngue di hocse rá ts'oqui, ne xquet'a ni de ra ji da pøt'e ngue di nhohyø ts'oqui mi da yø ja'i. ⁸ Nuya yø hya ja uaya, ra Espiritu Santo nnepe ngue ga pahmu hanja na ra hya ngue ra yogui cohi mi ja m'met'o. Mente yø tiempo ngue øtyø ndanne yø mmäcja p'u rá mudi ra cuarto, ya hin'yu ra nt'edi to da tho'ambo ra cuarto nuna mathoguitho xa ndaxqui. ⁹ Nuya yø hya ya, di nequi xanho ngue nuya yø 'bøt'e ørpabi Oja yø mmäcja, hin'yu rá ts'edi ngue da hyät'i da hyajpa ra nts'o ja yø mmwi yø ja'i. ¹⁰ Nuya yø hya mi ja m'met'o, gue'a ngue da huantho yø cosa da zi yø ja'i, i xihyø ja'i tema forma di mpet'e para ngue da zä da danne Oja. Pe gätho ya yø hya ya, bi nja rá ts'edi te mi øtyø ja'i mente tobe hinmani nja ra 'da'yo cohi bi 'yøt'ui Oja yø ja'i.

¹¹ Pe nuyá, ya bá ehra Cristo nuna bi gohi ngue ma 'bet'o mmäcjahü ya. 'Ne guehna bá hangahü ra nho mi ja ngue di nja naya. Nup'u ja ra nija di mpøhra Cristo ngue ra 'bet'o mmäcja ya, tate ngue xandønho. Hinga ngu ra nija ja ua ja ra häi ngue ra ja'i bi hoqui. ¹² Ra Cristo bi yørbu ja ra xequi mathoguitho xa ndaxqui. Pe rá jise ra Cristo ní hya ngue da pøt'e. Ya hingrá ji ra ndani ogue rá ji ra chivo ní hya ngue da pøt'e, tengutho øtyø mmäcja ua ja ra häi. 'Ne ya hinga xøxtí yøtho ya, sinoque n'na nditho bi yøt'i para zantho ngue bi yanju. ¹³ Nu'a rá ji ra ndani, ogue rá ji ra chivo, ogue rá 'bospi ra ngøndani zøp'u ja ra altar, nu'mø bi njapyø ja'i nuya t'embü ngue n'youi ra ts'oqui yø do'yo, ya di nhohrá do'yo ra ja'i. ¹⁴ Gomä guehrá ji ra Cristo ngue ma datho ja rá ts'edi ya. Porque guese ra Espiritu Santo nuna 'bui para zantho bi hatra ts'edi ra Cristo bi ndäse ngue da

tho ngue bi nōpā 'bōt'e Oja. Conque rā Cristo, hīn'yū rā ts'oqui. Pē bi mānná ji ngue bi hoga mā ts'oquihū, mī ja ngue xcá mähā rā castigo. Pē nuyá, nūnā majuanī ngue Oja i 'būi, ya sǎp'ū ga hā rā ts'edi ga thannehū naya.

¹⁵ Gue'a rā hya'a ya, ngue rā Jesucristo go bi hocra 'da'yo cohi ja naya. Janangue nuya yō ja'i nzon'na Oja ya ngue dā 'yēc'ēi rā Cristo, nu'a rā nho xā yarpabi Oja yō ja'i ngue di unni para zantho, go di tocabi ya to nzofo. Porque rā Jesucristo gue'a i dū'a ngue bi hoga mā ts'oquihū xā nja mēnte bi nja rā ts'edi rā ley mī ja m'met'o.

¹⁶ Ya guí nnuhū ngue nu'mō bi nanga n'na rā sūcua hapū di consta'a te ja ngue di nja m'mefa, nu'mō bi dū'a to bi hocra sūcua, nu'a rā sūcua bi xots'i. Nūnā rā hya bi zohra dū, i ja rā ts'edi rā hya m'mefa. ¹⁷ Pē mēnte ngue 'bātra ja'i bi xoxra sūcua, tobe hīn'yū rā ts'edi rā sūcua. A nu'mō bi dū'a to bi xoxra sūcua, gue'mō ja rā ts'edi rā sūcua 'mō. ¹⁸ I njarbutho nā rā nyogui cohi mī ja m'met'o ya. Nu'mō bi tho yō mbo'ōni ngue dā 'bōt'e, ya ja rā ts'edi rā ley. ¹⁹ Nu rā Moisés, mī juadi bi xihyō ja'i na te gāma hya di manda rā ley, bi gaca n'na nt'o rā isopo, i n'youi rā xidē'yo xā nthēni. Nup'ū ja rā ji yō ndani 'nēhyō chivo, bi japra dehe, ja bi dímbu rā t'o. Nu'a rā ji p'ūya, bi naspabi p'ū ja rā Libro ngue rā ley, xquet'a bi japra ji gātho yō ja'i. ²⁰ Bi 'yēmyō ja'i p'ūya: “Nuyá, gá cohmu rā cohi Oja ya, ya bi xi'ahū tema hya ja ngue gdí n'yohū. Nūnā rā ji jaua ya, guehna di hatra ts'edi rā hya bi xi'ahū Oja naya”, bi 'yēmbi. ²¹ Rā Moisés bi naspabi rā ji p'ū ja rā nija 'nē bi naspabi rā ji te gāma cosa ja mbonnija. ²² Nt'ot'i p'ū ja rā ley ngue rā ji yō zu'ē i tho, nup'ū ha pē rā ji, ya co mmanho. Pē mēnte hīnte ho rā ja'i ngue dā 'yōtra 'bōt'e, hīn'yū rā mpunnbi rā ts'oqui.

²³ Nūa ja rā ximhäi, para ngue dā gommanho yō cosa i ja, māma hyonitho rā ji yō zu'ē mī tho ngue rā 'bōt'e, ngue majapi yō cosa. Pē nup'ū mahets'i ya, xquet'a bi jap'ū rā 'bōt'e ngue mā dātho ja rā ts'edi. ²⁴ Janangue rā Cristo ya hīnga guehra nija ja ua ja rā häi bi hocyō ja'i ja rā 'befi ngue rā mmäcja ya. Porque rā nija ja ua ja rā ximhäi, hōntho uhra forma te bi ja mahets'i. Rā Cristo p'ūya, ya bi yərbū mahets'i bi 'bū Oja ngue dā mǎxcahū. ²⁵ A nūnā rā 'bet'o mmäcja ua ja rā häi, nup'ū ja rā cuarto mathoguitho xā ndaxqui, njeya njeya cut'ambo rā mmäcja ngue bi pōrpabi rā ji yō zu'ē i tho, ya hīngrá jise bi pōt'e. Pē rā Cristo hīnga xōxtí dūtho ngue hōnda gohi ngue rā 'bōt'e. ²⁶ Nu'mō dā ngu'a ngue xōxtí dūtho, astā gue'mō mambā fū'a nximhäi xtabá ts'ännbi ngue xōxti dūtho 'mō. Pē nūnā te bi nja ya, nu'mō ni ma dā gaxyō pa, rā Cristo bi zōcua, 'nē bi ndāse ngue dā tho. Pē n'na nditho bi dū para zantho, dā gohi ngue rā 'bōt'e. Bi gurpi gātho yō ts'oqui yō ja'i. ²⁷ A nuyá, nu hangū yō ja'i 'būi, gātho ja ngue dā dū, pē hōnda n'na ndi dā dū. M'mefa p'ūya dā hyaspabi rā güenda Oja te xā n'yo yō ja'i. ²⁸ Njarbutho rā Cristo ya, n'na nditho bi dū, bi gohi ngue rā 'bōt'e. Mandōngu dyō ja'i bi hojpabi yō ts'oqui. A nuyá, mahōnda ēp'ū ya, pē ya hīndi 'yēhē ngue dā gurpabi yō ts'oqui yō ja'i ya, sinoque di 'yēhē ngue dā yanyō ja'i nuya tōmī ngue dā ēp'ū.

10

¹ Nūnā rā Moisés bi 'yōtra ley dā n'yo yō judío. Pē nūnā rā ley bi 'yot'i, tengutho 'mō ngue drá xahatho nā te rā nho ja ngue di nja m'mefa. Porque connā ley, hīmbi nēqui xanho hanja nā rā hya di nja m'mefa. Nuya yō ja'i mī thanne Oja, mī ōtyō 'bōt'e di manda rā ley. Pē nūnā rā 'bōt'e ōtyō ja'i, hīnxma ma hajpabi yō ts'oqui yō ja'i na, porque njeya njeya ōtho rā 'bōt'e yō ja'i mahōn'a. ² Nu'mō ngue dā gue'a di nhohrá ts'oqui rā ja'i'a, ngue dā 'yōt'e te gāma hya di manda rā ley, ya hīnni mantho ngue dā 'yōtyō 'bōt'e yō ja'i 'mō. Porque nu rā ja'i ōtra 'bōt'e, n'na nditho 'mō ēnā ngue di hocrá ts'oqui, ya hīngui nne ngue nimantho dā dū rā mmūi rā ja'i dā 'yēnā ngue ja rā ts'oqui. ³ Ja di nēqui p'ūya ngue nuya yō ja'i njeya njeya ōtho yō 'bōt'e, i sodyō mmūi ngue jadyō ts'oqui. ⁴ Nu rā ji rā ndani ōgue rā chivo 'mō bi tho, hīnjam'mō dā zā dā hyajpa yō ts'oqui yō ja'i.

⁵ Janangue rā Cristo, nu'mō ya ja ngue dā ēcua ja rā ximhäi, ēnā hya bi xi Oja: “Nu'ū yō zu'ē ho yō ja'i ngue pōt'e, hīngui nnu manho ngue gue'a di hocyō ts'oqui yō ja'i'a.

Sinoque guá sänni ngue bá nja mā do'yo ngue guehna da gohi ngue ra 'bøt'e na. ⁶ Nu'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue øt'a'i ra 'bøt'e, 'nε uhyø ngø, zøp'u ja ra altar ngue di hocyø ts'oqui yø ja'i, ya hinga gue'a guí nnu manho'a ya. ⁷ Janangue dí εngä p'uya: Dí 'bucä ua ya ma Oja'i. Ga øt'a'a te guí nnu manho. Tengutho ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro te ja ngue ga thogui, gue'a di nja'a ya", bi 'yεna.

⁸ Rá mædi bi xi Oja ra Cristo, bi 'yεmbi ngue i patho ngue Oja hinguí nnu manho'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue ørpabi ra 'bøt'e ngue di hocyø ts'oqui yø ja'i. Ni xinga gue'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue uhyø ngø p'u ja ra altar ngue di nnu manho Oja. Madague'a ngue nt'ot'i p'u ja ra ley'a te gä øtyø ja'i, pε ngutho hinguí nnu manho Oja te øtyø ja'i. ⁹ Pε ra Cristo mahømbi xi Oja, bi 'yεmbi: "Dí 'bucä ua ya mā Oja'i. Ga øt'a'a te guí nnu manho", bi 'yεmbi. Ja di nεqui ua ya ngue ya bi zep'u'u yø 'bøt'e mi øtyø ja'i, go da zε'a te bi 'yøtra Cristo bi gohi ngue ra 'bøt'e. ¹⁰ Porque ra Jesucristo bi 'yøt'e te nnu manho Oja. Pε n'na nditho bi du, bi gohi ngue rá 'bøt'e Oja. Para zantho bi hojpabi yø ts'oqui yø ja'i.

¹¹ Pε nu'u yø mmäcja ngue yø judío, n'na pa ngu n'na pa di siguetho hodyø zu'ε ngue ørpabi ra 'bøt'e Oja. Pε nuya yø 'bøt'e øtyø ja'i, hinjam'mø da zä ngue da hyacra ts'oqui ya. ¹² A nuna ra Jesucristo, hønða n'na ndi bi du, para zantho bi gohi ngue ra 'bøt'e. 'Nε ya bí hup'u ja rá n'yei Oja ya. ¹³ A nup'u bí 'buhya, tømtho ngue da dapi gätho yø nsuiui. ¹⁴ Ja di nεqui ua ya ngue n'na nditho bi du, para zantho bi gohi ngue ra 'bøt'e ngue di punnbabi yø ts'oqui yø ja'i.

¹⁵ Ya dí pahmu ngue majuaní na ra hya na, porque ngu'a mmanña Espíritu Santo p'u ja ra Maca Libro ngue εna: ¹⁶ "Bá εp'u ra pa di nja na ra cohi dí mma ngue ga cocä'be yø ja'i Israel. Nugä p'uya, ga japyø ja'i ngue da dinyø mmæi hanja na ra hya dadi manda, di nja mpähä yø ja'i da 'yøtya yø hya dadi 'bepi da 'yøt'e", εn'Oja. ¹⁷ Mahøn'a εmp'uya: "Ya hinní mantho ga mbεnnbabi yø ts'oqui xa 'yøtyø ja'i", bi 'yεna. ¹⁸ Janangue nuyá, Oja ya bi punnga mā ts'oquihæ. Ya himma hyoni ngue ra 'bøt'e ga ørpahæ Oja ya ngue di hoga mā ts'oquihæ.

¹⁹ A nua ja ra ximhäi, nup'u ja ra xequi mathoguitho xa ndæxqui, hønðra 'bet'o mmäcja mi sä da yæt'i. Pε nuya mā zi cu'ahæ, gä da zä ga thohmu p'u ja rá hmi rá dä Oja ya. Porque gueε ra Jesucristo bi du ngue bi hoga mā ts'oquihæ. ²⁰ Mi zä mi du ra Jesucristo, bi xocra jut'i nu'a mi jurpæ ha 'bu Oja. Bi xogahæ ra 'yu ngue da zä ga thohmu p'u 'bu Oja. ²¹ Nuna ra Jesucristo di nnøpa 'bet'o mmäcjahæ ya, guehna fäxcahæ p'u ha 'bu Oja naya. ²² Janangue ma ga cuathæ p'u ha 'bu Oja ya. Ga thanne co gätho mā mmæihæ, hinjam'mø ga nyobεnihæ na mā nt'εc'εihæ i ja. Nu'a mā ts'o n'yomfεnihæ mi ja, ya bi 'beque. Da guehma do'yohæ, bi meque para ngue da zä ga thohmu p'u 'bu Oja. ²³ Ma ga hæ ra ts'edi ga εc'εihæ ngue di nja ya yø hya dí tømhmæ di nja. Porque nuya yø hya xa yat'Oja ngue di nja, di njahma. ²⁴ Xquet'a ma ga honi ha gdá nhyathæ ra ts'edi ngue man'na gdá mahma mmic'εi n'na ngu n'najæ. 'Nε ga hæ ra ts'edi ga øthæ ra nho. ²⁵ I 'buhyø 'yεc'εi ngue ya hinguí pap'u ha di mpeti yø mmi'yεc'εiui ya. Pε hinguí ja ngue ga tenthohæ'a te øt'u, sinoque ma ga mmähä p'u ha di mpeti yø 'yεc'εi, ga nhyatra ts'edi n'na ngu n'najæ. I ja ts'editho ngue gue'a ga øthæ'a, porque ya guí nnuhæ, man'na ni guatyø pa ngue da εp'u mā Hmuhæ Jesucristo.

²⁶ Pε nu ra ja'i ngue ya padi ndana ra hya majuaní, 'nε sänni ngue ya di m'mæ'a ngue ra nts'o da 'yøt'e, m'mefa ya hin'yæ ra 'bøt'e di nhohrá ts'oqui da 'yøt'e. ²⁷ Sinoque hønðra ndate sibi di danzø da japyø nsuiui Oja 'mø bi hyaspa ra güenda, gue'a tøm'i di nthæui'a. ²⁸ Conque ra ley bi 'yøtra Moisés, nu'mø to mi festho'a te ra hya mmamp'u ja ra ley, co yoho hyu yø testigo da hyørpa ra hya, ya hinjondi huεqui, sinoque da tho. ²⁹ A xiya 'mø, ¿hague ngu gangu ra castigo da thogui te'o fεspatho te mmanná Ts'ænt'u Oja, da 'yεmbi ngue hinte ni bøntho ngue bi du rá Ts'ænt'u Oja? Conque gue'a i du'a ngue bi hocra 'da'yo cohi, bi hyajpa ra nts'o yø ja'i. Pε yø ja'i, nu'a rá mate ra Espíritu Santo nne di uni, i thenma hyathobi. ³⁰ Pε ya dí pahmu te da 'yøt'Oja. Porque bi 'yεna: "Nugä go ni 'yεhma xi ga jagä ra castigo. Go ga jut'a'a te øtyø ja'i", bi 'yεna. 'Nε bi man'Oja ngue da hyaspa

ra güenda'u yø ja'i ya o rá 'ye. ³¹ Nuna Oja majuaní ngue 'bui, nu te'o da japra castigo, ra ndussutho te da thogui.

³² Dami bēmhmũ yø pa xa thogui, nu'mø rá ts'ũtho xqui 'yɛc'ɛihũ ra hya ya. Mathoguitho gá sãhũ ra n'ũ ngue bi zu'ahũ yø ja'i. Pɛ gá hyät'i gá seti te bi 'yøt'ahũ yø ja'i. ³³ Bi nja yø pa ngue bi mpeti yø ja'i ngue thenma hya'ahũ, 'nɛ bi un'ahũ. Mĩ'da ni mmi'yɛc'ɛihũ p'ũya gui hɛthohũ ha gui unyø ja'i, pɛ hĩngá sũtho gui 'yøt'e ngue ni amigohũ'u to ma'ani. ³⁴ Nu'ũ yø 'yɛc'ɛi bi ma fãdi, gá fãts'i ngue gá unhnũ te honi. Nu'mø bi fɛ'a te guí peshũ, asta ja'ahũ mpãhã, porque guí pahmũ ngue ma dãtho di muui na ra nho gui nthehũ p'ũ mahɛts'i, 'nɛ para zantho i ja na. ³⁵ Dami hyahũ zammũ ngue gui sigue da ngut'a gui 'yøthũ yø pa di map'ũ. Porque xandøngu ra njut'i bí ja mahɛts'i. ³⁶ Hønt'a ja ngue gui 'yøthũ ya, dami seti te gã ra n'ũ gui thohmũ. Dami ja ndummũ gui 'yørpahũ rá pãhã Oja, n'namhmã ngue di toca'ahũ na ra hya xa yat'Oja ngue di nja. ³⁷ Porque nt'ot'i p'ũ ja ra Macã Libro na ra hya bi man'Oja ngue ɛna: “Ya himma 'ya'atho yø pa ya, ngue da ɛp'ũ'a ja ngue da ɛhɛ. Ya hĩnni mantho da hmanya ngue di 'betyø pa. ³⁸ Nu ra ja'i bi nhohrá ts'oqui, di nyanna te ngue bi 'yɛc'ɛigui. Pɛ nu ra ja'i hɛp'ũ ma hya, ya hĩndi nnu manho te øt'e”. ³⁹ Ague ma zi cu'ahũ, hĩngã hehmũ p'ũ Oja, porque yø ja'i hɛp'ũ Oja, gue'ũ di m'mɛ'ũ. Pɛ nuju, ngue dá ɛc'ɛihũ Oja, ya di nyanna tehũ.

11

¹ Nu ra ja'i ɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja, guehna ra ja'i haxã njuani ngue di nja'a te tø'mi di nja. Pɛ di segura ngue majuaní di nja, madague'a ngue tobe hĩngui nnu te 'bɛ'a ja ngue di nja. ² Nuna Oja, bi nu manho 'da yø nyogui ja'i xa m'mũhmã njam'mø porque bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja.

³ A nuyá, ngue dí ɛc'ɛihũ ngue majuaní te mman'Oja ya, ya dí pahmũ xanho ya ngue Oja høntho bi ma ngue di nja ra ximhã, 'bexpĩ nja. Nu'a te gã di nnuhũ ngue ja ya, Oja bi hoqui. Porque ma m'met'o hĩn tema cosa mí ja.

⁴ Nu ra Abel bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'a rá 'bøt'e bi 'yøt'e bi nu manho Oja. Pɛ nuna rá 'bøt'e ra Caín, hĩmbi nu manho Oja. Janangue di nɛqui ngue Oja bi hojpabi rá ts'oqui ra Abel ngue bi 'yɛc'ɛi. A nuyá, madague'a ngue ya xa ndu ra Abel, pɛ di sigue xãngathohũ ngue gã øthũ tengũtho bi 'yøt'e ngue bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja.

⁵ Nu ra Enoc bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Oja p'ũya bi zixma tetho bi ma mahɛts'i. 'Bexĩmbi du na, ya hĩnha mambi thĩngua ja ra ximhã, porque Oja bi zits'i. 'Nɛ mmamp'ũ ja ra Macã Libro ngue Oja mi nnu manho te maní n'yo ra Enoc, m'mefa p'ũya bi zits'i. ⁶ Pɛ nu ra ja'i hĩngui ɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja, ya hĩngui sã da 'yɛnna ja'i ngue nnu manho Oja te ga 'yo. A nuyá, nu ra ja'i nne ngue rá n'youi Oja, jatho ngue da 'yɛc'ɛi ra ja'i ngue majuaní 'bũ Oja, 'nɛ da 'yɛc'ɛi ngue nu'ũ yø ja'i hon'Oja, gue'ũ di nsixui Oja'ũ.

⁷ Nu ra Noé bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Bi 'yɛc'ɛi 'mø mi xi Oja ngue di nja ra ndate, madague'a tobe di 'bɛtra pa di nja'a te bi sifi. Pɛ bi hocra barco bi xi Oja ngue di hoqui. Ja di nyamp'ũ ra Noé co 'nɛ'ũ to 'bũp'ũ ja rá ngu. Rãngue bi 'yɛc'ɛi ra Noé na ra hya na, ya di nɛqui ngue ra ts'oqui øtyø ja'i nu'ũ hĩngui ɛc'ɛi te mman'Oja. 'Nɛ bi ma mahojpi rá ts'oqui ngue bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní'a te bi xifi.

⁸ Nu ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'mø mi zon'na Oja, bi xifi ngue da bømp'ũ mi 'bui, di map'ũ ja ra hã xi xifi ngue da gohmi, 'nɛ bi 'yøt'e te bi xifi. Bi bømp'ũ ja ra hã mi 'bui, bi ma. Ni xĩngui padi hapũ daní mpa. ⁹ Mĩ zømp'ũ ja ra hã xi yarpabi Oja ngue drã mmeti, bi dimp'ũya ngue 'bũp'ũ yø ja'i yø mmeti ra hã. Pɛ ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja, bi mĩhi hap'ũ di m'mui. Bi hocyø ngun'ulu, ja bi m'mũp'ũ. Mĩ m'mũhra Isaac, ngut'a bi 'yøt'e. Mĩ m'mũhra Jacob, ngut'a bi 'yøt'e, guehya bi tocabi ra hya xi yat'Oja m'met'o ya p'ũya. ¹⁰ Porque ra Abraham bi

dø'mi ngue danī m'mup'ʌ ja rā danīhni bí ja mahęts'i. Guehna rā danīhni ngue guesē Oja bi hoqui 'nē i ja para zantho nā.

¹¹ Xquet'a rā Sara bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Janangue madague'a ya rā bōdac'ęi, pē bi m'muhrá ts'unt'ʌ bi xi Oja ngue di m'mui. ¹² Da guehra Abraham xquet'a ya rā bōdac'ęi, ya bi tho rā ora p'ʌ ngue di m'muhyø basi. Pē madague'a, siempre bi m'muhrá ts'unt'ʌ. Guehna bi nxandi, mandøngutho yø mbom'meto bi m'mui. Nu'a gangu tengutho yø sō bí ja maya oque tengutho yø 'bomu dehe jap'ʌ ja rá nnengui rā jathe, hinguī sā di 'bede hangu gangu.

¹³ Gátho ya yø ja'i ya, bi m'mui, pē bi dū. 'Nē himbi nu'a te rā hya xi yarpabi Oja. Pē commā ngue ęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja, janjuani ngue di johya porque padi xanho ngue di nja'a rā hya di yat'Oja ngue di nja. Janangue mente rā pa bi m'mucua ja rā ximhāi, bi mā ngue hingyø ngungua, sinoque da ma, danī mpa mahęts'i. ¹⁴ A nuya yø ja'i ngue nguna rā hya i mma, ya di nęqui xanho ngue guehya yø ja'i honna hāi hapu danī m'mui para zantho. ¹⁵ Pē hinga guerp'ʌ ja rā hāi bá pønī honī ngue danī m'mui. Porque nu'mø da gue'a, mi ja rā tiempo ngue xta mmengui ha bi 'yęhę. ¹⁶ Nu'a rā hāi honyø ja'i ngue danī m'mui, gue'a rā hāi mā datho xandønho bí ja mahęts'i. Janangue nuna Oja ya, ya hinguī pęsrā sā 'mø mmanyø ja'i ngue ęmbi: “Mā Oja'i”. A nuna Oja, ya xa hojpabi n'na rā danīhni hapu danī m'muha yø ja'i.

¹⁷ Nuna Oja, bi ne ngue da ba'a njuani 'mø ngue ęc'ęi'a te bi xihra Abraham oque hin'na. Bi xihra Abraham ngue da zixrá ts'unt'ʌ Isaac ngue da hyo, da 'yørpa rā 'bøt'e Oja. Pē rā Abraham bi 'yęc'ęi te xi Oja, bi n'uni ngue xta hyo rā Isaac, xta 'yørpa rā 'bøt'e Oja. Rā Abraham bi 'yęc'ęi ngue majuanī te xi xi Oja ngue xi 'yęmbi: ¹⁸ “Nu'mø bi m'muhni ts'unt'ʌ Isaac, di nxandi, di m'mui xandøngu ni 'beto”, xi 'yęmbi. ¹⁹ Janangue rā Abraham bi 'yęc'ęi ngue majuanī ja rá ts'edi Oja ngue nu'mø xta ndu rā Isaac, ma'da'yo xti m'mui. Pē mi zā ngue himbi dū rā Isaac, ęntho ja ma'da'yo bi m'mui, porque rā Abraham ya xi zänni ngue xta hyo.

²⁰ Nuna rā Isaac bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Janangue rā Isaac bi zojpa rā hya yø ts'unt'ʌ, bi xifi ngue da dinnbabi rá njapi Oja m'mefa. Guehna rā Jacob 'nęhra Esaú.

²¹ Rā Jacob xquet'a bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Janangue nu'mø ni ma da dū, bi xi'ʌ yoho yø ts'unt'ʌ rā José ngue da dinnbabi rá njapi Oja. Nguna rā hya bi mā mente tosrā tøhø ngue bi danne Oja.

²² Rā José xquet'a bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Janangue nu'mø ya ni ma da dū, bi xihyø judío ngue da 'yęhra pa da bømp'ʌ ja rā hāi Egipto. 'Nē bi zohra hya rā José ngue nup'ʌ Egipto hinda cop'ʌ rá do'yo, sinoque da hyax'mø bi bømp'ʌ Egipto.

²³ Rā papá 'nęhrá mamá rā Moisés bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Janangue nu'mø rā pa mi m'muhra Moisés himbi zudra hya bi manda rā dast'abi, ngue nu'mø bi m'muhyø ts'unt'ʌ yø judío, da thopi. Mi nu ngue rā Moisés mazihotho 'mø mi m'mui. Nhyushna bi 'yaguī.

²⁴ Rā Moisés bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Janangue nu'mø mi ndan'yohu himbi nu manho ngue da gohi ngue rá tede nā rá t'ixu rā dast'abi p'ʌ ja rā hāi Egipto.

²⁵ Sinoque bi ne ngue 'dap'ʌ da zāui rā n'ʌ yø ja'i Oja. Himbi ne xta 'yøtra ts'oqui ngue xta hyerp'ʌ Oja ngue xta ngop'ʌ mi 'bui, nup'ʌ zits'udyø pa xti nja mpähä. ²⁶ Nuna rā Moisés man'na xanho bi nu manho ngue da zā rā n'ʌ tengutho rā n'ʌ ja ngue da zā rā Cristo. Janangue nup'ʌ Egipto himbi ne xtabá ngop'ʌ ngue drá mmeti gátho rā menyu mi jap'ʌ. Porque padi xanho ngue xandøngu rá njut'i Oja di nja m'mefa.

²⁷ Rā Moisés bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja. Bi bømp'ʌ ja rā hāi Egipto, himbi zutho ngue mbøcue rā dast'abi. Himbi gohrá mmui, porque padi ngue n'youi Oja, madague'a hinguī hęti. ²⁸ Rā Moisés bi 'yęc'ęi ngue majuanī te mman'Oja, bi 'bepi gátho yø judío ngue da hyo yø de'yo, da zā rā ngo ngue rā pascua. Nu rá ji yø de'yo da hyo, da gospabi p'ʌ ja yø goxthi, n'namhma ngue nu'mø bi thohra anxę ngue da hyo yø ts'unt'ʌ mađa, ya hinda hyopyø ts'unt'ʌ yø judío.

²⁹ Yø judío bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue bi zä bi thop'u ja ra Thenga Jathe, tengutho 'mø ngue dra 'yonhäi p'u ni 'yo. Yø mmengu Egipto p'uya, xquet'a bi ne ngue xta thop'u ja ra jathe, pɛ bi go'mra jathe.

³⁰ Yø judío bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Nyoto ma pa bi thesra hnini Jericó. M'mefa p'uya bi xotyø jado madi thesra hnini. ³¹ Nuna n'na ra xisu ni hu ngue ra Rahab ra mmengu Jericó, mará 'yots'om'mäi na, xquet'a bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue hinga 'da'i duui yø mmengu Jericó, porque nuna ra xisu na, bi unna ts'äya u yø judío bi ma bi axra häi m'met'o.

³² ¿Te 'be'a ga øt'e? ¿Ua xøgue mahyonitho ngue ga xi'ahü mi'da yø hya di 'bedi? Pɛ ya hinga mbongui ra ora ga xi'ahü te bi 'yøtra Gedeón, ra Barac, ra Sansón, ra Jefté, ra David, ra Samuel, co gätho yø pøngahya Oja. ³³ Nuya yø ja'i ya, gätho bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue 'bu i'da bi 'yøtra tunhni, bi dapyø dast'abi mi nzaqui te mi mma. I 'bu i'da ngue bi 'yøtra ts'ut'abi xanho, bi nthœui rá njapi Oja xi yarpi. I 'bu i'da ngue bi t'ennbu 'buhyø zate, pɛ himbi za yø zate. ³⁴ I 'bu i'da ngue bi thørbu ja ra sibi, pɛ himbi nzø. I 'bu i'da, ya ja ngue da tho conna juai, pɛ pongui. Nu'u yø ja'i t'embí ngue hinga njuani, gue'u bi hya ra ts'edi ngue bi ma ra tunhni 'nɛ bi dapyø nsuiui. ³⁵ I 'bu i'da yø xisu ngue nu'mø bi du yø basi, Oja bi 'yøt'e ngue nu'a xa ndu mahøndi m'mui.

I 'bu i'da p'uya, i nthut'i ngue ma'uni, sifi ngue nu'mø da hyep'u Oja, ya di mpommi ra ndate. Pɛ bi n'uni ngue da du, bi ne ngue di tocabi'a ra nho di nja 'mø dani nja ra mbennate m'mefa. ³⁶ Mi'da p'uya, bi zä ra n'u ngue bi 'bei. 'Nɛ bi zä ra n'u ngue rá n'yemma hya yø ja'i. Mi'da p'uya, bi thut'i conyø cadena, bi ma fädi. ³⁷ Mi'da p'uya, ga ndutho'a ngue bi 'bundo. Mi'da p'uya, bi ma maheque made ra ja'i conna thegui. Mi'da p'uya, majapi ngue da 'yøt'a te xants'o, pɛ hingui nne. Mi'da p'uya, ra juai ga ndu. Mi'da p'uya, bi n'yo ndap'u bi zä ngue hin'yu ha di nsäya. Bi nøpa he yø xide'yo ogue yø xi yø chivo bi hye. Mi'da p'uya, bi zä ra n'u ngue hyoya. 'Nɛ bi ma ma'uni, gä ra dummui ga 'bui. ³⁸ Nuya yø ja'i ya, yø ndø ho ja'i, hin hapu da hyannbabi yø ts'oc'ɛi 'bucua ja ra ximhäi. Pɛ bi zä ra n'u ngue bi n'yo dapo, ni xingui padi hapu dani mpa. Bi n'yop'u ja yø daxant'øhø. Bi m'map'u ja yø 'bido. Bi m'map'u ja yø hyado brá ja mbo häi.

³⁹ Gätho ya yø ja'i ya, bi nu manho Oja, porque bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Pɛ tobe himma t'unnitho'a te xa yarpabi Oja ngue di unni. ⁴⁰ Porque Oja bi zänni ngue himbi nœqui xanho hanja ra hya, asta guehyø pa dí 'buhmu ya. Ya xa nzän'Oja ngue nuya yø nyogui ja'i 'da gdá nuthohu na ra nho xa yat'Oja ngue di 'dajü.

12

¹ Ya dí nnuhü ya ngue mandøngu dyø ja'i bi zeti hangü ra n'u bi thogui, porque bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Da guecju ya, ma ga seti hangü ra n'u ja ngue ga thohmu. Nu'a dí padi ngue da 'yørcähü ra nts'oní, ma ga emhmü n'na nguadi'a. Nu'a ra ts'oqui di ts'onga ma nt'ɛc'ɛhü, ma ga hehmü p'u'a. Ma ga ja ndummuühü yø pa di map'u ya, ngue nu te nnecju Oja gdá n'yohü, gue'a ga øthü'a. ² Zant'a da zo ma mmühü ra Jesucristo. Porque guehna bi 'yøt'e ngue dá ɛc'ɛihü ngue majuaní te mman'Oja na. 'Nɛ go guehna da 'yøt'e ngue para zantho ga ɛc'ɛihü xandønho. Nuna ra Jesús, madague'a ngue ra 'be'isä ngue to tup'u ja ra pont'i, pɛ nuna himbi 'besrá sä. Bi zeti hangü ra n'u bi thop'u ja ra pont'i, porque padi ngue nu'mø mi tho'a te ra n'u bi zä, ma datho ja mpähä ngue dani mmip'u ja rá n'yei Oja. ³ Nu'mø mi unyø ts'oc'ɛi na ra Jesús, dami bœhmü hangü ra n'u bi zä. Janangue nuyá, 'yo di cohni mmühü 'mø dí sähu ra n'u. ⁴ Mente gui honi ha gdi hyehmü p'u ra ts'oqui ja ua ja ra ximhäi, tobe hingui sä da hyo'ahü yø ts'oc'ɛi.

⁵ Mami pumbenihü na ra hya xi'ahü Oja ngue ya yø basi'ahü. Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue bi 'yɛn'Oja: "Ague ma basi'ahü, dami hyacju ra güenda xanho hanja ngue fep'ahü Oja. 'Yo di cohni mmühü 'mø di hec'ahü Oja te guí øthu. ⁶ Porque Oja, nu'a ra ja'i di madi, nu'mø hinga gue'a øtra ja'i, di hejpi. Nu yø ja'i ngue ya yø basi Oja, nu'mø hinga gue'a øt'e, i fei". ⁷ Nu'mø ngue guí sähu ra n'u, dami bœhmü ngue nuna

Oja øt'e ngue yø basi'ahũ, guehna fep'ahũ na. Porque gätho yø basi, nu'mø hinga gue'a øt'e, i fehyø papá. ⁸ Gätho'u yø basi Oja, Gä i fei, pe nu'mø hinguí nne ngue da mep'ahũ Oja, ¿ha di zä gui 'yẽmbi ngue ni Papáhu Oja 'mø? ⁹ Conque nu'mø mará ngüejũ, nu'a ma papá bi tecjũ. Nu'mø hinga gue'a dí øthũ, i fegbahũ. Pe xquet'a dí nnu mansuhũ. Janangue nuyá, goma gue'a ma Papáhu bí 'bu mahets'i ga ena ngue hinga ørpahũ ma su ya. Porque nuna, i nnepe ngue nma'da'yo ma n'yomfeniũ. ¹⁰ Conque ma papáhu 'bucua ja ra ximhäi mente ra pa bi tecjũ, i fegbahũ 'mø ena ngue ørcahũ ra nho. Pe nuna Oja 'mø ngue i fegbahũ, majuaní ngue ni 'yup'u te ørcahũ, porque Gä ra nho øt'e. I nnepe ngue Gä ra nho gdá n'yohũ, tengutho Oja ngue Gä ra nho øt'e. ¹¹ Nu'mø ngue bi megbahũ Oja, di sähũ ra n'ũ, hindí nnu manhohũ ra mfei di jacjũ. Pe nu'mø bi dinma mmũihũ ngue da 'yørcahũ ra nho'a te øt'e, ya hu ma mmũihũ p'uya. Ya man'natho ga ja ndummũ ga n'yo manhohũ.

¹² Janangue nuyá, dami hyahũ ra ts'edi ya, di ndũ xandønho ni n'yomfeniũ. ¹³ Dami hyaxhũ n'na ra hoga n'yomfeni ngue gui n'yohũ xanho, n'namhma ngue nu'ũ yø ja'i hinguí padí di n'yo xanho, da dinyø mmũ ndana ra 'yu njuantho.

¹⁴ Dami ja ndummũ ngue 'yo gadi njunthũ. Dami hyehmũ p'ũ'a te gäma nts'o i ja. Porque hinda nu Oja yø ja'i hinguí nne da hyep'u ra nts'o. ¹⁵ Dami hyamhmũ na rá mate Oja nne di 'da'ahũ, 'yo gadi costhohũ. Dami mfähmũ xandønho, man'n'an'yo mi 'yøthũ ngue to da bøní di ts'onnbabi rá nt'ec'ei ja mi'da yø ja'i. ¹⁶ 'Yo gyø 'yots'om'mäihũ. 'Yo guí øthũ tengutho bi 'yøtra Esaú ngue bi mespatho rá njapi Oja. Porque nuna ra Esaú, mi zä mi ntu manthuhũ, hõnda n'na ra nts'ihmẽ i pä'a rá erensia madí tocabi porque guehna ma dana. ¹⁷ Guí pahmũ te bi 'yøtra Esaú. Janjuani ngue hangũ ra mben'a m'mefa ngue xtã nzo rá 'ye'a te mi ja xti unná papá. Pe ya himbi zä ha xti japra hya. Madague'a ngue janjuani ja ra zon'a m'mefa, pe ya himbi dini ha xti xotra hya xi 'yøt'e.

¹⁸ Ague ma zi cu'ahũ, nuna ra cohi bi 'dacjũ Oja ngue gdá n'yohũ ya, ma'da'yo na, hinga 'da'iguui'a ra nyogui cohi bi t'unna m'met'o yø judío ngue da n'yo. Nu'mø mambi t'unna nyogui cohi yø judío ya, nu'a ra t'øhø ja ua ja ra ximhäi bá nya Oja, ja bi map'ũ. Bi nu yø ja'i ngue di yoxni yø sibi. Bi nu yø ja'i ngue ja ra ts'a'bexui. Bi nu yø ja'i ngue 'yo ra ndate ndahi. ¹⁹ Bi 'yøhyø ja'i ngue ya yø corneta. Bi 'yøhyø ja'i ngue bá nya Oja ngue nzofo. Nuyã yø ja'i bi 'yøde ngue ts'ofø, bi nsu. Janangue bi 'yãdi ngue ya hinní mantho da 'yøde tema hyã mman'Oja. ²⁰ Porque øde te bi man'Oja ngue mada n'na ra mbo'ønitho da guarbũ ja ra nexant'øhø, da tho ngue da 'bũdo, oque da tho conyø lansa. ²¹ Janjuani ngue ra ndussutho te bi nu yø ja'i. Xquet'a 'nẽse ra Moisés bi 'yena: "Nugui, asta dí huaqui ngue dí su".

²² A nuju ya, nup'ũ nná mähã, gue'a ra t'øhø Sión bí ja mahets'i ja ra hnini bí 'bu Oja, ja nná mähã p'uya. Guehna ra Jerusalén bí ja mahets'i naya. Nup'ũ, xinga m'medetho yø mahuañi yø anxẽ i 'bwi. ²³ Nu'mø Gä bi mpeti yø anxẽ ngue da 'yẽspabi Oja, 'dap'ũ ga m'mahmũ ya yø basi Oja ya xa cuarpabi yø thuhũ p'ũ mahets'i. A nuna ma Ojahũ guehna ra ts'ut'abi na ngue gätho yø ja'i. Nuyã yø nyogui ja'i ya xa ndu 'nẽ xa hojpabi Oja yø ts'oqui, Gä dadí ncuhũ ya. ²⁴ Nuna ra Jesús, bi hocra 'da'yo cohi ja ya. Nu rá ji bi mäni, i ja rá ts'edi ngue di hoga ma ts'oquihũ, hinga ngu rá ji ra Abel ngue n'äst'abitho.

²⁵ Janangue nuyá, dami mfähmũ xandønho ya, man'n'an'yo mi 'yøt'e ngue gui fspathohũ rá hyã na Oja nzocjũ. Ya guí nnuhũ ngue himbi mpommi ra castigo ya yø ja'i bi mespatho rá hyã Oja 'mø ra pa mi zocua ja ra ximhäi. Goma guehya ngue gui 'yena ga mpomhmũ ra castigo 'mø ga fspathohũ te mman'Oja nuna bi nzocsegahũ asta mahets'i. ²⁶ Nu'mø yø pa xa thogui, nu'mø bá nya Oja ngue nzohyø ja'i ua ja ra häi, asta di 'yan'ahäi. A nuyá, mahøn'a en'Oja: "Nu'mø ngue hõndã nyagã ya, ga øt'e ngue di 'yan'ahäi 'nẽ ga øt'e ngue di 'yan'a te bí ja maya", bi 'yena. ²⁷ Ngue nguna ra hyã mman'Oja da yø'r'mø hõmbã nya ya, ya di nẽqui ngue Oja da hyajpabi yø 'befi te Gä bi hoqui. Nu te da bøní ngue hindí 'yani, gue'a di nja para zantho'a. ²⁸ Nuna ra xequi hindí 'yani, guep'ũ ha di manda

Oja ja ga m'muħmu p'ũ. Janangue nuyá, ma ga ja mammadiħu Oja ya. Ma ga thannehu Oja tengutho nnu manho ngue ga ørpahũ. Porque Oja ní 'yup'ũ ngue mathoguitho ga nnu mansuħũ. ²⁹ Porque Oja ra ndussutho, tengutho ra sibi ngue di juadi udi ha sudi.

13

¹ Hangu ra pa, dami mmađi n'na ngu n'na'ahũ, tengutho 'mø ngue ega di ncuħũ. ² Mami pumbeniħu ya, ngue nu'mø to bi zøp'ũ ja ni nguħu, dami unħnu ra ts'äya. Porque 'bũ i' da yø ja' i di unna ts'äya p'ũ ja yø ngu, pe ħingui pađi ngue'mø yø anxẽ Oja'ũ di unna ts'äya.

³ Nu'mø to bi n'ofadi, dami fãxħu te honi. Dami fãxħu gui 'yø'ni güendahũ tengutho 'mø ngue go gdi ofadiħu. Gui fãxħu'ũ sä ra n'ũ ngue ma'ũni. Gui 'yø'ni güendahũ ħntho go gui thohmu'a te ra n'ũ thogui.

⁴ Nu gãtho yø ja' i ya xa nthati, da zupyø nthati bi 'yøt'e. 'Yo di homman'na di m'muħmi. Porque Oja da hyaspabi ra güenda yø 'yots'om'mäi.

⁵ 'Yo sä gui ħmħmu ngue gue'a ra mēnyu ma datho di muui. Dami conformahũ'a te ts'ũ maçosa di 'da'ahũ Oja. Porque Oja i ħna: “Nugã, ħin dađi pumbeni' i. 'Nẽ ħinga hec'atho' i”. ⁶ Janangue nuyã ma mmũi gđã mamħmu na ra hyã ja ua ya ngue ħna: “Nuna ma Oja, guehna fãxcagui na. Ya ħindi sugã 'mø ja tema hyã mbēngagui yø ja' i”.

⁷ Dami bēmhmu te manj n'yo'ũ yø mamhya bi xi'ahũ rá hyã Oja. Dami mēpyahũ'a te ra nho bi 'yøt'e mente bi m'mui, da ngu'a gui 'yøthũ. A nuyã yø mamhya mi da xanho yø nt'ẽc'ẽi ya, dami njathũ p'ũya, di ndũ xanho ni nt'ẽc'ẽiħũ.

⁸ Nuna ra Jesucristo, ngu'mø yø pa xa thogui, xi mmangudya, xquetho para zantho na, ħinjam'mø ngue dađi mpãdi. ⁹ Janangue mami n'unj da thã'ahũ ngue hønt'o bi zã ma xãdi gui tenħnu ngue ħinda 'da'iguui na ra hyã gui ẽc'ẽiħũ ya. Dami hyannbahũ rá mate Oja di 'da'ahũ, gue'a di zajni nt'ẽc'ẽiħũ'a. 'Yo di hã'ahũ ya yø ja' i ħajtho te si, porque ħinga gue'a di zacrã nt'ẽc'ẽi ra ja' i'a ngue da hyajtho te da zi.

¹⁰ A nuju, guehna ra Jesucristo di nnøpa 'bøt'e ngue di nhohma ts'oquihũ. A nuyã yø 'bet'o mmãcja ngue yø judío, 'be ho yø zu'ẽ ngue ørpabi ra 'bøt'e Oja ya, 'nẽ ja ra 'bøt'e ngue ħin'yũ ra nt'ẽđi da za ra ngø pøtyø ja' i. ¹¹ Nu rá ji ra zu'ẽ i tho, ħaxra mmãcja ní ma mbonnija, ja ra xequi mathoguitho xa nduxqui ja bi porbũ ra ji gui nhohyø ts'oqui yø ja' i. Ra ngø p'ũya bi nt'udi maçøts'e ra ħnini. ¹² Njarbutho ra Jesús, bi zã ra n'ũ ngue bá tho maçøts'e ra ħnini. Nu'a rá ji bi mãm'mø mi du, guehna nnøpa 'bøt'e yø ja' i ngue i nhohma ts'oquihũ na. ¹³ I ħbyø ja' i ngue ra 'be'isã te t'ørpa ra Jesús ngue bá tho maçøts'e ra ħnini. Pe ma ga tenħmahũ ra Jesús, mađague'a t'ẽmbi ngue ra 'be'isã ngue dí ẽc'ẽiħũ ra Jesús. ¹⁴ Porque nuyã ja ra ximhäi, ħin'yũ gaħu ua n'na ra ħnini ngue di ja para zantho. Sinoque dí tømħmu man'na ra ħnini, nuna ja ngue di nja m'mefa. ¹⁵ Janangue nuyã, ma ga ja mammadiħu Oja para zantho, porque nuna ra Jesucristo ma 'bet'o mmãcjahũ p'ũ 'bũ Oja, go guehna ħaxpũ 'bũ Oja'a te nnã ja mammadiħu Oja na. ¹⁶ Mami pumbeniħu, zant'a dami 'yøthũ ra nho, gui fãxni mmic'ẽiħũ co nu'a te gui peshũ. Porque gue'a di nẽqui ngue gadi ja mammadiħu Oja'a. A nu'mø ngu'a gui 'yøthũ, da numanho Oja te gui øthũ.

¹⁷ Nu'ũ yø n'yohũ di manda p'ũ ja ra nija, dami 'yøt'e te da xi'ahũ. Gui 'yørpahũ masu xanho, porque gue'ũ fãt'a ni tehũ'ũ. I pađi ngue nu'a ra 'befi øt'e, bá ẽp'ũ ra pa di dãpra güenda Oja. Janangue dami 'yøt'e ngue di johyatho ni mädiħu, 'yo gui honnbahũ ngue ha di du yø mmũ. Porque nu'mø ħingui 'yẽc'ẽi te xi'ahũ, ya ħingui säp'ũ da mã'ahũ xanho.

¹⁸ Dami marcaħu Oja, porque nugui dí ħna ngue ya xanho te nnã 'yo, 'nẽ dí nne ga sigue ngue nimantho ga n'yo xanho. ¹⁹ Nu'mø gã marcaħu Oja, dami 'yãħmu ngue da yøt'Oja ngue n'nahmantho ga mmagã p'ũ ga ma nu'ahũ.

²⁰ Nuna Oja bi 'yøt'e ngue bi bēnnate ra Hmu Jesucristo 'mø mi du. Nu'a rá ji bi mãm'mø mi du, gue'a ra ji di ja ts'edi para zantho ngue di nja ra 'da'yo cohi i ja. I øt'e

ngue nuna ra Cristo, guehna ma Maca Madihu na. 'Ne ot'Oja ngue yø 'yεc'ei di mmadi n'na ngu n'na. ²¹ Dī nnegä ya ngue da 'yøt'Oja ngue da zäp'u gui 'yørpahua te gä rá pähä, hinte di m'medi. Da ne Oja ngue conná ts'edi ra Jesucristo gui cohmu tengutho nnepe ngue gui cohmu. A nuyá, ma ga εspahu ra Cristo para zantho. Da ngut'atho.

²² Ague ma zi cu'ahu, dami 'yøde xanho na ra hya ja ua dí xi'ahu. Ya dá xi'i ha gdi japi te gui 'yøthu, pe hinga yap'utho pa ra hya. ²³ Dī pen'nahua ra hya ngue nuna ma cūhu ra Timoteo mi ofädi, ya bi bøts'e. A nuyá, nu'mø ngue himma ya'atho da zøcua ya, 'da gdá mε'be p'u ngue ga ma zengua'ahu.

²⁴ Dadi zengua gätho'u yø mamhya 'bup'u. Da gue'u mi'da ma cūhu, gä dadi zengua. A nuyá ma cūhu ngue yø mmengu Italia xquet'a di zengua'ahu.

²⁵ Oja di japi gätho'ahu. Da ngut'atho.

Ra Santiago

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Santiago.

¹ Nuga drá Santiago, rá mēfigä Oja, 'ne rá mēfigä mā Hmuhū Jesucristo. Dadi zenguagä'ū mā cū ngue yø mbom'metojū ra Israel, nu'ū 'bui ndap'ū bi zä gä rá ngūni nximhäi.

² Ague mā zi cū'ahū, dami johyahū ngue'mø 'dama 'dan'yo man'ū guí sähū. ³ Porque guí pahmū ngue nu'mø guí sähū ra n'ū, 'ne himbi nts'onni nt'ec'ēihū i ja, ya man'natho guí seti te guí thohmū 'mø. ⁴ Dami seti xandønho te guí thohmū, n'namhmā ngue man'na di ndū ni nt'ec'ēihū p'ūya, hinte da t'embī ngue di 'bedi. ⁵ Nu ra ja'i ngue hingui padī ha di japi te thogui, da 'yāp'a Oja ngue da mäts'i. A nūna Oja da xännbi ha di japi. Nūna Oja emmēi di ho di mfäxte, hingui ena ngue hin'na. ⁶ Pe nne da 'yec'ēi ra ja'i ngue Oja da mäts'i, 'yo di yobēni. Porque nu ra ja'i ngue hinga n'nat'a mbēni, ni maua, ni manū rá n'yomfēni, øt'e tengutho ra jathe 'mø enna ndāhi. ⁷ Nu ra ja'i ngue yobēni, nūna Oja hinte di unni. ⁸ Nu ra ja'i ngue n'na ra hya da zänni, 'ne yobēni, hinjam'mø di tinná mmūi ndana gue'a eda 'yøt'e.

⁹ A nu ra 'yec'ēi ngue hyoya, t'embī ngue hinte di mūui, pe di johya hmāhā. Porque Oja embī ngue di mūui ra hyoya. ¹⁰ Pe nu ra 'yec'ēi ngue ra mmēmmeti, di johya hmāhā 'mø bi dinná mmūi ngue nu'a rá mēnyū i ja, hinte di mūui p'ū ja rá hmi rá dā Oja. Porque gätho yø mmēmmeti da thotho. Ya guí nnuhū yø paxi 'mø bi ndōni, hinga ya'a ra pa hāt'i. ¹¹ Nu'a ga mpa ra hyadi 'mø mā pa, ra paxi da 'yot'i, ya da dāhrā dōni, ya di m'mē'a te ganho. Njarbatho ra mmēmmeti 'mø di xandra mēnyū ya ngue nnepe xangu di nja, pe nu'mø bi dū, da zotrā mēnyū xa xandi.

¹² Ra mmēnthi di nthēui ra ja'i da zeti hangū ra n'ū da thogui. Porque nu'a da zeti te thogui, mman'Oja ngue para zantho 'dap'ū di m'mūhmi. Guehna di yarpabi Oja ya yø ja'i di mā Oja co gätho yø mmūi naya. ¹³ Nu'mø te'o so rá mmūi ngue da 'yøtra nts'o, 'yo sä di ena ngue Oja di bēnnabi'a ra nts'o nne da 'yøt'e. Porque Oja hingui so rá mmūi'a ngue temā nts'o da 'yøt'a, 'ne hīndi bēnnabi yø ja'i ngue da 'yøtra nts'o. ¹⁴ N'na ngu n'na yø ja'i, i sose rá mmūi'a ra nts'o nne da 'yøt'e. ¹⁵ Nu'mø ngue ya bi nja'a ra nts'o so rá mmūi ra ja'i da 'yøt'e, ya ra ts'oqui bi 'yøtra ja'i. Nūna ra ja'i ngue ra 'yøt'its'oqui, ya ndø'mate dra castigo 'mø ngue di sigue.

¹⁶ Ague mā zi cū'ahū, nu'a ra nts'o so ni mmūi guí 'yøthū, 'yo sä guí emhmū ngue Oja di bēn'nahū'a. ¹⁷ Porque nu'a di 'dacjū Oja, gätho gue'a tate xanho'a. Nūna Oja bādi un'a ra nho p'ūya, gue'a bi 'yøtyø nyot'i bí ja maya. Nūya yø nyot'i ya, di pähyø hmi ya, pe Oja hinha guí pä'a te mman'a, nu'a mma, i mma. ¹⁸ Nu'mø mā ec'ēihū na ra hya majuanī, nūna Oja bá sänni ngue bi 'dacjū ra 'da'yo te. Bi zigahū p'ū 'būhyø ja'i para ngue dyø mudi 'yec'ēihū na. M'mēfa p'ūya, xangu mi'da yø ja'i da 'yec'ēi ra hya.

¹⁹ Ague mā zi cū'ahū, nu'mø toni ja'i da zo'ahū, dami 'yørpahū masū. Hante ngue guí nyahū, 'be hyacra güenda 'mø xanho te guí nne guí mmamhmū, oque hin'na. Nu'mø guí mbøcuehū, hyacra güenda ngue'mø ni 'yup'ū guí mbøcuehū, oque hin'na. ²⁰ Porque nu ra ja'i mbøcue, hingui øt'a te ra nho nnep'a Oja da 'yøt'e. ²¹ Janangue nuyá, dami hyehmū p'ū'a te gä xants'o. 'Yo nimantho guí øthū'a te hinga njuani. Dami hyahni mmūi guí 'yec'ēihū na ra hya bi ma nthuhū p'ū ja ni mmūihū. A nūna ra hya na, ja rá ts'edi ngue da yan'na ni tehū.

²² Pe dāmi 'yøthū'a te xān'nahū nā rā hoga 'da'yo hyā. 'Yo sā guí hä'nī mmūihū ngue gui 'yēnā ngue hōntho gui 'yøxthohū rā hyā. Nu'á, hīn'nā'a. ²³ Nu'a te'o hōntho nne ngue dā 'yøde te mmānā hoga 'da'yo hyā, 'nē hīngui øt'a te mmānā hyā, i øt'e tengutho n'na rā ja'i hētrā hmi connā hyē. ²⁴ Nu'mø hētrā hyē, i nnu rá hmi, pē nu'mø bi gū rā hyē p'ūya, ya di pumbēni tengu rá hmi. ²⁵ Nu rā ja'i bi 'yēt'a mmūi xandōho'a te rā hyā di manda Oja, hīmbi pumbēni, nu te øde i hma, i øt'e, guehna rā ja'i di jap'a Oja te gā 'yo nā. Porque rā hyā di manda Oja, tate ngue xandōho, 'nē nūya yø ja'i ēc'ēi te mmānā rā hyā nā, guehya ho yø mmūi ngue nne dā 'yøt'e te di manda Oja ya.

²⁶ Nu te'o gātho hīngui sammrā janī ngue xants'o gā ya, 'yo sā di hätrā mmūi, dā 'yēnā ngue rā 'yēc'ēi. Nūnā rā ja'i nā, ya sāditho ngue thanne Oja nā. ²⁷ Nūnā Oja mā Papáhū, i nne nā ngue nū rā ja'i majuanī ngue rā 'yēc'ēi, dā 'yøt'e te rá nsāui rá nt'ēc'ēi. Dā 'yørpabi rā 'bāxte yø basi hīnjongui 'būi. 'Nē dā 'yørpabi rā 'bāxte yø 'danxu 'mø hīn'yū te dā hyoni. 'Nē hīnda 'yøtrā nts'o gā 'yo yø ja'i ua ja rā ximhäi.

2

¹ Ague mā zi cū'ahū, ngue guí ēc'ēihū nā mā Hmūhū Jesucristo maguese, ya hīngui ho ngue'mø guí huanthohū to guí nne guí mahmū. ² Xi'mø dā yārbū ha gādī mpetihū n'na rā mmēm̄meti di hā n'na rā mfo'yē ngue rā oro, di he rā ulu xanho. Xquet'a dā 'yāt'a n'na rā hyoya hīngā njuani rá he. ³ 'Nē go guí nnu mānsuhū nā rā n'yohū xanho rá he p'ūya, gui 'yēm̄phū p'ūya: “Dami micua ja rā nthuts'i xanho”, gui 'yēm̄phū. Pe nūnā rā hyoya p'ūya, gui 'yēm̄phū nā: “Nu'a'i gā 'bāhnu, ogue dāmi micua häi”. ⁴ Xi'mø ngue ngu'a gui 'yøthū, ya guí huantho to gādī mahmū 'mø. Ēntho go guí nts'ut'abihū ngue go gui sānhnū ndana gue'a rā ja'i di mūui, ndana hīnte di mūui. Ya hīngā hoga n'yomfēni'a p'ūya.

⁵ Ague mā zi cū'ahū, nūnā Oja, ya xpā huan'nū yø hyoya ua ja rā ximhäi, ngue nū'mø bi 'yēc'ēi Oja, Ēntho di mmēm̄meti, hīnda gue'a ja xangu rá mēnyū. Porque nūya yø hyoya, nū'a rā nho di un'Oja p'ū ha di manda, go di tocabi ya. Guehna rā nho mā yāt'ibi ya yø ja'i di mā Oja co gātho yø mmūi ya. ⁶ Pe nū'ahū gādī 'berpāhū rá sā yø hyoya. Go guí nnu mānsuhū ya yø mmēm̄meti, conque guehya yø ja'i di puc'ahū ya. Nu'mø hīngā 'yøthū'a te di manda ya, dā ma mābent'i'ahū, dā ts'ixāhū p'ū ja rā ts'ut'abi. ⁷ Ya fādī ngue guí ēc'ēihū rā Cristo. ¿Hanja ngue go guí nnu mānhohū ya yø mmēm̄meti i yā mants'o 'mø i hnōn'a rá macā thuhū nā rā Cristo?

⁸ Nup'ū ja rā Macā Libro i nt'ot'i p'ū rā Ley i tate ngue mī'da yø ley, i ēnā: “Dami mahni mmic'ēiui tengutho gnī ne ngue di ma mammadi'i”. Nu'mø ngue majuanī guí øthū'a te mmānā rā ley nā, ya xanho te guí øthū 'mø. ⁹ Pe nū'mø guí huantho yø ja'i gādī mahmū, ya rā ts'oqui guí øthū 'mø. Ya guí festhohū'a te mmāmp'ū ja rá ley Oja. ¹⁰ Xi'mø ngue n'na rā ja'i dā 'yøt'e gātho'a te nt'ot'i p'ū ja rā ley, pē con n'na parte di 'bedi hīnda 'yøt'e, ya festho rā ley. Ya sūtho 'mø hīnte bi 'yøt'e te mmāmp'ū ja rā ley. ¹¹ Porque guese Oja bi 'yēnā: “'Yo grā 'yots'om'mäi”. Mahōn'a ēnā: “'Yo grā hyote”. A nūyá, nū'mø hīngā 'yots'om'mäi rā ja'i, pē rā hyote, ya festho'a te mmāmp'ū ja rā ley. ¹² Gā rā hyā manho gdī nyāhū. Nu'a te guí øthū, dague'a te nnu manho Oja gui 'yøthū. Porque guí pāhmū ngue dā thāts'ahū rā güēnda connā 'da'yo ley bi zān'Oja ngue di n'yo yø ja'i nūya bi nyani. ¹³ A nūyá, nū rā ja'i ngue hīndi huēcrā mmic'ēiui, hīnda ma mahuequi 'mø bi thāspabi rā güēnda. Pe nū rā ja'i ngue ja rá nhuēcate, nū'mø bi thaxrā güēnda, hīnte di njapi.

¹⁴ Ague mā zi cū'ahū, nū rā ja'i ēnā ngue rā 'yēc'ēi 'nē hīn temā nho di nne dā 'yøt'e, ya sāditho ngue ēnā rā 'yēc'ēi rā ja'i. ¿Ua dā zā di nyanna ja'i ngue hōntho dā 'yēnā ngue ja rá nt'ēc'ēi? ¹⁵ Xi'mø ngue di 'būhmā cū ngue rā n'yohū ogue rā xisu, hīn'yū rā ulu dā hye, ogue hīn'yū te dā zi. ¹⁶ Nu n'na'ahū p'ūya dā 'yēmbi: “Dā hyū nī mmūi ya. Nūya hīndi sē'i ya, 'nē hīngui tū rā thuhū ya”, dā 'yēmbi. Pe nū'mø hīndi unnā ulu dā hye 'nē

hindi unni te da zi, ¿ndana ra nho ena ør'mø? ¹⁷ Njarbutho ra ja'i ena ngue ja rá nt'ec'ei ya. Nu'mø hingui nne ngue tema nho da 'yøt'e, ya himma juani ngue ra 'yec'ei ra ja'i.

¹⁸ Xi'mø di 'bui to da 'yena: “Nuya 'bui to ja rá nt'ec'ei, ximmi 'bui to øtra nho”, da 'yena. Ga embuya: “¿Ha di zä di nequi ngue ja ni nt'ec'ei 'ne hin tema nho di fadi ngue guí øt'e? A nugä, ya da zä guí padi ngue ja ma nt'ec'ei co nu'a te ra nho dí øt'e”, ga embi. ¹⁹ A nu'i, guí ec'ei ngue n'natho Oja. Xanho ngue guí ec'ei ngue honda n'na Oja i 'bui. Pe xquet'a 'nhyø ts'onthi i ec'ei ngue n'natho Oja. Nja ngue nu'u yø ts'onthi i huaqui ngue su'a te da thogui. ²⁰ Nu'i, di 'be'a'i ra n'yomfeni. ¿Ua hingui padi ngue ra nt'ec'ei hin tema nho n'youi, himma juani ngue ra 'yec'ei ra ja'i? ²¹ Nu ma mboxitahu ra Abraham bi 'yøt'e te bi xi Oja. Janangue bi hojpabi yø ts'oqui. Porque bi n'uni ngue xta hyo rá ts'unt'u ngue xta 'yørpabi ra 'bøt'e Oja. ²² Ya guí nnuhu ngue hinga hontho bi nja rá nt'ec'ei ra Abraham, sinoque bi 'yøt'e te rá nsäui rá nt'ec'ei. Co nu'a te bi 'yøt'e, di nequi ngue majuaní ja rá nt'ec'ei. ²³ Ya bi nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Ra Abraham bi 'yec'ei ngue di nja'a te ra hya bi xi Oja. Nu'a i 'yec'ei p'uya, Oja bi hojpabi”. 'Ne Oja bi 'yøt'e ngue rá amigo ra Abraham.

²⁴ Ya guí nnuhu ngue nuna Oja, di hojpa yø ts'oqui yø ja'i ngue øtra nho. Pe ngue da 'yenna ja'i ngue hontho ec'ei, ya di punnbabi, nu'a, hin'na'a. ²⁵ Nu ra Rahab, mará 'yots'om'mäi na, pe Oja bi hojpabi yø ts'oqui ngue'a ra nho bi 'yøt'e. Porque nu'u yø m'menhni ra Josué bi ma di axra häi, bi zømp'u mi 'bahna ra xisu. Nu'mø mi thon'u yø m'menhni, bi 'yagui 'ne bi xifi ngue n'nanni man'na ra 'yu di mengui, n'namhma ngue hindi mbent'i. ²⁶ Xi ra ja'i ngue ya xandu, ya hinte pefi. Njarbutho ra ja'i ngue himma juani ra 'yec'ei ya, hin tema nho di nequi ngue di øt'e.

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, nu'ahu ya, hingui sä ngue to bi zä da 'yena ngue di nxännbate rá hya Oja. Porque ya guí pahma ngue nugähe ngue dí xännbatehe rá hya Oja, ma datho ngue hascahe ra güenda Oja, a nu'u hingui xännbate nzäni'u. ² Gäthogahu ya, xangu yø nnidi hinga gue'a te dí øthu. Nu ra ja'i da 'yena ngue gä gue'a ra hya mmanya, rá nzequi gä ra nho ga 'yo na ra ja'i na. Porque nu ra ja'i majuaní ngue padi da zamrá jani, guehna da zä da zamrá mmui ngue'a te rá pähä rá do'yo na. ³ Nu'mø majapi ra freno p'u ja rá ne yø ndøfani, ya sä di ts'ammí p'uya, hinte di ja. Nup'u go da t'embí di ma, ja di map'u. ⁴ Nu yø barco, xannoho'u. Nu'mø bi nthui ra ndahi i tønhi, pe hingui ani. Porque nu'a di 'yoni, hontho da 'yannba rá nt'annbi ngue di n'yo, ya da ma ra barco nup'u go da nepe di ma. ⁵ A nu ma janihu ya, gue'a n'na ra parte n'youi ma do'yohu ngue zitchu. Pe nu'mø dá nyahu, nu'a n'na ne pømman neh, xangu nja'a.

Nu ra sibi ya, nu'mø ja bi müdi bi nzø, ra t'uspi. Pe da zä di juadi da 'yu'a n'na ra daxant'øhø 'mø bi ndaspi. ⁶ Njarbutho ma janihu ya, entho ra sibi na. Di ts'onna ja'i porque nu'a ra nts'o ja ua ja ra ximhäi, gä go mmanna ma janihu. Brá thep'u ja ra nidu'a ra sibi udi. Porque mente ra pa 'buhra ja'i, 'bumman'u ra ja'i ngue ra ts'omhya pønná ne. ⁷ A nu ra ja'i, i sä ngue di maxubi yø zu'ε 'bui, yø zate, yø ts'int's'u, yø c'eya, 'nhyø zu'ε 'bup'u ja ra jathe di maxubi yø ja'i. ⁸ Pe nu rá jani ra ja'i, hinjongui pøni ngue da hyäti da zammi. Porque gue'a n'na ra nts'o'a ngue hingui sä di ts'ammí. Nu ra c'eya 'mø bi za ra ja'i, i tu ra ja'i. Njarbutho ma janihu ya, mman'i'da yø hya ngue n'youi ra ndate. ⁹ A nuyá, nuna ma janihu nná espahu Oja nuna ma Papáhu. Guehna ma janihu nná samhma yø ja'i na. Conque Oja go øt'a ngue ra ja'i ja rá te tengutho Oja. ¹⁰ Nuna ma neh espá Oja, guehna ma neh sate na. Ague ma zi cu'ahu, hingui ho ngue ngu'a ga øthu. ¹¹ Xip'u pøhra hojtehe, hingui sä ngue ja da bøp'u ra ts'othe. ¹² Ague ma zi cu'ahu, hingui sä ngue nup'u ja ra za ngue ra igo ja di nzup'u ra ndät'ä ni hu ngue ra aceituna. Hingui sä ngue nup'u ja rá 'yu ra uva ja di nzup'u ra igo. Hingui sä ngue nup'u pø ra ts'othe, 'dap'u da bøhmi ra hojtehe.

¹³ Nu'mø to pøni ngue ra njammui ya, et'ammui ra hya øde, ya da hnu ndana ra ja'i da 'yøtra nho. Nu'a ra hya padi, gue'a øt'a, 'ne hingui espase'a te øt'e. ¹⁴ I ja man'na ra hya ya, nu ra ja'i ngue ra zeya, ra nequisui, honi ha di nu manhose yø ja'i, guehna ra ja'i himma juani ngue ra njammui na. ¹⁵ A nuna ra hya pahya yø ja'i njap'ua, himma juani ngue Oja di bennbabi ra hya mma. Gue'a ra hya pahyø ja'i 'bucua ja ra ximhäi padi. Di theui tengutho rá n'yomfeni ra zithu na ra hya na. ¹⁶ Porque nup'ua ja ra nts'eya, ya høndra sui ja. N'na ngu n'na yø ja'i honi ha di hnu mansuse, ya hin tema ntho jap'ua. ¹⁷ Pe nu ra ja'i ngue Oja øt'e ngue ra njammui, rá muditho di nequi ngue ga ra nho ga 'yo ra ja'i. 'Ne hingra nequisui, hinjondi njunt'ui, di jammansu rá mmic'eiui. I ja rá yemmui. I øtra nho. Hingui huantho'a fäts'i. Co ga rá mmui ga 'yøt'a te øt'e. ¹⁸ Nu ra ja'i di ja ndummui ngue honi ha di nhojpau'ua di njunt'ui, ya da zä di m'mma manho m'mefa.

4

¹ ¿Ua hingui pahmu hanja ngue gadi njunthua, xøgue høndra nnemhya gui pefi n'na ngu n'na'ahua? Nu'a ra ts'on'yomfeni ja'ahua, gue'a tap'ahua, hingui sä gui 'yøthua ra nho. ² Guí nnehu n'na ra cosa, pe hingui sä gui timhma, gui nhotehua p'uya. Nu'mø te ga nupabi ni mmic'eiui, gadi seyabaha. Guí fuhma ra njunt'i p'uya, gui nemhya n'na ngu n'na'ahua. Pe nu te gui nnehu, hindi n'na'ahua, porque hinga gue'a Oja gui äphua. ³ A nu'mø ja te gui äphua Oja, hindi 'da'ahua, porque hinga gue'a ni 'yup'ua di un'a te gui äphua Oja. Hontho gui nne ngue di ja te gui umhma p'ua ha gui ø'ni pähäua. ⁴ ¿Hanja ngue gui hehma p'ua Oja? ¿Ua hingui pahmu ngue nuya yø ja'i øt'a te ga 'yo yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, gue'ua yø nsuiui Oja'ua? Janangue nu to bi zä ngue nne da 'yøt'a te ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi, gue'a cohi ngue rá nsuiui Oja'a. ⁵ ¿Ua gui emhma ngue hinte ni bontho'a te mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue ena: “Nuna Oja, bá penhna Espiritu Santo ngue da macjua ua. Guehna hingui nne naya ngue ga hehma p'ua Oja”? ⁶ Nuna Oja, øtra mate ngue emmei faxcahua. Porque nup'ua ja ra Maca Libro, i ena: “Nuna Oja, hingui nnu manho yø ja'i di 'yets'i. A nuyá, nu'ua hindi 'yets'i, gue'ua fax'ua”, i ena. ⁷ Dami nehua ya ngue gui 'yørpahua rá pähä Oja. 'Yo gui ørpahua rá pähä ra zithu, n'namhma ngue da hyc'ahua p'ua. ⁸ Dami 'yøt'e ngue man'na gdí pahmu Oja. A nuna Oja, da 'yøt'e ngue man'na di dinni mmuihu hanja na. Ague gyø 'yøt'its'oquihua, dami hyehma p'ua ra nts'o gni 'yohua. A nu yø ja'i ngue di ho ra päha ja ua ja ra ximhäi 'ne ximmi nne Oja, da hyahyø mmui da hyc'ua ra nts'o ja yø mmui yø ja'i, da den'na Oja. ⁹ Da du ni mmuihu, dami m'mma ndummui ngue ja ni ts'oquihua. Nu'mø to thede ngue ja mpähä, da gohi ngue ra ts'on'i'a rá thede. Nu'mø gadi johyaha, da gohi ngue ra dummui'a gui johya. ¹⁰ Nu'mø gui thannehua Oja, dami m'mamma nhuehuhua. Oja da 'yets'ahua 'mø ngu'a gui 'yøthua.

¹¹ Ague ma zi cu'ahua, ogadi n'yembahäi te gni 'yo n'na ngu n'na'ahua. Nu te'o ngue en'a häi te ga 'yo rá mmic'eiui, ogue haspa ra güenda te ga 'yo, guehna ra ja'i hingui nnu manho te mmanná ley Oja na, embi ngue hinga gue'a i mma. Pe xi'mø gui haxhua ra güenda te mmanna ley, 'ne hingui øthua te ra hya mmanna ley, ya gui sänse te gdí n'yohua tengutho ra ts'ut'abi ngue di mmandase. ¹² Pe hont'a Oja 'bui ngue bi unna ley, 'ne nu'á, gue'a ra ts'ut'abi'a. Nu'á, go da man'a ndana ra ja'i di nyani, ndana da ma ra castigo. Pe nu'ahua, ¿te go mangu'ahua ngue gui haspa ra güenda mi'da yø ja'i te ga 'yo?

¹³ I 'bu i'da ngue di n'yembi: “Nuya, ogue nixudi, ga mmähä p'ua ja n'na ra danihni. Ga ma m'mahma p'ua n'na jeya, ga honi te ga pehma, ga tahma ra menyu”, di n'yembi. Pe nu to mmanna tengu na, da 'yøhna ra hya ja ua. ¹⁴ Nu'i, hingui padi te ja ngue di nja nixudi. Hingui padi tema pa gui tu. Guí nnu 'mø ngue ja n'na ra gui, ja gui nnu ngue jap'ua, ja gui nnu ya hin'yu p'ua, n'na zihmantho di m'medi. Guí njarbutho ya, gui thotho. ¹⁵ Nguna ra hya ja ngue gui mma, gui 'yena: “Nu'mø da ne Oja ngue ga m'mahma njammi pa, ga øthua te ra 'befi da zä ga øthua”, gui 'yena. ¹⁶ Pe nu'i, ya gni 'bu'a ngue gadi 'yex'mø gui

ya. 'Nε nu'a ra n'yets'i guí øt'e, hingui ho'a. ¹⁷ Nu ra ja'i padi ndana guehna ra nho da 'yøt'e, pe hingui øt'e, gue'a ra ts'oqui'a p'uya, ngue hingui nne da 'yøtra nho i padi.

5

¹ Ague gyø mmemmetihü, dami 'yøhmü na ra hya jaua. Ga ma'a ts'onü ngue'a ra n'ü ja ngue gui thohmü. ² Nu'a te guí peshü, ya xa 'ya. Nu yø hoga ulu xcá peshü, ya xa nzi yø zü'ε. ³ Xa mboxjuatho ni mēnyuhü ngue ra oro 'nε ra t'axi. Pe ngue xa mboxjuatho ni mēnyuhü, ya di nεqui ngue nu'ü yø ja'i hin'yü ra mēnyü, hingá 'yørpahü ra 'bäxte. Janangue guehna ra castigo gui thohmü na. Porque xøque xa petitho ni mēnyü gadi xanthü asta guehyø pa ja p'uya. ⁴ Nu'ü yø mēfi bi mpep'ü ja ni huahihü, hingá unhnü yø nzäbi. Di yap'ahü ngue hingá juthü. Nuna Oja di mandase'a te gäma cosa i ja, øde te mmanya yø mēfi di yapate. ⁵ Nüua ja ra ximhäi, janjuani ngue gá m'mamma pähähu. Xøgue xa noc'athohü tengutho ra ts'üdi manogui ngue da tho. ⁶ Nu'ahü, nuya yø ja'i hinte ndupate, go guí sänhnü ngue da tho ya. Nuya p'uya, hingui täqui te gui sänhnü.

⁷ Janangue nuya ma zi cu'ahü, ogadi xøhni mmühü, dami tømhmü'a ma Hmühü Jesucristo mente da zønna pa da ghε. Conque nu'mø bi duhrá huahi n'na ra ja'i, händi xøträ mmüi, tømü asta gue'mø bi nja'a rá müdi thogui ra 'ye. A nu'mø bi n'ye'a rá yondi p'uya, ya padi ngue di nxofo. ⁸ Xquet'a dami njathü p'uya, 'yo gadi xøhni mmühü. Porque ra pa da ep'ü ra Hmü Jesucristo ya ni map'ü.

⁹ Ague ma zi cu'ahü, 'yo gadi nyapi n'na ngu n'na'ahü, n'namhma ngue hinda thats'ahü ra güenda. Porque nuna ra ts'üt'abi ja ngue da hyaxra güenda, guehna Oja na. Pe ya ni ma da ep'ü na. ¹⁰ Nu'ü yø pøngahya Oja himbi xøhyø mmüi, madague'a ja ra ora ngue bi zä ra n'ü. Dami njathü p'uya, 'yo gadi xøhni mmühü. ¹¹ Porque dí pahmü ngue ra mmenthi bi nthēui ya yø pøngahya bi zeti hangü ra n'ü bi thogui. Gá 'yøhmü te ra n'ü bi thohra Job, 'nε bi zeti. Xquet'a guí pahmü'a te ra nho bi 'yørpabi Oja 'mø rá nεgui. Pe nuna Oja emmēi ja rá nhuεcate, 'nε ja rá yemmüi.

¹² A nuya ma zi cu'ahü, ja ua man'na ra hya ja ts'editho ga xi'ahü. 'Yo te guí εxhü ntestigo 'mø guí yahü, ni xingra c'amahets'i, ni xingra häi, hin tema man'na ma cosa gui 'yεxhü ntestigo. Nu'mø guí yahü, dami 'yεmhmü: "ahá", ya hønt'a guí mmamhmü'a. Nu'mø gui 'yεmhmü ngue hin'na, ya hønt'a. Oguí nnehü ngue da mēn'nahü ra castigo Oja co nuna te ra hya guí mmamhmü.

¹³ Nu'mø 'bui to sä ra n'ü, da mat'Oja. Nu'mø to di johya, da dutyø alabansa. ¹⁴ Nu'mø to di hyenni, da zon'ü to 'bet'o p'ü ja ra nija ngue da marpabi Oja. Da gospa ra aceite ra därquēhi mente täprá 'bäxte ma Hmühü Jesucristo. ¹⁵ Nu'mø da 'yεc'εi yø ja'i ngue ra Jesucristo da 'yøt'e ngue da yanna därquēhi 'mø äprá 'bäxte, ra därquēhi da zä. Nu'mø sä ra n'ü ra därquēhi ngue yø ts'oqui xá 'yøt'e, Oja ja rá mpunnbate. ¹⁶ Janangue nu'mø ja rá ts'oqui ra därquēhi, da ma, n'namhma gui mmarpahü Oja. Ra därquēhi da zä ha hēmbi. A nu ra hoja'i 'mø ngue janjuani rá mmüi ga mmat'Oja, Oja i fäts'i. ¹⁷ Nu ra pøngahya Elías xquet'a ra ja'itho'a tenguthojü. Pe janjuani ngue rá mmüi i mat'Oja, bi 'yäpi ngue händi n'ye. 'Nε himbi n'ye nyu jeya made. ¹⁸ Nu'mø mi mat'Oja mahøn'a p'uya, ngue bi 'yähra 'ye, mahømbi n'ye p'uya. Bi nja yø huahi yø ja'i bi uahi.

¹⁹ Ague ma zi cu'ahü, nu'mø 'bui te'o xa hyep'ü na ra hya majuani, nu'a n'na'ahü p'uya, da japi ngue da pengui mahøn'a. ²⁰ Dami pahmü ya ngue nu to di 'bärpa rá mmüi rá mmic'εiui ngue da hyep'ü ra nts'o ga 'yo, ya bi yanna ja'i mi ja ngue da ma ra castigo. Nu te gä rá ts'oqui xa 'yøt'e, gä bi mpunnbabi.

1 ra Bɛdu

Ja ua rá mædi ra carta bi 'yo'tra Bɛdu.

¹ Nugä drá Bɛdu, rá representantegä ra Jesucristo. Dadi zenguagä'u to bá sohyø häi, 'bɛp'u ja yø 'dan'yo häi. 'Bɛ i'da p'u Ponto, 'nɛp'u Galacia, 'nɛp'u Capadocia, 'nɛp'u Asia, 'nɛp'u Bitinia. ² Bá huan'nahɛ Oja ma Papáhɛ, porque nuná, ya padí te ja ngue di nja m'mɛfa. Ra Espíritu Santo bi 'yøt'e ngue guí cohmu ngue yø ja'i Oja. I nne Oja ngue guí 'yøthɛ'a te di 'bɛp'ahɛ ra Jesucristo, gue'a di hoc'a ni ts'oquihɛ'a conná nguehrá ji bi mäni. Dí nnegä ngue emmɛi di 'da'ahɛ rá njapi Oja 'nɛ da hyut'a ni mmuihɛ.

³ Ma ga ɛspahɛ Oja, nuna rá Oja 'nɛ rá Papá ma Hmuɛhɛ Jesucristo. Guehna emmɛi bi 'dacju rá mate na, porque bi 'yøt'e ngue ma'da'yo dá m'muɛhmɛ. Ma'da'yo dá m'muɛhmɛ ngue bi bennate ra Jesucristo p'u ha bi t'ägui. Janangue zant'a dí tømhmɛ'a te di 'dacju Oja ya. ⁴ Nu te di n'nacju, hingyø cosa ngue di m'mædi, ogue di nts'oni, ogue di m'manhni. Sinoque dí tømhmɛ'a ra nho bí ja mahɛts'i xa nzän'Oja di 'dacju. ⁵ Rángue guí ɛc'ɛihɛ Oja, nuya m'mädi'ahɛ conná ts'edi Oja asta gue'mø ra pa rá nzegui. Nu'mø bi zønna pa p'uya, guí pahmu xandønho te gä ra nho di n'na'ahɛ rángue bi yan'ahɛ.

⁶ Janangue dami johyahɛ ya, madague'a di nja'mø da du ni mmuihɛ ngue 'dama 'dan'yo man'u guí thohmu. ⁷ Porque guí thohmu ra n'u ngue di ts'ä ni nt'ɛc'ɛihɛ. Guí pahmu ngue ra oro, xangu rá muui, pɛ di m'mædi. Pɛ nuna ra oro, guɛp'u ja ra sibi ts'ä na ngue'mø 'datho ogue hin'na. A nuyá, nup'u ja rá hmi rá dä Oja, man'natho di muui na ni nt'ɛc'ɛihɛ i ja, ngue rá muui ra oro. Nu'mø guí thohmu ra n'u, 'nɛ majuani guí ɛc'ɛihɛ Oja, Oja da nu manho'ahɛ 'nɛ da 'yɛts'ahɛ 'mø ra pa da ɛp'u ra Jesucristo. ⁸ Nu'a ra Jesucristo gadi mahmu ya, madague'a hingá nuhɛ. Nu'á, guí ɛc'ɛihɛ ya, madague'a hinguí hɛthɛ. Pɛ gadi johyahɛ co n'na ra pähä hingui sä di hma te ganho. ⁹ Rángue guí ɛc'ɛihɛ ya, di nyanni tehɛ.

¹⁰ Yø pøngahya Oja, bi 'bet'o ra hya ngue'a rá mate Oja di 'da'ahɛ. Nuya yø pøngahya ya, bi ja ndummi bi hyoni te 'bɛ'a nne da 'yøt'Oja ha di nyanyø ja'i. ¹¹ Porque ra Cristo bi 'yøt'e ngue n'youi ra Espíritu Santo ya yø pøngahya. Nuna ra Espíritu Santo, bi japi da 'yotra hya ngue ra Cristo i ja ngue da zä ra n'u, m'mɛfa p'uya, di mmandase. Pɛ nuya yø pøngahya ya, bi ne extá mbadi te'o ma ja'i na da bõni ngue ra Cristo, ogue tema pa di m'mui. Emmɛi bi hyoni ha di dini hanja ra hya. ¹² Nuya p'uya, bi t'ut'i ngue hinda fadi te ga mbønna hya bi 'yot'i, asta ja guehyø pa dí 'bæhmɛ ya da fadi. A nuyá, nu te bi 'yot'u yø pøngahya'u, ya gá tímhmɛ te ga mbønna hya 'mø mi si'ahɛ ra hoga 'da'yo hya ya. Porque nu to bi xi'ahɛ ra hya, gue'a ra Espíritu Santo bá 'bennbabi mahɛts'i bi hatra ts'edi. Ya gá pahmu ya yø hya ya, guehya emmɛi nne da bahyø anxe Oja ya.

¹³ Janangue dami tunnɛ n'yomfɛnihɛ, 'nɛ dami samse ni n'yomfɛnihɛ. Gui cämfɛni guí tømhmɛ'a rá mate Oja di 'da'ahɛ 'mø bá ɛhra Jesucristo. ¹⁴ Nu te di 'bɛp'ahɛ na Oja ma Papáhɛ, gue'a guí 'yøthɛ'a. Nu'a ra nts'o xca 'yøthɛ m'met'o 'mø hingmani pahmu Oja, 'yo nimantho guí øthɛ'a ya. ¹⁵ Nuna Oja bi zo'ahɛ ngue dyø basi'ahɛ. Nuyá, tengutho Oja ngue tate xanho, xquet'a guí njathɛ p'uya ngue tate xanho te gdí n'yohɛ. ¹⁶ Nup'u ja ra Maça Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue ɛna: “Dami 'yøthɛ'a tate xanho, porque nugä tate xanhogä”, ɛn'Oja. ¹⁷ Nu'mø guí mmat'Ojahɛ, guí emhmɛ p'uya: “Ma Papá'i Oja”, guí emhmɛ. Pɛ nuna Oja, hinda huantho ndana ra ja'i da hyaspa ra güenda te nná 'yo n'na ngu n'naju na. Janangue jatho guí n'yo mansuhɛ mente ra pa guí 'yohɛ ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Nu'mø mam'met'o säditho te gmani m'muɛhmɛ tengutho bi 'yut'a ni mboxitahɛ. A nuyá, ya guí pahmu'a te ra njut'i bi nja ngue bi ma mapøhø'ahɛ. Nu'ahɛ, hingra oro ogue ra t'axi bi njut'i ngue guí mpøhmɛ. ¹⁹ Sinoque gá mpøhmɛ conná maça ji bi mäna Cristo 'mø mi du. Bi tho ra Cristo tengutho 'mø bi tho n'na ra ɛ'yo ngue da t'otra 'bøt'e

'në hĩnte mants'o di ja, sinoque di tate xtanho. ²⁰ Nuna ra Cristo, hante ngue di nhohra ximhãi, ya bá ts'ännbi ngue da du. Pë bi zonna pa bi m'mucua ja ra ximhãi 'në bi du conná nguecju. ²¹ A nuyá, rángue gá pahmu ra Cristo, ya guí ec'ëihã Oja ya. Nuna Oja bi xoxpã ha bi t'ãhra Cristo 'në bi 'yëspabi. Janangue nuna guí ec'ëihã ya, guehna Oja na. A nu'a ra nho bí ja mahets'i guí tømhmã, guehna Oja di 'da'ahã na.

²² Nu'a te mmanna ra hya majuanĩ gue'a guí øthã'a, nu'a ra nts'o mi ja ni mmũihã m'met'o, bi hyacra Espĩritu Santo'a. A nuyá, ya majuanĩ gadi mahni cũhã ya. Janangue dami ja ndummũ gui sigue gui mahni cu n'na ngu n'na'ahã. ²³ Nuna rá hoga 'da'yo hya Oja, i ja para zantho na. Rángue gá 'yëc'ëihã na ra hya ya, ya ja'ahã ra 'da'yo te. Himbi n'na'ahã ra te ngue di njap'ũ rá nzegui, sinoque guehna ra te i ja para zantho bi n'na'ahã. ²⁴ Nt'ot'i p'ũ ja ra Macã Libro ra hya ngue ãna: “Nu gãtho yø ja'i 'bui, tengutho yø paxi ngue da thotho. Nu'a ra nho ga 'bũhyø ja'i, tengutho yø dõni yø paxi ngue da thotho. Ra paxi da 'yot'i, da dãhrã dõni p'ũya. ²⁵ Pë nuna rá hya Oja, ja para zantho na”. Nunã, guehna ra hya na ngue ra hoga 'da'yo hya bi ma mã øte'ahã.

2

¹ A nuyá, dami hyehmã p'ũ'a te gãma nts'o i ja. O guí nnehã ngue maxøts'etho di nẽqui ngue xtã nho ni mmũihã, sinoque dami nehã ngue da gue'a te majuanĩ guí mmamhmã. O guí seyahã. O to guí nnømman'ũhã. ² Nu yø 'uene ngue ts'ũdra pa xa mmi, i nne dra xi'ba ngue di zacyø do'yo. Guí njathã p'ũya, dami nehã na rá hya Oja ngue n'nat'a, para ngue di zajni 'da'yo tehã. Man'na man'na gdi tímhmã ra hya, asta gue'mø da zãdi guí mpøhmã. ³ Nguna gui 'yøthã ya, porque ya bi dõnni mmũihã ngue xanho rá mate Oja.

⁴ Man'na gdi hyomhmã hanja na ra Cristo. Nunã, tengutho n'na ra do ngue rá mudi bi thømbã rá ngu Oja. Yø ja'i bi ne bi 'yenna ra do na, pë Oja bá huanhni ngue da hyømbã rá ngu. ⁵ Dami ne ngue da nõpa do'ahã Oja p'ũ ha nthøe n'na ra ngu ngamhmat'Oja. 'Në gue'ahã da nõpa mmãcja'ahã para ngue guí mmat'Ojahã. I nnu manho'ahã Oja, porque guí ec'ëihã ra Jesucristo. ⁶ Nt'ot'i p'ũ ja ra Macã Libro ngue Oja i ãna: “Nup'ũ Sión, ga pecã p'ũ n'na ra do ngue da nõpa ts'at'i mã ngu. Gue'a n'na ra do ngue ra thanhni, ngue tate di muui. Nu to da 'yëc'ëi na ra do na, hĩnjãm'mø da zonna pa da 'yenna ja'i ngue himma juani'a te ec'ëi”.

⁷ A nuyã ngue guí ec'ëihã ra Cristo, ya guí pahmu ngue tate di muui na. Pë nt'ot'i te da thohya yø ja'i hĩngui ec'ëi, i ãna: “Nuna ra do himbi nu manho yø hyønnigu, guehna ra do brã 'bepo p'ũ brã fũhra jãdo na”. ⁸ Xquet'a nt'ot'i ra hya ngue ãna: “Guehna ra do da 'yøt'e ngue di fesyo ja'i na. Guehna ra mẽdo da 'yøt'e ngue da dãhyø ja'i na”. Nuyã yø ja'i di fes'na ra do na, tengutho xpa ts'ännbi da thogui to hĩngui ec'ëibi rá hya Oja.

⁹ Pë gue'ahã ya yø ja'i yø thanhni Oja. Gue'ahã ya yø mmãcja thanne na Oja mã dast'abihã. Nu'ahã, ya gá hyehmã p'ũ ra nts'o ngue ya yø ja'i'ahã Oja. Janangue gui tũnsũ ra hya ngue tate xanho Oja. Guehna bi zo'ahã 'mø gmí 'yohũ p'ũ ja ra 'bexui ngue ra nts'o, ngue gdi mãhã p'ũ ja rá nyot'i Oja. ¹⁰ Nu'mø man'na ra pa, hĩmmayø ja'i'ahã Oja 'mø. Pë nuyá, ya yø ja'i'ahã Oja ya. Nu'mø man'na ra pa, hĩmmi tĩnni mmũihã hanja na rá mate Oja 'mø. Pë nuyá, ya bi 'da'ahã rá mate Oja ya.

¹¹ Ague mã zi cu'ahã, gue'ahã hĩngyø mmengũhã ua ja ra ximhãi, porque gyø mmengũhã mahets'i. A nuua, guí säyathohũ ua. Dí xi'ahã ngue 'yo di tap'ahã ra nts'o so ni mmũihã. Jatho ngue gui samse ni mmũihã. ¹² Dami n'yo manhohũ p'ũ ha 'bũhyø ja'i hĩngui ec'ëi ra Cristo. Nuyá, guehya nnømman'ũ'ahã ya, ãmbi ngue gyø ts'oc'ëihã. Pë da zonna pa da badi ngue majuanĩ xanho te guí øthã. Janangue da 'yëspabi Oja 'mø ra pa da zøcua.

¹³ A nuyá, rángue guí nne gui yørpahũ rá pãhã Oja, dami 'yøthã'a te di mãnda yø n'yohũ xa t'ets'i ngue ja yø cargo. Nu'a ra dast'abi di mãnda p'ũ ja ni hãi guí 'bũhmã, dami 'yëc'ëihã. ¹⁴ Dami 'yëc'ëihã ra gobierno xa 'yëxra dast'abi ngue da gotyø ts'oc'ëi

'në da nu manho'u yø ja'i øtra nho. ¹⁵ I nne Oja ngue gui 'yøthü ra nho n'namhüma da gatyø hya'u yø m'memmüi ja'i hingui padi hanja ra hya. ¹⁶ A nuyá, ngue bi thøgahü p'u ra ley nuna mádi ja ts'edi ngue ga mmähä ra castigo ya, ya hündi mandagahü naya. Pe 'yo sä guí emhmü ngue sätho mahønga øthü ra nts'o. Nu'á, ya hün'na'a. Dami nehü ngue ya guí ohü rá 'yë Oja. Nu te di 'bep'ahü Oja gui 'yøthü, dami 'yøthü. ¹⁷ Dami nu mansuhü gätho yø ja'i. Dami mahni mmi'yëc'ëihü. Ma datho guí sühü Oja. Dami 'yørpahü masü ra dast'abi 'bet'o ngue di manda p'u ja ni häihü.

¹⁸ Ague gyø hmiqihü, dami 'yëc'ëi ni hmuhü, 'në dami nu mansuhü. Hinga hønt'u yø hoja'i ya mantudi gui 'yëc'ëihü, sinoque xquet'a 'në'u ya manzaqui gui 'yëc'ëihü. ¹⁹ Nuna Oja, i nnu manho to sä ra n'u hingui ja te rángue'a, di n'uni sä ra n'u ngue nne da 'yørpá rá pähä Oja. ²⁰ Pe nu'mø guí øthü ra ts'oqui 'në gue'a ga 'bep'ahü'a, madague'a gui seti te t'øt'ahü, pe ya hün'yü te di nu manho'ahü Oja 'mø. A nu'mø ngue ra nho guí øthü, 'në bi ma ma'uni'ahü, 'në gá sèthü, ya gue'a di nu manho'ahü Oja'a. ²¹ Porque guehna i ts'o'ahü na ngue guí njahü p'u. Nu ra Cristo bi zä ra n'u conná nguecju. Tengü bi 'yøtra Cristo, da ngu'a gui 'yøthü ya. ²² Porque ra Cristo himbi 'yøtra ts'oqui, 'në hün tema fehni bi thinnbi. ²³ Nu'mø mi ts'ani, hün mádi cots'a te ga ts'ani. Nu'mø mi zä ra n'u, himbi pihyø ja'i. Sinoque di dädra güenda te t'ørpe co nuna Oja haxra güenda xanho. ²⁴ Ra Cristo bi 'dømba rá do'yo p'u ja ra pont'i, bi tho conná nguehma ts'oquihü. Bi ne ngue ya da zep'u ra ts'oqui dí øthü, nnepe ngue gä ra nho gdá m'mühmü. Bi n'uni ngue bi zetrá do'yo, go bi tho'a ra ndate mi ja ngue xca thohmü. ²⁵ Ya xqui hyehmü ra 'yü tengutho yø de'yo 'mø bi n'uëni. Pe nuya gá penju p'u 'bühni mádi fät'a ni tehü.

3

¹ Ague gyø xisuhü, dami 'yëc'ëi ni dammehü. Nu ra xisu 'mø 'bührá damme ngue hingui ëc'ëi rá hya Oja, da zønna pa da 'yëc'ëi 'mø da nu'a te ra nho gní 'bühmü. Himmä hyoni te guí xihmü ngue di 'yëc'ëi ra hya. ² Porque ra n'yohü da hyacra güenda hanja ngue guí 'bä mmanhohü, 'në ja ni ts'uhü. ³ Nu'a te gdí nhocju, hinga høntho gui xø ni yahü ngue mahotho di nëqui, oque gui sarpahü yø oro, oque gui hyehü ra ulu tate xanho. ⁴ Nu'a te gdí nhocju, gue'a te di nzaí ngue dra dönü mbo ni mmühü. Nu'mø guí yahü, mazihotho gdí nyahü. Nuná, guehna emmëi di ho Oja na. ⁵ Manjam'mø ngu'a maní nhocyø xisu ngue mi nnu mansü Oja. Mi nnøx Oja 'në mi ëc'ëi yø damme. ⁶ Tengü ra Sara bi 'yëc'ëi ra Abraham, 'në i hutü ngue rá hmü. Nuna ra Sara hunte bi zü, bi 'yøt'a te xanho. A nu'ahü, ya gue'ahü yø t'ixu'ahü naya, ngue'mø gui 'yøthü tengutho bi 'yø'na.

⁷ Yø n'yohü xquet'a dí xifi, dami m'mühmü xanho ni xisuhü. Gui 'yørpahü masü, porque yø xisu hingui nzaqui tengutho ga nzaqui'ahü. Dami sühü porque xquet'a 'nëhya 'da'in'da'a thohü ra mate ngue ra 'da'yo te. Guehna gui 'yøthü naya, n'namhüma ngue nu'mø guí mmat'Ojahü, da 'yø Oja te gui xihmü.

⁸ Ja ua na ra hya gui 'yøt'e gätho'ahü. Gui 'yøt'e ngue xøgue da 'da'igu ni n'yomfënihü. Dami 'yøt'e tengutho 'mø egadi ncuhü. Di nja ni yemmühü. Ogadi 'yëx'mø guí yahü. ⁹ Nu'mø xants'o te øt'ahü n'na ra ja'i, 'yo gadi cospahü te øt'e. Nu'mø ts'an'ahü, 'yo guí satehü. Hante dami 'yäpü Oja ngue di japi to san'ahü. Ya guí pahmü ngue gue'a i zo'ahü Oja'a, n'namhüma di jap'ahü Oja. ¹⁰ Ngu'a nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ëna: "Nu'mø guí nne gui ho'a te gní 'bühmü, oque guí nne guí nnuhü yø pa xanho, dami samni jani 'mø guí yahü, 'yo guí ya mants'ohü. 'Në 'yo guí mmanna fehni p'u ha guí yahü. ¹¹ Dami hyehmü p'u ra nts'o, dami 'yøthü ra nho. Dami ja ndummüi gui hyoni ha gdí hojpa yø mmüi'u sü'ahü. ¹² Porque Oja i nnu manho 'mø hetyø hoja'i. A nu'mø bi mat'Oja p'üya, Oja ørpa masü te xifi. Pe nu yø ja'i xants'o te øt'e, hingui nnu manho Oja 'mø hëti".

¹³ ¿Te'o guí ëna di un'ahü 'mø guí øthü ra nho? ¹⁴ A nu'mø guí sähü ra n'u ngue ra nho guí øthü, ra mmenthi gá nthëhü 'mø. Nu'mø bi pi'ahü yø ja'i, osä gui sühü, 'yo dädi fetni

mmuuh. ¹⁵ Dami nu mansuh ra Cristo, porque gue'a ni Hmuuh'a. Nu'mø to da 'yänni hanja'a ni nt'ec'eiha i ja, zant'a ya gdí padi te gdí thahmu. Nu to nzo'ah, 'yørpah masu, pe gui nya manhuēhi ha gdí nyah. ¹⁶ Nu'a guí pahmu ngue xanho, gue'a gui 'yøth'a. Janangue da mes'yø sä'u nømman'u ah ngue guí ec'eiha ra Cristo. ¹⁷ Xi'mø nne Oja ngue gui sähu ra n'u, man'na xanho gui sähu ra n'u ngue guí nne gui 'yøth ra nho, hinda gue'a gui sähu ra n'u ngue di ja ni ts'oquih. ¹⁸ Ra Cristo bi zä ra n'u ngue bi tho. Gue'a i nhogui para zantho Gä ma ts'oquih'a. Nuna ra Cristo ngue ra hoja'i, bi du rángue ma ts'oquih, para ngue ga nhøjpah Oja. Majuani bi du rá do'yo ra Cristo, pe himbi du rá te. ¹⁹ Hante di bennate ra Cristo, bi ma bá xi'a n'na ra hya'u yø ánima ofádi. ²⁰ Guehya yø ja'i himbi 'yec'ei ra hya 'mø ra tiempo bi m'muhra Noé. Mente ra tiempo bi hocra barco ra Noé, bi zerpabi yø ja'i Oja. Høndi hyato nja'i bi nyani ngue bi 'yo ra barco Gä nja ra ndate 'ye. ²¹ Njarbutho na ra hya si'ah ya, gui nyamhm 'mø guí nxixyah rángue bi bennate ra Cristo 'mø mi du. Nu'mø guí nxixyah, hinga høntho ngue da bo ni do'yohu, sinoque gue'a ra hmeya'a ngue guí äphu Oja ngue di hoc'a ni ts'oquih. ²² A nuyá, bi ma mahets'i ra Cristo, bí 'bup'u bí ja rá n'yeyi Oja. Gä di manda yø anxε, gätho'u bí ja yø 'befi mahets'i, Gä di manda.

4

¹ Bi zä ra n'u ra Cristo 'mø mi m'mucua ja ra ximhäi. Da gue'ah ya, 'yo guí su guí sähu ra n'u, porque nu to sä ra n'u, gue'a hep'u ra ts'oqui'a. ² A nuyá, mente ra pa guí 'buhmu ua, 'yo guí øth'a ra nts'o nnøpa pähä yø ja'i, sinoque gue'a rá pähä Oja gui 'yøth. ³ Da zerp'u'a ra nts'o xcá 'yøth yø pa xa thogui ngue gmi øth tengutho øtyø ja'i hingui ec'ei Oja. Guehya yø ja'i hingui nne di ts'amm, øt'a te yø pähäε. I iti, di hi yø ja'i p'u øt'a ngo, hinha rá nzequi si sei. A nu'mø thanne yø dahmu, xants'o te øt'e. ⁴ Nuyá yø ja'i ya, hingui 'yo yø mmui hanja, ngue ya hingui nne gui 'yøth'a te ra nts'o øt'e. Janangue nnømman'u ah. ⁵ Nuyá, guehya da hyaspa ra güenda Oja ya. Porque Oja, ya xa nzänni ngue da hyaspa ra güenda'u i te, 'nε'u xandu. ⁶ A nuyá yø ja'i ya xandu, bi sihra hoga 'da'yo hya 'mø manjam'mø. Nu to Gä bi 'yec'ei na ra hya na, tengutho Oja ngue 'bui para zantho, njarbutho ya yø ja'i ya, 'buhyø te, madague'a ya xandu yø do'yo. Porque Oja bá sannbi ngue da du gätho yø ja'i.

⁷ N'na pa ngu n'na pa bá cuatro pa ngue da gua'a nximhäi. Janangue dami samni n'yomfenih, dami padi xanho ha gdí mat'Ojah. ⁸ Nu'a ma datho ja ngue gui 'yøth ya, jatho ngue emmei gui mmaði n'na ngu n'na'ah. Porque ra ja'i di mahrá mmic'eiui, madague'a thojpatho hingui ho te ørpabi, pe di punnbi. ⁹ Co n'na ra pähä, dami n'unna ts'äya n'na ngu n'na'ah p'u ja ni ngumhm. ¹⁰ N'na ngu n'na'ah di 'da'ah ra ts'edi Oja ngue da zä gui 'yøth 'dama 'dan'yo ma'befi, n'namhma ngue gui faxni cuhu. Dami 'yøt'e xanho ra 'befi bi n'na'ah. ¹¹ Nu to bá ts'ännbi ngue da manna hya, pe gue da gue'a rá hya Oja da ma. Nu to bá ts'ännbi ngue da 'yøtra 'bäxte, da 'yørhma ra 'bäxte nnep'a Oja da 'yøt'e. Nu te Gä guí øth, dami 'yøth ngue nu to ec'ei ra Jesucristo da 'yεspabi Oja. Nuná, guehna tate na, 'nε ja rá ts'edi para zantho. Da ngut'atho.

¹² Ague ma zi cu'ah, ogadi 'yøthoh 'mø bi ts'u'ah. Porque jatho ngue da ts'u'ah, n'namhma di nequi ngue 'mø du ni nt'ec'eiha ogue hin'na. ¹³ Dami johyah 'mø guí sähu ra n'u tengutho bi zä ra Cristo. A nu'mø bi zøcua'a, ma datho guí johyah p'uya. Porque di nequi ngue maguese. ¹⁴ Nu'mø nnømman'u ah yø ja'i ngue guí ec'eiha ra Cristo, ra mmenthí gá ntheh 'mø. Gue'a gui nequi'a ngue guí n'yohu na ra Espiritu Santo maguese. A nuyá yø ja'i nnømman'u Oja, pe nu'ah p'uya, guí nnu mansuh Oja. ¹⁵ Nu to øtra ts'oqui, jatho ngue da zä ra n'u. Tengü yø hyote, yø bε, yø ts'oc'ei, 'nε'u di nthintyø asunto ja yø mmic'eiui. Pe nu'ah mam njah p'u. ¹⁶ A nu'mø to sä ra n'u ngue tenna Cristo, 'yo di pesrá sä, sinoque di ja mammaði Oja ngue ec'ei ra Cristo. ¹⁷ Ya bi zønna pa

da müdi da hyaspa ra güenda Oja yø ja'i. Pe rá müditho da thascahu ra güenda ngue ya yø basigahu Oja. ¿Pe Hague ngu ra castigo da nu'u to hingui ec'ei na rá hoga 'da'yo hya Oja 'mø? ¹⁸ Nguna nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Xi'mø ra hoja'i, xanhenñitho ha di nyani, ¿hapu go di nequi'a ja rá ts'oqui 'ne hingui su Oja 'mø?” ¹⁹ A nuyá, nu'mø ya xpa nzän'Oja ngue da zá ra n'u to øtra nho, di siguehma yø ja'i da 'yøtra nho, 'ne di dapyø te Oja. Nuna Oja bá zänni ngue bá m'muhyø ja'i, hingui hegahu na.

5

¹ Nuya yø n'yohu 'bet'o p'u gadi mpetihu, xquet'a 'necä 'da'igu ma 'befigä'be'u, ngue dadi japä majuaní yø ja'i ha bi nja ngue bi du ra Cristo. Nuna ra ts'edi di unna Cristo 'mø bá ghe, 'da dí tocathogähe na. Jap'u n'na ra hya dí nne ga xi'ahu ya. ² Ague n'yø'ahu, dami fähmu ya yø ja'i xá pet'a Oja p'u ha guí 'buhmu. Pe hingrá ts'editho gdi fähmu, sinoque mpähä gdí fähmu. 'Ne 'yo guí ørpuhu rá 'befi Oja ngue ra menyü guí nnehu, sinoque gui fähmu yø ja'i co n'na ra pätho. ³ 'Yo guí nne ngue guí mandahu yø ja'i guí fähmu. Nuya yø ja'i xa pet'a Oja, dami cämباه ra 'yu te da m'mü. ⁴ A nu'mø bi zøcua rá Hmu yø mädi, nu'a rá njapi Oja di 'da'ahu hinjam'mø da thogui.

⁵ Xquet'a yø ts'unt'u dí xifi, nuya yø n'yohu 'bet'o p'u ha gadi mpetihu, dami 'yec'ei te xi'ahu. A nuyá, gätho'ahu, 'yo gadi 'yex'mø guí yahu. Porque Oja hingui nnu manho'u di 'yets'i, pe di unná mate ya yø ja'i hindi 'yets'i. ⁶ Janangué ogadi 'yexhu, porque guí pahmu ngue hønse Oja ja rá ts'edi. 'Ne da 'yehra pa ngue da 'yets'ahu Oja. ⁷ Nu'a te gui hemphu, dami xihmu Oja, porque guehna fá'ahu na.

⁸ Dami samni n'yomfenihu, dami mfähmu xanhu. Porque nu'a ni nsuihu gue'a ra zithu'a, øt'e tengutho n'na ra zate i gue, di thet'i ngue honi to da za. ⁹ Nu'a ra zithu dami tønhu. Dami zajni mmuihu conná guehni nt'ec'ei hu. Ya guí padi ngue nu'a ra n'u guí sähu, xquet'a ngut'a thohni cuhu 'bui gä ra ximhäi. ¹⁰ Guesé Oja badi uni gätho rá mate, bi zon'nahu ngue para zantho di toca'ahu rá ts'edi di unna Cristo. Nu'mø ya bi tho'a ra n'u guí sähu, ya mits'udyø pa da 'yøt'Oja ngue ya hin tema nts'o nma thin'nahu, da 'yøt'e ngue guí nduhu, ya ra seguro ngue hinte gui jahu. ¹¹ Nuna Oja, tate ja rá ts'edi para zantho. Da ngut'atho.

¹² Ja ua ra carta dí pen'nahu, da gaxma cuhu ra Silvano. Dami 'yec'ei te da xi'ahu na. Himma ya'møtho dá ot'ahu na ra sucuá jaua. Dí nne ngue ga ha'ahu ra ts'edi, dadi ja'ahu majuaní ngue nuna ra hya dá ot'i, ja mmangua ha di njap'u di jap'ahu Oja. Co nuna ra hya naya, gá dahu.

¹³ I pen'nahu ra nzengua ya ni cuhu 'bucua Babilonia, nuya yø thanhni Oja tengutho'ahu. Nuna ra Marco, entho ma ts'unt'ugä na, xquet'a di zengua'ahu. ¹⁴ Dami nzengua n'na ngu n'na'ahu, co n'na ra beso tengutho guí nnu mansu'u exa di ncu. Dí nne ngue da hyu ni mmui gätho'ahu ngue guí n'yohu ra Jesucristo.

2 ra Bɛdu

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Bɛdu.

¹ Nugä drá Simu, 'nɛ drá Bɛdu, rá mɛfigä ra Jesucristo, 'nɛ rá representantegä'a. Dadi zengua'u to gä ja ra hoga nt'ɛc'ɛi jagähe ua. Porque nuna ma Yanteha Jesucristo, guehna ma Ojahu i nne na ngue to bi zä ma ja'i da 'yɛc'ɛi. ² Dí nne ngue man'na gdí pahmu Oja co 'nɛhna ma Hmuha Jesucristo, n'namhma ngue man'na di jap'ahu 'nɛ man'na di hyut'a ni mmuihu.

³ Ya 'yo ma mmuihu ngue nzonggha ra Jesucristo, porque ya timma mmuihu ngue maguese na. Rángue dí pahmu ra Cristo ya, i ja rá ts'edi Oja da 'yot'e ngue nuna ra hya rá n'youi ma nt'ɛc'ɛihu, guehna gdá 'yohu na. ⁴ Janangue tate mazihotho ra hya mayat'i ngue di n'nacju. 'Nɛcju da zä ga othu ra nho ya, tengutho Oja ngue gä ra nho ot'e. Ya hinni mantho ga nne ga othu ra nts'o ja ua ja ra ximhai ya.

⁵ Janangue hinga hont'a di nja ni nt'ɛc'ɛihu, dami ja ndummui ngue man'na gdí n'yo manhohu. Hinga hont'a gdí n'yo manhohu, dami 'yot'e ngue man'na di xohni n'yomfɛnihu. ⁶ Hinga hont'a di xohni n'yomfɛnihu, dami samse ni mmuihu. Hinga hont'a gdí samse ni mmuihu, dami seti te guí thohmu. Hinga hont'a gdí seti te guí thohmu, dami 'yorpahu rá pähä Oja. ⁷ Hinga hont'a gdí 'yorpahu rá pähä Oja, dami mahni cuhu. Hinga hont'a gdí mahni cuhu, dami mahmu gätho mi'da yə ja'i. ⁸ A nu'mø ngue guí othu ya yə hya dí xi'ahu ya, 'nɛ gadi ja ndummuihu ngue hinte di m'medi, ya hinjonda 'yɛmbi ngue hinga gue'a guí othu p'uya. Ya hinga sərbutho gá pahmu na ma Hmuha Jesucristo p'uya. ⁹ Pɛ nu te'o hingui otya yə hya dí xi'ahu ya, guehya njot'i yə n'yomfɛni ya, tengutho 'mø di xädä, hingui tinyø mmui ngue Oja bi punnbabi yə ts'oqui xa 'yot'a m'met'o.

¹⁰ Janangue nuya ma zi cu'ahu, dami ja ndummui guí n'yo manhohu, n'namhma ngue di nɛqui ngue bá huan'nahu Oja, janangue bi zon'nahu. Nu'mø guí 'yothu na ra hya naya, ya hinha gni nhyehmu Oja p'uya. ¹¹ Gue'a gdi segurahu'a ngue nup'u ha di manda para zantho na ma Yanteha ra Hmu Jesucristo, di n'na'ahu ra nt'edi guí thohmu.

¹² Janangue thojpatho dí nne ga ben'nahu ya yə hya ya, madague'a ya guí pahmu hanja, 'nɛ hingui yobɛnihu ngue majuaní te mmanna ra hya bi sän'nahu. ¹³ Mente dí 'bɛi, dí ɛna ngue xanho te dí ot'e ngue di nzop'a ni nzaquihu ngue guí 'yohmu ya yə hya ya. ¹⁴ Porque ma Hmuha Jesucristo ya xa xiqui ngue himma ya'atho ga tu. ¹⁵ Janangue di hogä ma mmui ngue dí xi'ahu na ra hya na, n'namhma ngue nu'mø ya xcá tugä, zant'a da zo ni mmuihu ya yə hya ya xtá xi'ahu.

¹⁶ Ya dá xän'nahu ra hya ngue jase rá ts'edi na ma Hmuha Jesucristo, 'nɛ mahonda ɛcua na. Nuna ra hya na, hingra cuento na ngue dá ts'antho. Sinoque conma dá dá nuhe ngue maguese na ra Jesucristo. ¹⁷ A nuna Oja rá Papá na, bá nya maya ngue ɛspabi, bi 'yɛna: “Nuna 'bɛcua ya, guehna ma Ts'ant'u dadi madi. A nuyá, janjuaní ngue ja gampähä conná guehna”, bi 'yɛna. ¹⁸ Nu'a ra ora ngue nmi 'bɛcähe p'u ja ra ndaxca nyuni na ma Hmuha Jesucristo, nguna ra hya dá ɔcähe ngue bá man'Oja bá nya maya.

¹⁹ Ya dí haxhu njuani, ngue majuaní na ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja. Mahyonitho guí xähmu na ra hya na, asta gue'mø bi xoc'a ni mmuihu xandønho ra Cristo. Porque nuna ra hya na, tengutho n'na ra lámpara mayot'i p'u ja ra 'bexui asta gue'mø bá pøxra haxasø 'mø ni ma da hyats'i. ²⁰ I jatho guí pahmu ngue nuna ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja p'u ja ra Maca Libro, hingyø n'yomfɛniɛ yə pøngahya ya yə hya bi 'yot'i. ²¹ Pɛ nuna ra hya bi manyø pøngahya Oja, hinjam'mø ngue yə hyasɛ bi ma, sinoque gue'a ra Espiritu Santo di bennbabi ra hya mmam'mø bi xihyø ja'i rá hya Oja.

2

¹ Nu'mø yø pa xathogui, mi pøn'i'da yø judío ngue yø fehni pøngahya. Pe xquet'a di njarbū p'u guí 'būhmū ya, da bōmp'u yø fehni xännbate. Nt'aguitho gui cūtyø hya, porque himma juani na ra hya xännbate. Di ts'onnyø ja'i ec'ei te mma. Nuya yø fehni xännbate, da gøn'a ra Hmu Jesucristo yø Yante. Pe ya ra castigo xønni da thogui nguehna ra hya da ma. ² Xangu yø ja'i da den'na ra nts'o ga 'yo ya yø fehni xännbate. Go yø ts'oqui ya ngue nuya yø ja'i hingyø 'yec'ei nnømman'u na majuanī ngue ra hoga nt'ec'ei jajū. ³ Nuya yø fehni xännbate, i nne da gūc'ahū ra mēnyū co nu'u yø fehni i mma. Pe Oja, ya manjam'møtho xpá nzänni ngue da ma ra castigo ya yø ja'i njar'u. Bá ep'u ra pa ngue ra castigo da thogui.

⁴ Porque Oja, himbi punnba'u yø anxē bi 'yøtra ts'oqui, sinoque bi hyørbū ja ra nidū, bi dūt'i conyø cadena, bi gorbū ja ra 'bexui. I njot'i astā gue'mø ra pa danī thaspa ra güenda. ⁵ Ni xinga gue'u yø nyogui ja'i bi m'mū 'mø manjam'mø xtī punnbabi Oja. Sinoque bi go'mra dehe 'mø mi nja ra ndate 'ye bi jua'u yø ts'oc'ei. Høndi hyato nja'i connā Noé'u bi bongui ngue gätho. Guehna ra Noé bi xihyø ts'oc'ei ngue xtī n'yo xanho. ⁶ Xquet'a bi jua Oja ra danīhni Sodoma 'nehra danīhni Gomorra. Bi 'yudi astā gue'mø mi gohi bi m'mospi. Bi 'yøt'a Oja na ra ndate na, n'namhma ngue nuya yø ja'i xants'o te ga 'yo, da badī ngue ja ra castigo da thogui. ⁷ A nuna ra Lot ngue mará hoga n'yohū na, bi yan'Oja na. Nuna ra Lot mađi unna n'yomfeni ngue nuutho te ga 'būhyø ja'i xants'o ga 'yo. ⁸ Nuna ra hoga n'yohū, nup'u mi 'būhyø ts'oc'ei, ja mi 'bup'u. N'na pa ngu n'na pa tär'man'u rá mmui ngue øde te mmanyø ja'i, 'nē i nnuse te gāma nts'o ga 'būhyø ja'i. ⁹ A nu yø ja'i ya thanne Oja, nu'mø ja'a man'u thogui, da zā da yan'Oja. Pe yø ts'oc'ei ejpatho ra castigo da tho 'mø ra pa danī thaxra güenda. ¹⁰ Nuna Oja, ma datho da japra castigo gätho yø ja'i xants'o ga 'yo, guehya øt'a te yø pähäse, nu'a ra hya di manda Oja, 'be xingui ørpatho ra güenda'a.

Nuya yø fehni xännbate hingui hant'a ga ya, ena ngue pase. Hingui su da zan'u tate ja yø ts'edi. ¹¹ Conque yø anxē, man'na tate ja yø ts'edi, pe nu'mø 'bup'u ja rá hmi rá dā Oja, hingui sänni da zan'u cohyø ts'edi. ¹² Pe nuya yø n'yohū ya, hingui tīnyø mmui ngue tate ja yø ts'edi ya sani. 'Bui tengutho yø zu'ē, nu'a te so yø mmui, gue'a øt'a. Nu ra zu'ē nu'a ja rá danyū, i tho'mø bi zo. Njarbutho ya yø ja'i ya, ngue da dū. ¹³ Da ma ra castigo ya yø ja'i ya, ngue di unna yø mmui yø mmic'eiui. Porque di ho da 'yøtra nts'o so yø mmui, mađague'a fadi. Nuya yø ja'i ya, nu'mø pap'u ja ra ngo guí øthū, pes'yø sä yø 'yec'ei 'mø bi nu ngue 'bup'u. Pe 'be xingui tär'man'u'u yø mmui'a te ra nts'o øt'e. ¹⁴ N'na ra xisu da nu, n'na di ho. Hinha rá nzegui'a ra ts'oqui øt'e. Di ts'onnbā yø mmui yø ja'i hingui nzaqui yø nt'ec'ei. Nu te gā sūhyø dā, i nne ngue gā dyø mmeti. Guehya yø ja'i da ma ra castigo ya. ¹⁵ Gä ra m'medi ga 'yo, nu'a ra hya njuantho, i hep'u'a. I øt'e tengutho bi 'yøtra fehni pøngahya Balaam nuna rá ts'unt'u ra Beor. Ra ts'oqui bi 'yøt'e ngue bi ne xta ndahra mēnyū. ¹⁶ Nuna rá burru ra Balaam bi nya tengutho ra ja'i, bi hejpabi'a ra ts'oqui mi nne xta 'yøt'e. Bi zambabi rá mmui ra pøngahya, ena mi loco.

¹⁷ Nuya yø n'yohū ya, hīnte manho da 'yøt'ahū. Guí nuhū n'na ra poso 'mø xa xā ra dehe, ogue n'na ra jogui 'mø hingui 'ye, njarbutho yø hya ya. Guehya da map'u ja ra castigo, ja ra ts'a'bexui para zantho ya. ¹⁸ Porque espabi yø hya i mma, pe hīnte di muui te mma. Nja ngue nuya yø ja'i ya xa hyep'u ra nts'o manī n'yo, i orpabi ngue di unna nt'edi hōnda 'yøtra nts'o tengutho ga 'yo mi'da yø ja'i. ¹⁹ I xihyø ja'i ngue da 'yøt'a te da nepyø mmui da 'yøt'e. Pe 'nēsē ya hingui sä da hyep'u ra nts'o ga 'yo ya. N'na ngu n'na ra ja'i, nu'a te ra 'yu xa bent'i, ya hingui nne da hyegui. ²⁰ Nu ra ja'i ya bi hyep'u ra nts'o jua ja ra ximhäi ngue bi ba'a ma Yantehū ra Hmu Jesucristo, 'nē høndi 'bätrā mmui ngue da 'yøtra nts'o, ya man'na xanhets'i ra ts'oqui bi 'yøt'e ngue'a te rá ts'oqui mi ja m'met'o. ²¹ Man'na xanho ngue hīnta mba'a ra 'yu njuantho ya yø ja'i ya, ngue nu'mø mi badī hanja ra hya, m'mefa bi hyep'u'a ra maça hya bi 'bep'a Oja xtī n'yo. ²² Go bi 'yøtya yø ja'i ya yø hya mahyequi, ngue ena: "Ra fo'yo, mahømbi zi ra ts'odi xi zogui. Nu ra ts'edi ja bi ma m'met'e, mahømbi yurbū ja ra xabøhäi".

3

¹ Ague mā zi cu'ahū, ya rá yoho nā rā carta dá ot'ä ya ngue gā pen'nahū. Mente guehya yoho yø carta ya, janjuani dadi ben'nahū nā te rā hyā ya xā si'ahū, porque dí nnegā ngue gui hyaxū n'na rā hoga n'yomfēni. ² Dami bēmhmū'a te rā hyā bi manyø macā pøngahya Oja 'mø yø pa xathogui. Dā gue'a mā Yantehū rā Hmū Jesucristo dami bēmhmū'a te rā hyā bi mānda. Nu'ū yø representante rā Cristo, ya bi xän'nahū hanja rā hyā. ³ Dami 'yørpahū rā güenda nā rā hyā jaua ya. Nu'mø hante dā gua'a nximhäi, di m'mahyø ja'i dā dentho nā mā nt'ec'ēihū i ja, guehya dā 'yøtho'a te gā yø pähäse xants'o. ⁴ Dā 'yēna: "Guí mmāhmū ngue rā Cristo bi mā ngue dā ēhē. Xiya, ¿hapū 'būhya? Ua ngut'a mpa xā thogui gue'mø xā ndu yø ndiua, 'nē xquetho te dí nnuhū ngue ja, astā gue'mø mambā fū'a nximhäi", dā 'yēna. ⁵ Nuyā yø ja'i ya, nnerbū ēnā ngue hingui padī hanja rā hyā, ya fadi ngue Oja bi hocrā c'amahēts'i 'nēhrā häi. 'Nē bi zänni ngue bi nc'a rā häi māde rā dehe, 'nē gue'a rā dehe gui mpepra häi 'mø bi n'ye ya. ⁶ 'Nē xquet'a gue'a rā dehe bi go'mā häi 'mø manjam'mø. Porque bi ma majuadi yø ja'i mi 'bū'a nximhäi ngue bi nja rā ndate 'ye. ⁷ Pē nuyā te dí nnuhū bí ja maya, daguecua ja rā häi, nuna Oja, ya xā nzänni ngue di nzø conñā sibi. I nt'ejpitho ngue di nzø 'mø rā pa dani nja rā ts'ut'abi. A nuyā yø ts'oc'ēi dā ma rā castigo ya.

⁸ Hōnda n'na rā hyā ja ya mā zi cu'ahū. O gadi pumbēnihū. Nup'ū gā mbēn'a mā Hmūhū Jesucristo, nu'a n'na pa, tengutho 'mø dā n'na mahuahī njeyā'a. Nu'a n'na mahuahī njeyā p'ūya, tengutho 'mø dā n'na patho p'ū gā mbēn'a. ⁹ Nuna mā Hmūhū Jesucristo bi mā ngue dā ep'ū. Pē nuyā, 'būhyø ja'i embi ngue ya bi thohra pa p'ū dā ēhē. Pē hingui thohra pa p'ū dā ēhē, sinoque 'bet'o serpabi yø ja'i, hingui nnepe dā ma rā castigo yø ja'i, i nnepe ngue gātho yø ja'i di 'bätyø mmūi dā hyep'ū rā nts'o gā 'yo.

¹⁰ Nu rā pa dā ep'ū rā Hmū, dā gue'mø rā ora ngue hingui fadi, tengutho rā bē 'mø dā zøhø ngue rā xui hingui fadi. Nu'a rā ora'a, astā dadi thoni rā c'amahēts'i. Nu te di nēqui bí ja maya, gā dā guadi di nzø. Nuuā häi p'ūya, nu te gā jaua, gā di nzø. ¹¹ Guehñā ja ngue di ma majuadi te gā ja nāya. Janāngue mā datho i nne ngue gui nsuphū ha gdi thannehū Oja mente rā pa guí m'māhmū ua. ¹² A nuyā, ya guí tømhmū ngue dā zønna pa dā ē Oja. Dami ja ndummūihū ngue di nja rá 'befi Oja, n'namhñā ngue n'nahmantho dā ep'ū. Nu'a rā pa'a, nu te bí ja maya di nzø conñā sibi. Nu te gā bí ja maya dā migui conñā sibi. ¹³ Pē Oja, ya xā yarcāhū ngue di nja rā 'da'yo c'amahēts'i, 'nē di nja rā 'da'yo häi. Nuna rā 'da'yo häi nā, gā rā nho dā m'mahyø ja'i. Guehñā nthø'mitho di nja nāya.

¹⁴ Janāngue nuyā mā zi cu'ahū, mente guí tømhmū ya yø cosa mā'da'yo di nja ya, dami ja ndummūi ngue hin temā nts'o dā din'nahū Oja. Nu'a te hīndi zū'ahū Oja, gue'a gui 'yøthū'a. ¹⁵ Dami pahmū ngue nu'a hinguá 'yē'a mā Hmūhū Jesucristo, porque nnepe dā dinyø mmūi mi'da yø ja'i ha di nyanyø te. Nuna rā hyā dí xi'ahū ya, xquet'a ngut'atho rā hyā bi cuarpū ja rā carta bi men'nahū mā cūhū rā Pablo. Gue'a Oja bi bēnnbābi nā rā hyā bi men'nahū. ¹⁶ Gātho'ū mi'da yø carta bi 'yot'i, bi cuarpū ya yø hyā dí xi'ahū ya, madague'a ja 'da yø carta xanhēnni ha gā thīni te gā mbøni. Nu'ū yø ja'i hingui padī xanho rā sūcua p'ūya, hingui nzaqui yø nt'ec'ēi, i nne dā mā te gā mbøn'a te mmāmp'ū ja rā sūcua, pē hinga guerp'ū gā mma. Njarbutho mi'da yø hyā nt'ot'i p'ū ja rā Macā Libro ya, nu te gā mbøni, hinga guerp'ū gā mmanyø ja'i. Ya di jase rā ja'i p'ū dā ma rā castigo.

¹⁷ Ague mā zi cu'ahū, ya guí pahmū ya yø hyā bi si'ahū m'met'o ngue di m'mahyø fēhñi xānnbate. Janāngue dami mfāhmū ya, 'yo guí nnehū ngue nuyā yø hyāte, dā ja'i gui 'yøthū'a rā nts'o gā 'yo ya. Mami ts'onni nt'ec'ēihū i ja ngue go gdi mähä'ū. ¹⁸ Hante gue dami nehū ngue nu'a rá mate nā rā Hmū Jesucristo bi yanju, man'na gdi timhmū hanja. Dami 'yøt'e ngue man'na di dīnni mmūihū xanho te'o nā. A nuna, guehñā t'ēspabi nā hangū rā pa para zantho. Dā ngut'atho.

1 ra Xuua

Ja ua rá mudi ra carta bi 'yo'tra Xuua.

¹ Nuna ra Jesucristo di unna 'da'yo te, dadi cuat'ahua ua ja ra carta te'o na. Guehna ya mi 'bui hangu ra pa na, hante ngue di nhohyø cosa i ja. Dá øhme te bi mamp'u ha bi nya. Di 'bähme p'u di hethe. Majuaní dá nuhe, 'ne dá thädi conma 'yehé. ² Nuna di unna 'da'yo te, bi 'yøt'e ngue da fadi te'o na. Dá nuhe, janangue nuya dadi jahe majuaní ngue dá nuhe. Nuyá, dí xi'ahua ngue nuna di unna 'da'yo te, hin'yua ha bá fadi 'ne hinha rá nzequi ngue 'bui. Nuna, mambi 'bep'u bí 'bührá Papá, pe bi zocua ngue dá nuhe. ³ Dí xi'ahua ngue dá nugähe na, 'ne dá øsehe te bi ma, n'namhma ngue 'ne'ahua 'da gdá n'amigohua na Oja ma Papáhua, conna Jesucristo rá Ts'unt'u Oja. ⁴ Nuya dí ot'ahua ya yø hya jaua, n'namhma ngue man'na mathoguitho gui johyaha.

⁵ Nuna ra hya bi xänngahe ra Jesucristo, guehna dí xi'ahua naya, ngue nuna Oja xandønho, hin tema hya dadi nequi ngue hinga njuani. ⁶ Nu'mø dí ena ngue dadi n'amigohua Oja, 'ne hinga njuani te dí øthua, ya di nequi ngue himma juani te dí mmamhma. 'Ne himma juani ngue dí padi ga øthua ra nho. ⁷ A nu'mø dí 'yo manhohua tengutho Oja ngue gä ra nho øt'e, majuaní ngue dadi n'amigo n'na ngu n'najua 'mø. 'Ne di nhogui gätho ma ts'oquihua conná guehrá ji bi männa Jesucristo.

⁸ A nu'mø ga ena ngue hin'yua ma ts'oquihua, dadi nhyäsehua 'mø, himma juani te dí mmamhma. ⁹ Pe nu'mø ga xihua Oja ngue ja ma ts'oquihua, di punnga ma ts'oquihua, di hogahua'a te gäma nts'ohua i ja. Porque Oja da 'yøt'a te ni 'yup'u, di punngahua tengutho bi ma. ¹⁰ Pe nu'mø ga ena ngue hin tema ts'oqui xtá øthua, nu'mø ya dí nnu bethanihua Oja 'mø. Nuna rá hya Oja p'uya, ya hinga edi ec'eiha.

2

¹ Ague ma basi'ahua, dí ot'ahua ya yø hya jaua n'namhma ngue hingui 'yøthua ra ts'oqui. Pe nu'mø to bi 'yøtra ts'oqui, i 'bua ma hojpatehua p'u bí 'bühma Papáhua. Nuna guehna ra Jesucristo na, 'ne guehna hin'yua rá ts'oqui na. ² Nuna ra Jesucristo bi du ngue bi hoga ma ts'oquihua, 'ne hinga hængtho gahua, sinoque bi du ngue di hojpa bi yø ts'oqui gätho yø ja'i 'bua nximhäi.

³ Nu'mø dí øthua te di manda Oja, ya dí haxhua njuani ngue dí pahua Oja 'mø. ⁴ Pe nu te'o ngue ena: "Nugä dí pacä Oja", i ena, pe hingui øt'e te di manda Oja, nuna, guehna ra ja'i fehni na, himma juani ngue rá mpadiui Oja. ⁵ Nu ra ja'i ngue øt'e te di manda Oja, guehna majuaní ngue padi xanho ha di ma Oja na. Gue'a gui nequi ngue n'youi Oja ra ja'i'a. ⁶ A nu ra ja'i ena ngue n'youi Oja, i ja ngue di n'yo tengutho i n'yo ra Jesucristo 'mø mi m'mæcua.

⁷ Ague ma zi cu'ahua, nuna ra hya dá ot'ä ua ja ra carta dadi 'bep'ahua gui 'yøthua ya, himma 'da'yo na. Guehna ra hya bi m'mep'i gui 'yøthua 'mø gamba ec'eiha ra hoga 'da'yo hya ma m'met'o na. ⁸ A nuyá, entho ma'da'yo na ra hya dadi 'bep'i gui 'yøthua ya, porque majuaní ngue nuna ra hya na, ja di 'uecra 'bexui yucua ja ra ximhäi na. A nuya ngue ndap'u bi zä ma'yoni ra hya ya, entho di dayot'a n'na ra nyot'i p'u ni ma ra hya. Nuna ra Jesucristo, nu te gä mmanna ra hya jaua, gä bi 'yøt'e. A nuyá, xquet'a 'ne'ahua gui øthua'a te mmanna ra hya naya.

⁹ Nu ra ja'i ena ngue ya xanho te ga 'yo, pe nnu man'u drá cu, guehna ra ja'i di siguetho ngue xants'o ga 'yo na. ¹⁰ Nu ra ja'i di mahrá cu, ya xanho te ga 'yo. Hin'yua p'u di t'embí ngue go rá ts'oqui p'u øtra ts'oqui mi'da yø ja'i. ¹¹ Pe nu ra ja'i ngue nnu man'u drá cu,

emma 'bui, pe ra nts'o ga 'yo. Hingui padi te da n'yo, porque nu'a ra nts'o ja rá mmui, gue'a corpa rá n'yomfeni'a.

¹² Ague ma basi'ahü, nguna ra hya dí ot'ahü ua ja ra carta jaua, porque ya bi punnga ma ts'oquihü Oja ngue bi du ra Jesucristo conná nguecjü. ¹³ A nu yø daja'i, nguna ra hya dí ot'ahü ua ja ra carta, porque bi zöni gá pahmu te'o na ya mi 'bui hante ngue di nhohyø cosa i ja. A nu yø ts'unt'ü, nguna ra hya dí ot'ahü ua ja ra carta, porque ya gá taphü ra zithü.

Ague ma basi'ahü, nguna ra hya dí ot'ahü ua ja ra carta, porque bi zöni gá pahmu Oja ma Papáhu. ¹⁴ A nu yø daja'i, nguna ra hya dí ot'ahü ua ja ra carta, porque bi zöni gá pahmu te'o na ya mi 'bui hante ngue di nhohyø cosa i ja. A nu yø ts'unt'ü, nguna ra hya dí ot'ahü ua ja ra carta, porque guí dühü ngue gá 'yεc'εihü rá hya Oja p'ü ja ni mmuihü. Ya gá taphü ra zithü.

¹⁵ 'Yo gadi hohü ra nts'o jaua ja ra ximhäi. Nu to di ho ra nts'o jaua ja ra ximhäi, guehna ra ja'i hingui padi di ma'a ma Papáhu na. ¹⁶ Porque nu'a te gá ra nts'o jaua ja ra ximhäi, hingrá ts'änni Oja, sinoque rá ts'ännise yø ja'i. Nu yø ja'i øt'a te yø pähäε. Nu te gá hēti, gá nne ngue dyø mmeti, di 'yεts'i ngue'a te ga 'bui. ¹⁷ Pe yø ja'i da thogui, da gue'a te yø pähä yø ja'i da thogui. Pe nu ra ja'i ørpabi rá pähä Oja i 'bui para zantho.

¹⁸ Ague ma basi'ahü, ya ni ma da gaxra pa ya. Nu'ahü, ya xcá 'yøhmü ngue rá nsuiui ra Cristo i ja ngue di m'mui. A nuyá, ya 'bui xangu yø ja'i sū'a ra Cristo ya. Janangue dí pahmu ngue ya ni ma da gaxra pa. ¹⁹ Nu ra ja'i ngue rá nsuiui ra Cristo, guehna himma juani ngue ma mmi'yεc'εihü na, janangue 'uegue. A nu'mø nmajuani ngue ma mmi'yεc'εihü, 'daua gdi n'yohü 'mø. Pe i 'uegue para ngue di nequi xanho ngue himma juani ma mmi'yεc'εihü.

²⁰ Pe nu'ahü, ya bá pen'nahü ra Espíritu Santo ra Cristo. Guehna ra Espíritu Santo øt'e ngue guí pahmu ndana ra hya majuani, ndana himma juani. ²¹ Hindá ot'a ua ja ra carta 'da yø hya hingui pahmu, sinoque ya guí pahmu ngue majuani ya yø hya dí xi'ahü. 'Ne guí pahmu ngue nuna ra hya majuani, hin tema fehni n'youi.

²² Ma ga pahmu ndana ra ja'i fehni ya. Nuna ra fehni ya, guehna ra ja'i i mma ngue ra Jesús hinga guehna ra Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi na. Nuna p'üya, guehna rá nsuiui ra Cristo na, porque cøn'a ra Papá, 'ne cønnpabi rá Ts'unt'ü Oja. ²³ Nu ra ja'i embi ngue hinga guehna ra Jesús rá Ts'unt'ü Oja, guehna hingui n'youi ra Papá na. Pe nu ra ja'i i mma ngue ra Jesucristo, guehna rá Ts'unt'ü Oja na, guehna ra ja'i n'youi ra Papá na.

²⁴ Janangue dami 'yεt'ammuihü na ra hya rá müdi gá 'yøhmü. Nu'mø ngue guí εt'ammuihü na ra hya rá müdi gá 'yøhmü, ya guí n'yohü rá Ts'unt'ü Oja 'mø, xquet'a 'ne'a ra Papá guí n'yohü p'üya. ²⁵ 'Ne xquet'a ra Jesucristo bi yat'i ngue di 'dacjü ra 'da'yo te para zantho.

²⁶ Dí ot'ahü na ra hya na, n'namhma guí pahmu ngue 'yop'ü 'da ngue nne da hyä'ahü.

²⁷ Ra Jesucristo bá penhna Espíritu Santo da mä'ahü. Janangue nuyá, ya himma hyoni ngue to da xän'nahü te'o ya yø fehni dí xi'ahü ya. Porque guese'a ra Espíritu Santo da xän'nahü gätho, ndana majuani, ndana himma juani. A nu'a te da xän'nahü na ra Espíritu Santo, gá gue'a majuani, hingra fehni. Janangue nuyá, hont'a ra Cristo da 'yo ni mmuihü ya, porque gue'a xän'nahü ra Espíritu Santo'a.

²⁸ Ague ma basi'ahü, hont'a ra Cristo da 'yo ma mmuihü ya, n'namhma ga hahü nzammui 'mø dá nuhü'a, ya hinga pes'ma sähü 'mø bá εhε. ²⁹ Ya guí pahmu ngue ra Jesucristo, gá ra nho i n'yo'a. Xquet'a jatho ngue guí pahmu ya ngue nu to gá 'yo manho, gue'ü yø basi Oja'ü.

3

¹ Ma ga pahmu ya ngue majuani di macjü na Oja ma Papáhu, porque nuyá, ya yø basi gahü Oja ya. 'Ne majuani ngue guecjü yø basi gahü Oja. Pe mi'da yø ja'i, hingui padi ngue

yø basi gahũ Oja'ũ, porque yø ja'i hinguĩ pa Oja. ² Ague ma zi cu'ahũ, ya yø basi gahũ Oja ya, 'nẽ tobe hĩndĩ pahmũ xanho tengũ ga cohmũ 'mø rá nzegui. Pẽ dí pahmũ ngue nu'mø bá ěhra Jesucristo, ya ga cohmũ tengutho'a, porque ya ga nnurpahũ rá hmi tengũ. ³ Nu te'o gã tømĩ ngue da gohi tengutho ra Jesucristo, ya hep'ũ ra nts'o, i nne di n'yo xanho ra ja'i tengutho i n'yo ra Jesucristo.

⁴ Nu to gã øtra ts'oqui, guehya nuispabi rá ley Oja ya. Porque ra ts'oqui, gue'a ngue nhũits'i ra ley'a. ⁵ Ya guĩ pahmũ ngue ra Jesucristo bá ěcua ja ra ximhäi ngue di hoga ma ts'oquihũ. Pẽ nuná, hĩn tema ts'oqui bi 'yø'na. ⁶ Nu to gátho n'youi ra Jesucristo, ya hĩndĩ siguetho øtra ts'oqui. Pẽ nu to gã øtra ts'oqui, guehya hinguĩ timp'ũ ja yø mmũi hanja na ra Jesucristo ya, 'nẽ hinguĩ padĩ te'o na ra Cristo.

⁷ Ague ma basi'ahũ, 'yo to di hä'ahũ ngue gui 'yøthũ ra ts'oqui. Nu ra ja'i 'yo manho, ya xanho tengutho ra Jesucristo xanho'a. ⁸ Pẽ nu'ũ ga 'yot'a ngue ra ts'oqui øt'e, ra zithũ n'youi'ũ. Porque ra zithũ di siguetho øtra ts'oqui'a, asta gue'mø mambi dũ'mi bá øtra ts'oqui. Janangue bá ěcua rá Ts'unt'ũ Oja ngue di ts'onnbã rá 'befi ra zithũ.

⁹ Nu'ũ yø basi Oja, ya hinguĩ øtra ts'oqui, porque ya bi nthẽui ra 'da'yo te di un'Oja. Ya hinguĩ nne di sigue da 'yøtra ts'oqui, porque ya yø basi Oja. ¹⁰ Ja di nẽqui ua ya, ndana gue'a yø basi Oja, ndana gue'a yø basi ra zithũ. Nu to gã hinguĩ nne da 'yøtra nho, ogue hinguĩ nne di mahrá mmic'ẽiui, guehya hĩngyø basi Oja ya.

¹¹ Nunã ra hyã rá mũdi gá 'yøhmũ, guehna mmãnnã ngue n'na ngu n'najũ, jatho ga mađi gátho ma mmĩ'yẽc'ẽihũ. ¹² Hĩnga øthũ tengutho ra Caĩn ngue marã n'youi ra zithũ, janangue bi hyo rá n'yohũ. ĴHa bi nja ngue bi hyo? Bi hyo, porque ra Caĩn xants'o te mi øt'e, janangue bi seyabi rá n'yohũ nunã mi øtra nho.

¹³ Ague ma zi cu'ahũ, nu'mø bi nu man'ũ'ahũ yø ja'i ua ja ra ximhäi, 'yo gadi 'yøthohũ hanja. ¹⁴ Porque mam'met'o emma dí 'bãhmũ, pẽ ěntho ya xtãda tuhũ. A nuyã, ya dá nthẽũ ra 'da'yo te ya. Dí pahmũ ngue dá nthẽũ ra 'da'yo te, porque dadĩ mahma cũhũ. Nu to hĩndĩ mahyø cu, emma 'bũi, pẽ ěntho ya xa ndũ. ¹⁵ Nu to gã nnu man'ũ rá cu, sũtho ngue ra hyote. 'Nẽ guĩ pahmũ ngue nu'a ya ga 'bũ'a ngue ra hyote, hĩnga n'na di nthẽui ra 'da'yo te. ¹⁶ Ra Cristo bi 'yurcahũ te ga mbøn'a ngue di mahrá mmic'ẽiui n'na, ngue bi n'uni bi dũ connã nguecũ. Xquet'a ga njathũ p'ũya, nu'mø ja ngue da thoju connã nguehã cũhũ, ya da zã. ¹⁷ Xi n'na ra ja'i ngue xangu te pets'i, 'nẽ da nu rá cu ngue hĩn'yũ te da hyoni, nu'mø hĩndĩ huẽqui ngue di unni te honi, Ĵhague da nzã da 'yẽna ngue di ma Oja p'ũ ja rá mmũi 'mø? ¹⁸ Ague ma basi'ahũ, hĩnga hõntho da bõmma nehũ ngue dadĩ mahma mmic'ẽihũ, sinoque di nẽqui ngue majuanĩ dadĩ mahmũ, ma ga fãxhũ ma mmic'ẽihũ.

¹⁹ Nu'mø majuanĩ dadĩ mahma mmic'ẽihũ, ya dí pahmũ njuani ngue dí øthũ'a te mmãnnã hyã Oja 'mø. Ya majuanĩ ngue hu ma mmũihũ ngue ya hĩnda zũcũ Oja p'ũya. ²⁰ Xi'mø ngue su ma mmũihũ ngue hĩndĩ øthũ xanho'a te mmãnnã hyã, pẽ nu'a go da man'Oja, gue'a di nja'a, hĩnga nu'a go ga mmãmhmũ. Porque pase Oja te øt'e. ²¹ A nuyã ma zi cu'ahũ, nu'mø ya hinguĩ su ma mmũihũ ya, ya sãp'ũ ga hãhũ ra ts'edi ga nzohmũ Oja 'mø. ²² Nu'mø te gãma cosa ga ãphũ Oja, di 'dacũ Oja te dí nnehũ, porque nuyã yø hyã di manda, dí ěc'ẽihũ, nu te nnu manho Oja, gue'a dí øthũ'a. ²³ Nunã ra hyã di manda Oja, guehna ngue ga ěc'ẽihũ ra Jesucristo rá Ts'unt'ũ. 'Nẽ ga øthũ te di manda na p'ũya ngue n'na ngu n'najũ ga mađi gátho ma mmĩ'yẽc'ẽihũ. ²⁴ Nu to gã øt'a te ra hyã di manda Oja, ya yø n'youi Oja. Nu'a nnã pahmũ ngue dí n'yohũ Oja, ngue bá pennghãhũ ra Espĩritu Santo.

4

¹ Ague ma zi cu'ahũ, nu to bi zã ma ja'i da 'yẽna ngue ra Espĩritu Santo di bennbabi ra hyã da ma, 'yo sã 'bexque'a guĩ ěc'ẽihũ te mma. 'Be damĩ hyãcũ ra güenda xandõnho

te ra hya mma, n'namhma guí pahmu ngue'mø majuaní rá hya Oja mma, ogue hin'na. Porque xangu yø fehni pøngahya ya 'yo ndap'u bi zä. ² Nuyá, ga xi'ahü ha gdí pahmu ngue'mø majuaní ra Espíritu Santo di bennba ra hya mmanna ja'i ogue hin'na. Nu to gátho mmanya ngue ra Jesucristo majuaní bi nja'i, guehna rá hya Oja mmanna. ³ Pe nu to gátho mmanya ngue himbi nja'i ra Jesucristo, guehna hinguí n'youi ra Espíritu Santo na, sinoque guehna ra hya ngue rá nsuii ra Cristo na. Pe ya xcá 'yøhmü ngue ja ngue di n'yo ua ja ra ximhäi'a ra hya ngue ra fehni. 'Nε ya 'yo'a ra hya'a ya.

⁴ Ague ma basi'ahü, ya yø ja'i'ahü Oja ya. Janangue ya gá taphü'u yø fehni pøngahya. Porque nuna ra Espíritu Santo guí n'yohü, man'na xanzaqui na ngue'a ra zithü n'youi yø ja'i ua ja ra ximhäi. ⁵ Nu'u yø fehni pøngahya, yø n'yohü yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi'u, janangue mman'a te ja ua ja ra ximhäi. Yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi p'uya, nnu manho ra hya mmanya yø fehni. ⁶ Pe nuju, ya yø ja'igahü Oja. Nu te'o ya rá mpadiui Oja ya, di ho da 'yøhya yø hya dí xänbaha yø ja'i. Pe nu to hingrá mpadiui Oja, hinguí nne da 'yøhya yø hya dí xänbaha yø ja'i. Guehna gdá pahmu naya ndana ra ja'i majuaní ra hya mma, ndana ra ja'i himma juani te mma.

⁷ Ague ma zi cu'ahü, nu'u ma mmi'yec'eiü ya, jatho ngue ga mmahmu n'na ngu n'najü'u ya. Porque nu'a di mahrá mmic'eiui, guehna øt'a te rá ts'änni Oja na. Nu'a di mahrá mmic'eiui, gue'a rá basi Oja'a. Gue'a rá mpadiui Oja'a. ⁸ A nu'a händi mahrá mmic'eiui, hingrá mpadiui Oja'a, porque Oja di madi gátho yø ja'i. ⁹ Ja di nequi p'uya ngue di macju Oja, porque bá penhná 'dants'ünt'u ua ja ra ximhäi, para ngue da zäp'u ga nthehü ra 'da'yo te conná ngue'a. ¹⁰ Xinda hangü gadi mahmu Oja, pe hinjam'mø da zä ga ørpahü tengütho guí macju. Pe bi 'yurcahü Oja ha guí macju, ngue bá penhua rá Ts'ünt'u ngue da dü ngue di hoga ma ts'oquiü.

¹¹ Ague ma zi cu'ahü, nu'mø ngu'a bi 'yøt'Oja ngue i macju, nu'u ma mmi'yec'eiü, jatho ngue ga mmahmu n'na ngu n'najü'u ya. ¹² Nuna Oja, hinjam'mø to di nnu na. Pe nu'mø dadi mma di n'na ngu n'najü, ya dí n'yohü Oja 'mø. 'Nε majuaní dadi mahmu Oja 'mø.

¹³ Nuna Oja bá penngahü ra Espíritu Santo, guehna øt'e ngue ga pahmu ngue dí n'yohü Oja. ¹⁴ Nuna rá Tsünt'u Oja, dá nüsegähe na, janangue dadi jahe majuaní ngue ra Papá bá penhná Tsünt'u ua ja ra ximhäi ngue da yanyø ja'i. ¹⁵ Nu ra ja'i mma ngue ec'ei ngue rá Tsünt'u Oja na ra Jesús, guehna ra ja'i rá n'youi Oja na, ngu Oja, ngu ra ja'i hinha guí nhyegui. ¹⁶ Ya dí pahmu ngue di macju Oja, nu'a dí ec'eiü ngue majuaní'a.

Nuna Oja di madi gátho yø ja'i. Janangue nu ra ja'i di mahrá mmic'eiui, ya rá n'youi Oja ra ja'i, n'na ngu n'na hinha guí nhyegui. ¹⁷ Jatho ga mahmu Oja co gátho ma mmüihü, n'namhma ngue ya hinte ga sühü 'mø ra pa daní hyaxra güenda. A nüua ja ra ximhäi ya, nuna Oja rá Papá na ra Jesucristo, guehna ma Papáhü na. ¹⁸ Nu ra ja'i ngue rá mmüi guí ma Oja ya, ya hinguí sü da zu Oja ra ja'i. ¿Tení mantho da zu ra ja'i 'mø ya rá mmüi guí madi? Sü ra ja'i da zu Oja, pe gue'mø hingrá mmüi guí madi.

¹⁹ A nuju dadi mahmu Oja ya, porque bi dimma mmüihü ngue rá madi go bi macju Oja. ²⁰ A nu ra ja'i da 'yena ngue di ma Oja, pe nnu man'u drá cu, guehna ra ja'i fehni na. Porque ra ja'i händi mahrá cu nuna i nnu, ¿hague da nzä di ma Oja nuna hinguí nnu 'mø? ²¹ Guehna ra hya di manda Oja naya ngue nu ra ja'i ena ngue di ma Oja, jatho di mahrá cu.

5

¹ Nu to gátho ec'ei ngue ra Jesús guehna ra Cristo na, guehna ra ja'i rá basi Oja na. A nuyá, nu ra ja'i di mahrá mmín'yohüui, co 'nε'u yø basi na ra n'yohü ma madi jatho ngue da ma ma madibi. ² Janangue nu'mø dadi mahmu Oja, 'nε dí øthü'a ra hya di manda, ya dí pahmu ngue nu'u yø basi Oja jatho da ma ma madi. ³ Porque ra ja'i di ma Oja, gue'a øt'e te di manda Oja'a. Nu'a te gá di manda Oja, gá øt'e, hinguí nnu manhennitho da 'yøt'e.

⁴ Porque nu to gätho ya 'bui ngue rá basi Oja, ya hep'u ra nts'o jaua ja ra ximhäi. Nuna ma nt'ec'eiñu i ja, guehna ga thapra nts'o jaua ja ra ximhäi na. ⁵ Hinjongui sä da hyep'u ra nts'o jaua ja ra ximhäi, høndya yø ja'i ec'ei ngue rá Ts'unt'u Oja na ra Jesús, guehya yø ja'i hep'u ra nts'o ya.

⁶ Mambá ecua ra Jesucristo, bi fadi ngue rá Ts'unt'u Oja 'mø mi nxixya p'u ja ra dehe 'ne'mø mi männá ji p'u bi du. Pe hinga hontho bi nxixya, sinoque bi nxixya 'ne bi tho. Guese ra Espiritu Santo di ja majuaní te'o na ra Jesucristo. A nuna ra Espiritu Santo gä majuaní te mma. ⁷ Pe nuya hyu ya, badi ja majuaní p'u mahets'i ngue ra Jesucristo guehna rá Ts'unt'u Oja na. Nu'a rá müdi, gue'a rá Papá. Rá yoho, gue'a rá Ts'unt'u Oja, nuna øt'e ngue fadi hanja Oja. Rá hyu p'uya, gue'a ra Espiritu Santo. Nuya hyu ya, 'da'igu mma. ⁸ 'Necua ja ra ximhäi, guehya di ja majuaní ya hyu yø hya ya, ja dí haxhu p'u njuani ngue rá Ts'unt'u Oja na ra Jesucristo. Nu'a rá müdi, ra Espiritu Santo øt'e ngue timma mmuiñu hanja ra hya. A nu'a rá yoho, bi nequi xanho 'mø mi nja ra nxixya. A nu'a rá hyu, bi fadi xanho 'mø mi tho ra Jesucristo. Gätho ya hyu ya, 'da'igu mma ngue guehna rá Ts'unt'u Oja na. ⁹ Xi'mø bi man'a n'na ra hya yø ja'i 'ne dá ec'eiñu te bi ma, goma gue Oja hinga ec'eiñu te mmamp'uya. A nuna Oja, guehna di jase majuaní te'o na rá Ts'unt'u na. ¹⁰ Nu'a ec'eiñu rá Ts'unt'u Oja, pase p'u ja rá mmui ra ja'i ngue majuaní te ec'ei. Nu'a hingui ec'ei'a te mman'Oja, guehna ra ja'i nnu bethani Oja na, porque hingui ec'ei'a ra hya bi man'Oja ngue te'o na rá Ts'unt'u. ¹¹ Guese Oja di jacju majuaní ngue di 'dacju ra 'da'yo te para zantho. 'Ne nuna ra 'da'yo te na, di n'nacju 'mø ga ec'eiñu rá Ts'unt'u Oja. ¹² Nu'a to n'youi rá Ts'unt'u Oja, ya ja ra 'da'yo te. Pe nu to hingui n'youi rá Ts'unt'u Oja, ya hin'yu ra 'da'yo te.

¹³ Nuya to ec'eiñu rá Ts'unt'u Oja, dá cuarpabi ra carta ya yø hya jaua, dí nnepe da badi ngue ja ra 'da'yo te para zantho. ¹⁴ Nu'mø dá mat'Ojahu, di hahu nzammui, porque dí haxu njuani ngue nu'mø dí äphu Oja n'na ra cosa nu'a da ne di 'dacju, nuna Oja ørpa masu te dí xihmu. ¹⁵ Nu'mø dí pahmu ngue ørcahu masu Oja 'mø tema cosa dí äphu, nu'mø dá mat'Ojahu p'uya, dí pahmu ngue di 'dacju Oja te dí äphu.

¹⁶ Nu'mø to padi ngue bi 'yøt'a n'na ra ts'oqui rá cu, 'ne da zä di mpunnbi, da marpabi Oja. Oja p'uya di unna 'da'yo te 'mø ngue sä di mpunnbabi rá ts'oqui. Porque ja ra ts'oqui ngue hin'yu rá punnbi, ya ra castigoto tømra ja'i. Nuna ra ts'oqui na, hinte dí xi'ahu ngue da zä gui marpahu Oja ra ja'i ngue di mpunnbi. ¹⁷ Nu'a te xants'o, gä ra ts'oqui'a. Pe ja ra ts'oqui ngue sä di mpunnbabi ra ja'i. ¹⁸ Dí pahmu ngue ra ja'i nnøpa Papá Oja, ya hinga 'yot'a ngue ra ts'oqui da 'yøt'e. Porque rá Ts'unt'u Oja fähra ja'i ha ni ma, ya himma japi ra zithu di ts'onnbá rá mmui ra ja'i.

¹⁹ A nuyá, dí pahmu ngue yø basigahu Oja ya. A nuya gätho mi'da yø ja'i 'bui rá nguni nximhäi, gä o rá 'ye ra zithu.

²⁰ A nuyá, ya dí pahmu ngue rá Ts'unt'u Oja bá ecua, 'ne ya bi xoga ma n'yomfenihü ngue dá pahmu ndana gue'a majuaní Oja. A nuyá, ya dí n'yohu'a majuaní Oja ya, guehna ra Jesucristo rá Ts'unt'u Oja na. Guehna majuaní ngue Oja na, 'ne di unna 'da'yo te para zantho.

²¹ Ague ma basi'ahu, 'yo gui thannehu yø dahmu. Da ngut'atho.

2 ra Xuua

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Xuua.

¹ Nugä dí 'bet'o ngue rá hya Oja, dadi zenguagä na ma cu ngue ra xisu rá thanhni Oja. Xquet'a 'ne'u ni basi dadi zengua. A nugä, majuaní ngue gä dadi ma'ahü. 'Ne hinga hönthogä, sinoque di ma'ahü gätho ya to pahna ra hya majuaní. ² Porque gäthogahü ya, 'da'igu ma nt'ec'eiü i ja. 'Ne dí pahmu njuani ngue guehna majuaní na. Guehna ga ec'eiü para zantho naya.

³ Nuná Oja ma Papáhu, da guehna ra Jesucristo rá Ts'unt'u, di huegahü, di 'dajü rá njapi, da hyurca ma mmüihü. Da 'yöt'e ngue ga haxhü na ra hya majuaní 'ne da 'yöt'e ngue ga mahma mmi'yec'eiü.

⁴ Emmei dadi johya, porque dí haxa njuani ngue nu 'da ni ts'unt'u ya haxra hya majuaní tengutho di 'bejrahü Oja ma Papáhu ngue ga öthü. ⁵ A nuya ma zi cu'i, dí nne ga xi'i n'na ra hya ya. A nuná ra hya ga xi'i, himma 'da'yo na, sinoque 'da'iguui na ra hya bi m'mejrahü m'met'o ga öthü. Ngut'a dí xi'i ya ngue n'na ngu n'najü, jatho ga madí gätho ma mmi'yec'eiü. ⁶ Nu'mø dadi mahma Oja, gue'mø dí öthü'a te di manda Oja 'mø. A nuná ra hya di manda Oja p'uya, guehna ra hya ya xcá 'yøhmü m'met'o na, gue'a ngue di mahrá mmi'eiü n'na.

⁷ Guehna dí xi'i naya, porque nuua ja ra ximhäi, ya xangu yø mmamhya 'youa ngue yø fehni. Nuya p'uya, i mma ngue ra Jesucristo himma juani bi nja'i. Nu ra ja'i ngue nguna ra hya mmanya, guehna ra hyäte na, 'ne rá nsüui ra Cristo. ⁸ Damí mfähmü n'namhma ngue händi m'me'a ra 'befi guí öthü. Damí nehü ngue da ma ma juati xanho ra njut'i di n'na'ahü.

⁹ Nu ra ja'i ngue hinga hont'a te ra hya bi nxännbate ra Cristo nne da ma, sinoque mmammi'da yø hya ngue himbi nxännbate ra Cristo, guehna ra ja'i hinguí n'youi Oja na. Pe nu ra ja'i ngue hont'a te ra hya bi nxännbate ra Cristo i mma, nuná, guehna n'youi ra Papá na, da gue'a rá Ts'unt'u Oja n'youi. ¹⁰ Nu'mø to da zøp'u guí 'bühmü, da 'yena ngue da xän'nahü rá hya Oja, pe hinguí xännbate'a ra hya bi nxännbate ra Cristo, 'yo gadi unna ts'äya p'ü ja ni ngumhmü, 'ne 'yo gadi zenguahü. ¹¹ Porque nu'a di zengua na ra ja'i na, tengutho 'mø dadi hatra ts'edi ngue di nxännbate'a ra hya hinga gue'a.

¹² Xangu mi'da yø hya dí nne ga xi'ahü. Pe händi nne ga cuati gätho yø hya ua ja ra carta ga pen'nahü. Porque dí tømí ga mmap'u ga ma nu'ahü, n'namhma ga nyaséhü, man'natho di njaju mpähä p'uya. ¹³ Dí zengua 'i ya yø ts'unt'u ni juhue, xquet'a rá thanhni Oja na.

3 ra Xuua

Ja ua rá hyu ra carta bi 'yo'tra Xuua.

¹ Nugä dí 'bet'o ngue rá hya Oja, dadi zengua'i, ague ma ndø'amigo Gayo. Janjuani dadi ma'i.

² Ague ma zi cu'i, dí äpä Oja ngue da mäxa'i te guí øt'e. 'Nε dí äpi ngue xta nzaqui'i, tengutho ga nzaqui ni nt'εc'εi i ja. ³ Janjuani dá johya 'mø ma øde te mmanya ma cuha bá sømp'u guí 'bui. Mi zä mi zøcua, bi xiqui ngue gue'a ra hya majuani guí hats'i. ⁴ Hin'yugui man'na ra johya jag'mø dí øde ngue nuya ma basi ya haxhna ra hya majuani.

⁵ Ague ma zi cu'i, ya xanho te guí øt'e ngue guí ørpabi ra 'bäxte'u ma cuha, madaque'a n'nanni ni 'yεhε, pe guí fäts'i. ⁶ Mambá pengya ma cuha, bá sømp'u guí 'bui. Nu'mø ma mpetihe, bi xicje ngue εmmεi gadi madi. A nuyá, nu'mø bi mapu mahøn'a, dami 'yøtra mate ngue gui fäts'i te honi n'namhma da zä di sigue'a te ga 'yo. Gui 'yørpabi tengutho nne Oja ngue gui 'yøt'e. ⁷ Porque nu'u 'yo ngue ørpabi rá 'befi ra Jesucristo. Nuya yø mefi ya, hingui tømí ngue gue'u yø ja'i hingui εc'εi Oja da mäts'i. ⁸ Janangue jatho ga fäxhu'u to mmanna ra hya majuani, n'namhma ngue gätho gahu ga mfäxhu'a te ga 'yo ra hya.

⁹ Nugä dá ot'a n'na ra carta ga pennbabi yø ja'i di mpeti p'u ja ra nija. Pe nuna ra Diótfes ngue nne di m'met'o p'u 'buhyø 'yεc'εi, hingui ørpatho masu te dí xifi. ¹⁰ Janangue nu'mø ga mmagä p'uya, ga xi'ahu hanja ngue hingui säya mmanyø fehni conná ngueque. 'Nε hinga hont'a øt'a p'uya, sinoque hinda unna ts'äya'u ma cuha sømp'u 'bui. Nu'u te'o nne di unna ts'äya, hingui nnepe, 'nε høn'athi p'u ha di mpeti yø 'yεc'εi.

¹¹ Ague ma zi cu'i, 'yo guí øt'e tengu na ra nts'o øt'a dí xi'i ya. Sinoque gue'a xanho gui 'yøt'e. Nu ra ja'i øt'a te xanho, gue'a rá basi Oja'a. Pe nu'a to øt'a te xants'o, ya hingrá mpadiui Oja'a.

¹² Gätho yø ja'i i nnømmanho na ra Demetrio, 'nε majuani'a te dí øde i hma. Nugähe xquet'a dadi jahe majuani ngue xanho te ga 'yo na, 'nε guí pahmu ngue nu'mø dá mangähe n'na ra hya, majuani'a te dí mmam'me.

¹³ I ja mi da yø hya dí nne ga xi'i, pe hinda nne gä ga cuatä ua ja ra carta yø hya. ¹⁴ Porque dí tømí ngue himma ya'atho ga mmap'u, ya da zä ga nyasεui p'uya.

¹⁵ Da hyut'a ni mmui Oja. Di zengua'i ni amigo 'bucua. 'Yørca ra mate dami zengua quits'u n'na ngu n'na'u ma amigogähe 'bup'u guí 'buhmu.

Ra Judas

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Judas.

¹ Nugä drá Judas, rá mēfigä ra Jesucristo, dadi n'yohugä'be ra Jacobo. Dadi zengua to gä bi zon'na Oja. Emmēi di mā'ahū Oja. Ra Jesucristo p'uya, fä'ahū. ² Dī nne ngue man'na di dīnni mmūihū ngue di huēc'ahū Oja. Dī nne ngue emmēi di mā'ahū Oja 'nē da hyut'a ni mmūihū.

³ Ague mā zi cu'ahū, janjuani dá ne ngue xca ot'ahū ra carta ya yø hya n'youi na ra nho dá nthehū ngue ya dá nyamhmū. Pē jap'ū man'na ra hya ja ts'editho ga otra carta ga pen'nahū p'ū. 'Yo guí nnehū ngue to di ts'onna ra hya dí ēc'ēihū, guehna ra hya i ja para zantho na. Pē n'na nditho bi un'Oja te'o gä o rá 'yē. ⁴ A nuyá, 'bu i'da yø ja'i ngue hīngyø hoga 'yēc'ēi. I häte, guehya mmanya ngue sä ga siguetho ga øthū ra nts'o, porque ja rá mpunnbate Oja, i ena. Pē ngue nguna ra hya mma, ya cøn'a mā Ojahū, co 'nē'a mā Hmūhū Jesucristo cōni. A nuyá p'uya, ya manjam'møtho nt'ot'i p'ū ja ra Maca Libro ngue guehya yø ja'i da ma ra castigo ya.

⁵ Madague'a ya guí pahmū na ra hya ga xi'ahū ya, pē dī nne ga ben'nahū te xa 'yøt'Oja yø pa xa thogui. Porque nu'mø mambá jupū ja ra häi Egipto ya yø ja'i Israel, m'mefa p'uya, bi hyo'ū to hīmbi 'yēc'ēi te bi mā. ⁶ Dami bēmhmū te bi tho'ū yø anxē hīmbi zupra 'befi mi pēfi, sinoque bi zop'ū'a te mi pēp'ū mahēts'i. Nunā Oja, xa ndut'i conyø cadena p'ū ja ra 'bexui mente da zōnna pa di nja ra ts'ut'abi. ⁷ 'Nē dami bēmhmū te bi jap'a Oja'ū yø mmēngu p'ū ja ra hnini Sodoma 'nēhra hnini Gomorra conmi'da yø hnini guerp'ūtho mambí ja. Mi njap'ū yø ja'i mi 'bup'ū ngue 'yots'om'mäi tengutho øtyø ja'i 'bup'ū guí 'būhmū ya ngue 'yots'om'mäi. 'Bu i'da ngue yø mmin'yohūse mādi 'berpa rá sä tengutho 'mø drā xisu. Pē bi nzø ya yø hnini ya n'namhma ngue nu to gätho øtyø ts'oqui da badi ngue di njapra castigo m'mefa conna sibi para zantho.

⁸ Tengutho dí xi'ahū ya, xquet'a njarbūtho'a te øtyø fēhni xānnbate p'ū guí 'būhmū. Nu'ū, di ts'antyø dä, ena ngue bi t'uti ngue da zä da 'yøt'a xants'o ngue di ts'onnyø do'yo. Embi ngue hīngui ja ts'edi ga øthū ya yø hya di 'bejpahū Oja ga øthū. 'Nē nnømman'ū'ū tate ja yø ts'edi. ⁹ Nu'mø mi du ra Moisés, nu'a ra 'bet'o anxē Miguel bi njun'mā hyaui ra zithū ngue di nuennbabi rá do'yo. Pē nu'a ra Miguel hīmbi hya ra ts'edi xta nnømman'ū'ū ra zithū, xta 'yēmbi ngue da ma ra castigo. Sinoque høntho embi: "Di hec'a'i Oja", bi 'yēmbi. ¹⁰ Pē nuyá yø n'yohū dí xi'ahū ya, nnømman'ū'ū ja yø ts'edi 'nē hīngui padī hanja. Tengutho yø zu'ē ngue hīn'yū yø n'yomfēni, nu'a ra nts'o so yø mmūi gue'a øt'a, njarbūtho ya dí xi'ahū ya, guehya di m'mehya.

¹¹ Nuyá yø ja'i ya, hague ngu ra n'ū da zä ya. Porque tenthō ra nts'o bi 'yøtra Caín. A nuyá p'uya, øtra ts'oqui ngue da dahra mēnyu, tengutho bi 'yøtra Balaam. Pē di m'medi tengutho ra Coré, di m'medi ngue hīmbi ne xta 'yøde te mman'Oja. ¹² Nu'mø pap'ū ja ra ngo guí øthū ya yø ja'i dí xi'ahū ya, di 'berpabi yø sä'ū yø ja'i njuantho yø 'yēc'ēi. Porque nuyá yø ja'i ya di ho di nsihmē, pē hīngui nnu mansu mi'da yø ja'i 'bup'ū ja ra ngo. Høntho nne ngue di nniyase. A nuyá, hīn tema nho da 'yøt'ahū ya. Ya guí nnuhū n'na ra jogui 'mø bá ha ra ndahi, 'nē hīmbi n'ye, njarbūtho ya. Nuyá, guehya tengutho yø za hīngui zū'mø bi zōnna pa di nzadi. Ya xandu, janangue hīngui zadi, 'nē majuani ngue xandu ngue nu'mø mi sat'i, bi c'uts'i. ¹³ Nuyá yø ja'i ngue hōndra nts'o ga 'yo, guehya yø ja'i guí nhyēpa yø fanthe jap'ū ja ra jathe ya, nup'ū ni gohra ts'othe xants'o rá fūgui hōts'e, njarbūtho ya. Guehya tengutho yø sø 'mø dadi pomp'ū thogui. Guehya da ma ra castigo para zantho ya, da map'ū ja ra ts'a'bexui.

¹⁴ 'Dato yø papá bi m'mūi bá fūdi asta ra Adán, mi m'mū'a rá yoto, ya ra Enoc. Guehna ra Enoc bi mā te di nja, bi 'yēna: "Nu'mø bá ēcua Oja, yø māhūhitho yø maca anxē da

n'youi. ¹⁵ Dá ɛhɛ ngue da 'yɔrpa ra ts'ut'abi gätho yø ja'i. Gätho yø ts'oc'ɛi hinguɪ ɛc'ɛi Oja da ma ra castigo ngue'a te gäma nts'o xa 'yøt'e, da gue'a te gäma ts'omhya xa xi Oja p'ua ha ya", bi 'yɛna. ¹⁶ Nuya yø nemhya, hinjongui pøni ngue di nnu manho. I nne ngue nu'a te go nnepyø mmui da 'yøt'e, gue'a di nja'a. Nu'mø ya, ɛna ngue pase. Di hoqui te xihyø ja'i, para ngue da zäp'ua da gujpaɓi te honi.

¹⁷ Ague ma zi cu'ahua, dami bɛmhmua na ra hya bi xi'ahua m'met'o ya yø representante ma Hmuhua Jesucristo. ¹⁸ Nuyá, bi ma ngue hante da gaxyø pa di 'yɛp'ua, di m'muhyø ja'i ngue da dentho'ua yø hya xanduxqui. Guehya yø ja'i da 'yøtho'a ra nts'o so yø mmui ya. ¹⁹ Guehya yø n'yohua 'uɛnyø ja'i ya. Gue'a ra 'yu cámbase yø n'yomfɛni da 'yøt'e. Hinga gue'a ra 'yu di unna Espiritu Santo ga 'yo. ²⁰ Pe ague ma zi cu'ahua, dami 'yøt'e ngue man'na di ndu ni maca nt'ɛc'ɛihua i ja. Nu'mø guí mmat'Ojahua, dami unna 'yu ra Espiritu Santo ngue di bɛn'nahua te guí mmamhmua. ²¹ 'Yo gadi unthohua rá mate Oja. Nuna ma Hmuhua Jesucristo ja rá nhuɛcate na. Ma ga tømhmua ngue di 'dacja ra te para zantho.

²² Nu to yobɛni, dami haɥhua ra ts'edi ngue 'yo di thät'i. ²³ Pe nu'ua ya xa thät'i, dami yani, tengutho 'mø gui hya'a n'na ra nzunza di o sibi ngue hinguɪ nnepe da guadi di nzø, gui jarba. Di nja ni nhuɛcatehua ngue mi'da yø ja'i, pe dami mfähmua, mamɪ njahua p'ua tengu øt'ua. Nup'ua gdi bɛmhmua ya yø ja'i ya, tengutho 'mø xanguahyø ulu ngue'a ra nts'o ga 'yo, hinguɪ sä ha di mbennbi.

²⁴ Hønsɛ Oja ja rá mfadi, 'nɛ ja rá ts'edi ngue fä'ahua hinguɪ 'yøthua ra ts'oqui. Oja da 'yøt'e ngue hinte mantso da din'nahua 'mø ra pa gui m'mähmua p'ua ja rá hmi rá dä. Nu'a ra ora'a p'uya, ya da zä gui johyahua. ²⁵ Nuna Oja bi yanja conná guehra Jesucristo. Maguesɛ Oja ngue jase rá ts'edi, 'nɛ guehna tate hangu ra pa para zantho na. Da ngut'atho.

Apocalipsis

Nuna ra Jesucristo, ja ua ya yø hya bi 'yutra Xuua, bi japi da badi te ja ngue di nja m'mefa.

¹ Nuya yø hya ja ua, guehya nnepra Jesucristo da fadi hanja ya. Oja bi japra Jesucristo ngue nu'ua yø mefi Oja, da badi hanja ya yø hya ja ngue n'na zihmantho di nja. Nugä drá Xuua, ra Jesucristo bá penngagui rá anxe, bi jaqui dá padi hanja na ra hya na. ² Ma ga xi'ahua te gä dá nu. Ga xi'ahua hanja na te gäma hya dá øde. Ra Jesucristo bi xiqui xanho hanja na rá hya Oja.

³ Nuna rá hya Oja bi t'urqui, ra mmenthi di nthuei te'o da manna hya p'ua ha di mpeti yø 'yec'ei. 'Ne xquet'a ra mmenthi di nthuei yø ja'i da 'yøde hanja ya yø hya nt'ot'i. Nu te ra hya da 'yøde, gue'a da 'yøt'a. A nuya yø hya ja ua, himma ya'atho di nja ya.

⁴ Nugä drá Xuua dadi zenguagä'ua yø 'yec'ei rá m'mup'ua yoto yø hnini rá njap'ua ja ra häi Asia. Oja di jap'ahua 'ne da hyut'a ni mmuihua. Nuna Oja i 'buhya, ximmangu dyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nehyø pa di map'ua, hangu yø pa di sigue di m'mui. Di jap'ahua na ra Espiritu Santo, nuna entho yoto yø nyot'i i nequi p'ua ni hyandra nthuts'i Oja. ⁵ Di jap'ahua na ra Jesucristo, guehna xifi xanho yø ja'i hanja Oja na. Go rá mæditho bi benate 'mø mi du na, 'ne guehna ja rá ts'edi ngue di manda gätho yø dast'abi 'bucua ja ra ximhäi na. Guehna ra Cristo di macja 'ne bi du. Nu'a rá ji bi mäni, gue'a i hoga ma ts'oquihua'a. ⁶ Nuna ra Cristo øt'e ngue ma n'yohua p'ua ha di manda ngue ndast'abi. Bi 'dacja ra 'befi ngue dyø mmäcjahua, para ngue da zäp'ua ga thannehua na Oja rá Papá. A nuyá, ma ga espahua na ra Cristo maguese, ngue ja rá ts'edi para zantho. Da ngut'atho.

⁷ A nuyá, nuna ra Cristo, nu'mø bi zøhø di 'ye mahets'i, da n'youi ra gui. Gätho yø ja'i da nu. Nuya yø ja'i bi cuarpua ja ra pont'i da nu 'mø bi zøhø. Nu'mø bi nu yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, gä di nya dummui. Da ngut'atho.

⁸ Nuna ma Hmuhua Oja jase rá ts'edi, nguna ra hya xicja, i ena: "A nugä para zantho dí 'bui, porque ya nmi 'bucä p'ua bá fadi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'ua rá nzegui, pe nugä ga sigue ga m'mui para zantho", i ena. Porque nuna Oja i 'buhya, ximmangu dyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nehyø pa di map'ua, hangu yø pa di sigue di m'mui.

⁹ Nugä drá Xuua, gä dadi ncuha, gäthogaha, ya ma n'yohua ra Jesucristo. A nuyá, di tocagaha ngue dí sähu ra n'ua ya. Pe gä dí ohua rá 'ye ra Cristo nuna di hacja ra ts'edi ngue ga seti hangu ra n'ua ja ngue ga thohmu. A nu'mø ma m'mucä p'ua Patmos, ja n'na ra t'uhäi ja made ra jathe, ja dá op'ua ra fädi. Bi joqui ngue dá mambrá hya Oja, dá xicä yø ja'i te'o na ra Jesucristo. ¹⁰ Nuna n'na ra pa ngue mi thanne yø ja'i ra Hmu Jesús, ra Espiritu Santo bi pärcagui ma nthandi, 'da ma'dan'yo dá nu. Dá øcua ja ma xatha ngue nts'edi ga nzoca n'na n'cei. Nup'ua dá øde, tengutho 'mø bi 'bixtra corneta. ¹¹ Nu'a bi zoqui bi 'yengui:

—A nugä para zantho dí 'bui, porque ya nmi 'bucä p'ua bá fadi bá nja yø cosa i ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'ua rá nzegui, pe nugä ga sigue ga m'mui para zantho. Ague Xuua, dami cuatra sacua te gä gui nnu ya. Gui pennbá ra sacua yø 'yec'ei 'bua yoto yø hnini rá njap'ua ja ra häi Asia. Nuya yoto yø hnini ya, guehna ra hnini Efeso, ra hnini Esmirna, ra hnini Pérgamo, ra hnini Tiatira, ra hnini Sardis, ra hnini Filadelfia, ra hnini Laodicea.

¹² Nugä drá Xuua, dá 'bärbua ngue dá het'a nzoqui. Pe nu'mø ma 'bät'i, dá nu yoto yø mfoxiyo ngue ra oro. ¹³ Nup'ua ja'ua yoto yø mfoxiyo p'uya, dá het'i ngue et'inde n'na ra n'yohua. He rá he söt'e asta yø gua. Rá tiya p'uya, gä ra oro di ngut'i. ¹⁴ Yø xta p'uya, gä

ra t'axi, ɛna ra t'axca xide'yo ogue ra t'axca se. Yø dä p'uya, di yoxni tengutho rá thai ra sibi. ¹⁵ Yø gua p'uya, di yoxni tengutho ra t'ɛgui 'mø bá pømp'u ja ra orno ngue xa mma mats'uxt'i xandønho. Nu'a ga nt'øde 'mø bi nya p'uya, tengutho gui hi ra ndate dehe. ¹⁶ Nup'u ja rá 'yɛ ngue rá n'yɛi, i ha yoto yø sø. I pømp'u ja rá ne n'na ra ts'anjuai ja yoho yø heti. Rá hmi p'uya, di yoxni tengutho gui yotra hyadi 'mø hinte juti.

¹⁷ Ma herpu 'bäi, dá tãgui tengutho n'na ra du, dá sop'u ja yø gua. Bi macrá 'yɛ ngue ra n'yɛi, bi doscãgui, bi 'yɛngui:

—'Yo guí su. Go guecã dí 'bui para zantho, porque ya nmi 'bucã p'u bá fudi bá nja yø cosa i ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nɛgui, pɛ nugã ga sigue ga m'mui para zantho. ¹⁸ Guecã dí 'bui hangu ra pa. 'Nɛ bi hnu ngue dá tu, pɛ nuya dí 'bui para zantho ya. Go dí hagã ra nsogui ngue ra ndate, go dí hagã ra nsogui p'u 'buhyø ánima. ¹⁹ A nuyá, dami cuatra súcua te gãma hya guí nnu ya. Cuatra súcua'a te bi nja ya, da gue'a te di nja m'mefa. ²⁰ Nuyá, ga xi'i te ga mbønya yoto yø sø gá nua ja ma n'yɛigã ya. Co 'nɛhya yoto yø mfoxiyo ngue ra oro di mãsqui, ga xi'i te ga mbøni. Nuya yoto yø sø gá nu, guehya ga mbøni ngue yoto yø mɛfi Oja ya. Guehya 'bet'o p'u di mpeti yø 'yɛc'ɛi ngue yoto yø hnini ya. A nuya yoto yø mfoxiyo gá nu, guehya ga mbøni ngue yoto 'bui yø 'yɛc'ɛi ya.

2

¹ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mɛfi Oja 'bet'o p'u 'buhyø 'yɛc'ɛi'a ra hnini Efeso. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yɛmbi: “Nguna ra hya mmanna ja yoto yø sø p'u ja rá n'yɛi, nuna di therbu made ha ja yoto yø mfoxiyo ngue ra oro. I ɛna: ² Dí pacã te gã guí øthu. Dí padi ngue guí ha ra ts'edi guí ørpahu rá 'befi Oja. 'Nɛ guí seti hangu ra n'u guí thohmu. Dí pacã ngue hin gadi nsixu yø ts'oc'ɛi. 'Nɛ dí padi ngue pønyø ja'i ngue nne da hyã'ahu, i ɛna ngue ma representante. Pɛ gá hyaspahu ra güenda te ga 'yo ya yø ja'i ya, 'nɛ gá tinnbahu ngue guehya fehni ya. ³ Guí seti hangu ra n'u guí thohmu, 'nɛ 'bu i'da ngue emmɛi ørcãgui ma 'befi, hinha ga ngohyø mmui. ⁴ Pɛ nugã jap'u n'na ra hya nnã su'ahu. Nuna ra hya na ngue zits'utho gadi macju, ya hinni mantho gadi macju tengutho p'u bá fudi, ngue janjuani gá hyo ni mmui gá macju. ⁵ Dami beni ha bi njap'u guá ets'i ngue gadi macju. A nuyá, dami 'bã'ni mmuihu n'na zihmantho, dami macju tengutho gmi øthu m'met'o. A nu'mø ngue hingui nne gui macju, ga mmagã p'u ngue ga hacã ni mfoxiyohu p'u ha ja. ⁶ A nuna n'na ra hya jap'u guí øthu, dí nnu manhogã na, ngue madits'u guí nnu manhohu'u yø hya xännbabi yø ja'i ra Nicolás. A nugã p'uya, xquet'a 'nɛqui madits'u dí nnu manhogã na ra hya na. ⁷ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yɛc'ɛi ra Espiritu Santo, i ɛna: Nu ra ja'i da bønɪ ngue da dapra nts'o i ja, ga unna nt'edi ngue da zaprá ndät'ã ra za 'bãp'u ja rá nhuaza Oja. Nu'mø bi za ra ndät'ã ra ja'i, ra ja'i p'uya di m'mui para zantho, i ɛna”.

⁸ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mɛfi Oja 'bet'o p'u 'buhyø 'yɛc'ɛi'a ra hnini Esmirna. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yɛmbi: “Nguna ra hya mmanna ya mi 'bu 'mø mambã fudi bá nja yø cosa i ja ya, 'nɛ di sigue di m'mui para zantho. Guehna bi du na, pɛ mahømbi m'mui. I ɛna: ⁹ Dí pacã te gã guí øthu. Dí padi ngue xangu ra n'nu guí sãhu. 'Nɛ dí padi ngue guí hyoyahu, ngue hin'ya ra mɛnyu. Pɛ madague'a, tate di muui na ra nho di 'da'ahu Oja. Dí padi ngue nnømman'u'ahu yø ja'i nuya ɛna ngue yø judío. Pɛ nuya yø ja'i ya, guehya hingyø ja'i Oja ya, sinoque guehya yø ja'i ra zithu ya. ¹⁰ 'Yo guí suhu'a te ra n'u ja ngue guí thohmu ya. Porque ra zithu di nja ra pa da 'yøt'e ngue guí n'ofãdihu. Ja da fap'u p'uya ngue'mø majuanɪ guí ɛc'ɛigahu xanho, ogue hin'na. Di sã'ahu ra n'u n'net'a ma pa, pɛ 'yogui hegahu madague'a gui tuhu. Cabo ga jut'ahu connã 'da'yo te para zantho. ¹¹ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yɛc'ɛi ra Espiritu Santo, i ɛna: Nu ra ja'i da bønɪ ngue da dapra nts'o i ja, ya hinda tho'a rá yondi ra ndate, i ɛna”.

¹² Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'ua 'būhyø 'yεc'εi'a ra hnini Pérgamo. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna pōnná ne n'na ra juai mandø nts'atho, ja yoho yø heti, i εna: ¹³ Dí pacá te gá guí øthū. Dí padī ngue guí 'būhmū p'ua ha 'būhyø ja'i dī manda ra zithū. Pē dí padī ngue guí εc'εigahū xandønho. Nu'mø ra pa mi hātra ts'edi ra zithū'ua nī mmenguhū ya, ngue bi bentra Antipas bi hyo, bi ũpi ngue xifi xanho yø ja'i hanja'a mā hya, pē hīngá hyegahū. ¹⁴ A nuyá, jap'ua 'da yø hya guí øthū ngue hīndī nnu manhogá. Porque nuna ra hya bi nxännbate manjam'mø ra Balaam, 'bup'ua 'da nī amigohū ngue tēna ra hya na. Guehna bi xännbabi ra Balac, bi xifi ngue da japyø judío da 'yøtra ts'oqui, ngue da zi'a te pørpabi yø dahmu, m'mefa p'uya dī n'yots'om'mäi. ¹⁵ Nuna man'na ra hya p'uya, xquet'a 'bup'ua 'da nī amigohū ngue tēna hya bi nxännbate ra Nicolás. Conque nuna ra hya xännbate na, madits'ua ngue dí nnu manhogá na. ¹⁶ Pē nuyá, 'yo gadi unna 'yu yø ja'i ngue di xähya yø hya bi nxännbate na dí xi'ahū ya. Dami xihyø ja'i ngue nuna ra hya xännbi, da hyep'ua. Porque nu'mø hīmbi ne yø ja'i da hyep'ua na ra hya di xädi, ga mmasegá p'ua. Nuya yø ja'i hīngui nne da hyep'ua ya yø hya di xädi, ga säsegä'be conna juai pōmma ne. ¹⁷ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yεc'εi ra Espiritu Santo, i εna: Nu to da bōni ngue da dapra nts'o i ja, ga japi da zi ra hmε bí ja mahets'i, guehna ra hmε hīngui facua ja ra ximhäi na. 'Nε ga unna n'na ra t'üdo xa nt'axi. Nuna ra t'üdo ga unni, nt'ot'i n'na ra thūhū ma'da'yo, hīnjongui padī hanja. Sinoque ja ngue da base hanja'a to da hyanna do, i εna”.

¹⁸ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'ua 'būhyø 'yεc'εi'a ra hnini Tiatira. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanná Ts'ünt'ua Oja, nuna di yoxni yø dá tengutho gui 'yotrá thai ra sibi. Yø gua p'uya, di yoxni tengutho ra t'εgui mats'uxt'i xandønho. I εna: ¹⁹ Dí pacá te gá guí øthū. Dí padī ngue gadi macjū 'nε dí padī ngue n'na ngu n'na gadi mmahmū. Dí padī ngue guí εc'εigahū xandønho. Dí padī ngue guí ørpahū rá 'befi Oja. Dí padī ngue nu'a te ra n'ua guí thohmū, gá guí sethū. Dí padī ngue nu'a te ra nho guí øthū, man'na tate xanho te guí øthū ya, ngue'mø rá müdi. ²⁰ Pē nugä, jap'ua n'na ra hya nna sū'ahū. Porque nuna ra hya xännbate ra Jezabel, gadi unthohū ra 'yu. Nuna ra xisu na, i εna ngue Oja di bēnnbabi ra hya xännbate, pē hīmma juani. Porque dí padī ngue hāt'ua yø ja'i xännbi. εmbi ngue sātho dī n'yots'om'mäi ra ja'i, 'nε εmbi ngue sātho da za ra ngø pørpabi yø dahmu. ²¹ Nugä dí tømä na ra Jezabel, xamhmatho da hyep'ua'a rá n'yots'om'mäi ga 'yo, pē hīngui nne da hyep'ua. ²² Janangue nuyá, ga japi di hyenni da 'yoxrá t'ots'i. Ga japi da zä ra n'ua. Nu to gá xa hyät'i ngue n'yots'om'mäiui, nu'mø hīndi 'bätyø mmui ya hāt'i ngue da hyep'ua ra nts'o øt'e, xquet'a ga japi ngue mathoguitho da zä ra n'ua. ²³ Nuna ra Jezabel, ga hogä yø ja'i nuya xa hyät'i, i nnøpe ngue yø basi. Ja da bap'ua yø 'yεc'εi 'bui ndap'ua bi zä p'uya ngue dí parbabi yø n'yomfēni yø ja'i, nu te gäma hya mbεmp'ua ja yø mmui n'na ngu n'na, gá dí padī. N'na ngu n'na'ahū, nu te gá guí øthū gue'a ra njut'i dī nja'a.

²⁴ Pē nuna ra Jezabel xännbate ra hya p'ua ja ra hnini Tiatira, xangu hīngui nne gui tēhnū na ra hya na. Porque nuya yø hya exa di xähya ja'i ngue nne da badi xandønho te εga 'yo rá hya ra zithū, ya hīngui nne gui xähmū ya yø hya ya. Pē conni parte, ya hīn'yu te gdá sū'ahū. ²⁵ Nuna ra hya ya xcá benthū, dami sigue ngue gue'a gdí n'yohū'a ya, asta gue'mø dá εcä mahøn'a. ²⁶ A nuyá, nu to da bōni ngue da dapra nts'o i ja, 'nε da 'yøt'e te dadi 'bepi, 'nε di sigue da 'yøt'e asta guēp'ua rá nzegui, guehna ra ja'i ga unná cargo ngue dī manda yø nación. ²⁷ Mā Papá bi 'dajma cargo, ga ja'ahū p'uya ga 'da'a nī cargohū. Pē mandø nzaquitho ra ts'edi ga 'da'ahū. Nu'mø hīmbi 'yøtyø ja'i na ra hya guí xihmū da 'yøt'e, gui japhū yø ja'i tengutho 'mø bi thespa ra t'εgui n'na ra ts'øye, ngue 'bexti mpøde. ²⁸ Xquet'a ga 'da'ahū ra dasø bí pøx'mø xüdi. ²⁹ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'εi ra Espiritu Santo”.

3

¹ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'ua 'buhyø 'yεc'εi'a ra hnini Sardis. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna to pennbabi ra Espiritu Santo ya yoto yø hnini, nuna ha yoto yø sø. I εna: Dí pacä te gä guí øthü. Dí padí ngue nup'ua ha guí yahü, guí εna ngue ya guí øthü xandønho rá 'befi Oja. Dí pacä p'uya ngue himma juani guí n'yohü rá ts'edi Oja. ² Yo nimantho guí säyathohü, dami mpefi ngue gui hathü ra ts'edi yø ja'i. 'Yo guí nnehü ngue nimantho da hyep'ua Oja mi'da yø ja'i. Porque dí nnugä ngue guí säyathohü, guehna hingui nnu manho ma Ojagä naya. ³ Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui pumbeni ya yø hya bi sän'nahü. Nu te gäma hya bi si'i gui 'yøthü, da gue'a gui 'yøthü'a. 'Yo nimantho gui säyathohü. Nu'mø hingä ja ndummui gui 'yøthü ya yø hya dí xi'ahü ya, jagui thambeniü ya ga søcä p'ua guí 'buhmü, tengutho 'mø bi zøhra bæ, porque hingui pahmü tema ora ga søhø. ⁴ Pe dí padí ngue nup'ua ja ra hnini Sardis, 'bap'ua 'da yø 'yεc'εi ngue händi ts'onnyø he bi un'Oja. Guehya 'dap'ua ga n'yo'be ya, da hye yø t'axca he. Gue'a yø njut'i'a ngue himbi ts'onnyø he bi t'unni. ⁵ A nuyá, nu to da bøni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da hye rá t'axca he'a, 'ne hinga thujpabi rá thuhü p'ua ja ra libro nt'ot'i yø thuhü ya yø ja'i ja ra 'da'yo te. Nup'ua 'buhma Papá, conyø anxε 'dap'ua 'buhmi, ja ga mmangä p'ua ngue guehya ma ja'i ya. ⁶ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'εi ra Espiritu Santo”.

⁷ Dami 'yotra carta gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'ua 'buhyø 'yεc'εi'a ra hnini Filadelfia. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna majuani ngue gä ra nho øt'e, 'ne nu'a ra hya mma gä majuani. Guehna hannbabi rá nsogui ra dast'abi David. Nu'mø bi xocra goxthi, hinjongui sä da nøt'e. Nu'mø bi nøtra goxthi, hinjongui sä da xoqui. I εna: ⁸ Dí pacä te gä guí øthü. Dí padí ngue nuna ma 'befi, madí zits'ua guí ha ra ts'edi gui 'yøthü na ra 'befi na. A nu'a gni 'yørpahü masu na ra hya dí mma, hingui cønngha ma thuhü, janangue dá xoc'ahü n'na ra goxthi ngue hinjongui sä da nøt'e. ⁹ A nuyá yø ja'i o rá 'yε ra zithü, guehya exa εna ngue yø judío ya, pe himma juani ngue guehya ma ja'igä ya, sinoque fehni. A nuyá yø ja'i ya, ga japä ngue di ndantøhmü p'ua ha guí 'buhmü. Ja da bap'ua p'uya ngue dadí ma'ahü. ¹⁰ Nugä dí xi'ahü ngue gui seti hangü ra n'ua ja ngue gui thohmü. Nuna ra hya dá 'bep'i gui 'yøthü, gue'a gä 'yøthü'a. Janangue nuyá, ga faxahü 'mø gä sähü ra n'ua da thogui gätho yø ja'i 'bui rá nguni nximhäi. Ja da fap'ua ndana ra ja'i da bøni ngue xanho rá nt'εc'εi. ¹¹ N'na zihmantho ga ma εcä. 'Yo gadi thøhmü na ra hya ya xca benthü, n'namhma ngue hinga n'nan'yo to di tocabi ra njut'i ja ngue di n'na'ahü. ¹² A nuyá, nu to da bøni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da gohi ngue drá døts'e rá ngu ma Oja'a. 'Ne hinjam'mø da 'uemp'ua di m'mäi. Nu'a rá thuhü ma Oja, ga cuarpabi ra ja'i. 'Ne ga cuarpabi ra ja'i rá thuhü na ra 'da'yo Jerusalén bí ja mahεts'i, gue'a rá hnini ma Oja'a. 'Ne xquet'a ga cuarpabi ra ja'i ma 'da'yo thuhü. ¹³ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'εi ra Espiritu Santo”.

¹⁴ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'ua 'buhyø 'yεc'εi'a ra hnini Laodicea. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna zant'a majuani te mma. Nuna xifi xandønho yø ja'i hanja na ra hya majuani. Connä guehna bi nhogui te gäma cosa bi zän'Oja ngue bi nja. I εna: ¹⁵ Dí pacä te gä guí øthü. Dí padí ngue ni xinga gue'a gui hyεgagui p'ua, ni xinga gue'a gdi ha ra ts'edi gui tenngagui ma hya. A nuyá, i nne gui sänni te gui 'yøt'e. O bien ngue gui hyεgagui p'ua, oque xingui hya ra ts'edi gui tenngagui ma hya. ¹⁶ Pe comma ngue xøgue zi juat'atho guí εc'εigui, nuyá njuantho gui mma thi ya. ¹⁷ Guí εna ngue ya gyø mmεmmetihü, ya hinte gadi 'behmü. Ya gä gue'a te guí øt'e guí εmhü ya. ¿Ua hin gadi umhmü ra güenda ngue ra 'yanthi gä nthehü? Porque madí zits'ua te di ja'ahü. Guí hyoyahü nup'ua go bi zä. Gyø xädähu nup'ua go bi zä. Conque ni xingra ulu di ja ngue gui hyehü. ¹⁸ Janangue dí xi'ahü ngue gui tänngbahü ra oro ma datho xandønho, ya xpä thop'ua ja ra sibi. Nu'mø ngue da guehna di ja'ahü na, ya majuani ngue gui mmεmmetihü 'mø. 'Ne gui tänngbahü ra ulu tate mandø nt'axitho

gui hyehũ, n'namhma ngue ya hĩnni mantho gui pes'ni sã ngue da hĩn'yũ te gui hyehũ. Dami tãngbahũ ra 'yẽthi ni hu ngue ra colirio, di coxni dãhũ, n'namhma ngue da zã ni nxãdã gui thohmũ. ¹⁹ A nugui, nu'ũ gã dadi madi, nu'mø hinga gue'a ga 'yo, nugã dí fei ngue dadi hejpi te øt'e. Janangue nuyá, gã fep'ahũ 'mø ngue hĩngui hyã ra ts'edi gui 'bã'ni mmũihũ ya. ²⁰ Dí 'bãcã p'ũ ja ra goxthi dí nzonhnategã. Nu ra ja'i da 'yøde te dí xifi, da xogagui rá mmũi gã cõt'i. Gã nsãya p'ũ ja rá mmũi ra ja'i. Gã n'amigo'be, 'dap'ũ gã nsihmẽ'be. ²¹ A nuyá, nu ra ja'i da bõni ngue da dapra nts'o i ja, gã unna nt'edi ngue 'dap'ũ gã mmũi'be p'ũ dadi manda. Tenguthogã ngue dá dapra nts'o, janangue nup'ũ di manda ma Papá 'dap'ũ dí hu'be. ²² Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hyã xihyø 'yẽc'ei ra Espiritu Santo”.

4

¹ Mi tho'a te gãma hyã dá nugã p'ũya, mahøndã nnøts'e ngue da hanmahets'i. Dã handã n'na ra goxthi ngue nsoqui. Nu'a nmi ya'be p'ũya, nu'mø nzoqui, enã gue'mø m'mixt'i ra corneta'a gã ya. Bi 'yẽngui:

—Bí 'yẽcua ya. Gã ut'a'i te ja ngue di nja m'mefa —bi 'yẽngui.

² Nu'a ra ora'a p'ũya, bi pärcagui mã nthandi ra Espiritu Santo. Dã handã n'na ra nthuts'i bí ja mahets'i. Nup'ũ ja ra nthuts'i p'ũya, ja hup'ũ Oja. ³ Nuna dá handi ngue huxpũ ja rá nthuts'i, dá nu ngue di yoxni p'ũ hudi, tengutho gui yoxni ra dospi ngue ra jaspe, n'youi ra cũhũ xã ntheni ngue ra cornalina. Nup'ũ hudi, jap'ũ n'na ra nyot'i ngue ra sano, gã ra juxhmu. ⁴ Xã 'yẽt'inde 'dãte magoho yø nthuts'i p'ũ hudi. N'na ngu n'na'ũ yø nthuts'i hup'ũ n'na nc'ei, gã he yø t'axcã he. 'Da'a n'na ra corona ngue ra oro oxyø ya. ⁵ Nup'ũ hu Oja, ja pøp'ũ yø hüei, ja nẽxpũ yø ngãni 'mø bi nya. Nup'ũ ni hyandrã nthuts'i Oja, jap'ũ yoto yø nyot'i ngue danzø. Gue'ũ nnøpa ts'edi ra Espiritu Santo'ũ yø nyot'i. ⁶ Nup'ũ ja ra xequi socra nthuts'i p'ũya, titho tengutho ra jathe p'ũ gui nẽqui. Pe thotrã nthandi ra ja'i tengutho ra xito.

Nup'ũ ja ra nthuts'i, gã goho yø ts'at'i 'bãi 'da'a n'na'ũ ja yø te. Ngu rá hmi, ngu rá xũtha, gã ja yø dã. ⁷ Nu'a rá mudi, di nẽqui tengutho n'na ra dafanzate. Nu'a rá yoho, di nẽqui tengutho n'na ra ndøtoro. Nu'a rá hyũ, ja rá hmi tengutho ra ja'i. Nu'a rá goho, di nẽqui tengutho ra dátãni di hmahyø zahua. ⁸ Gã goho, i ja 'dato yø zahua n'na ngu n'na. Nup'ũ ja yø zahua, ngu yø 'bizahua, ngu maxøts'e, gã mã zinni ja yø dã. Ra pa, ra xui hĩngui sãya ngue enã:

—Nuna Oja na, guehna mã datho di nsupi. Guehna mã datho di nsupi. Guehna mã datho di nsupi. Guehna Oja ra hmu na ngue jase rá ts'edi, guehna 'bũhna ya, 'nẽhyø pa xã thogui ya mi 'bui, 'nẽhyø pa di map'ũ, hangu yø pa di sigue di m'mui —i enã.

⁹ Nguna ra hyã gã 'yẽspabi Oja 'nẽ di ja mammadi Oja. N'na ndi ngu n'na ndi da 'yẽspabi Oja, ¹⁰ nu'ũ 'dãte magoho huxyø nthuts'i di mãspũ hu Oja, gã ndantyøhmu ngue thanne Oja nuna 'bui para zãntho. N'na ngu n'na enyø corona ngue sop'ũ ni hyant'Oja. I enã:

¹¹ —Ague mã Oja'i, gue'e mã Hmu'ahẽ. Gue'e ni 'yup'ũ mathoguitho da hnu mansu'i. 'Nẽ ni 'yup'ũ da t'ẽts'a'i, porque jase ni ts'edi ngue gã hoqui tanto yø cosa i ja. Nu'i, bi nja'i mpãhã guã sãnni te bi nja, gue'a ja'a ya.

5

¹ Nuna Oja huxpũ ja rá nthuts'i, dá hẽti ngue fo rá n'yẽi n'na ra sũcua ngue m'mãni. Nt'ot'i mbo ra sũcua 'nẽ nt'ot'i maxøts'e. Nup'ũ ja rá nyani ra sũcua n'youi yoto yø seyo sammĩ ngue hĩndi nxãdi. ² Dã nu n'na ra anxẽ ngue mandø nzaquitho gã ya, ra ndøts'edi gã 'yøtra nt'ãnni, i enã:

—¿To da bõni di ntãte ya ngue da zã da xøjpa yø seyo samra sũcua, para ngue di nxãdi? —bi 'yẽna.

³ Pẽ hĩnjombi bõni ngue xtã nzã da xũdi, ni xĩnga guep'ũ mahets'i, ni xĩnga guecua ja ra hãi, ni xĩnga guep'ũ 'bũhyø ánima. Hĩnjombi bõni ngue xtã nzã xtã xøjpa yø seyo ra

sucua ngue xta nnu te nt'ot'i. ⁴ Nugä p'uya janjuani ngue di zoni, porque hinjombi boni ngue xta xocyø seyo ngue xta nnu yø letra nt'ot'i ra sucua. ⁵ Nu'u 'däte magoho nja'i, bi 'yenga n'na:

—'Yo nimantho gui zoni, porque nuna ni hu ngue ra dafanzate, rá mení ra Judá 'ne rá mení ra dast'abi David, go bi dahna ya. Go da zä da xocya yoto yø seyo samra sucua naya.

⁶ Dá nugä n'na ra De'yo ngue 'bäp'u 'bu Oja p'uya. Di nequi ngue n'yodui yø medi bi nja 'mø mi tho. Xa 'yēt'inde'u di mäspu 'bu Oja. Ja yoto yø dani, ja yoto yø dä. Nuya yø dä p'uya, guehya nne da ma ngue ra Espiritu Santo handi Gä rá nguni nximhäi. ⁷ Nuna ra De'yo, bi ganna sucua mi ca rá n'yei Oja p'u hudi. ⁸ Mi ganna sucua p'uya, nuya goho i 'bäi n'na ngu n'na yø ts'at'i ra nthuts'i, co 'nehya 'däte ma goho hup'u ja yø nthuts'i, Gä bi ndantyøhmü p'u 'bähra De'yo. I ha 'da'a n'na ra 'bida ni hu ngue ra arpa. Ne the 'da'a n'na ra mohi ngue ra oro, yup'u ra hoga bopo. Nuna ra bopo, guehna rá mhmat'Oja øtyø ja'i ya o rá 'ye Oja na. ⁹ 'Ne tuta n'na ra thuhu ngue ma'da'yo, i enna thuhu: “Nu'i, gue'e ní 'yup'u ngue gui canna sucua, gui xøjpa yø seyo n'youi. Porque gue'e bi tho'i, 'ne conni ji gá jurpabi yø ts'oqui yø ja'i ya o rá 'ye Oja. Guehya yø ja'i 'bui ndap'u bi zä yø häi, 'ne 'dama 'dan'yo yø hya Gä nya n'na ngu n'na. ¹⁰ Gä unyø 'befi yø ja'i ngue dyø mmäcja, para ngue da dännesø Oja. 'Ne Gä unyø 'befi yø ja'i ngue di ndast'abi, ngue di manda Gä ra ximhäi”.

¹¹ Ma nu mahøn'a p'uya, dá nu ngue mandøngu dyø anxe xá 'yēt'inde'u 'däte magoho di mäts'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Pe nu'a gangu yø anxe dá nugä, yø mahuahí ngue yø mahuahí'a gandøngu yø mahuahí yø anxe dá nugä ngue tuhü. ¹² Janjuani ngue ra ndøts'edi Gä 'yena:

—Nuna ra De'yo bi tho, guehna ní 'yup'u ngue da 'yøspabi yø ja'i na. Da manyø ja'i ngue guehna jase rá ts'edi na, 'ne di manda'a te gäma cosa i ja, go guehna jase rá mfaði na. Janangue ní 'yup'u da hnu mansu 'ne da t'espí.

¹³ Dá øcä p'uya ngue mandøngutho i tuhü. Gätho'a te bá sän'Oja ngue ja yø te, Gä tuhü, ngup'u mahøts'i, nguua ja ra ximhäi, ngup'u 'buhyø ánima, ngup'u ja yø jathe. Gä 'da ga 'yenthø:

—Nuna Oja hup'u ja rá nthuts'i, co 'nehra De'yo, guehya ma datho nne ngue da hnu mansu ya. 'Ne da hma ngue maguesø ja yø ts'edi. Guehya jatho ngue da t'espí hangü ra pa ya —i ena.

¹⁴ A nu'u goho i 'bäi n'na ngu n'na yø ts'at'i ra nthuts'i, 'da ga 'yenthø:

—Xandønho ngue ngu'a di nja —bi 'yena.

A nuya mi 'däte magoho di mäspu hu Oja p'uya, Gä bi ndantyøhmü ngue thanne Oja nuna 'bui para zantho.

6

¹ Dá nugä ra De'yo p'uya, ngue bi xøts'a rá müdi'u yoto yø seyo. Nu'a n'na'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i ra nthuts'i p'uya, ra ndø ts'edi ga ya, ena ra ngäni p'u dá øde ngue engui:

—Bí 'yøcua, n'namhma gui hyeti xanho —bi 'yengui.

² Ma nhannigä p'uya, dá nu n'na ra t'axa ndøfani. Nu'a ra tøgue, fo rá 'ye n'na ra nsä. Bi t'unna n'na ra corona. Bi ma p'uya ngue da øtra tunhni. Pe himbá thapi. Nuna, ndap'u bi zä ni ma bí tåhra tunhni.

³ Nu'a ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá yoho ra seyo. Bi 'yengä'a rá yoho 'bäp'u ja rá ts'at'i ra nthuts'i p'uya:

—Bí 'yøcua, n'namhma gui hyeti xanho —bi 'yengui.

⁴ Ma nugä p'uya, bá ep'u n'na ra thenga ndøfani. Nu'a ra tøgue, bi t'unna ts'edi ngue da japi di ndunhyø ja'i 'bøcua ja ra ximhäi. N'na ngu n'na di nhyo. Bi t'unna n'na ra majuai.

⁵ Nu'a ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá hyu ra seyo. Bi 'yengä'a rá hyu 'bäp'u ja rá ts'at'i ra nthuts'i p'uya:

—Bí 'yɛcua, n'namhma gui hyɛti xanho —bi 'yɛngui.

Ma nhannigä p'uya, dá nu n'na ra 'bondofani. Nu'a ra togue p'uya ha n'na ra pesa. ⁶Dá ócä p'uya ngue bá nya'a hup'u made haru 'bä'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Bi 'yɛna:

—Nu'a n'na kilo ra trigo, di muui'a te nthaha n'na pa ra nzäbi. Nu'a hyu kilo ra cebada, di muui'a te nthaha n'na pa ra nzäbi. Pe ra aceite 'nɛhra vino hinda nexrá muui'a —bi 'yɛna.

⁷Ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá goho ra seyo. Bi 'yɛngä'a rá goho i 'bäp'u ja rá ts'at'i ra nthuts'i p'uya:

—Bí 'yɛcua, n'namhma gui hyɛti xanho —bi 'yɛngui.

⁸Ma nhannigä p'uya, dá nu n'na ra nduhmi ndofani. Nu'a ra togue p'uya ni hu ngue ra Ndate. Nup'u ja rá xutha ra togue, bá 'befa p'u'a ra xequi 'buhyo ánima. Guehna bi t'unná ts'edi ngue da hyo n'na cuarto yø ja'i 'bu'a nximhäi na. Da japi ngue di nhyo yø ja'i p'u ja yø tunhni di nja, da du yø ja'i ngue ra thuhu. Da du yø ja'i ngue ra guchi. Da du yø ja'i ngue da za yø zate.

⁹Ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá cut'a ra seyo. Dá nugä yø te yø ánima xa tho ngue mmambrá hya Oja. Guehya hingui säya'a maní manna hya, janangue bi tho. Nuya p'uya, gä 'bup'u ja ra altar. ¹⁰Yø ánima p'uya, nts'edi gä 'yɛna:

—Ague grá Hmu ma Oja'i, gue'e majuaní ngue gä ra nho guí øt'e. 'Nɛ dí pacähe ngue di nja'a te ra hya xcá ma ngue di nja. Xiya, ¿asta njam'mø gui hyaspabi ra güenda ya yø ja'i 'bu'a nximhäi bi hyogähe ya? —i ɛna.

¹¹Bi t'unyø t'axca he ya yø ánima n'äst'abi, pe bi sifi ngue di nsayahma mits'u ra pa. Da dø'mits'u, asta gue'mø da zudi ngue da thopya yø cu ørpa rá 'befi ra Cristo, tengutho i du ya yø ánima.

¹²Ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá 'dato ra seyo. Dá nu ngue mathoguitho bi 'yan'ahäi. Ra hyadi bi gohi ngue ra pothi tengu ra 'bo'ulu. Ra zana bi gohi tengu ra ji ngue xa ntheni. ¹³Bá høhyø sø maya bi zo häi. Guí nnu 'mø ngue huatra ndahi yø 'ya'igo, 'da guá hyømtho ngue so häi, bi njarbutho. ¹⁴Ra c'ammahets'i p'uya, bi m'medi tengutho 'mø m'mäni n'na xit'o ra xucua. Yø t'øhø 'nɛhyø t'uhäi ja made ra jathe, gä bi damp'u ha ja. ¹⁵Yø dast'abi 'bu'a nximhäi p'uya, gätho yø hmu, gätho yø mmemmeti, gätho yø general, gätho mi'da yø ja'i ja yø ts'edi, gue'u 'buhyo hmu, gue'u hinjo'o yø hmu, gä bi 'dagui, bi n'yamp'u ja yø 'bido. Bi yurbu ja yø hyado ja mbo ra häi. ¹⁶Yø ja'i bi 'yɛmbyø t'øhø, bi 'yɛmbyø nyuni:

—Bá tähmü ya, n'namhma guí cogbahe, hinda dingähe na hup'u ja rá nthuts'i. Porque ra ndussutho ra castigo da ja ra De'yo, hĩndĩ nne ga thocähe'a ra castigo'a. ¹⁷Nuya mfađi ngue bi zøhra pa di nja ra castigo ya. Ya hinjonda zä da däqui te di nja ya —i ɛnyø ja'i.

7

¹Mi tho'a te dá nugä p'uya, mahøndá handi goho yø anxɛ 'bäi ngoho mats'at'i nximhäi, ngue samra ndahi n'na ngu n'na. Hĩndĩ japi tema ndahi di n'yo maxøts'e ra häi, ni xinga guep'u ja ra jathe di japi di n'yo ra ndahi. Hĩndĩ japra ndahi ngue tema za da 'yani. ²Dá nugä man'na ra anxɛ p'uya, ngue bí 'yɛp'u ni bøxyadi. Hannbabi rá seyo na majuaní ngue Oja i 'bui. Nuna ra anxɛ, ra ndøts'edi i matya goho yø anxɛ xi t'unyø ts'edi ngue da 'yøtra ndate p'u ja ra häi 'nɛp'u ja ra jathe. ³Bi 'yɛmbi:

—'Yo sä tema ndate guí øthu p'u ja ra häi, ni xinga guep'u ja ra jathe, ni xingyø za, 'be ga mmɛpyagähe ya yø ja'i yø mɛfi Oja, da ma ma seyobi yø dɛ yø ja'i —bi 'yɛmbi.

⁴Dá ócä hangu gangu ya yø ja'i bi mɛ rá seyo Oja p'u ja yø dɛ. Nuya 'de'ma yoho yø ts'unt'u ra Israel, nu hangu yø mɛni 'bui, n'na ciento 'nɛ yote magoho mahuahí bi zudi.

⁵Nuna ra Judá, nuya yø mɛni bi m'mu'a m'mefa, bi zui 'de'mayo mahuahí bi ma ma seyo. Nuna ra Rubén, nuya yø mɛni bi m'mu'a m'mefa, bi zui 'de'mayo mahuahí bi ma ma seyo. Nuna ra Gad, nuya yø mɛni bi m'mu'a m'mefa, bi zui 'de'mayo mahuahí bi ma ma seyo.

⁶ Nuna ra Aser, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Neftalí, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Manasés, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. ⁷ Nuna ra Simeón, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Leví, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Isacar, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. ⁸ Nuna ra Zabulón, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra José, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Benjamín, nuya yø mēni bi m'mu'a m'mefa, bi zu'i 'de'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo.

⁹ Mi tho'a te gä dá nugä p'uya, mahøndá nhanni, pe mandøngu dyø ja'i dá nu ngue xpí 'yēhē 'dama 'dan'yo yø häi, ndap'u bi zä yø xequi, ndø yap'utho yø mmēngu 'da. 'Nē 'dama 'dan'yo yø hya ga ya n'na ngu n'na. Gä 'bäp'u ni hyant'a huxrá nthuts'i ha 'bähra De'yo. Pe mandøngu dyø ja'i 'bäp'u, hinguí sä di 'bede. Pe gä he yø t'axca he, 'nē gä ca yø palma. ¹⁰ Gätho yø ja'i, gä mafi, pe ra ndøts'edi ga 'yēna:

—Nuna ma Ojahu huhnū ja rá nthuts'i ya, guehna bi yanju na, co 'nēhra De'yo ma Yantehu —i enyø ja'i.

¹¹ Gätho yø anxē, xa 'yēt'inde ya 'däte magoho ēt'inde ya goho 'bähyo ts'at'i ra nthuts'i, gä bi ndantyoḥmu p'uya ngue thanne Oja. ¹² I ēna:

—Majuani ngue ngu'a bi nja ya. Pe nuyá, ma ga ja ma mmaḍihū Oja hangū ra pa ya. Porque nuna guehna jatho ngue ga ēspahu na. Guehna jase rá mfadi na. Guehna ma datho ja ngue da hnu mansu na. 'Nē jase rá ts'edi. Nu te sānni ngue di nja, gue'a nja'a. Da ngut'atho.

¹³ Nu'a n'na'u 'däte magoho p'uya bi 'yänngu, i ēna:

—¿Te'o ya he yø t'axca he? ¿Hapū gue xpí 'yēhē? —bi 'yēngu.

¹⁴ Nugä p'uya dí embi:

—Ague grá hmu, nu'i go guí padī te'o.

Ya ēngbaya:

—Nuyū, guehyū mathoguitho xa nzä ra ndate yū. 'Nē guehyū bi menyø he, bi bo yø he conná ji ra De'yo. ¹⁵ Janangue ja 'bähnu ni hyandrá nhudi Oja ya. Ra pa ra xui thanne Oja nū hudi. Nuna Oja ya, guehna fadi ngue hinte da ja. ¹⁶ A nuyá, ya hinni mantho di ntū manthuhū. Ya hinni mantho di ntuthe. Ya hinni mantho da zä ra n'u'a gampa ra hyadi. ¹⁷ Porque nuna ra De'yo 'bähnu ja rá nhudi Oja ya, guehna rá mādi yø ja'i na. 'Nē da zixpu pøhra dehe ngue ra 'da'yo te. Nu'u yø guidä i ja ngue xa nzoni, da dujpabi Oja.

8

¹ Nuna ra De'yo, mi xøts'a rá yoto ra seyo n'youi ra sūcua. Nup'u mahets'i comma maḍen'ora hinte bi 'yani. ² Mi tho'a ra ora'a p'uya, dá nugä yoto yø anxē 'bäp'u ni hyandrá nthuts'i Oja. Nuya yø anxē bi t'unni 'da'a n'na ra corneta.

³ Hømbá ēp'u man'na ra anxē p'uya, bá den'na ra t'uts'i gä ra oro. Bi m'mäp'u ja ra altar. Pe xandøngu yø bopo bi t'unni ngue da yūspa ra t'uts'i, da japra bopo p'u ja ra altar ngue ra oro. Ja n'youi p'u yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o rá 'yē Oja. ⁴ Nu'a rá 'bifi ra bopo bi japra anxē p'u hu Oja p'uya, ja n'youi p'u yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o rá 'yē Oja. ⁵ Ra anxē p'uya, nuna ra t'uts'i the, bi 'yutyø despi mi cuxpu ja ra altar. Bi 'yembu ja ra ximhäi p'uya. Bi nja yø ngäni, bi nja yø huēi. Bi 'yan'ahäi. Janjuani ngue ra ndihi.

⁶ Nuya yoto yø anxē ha 'da'a n'na yø corneta p'uya, bi nsä ngue da mixt'i.

⁷ Nu'a rá mudi ra anxē bi mixtrá corneta. Bi nja yø ndo. Bi nja yø sibi n'youi ra ji. Gä bi 'yembu ja ra ximhäi. Bi nzø n'na xequi ra häi p'uya, pe himbi zu hmāde bi nzø. Nup'u ja ra häi bi nzø, bi nzø yø za, bi nzø yø c'amdapo.

⁸ Nu'a rá yoho ra anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Nu'a dá nugä bi t'embu ja ra jathe p'uya, tengutho n'na ra daxant'øhø 'mø ni danzø. Nup'u ja ra jathe bi zo, bi gohi ngue ra ji ra dehe. Pe himbi zä hmäde ra jathe bi nji. ⁹ Nup'u ha bi nji ra dehe p'uya, Gä bi du yø zü'ë mi 'bæp'u. Yø barco mi 'yo maxøts'e ra dehe, Gä bi m'medi.

¹⁰ Nu'a rá hyu ra anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Bá tä'a n'na ra dasø mahçts'i p'uya, bá danzø. Bi zo ra sø p'u ja yø dathe 'næp'u pøhyø t'uthe bi zo. Pe himbi zä hmäde yø dehe ja nximhäi bi zo. ¹¹ Nuna ra dasø, ni hu ngue ra ndate gandønju. Nup'u ja yø dehe bi zo, Gä bi juhyø dehe. Mandøngu dyø ja'i bi du ngue xanju ra dehe bi zi.

¹² Nu'a rá goho ra anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Bi boca n'na parte ra hyadi, pe himbi zä hmäde ra hyadi bi boqui. Xquet'a bi boca n'na parte ra zana. 'Næ bi boca n'na parte yø sø. Nu'mø ra pa, ngoho ora m'mexuï ua ja ra ximhäi. Nu'mø ra xui, ngoho ora ngue hin temä sø di næqui.

¹³ Dá handä man'na ra anxe p'uya, ngue bí 'yo mahçts'i. Ra ndø ts'edi ga 'yena:

—Huçcate. Huçcate. Huçcate yø ja'i 'b'u'a nximhäi 'mø bi mixtyø corneta ya mi hyu yø anxe di 'behya —bi 'yena.

9

¹ Nuna rá çut'a ra anxe p'uya, bi mixtrá corneta. Dá handä n'na ra sø bá tä mahçts'i. Mi zøcua ja ra ximhäi, bi næqui ngue ra anxe, bi t'unna n'na ra nsogui ngue rá nsogui ra ots'i hinha rá nzegui ganhë. ² Mi xospa rá njo'mi ra ots'i, bá pøxra 'bifi tengutho rá 'bifi n'na ra orno. Nu'a ra 'bifi bá pøts'e, bi go'mä häi, bi 'berpabi rá thai ra hyadi. ³ Nup'u ja ra 'bifi p'uya, n'youi p'u yø mmäcja t'axi, so häi. Nu'u yø mmäcja t'axi p'uya bi t'unyø ts'edi ngue da za yø ja'i tengutho ga sate yø ixtehe ua ja ra häi. ⁴ Bi si p'uya ngue hindj ts'onnyø c'amdapo ja ua ja ra häi. Ni xingyø za di ts'onj. Sinoque bi sifi ngue da za yø ja'i nuya hingui n'youi rá seyo Oja p'u ja yø dë. ⁵ Nuya yø ja'i da za, bi sifi ngue hindä hyo, sinoque ncüt'a zana bi t'unna nt'edi ngue di sätra n'u yø ja'i. Pe nu'a ga n'u p'u sa, tengutho gan'u p'u sa ra ixtehe 'mø bi za ra ja'i. ⁶ Nu'u yø ja'i da za p'uya, da ne ngue da du ngue'a gan'u 'mø bi za, pe hindä zä da du. Madä ne yø ja'i da du, pe hindj nthëui ra ndate ya yø ja'i di sä ra n'u.

⁷ Nuya yø mmäcja t'axi, nup'u gui næqui, ena yø ndøfani ya xa nsä ngue da ma ra tunhni. Nup'u ja yø ya, oxä n'na ra corona ngue ra oro. Yø hmi p'uya, rá hmi ra ja'i gui næqui. ⁸ Ja yø xtä tengutho n'na ra xisu. Yø ts'i p'uya, ena yø ts'i yø dafanzate. ⁹ Gä ra t'egui yø njudi ja yø tiya. Nu'a gui hi yø zahua, tengutho gui hi yø carro 'mø jutyø ndøfani ni tih ngue ni ma ra tunhni. ¹⁰ Ja yø ts'u, tengutho yø ts'u yø ixtehe ngue ja yø 'bite. Di sätra ndate yø ja'i 'mø bi mihi. Pe ncüt'a zanatho mä t'unni ra nt'edi ngue da mihyø ja'i. ¹¹ Nuya yø mmäcja t'axi, 'bähyø hmu di manda, guehna n'na ra anxe di manda p'u ja ra ots'i hinha rá nzegui ganhë. Nuna ra anxe na, nu'a ra hya ngue ra ebreo gui hutj ngue ra Abadón. Nu ra hya ngue ra griego p'uya gui hutj ngue ra Apolión, i nne da manna ra hya na ngue ra Hyote.

¹² Ya rá müditho ra ndate na p'uya. Pe tobe di 'berhmi yoho di nja.

¹³ Mi mixtrá corneta'a rá 'dato ra anxe p'uya. Dá øde ngue bá nya n'na nc'ei p'u mäde ha maqui goho yø danj ra altar ngue ra oro, ha ni hyant'a Oja. ¹⁴ Nuna bá nya p'uya, bi zo'a rá 'dato ra anxe mi ha rá corneta, bi 'yembj:

—Dami xoqui goho yø anxe nthat'i p'u jonna dathe Eufrates.

¹⁵ Bi ma mathøgue'u goho yø anxe p'uya ngue da hyo n'na parte yø ja'i 'b'u'a nximhäi. Pe hindä zä hmäde da hyo. Ya yø 'befitho'a, gue'a bá ts'ännbi ngue da 'yør'mø bi zønna ora, bi zønna pa, bi zønna jeya ngue da 'yøt'a te ja ngue da 'yøt'e. ¹⁶ Dá øcä p'uya, ngue mma hangu gangu yø tøgue ngue yø ts'edi ni n'youi'u goho yø anxe. Bi ma ngue yo ciento miyones yø ts'edi ni n'youi.

¹⁷ Guehna bi zähmä dä naya, dá nu yø ndøfani, dá nu yø tøgue. Nup'u ja yø tiya yø tøgue, Gä ra t'egui yø njudi. N'youi yø cühä ngue ra theni, ra c'anguï, ra c'axt'i, n'youi

p'ua ja yø njudi. Yø ndofani p'uya, ena yø ya yø dafanzate yø ya. Yø ne yø ndofani p'uya, pønyø sibi, pønyø 'bifi yuni ngue ra asufre. ¹⁸ Bi hyo yø ja'i ya hyu yø ndate pønyø ne yø ndofani. Pe nu hangu gangu yø ja'i 'bui, himbi za hmade bi hyo. ¹⁹ A nuya yø ndofani, n'youi ra ndate yø ne, n'youi ra ndate yø ts'ua. Porque yø ts'ua yø ndofani, ja yø ya ngue sate tengutho ra c'eya 'mø sa yø ja'i.

²⁰ Pe nuya yø ja'i bi bongui, ngue hin'i du ya yø ndate ya, himbi ne bi 'bätyø mmui ngue xta hyep'ua yø dahmu. Sinoque bi siguetho ngue thanne yø ts'onthi. Bi siguetho thanne yø dahmu ngue ra oro, ogue ra t'axi, ogue ra bronce, ogue ra do, ogue ra za. Conque nuya yø dahmu thanne yø ja'i, hingui 'yo, hingui zø yø dä, hingui øhra hya 'mø nzohyø ja'i. ²¹ Himbi ne xta hyep'ua te mani n'yo yø ja'i. Bi siguetho bi nhote, bi siguetho bi n'ete, bi siguetho bi n'yots'om'mäi, bi siguetho bi mpe.

10

¹ Mandø nzaquitho man'na ra anxε dá nugä ngue bí 'ye mahets'i bá o ra gui. Rá ya ra anxε, n'youi ra sano ngue ra 'becjuni. Rá hmi p'uya, di yoxni tengu ra hyadi. Yø gua, Gä ra sibi. ² Ca rá 'ye n'na ra súcua. Nu'a rá gua ngue ra n'yei, brá nnerbua ja ra jathe. Nu rá gua ngue ra gaha, brá nnerbua ja ra häi. ³ Dá øde ngue ra ndøts'edi ga ya, tengu 'mø gue ra ndøzate ngue nne di mmafi, njarbutho. Mi juadi bi mmafi, yoto yø ngäni dá øde ngue bi thoni. ⁴ Mi thoni'ua yoto yø ngäni bá nya p'uya, dá ne xca cuatro súcua'ua yø hya bi ma. Pe dá ø p'uya ngue bá nya mahets'i Oja, bi 'yengui:

—Nuna ra hya bi man'ua yoto yø ngäni bi nya ya, 'yo gadi cuatro súcua, n'namhma ngue hinda fadi hanja ra hya —bi 'yengui.

⁵ A nuna ra anxε dá nugä ngue brá nnerbua ja ra jathe, man'na rá gua p'uya brá nnerbua ja ra häi, bi 'yεsmaya rá 'ye ngue ra n'yei p'uya. ⁶ I εxa ntestigo Oja nuna 'bui para zantho, bi hoqui te bí ja maya, bi hocra häi, bi hocra jathe, bi hoqui te gäma cosa i ja. Bi 'yεna:

—A nuyá, ya da guehra ora ja p'uya. Ya hinni mantho da thotra pa ya. ⁷ Porque nu'mø bi zonna ora da mixtrá corneta'a rá yoto ra anxε, ya bi nja gätho'a te xpá nzän'Oja di nja p'uya. Nuna rá hya Oja xa japyø pøngahya xa xihyø ja'i, ya Gä bi nja'a te xa hmamp'uya.

⁸ Nu'a xtadá øde ngue bá nya mahets'i p'uya, mahømbi zoqui, bi 'yengui:

—Ní ma ya. Dami cannbabi ra súcua ca rá 'ye ra anxε brá nnerbua ja ra jathe, man'na rá gua p'uya brá nnerbua ja ra häi —bi 'yengui.

⁹ Dá magä p'ua 'bähra anxε p'uya, ngue dá äpra súcua ca rá 'ye. Nuna ra anxε bi 'yengui:

—Ja ua ra súcua. Dami sa. Nup'ua ja ni ne xta n'u ra súcua tengutho ra t'afi. Pe nu'mø bi zøt'a mbo ni mmui, ya xta nju —bi 'yengui.

¹⁰ Dá cangä ra súcua mi ca rá 'ye ra anxε p'uya ngue dá sa. Nu'mø ma yafi, xan'u tengutho ra t'afi. Pe nu'mø ma tut'i, ya mandø njutho. ¹¹ Ya bi t'engä p'uya:

—A nuyá, nuna te ra hya ja ngue da thogui gätho yø ja'i nuya 'dama 'dan'yo yø hya ga ya ya, conyø dast'abi, gui mma te ja ngue da thohya yø ja'i ya.

11

¹ Bi n'naca n'na ra t'o ngue ra t'enj p'uya. Bi t'engui:

—Ga 'yo ya, dami 'yennbabi rá nija Oja, 'ne dami 'yenna altar. Dami pede hangu yø ja'i ndanne p'ua ja ra nija. ² Pe nu'a ra thinnija, 'yogui eni. Porque nu'a, gue'a di t'unyø 'dan'yo ja'i'a. Nuya yø 'dan'yo ja'i, guehya yote ma yoshna dá nepa häi rá maca danihni Oja ya.

³ Ga penhna yoho ma m'menhni da mangbagui ma hya, mente gue'a n'na mahuah'i 'ne yociento 'ne hyate ma pa. A nuya p'uya da hye yø he ngue di m'mu ndummui —bi 'yεna.

⁴ Nuya yonc'ei ya, guehya ga nnøpe ngue yonza yø olivo ya. 'Ne guehya ga nnøpe ngue yoho yø mfoxiyo jap'ua ni hyant'Oja di manda nximhäi. ⁵ Nu'mø toni ja'i da ne da hyo ya yonc'ei ya, hinda zä da hyo. Porque pønna sibi yø ne, di juadi da 'yuhyø nsaiui. Janangue nu to da ne da hyo, go da duse ra ja'i nne di nhote. ⁶ Nuya p'uya, ja yø ts'edi ngue da zä

da 'yøt'e ngue hĩndi n'ye mēnte rā pa da māmbrá hya Oja. 'Nē xquet'a ja yø ts'edi ngue da zā da 'yøt'e ngue da gohi di nji rā dehe. 'Nē ja yø ts'edi ngue nūua ja rā ximhāi, da 'yøt'e ngue di nja yø ndate n'ũ, hōnt'a goma ora da nepe di nja. ⁷ Nū'mø bi juahyø 'befi ngue da manna hya, nū'a rā ndate zu'ε bi pøxpæ ja rā ots'i hĩnha rá nzegui ganhe, guehna da 'yørpabi rā tunhni na, da dapi 'nē da hyo ya yonc'ei ya. ⁸ Nūya yø ánima bi tho, nū yø do'yo bomp'ũ ja yø caye ja rā danĩhni bi ma maçuati rā pont'i rā Hmũ Jesús. Nūna rā hĩnini na, gui nhyejpabi rā hĩnini Sodoma 'nē gui nhyejpabi rā hāi Egipto. ⁹ Nhyu pa made bi m'momp'ũ yø ánima. Hĩmbi ma nt'āgui, porque bi hnepe ngue da nū yø ja'i nūya 'bui ndap'ũ bi zā ngue 'dama 'dan'yo yø hya ga ya. ¹⁰ Nūya yø ja'i 'bũ'a nximhāi 'mø bi nū ngue ya xā ndũ, astā øt'ango ngue di johya. Nū te tĩni n'na ngu n'na di mpennbi. Porque nūna rá hya Oja mi mmambya yonc'ei bi du, janjuani ngue madi unnbā yø mmui yø ja'i. ¹¹ Pē nū'mø mi gua'a nhyu pa made ngue bomp'ũ yø ánima, Oja bi 'yøt'e ngue mahømbi m'mui. Nū to gā bi nū ngue ya 'bui mahøn'a, janjuani ngue bi nsu. ¹² A nūya yonc'ei mi mmāmbrá hya Oja m'met'o p'uya, bi 'yøde ngue bi ts'o mahets'i, bi t'ēmbi:

—Bĩ 'yēhmi ua ya —t'ēmbi.

Bi ma mahets'i p'uya, bi 'yo n'na rā gui. Nū'ũ yø nsuiui p'uya bi nũtho ha i ma maya. ¹³ Nū'a rā ora'a p'uya, janjuani ngue bi 'yan'ahāi. Nū hangũ ga ndøngu yø ngu jap'ũ ja rā danĩhni, nū'a n'na ciento yø ngu, 'det'a yø ngu bi xot'i. 'Nē yoto mahuahĩ nja'i bi du ngue'a i 'yan'ahāi. A nū'ũ yø ja'i hĩmbi du p'uya, janjuani ngue bi nsu. Bi manyø ja'i p'uya ngue janjuani ja rá ts'edi Oja bĩ 'bũ mahets'i.

¹⁴ Ya bi tho'a rá yoho rā ndate ya, pē mahømbā erpæ'a rá hyu rā ndate di nja.

¹⁵ Bĩ mixtrá corneta'a rá yoto rā anxē p'uya. Nū'ũ bá nya mahets'i p'uya rā ndøts'edi ga nt'øde rā hya bi mā ngue ɛnā:

—A nuyá, nūna Oja co 'nēhra Cristo, ya da 'yuhrá ts'edi ya, ngue para zantho di manda gā rā ximhāi.

¹⁶ A nū'ũ 'dāte magoho di māspxæ ja rá nhudi Oja, gā bi m'memfo hāi ngue bi danne Oja.

¹⁷ Gā 'da ga 'yēntho:

—Dadi ja māmadi'ahē ya grá Hmũ. Gue'e grá Oja ngue jase ni ts'edi. Gue'e gui 'bũhya, 'nē ya gmi 'bui mēnte yø pa xā thogui, 'nē gui sigue gui m'mui mēnte yø pa di map'ũ. Jammaḍigahe ya mā Oja'i ngue ya gā dũ'mi gui manda te gā ja ya. ¹⁸ A nūya yø ja'i 'bũ'a nximhāi mi mbøcue, xā mmestho ni hya. A nuyá, xquet'a ya bi zønna pa gui mbøcue ya. Nū yø ánima xandũ, ya bi nzønna ora gui hyaspa rā güenda ya. Guí unyø nzābi ni mēfi xā mmamp'a ni hya. Gātho yø ja'i ya o ni 'yē di ngüē di nnoho, te'o ngue nnu mansu'i, gā gui unyø nzābi. Ya bi zønna ora gui jua'ũ yø ja'i øtra nts'onĩ ua ja rā ximhāi ya, ngue'a te gāma nts'o øt'e.

¹⁹ Dá nugá p'uya ngue bi xohrá nija Oja bĩ ja mahets'i. Nup'ũ mbonnija, di nēqui ngue jap'ũ rā huada m'mets'i rā cohi bi gohmi m'met'o Oja yø ja'i. Bi nja yø huei, janjuani di hi yø ngāni. Bi 'yan'a hāi, bi nja yø ndate ndo.

12

¹ Bĩ nēqui p'ũ mahets'i n'na rā hmēya ngue n'na rā xisu di mpāxa n'na rā ulu ja rá hmi tengũ gui yotra hyadi. Nup'ũ tøgue di nēqui ngue rā zana nnets'i. Rá ya p'uya, oxā n'na rā corona n'yoi 'de'mā yoho yø sø. ² Nūna rā xisu p'uya, ya hā rá basi, pē mafi ngue sã rā n'ũ ngue ya di m'meni.

³ Mahøndá handā mahets'i p'uya, dá nū man'na rā hmēya ngue n'na rā ndate ts'ozu'ε xā ntheni, ja yoto yø ya, ja 'det'a yø dani. 'Da'a n'na rā corona oxyø ya. ⁴ Di futrá ts'ũ ngue bi hømyø sø bĩ ja maya, so ua ja rā hāi. Pē hĩmbi zu hmāde'a gangũ yø sø bá hømmi. Rā ndate zu'ε p'uya, bi m'mäp'ũ ni hyandra xisu hā rá basi. Høntho di m'meni, 'bexta zaprá basi. ⁵ Nūna rā xisu mi hā rā basi, bi m'mührá ts'unt'ũ nūna ja ngue da zedi di manda ua ja rā ximhāi. Pē nūna rā ts'unt'ũ bi zixpæ bĩ 'bũ Oja ngue 'dap'ũ dani mmihmi. ⁶ Nūna

ra xisu bi 'dagui, i map'ua bí ja ra dapo, ya xi zännbabi Oja n'na ra xequi di m'mui. Ja di t'unnba te da zi mente n'na mahuañi 'ne yociento 'ne hyate ma pa.

⁷ Mi tho'a p'uya, bi nja n'na ra datunhni p'ua mahets'i. Bi 'yotra tunhni'a rá hmu yø anxe ni hu ngue ra Miguel. Bi mfäxui mi'da yø anxe di manda. Bi ndunhui na ra ndate zu'ε, 'ne xquet'a bi mfäxui yø anxe na p'uya. ⁸ Pe nuna ra ndate zu'ε, bí 'behra tunhni p'ua mahets'i. Ya hin'yu ha di m'mui. ⁹ Nuna ra ndate zu'ε bá t'engua ja ra ximhäi, Gä bá n'youi yø anxe di manda. Nuna, guehna ra nyogui c'eya ni hu ngue ra zithu 'ne ra Satanás. Guehna hätyø ja'i 'bui Gä rá nguni nximhäi naya.

¹⁰ Mahøndá øde ngue bá nya maya man'na, pe ra ndøts'edi ga 'yena:

—Ya bi zønna ora da yan'Oja yø ja'i ya. Oja ya udi ngue ja rá ts'edi, da guehra Cristo ya udi ngue ja rá ts'edi. Porque nuna ra pa ra xui madi yahma cuhu p'ua ha 'bu Oja, ya bá thøn'athi naya. ¹¹ Guehya ma cuhu bi dapra zithu ya, porque nu'a i du ra De'yo, ja rá ts'edi ngue bi hojpa yø ts'oqui. Guehya himbi zu bi ma ngue εc'εi ra De'yo ya. Himbi zu bi manna hya, madague'a bi tho. ¹² Bí ja ra johya mahets'i. Di johya to Gä bí 'bup'ua. Pe huεcate yø ja'i 'bup'ua ja ra häi, da gue'ua 'bup'ua ja ra jathe, huεcate. Porque nup'ua ja ra ximhäi ya, ja 'bup'ua ra zithu. Janjuani ngue mbøcue ya, porque padi ngue ya mits'ua dra pa da thaspa ra güenda —bi 'yena.

¹³ Nuna ra ndate zu'ε 'mø mambá t'engua ja ra ximhäi, bi hyoni ha 'buhra xisu nuna xi m'muhrá ts'ant'ua, porque sui. ¹⁴ Pe nuna ra xisu, Oja bi japi ngue bi nja yø zahua tengutho n'na ra pents'ua, ngue bi zä bi 'dagui. Bi zop'ua ra ndate zu'ε, bi map'ua ja n'na ra dapo xi zännba Oja ngue di m'mui. Nup'ua ja ra xequi bi zøni, ja bi t'unnba te bi zi mente nhyu jeya made. ¹⁵ Nu'a ra ndate zu'ε, bi bønna dehe p'ua ja rá ne, bi gohi ngue ra ndate dehe. Bi nepe ngue xtä nduxra xisu 'mø xtí nthëui. ¹⁶ Pe ra xisu, bi mäxra häi ngue bi dutra dehe bá põmp'ua ja rá ne ra ndate zu'ε. ¹⁷ Janangue nuna ra ndate zu'ε mathoguithe bi mbøcue ngue sahna ra xisu himbi zädi. Bi ma p'uya ngue bi 'yørpabi ra tunhni'ua yø basi ra xisu. Nuyá, guehya yø ja'i øt'e te di manda Oja ya, hingui nne da hyc'a ra hya bi zohra Jesucristo.

13

¹ Dá m'mäcä p'ua ja ra nenga jathe p'uya. Dá handi ngue bá pøxma xøts'e ra dehe man'na ra ndate ts'ozu'ε ja yoto yø ya, ja 'det'a yø dani, 'da'a n'na ra corona oxyø dani. Yø ya p'uya, nt'ot'i p'ua yø thuhu ngue hingui nnu manho Oja. ² Nuna ra ndate ts'ozu'ε, di nequi tengu ra tigre. Ja yø gua tengutho yø gua ra oso. Rá ne p'uya, tengutho rá ne ra dafanzate. Nuna man'na ra ts'ozu'ε ngue ra theni p'uya, guehna ra zithu na, bi japi bi nja rá ts'edi na ra ndate ts'ozu'ε bá pøxpø ja ra jathe. Bi unná nthuts'i ngue da mi, di manda'ua to di manda ra zithu. ³ Nuna ra ts'ozu'ε p'uya, di nequi ngue xí ts'ennbabi n'na rá ya, ya ja ngue da du. Pe bi zä rá ts'et'i mi ja. Mi nu yø ja'i ngue bi zä rá ts'et'i, bi nsu gätho yø ja'i 'bui rá nguni nximhäi p'uya, ya i mähä yø ja'i na ra ndate zu'ε p'uya. ⁴ Bi danne yø ja'i ra zithu p'uya, porque bi bahyø ja'i ngue gue'a ra zithu xí unna ts'edi ra ndate ts'ozu'ε. 'Nεε'a ra ndate ts'ozu'ε bi danne yø ja'i p'uya. I enyø ja'i:

—¿Hapø gue 'buhman'na ngue tate tengu na ra ndate zu'ε? ¿Te'o da bøni ngue da zä di ndunhui na? —enyø ja'i.

⁵ Bi t'unná ts'edi na ra ndate ts'ozu'ε p'uya ngue bi xohrá ne, bi nya. Bi manyø hya ngue di 'yets'i, 'ne bi manyø hya ngue nnømman'ua Oja. 'Ne yote ma yoshna bi ts'ännbi ngue di nja rá ts'edi. ⁶ Bi nømman'ua Oja p'uya. Bí nømman'ubi rá thuhu. Bi nømman'ubi rá nija Oja, co gätho'ua bí 'bu mahets'i bi nømman'ua. ⁷ Bi t'unná nt'edi p'uya ngue da 'yørpabi ra tunhni yø ja'i ya o rá 'ye Oja, 'ne da dapi. 'Ne bi t'unná nt'edi ngue di manda gätho yø ja'i 'bui ndap'ua bi zä yø häi, ngue 'dama 'dan'yo yø hya ga ya. ⁸ Nuna ra ndate ts'ozu'ε p'uya, gätho yø ja'i 'bui rá nguni nximhäi, Gä bi danne. Guehya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p'ua ja ra libro ca ra De'yo nuna bi tho. Nuna ra libro na, hante di nhohra ximhäi ya bá nt'ot'ibi yø thuhu te'o gätho ja ngue di nthëui ra 'da'yo te.

⁹ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua. ¹⁰ Nu ra ja'i sixrá mmic'eiui ngue da got'i, xquet'a 'nɛsɛ ra gote da jot'i. Nu ra ja'i da hyo rá mmic'eiui conna juai, xquet'a ra hyote jatho ngue di du conna juai. Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja, jatho ngue da zeti hangu ra n'ua ja ngue da thogui, 'nɛ da 'yɛc'ei xanho ngue di nja'a te ra hya bi man'Oja ngue di nja.

¹¹ Mahøndá nugä man'na ra ts'ozu'ɛ p'uya ngue bá pøxma xøts'e ra häi. Nuna p'uya, ja yoho yø daní tengutho ra Dɛ'yo. A nu'mø mi nya, bi nya tengutho ga ya ra zithu nuna ra thenga zu'ɛ. ¹² Nu'a te gä rá ts'edi mi ja m'met'o na ra ndate ts'ozu'ɛ rá müdi, gue'a rá ts'edi bi japi bi nja'a, i nnuþtho te gä bi 'yøt'e. Nuna rá yoho ra ts'ozu'ɛ bá pøxpø ja ra häi, bi japyø ja'i 'bu'a nximhäi ngue da danne na ra ndate ts'ozu'ɛ xpí bøxpø ja ra dehe, nuna xi zä rá ts'et'i m'met'o. ¹³ Nuna rá yoho ra ndate ts'ozu'ɛ p'uya bi 'yøtyø milagro, yø hmi yø dā yø ja'i asta øt'e ngue bi tähyø sibi mahɛts'i, so ua ja ra ximhäi. ¹⁴ Bi t'unná ts'edi ngue da 'yøtyø milagro mente n'youi na rá mmits'o zu'ɛui rá müdi. Bi nepe ngue gue'a di hyätyø ja'i 'bu'a nximhäi ngue di mähä. Bi xihyø ja'i p'uya ngue bi hocä n'na ra dahmu di nɛqui tengutho rá hmi na ra ndate ts'ozu'ɛ xi ts'ení conna juai 'nɛ xi zä rá ts'et'i. ¹⁵ Mi hocra dahmu yø ja'i p'uya, nu'a rá yoho ra ndate ts'ozu'ɛ xpí bøxa häi, bi t'unná ts'edi ngue bi japi bi nja rá te ra dahmu ngue di nya. 'Nɛ di manda na ra dahmu, ngue da tho'u yø ja'i hinda ne da danne. ¹⁶ Nuna ra ts'ozu'ɛ p'uya, bi ja ts'edi ngue gätho yø ja'i da ma mamarcabi yø 'yɛ ngue yø n'yɛi ogue yø dɛ. Gä bi ma mamarca yø ja'i, dɛngüɛ dɛnnoho, yø mmɛmmeti, yø hyoya, gue'u 'buhyø hmu, gue'u hinjo'o yø hmu, gä bi ma mamarca. ¹⁷ Ya hinjonda zä da däi 'nɛ hinjonda zä da mä ngue'mø hingui n'youi ra marca ngue rá thuhu ra ndate ts'ozu'ɛ, ogue gue'u hangu yø número n'youi rá thuhu. ¹⁸ I nne ngue di n'yomfɛni xanho ra ja'i, para ngue da dɛnya yø hya ja ua. Da zännbi hangu yø número pøts'e ngue n'youi rá thuhu ra ndate ts'ozu'ɛ. Gue'a ra número n'youi rá thuhu ra ja'i'a. Nuna ra número na, guehna ngue 'dato ciento 'nɛ hyate ma'dato.

14

¹ Ma nhannigä mahøn'a p'uya, dá nugä ra Dɛ'yo 'bäp'u ja ra nyuni Sión. 'Dap'u 'bähmi'u n'na ciento 'nɛ yote magoho mahuañi nja'i. Guehya nt'ot'ibi rá thuhu ra Dɛ'yo p'u ja yø dɛ ya, conná thuhu rá Papá. ² Mahøndá øcä mi'da yø hya bí ja mahɛts'i. Pe ra ndøts'edi ga nt'øde yø hya. Nup'u dá øde ngue gui hi yø hya, tengutho gui hi yø dehe, ogue tengutho p'u gui thoní ra ngäni p'u dá øde. Yø mɛ'bida ngue yø arpa p'uya xandøngu dá øde. ³ Guehya tutä n'na ra 'da'yo thuhu p'u ni hyandrä nhudi Oja ya, hapu huyha 'däte magoho di mäspu hu Oja, hapu 'bä'u goho 'bäp'u ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Nuna ra thuhu tuti, hinjongui padí tema thuhu, sinoque pase'u n'na ciento 'nɛ yote magoho mahuañi, guehya yø ja'i bi nyanyø te ua ja ra ximhäi ya. ⁴ Guehya yø ja'i hinha ga hyɛ Oja, bi nsupi hangu ra pa. 'Nɛ n'youi ra Dɛ'yo hapu ni ma. Guehya yø ja'i rá müdithe bi ma mapøhø p'u 'buhyø ja'i nximhäi ya, para ngue da zo rá 'yɛ Oja co 'nɛhra Dɛ'yo da zo rá 'yɛ. ⁵ Guehya yø ja'i hinjam'mø bi manna fehni ya. Nuna Oja, hin tema nts'o bi dinnbi ngue di zui.

⁶ Dä handä man'na ra anxɛ bí 'yo maya p'uya. I mmanna hoga 'da'yo hya nuna ja rá ts'edi para zantho. Bi xihra hya yø ja'i 'bui gä rá nguni nximhäi, nuya yø ja'i 'dama 'dan'yo yø hya ga ya. ⁷ Pe ra ndøts'edi ga nt'øde ra hya bi ma, bi 'yɛmbyø ja'i:

—Dami suhu Oja. Dami 'yɛspahu, porque nuna Oja, ya bi zønna ora da hyaspa ra güenda yø ja'i ya. Dami thannehu na Oja bi hoqui te gä bí ja maya, 'nɛ bi hoqui te jaua ja ra häi. 'Nɛ bi hoqui te gä jap'u ja ra jathe. 'Nɛ bi xityø dehe hapu gä pøhø —bi 'yɛmbyø ja'i.

⁸ Mahømbá ɛrpuþtho man'na ra anxɛ p'uya. Bi 'yɛna:

—Bi guadi. Bi guahra danihni Babilonia. Porque guehya yø ja'i Babilonia bi gøtra 'yu na ra nts'o øtyø ja'i 'bu'a nximhäi. I tenthø'a te ra nts'o øtyø ja'i Babilonia.

⁹ Nuna rá hyu ra anxe bá nya maya p'uya, ra ndots'edi ga 'yena:

—Nu to gá thanne ra ndate ts'ozu'ε 'ne thannebi rá dahmu, ogue di n'uni da ma mamarcabi rá de ogue rá 'ye, ¹⁰ guehya yø ja'i di nthēui ra castigo xa nzän'Oja ya. Porque nuya yø ja'i su Oja, ya xa nzänni ngue di sätra ndate p'ua ja ra sibi di danzø cona asufre. Da nudyø anxe Oja, da guehra De'yo da nutho te da thohya yø ja'i ya. ¹¹ Nu'a ra 'bifi da pøxpø ha da zä ra ndate yø ja'i, para zantho di nja ra 'bifi. Ra pa ra xui da zä ra ndate to thanne ra ndate ts'ozu'ε ogue thannebi rá dahmu, ogue ma marca ra ja'i conná thuhu ra ndate zu'ε. ¹² Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'ye Oja, jatho ngue da zeti hangū ra n'ua ja ngue da thogui. Da 'yøt'e te di manda Oja, 'ne 'yo di he'a ga 'yεc'εi ra Jesús.

¹³ Dá ocä man'na bá nya mahets'i p'uya, bi 'yengui:

—Damī cuatro súcua ya yø hya jua ya. Rá mmēnthi di nthēui yø 'yεc'εi di du'a ngue ørpa rá 'befi ra Jesús. Porque guehna ra hya mmanna Espíritu Santo na ngue εna: “Ya bi zerp'ua te gá ra n'ua xa thogui. Nu'a rá 'befi Oja xa 'yørpe, bí ja rá njut'i p'ua mahets'i”.

¹⁴ Mahōndá handä maya p'uya, dá nu n'na ra t'axca gui, huxpø n'na nc'εi, oxrá ya n'na ra corona ngue ra oro. I ha rá t'exu het'i xandønho. ¹⁵ Nup'ua ja ra nija bí ja mahets'i p'uya, bá pømp'ua n'na ra anxe ngue ra ndots'edi ga mmat'a huxma xøts'e ra gui. Bi 'yēmbi:

—Ya bi yaxyø hmudä ja gá ra ximhäi. Ya bi zønna ora gui hyets'i —bi 'yēmbi.

¹⁶ Nuna huxpø ja ra gui p'uya, bi hyexyø hmudä mi jap'ua ja ra häi. Gä bi peti.

¹⁷ Bá pøm man'na ra anxe p'ua bí ja ra nija mahets'i p'uya. Bá hya man'na ra t'exu ngue het'i xandønho. ¹⁸ Nup'ua ja ra altar, bá nexpø man'na ra anxe ngue ja rá ts'edi ngue da ja ra sibi. Ra ndots'edi ga mmat'a ha ra t'exu p'uya, bi 'yēmbi:

—Ya bi yaxyø uva jap'ua ja ra ximhäi. Damī hyequi —bi 'yēmbi.

¹⁹ Nuna ra anxe ts'o p'uya, bi hyecyø uva mi jap'ua ja ra ximhäi, gá bi peti. N'narbø bi gatyø uva ngue da the'mi. Nuna ra hya na p'uya, i nne da ma ngue ra ndate castigo da ja Oja. ²⁰ Nu'ua yø uva bi ma nthē'mi p'ua maxøts'e ra danihni. Nup'ua bi ma nthē'mi yø uva, nu'a rá ngui bi bōni, gá ra ji. Nu'a ga 'yensyø ya yø ndøfani 'mø njumbi rá freno, nup'ua ha pøxrá ne, gue'a ganhε ra ji'a. Nu'a ganzant'i p'ua ha ja yø ji, bi ma astä hyu ciento kilómetro.

15

¹ Dá handä mahets'i man'na ra hmeya ngue mathoguitho ra ndussutho. Dá nu yoto yø anxe. N'na ngu n'na ya yø anxe, i ha ra n'ua ja ngue da ja. Nu'mø bi nja ya yoto yø ndate n'ua, ya bi nja gätho'a te ra castigo ja ngue da ja Oja p'uya.

² Dá nugä n'na ra xequi ngue titho, tengutho ra jathe p'ua gui nequi, di nequi tengutho ra xito 'mø brá o ra sibi mbo. Ja tøp'ua gätho ya yø ja'i xi dapra ndate ts'ozu'ε p'uya, ngue himbi ne bi dannebi rá dahmu. 'Ne himbi ne yø ja'i xta mma mamarca cona número n'youi rá thuhu ra ndate ts'ozu'ε. Gä ha yø 'bida xi un'Oja. ³ I tutra thuhu mi tutra Moisés rá mēfi Oja. Guehna ra thuhu turpabi ra De'yo p'ua ha 'bäi. I εna:

—Mathoguitho mazihotho te guí øt'e grá Hmu, ma Oja'i. I jase ni ts'edi. Majuani ngue gá xanho te guí øt'e. Grá dast'abi ngue yø ja'i 'bui rá nguni nximhäi. ⁴ ¿Te'o da bōnya grá Hmu ngue da 'yena hinda nu mansu'i? ¿Te'o da bōni ngue da 'yena hinda zä da 'yets'a'i? Porque høn'atho'i ngue gá ra nho guí øt'e. A nuyá, da εhε gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi ya ngue da danne'i. Porque ya bi nu yø ja'i te guí øt'e, gá gue'a ní 'yup'ua guí øt'e —bi 'yena.

⁵ Mi tho'a p'uya, dá nugä ngue bi xohra nija bí ja mahets'i. Nup'ua mbonnija, ja dá nugä p'ua ra xequi mathoguitho xa nduxqui, ja m'mets'i p'ua yø xindo nt'ot'i rá ley Oja. ⁶ Nup'ua ja ra nija p'uya, bá pømp'ua yoto yø anxe ya xtá nu m'met'o ngue bá hya ra ndate n'ua ja ngue da ja. Gä di t'axca he, 'ne gá di ngøtra oro yø tiya. ⁷ Nu'a n'na 'bäp'ua ja rá nhudi Oja p'uya, bi unni 'da'a n'na ra mohi ngue ra oro'ua yoto yø anxe. Nup'ua ja yø mohi bi unni, ja yup'ua ra ndate castigo da ja Oja nuna 'bui para zantho. ⁸ Nup'ua mbonnija p'uya, yup'ua

ra 'bifi n'youi rá ts'edi Oja maguesε. Pe hinjongui sä da yut'ambo nnija. Da zä, pe asta gue'mø Gä bi nja'u yoto yø ndate n'u ja ngue da ja ya yoto yø anxe.

16

¹ Mahøndá øcä man'na ra hya bá nya p'u ja ra nija mahęts'i p'uya. Pe ra ndøts'edi ga xi'u yoto yø anxe, bi 'yęmbi:

—Ní mähä ya. Nu'u yoto yø mohi guí thehu ngue n'youi ra castigo da ja Oja, dami 'yømmi p'u ja ra ximhäi ya —bi 'yęmbi.

² Nu'a rá müdi ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja ra häi. A nuya gätho yø ja'i mi n'youi rá marca ra ndate ts'ozu'ę p'uya, 'nę xi dannebi rá dahmu, bi nja yø ndate sasi ngue mandø n'utho.

³ Rá yoho ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja ra jathe. Ra dehe p'uya bi gohi ngue ra ji, ęna bi ts'enna ánima. Gätho'u mi ja yø te p'u ja ra jathe, Gä bi du.

⁴ Rá hyu ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja yø dathe, gätho p'u ha pøhyø dehe. A nuyá, gätho yø dehe, Gä bi gohi ngue ra ji. ⁵ Dá øde ngue bá nya ra anxe nu'a bi ts'onyo dehe, bi 'yęna:

—Nu'i grá Hmu ma Oja'i, gue'e guí 'buhya. Męnte yø pa xa thogui xcá m'mai. Pe Gä ra nho gni 'bui. A nuyá, nu'a ra castigo guí øtya, ya ni 'yup'u'a ya. ⁶ Porque nuya gadi japra castigo ya, guehya bi hyo yø ja'i o ni 'ye ya, 'nęhyø pøngahya xa mmamp'a'i ni hya, Gä xa hyo. Janangue guí unyo njut'i ya, Gä japi ngue bi zi ra dehe bi nji.

⁷ Dá øcä mahøn'a p'uya ngue bá nya man'na p'u ja ra altar. Bi 'yęna:

—Nu'i grá Hmu ma Oja'i, gue'e majuanı ngue jase ni ts'edi. Nu'a te ra castigo guí øtya, ya ni 'yup'u'a ya —bi 'yęna.

⁸ Rá goho ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja ra hyadi. Ra hyadi p'uya man'na mandø mpatho. Mathoguitho uhyø ja'i'a ga ndømpa. ⁹ Mathoguitho bi nzø yø ja'i ngue'a te ga ndømpa ra hyadi. Pe hingui nne yø ja'i di 'bätyø mmui ngue di n'uni da 'yęspabi Oja. Sinoque man'na nnømman'u na Oja ja rá ts'edi ngue bí pennbabi ra n'u thogui.

¹⁰ Rá cüt'a ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yønnbabi p'u ja rá nthuts'i ra ndate ts'ozu'ę. Nup'u ha Gä di manda na p'uya, Gä bi gohi ngue ra 'bexui. Asta sa yø janı yø ja'i ngue sä ra ndate. ¹¹ Pe madague'a bi zä ra ndate yø ja'i ngue yø ndate sasi, himbi ne xti 'bätyø mmui ngue xta hyep'u ra nts'o ga 'yo. Sinoque ęna man'na bi nømman'u na Oja bí 'bu mahęts'i.

¹² Rá 'dato ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja ra dathe Eufates. Ra dathe p'uya bi 'yot'i, para ngue da zä da tho'u yø ts'edi yø dast'abi mambá ep'u, ni 'yep'u ni bøxyadi.

¹³ Dá nugä p'u ja rá ne ra ndate ts'ozu'ę xa ntheni, 'nęp'u ja rá ne'a rá mmits'o zu'ęui, 'nęp'u ja rá ne'a ra fehni pøngahya, 'da'a n'na ra ts'onthi bá pømp'u ja yø ne, di nęqui tengutho ra 'ue. ¹⁴ Guehya yø ts'onthi da zä da 'yøtyø milagro. Bi bønı ngue dí peti gätho yø dast'abi 'bu'a nximhäi. Nu'mø ra pa da ep'u na Oja jase rá ts'edi ngue da hyaspa ra güenda gätho yø ja'i, guehya da nangui ngue da 'yørpabi ra datunhni Oja ya.

¹⁵ Gätho ya yø ja'i øhya yø hya nt'ot'i ua, dami 'yøhmü xanho na ra hya mmanna Cristo, bi 'yęna:

—Nu ra pa ga ma ęhę, n'na zihmantho ga søhø, tengutho 'mø ha bi zønna bę, hingui fadi tema pa da zøhø, di njarbutho. Pe rá mmęnthi di nthui to hingui aha, i fährá t'axca he n'namhma ngue hındı n'yo mangøtho, 'nę hında męsrá sä ngue da hın'yü rá t'axca he da hye —i ęna.

¹⁶ Nu'u yø dast'abi bá ts'i p'uya, bi mpeti p'u ja ra xęqui gui hutyo ja'i ga ya ra hya ngue ra ebreo, ngue ra Armagedón.

¹⁷ Rá yoto ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'u ja ra ndahi. Nu'a ra nija bi ja mahęts'i ha ja rá nhudi Oja, ja bá nya p'u man'na, pe ra ndøts'edi ga 'yęna:

—Ja bi zep'ua te ja ngue di nja ya —bi 'yena.

¹⁸ Bi nja yø huei p'uya, bi nja yø ngäni. Janjuani ngue ra ndihi. Bi 'yan'ahäi, mathoguitho ra ndots'edi i 'yani. Mente yø pa xa m'mahyø ja'i ua ja ra ximhäi, hinjam'mø xi nja'a te bi nja. ¹⁹ Nuna ra danihni Babilonia, hyu xequi bi bøni ngue bi t'i'ahäi. A nuya gätho yø hnini ja rá nguni nximhäi, Gä bi xot'i. Oja bi unná njut'i'a ra hnini Babilonia, bi mennbabi ra castigo ngue sui. ²⁰ Gätho yø t'uhäi ja made yø jathe, 'ne yø t'øhø, ya hinha mambi nequi. ²¹ Bi zoxyø ja'i yø ndate ndo bi nja. Pe mandø nnohotho, yote kilo ganhyu n'na ra ndo. Pe yø ja'i p'uya, nu'a ga nzä ra ndate ngue yø ndo bi nja, ena gue gue'a man'na ga nnømman'ua Oja'a.

17

¹ Bá é'a n'na'ua yoto yø anxé mi the yø mohi p'uya. Bi 'yengui:

—Bí 'yεcua ya. Ga ut'a'i ra castigo da thohna xisu mathoguitho ra 'yots'om'mäi, huxma xøts'e ra jathe. ² Yø dast'abi 'bui Gä rá nguni nximhäi, Gä xa n'yots'om'mäiui na ra xisu na. Da guehyø ja'i 'bui Gä rá nguni ra ximhäi, Gä xa itibi ngue di sitra sei ngue rá 'yots'om'mäi —bi 'yengui.

³ Ra Espiritu Santo bi pärcä ma nthandi. Ra anxé bi zixcagui p'ua bí ja ra dapo. Ja dá nugä p'ua n'na ra xisu huxma xøts'e ra ndate ts'ozu'ε xantheni, xpí bøxpü ja ra dehe. Nup'ua ja rá do'yo na ra ts'ozu'ε p'uya, ma zinni p'ua yø thuhu nu'ua mma ngue hingui nnu manho Oja. Nuna ra ts'ozu'ε ja yoto yø ya 'ne ja 'det'a yø dani. ⁴ Nuna ra xisu p'uya, ra 'bojupoi rá he connä theni. N'youi yø døni ngue ra oro rá he, n'youi yø ts'udo mazihotho gui nequi, n'youi yø do ni hu ngue ra perla. I the n'na ra mohi ngue ra oro. Nu'a te Gä rá nts'o xa 'yøt'e, gue'a pop'ua ja rá mohi'a, porque ja rá ts'oqui na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi. ⁵ Nt'ot'i n'na ra thuhu p'ua ja rá dε ra xisu ngue hingui fadi te ga mbøni. Pe nu'a ga mbønna ra hya na ngue ena: “Nuna ra danihni Babilonia, guehna ra mamá na ngue gätho yø 'yots'om'mäi 'bua nximhäi, 'ne'a te gäma nts'o i ja”. ⁶ Nuna ra xisu, dá nu ngue iti. Porque xa nzipyø ji ya yø ja'i Oja xa thopi ngue hingui nsäya mma hanja na ra Jesús. A nugä p'uya dadi 'yøtho hanja te dá nu. ⁷ Ra anxé p'uya bi 'yengui:

—¿Hanja ngue gadi 'yøtho? Nugä ga xi'i te ga mbøn'a te gá nu ya, ngue ra xisu, huxrá xøtha ra ndate ts'ozu'ε, nuna ja yoto yø ya, 'ne ja 'det'a yø dani. ⁸ Nuna ra ndate ts'ozu'ε gá nu ya, guehna ya fadi ngue mi'bua m'met'o naya, 'ne nuya hinha madi nequi ngue di 'buhya. Pe hønðä pøxpü ja ra ots'i hinha rá nzegui ganhe. Rá nzegui p'uya da ma ra castigo. Asta gue'mø mambá fua nximhäi, ya bá nt'ot'i p'ua ja ra libro yø thuhu ya yø ja'i ja ngue di nthui ra 'da'yo te. Pe nuya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p'ua ja ra libro, nu'mø bi nu ngue di 'bui mahøn'a ra ndate ts'ozu'ε, dadi 'yøtho.

⁹ Nuya yø hya jaua, i nne ngue da dani xanho rá n'yomfeni ra ja'i, para ngue da dini xanho hanja ra hya. Nuya yoto yø ya ra ndate ts'ozu'ε, guehya ga mbøni ngue yoto yø nyuni nnøpa nthuts'i ra xisu ya. ¹⁰ 'Ne xquet'a nuya yoto yø ya i ja, ga mbøni ngue yoto yø dast'abi. Ya bi du'ua cut'a yø dast'abi. A nu'a n'na'ua p'uya, i nts'ut'abitho ya. A nu man'na p'uya, tobe hñdi bentrá cargo. Pe nu'mø ya bi mi ngue di bentrá cargo, hinga ya'atho di nts'ut'abi. ¹¹ Nuna ra ndate ts'ozu'ε mi fadi ngue mi 'bua m'met'o, 'ne hinha madi nequi ngue di 'buhya, guehna rá hyato ra dast'abi di m'mahna. Mayø n'youi'ua yoto yø dast'abi m'met'o. Rá nzegui ya, ya da ma ra castigo.

¹² A nu'ua 'det'a yø dani gá nup'i, gue'ua ga mbøni ngue 'det'a yø dast'abi'ua. A nuyá, tobe hñdi bentyø cargo ngue di ndast'abi ya, pe nu'mø ya bi bentyø cargo ngue di ndast'abi, 'da di ndast'abiui na ra ndate ts'ozu'ε p'uya. Pe hønðä n'na ora di ndast'abi. ¹³ Nuya 'det'a yø dast'abi 'da'igu da ma. Di nhεcahya, ngue nu te da manna ra ndate ts'ozu'ε, gue'a da 'yøt'a. ¹⁴ Guehya da 'yørpa ra tunhni ra De'yo ya. Pe ra De'yo di ntatetho, porque guehna ra Hmu na ngue yø hmu. Guehna ra dast'abi na ngue yø dast'abi. A nuya yø ja'i hinha ni hyehra De'yo p'uya, ya yø n'yohu, porque guehya yø thanhni Oja ya. Janangue bi zonhni ngue da 'yεc'ei ra De'yo.

¹⁵ Rā anxε p'uya maħombi 'yεnguı:

—Nuna ra jathe gá nu ngue huxra xisu ngue ra 'yots'om'mäi ya, ga mbøni ngue guehya yø naciön i ja gá ra ximhäi ya. Guehya yø ja'ı 'bup'u ja yø hnini, 'dama 'dan'yo yø hya ga ya ya. ¹⁶ Nu'u 'det'a yø danı gá nurpabi ra ndate ts'ozu'ε, guehya da nu man'u'a ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi ya. Guehya di sätra n'u ra xisu, asta da möjpa ra xisu ngue da za. Nu te di pongui da 'yudi. ¹⁷ Nuya 'det'a yø dast'abi bi nhεcahya ngue 'da'igu da 'yøt'e. Di n'unı ngue ra ts'ozu'ε bi unyø ts'edi, ya gá 'yørpa Oja'a ngue ngu'a da 'yøt'e n'namhma ngue di nja'a te xpa nzan'Oja ngue di nja. ¹⁸ Nuna ra xisu gá nu p'uya, gá mbøni ngue guehna ra danıhni di manda gátho yø dast'abi 'bu'a nximhäi na.

18

¹ Mi tho'a te dá nugä p'uya, maħondá nugä man'na ra anxε bí 'yε maħεts'i. Di nequi ngue xandø nzaqui, asta gá ra ximhäi di yot'a te gui yoxni. ² Pe ra ndøts'edi ga mafi, i εna:

—Bi guadi. Bi guahra danıhni Babilonia. Bi gohi ngue yø ngu yø ts'onthı ya. Ja bi 'yørbu yø 'bafi yø ts'int's'u xandønts'o. ³ Porque gátho yø ja'ı 'bu'a nximhäi xa itıbi ra vino jap'u ngue'a rá 'yots'om'mäi ga 'yo. Nu'u yø dast'abi 'bui rá ngunı nximhäi, gá yø 'yots'om'mäi, porque øt'e tengutho mi øtya yø ja'ı mi 'bup'u ja ra hnini. Gátho yø pøhø 'bu'a nximhäi, gátho xa mmεmmeti ngue mathoguitho manı unyø mεnyu ya yø ja'ı ya.

⁴ Dá øcä man'na ra hya bí 'yε maħεts'i p'uya, bi 'yεna:

—Ague ma ja'ı'ahı, damı pømhmu p'u ja ra danıhni. 'Yogui øthı'a ra ts'oqui øtyø mmεngu p'u, n'namhma ngue hingui thohmu'a ra castigo da tho'u. ⁵ Porque nuya yø ts'oqui øt'e, xøgue ja di fixta p'u, i søni asta maħεts'i. Nuna Oja p'uya, ya hingui hät'i da zeti hangı ra nts'o øtyø ja'ı.

⁶ Bi sihyø anxε p'uya, bi t'εmbı:

—Dami jahı ra castigo ya. Nu te xa 'yørpabi yø ja'ı xa'unı, ndoble ra n'unı guı japhı ya. Nu'a te ga nzaqui ra vino xa unyø ja'ı ngue xa nzi ya, ndoble drá nzaqui ra vino gui unhnı da zi ya. ⁷ Mathoguitho xanja mpähä yø ja'ı, xa 'yεts'i ngue mı ja yø mεnyu. Gue'a mathoguitho ra n'u gui säthı'a ya. Porque mi εmp'u ja yø mmı: “εntho di ndast'abiha ua dí 'buhmu, hınte dadi 'behmu, 'ne hınjam'mø da 'yεhra pa ga nnuhu ra dummı”, mi εna. ⁸ Janangue nuyá, n'na patho di nja ra ndate da thohya. Di nzonı, di ntı manthıhu, da du yø ja'ı, di nzø ra hnini. Porque jase rá ts'edi na ra Hmu Oja, ngue da japra castigo na ra hnini na.

⁹ Nu'u yø dast'abi 'bu'a nximhäi ngue 'da'igu xa 'yøt'ui ngue 'yots'om'mäi 'ne xa 'yεts'i ngue ja yø mεnyu, guehya di nya dummı ya, 'ne di nzom'mø bi nu bi nangra 'bifi ngue di nzø ra hnini. ¹⁰ Yap'ıtho da 'bähyø ja'ı ngue da hyandi te di nja. Porque da zu yø ja'ı'a ra castigo di nja. Da 'yεmbra hnini p'uya: “Huεcate ra danıhni Babilonia. Mi ja rá ts'edi, pe nuya n'na ts'ıquits'ıtho i nja ra castigo bi thohya”, da 'yεnyø ja'ı.

¹¹ Nu'u yø pøhø 'bui gá rá ngunı nximhäi, di nya dummı 'ne di nzonı ngue te da thohra danıhni. Porque ya hınjo'o to da dämbyø 'benı bá du ngue da mä. ¹² Ya hınjo'o to da dämbyø 'benı ngue ra oro, øgue ra t'axı, øgue yø ts'ıdo mazıhotho, øgue yø perla. Ya hında thänyø hoga ulı ni hu ngue ra lino, øgue yø seda, øgue yø 'bojıpoi, øgue yø thenı. Ya hında thänyø za 'dama 'dan'yo ga yanı, ni xınga gue'u yø danı maħotho gui nequi 'mø bi ma maħoqui, øgue yø hoga za, øgue yø bronze, øgue yø t'εgui, øgue yø do ngue ra mármol. ¹³ Ya hınjonda dämbyø 'benı ngue yø canela, øgue yø cosa maħoqui ngue maħotho ga yanı, ra bopo t'ıts'i, ra mirra, ra perfume, ra vino, ra aceite, ra hojıni ngue ra trigo. Ya hınjonda dänıyø ndanı, øgue yø de'yo, øgue yø ndøfani. Ya hınjonda dänıyø carro. Ya hınjonda dämbya yø ja'ı pä ngue øtra 'befı hingui taħa. ¹⁴ Yø pøhø p'uya da 'yεmbra hnini: “Nu'u yø cosa mathoguitho madı ho'a ni mmı gui si ya, ya hın'yı p'u'a ya. Para zantho gá 'behnı mεnyu co gátho'a temı cosa mi øt'a'ı ra nho”, da 'yεmbı.

¹⁵ Nu'ʉ yø pøhø madī pøhya yø cosa ya, janjuani ngue xā mmemmetitho ngue'a te mi pāp'ʉ ja rā hnini. Pē nuya yø ja'i ya, yapūtho dā 'bāi ngue su'a rā castigo di njap'ʉ ja rā hnini. Di nya dummūi p'ʉya, asta dāra zoni. ¹⁶ Dā 'yēna: “Huēcate rā danihni. Mi 'būi tengutho n'na rā xisu ngue mi he yø ndøhoga ulu. Mi he yø ulu ngue rā 'bojūpoi. Mi he yø ulu ngue yø theni, n'youi yø dōni ngue rā oro, n'youi yø ts'udo mazihotho, n'youi yø perla. ¹⁷ Pē nuyá, n'na ts'ūquits'ūtho i guadi te mi pēsya”, dā 'yēna.

Yø barco 'yop'ʉ ja yø jathe, op'ʉ yø ja'i ngue yø hmu, conyø pasajero, gātho'ʉ to ja yø 'befi, yap'ūtho dā nsāya yø barco ngue dā hyandyø ja'i te di nja. ¹⁸ Nu'mø bi hyandi ngue ya di nzø rā danihni p'ʉya, asta dāra mahyø ja'i. Dā 'yēna: “¿Harū gue ja man'na rā danihni tengū nū rā hnini nū?” ¹⁹ Dā 'yūxyø fonthāi yø yā yø ja'i p'ʉya, di nzoni. Di nya dummūi, dā 'yēna: “Huēcate rā danihni. Gātho'ʉ to di 'yonyø barco p'ʉ ja yø jathe, xā mmemmetitho ngue ja mi mpāp'ʉ ja rā hnini, ngue mayøndø mmemmeti yø mēhnini. Pē nuya, n'na ts'ūquits'ūtho i guadi te mi pēts'i”, dā 'yēna.

²⁰ Gā di johya'ʉ bí 'bū mahēts'i conná ngue'a te bi thohra danihni. Di johya yø representante rā Cristo, co gātho yø pøngahya Oja. Gātho mi'da yø ja'i ya o rá 'yē Oja, gā di johya, Nu'a rā castigo bi njapra hnini, bi hyaspa rā güenda Oja'a te xā ja'ahū yø ja'i ya.

²¹ Man'na rā anxē p'ʉya, mandø nzaquitho, bi hyaxa n'na rā ndødo ngue hingma nets'i'a ganhyū, entho rā molino. Bi 'yēnba ja rā jathe p'ʉya. Bi 'yēmbi:

—Tengutho rā do jaua ya ngue hin hapū nma hnu, di njarbūtho nā rā danihni Babilonia ya. Ya hin hapū nmi nēqui mahøn'a. ²² Nup'ʉ ja yø caye rā hnini, ya hinjam'mø nma t'øde mahøn'a ngue di m'mahyø mē'bida ngue yø arpa. Ya hinma t'øde ngue di m'mahyø mixt'a corneta o gue yø flauta. Ya hinma hnu ngue di m'mahyø mēfi 'dama 'dan'yo mā'bēfi dā 'yøt'e. Ya hinma t'øde ngue dadi hi yø njūni. ²³ Ya hinni mantho dā hnu ngue hōndi nja yø nyot'i ngue yø lámpara. Ya hinni mantho dā hnu ngue hōn dadi hi yø ja'i p'ʉ di nja rā nthati. Da guahra danihni, madague'a entho mayø hmu'ʉ madī mpøp'ʉ ja rā danihni. Nu'a te yø nt'ēte manī n'yo, mi hāt'i gātho yø ja'i 'bū'a nximhäi.

²⁴ Rā danihni Babilonia bi njapra castigo, porque xā hyopyø pøngahya Oja, 'nē xā hyo mi'da yø ja'i ngue o rá 'yē Oja. Go yø ts'oqui p'ʉ tho yø ja'i ya o rá 'yē Oja ya gā rá ngūni nximhäi.

19

¹ Mi tho'a p'ʉya, mahøndá øcā mi'da yø hya p'ʉ mahēts'i ngue mandøngu dyø ja'i rā ndøts'edi ga 'yēna:

—Ma ga εspahū Oja ya. Porque guehna mā Yantehū nā. 'Nē guehna maguese ja rá ts'edi nā. ² Porque nuna Oja haspabi rā güenda yø ja'i, gā majuanī ngue gue'a ni 'yup'ʉ øt'e. A nuyá, bi japra castigo yø ja'i Babilonia ya. Nuna rā hnini nā, entho n'na rā xisu ngue rā 'yots'om'māi. Xā ts'onī gā rā ximhäi ngue'a te rá n'yots'om'māi ga 'yo. Nuna Oja p'ʉya, di cots'i te xā njapyø mēfi xā thopi.

³ Mahømbi 'yēnyø ja'i p'ʉya:

—Ma ga εspahū Oja. Porque nunū rá 'bifi rā danihni bi nzø, hinha di nsāya nū, di mfūni para zantho —bi 'yēna.

⁴ Nuya 'dāte magoho di mäspū ja rá nhūdi Oja p'ʉya, co 'nē'ʉ goho 'bāp'ʉ ja yø ts'ant'i rā nthuts'i, gā bi m'memfo häi ngue bi danne Oja p'ʉ hūdi. Bi 'yēmbūya:

—Janjuani ngue ni 'yup'ʉ te bi hma. A nuyá, ma ga εspahū Oja ya —bi 'yēna.

⁵ Nup'ʉ hū Oja p'ʉya, bi t'ø hman'na rā hya ngue bi 'yēna:

—Nu to gā suprá xūdi Oja ya, dā danne, dā 'yēspabi Oja di ngūe di nnoho —bi 'yēna.

⁶ Nu'ʉ yø hya dá øde, mandøngu dyø ja'i di hi yø hya, tengutho p'ʉ gui hi yø ndøthe, tengutho p'ʉ ga nt'øde rā ngāni. Bi 'yēnna hya:

—Nuna Oja mā Hmuhū ya, ma ga εspahū. Porque guehna jase rá ts'edi ngue ndap'ʉ bi zā di manda nā. ⁷ Ma ga johyahū ya, di nja'ahū mpähä ngue ga εspahū Oja. Porque

ya bi zonna ora di nthatra De'yo. Nuna rá xisu da me, ya xa nsä. ⁸ Porque bi n'uni bi ma mahete ra hoga ulu xa nt'axi, di yoxni.

Nuna ra t'axca he, guehna ga mboni ngue ga ra nho ga 'yo yø ja'i ya o rá 'ye Oja na. ⁹ Nuna ra anxe p'uya bi 'yengui:

—Dami cuatra sacua ya yø hya ja ua ya. Ra mmenthi bi nthuei to bi t'ørpa ra invitación ngue da nu ra ngo p'u di nthatra De'yo.

Mahombi 'yengui:

—Nuya yø hya ga cuatra sacua ya, guehya majuaní ngue rá hya Oja ya.

¹⁰ Nugá p'uya, dá ndatyøhmu p'u 'bähra anxe ngue dí nne xca thanne. Pe ra anxe bi 'yengui:

—Hin'na, 'yo gui thannegui. Nugá xquet'a rá mefigui Oja tengutho'i ngue rá mefi'i Oja, tengutho'u mi'da ni cu ngue ha ra ts'edi mmambrá hya ra Jesús. Høuse Oja i ja ngue da ma nthanne —bi 'yengui.

Nu'u di mpefi ngue mmambrá hya ra Jesús, gue'u yø pøngahya Oja'u.

¹¹ Dá nu p'uya ngue bá xohra c'amahets'i. Bi nequi n'na ra t'axa ndøfani, huxpø n'na nc'ei. Nuna ra tøgue p'uya, guehna fadi ngue hinha ga hye Oja, ga majuaní te mma. Gä gue'a te øt'e. Porque nu'a ra tunhni øt'e, ga majuaní ngue gue'a ra ts'ut'abi ni 'yup'u øt'e. ¹² Yø dá p'uya, di yoxni tengutho gui 'yotrá thai ra sibi. 'Ne xangu yø corona jap'u ja rá ya. Nt'ot'i n'na ra thuhu p'u ja rá de ngue hingui fadi te ga mboni. I pase teni bøni.

¹³ Nu rá he, njots'i ra ji. Nuna gui hu rá thuhu, guehna ni hu ngue rá Hya Oja. ¹⁴ Gä ni den'u yø ts'edi bí 'bu mahets'i, pe ga di tøgue huxyø t'axa ndøfani. 'Ne ga he yø hoga ulu ngue yø t'axca he. ¹⁵ Nup'u ja rá ne ra tøgue ni 'bet'o p'uya, pømp'u ra juai ngue het'i xandønho. Gue'a di ndunhui yø ja'i 'bu'a nximhäi'a. 'Ne da zedi ngue di manda yø ja'i. Nu'mø bi hyaspa ra güenda yø ja'i, da nehí conyø gua tengutho 'mø tem'yø uva ra ja'i conyø gua. Da japi da zi ra vino nu'a n'youi ra ndate castigo da ja na Oja jase rá ts'edi.

¹⁶ Nup'u ja rá pahni 'nehra guxendehe nt'ot'i p'u n'na ra thuhu ngue ena: “Guehna rá dast'abi naya ngue yø dast'abi 'bui. Guehna rá hmu naya ngue yø hmu 'bui”, bi 'yena.

¹⁷ Dá handä man'na ra anxe ngue 'bäp'u ja ra hyadi p'uya. I mmatyø ts'int's'u 'yo maya. Pe ra ndøts'edi ga nzofo, bi 'yembí:

—Dami mpetihya ya. Porque da 'yøt'ahya n'na ra dants'ihme Oja. ¹⁸ Nuya gui saphu yø ngø yø dast'abi ya. Gui saphu yø ngø yø general, gätho yø ja'i ngue yø nexhmité. Gui saphu yø ngø yø ndøfani. Gui saphu yø ngø yø tøgue. Gui saphu yø ngø yø ja'i 'bøhyø hmu, dague'u hinjo'o yø hmu, di ngüe di nnoho, ga gui saphu yø ngø.

¹⁹ Dá nugá ra ndate ts'ozu'ε p'uya, gätho yø dast'abi 'bu'a nximhäi, ga n'youi yø ts'edi. Ya xi mpeti ngue da 'yørpabi ra tunhni'a ra tøgue huxrá ndøfani co gätho'u yø ts'edi na p'uya. ²⁰ Nuna ra ndate ts'ozu'ε p'uya, bi ma mabent'i ngue da jot'i, 'da i mbent'ui na ra fehni pøngahya xi 'yøtyø milagro m'met'o, ngue xi unná ts'edi na ra ndate ts'ozu'ε. Porque gue'u yø milagro bi 'yøtra fehni pøngahya i hyärpa yø mmui yø ja'i nuya bi n'uni bi me rá marca ra ndate ts'ozu'ε, 'ne bi n'unyø ja'i bi dannebi rá dahmu. Janangue nuna ra ndate ts'ozu'ε ya, co 'nehna ra fehni pøngahya, 'da i thøtho p'u ja ra zabi danzø conna sibi ngue ra asufre ya. ²¹ A nuya yø ja'i ngue yø 'yøt'a tunhni p'uya, i du conna juai pønna ne ra tøgue. Nu'u yø ngø yø ánima p'uya, gue'a i nniya yø ts'int's'u 'yo maya'a ngue bi zapyø ngø.

20

¹ Mi tho'a te dá nugá p'uya, dá nu man'na ra anxe bí 'ye mahets'i bá hyannbabi rá nsogui ra ots'i hinha rá nzegui ganhe. Ba ca rá 'ye n'na ra ndø cadena. ² Nuna ra anxe p'uya, bi bentra ndate ts'ozu'ε, nuna rá nyogui c'εya, ga mboni ngue ra zithu ni hu ngue ra Satanás. N'na mahuahí njeya bi dut'i. ³ Bi hyørbu ja ra ots'i hinha rá nzegui ganhe p'uya. Ja bi gorbu ra zithu. Bi japa seyø maxøts'e ra ots'i para ngue hiní mantho da

hyätyø ja'í 'bua nximhäi, asta gue'mø bi zøn'a n'na mahuañi njeya. Nu'mø bi tho'a n'na mahuañi njeya p'uya, mahonda ma mathøgue njammí pa.

⁴ Mi tho'a te dá nugä p'uya, dá nu xangu yø nthuts'i. Ja hup'u'u xi bentyø cargo ngue di nts'ut'abi dá hyaxra güenda. Guehya yø ja'í xi tho ya ngue bi t'øjpa yø ya. Bi n'api ngue hingui säya mma hanja na rá hya Oja, hingui säya mma hanja na ra hya bi nxännbate ra Jesús. Guehya yø ja'í himbi n'uni xtä ndanne ra ndate ts'ozu'ε ya. 'Nε himbi dannebi rá dahmu. Xquet'a himbi n'uni ngue xtä ma mamarcabi yø de, ogue yø 'yε. Dá nugä ya yø ja'í p'uya ngue mahømbi m'mui, 'nε 'dap'u bi nts'ut'abiui ra Cristo n'na mahuañi njeya. ⁵ Guehya yø ja'í rá müdi bi bennate ya. Pe nu'u mi'da yø ánima hinga 'bexpi bennate'u, sinoque ja bi bennate 'mø mi gua'a n'na mahuañi njeya. ⁶ Ra mmenthi bi nthēui yø ja'í di nthēui rá njapi Oja ngue rá müdi di bennate. Guehya dá gohi ngue yø mmäcja dá danne Oja co 'nehra Cristo dá danne. 'Nε 'dap'u di nts'ut'abiui ra Cristo n'na mahuañi njeya. Guehya yø ja'í hinda tho'a rá nyondi ra ndate di nja ya.

⁷ Nu'mø mi gua'a n'na mahuañi njeya p'uya, bi ma mathøgue ra zithu p'u ofädi. ⁸ Mahømbi ma dá hyätyø ja'í 'bui gä rá nguni nximhäi. Gue'u yø ja'í gui nhuti ngue ra Gog 'nehra Magog. Bi ma di petyø ja'í ngue dá 'yørpabi ra tunhni Oja. Pe mandøngu dyø ja'í bi peti, tengutho gangu yø 'bomu dehe p'u ja ra jathe. ⁹ Bá nangyø ja'í gä rá nguni nximhäi. Bi mäsrä danihni 'buhyø ja'í Oja. Guehna ra hnini di ma Oja na. Pe bi 'yøt'Oja p'uya ngue bá tähyø sibi mahets'i. Bi juadi bi 'yudi gätho yø nsuiui. ¹⁰ Nuna ra zithu xi hyätyø ja'í p'uya, bi thørbu ja ra zabi danzø conna sibi ngue ra asufre. Guehna ra zabi xi thøtra ndate ts'ozu'ε na p'uya co 'nε'a ra fehni pøngahya xi thørbu. Nup'u bi thørbuya, ra pa ra xui ja dá ma ma'uni p'u para zantho.

¹¹ Dá nugä n'na ra t'axa nthuts'i ngue ja hup'u Oja. Pe nup'u hu Oja p'uya, ra häi 'nehra c'amahets'i, gä bi m'merpuho, ya hinha mambi nεqui. ¹² Dá nugä yø ánima p'uya ngue 'bup'u 'bu Oja, di ngue di nnoho, gä 'bup'u. Bi ma nsots'i yø libro p'uya. Co 'nε'a man'na ra libro bi ma nsots'i, gue'a ra libro ngue mma to gä bi nthēui ra 'da'yo te. Nu'u yø ánima p'uya, bi thaspabi ra güenda te xí n'yo. Porque nu te gä xa 'yøtyø ja'í, gä nt'ot'i p'u ja yø libro. ¹³ 'Bup'u yø ánima xa ndup'u ja yø jathe. Nu hangu yø ánima xa ndu, gä 'bup'u. Gä bi thaspabi ra güenda te xa 'yøt'e n'na ngu n'na. ¹⁴ Ya hinda du yø ja'í, sinoque di m'mup'u ja ra castigo entho ra zabi di nc'uats'i conna sibi, gue'a rá yondi ra ndate'a p'uya. ¹⁵ Nu to gä himbi thinnbabi yø thuhu ngue dá nt'ot'i p'u ja ra libro ngue mma to di nthēui ra 'da'yo te, gä bi thørbu ja ra zabi di danzø.

21

¹ M'mefa p'uya, dá nugä ra 'da'yo c'amahets'i 'nehra 'da'yo häi. Nu'a ra c'amahets'i mi ja m'met'o 'nehra häi mi ja m'met'o, bi m'merpuho. A nu yø jathe mi ja, xquet'a gä bi m'merpu. ² Nugä drá Xuua, dá nugä ra maca danihni ngue ra 'da'yo Jerusalén bí 'yε mahets'i bí 'bu Oja. Xi nhoqui tengutho n'na ra novia 'mø xa nhoqui ngue dá me rá ndø. ³ Dá øcä n'na ra hya bí 'yε mahets'i p'uya, pe ra ndøts'edi ga 'yεna:

—A nuyá, nuna Oja 'dap'u 'buhmi yø ja'í naya. 'Nε gue'u yø ja'í Oja'u. Yø ja'í p'uya, nuna Oja guehna yø Oja na. ⁴ Nuna Oja, dá dujpabi yø guida yø ja'í mi ja m'met'o. Ya hinda du yø ja'í. Ya hinda nzoni, ya hinda nya dummui. Ya hinda hyenni. Porque nu hangu ra n'u mi ja m'met'o, gä bi zep'u.

⁵ Nuna Oja hup'u ja rá nthuts'i p'uya, bi 'yεna:

—Nuyá, ya dá øt'ä ngue gä bi gom'dan'yo te mi ja m'met'o ya —bi 'yεna.

Mahømbi nya p'uya, bi 'yεngui:

—Damí cuatro súcua ya yø hya ga mmangä ya. Porque nuya yø hya dí mmangä, gä majuaní. Guehya sä ngue gui 'yεc'ei ya yø hya dí xi'i ya —bi 'yεngui.

⁶ Mahømbi 'yεngbuya:

—Ya bi nja'a te gä mi ja ngue di nja ya. A nugä dí 'bui para zantho. Porque ya nmi 'bucä p'ua bá fudi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya nu yø cosa i ja, jap'ua rá nzegui, pε nugä ga sigue ga m'mui para zantho. A nuyá, nu to tuthe, nup'ua pøhra dehe ngue ra 'da'yo te, ga japi da zitho, hñte da gut'i. ⁷ Nguna ga ørpe to da bønñi ngue da dapra nts'o i ja. Gue'a da gohi ngue ma basi'a. Nugä p'uya, gueque drá Oja gra ja'i. ⁸ Pε yø ja'i ngue su da zä ra n'ua conná ngueque, da gue'ua bi hyep'ua ma hya, yø ts'oc'ei, yø hyote, yø 'yots'om'mäi, yø 'yete, 'nε'ua thanne yø dahmu, gätho yø mambethani, guehya di tocabi da map'ua ja ra zabi di nc'uats'i ngue di danzø conná asufre ya. Gue'a rá yondi ra ndate'a p'uya.

⁹ Bá ε'a n'na'ua yoto yø anxε mi theyø mohi ngue yu'ua yoto yø ndate di nja, bi 'yεngui: —Bí 'yεcua ya. Ga ut'a'i ra novia, rá xisu ra De'yo.

¹⁰ Ra Espíritu Santo bi pärca ma nthandi. Dá nu ngue ra anxε bi zixcagui p'ua bí ja n'na ra danyuni xandønhts'i. Ja dá nugä p'ua ra maca danihni Jerusalén ngue bí 'yε mahets'i bí 'bu Oja. ¹¹ Nuna ra danihni p'uya di yoxni, porque ja 'bup'ua Oja. Nu'a gui yoxni, tengutho gui yoxni yø do mazihotho, tengu yø do ngue ra jaspe. Nthanditho asta mbo ra hnini, porque ra hnini, ja tengutho ra xito ngue thotrá nthandi ra ja'i. ¹² Nuna ra hnini p'uya, gä ra jado rá nyani. 'Nε xanhets'i ra jado n'youi. Ja 'de'ma yoho yø goxthi. N'na ngu n'na yø goxthi p'uya, 'bäi 'da'a n'na ra anxε. Nup'ua ja yø goxthi p'uya, nt'ot'i p'ua yø thuhu'ua 'de'ma yoho yø ts'unt'ua ra Israel. ¹³ Nup'ua ja rá hyo ra hnini ngue ni bøxyadi, ja hyu yø goxthi. Nup'ua ja rá hyo ra hnini ni gohi ngue norte, ja hyu yø goxthi. Nup'ua ja rá hyo ra hnini ni gohi ngue sur, ja hyu yø goxthi. Nup'ua ja rá hyo ra hnini ni hyu ra hyadi, ja hyu yø goxthi. ¹⁴ Nu'a ra jado di thesra hnini p'uya, nup'ua bá fudi, n'youi 'de'ma yoho yø do ngue brá bebo. N'na ngu n'na'ua yø do, nt'ot'i p'ua yø thuhu'ua 'de'ma yonc'ei yø representante ra De'yo.

¹⁵ Nuna ra anxε bi zocä p'uya, ha n'na ra t'o ngue ra oro ngue di 'yenna danihni. Co 'nεhyø goxthi da 'yennbi, conná jado di thesra hnini da 'yeni. ¹⁶ Ra danihni p'uya, ja goho yø ts'at'i, gä 'da'igu ga njønñi gä goho yø hyo. Ra anxε p'uya bi 'yenna danihni conná t'o i ha. Nu'a bi zøhra t'eni 'mø mi 'yeni, yo mahuañi 'nε yo ciento kilómetro ga njønñi ra hnini. Gä 'da'igu ga njønñi gä goho yø hyo. Co 'nε'a ga nhets'i yø ngu, gä 'da'igu. ¹⁷ Mi 'yenna jado di thesra danihni p'uya, tengutho yø t'eni yø ja'i di 'yoni, njarbutho ra t'eni bi 'yøtra anxε. Bi zø'i hyate magoho metro ra t'eni.

¹⁸ Nuna ra jado di thesra hnini p'uya, gä gue'ua yø do mazihotho ni hu ngue ra jaspe n'youi. Ra hnini p'uya gä ra oro, pømhyats'i ra hnini tengutho ra xito. ¹⁹ Nu'ua yø do brá n'youi ra nducjado, mazihotho yø do n'youi. 'Dama 'dan'yo yø cøhu yø dønñi n'youi. Nu'a rá mudi ra do, ra dospi ni hu ngue ra jaspe. Nu'a rá yoho ra do, ra c'anga do ni hu ngue ra zafiro. Nu'a rá hyu ra do, ra 'boc'angui ni hu ngue ra ágata. Nu rá goho ra do, ra juxhmu ni hu ngue ra esmeralda. ²⁰ Nu'a rá cut'a ra do, ra mego ra do, ma uants'i ra t'axi ni hu ngue ra ónice. Nu'a rá 'dato ra do, ra thenga do ni hu ngue ra cornalina. Nu'a rá yoto ra do, ra c'axt'i ni hu ngue ra crisólito. Nu'a rá hyato ra do, ra juxhmu ni hu ngue ra berilo. Nu'a rá guto ra do, ra c'axt'i ni hu ngue ra topacio. Nu'a rá 'det'a ra do, xa nc'ammñi ni hu ngue ra crisoprasa. Nu'a rá 'de'ma'da ra do, ra c'angui ni hu ngue ra jacinto. Nu'a rá 'de'ma yoho ra do, ra 'bojupoi ni hu ngue ra amatista. ²¹ A nu'ua 'de'ma yoho yø goxthi p'uya, gä ra perla'ua 'de'ma yoho yø jut'i. N'na ra perla bi zits'i n'na ngu n'na yø jut'i. Nu'ua yø caye ra danihni gä ra oro. Pømhyats'i yø caye tengutho ra xito.

²² Nup'ua ja ra hnini, hñte ni nija dá nugä p'ua. Porque nuna Oja ma Hmuñu jase rá ts'edi, guehna 'bui gä rá ngunñi ra hnini na. Da guehra De'yo p'uya, xquet'a 'bui gä rá ngunñi ra hnini. ²³ Nup'ua ja ra hnini, ya himma hyoni p'ua rá nyot'i ra hyadi, ogue rá nyot'i ra zana di yorbu. Porque Oja co 'nεhra De'yo, gue'ua di yot'i gä rá ngunñi ra hnini'ua. ²⁴ Nu'a ra nyot'i bi nεxpø ja ra danihni, gue'a nnøpa nyot'i yø ja'i 'bup'ua ja yø nación. Nu'ua yø dast'abi 'bui gä rá ngunñi nximhäi, nu te gäma cosa pets'i, gä penhni, ní map'ua ja ra hnini ngue madäpi Oja. Porque nu'a te mat'unñi Oja, gue'a ga ndanne Oja yø ja'i'a. ²⁵ Nu'ua yø goxthi jap'ua ja ra hnini, hangu ra pa nsoqui. Porque ya hin'ya p'ua ra xui. ²⁶ Nu hangu yø

ja'i 'bup'ua ja yø naciön, nu te gä pets'i, gä haxpua ja ra danihni ngue madäpi Oja, porque gue'a ga ndanne Oja yø ja'i'a. ²⁷ Nup'ua ja ra hnini, ya hin tema nts'o da ma macut'i p'ua. Nu ra ja'i xants'o te ga 'yo, ya hinda yurbu'a. Ni xinga gue'ua yø ja'i mmanna fehni da yurbu. Nu'ua yø ja'i da ma macut'i p'ua, gue'ua yø ja'i nt'ot'ibi yø thuhu p'ua ja ra libro ca ra De'yo. Porque nuna ra libro na, ja nt'ot'i p'ua yø thuhu ya yø ja'i di nthuei ra 'da'yo te.

22

¹ M'mefa p'uya, mahombi 'yurcagui ra anxë p'ua ja rá nhudi Oja co 'nehra De'yo, ja bí pøp'ua n'na ra ndø hogdehe di unna 'da'yo te. Di yoxni ra dehe tengu gui yotra xito. ² Nuna ra dacaye jap'ua ja ra hnini, made ra caye o rá 'yu ra dehe. 'Da'a n'na nguadi yø hyo ra dehe p'uya, 'bap'ua yø za di unna 'da'yo te. 'De'ma yondi zädi ngue n'na jeya. Porque n'nashna ngu n'nashna zädi. Nu'ua yø xi ra za p'uya, gue'a ra nt'øthe ua ja ra ximhäi'a. ³ Hinjam'mø tema nts'o di njap'ua ngue di nja ra castigo. Porque Oja co 'nehra De'yo, nup'ua ja ra hnini ja rá nhudi p'ua. Nu'ua yø ja'i Oja p'uya, ja 'bup'ua ngue thanne. ⁴ Nuya yø ja'i ya, dá nup'ua rá hmi Oja, 'ne nt'ot'ibi rá thuhu Oja p'ua ja yø de yø ja'i. ⁵ Ya hin'yua ra xui p'ua ja ra hnini. Yø ja'i 'bup'ua, ya hingui honyø lámpara di nyot'i. Ni xingra hyadi di honi ngue di yorpi. Porque guehna Oja yø nyot'i yø ja'i. A nu'ua yø ja'i 'bup'ua ja ra hnini, gue'ua di ndast'abi hangu ra pa'ua.

⁶ Nuna ra anxë p'uya bi 'yengui:

—Nuya yø hya ja ua, gä majuaní ya. Da zä gui 'yec'ei gätho ya yø hya ya. Nuna ra Hmu ma Ojahua, nu'mø yø pa xathogui, xa bennbabi yø pøngahya ya yø hya bi ma. Pe nu ra ora ja p'uya, nuna ra hya ja ngue di nja n'na zihmantho, guese rá anxë Oja bá penhya ngue da xipyø mefi Oja ya yø hya ja ua.

⁷ Nuna ra Jesús bi 'yena:

—N'na zihmantho 'mø dá ecä —bi 'yena.

Ra mmenthi di nthuei yø ja'i da 'yec'ei na ra hya ja ua, 'ne da 'yøt'ya yø hya nt'ot'i ra libro ja ua.

⁸ Nugä drá Xuua, go dá øcä ya yø hya ja ua. Nu te dá nu, gue'a ra hya nt'ot'i'a. Hontho dá øde 'ne da nu'a te ja ngue ga nnu, dá ndantyøhmu p'uya ngue di nne xa thanne ra anxë bi 'yurcagui ya yø hya dá nu. ⁹ Pe ra anxë bi 'yengui:

—Hin'na, ogui thannegui. Porque xquet'a rá mefithogä Oja tengutho'i ngue rá mefi'i Oja. Co 'ne'ua ni cu mmambrá hya Oja, co 'ne'ua yø ja'i ec'ei na ra hya na 'ne di ho da 'yøt'e te gäma hya nt'ot'i ra libro ja ua, gä yø mefitho Oja. A nu'i, dami thanne Oja —bi 'yengui.

¹⁰ Pe mahombi 'yengui:

—'Yogui co'mra hya nt'ot'i ra libro ja ua. Porque man'na ni guatra pa di nja ya yø hya nt'ot'i ua. ¹¹ Nu ra ja'i ngue nne di siguetho rá nts'oc'ei, ya di siguehma rá nts'oc'ei 'mø —ena—. Nu ra ja'i di ho da 'yøtra nts'o, ya di siguehma da 'yøtra nts'o 'mø —ena—. Pe nu ra ja'i di ho da 'yøtra nho, di siguehma da 'yøtra nho. A nu ra ja'i ya xa unna mmui Oja, di siguehma da den'Oja, 'yonjam'mø di hegui.

¹² Ra Jesús mahombi 'yena:

—A nuyá, n'na zihmantho 'mø dá ecä. Ga ma hannbabi yø nzäbi n'na ngu n'na yø ja'i ngue ga jut'i. Ogue xanho, ogue xants'o te xa 'yøt'e, gue'a yø nzäbi da hyan'a. ¹³ A nugä dí 'bui para zantho, porque ya nmi 'bucä p'ua bá fudi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya, nu yø cosa ja ya, jap'ua rá nzegui, pe nugä ga sigu ga m'mui para zantho.

¹⁴ Ra mmenthi bi nthuei ra ja'i da menyø he ngue hangu ra pa xta nt'axi. Porque guehya yø ja'i di njapi da zaprá ndät'ä ra za di unna 'da'yo te ya. 'Ne di njapi da yurbu ja ra danihni. ¹⁵ Pe nu'ua yø ja'i himbi 'yec'ei ya yø hya ja ua, da gop'ua thi'ua. Yø 'yøte, yø 'yots'om'mäi, yø hyote, da guehyø ja'i thanne yø dahmu, 'nehyo mambethani, gä da go'a thi.

¹⁶ Ra Jesús mahombi 'yena:

—Nugä drá Jesús, dá penhnä mā anxε bī manya yø hya ja ua, n'namhma da sifi gätho yø 'yεc'ei di mpeti ndap'ε bi zä. Go guēcä rá mbom'mεtogä rá David, 'nε go guēcä'a ra dasø bí pøx'mø xudi di dayot'i rá thai —bi 'yεna.

¹⁷ Nu'a rá Espíritu Santo co 'nεhrá xisu rá De'yo, i εna n'na ngu n'na:

—Bá εhε.

A nu to gätho øhya yø hya ja ua, xquet'a jatho da 'yεna:

—Bá εhε —da 'yεna.

Nu rá ja'i tuthe, dá εhε da zidra dehe nuna di unna 'da'yo te. Hinte da gut'i.

¹⁸ Nu to gä øde hanja na rá hya Oja nt'ot'i rá libro ja ua, dami 'yøhmε xanho hanja na rá hya na. Nu to da hyuts'i zits'ε rá hya ja ua, xquet'a Oja da hyuspabi'a rá ndate nt'ot'i rá libro ja ua. ¹⁹ Nu rá ja'i da hyaqui zits'ε ya yø hya nt'ot'i rá libro ja ua, xquet'a da hyajpabi Oja rá thuhu rá ja'i p'ε ja rá libro nt'ot'i yø thuhu yø ja'i di nthεui rá 'da'yo te. Ya hindi njapra ja'i di m'mup'ε ja rá maça danihni mmanna libro ja ua.

²⁰ Nu'a mmanya yø hya ja ua, i εna:

—N'na zihmantho 'mø dá εcä —i εna.

Xanho ngue ngu'a di nja. Bá εhε grá Hmu Jesús.

²¹ A nuyá, nuna mā Hmuhε Jesucristo, di japi gätho'ahε. Da ngut'atho.